Les Bibliothèques Virtuelles Humanistes

Extrait de la convention établie avec les établissements partenaires :

- ces établissements autorisent la numérisation des ouvrages dont ils sont dépositaires (fonds d'Etat ou autres) sous réserve du respect des conditions de conservation et de manipulation des documents anciens ou fragiles. Ils en conservent la propriété et le copyright, et les images résultant de la numérisation seront dûment référencées.
- le travail effectué par les laboratoires étant considéré comme une « oeuvre » (numérisation, traitement des images, description des ouvrages, constitution de la base de données, gestion technique et administrative du serveur), il relève aussi du droit de la propriété intellectuelle et toute utilisation ou reproduction est soumise à autorisation.
- toute utilisation commerciale restera soumise à autorisation particulière demandée par l'éditeur aux établissements détenteurs des droits (que ce soit pour un ouvrage édité sur papier ou une autre base de données).
- les bases de données sont déposées auprès des services juridiques compétents.

Copyright - © Bibliothèques Virtuelles Humanistes

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

C. IVLII

HYGINI, AVGVSTI LIBERTI FABVLARVM LIBER, AD OMNIVM POETARVM LECTIONEM mirè necessarius, & nunc denuò excusus.

EIVSDEM POETICON Astronomicon Libri quatuor.

Quibus accesserunt similis argumenti,

PALÆPHATI *De fabulosis narrationibus Liber* I.
F. FVLGENTII *Placiadis episcopi Carthaginensis Mythologiarum Libri* III.
EIVSDEM *De vocum antiquarum interpretatione Liber* I.
PHORNVTI *De natura deorum, siue poëticarum fabularum allegoriis, speculatio.*
ALBRICI *Philosophi De deorum imaginibus Liber.*
ARATI φαινομένων *fragmētū, Germanico Cæsare interprete.*
EIVSDEM *Phænomena græcè, cū interpretatione Latina.*
PROCLI *De sphæra libellus, Græcè & Latinè.*
APOLLODORI *Biblioth. siue de Deorum origine.*
LILII *G. Gyraldi* DE *Musis Syntagma.*

INDEX rerum Sententiarum, & fabularum, in his omnibus scitu dignarum, copiosissimus.

PARISIIS,
Apud Ioannem Parant Via Iacobæa.
M. D. LXXVIII.

4661
4669
ACE TOURS
L. 175

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

TYPOGRAPHVS
LECTORI.

Cvm his temporibus Cãdidiſſime Lector, Iulij Hygini opera, ac quorundã authorum tractatus ad omniũ poetarum lectionem appri mè neceſſarios, vt Palæphati de Fabuloſis narrationibus, Fulgentij de vocũ antiquarũ interpretatione, Phurnuti de natura Deorũ, ſiue poëticarũ fabularum allegoriis, Albrici de Deorũ imaginibus, Arati φαινομένων fragmentũ ac Procli de ſphæra libros græcè & latinè denuò excudere curarẽ: mihi in mentem venit Apollodori bibliothecam ſiue dè Deorũ origine, ac L. I. Gyraldi de muſis ſyntagma eiuſdem eſſe argumenti, & ſtudioſis maximéq; poëſin affectantib. multũ conducere poſſe: ob idq; poſtquã hos omnes authores doctis quibuſdam viris viſendos, emendandos ac multis mẽdis repurgãdos & ſcholiis amplificandos tradidiſſem, vt aliqua in parte ſtudioſorũ laborem ſubleuare poſſem, ſimul coniungere volui: quapropter te obſecro, vt ſi tuæ ac poſterorum vtilitati conſuluerim, illud tibi gratum ac acceptum eſſe poſsit. Vale. Id. Kal. Prid. 9. menſis Nouemb.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

NOBILI AC GENEROSO DO. OTHONI TRVCHSES A VVALBVRG SPIRENSIS ECCLESIÆ *Canonico, Domino suo, Iacobus Micyllus S. D.*

CVM pro humanitate, nobiliſſ. Otho, qua tum, cum primùm in conſpectum tibi veniſſem, abs te acceptus fui, exiſtimam quandam de tua excellenti virtute ſpem concepiſſem: ex eo iamdiu cogitare cœpi, quo pacto eidem tibi, ita vt dignum erat, itá que vt meritus eſſes, commendare me poſſem. Nam cùm vbique plurimum prodeſt eorum hominum fauorem ac gratiam emereri, qui quôd genere ac opibus reliquis præſtant, eò aliorum ſtudia atque conatus prouehere poſſunt: tum hoc tempore in primis circumſpicere omnes nos meritò decet, vt contemptis & profligatis hiſce noſtris ſtudiis, patronos ac defenſores paſſim paremus. Adeò enim loco ſuo (ſiue hoc ira deorum aliqua, ſiue noſtra potius culpa factum eſſe dicendum eſt) præclaræ illæ literæ, & à veteribus ſolæ humanitatis vocabulo prædicatæ, iterum reciderunt, vt ſi vnquam magnorũ atque potentum hominum auxilio opus habuerunt, hoc certè iniquiſſ. tempore, illorum opem maximè implorare videantur. Atque ea quidem tum eruditio, tum virtus tua eſt, vt non immeritò omnia illa quæ à ſummo atque optimo quôque expectari debent, de tua præſtantia ipſe mihi polliceat. Qui primùm eo genere natus, atque iis imaginibus clarus es, vt nemini ſuperiorum, aut etiam priſcorum hominum, nobilitate facilè cedas. Deinde au-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tem tanta cura ac diligentia in bonis literis iamdiu versatus & exercitus es, vt quod ad veram ac solidam virtutem attinet, id omne labore ac studio tuo tibi comparâris. Ex qua re etiam eò maiorem laudem consecutus es, quòd discendi laborem, quem plerique vestrorum hominum contemptu, alij autem ignauia etiam quadam declinant ac vitant, enim tu in tanta generis atque maiorum claritudine suspiciendum ac persequẽdum tibi putasti: &, quod raró ista ætate contingere videmus, cum summo genere summam doctrinam coniunxisti. Cæterùm vt in excellentibus picturis etiam colorum splendor & harmonia, gratiæ non parum addit, totumque ipsum argumentum & artificis virtutem illustriorem quodammodo reddit: ita ipsam virturem quoque videmus, si cum generis ac vitæ nobilitate coniuncta, & externis illis fortunæ dotibus illustrata sit, nescio quo pacto excellentiorem simul & admirabiliorem videri. Non enim Stoici, opinor, illi audiendi sunt, qui vt nudam omnino per se virtutem spectandam esse, ita externam fortunam, vt nihil ad parandam illam conferre, sic etiam nocere sæpenumerò, & ob id reiiciendam esse contendunt. Quorum doctrina vt ab Aristotele, ac aliis quibusdam iam olim confutata atque explosa est, ita mihi certè videtur, imò & exemplis quotidie comperimus, vbi vtrunque horum cum altero, hoc est, cum fortuna virtus coniuncta ac sociata fuerit, egregium ac singulare quiddam elucere, ac tum demum εὐδαιμονίαν illam, quam in hac vita quærimus, omnibus suis numeris absolutam ac plenam esse. Proinde cùm superiore anno Genealogias deorum, perinde vt à Bocatio ante annos aliquot collectę fuerant, hortatu amici nostri Ioannis Heruagij relegissem, & easdem ab innumeris mendis, quibus editio prior inuoluta atque obruta erat, castigatas, excudendas dedissem: atque idem nuper alium quendam vetustum ac manu scriptum codicem, in quo per capita eadem res, atque idem argumentum ab Hygino (sic enim inscriptus liber is erat) tractabatur, visendum, & quoad eius fieri posset, emendandum quoque & restituendum dedisset: ego, qui non partam aut contemnendam laboris partem in eo opere posuissem, videremque librum illum qualemcunque studiosis adoles-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

centibus non inutilem aut ingratum fore, volui laborem hunc meum excellentiæ tuæ clariſſ. Otho dedicare, túique nominis auſpicio in lucem prodire. Simul vt eo munere commendatum me tibi facerem: ſimul vt eſſes, cuius tanquam præſidio ac patrocinio quodam liber hic, & hæc ſtudia noſtra ab iniuria aliorum atque indoctorum hominum defenderetur. Vt enim amuleta quædam infantes, ex quorum collo ſuſpenſa ſunt, contra inuidiam ac faſcinationem malorum tueri creduntur: ita confido eos quoque, qui tuum huic libro præfixum nomen ac titulum legent, à carpendo & obloquendo citius abſterreri poſſe. Neque verò dubito, ne non animo lubenti ac grato munus hoc noſtrum accepturus ſis. Tametſi enim planè exiguum ac leuidenſe, vt vulgò dicitur, vocari queat, (quid enim aliud quàm fabulis, inſque vetuſtis ac obſoletis conſtat?) ab eiuſmodi tamen animo profectũ ac datum eſt, qui tibi ſtudio ac voluntate ſua meritò probari debet. Nam ſi Artaxerxem illum magnum Perſarum regem pomo, quod ab homine ruſtico dono oblatum acceperat, ideo oblectatum eſſe memorant, quòd, quæ propria & pretioſa maximè habuerat, illę donaſſet: has quoque fabulas eodem nomine commendationes tibi eſſe decet, vt quæ & ipſæ poſſeſſionum meatum propriæ maximè, & tanquam ex fundo noſtro profectę ſunt, quibúſque ipſe cognoſcendis ac percolendis meliorem anteactæ vitę partem fermè collocârim. Quanquam etiam ſi vel ad ipſum librum, vel ad operam, quam in caſtigando ſumpſimus, aſpicere voles, ea quoque non paruum commendationis pondus habent. Eſt enim hic autor, vt quidem non ita purus atque elegans, adeò vt in quibuſdam parum etiam latinus videri queat, ita vetus tamen, & à reliquis Hygini ſcriptis, quæ quidem ad nos peruenêre, non omnino abſimilis aut abhorrens: præcipuè autem vtilis iis, qui in humanioribus hiſce ſtudiis multum ac diligenter verſantur. Ex hoc enim non pauca quæ tum apud Ouidium, tum apud alios pleroſque poëtas minimè hactenus, aut certè perperam intellecta ſunt, intelligi & explicari tandem poſſe videntur: multáque hîc plana iam atque expedita reperias, quæ dudum magnos atque eruditos quoque viros variè ac miſerè torſerunt. Quam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quidem ob rem, ſat ſcio, Grammatici noſtri non minus ſibi mox applaudent, quàm gemma aut margarita aliqua precioſiore inuenta, negociatores interdum geſtire ſolēt: vt poſſis vel eo nomine gratulari tibi, quòd ſub tuo titulo, hominibus iis, quales te amare ſcio, & quorum ſtudiis ipſe quoque interdum oblectaris, tantum mox gaudij atque voluptatis parietur. Præcipuè cum ipſe quoque poëticis rebus, vt audio, deditus ita ſis, vt nonnunquam ad exemplum veterum, carmen aliquod cum multa laude componas. Et quanquam non auſim affirmare, omnino eum Hyginum hunc eſſe, cuius A. Gellius Noctium Atticarum libro primo, capite 21. mentionem facit, quem ipſe quidem commentaria in Vergilium edidiſſe tradit: Volaterranus autem, etiam cum eo qui tēporibus Quintiliani vixit, libróſque de re Aſtronomica quatuor illos (ſiue is vnus potius perpetuus dicendus eſt) quos eodem hoc volumine, & ipſos longè quàm antea emendatiores, cum reliquis eiuſdem generis ſcriptoribus coniunximus: itemque alium Grammaticōn, hoc eſt, de rebus caſtrenſibus inſcriptum reliquit, eundem eſſe arbitratur, propterea quòd & Plinius Hyginum quendam crebrò citat: & fieri frequenter ſolet, vt eodem nomine plures appellentur: multa tamen veriſimilia concurrunt, quæ me ad dubitandum impellunt. Nam & ipſum opus eiuſmodi eſt, vt hominem grammaticum, & Græcorum imitantem facilè agnoſcas: & quod ad dictionem attinet, videas illum cum cæteris Hygini ſcriptis omnino ſimilem ac parem eſſe. Interdum etiam ipſas loquendi formas velut inde repetitas præ ſe ferre. Huc accedit, quòd in Aſtronomicorum opere ipſe Hyginus genealogiarum à ſe ſcriptarum meminit: quarum certè aut fragmēta hæc, aut epitome, à ſtudioſo aliquo ex illius libris excerpta & abbreuiata videri poteſt. Porrò quantum laboris in emendando ac reſtituendo illo obeundum, atque adeò exantlandum nobis fuerit, vel hinc coniecturam facere licet, quòd primùm ipſe liber (qui beneficio excellentiſſ. D. Ioannis Vueyer Auguſtani, Friſingenſis eccleſiæ Canonici, ac M. Io. Chrumeri, Canonici apud diuum Andream Friſingenſem, NOTARIJ integerrimi, necnon & Viti Chrumeri, ibidem bonas literas non ſine laude do-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

centis, nobis communicatus est: quibus & sua gratia debetur, quòd studia promouere, si qua datur occasio, non negligunt) is inquam liber, externis ac Longobardicis notis scriptus erat: in qua tamen re nõnihil adiuuit nos is, qui prior illum latinè describendum cœperat, cuius nos exemplum principiò ceu filum quoddam secuti sumus. Deinde quòd ipsa verba pleráque inter se ita impedita ac perturbata erant, vt alia nobis diuidenda, alia aliis abolenda: quorundam principium cum fine præcedentium, & rursum præcedentium quorundam finis cum principio sequentis coniungendus esset. Vt omittam, quàm multa vetustate obliterata, expuncta atque corrosa fuere: quorum alia, æstimationem & coniecturas secuti restituimus: alia, vbi certum aliquid quod sequi possemus, non erat, prorsus intacta reliquimus. Omnino autem nihil, de quo non certò vel ex Græcis vel ex Latinorum poëtis constaret, immutarum, aut loco motum est, adeò vt in quibusdam etiam diuersam lectionem, iuxta alteram atque priorem adnotasse satis putârim. Non enim mihi placet quorundam emendandi ratio, qui omnino temerè, & vt quicque posse videtur, continuo mutant, aliáque subinde pro veris ficta supponunt. Quibus vt nihil aliud, illud certè acceptum referre debemus, quòd pleroſque autores minus integros & mutilatos magis habemus. Hanc igitur operam nostram, nobilissime Otho, si, quod spero, grato animo acceperis, & illud vtique facies, vt quod iam inde à principio optaui, tibi commendatus vt essem, hinc iam consecutus esse videar: & hoc quoque addas, vt ad reliquas horum studiorum partes deinceps capessendas & persequendas, alacriorem me reddas.

Vale.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

AVTORES QVORVM TESTIMONIO HYGINVS vtitur, sunt hi:

Aratus.
Amphis.
Aglaosthenes.
Anacreon.
Aeschylus.
Asclepiades.
Alexander.
Aristonicus, sive Aristomachus.
Cleostratus Tenedius.
Callimachus.
Cicero.
Conon Samius.
Diogenites Erithiacus.
Eumelus Corinth.
Eratosthenes.
Euripides.
Euemerus.
Eubulus.
Hesiodus.
Homerus.
Herodot. Milesius.
Hegesianax.
Hegesias.
Heraclides Ponticus.
Hermippus.
Ister, sive Hystrus.
Leon.
Mnaseas.
Musaeus.
Ouidius.
Parmeniscus.
Pherecydes.
Petellides Gnosius.
Panyasis.
Polyxenus Rhodius.
Pysandrus.
Pindarus.
Philarchus.
Sophocles.
Sositheus tragicus.
Thales.

QVIBVS FVLGENTIVS VTITVR.

Antidamas.
Apuleius.
Ausonius.
Apollophanes.
Antiphon Philocrus.
Artemon.
Anaximander Lampsacenus.
Anacreon.
Aristoxenus.
Anaximenes.
Aristoph. Athenaeus.
Affricanus.
Battiades.
Beatinius augur.
Bebius Macer.
Corn. Tacitus.
Calphurnius Comicus.
Crispinus.
Callimachus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

M. Cornutus.
Cincius Alimetus.
Diophantes Laced.
Dauid pſalmiſta.
Dromocrides.
Democritus.
Demoſthenes.
Euxemenes.
Epicharmus comicus.
Euripides.
Ennius.
Felix Capella.
Q. Fabius Lucullus.
Fonteius.
Feneſtella.
Galbius Baſſus.
Homerus.
Hermes triſmegiſtus.
Heſiodus.
Iuba.
Iuuenalis,
Lucanus.
Lucretius comicus.
Leophantes Heracleopolites.
Labeo.
Liuius.
Mintanor muſicus.
Memor tragicus.
Mnaſeas.
Menander.
Meliſſus Euboicus.
Martialis.
Mariandes.
Manilius Craſtus.
Numa Pompilius.
Nicagoras.
Neuius.
Ouidius.
Orpheus.
Plautus.
Pacuuius.
Paminatius.
Petronius Arbiter.
Piſander Phyſicus.
Porphyrius.
Plato.
Rubrius.
Rutilius Geminus.
Succius comicus.
Syrophanes Aegyptius.
Serapion Aſcalanites.
Salomon.
Soſicrates Cyzicenus.
Soſides Atticus.
Sutrius comicus.
Steſimbrotus Thaſius.
Tertullianus.
Terentius.
Thales Mileſius.
Theocritus hiſtoricus.
Theophraſtus.
Tages.
Tyberianus.
Varro.
Vergilius.

QVIBVS ARATI COMMENtarius vtitur.

Amphis comicus.
Agatoſthenes.
Aglaoſthenes.
Artemidorus.
Ariſtomachus.
Amphianus tragicus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aristoteles.
Antisthenes.
Anaximander.
Archibius.
Crates comicus.
Callimachus.
Cæsar.
Diodorus.
Eratosthenes.
Euripides.
Epimenides.
Euschemis.
Herodotus.
Hesiodus.
Homerus.
Isidorus.
Musæus.
Mnaseas.
Nigidius.
Ouidius.
Philo comicus.
Pamnasis.
Philistus.
Periandrus Rhodius.
Pherecydes Atheneus.
Sophron.
Sophocles.
Sositheus.
Varro.
Vergilius.
Zenodotus.

FABVLARVM HYGINI
PER CAPITA INDEX.

THemisto. 1
Ino. 2
Phryxus. 3
Ino alia Euripidis. 4
Athamas. 5
Cadmus. 6
Antiope. 7
Eadem Euripidis. 8
Niobe. 9
Chloris. 10
Niobidæ. 11
Pelias. 12
Iuno. 13
Argonautæ. 14
Lemniades. 15
Cyzicus. 16
Amycus. 17
Lycus. 18
Phineus. 19
Stymphalides. 20
Phryxi filij. 21
Æeta. 22
Absyrtus. 23
Iason. 24
Medea. 25
Medea exul. 26
Medus. 27
Othus & Ephialtes. 28
Alcumena. 29
Herculis athla. 30
Parerga eiusdem. 31
Megara. 32
Centauri. 33
Nessus. 34
Iole. 35
Deianira. 36
Æthra. 37
Thesei labores. 38

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Dædalus. 39
Paſiphae. 40
Minos. 41
Theſeus apud Minotaurum. 42
Adriane. 43
Cocalus. 44
Philomela. 45
Erichtheus. 46
Hippolytus. 47
Reges Athenienſes. 48
Æſculapius. 49
Admetus. 50
Alceſtis. 51
Ægina, Mirmydones. 52
Aſteriæ. 53
Thetis. 54
Titius. 55
Buſiris. 56
Sthenebœa, Bellerophon. 57
Smyrna. 58
Phyllis. 59
Siſyphus & Salmoneus. 60
Salmoneus. 61
Ixion. 62
Danae. 63
Andromeda. 64
Alcyone. 65
Laius. 66
Oedipus. 67
Polynices. 68
Adraſtus. 69
Reges ſeptem Thebas profecti. 70
Epigoni. 71
Antigona. 72
Amphiaraus, Eriphyle, & Alcmæon. 73
Hypſipyle. 74
Tireſias. 75
Reges Thebani. 76
Leda. 77
Tyndareus. 78
Helena. 79
Caſtor. 80
Helenæ proci. 81
Tantalus. 82
Pelops. 83
Oenomaus. 84
Chryſippus. 85
Pelopidæ. 86
Ægiſthus. 87
Atreus. 88
Laomedon. 89
Priami filii & filiæ. 90
Paris. 91
Iudicium Paridis. 92
Caſſandra. 93
Anchiſes. 94
Vlyſſes. 95
Achilles. 96
Qui ad Troiam, & quot nauibus ierunt. 97
Iphigenia. 98
Auge. 99
Teuthras. 100
Telephus. 101
Philoctetes. 102
Proteſilaus. 103
Laodamia. 104
Palamedes. 105
Hector. 106
Armorum iudicium. 107
Equus Troianus. 108
Iſione. 109
Polyxena. 110
Hecuba. 111
Prouocantes. 112
Quem quis occidit. 113

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Græci quot occiderunt. 114
Troiani quot occiderũt. 115
Nauplius. 116
Clytæmneſtra. 117
Proteus. 118
Oreſtes. 119
Iphigenia Taurica. 120
Chryſes. 121
Aletes. 122
Neoptolemus. 123
Reges Achiuorum. 124
Odyſſea. 125
Vlyſſis agnitio. 126
Telegonus. 127
Augures. 128
Oeneus. 129
Icarus, Erigone, & Canis. 130
Nyſus. 131
Lycurgus. 132
Hammon. 133
Tyrrheni. 134
Laocoon. 135
Polyidus. 136
Merope. 137
Philyra. 138
Curetes. 139
Python. 140
Sirenes. 141
Pandora. 142
Phoroneus. 143
Prometheus. 144
Niobe, ſiue Io. 145
Proſerpina. 146
Currus Triptolemi. 147
Vulcanus, Harmonia. 148
Epaphus. 149
Titanomachia. 150
Ex Typhone & Echidna genti, 151
Typhon. 152
Deucalion & Pyrrha. 153
Phaeton Heſiodi. 154
Iouis filii. 155
Solis filii. 156
Neptuni filii. 157
Vulcani filii. 158
Martis filii. 159
Mercurii filij. 160
Apollinis filii. 161
Herculis filii. 162
Amazones. 163
Athenæ. 164
Marſyas. 165
Erichthonius. 166
Liber. 167
Danaus. 168
Amymone. 169
Filiæ Danai quæ quos occiderint. 170
Althæa. 171
Oeneus. 172
Qui ad aprum Calidoniũ ierunt. 173
Meleager. 174
Agrius. 175
Lycaon. 176
Calyſtho. 177
Eutopa. 178
Semele. 179
Actæon. 180
Diana & canũ nomina. 181
Oceani filiæ. 182
Equorum Solis, & Horarum nomina. 183
Pentheus & Agaue. 184
Atalanta. 185
Melanippe. 186
Alope. 187
Theophane. 188

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Procris. 189
Theonoe. 190
Rex Midas. 191
Hydon, Hyas, alii. 192
Harpalycus. 193
Arion. 194
Orion. 195
Pan. 196
Venus. 197
Niſus. 198
Scylla altera. 199
Chione. 200
Autolycus. 201
Coronis. 202
Daphne. 203
Nyctimene. 204
Arge. 205
Harpalyce. 206
Macareus. 207
Rhodos. 208
Cyrene. 209
Hecatea. 210
Herſe. 211
Endymion. 212
Atys. 213
Narciſſus. 214
Hermaphroditus. 215
Eurydice. 216
Maleas. 217
Hyacinthus. 218
Archelaus. 219
Cura. 220
Septem Sapientes. 221
Septem Lyrici. 222
Septē opera mirabilia. 223
Qui facti ſint ex mortalibus immortales. 224
Qui primi templa deorum conſtituerint. 225
Quæ mortales cum Ioue concubuerint. 226
Quæ cum Apolline. 227
Quæ cum Neptuno. 228
Quæ cum Mercurio. 229
Quæ cum Libero. 230
Quæ cum Marte. 231
Quæ cum Aquilone. 232
Quæ immortales cum immortalibus concubuerint. 233
Qui patres ſuos occiderunt. 234
Qui matres ſuas occiderunt. 235
Qui fratres ſuos occiderunt. 236
Patres qui filios ſuos occiderunt. 237
Qui filias ſuas occiderunt. 238
Matres quæ filios interfecerunt. 239
Quæ coniuges ſuos occiderunt. 240
Qui coniuges ſuas occiderunt. 241
Qui ſe ipſi interfecerunt. 243
Quæ ſe ipſæ interfecerunt. 242
Qui cognatos ſuos occiderunt. 244
Qui ſoceros & generos occiderunt. 245
Qui filios in epulis conſumpſerunt. 246
Qui à canib. conſumpti ſunt. 247
Qui ab apro percuſſi, interierunt. 248

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Faces ſceleratæ. 249
Quadrigæ quæ rectores ſuos perdiderunt. 250
Qui ab inferis redierũt. 251
Qui lacte ferino nutriti ſunt. 252
Quæ contra fas concubuerunt. 253
Quæ piæ fuerunt, vel qui pij. 254
Quæ impiæ fuerunt. 255
Quæ caſtiſſimæ fuerũt. 256
Qui inter ſe amici & coniunctiſſimi fuerunt. 257
Atreus & Thyeſtes. 258
Lynceus. 259
Eryx. 260
Agamemnon, qui Dianæ ceruam ignarus occidit. 261
Noctua. 262
Ceres. 263
Qui fulmine icti ſunt. 264
Qui à Neptuno perierunt, vel à Mercurio, vel à Minerua. 265
Qui ab Apolline perierũt. 266.
Quæ bellicoſiſſimæ fuerunt. 267
Qui fortiſſimi Heroes fuerunt. 268
Qui ampliſſimi fuerunt. 269
Qui formoſiſſimi fuerunt. 270
Qui ephebi formoſiſſimi fuerunt. 271
Iudicia parricidarum, qui in Areopago cauſam dixerunt. 272
Qui primi ludos fecerunt, vſque ad Æneam quintum decimum. 273
Qui quid inuenerint. 274
Oppida qui quæ condiderunt. 275
Inſulæ maximæ. 276
Rerum inuentores primi. 277.

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ERRATA LIBRI.

Folio. 1. Pag. 2. lin. 3. euagoreis leg. euagoreus.
lin. 13. diomene. leg. dynomene.
lin. 22. sthenno. leg. sthenyo.
fo. 4. pag. 2. lin. 18. euthenum. leg. euhenum.
lin. 22. redij. leg. rediit.
fo. 47. pag. 1. lin. vltima. melicerto. leg. pselicerte.
fo. 48. pag. 2. lin. 8. carnem. leg. canem.
fo. 49. pag. 1. lin. 32. daides. leg. danaides.
fo. 50. pag. 2. lin. 18. legnorum. leg. lignorum.
fo. 76. pag. 1. lin. 16. iaque. leg. itaque.
fo. 115. pag. 2. lin. 11. durato. leg. durateo.
fo. 122. pag. 2. lin. 12. pheras. leg. pheres.
fo. 146. pag. 1. lin. 31. φαλλαμένεν. leg. φαλλομένεν.
fo. 164. pag. 1. lin. 6. κορον. leg. κορκυ.
fo. 176. pag. 2. lin. 16. conuersam. leg. conuersum.
fo. 187. pag. 1. lig. 21. crinuissam. leg. cramissam.
fo. eodem. lin. 23. chrysonellus. leg. chrysomallus.
fo. 223. pag. 1. lin. 4. Cassiepia. leg. Cassiopeia.
fo. 254. pag. 1. lin. 30. dinamene. leg. dynomene.
fo. 311. pag. 1. lin. 26. ilissio. leg. ilisso.

Indicis errata.

Lege talus pro talis. lege danao interfecti pro interfecto. lege amphion. lege Athemis Iouis nutrix pro Athenis. echidna pro echinna. lege Pyladi nupta pro Iyladi. lege eumolpus pro eumolpas. lege Iliones in patrem pro ilione. in fine literæ 1. lege in astra pro in orta constitutus. lege labyrinthus. fabricatur pro fabricantur. lege lynceus in lyncem animal conuersus. lege Midas asininis auriculis donatus. lege Neptunus circa liquid. versus pro versas. lege nisi cum euryalo amici. lege Polyhoetes pro Phyl. lege satur. indi. de comp. curæ pro curas. lege satyri vn. dic. pro scyri ibid. lege cum caprinis cornibus pro corambus. lege stenelus pro stenclus & inde ibid. lege capanei pro sapanei F. lege in lite. v. venerantes pro verentes. lege Achil. arm. adiud. pro aduind. in lit. z. lege zethus & amp. an struxerint thebarum muros.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

C. IVLII HYGINI AVGVSTI LIBERTI FABVLARVM LIBER.

EX CALIGINE, CHAOS. Ex Chao & Caligine, Nox, Dies, Erebus, Æther.

Ex Nocte & Erebo fatum, senectus, mors, lethum, continentia, somnus, somnia: id est, Lysimeles, Epiphron, Dumiles,* Porphyrion, Epaphus, discordia, miseria, perturlantia, Nemesis, Euphrosyne, amicitia, misericordia, Styx, Parcæ tres: id est, Clotho, Lachesis, Atropos: Hesperides, Ægle, * Hesperie, Aërica.

Ouidius; Morphea, Icælon, & Phantasum appellat.

Ex æthere & Die terra, cœlum, mare.

Ex æthere & terra, dolor, dolus, ira, luctus, mendacium, iusiurandum, vltio, intemperantia, altercatio, oblivio, socordia, timor, superbia † ingestum, pugna, occeatus, Themis, tartarus, pontus & Titanes, Briareus, Gyges, Steropes, Atlas, Hyperion, &* Ptolus, † Saturnus, Ops, Moneta, Dione, Furiæ tres, id est, Alecto, Megera, Tisiphone.

Hæ, Hesperetusa & Aretusa ab aliis dicuntur.

† *Egestas, polus.*

Cæus *Ophion fortassis, de quo Orph. apud Apollonium lib. 1.*

Ex terra & tartaro, Gigantes, Enceladus; † Coemse, Lentesmophius, Astræus, Pelorus, Pallas, † Emphitus, Phorcus, Ienios agrus * Alemone * Ephialtes † Erylus, Effra * Corydon, * Pheomis, Theodamas, Othus, Typhon, Polibœtes, Menephiarus, * Absæus, * Colophomus, Iapetus.

† *Eriolas. Memphis, Apis fortassi*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ex ponto & mari piſcium genera, Oceanitides, Heſtyæa, Meliæ, Ianthe, Admeto, Siluo, *Paſiphe, Polyxo, Eurynome, Euagoreis, Rhodope, Lyriſcitia, † Teſchinoeno, Clitemniſte, * Piecus, Menippe, Argia. Eiuſdem feminis flumina, Strymon, Nilus, Euphrates, Tanias, Indus, Cephiſus, † Iſmarus, Axenus, Achelous, Simois, Inachus, Alpheus, Thermodoon, Scamandrus, Tigris, Meandrus, Orontes.

Iſmenus.

Ex ponto & terra Thoumas* Tuſcinerſus, Cepheus.

Ex Nereo & Doride Nereides quinquaginta, Glauce, Thalia, Cymodoce, Neſæa, Spio, Thoe, Cymothoea, Actea, Lymnoria, Melite, Iæra, Amphithoe, Agaue, Doto, Protho, Pheruſa, Dyomene, Dexamene, Amphinome, Callianaſſa, Doris, Pœnope, Galathea, Nimertis, Apſeudes, Clymene, Ianira, Panopæa, Ianaſſa, Mæra, Orythya, Æmathia, Drimo, Xantho, Ligea, Phyllodoce, Cydippe, Lycorias, Cleio, Beroe, Ephyre, Opis, Aſia, Deiopea, Arethuſa, Clymene, Crenis, Eurydice, Leucothoe.

Cete fortaſſe ſic enim Heſiodus habet.

Ex Phorco & † Tetoa, Phorcides, * Pamphede, Enyo, Cherſis. Pro hac vltima, Dino alij ponunt.

Memphale.

Ex Gorgone, & Ceto, Sthenno, Euryale, Meduſa.

Ex Polo & Phœbe: Latona, Aſterie, * Aphirape, Perſeis, Pallas.

Ex Iapeto & Clymene, Atlas, Epimetheus, Prometheus.

Hæc tota pagina in vet. exẽplari ita vetuſtate obliterata & corrupta erat vt præter veſtigia literarum, propemodum nihil deprehendi certò poſſet.

Ex Hyperione & Æthra, Sol, Luna, Aurora.

Ex Saturno & Ope, Veſta, Ceres, Iuno, Iupiter, Pluto, Neptunus.

Ex Saturno & Philyra, Chiron, Dolops.

Ex Aſtreo & Aurora, Zephyrus, Boreas, Notus, Fauonius.

Ex Atlante & Pleione, Maia, Calypſo, Alcyone, Merope, Electra, Celæno.

Ex Pallante gigante & Stygę, Scylla, vis, inuidia, poteſtas victoria, fontes, lacus.

Ex Neptuno & * Amphitrione, Triton.

Amphitrite

Ex Dione & Ioue, Venus.

Ex Ioue & Iunone, Mars.

Ex Iouis capite, Minerua.

Ex Iunone ſine patre, Vulcanus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ex Ioue & Eurynome, Gratiæ.
Ex Ioue rursus & Iunone, Iuuentus, Libertas.
Ex Ioue & Themide, Horæ.
Ex Ioue & Cerere Proserpina
Ex Ioue & Moneta, Musæ.
Ex Ioue & Luna, Pandion.
Ex Vene re & Marte Harmonia & formidò.
c Ex Acheloo & Melpomene, Sirenes; * Teles, Raidne, Molpheres, * Tione.
Ex Ioue & Climene, Mnemosyne.
Ex Ioue & Maia, Mercurius.
Ex Ioue & Latona, Apollo & Diana.
Ex * & terra Python draco diuinus.
d Ex Thaumante & * Iris, Harpyiæ, Cæleno; Ocypete, Podarce.
Ex Sole & Persa Circe, Pasiphae, Æeta, Perses.
Ex Æeta & Clytia, * Medea. *Idyæ.*
Ex Sole & Clymene, Phaethon & Phaethontides, * Merore, Helie, Etherie, Dioxippe.
Ex Typhone & Echidna, Gorgon, Cerberus, Draco, qui pellem auream arietis Colchis seruabat: Scylla, quæ superiorem partem fœminæ, inferiorem canis habuit, quam Hercules interemit: Chimæra, Sphinx, qui fuit in Bœotia: Hydra serpens qui nouem capita habuit, quam Hercules interemit: & draco Hesperidum.
Ex Neptuno & Medusa Chrysaor, & equus Pegasus.
Ex Chrysaore & Callirhoe, Gerion trimembris.

a Ex Iliados c. & Vergilij quinto, nomina, ex Hesiodo autem numerum transtulit. Panopæam verò & Clymenten repetit, numerum explendi gratia: Nam apud Hesiodum quinquaginta, sed tamen aliis nominibus recensentur.
b In vetusto exemplari legebatur, ex Pallante gigante, Scylla, Stygia vis: quæ verba ex Hesiodo nos transposuimus.
c Commentarius in Odysseas μ. Telxiepam, Agloaphemen, Pisinonen, & Lygiam vocat, quatuórque eas facit.
d Electra fortassis adendum: sic enim Hesiodus habet.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

HYGINI
FABVLA PRIMA.

Themisto.

ATHamas Æoli filius, habuit ex Nebula vxore filium Phrixum, & filiam Hellen: & ex Themisto Hypsei filia, filios duos, Sphincium & Orchomenum. Et ex Ino Cadmi filia, filios duos, Learchum & Meli certem. Themisto, quòd se Ino coniugio priuasset, filios eius interficere voluit. Itaque in regia latuit clàm & occasione *Inuenta.* † nacta, cum putaret se inimicæ natos interfecisse, suos imprudens occidit, à nutrice decepta, quòd eis vestem perperam iniecerat. Themisto cognita re, ipsa se interfecit.

II. Ino.

INo Cadmi & Harmoniæ filia, cum Phrixum & Hellen ex Nebula natos interficere voluisset, iniit consilium cum totius generis matronis, & coniurauit, vt fruges in sementem quas daret, torrerent, ne nascerentur. Ita vt cum sterilitas & penuria frugum esset, ciuitas tota partim fame, partim morbo interiret. De ea re Delphos mittit Athamas satellitem. Cui Ino præcepit, vt falsum responsum ita referret: Si Phrixum immolasset Ioui, pestilentiæ fore finem. Quod cum Athamas se factutum abnuisset, Phrixus vltro ac libens pollicetur se vnum ciuitatem ærumna liberaturum. Itaque cum ad aram cum infulis esset adductus & pater Iouem comprecari vellet, satelles misericordia adolescentis, Inûs Athamanti consilium patefecit. Rex facinore cognito, vxorem suam Ino, & filium eius Melicerten Phrixo dedidit necandos. Quos cum ad supplicium duceret, Liber pater ei caliginem iniecit, & Ino suam nutricem eripuit. Athamas postea ab Ioue insania obiecta, Learchum filium interfecit. At Ino cum Melicerte filio suo in mare se præcipitauit. Quam Liber Leucotheam voluit appellari: nos matrem Matutam dicimus: Melicerten autem Deum Palæmonem, quem nos Portunum dicimus. Huic quinto quôque anno ludi gymnici fiunt, qui appellantur. ἰσθμία.

III. Phrixus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

PHrixus & Helle, insania à Libero obiecta, cum in sylua errarent, Nebula mater eò dicitur venisse, & arietem inauratum adduxisse Neptuni & Theophanes filium, eúmque natos suos ascendere iussit, & Colchos ad regem Æetam Solis filium transire, ibique arietem Martí immolare. Ita dicitur esse factum. * Quò cum ascendissent, & aries eos in pelagus detulliſſet, Helle de ariete decidit, ex quo Hellespontum pelagus est appellatum. Phrixum autem Colchos detulit. Ibi matris præceptis arietem immolauit, pellémque eius inauratam in templo Martis posuit. Quam seruante dracone Iasón Æsonis & Alcimedes filius dicitur petisse, Phrixum autem Æeta libens recepit, filiámque † Calliopen dedit ei vxorem. Quæ postea liberos ex eo procreauit. Sed veritus est Æeta, ne se regno eiicerent: quod ei responsum fuit ex prodigiis, Ab aduena Æoli filio mortem caueret. Itaque Phrixum interfecit. At filij eius, Argus, Phrontis, Melas, † Cylindrus, in ratem conscenderunt, vt ad auum Athamantem transirent. Hos Iasón cum pellem peteret, naufragos ex insula Dia sustulit, & ad † Calliopen matrem reportauit. Cuius beneficio ad sororem Medeam est commendatus.

Chalciopen: ita enim ferè omnes sororẽ Medeæ nominant.

Chorus alij.

Chalciopen.

IIII. Ino Euripidis.

ATthamas in Thessalia rex cum Inonem vxorem, ex qua duos filios peperisse putaret, duxit nymphæ filiam Themistonem vxorem, ex ea geminos filios procreauit. Postea resciit Inonem in Parnaso esse, † quæ bacchationis causa eò peruenisse. Misit qui eam adducerent. Quam adductam celauit. Resciit Themisto eam inuentam esse, sed quæ esset nesciebat. Cœpit velle filios eius necare. Rei consciam, quam captiuam esse credebat, ipsam Inonem sumpsit, & ei dixit, vt filios suos candidis vestimentis operiret, Inonis filios nigris. Ino suos candidis, Themistonis pullis oppósuit. Tunc Themisto decepta, suos filios occidit. Id vbi resciit, ipsa se necauit. Athamas autem in venatione per insaniam Learchum maiorem filium suum interfecit. At Ino cum minore filio Melicerte in mare se dereciit, & dea est facta.

atque.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

V. Athamas.

SEmele, quòd cum Ioue concubuerat, ob id Iuno toti generi eius fuit infesta. Itaque Athamas, Æoli filius, per insaniam in venatione filiũ suum interfecit sagittis.

VI. Cadmus.

Argyopes, ita a Pherecyde dicitur.

CAdmus Agenoris & † Agrisopes filius, ira Martis, quòd draconem fontis Castalij custodem occiderat, suorum prole interempta, cum Harmonia Veneris & Martis filia vxore sua in Illyriæ regionibus, in dracones sunt conuersi.

VII. Antiopa.

Epopeo, vt in Corinth. Pauſ.

ANtiopa Nyctei filia, ab † Epapho per dolum est stuprata. Itaque à Lyco viro suo ejecta est. Hanc viduam Iupiter compressit. At Lycus Dyrcen in matrimonium duxit, cui suspicio incidit, virum suum clàm cum Antiopa concubuisse. Itaque imperauit famulis, vt eam in tenebris vinctam clauderent. Cui postquam partus instabat, effugit ex vinculis Iouis voluntate, in montem Cytheronem. Cúmque partus premeret, & quereret vbi pareret, dolor eam in ipso biuio coegit partum edere. * Quos pastores pro suis educarunt, & appellarunt Zeton, ἀπὸ τοῦ ζητεῖν τόπον. Alterum autem Amphionem, ὅτι ἐν διόδῳ, ἢ ὅτι ἀμφὶ ὁδὸν αὐτὸν ἔτεκεν, id est, quoniam in biuio eum edidit. Qui postquam matrem agnouerunt, Dircen ad taurum indomitum deligatam vita priuarunt. Ex cuius corpore in monte Cytherone fons est natus, qui Dirceus est appellatus, beneficio Liberi, quòd eius baccha fuerit.

Videtur deesse, peperitque gemellos, aut ſimile.

VIII. Eadem Euripidis, quam scribit Ennius.

NYctei regis in Bœotia fuit filia Antiopa. Eius formæ bonitate Iupiter adductus, grauidam fecit. Quam pater cum punire vellet propter stuprum, minitans periculum, Antiopa effugit. Casu in eodem loco, quò illa peruenerat, † Epaphus Sicyonius stabat. Is mulierem aduectam domo, matrimonio suo junxit. Id Nyctæus ægrè ferens, cum moreretur, Lyco fratri suo per obtestationem mandat, cui tum regnum relinquebat, ne impune Antiopa ferret. Huius post mortem Lycus Sicyonem venit, interfecto Epapho, Antiopam vinctam adduxit in * Cytheronem: parit geminos,

Epopeus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& reliquit. Quos pastor educauit, Zetum & Amphionem nominauit. Antiopa Dirce vxori Lyci data erat in cruciatum. ea occasione nacta, fugæ se mandauit. Deuenit ad filios suos. Ex quibus Zetus existimans fugitiuam, non recipit. In eundem locum Dirce per bacchationem Liberi illuc delata est: ibi Antiopam repertam, ad mortem extrahebat. Sed ab educatore pastore adolescentes certiores facti, eam esse matrem suam, celeriter consecuti matrem, eripuerunt. Dircen ad taurum crinibus religatam, necant. Lycum cum occidere vellent, vetuit eos Mercurius, & simul iussit Lycum concedere regnum Amphioni.

IX. Niobe.

AMphion & Zetus Iouis & Antiopes Nyctei filij, iussu Apollinis Thebas muro circum cinxerunt vsque ad * Semeduſtum, Laiúmque Labdaci regis filium in exilium eiecerunt. Ipsi ibi regnum obtinere cœperunt. Amphion in coniugium Niobam Tantali & Dionei filiam accepit. Ex qua procreauit liberos septem, totidémque filias. Quem partum Niobe Latonæ antepositit, superbiúsque locuta est in Apollinem & Dianam: quòd illa cincta viri cultu esset, & Apollo vestem deorsum *, atque crinitus, & se numero filiorum Latonam superare. Ob id Apollo filios eius in sylua venantes, sagittis interfecit in monte Sipylo. Et Diana filias in regia sagittis interemit, præter Cloridem. At genetrix liberis orba, flendo lapidea facta esse dicitur in monte Sipylo. Eiúsque hodie lachrymæ manere dicuntur. Amphion autem cum templum Apollinis expugnare vellet, ab Apolline sagittis est interfectus.

inædificatum fortasse.

Videtur deesse, haberet, aut simile verbum.

X. Chloris.

CHloris in vrbe Seti Amphionis filia, quæ ex septem superauerat. Hanc habuit in coniugem Neleus * Hippocoontis filius. Ex qua procreauit liberos, masculos duodecim. Hercules cum Pylum expugnaret, Neleum interfecit, & filios eius decem. vndecimus autem Periclymenes, beneficio Neptuni aui in aquilæ effigiem commutatus, mortem effugit. Nam duodecimus Nestor in Ilio erat, qui tria secula vixisse dicitur beneficio Apollinis. Nam quos annos Chlo-

Homerus tamen non huius, sed alterius Amphionis, qui fuit Iasij, filium videtur facere, Odyss. λ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ris & fratrum, Apollo eripuerat, Nestori concessit.

XI. Niobide.

LErta, Tantalus, Ismenus, Eupinus, Phædimus, Sipulus, Chiade, Chloris, Astygratia, Siboe, Sictothius, Eudoxa, Archenor, Ogigia, Hi sunt filij & filiæ Niobæ vxoris Amphionis.

Non modò corrupta hæc sed etiam transposita nomina videntur. sic enim ab aliis recensentur: filiorum scilicet, Archemorus, Tantalus, Ismenius, Epinicus, Phædimus, Sipylus, & Damasichton: filiarum autem, Chloris, Astycratia, Pelopia, Neæra, Cleodoxe, Ogygia, & Clytia. Et erãt quoque in vetusto exemplari erasæ quædam teræ, & proijs. liæ ab indocto, vt apparet, quopiam repositæ.

XII. Pelias.

PEliæ Cretei & Tyrus filio responsum erat, vt Neptuno sacrum faceret. Et si quis monocrepis, id est, vno pede calciatus superuenisset, tum mortem eius appropinquare. Is cùm annua sacra faceret Neptuno, Iason Æsonis filius, fratris Peliæ, cupidus sacra faciendi, dum flumen Euthenum transiret, calciamentum reliquit: quod vt celeriter ad sacra veniret, neglexit. Id Pelias inspiciens, memor sortium præcepti iussit eum pellem arietis, quam Phryxus Marti sacrauerat, inauratam, Colchis ab rege Æeta hoste petere. Qui conuocatis Græciæ ducibus, Colchos est profectus.

XIII. Iuno.

Apollonius Anaurũ vocat eũ fluuiũ.

IVno cum ad flumen † Euhenum in anum se conuertisset, & staret ad hominum mentes tentandas, vt se flumen Euhenum transferrent. Et id nemo vellet, Iason Æsonis & Alcimedes filius eam transtulit. Ea autem irata Peliæ, quòd sibi sacrum intermiserat facere, effecit vt Iason vnam crepidam in limo relinqueret.

XIIII. Argonautæ conuocati.

Pymplæa fortassis: sic enĩ Apollon. Cometæ alij, vt Apoll. & Orph.

IAson Æsonis filius & Alcimedes Climeni filiæ, & Thessalorum dux. Orpheus Oeagri & Calliopes Musæ filius, Thrax, vrbe * Fleuia, quæ est in Olympo monte, ad flumen Enipeum, Martis citharista. Asterion † Pyremi filius, matre Antigona Pheretis filia, ex vrbe Peline. Alij aiunt Prisci filium, vrbe Piresia, quæ est in radicibus Phyllæi montis, qui est in Thessalia.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Quo loco duo flumina, Apidanus & Enipeus, ſeparatim proiecta, in vnũ conueniunt. Polyphemus, Elati filius, matre Hippea Antippi filia, Theſſalus, ex vrbe Lariſſa, pedibus tardus. Iphiclus Phylaci filius, matre † Periclymene Minyæ filia, ex Theſſalia, auunculus Iaſonis. Admetus Pheretis filius, matre Periclymene, * Minois filia, ex Theſſalia, monte Calcedonio, vnde oppidum & flumen nomen traxit. Huius Apollinem pecus paſciſſe ferunt. Eurytus & Echion, Mercurij & † Antreatæ Mereti filiæ filius, ex vrbe Alope, quæ nunc vocatur Eheſus. Quidam autores, Theſſalos putant. Echalides Mercurij & Eupolemiæ Mirmydonis filiæ filius. Hic fuit Lariſſæus, vrbe Gyrtone, quæ eſt in Theſſalia. Hic oſtendit nullo modo Centauros ferro poſſe vulnerare, ſed truncis arborum in cuneum adactis. * Cæneus Elati filius, Magneſius, hunc nonnulli fœminam fuiſſe dicunt. Cui petenti, Neptunum propter connubium optatum dediſſe, vt in iuuenelem ſpeciem conuerſus, nullo ictu interfici poſſet. quod eſt nunquam factum, nec fieri poteſt, vt quiſquam mortalis non poſſet ferro necari, aut ex muliere in virum conuerti. Mopſus Ampyci & Chloridis filius. Hic augurio doctus ab Apolline, ex Oechalia, vel vt quidam putant, * Lyparenſis. Eurydamas Iri & Demonaſſæ filius. Alij aiunt Ctimeni filium, quia iuxta lacum Xynium * Dolopeidem vrbem inhabitabat. Theſeus Ægei & Æthræ Pythei filiæ filius, à Trœzene: alij aiunt ab Athenis. Pirithous Ixionis filius, frater Centaurorum, Theſſalus. Menœtius Actoris filius. * Amponitus. * Eribotes Telcontis filius. * Ameleon. Eurytion, Iri & Demonaſſæ filius. Ixition ab oppido * Cerintho. Oileus Leodaci & Agrianomes Perſeonis filiæ filius, ex vrbe Naricea. † Alij aiunt ex Eubœa. Clytius, & Iphitus, Euryti & Antiopes Pylonis filiæ filius, reges Oechaliæ. Hic conceſſa ab Apolline ſagittarum ſcientia, cum autore muneris contendiſſe dicitur. Huius filius * Clytius ab Æeta interfectus eſt. Peleus & Telamon Æaci & Pæneidos * Ceptionis filiæ filij, ab Ægina inſula. Qui ob cædem Phoci fratris, relictis ſedibus ſuis, diuerſas petierunt domos:

Clymene *Ita quidem vetuſtiũ exẽplar habet, ſed arbitror ſubditituum, pro Minyæ eſſe, & à proximo repetitum.* *Laothoes, ſic enim Orpheus.* *a* *Titareſius, ſicenum Apollõ.* *Apud Apoll.* *Dolopeis gẽtile eſt, proprium autem Ctimene.* *Cauthus, vt Apollonius.* *b* *Euritus, vide Apollonii li. 1. Flaccus, nõ Clytium, ſed Iphitum in Colchus petiiſſe tradit.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Peleus Phthiam, Telamon Salaminam, quam Apollonius Rhodius * Atthida vocat. Butes Teleontis & Zeuxipes Eridani fluminis filiæ filius, ab Athenis. Phaleros Alcontis filius ab Athenis. Typhis Phorbantis & Hymanes filius, Boetius, is fuit gubernator nauis Argo.

Endeidos, Chironis alij.

Apoll. Arestorı filium facit.

Argus Polybi & Argiæ filius, alij aiunt Danai filium: hic fuit Argiuus pelle taurina lanugine adopertus. is fuit fabricator nauis Argo. Phliasus Liberi patris, & Ariadnes Minois filiæ filius, ex vrbe Phliunte, quæ est in Peloponneso, alij aiunt Thebanum. Hercules Iouis & Alcmenæ Electryonis filiæ filius, Thebanus. Hylas Theodomantis & Menodices nymphæ, Oreonis filiæ filius, ephebus, ex Oechalia: alij aiunt ex Argis comitem Herculis. Nauplius Neptuni & Amymones Danai filiæ filius, Argiuus. Idmon Apollinis & † Cyrenes nymphæ filius, quidam Abantis dicunt, Argiuus.

Alıis autem Phlias dicitur ex matre Cheonophyle.

Asterius Phe recides habet.

Hic augurio prudens, quamuis prædicentibus auibus, mortem sibi denunciari intellexit, fatali tamen militiæ non defuit. Castor & Pollux Iouis & Ledæ Thestij filiæ filius Lacedæmonij, alij Spartanos dicunt, vterque imberbis. His eodem quoque tempore stellæ in capitibus vt viderentur, accedisse scribitur. Lynceus & Idas Apharei & Arenæ Bibali filiæ filij, Messenij ex Peloponneso. Ex his Lynceus sub terra quæque latetia vidisse dicitur, neque vlla caligine inhibebatur. alij aiunt Lynceum noctu nullum vidisse. Idem sub terra solitus cernere dictus est ideo, quòd aurifodinas norat: is cum descendebat, & aurum subito ostendebat, ita rumor sublatus, eum sub terra solitum videre. Item Idas acer, ferox. Periclymenus Nylei & Chloridis Amphionis & Niobes filiæ filius: hic fuit Pylius. Amphidamus & Cepheus † Egei & Cleobules filij de Arcadia. Ancæus Lycurgi filius, alij nepotem dicunt, Tegeates. Augeas Solis & Naupidames Amphidamantis filiæ filius. hic fuit * electus. Asterion & Amphion † Ypetacli filij, alij aiunt Hipasi, ex * Pellene. Euphemus Neptuni & Europes † Tityi filiæ filius, Tænarius. Hic super aquas sicco pede cucurrisse dicitur. Ancæus alter Neptuni filius, matre Alta Ca-

† *Alei habet Apoll.*

* *Eleus matrem aũt alij Hyrminen vocant.*

Apoll. autẽ Polyphemum vocat. Hyperasij Ap.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

thesti filia, ab Imbraso insula, quæ Parthenia appellata est, nunc autem Samos dicitur Erginus Neptuni filius, à Mileto: quidam Periclymeni dicunt, Orchomenius. Meleager Oenei & Altheæ Thestij filiæ filius, quidam Martis putant, Calydonius. Laocoon Porthaonis filius, Oenei frater, Calydonius. Iphiclus alter Thestij filius, matre Leucippe, Altheæ frater, ex eadem matre, Lacedæmonius, Hic fuit Arcas † cursor, iaculator. Iphitus Nauboli filius, Phocensis: alij Hippasi filium, ex Peloponneso fuisse dicunt. Zetes & Calais Aquilonis venti & Orithyiæ Erichthei filiæ filij. Hi capita pedésque pennatos habuisse feruntur, crinésque cærulæos, qui per aio aere vsi sunt. Hi aues Harpyias tres Thaumantis & † Ozomenes filias, Alopien Acholoen, * Ocypeten fugauerunt, à Phineo Argenoris filio, eodem tempore quo Iasoni comites ad Colchos proficiscebantur. Quæ inhabitabant insulas Strophadas in Ægeo mari, quæ Plotæ appellantur. Hæ fuisse dicuntur capitibus gallinaceis, pennatæ, alásque & brachia humana, vnguibus magnis, pedibúsque gallinaceis, pectus album, femináque humana. Hi autem Zethes & Calais ab Hercule telis occisi sunt. Quorum in tumulis superpositi lapides flatibus paternis mouentur. Hi autem ex Thracia esse dicuntur. † Focus & Priasus Cænei ex Magnesia Eurymedon Liberi patris & Ariadnes Minois filiæ filius, à Phliunte. Palæmonius Lerni filius, Calydonius. Actor Hippasi filius ex Peloponneso. Tersanon * Solis & Leucothoes filius ex Andro. Hippalcimos * Pelopis & Hippodamiæ Oenomai filiæ filius, ex Peloponneso à Pisis. Asclepius Apollinis & Coronidis filius. Atriacha * Thestij filia, Argiuus. Mileus Hippocoontis filius, Pylius. Iolaus Iphicli filius, Argiuus. Deucalion Minois & Pasiphaes Solis filiæ filius, ex Creta. Philoctetes Pœantis filius, à Mœlibœa. Cenæus alter Coronis filius, Coryna. Acastus Peliæ & Anaxabiæ Dymantis filiæ filius, ex Iolcho, duplici pallio coopertus. Hic voluntarius Argonautis accessit, sponte sua comes Iasonis. Hi autem omnes Minyæ sunt appellati, vel quòd plurimos eorum filiæ Minyæ pepererunt, vel quòd Iasonis mater Clymeni † & Minyæ filia erat. Sed ne-

Credo legendum, artiſicioſus, aut ſimile quidd.i.

Electræ Heſiod.

Celeno Apol.

Phocus,

Alcimede, Clymenes quæ fuit, Minyæ filia erat. Apoll.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

que Colchos omnes peruenerunt neque in patriam regreſſum habuerunt. Hylas enim in Mœſia, à Nymphis iuxta Cion, fluménque Aſcanium raptus eſt, quem dum Hercules & Polyphemus requirunt, vento rapta naui deſerti ſunt. Polyphemus ab Hercule quoque relictus condita in Mœſia ciuitate, perit apud Chalybas. Tiphys autem morbo abſumptus eſt, in Mariandinis in Propontide, apud Lycum regem, pro quo nauem rexit Colchos. Ancæus, Neptuni filius. Idmon autem Apollinis filius ibi apud Lycum cum ſtramentarum exiſſet, ab apro percuſſus decidit. vltor Idmonis fuit Idas Apharei filius, qui aprum occidit. Butes Teleontis filius, quamuis cantibus & cithara Orpheia * vocabatur, victus tamen eſt dulcedine Sirenum, & nataturus ad eas in mare ſe præcipitauit. Eum Venus delatum fluctibus † Lilybæo ſeruauit. Hi ſunt qui non peruenerunt Colchos. In reuerſione autem perierunt Euribates Teleontis filius, & † Cantus Ceriontis filius interfecti ſunt, in Lybia à paſtore Cephalione Naſamonis fratre, filio Tritonidis nymphæ & Amphitemidis, cuius * fuſte pecus depopulabantur. Mopſus autem Amyci filius ab ſerpentis morſu in Africa obiit. Is autem in itinere acceſſerat comes Argonautis, Amyco patre occiſo. Item acceſſerunt ex inſula Dia Phrixi & Calciopes Medæ ſororis filij, Argus, Melas, Phronides, † Cylindrus, vt alij aiunt vocitatos, Phronius, Demoleon, Autolycus, Phlogius. Quos Hercules cum eduxiſſet habiturus comites, dum Amazonum balteum petit, reliquit terrore perculſos, † à Daſcylo qui regis Manſuaden * filia. Hi autem cum exirent ad Colchos, Herculem ducem facere voluerunt. Ille abnuit, ſed potius Iaſonem fieri oportere, cuius opera exirent omnes: dux ergo Iaſon regnauit. Faber Argus Danay filius, cuius poſt mortem rexit nauem Ancæus Neptuni filius proreta, nauigauit Lynceus Apharei filius, qui multum videbat. Tutarchi autem fuerunt Zetes & Calais Aquilonis filij, qui pennas & in capite & in pedibus habuerunt. Ad proram & remos ſederunt Peleus & Telamon. ad * pitulum ſederunt, Hercules ad Idas. Cæteri ordinem ſeruauerunt. Celeuma dixit Orpheus, Oeagri filius. Poſt, relicto eo ab Hercule, loco

al. ad Lilybæum.

Canethienim filium facit Apol. eumque cum Mopſo in Libyan delatum, ibique periiſſe dicit.

Cytorus alij.

à Daſcylo regis Mariandyni filio.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eius sedit Peleus Æaci filius. Hæc est nauis Argo, quam Minerua in sideralem circulum retulit, ob hoc quòd ab se esset ædificata. ac primùm in pelagus deducta est hæc nauis, in astris apparens à gubernaculo ad velum. Cuius speciem ac formam Cicer. in Phæn. exponit his versibus:

At canis ad caudam serpens prælabitur Argo,
Conuersam præ se portans cum lumine puppim
Non aliæ naues vt in alto ponere proras
Ante solent rostris Neptunia prata secantes.
Sicut cum cœptant tutos contingere portus,
Obuertunt nauem magno cum pondere nautæ,
Aduersámque trahunt optata ad littora puppim:
Sic conuersa vetus super æthera labitu Argo.
Inde gubernaclum tendens † à puppe † volante
Clari postriora canis vestigia † tangit.

Diuerso lumine fulgens. al. condit.

Hæc nauis habet stellas in puppe quatuor, in gubernaculo dextro quinque, in sinistro quatuor, consimiles inter sese omnino tredecim.

a Videntur hæc corruptè legi, & ad sequentem potius Cæneum referri debere. Sic enim Apollon. ex quo huc multa aduerbũ etiam trãslata reperias. καινέα γὰρ ζῶόν περ ἔτι κλείουσιν ἀοιδοὶ κενταύροισιν ὀλέσθαι, ὅτε σφεας οἷον ἀπ' ἄλλων ἥλας ἀρισήων, οἱ δ' ἔμπαλιν ὁρμηθέντες, οὔτε μιν ἐγκλῖναι προτέρω σθένον, οὔτε δαίξαι. ἀλλ' ἀ'ῤῥηκτος, ἄκαμπτος ἐλύσετο νειόθι γαίης θεινόμενος σιβαρῇσι καταίγδην ἐλατῃσι & *de eodem in commentario ferè eadem verba sequuntur, quæ hic de Neptuno & munere eius citantur. Quanquam Apollon. non ipsum Cænea, sed Cænei filium Coronum cum Argonautis profectum dicit. b Apollonius non hunc, sed Canthum ex Eubœa venisse ait. videtur ergo transposita clausula hæc esse à librario. c Comment. Apollonij Astyphaleæ Phœnicis filiæ. cæterum Apollonius non vocat Imbrasiam insulam proprio nomine, sed epitheto, ab Imbraso fluuio; qui postea Parthenius dictus est (vt Commẽt. ibidem ait) eo quòd iuxta eum Iuno cum virgo etiam esset, nutrita fuerit. Hæc enim verba sunt:* ὅδ' ἰμβρασίης, ἕδος ἥρης, παρθένιης ἀγκαῖος.

XV. Lemniadæ.

IN insula Lemno mulieres Veneri sacra aliquot annos non fecerant, cuius iram viri earum Thressas vxo-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tes duxerunt, & priores ſpreuerunt. At Lemniades eiuſdem Veneris impulſu coniuratæ, genus virorum omne quod ibi erat interfecerunt, præter Hypſipylen, quæ patrem ſuum Thoantem clàm in nauem impoſuit. quem tempeſtas in inſulam † Tauricam detulit. interim Argonautæ prænauigantes, Lemno acceſſerunt. Quos vt vidit Iphinoe, cuſtos portæ, nunciauit Hypſipylæ reginæ, cui Polixo ætate conſtituta dedit conſilium, vt eas laribus hoſpitalibus obligaret, hoſpitióque inuitaret. Hypſipyle ex Iaſone procreauit filios Euneum & † Deiphilum. Ibi cum plures dies retenti eſſent, ab Hercule obiurgati diſceſſerũt. Lemniades autem poſtquam ſcierunt Hypſipylen partem ſuũ ſeruaſſe, conatę ſunt eam interficere. illa fugæ ſe mandauit. Hanc prædones exceptam Thebas deportarunt, & regi † Lyco in ſeruitiũ vendiderunt. Lemniades autem quæcunque ex Argonautis conceperunt, eorum nomina filiis ſuis impoſuerunt.

Oeneam Apollon. habet.

Thoantẽ, Statius.

Lycurgo alij.

XVI. *Cyzicus.*

Apoll. Aenei filium facit, Euſori autẽ ex filia nepotem.

CYzicus † Euſori filius rex in inſula Propontidis Argonautas hoſpitio liberali excepit. Qui cum ab eo diſceſſiſſent, totúmque diem nauigaſſent, nocte tempeſtate orta ad eandem inſulam ignari delati ſunt. Quos Cyzicus hoſtes Pelaſgicos arbitrans eſſe, cum eis noctu in littore arma contulit, & ab Iaſone eſt interfectus. Quòd poſtero die cum prope littus appropinquaſſet, & vidiſſet ſe regem interfeciſſe, ſepulturæ eum tradidit, atque filiis regnum tradidit.

XVII. *Amycus.*

AMycus Neptuni & Melies filius, Bebryciæ rex. In huius regna qui venerat, cæſtis cogebat ſecum cõtendere, & deuictos perdebat. Hic cum Argonautas prouocaſſet ad cæſtus, Pollux cum eo contendit & eum interfecit.

XVIII. *Lycus.*

LYcus rex inſulæ Propontidis, Argonautas recepit hoſpitio, in honorem, eò quòd Amycum interfecerant, quòd eum ſæpe * inficiaretur. Argonautæ dum apud Lycum morantur, & extra * venatum exiſſent, Idmon ab apro percuſſus interiit. In cuius dũm diutius ſepultura morantur, Iphis Phorbantis filius moritur, tunc

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Argonautæ Ancæo Neptuni filio nauem Argo gubernā-dam dederunt.

XIX. Phineus.

PHineus Agenoris filius Thrax, ex Cleopatra habuit filios duos. Hi à patre nouercæ crimine excæcati sunt. Huic etiam Phineo Apollo augurium dicitur dediſſe. Hic deorum conſilia cum enunciaret, ab Ioue eſt excæcatus, & appoſuit ei Harpyias, quæ Iouis canes eſſe dicuntur, quæ eſcam ab ore eius afferrent. Huc cum Argonautæ deueniſſent, & eum iter vt demonſtraret rogarent, dixit ſe demonſtraturum, ſi eum pœna liberarent. Tunc Zetes & Calais, Aquilonis venti & Orithiæ filij, qui pennas in capite & in pedibus habuiſſe dicuntur, *a* Harpyias fugauerunt in inſulas Strophadas, & Phineũ pœna liberarunt. Quibus monſtrauit quomodo Symplegadas tranſirent, vt columbam mitterent: quæ petræ cum concurriſſent, in receſſu earum, illi retrò refugerent. Argonautæ beneficio Phinei Symplegadas tranſierunt.

a Videtur & hic locus corruptus eſſe. tale enim conſilium Phinei fuit, vt columbam emitterent: quæ ſi ſaluæ per petras tranſiiſſet, ipſi quoque ſequerentur: ſin inter tranſuolandum periiſſet, retrò fugerent, cederéntque deorum monitis.

XX. Stymphalides.

ARgonautæ cum ad inſulam Diam veniſſent, & aues ex pennis ſuis eos conficerent pro ſagittis, cũ multitudini auium reſiſtere non poſſent, ex Phinei monitu clypeos & haſtas ſumpſerunt, éxque more Curetum ſonitu eas fugarunt.

XXI. Phrixiſilij.

ARgonautæ cum per Cyaneas cautes, quæ dicuntur Petræ Symplegades, intraſſent mare quod dicitur Euxinum, & errarent, voluntate Iunonis delati ſunt ad inſulam Diam. Ibi inuenerunt naufragos nudos atque inopes Phrixi & Calciopes filios, Argum, Phrontiden, Melam, Cylindrum. Qui cum caſus ſuos expoſuiſſent Iaſoni, ſe cũ ad auum feſtinarent Athamãta ire, naufragio facto ibi eſſe eiectos, quos Iaſon receptos auxilio iuuit: qui Iaſonẽ Colchos perduxerunt, per flumen Thermodoontẽ, & cum iam non longè eſſent à Colchis, iuſſerunt nauem in occulto collocari, & venerunt ad matrem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Calcyopen Medeæ ſororem, indicántque Iaſonis beneficia, & cur veniſſet. Tunc Calcyope de Medea indicat; perducitque eam cum filiis ſuis ad Iaſonem. Quæ cum eum vidiſſet, agnouit quem in ſomnis adamauerat, Iunonis impulſu, omniáque ei pollicetur, & perducunt eum ad templum.

XXII. Aeeta.

AEetæ Solis filio erat reſponſum, tam diu eum regnum habiturum, quandiu ea pellis quam Phrixus conſecrauerat, in fano Martis eſſet. Itaque Aeeta Iaſoni hanc * ſimultatem conſtituit, ſi vellet pellem auratam auferre, tauros æripedes qui flammas naribus ſpirabant, iungeret adamanteo iugo, & araret, dentéſque draconis ex galea ſereret: ex quib. gens armatorum ſtatim enaſcerentur, & ſe mutuò interficerent, Iuno autem Iaſonem ob id ſemper voluit ſeruatum, quòd cum ad flumē veniſſet, volens hominum mentes tentare, anum ſe ſimulauit, & rogauit vt ſe transferret. Cum cæteri qui tranſierant, deſpexiſſent, ille tranſtulit eam: itaque cum ſciret Iaſonem ſine Medeæ conſilio imperata perficere non poſſe, petit à Venere vt Medeæ amorem iniiceret. Iaſon à Medea Veneris impulſu amatus eſt. eius opera ab omni periculo liberatus eſt. Nam cùm tauris araſſet, & armati eſſent enati, Medeæ monitu lapidem inter eos abiecit: illi inter ſe pugnantes, alius alium interfecerunt: dracone autem venenis ſopito, pellem de fano ſuſtulit, in patriámque cum Medea eſt perfectus.

XXIII. Abſyrtus.

AEeta vt reſciit Medeam cum Iaſone profugiſſe, naue comparata miſit Abſyrtum filium cum ſatellitibus armatis ad eam perſequēdam. Qui cum in Adriatico mari in Hiſtria eam perfecutus eſſet, ad Alcinoum regem, & vellet armis contendere, Alcinous ſe inter eos interpoſuit, ne bellarent: quem iudicem ſumpſerunt, qui eos in poſterum diſtulit. Qui cum triſtior eſſet, & interrogatus eſſet à coniuge Aretē, quæ cauſa eſſet triſtitiæ, dixit, ſe iudicem ſumptum à duabus diuerſis ciuitatibus, inter Colchos & Argiuos. Quem cum interrogaret Arete, quidnam eſſet iudicaturus: reſpondit Alcinous, Si virgo fuerit Medea, parentī redditurum: ſi autem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

autem mulier, coniugi. hoc cum audiuit Arete à coniuge, mittit nuncium ad Iasonem, & is Medeam noctu in antro deuirginauit. Postero autem die cum ad iudicium venissent, & Medea mulier esset inuenta, coniugi est tradita. nihilominus cum profecti essent, Absyrtus timens patris præcepta, persecutus est eos in insulam Mineruæ: ibi cum sacrificaret Mineruæ Iason, & Absyrtus interuenisset, ab Iasone est interfectus. Cuius corpus Medea sepulturæ dedit atque inde profecti sunt. Colchi qui cum Absyrto venerant, timentes Aeetam, illic remanserunt, oppidúmque condiderunt. quod ab Absyrti nomine absorin appellarunt. Hæc autem insula posita est in Histria contra Pola, iuncta insulæ Cantæ.

XXIIII. Iason Peliades.

IAson cum Peliæ patrui sui iussu tot pericula adisset, cogitare cœpit, quomodo eum sine suspicione interficeret. hoc Medea se facturam pollicetur. Itaque cum iam longè à Colchis essent, nauem iussit in occulto collocari. & ipsa ad Peliæ filias pro sacerdote Dianæ venit, eis pollicetur se patrem earum Pelian ex sene iuuenem facturam. Idque Alcestis maior filia negauit fieri posse, Medea quo facilius eam perduceret ad suam volũtatem, caliginem eis obiecit, & ex venenis multa miracula fecit, quæ verisimilia esse viderentur, arietémque vetulum in ahenum coniecit, vnde agnus pulcherrimus prosiluisse visus est, eodémq; modo vnde Peliades, id est Alcestis, Pelopia, Meduſa, Isidoce, Hippothoe, Medeæ impulsu patrem suum occisum in aeneo coxerunt: cum se deceptas esse viderent, à patria profugerunt. at Iason signo à Medea accepto, regia est potitus. Acastóque Peliæ filio fratri Peliadum, quòd secum Colchos ierat, regnum paternũ tradidit, ipse cum Medea Corinthũ profectus est.

XXV. Medea.

MEdea Æete & Idyæ filia cum ex Iasone iam filios † Marcerum & Feretum procreasset, summáque concordia viuerent, obiiciebatur ei, hominem tam forte, ac formosum, nobilem vxorem aduenam, atque venesicam habere. Huic Creon Menœci filius rex Corinthius filiam suam minore † Glaucem dedit vxorem. Medea cũ vidit, se erga Iasonem bene merentẽ, tanta contumelia

Mermerũ & Pheretem Pausa. in Co rint. vocat.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

esse affectam, coronam exuens fecit auream, eámque
al. Creusam, sic enim & postea vocat. muneri iussit filios suos nouercæ dare. Creusa munere
accepto, cum Iasone & Creonte conflagrauit. Medea vbi
regiam ardere vidit, natos suos ex Iasone Macetum &
Feretum interfecit, & profugit Corintho.

XXVI. Medea exul.

MEdea Corintho exul, Athenas ad Aegeum Pandionis filium deuenit in hospitium, eique nupsit. Ex eo natus est Medus: postea sacerdos Dianæ Medeam exagitare cœpit, regique negabat sacra castè facere posse, eò quòd in ea ciuitate esset mulier venefica & scelerata. tunc iterum exulatur. Medea autem iunctis draconibus, ab Athenis Colchos redit: quæ in itinere Absoridem venit, vbi frater Absyrtus sepultus erat. Ibi Absoritani serpentium multitudini resistere non poterant. Medea autem ab eis rogata, lectas eas in tumulum fratris coniecit, quæ adhuc ibi permanentes, si qua autem extra tumulum exit, debitum naturæ persoluit.

XXVII. Medus.

PErsi Solis filio, fratri Aeetæ respõsum fuit, ab Aeetæ progenie mortem cauere. ad quem Medus dũ matrem persequitur, tempestate est delatus, quem satellites cõprehensum ad regem Persen perduxerunt. Medus Aegei & Medeæ, filius, vt vidit se in inimici potestatẽ venisse, Hipporen Creontis filium se esse mentitus est. Rex diligentius quærit, & in custodiã eum coniici iussit vbi sterilitas & penuria frugum dicitur fuisse. Quò Medea in curru iunctis draconibus cum venisset, & regi se sacerdotẽ Dianę emẽtita esset, dixit sterilitatẽ se expiare posse. Et cũ à rege audisset, Hippoten Creontis filium in custodia haberi, arbitrans eũ patris iniuriam exequi venisse, ibique imprudens filiũ prodidit. Nam regi persuadet, eũ Hippoten non esse, sed Medũ Aegei filiũ, à matre missum vt regem interficeret: petitque vt interficiendus sibi traderetur, æstimans Hippoten esse. Itaque Medus cum productus esset, vt mendacium morte puniretur, & illa aliter esse vidit quàm putauit, dixit se cum eo colloqui velle, atque ensem ei tradidit, iussitque aui sui iniurias exequi. Medus re audita Persen interfecit, regnúmq; auitũ possedit, ex suo nomine terrã Medea cognominauit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

XXVIII. *Othos & Ephialtes.*

OThos & Ephialtes Aloi & * Hiphimedes Neptuni filiæ filij, mira magnitudine dicuntur fuisse. hi singulis mensibus nouem digitis crescebant. Itaque cum essent annorum nouem, in cœlum ascendere sunt conati, qui aditum sibi ira faciebant. montem enim Ossam super Pelion posuerũt, vnde etiam * Pelion Ossa mons appellatur, aliosque montes construebant, qui ab Apolline * nacti sunt interfecti. Alij autem autores dicunt Neptuni & Hiphimedes filios fuisse atrotos. Hi cum Dianam comprimere voluissent, quæ cum non posset viribus eorum resistere, Apollo inter eos ceruam misit: quã illi furore incensi, dum volunt iaculis interficere, alius alium interfecerunt. Qui ad inferos dicuntur hanc pœnam pati: ad columnam, auersi alter ab altero, serpentibus sunt deligati. Est styx inter columnam sedens, ad quam sunt deligati

Iphimediæ.

Pelius.

auo fortasse legendum.

XXIX. *Alcumena.*

AMphitryon cum abesset ad expugnandum † Oechalam, Alcumena æstimans Iouem coniugem suum esse, eum thalamis recepit. Qui cum in thalamos venisset, & ei referret, quæ in † Oechalia gessisset, ea credens coniugem esse, cum eo concubuit. qui tam libens cum ea concubuit, vt vnum diem vsurparet, duas noctes congeminaret, ita vt Alcumena tam longam noctem admiraretur. Postea cum nunciaretur ei, coniugem victorem adesse, minimè curauit, quòd putabat se coniugem suum vidisse. Qui cum Amphitryon in regiam intrasset, & eam videret negligẽtius securam, mirari cœpit & quæri, quòd se aduenientem non excepisset: cui Alcumena respondit, Iam pridem venisti, & mecum concubuisti, & mihi narrasti quæ in Oechalia gessisses. Quæ cum signa omnia diceret, sensit Amphitryon numen, aliquod fuisse pro se, ex qua die cum ea non concubuit. Quæ ex Ioue compressa, peperit Herculem.

Retoliam

Aetolia.

XXX. *Herculis athla duodecim ab Eurystheo imperata.*

INfans cum esset, dracones duos duabus manibus necauit, quos Iuno miserat, vnde primigenius est dictus. Leonem Nemæum, quem Luna nutrierat in antro

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Apud Molorchum fortasse.

Amphriſo ac * tropum necauit. cuius pellem pro tegumento habuit. Hydram Lernæm Typhonis filiam cum capitib. nouem ad fontem Lernæum interfecit. Hæc tãtam vim veneni habuit, vt afflatu homines necaret: & ſi quis eam dormientem tranſierat, veſtigia eius afflabat, & malorum cruciatu moriebatur. Hanc Minerua monſtrãte, interfecit, & exenterauit, exque eius felle ſagittas tinxit. Itaque quicquid poſtea ſagittis fixerat, mortem non effugiebat, vnde poſtea & ipſe periit. Aprum in Phrygia * Erimachum occidit. Ceruum velocem in Arcadia cum cornibus aureis viuum in conſpectum Eurytſthei regis adduxit. Aues Stymphalides in inſula Martis, quæ emiſſis pennis ſuis iaculabantur, ſagittis interfecit. Augei regis ſtercus bouile vno die purgauit, maiorem partem Ioue adiutore, flumine. † Amiſſo totum ſtercus abluit. Taurum cum quo Paſiphae concubuit, ex Creta inſula Mycenas viuum adduxit, Diomedem regem Thraciæ & equos quatuor eius, qui carne humana veſcebantur, cum Abdero famulo interfecit. Equorum autem nomina † Podarius, Lampon, Xanthus, Dinus. Hippolytæ Amazonam, Martis & Otriræ reginæ filiam: cui reginæ Amazonis balteum detraxit, tum † Antiopam captiuam Theſeo donauit. Geryonem Chryſaoris filium, trimembrem, vno telo interfecit. Draconem immanem Typhonis filium, qui mala aurea Heſperidum ſeruare ſolitus erat, ad montem Atlantem interfecit, & Eurytſheo regi mala attulit. Canem Cerberum Typhonis filium ab inferis, regi in conſpectum adduxit.

Alij aprum Erimantheũ à monte Arcadiæ vocãt. immiſſo

Podargũ, vel Podarces.

Hyppolytem alij.

XXXI. *Parerga eiuſdem.*

Amtæum Tetræ filium in Libya occidit. Hic cogebat hoſpites ſecum luctari, & delaſſatos interficiebat, hunc luctando necauit. Buſiridem in Ægypto, qui hoſpites immolare ſolitus erat, huius legem cum audiit, paſſus eſt ſe cum inſula ad aram adduci. Buſiris autẽ cum vellet Deos imprecari, Hercules eum claua ac miniſtros ſacrorum interfecit. Cygnum Martis filium armis ſuperatum occidit. quò cum Mars veniſſet, & armis propter filium contendere vellet cum eo, * Iouis inter eos fulmẽ miſit atque ita eos diſtraxit. Cetum, cui Heſione fuit appoſita, Troiæ occidit. Laomedonta patrẽ Heſionis, quod

Inppiter.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eam non reddebat, sagittis interfecit. † Aetonem aquilã quę Prometheo cor exedebat, sagittis interfecit. Lycũ Neptuni filium, quòd Megaram Creontis filiam vxorẽ eius, & filios Teremachũ & Ophiten occidere voluit, interfecit. Achelous fluuius in omnes figuras se immutabat. Hic cũ Hercule propter Deianiræ coniugiũ cum pugnaret, in taurum se conuertit, cui Hercules cornu detraxit, quod cornu Hesperidibus, siue nymphis donauit. Quod Deæ pomis replerunt, & cornu copiæ appellarunt. Neleum Hippocoontis filium cũ decem filiis occidit, quoniam is eum purgare siue lustrare voluit, tũc cum Megarã Creõtis filiam vxorem suã, & filios Theremachum & Ophitẽ interfecerat. Eurytum, quòd Iolem filiam eius in coniugium petiit, & ille cum repudiauit, occidit. Centaurum Nessum, quòd Deianiram violare voluit, occidit. Eurytionem centaurum, quòd Deianiram Dexamenis filiam separatam suam vxorem petiit, occidit.

Aeton, fortasse legendum.

XXXII. *Megara.*

HErculus cum ad canem tricipitem esset missus ab Eurystheo rege, & Lycus Neptuni filius putasset eum periisse, Megaram Creontis filiam vxorem eius & filios Teremachum & Ophiten interficere voluit, & regnum occupare. Hercules eò interuenit, & Lycũ interfecit; postea ab Iunone insania obiecta, Megaram & filios Theremachã & Ophiten interfecit. Postquam suæ mentis cõpos est factus, ab Apolline petiit dari sibi respõsum, quomodo scelus purgaret. Cui Apollo sortem quòd reddere noluit, Hercules iratus de fano eius tripodem sustulit, quem postea Iouis iussu reddidit; & nolentem sortem dare iussit. Hercules ob id à Mercurio Omphalæ reginæ in seruitutem datus est.

XXXIII. *Centauri.*

HErcules cum in hospitium ad Dexamenum regem veniisset, eiúsque filiam Deianiram deuirginasset, fidémque dedisset, se eam vxorem ducturum, post discessum eius Eurytion, Ixionis & Nubis filius centaurus petit Deianiram vxorem, cuius pater vim timens, pollicitus est se daturum, die constituto, venit cum fratribus ad nuptias. Hercules interuenit, & Centaurum interfecit, suam speratam abduxit. Item aliis in nuptiis Perithous

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Hippodamiam Adrasti filiam cum vxorem duceret, vino pleni Cétauri conati sunt rapere vxores Lapithis, eos centauri multos interfecerunt, ab * ipsis interierunt.

XXXIIII. Nessus.

NEssus Ixionis & Nubis filius, Centaurus, rogatus ab Deianira vt se flumen Euhenum transferret, quam sublatam, in flumine ipso violare voluit. Hoc Hercules, cum interuenisset, & Deianira cum fidem eius imploraffet, Nessum sagittis confixit. Ille moriens cum, sciret sagittas Hydræ Lernææ felle tinctas, quantã vim haberent veneni, sanguinem suum exceptũ Deianiræ dedit, & id philtrum esse dixit, si vellet ne se coniunx spernęret, eo iuberet vestem eius perungi. Id Deianira credens, conditum diligenter seruauit.

XXXV. Iole.

HErcules cum Iolen Euryti filiam in coniugium petisset, ille eum repudiasset, Oechaliam expugnauit. Qui vt à virgine rogatur, parentes eius coram ea interficere velle cœpit. Illa animo pertinacior, parẽtes suos ante se necari est perpessa. quos omnes cum interfecisset, Iolem captiuam ad Deianiram præmisit.

XXXVI. Deianira.

DEianira Oenei filia Herculis vxor, cum vidit Iolen virginem captiuam eximæ formæ esse adductam, veriita est ne se coniugio priuaret. Itaque memor Nessi præceptis, vestem tinctam centauri sangine, Herculi qui ferret, nomine Licham famulũ misit. inde paululum quòd in terram decíderat, & id sol attigit, ardere cœpit. quod cũ Deianira vidit, aliter esse ac Nessus dixerat, intellexit; & qui vocaret, eũ cui vestẽ dederat, misit. Quã Hercules iã induerat, statimq; flagrare cœpit. Qui cum se in flumen conieciſſet, vt ardorẽ extingueret, maior flamma exibat. Demere autem cum vellet, viscera sequebantur. Tunc Hercules Licham qui vestem attulerat, rotatum in mare iaculatus est, qui quo loco cecidit, petra nata est, quæ Lichas appellatur. Tunc dicitur Philoctetes Pœãtis filius pyram in monte Oeteo constituxisse Herculi, eumque ascendisse † mortalitatẽ. Ob id beneficiũ Philocteti Hercules arcus & sagittas donauit. Deianira autem ob factum Herculis ipsa se interfecit.

† *& exuisse, forsitan, aut simile quid deest.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

XXXVII. *Aethra.*

NEptunus & Aegeus Pandionis filius, in fano Mineruæ cum Aethra Pithei filia vna nocte concubuerunt. Neptunus quod ex ea natum esset, Aegeo concessit. Is autem postquam à Trœzene Athenas redibat, ensem suum sub lapide posuit, & præcepit Aethræ, vt tunc eum ad se mitteret, cum posset eum lapidem alleuare, & gladium patris tollere, ibi fore indicium cognitionis filij. Itaque postea Aethra peperit Theseum. Qui cum ad puberem ætatem peruenisset, mater præcepta Aegei indicat ei, lapidémque ostendit vt ensem tolleret, & iubet eum Athenas ad Aegeum proficisci,* eósque qui illic tum itineri infestabantur, omnes occidit.

** Videtur non-nihil deesse.*

XXXVIII. *Thesei labores.*

COrynetem Neptuni filium armis occidit: Pithyocamptem, qui iter gradientes cogebat, vt secum arborem pinum ad terram flecterent: quam qui cum eo prenderat, ille eam viribus missam faciebat, ita ad terram grauiter elidebatur, & peribat, hunc interfecit. Procrustem Neptuni filium, ad hunc hospes cum veniisset, si longior erat, minori lecto proposito, reliquam corporis partem præcidebat: sin autem breuior statura erat, lecto longiori dato, incudibus suppositis extendebat eum, vsque dum lecti longitudinem æquaret: hunc interfecit. Scironem, qui ad mare loco quodã prærupto sedebat, & iter gradiebatur, qui cogebat eum sibi pedes lauare, & ita in mare præcipitabat: hunc Theseus pari lęto in mare deiecit, ex quo Scironis petræ sunt dictę. Cercionem Vulcani filium armis occidit. Aprum qui fuit Cremione, interfecit. Taurum qui fuit Marathone, quem Hercules à Creta ad Eurystheum adduxerat, occidit. Minotaurum oppido Gnosi occidit.

XXXIX. *Dædalus.*

DÆdalus * Euphemi filius, qui fabricam à Minerua dicitur accepisse, Perdicem sororis suæ filium propter artificij inuidiam, quòd is primum serram inuenerat, summo tecto deiecit, ob id scelus in exilium ab Athenis, Cretam ad regem Minoem abijt.

** Eupalami alij.*

XL. *Pasiphae.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Pasiphae.

PAsiphae Solis filia, vxor Minois, sacra deæ Veneris per aliquot annos non fecerat, ob id Venus amorem infandum illi obiecit, vt taurum, quem ipsa amabat, alia amaret. * In hoc Dædalus exul cum venisset, petiit ab ea auxilium. is ei vaccam ligneam fecit, & veræ vaccæ corium induxit, in qua illa cum tauro concubuit, ex quo compressa, Minotaurum peperit, capite bubulo, parte inferiore humana. tunc Dædalus Minotauro Labyrinthum inextricabili exitu fecit, in quo est conclusus. Minos re cognita, Dædalum in custodiam coniecit. At Pasiphae eum vinculis liberauit. Itaque Dædalus pennas sibi & Icaro filio suo fecit, & accommodauit, & inde auolarunt. Icarus altius volans, à sole cera calefacta decidit in mare, quod ex eo Icarium pelagus est appellatum. Dædalus peruolauit ad regem Cocalum in insulam Siciliam. alij dicunt, Theseus cum Minotaurum occidit, Dædalum Athenas in patriam suam reduxit.

Fuerunt hoc loco in veteri exemplari erasa quædam & alia superinducta, vt dubium non sit quin verbis his mendum aliquod insit.

XLI. Minos.

MInos Iouis & Europæ filius, cum Athenienſibus bellegerauit, cuius filius Androgeus in pugna est occisus. qui postea quàm Athenienses vicit, vectigal Minois esse cœperunt. Instituit autem, vt anno vnoquoque septenos liberos suos Minotauro ad epulandum mitterent. Theseus posteaquam à Trœzene venerat, & audit quanta calamitate ciuitas afficeretur, voluntariè se ad Minotaurum pollicitus est ire. Quem pater cum mitteret, prædixit ei vt si victor reuerteretur, vela candida in † nauem haberet. Qui autem ad Minotaurum mittebãtur, velis atris nauigabant.

nauí

XLII. Theseus apud Minotaurum.

THeseus posteaquam Cretam venit, ab Ariadne Minois filia est adamatus, adeo vt fratrem proderet, & hospitem seruaret: eam enim Theseo monstrauit Labyrinthi exitum. Quò Theseus cum introisset, & Minotaurum interfecisset, Ariadnes monitu licium reuoluendo, foras est egressus, eámque, quòd fidem illi dederat, in coniugio secum habiturus, auexit.

XLIII. Ariadne.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

THeſeus in inſula Dia tempeſtate retentus, cogitans ſi Ariadnem in patriam portaſſet, ſibi opprobrium futurum: itaque in inſula Dia dormientem reliquit, quam Liber amans, inde ſibi in coniugium abduxit. Theſeus autem cum nauigaret, oblitus eſt vela atra mutare: itaque Aegeus pater eius credens Theſeum à Minotauro eſſe conſumptum, in mare ſe præcipitauit, ex quo Ægeum pelagus eſt dictum. Ariadnes autem ſororem Phædram Thæſeus duxit in coniugium.

XLIII. Cocalus.

MInos, quòd Dædali opera multa ſibi incommoda acciderant, in Siciliam eſt eum perſequutus, petiit à rege Cocalo vt ſibi redderetur. Cui cum Cocalus promiſiſſet, & Dædalus reſciſſet, ab rege filiabus auxilium petiit. illæ Minoem occiderunt.

XLV. Philomela.

TEreus Martis filius Thrax, cum Prognen Pandionis filiam in coniugium haberet, Athenas ad Pandionem ſocerum venit rogatum, vt Philomelam alteram filiam ſibi in coniugium daret: Progne, ſuum diem obiiſſe dicit. Pandion ei veniam dedit, Philomelámque & cuſtodes cum ea miſit: quos Tereus in mare iecit, Philomelámque inuentam in monte compreſſit. Poſtquam autem in Thraciam redit, Philomelam mandat ad Lynceum regem, cuius vxor Læthuſa, quòd Progne fuit familiaris, ſtatim pellicem ad eam deduxit. Progne cognita ſorore, & Terei impium facinus, * pari conſilio machinari cœperunt regi talem gratiam referre. Interim Tereo oſtendebatur in prodigiis, Itу filio eius mortem à proprinqua manu adeſſe: quo reſponſo audito, cum arbitraretur Driantem fratrem ſuum filio ſuo mortem machinari, fratrem Driantem inſontem occidit: Progne autem filium Itym ex ſe & Tereo natum, occidit, patríque in epulis appoſuit, & cum ſorore profugit. Tereus, facinore cognito, fugientes cum inſequeretur, deorum miſericordia factum eſt, vt Progne in hirundinem commutaretur, Philómela in luſciniam: Tereum autem accipitrem factum dicunt.

XLVI. Erichthæus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ERichtheus Pandionis filius, habuit filias quatuor, quę inter ſe coniurarunt, ſi vna earum mortem obiſſet, cæteræ ſe interficerent. In eo tempore Eumolpus Neptuni filius, Athenas venit oppugnaturus, quòd patris ſui terram Atticã fuiſſe diceret. Is victus cum exercitu cũ eſſet ab Atheniẽſibus interfectus, Neptunus ne filij ſui morte Erichtheus lętaretur, expoſtulauit, vt eius filia Neptuno immolaretur. Itaque Otionia filia cum eſſet immolata, cæteræ, fide data, ſe ipſæ interfecerunt Ipſe Erichtheus ab Ioue, Neptuni rogatu, fulmine eſt ictus.

Hanc infrà Colophoniã vocat.

XLVII. *Hippolytus.*

PHædra Minois filia, Theſei vxor, Hippolytum priuignum ſuum adamauit. Quem cum non potuiſſet ad ſuam perducere voluntatem, tabellas ſcriptas ad ſuum virum miſit, ſe ab Hippolyto compreſſam eſſe, ſéque ipſa ſuſpendio necauit. & Theſeus re audita, filium ſuum manibus † excidere iuſſit, & optauit à Neptuno patre filio ſuo † exitum. Itaque cum Hippolytus equis iunctis veheretur, repentè è mari taurus apparuit: cuius mugitu equi expauefacti, Hippollytum diſtraxerunt, vitáque priuarunt.

Excedere.
Exitium.

XLVIII. *Reges Athenienſium.*

CEcrops Terræ filius, Cephalus † Deiones filius, Agoreus Pandionis filius, Pandion Erichthonij filius, Theſeus Aegei filius, Erichthonius Vulcani filius, Erichtheus Pandionis filius, † Dedophon Theſei filius.

Deioneꝰ
Demophon.

XLIX. *Aeſculapius.*

AEſculapius Apollinis filius, Glauco Minois filio vitam reddidiſſe, ſiue Hippolyto dicitur, quem Iupiter ob id fulmine percuſſit. Apollo quòd Ioui nocere non potuit, eos qui fulmina fecerunt, id eſt Cyclopes interfecit. Quod ob factum Apollo datus eſt in ſeruitutem Admeto regi Theſſaliæ.

L. *Admetus.*

ALceſtim Pelei filiam cum complures in coniugiũ peterent, & Pelias cum multos eorum repudiaret, † ſimultatem his conſtituit, ei ſe daturum, qui feras beſtias ad currum iunxiſſet. Is quam vellet * aueheret. Itaque Admetus ab Apolline petiit, vt ſe adiuuaret. Apollo

Simultatem pro certamine accipit, vt et

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cum ab eo esset liberaliter tractatus, cum in seruitium fuit ei traditus, aprum & leonem ei iunctos tradidit, quibus ille Alcestim in coniugium auexit.

& infrà. Fortasse legendum, & is quò vellet, aucheretur.

LI. Alceſtis.

ALceſtim Peliæ & Anaxobies Diamantis filiæ filiam complures proci petebant in coniugium. Pelias vitans eorum conditiones, repudiauit, & simultatem constituit ei se daturum qui feras bestias ad currum iunxisset, & Alcestim in coniugio auexisset. Itaque Admetus ab Apolline petiit, vt se adiuuaret. Apollo autem quòd ab eo in seruitutem liberaliter esset acceptus, aprum & leonem ei iunctos tradidit, quib. ille Alcestim auexit. Et illud ab Apolline accepit, vt pro se alius voluntarie moreretur. pro quo quum neque pater, neque mater mori voluissent, vxor se Alcestis obtulit, & pro eo vicaria morte interiit, quã postea Hercules ab inferis reuocauit.

LII. Aegina.

IVpiter cum Aeginam Asopi filiam vellet comprimere, & Iunonem vereretur, detulit eam in insulam * Delon, & grauidam fecit, vnde natus est Aeacus. Hoc Iuno cum resciisset, serpentem in aquam misit, quæ eam venenauit: ex qua qui biberat, debitum naturæ soluebat. * Quod cum amissis sociis Aeacus præ paucitate hominum mori non posset, formicas intuens, petiit ab Ioue vt homines in præsidio * sibi daret. tunc Iupiter formicas in homines transfigurauit, qui Myrmidones sunt appellati, quòd græce formicæ myrmices dicuntur. Insula autem Aeginæ nomen possedit.

Oenonem.

Vbi fortasis, vel quo loco.

LIII. Asterie.

IOuis * cum Asterien Titanis filiã amaret, illa eum cõtempsit, à quo in auem * Ortygiam cõmutata est, quã nos coturnicẽ dicimus * eámque in mare abiecit, & ex ea insula est enata, quæ Ortygia est appellata. Hæc mobilis fuit: quò postea Latona ab Aquilone vẽto delata est, iussu Iouis, tunc cum eam Python persequeretur. ibíque oleam tenens Latona peperit Apollinem & Dianam. Quæ insula postea Delos est appellata.

Pro Iupiter, vt & in sequentibus. Ortygem. Easse.

LIIII. Thetis.

THetidi Nerçidi fatum fuit, qui ex ea natus esset, fortiorem fore quàm patrem. Hoc præter,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Prometheum cum sciret nemo, & Iouis vellet cum ea concumbere, Prometheus Ioui pollicetur se eum præmoniturum, si se vinculis liberasset. Itaque fide data, monet Iouem ne cum Thetide concumberet, ne si fortior nasceretur, Iouem de regno deiiceret, quemadmodum & ipse Saturno fecerat. Itaque datur Thetis in coniugium Peleo Aeaci filio, & mittitur Hercules vt aquilam interficiat, quæ eius cor exedebat: eáque interfecta, Prometheus post triginta annos de monte Caucaso est solutus.

LV. Tytius.

LAtona quòd cum Ioue concubuerat, Iuno Tytio Terræ filio immani magnitudine iusserat, vt Latonę vim afferret: qui cum conatus esset, à Ioue fulmine est interfectus, qui nouem iugeribus ad inferos exporrectus iacere dicitur. & serpens ei appositus est, qui recur eius ex esset, *quod cum Luna recrescit.

LVI. Busiris.

IN Ægypto apud Busiridem Neptuni filium cum esset sterilitas, & Ægyptus annis nouem siccitate exaruisset, ex Græcia augures conuocauit. † Thasius Pigmalionis fratris filius Busiridi monstrauit, immolato hospite venturos imbres, promissisque fidem ipse immolatus exhibuit.

Thrasius.

LVII. Sthenobœa.

BEllerophon, cum ad Prœtum regem exul in hospitium venisset, adamatus est ab vxore eius Stenobœa: qui cum concumbere cum ea noluisset, illa viro suo mentita est, se ab eo compellatam. At Prœtus re audita, conscripsit tabellas de ea re, & mittit eum ad † Diobatan regem, patrem Sthenobœe: quibus lectis, talem virum interficere noluit, sed ad Chimæram eum interficiẽdum misit, quæ triparrito ore flammã spirare dicebatur, idem prima leo, postrema draco, media ipsa chimæra: hanc super Pegasum sedens, interfecit: & decidisse dicitur in campos † alienos, vnde etiã coxas eieciſſe dicitur. At rex virtutes eius laudans, alterã filiam dedit ei in matrimonium. Sthenobœa re audita, ipsa se interfecit.

Iobatem

lege Aleios.

LVIII. Smyrna.

SMyrna Cinyræ Assyriorum regis & Cenchreidis, filia cuius mater Cenchreis superbius locuta, quòd

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

filiæ ſuæ formam Veneri antepoſuerat: Venus matris pœnas exequens, Smyrnæ infandum amorem obiecit, adeò vt patrem ſuum amaret: quę ne ſuſpendio ſe necaret, nutrix interuenit, & patre neſciente per nutricem cum eo concubuit, ex quo concepit: idque ne palàm fieret, pudore ſtimulata, in ſyluis ſe abdidit. cui Venus poſtea miſerta eſt, & in ſpeciem arboris eam commutauit, vnde myrrha fluit, ex qua natus eſt Adonis, qui matris pœnas à Venere eſt inſequutus. *Hæc Latinè Myrrhæ dicitur.*

LIX. Phyllis.

DEmophoon Theſei filius in Thraicam ad Phyllidem in hoſpitium dicitur veniſſe, & ab ea eſſe amatus. Qui cum in patriam vellet redire, fidem ei dedit, ſe ad eam rediturum. Qui die conſtituta cum non veniſſet, illa eo die dicitur nouies ad littus cucurriſſe, quod ex ea Enneados græcè appellatur. Phyllis autem ob deſiderium Demophoontis ſpiritum emiſit. Cui parentes cum ſepulchrum conſtituiſſent, arbores ibi ſunt natæ, quæ certo tempore Phyllidis mortem lugent, quo folia areſcunt & diffluunt. Cuius ex nomine folia græcè Phylla ſunt appellata.

LX. Siſyphus & Salmoneus.

SIſyphus & Salmoneus Aeoli filij inter ſe inimici fuere. Siſyphus petiit ab Apolline, quomodo poſſet interficere inimicum, id eſt fratrem. Cui reſponſum fuit, ſi ex compreſſu Tyronis Salmonei fratris filiæ procreaſſet liberos, fore vltores: quod cum Siſyphus feciſſet, duo ſunt filij nati: quos Tyro mater eorum, ſorte audita, necauit. At Siſyphus vt reſciit, * qui nunc dicitur ſaxum propter impietatem, aduerſus montem ad inferos ceruicibus voluere, quod cum ad ſummum verticem perduxerit, rurſum deorſum poſt ſe reuoluatur. *Videtur deeſſe aliquid.*

LXI. Salmoneus.

SAlmoneus Aeoli filius. Siſyphi frater, cum tonitrua & fulmina imitaretur Iouis, † ſedens quadrigam faces ardentes in populum mitteret, & ciues, ab Ioue fulminè eſt ictus. *Et aſcendẽs, videtur legẽdum eſſe. Phlegyæ alij.*

LXII. Ixion.

IXion † Leontei filius, conatus eſt Iunonem comprimere. Iuno Iouis iuſſu nubem ſuppoſuit, quam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ixion Iunonis simulacrum esse credidit. ex ea nati sunt Centauri. At Mercurius Iouis iussu, Ixionem ad inferos in rota constrinxit, quæ ibi adhuc dicitur verti.

LXIII. *Danae.*

DAnae Acrisij & Aganippes filia. huic fuit fatum, vt quod peperisset, Acrisium interficeret. Quod timens Acrisius, eam in muro lapideo præclusit. Iouis autem in imbrem aureum conuersus, cum Danae concubuit, ex quo compressus natus est Perseus. Quam pater ob stuprum, inclusam in arca cum Perseo in mare deiecit. Ea voluntate Iouis delata est in insulam Seriphum, quam piscator Dictys cum inueniſſet, effracta ea, vidit mulierem cum infante, quos ad regem Polydectem perduxit, qui eam in coniugio habuit, & Perseum educauit in templo Mineruæ: quod cum Acrisius resciſſet eos ad Polydectem morari, repetitum eos profectus est. * quod cum venisset, Polydectes pro eis deprecatus est. Perseus Acrisio auo suo fidem dedit, se eum nunquam interfecturum. Qui cum tempestate retineretur, Polydectes moritur. Cui cum funebres ludos facerent, Perseus disco missò, quem ventus distulit in caput Acrisij, & eum interfecit. ita quod voluntate sua noluit deorum factum est. Sepulto autem eo, Argos profectus est, regnáque auita possedit.

Quo: sic enī & suprà positum erat.

LXIIII. *Andromada.*

CAssiopē filiæ suæ Andromadæ formam Nereidibus antepositit: ob id Neptunus expostulauit, vt Andromada Cephei filia cete obiiceretur. Quæ cum esset obiecta, Perseus Mercurij talaribus volans eò dicitur venisse, & eam liberasse à periculo. Quam cum † adducere vellet Cepheus, pater cum Agenore, cuius sponsa fuit, Perseum clàm interficere voluerunt. Ille cognita re, caput Gorgonis eis ostendit, omnésque ab humana specie sunt informati in saxum. Perseus cum Andromada in patriam redit. Polydectes siue Prœtus * vidit Perseum tantam virtutem habere, pertimuit, eúmque per dolum interficere voluit. Qua re cognita Perseus, caput Gorgonis ei ostendit, & is ab humana specie est immutatus in lapidem.

al. abducere

Videtur deesse, vbi, vel postquā, vel simile.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

LXV. Alcyone.

CEyx Hesperi siue Luciferi & Philonidis filius, cum in naufragio periisset, Alcyone Æoli & Egyales filia, vxor eius, propter amorem ipsa se in mare præcipitauit: qui deorum misericordia ambo in aues sunt mutati, quæ Alcyones dicuntur. hæ aues nidum, oua, pullos in mari septem diebus faciunt hyberno tempore: mare his diebus tranquillum est, quos dies nautæ Alcyonia appellant.

LXVI. Laius.

LAio Labdacis filio ab Apolline erat responsum, de filij sui manu mortem vt caueret. Itaque Iocasta * Menyci filia vxor eius, cum peperisset, * iussit exponi. hunc Peribœa Polybi regis vxor cum vestem ad mare lauaret, expositum sustulit, Polybo sciente. quòd orbi erant liberis, pro suo educauerunt: eúmque quòd pedes transfectos haberet, Oedipum nominauerunt.

al. Menœtij.
** Natũ, aut simile quid videtur deesse.*

LXVII. Oedipus.

POstquam Oedipus Laij & Iocastes filius ad puberem ætatem peruenit, fortissimus præter cæteros erat: eíque per inuidiam æquales obiiciebant, eum subditum esse Polybo, eo quòd Polybus tam clemens esset, & ille impudens: quod Oedipus sensit non falso sibi obiici. Itaque Delphos est profectus sciscitatum de † in prodigiis ostendebatur mortem ei adesse de nati manu. idem cum Delphos iret, obuiam ei Oedipus venit, quem satellites cum viam regi dari iuberent, neglexit. Rex equos immisit, & rota pedem eius oppressit. Oedipus iratus, inscius patrem suum de curru detraxit, & occidit. Laio occiso, Creon * Menyci filius regnum occupauit. Interim Sphinx Typhonis in Bœotiam est missa, quæ agros Thebanorum vexabat. Ea regi Creonti simultatem constituit, si carmen quod posuisset aliquis interpretatus esset, se inde abire: si autem datum carmen non soluisset, cum se consumpturam dixit, neque aliter de finibus excessuram. Rex re audita, per Græciam edixit, qui Sphingæ carmen soluisset, regnum se & Iocastem sororem ei in coniugium daturum promisit: cum plures regni cupidine venissent, & à Sphinge essent consumpti, Oedipus Laij filius venit, &

† Deesse aliquid videtur.
al. Menœtij.
al. Sphingis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

carmen est interpretatus. Illa se præcipitauit, Oedipus regnum paternum, & Iocastam matrem insçius accepit vxorem, ex qua procreauit Eteoclen & Polynicen, Antigonam, & Ismenam. Interim Thebis sterilitas frugum & penuria incidit, ob Oedipodis scelera. interrogatúsque Tiresias, quid ita Thebæ vexarentur, respondit: Si quis ex Draconteo genere superesset, & pro patria interiisset, pestilentia liberaturum. tum † Menycus Iocastæ pater se de muris præcipitauit. Dum hæc Thebis geruntur, Corintho Polybus decedit. quo audito, Oedipus molestè ferre cœpit, æstimans patrem suum obisse, cui Peribœa de eius suppositione palàm fecit: id Itemales senex, qui eum exposuerat, ex pedum cicatricibus & talorum agnouit Laij filium esse. Oedipus re audita, postquam vidit se tot scelera nefaria fecisse, ex veste matris fibulas detraxit, & se luminibus priuauit, regnúmque filiis suis alternis annis tradidit, & à Thebis Antigona filia duce profugit.

al. Menœtius

LXVIII. Polynices.

POlynices Oedipodis filius, anno peracto, regnum ab Eteocle fratre repetit. Ille cedere noluit: itaque Polynices, Adrasto rege adiuuante, cum septem ductoribus Thebas oppugnatum venit. ibi Capaneus, quòd contra Iouis voluntatem Thebas se capturum diceret, cum murum ascenderet, fulmine est percussus: Amphiaraus terra est deuoratus: Eteocles & Polynices inter se pugnantes alius alium interfecerunt. His cum Thebis parentaretur, etsi ventus vehemens esset, tamen fumus se nunquam in vnam partem conuertit, sed alius aliò seducitur. Cæteri cum Thebas oppugnarent, & Thebani regibus suis diffiderent, Tiresias † Eurij filius augur prænonuit, si ex Draconteæ progenie aliquis interiisset, oppidum ea clade liberari. * Menycus cum vidit se vnũ ciuium salutem posse redimere, muro se præcipitauit, Thebani victoria sunt potiti.

Eurimi, ita infrà quoque. Menœtius.

LXIX. Adrastus.

ADrasto, Talai & Eurynomes filio, responsum ab Apolline fuit, eum filias suas Argiam & Deiphilam apro & leoni daturum in coniugium. Sub eodem tempore Polynices Oedipodis filius expulsus ab Eteocle fratre,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

fratre, ad Adraſtum deuenit. & Tydeus ſimul Oencij & Peribœæ captiuæ filius, à patre quòd fratrem Menalippum in venatione occiderat, ferè ſub eodem tempore venit. Quod cum ſatellites Adraſto nunciaſſent, duos iuuenes incognita veſte veniſſe. vnus enim aprinea pelle * opertus, alter leonina. Tunc Adraſtus memor ſortium ſuarum, iubet eos ad ſe perduci: atque ita interrogauit, quid ita hoc cultu in regna ſua veniſſent. Cui Polynices indicat ſe à Thebis veniſſe, & idcirco ſe † pellem leoninam operuiſſe, quòd Hercules à Thebis genus duceret, & inſignia gentis ſuæ ſecum portaret. Tydeus autem dicit ſe Oenei filium eſſe, & à Calydone genus ducere, ideo pelle aprinea ſe opertum, ſignificans aprum Calydonium. Tunc rex reſponſi memor, Argiam maiorem dat Polynici, ex qua naſcitur Therſander: Deiphilam minorem dat Tydeo, ex qua naſcitur Diomedes, qui apud Troiam pugnauit. At Polynices rogat Adraſtum, vt ſibi exercitum commodaret, ad paternum regnum recuperandum à fratre: cui Adraſtus non tantum exercitum dedit, ſed etiam ipſe cum aliis ducib. profectus eſt, quoniam Thebæ ſeptem portis claudebantur. Amphion enim qui Thebas muro cinxit, ſeptem filiarum nomine portas conſtituit. Hæ autem fuerunt, Thera, Cleodoxe, Aſtynome, Aſtycratia, Chias, Oggygia, Chloris.

* *pelle leoninæ.*

Pauſanias verò aliter de portis Thebanis, quem vide in Bœotic.

LXX. Reges ſeptem Thebas profecti.

ADraſtus Talai filius ex Eurynome Iphiti filia, Argiuus. Polynices Oedipodis filius ex Iocaſta, Menœtij filia, Thebanus. Tydeus Oenei filius ex Peribœa captiua, Calidonius. Amphiaraus Oeclei, vel, vt alij autores dicunt, Apollinis ex Hypermeſtra Theſtij filia, Pylius. Capaneus Hipponoi filius ex Aſtynome Talai filia, ſorore Adraſti, Argiuus. Hippomedon Neſimachi filius ex Mithidice Talai filia, ſorore Adraſti. Parthenopæus, Meleagri filius, ex Atalanta Iaſij filia, ex monte Partheno, Arcas. Hi omnes duces apud Thebas perierunt, præter Adraſtum Talai filium: is enim equi beneficio ereptus eſt. qui poſtea filios eorum armatos ad Thebas expugnandas miſit, vt iniurias paternas vindicarent, eo quòd inſepulti iacuerant Creontis iuſſu, qui

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Thebas occuparat, fratris Iocaſtes.

LXXI. Septem Epigoni, id eſt filij.

AEgialeus Adraſti filius ex Demoanaſſa, Argiuus. hic ſolus periit ex ſeptem qui exierant, quia pater exuperauerat, pro patre vicariam vitam dedit. cæteri ſex victores redierunt. Therſander Polynicis filius ex Argia Adraſti filia, Argiuus. Polydorus Hippomedontis filius, ex Euanippe Elati filia, Argiuus. Alcmæon, Amphiarai filius, ex Eriphyle Talai filia, Argiuus. Theſimenes Parthenopæi filius ex Clymene nympha, Nyſius.*

Videtur deeſſe nonnihil.

Polynices Oedipodis filius, anno peracto regnum ab Eteocle fratre Adraſto Talai filio adiutore repetit, cum ſeptem ductoribus, & Thebas oppugnarunt. Ibi Adraſtus beneficio equi profugit. Capaneus contra Iouis voluntatem, Thebas ſe capturum dixit; & cum murum aſcenderet, fulmine ab Ioue eſt percuſſus. Amphiaraus cum quadriga terra eſt deuoratus. Eteocles & Polynices inter ſe pugnantes, alius alium interfecerunt. His inferiæ communes cum fiunt, Thebis fumus ſeparatur, quòd alius alium interfecerunt. reliqui perierunt.

LXXII. Antigona.

CReon Menœcii filius edixit, ne quis Polynicen aut qui vnà venerunt, ſepulturæ traderent, quòd patriã oppugnatum venerint: Antigona ſoror & Argia coniunx, clàm noctu Polynicis corpus ſublatum, in eadem pyra, qua Eteocles ſepultus eſt impoſuerunt: quæ cum à cuſtodibus deprehenſæ eſſent, Argia profugit, Antigona ad regem eſt perducta. ille eam Hæmoni filio, cuius ſponſa fuerat, dedit interficiendam. Hæmon amore captus, patris imperium neglexit, & Antigonam ad paſtores demandauit: mentituſque eſt, ſe eam interfeciſſe. Quæ cum filium procreaſſet, & ad puberem ætatem veniſſet, Thebas ad ludos venit. Hunc Creon rex quòd ex Draconteo genere omnes in corpore inſigne habebant, cognouit. Cum Hercules pro Hæmone deprecaretur, vt ei ignoſceret, non impetrauit. Hæmon ſe & Antigonam coniugem interfecit. At Creon Megaram filiam ſuam Herculi dedit in coniugium: ex qua nati ſunt Thereimachus, & Ophites.

LXXIII. *Amphiaraus, Eriphyla, & Alcmaon.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

AMphiaraus Oeclei & Hypermestræ Thestij filiæ filius augur, † qui sciret si ad Thebas oppugnatum iret, se inde non rediturum: itaque celauit se, conscia Eriphyle coniuge sua, Talai filia. Adrastus autem vt eum inuestigaret, monile aureum ex gemmis fecit, & muneri dedit sorori suæ Eriphylæ: quæ dono cupida, coniugem prodidit. Amphiaraus Alcmæoni filio suo præcepit, vt post suam mortem pœnas à matre exequeretur. qui postquam apud Thebas terra est deuoratus, Alcmæon memor patris præcepti, Eriphylen matrem suã interfecit, quem postea furiæ exagitarunt. *cum*

LXXIIII. *Hypsipyle.*

SEptem ductores qui Thebas oppugnatum ibant, deuenerunt in Nemeam, vbi Hypsipyle Thoantis filia in seruitute puerum Archemorum siue Ophiten Lyci regis filium, nutriebat. Cui responsum erat, ne in terra puerum deponeret, antequam posset ambulare: ergo ductores septem qui Thebas ibant aquam quærentes, deuenerunt ad Hypsipylen: eámque rogauerunt, vt eis aquam demonstraret. Illa timens puerum in terram deponere, * apium altissimum erat ad fontem, in quo puerum deposuit, quæ dum aquam eis tradit, draco fontis custos puerum exedit. At draconem Adrastus & cæteri occiderunt, & Lycum pro Hypsipyle deprecati sunt, ludósque puero funebres instituerunt, qui quinto quóque anno fiunt, in quibus victores apiaciam coronam accipiunt.

LXXV. *Tiresias.*

IN monte Cyllenio Tiresias Eurimi filius, pastor dracones venerantes dicitur baculo percussisse, aliás calcasse, ob id in mulieris figuram est conuersus: postea monitus à sortibus, in eodem loco dracones eum calcasset, redit in pristinam speciem. Eodem tempore inter Iouem & Iunonem fuit iocosa altercatio, quis magis de re venerea voluptatem caperet, masculus an fœmina: de qua re Tiresiam iudicem sumpserunt, qui vtrunque erat expertus. Is cum secundum Iouem iudicasset, Iuno irata, manu auersa eum excæcauit. at Iouis ob id fecit, vt septem ætates viueret, vatésque præter cæteros mortales esset. *Venerantes pro coeuntes videtur posuisse, à Venere deducto verbo.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

LXXVI. *Reges Thebanorum.*

CAdmus Agenoris filius, Amphion Iouis, Polydorus Cadmi, Laius Labdaci, Pentheus Echionis, Creon Menœtij, Oedipus Laij, Polynices Oedipi, Lycus Nepruni, Eteocles Oedipi Zetus Iouis, Labdacus Polydori.

LXXVII. *Leda.*

IVpiter Ledam Theſtij filiam, in cygnum conuerſus, ad flumen Eurotam compreſſit, † & ex eo peperit Pollucem & Helenam, ex Tindareo autem Caſtorem & Clytæmneſtram.

quæ

LXXVIII. *Tyndareus.*

TYndareus Oebali filius, ex Leda Theſtij filia procreauit Clytæmneſtram & Helenam. Clytæmneſtram Agamemnoni Atrei filio dedit in coniugium. Helenam propter formæ dignitatem, complures ex ciuitatibus * in coniugium proci petebant. Tyndareus cum * repudiaret filiam ſuam Clytæmneſtram, & ab Agamemnone vereretur, timerétque ne quid ex ea re diſcordiæ naſceretur, monitus ab Vlyxe, iureiurando ſe obligauit, & arbitrio Helenæ poſuit, vt cui vellet nubere, coronam imponeret, † Menelao impoſuit, vt cui Tyndareus ea dedit vxorem, regnúmque moriens Menelao tradidit.

quæ Menelao

LXXIX. *Helena.*

THeſeus Ægei & Æthræ Pitthei filiæ filius, cum Pirithoo Ixionis filio Helenam Tyndarei & Ledæ filiam virginem, de fano Dianæ ſacrificantem rapuerunt, & detulerunt Athenas in pagum Atticę regionis. † Quod Iouis eos cum vidiſſet tantam audaciam habere, vt ſe ipſi ad periculum offerrent, in quiete eis imperauit, vt peterent ambo à Plutone, Pirithoo Proſerpinam in cõiugium. Qui cum per inſulam Tænariam ad inferos deſcendiſſent, & de qua re veniſſent indicarent Plutoni, à furiis * ſtrati, diúſque lacerati ſunt, quò Hercules ad canem tricipitem ducendum cùm veniſſet, illi fidem eius implorarunt. Qui à Plutone impetrauit, eóſque incolumes eduxit ad Helenam: Caſtor & Pollux fratres belligerarunt, & Æthram Theſei matrem & * Phiſadiem Pirithoi ſororem ceperunt, & in ſeruitutem ſorori dederunt.

Pro qua re Iupiter.

proſtrati.

Thiſadien, vt infrà vocat.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

LXXX. Castor.

IDas & Lynceus Apharei filij, ex Messenis habuerunt sponsas Phœben & † Lairam Leucippi filias. Hæ autem formosissimæ virgines cum essent, & esset Phœbe sacerdos Mineruæ, † Laira Dianæ, Castor & Pollux amore incensi eas rapuerũt. Illi amissis spõsis, arma tulerũt, si possent eas recuperare. Castor Lynceũ in prælio interfecit. Idas amisso fratre omisit bellum & sponsam, cœpítque fratrem sepelire. Cum ossa eius collocaret in pila, interuenit Castor, & prohibere cœpit monumẽtum fieri, quòd diceret se eum quasi fœminam superasse. Idas indignans, gladio quo cinctus erat Castori inguina traiecit. Alij dicunt, quemadmodum ædificabat pilam super Castorem impulisse, & sic interfectũ: quod cum annunciasset Polluci, accurrit & Idam vno prælio superauit, corpúsque fratris recuperatum sepulturæ dedit. Cum autem ipse stellam ab Ioue accepisset, & fratri non esset data, ideo quòd diceret Pollucem Iouis, Castorem semine Tyndarei & Clytemnestræ natos: ipsum autem & Helenam Iouis esse filios. Tunc deprecatus Pollux, vt liceret ei munus suum cum fratre communicare: cui permisit, ideóque dicitur alterna morte redemptus. Vnde etiam Romani seruant institutum, cum desultorem mittunt, vnus duos equos habet, pileum in capite, * equo in equum transilit, quòd ille sua & fratris vice fungatur.

Ilairam.

Ilaira.

LXXXI. Proci Helenæ.

ANtiochus†, Ascalaphus, Aiax Oileus, Antimachus, Aecæus, Blanirus, * Agapenor, Aiax Telamonius, Clytius Cyanæus, Menelaus, Patroclus, Diomedes, Peneleus, Phemius, Nireus, Polypœtes, Elephemor, Eumelus, Stenelus, Tlepolemus, Protesilaus, Podalirius, Eurypilus, Idomeneus, † Teleotes, † Tallius, Polyxenus, † Protus, Menestheus, Machaon, Thoas, Vlysses, Philippus, Meriones, Meges, Philoctetes. Alia veteres*.

Antilochus.

Leonteus.

Talpius.

Prothous.

LXXXII. Tantalus.

TAntalus Iouis & † Plytones filius, procreauit ex † Dione Pelopen. Iupiter Tantalo concredere sua consilia solitus erat, & ad epulum deorum admittere, quę Tantalus ad homines renunciauit, ob id dicitur ad inferos in * aquam media sine corporis stare, sempérque si-

πλουτὸς habet commẽtus Odyss. λ. Taygeta, alij aqua.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tire: & cum hauſtum aquæ vult ſumere, aquam recedere. Item poma ei ſuper caput pendent: quę cum vult ſumere, rami vento moti recedunt. Item ſaxum ſuper caput eius ingens pendet, quod ſemper timet ne ſuper ſe ruat.

LXXXIII. Pelops.

PElops Tantali & Dionis Atlantis filiæ filius, cum eſſet in epulis deorum à Tantalo cæſus, brachium eius Ceres conſumpſit, qui à deorum numine vitam recepit: cui cum cætera membra vt fuerant coiſſent, humero non perpetuo, eburneum eius loco Ceres aptauit.

LXXXIIII. Oenomaus.

OEnomaus Martis & Aſteropes filiæ filius, habuit in coniugio Euareten Acriſij filiam, ex qua procreauit Hippodamiam virginem eximiæ formæ. quam nulli ideo dabat in cõiugium, quòd ſibi reſponſum fuit, à genero mortem caueret. Itaque cum complures eam peterent in coniugium, ſimultatem conſtituit, ſe ei daturum, qui ſecum quadrigis certaſſet, victórque exiſſet, (quod is equos Aquilone velociores habuit) victus autem interficeretur. Multis interfectis, nouiſsimè Pelops *valuus.* Tantali filius cum veniſſet, & capita humana ſuper† halbas fixa vidiſſet, eorum qui Hippodamiam in vxorem petierant, pœnitere eum cœpit, regis crudelitatem timẽs. Itaque Myrtilo aurigæ eius perſuaſit, regnúmque ei dimidium pollicetur, ſi ſe adiuuaret: fide data Myrtilus currum iunxit, & clauos in rotas non coniecit: itaque equis incitatis currum defectum Oenomai equi diſtraxerunt. Pelops cum Hippodamia & Myrtilo domum victor cum rediret, cogitauit ſibi opprobrium futurum, & Myrtilo fidem præſtare noluit, eúmque in mare præcipitauit, à quo Myrtoum pelagus eſt appellatum. Hippodamiam in patriam adduxit ſuam, quod Peloponneſum appellatur. ibi ex Hippodamia procreauit Hippalcum, * Atreum, Thyeſten.

LXXXV. Chryſippus.

LAius Labdaci filius Chryſippum Pelopis filium natum propter formæ dignitatem Nemeæ ludis rapuit. quem ab eo Pelops bello recuperauit, hunc Atreus & Thieſtes matris Hippodamiæ impulſu interfecerunt. Pelops cum Hippodamiam argueret, ipſa ſe interfecit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

LXXXVI. *Pelopidæ.*

THyeſtes Pelopis & Hippodamiæ filius, quòd cum Aeropa Atrei vxore concubuit, à fratre Atreo de regno eſt eiectus. At is Atrei filium Pliſthenem, quem pro ſuo educauerat, ad Atreum interficiendum miſit: quem Atreus credens fratris filium eſſe, imprudens filium ſuum occidit.

LXXXVII. *Aegiſthus.*

THyeſti Pelopis & Hippodamiæ filio reſponſum fuit, quem ex filia ſua Pelopia procreaſſet, eum fratris fore vltorem: quod cum audiſſet, * puer eſt natus, quem Pelopia expoſuit, quem inuentum paſtores capræ ſubdiderunt, ad nutriendum: Aegiſthus eſt appellatus, ideo quòd Græcè capra æga appellatur.

Videtur abeſſe aliquid.

LXXXVIII. *Atreus.*

ATreus Pelopis & Hippodamiæ filius, cupiens à Thyeſte fratre ſuo iniurias exequi, in gratiam eo rediit, & in regnum ſuum eum reduxit, filioſque eius infantes Tantalum & Pliſthenem occidit, & epulis Thyeſti appoſuit. qui cum veſceretur, Atreus imperauit brachia & ora puerorum afferri: ob id ſcelus etiam ſol currum auertit. Thyeſtes ſcelere nefario cognito, profugit ad regem Theſprotum, vbi lacus Auernus dicitur eſſe. Inde Sicyonem peruenit, vbi erat Pelopia filia Thyeſtis depoſita. ibi caſu nocte cum Mineruæ ſacrificaret, interuenit: qui timens ne ſacra contaminaret, in luco delituit. Pelopia autem cum choreas ducit, lapſa, veſtem ex cruore pecudis inquinauit: quæ dum ad flumen exit ſanguinem abluere, tunicam maculatam deponit, capite obducto Thyeſtes è luco proſiluit, * & ea compreſſione gladium de vagina ei extraxit Pelopia, & rediens in templum ſub acropodio Mineruæ abſcondit. Poſtero die rogat regem Thyeſtes, vt ſe in patriam Lydiam remitteret. Interim ſterilitas Mycenis frugum ac penuria oritur ob Atrei ſcelus. Ibi reſponſum eſt, vt Thyeſtem in regnum reduceret. Qui cum ad Theſprotum regem iſſet, æſtimãs Thyeſtem ibi morari, Pelopiam aſpexit; & rogat Theſprotum, vt ſibi Pelopiam in coniugium daret, quòd putaret eam Theſproti eſſe filiam. Theſprotus ne qua ſuſpicio eſſet, dat ei Pelopiam,

Videtur & hic nonnihil ſententiæ deeſſe.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quæ iam conceptum ex patre Thyeſte habebat Aegiſthum. Quæ cum ad Atreum veniſſet, parit Aegiſthum: quem expoſuit. At paſtores capræ ſuppoſuerunt: quem Atreus iuſſit perquiri, & pro ſuo educari. Interim Atreus mittit Agamemnonem & Menelaum filios ad quærendum Thyeſten: qui Delphos petierunt ſuſcitatum. Caſu Thyeſtes eò venerat ad ſortes tollẽdas de vltione fratris, comprehẽſus ab eis ad Atreum perducitur: quem Atreus in cuſtodiam conici iuſſit, Aegiſthúmque vocat, æſtimans ſuum filium eſſe, & mittit eum ad Thyeſtem interficiendum. Thyeſtes cum vidiſſet Aegiſthum, & gladiũ quem Aegyſthus gerebat, cognouiſſet quem, in compreſſione perdiderat, interrogat Aegiſthum vnde illum haberet. Ille reſpondit matrem ſibi Pelopiam dediſſe: quam iubet accerſiri. cui reſpondit, ſe in compreſſione nocturna, neſcio cui eduxiſſe, & ex ea compreſſione Aegiſthum concepiſſe. Tunc Pelopia gladium arripuit, ſimulans ſe agnoſcere, & in pectus ſibi detruſit. quem Aegiſthus è pectore matris cruentum tenens, ad Atreum attulit. Ille æſtimans Thyeſten interfectum, lætabatur: quem Aegiſthus in littore ſacrificantem occidit, & cum patre Thyeſte in regnum auitum redit.

LXXXIX. *Laomedon.*

NEptunus & Apollo dicuntur Troiam muro cinxiſſe. his rex Laomedon vouit, quod regno ſuo pecoris eo anno natum eſſet, immolaturum. Id votum anaritia fefellit. Alij dicunt, parum eum promiſiſſe: ob eam rem Neptunus cetum miſit, qui Troiam vexaret. Ob quam cauſam rex ad Apollinem miſit conſultum. Apollo iratus ita reſpondit: ſi Troianorum virgines ceto religatæ fuiſſent, finem peſtilentiæ futuram. Cum cõplures conſumptæ eſſent, & Heſione ſors exiſſet, & petris religata eſſet, Hercules & Telamon cum Colchos Argonautæ irent, eodem venerunt, & cetum interfecerunt. Heſionénque patri, pactis legibus reddunt, vt cum inde rediiſſent, ſecum in patriã eam abducerent, & equos qui ſuper aquas & ariſtas ambulabant. Quod & ipſum Laomedon fraudauit, neque Heſionẽ reddere voluit. Itaque Hercules ad eos nauibus comparatis, vt Troiam expugnaret, venit, & Laomedontem necauit, & Pa-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

daci filio eius infanti regnum dedit, qui postea Priamus est appellatus, ἀπὸ τῦ πρίασθαι. Helionem recuperatam Telamoni cõcessit in coniugiũ, ex qua natus est Teucer.

XC. *Priami filij & filiæ, numero* 54.

HEctor, Deiphobus, Geryones, Polydorus, Helenus, Alexander, Hippoſidus, Antinous, Agathon, Diaſtor, Lyſide, Polymena, Aſcanius, Chirodamas, Euagoras, Drypon, Aſtynomus, Polymetus, Laodice, Ethionome, Phegea, Henicea, Demnoſia, Caſſandra, Philomela, Polipes, Troilus, Palæmon, Briſſonius, Gorgition, Protodamas, Atreus, Dolon, Chrœreſus, Cyryſolaus, Demoſthea, Doricops, Hippaſus, Hyperiſcus, Lyſianaſſa, Ilione, Nereis, Euãder, Proneus, Aromachus, Hilagus, Axiõ, Biãtes, Hippotrochus, Diophites, Meduſa, Hero, Creuſa.

DE LIBERIS PRIAMI.

In hoc capite, quia omnia propè mirificé corrupta ſunt, ipſũ quidem intactum reliquimus. Nomina verò liberorum Priami, quæ partim Ioan. Boccatius ex variis autoribus collegit, partim apud Pauſaniam in pictura Polygneti reperiũtur, huc adnotauimus, vt, qui volet, ad horum exempla, illa emendet. Sunt autem hæc, filiarum: Creuſa, Caſſandra, Ilione, Laodice, Lycaſte, Medeſicaſtis, Polyxena, Clymene, Ariſtomache, Xenodice, Deimone, Metioche, Piſis, Cleodice & Meduſa. Filiorum autem, Paris, Hector, Helenus, Chaon, Troilus, Deiphobus, Polydorus primus, Polydorus ſecundus, Lycaon, Aeſacus, Antiphus, Iſus, Cebryones, Phorbas, Doryclus, Pammõ, Antiphonus, Agathõ, Hippothous, Agauus, Meſtor, Iphates, Teſtorius, Timœtes, Polites, Teucer, Democoontes, Echemõ, Chronius, Gorgitiõ, Axiõ, Aſtynous, Pelis, Eioneus, Admetus, Agenor. Quanquam de his vltimis quinque, non auſim certò affirmare, Priami liberorũ nomina eſſe, neque enim id liquidò Pauſanias indicat: ſed tantũ inter reliquos, qui circa Priamũ occiſi ſunt, recẽſet, additur & à Calabro Theſiphonus.

XCI. *Alexander Paris.*

PRiamus Laomedontis filius, cum complures liberos haberet ex concubitu Hecubæ Ciſſei, ſiue Dymantis filiæ, vxor eius prægnans in quiete vidit ſe facem ardentem pârere, ex qua ſerpentes plurimos exiſſe. id viſum omnibus coniectoribus cum narratum eſſet, impe-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

rant quicquid pârere necaret, ne id patriæ exitio foret. Postquam Hecuba peperit Alexandrum, datur interficiendus. quem satellites misericordia exposuerunt, eum pastores pro suo filio repertum expositum educarunt, cúmque Parim nominauerunt. Is cum ad puberem ætatem peruenisset, habuit taurum in delitiis: quò cum satellites missi à Priamo vt taurum aliquis adduceret venissent, qui in athlo funebri quod ei fiebat poneretur, cœperunt Paridis taurum abducere. Qui persecutus est eos, & inquisiuit, quò eum ducerent. illi indicant, se eum ad Priamum adducere, qui vicisset ludis funebribus Alexandri. ille amore incensus tauri sui, descendit in certamen, & omnia vicit, fratres quoque suos superauit. Indignans, Deiphobus, gladium † ad eum strinxit. at ille in aram Iouis Hercæi insiluit: quod cum Cassandra vaticinaretur eum fratrem esse, Priamus eum agnouit, regiáque recepit.

al. adeursus.

XCII. *Paridis iudicium.*

Diuitiis fortasse.

IOuis cum Thetis Peleo nuberet, ad epulum dicitur omnes deos conuocasse, excepta Eride, id est discordia. quæ cum postea superuenisset, nec admitteretur ad epulum, ab ianua misit in medium malum, * dicit quæ esset formosissima attolleret. Iuno Venus, Minerua formam sibi vendicare cœperunt inter quas magna discordia orta. Iouis * imperat Mercurio, vt deducat eas in Ida monte ad Alexandrum Paridem, eumque iubeat iudicare. Cui Iuno, si secundum se iudicasset, pollicita est in omnibus terris eum regnaturum † diuitem præter cæteros præstaturum. Minerua, si inde victrix discederet, formosissimum inter mortales futurum, & omni artificio † scium. Venus autem Helenam Tyndarei filiam formosissimam omnium mulierum se in coniugium dare promisit. Paris donum posterius prioribus antepositi, Venerémque pulcherrimam esse iudicauit, ob id Iuno & Minerua Troianis fuerunt infestæ Alexander Veneris impulsu Helenam à Lacedæmone hospite Menelao Troiam abduxit, eámque in coniugio habuit cum ancillis duabus Aethra & † Thisadie, quas Castor & Pollux captiuas ei assignarant, aliquando reginas.

Omnium artificiosissimũ.

Suprà Phisadien vocauit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

XCIII. *Cassandra.*

CAssandra Priami & Hecubæ filia in Apollinis fano ludendo lassa obdormisse dicitur. Quam Apollo cum vellet comprimere, corporis copiam non fecit. ob quam rem Apollo fecit, vt cum vera vaticinaretur, fidem non haberet.

XCIIII. *Anchisa.*

VEnus Anchisam Assaraci filium amasse, & cum eo concubuisse dicitur, ex quo procreauit Aeneam: eique præcepit, ne id apud homines enunciaret. Quod Anchises inter sodales per vinum est elocutus, ob id â Ioue fulmine est ictus. quidam dicunt eum sua morte obisse.

XCV. *Vlyxes.*

AGamemnon & Menelaus Atrei filij, cum ad Troiam oppugnandam coniuratos duces ducerent, in insulam Ithacam ad Vlyxem Laertis filium venerunt: cui erat responsum, si ad Troiam isset post vicesimum annum, solum, sociis perditis, egentem domum rediturum. Itaque cum sciret ad se oratores venturos, insaniam simulans, pileum sumpsit, & equum cum boue iunxit ad aratrum. Quem Palamedes vt vidit, sensit simulare, atque Telemachum filium eius, cunis sublatum aratro ei subiecit, & ait, Simulatione deposita inter coniuratos veni. Tunc Vlyxes fidem dedit se venturum. ex eo Palamedi infestus fuit.

XCVI. *Achilles.*

THetis Nereis, cum sciret Achillem filium suum, quem ex Peleo habebat, si ad Troiam expugnandam isset, periturum, cõmendauit eum in insulam Scyro ad Lycomedem regem. quem ille inter virgines filias habitu fœmineo seruabat, nomine mutato. nam virgines Pyrrham nominarunt, quoniam capillis flauis fuit, & Græcè rufum pyrrhon dicitur. Achiui autem cum resciissent ibi cum occultari, ad regem Lycomedem oratores miserunt, qui rogarent, vt eum adiutorium Danais mitteret. Rex cum negaret apud se esse, potestatem eis fecit, vt in regia quærerent. qui cum intelligere non possent, quis esset eorum, Vlysses in regio vestibulo munera fœminea posuit, in qui-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

bus clypeum & haſtam, & ſubitò tubicinam iuſſit canere, armorúmque crepitum & clamorem fieri iuſſit. Achilles hoſtem arbitrans adeſſe, veſtem muliebrem dilaniauit, atque clypeum & haſtam arripuit. ex hoc eſt cognitus, ſuáſque operas Argiuis promiſit, & milites Mirmydones.

XCVII. *Qui ad Troiam expugnatum ierunt, & quot naues.*

AGamemnon Atrei & Aeropes filius Mycenis, nauibus centum. Menelaus frater eius, Mycenis nauibus lx. Phœnix Amynthoris filius Argiuus, nauibus l. Achilles Pelei & Thetidis filius, inſula Scyro nauibus lx. Automedon auriga Achillis, Scyro nauib. x. Patroclus Menœtij & Philomellæ filius, Phthia nauibus x. Aiax Telamonis ex Eryboea filius, Salamine nauibus xij. Teucer frater ex Heſiona Laomedontis filia, nauibus xij. Vlyſſes Laertæ & Anticliæ filius Ithaca nauibus xij. Diomedes Tydei & Deiphilæ Adraſti filiæ filius, Argis nauibus xxx. Sthenelus Capanei & Euadnes filius, Argis nauib. xxv. Aiax Oilei & Rhenes nymphæ filius, Locrus, nauib. xx. Neſtor Nelei & Chloridis filiæ filius, Pylius, nauib. xc. Thraſymedes frater ex Eurydice. Pylius, nauib. xv. Antiloch⁹ Neſtoris filius, Pylius, nauib. xx. Eurypylus Euæmonis & Opis filius, Orchomeno nauibus xl. Machaon Aſclepij & Coronidis filius, Attica nauibus xx. Podalirius frater eius nauibus ix. Tlepolemus Herculis & Aſtyoches filius, Mycenis nauibus ix. Idomeneus Deucalionis filius, à Creta nauibus xl. Meriones Moli & Melphidis filius à Creta, nauibus xl. Eumelus Admeti & Alceſtis Peliæ filiæ filius, à Perrhebia nauibus viij. Philoctetæ Pœantis & Demonaſſæ filius, Meliboea nauibus vij. Peneleus Hippalci & Aſteropes filius, Bœotia nauib. xij. † Pithus Lacreti & Cleobules filius, ex Bœotia nauib. xij. † Chronius frater eius, ex Bœotia nauibus ix. Arceſilaus Lyci & * Theobulæ filius ex Bœotia nauibus x. Prothœnor frater, ex † Haſtipiæ nauibus viij. Ialmenus Lyci & * Pernidis filius, Argis nauibus xxx. Aſcalaphus frater eius, Argis nauibus xxx. Schedius Iphiti & Hippollytes filius, Argis nauibus xxx. Epiſtrophus frater eius itidem nauibus x. Elephenor Cal-

Hanc matrē Medontis Homerus facit.

Leitus. Clonius. Theſpia. Martis & Aſtyoches

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

chodontis & Imenaretes * filius, Argis nauibus xxx. * Menœæ filius, Athenis nauibus l. Agapenor Ancæi & Iotis * filius Arcadia nauibus lx. Amphimachus Creati filius, Elea nauibus x. Euryalus * Pallantis & Diomedæ filius, Argis nauibus xv. Amarunceus Oneſimachi filius, Mycenis nauibus xix. † Polyſenes, Aſtionis & Pelorides filius, Aetolia nauibus xl. Meges Phylei & Euſtyoches filius à Dulichio nauibus lx. Thoas Andremonis & Gorgidis filius * Tyto * nauibus xv. Podarces frater eius itidem nauibus x. Prothous Tenthredonis filius, Magneſia nauibus xl. Cycnus * Ociti & Aurophites filius, Argis nauibus xij. Nireus Charopi & * nymphæ filius, Argis nauibus xvj. Antiphus Mneſyli & Chalciopes filius Theſſalus, nauibus xx. Polybœtes Pirithoi & Hippodamiæ filius Argis nauibus xx. * Leophites Chroni filius, à Sicyone nauibus xix. Calchas Theſtoris filius Mycenis augur, Phocus Danai filius architectus, Eurybates & Talthybius internuncij, Diaphorus iudex, Neoptolemus Achillis & Deidamiæ filius ab inſula Scyro, hic idem Pyrrhus eſt vocitatus à patre Pyrrha. Summa naues. 245. c

Homerus Videtur deeſſe aliquid, intelligit autem Mneſthea.

† *Polyxenus, Agaſthenis.*

a Videntur hic & omiſſa quædam eſſe quæ ad naues Thoantis pertinent: & quod hic Tyto ponitur, Ithone legi debere, & ad Proteſilaum, cuius nomen hic deeſt, referendum eſſe. Ita enim ex Podarce, qui ſequitur, colligi poteſt, quem Homerus Proteſilai fratrem, non Thoantis facit. b Vide 2. Iliad. Nam hic haud ſcio an nomina tranſpoſita ſint, & legendum Antiphus Theſſali & Chal. fil. Miſyro nauibus 30. c Neque hic locus abſque vitio eſſe videtur, cum ceteri omnes de mille nauibus mentionem faciant.

a Aglares, vt Homerus.

b Leontem, Coroni.

XCVIII. *Iphigenia.*

AGamemnon cum Menelao fratre * Aſiæ delectis ducibus, Helenam vxorem Menelai, quam Alexander Paris auexerat, repetitum ad Troiam cum irent in Aulide tempeſtas eos ira Dianæ retinebat, quòd Agamemnon in venando ceruam eius violauit, ſuperbiuſque in Dianam eſt locutus. Is cum aruſpices conuocaſſet, & Calchas ſe * reſpondiſſet, aliter expiari non poſſe niſi Iphigeniam filiam Agamemnonis immolaſſet: re

Fortaſſe legendum, aliiſque.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

audita Agamemnon recusare cœpit. tunc Vlysses eum cõ-filiis ad rem pulchram transtulit. idem Vlysses cum Diomede ad Iphigeniam missus est adducendam. Qui cum ad Clytæmnestram matrem eius venissent, ementitur Vlysses eam Achilli in coniugiũ dari. Quam cũ in aulidẽ adduxissent, & parens eã immolare vellet, Diana virginem miserata est, & caliginem eis obiecit, ceruámque pro ea supposuit: Iphigeniámque per nubes in terram tauricam detulit, ibíque templi sui sacerdotem fecit.

XCIX. *Auge.*

AVge Alei filia ab Hercule compressa, cum partus adesset, in monte Parthenio peperit, & ibi eum exposuit. Eodem tempore Atalante Iasij filia, filium exposuit ex Meleagro natum, Herculis autem filium cerua nutriebat. hos pastores inuentos sustulerunt, atque nutrierunt, quibus nomina imposuerunt, Herculis filio Telephum, quoniam cerua nutrierat: Athalantes autem Parthenopæum, quoniam virgine simulante in monte Parthenio eum exposuerat. Ipsa autem Auge patrem suum timens, profugit in Mœsiam, ad regem Teuthrantem: qui cum esset orbus liberis, hanc pro filia habuit.

C. *Theutras.*

TEuthrantem regem in Mœsia Idas Apharei filius regno priuare voluit: quò cum Telephus Herculis filius ex responso præreus matrem cum comite Parthenopæo venisset, huic Teuthras regnum & filiam Augen in coniugium daturum promisit, si se ab hoste *tutasset. tutatus esset.* Telephus conditionem regis non prætermisit, cum Parthenopæo Idam vno prælio superauit: cui rex pollicitam fidem præstitit, regnúmque & Augen matrem inscientem in coniugium dedit: quæ cum mortalem neminem vellet suum corpus violare, Telephum interficere voluit, insciá filiam suum. Itaque cum in thalamum venissent, Auge, ensem sumpsit, vt Telephum interficeret. Tum deorum voluntate dicitur draco immani magnitudine inter eos exisse: quo viso, Auge ensem proiecit, & Telepho incœptum patefecit. Telephus re audita insciis matrem interficere voluit: illa Herculem violatorem suum implorauit, & ex eo Telephus matrem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

agnouit, & in patriam ſuam reduxit.

CI. *Telephus.*

TElephus Herculis & Auges filius, ab Achille in pugna Chironis haſta percuſſus dicitur. Ex quo vulnere cum in dies tetro cruciatu angeretur, petit ſortem ab Apolline, quod eſſet remedium: reſponſum eſt, ei neminem mederi poſſe, niſi eandem haſtam qua vulneratus erat. Hoc Telephus vbi audiuit, ad regem Agamemnonem venit, & monitu Clytæmneſtræ Oreſtem infantem de cunabulis rapuit: minitans ſe eum occiſurum, niſi ſibi Achiui mederentur. Achiuis autem quod reſponſum erat, ſine Telephi ductu Troiam capi non poſſe, facile cum eo in gratiam redierunt, & ab Achille petierunt, vt eum ſanaret. Quibus Achilles reſpondit, ſe artem medicam non poſſe. tunc Vlyſſes ait: Non te dicit Apollo, ſed autorē vulneris haſtam nominat: quam cum raſiſſent, remediatus eſt. à quo cum peterent, vt ſecum ad Troiam expugnandam iret, non impetrarunt, quòd is Laodicen Priami filiam vxorem haberet. ſed ob beneficium quòd eum ſanarunt, eos deduxit: locos autem & itinera demonſtrauit, inde in Mœſiam eſt profectus.

CII. *Philoctetes.*

PHiloctetes Pœantis & Demonaſſæ filius, cum in inſula Lemno eſſet, columber eius pedem percuſſit, quē ſerpentem Iuno miſerat, irata ei ob id, quia ſolus præter cæteros auſus fuit Herculis pyram conſtruere, cum humanum corpus eſt exurum, & ad immortalitatem traditum. ob id beneficium Hercules ſuas ſagittas diuinas ei donauit. ſed cum Achiui ex vulnere tetrum odorem ferre non poſſent, iuſſu Agamemnonis regis, in Lemno expoſitus eſt cum ſagittis diuinis. quem expoſitum paſtor regis Actoris, nomine Phimachus * Dolophionis filius nutriuit. Quibus poſtea reponſum eſt, ſine Herculis ſagittis Troiam capi nō poſſe. Tunc Agamemnon Vlyſſem & Diomedem exploratores ad eum miſit. Cui perſuaſerunt, vt in gratiam rediret, & ad expugnandam Troiam auxilio eſſet, eúmque ſecum ſuſtulerunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CIII. Protesilaus.

ACHiuis fuit responsum, qui primus litora Troianorum attigisset, periturum. Cum Achiui classes applicuissent, cæteris cunctantibus, Iolaus Iphicli & Diomedeæ filius primus è naui prosiliuit, qui ab Hectore confestim est interfectus: quem cuncti appellarunt Protesilaum, quoniam primus ex omnibus perierat. Quod vxor Laodamia Acasti filia cum audisset eum periisse, flens petit à diis, vt sibi cum eo tres horas colloqui liceret: quo impetrato, à Mercurio reductus, tres horas cum eo colloquuta est. * quod iterum cum obisset Protesilaus, dolorem pati non potuit Laodamia.

Quare fortasis, vt supra quoque.

CIIII. Laodamia.

LAodamia Acasti filia, amisso coniuge, cum tres horas consumpsisset, quas à diis petierat, fletum & dolorem pati non potuit. Itaque fecit simulacrum æreum simile Protesilai coniugis, & in thalamis posuit, sub simulatione sacrorum, & eum colere cœpit, quod cum famulus matutino tempore poma ei attulisset ad sacrificium, per rimam aspexit, viditque eam ab amplexu Protesilai simulacrum tenentem, atque osculantem: æstimans eam adulterum habere, Acasto patri nunciauit. Qui cum venisset, & in thalamos irrupisset, vidit effigiem Protesilai: quæ ne diutius torqueretur, iussit signum & sacra, pyra facta, comburi: quò se Laodamia, dolorem non sustinens, immisit, atque vsta est.

CV. Palamedes.

VLysses, quòd Palamedis Nauplij dolo erat deceptus, in dies machinabatur, quomodo eum interficeret. Tandem inito consilio ad Agamemnonem, militem suum misit, qui diceret ei, in quiete vidisse vt castra vno die mouerentur. Id Agamemnon verum existimans, castra vno die imperat moueri. Vlysses autem clàm noctu solus magnum pondus auri, vbi tabernaculum Palamedis fuerat, obruit: item epistolam conscriptam Phrygi captiuo, ad Priamum dat perferendam, militémque suum priorem mittit, qui eum non longè à castris interficeret. Postero die cum exercitus in castra rediret, quidam miles epistolam quam Vlysses scripserat super cadauer Phrygis positam, ad Agamemnonem at

tulit;

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tulit: in qua ſcriptum fuit, Palamedi à Priamo miſſa: tantúmque ei auri pollicetur, quantum Vlyſſes in tabernaculum obruerat, ſi caſtra Agamemnonis, vt ei conuenerat, proderet. Itaque Palamedes cum ad regem eſſet productus, & factum negaret, in tabernaculum eius ierunt, & aurum effoderunt: quod Agamemnon vt vidit, verè factum eſſe credidit. Quo facto Palamedes dolo Vlyſſis deceptus, ab exercitu vniuerſo innocens occiſus eſt.

CVI. *Hectoris lytra.*

AGamemnon Briſeidam, Briſæ ſacerdotis filiam, ex Mœſia captiuam, propter formæ dignitatem, quá Achilles ceperat, ab Achille abduxit, eo tempore, quo Chryſeida Chryſi ſacerdoti Apollinis † Zminti reddidit. *Smynthei.* quam ob iram Achilles in prælium non prodibat, ſed cithara in tabernaculo ſe exercebat. Quod cum Argiui ab Hectore fugarentur, Achilles obiurgatus à Patroclo, arma ſua ei tradidit: quibus ille Troianos fugauit, æſtimantes Achillem eſſe. Sarpedonémque Iouis & Europæ filium occidit. poſtea ipſe Patroclus ab Hectore interficitur, armáque eius ſunt detracta Patroclo occiſo. Achilles cum Agamemnone redit in gratiam, Briſeidámque ei reddidit. tum contra Hectorem cum inermis prodiſſet, Thetis mater à Vulcano arma ei impetrauit, quæ Nereides per mare attulerunt. Quibus armis ille Hectorem occidit, aſtrinctúmque ad currum traxit circa muros Troianorum, quem ſepeliendum cum patri nollet dare, Priamus Iouis iuſſu, duce Mercurio, in caſtra Danorum venit, & filij corpus auro repenſum accepit, quem ſepulturæ tradidit.

CVII. *Armorum iudicium.*

HEctore ſepulto, cum Achilles circa mœnia Troianorum vagaretur, ac diceret ſe ſolum Troiam expugnaſſe: Apollo iratus, Alexandrum Patin ſe ſimulans, talum, quem mortalem habuiſſe dicitur, ſagitta percuſſit, & occidit. Achille occiſo, ac ſepulturæ tradito, Aiax Telamonius, quòd frater patruelis eius fuit, poſtulauit à Danais, vt arma ſibi Achillis darent: quæ ira Mineruæ † abiurgata ſunt ab Agamemnone & Menelao *abiudicata.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& Vlyſſi data. Aiax furia accepta, per inſaniam pecora ſua & ſeipſum vulneratum ocidit, eo gladio quem ab Hectore muneri accepit, dum cum eo in acie contendit.

CVIII. Equus Troianus.

ACHiui cum per decem annos Troiam capere non poſſent, Epeus monitu Mineruæ equum mirę magnitudinis ligneum fecit, eóque ſunt collecti, Menelaus, Vlyſſes, Diomedes, Theſſander, Sthenelus, Acamas, Thoas, Machaon, Neoptolemus. Et in equo ſcripſerunt, Danai Mineruæ dono dant: caſtráque tranſtulerunt† Tenedo. Id Troiani cum viderunt, arbitrati ſunt hoſtes abiiſſe. Priamus equum in arcem Mineruæ duci imperauit, feriatíque magno opere vt eſſent, edixit. Id uates Caſſandra cum vociferaretur, ineſſe hoſtes, fides ei habita non eſt. Quem in arcem cum ſtatuiſſent, & ipſi noctu luſu atque vino laſſi obdormiſſent, Achiui ex equo, aperto à Sinone, exierunt & portarum cuſtodes occiderunt, ſociósque ſigno dato, receperunt, & Troia ſunt potiti.

Tenedum.

CIX. Ilioná.

PRiamo Polydorus filius ex Hecuba cum eſſet natus, Ilionæ filiæ ſuæ dederunt eum educandum, quæ Polymneſtori regi Thracum erat nupta, quem illa pro filio ſuo educauit. Deiphilum autem quem ex Polymneſtore procreauerat, pro ſuo fratre educauit, vt ſi alteri eorum quid foret, parentibus præſtaret. Sed cum Achiui Troia capta, prolem Priami extirpare vellent, Aſtyanacta Hectoris & Andromachæ filium de muro deiecerunt: & ad Polymneſtorem legatos miſerunt, qui ei Agamemnonis filiam nomine Electram pollicerentur in coniugium, & auri magnam copiam, ſi Polydorum Priami filium interfeciſſet. Polymneſtor legatorum dicta non repudiauit, Deiphilúmque filium ſuum imprudens occidit, arbitrans ſe Polydorum filium Priami interfeciſſe. Polydorus autem ad oraculum Apollinis de parentibus ſuis ſciſcitatum eſt profectus. cui reſponſum eſt, patriam incenſam, patrem occiſum, matrem in ſeruitute teneri. Cum inde rediret, & vidit aliter eſſe ac ſibi reſponſum fuit, ſe Polymneſtoris eſſe

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

filium, ab sorore Ilionea inquisiuit, quid ita aliter sortes dixissent? cui soror, quid veri esset patefecit, & eius consilio Polymnestorem luminibus priuauit, atque interfecit.

CX. Polyxena.

DAnai victores cum ab illio classem conscenderent, & vellent in patriam suam quisque reuerti, & prædam quisque sibi duceret, ex sepulcro vox Achillis dicitur prædæ partem expostulasse. Itaque Danai Polyxenam Priami filiam, quæ virgo fuit formosissima, propter quam Achilles cum eam peteret, & ad colloquium venisset, ab Alexandro & Deiphobo est occisus, ad sepulcrum eius eam immolauerunt.

CXI. Hecuba.

VLysses Hecubam Cissei filiam, vel, vt alij autores dicunt, Dimantis, Priami vxorem, Hectoris matrē, in seruitutem cum duceret, illa in Hellespontum mare se præcipitauit, & canis dicitur facta esse, vnde & * Cyneum est appellatum. *Cynossema.*

CXII. Pronocantes inter se, qui cum quo dimicarunt.

MEnelaus cum Alexandro, Alexandrum Venus eripuit: Diomedes cum Æneа, Æneam seruauit Venus. Idem cum Glauco, in hospitio cognito discessērunt: idem cum Pandaro & Glauco alio: Pandarus & Glaucus occiduntur. Aiax eum Hectore donificantes discessere: Aiax Hectori donauit balteum; vnde est tractus: Hector Aiaci gladium, vnde se interfecit. Patroclus cum Sarpedone, Sarpedon occiditur: Menelaus cum Euphorbo, Euphorbus occiditur, qui postea Pythagoras est factus, & meminit suam animam in corpora transisse. Achilles cum Asteropeo, Asteropeus occiditur. Idem cum Hectore, Hector occiditur: idem cum Ænea, Æneas fugatur: idem cum Agenore, Agenorem seruauit Apollo: idem cum Penthesilea Amazone Martis & Otreræ filia, Penthesilea occiditur. Antilochus cum Memnone, Antilochus occiditur: Achilles cum Memnone, Memnon occiditur: Philoctetes cum Alexandro, Alexander occiditur: Neoptolemus cum Eurypylo, Eurypylus occiditur.

CXIII. Nobilem quem quis occidit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ACHillem Apollo Alexandri figurâ. Hector Proteſilaum, idem Antilochum: Agenor Helenorem, idem Chlonium: Deiphobus Aſcalaphum, idem Antonoum: Aiax Hippodamum, idem Chlonium: Agamemnon Hippodamantem, idem Glaucum: Aiax Locrus Carcanum, idem Gauium: Diomedes Dolonem, idem Rheſum: Eurypylus Niteum, idem Machaonem: Sarpedon Tlepolemum, idem Antippum: Achilles Troilum: Menelaus Deiphobum: Achilles Aſtynomum, idem Pylachantum, * Neoptolemus Priamum.

CXIIII. Achiui qui quot occiderunt.

ACHilles numero 72. Antilochus numero 2. Proteſilaus numero 4. Peneleus numero 2. Eurypylus numero 1. Aiax Oilei numero 14. Thoas numero 2. Linus numero 20. Thraſymedes numero 2. Agamemnon numero 16. Diomedes numero 18. Menelaus 8. Philocteta numero 3. Meriones numero 7. Vlyſſes numero 12. Idomeneus numero 13. Leonteus numero 5. Aiax Telamonius numero 28. Patroclus numero 54. Polypœtes numero 1. Teucer num. 30. Neoptolemus 6. fit numerus 362.

CXV. Troiani qui quot occiderunt.

HEctor numero 31. Alexander numero 3. Sarpedon numero 2. Panthous numero 4. Gargaſus numero 2. Glaucus numero 4. Polydamas numero 3. Aeneas numero 28. Deiphobus numero 4. Clytus numero 3. Athamas numero 1. Agenor numero 2. fit numerus 88.

CXVI. Nauplius.

ILio capto, & diuiſa præda, Danai cum domum reditent, ira deorum quòd fana ſpoliauerant, & quòd Caſſandram Aiax Locrus à ſigno Palladio abripuerat, tempeſtate & flatibus aduerſis ad ſaxa Capharea naufragium fecerunt, in qua tempeſtate Aiax Locrus fulmine eſt à Minerua ictus, quem fluctus ad ſaxa illiſerunt, vnde Aiacis petræ ſunt dictæ. cæteri noctu cum fidem deorum implorarent, Nauplius audiuit, ſenſitque tempus veniſſe ad perſequendas filij ſui Palamedis iniurias. Itaque tanquam auxilium eis afferret, faſcem ardentem eo loco extulit, quo ſaxa acuta & locus periculoſiſſimus erat. Illi credentes humanitatis cauſa id factum, naues eo duxerunt. quo facto, plurimæ eorum confractæ ſunt, mi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

litéſque plurimi cum ducibus tempeſtate occiſi ſunt, membráque eorum cum viſceribus ad ſaxa illiſa ſunt: ſi qui autem potuerunt ad terram natare, à Nauplio interficiebantur. At Vlyſſem ventus detulit ad † Marathonem Menelaum in Ægyptum, Agamemnon cum Caſſandra in patriam peruenit. *Ismarum alij.*

CXVII. Clytæmneſtra.

CLytæmneſtra Tyndarei filia, Agamemnonis vxor, cum audiſſet ab Oeace, Palamedis fratre, Caſſandram ſibi pellicem adduci, quod mentitus eſt, vt fratris iniurias exequeretur: tunc Clytæmneſtra cum Aegiſtho filio Thyeſtis cœpit conſilium, vt Agamemnonem & Caſſandram interficeret, quem ſacrificantem ſecuri cum Caſſandra interfecerunt. At Electra Agamemnonis filia, Oreſtem fratrem infantem ſuſtulit, quem demandauit in Phocide Strophio, cui fuit Aſtyochea agamemnonis ſoror nupta.

CXVIII. Protheus.

IN Ægypto Proteus ſenex marinus diuinus dicitur fuiſſe, qui in omnes ſe figuras conuertere ſolitus erat. Quem Menelaus Idotheæ filiæ eius monitu, catena alligauit, vt ſibi diceret quando domum repetitionem haberet: quem Proteus edocuit iram deorum eſſe, quòd Troia eſſet deuicta, ideóque id fieri debere, quod Hecatomben Græcè dicitur, cum centum armenta occiduntur. Itaque Menelaus Hecatomben fecit, tunc demum poſt octauum annum, quàm ab Ilio deceſſerat, cum Helena in patriam redit.

CXIX. Oreſtes.

OReſtes Agamemnonis & Clytemneſtræ filius, poſtquam in puberem ætatem venit, ſtudebat patris ſui mortem exequi. itaque conſilium capit cum Pylade, & Mycenas venit ad matrem Clytæmneſtram, dicítque ſe aeolium hoſpitem eſſe, nunciátque Oreſtem eſſe mortuum, quem Aegiſthus populo necandum demandauerat. Nec multo pòſt Pylades Strophij filius ad Clytæmneſtram venit, vrnámque ſecum affert, dicítque oſſa Oreſtis cõdita eſſe, quos Aegiſthus lætabundus hoſpitio recepit. qui occaſione capta, Oreſtes cum Pylade, noctu Clytæmneſtram matrem & Aegiſthum interficiunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quem Tyndareus cum accuſaret, Oreſti, à Mycenenſibus fuga data eſt propter patrem, quem poſtea furiæ matris exagitarunt.

CXX. Iphigenia Taurica.

ORestem furiæ cum exagitarent, Delphus ſciſcitatum eſt profectus, quis tandem modus eſſet ærumnarum? reſponſum eſt, vt in terram Taurinam ad regem Thoantem, patrem Hypſipyles iret, indéque de templo Dianæ ſignum Argos afferret: tunc finem fore malorum. Sorte audita, cum Pylade Strophij filio ſodale ſuo nauem conſcendit, celeritérque ad Tauricos fines deuenerunt. Quorum fuit inſtitutum, vt qui intra fines eorum hoſpes veniſſet, templo Dianæ immolaretur. vbi Oreſtes & Pylades cum in ſpelunca ſe tutarentur, & occaſionem captarent, à paſtoribus deprehenſi, ad regem Thoantem ſunt deducti. Quos Thoas ſuo more iunctos in templum Dianæ, vt immolarentur duci iuſſit, vbi Iphigenia Oreſtis ſoror fuit ſacerdos: eóſque ex ſignis atque argumentis qui eſſent, quid veniſſent, poſtquam reſciit, & abiectis miniſteriis, ipſa cœpit ſignum Dianæ auellere. Quò rex cum interueniſſet & rogitaret, cur id faceret: illa ementita eſt, dicítque eos ſceleratos ſignum contaminaſſe: quòd impij & ſcelerati homines in templum eſſent adducti, ſignum expiandum ad mare ferre oportere, & iubere eum interdicere ciuibus, ne quis eorum extra vrbem exiret. Rex ſacerdoti dicto audiens fuit. Occaſionem Iphigenia nacta, ſigno ſublato, cum fratre Oreſte & Pylade in nauem aſcendit, ventóque ſecundo ad inſulam † Zminten ad Chryſen ſacerdotem Apollinis delati ſunt. *Smynthen.*

CXXI. Chryſes

AGamemnon cum ad Troiam iret, & Achilles in Mœſiam venit, & Chryſeidam Apollinis ſacerdotis filiam adduxit, eámque Agamemnoni dedit in coniugium. Quod cum Chryſes ad Agamemnonem deprecandum uenſſet, vt ſibi filiam redderet, non impetrauit, ob id Apollo exercitum eius partim fame * propè totum conſumpſit. Itaque Agamemnon Chryſeida grauidam ſacerdoti remiſit. Quæ cum diceret ſe ab eo *Videtur deeſſe, partim peſte,*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

intactam esse, suo tempore peperit Chrysen iuniorem, & dixit se ab Apolline concepisse. Postea Chryses Thoanti eos cum reddere vellet, Chryses audiit senior, Agamemnonis Iphigeniam & Orestem filios esse, qui Chrysi filio suo quid veri esset patefecit, eos fratres esse, & Chrysen Agamemnonis filium esse. Tum Chryses re cognita cum Oreste fratre Thoantem interfecit, & inde Mycenas cum signo Dianæ incolumes peruenerunt.

CXXII. *Aletes.*

AD Electram Agamemnonis & Clytæmnestræ filiã, sororem Orestis, nuncius falsus venit, fratrem cum Pylade in Tauricis Dianæ esse immolatos. Id Aletes Aegisthi filius cum resciisset, ex Atridarum genere neminem superesse, regnum Mycenis obtinere cœpit. At Electra de fratris nece Delphos sciscitatum est profecta. Quò cum veniisset, eodem die Iphigenia cum Oreste venit cò. idem nuncius qui de Oreste dixerat, dixit Iphigeniam fratris interfectricem esse. Electra vbi audiuit id, truncum ardentem ex ara sustulit, voluitque insciа sorori Iphigeniæ oculos eruere, nisi Orestes interueniisset. cognitione itaque facta, Mycenas venerunt. & Aleten Aegisthi filium Orestes interfecit, & Erigonam ex Clytæmnestra & Aegistho natam voluit interficere: sed Diana eam rapuit, & in terram Atticam sacerdotem fecit. Orestes autem Neoptolemo interfecto, Hermionem Menelai & Helenæ filiam adductam coniugem duxit. Pylades autem Electram Agamemnonis & Clytæmnestræ filiam duxit.

CXXIII. Neoptolemus.

NEoptolemus Achillis & Deidamiæ filius, ex Andromacha Eetionis filia, captiua, procreauit Amphialum. Sed postquam audiuit Hermionem sponsam suam Oresti esse datam in coniugium, Lacedæmonem venit, & à Menelao sponsam suam petit. Cui ille fidem suam infirmare noluit, Hermionémque ab Oreste adduxit, & Neoptolemo dedit. Orestes iniuria accepta, Neoptolemum Delphis sacrificantem occidit, & Hermionem recuperauit, cuius ossa per fines Ambraciæ sparsa sunt, quæ est in Epiri regionibus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CXXIIII. *Reges Achiuorum.*

PHoroneus Inachi filius, Argus Iouis filius, Peranthus Argi filius, Triops Peranthi filius, Pelasgus Agenoris filius, Danaus Beli filius, Tantalus Iouis filius, Pelops Tantali filius, Atreus Pelopis filius, Temenus Aristomachi filius, Thyestes Pelopis, Agamemnon Atrei, Ægisthus Thyestis, Orestes Agamemnonis, Clytus Temenei filius, Aletes Ægisthi, Tisamenus Orestis, Alexander Euryſthei.

CXXV. *Odyſſea.*

VLyſſes cum ab illio in patriam Ithacam rediret, tempeſtate ad Ciconas eſt delatus, quorum oppidum Iſmarum expugnauit, prædámque ſocis diſtribuit. Inde ad Lothophagos, homines minime malos, qui Loton ex foliis flore procreatum edebant, idque ciuibus tantam ſuauitatem præſtabat, vt qui guſtabant, obliuionem caperent domi reditionis. Ad eos ſocij duo miſſi ab Vlyſſe, cum guſtarent herbas ab eis datas, ad naues oblíti ſunt reuerti, quos vinctos ipſe reduxit. Inde ad Cyclopem Polyphemum, Neptuni filium. huic reſponſum erat ab augure Telemo Eurymi filio, vt caueret, ne ab Vlyſſe excæcaretur. Hic media fronte vnũ oculum habebat, & carnẽ humanã epulabatur. Qui poſtquã pecus in ſpeluncã redegerat, molem ſaxeã ingetem ad ianuam opponebat. Qui Vlyſſem cum ſociis incluſit, ſocióſque eis conſumere cœpit. Vlyſſes cum videret eius immanitati atque feritati reſiſtere ſe non poſſe, vino quod à † Marathone acceperat, eum inebriauit, ſéque Vtim vocari dixit. Itaque cum oculum eius trunco ardenti exureret, ille clamore ſuo cætero. Cyclopas conuocauit, eiúſque ſpelunca præcluſa dixit, Vris me excæcat. Illi credentes eum derideudi gratia dicere, neglexerunt. At Vlyſſes ſocios ſuos ad pecora alligauit, & ipſe ſe ad arietem, & ita exierunt ad Aeolum Hellenis filium, cui ab Ioue ventorum poteſtas fuit tradita. is Vlyſſem hoſpitio liberè accepit, folléſque ventorum ei plenos muneri dedit: ſocij verò aurum argentúmque credentes, cum accepiſſent, & ſecum partiri vellent, folles clàm ſoluerunt, ventúque euolauerunt. Rurſum ad Aeolum eſt delatus, à quo electus eſt, quòd vide-

Marone.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

batur Vlyſſes numen deorum infeſtum habere. Ad Læſtrygonas, quorum rex fuit Antiphates * deuorauit, nauesque eius vndecim confregit, excepta naue * qua ſociis eius conſumptis, euaſit in inſulam Ænariam ad Circen Solis filiam, quæ potione data homines in feras beſtias commutabat. ad quam Eurylochum cum viginti duobus ſociis miſit, quos illa ab humana ſpecie immutauit. Eurylochus timens, qui non intrauerat, inde fugit, & Vlyſſi nunciauit, qui ſolus ad eam ſe contulit: ſed in itinere Mercurius ei remedium dedit, monſtrauitque quomodo Circen deciperet. Qui poſtquã ad Circen venit, & poculum ab ea accepit, remedium Mercurij monitu coniecit, * enſemque ſtrinxit, minatus niſi ſocios ſibi reſtitueret, ſe eam interfecturum. Tunc Circe intellexit, non ſine diuina voluntate deorum id eſſe factum: itaque fide data ſe nihil tale commiſſuram, ſocios eius ad priſtinam formam reſtituit, ipſa cum eodem concubuit, ex quo filios duos procreauit, † Nauſiphoum & Telegonum. Inde proficiſcitur ad lacum Auernum, ad inferos deſcendit, ibique inuenit Elpenorem ſocium ſuum, quem ad Circen reliquerat, interrogauitque eum quomodo eò peruenisſet. cui Elpenor reſpondit, ſe ebrium per ſcalam cecidiſſe, & ceruices fregiſſe: & deprecatus eſt eum, cum ad ſuperos rediſſet, ſepulturæ traderet, & ſibi in tumulo gubernaculum poneret. Ibi & cum matre Anticlia eſt locutus de fine errationis ſuæ. Deinde ad ſuperos reuerſus, Elpenorem ſepeliuit, & gubernaculum, ita vt rogauerat, in tumulo ei fixit. Tum ad Sirenas Melpomenes muſæ & Acheloi filias venit, quæ partem ſuperiorem muliebrem habebant, inferiorem autem gallinaceam. Harum fatum fuit tandiu viuere, quandiu earum cantum mortalis audiens, nemo præteruectus eſſet. Vlyſſes monitus à Circe Solis filia, ſociis cera aures obturauit, ſeque ad arborem malum conſtringi iuſſit, & ſic prætervectus eſt. Inde ad Scyllam Typhonis filiam venit, quæ ſuperiorem corporis partem muliebrem, inferiorem ab inguine piſcis, & ſex canes ex ſe natos habebat: eáque ſex ſocios Vlyſſis, naue abreptos, conſumpſit. In inſulam Siciliam ad Solis pecus ſacrum vene-

Videtur aliquid deeſſe.

Nauſithoũ.

Videntur hic corrupta quædam, quædã

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quã transpo-sita esse, noluimus tamẽ quicquam à vetusto exẽplari recedere.

rat, quod socij eius cum coquerent in aheno, mugiebat: monitus id ne attingeret, ab Tiresia, & à Circe monitus Vlysses: itaque multos socios ob eam causam ibi amisit. Ad Charybdínque perlatus † ter die obsorbebat, térque enictabant: eò monitu Tiresiæ præteruectus est. sed ira Solis, quòd pecus eius erat violatum, cum in insulam eius venisset, & monitu Tiresiæ vetuerit violari, cum Vlysses condormiret, socij inuolarunt pecus: itaque cum coquerent, carnes ex aheno dabant balatus, ob id Iouis nauem eius fulmine incendit. Ex his locis errans naufragio facto, sociis amissis enatauit in insulam * Aeæam. vbi Calypso Atlantis filia nympha, quæ specie Vlyssis capta, anno toto eum retinuit, neque à se dimittere voluit, donec Mercurius Iouis iussu denũciauit Nymphæ, vt eum dimitteret. Et ibi facta rate Calypso omnibus rebus ornatum eum dimisit, eámque ratim Neptunus fluctibus disiecit, quòd Cyclopem filium eius lumine priuauerat. ibi cum fluctibus iactaretur, Leucothoe, quam nos matrem Matutam dicimus, quæ in mari exigit æuum, baltheum ei dedit, quo sibi pectus suum vinciret, ne pessum abiret. quod cum fecisset, enatauit. Inde in insulam Phæacum venit, nudúsque ex arborum foliis se obruit, quâ Nausicaa Alcinoi regis filia, vestem ad flumen lauandum tulit. ille erepsit è foliis, & ab ea petit vt sibi opem ferret. illa misericordia mota, pallio eum operuit, & ad patrem suum eum adduxit. Alcinous hospitio liberaliter acceptum, donísque decoratum, in patriam Ithacam dimisit. ira Mercurij iterum naufragium fecit, post vicesimum annum, sociis amissis, solus in patriam redit. & cum ab hominibus ignoraretur, domúmque suam attigisset, procos qui Penelopen in coniugium petebant, obsidentes vidit regiam, séque hospitem simulauit: & Euryclia nutrix ipsius, dum pedes ei lauat, ex cicatrice Vlyssem esse cognouit. postea procos Minerua adiutrice, cum Telemacho filio & duobus seruis interfecit sagittis.

Hæc in veteri exemplari in margine annotata erant.

Deioneus genuit Cephalum, Cephalus Archium, Archius Laertẽ, Laertes Vlyssem, Vlysses ex Circe Telegonum, ex Penelope Telemachũ: Telegonus ex Penelope Vlyssis coniuge Ita-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

lum, qui Italiam ex suo nomine appellauit: è Telemacho Latinus, qui Latinã linguam ex suo nomine cognominauit. Homerus pro Arthio Laertis patre, Arcesium habet. Ouid. tamen non Cephali, sed Iouis filium Arcesium facit. † a Homerus hanc insulã Ogygiã vocat, & erant quoq; in vetusto exemplari quædã erasa, & pro iis Acæã ad indocto aliquo superiductũ.

CXXVI. Vlyssis cognitio.

VLysses ab Alcinoo rege Nausicæ patre cum esset munerib. dimissus, naufragio facto nudus Ithacam peruenit, ad quandam casam suam, vbi erat nomine Eumæus sybotes, hoc est subulcus pecoris. quem canis cum agnosceret, & ei blandiretur, Eumæus eum non recognoscebat: quoniam Minerua eum, & habitum eius commutauerat. Eumæus eum rogauit, vnde esset. & ille ait, se naufragio huc peruenisse. quem cum pastor interrogaret, an Vlyssem vidisset: dixit se comitem eius esse, & signa & argumenta cœpit dicere. quem mox Eumęus casa recepit, cibo potúque animauit. quo cum venissent famuli, missi solito more pecora petitũ, & ille interrogasset Eumæum qui essent: ait, post Vlyssis profectionem, cum iam tempus intercederet, proci Penelopem in coniugium petentes venerũt. quos illa conditione ita differt, Cum telam detexuero. nubam, quam interdiu detexebat, & sic eos differebat, nunc autem illi cum ancillis Vlyssis discumbunt, & pecora eius consumunt. Tunc Minerua effigiem suam ei restituit. Subitò sybotes vt vidit Vlyssem esse, tenens amplecténsque lachrymari cœpit præ gaudio, & admirari quid esset illud quòd eũ immutauerat. Cui Vlysses ait, Crastino die perduc me in regiam ad Penelopem. Quem cum duceret, Minerua ei iterum faciẽ mendici transformauit. Quẽ cum Eumęus ad * mnesteras perduxisset, & cum ancillis discumberent, ait ad illos: Habetis ecce alterum mendicum, qui cũ Iro vos delectet. Tunc * Melanthius vnus ex mnesteribus ait: Imò inter se luctentur, & victor accipiet ventriculũ farsum & harũdinẽ, vnde victũ ei ciat: qui cũ luctari essent, & Vlysses * iterũ applosisset, atq; eũ eiecisset, Eumæus in mẽdici persona Vlyssem ad Eurycliã nutricẽ perduxit, dicitq; eum sociũ Vlyssis fuisse, * cui cũ vellet, * Vlysses ei os cõpressit, atq; Penelopẽ & eã præmonuit, vt arcũ & sagittas

μνιστῆρας.

Antinous.

in terram

eius daret procis, vt qui ex iis eum intendisset, eam vxorem duceret. quæ cum fecit * inter se certarent, & nemo
posset. † post intendere. Eumæus ait deridendi gratia, demus * non pateretur Melanthius qui erat * Eumæus arcum
seni tradidit. Ille omnes procos confixit, excepto Me-
domo sua lanthio seruo. is clam procis deprehensus est, cui nares & brachia & reliquas partes membrorum minutatim secuit, atque † domum suam cum coniuge potitus est. ancillas autem suas iussit corpora eorum ad mare deferre, in quas rogatu Penelopes post cædem procorum Vlyssis animaduertit.

CXXVII. *Telegonus.*

TElegonus Vlyssis & Circes filius, missus à matre vt genitorem quereret, tempestate in Ithacham est delatus: ibique fame coactus, agros depopulari cœpit. Cum quo Vlysses & Telemachus ignari arma contulerunt. Vlysses à Telegono filio est interfectus: quod ei responsum fuerat, vt à filio caueret morté. Quem postquam cognouit qui esset, iussu Mineruæ, cum Telema-
Aeacam cho & Penelope in patriam redierunt, in insulam † Aeacam ad Circen Vlyssem mortuum deportauerunt, ibique sepulturæ tradiderunt. eiusdem Mineruæ monitu Telegonus Penelopen, Telemachus Circen duxerunt vxores. Circe & Telemachonatus est Latinus, qui ex suo nomine Latinæ linguæ nomen imposuit. ex Penelope & Telegono natus est Italus, qui Italiam ex suo nomine denominauit.

CXXVIII. *Augures.*

Polyphidæ, vt apud Homer. Odyss. a.

AMycus Elati filius, Mopsus Ampyci filius, Amphiaraus Oeclei vel Apollinis filius, Tiresias Eurymi filius, Manto Tyresiæ filia, Polyidus Cœrani filius,
Theonoe Proteifilia, legẽdum puto, ex Helena Euripidis. Helenus Priami filius, Cassandra Priami filia, Calchas Thestoris filius, Theoclimenus † Thestoris filius, † Telemus Protei filius, Telemus Eurymi filius, Sibylla Samia, alij Cymeam dixerunt.

CXXIX. *Oeneus.*

Fabulæ quæ hinc ad Marsyam vsque, hoc est, ad ca-

LIber cum ad Oeneum Parthaonis filium in hospitium venisset, Althæam Thestij filiam, vxorẽ Oenei adamauit. quod Oeneus vt sensit, voluntate sua ex vrbe excessit, simulátque se sacra facere. at Liber cum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Althæa concubuit, ex qua nata est Deianira. Oeneo autem ob hospitium liberale muneri vitem dedit, monstrauítque quomodo sereret: fructúmque eius ex nomine hospitis Oenon vt vocaretur, instituit.

pi. 65, sequũtur, capi. sins, & numero inscriptæ non erant, in vetere exemplo, quæ nos tamẽ ad indicẽ restituimus.

CXXX. *Icarius & Erigone.*

CVm Liber pater ad homines esset profectus, vt suorum fructuum suauitatem atque iucunditatem ostenderet, ad Icarium & Erigonam in hospitium liberal deuenit. iis vtrem plenum vini muneri dedit, iussítque, vt in reliquas terras propagarent. Icarius plaustro onerato cum Erigone filia & cane Mera in terram Atticam ad pastores deuenit, & genus suauitatis ostendit. Pastores cum immoderatius biberent, ebrij facti, conciderunt: qui arbitrantes Icarium sibi malum medicamẽtum dedisse, fustibus eum interfecerunt. Icarium autem occisum canis vlulans Mera, Erigonæ monstrauit, vbi pater insepultus iaceret. quò cum venisset, super corpus parentis in arbore suspendio se necauit. ob quod factum Liber pater iratus, Athenienſium filias simili pœna afflixit. De ea re ab Apolline responsum petierunt: quibus responsum est, quòd Icarij & Erigones mortem neglexissent. Quo responso, de pastoribus supplicium sumpserunt, & Erigonæ diem festum oscillationis, pestilentiæ, causa instituerunt, & vt per vindemiam de frugibus Icario & Erigonæ primùm † deliberarent, qui deorum voluntate in astrorum numerum sunt relati. Erigone signum virginis, quam nos iustitiam appellamus: Icarius arcturus in sideribus est dictus. Canis autem, Mera canicula.

deliberarent:

CXXXI. *Nisus.*

LIber cum in Indiam exercitum duceret, Niso nutricio suo dum ipse inde rediret, regni Thebani potestatem tradidit: sed posteaquam inde reuersus est Liber, Nisus regno cedere noluit. Liber cum nutricio contendere noluit, passúsque est eum regnum obtinere, dum occasio sibi regni recuperandi daretur. Itaque post annum tertium cum eo redit in gratiam, simulátque in regno se sacra facere velle, quæ trieterica dicuntur, quoniam post tertium annum faciebat, militéque muliebri ornatu pro Bacchis introduxit, & Nisum cepit, regnúm-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

que ſuum recuperauit.

CXXXII. *Lycurgus.*

LYcurgus Driantis filius, Liberum de regno fugauit: quem cum negaret Deum eſſe, vinúmque bibiſſet, & ebrius matrem ſuam violare voluiſſet, tunc vites excidere eſt conatus, quòd diceret illud malum medicamentum eſſe, quod mentes immutaret. qui inſania ab Libero obiecta, vxorem ſuam & filium interfecit, ipſúmque Lycurgum Liber pantheris obiecit in Rhodope, qui mõs eſt Thraciæ, cuius imperium habuit. Hic traditur vnum pedem ſibi pro vitibus excidiſſe.

CXXXIII. *Hammon.*

LIber in India cum aquam quereret, nec inueniſſet, ſubitò ex harena aries dicitur exiiſſe, quo duce Liber, cum aquam inueniſſet, petit ab Ioue vt eum in aſtrorum numerorũ referret, qui adhuc hodie æquinoctialis aries dicitur. In eo autem loco vbi aquam inuenerat, templum conſtituit, quod Iouis Hammonis dicitur.

CXXXIIII. *Tyrrheni.*

TYrrheni qui poſtea Tuſci ſunt dicti, cum pyraticam facerent, Liber pater impubis in nauem eorum conſcendit, & rogat eos, vt ſe Naxum deferrent. qui cum eum ſuſtuliſſent, atque vellent ob formam conſtuprare, Acetus gubernator eos inhibuit, qui iniuriam ab eis paſſus eſt. Liber vt vidit in propoſito eos permanere, remos in thyrſos commutauit, vela in pampinos, rudentes in hederam. deinde leones atque pantheræ proſiluerunt: qui, vt viderunt, timentes in mare ſe præcipitauerunt, † quod & in mari in aliud mõſtrum transfiguratum. nam quiſquis ſe præcipitauerat, in delphini effigiẽ transfiguratus eſt: vnde delphini Tyrrheni ſunt appellati, & mare Tyrrhenum eſt dictum. numero autem fuerunt duodecim, his nominibus: † Ethalides, Medon, Lycabas, Libys, Opheltes, † Melas, Alchimedon, Epopeus, Dictys, Simon, Acœtes. Hic gubernator fuit, quem ob clementiam Liber ſeruauit, † & Proteus.

Ethalion Melantbus. ſic Ouid. li. 4.

† *Hic in vetere exemplari omiſſus erat, quemadmodum apud Ouid. contrà Simonis nulla mentio ſit.*

CXXXV. *Laocoon.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

LAocoon Acœtis filius † Anchiſæ frater, Apollinis ſacerdos, contra voluntatem Apollinis, cum vxorem duxiſſet, atque liberos procreaſſet, ſorte ductus vt ſacrum faceret Neptuno ad litus: Apollo occaſione data, à Tenedo per fluctus maris dracones miſit duos, qui filios eius Antiphantem & Thymbræum necarent, quibus Laocoon cum auxilium ferre vellet, ipſum quoque nexum necauerunt. Quod Phryges idcirco factum putarunt, quòd Laocoon haſtam in equum Troianum miſerit.

CXXXVI. *Polyidus.*

GLaucus Minois & Paſiphaæ filius, dum ludit pila, cecidit in dolium melle plenum, queſo cum parentes quererent, Apollinem ſciſcitati ſunt de puero. Quibus Apollo reſpondit: Monſtrum vobis natum eſt, quod ſi quis ſoluerit, puerum vobis reſtituit. Minos ſorte audita cœpit monſtrum à ſuis querere. cui dixerunt natum eſſe vitulum, qui ter in die colorem mutaret per quaternas horas, primùm album, ſecundò rubeum, deinde nigrum. Minos autem ad monſtrum ſoluendum augures conuocauit. qui cum non inuenirentur, Polyidus Cœrani filius * Bizanti monſtrum demonſtrauit, eum arbori mori ſimilem eſſe. nam primùm album eſt, deinde rubrum, cum permaturauerit nigrum: tunc Minos ait ei, Ex Apollinis reſpõſo filium mihi oportet reſtituas. quod Polyidus dum auguratur, vidit noctuam ſuper cellam vinariam ſedentem, atque apes fugantem. augurio accepto, puerum exanimem de dolio eduxit. Cui Minos ait, Corpore inuento, nunc ſpiritum reſtitue. quod Polyidus cum negaret poſſe fieri, Minos iubet eum cum puero in momento includi, & gladium poni. qui eum incluſi eſſent, draco repente ad corpus pueri proceſſit. † quod Polyidus æſtimans eũ velle conſumere, gladio repentè, percuſſit, & occidit altera ſerpens parem querens, vidit eam interfectam, & progreſſa herbam attulit, atque eius tactu ſerpenti ſpiritum reſtituit. Idémque Polydus fecit qui cũ iratus vociferarentur quidã, præteriens Minoi nunciauit, qui monumentũ iuſſit aperiri, & filiũ incolumẽ recuperauit, Polyidum cũ multis muneribus in patriam remiſit.

Quod pro quare, vt ſuprà quoque.

CXXXVII. *Merope.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Credo eundē esse qui à pausa. Deiphontes dicitur. vide latius infra in Penthro.

POlyphontes Messeniæ rex, Cresphontem Aristomachi filium cum interfeciſſet, eius imperium & Meropem vxorem possedit.

CXXXVIII. *Philyra, quæ in tiliam versa est.*

SAturnus Iouem cum quereret per terras, in Thraciæ cum Philyra Oceani filia, in equum conuersus concubuit, quæ ex eo peperit Chironem centaurum, qui artem medicam primus inuenisse dicitur. Philyra postquā inusitatam speciem se peperisse vidit, petit ab Ioue, vt se in aliquam speciem commutaret: quæ in arborem Philyram, hoc est tiliam, commutata est.

CXXXIX. *Curetes.*

POstquā Opis Iouem ex Saturno peperit petit Iuno vt sibi eum concederet, quoniam Saturnus Orcum sub Tartara deiecerat,& Neptunum sub vndas: quòd sciret, si quis ex eo natus esset, se regno priuaret. Qui cum Opem rogaret,† vt esset quod illa peperisset, illa lapidem inuolutum ostendit, eum Saturnus deuorauit. Quod cum sensisset, cœpit Iouem quærere per terras. Iuno autem Iouem in Cretensi insula detulit. Adamantæa pueri nutrix eum in cunis in arbore suspendit, vt neque cœlo, neque terra, neque in mari inueniretur. & ne pueri vagitus exaudiretur, impuberes conuocauit. eisque clypeola ænea & hastas dedit, & iussit eos circum arborem euntes crepare, qui Græcè Curetes sunt appellati. alij Cotybantes dicuntur, hi autem Lares appellantur.

CXL. *Python.*

PYthon Terræ filius, draco ingens. hic ante Apollinem ex oraculo in monte Parnasso responsa dare solitus erat. huic ex Latonæ partu interitus erat fato futurus. eo tempore Iouis cum Latona Poli filia concubuit. hoc cum Iuno resciit, facit vt Latona ibi pareret, quò Sol non accederet. Python vbi sensit Latonam ex Ioue grauidam esse, persequi cœpit, vt eam interficeret. At Latonam Iouis iussu ventus Aquilo sublatam ad Neptunum pertulit. ille eam tutatus est: sed ne resciderent Iunonis factum, in insulam eam Ortygiam detulit, quā insulam fluctibus cooperuit. Quòd cum Python eam non inuenisset, Parnassum redit. At Neptunus insulam Ortygiam

Ortygiam in superiorem partem retulit, quæ postea insula Delus est appellata. ibi Latona oleam tenens, parit Apollinem & Dianam, quibus Vulcanus sagittas dedit donum post diem quartum quàm essent nati, Apollo matris prænas executus est. nam Parnassum venit, & Pythonem sagittis interfecit, inde Pythius est dictus: ossaque eius in cortinam coniecit, & in templo suo posuit, ludósque funebres ei fecit, qui ludi Pythia dicuntur.

CXLI. *Sirenes.*

SIrenes Acheloi fluminis & Melpomenes Musæ filiæ, Proserpinæ raptu aberrantes ad Apollinis terram venerunt, ibíque Ceretis voluntate, quòd Proserpinæ auxilium non tulerant, volaticæ sunt factæ. His responsum erat, tam diu eas victuras, quandiu cantantes eas audiens nemo esset præteruectus: quibus fatalis fuit Vlysses, astutia enim sua cum præternauigasset scopulos, in quibus morabantur, præcipitarunt se in mare: à quibus locus Sirenides cognominatur, qui est inter Siciliam & Italiam.

CXLII. *Pandora.*

PRometheus Iapeti filius, primus homines ex luto finxit. postea Vulcanus Iouis iussu ex luto mulieris effigiem fecit: cui Minerua animam dedit, cæteríque dii alius aliud donum dederũt, ob idque Pandoram nominarunt. ea data in coniugium Epimetheo fratri: inde nata est Pyrrha, quæ mortalis dicitur prima esse creata.

CXLIII. *Phoroneus.*

INnachus Oceani filius, ex Archia sorore sua procreauit Phoroneum, qui primus mortalium dicitur regnasse. Homines ante secula multa sine oppidis legibúsque vitam exegerunt, vna lingua loquentes, sub Iouis imperio. Sed postquam Mercurius sermones hominum interpretatus est, vnde Hermeneutes dicitur esse interpres (Mercurius enim Græcè Hermes vocatur: idem nationes distribuit) tum discordia inter mortales esse coepit, quod Ioui placitum non est. Itaque exordium regnandi tradidit Phoroneo, ob id beneficium quod Iunonis sacra primus fecit.

CXLIIII. *Prometheus.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

HOmines antea ab immortalibus ignem petebant, neque in perpetuum seruare sciebant: quod postea Prometheus in ferula detulit in terras, hominibúsque monstrauit quomodo cinere obrutum seruarent. Ob hanc rem Mercurius Iouis iussu deligauit eum in monte Caucaso ad saxum clauis ferreis, & aquilam apposuit, quæ cor eius exesset. quantum die ederat, tantum nocte crescebat. hanc aquilam post triginta annos Hercules interfecit, eúmque liberauit.

CXLV. Niobe, siue Io.

Phoroneo, sic enim ex Paus. colligitur legendum esse, qui Argum φορωνέως θυγατρὶ δοῦν vocat. Phorbante. Paus. sic: ἔσχον δὲ παῖδας Ἄργος γίνεται καὶ φόρβας, φόρβαντι δὲ τριόπας, τριόπα δὲ ἰάσος καὶ ἀκτίνωρ. ἰάσ μὲν οὖ ἰάσος θυγάτηρ. Vide in Argolic.

EX† Thronio & Cinnanati Apis & Nioba, hanc hanc Iupiter mortalem primam compressit, ex ea natus est Argus, qui suo nomine Argos oppidum cognominauit. ex Argo & Euadne Crinus, Piranthus, & Basus nati ex† Pirantho Callithoe, Argus, Aristorides, Triopas hic * ex hoc Eurisabe Anthus, Pelasgus, Agenor. ex Triope & Oreaside Xanthus & Inachus, ex Pelasgo Laris, ex Inacho & Argia Io. Hanc Iupiter dilectam compressit, & in vaccæ figuram conuertit, ne Iuno eam cognosceret. id Iuno cum resciuit, Argum, cui vndique oculi refulgebant, custodem ei misit. hunc Mercurius Iouis iussu interfecit. at Iuno formidinem ei misit, cuius timore exagitata, coegit eam vt se in mare præcipitaret, quod mare Ionium est appellatum. inde in Scythiã transnauit; vnde Bosphorus fines sunt dictæ. inde in Ægyptum, vbi parit Epaphum. Iouis cum sciret suapte propter opera tot eam ærumnas tulisse, formam suam ei propriam restituit, deámque Ægyptiorúmque esse fecit, quæ Isis nuncupatur.

CXLVI. Proserpina.

PLuton petit ab Ioue, vt Proserpinam filiam eius & Cereris, in coniugium daret. Iouis negauit Cererem passuram, vt filia sua in Tartaro tenebricoso sit: sed iubet eum rapere eam, flores legentem in monte Ætna, qui est in Sicilia. in quo Proserpina dum flores cum Venere & Diana & Minerua legit, Pluton quadrigis venit, & eam rapuit. quod postea Ceres ab Ioue impetrauit, vt dimidia patre anni apud se, dimidia apud Plutonem esset.

CXLVII. Triptolemus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CVm Ceres Proſerpinam filiam ſuam quæreret, de venit ad † Eleuſinum regem, cui vxor † Cothonea puerum Triptolemum pepererat, ſéque nutricem lactantem ſimulauit. Hanc regina libens nutricem filio ſuo recepit. Ceres cum vellet alumnum ſuum immortalem reddere, interdiu lacte diuino alebat, clàm in igne obruebat. Itaque præterquam ſolebant mortales, creſcebat. & ſic fieri cum miraretur, parentes eam obſeruauerunt: cum Ceres eum vellet in ignem mittere, pater expauit. Illa irata Eleuſinum exanimauit, ad Triptolemo alumno ſuo æternum beneficium tribuit. nam fruges propagari * curruum draconibus iunctum tradidit, quibus vehens orbem terrarum frugibus obſeuit. Poſtquam domum rediit † Peleus eum pro benefacto interfici iuſſit. ſed re cognita iuſſu Cereris Triptolemo regnum dedit, quod ex patris nomine † Eleuſinum nominauit: fierique ſacrum inſtituit quæ Theſmophoria Græcè dicuntur.

Eleuſinum. Metanira hæc à Pauſa. dicitur, Triptolemi autẽ pater Celeus.

a Eleuſin

Celeus, vel Cepheus, vt Boccatius. Niſi quis malit Lyncum intelligere, de quo Ouidius.

CXLVIII. *Vulcanus.*

VVlcanus cum reſciit Venerem cum Marte clàm concumbere, & ſe virtuti eius obſiſtere non poſſe catenam ex adamante fecit, & circum lectum poſuit, vt Martem aſtutia deciperet. Ille cum ad conſtitutum veniſſet, concidit cum Venere in plagas, adeò vt ſe exoluere non poſſet. id Sol cum Vulcano nunciaſſet, ille eos nudos cubantes vidit, deos omnes conuocauit, * viderunt ex eo Martem, id ni faceret, pudor terruit. Ex eo conceptu nata eſt Armonia, cui Minerua & Vulcanus veſtem ſceleribus tinctam muneri dederunt: ob quam rem progenies eorum ſcelerata extitit. Soli autem Venus ob iudicium ad progeniem eius ſemper fuit inimica.

CXLIX. *Epaphus.*

IVpiter Epaphum, quem ex Io procreauerat, Ægypto oppida communire, ibique regnare iuſſit. Is oppidum primum Memphim, & alia plura conſtituit: & ex Caſſiopeia vxore procreauit filiam Libyen, à qua terra eſt appellata.

CL. *Titanomachia*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

POstquam Iuno vidit Epapho ex pellice nato tantam regni potestatem esse, curat in venatu, vt Epaphus necetur: Titanósque hortatur, Iouem vt regno pellant, & Saturno restituant. Hi cum conarentur in cœlum ascendere, eos Iouis cum Minerua & Apolline & Diana præcipites in Tartarum deiecit. Atlans autem, qui dux eorum fuit, cœli fornicem super humeros imposuit, qui adhuc dicitur cœlum sustinere.

CLI. Ex Typhone & Echidna nati.

EX Typhone gigante & Echidna Gorgon, canis Cerberus triceps, draco qui mala Hesperidum trans oceanum seruabat, Hydra: quam ad fontem Lernæum Hercules interfecit: Draco qui pellem arietis Colchos seruabat: Scylla, quæ superiorem partem mulieris inferiorem canis, & canes sex se natos habebat: Sphinx, quæ in Bœotia fuit: Chimæra in Lycia, quæ priorem partem leonis figuram, posteriorem draconis habebat, media ipsa Chimæra. ex Medusa Gorgonis filia & Neptuno nati sunt, Chrysaor, & equus Pegasus: ex Chrysaore & Callirhoe, Geryon trimembris.

CLII. Typhon.

al. Terra

TArtarus ex Tartata procreauit Typhonem immani magnitudine, speciéque portentosa, cui centum capita draconum ex humeris enata erãt. hic Iouem prouocauit, si vellet secum de regno certare. Iouis fulmine ardenti pectus eius percussit. cui cum flagraret, montem Ætnam, qui est in Sicilia, super eum imposuit: qui ex eo adhuc ardere dicitur.

Hoc caput in indice nõ numeratur.

PHaeton Solis & Clymenes filius, cum clàm patris currum conscendisset, & altius à terra esset elatus, præ timore decidit in flumen Eridanum. Hunc Iupiter cum fulmine percussisset, omnia ardere cœperunt. Iouis, vt omne genus mortalium cum causa interficeret, simulauit id velle extinguere: amnes vndique irrigauit, omnésque genus mortalium interiit, præter Pyrrham & Deucalionem. at sorores Phaethontis, quòd equos iniussu patris iunxerant, in arbores populos commutatæ.

CLIII. Deucalion & Pyrrha.

CAtaclysmus, quod nos diluuium vel irrigationem dicimus, cum factum est, omne genus humanum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

interiit, præter Deucalionem & Pyrrham, qui in montem Ætnam, qui altissimus in Sicilia esse dicitur, fugerunt. Hi propter solitudinem cum viuere non possent, petierunt ab Ioue, vt aut homines daret, aut eos pari calamitate afficeret. Tum Iouis iussit eos lapides post se iactare, quos Deucalion iactauit, viros esse iussit: quos Pyrrha, mulieres. ob eam rem Laos dictus: Las enim Græcè lapis dicitur.

CLIIII. Phaeton Hesiodi.

PHaeton Clymeni Solis filij & Meropes nymphæ filius, quam Oceanitidem accepimus, cum indicio patris auum Solem cognouisset, impetratis curribus malè vsus est, nam cum esset proprius terram vectus, vicino igni omnia conflagrarunt: & fulmine ictus, in flumen Padum cecidit. hic amnis à Græcis Eridanus dicitur, quem Pherecydes primus vocauit. Indi autem quòd calore vicini ignis sanguis in atrum colorem versus est, nigri sunt facti. Sorores autem Phaetontis dum interitum deflent fratris in arbores sunt populos versæ. Horum lachrymæ, vt Hesiodus indicat, in electrum sunt duratæ: Heliades tamen nominantur. sunt autem, Merope, Helie, Aegle, Lampetie, Phœbea, Etherie, Dioxippe. Cygnus autem rex Liguriæ, qui fuit Phaetonti propinquus, dum deflet propinquum, in cygnum conuersus est. is quoque moriens flebile canit.

CLV. Iouis filij.

LIber ex Proserpina, quem Titanes carpserunt: Hercules ex Alcumena, Liber ex Semele Cadmi & Hermoniæ, Castor & Pollux ex Leda Thestij filia, Argus ex Nioba Phoronei filia, Epaphus ex Io Inachi filia, Perseus ex Danae Acrisij filia, Zethus & Amphion ex Antiopa Nictei filia: Minos, Sarpedon & Rhadamantus ex Europa Agenoris filia. Helena ex Pyrrhe Pimeti filia, Ethalion ex Protogenie Deucalionis filia, Dardanus ex Electra Atlantis filia, Lacedemon ex Taygete Atlantis filia, Tantalus ex Plutone Himantis filia, Aeacus ex Aegina Asopi filia, † Aegippam ex capra Boëtis * Arcada ex Calisto Lycaonis filia. † Etolus ex Protogenia Deucalionis filia. Piritous ex Dia Oenei filia. *Aegippana.* *Aetlius, sic Pausan. in Eliacis.*

CLVI. Solis filij.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CIrce ex Perſide Oceani filia, Paſiphae ex Clymene Oceani filia, Phaeton, Lampetie, Aegle, Phœbe.
Videntur deeſſe quædam.

CLVII. Neptuni filij.

Antas, vt eſt apud Pauſa. in Bœot.

BOœtus † & Hellen ex Antiopa Aeoli filia, Agenor & Bellerophon ex Eurynome Nyſi filia, Leuconoe Themiſtho Hipſei filia, † Rias ex Alcyone Atlantis filia, Abas ex Arethuſa Herilei filia, Ephoceus * ex Alcyone Atlantis filia: Belus, Actor, Dictys ex Agamede Augei filia: Euadne ex Lena † Leucippi filia, Megareus ex Oenope Epopei filia, Cygnus ex Calyce Hecatonis filia, Eriſimenus & Antheus ex Aſtiphile Phœnicis filia, Neleus & Pelias ex Tyro Salmonei filia, Euphemus & Lycus & Nyctæus ex Celæno Ergei filia, Peleus Arprites, * Ancæus, Mœpus ex Chiona Aquilonis filia. Amœmone * item. Cyclops Euphemus, Metus ex Melite Buſiris filia.

a Alij Bœotum et Aeoleum vocant, matrẽ autem Menalippam. b Calchinia habet Pauſan. in Corinth. ſed ex ea non Euadnem, ſed Peratum natum dicit.

CLVIII. Vulcani filij.

PHilamnon, Cecrops, Erichthonius, Corynetes, Cercion, Philoctus * Pinther.

CLIX. Martis filij.

Alijex Harpina. Pauſa. Steropen Oenomai coniugem vocat.

OEnomaus ex † Aſterope, Harmonia ex Venere, Leodoce ex Ce * Lycus, Diomedes, Thrax, Aſcalaphus, Ialmenus, Cycnus, Dryas.

CLX. Mercurij filij.

PRiapus, Echo, Antian, * Eurytus, Cephalus ex Creuſa Erichthei filia, Eureſtus, * Aptale, * Libye ex Libie Palamedis filia.

CLXI. Apollinis filij.

DElphus, Aſclepius ex Coronide Phlegyæ filia, Euripides ex Cleobula. Ilius ex Vrea Neptuni filia, Argeus ex Euboea Macarei filia, Philammon ex * Leuconoe Luciferi filia, Lycoreus ex nympha, Linus ex Vrania muſa, Ariſteus ex Cyrene Penei filia.

Ouid. Chionem vocat, & Dædalio

CLXII. Herculis filij.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

HIllus ex Dejanira, Tlepolemus ex Astyoche, Leucites Telephus ex Auge Alei filia, Leucippus Theromachus, † Leontiades, Archelous, Ophites, Deucalion, Euhenus, Lydus, & duodecim Thespiades, quos ex Thespij regis filiabus procreauit. *nis filiam Lu ciferi neptem Creontiades*

CLXIII. Amazones.

OCyale, Dioxippe, Iphinome, Xanthe, Hippothoe,* Orthrepte, Antioche, Laomache, Glauce, Agaue, Theseis, Hippolyte, Clymene, Polydora, Penthesilea. *Otrere*

Apud Calabrum quoque in primo duodecim numerantur, sed diuersis nominibus.

CLXIIII. Athenæ.

INter Neptunum & Mineruam cum esset certatio, qui primus oppidum in terra Attica conderet, Iouem iudicem sumpserunt, Minerua quòd primùm in ea terra oleam seuit, quæ adhuc dicitur stare, secundum eam iudicatum est. At Neptunus iratus, in eam terram mare cœpit irrigare velle. quod Mercurius Iouis iussu id ne faceret prohibuit. itaque Minerua ex suo nomine oppidum Athenas condidit, quod oppidum in terris dicitur primum esse constitutum.

Orpheus Eurydicem nympham amauit, quam sono citharæ mulcens vxorem duxit. Hanc Aristeus pastor dum amans sequitur, illa fugiens in serpentem incidit, & mortua est: postque maritus ad inferos descendit & legem accepit, ne eam conuersus aspiceret. quam conuersus aspiciens, iterum perdidit. Myrrha cum patrem suum amaret, inebriauit, & sic eum eo concubuit. Quod pater rescicns, vtero plenam cœpit euagitatõ persequi gladio. illa in arborem myrrham est conuersa: quam pater gladio feriẽs, Adonis exinde natus est, quem Venus diligens. * *Neque hæc duo in indice signantur.*

Desunt reliqua.

CLXV. Marsias.

MInerua tibias dicitur prima ex osse ceruino fecisse, & ad epulum deorum cantatum venisse. Iuno & Venus cum eam irriderent, quòd & cæsia erat, & buccas inflaret, fœda visa, & in cantu irrisa, in Idam syluã ad fontẽ venit: ibique cantãs in aqua se apexit, & vidit

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

se meritò irrisam : vnde tibias ibi abiecit, & imprecata est, vt quisquis eas sustuliſſet, graui affice retur supplicio. quas Marsyas Oeagri filius pastor vnus ex † turis inuenit, quibus assiduè commeletando, somnum suauiorem indies faciebat, adeò vt Apollinem ad citharæ cantū in certamen prouocaret : quò vt Apollo venit, Musas iudices sumpserunt, & cum iam Marsyas inde victor discederet Apollo citharā versabat, idémque son⁹ erat: quod Marsya tibiis facere non potuit. itaque Apollo victum Marsyan ad arborem religatū Scythæ tradidit, qui eum membratim separauit, reliquū corpus discipulo Olympo sepulturæ tradidit, è cuius sanguine flumen Marsyan est appellatum.

Satyris, fortasse legendum.

CLXVI. Erichthonius.

VVlcanus Ioui cæteríſque diis soleas aureas ex adamante cum feciſſet, Iuno cum sediſſet, subitò in aere pendere cœpit. quod cum ad Vulcanum missum esset, vt matrem quam ligauerat solueret, iratus quòd de cœlo præcipitatus erat, negat se matrem vllam habere. Quem cum Liber Pater ebrium in concilio deorum adduxiſſet, pietati negare non potuit, tum optionem à Ioue accepit, si quid ab iis petiſſet impetraret. tunc ergo Neptunus, quòd Mineruæ erat infestus, instigauit Vulcanum, Mineruam petere in coniugium. Qua re impetrata, in thalamum cum veniſſet, Minerua, monitu Iouis, virginitatem suam armis defendit, intérque luctandum ex semine eius quod in terram decidit, natus est puer, qui inferiorem partem draconis habuit: quem Erichthonium ideo nominarunt, quòd ἔρις græcè certatio dicitur, χθὼν autem terra dicitur. quem Minerua cum clàm nutriret, dedit in ciſtula seruandum Auglauro Pandroſo & Herſe Cecropis filiabus. Hæ cum ciſtulā aperuiſſent, cornix indicauit. illæ à Minerua insania obiecta, ipſæ se in mare præcipitauerunt.

CLXVII. Liber.

LIber Iouis & Proſerpinæ filius à Titanis est diſtractus, cuius cor contritum Iouis Semele dedit in potionem. ex eo prægnans cum esset facta, Iuno in Beroen nutricem Semeles se commutauit, & ait : Alumna,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pete à Ioue, vt ſic ad te veniat, quemadmodum ad Iunonem, vt ſcias quæ voluptas eſt, cum dea concumbere. illa autem inſtigata petit ab Ioue, & fulmine eſt icta. ex cuius vtero Liberum exuit, & Nyſo dedit nutriendũ, vnde Dionyſus eſt appellatus, & Bimater eſt dictus.

CLXVIII. Danaus.

DAnaus Beli filius ex pluribus coniugibus, quinquaginta filias habuit, totidémque filios. frater Ægyptus, qui Danaum fratrem & filias eius interficere voluit, vt regnum paternum ſolus obtineret, filiis vxores à fratre popoſcit. Danaus re cognita, Minerua adiutrice, ex Africa Argos profugit. tunc primùm dicitur Minerua nauem feciſſe biproram, in qua Danaus profugeret. At Ægyptus vt reſciit Danaum profugiſſe, mittit filios ad perſequendum fratrem: & eis præcepit, vt aut Danaum interficerent, aut ad ſe non reuerterentur. Qui poſtquam Argos venerunt, oppugnare patruum cœperunt. Danaus vt vidit ſe eis obſiſtere non poſſe, pollicetur eis filias ſuas vxores, vt pugna abſiſterent. impetratas ſorores patrueles acceperunt vxores, quę patris iuſſu viros ſuos interfecerunt. Sola Hypermeſtra Lynceum ſeruauit. ob id cæteræ dicuntur apud inferos in dolium pertuſam aquam ingerere. Hypermeſtræ & Lynceo famum factum eſt.

CLXIX. Amymone.

AMymone Danai filia, dum ſtudiosè in ſylua venatur, Satyrum iaculo percuſſit: eam Satyrus voluit violare. Illa Neptuni fidem implorauit. quò Neptunus cum veniſſet, Satyrum abegit, & ipſe cum ea concubuit. ex quo conceptu naſcitur Nauplius. Id in quo loco factum eſt, Neptunus dicitur fuſcina percuſſiſſe terram, & inde aquam profluxiſſe, qui Lernæus fons dictus eſt, & Amymonium flumen.

Amymone Danai filia miſſa eſt à patre aquam petitum ad ſacrum faciendum: quæ dum quærit, laſſitudine obdormiit: quam Satyrus violare voluit. illa Neptuni fidem implorauit, quòd cum Neptunus ſuſcinam in Satyrum miſiſſet, illa ſe in petram fixit. Satyrum Neptunus fugauit. qui cum quæreret in ſolitudine à puella, illa ſe aquatum miſſam eſſe dixit à patre: quam Neptunus

Repetita eſt hæc fabula. nam in indice ſenſu tantum ponitur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

compressit. Pro qui beneficiũ ei tribuit, iussitque eius fuscinam de petra educere. quæ cũ eduxisset, & tres filani * sunt secuti, qui ex Amymonis nomine Amymonius fons appellatus est. ex qua compressione natus est Nauplius. Hic autem fons Lernæus est postea appelatus.

CLXX. *Filiæ Danai quæ quos occiderunt.*

IDea Antimachum, Philomela Panthium, Scylla Proteum, Phicomone Plexippum, Euippe Agenorem, Demodiras Chrysipum, Hyale Perium, Trite Enceladum, Damone Amyntorem, Hyppothoe Obrimum, Myrmidone Mineum, Eurydice Canthum, Cleo Asterium, Arcania Xanthum, Cleopatra Metalcem, Philea Philinam, Hyparete Protheonem, Chrysothemis Asteriden, Pyrante Athamantem, Armoasbus * Glaucippe Niauium, Demophile Pamphilum, Antodice Clytum, Polyxena Ægyptum, Hecabe Dryantem, Achamantis, Echominum, Arsalte Ephialtem, Monuste Eurysthenem, Amymone Midamum, Helice Euideam, Amoeme Polydectorem, Polybe Iltonomum, Helicta Cassum, Electra Hyperantum, Eubule Demarchum, Daplidice Pugnonem, Hero Andromachum, Europome Atlitem, Pyrantis Plexippum, Critomedia Antipaphum, Pyrene Dolichum, Euphemo Hyperbium, Themistagora Podasimum, Palæno Aristonon, Itea Antiochum, Erate Eudæmonem, Hypermestra Lynceum seruauit: qui, cum Danaus periisset, primúsque Abas ei nunciallet, Lynceus circumspiciens in templo quid ei muneri daret, casu conspexit clypeum quem Danaus consecrauerat Iunoni, quem in iuuenta gesserat: refixit, & donauit Abanti, ludósque consecrauit, qui quinto quóque anno aguntur, qui appellantur Aspis en Argo. è quibus ludis cursoribus corona non datur, sed clypeus. At Danaides post patris interitum, viros duxerunt Argiuos, è quibus qui nati, sunt appellati.

CLXXI. *Althæa.*

CVm Althæa Thestij filia vna nocte concubuerunt Oeneus & Mars: ex quibus cum esset natus Meleager, subitò in regia apparuerunt Parcæ, Clotho,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Lacheſis, Atropos. Cui fata ita cecinerunt. Clotho dixit, eum generoſum futurum, Lacheſis fortem. Atropos titionem ardentem aſpexit in foco, & ait: Tamdiu hic viuit, quàm diu hic titio conſumptus non fuerit. Hoc Althæa mater cum audiſſet, exiluit de lecto, arque titionem extinxit, & eum in regia media obruit fatalem, ne ab igni obrueretur.

CLXXII. Oeneus.

OEneus Porthaonis filius, Ætoliæ rex, cum omnibus diis annua ſacra feciſſet, & Dianam præteriiſſet: ea irata, aprum immani magnitudine, qui agrum Calydonium vaſtaret, miſit. tunc Meleager Oenei filius ſe pollicetur cum delectis Græciæ, ducibus ad eum expugnadum iturum.

CLXXIII. Qui ad aprum Calydonium ierunt.

CAſtor & Pollux Iouis filij, Veruſius * Mercurij, Partheeion * Mercurij Thebis, † Aeſculapius Apollinis, Iaſon Aeſonis, Thebis. Alcon Martis, Thracia. Euphemus Nepuni, Iolaus Iphicli, Lynceus & Idas Apharei, Peleus Aeaci, Telamon Aeaci: Admetus Pheretis, Laerta † Arcippa, Deucalion Minois, Theſeus Aegei, Plexippus: Ideus, Lynceus, Theſtij filij, fratres Althææ: Hippotas Geryonis, * Cæneus Elati, Mopſus Amyci, Meleager Oenei, Hyppaſſus Euryti, Ancæus Lycurgi, Phœnix Amyntoris, Dryas Iapeti † Euatimus, Alcon, Denuxippus, Hippocoon Amyci, * Atlantes Pondæi. Quæ ciuitates auxilium miſerunt Oeneo, † Tenerdos, Ioicos, Sparta, * Teurone, Meſſe, Perrhœbia, Phthia, Magneſta, * Salamin, Calydon, Theſſalia, Oechalia, Ithaca, Tegæa, Greta, Dolopea, Athenæ, Magneſia & Arcadia.

Amphiaraus Arceſij

Alij duos fratum ſratres Althææ faciant, Plexippum & Toxeum, quem hic corruptè puto Lynceũ dici.

a Thebæ, Argos, Pleuron.

a Legendum fortaſſis, Enæſimus Hippocoontis, Leucippus, Amyclæ, Atalantæ Schœnei.

CLXXIIII. Meleager.

ALthæa Theſtij filia ex Oeneo peperit Meleagrũ. Ibi in regia dicitur titio ardẽs apparuiſſe. hoc parcę venerũt, & Meleagro fata cecinerũt, eũ tãdiu victurũ, quãdiu is titio eſſet incolumis. Hunc Althæa in arca clauſum diligẽter ſeruauit. Interim ira Dianæ, quia Oeneus ſacra

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

annua ei non fecerat, aprum mira magnitudine qui agrũ Calydonium vastaret, misit. quem Meleager cum delectis iuuenibus Græciæ interfecit, pellémque eius ob virtutem Atalantæ virgini donauit, quam Ideus, Plexippus, Lyncæus Althæę fratres eripere voluerunt. Illa cum Meleagri fidem imploraſſet, ille interuenit, & amorem cognitioni antepoſuit, auunculóſque ſuos occidit. Id Althæa mater audiuit, filium ſuum tantum facinus eſſe auſum: memórque Parcarum præcepti, Titionem ex arca prolatum in ignem coniecit. Ita dum fratrum pœnas vult exequi, filium interfecit. At ſorores eius, præter Gergon & Deianiram, flendo, deorum voluntate in aues ſunt transfiguratæ, quæ Meleagrides vocantur. At cõiunx eius Alcyone mœrens in luctu deceſſit.

CLXXV. *Agrius.*

AGrius Parthaonis filius, vt vidit Oeneum fratrem orbum liberis factum, egentem regno expulit, atque ipſe regnum poſſedit. Interim Diomedes Tydei filius & Deiphiles, Ilio deuicto, vt audiuit auum ſuum regno pulſum, peruenit in Ætoliam cum Sthenelo Capanei filio, & armis cõtendit cum † Opopa Agrij filio, quo interfecto, Agrium egentem è regno expulit, atque Oeneo auo ſuo regnum reſtituit. poſtque Agrius regno expulſus, ipſe ſe interfecit.

Epopea.

CLXXVI. *Lycaon.*

Iupiter.

AD Lycaonem Pelaſgi filium † Iouis in hoſpitium veniſſe dicitur, & filiam eius Calyſto compreſſiſſe, ex quo natus eſt Arcas, qui ex ſuo nomine terræ nomen indidit, Sed Lycaonis filij Iouem tentare voluerunt, deus ne eſſet: carnem humanam cum cætera carne commiſcuerunt, idque in epulo ei appoſuerunt. Qui poſtquam ſenſit, iratus menſam euertit: Lycaonis filios fulmine necauit. eo loco poſtea Arcas oppidum communiuit, quod Trapezos nominatur. patrem Iupiter in Lupi figuram mutauit.

CLXXVII. *Calyſto.*

Iupiter.

CAlyſto Lycaonis filia vrſa dicitur facta eſſe, ob iram Iunonis, quòd cum Ioue concubuit. Poſtea † Iouis in ſtellarũ numero retulit, quæ Septentrio appella-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tur. quod ſignum loco non mouetur, neque occidit. Thetis enim Oceani vxor, nutrix Iunonis, prohibet eam in Oceanum occidere. Hic ergo ſeptentrio maior, de qua in Creticis verſibus:

Túque Lycaoniæ mutatæ ſemine nymphæ
Quam gelido raptam de vertice Nonacrinæ
Oceano prohibet ſemper ſe tingere Thetis,
Auſa ſuæ quis ſit quondam ſuccumbere alumnæ.

Hæc igitur vrſa à Græcis ἅλλη appellatur. hæc habet ſtellas in capite ſeptem non claras, in vtra que aure duas, in armo vnam, in pectore claram vnam in pede priore vnam in extrema, in extrema coxa claram vnam, in femine poſteriori duas, in pede extremo duas, in cauda tres, omnes numero viginti.

CLXXVIII. Europa.

EVropa † Agriopes & Agenoris filia, Sidonia: hanc Iupiter in taurum conuerſus, à Sidone Cretam tranſportauit: & ex ea procreauit Minoem, Sarpedonem, Rhadamanthum. Huius pater Agenor ſuos filios miſit, vt ſororem reducerent, aut ipſi in ſuum cõſpectum non redirent. Phœnix in Africam eſt profectus, ibique remanſit: inde Afri Pœni ſunt appellati. Cilix ſuo nomine Ciliciæ nomen indidit. Cadmus cum erraret, Delphos deuenit: ibi reſponſum accepit, vt à paſtoribus bouem emeret, qui Lunæ ſignum in latere haberet, eúmque ante ſe ageret. vbi decubuiſſet, ibi fatum eſſe, eum oppidum condere, & ibi regnare. Cadmus ſorte audita, cum imperata perfeciſſet, & aquam quæreret, ad fõtem Caſtalium venit, quem Draco Martis filius cuſtodiebat: qui cum ſocios Cadmi interfeciſſet, à Cadmo lapide eſt interfectus: dentéſque eius, Minerua monſtrante, ſparſit & arauit, vnde Spartæ ſunt enati. Qui inter ſe pugnarunt ex quibus quinque ſuperfuerunt, id eſt, Chthonius, Vdæus, Hyperenor, Pelorus, & Echion. ex boue autem quem ſecutus fuerat, Bœotia eſt appellata. *Argyropes.*

CLXXIX. Semele.

CAdmus Agenoris & Agriopes filius ex Armonia Martis & Veneris filia procreauit filias quatuor, Semelen, Ino, Agauẽ, Autonoen, & Polydorum filium.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iupiter Iouis cum Semele voluit concumbere. Quod Iuno cum resciit, specie immutata in Beroen nutricem, ad eam venit, & persuasit, vt peteret ab Ioue, vt eodem modo ad se, quomodo ad Iunonem veniret: Vt intelligas, inquit, quæ sit voluptas cum deo concumbere. Itaque Semele *Iupiter* petiit ab Ioue, vt ita veniret ad se. Qua re impetrata, † Iouis cum fulmine & tonitribus venit, & Semelem conflagrauit. ex vtero eius Liber est natus, quem Mercurius ab igne ereptum, Nisо dedit educandum. & græcè Dionysius est appellatus.

CLXXX. *Actæon.*

ACtæon Aristei & Autonoes filius, pastor Dianam lauantem speculatus est, & eam violare voluit. Ob id irata Diana fecit, vt ei cornua in capite nascerentur, & à suis canibus consumeretur.

CLXXXI. *Diana.*

DIana cum in valle opacissima, cui nomen est Gargaphia, æstiuo tempore fatigata ex assidua venatione, se ad fontem, cui nomen est Parthenius, perlueret, Actæon Cadmi nepos, Aristei & Autonoes filius, eundem locum petens ad refrigerandum, se & canes quos exercuerat, feras persequens, in conspectum deæ incidit: qui ne loqui posset, in ceruam ab ea est conuersus. Ita pro ceruo lacératus est à suis canibus. quorum nomina, masculi, Melamphus, Ichnobates, Echnobas,* Pamphagos, Dorceus, Oribasus, Nebrophonos, Lelaps, Theron, Prerelas, Hylæus, Nape, Ladon, Pœmenis, Therodanapis, * Aura, Lacon, Harpyia, † Elion, Dromas, Thous, Canache, Cyprius, Stictе, Labros, Arcas, Agriodus, Tigris, Hilactor, Alce, Harpalus, Lycisca, Melaneus, Lachne, Leucon. Item tres qui eum Gnosius † cōsumpserunt. fœminæ, Melanchœtes, Agre, Therodamas, Oresitrophos. Item alij autores tradunt hæc nomina: Acamas, Syrus, Aeon, Stilbon, Agrius, Charops, Aethon, Coran, † Boreas, Draco, Eudromus, Dromius, Zephyrus, Lampus, Hemon, Cyllopores, Harpalicus, Machimus, Ichneus, Omelympus, * Ocydromus, Borax, Ocythous, Pachitos, Obrimus: fœminæ, Argo, Aretusa, Vrania, Theriope, Dinomache, Dioxippe, Echione, Gorgo, Cyllo, Arpyia, Lyncæste, Leæ-

Aello

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ne, Lacena, Ocypote, Ocydrome, Oxyroe, Orias, Sagnos * Theriphone, Volatos, * Chedietros *.

CLXXXII. *Oceani filiæ.*

OCeani filiæ, Idothea, Althæa, Adrasta, alij dicunt Melissi filias esse, Iouis nutrices, quæ nymphæ Dodonides dicuntur. alij Naiades vocant: quarum nomina, Cisseis, Nysa, Erato, Eriphia, Bromie, Polyhymno: hæ in monte Nysa † munere alumni potitæ sunt, qui Medeam rogauerat, & deposita senectute in iuuenes mutatæ sunt, consecratæque postea inter sidera, Hyades appellantur. alij tradunt vocitatas, Arsine, Ambrosie, Bromie, Cisseis, Coronis.

a Videntur huic loco quædam deesse, scilicet ex quibus intelligatur, Bacchum ab his nutritum esse, & eundem postea Medeam rogasse, vt nutrices suas ex vetulis in iuuenes mutaret. cuius rei etiam Ouid. meminit lib. 7. Metam.

CLXXXIII. *Equorum Solis & Horarum nomina.*

EOs, † per hunc cœlum verti solet: † Æthyops, quasi flammeus est, concoquit fruges. Hi funales sunt mares: fœminæ, Locarie, Bronte, quæ nos tonitrua appellamus, Sterope, qua fulgitura. Huic rei autor est Eumelus Corinthius. Item quos Homerus tradit, Abrax, Aslo, * Therbeeo. * Item quos Ouidius, Pyrois, Eous, Aethon & Phlegon. Horarum verò nomina hæc sunt, Iouis Saturni filij & Themidis filiæ, Titanaide, Auxo, Eunomia, Pheruſa, Caria, Odice, Euporie, Irene, Orteſie, Thallo. Alij autores tradunt decem his nominib. Auge, Anatole, Muſia, Gymnaſia, Nimphes, Meſembria, Sponde, Elete, Acte, & Hecypris, Dyſis.

Eous.
Aethon.

CLXXXIIII. *Pentheus & Agaue.*

PEntheus Echionis & Agaues filius, Liberum negauit deum esse, nec mysteria eius accipere voluit. Ob hoc eum Agaue mater cum sororibus Ino & Autonoe, per insaniam à Libero obiectam membratim laniauit. Agaue, vt suæ mentis compos facta est, & vidit se Liberi impulsu tantum scelus admisisse, profugit ab Thebis, atque errabunda in Illyriæ fines deuenit, ad Licoterſen Regem, quam Licoterſes excepit. Cum qua Polyphontes, occiſo Creſphonte, regnum occu-

Hunc postea ex insidiis occidit, vt infrà ca. ccxl.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pauit. filium autem eius infantem Merope mater, quem ex Creſphonte habebat, abſconſe ad hoſpitem in Aetoliam mandauit, Hunc Polyphontes maxima cum induſtria quærebat, aurúmque pollicebatur, ſi quis eum necaſſet. Qui poſtquam ad puberem ætatem venit, capit conſilium, vt exequatur patris & fratrum mortem. Itaque venit ad regem Polyphontem, aurum petitum, dicens ſe Creſphontis interfeciſſe filium & Meropis, Telephontem. Interim rex eum iuſſit in hoſpitio manere, vt amplius de eo perquireret, qui cum per laſſitudinem obdormiſſet, ſenex qui inter matrem & filium internuncius erat, flens ad Meropem venit, negans eum apud hoſpitem eſſe, nec comparere. Merope credens eũ eſſe filij ſui interfectorem, qui dormiebat, in Chalcidicum cum ſecuri venit, inſcia vt filium ſuum interficeret. quem ſenex cognouit & matrem ab ſcelere retraxit. Merope poſtquam † venit occaſionem ſibi datam eſſe, ab
videt inimico ſe vlciſcendi, redit cum Polyphonte in gratiam. Rex lætus cum rem diuinam faceret, hoſpes falſo ſimulauit ſe hoſtiam percuſſiſſe, eúmque interfecit, patriúmque regnum adeptus eſt.

a De Creſphonte ac Merope, & alijs, conſimilia narrat Pauſanias in Meſſenicis, qui illum Meſſeniæ, non Illyrici regem facit. Et ſuprà quoque Meſſeniæ regem Polyphontem Hyginus vocat.

CLXXXV. Atalanta.

SChœneus Atalantam filiam virginem formoſſimam dicitur habuiſſe, quæ virtute ſua curſu viros ſuperabat. ea petiit à patre, vt ſe virginem ſeruaret. Itaque cũ à pluribus in coniugium peteretur, pater eius ſimultatem conſtituit, qui eam ducere vellet, prius in certamine, curſu cum ea contenderet, termino conſtituto, vt ille inermis fugeret, hæc cum telo inſequeretur: quem infra finem termini conſtituta * fuiſſet, interficeret, cuius caput in ſtadio figeret. Pleróſque cum ſuperaſſet, & occidiſſet, nouiſſimè ab Hippomene Megarei & Meropes filio victa eſt. Hic enim à Venere mala tria inſignis formæ acceperat, edoctus quis vſus in eis eſſet. Qui in ipſo certamine iactando puellæ impetum alligauit. illa enim

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

enim dum colligit, & ammiratur aurum, declinauit. & iuueni victoriam tradidit. Cui Schœneus ob induſtriam libens filiam ſuam dedit vxorem. Hanc cum in patriam duceret, oblitus beneficio Veneris ſe viciſſe, gratias ei non egit. Irata Venere in monte Parnaſſo cum ſacrificaret Ioui victori, cupiditate incenſus, cum ea in fano concubuit. quos Iupiter ob id factum in leonem & læam conuertit, quibus dij concubitum Veneris denegant.

CLXXXVI. *Melanippe.*

MElanippen Deſmontis filiam, ſiue Aeoli, vt alij poëtæ dicunt, formoſiſſimam Neptunus compreſſit, ex qua procreauit filios duos. Quod cum Deſmontes reſciſſet, Melanippen excæcauit, & in munimento concluſit: cui cibum atque potum exiguum præſtari iuſſit, infantes autem feris proiici. Qui cum projecti eſſent, vacca lactans veniebat ad infantes, & vbera præſtabat. Quod cum armentarij vidiſſent, tollunt eos vt educarent. Interim Metapontus rex Icariæ à coniuge Theano petebat, vt ſibi liberos procrearet, † vt regno cederet. illa timens mittit ad paſtores, vt infantem aliquem explicarent, quem regi ſubderet. qui miſerunt duos inuentos, ea regi Metaponto pro ſuis ſuppoſuit. Poſtea autem Theano ex Metaponto peperit duos. Cum autem Metapontus priores valde amaret, quòd formoſiſſimi eſſent, Theano quærebat vt eos tolleret, & filiis ſuis regnum ſeruaret. Dies aduenerat, vt Metapontus exiret ad Dianam Metapontinam ad ſacrum faciendum. Theano occaſionem nacta, indicat filiis ſuis eos ſuppoſiticios priores eſſe. Itaque cum in venatione exirent, eos cultris * interficite. Illi autem matris monitu cum in montem exiſſent, prælium inter ſe commiſerunt. Neptuno autem adiuuante, Neptuni filij vicerũt, & eos interfecerunt. quorum corpora cum in regia allata eſſent, Theano cultro venatorio ſe interfecit. Vltores autem Boëtus & Aeolus ad paſtores, vbi educati erant, confugerunt. Ibi Neptunus eis indicat, ex ſe eſſe natos, & matrem in cuſtodia teneri. Qui ad Deſmontem peruenerunt, cúmque interfecerunt, & matrem cuſtodia liberarunt, cui Neptunus lumen reſtituit. eam filij perduxerunt in Icariam ad Metapontum regem, &

Menalippe ab aliis dicitur.

aut

interficere iubet.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

indicant ei perfidiã Theanus. Post quæ Metapontus duxit coniugio Melanippen, cósque sibi filios adoptauit, qui in Propontide ex suo nomine condiderunt, Boetus Boetiam, Aeolus Aeoliam.

CLXXXVII. Alope.

ALope Cercyonis filia, formosissima cum esset, Neptunus eam compressit: qua ex compressione peperit infantem, quem insçio patre nutrici dedit exponendum. Qui cum expositus esset, equa venit, & ei lac præstabat. quidam pastor equam persequutus, vidit infantem, atque eum sustulit. qui veste regia indutum cum in casam tulisset, alter compastor rogauit, vt sibi eum infantem donaret. Ille ei donauit sine veste. cum autem inter eos iurgium esset, quòd qui puerum acceperat, insignia ingenuitatis reposceret, ille autem non daret contendentes ad regem Cercyonem venerunt, & cõtendere cœperunt. Ille autem qui infantem donatum acceperat, repetere insignia cœpit. quæ cum allata essent, & agnosceret Cercyon ea esse ex veste sciissæ filiæ suæ: Alopes nutrix timens regis iudicium, fecit infantem eum Alopes esse, qui filiam iussit ad necem includi, infantem autem proiici. Quem iterum equa nutriebat. pastores iterum inuentum infantem sustulerunt, sentientes eum deorum numine educari, atque nutrierunt, noménque ei imposuerunt † Hippothoum. Theseus cum ea iter faceret à Trœzene, Cercyonem interfecit. Hippothous autem ad Theseum venit, regnáque auita rogauit. cui Theseus libens dedit, cum sciret Neptuni filium esse, vnde ipse genus ducebat. Alopes autem corpus Neptunus in fontem commutauit, qui ex nomine Alopes est cognominatus.

Hippothoon, vt Pauſ. in Attic.

CLXXXVIII. Theophane.

THeophane Byſaltidis filia, formosissima virgo. Hanc cum plures proci peterent à patre, Neptunus sublatam transtulit in insulam † Crumissam: quod cum proci eam sciſſent ibi morari, naue comparata * Crumissam contendere cœperunt. Neptunus vt eos deciperet, Theophanem in ouem cõmutauit formosissimam, ipse autem in arietem, ciues autem Crumissenses in pecora. quò cum proci veniſſent, neque vllum hominem

Cromiuſæ Cromiuſam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

inuenirent, pecora mactare cœperunt, atque ea victu cõsumere. Hoc Neptunus vt vidit, in pecora commutatos consumi, procos in lupos conuertit: ipse autem vt erat aries, cum Theophane concubuit: ex quo natus est aries Chrysomallus, qui colchos Phryxum vexit, cuius pellem Æeta in luco Martis habuit positam, quam Iason sustulit.

CLXXXIX. *Procris.*

PRocris Pandionis filia. Hanc Cephalus Deionis filius habuit in coniugio: qui cùm mutuo amore tenerentur, alter alteri fidem dederunt, ne quis cum alio concumberet. Cephalus autem cum studio venandi teneretur, & matutino tempore in montem exiisset, Aurora Tithoni coniunx eum adamauit, petitque ab eo concubitum. cui Cephalus negauit, quòd Procri fidem dederat. Tunc Aurora ait: Nolo vt fallas fidẽ, nisi illa prior fefellerit. Itaque commutat eũ in hospitis figuram, atque dat munera speciosa quæ Procri deferret. quò cũ Cephalus venisset, immutata specie munera Procri dedit, & cũ ea concubuit. tunc ei Aurora speciem hospitis abstulit. Quæ cum Cephalum vidisset, sensit se ab Aurora deceptam, & inde profugit in Cretã ins. vbi Diana venabatur. Quã cum Diana conspexisset, ait ei: Mecũ virgines venantur, tu virgo nõ es, recede de hoc * tu. cui Procris indicat casus suos, & se ab Aurora deceptam. Diana misericordia tacta, dat ei iaculum, quod nemo euitare posset: & canem Lælapen, quẽ nulla fera effugere posset: & iubet eam ire, & cum Cephalo * concedere. Ea capillis demptis, iuuenili habitu Dianæ voluntate ad Cephalum venit, cúmque prouocauit: quem in venatione superauit. Cephalus, vt vidit tantam potentiam canis atque iaculi esse, petit ab hospite, nõ æstimans coniugem suam esse, vt sibi iaculum & canem venderet. illa negare cœpit. regni quoque partem pollicetur: illa negat. Sed si vtique, ait, perstas id possidere, da mihi id quod pueri solent dare. Ille amore iaculi & canis incensus, promisit se daturũ. qui cum in thalamos veniissent, Procris tunicam leuauit, & ostendit se fœminam esse, & coniugem illius. cum qua Cephalus, muneribus acceptis, redit in gratiam: nihilominus illa timens Auroram, matutino

Cœtu fortasse legendum.

contendere

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tempore secuta eum, vt obseruaret, atque inter virgulta delituit. quæ virgulta cum Cephalus mouere vidit, iaculum inevitabile misit, & Procrin coniugem suam interfecit. ex qua Cephalus habuit filium * Archium, ex quo nascitur Laertes, Vlyssis pater.

Arcesium, vt Homer. & Ouid.

CXC. *Theonoe.*

THestor mantis habuit Calchantem filium, & Leucippen filiam, & Theonoen, quam ludentem à mari piratæ rapuerunt, & detulerunt in Cariam, quam rex Icarus sibi in concubinatum emit. Thestor autem filia amissa inquisitum profectus est, qui naufragio in terram Cariam venit, & in vincula est coniectus, ibi vbi & Theonoe morabatur. Leucippe autem patre & sorore amissis, Delphos perit * an eorum foret inuestigatio. Tum Apollo respondit: Pro meo sacerdote per terras vade, & eos reperies. Leucippe sorte audita capillos totondit, atque pro iuuene sacerdote circum terras exit inuestigatum. Quæ cum in Cariam deuenisset, & Theonoe eam vidisset, æstimans sacerdotem esse in amorem eius incidit, iubétque ad se perduci, vt cum eo concumberet. Illa autem quia fœmina erat, negat id posse fieri. Theonoe irata, iubet sacerdotem includi in cubiculum, atque aliquem ex ergastulo venire, qui sacerdotem interficeret. quem ad interficiendum mittitur senex Thestor, imprudens ad filiam suam, † quam Theonoe non agnouit, dátque ei gladium, & iubet eum sacerdotem interficere. Qui cum intrasset, & gladium teneret, Thestorem se vocitari dixit, duabus filiis Leucippe & Theonoe amissis: ad hoc exitium venisse, vt sibi scelus imperaretur. quod ille in se cum conuertisset, & vellet ipsum se interficere, Leucippe audito patris nomine, gladium ei extorsit. Quæ ad reginam interficiendam vt veniret, patrem Thestorem in adiutorio vocauit. Theonoe patris nomine audito, indicat se filiam esse eius. Icarus autem rex agnitione facta, cum muneribus eum in patriam remisit.

quem

CXCI. *Rex Midas.*

MIdas rex Mygdonius, filius Matris Deæ, à Timolo * sumptus eo tempore quo Apollo cum Marsya vel Pane fistula certauit. quod cum * Timolus vi-

Videtur nonnihil deesse.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ctoriam Apollini daret, Midas dixit Marsyæ potius dandam. tunc Apollo indignatus, Midæ dixit: Quale cor in iudicando habuisti, tales & auriculas habebis. quibus auditis effecit, vt asininas haberet aures. Eo tempore Liber pater cum † exceptum in Indiam duceret, Silenus aberrauit. quem Midas exercitum hospitio liberaliter accepit, atque ducem dedit, qui eum in comitatum Liberi deduceret. At midæ Liber pater ob beneficium, deoptandi dedit potestatem, vt quicquid vellet peteret à se. Quo Midas petiit, vt quicquid tetigisset, aurum fieret. quod cum impetrasset, & in regiam venisset, quicquid tetigerat, aurum fiebat. Cum iam fame cruciaretur, petit à Libero, vt sibi speciosum donum eriperet. Quem Liber iussit in flumine Pactolo se abluere. cuius corpus aquam cum tetigisset, facta est colore aureo. Quod flumen nũc Chrysorrhoas appellatur in Lydia.

Tmolus

exercitum

CXCII. Hyas.

ATlas ex Pleione siue * Oceanitide duodecim filias habuit, & filium Hyantem: quem ab apro vel leone occisum dum lugent sorores, ab eo luctu consumptæ sunt. ex his quinque primæ inter sidera relatæ, locum habent inter cornua tauri, Phæsyla, Ambrosia, Coronis, Eudora, Polyxo. quæ à fratris nomine appellantur Hyades, easdem Latinè Suculas vocant: quidam aiunt in modum Y literæ positas, inde Hyadas dici. Nonnulli, quòd cum oriantur, pluuias efficiant. est autem Græcé † hyin pluere. Sunt qui existiment ideo has in sideribus esse, quòd fuerint nutrices Liberi patris, quas Lycurgus ex insula Naxo ediderat. Cæteræ sorores postea luctu consumptæ, sidera facta sunt: & quia plures erant Pleiades dictæ, nonnulli existimant ita nominatas, quia inter se coniunctæ quod est † plesion, † ideo autem confertę sunt, vt vix numerentur: ita nec vnquam vllius oculis certum est, sex an septem existimẽtur. Earum nomina hæc sunt, Electra, Alcyone, Celæno, Merope, Sterope, Taygeta & Maia: ex quibus Electrẽ negant apparêre, propter Dardanũ amissum, Troiámq; sibi ereptam. alij existimant Meropen † conspicere erubescere, quia mortalem virum acceperit, cum cæteræ deos haberent. ob eamq́ue rem de choro sororum expulsa, mœrens crinem

Legendũ fortassis ex Aethra Oceanitide. ita enim Græcus autor Timacus habet.

ὕειν

πλήσιον

ita

conspici

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

solutum gerit, quæ cometes appellatur : siue * longodes quia in longitudinem producitur : siue xiphax, quia gladij mucronis effigiem producit. ea autem stella luctum portendit.

* λογχόδης fortasse, à specie hastæ seu, lanceæ, quales à Plinio Acontiæ dicuntur.

CXCIII. Harpalicus.

HArpalicus rex Amymneorum Thrax cum haberet filiam Harpalicen, amissa matre eius vaccarum equarúmque eam vberibus nutriuit, & crescentem armis exercuit, habiturus successorem regni sui. postmodum nec spes paternas puella decepit. nam tantum bellatrix euasit, vt etiam saluti fuerit parenti. Nam reuertens à Troia Neoptolemus, cum expugnaret Harpalicum, grauíque eum vulnere affeciſſet, illa periturum patrem impetu facto conseruauit, fugauitque hostem. Sed postea Harpalicus per seditionem ciuium interfectus est. Harpalice grauiter tum ferens patris mortem, contulit se in syluas : ibíque vastando iumentorum stabula, tandem concursu pastorum interiit.

CXCIIII. Arion.

Gellius & Herodotus Periandrum hunc vocant.

ARion Methymnæus, cum esset arte citharæ potens, rex * Pyranthus Corinthius eum dilexit : qui cum à rege periisset, per ciuitatem artem suam illustrare, & magnum patrimonium acquisisset, consenserunt famuli cum nautis, vt eum interficerent. cui Apollo in quietem venit, eíque dixit, vt ornatu suo & corona decantaret, & eis se traderet, qui ei præsidio venissent. quem cum famuli & nautæ vellent interficere, petit ab eis, vt antè decantaret. cum autem citharæ sonus & vox eius audiretur, delphini circa nauem venerunt. quibus ille visis, se præcipitauit. qui eum sublatum attulerunt Corinthum ad regem Pyranthum. qui cum ad terram exisset, cupidus viæ, delphinum in mare non protulit, qui ibi exanimatus est. Qui cum casus suos Pyrantho narrasset, iussit Pyranthus delphinum sepeliri, & ei monimentum fieri. Post paucum tempus nunciatur Pyrantho, naucm Corinthum delatam tempestate, in qua Arion vectatus fuerat. Quos cum perduci ad se imperasset, & de Arione inquireret, dixerunt eum obisse, & eum sepulturæ tradidis-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

se. Quibus rex respondit, Crastino die ad delphini monimentum iurabitis. ob id factum eos custodiri imperauit, atque Arionem iussit ita ornatum quomodo se præcipitauerat in monimento delphini mane delitescere. Cum autem rex eos adduxisset, iussissetque eos per delphini manes iurare Arionem obisse, Arion de monimento prodit. Quod illi stupentes, qua diuinitate seruatus esset, obmurmurarunt. quos rex iussit ad delphini monimẽtum crucifigi. Apollo autem propter artem citharæ Arionem & Delphinum in astris posuit.

CXCV. *Orion.*

IOuis *, Neptunus, Mercurius in Thraciam ad † Byrseum regem in hospitium venerunt: qui ab eo cum liberaliter essent excepti, optionem ei dederunt, si quid peteret. Ille liberos optauit, Mercurius de tauro quem Hercules * Ypseo ei immolarat, corium protulit. Illi in * eum vrinam fecerunt, & in terram obruerunt, vnde natus est Orion. Qui cum Dianam vellet violare, ab ea est interfectus, postea ab Ioue in stellarum numerum est relatus, quam stellam Oriontem vocant.

Iupiter
Hyreum.
Apparet nonnihil deesse.
id

CXCVI. *Pan.*

DIj in Ægypto cum Typhonis immanitatem metuerent, Pan iussit eos vt in feras bestias se conuerterent, quo facilius eum deciperent, quem * Iouis postea fulmine interfecit. Pan deorum voluntate, quòd eius monitu vim Typhonis euitarant, in astrorum numerum relatus: & quòd se in capram eo tempore conuerterat, inde Ægocerus est dictus, quem nos Capricornum dicimus.

Iupiter

CXCVII. *Venus.*

IN Euphratem flumen de cœlo ouum mira magnitudine cecidisse dicitur, * quem pisces ad ripam euoluerunt: super quod columbæ consederunt, & excalefactum excluisse, Venerem quæ postea dea Syria est appellata, & iustitia & probitate cum cæteros exuperasset, & ab Ioue optione data * pisces in astrorum numerum relati sunt: ob Id Syri piscis & columbas ex deorum numero habent, non edunt.

quod

CXCVIII. *Nisus.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

NIsus Martis filius, siue vt alij dicunt Deionis filius, rex Megarensium, in capite crinem purpureum habuisse dicitur. Cui responsum fuit, tam diu eum regnaturum, quàm diu eum crinem custodisset. Quem Minos Iouis filius oppugnatum cum venisset, à Scylla Nisi filia, Veneris impulsu, est amatus. quem vt victorem faceret, patri dormienti fatalem crinem præcidit. Itaque Nisus victus à Minoe. est. Cum autem minos Cretam rediret, eum ex fide data rogauit, vt secum aueheret. Ille negauit Creten sanctissimam tantum scelus recepturam. illa se in mare præcipitauit, ne persequeretur. Nisus autem dum filiam persequitur, in auem halieton, id est. aquilam marinam conuersus est. Scylla filia in piscem Cirim quem vocant. hodieque si quando ea auis eum piscem natantem conspexerit, mittit se in aquam, raptúmque vnguibus dilaniat.

CXCIX. Scylla altera.

Alij, inter quos etiã Homer° est, Scyllam à matre Crasieida vocant.

SCylla Cratetis fluminis filia virgo formosissima dicitur fuisse. Hanc Glaucus amauit, Glaucum autẽ Circe Solis filia. Scylla autem cum assueta esset in mari lauari, Circe Solis filia propter Zelum, medicamentis aquam inquinauit. quó Scylla cum descendisset, ab inguinibus eius canes sunt nati, atque ferox facta, quæ injurias suas executa est. nam Vlyssem prænauigantem sociis spoliauit.

CC. Chione.

CVm Chione, siue, vt alij poetæ dicunt, Philonide Dædalionis filia Apollo & Mercurius vna nocte concubuisse dicitur. ea peperit ex Apolline Philammonem, ex Mercurio Autolycum, quæ postea in venatione in Dianam est locuta superbius. Itaque ab ea sagittis est interfecta. at pater Dædalion vnicam filiam flendo, ab Apolline est conuersus in nauem dædalionem, id est accipitrem.

CCI. Autolycus.

MErcurius Autolyco, ex Chione quem procreauerat, muneri dedit, vt furacissimus esset, nec deprehenderetur in furto: vt quicquid surripuisset, in quamcumque effigiem vellet, transmutaretur, ex albo in nigrũ, vel ex nigro in album, in cornutum ex mútilo, in mutt-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

lum ex cornuto. is cum Sisyphi pecus assiduè inuolaret, nec ab eo posset deprehendi, sensit eum furtum sibi facere, quòd illius numerus augebatur, & suus minuebatur. qui vt eum deprehenderet, in pecorum vngulis notam imposuit. qui cum solito more inuolasset, & Sisyphus ad eum venisset, & pecora sua ex vngulis deprehendit, quæ ille inuolauerat, & abduxit. qui cum ibi moraretur Sisyphus Anticliam Autolyci filiam compressit, quæ postea Laertæ duta est coniugium, ex qua natus est Vlysses: ideo nonnulli autores dicunt † Ypsipylon, ob hoc vlysses versutus fuit.

CCII. *Coronis.*

Sisyphium

APollo cum Coronida Phlegyæ filiam grauidam fecisset, coruum custodem ei dedit, ne quis eã violaret. cum ea & † Chylus Elati filius concubuit: ob id ab Ioue fulmine est interfectus. Apollo Coronidem grauidam percussit, & interfecit, cuius ex vtero exectum Asclepium educauit: at coruum qui custodiam præbuerat, ex albo in nigrum commutauit.

Tschys ab aliis hic dicitur.

CCIII. *Daphne.*

APollo Daphnen Penei fluminis filiam, cum virginem persequeretur, illa à terra præsidiũ petit, quæ eam recepit in se, & in arborem laurum commutauit. Apollo inde ramum fregit, & in caput imposuit.

CCIIII. *Nyctimene.*

Hyacleialij.

NYctimene † Epopei regis Lesbiorum filia, virgo formosissima dicitur fuisse. hanc Epopeus pater amore incensus compressit, quæ pudore tacta syluis occultabatur. quam Minerua miserata, in noctuam transformauit, quæ pudoris causa in lucem non prodit, sed noctu patet.

CCV. *Arge.*

ARge venatrix cum ceruum sequeretur, ceruo dixisse fertur: Tu licet Solis cursum sequaris, tamen te consequar. Sol iratus, in ceruam eam conuertit.

CCVI. *Harpalice.*

CLymenus Schœnei filius, rex Arcadiæ amore captus, cum Harpalice filia sua concubuit. ea cum peperisset, in epulis filiam apposuit patri. Clymenus patre cognita, Harpalicen interfecit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CCXIX. *Archelaus.*

Desiderãtur hoc loco capita duodecim, vt ex indice apparet.

ARchelaus Timeni filius exul, à fratrib. eiectus, in Macedoniam ad regem Cisseum venit. qui cum à finitimis oppugnaretur, Archelao regnum & filiam in coniugium dare pollicetur, si se ab hoste tutatus esset Archelaus, qui ab Hercule esset oriundus. nam Timenus Herculis filius fuit, qui * hostes vno prælio fugauit, & ab rege pollicita petit. ille ab amicis dissuasus, fidem fraudauit eumque per dolum interficere voluit, itaque foueã iussit fieri, & multos carbones eò incendi, & super virgulta tenuia poni. quò cum Archelaus veniisset, vt decideret, hoc regis seruus Archelao patefecit. qui re cognita dicit, se cum rege colloqui velle secretò, arbitris semotis Archelaus regem arreptum in foueam coniecit, atque ita eum perdidit, inde profugit ex responso Apollinis in Macedoniam capra duce, oppidúmque ex nomine capræ, Ægeas constituit. ab hoc Alexander magnus oriundus esse dicitur.

CCXX. *Cura.*

CVra cum quendam fluuium transiret, vidit cretosum lutum: sustulit cogitabunda, & cœpit fingere *Iupiter* hominem. Dum deliberat secum, quid nam fecisset, interuenit † Iouis: rogat eum Cura, vt ei daret spiritum, quod facilè ab Ioue impetrauit. † qui cum vellet Cura * *cui* nomen suum imponere, * Iouis prohibuit. suúmque *Iupiter* nomen ei dandum esse dixit. Dum de nomine Cura & * Iouis disceptarent, surrexit & Tellus suumque nomen ei imponi debere dicebat, quandoquidem corpus suum præbuisset: sumpserunt Saturnum iudicem, quibus Sa- *Iupiter* turnus secus videtur iudicasse. Tu * Iouis quoniam spiritum dedisti, corpus recipito: Cura quoniam prima eum finxit quam diu vixerit, Cura eum possideat. sed quoniam de nomine eius controuersia est, homo vocetur, quoniam ex humo videtur esse factus.

CCXXI. *Septem sapientes.*

PIttachus Mitylenæus, Periander Corinthius, Thales Milesius, Solon Athenienſis, Chilon Lacedæmonius, Cleobulus Lindius, Bias Prieneus. sententiæ eorum sunt:

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Optimus est, Cleobulus ait, modus, incolæ Lindi.
Ex Ephyra Periandre doces, cuncta & / meditanda.
Tempus nosce, inquit Mitylenis Pittacus ortus.
Plures esse malos, Bias autumat ille Prienæus.
Milesiúsque Thales sponsori damna minatur.
Nosce, inquit, tete, chilon Lacædemone cretus.
Cecropiúsque Solon, nequid nimis, induperabit.

CCXXII. *Septem Lyrici.*

* * *

CCXXIII. *Septem opera mirabilia.*

EPhesi Dianæ templum, quod fecit Amazon Otrira Martis coniunx. Monimentum regis Mausoli, lapidibus lychnicis altum pedes 80, circuitus pedes 1340. Rhodi signum solis æneum, id est colossus, altus pedibus 90. Signum Iouis Olympij, quod fecit Phidias ex ebore & auro sedens, pedes 60. Domus Cyri regis in Ecbatanis, quam fecit Memnon lapidibus variis & candidis, vinctis auro. Murus in Babylonia, quem fecit Semiramis Derceris filia, latere cocto & sulphure, ferro vinctum, latum pedes 25. altum pedes 60. in circuitu stadiorum. 300. * Pyramides in Ægypto, quarum vmbra non videtur, altæ pedes 60.

Plinius in circuitu passuũ fuisse 60000. scribit, qui stadia constituunt. 480.

CCXXIIII. *Qui facti sunt ex mortalibus immortales.*

HErcules Iouis & Alcumenæ filius, Liber Iouis & Semelæ filius, Castor & Pollux Helenæ fratres, Iouis & Ledæ filij. Perseus Iouis & Danaes filius, in stellas receptus. Arcas Iouis & Calysto filius in stellas relatus. Ariadnem Liber pater liberam appellauit, Minois & Pasiphes filiam. Calysto Lycaonis filia in septentrionem relata. Cynosura Iouis nutrix, in alterum Septentrionem. Asclepius Apollinis & Crodnis filius, pan Mercurij & Penelopes filius. † Croton Panis & Euphemes filius, conlactius musarum in stellam sagittarium: Icarus & Erigone Icari filia in stellas, Icarus in arcturi, Erigone in virginis signum: Ganymedes Assaraci filius, in aquario duodecim signorum.

Crotus

Ino Cadmi filia in Leucothoam, quam nos Matrem Matutam dicimus. Melicertes Athamantis filius

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

in deum Palæmonem, Myrtilus Mercurij & Theobules filius in Heniochon.

CCXXV. Qui primi templa deorum constituerunt.

AEdem Ioui Olympo primũ fecit Pelasgus Triopæ filius in Arcadia, Thessalus templum quod est in Macedonia Iouis Dodonæi in terra Molossorum. Eleuther primus simulacrum Liberi patris constituit, & quemadmodum coli deberet ostẽdit. Phoroneus Inachi filius, templum Argis Iunoni primus fecit. Otrita Amazon Martis coniunx templum Dianæ Ephesi prima fecit, quod postea à rege * restituerunt. Lycaon Pelasgi filius templum Mercurio Cyllenio in Arcadia fecit. Pierius.

Desunt & hic duodecim capita, vt ex indice videre licet.

CCXXXVIII. Qui filias suas occiderunt.

AGamemnon Atrei filius, Iphigeniam, quam Diana seruauit, id est * Callisthenem Eubœæ filiam ex sortibus pro patriæ salute. Climenus † Oenei filius, Harpalicem, quòd ei filium suum in epulis apposuit. Hyacinthus Spartiatidem * filiam ex responso pro Athenienſibus. Erichtheus Pandionis filius, Colophoniam ex sortibus pro Athenienſibus. Reliquæ ipsius sorores ipsæ se præcipitauerunt. Cercyon Vulcani filius, Alopem propter incestum cum Neptuno: Aeolus Canacem propter incestum cum fratre Macareo admissum.

Fortasse legendum, Callisthenes Eubœam filiam, &c.

Schenei, vt suprà quoque.

CCXXXIX. Matres quæ filios interfecerunt.

MEdea Æetæ filia, Macareum & Pheretum filios ex Iasone: Progne Pandionis filia, Ityn ex Tereo Martis: Ino Cadmi filia, Melicerten ex Athamante Aeoli filio, dum eum fugit: Althæa Thestij filia, Meleagrum ex Oeneo Parthaonis filio, quòd is auunculos suos occiderat. Themisto Hypsei filia * Plinthium & Orchomenum ex Athamante Aeoli filio impulsu Inûs Cadmi filiæ. Tyros Salmonei filia duos ex Sisypho Aeoli filio ex responso Appollinis. Agaue Cadmi filia, Pentheum Echionis filium, impulsu Liberi patris. Harpalice Clymeni filia propter impietatem patris, quòd cum eo inuita concubuerat, ex eo quem concœperat interfecit.

Hunc suprà Sphincium vocauit.

CCXL. Quæ coniuges suos occiderunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CLytæmneſtra Theſtij filia Agamemnonem Atrei filium. Helena Iouis & Ledæ filia Deiphobum Priami filium. Agaue Lycorherſen in Illyria, vt regnum Cadmo patri daret. Deianira Oenei filia Herculem Iouis & Alcumenæ filium impulſu Neſſi. Iliona Priami filia Polymneſtorem regem Thracum. Semiramis Ninum regem in Babylonia.

CCXLI. Qui coniuges ſuas occiderunt.

HErcules Iouis filius, Megæram Creontis filiam, per inſaniam: Theſeus Aegei filius, Antiopam Amazonam Martis filiam, ex reſponſo Apollinis: Cephalus Deionis ſiue Mercurij filius, Procridem Pandionis filiam imprudens.

CCXLII. *Qui ſe ipſi interfecerunt.*

AEgeus Neptuni filius in mare ſe præcipitauit, vnde Ægeum pelagus eſt dictum: Euhenus Herculis filius in flumen Lycormam ſe præcipitauit, quod nunc Chryſorrhoas appellatur. Aiax Telamonis filius, ipſe ſe interfecit propter armorum iudicium. Lycurgus Dryantis filius obiecta inſania à Libero, ipſe ſe interficit. Macareus Aeoli filius propter Canacem ſororem, id eſt ſpõſam, ipſe ſe interfecit. Agrius Parthaonis filius expulſus à regno à Diomede, ipſe ſe interfecit. Cæneus Elati filius ipſe ſe interfecit. † Menicus locaſtes parer ſe de muro præcipitauit * Athenis, propter peſtilentiam. Niſus Martis filius, crine fatali amiſſo ipſe ſe interfecit. Clymenus Cænei filius rex Arcadię ipſe ſe interfecit, quòd cum filia concubuerat. Cinyras Paphi filius rex Aſſyriorum, quod cum Smyrna filia concubuerat. Hercules Iouis filius ipſe ſeſe in ignem miſit, Adraſtus & Hipponous eius filius ipſi ſe in ignem iecerunt, ex reſponſo Apollinis. Pyramus in Babylonia ob amorem Thyſbes ipſe ſe occidit. Oedipus Laij filius propter Iocaſtem matrem ipſe ſe occidit, ablatis oculis.

Menœtim Thebis

CCXLIII. Quæ ſe ipſæ interfecerunt.

HEcuba Ciſſei filia, ſiue Dimantis, vxor Priami, in mare ſe præcipitauit, vnde Cynæum mare eſt dictum, quoniam in canem fuerat conuerſa. Ino Cadmi filia in mare ſe precipitauit cum Melicerto filio. Anticlia

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Autolyci filia, mater Vlyſſis, nuncio falſo audito de Vlyſſe, ipſa ſe interfecit. Sthenoboea Iobatis filia, vxor Prœti, propter amorem Bellorophontis. Euadne Philaci filia, propter Capaneum coniugem qui apud Thebas perierat, in eandem pyram ſe coniecit. Æthra Pithei filia propter filiorum mortem ipſa ſe interfecit. Deianira Oenei filia propter Herculem decepta à Neſſo quòd ei tunicam miſerat, in qua conflagrauit. Laodamia Acaſti
Oenomai. filia propter deſiderium Proteſilai mariti. Hippodamia† Oenei filia, vxor Pelopis, quòd eius ſuaſu Chryſippus occiſus eſt. Megæra Autolyci filia propter Hippothoi filij mortem. Alceſtis Pelei filia propter Admetum coniugem vicaria morte obiit. Iliona Priami filia propter caſus parentum ſuorum. Themiſto Hypſei filia impulſu Inûs, quòd filios ſuos occidit. Erigone Icari filia propter interitum patris ſuſpendio ſe necauit. Phædra Minois filia propter Hippolytum priuignum ſuum ſuſpendio ſe necauit, ob amorem. Phyllis propter Demophoonta Theſei filium, ipſa ſe ſuſpendio necauit. Canace Aeoli filia propter amorem Macarei fratris, ipſa ſe interfecit. Byblis Mileti filia propter amorem Cauni fratris ipſa ſe interfecit. Calypſo Atlantis filia propter amorem Vlyſſis ipſa ſe interfecit. Dido Beli filia, propter Æneæ amorem ſe occidit. Iocaſta Menœci filia propter interitum filiorum & nefas. Antigona Oedipodis filia propter ſepulturam Polynices. Pelopea Thyeſtis filia, propter ſcelus patris. Thiſbe Babylonia propter Pyramum, quòd ipſe ſe interfecerat. Semiramis in Babylonia equo amiſſo in pyram ſe coniecit.

CCXLIIII. *Qui cognatos ſuos occiderunt.*

THeſeus Aegei filius, Pallantem filium Nilei fratris.
Perſei. Amphitryon Electryonem † Perſi filium. Meleager Onei filius auunculos ſuos Plexippum & Agenorem, propter Athlantam Schœnei filiam. Telephus Herculis filius Hippothoum & Nerea auiæ ſuæ filios. Ægiſthus Atreum & Agamemnonẽ Atrei filios. Oreſtes Ægiſthũ Thyeſtis filium. Megapenthes Prœti filius, Perſeum Iouis & Danaes filium propter patris mortem. Abas propter patrem Lynceum Magapentheum occidit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Phegeus Alphei filius, Alphesiboeæ filiæ suæ filiam. Amphion Terei filius, aui sui filios. Atreus Pelopis filius, Tantalum & Plisthenem Thyestis filios infantes in epulis Thyesti appositi.* Phillus Herculis filius, Sthenelum Electryonis proaui sui fratrem. Medus Aegei filius, Persen Æetæ fratrem Solis filium. Dædalus Eupalami filius, Perdicen sororis suæ filium, propter artificij inuidiam. *Hillus.*

CCXLV. *Qui soceros & generos occiderunt.*

IAson Æsonis filius Phlegionam,* Pelops Tantali filius, Oenomaum Martis filium.

Qui generos suos occiderunt.

Plegeus Alphei filius, Alcmæonem Amphiarai filium. Idem & Eurypylum, Æeta Solis filius Phryxum Athamantis filium.

CCXLVI. *Qui filios suos inepulis consumpserunt.*

TEreus Martis filius ex Progne Ityn. Thyestes Pelopis ex Ærope; Tantalum & Plisthenem. Clymenus Schœnei filius ex Harpalice filia, filium suum.

CCXLVII. *Qui à canibus consumpti sunt.*

ACtæon Aristei filius,* Thasius, Deloami sacerdotis Apollinis filius, ex eo Delo nullus canis est. Euripides tragœdiarum scriptor,† in templo consumptus est. *Thasius, vt apud Ouid. in Ibin.*

CCXLVIII. *Qui ab apro percussi interierunt.*

ADonis Cinyræ filius, Ancæus Lycurgi filius à Calydonio. Idmon Apollinis filius, qui extra metam exierat cum Argonautis apud Lycum regem.* Hyon ab apro vel leone, Atlantis & Pleonis filius. *Hyas.*

CCXLIX. *Faces scelerate.*

FAcem, quam sibi visa est parere Hecuba Cissei filia, siue Dymantis. Nauplij, ad saxa Capharæa, cum naufragium Achiui fecerunt. Helenæ, quam de muris ostendit, & Troiam prodidit. Althææ, quæ Meleagrum occidit.

CCL. *Quæ quadrigæ rectores suos prodiderunt.*

PHaetonta Solis filium ex Clymene. Laomedonta Ili filium ex Leucippe. Oenomaum Martis filium ex Asterie, Atlantis filia. Diomedem Atlantis filium, ex eadem. Hippolytum Thesei filium ex Antiope Amazone.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Amphiaraum Oiclei filium ex Clytæmneſtra, Theſtij filia. Glaucum Siſyphi filium ludis funebribus, Pelian * equæ ſuæ conſumperunt. Iaſonem Iouis filium ex Electra Atlantis filia. Salmoneus, qui fulmina in quadrigas ſedens imitabatur, cum quadriga fulmine ictus.

CCLI. Qui licentia Parcarum ab inferis redierunt.

CEres Proſerpinam filiam ſuam quærens. Liber pater ad Semelem matrem ſuam Cadmi filiam deſcendit. Hercules Iouis filius ad carnem Cerberum educendum. Aſclepius Apollinis & Coronidis filius. Caſtor & Polux Iouis & Ledæ filij alterna morte redeunt. Proteſilaus Iphicli filius, propter Laodamiam Acaſti filiam. Alceſtis Pelei filia, propter Admetum coniugem. Theſeus Ægei filius, propter Pirithoum. Hippolytus Theſei filius, volontate Dianæ, qui poſtea virbius eſt appellatus. Orpheus Oeagri filius, propter Eurydicem coniugem ſuam. Adonis Cinyræ & Zmirnæ filius, voluntate veneris. Glaucus Minois filius, reſtitutus à Polyido Carani filio. Vlyſſes Lacrtæ filius, propter patrem. Æneas Anchiſę filius, propter patrem. Mercurius Maiæ filius, aſſiduo itinere.

CCLII. Qui lacte ferino nutriti ſunt.

TElephus Herculis & Auges filius ab cerua. Ægiſthus Thyeſtis & Pelopiæ filius ab capra. Aeolus & Boetus Neptuni & Menalippes filij, à vacca. Hippothous Neptuni & Alopes filius, ab equa. Romulus & Remus Martis & Iliæ filij, ab lupa. Antilochus Neſtoris filius expoſitus in Ida monte, ab cane. Harpalice Harpalici regis Amymneorum filia, à vacca & equa. Camillæ Metabi regis volſcorum filia, ab equa.

CCLIII. Quæ contra fas concubuerunt.

IOcaſte cũ Oedipo filio. Pelopea cum Thyeſte patre. Harpalice cum Glymeno patre. Hipponamia cum Oenomao patre. Procris cum Erichtheo patre, ex quo natus eſt Aglaurus. Nictymene cum Epopeo patre, rege Leſbiorum. † Menophrus cum Cyllene filia in arcadia, & cum Bliade matre ſua.

Menephron, vt Ouid. 7. Meta.

CCLIIII. Quæ piiſſimæ fuerunt, vel piiſſimi.

ANtigona Oedipi filia, Polynicen fratrem ſepulturæ dedit. Electra Agamemnonis filia, in fratrem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

trem Oreſtem. Iliona Priami filia, in fratrem Polydorum,& parentes. Pelopea Thyeſtis filia in patrem, vt eum vindicaret. Hypſipyle Thoantis filia patri, cui vitam conceſſit. Calciope filia patrem non deſeruit, regno amiſſo. Harpalice Harpalici filia, in bello patrem ſeruauit, & hoſtem fugauit. Erigone Icari filia, patre amiſſo, ſuſpendio ſe necauit. Agaue Cadmi filia, in Illyrica Lycotherſen regem interfecit, & patri ſuo regnum dedit. Xantippe † Myconi patri incluſo carcere, lacte ſuo alimentum vitæ præſtitit. Tyro Salmonei filia, propter patrem filios ſuos necauit. In Sicilia cùm Aethna mons primùm ardere cœpit, Damon matrem ſuam ex igne rapuit. Item † Pythia patrem. Æneas item in Ilio Anchiſem patrem humeris,& Aſcanium filiũ ex incendio eripuit.* Cleops & Bitias Cidippe filij. Cidippe ſacerdos Iunonis Argiuæ, cùm boues in paſtionem miſiſſet, neque ad horam qua ſacra in monte ad templum Iunonis duci & fieri deberent, apparerent, & eſſent mortui: quæ niſi ad horam ſacra facta eſſent, ſacerdos interficiebatur. inter quam trepidationem Gleops & Bitias pro bobus ſub iugo ſe iunxerunt, & ad fanum ſacra, & matrem Cidippen in plauſtro duxerunt: ſacrificióque peracto, Cidippe precata eſt Iunonem, ſi ſacra eius caſtè coluiſſet, ſi filij aduerſus eam pij fuiſſent, vt quicquid bonum mortalibus poſſet contingere, id filiis eius contingeret. Precatione peracta plauſtrum & matrem filij domum reduxerunt, & feſſi ſomno acquieuerunt. At Cidippe diligenter agnouit nihil eſſe melius mortalibus quàm mori: & ob hoc obiit voluntaria morte.

Cimoni, vt in vulgatis codicibus Valerij legitur lib. 5. cap. 4. Anapias fortaſſis, & Amphinomus intelligendi, de quibus idem Valerius lib. 5. Cleobis & Biton ab Herodoto vocantur vide libro primo.

CCLV. Quæ impiæ fuerunt.

SCylla Niſi filia patrem occidit. Ariadne Minois filia fratrem & filios occidit. Progne Pandionis filia filiũ occidit. Daides coniuges ſuos patrueles occiderunt. Lemniades in Lemno inſula patres & filios occiderunt. Harpalice Clymeni filia, filium quem ex patris concubitu pepererat, occidit. Tullia Romanorum ſuper parentis corpus currum duxit, vnde vicus ſceleratus eſt dictus.

CCLVI. Quæ caſtiſſimæ fuerunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

PEnelope Icarij filia vxor Vlyſſis, Euadne Philacis filia coniunx Capanei, Laodamia Acaſti filia coniunx Proteſilai, Hecuba Ciſſei filia vxor Priami, Theonoe Theſtoris filia vxor Admeti. Romanorum Lucretia Lucretij filia, coniunx Collatini.

CCLVII. Qui inter ſe amicitia iunctiſſimi fuerunt.

PYlades Strophij filius cum Oreſte Agamemnonis filio. Pirithous Ixionis filius cum Theſeo Ægei filio. Achilles Pelei filius cum Patroclo Menœtij filio. Diomedes Tydei filius cum Sthenelo Capanei filio. Peleus Aeaci filius cum Phœnice Amyntoris filio. Hercules Iouis filius cum Philocteta Pœantis filio. Armodius & Ariſtogiton more fraterno. In Sicilia Dionyſius tyrannus crudeliſſimus cum eſſet, ſuóſque ciues cruciatibus interficeret, Mœrus tyrannum voluit interficere: quem ſatellites cum deprehendiſſent, armatum ad regem perduxerunt, qui interrogatus, reſpondit ſe regem voluiſſe interficere. quem rex iuſſit crucifigi. à quo Mœrus petit tridui commeatum, vt ſororem ſuam nuptui collocaret, & daret tyranno Selinuntium amicum ſuum & ſodalem, qui ſponderet eum tertio die venturum. cui rex indulſit commeatum ad ſororem collocandam, dicítque rex Selinuntio, vt niſi ad diem Mœrus veniret, eum eandem pœnam paſſurum, & dimitti Mœrum. Qui collocata ſorore, cum reuerteretur, repentè tempeſtate, & pluuia orta, flumen ita increuit, vt nec tranſiri nec tranſnatari poſſet. ad cuius ripam Mœrus conſedit, & flere cœpit, ne amicus pro ſe periret. Phalaris autem Selinuntium crucifigi cum iuberet, ideo quòd horæ ſex tertij iam diei eſſent, nec veniret Mœrus. cui Selinuntius reſpondit, diem adhuc non præteriiſſe. Cúmque iam horæ nouem eſſent, rex iubet duci Selinuntium in crucem. Qui cum duceretur, vix tandem Mœrus liberato flumine, conſequitur carnificem, exclamátque à longè: Suſtine carnifex, adſum quem ſpopondi. Quod factum regi nunciatur. quos rex ad ſe iuſſit perduci, rogauítque eos, vt ſe in amicitiam reciperent, Armodius & Ariſtogiton, vitámque Mœro conceſſit. idem in Sicilia eundem Phalarim Armodius cum vellet interficere, ſimulationis cauſa

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſcropham porcellos habentem occidit ; & venit ad Ariſtogitonem amicum ſuum enſe ſanguinolento, dicítque ſe matrem interfeciſſe, rogátque eum vt ſe celaret : qui cum ab eo celaretur, rogauit Ariſtogitonem, vt progrederetur, rumoréſque qui eſſent de matre ſibi renunciaret * nullos eſſe rumores: qui veſpere ita litem contraxerunt, vt alius alio potiora ingererent : nec ideò Ariſtogiton voluit obiicere, eum matrem interfeciſſe. Cui Armodius patefecit, ſe ſcropham porcellos habentem interfeciſſe, & ideò matrem dixiſſe. cui indicat ſe regem velle interficere : rogátque eum ; vt ſibi adiutorio eſſet. qui cùm ad regem interficiendum veniſſent, deprehenſi ſunt à ſatellitibus armati. & cùm perducerentur ad tyrannum, Ariſtogiton à ſatellitibus effugit. Armodius autem ſolus cùm perductus eſſet ad regem, quæreretque ab eo quis ei fuiſſet comes, ille ne amicum proderet, linguam dentibus ſibi præcidit, eámque regis in faciem inſpuit. Niſus cum Eurialo ſuo, pro quo & mortuus eſt.

a Eadem de Damone & Pythia Valer. lib. 4. cap. 7. refert. Quanquam haud ſcio an hic quoque in propriis nominibus erratum ſit, quemadmodum ſuprà quoque.

CCLVIII. *Atreus & Thyeſtes.*

ATreus & Thyeſtes germani cùm in diſſenſione ſibi nocere non poſſent, in ſimulatã gratiam redierunt; qua occaſione Thyeſtes cum fratris vxore concubuit. Atreus verò ei filium epulando appoſuit : quæ ſol ne pollueretur, aufugit. Sed veritatis hoc eſt : Atreum apud Mycenas primùm ſolis eclipſim inueniſſe : cui inuidens frater, ex vrbe diſceſſit.

CCLIX. † *Lyncus.*

Lynceus alij. Scythiæ fortaſſe : ſic enim & Boccatius legit.

LYncus rex * Siciliæ fuit, qui miſſum à Cerere Triptolemum, vt hominibus frumentum monſtraret, ſuſceptum hoſpitio, vt in ſe gloriam tantam migraret, interimere cogitauit. Ob quam rem irata Ceres, eum conuertit in lyncem varij coloris, vt ipſe variæ mentis extiterat.

CCLX. *Eryx.*

ERyx Veneris & Butæ filius fuit, qui occiſus ab Hercule eſt. monti ex ſepultura ſua nomen im-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

posuit, in quo Æneas Veneris templum constituit. in hoc autem monte dicitur etiam Anchises sepultus, licet secundum Catonem ad Italiam venerit.

CCLXI. Agamemnon, qui ignarus Dianæ ceruam occidit.

CVm de Græcia ad Aulidem Danai venissent, Agamemnon Dianæ ceruam occidit ignarus: vnde dea irata, flatus ventorum remouit. Quare cum nec nauigare possent, & pestilentiam sustinerent, consulta oracula dixerunt, Agamemnonio sanguine esse placandam Dianam. Ergo cum ab Vlyxe per nuptiarum simulationem, adducta Iphigenia in eo esset vt immolaretur, numinis miseratione sublata est & cerua supposita, & translata ad Tauricam ciuitatem, regi Thoanti tradita est, sacerdòsque facta, * ductum ne Dianæ secundum consuetudinem statutam, humano sanguine numen placaret, cognouit fratrem Orestem, qui accepto oraculo carendi * sororis causa, cum amico Pylade Colchos petierat, & cum occiso Thoante simulacrum sustulit, absconditum fasce legnorum, (vnde & fascelis dicitur, notandum à face cum qua pingitur, propter quod & lucifera dicitur) & Ariciam detulit. Sed cum postea Romanis sacrorum crudelitas displiceret, quanquam serui immolarentur, ad Laconas Diana translata est, vbi sacrificij consuetudo adolescentum verberibus seruabatur, qui vocabantur Bomonicæ, quia * auri superpositi contendebant, qui plura posset verbera sustinere. Orestis verò ossa de Aricia Romam translata sunt, & condita ante templum Saturni, quod est ante cliuum Capitolinum iuxta Concordiæ templum.

Videtur deesse aliquid.

aris

Hic iterum desunt octo capita, vt videre est in indice.

Iouis & Europæ filius, Cygnus alter Martis filius, quem idem Hercules occidit.

CCLXX. Qui formosissimi fuerunt.

IAsion * Illithij filius, quem Ceres dicitur amasse, quòd ipsum historiis creditur. Cinyras Paphi filius rex Assyriorum. Anchises Assaraci filius, quem Venus amauit. Alexander Paris Priami filius & Hecubæ, quem Helena secuta est. Nireus Charopis filius. Cephalus Pandionis filius, quem Aurora amauit. Tithonus

Coritialij. alij Minois.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Laomedontis filius, Auroræ coniunx, Parthenopæus Meleagri & Atalantes filius, Achilles Pelei & Thetidis filius, Patroclus Menœtij filius, Idomeneus qui Helenam amauit. Theseus Ægæi & Aethræ filius, quem Ariadne amauit. *Suprà Deionis filium dixit.*

CCLXXI. Qui ephebi formosissimi fuerunt.

ADonis Cinyræ & Smyrnæ filius, quem venus amauit. Endymio Ætoli filius, quem Luna amauit. Ganymedes Erichthonij filius, quem * Iouis amauit. Hyacinthus Oebali filius, quem Apollo amauit. Narcissus cephisi fluminis filius, qui se ipsum amauit. Atlantius Mercurij & veneris filius, qui hermaphroditus dictus est. Hylas Theodamantis filius, quem Hercules amauit. Chrysippus Pelopis filius, quem Theseus ludis rapuit. *Iupiter*

Deest caput CCLXXII. De iis qui in Areopago causam dixerunt.

CCLXXIII. Qui primi ludos fecerunt, vsque ad Aeneam quintum decimum.

* * *

QVinto loco Argis, quos fecit Danaus Beli filius, filiarum nuptiis canu, vnde Hyemeneus dictus. Sexto autem iterum Argis, quos fecit Lyncus Ægypti filius, Iunoni Argiuæ, qui appellantur ἀσπιδηφόρια: quibus ludis qui vicit, accipit pro corona clypeum, ideo quod Abas Lyncei & Hypermestræ filius nunciauit, Danaum parentibus periisse, cui Lynceus de templo Iunonis Argiuæ detraxit clypeum † quod Danaus in iuuenta gesserat, & Iunoni sacrauerat, & Abanti filio muneri dedit. In his ludis qui semel vicit, & iterum descendit ad certamen, vt nisi iterum vincat, sæpe descendat. Septimo autem loco Perseus Iouis & Danaes filius, funebres Polydectæ nutritori suo in insula Seripho, vbi cum luctatur, percussit Acrisium auum suum, & occidit. Itaque quòd sua voluntate noluit, in deorum factus est numero. Octauo loco fecit Hercules Olympiæ gemnicos, Pelopi Tantali filio, in quibus ipse contendit, pammachum quod nos pancratium vocamus, cum Achareo. Nono loco facti sunt in Nemea Archemoro Lyci & Eurydices filio, *quem*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quos fecerunt ſeptem duces qui Thebas ibant oppugnatum. in quibus ludis poſtea vicerunt curſu Eunæus & Deiphylus Iaſonis & Hypſipyles filij. his quoque ludis Pythaules, qui Pythia cantauerunt, ſeptem habuit palliatos: qui voce cantauerunt, vnde poſtea appellatus eſt Choraules. Decimo Iſthmia Melicertæ Athamantis filio & Inûs, feciſſe dicitur Eratocles, alij pœtæ dicunt Theſeum. vndecimo fecerunt Argonautæ in Propontide Cyzico regi vnà cum filio, quem Iaſon imprudens noctu in litore occiderat, ſaltu, luctatione, & iaculo. Duodecimo autem Argiuis, * quos fecit Acaſtus Pelei filius. his ludis viceruut, Zethus Aquilonis filius dolichodromo, Calais eiuſdem filius diaulo, Caſtor Iouis filius ſtadio, Pollux eiuſdem filius ceſtu, Telamon Æaci filius diſco, Peleus eiuſdem luctatione, Hercules Iouis filius pammacho, Meleager Oenei filius iaculo, Cygnus Martis filius armis occidit Pilum Diodoti filium, Bellerophontes vicit equo. Quadrigis autem vicit Iolaus Iphicli filius. Glaucum Siſyphi filium, quem equi mordici diſtraxerunt. Eurytus Mercurij filius ſagittis, Cephalus Deionis filius funda, Olympus Marſyæ diſcipulus tibiis, Orpheus Oeagri filius cithara, Linus Apollinis filius cantu, Eumolpus Neptuni filius ad Olympi tibias voce. Tertiodecimo fecit in Ilio Priamus cenotaphium Paridi, quem natum iuſſerat interfici, gymnicos, in quibus † certari ſunt curſu, Neſtor * Nerei filius, Helenus Priami filius, Deiphobus eiuſdem, Polites eiuſdem, Telephus Herculis filius, Cygnus Neptuni filius, Sarpedon Iouis filius, Paris Alexander paſtor Priami ignarus filius. vicit autem Paris, & inuentus eſt eſſe Priami filius. Quartodecimo Achilles Patroclo funebres, in quibus Aiax vicit lucta, & accepit lebetem aureum munus. deinde Menelaus vicit iaculo, & accepit muneri iaculum aureum. dimiſſo ſpectaculo eodem, Phrygas captiuas duodecim in rogum Patrocli & equum & canem coniecit. Quintodecimo fecit Æneas veneris & Anchiſæ filius, in Sicilia ad Aceſten Criniſi fluminis filium, hoſpitem. Ibi Æneas patris ornauit exequias, ludicróque certamine honores

certarunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

debitos manibus ſoluit, in quibus primùm nauale certamen fuit de * Mneſtheo, nauis, Piſtris Gyas, nauis Chimęræ: Sergeſtus, nauis Centaurus. Vicit autem cum Cloanthus naui Scylla, & accepit præmium talentum argenti, auratam clamydem ex purpura intextum Ganymeden. Mneſtheus loricam adeptus eſt, Gygas abſtuliç lebetas, cymbiáque argento cælata. Sergeſtus captiuam cum duobus filiis nomine Pholoen. Secundo deinde certamine † curſu, Niſus, Euryalus, Diores, Salius, Helimus, Panopes. vicit Euryalus, accepit præmium equũ phalaris inſignem, ſecundo Helimus Amazoniam pharetram, tertio Diores galeam Argolicam, Salio exuuias leonis donauit, Niſo clypeum opus Didymaonis. Tertio deinde certamen ceſtibus Dares & Entellus. vicit Entellus, accepit præmium taurum, Dareti galeam & enſem tribuit. Quarto deinde certarunt ſagitta, Hypocoon, Mneſtheus, Aceſtes, Eurytion, qui accepit muneri galeam, quis iudicis * propter omne Aceſtæ honorẽ ceſſit. Quinto Aſcanio puero duce luſerunt pueri Troiani,

ſcilicet certarunt

CCLXXIIII. *Quis quid inuenerit.*

NOmine Ceraſſus vinum cum Acheloo flumine in Aetolia miſcuit, vnde miſcere κερᾶσαι eſt dictum. Antiqui autem noſtri in lectis triclinaribus in † pulchris capita aſellorum vite alligata habuerunt, ſignificantes * ſuauitatem inueniſſe. Caper autem vitem quam præroſerat, plenius fructum protulit, vnde etiam potationem inuenerunt. Pelethronius frenos & ſtratum equis primus inuenit. Bellona prima acum reperit, quæ Græcè belone appellatur. Cadmus Agenoris *filius æs* Thebis primus inuentum condidit. † Sacus Iouis filius in Panchaia in monte Taſo aurum primus inuenit. † Indus rex in Scythia argentum primus inuenit, quod Erichthonius Athenas primùm attulit. Elide, quæ vrbs eſt in Peloponneſo, certamina quadrigarum primùm inſtituta ſunt. Midas rex, Cybeles filius Phryx, plumbum album & nigrum primus inuenit. Arcades res diuinas primi diis fecerunt. Phoroneus Inachi filius arma Iunoni primus fecit, qui ob eam cauſſam primus regnandi poteſtatem habuit. Chiron Centaurus Saturni filius, artem medicinam chirurgicam ex herbis

falcris

Cæacus, vt Polydorus de inuentoribus rerũ, quãuis ille Cæaco nõ aurũ, ſed argentũ inuentum tribuit, vt etiã Cadmo non æs, ſed aurum.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

† *Lycus fortasse.*

primus instituit. Apollo artem ocularíam medicinam primus fecit. Tertio autem loco Asclepius Apollinis filius, clinicen reperit. Antiqui obstetrices non habuerunt, vnde mulieres verecundia ductæ interierant. Nam Athenienses cauerant, ne quis seruus aut fœmina artem medicinam disceret. Agnodice quædam puella virgo concupiuit medicinam discere, quæ cum concupisset, demptis capillis, habitu virili, se Hierophilo cuidam tradidit in disciplinam. quæ cum artem didicisset, & fœminam laborantem audisset, ab inferiore parte veniebat ad eam: quæ cum credere se noluisset, æstimans virum esse, illa tunica sublata, ostendebat se fœminam esse: & ita eas curabat. Quod cum vidissent medici, se ad fœminas non admitti, Agnodicen accusare cœperunt, quod dicerent eum glabrum esse, & corruptorem earum, & illas simulare imbecillitatem. † Quò cum Areopagitæ consedissent, Agnodicen damnare cœperunt. quibus Agnodice tunicam alleuauit, & se ostendit fœminam esse. Et validius medici accusare cœperunt, quare * tum fœminæ principes ad iudicium conuenerunt, & dixerunt: Vos coniuges non estis, sed hostes: quia quæ salutem nobis inuenit, eam damnatis. Tunc Athenienses legem emendarunt * vt ingenuæ artem medicinam discerent. Perdix Dædali sororis filius * & circinum & serram ex piscis spina reperit. Dædalus Eupalami filius, deorum simulacra primus fecit. Euhadnes, qui in Chaldæa de mari exisse dicitur, astrologiam interpretatus est, Lydi furculis * lanam fecerunt, postea idem semen * Pan fistulæ cantum primus inuenit. In Sicilia frumentum Ceres prima inuenit. Tyrrhenus Herculis filius tubam primus inuenit, hac ratione, quòd cùm carne humana comites eius vescerentur, ob crudelitatem incolæ circa regionem diffugerunt. tunc ille quia ex eorum * decesserat, concha pertusa buccinauit, & pagum conuocauit, testatique sunt se mortuum sepulturæ dare, nec cõsumere. Vnde tuba Tyrrhenum melos dicitur. Quod exemplum hodie Romani seruant: & cùm aliquis decessit, tubicines cantant, & amici conuocantur, testandi gratia, cum neque veneno, neque ferro interiisse. Cornicines autem classici inuenerunt, Afri & Ægyptij pri-

pro Quare

mum fuſtibus dimicauerũt, poſtea Belus Neptuni filius gladio belligeratus eſt, vnde bellum eſt dictum.

CCLXXV. Oppida qui quæ condiderunt.

IOuis in India Thebas Thebaidas, nomine nutricis ſuæ: quæ Hecatompylæ appellantur, ideo quòd centum portas habent. Minerua in Chalcide Athenas, quas ex ſuo nomine appellauit. Epaphus Iouis filius in Ægypto Memphim. Arcas Iouis filius, in Arcadia Trapezũta. Apollo Iouis filius Arnas * Eleuſinus Mercurij filius, Eleuſinem. Dardanus Iouis filius, Dardaniam. Argus Agenoris filius Argos, quæ * Cadmus Agenoris filius Thebas Heptapylas, quæ ſeptem portas habuiſſe dicitur. Perſeus Iouis filius Perſeidas. Caſtor & Pollux Iouis filij Dioſcorida. Medus Aegei & Medeæ filius, in Ecbatanis Medam. Nilus Solis filius, Carmentum * Liber in India Hammonem. Ephyre nympha Oceani filia Ephyren, quam poſtea Corinthum appellarunt. Sardo Stheneli filia Sardis. Cynaras Paphi filius, filiæ ſuæ nomine Smyrnam. Perſeus Iouis filius Mycenas. Semiramis Dercetis filia in Syria Babylonem.

CCLXXVI. Inſulæ maximæ.

MAuritania poſita ad ſolis occaſum in circuitu ſtadia lxxvj. Ægyptus in ſole & auſtro poſita, quem Nilus circumlauat, circuitu ſtadia * Sicilia in triſcelo * poſita, circuitu ſtadia xxxdlxx. * Sardinia in circuitu ſtadia xccl. Creta in longitudine * & oppida vtraque parte centum poſſidet circuitu ſtadia xxc. Cyprus poſita eſt inter Ægyptum & Africam, ſimilis ſcuto Gallico * circuitu ſtadia xlic. Rhodos in rotundo poſita, circuitu ſtadia xxc. Eubœa conſimilis arcui circuitu ſtadia xxcc. Corcyra, ager bonus, circuitu ſtadia xxc. Sicyon ager bonus, circuitu ſtadia mille centum. Tenedos inſula contra Ilium circuitu ſtadia mcc, Corſica, ager peſſimus, circuitu ſtadia mcxx. Cyclades inſulæ ſunt nouem, id eſt Andros, † Micos, Delos, † Tenedos, Naxos, Seriphus, Gyarus, † Tardos, † Rhene.

Myconos, Tenos, Paros Rheniam vocat Strabo libro decimo.

CCLXXVII. Rerum inuentores primi.

PArcæ Clotho, Lacheſis, Atropos, inuenerunt literas græcas ſeptem [A.B.H.T.I.Y.] * Alij dicunt Mercu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

rium, ex gruum volatu: quæ cum volant, literas exprimunt. Palamedes autem Nauplij filius inuenit æquè literas vndecim * Simonides literas æquè quatuor † ω. ε. ξ. φ. Epicharmus Siculus literas duas † π & ϟ. Has autem Græcas Mercurius in Ægyptum primus detuliſſe dicitur, ex Ægypto Cadmus in Græciam, quas Euandrus profugus ex Arcadia in Italiam tranſtulit, quas mater eius Carmenta in Latinas commutauit numero XV. * Apollo in cithara, cæteras adiecit: idem Mercurius & palæſtram mortales primus docuit. Ceres fruges ſerere, boues domare, & alumno ſuo Triptolemo fruges ſerere demõſtrauit, qui cum ſeruiſſet, & ſus, id eſt porcus, quod ſeuerat effodiſſet, ſuam comprehendit, & duxit ad aram Cereris: & frugibus ſuper caput eius poſitis, eidem Cereri immolauit. Inde primùm inuentũ eſt, ſuper hoſtias molam ſalſam imponere. Velificia primùm inuenit Iſis. nã dum quærit Harpocratem filium ſuum, rate velificauit. Minerua prima nauem biproram Danao ædificauit, in qua Ægyptum fratrem profugit.

alij ω. ν. ξ. ϟ.
alij β. & χ.

Deſunt nonnulla.

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CLARISSIMI VIRI,

C. IVLII HYGINI, AVGVSTI LIBERTI POETICON ASTRONOMICON, Libri quatuor.

DE MVNDI ET SPHAERAE AC vtriusque partium declaratione, Liber primus.

PROOEMIVM.

HYGINVS M. Fabio S.P.D.

ESTI studio Grammaticæ artis inductum, non solum versuum moderatione, quam pauci peruidentur, sed historiarum quoque varietate, qua scientia rerum perspicitur, præstare video, facilius etiam scriptis tuis perspici potest, desiderans potius scientem quàm liberalem iudicem: tamẽ quo magis exercitatus & nonnullis etiam sæpius in his rebus occupatus esse videar, & ne nihil in adolescentia laborasse diceter, & imperitorum iudicio desidiæ subirem crimen, hoc velut rudimento scientiæ nisus, scripsi ad te. Non vt imperito monstrans, sed vt scientissimum commonens. Sphæræ figurationem, circulorúmque qui in ea sunt notationem: & quæ ratio fuerit, vt non æquis partibus diuideretur. Præterea terræ marisque distinitionem, & quæ partes eius non habitantur, vt multis iustisque de causis hominibus carere videantur, ordine exposuimus. Rursusque redeuntes ad sphærã, duo & 40. signa nominatim perunumerauimus. Exinde vniuscuiusque signi historias, causamque ad sidera perlationis ostendimus. Eodem loco nobis vtile visum est persequi eorum corporum deformationes, & in his numerum stellarum. Nec prętermisimus ostendere ad septem circulorum notationem, quæ corpora aut partes corporum peruenirent, & quemadmodum ab his diuiderentur. Diximus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

etiam in æſtiui circuli diffinitione, quærentes quare non idem hyemalis vocaretur: & quid eos fefellerit, qui ita ſenſerint. Et quid in ea parte ſphæræ ſolis efficiat curſus. Præterea quare circulos in octo partes diuideremus, ordine expoſuimus. Scripſimus etiam quo loco circulus æquinoctialis foret conſtitutus, & quid efficeret ad eum peruenieus ſol. In eiuſdem circuli demonſtratione oſtẽdimus, quare Aries inter ſidera celerimus diceretur. Pauca præterea de hyemali circulo diximus. Exinde Zodiacum circulum diffiniuimus, & eius effectus: & quare potius 12. ſigna quàm 11. numerentur: quid etiam nobis de reliquis circulis videretur. His præpoſitis rebus, ad id loci venimus, vt exponeremus vtrum mundus ipſe cum ſtellis verteretur, an mundo ſtante vagæ ſtellæ ferrentur, & quid de eo nobis & compluribus videretur, quáque ratione ipſe mudus verteretur. Præterea quare nonnulla ſigna celerius exorta, ſerius occiderent: nonnulla etiam tardius cæteris exorta, citius ac occaſum peruenirent. Quare etiam quæ ſigna pariter oriantur, non ſimul occidant. Eodẽ loco diximus, quare non eſſent in ſphęra, ſuperiora interioribus hemicycli æqualia, & quot modis ſtellas videre non poſſimus. præterea ſcripſimus in 12. ſignorum ortu, quæ de reliquis corpora exoriri, & quæ eodem tempore occidere viderentur. Deinde perſcripſimus vtrum ſol cum mundo fixus verteretur, an ipſe per ſe moueretur: & cum ipſe per ſe moueatur, & contra 12. ſignorum ortus eat, quare cum mundo exoriri & occidere. Deinde protinus de Lunæ curſu pauca propoſuimus, & vtrum ſuo an alieno lumine vteretur. Eclipſis ſolis & lunæ quomodo fieret: quare luna per eundem circulum iter faciens, celerius ſole currere videatur: & quid fefellerit eos qui ita ſenſerint. Quinque ſtellæ quantum habeant interuallum, & vtrum quinque an ſeptem ſint? & vtrum quinque certæ errent, an omnes: & quinque quomodo currant. Diximus etiam qua ratione priores Aſtrologi non eodem tempore ſigna & reliquas ſtellas reuerti dixerint, & quare metam diligentiſſimè obſeruaſſe videantur: & quid reliquos fefellerit in eadem cauſa. In his igitur tam multis & variis rebus nõ erit mirum aut pertimeſcendum, quod tãtum numerum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

verſum ſcripſerimus: neque enim magnitudinem voluminis, ſed rerum multitudinem per nos conuenit ſpectare. Quòd ſi longior in ſermone viſus fuero, non mea facunditate, ſed rei neceſſitate factum exiſtimato: nec ſi breuius aliquid dixero, minus idem valere confidito, quàm ſi pluribus eſſet audiendum verbis. Etenim præter noſtram ſcriptionem ſphæræ, quæ fuerunt ab Arato dicta obſcurius, perſecuti planius oſtendimus, vt penitus id quod cœpimus exquiſiſſe videremur. Quòd ſi vel optimis optimis vſus authorib. effeci, vt neque verius, neque breuius diceret quiſpiam, non immeritò fuerim laudari dignus à vobis, quæ vel ampliſſima laus hominibus eſt doctis. Si minus, non deprecamur in hac confectione noſtram ſcientiam ponderari. Ideóque maioribus etiam niti laboribus cogitamus, in quibus & ipſi exerceamur, & quibus volamus nos probare quid poſſimus. Etenim neceſſariis noſtris hominibus ſcientiſsimis maximas res ſcripſimus, non leuibus occupati rebus, populi captamus exiſtimationem: ſed ne diutius de eo quod negligimus loquamur, ad propoſitum veniemus, & initium rerum demonſtrabimus.

De mundo & Sphæra.

MVNDVS appellatur is qui conſtat ex ſole & luna & terra, & omnibus ſtellis. Sphæra eſt ſpecies quædam in rotundo conformata, omnibus ex partibus æqualis apparens, vnne reliqui circuli finiuntur. Huius autem neque exitus, neque initium poteſt definiri. Ideo quòd in rotundo omnes tractus & initia & exitus ſignificari poſſunt.

De Centro.

CEntrum eſt, cuius ab initio circunductio ſphæræ terminatur, ac terræ poſitio conſtituta declaratur.

De Axi.

DImenſio quæ totius oſtenditur ſphæræ eſt, cum ex vtriuſque partibus eius ad extremam circunductionem rectæ, vt virgulæ perducuntur, quæ dimenſio à compluribus axis eſt appellata. huius autem cacumina,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quibus maximè sphæra nititur, Poli appellantur: quorum alter ad aquilonem spectans, Boreus: alter adpositus Austro, Notius est dictus.

De Significationibus.

SIgnificationes quædam in circunductionem sphæræ circuli appellantur, è quibus paralleli dicuntur, qui ad eundem polum constituti finiuntur. Maximi autem sunt, qui eodem centro quo sphæra continentur. Horizon appellatur is, qui terminat ea quæ perspici aut non videri possunt. Hic autem in certa ratione diffinitur, quòd modò polo subiectus, & circulis his qui paralleli dicuntur, modò duobus extremis & æqualibus nixus, modò aliis partibus adiectus terræ peruidetur ita, vtcunque fuerit sphæra collocata.

De Polo.

POlus is qui Boreus appellatur, peruideri potest semper. Notius autem, ratione dissimili semper est à conspectu semotus. Naturalis autem mundi statio physice dicitur: ea est enim Boreo polo finita, vt omnia é dexteris partibus exoriri, in sinistris occidere videantur. Exortus enim est subita quædam species obiecta nostro conspectui. Occasus autem pari de causa, vt erepta ab oculis visa.

De figuratione circulorum sphæræ.

IN finitione mundi circuli sunt paralleli quinque, in quibus tota ratio sphæræ consistit, præter eum qui Zodiacus appellatur. qui quòd non vt cæteri circuli certa dimensione finitur, & inclinatior aliis videtur, loxos à Græcis est dictus. Quinque autem, quos suprà diximus, sic in sphæra metiuntur. initio sumpto à polo qui Boreus appellatur, ad eum qui Notius & Antarcticos vocatur. In 30. partes vnumquodque hemisphærium diuiditur, ita vti dimensio significari videatur in tota sphæra per 60. partes factas. Deinde ab eodem principio Boreo sex partib. ex vtraque finitione sumptis, circulus ducitur, cuius centrum ipse est polus finitus, qui circulus arcticos appellatur, quod intra eum arcturi simulacra, vt inclusa perspiciuntur: quæ signa à nostris vrsarum specie, ficta, septentriones appellantur. Ab hoc circulo de reliquis partibus quinque sumptis eodem centro quo suprà

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

diximus circulus ducitur, qui therinos tropicos appellatur. Ideo quòd sol cum ad eum circulum peruenit, æstatem effecit eis qui in aquilonis finibus sunt: hyemem autem, eis quos austris flatibus appositos ante diximus. Præterea quòd vltra eum circulum sol non transit, sed statim reuertitur, tropicos est appellatus. Ab hac circuli significatione quatuor de reliquis partibus sumptis ducitur circulus æquinoctialis, à Græcis isemerinos appellatus, ideo quòd sol cum ad eum orbem peruenit, æquinoctium perficit. hoc circulo facto, dimidia sphæræ pars constituta perspicitur. E contrario item simili ratione à Notio Polo sex partibus sumptis, vt suprà de Boreo diximus, circulus ductus antarcticos vocatur: quòd contrarius est circulo, quem arcticon suprà ei diffiniuimus. Hac diffinitione Sphæræ centróque poli, qui Notius dicitur, quinque partibus sumptis circulus chimerinus tropicus instituitur, à nobis hyemalis, à nonnullis etiam brumalis appellatus. ideo quòd sol cum ad eum circulum peruenit, hyemem efficit his qui ad aquilonem spectant, æstatẽ autem his qui in Austri partibus domicilia constituerunt. Quantò enim abest longius ab illis qui in aquilonis habitant finibus, hoc hyeme maiore conflictantur, æstate autem hi quibus sol appositus peruidetur. Itaque Æthiopes sub vtroq; orbe necessariò fiunt. Ab hoc circulo ad æquinoctialẽ circulum, reliquæ fiũt partes quatuor. Ita vt sol per octo partes sphæræ currere videatur. Zodiacus autẽ circulus sic vel optimè diffiniri poterit, vt signis factis, sicut postea dicemus, ex ordine circulus perducatur. Qui autẽ Lacteus vocatur, contrarius æquinoctiali, ibi oportet vt eum medium diuidere, & bis ad eum peruenire videatur, semel in eo loco vbi aquila constituitur, iterũ autẽ ad eius signi regionẽ quod procyõ vocatur. Duodecim signorũ partes sic diuidũtur. quinq; circuli, de quibus suprà diximus, ita finiuntur, vt vnusquisque eorum diuidatur in partes duodecim, & ita ex corũ punctis lineæ perducãtur, quæ circulos significãt factos, in quibus duodecim signa describãtur. Sed à nonnullis imperitioribus quæritur, quare nõ æquis partib⁹ circuli finiãtur, hoc est, vt de 30. partib. quinæ pares diuidãtur, & ita circuli pari ratione ducãtur. Id facilimè defendi

quin posse confidimus. Cum enim media sphæra diuisa est, eius circuli nullus potest æqualis esse, † qui quamuis proximè eum accedat, tamen minor esse videatur. Itaque qui primùm sphæram fecerunt, cùm vellent omnium circulorum æquas rationes esse, pro rata parte voluerunt significare, vt quanto magis à polo discederetur, hoc minorem numerum partium sumerent in circulis metiendis, quo necesse his erat maiorem circulum definire. Quod etiam ex ipsa sphæra licet intelligere. Quanto magis à polo discedes, hoc maiores circulos fieri, & hac re minorem numerum duci, vt pares eorum videantur effectus. Et si non in 30. partes vnumquodque hemisphærium diuidatur, sed in alias quotlibet finitiones, tamen eo ratio perueuit eius ac si 30. partes fecisset.

De Zodiaco circulo.

ZOdiacus circulus tribus his subiectus, de quibus suprà diximus, ex quadam parte contingit æstiuum & hyemalem circulum, æquinoctialem autem medium diuidit. Itaque sol per Zodiacum circulum currens, neque extra eum transiens, necessariò cum signis his, quibus innixus iter conficere videtur, peruenit ad eos quos suprà diximus orbes, & ita quatuor tempora definit. Nam ab Ariete incipiens, ver ostendit: & taurum & geminos transiens idem significat. Sed iam capitibus geminorum circulum æstiuum tangere videtur: & per cancrum & leonem transiens & virginem, æstatem efficit. Et rursum à virginis extrema parte transire, ad æquinoctialem circulum perspicitur. In libra autem æquinoctium conficit, & autumnum significare incipit ab hoc signo transiens ad scorpium & sagittarium. Deinde protinus incurrit in hyemalem circulum, & capricorno, aquario, piscibus hyemem transigit. Itaque ostenditur non per tres ipsos circulos currere, sed Zodiacum transiens ad eos peruenire. Sed quoniam de his rebus diximus, nunc terræ positionem definiemus, & mare quibus locis interfusum videatur, ordine exponemus.

De Terra & Mari.

TErra mũdi media regione collocata, omnibus partibus æquali dissidens interuallo, centrum obtinet sphæræ. Hanc mediam diuidit axis in dimensione totius

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tius terræ. Oceanus autem regione circũductionis ſphæræ profuſus, propè totius alluit fines. Itaque & ſigna occidentia, in eundem decidere exiſtimantur. Sic igitur & terra contineri, poterimus explanare. Nam quæcunque regio eſt, quæ inter arcticon & æſtiuum finem collocata eſt, ea diuiditur trifariam, è quibus vna pars Europa, altera Aphrica, tertia Aſia vocatur. Europam igitur ab Aphrica diuidit mare ab extremis Oceani finib. & Herculis columnis. Aſiam verò & Libyam cum Ægypto diſterminatos Nili fluminis, quod Canopicon appellatur: Aſiam ab Europa Tanais diuidit, bifariam ſe coniiciens in paludem, quæ Meotis appellatur. Hac igitur definitione facilè peruidetur, mare omnibus obiectum finibus terræ. Sed ne videatur nonnullis mirum, cùm ſphæra in ſexaginta partes diuidatur, vt antè diximus, quare definiuimus ab æſtiuo circulo ad arcticum finem duntaxat habitari, ſic vel optimè defendimus. Sol enim per mediam regionem ſphæræ currens, nimium his locis efficit feruorem. Itaque quæ finis eſt ab æſtiuo circulo ad hyemalem, ea terra à Græcis διακεκαυμένη vocatur, quòd neque fruges propter exuſtam terram naſci, neque homines propter nimium ardorem durare poſſunt: extremæ autem regiones ſphæræ duorum circulorum, quorum alter Boreus, alter Notius vocatur, fine arctici circuli, & eius qui antarcticus vocatur, non habitantur, ideo quòd ſol eſt ſemper ab his circulis longè, ventíque aſſiduos habẽt flatus. Quamuis enim ſol perueniat ad æſtiuum circulum, tamen longè ab arctico videbitur fine. id ita eſſe, hinc quoque licet intelligere. Cum enim ſol peruenit ad eum circulum qui hyemalis vocatur, & efficiet nobis qui prope eum ſumus conſtituti nimium frigus, qui arbitramur eis locis frigoris eſſe, qui longius etiam abſunt à nobis? Quod cum in hac parte ſphæræ fiat, idem in altera parte definitum putabimus: ideo quòd ſimiles eius ſunt effectus. Præterea hinc quoque intelligimus illic maximum frigus, & in æſtiuo circulo calorem eſſe, quòd quà terra habitatur, eos videmus qui proximè ſunt arcticon finem, vti braccis, & eiuſmodi veſtitu veſtiuntur. Qui autem proximi ſunt æſtiuo circulo, eos Æthiopas & peruſto corpore eſſe. Habitatur autẽ ſic tẽperatiſſimo

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cœlo, cum inter æstiuum circulum & arcticum finẽ hæc peruenit temperatio, quod ab arctico circulo frigus, ab æstiuo feruor exortus in vnum concurrens, mediam efficit finem temperatam, quæ habitari possit. Itaque cum sol ab eo loco discessit hyeme necessariò conflictamur, quòd ventum exorientem non reuerberat sol. Quod cum veniat in hac diffinitione, illud quod fieri posse videmus, vt hyemali circulo quoque aut ad arcticum finem habitari possit, quòd pares eodem proueniãt casus, certum quidem esse nemo contendit: neque peruenire eò potest quisquam propter interiectum terræ, quæ propter ardorem non habitatur. Sed cum videmus hanc regionem sphæræ habitari, illam quoque in simili causa posse constitui suspicamur.

CLARISSIMI VIRI,

C. IVLII HYGINI, AVGVSTI LIBERTI, DE SIGNORVM cœlestium historiis. Liber II.

SED quoniam quæ nobis de terræ positione dicenda fuerunt, & sphæram tam totam definiuimus: nunc quæ in ea signa sunt, nominabim⁹ sigillatim. E quibus igitur primùm duas arctos & draconem, deinde arctophylaca cũ corona dicemus. Cæterùm qui engonasim vocatur, exinde lyram cũ Olore & Cepheo & eius vxore Cassiopeia, filáque Andromeda & genero Perseo. Dicemus etiam protinus aurigam, à Græcis ἡνίοχον appellatum. Ophiuchum præterea cum sagitta, & aquila, paruóque delphine. Inde equum dicemus, cum eo sidere quod Delrotum vocatur. His corporibus enumeratis, ad duodecim signa peruenietmus. Ea sunt hæc: aries, taurus, gemini. deinde cancer cum leone & virgine. Præterea libra, dimidia pars scorpionis, & scorpius cum sagittario, & capricorno. Aquarius verò cum piscibus reliquas habet partes. His cõnumeratis suo ordine, est cetus cum Eridano flumine & lepore. Deinde

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Orion cum cane, & eo signo quod procyon dicitur. præterea est Argo cum Centauro & ara. Deinde hydra cum pisce qui notius vocatur. Horũ omniũ non inutile videtur historias proponere, quæ certè aut vtilitatem ad scientiã, aut iucunditatem ad delectationem afferent lectori.

Arctos maior.

IGitur, vt suprà diximus, initium est nobis arctos maxima. Hanc autem Hesiodus ait esse Calysto nomine, Lycaonis filiam, eius qui in Arcadia regnauit, eámque studio venationis inductam, ad Dianam se applicuisse, à qua non mediocriter esse dilectam propter vtriusque consimilem naturam, Postea autem ab Ioue compressam, veritam Dianę suum dicere euentum, quod diutius celare non potuit. Nam iam vtero ingrauescente propediem partus, in flumine corpus exercitatione defessum cum recrearet, à Diana cognita est non seruasse virginitatem: cui dea pro magnitudine suspicionis non minorem retribuit pœnam. Erepta enim facie virginali, in vrsæ speciem est conuersa, quæ Græcè arctos est appellata. In ea figura corporis Arcada procreauit. Sed vt ait Amphis comœdiarum scriptor, Iupiter simulatus effigiem Dianæ, cum virginem venantem vt adiurans persequeretur, amotam à conspectu ceterarum compressit. quæ rogata à Diana, quid ei accidisset, quòd tam grãdi vtero videretur, illius peccato id euenisse dixit. Itaque propter eius responsum in quam figuram suprà diximus, eam Diana conuertit. Quæ cum in sylua vt fera vagaretur, à quibusdam Ætolorum capta, ad Lycaonem pro munere in Arcadiam cum filio est deducta. Ibi dicitur insciã legis in Iouis Lycei templum se coniecisse, quam confestim filius secutus est. Itaque cum eos Arcades insecuti interficere conarẽtur, Iupiter memor peccati, ereptã Calysto cum filio inter sidera collocauit. Eámque Arctum, filium autem Arctophylaca nominauit. de quo postea dicemus. Nonnulli etiam dixerunt, cũ Calysto ab Ioue esset compressa, Iunonem indignatam in vrsam eam conuertisse: quam Dianæ venanti obuiam factam, ab ea interfectam, & postea cognitam inter sidera collocatam, sed alij dicunt: Cùm Calystonẽ Iupiter esset in sylua persecutus, Iunonem suspicatam, illud quod

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

euenit, contendisse, vt eum manifestò diceret deprehendisse. Iouem autem quò facilius suum peccatum tegeretur, in vrsæ speciem conuersam reliquisse. Iunonem autem in eo loco pro virgine vrsam inuenisse, quam Dianæ venanti vt eam interficeret demonstrasset: quod factum vt perspiceretur, Iouem ægrè tulisse, effigiem vrsæ stellis figuratam constituisse. Hoc signum, vt plures dixerunt, non occidit. & qui volunt aliqua de causa esse institutum, negant Thetin Oceani vxorem id recipere, cum reliqua sidera eò perueniant in occasum: quòd Thetis Iunonis sit nutrix, Cui Calysto succubuerit vt pellex.

Aratus. † Arietus autem Tegeates historiarum scriptor, non Calysto, sed Megisto dicit appellatam: & non Lycaonis, sed Cætei filiam, Lycaonis neptam, Præterea Cætea ipsum Engonasin nominari. Reliqua verò superioribus conueniunt. Quæ res in Nonacri monte Arcadiæ gesta narratur.

Arctos minor.

HAnc Aglaosthenes qui Naxica conscripsit, ait Cynosuram esse, vnam de Iouis nutricibus, ex Idæis nymphis, ab eius quoque nomine & vrbe quæ Hestiæa vocatur, à Nicostrato & sodalibus eius constituram: & portum qui ibi est, & agri maiorem partem, Cynosuram appellatam. Hanc autem inter Curetas fuisse, qui Iouis fuerunt administri. Nonnulli & Helicē & Cynosuram nymphas esse Iouis nutrices dicunt, & hac re etiam pro beneficio in mundo collocacas, & vtrasque Arctos nuncupatas, quas nostri Septentriones dixerunt. Sed maiorē arctum complures plaustro similem dixerunt, & ἅμαξαν Græcè appellarunt. Cuius hæc memoriæ prodita est causa. Initio qui sidera peruiderunt, & numerum stellarum in vnaquaque specie corporis constituerunt: quod non arctum, sed plaustrum nominauerunt, ex septem stellis duæ quæ pariles & maximè in vno loco viderentur, pro bobus haberentur, reliquæ verò quinque figuram plaustri simularent. Itaque & quod proximum huic est signum, Bootem nominari voluerunt: de quo posterius plura dicemus. Aratus quidem non hac re Bootem, nec illud plaustrum dicit appellari: sed quòd arctum videatur vt plaustrum circum polum, qui boreas appellatur,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

versari, & Bootes agitare eam dicatur. In quo non mediocriter videtur errare. Postea autem de vij. stellis, vt Parmenisçus ait, † quinque sunt à quibusdam astrologis cõstitutæ, vt vrsæ species non septem stellis perficeretur. Itaque & ille qui antea plaustrum sequẽs Bootes appellabatur, Arctophylax est dictus. Et iisdem temporibus quibus Homerus fuit, hæc arctos est dicta. De septẽtrionibus enim ille dicit, hanc vtroque nomine & arctum & plaustrum nominari. Bootis autem nusquam meminit Arctophylaca dici. Incidit etiam compluribus erratio, quibus de causis minor arctos Phœnice appellaretur. & illi qui hanc obseruant, verius & diligentius nauigare dicantur: & quare si hæc sit certior quàm maior, non omnes hanc obseruent. qui non intelligere videntur, de qua historia sit profecta ratio, vt Phœnice diceretur. Thales enim qui diligenter de his rebus exquisiuit, & hanc primus arcton appellauit, natione fuit Phœnix, vt Herodotus Milesius dicit. Igitur omnes qui Peloponnesum incolunt, priore vtuntur arcto. Phœnices autem quã à suo inuentore acceperunt, obseruant, & hanc studiosius perspiciendo, diligentius nauigare existimantur, & verè eã ab inuentoris † nomine Phœnicem appellant.

Quinque & viginti.

generi

Serpens.

HIc vasto corpore ostenditur inter duas arctos collocatus, qui dicitur aurea mala Hesperidum custodisse, & ab Hercule interfectus, à Iunone inter sidera collocatus, quòd illius opera Hercules ad eum est perfectus, qui hortum Iunonis tueri solitus existimatur. Ait enim Pherecydes, Iunonem cum duceret Iupiter vxorem, Terram inuenisse ferentem aurea mala cum ramis. Inde Iunonem admiratam petisse à terra vt in suis hortis sereret, qui erant vsque ad Atlantem montem. Cuius filiæ cum sæpius de arboribus mala decerperẽt, Iuno dicitur hunc ibi custodẽ posuisse. hoc etiam signi erit, quod in sideribus supra eum draconem Herculis simulacrum ostenditur, vt Eratosthenes demonstrat: quare quoduis licet intelligere, hunc maximè draconem dici. *Nonnulli enim dixerunt hunc draconem à Gigantibus Mineruæ obiectum esse, cum eos oppugnaret: Mineruam verò arreptum draconem contortum ad sidera iecisse, &

ad ipsum axem cœli fixisse. Itaque adhuc eum implicato corpore videri, vt nuper ad sidera perlatum.

Arctophylax.

Ouid. videtur Lycaona ipsam pro Boote accipere lib. 6. Fastorum. sic enim inquit: Tertia post nonas tenuere Lycaona Phœbe Fertur, & à tergo non habet vrsa metum.

DE hoc fertur, quòd sit Arcas Calystonis & Iouis filius, quem dicitur Lycaon cùm Iupiter ad eum in hospitium venisset, cum alia carne concisum pro epulis apposuisse. Studebat enim scire, si Deus esset, qui suum hospitium desideraret. Quo facto non minori pœna est affectus. nam statim Iupiter mensa proiecta, domum eius fulmine incendit. Ipsum autem in figuram lupi conuertit. At pueri membra collecta & composita in vnum, dedit cuidam Ærolorum alendum. qui adolescens factus, in syluis cum venaretur, insciis vidit matrem in vrsæ speciem conuersam: quam interficere cogitans, persecutus est in Iouis Lycei templum: quò & qui accessisset, mors pœna erat Arcadum lege. Itaque cum vtrunque necesse esset interfici, Iupiter eorum misertus, ereptos inter sidera collocauit, vt antè diximus. Hic autem è facto sequens vrsam perspicitur, & arctum seruans Arctophylax est appellatus. Nonnulli hoc dixerunt Icarium, Erigones patrem, cui propter iustitiam & pietatem existimatur. Liber pater vinum & vitem & vuam tradidisse, vt ostenderet hominibus quomodo fereretur, & quid ex eo nascereetur: & cum esset natum id, quomodo vti oporteret. qui cum seuisset vitem, & diligentissimè administrando floridam falce fecisset, dicitur hircus in vineam se coniecisse: & quæ ibi tenerrima folia videret, decerpsisse. quo facto, Icarium animo irato tulisse, eumque interfecisse, & ex pelle eius vrem fecisse, ac vẽto plenum præligasse, & in medium proiecisse, suósque sodales circa eum saltare coegisse. Itaque Eratosthenes ait, Ἰκαρίου ποτὶ πρῶτα πιεῖ κράτον ὄρχησαντο. Alij dicunt. Icarium cum à Libero patre vinum accepisset, statim vtres plenos in plaustrũ imposuisse. Hac re etiam Bootem appellatum. qui cũ per ambulans Atticorum fines, pastoribus ostenderet, nõnulli eorum auiditate pleni nouo genere potus inducti, somno consopiũtur. Atq; vt alij aliã in se partem reiciãt, vt semimortua membra iactantes, alia ac decebat loquebãtu.: reliqui eorũ arbitrati venenũ ab Icario datum pastoribus, vt eorũ pecora abi-

Bootes.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

geret in suos fines, Icarium interfectum in puteum dereciderunt: sed, vt alij demonstrant, secundum arborem quandam defoderunt. Qui autem obdormierant, experrecti, cum se nunquam melius quiesse fatererentur, ac requirerent Icarium, vt pro beneficio muneraretur, interfectores eius animi conscientia permoti statim se fugę mandauerunt, & in insulam Ætolorum peruenerunt: à quibus vt hospites recepti, domicilia sibi constituerunt. At Erigone Icarij filia permota desiderio parentis, cùm eum non redire videret, ac persequi eum conaretur, canis Icarij, cui Mera fuerat nomen, vlulans vt obitum domini lacrymari videretur, redit ad Erigonem: cui non minimam cogitatæ mortis suspicionem ostendit. Neque enim puella timida suspicari debebat nisi patrem interfectum, qui tot dies ac menses abesset. At canis vestem eius tenens dentibus, perducit ad cadauer, quod filia simul ac vidit, desperata spe, solitudine ac paupertate oppressa, multis miserata lacrymis, in eadem abore, sub qua parens sepultus videbatur, suspendio mortem sibi conscinit: cui mortuæ carnis spiritu suo parentauit. Nonnulli hunc in puteum se dereciss dixerunt, Anigrum nomine: quare postea neminem ex eo puteo bibisse, memoriæ tradiderunt. Quorum casum Iupiter miseratus, in astris corpora eorum deformauit. Itaque complures Icarium Bootem, Erigonem virginem nominauerunt, de qua posterius dicemus. Canem autem sua appellatione & specie Caniculam dixerunt, quæ à Græcis quòd ante maiorem canem exoritur, Procyon appellatur. Alij hos à Libero patre figuratos inter sidera dicunt. Interim cum in finibus Athenienssium multæ virgines sine causa suspendio sibi mortem consciscerent, quòd Erigone moriens erat precata, vt eodem leto filiæ Athenienssium afficerentur, quo ipsa foret obituta, nisi Icarij mortem persecuti, & eum forent vlti. Itaque cum id euenisset, vt antè diximus, petentibus eis, Apollo dedit responsum: Si vellent euentu liberari, Erigonæ satisfacerent. Qui quòd ea se suspenderat, instituerunt, vti tabula interposita pendente funibus se iactarent, vt qui pendentes, vento mouerentur. Quod sacrificium solenne ma-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſtituerunt: Itáque & priuatim & publicè faciunt, & id Aletidas appellant, quòd eam patre patrem perſequentem cum cane, vt ignotam & ſolitariam oportebat, mendicam appellabant, quas Græci aletidas nominant. Præterea canicula exorieus æſtu eorum loca & agros fructibus orbabat, & ipſos morbo affectos pœnas Icario cum dolore ſufferre cogebat, quòd latrones recepiſſent. quorum rex Ariſteus Apollinis & Cyrenes filius, Actæonis tempore periit à parente, quo pacto calamitate ciuitatem poſſet liberare. quem deus iubet multis hoſtiis expiare Icarij mortem, & ab Ioue petere, vt quo tempore canicula exoriretur, dies quadraginta ventum daret, qui æſtum caniculæ mederetur. Quod iuſſum Ariſteus confecit, & à Ioue impetrauit, vt Eteſiæ flarent. quas nonnulli Eteſias dixerunt, quòd quotannis certo tempore exoriuntur: Græcè enim ἔτος, annus Latinè eſt. Nonnulli etiam Æteſias appellauerunt, quòd expoſtulatæ ſunt ab Ioue, & ita conceſſæ. Sed hoc in medio relinquatur, ne nos omnia præripuiſſe exiſtimemur. Sed vt ad propoſitum reuertamur. Hermippus qui de ſideribus ſcripſit, ait Cererem cum Iaſione Electræ & Coryti filio concubuiſſe: quamobrem fulmine percuſſum, complures cum Homero dixerunt. Ex his, vt Petellides Gnoſius hiſtoriarum ſcriptor demonſtrat, naſcuntur filij duo, Philomelus & Plutus, quos negant inter ſe conueniſſe. Nam Plutum qui ditior fuit, nihil fratri ſuo de bonis conceſſiſſe: Philomelum autem neceſſariò adductum, quodcunque habuit, eò boues duos emiſſe, & ipſum primum plauſtrum fabricatum eſſe. Itaque arando & colendo agros ex eo ſe aluiſſe: cuius matrem miratam inuentum, vt arantem eum inter ſidera conſtituiſſe, & Bootem nominaſſe. Ex hoc autem Pareanta demonſtrat natum, qui de ſuo nomine Pari & oppidum Parona appellauit.

Aletidæ.

Corona.

HÆc exiſtimatur Ariadnæ fuiſſe, à Libero patre inter ſidera collocata. Dicitur enim in inſula Dia cum Ariadne Libero nuberet, hanc primum muneri accepiſſe à Venere & Horis, cum omnes dij in eius nuptiis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dona conferent: sed (vt ait qui Cretica conscripsit)quo tempore Liber ad Minoa venit, cogitans Ariadnem compremere, hanc coronam ei muneri dedit: qua delectata, non recusauit conditionem stupri. Dicitur etiam à Vulcano facta ex auro & Indicis gemmis, per quas Theseus existimatur de tenebris labyrinthi ad lucem venisse, quòd aurum & gemmæ in obscuro fulgorem luminis efficiebant. Qui Argolica scripserunt, hanc afferunt causam, quòd Liber cum impetrasset à parente, vt Semelem matrem ab inferis reduceret, & quærens ad eos descensionem, ad Argiuorum fines peruenisset, obuium ei quendam factum, nomine Hypolipaum, hominem dignum eius seculi? qui petenti Libero, descensionem monstrauit. Hunc autem cum vidisset Hipolipnus puerum ætate miranda, corporis pulchritudine reliquis præstantem, mercedem petiisse ab eo, quæ sine detrimento eius daretur. Liberum autem matris cupidum, si eam reduxisset iurasse, quod vellet se facturum, ita tamen quod Deus homini impudenti iuraret, pro quo Hypolipnus descensum monstrauit. Igitur cum Liber ad eum locum venisset, & vellet descendere, coronam quam à venere acceperat deposuit in eo loco, qui Stephanus facto appellatus. Noluit enim secum ferre, ne immortale donum mortuorum tactu coinquinaretur: qui eum matrem incolumem reduxisset, coronam dicitur in astra collocasse, vt æterna memoria nominis efficeretur. Alij dicunt hanc coronam Thesei esse, & hac re propter eum collocatam. Nam qui dicitur in astris Engonasin, is Theseus esse existimatur: de posterius plura dicemus. Dicitur enim, cum Theseus Cretam ad Minoa cum septem virginibus & sex pueris venisset, Minoa de virginibus Periboeam quandam nomine, candore corporis indictum, comprimere voluisse. quod cùm Theseus passurum se negaret, vt qui Neptuni filius esset, & valeret contra tyrannum pro virginis incolumitate decertare. * Itaque cum non iam de puella, sed de Thesei genere controuersia facta fuisset, vtrum is Neptuni filius esset, nec ne, dicitur Minos annulum aureũ de digito sibi detraxisse, & in mare proiecisse: quẽ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

referre iubet Theſea, ſi vellet ſe credi Neptuni filium eſſe. Se enim ex Ioue procreatum facile poſſe declara. Itaque comprecatus patrem petiit aliquid, vt ſatisfaceret ſe ex eo natum: ſtatimque toniturum & fulgorem cœli, indicium ſignificationis feciſſe. Simili de cauſa Theſeus ſine vlla præfatione, aut religione parentis, in mare ſe proiecit: quem confeſtim delphinum magna multitudo mari prouoluta, leniſſimis fluctibus ad Nereidas perduxit: à quibus annulum Minois, & â Theide coronam quam nuptiis à Venere muneri acceperat, retulit, compluribus lucentem gemmis. Alij autem â Neptuni vxore accepiſſe dicunt. Coronam Ariadnæ Theſeus dono dicitur dediſſe, cum ei propter virtutem & animi magnitudinem vxor eſſet conceſſa. hãc autem poſt Ariadnes mortem, Liberum inter ſidera collocaſſe,

Engonaſin.

HVnc Eratoſthenes Herculem dicit, ſupra draconem collocatũ, de quo antè diximus, cũmque paratum vt ad decertandum, ſiniſtra manu pellem leonis, dextera clauam tenentem. Conatur interficere draconem Heſperidum, qui nunquam oculos aperuiſſe ſomno coactus exiſtimatur, quo magis cuſtos eſſe demonſtratur. De hoc etiam Panyaſis in Heraclea dicit. Horum igitur pugnam Iupiter admiratus, inter aſtra conſtituit. Habet enim draco caput erectum, Hercules autem dextro genu nixus, ſiniſtro pede capitis eius dextram partem opprimere conatur, dextra manu ſublata vt feriens, ſiniſtra proiecta cum pele leonis, vt is quàm maximè dimicans appareat. & ſi ſit, qui negat hic, (vt Aratus) quicquam poſſe demonſtrari, tamen conabimur vt aliquid veriſimile dicamus. Aratus autem, vt ſuprâ diximus, hunc Cetea Lycaonis filium, Megiſtus patrem dicit eſſe, qui videtur vt lamentans filiam in vrſæ figuram conuerſam, genu nixum palmas aduerſas tendere ad cœlum, vt eam ſibi Dij reſtituant. Hegeſianax autem Theſea dixit eſſe, qui Trœzene ſaxum exſtollere videtur, quòd exiſtimatur Ægeus ſub eo ſaxo Pelopium enſem poſuiſſe, & Æthræ Theſei matri prædixiſſe, ne antè eum Athenas mitteret, quàm lapide ſublato ſua virtute potuiſſet gladium referre.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Itaque niti videtur, quàm altissimè potest, vt extollat. Hac etiam de causa nonnulli lyram, quæ proxima est ei signo collocata, Thesei esse dixerunt, quòd vt eruditus omnium artium, lyram quoque didicisse videbatur. Id quoque Anacreon dicit, ἀρχῆ θησέως ἔσο λύρη. Alij dicunt Thamirin à Musis excæcatum, vt supplicem ad genua iacentem: dicunt alij Orphea à Thraciis mulieribus interfici, quòd viderit Liberi patris initia. Æschylus autem in fabula quæ inscribitur Prometheus Lyomenos, Herculem ait esse non cum draconе, sed cum Liguribus depugnantem. Dicit enim, quo tempore Hercules à Geryone boues abduxerit, iter fecisse per Ligurum fines, quos conatos ab eo abducere pecus, manus contulisse, & quàm plures eorum sagittis confixisse. Sed postquam Herculi tela deficerent, multitudine barbarorum & inopia armorum defessum, se ingeniculasse, multis iam vulneribus acceptis. Iouem autem miserrum filij, curasse vt circa eum magna copia lapidum esset, quibus se Herculem defendisse, & hostes fugasse. Itaque Iouem in similitudinem pugnantis inter sidera constituisse. Hunc etiam nonnulli Ixiona brachiis vinctis esse dixerunt, quòd vim Iunoni voluerit afferre. Alij Prometheа in monte Caucasi vinctum.

De his campis lapide cõplutis etiam Cato in Originibus, & Mela lib. 2 Ceng. meminit.

Lyra.

LYra autem inter astra constituta est, hac, vti Eratosthenes ait, de causa, quòd initio à Mercurio facta de testudine, Orpheo est tradita, qui Calliopes & Oeagri filius fuit, eius rei maximè studiosus. Itaque existimatur suo artificio feras etiam ad se audiendi causa allicuisse, qui querens vxoris Euridices mortem, ad inferos descendisse existimatur, & ibi descendisse existimatur, & ibi deorum progeniem suo carmine laudasse, præter Liberum patrem: hunc enim obliuione ductus prætermisit, vt Oeneus in sacrificio Dianam, postea igitur Orpheus, vt etiã plures dixerunt, in Olympo monte, qui Macedoniã diuidit à Thracia, sed vt Eratosthenes ait, in Pangeo sedens, cùm cantu delectaretur, dicitur ei Liber bacchas obiecisse, quæ corpus eius decerperent interfecti. Sed alij dicunt, quòd initia Liberi sit

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſpeculatus, id ei accidiſſe. Muſas autem collecta membra ſepulturæ mandaſſe: & lyram quo maximè potuerunt beneficio, illius memoriæ cauſa figuraram ſtellis inter ſidera conſtituiſſe: Apollis & Iouis voluntatate, quòd Orpheus Apollinem maxime laudaret. Iupiter verò filio beneficium conceſſit. Alij autem dicunt Mercurium, cum primum lyram feciſſet, in Cyllene monte Arcadiæ, ſeptem chordas inſtituiſſe ad Atlantidum numerum, quod Maia vna ex illarum numero eſſet, quæ Mercurij eſt mater. Deinde cum poſtea Apollinis boues abegiſſet, deprehenſus ab eo, quo ſibi facilius ignoſceret, petenti Apollini vt liceret ſibi ſe dicere inueniſſe lyram, conceſſit, & ab eo virgulam quandam muneri accepit: quam manu tenens Mercurius, cum proficiſceretur in Arcadiam, & vidiſſet duos dracones, inter ſe coniuncto corpore, alium appetere, vt qui dimicare inter ſe viderentur, virgulam inter vtrunque proiecit. Itaque diſceſſerunt: quo facto, eam virgulam pacis cauſa dixit eſſe conſtitutam. Nonnulli etiam cum faciunt caduceos, duos dracones implicatos virgula faciunt, quod initium Mercurio fuerat pacis. Eius exemplo, & athletæ in reliquis eiuſmodi certationibus virgula vtuntur. Sed vt ad propoſitum reuertamur. Appollo lyra accepta dicitur Orphea docuiſſe: & poſtquam ipſe citharam inuenerit, illi lyram conceſſiſſe. Nonnulli dixerunt Venerem cum Proſerpina ad iudicium Iouis veniſſe, cui earum Adonin concederet, quibus Calliopen à Ioue datam iudicem, quæ muſa Orphei eſt mater. Itaque iudicaſſe, vti dimidiam partem anni earum vnaquæque poſſideret. Venerem autem indignatam, vt non ſibi proprium conceſſiſſet, obieciſſe omnibus quæ in Tracia ſunt mulieribus, vt Orphea amore inductæ, ita ſibi quæque appeteret, vt membra eius, diſcerperent. cuius caput in mare de monte perlatum, fluctibus in inſulam Lesbon eſt reiectum: quod ab his ſublatum, & ſepulturæ eſt mandatum. pro quo beneficio ad muſicam artem ingenioſiſſimi exiſtimantur eſſe. Lyra autem à Muſis (vt antè diximus) in aſtra conſtituta eſt. Nonnulli aiunt, quòd cum Orpheus primus puerilem amorem induxerit mulie-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ribus, visum contumeliam feciſſe, & hac re ab eis interfectum.

Olor.

HVnc Græci Cygnum appellant: quem complures propter ignotam hiſtoriam illis, communi genere auium Ornin nominauerũt. de quo hæc memoriæ prodita eſt cauſa. Iupiter cum amore inductus, Nemeſin diligere cœpiſſet, neque ab ea vt ſecum † cubaret impetrare potuiſſet, hac cogitatione amore eſt liberatus. Iubet enim Venerem aquilæ ſimulatam ſe ſequi, ipſe in olorem conuerſus, vt aquilam fugiens ad Nemeſin fugit, & in eius gremio ſe collocauit. quem Nemeſis non aſpernata, amplexum tenens, ſomno eſt conſopita: quam dormientem Iupiter compreſſit. Ipſe autem auolauit. & quia ab hominibus altè volans cœlo videbatur, inter ſidera dictus eſt eſſe conſtitutus. quod ne falſum videretur, Iupiter è facto eum volantem & aquilam conſequentem collocauit mundo. Nemeſis autem, vt quæ auium generi eſſet iuncta, menſibus actis, ouum procreauit. quod Mercurius auferens detulit Spartam, & Ledæ ſedenti proiecit in gremium: ex quo naſcitur Helena, cæteris corporis ſpecie præſtans, quam Leda ſuam filiam nominauit. Alij autem cum Leda Iouem concubuiſſe in olorem conuerſum dixerunt, de quo in medio relinquimus.

† concumberet

Cepheus.

HVnc Euripides, cum cæteris, Phœnicis filium, Æthiopum regem eſſe demonſtrauit, Andromedæ patrem, quam ceto propoſitam notiſſimæ hiſtoriæ dixerunt. Hanc autem Perſeum, à periculo liberatam, vxorem duxiſſe: itaque vt totum genus eorum perpetuò maneret, ipſum quoque Cephea inter ſidera ſuperiores numeraſſe.

Caſſiopeia.

DE hac Euripides & Sophocles & alij plures dixerũt, vt gloriata ſit, ſe forma Nereïdas præſtare: pro quo facto inter ſidera ſedens, in ſiliquaſtro conſtituta eſt: quæ propter impietatem, vertente ſe mundo, reſupinato capite ferri videtur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Andromeda.

HÆc dicitur Mineruæ beneficio inter astra collocata propter Perſei virtutem, quòd eam ceto propoſitam à periculo liberarat: nec enim ab ea minorem animi beneuolentiam pro beneficio accepit. Nam neq; pater Cepheus, neque Caſſiopeia mater, ab ea potuerunt impetrare quin parentes ac patriam relinquens, Perſea ſequeretur, ſed de hac Euripides hoc eodem nomine fabulam commodiſſimè ſcribit.

Perſeus.

HIc nobilitatis cauſa, & quòd inuſitato genere concubitionis eſſet natus, ad ſidera dicitur peruenisſe. qui miſſus à Polydecte Magnetis filio ad Gorgonas, à Mercurio, qui eum dilexiſſe exiſtimatur, talaria & petaſum accepit. Præterea galeam, qua indutus ex aduerſo non poterat videri. Itaque Græci ἀϊδος galeam dixerunt eſſe, non vt quidam inſcientiſſimè interpretantur eum Orci galea vſum, quæ res nemini docto poteſt probari. Ferũr etiam à Vulcano falcem accepiſſe ex adamante factam, qua Meduſam Gorgonam interfecit, quod factum nemo conſcripſit. Sed vt ait Æſchylus Tragœdiarum ſcriptor in Phorcis, Græcæ fuerunt Gorgonum cuſtodes, de quo in primo libro Genealogiarum ſcripſimus, quæ vtræque vno oculo vſæ exiſtimantur. Et ita ſuo quæque tempore accepto oculo vigilias egiſſe. Hunc Perſeus vna earum tradente exceptum, in paludem Tritonida proiecit. Itaque cuſtodibus excæcatis, facile Gorgonam ſomno conſopitam interfecit. Cuius caput Minerua in pectore dicitur habere collocatum. Euthemerus quidem Gorgonam à Minerua dicit interfectam. De qua alio tempore plura dicemus.

Heniochus.

HVnc nos aurigam Latinè dicimus nomine Erichthonium, vt Eratoſthenes monſtrat quem Iupiter cum vidiſſet primùm inter homines equos quadrigis iũxiſſe, admiratus eſt ingenium hominis, ad Solis inuenta acceſſiſſe, quod princeps quadrigis inter deos eſt vſus. ſed Erichthonius & quadrigas, vt antè diximus, & ſacrificium Mineruæ, & templum in arce Athenienſium,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

primus inſtituit, de cuius progenie Euripides ita dicit. Vulcanum Mineruæ pulchritudine corporis inductum, petiiſſe ab ea, vt ſibi nuberet, neque impetraſſe: & cepiſſe Mineruam ſeſe occultare in eodem loco, qui propter Vulcani amorem Hepheſtius eſt appellatus. quò perſecutum Vulcanum, ferunt cœpiſſe ei vim afferre. & cum plenus cupiditatis ad eam vt complexui ſe applicaret ferretur, repulſus, effudit in terram voluptatem. Quò Minerua pudore permota, pede puluerem iniecit. Ex hoc autem naſcitur Erichthonius anguis, qui ex terra & eorum diſſenſione nomen poſſedit. Eum dicitur Minerua in ciſtella quadam, vt myſteria contectum ad Erechthei filias detuliſſe, & his dediſſe ſeruandum: quibus interdixit, ne ciſtulam aperirent. Sed vt hominum eſt natura cupida, vt eò magis appetant quò interdicatur ſæpius, virgines ciſtellam aperuerunt, & anguem viderunt. Quo facto, inſania à Minerua iniecta, de arce Athenienſium ſe præcipitauerunt. Anguis autem ad Mineruæ clypeum confugit, & ab ea eſt educatus. Alij autem anguina tantum crura habuiſſe Erichthonium dixerunt, cúmque primo tempore adoleſcentiæ ludos Mineruæ Panathænea feciſſe, & ipſum quadrigis cucurriſſe, pro quibus factis inter ſidera dicitur collocatus. Nonnulli qui de ſideribus ſcripſerunt, hunc natione Argeum, Orſilochum nomine, primum quadrigatum inuentorem eſſe dixerunt, & pro inuentione ſiderum locum poſſediſſe. Alij autem hunc Mercurij filium ex Clytia natum, nomine Myrtylum Oenomai aurigam diffinierunt, cuius poſt notam omnibus mortem parens corpus in mundo conſtituiſſe exiſtimatur. Huius in humero ſiniſtro capra inſtare, & in manu ſiniſtra hœdi videntur formati: de quibus nonnulli ita dicunt. Olenum quendam fuiſſe nomine Vulcani filium. Ex hoc duas nymphas Aega & Aelicem natas, quæ Iouis fuerunt nutrices. Alij autem ab eis etiam vrbes quaſdam appellari dixerunt. & Olenon in Aulide, Aelicem autem in Peloponneſo, & Aegam in Aemonia nominari, de quibus Homerus in Iliados ſecundo dicit. Parmeniſcus autem ait Meliſſea quendam fuiſſe Cretæ regem, ad cuius

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

filias Iouem nutriendum esse delatum: quæ quòd lac non habuerint, capram ei admisisse, Amaltheam nomine, quæ dicitur eum educasse. Hanc autem geminos hœdos solitam esse procreare, & ferè eo tempore peperisse, quo Iupiter nutriendus est allatus. Itaque propter beneficium matris & hœdos quoque dicitur inter sidera collocasse. hos autem hœdos Cleostratus Tenedius dicitur primus inter sidera ostendisse. † Museus autem dicit Iouis nutrices Athemidem & Analtheam nymphas, quibus eum mater Ops tradidisse existimatur. Amaltheam autem habuisse capram quandam, vt in deliciis, quæ Iouem dicitur aluisse. Nonnulli etiam Aegam Solis filiam dixerunt, multo candore corporis præstantem, cui contrarius pulchritudini horribilis aspectus existebat, quo Titanes perterriti, petierunt à Terra vt eius corpus obscuraret: quam terra specu quodam celasse dicitur in insula Creta, quæ postea * Iupitris fuisse nutrix, vt antè ostendimus, demonstratur. Sed cum Iupiter fidens adolescentia, bellum contra Titanas appararet, responsum est ei, si vincere vellet, vt Aegos pelle tectus & capite Gorgonis bellum administraret, quam Aegidà Græci appellarunt. Itaque facto eo quòd suprà declarauimus, Iupiter Titanas superans regnum est adeptus, & reliqua ossa ægos caprina pelle contecta anima donauit, & stellis figuratam memoriæ commendauit: & postea quibus ipse vicerat tectus, Mineruæ concessit. Euemerus ait Aegam quandam fuisse Panos vxorem, eam compressam à Ioue peperisse, quem viri sui Panos diceret filium. Itaque puerum Ægyptana, Iouem verò Aegiochum dictum: qui, quòd eum diligebat plurimum, inter astra capræ figura memoriæ causa collocauit.

Mnaseas. alij sic legunt: Mnaseas dicit Iouem nutritũ à Themite & Amaltheanympha.

Iouis

Ophiuchus.

OPhiuchus, qui apud nostros scriptores Anguitenẽs dictus est, supra Scorpionem constitutus, tenens manibus anguem, medium corpus eius implicantem. Hunc complures Carnubutam dixerunt nomine, Gerarum regem, qui sunt in Mysia regione, fuisse, qui eodem tempore regno est potitus, quo primùm semina frugum mortalibus tradita esse existimantur. Ceres enim cum sua beneficia largiretur hominibus, Triptolemum, cuius ipsa

ipſa fuerat nutrix, in curru draconum collocatum: qui primus hominum vna rota dicitur vſus, nec curſu moraretur, iuſſit omnium nationum agros circumeuntem ſemina partiri, quo facilius ipſi poſteriſque eorum à fero victu ſegregarentur. qui cum peruenisſet ad eum, quem ſuprà diximus Getarum regem, ab eo primùm hoſpitaliter acceptus, deinde non vt beneficiis aduena & innocens, ſed vt crudeliſſimus hoſtis inſidiis captus, aliorum dum paratus eſt producere, ſuam penè perdidit vitam. Carnubutæ enim iuſſu, cum draco vnus eorum eſſet interfectus, ne cum Triptolemus ſenſiſſet inſidias ſibi parari, currus præſidium ſibi conſtituere ſperaret, Ceres eò veniſſe, & erepto adoleſcenti currum, dracone altero ſubiecto, reddidiſſe: regem autem pro cœpto maleficio pœna non mediocri affeciſſe, narratur. Hegeſianax dicit, Cererem memoriæ hominum cauſa, ita Carnubutam ſideribus figuraſſe, manibus tenentem, vt interficere draconem exiſtimetur, qui ita vixerat acerbe, vt iocundiſſimam ſibi conſciſceret mortem. Alij autem Herculem eſſe demonſtrant, in Lydia apud flumen Sagarim, anguem interficientem, qui & homines complures interficiebat, & ripam frugibus orbabat. Pro quo facto à regina Omphale quæ ibi regnabat, multis ornatum muneribus Argos remiſſum. Ab Ioue verò propter fortitudinem inter ſidera collocatum. Nonnulli etiam Triopam Theſſalorum regem dixerunt eſſe, qui cum ſuum domicilium regere conaretur, Cereris ab antiquis collocatum diruit templum. Pro quo facto à Cerere fame obiecta, nunquam poſtea frugibus vllis ſaturari potuiſſe exiſtimatur. Nouiſſimè propè ad terminum vitæ, dracone obiecto mala plurima perpeſſus, aliquando mortem adeptus, in aſtra Cereris voluntate eſt conſtitutus. Itaque adhuc videtur eum draco circumplexus, æterna merentem afficere pœna. Polizeius autem Rhodius hunc Phorbanta nomine demonſtrat, qui Rhodiis auxilio maximo fuiſſe demonſtratur. Nam cum eorum inſulam ſerpentium multitudine occupatam, cives Ophiuſam appellaſſent, & in ea multitudine ferarum, draco fuiſſet ingenti magnitudine, qui plurimos eorum interfeciſſet, & patria denique deſerta ca-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Hiſcilla rere coegiſſet: dicitur Phorbas Triopæ filius ex † Hyocla Mirmydonis filia natus, eò tempeſtate delatus, omnes feras & eum draconem interfeciſſe: qui cum maximè Apollini dilectus eſſet, locatus in cœlo interficiens draconem, laudis & memoriæ cauſa videtur. Itaque Rhodij quotienſcunque à litore longius prodeunt claſſes, prius ſacrificant Phorbantis aduentui, vt illis talis euentus inopinatæ virtutis accidat ciuibus, qualis inſcium Phorbanta futuræ laudis ad ſidera gloriæ pertulit caſus. Complures etiam aſtrologi hunc Aeſculapium finxerunt, quem Iupiter Apollinis cauſa inter aſtra collocauit. Æſculapius enim cum eſſet inter homines, & tantum medicina cæteris præſtaret, vt non ſatis ei videretur hominum dolores leuare, niſi etiam mortuos reuocaret ad vitam, nouiſſimè fertur Hippolytum, qui iniquitate nouercæ & inſcitia patentis erat interfectus, ſanaſſe. ita Eratoſthenes dicit. Nonnulli Glaucum Minoos filium, eius opera reuixiſſe dixerunt: pro quo, vt peccato, Iouem domum eius fulmine incendiſſe. Ipſum verò propter artificium & Apollinem eius patrem inter ſidera anguem tenentem conſtituiſſe, vt quidam dixerunt, hac de cauſa anguem tenere dicitur, quòd cum Glaucum cogeretur ſanare, concluſus quodam loco ſecreto, bacillum tenens manu, cum quid ageret, cogitaret, dicitur anguis ad bacillum eius arrepſiſſe. quem Aeſculapius mente commotus interfecit bacillo, fugientem feriens ſæpius. Poſtea fertur alter anguis eodem veniſſe, ore ferens herbam, & in caput eius impoſuiſſe: quo facto, loco fugiſſe, quare Aeſculapium vſum eadem herba, & Glaucum reuixiſſe. Itaque anguis & in Aeſculapij tutela, & in aſtris dicitur collocatus. qua conſuetudine ducti poſteri eius tradiderunt, vt reliqui medici anguibus vterentur.

Sagitta.

HAnc vnam de Herculis telis eſſe demonſtrant, qua aquilam dicitur interfeciſſe, quæ iecinora Promethei fertur exediſſe: de quo pluribus verbis dicere, non videtur inutile. Antiqui cum maxima cerimonia deorum immortalium ſacrificia adminiſtrarent, ſoliti ſunt

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

totas hostias in sacrorum consumere flamma. Itaque cum propter sumptus magnitudinem sacrificia pauperibus non contingerent, Prometheus, qui propter excellentiam ingenij miram, homines finxisse existimatur, recusat one dicitur ab Ioue impetrasse, vt partem hostiæ in ignem proiicerent, partem in suo consumerent vsu. Idque postea consuetudo firmauit: quod cum facile à deo, non vt ab homine auaro, impetrasset, ipse Prometheus immolat tauros duos, quorum primum iecinora cum in ara posuisset, reliquam carnem ex vtroque tauro in vnum compositam, corio bubulo texit. Ossa autem quæ circum fuerunt, reliqua pelle contecta, in medio collocauit: & Ioui fecit potestatem, vt quam vellet eorum consumeret partem. Iupiter autem, etsi non pro diuina fecit cogitatione, nec vt Deum licebat, omnia qui debuit antè prouidere, sed (quoniam credere instituimus historiis) deceptus à Prometheo, vtrunque putans esse taurum, delegit ossa pro sua dimidia parte. Itaque postea in solennibus & religiosis sacrificiis carne hostiarum consumpta, reliquias, quæ pars fuit deorum, eodem igni comburunt. Sed vt ad propositum reuertamur, Iupiter cum factum resciisset, animo permoto mortalibus eripuit ignem, ne Promethei gratia plus deorum potestate valeret, nè ve carnis vsus vtilis hominibus videretur, cum coqui non posset. Prometheus autem consuetus insidiari, sua opera ereptum mortalib⁹ ignem restituere cogitabat. Itaque cæteris remotis, venit ad Iouis ignem: quo diminuto & in ferulam coniecto, lætus vt volare non currere videretur, ferulam iactans, ne spiritus intercluſus vaporibus extingueret in anguſtia lumen. Itaque homines adhuc plerunque, qui lætitiæ fiunt nuncij, celerrimè veniunt. Præterea † totum à certatione ludorum cursoribus instituerunt ex Prometheï consuetudine, vt currerent lampadem iactantes. Pro quo Iupiter facto mortalibus parem gratiam refe ens, mulierem tradidit his, quam à Vulcano factam deorum voluntate omni munere donauit. Itaque Pandora est appellata. Prometheum autem in monte Scythiæ, nomine Caucaso, ferrea catena vinxit:

† votum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quem alligatum ad triginta milia annorum Aeſchylus tragœdiarum ſcriptor dixit. Præterea admiſit ei aquilam, quæ aſſiduè noctu renaſcentia iocinora exeſſet. Hanc autem aquilam nonnulli ex Typhone & Echidna natam: alij ex Terra & Tartaro complures à Vulcano factam: Polyzelus autem Vulcani factam manibus demonſtrat, animámque ei ab Ioue traditam dicunt. Sed cius de ſolutione hanc memoriæ proditam eſſe cauſam. Cùm Iupiter Thetidis connubium pulchritudine corporis inductus peteret, neque à timida virgine impetraret, neque ea re minus efficere cogitaret, illo tempore Parcæ cecinisſe feruntur fata, quæ perfici natura voluit rerum: dixerunt enim, quicunque Thetidis fuiſſet maritus, eius filium patria fore laude clariorem. quod Prometheus non voluntate, ſed neceſſitudine vigilans, auditum Ioui nuntiauit, qui veritus, ne id quod ipſe Saturno patri feciſset, in ſimili cauſa patris regno priuatus cogeretur, deſtitit Thetim velle ducere vxorem, & Prometheo pro beneficio meritam retulit gratiam, eúmque vinculis liberauit: neque quod illi fuerat iuratus remiſit, vacuum omni alligatione futurum. Sed memoriæ cauſa ex vtraque re, hoc eſt lapide & ferro ſibi digitum vincire iuſſit. qua conſuetudine homines vſi, quo ſatisfacere Prometheo viderentur, annulos lapide & ferro concluſos habere cœperunt. Nonnulli etiam coronam habuiſſe dixerunt, vt ſe victorem impunè peccaſſe diceret. Itaque homines in maxima lætitia victoréſque coronas habere conſtituerunt. Id in exercitationibus & conuiuiis perſpicere licebit: ſed opinio eſt. ad initium & interitum aquilæ reuertamur. Hercules miſsus ab Euryſtheo ad Heſperidum mala, neſcius viæ deuenit ad Promethea, quem in Caucaſo monte vinctum ſuprà diximus. A quo via demonſtrata, partáque victoria ad eum iter facere contendit, vt & draconem, de quo antè diximus, interfectum diceret, & gratiam pro beneficio redderet. Nam confeſtim honorem quem potuit reddidit merenti. * Qua dimiſsa, homines inſtituerunt vt hoſtiis immolatis iocinora conſumerent in deorum altaribus, vt ſaturare eos per viſcera viſceribus Pro-

Deeſt, & aquilà quæ ie-

methei viderentur. Vt Eratosthenes autem de sagitta demonstrat, hac Apollo Cyclopas interfecit, qui fulmen Iouis fecerunt, quo Æsculapium interfectum complures dixerunt. Hanc autem sagittam in Hyperboreo mõte Apollinem defodisse. cum autem Iupiter ignouerit filio, ipsam sagittam vento ad Apollinem perlatam, cum frugibus quæ eo tempore nascebantur. Hanc ergo ob causam inter sidera demonstratur.

cur eius exedebat, sagittis interfecit, aut simile quidpiam.

De Aquila.

AQuila hæc est, quæ dicitur Ganymedem rapuisse, & amanti Ioui tradidisse. Hanc etiam Iupiter primus ex auiũ genere delegisse sibi existimatur, quę sola tradita est memoriæ, contra solis orientis radios contẽdere valere. Itaque super aquarium volare videtur. Hunc enim complures Ganymedem esse finxerunt. Nonnulli etiam dixerunt Meropen quendam fuisse, qui Coam insulam tenuerit regno, & à filiæ nomine Coon, & homines ipsos à se Meropas appellarit. Hunc autem habuisse vxorem nomine Ethemeam; genere Nympharũ procreatam: quæ cùm desierit colere Dianam, ab ea sagittis figi cœpit. Tandem à Proserpina viuam ad inferos arreptam esse. Meropen autem desiderio vxoris permotum, mortem sibi consciscere voluisse. Iunonem autem misertam eius, in aquilam corpus eius conuertisse, & inter sidera constituisse: ne, si hominis effigie eum collocaret, nihilo minus memoriam tenens, coniugis desiderio mœreret. Aglaosthenes autem qui Naxica scripsit, ait, Iouem Cretæ surreptum, Naxum delatum, & ibi esse nutritum: qui postquam peruenerit ad virilem ætatem, & voluerit bello laceraſſe Titanas, sacrificanti ei aquilam auspicatam: quo auspicio vsum esse, & eam inter astra collocasse. Nonnulli etiam dixerunt Mercurium, alij autem Anapladem pulchritudine Veneris ductum, in amorem incidisse: & cum ei copia non fieret, animum, vt contumelia accepta, defecisse: Iouem autem misertũ eius, cum Venus Acheloo flumine corpus ablueret, misisse aquilam quæ soccum eius in † Amitenea Ægyptiorum delatum Mercurio traderet. quem persequens Venus, ad cupientem sui peruenit: qui copia facta, pro beneficio aquilam in mundo collocauit.

Amithaoniã

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Delphin.

HIc qua de causa sit inter astra collocatus, Eratosthenes ita cum cæteris dicit. Neptunum quo tempore voluerit Amphitritem ducere vxorem, & illa cupiens seruare virginitatem, fugerit ad Atlanta, complures eò quæsitum dimisisse. In his & Delphina quendam nomine, qui peruagatus insulas, aliquando ad virginem peruenit, eique persuasit vt nuberet Neptuno, & ipse nuptias eorum administrauit. Pro quo facto inter sidera delphini effigiem collocauit. Et hoc amplius, qui Neptuno simulacrum faciunt, delphinum aut in manu, aut sub pede eius constituere videmus: quod Neptuno gratissimum esse arbitrantur. Aglaosthenes autem qui Naxica conscripsit, Tyrrhenos ait fuisse quosdam nauicularios, qui Liberum patrem puerum receptum, vt Naxum cum sociis suis comitibus transuectum, redderent nutricibus nymphis, à quibus eum nutritum, & nostri in progenie deorum & complures Græci dixerunt. Sed vt ad propositum reuertamur, nauicularij spe prædæ inducti, nauem auertere voluerunt. quod Liber suspicatus, comites suos iubet symphonia canere: quo sonitu inaudito Tyrrheni cum vsque eò delectarentur, vt etiam in saltationibus essent occupati, cupiditate se in mare iniecij proiecerunt, & ibi delphini sunt facti. quorum cogitationem cum liber memoriæ hominum tradere voluisset, vnius effigiem inter sidera collocauit. Alij autem dicunt, hunc esse delphina, qui Arionа citharœdum ex Siculo mari Tænarum transuexit: qui, cum cæteros artificio præstaret, & circum insulas quæstus causa vagaretur, seruuli eius arbitrati, plus in perfidiosa libertate commodi, quam in placida seruitute esse, cogitare cœperunt, vt in pelagus domino proiecto, bona eius inter se partirentur. qui cum cogitationem eorum sensisset, petiit non vt dominus à seruis, sed vt innocens ab improbis, vt parens à filiis, vt se liceret ornatum, qua *Canere, vel simile verbũ deest.* sæpe fuerat veste, & quoniam nemo esset alius, vt ipse, qui suum quæstum prosequeretur euentum. Quod cum impetrasset, cithara sumpta, suam cœpit deflere mortem: quo sonitu ducti delphines, è toto mari pronatant ad Arionis cantum. Itaque deorum immortalium pote-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſtate inuocata, ſuper eos ſe deiecit. quorum vnus Arionа exceptum pertulit ad Tænarium litus. in cuius memoriæ cauſam, quæ ibi ſtatua eſt Arionis, in ea delphin ſimulacrum affixum videtur, pro qua re inter ſidera ab antiquis aſtrologis eſt figuratum. Serui autem qui ſe putarant ſeruitute elapſos, tempeſtate Tænarum perducti, à domino comprehenſi, non mediocri ſupplicio ſunt affecti.

Equus.

HVnc Aratus & alij complures Pegaſum, Neptuni & Meduſæ Gorgonis filium, dixerunt, qui in Helicone Bœotiæ monte vngula ſaxum feriens, fontem aperuit, qui ex eius nomine Hippocrene eſt dictus. Alij dicunt: Quo tempore Bellerophontes ad Prœtum Abantis filium Argiuorum regem deuenerit, Antiam coniugem regis, hoſpitis amore inductam, petiiſſe ab eo vti ſibi copiam faceret, promittens ei coniugis regnum. quæ cum impetrare non potuiſſet, verita ne ſe ad regem criminaretur, occupat, eum ſibi vim afferre voluiſſe Prœto dicit. qui quòd eum dilexerat, noluit ipſe ſupplicium ſumere: ſed quod æquum eſſe ſciebat, mittit eum ad Iobatam Antiæ reginæ patrem, quam alij Sthenobœam dixerunt, vt ille filiæ pudicitiam defendens, Bellerophontem obiiceret Chimeræ, quæ eo tempore Lyciorum agros vaſtabat flamma: vnde victor profugiens poſt fontis inuentionem, cum ad cœlum contenderet euolare, neque longè iam abeſſet, deſpiciens ad terram, timore permotus decidit, ibíque periſſe dicitur. Equus autem ſubuolaſſe inter ſidera ab Ioue conſtitutus exiſtimatur. Alij non criminatum ab Antia, ſed ne ſæpius audiret quod nollet, aut precibus eius moueretur, profugiſſe Argis dixerunt. Euripides autem in Menalippa, ipſam Menalippen Chironis Centauri filiam, Thetin antea appellatam dicit: quæ cum aleretur in monte Pelio, & ſtudium in venando maximum haberet, quodam tempore ab Æolo Hellenis filio Iouis nepote perſuaſam concepiſſe. cúmque iam partus appropinquaret, profugiſſe in ſyluã, ne patri cum virginẽ ſperaret, nepotem procreaſſe videretur. Iraq; cum parẽs eam perſequeretur, dicitur petiiſſe à deorũ poteſtate, ne pariẽs à parẽte

conſpiceretur. quæ deorum voluntate, poſtquam peperit, in equam conuerſa, inter aſtra eſt conſtituta. Nonnulli eam vatem dixerunt eſſe: ſed quòd deorum conſilia hominibus ſit enuuciare ſolita, in equam eſſe conuerſam. Gallimachus autem ait quòd deſierit venari, & colere Dianam, in quam ſpeciem ſuprà diximus eam Dianam conuertiſſe. Hęc dicitur etiam hac re non eſſe in conſpectu Centauri, quem Chirona eſſe nonnulli dixerunt: & etiam dimidiam apparere, quòd noluerit ſcire ſe fœminam eſſe.

Deltotum.

HOc ſidus velut litera eſt Græca in triangulo poſita: itaque appellatur, quòd Mercurius ſupra caput Arietis ſtatuiſſe exiſtimatur, ideo vt obſcuritas Arietis huius ſplendore, quo loco eſſet, ſignificaretur, & Iouis nomine Græcè Dios primam literam deformaret. Nonnulli Ægypti poſitionem. Alij quà Nilus terminaret Æthiopiam eſſe & Ægyptum dixerunt. Alij Siciliam figuratam putauerunt. Alij, quòd orbem terrarum ſuperiores trifariam diuiſerunt, tres angulos eſſe conſtitutos dixerunt.

Aries.

HIc exiſtimatur eſſe qui Phryxum tanſtuliſſe & Hellen dictus eſt, per Helleſpontum: quem Heſiodus & Pherecydes ait habuiſſe auream pellem, de qua alibi plura dicemus. Sed Hellen decidiſſe in Helleſpontum, & à Neptuno compreſſam Pæona procreaſſe complures, nonnulli Edonum dixerunt. Præterea Phryxum incolumen ad Ætam peruenisſe, & arietem Ioui immolaſſe, pellem in templo fixiſſe, arietis ipſius effigiem ab Ioue inter ſidera conſtitutam. habere tempus anni quo frumentum ſeritur, ideo quòd ortum ſeuerit, antè, quæ maximè fugæ fuit cauſa. Et Eratoſthſtenes ait, arietem ipſum ſibi pellem auream detraxiſſe, & Phryxo memoriæ cauſa dediſſe, ipſum ad ſidera peruenisſe: quare, vt ſuprà diximus, obſcurius videatur. Hunc autem nonnulli dixerũt in oppido Orchomenio, quod eſt in Bœotia, natum. Alij in Salonum Theſſaliæ finibus procreatum. Alij dicunt Crethea & Athamantem cum aliis pluribus, Æoli filios fuiſſe. Nonnulli etiam Athamantis fi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

lium, Salomon esse Æoli nepotem dixerunt. Crethea autem habuisse Demodicem vxorem, quam alij Biadicen dixerunt. Hanc autem Phrixi Athamantis filij corpore inductam in amorem incidisse: neque ab eo, vt sibi copiam faceret, impetrare potuisse. Itaque necessario coactam criminari eum ad Crethea cœpisse, quæ diceret ab eo vim sibi penè allatam, & horum similia mulierum consuetudine dixisse. Quo facto, Crethea, vt vxoris amatem permotum Athamanti, vt de eo supplicium sumeret, persuasisse. Nubem autem interuenisse, & ereptum Phryxum & Hellen eius sororem in ariete posuisse: & Per Hellespontum quàm longissimè posset, perfugere iussisse: Hellen decidisse & ibi debitum naturæ reddidisse. Ex huius nomine Hellespontum appellatum. Phryxum Colchos peruenisse, & antè diximus, arietis interfecti pellem in templo fixisse. Ipsum autem à Mercurio ad Athamantem reductum, qui patri eius satisfecerit, eum innocentia confusum profugisse. Hermippus autem dicit, quo tempore Liber Africam oppugnauerit, deuenisse cum exercitus in eum locum, qui propter multitudinem pulueris Ammodes est appellatus. Itaque cum in maximum periculum deueniisset, quod iter necessariò facere videbatur, accessit eò, vt aquæ maxima penuria esset. quo facto exercitus ad defectionem maximã venire cogebatur: qui quid agerent dum cogitant, aries quidam fortuitò ad milites eorum errans peruenit. quos cum vidisset, fuga sibi præsidium parauit. Milites autem qui eum fuerunt conspicati, etsi puluere & æstu pressi vix progrediebantur, tamen vt prædam ex flamma petentes, arietem sequi cœperunt vsque ad eum locum, qui Iouis Ammonis postea templo constituto est appellatus. Quò cum peruenissent, arietem qui consecuti fuerant, nusquã inuenire potuerunt. Sed quod magis hic fuerat optandum, aquæ magnam copiam in eo loco nacti sunt: corporibúsque recuperatis, Libero statim nunciauerunt. qui gauisus ad eos fines exercitum deduxit, & Iouis Ammonis templum cum arietinis cornibus simulachro facto constituit, arietem inter sidera figurauit, ita vt cum Sol in eius foret signo, omnia nascentia recrearentur, quæ veris tempore fiunt, hac re maximè, quòd illius fuga

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Liber recreauit exercitum. Præterea 12. signorum principem voluit esse, quòd ille optimus exercitui fuerit ductor. Sed de Ammonis simulacro Leon, qui res Ægyptias conscripsit, ait: Cum Liber Ægyptum, & reliquos fines regno teneret, & omnia primus hominibus ostendisse diceretur, Ammonem quẽdam ex Africa venisse, & pecoris multitudinem ad Liberum adduxisse, quo facilius & eius gratia vteretur, & aliquid primus inuenisse diceretur. Itaque pro beneficio ei Liber existimatur agrũ dedisse, qui est contra Thebas Ægyptias. & qui simulacra faciunt Ammonis, eum capite cornuto instituunt, vt homines memoria teneant, eum primum pecus ostendisse. Qui autem Libero factum voluerunt assignare, quòd non petierit ab Ammone, sed vltrò ad eum sit adductus, simulacra illi cornuta faciunt, & arietem memoriæ causa inter sidera fixum dicunt.

Sic Ouid. 5. Fast.

Hoc alij signum Phariãdixêre iuuencam. Quæ bos ex homine est, ex boue facta dea.

Hesiodus quinque tantum Hyades numerat.

Νύμφαι χαρίτεσσιν, ὁμοῖαι, φαισύλη ἠδὲ κορωνὶς, εὐσέφανός τε κλέεια φάων' ἱμερόεσσα καὶ ἐνδώρη τανύπεπλος νύμφαι, ἃς ὕαδας καλέουσι φῦλ' ἀνθρώπων.

Taurus.

HIc dicitur inter astra constitutus, quod Europam incolumem transuexit Cretam, vt Euripides dicit. Nonnulli autem cum Io in bouem sit conuersa, vt Iupiter ei satisfacere videretur, inter sidera constituisse, quo eius prior pars apparet, vt tauri, sed reliquum corpus obscurius videatur. Spectat autem ad exortum solem, cuius oris effigiem quæ continent stellæ, Hyades appellantur. Has autem Pherecydes Athenienfis Liberi nutrices esse demonstrat numero septem, quas etiam antè nymphas Dodonidas appellatas. Harum nomina sunt hæc: Ambrosia, Eudora, Pedile, Coronis, Polisso, Phyleto, Thyene. Hæ dicuntur à Lycurgo fugatæ, & præter Ambrosiam omnes ad Thetym profugisse, vt ait Asclepiades. Sed vt Pherecydes dicit, ad Thebas Liberum perlatum, Iunoni tradiderunt. Quam ob causam ab Ioue gratia eis est relata, quòd inter sidera sunt constitutæ. Hyades autem appellatæ sunt, vt ait Musæus, quòd ex Atlante & Platone Oceani filia, sint quindecim filiæ procreatæ, quarum quinque Hiadas appellatas demonstrat, quòd earum Hyas fuerit frater à sororibus plurimum dilectus: qui cum venans à leone esset interfectus; quinque, de quibus suprà diximus, lamentationibus assiduis permotæ dicuntur interiisse: quare eas

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quòd plurimum de eius morte laborarent, Hyadas appellatas. Reliquas verò decem sorores deliberasse de sororum morte, & earum septem sibi mortem conscisse: quare quòd plures idem senserunt, Pleiadas dictas. Alexander autem Hyadas ait dictas, quòd Hyantis & Bœotiæ sunt filiæ. Pleiadas autem, quòd ex Pleione Oceani & Atlantę sint natæ. Hæ numero septem dicuntur. *Pleiades.*
Sed nemo amplius quàm sex videre potest. Cuius causa proditur hæc, quòd de septem sex cum immortalibus concubuerunt: tres cum Ioue, duæ cum Neptuno, vna cum Marte. reliqua autem Sisyphi vxor demonstratur. Quarum ex Electra & Ioue Dardanum, ex Maia Mercurium, ex Taygete Lacedæmona procreatum, ex Alcyone autem & Neptuno Hyrea, ex Celæno Lycum & Nyctea natum. Martem autem ex Sterope Oenomaum procreasse, quam alij Oenomai dixerunt vxorem. Meropem autem Sisypho nuptam, Glaucum genuisse, quem complures Bellerophontis patrem esse dixerunt. Quare propter reliquas sorores eius, inter sidera constitutam. Sed quia homini nupsit, stellam eius obscuratam. Alij dicunt Electram non apparere, ideo quòd Pleiades existimentur choream ducere stellis. Sed postquam Troia fuit capta, & progenies eius quæ à Dardano fuerit, sit eversa, dolore permotam, ab his se remouisse, & in circulo qui arcticus dicitur, constitisse, ex quo tam longo tempore lamentantem capillo sparso videri. Itaque è facto cometem esse appellatam. Sed has Pleiadas antiqui Astrologi seorsum à Tauro deformauerunt, vt antè diximus, Pleionis & Atlantis filias: quæ cum in Bœotiam cum puellis iter facerent, Oriona conatum voluisse eis vim afferre, illas fugere cœpisse. Oriona autem secutum esse annis 12. neque eas inuenire potuisse. Iouem autem puellarum misertum, inter astra constituisse, & postea à nonnullis astrologis caudam tauri appellatam. Itaque adhuc Orion fugientes eas ad occasum sequi videtur. Eas stellas Vergilias nostri dixerunt, quòd post ver exoriuntur. & hæ quidem amplioręˉ cæteris habent honorem: quòd earum signo exoriente æstas significatur, occidente autem hyems ostenditur, quod aliis non est traditum signis. *Vergiliæ.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Gemini.

HOs complures astrologi Castorem & Pollucem esse dixerunt, quos demonstrant omnium fratrum inter se amantissimos fuisse: quia neque de principatu contenderunt, neque vllam re sine communi consilio gesserunt. Pro quibus officiis eorum Iupiter inter notissima sidera eos constituisse existimatur. Neptunum autem pari consilio eos muneratsse. Nam equos his quibus vtuntur donauit, & dedit potestatem naufragiis saluti esse. Alij dixerunt Herculem esse & Apollinem: nonnulli etiam Triptolemum, quem suprà diximus, & Iasiona, à Cerere dilectos, & ad sidera perlatos. Sed qui de Castore & Polluce dicunt, hoc amplius addunt, vt Castor in oppido Atiadnis sit occisus, quo tempore Lacedæmones cum Athenienssibus bellum gesserunt. Alij autem, cum oppugnarent Spartam Lynceus & Idas, ibi periisse dixerunt. Pollucem ait Homerus concessisse fratri dimidiam vitam. Itaque alternis diebus eorum quenque lucere.

Cancer.

HIc dicitur Iunonis beneficio inter astra collocatus, quòd cùm Hercules contra hydram lernæam constitisset, ex palude pedem eius mordicus arripuisset: qua de re Herculem permotum, eum interfecisse. Iunonem autem inter sidera constituisse, vt esset cum duodecim signis, quæ maximè solis cursu continentur. In eius deformationis parte sunt quædam qui asini appelantur, à Libero in testa cancri duabus stellis figurati. Liber enim à Iunone furore obiecto, dicitur mente captus fugisse per Thesprotiam, cogitans ad Iouis Dodonæi templum peruenire: vnde peteret responsum, quò facilius ad pristinum statum mentis peruenirent. sed cum venisset ad quandam paludem magnam, quam transire non posset, de quibusdam duobus asellis obuiis factis, dicitur vnũ deprendisse eorum, & ita esse transuectum, vt omnino aquam non tetigerit. Itaque cum venisset ad templum Iouis Dodonæi, statim dicitur à furore liberatus, & asellis gratiam retulisse, & inter astra eos collocasse. Nonnulli etiam dixerunt asino illi quo fuerat vectus, vocem humanam dedisse. Itaque postea cum Priapo deo

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

naturæ contendiſſe, & victum ab eo interfectum, pro quo Liberum eius miſertum in ſideribus annumeraſſe. Et vt ſciretur id pro deo, non pro homine timido (quia Iunonem fugerit) feciſſe, ſupra cancrum conſtituit, qui deæ beneficio fuerat affixus aſtris. Dicitur etiam alia hiſtoria de aſellis. vt ait Eratoſthenes, quo tempore Iupiter bello gigantibus indicto, ad eos oppugnandos omnes deos conuocauit, veniſſe Liberum patrem, Vulcanum, Satyros, Silenos aſellis vectos: qui cum non longè ab hoſtibus abeſſent, dicuntur aſelli pertimuiſſe, & ita pro ſe quiſque magnum clamorem & inauditum gigantibus feciſſe, vt omnes hoſtes eorum clamore in fugam ſe conuerterent, & ita ſint ſuperati. Huius ſimilis eſt hiſtoria de buccina Tritonis. Nam hic quoque fertur, cum concham inuentam excauaſſet, ſe eum ad gigantes tuliſſe, & ibi ſonitum quendam inauditum per concham miſiſſe. Hoſtes autem veritos, ne qua eſſet immanis fera ab aduerſariis adducta, cuius eſſet ille mugitus, fugæ ſe mandaſſe: & ita victos, in hoſtium poteſtatem peruenisſe.

Leo.

HIc dicitur à Ioue conſtitutus, quòd omnium ferarum princeps eſſe exiſtimatur. Nonnulli etiam hoc amplius dicunt, quòd Herculis prima fuerit hæc certatio, & quòd eum inermis interfecit. De eo Piſandrus & complures alij ſcripſerunt, cuius ſimulacrum proximum eſt virgini. * Sed aliæ 7. ſtellæ ad caudam Leonis in triangulo collocatæ, quas crines Beronices eſſe Conon Samius mathematicus & Callimachus dicit. Cum Ptolemæus Beronicen, Ptolemæi & Arſinoes filiam ſororem ſuam duxiſſet vxorem, & paucis poſt diebus Aſiam oppugnatum profectus eſſet, nouiſſe Beronicen, ſi victor Ptolemæus rediſſet, ſe detonſuram crinem, quo voto damnatum crinem in Veneris Arſinoes * Conſitidis poſuiſſe templo, eúmque poſtero die non comparuiſſe, quod factum cum rex ægrè ferret. Conon mathematicus (vt diximus) cupiens inire gratiam regis, dixit crinem inter ſidera videri collocatum, & quaſdam vacuas à figura ſeptem ſtellas oſtendit, quas eſſe crinem fingeret. Hanc Beronicen nonnulli cum Callimacho di-

Sunt.

Quidam Zephyritidis legunt. Ego malim Chrysitidis. Nam & Plin. item Arſi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

hoes aureum vocatum dicit libro 37. ca. 8. Decrine autem Beronices apud eundem est, lib. 2. ca. 70.

xerunt equos alere, & ad Olympia mittere consuetam. Alij dicunt hoc amplius Ptolemæum Beronicis patrem, multitudine hostium perterritum, fuga salutem petisse, filiam autem sæpe consuetam insiliisse in equum, & reliquam exercitus copiam constituisse, & complures hostium interfeciſſe, reliquos in fugam conieciſſe, pro quo etiam Callimachus eam magnanimam dixit. Eratosthenes autem dicit virginibus Lesbiis dotem, quam cuique relictam à parente nemo solueret, iussisse reddi, & inter eos constituisse petitionem.

Virgo.

HAnc Hesiodus Iouis & Thetidis filiam dicit. Aratus autem Astræi & Auroræ filiam existimat, quòd eodem tempore fuerit, cum aurea secula hominum, & eorum principem fuisse demonstrat, propter diligentiam & æquitatem, Iustitiam appellatam: neque illo tempore ab hominibus exteras nationes bello lacessitas esse, neque nauigio quenquam vsum esse, sed agris colendis vitam agere consueuisse. Sed post eorum obitum qui sint nati minus officiosos, magis auaros cœpisse fieri: quare minus iustitiam inter homines fuisse conuersatam. Denique eam peruenisse vsque eò, dum diceretur, Heu heu genus hominum * narum. Itaque iam non

malum

potuisse ; ati amplius, & ad sidera euolasse. Sed hanc alij Fortunam, alij Cererem dixerunt. & hoc magis non conuenit inter eos, quòd caput eius nimium obscurum videtur. Nonnulli etiam Erigonem Icarij filiam dixerunt, de qua suprà diximus. Alij autem Apollinis filiam ex Chrisothemi natam, & infantem Parthenon nomine dictam: eámque quòd parua interierit, ab Apolline inter sidera collocatam.

Scorpius.

HIc propter magnitudinem membrorum in duo signa diuiditur, quorum vnius effigiē nostri libram dixerunt. Sed omnino totum signum hac de causa statutum assignatur, quòd Orion cum venaretur, & in eo exercitatissimum se esse confideret, dixisse etiam Dianæ & Latonæ, se omnia quæ ex terra oriuntur, interficere valere: quare terram permotam, scorpionem eduxisse, qui eum interficere demonstratur. Iouem autem vtriuſ-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

que animum admiratum, scorpionem inter astra collocasse: vt species eius hominibus documento esset, ne quis eorum de aliqua re sibi confideret. Dianam autem propter studium Orionis petisse à Ioue, vt idem illi beneficium daret perenti, quòd tetræ vltrò tribuisset. Itaque eum constitutum, vt cum scorpio oriatur, Orion occidat.

Sagittarius.

HVnc complures Centaurum esse dixerunt. Alij autem hac causa negauerunt, quòd nemo Centaurus sagittis sit vsus. Hic autem quæritur, cur equinis cruribus sit deformatus, & caudam habeat vt Satyri. Dicunt enim nonnulli, hunc esse Crotum nomine, Euphemes Musarum nutricis filiũ, vt ait Sositheus tragœdiarum scriptor, eum domicilium in monte Helicone habuisse, & cũ Musis solitum delectari, nonnunquam etiam studio venationis exerceri. Itaque pro merita diligentia magnam laudem assecutum. Nam & celerrimum in syluis, & acutissimum in Musis factum esse: pro quo studio petisse Musas ab Ioue, vt in aliquo astrorum numero deformaretur. Itaque Iouem fecisse, vt cum omnia illius artificia vno corpore vellet significare, crura eius equina fecisse, quòd equo multum sit vsus: & sagittas pro ingenio adiunxisse, vt ex his & acumen & celeritas esse videretur. Caudam satyricã in corpore finxisse, quòd non minus hic Musis, quàm Liber Satyris sit delectatus. Ante huius pedes stellæ sunt paucæ in rotundo deformatæ, quas coronã eius, vt ludentis abiectam nõnulli dixerunt.

Capricornus.

HVius effigies similis est Ægipani, quem Iupiter, quòd cum eo erat nutritus, in sideribus esse voluit: vt capram nutricem, de qua antè diximus. Hic etiam dicitur, cum Iupiter Titanas oppugnaret, primus obiecisse hominibus timorem, qui Panicos appellatur, vt ait Eratosthenes. hac etiam de causa huius inferiorem partem pisces esse formationem, quòd muricibus, id est maritimis conchyliis hostes sit iaculatus, pro lapidum iactatione. Ægyptij autem sacerdotes, & nonnulli pœtæ dicant, cum plures dij in Ægyptum conuenissent, repentè venisse eodẽ Typhona acerrimum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

giganta, & maximè deorum inimicum: quo timore permotos, in aliam figuram se conuertisse. Mercurium factum esse Ibin: Apollinem auem, quæ Threicia auis est, & grus dicitur: Dianam cato simulatam. quibus de causis Ægyptios ea genera violari non sinere demonstrant, quòd deorum imagines dicantur. Eodem tempore Pana dicunt in flumen se deiecisse, & posteriorem partem corporis effigiem piscis, alteram verò hirci fecisse, & ita à Typhone profugisse: cuius cogitatum Iouem admiratum, effigiem eius inter sidera fixisse.

Aquarius.

HVnc complures Ganymedem esse dixerunt. Quem Iupiter propter pulchritudinem corporis ereptum parentibus deorum ministrum fecisse existimatur. Itaque ostenditur, vt aqua aliquò infundens. Hegesianax autem Deucalionа dicit esse, quòd eo regnante tanta vis aquæ se de cœlo profuderit, vt cataclysmus factus esse diceretur. Eubulus autem Cecropem demonstrat esse, antiquitatem generis commemorans, & ostendens antequam vinum traditum sit hominibus, aqua in sacrificiis deorum vsos esse, & antè Cecropem regnasse, quàm vinum sit inuentum.

Pisces.

DIogenites Brithracus ait, quodam tempore venerem cum Cupidine filio in Syriam ad flumen Euphratrem venisse, & eodem repentè Typhona giganta, de quo suprà diximus, apparuisse. Venerem autem autem cum filio in flumen se proiecisse, & ibi figuram piscium forma mutasse: quo facto, periculo esse liberatos. Itaque postea Syros, qui in his locis sunt proximi, destituisse pisces esitare, quòd vereantur eos capere, ne simili causa deorum præsidia impugnare videantur, aut eos ipsos captare. Eratosthenes autem ex eo pisce natos homines dicit: de quo pòst dicemus.

Cetus.

DE hoc dicitur, quòd à Neptuno missus sit, vt Andromedam interficeret, de qua antè diximus. Sed à Perseo sit interfectus, propter immanitatem corporis, & illius virtutem inter sidera collocatus.

Eridanus.

Hunc

HVnc alij Nilum, complures etiam Oceanum esse dixerunt. Qui autem Nilum volunt vocari, propter magnitudinem eius & vtilitatem æquissimum esse demonstrant. præterea quòd infra eum quædam stella sit clarius cæteris lucens, nomine Canopos appellata. Canopos autem insula flumine alluitur Nilo.

Lepus.

HIc dicitur Orionis canem fugere venantis. Nam cũ vt oportebat, cum venatorem finxissent, voluêre etiam hoc significare aliqua de causa. Itaque leporem ad pedes eius fugientem finxerunt. quem nonnulli à Mercurio constitutum dixerunt, eique datum esse præter cætera genera quadrupedum, vt alios páreret, alios haberet in ventre. Qui autem ab hac causa dissentiunt, negant tam nobilem & tam magnum venatorem, de quo & antè in Scorpionis signo diximus, oportere fingi leporem venari. Callimachum quoque accusari, quòd cum Dianæ scriberet laudes, eam leporum sanguine gaudere, & eos venari dixisset. Itaque Oriona cum tauro decertantem fecerunt. Leporis autem hanc historiam memoriæ prodiderunt. Apud antiquos insula † Lero nullum leporem fuisse, sed ex eorum ciuitate adolescentium quendam studio generis inductum, ab exteris finibus leporem fœminam prægnantem attulisse, & ad eius partum diligentissimè ministrasse. Itaque cum peperisset, compluribus eius ciuitatis studium incidisse, & partim precio, partim beneficio mercatos omnes lepores alere cœpisse. Itaque non longo interuallo tantam multitudinem leporum procreatam, vt tota insula ab his occupata diceretur. quibus cum ab hominibus nil daretur, in semina eorum impetu facto, omnia comederunt. Quo facto incolæ calamitate affecti, cum fame forent oppressi, communi consilio totius ciuitatis, vix denique eos abegisse ex insula dicuntur. Itaque leporis postea figuram in astris constituisse, vt homines meminissent, nil esse tam exoptandum in vita, quin ex eo plus doloris quàm lætitiæ capere posterius cogerentur.

Plinius in Ithaca lepores nullos viuere scribit.

Orion.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

HVnc Hesiodus Neptuni filium dicit, ex Euryale Minois filia natum. concessum autem ei, vt super fluctus curreret, & in terra: quemadmodum Iphiclo datum dicitur, vt supra aristas curreret, nec eas infringeret. † Aristonicus autem dicit, quendam Hyrea fuisse Thebis. Pindarus autem in insula Chio. Hunc autem cum Iouem & Mercurium hospitio recepisset, petisse ab eis, vt sibi aliquid liberorum nasceretur. Itaque quò facilius petitum impetraret, bouem immolasse, & his pro epulis apposuisse. quod cum fecisset, poposcisse Iouem & Mercurium, quod corium de boue fuisset detractum, & quod fecerant vrinæ, in corium infudisse, & id sub terra poni iussisse: ex quo postea natum puerum, quem Hyreus è facto Vriona nomine appellauit. sed vetustate & consuetudine factum est, vt Orion vocaretur. Hic dicitur Thebis Chium venisse, & Oenopionis filiam Meropen per vinum cupiditate incensus compressisse: pro quo facto ab Oenopione excæcatus, & de insula eiectus, existimatur Lemnum ad Vulcanum peruenisse, & ab eo quendam ducem Cedalione nomine accepisse, quem collo ferens dicitur ad solem venisse, & ab eo sanatus, vt se vlcisceretur, Chium reuertisse. Oenopiona autem à ciuibus sub terra custoditum esse: quem postquam se inuenire posse desperaret Orion, in insulam Cretam peruenisse, & ibi venari cœpisse cum Diana, & ei polliceri quæ suprà diximus: & ita ad sidera peruenisse. Nonnulli autem aiunt, Oriona cum Oenopione propè nimia cõiunctum amicitia vixisse, & quòd ei voluerit suum studium in venando probare, Dianæ quoque pollicitum, quæ suprà diximus, & ita interfectum. Alij dicunt cum Callimacho, cum Dianæ vim voluerit afferre, ab ea sagittis esse confixum, & ad sidera propter venandi consimile studium deformatum. Ister autem dicit, Oriona à Diana esse dilectum, & penè factum, vt ei nupsisse existimetur. Quod Apollo cum ægrè ferret, & sæpe eam obiurgans, * hoc fecisse, natantis Orionis longè caput solum videri conspicatus, contendit cum Diana, eam non posse sagittam mittere ad id quod nigrũ in mari videretur. quę cum vellet in eo studio se maximè

Aristomachus.

Deesse, nihil proficeret, vel simile, videtur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

artificem dici, sagitta missa caput Orionis traiecit. Itaque cum fluctus interfectum ad litus adiecisset, & se eum Diana percussisse plurimum doleret, multis eius obitum prosecuta lachrymis, inter sidera statuisse existimatur. Sed quæ post mortem eius Diana fecerit, in eius historiis dicemus.

Canis.

HIc dicitur ab Ioue custos Europæ appositus esse, & ad Minoa peruenisse. Quem Procris Cephali vxor laborantem dicitur sanasse, & pro eo beneficio canem munere accepisse, quòd illa studiosa fuerit venationis, & quòd cani fuerat datum, ne vlla fera præterire eum posset. post eius obitum canis ad Cephalum peruenit, quòd Procris eius fuerat vxor: quem ille ducens secum, Thebas peruenit, vbi erat vulpes, cui datum dicebatur omnes canes effugere posse. Itaque cum in vnum peruenissent, Iupiter nescius quod faceret (vt * Histrius ait) vtrunque in lapidem conuertit. Nonnulli hunc canem Orionis esse dixerunt: & quòd studiosus fuerit venandi, cum eo cane quoque inter sidera collocatum. Alij † autem Icarij canem esse dixerunt, de quo antè diximus, quæ multa proposita suos habent auctores. sed canis habet in lingua stellam vnam, quæ ipsa Canis appellatur. In capite autem alteram, quam Isis suo nomine statuisse existimatur: & Sirion appellasse propter flammæ candorem, quòd eiusmodi sit, vt præter cæteras lucere videatur. Itaque quo magis ea cognoscerent, Sirion appellasse.

Ouid. à Diana acepisse ait.

Ister

Vt Lucianus in Dialogo, Deorum ecclesia.

Procyon.

HIc ante maiorem canem exoriri videtur, sed à nonnullis Orionis esse existimatur. Hic etiam de causa Procyonem appellatum, sed isdem omnibus historiis quibus superior canis annumeratur.

Argo.

HAnc nonnulli propter celeritatem Argo dixerunt græcè appellatam. Alij, quòd Argus fuerit inuentor. Hanc autem primam in mari fuisse complures dixerunt, & hac re maximè stellis esse figuratam. Hanc nauim factam Pindarus ait in Magnesia oppido, cui Demetrias nomen est. Callimachus autem in isdem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

finibus ad Apollinis Actij templum, quod Argonautæ proficiscentes statuisse existimantur, in eo loco qui Pagasæ vocatur, ideo quòd nauis Argo ibi primùm compacta dicitur, quod est græcè παγῶσαι Homerus hũc eundem locum in Thessaliæ finibus esse demonstrat. Æschylus autem & nonnulli aiunt à Minerua quandam materiam loquentem eodem esse coniunctam. sed huius non tota effigies inter astra videtur: diuisa enim est à puppi vsque ad malum, significans ne homines nauibus fractis pertimescerent.

Centaurus.

HIc dicitur nomine Chiron Saturni & Phillyræ filius esse, qui non modò cæteros Centauros, sed homines quoque iustitia dicitur superasse. Æsculapium & Achillem nutrisse existimatur. pietate igitur & diligentia effecit, vt inter astra numeraretur. Apud hunc, Hercules cum diuerteretur, & simul cum Chirone sedens sagittas cõsideraret, fertur vna eorum decidisse supra pedem Chironis, & ita eum interfecisse. Alij autem dicunt Centaurum miratum, quòd tam breuibus sagittis, tam magna corpora Centaurorum interfecerit, ipsum contendere arcum conatum. Itaque ex eius manu sagittam prolapsam in pedem eius incidisse. pro qua re Iupiter eius misertus, inter sidera eum constituit cum hostia quam supra aram tenens immolare videtur. Hunc alij Pholon esse Centaurum dixerunt, eúmque aruspicio præter cæteros plurimum † valere. Itaque ad aram cum hostia venire Iouis voluntate figuratur.

al. valuisse.

Ara.

IN hac primùm dij existimantur sacra & coniurationẽ fecisse, cum Titanas oppugnare conarentur: eam autem Cyclopas fecisse. ab ea consuetudine homines dicuntur instituisse sibi, vt cum aliquam rem efficere cogitarent, prius sacrificarent, quàm agere cœpissent.

Hydra.

IN hac coruus insidere positus existimatur, de qua hanc habemus memoriæ proditam causam. Coruus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Apollinis tutela vsus, eo sacrificante missus à fonte aquam puram petitum, vidit arbores complures ficorum immaturas: eas expectans, dum matureſcerent, in arbore quadam earum conſedit. Itaque poſt aliquot dies coctis ficubus, & à coruo pluribus earum comeſis, expectans Apollo coruum, vidit eum cum cratere pleno a volare feſtinantem. quo pro admiſſo eius dicitur, quòd diu moratus ſit Apollinem, qui coactus mora corui, alia aqua eſt vſus, hac ignominia eum affeciſſe, vt quamdiu ficus coquerentur, coruus bibere non poſſet, ideo quòd guttur habeat pertuſum illis diebus. Itaque cum vellet ſignificare ſitim corui, inter ſidera conſtituit crateram, & ſuppoſuit hydram, quę coruum ſitientem moraretur. Videtur enim roſtro caudam eius extremam verberare, vt tanquam non ſinat ſe ad crateram tranſire. † Hiſtrus autem & complures dixerunt, Coronida Phlegyæ filiam fuiſſe, hanc autem ex Apolline Æſculapium procreaſſe. Sed poſtea Iſchyn Elati filium cum ea concubuiſſe, quod cum videret coruus, Apollini nunciaſſe: qui cum fuerit antea candidus, pro incommodo nuncio, eum nigrum feciſſe, & Iſchyn ſagittis confixiſſe. De cratera autem hanc hiſtoriam Philarchus ſcribit. In Cherſoneſo quæ confinis eſt Troiæ, vbi Proteſilai ſepulchrum ſtatutum complures dixerunt, vrbs Phlaguſa nomine dicitur, in qua Demiphon quidam cum regnaret: incidit eorum finibus repentina vaſtitas, & ciuium internecio miranda: quare Demiphonta permotum ferunt miſiſſe ad Apollinis oraculum, remedium quærens vaſtitatis. reſponſo autem dato, vt quotannis vna de nobilium genere virgo diis penatibus eorum immolaretur: Demiphon, omnium filias præter ſuas ſorte ductas interficiebat, vſque dum cuidam ciuium loco nobiliſſimo eorum nato perdoluit inceptum Demiphontis: qui negare cœpit de ſua filia ſe paſſurum ſortiri, niſi eodem regis filiæ coniectæ eſſent. quo facto rex permotus, illius filiam ſine ſorte ductam interfecit. quod Maſtuſius nomine, virginis pater, inſtanti tempore ſimulauit ſe patriæ cauſa non ferre ægrè factum, potuiſſe enim poſtea ſorte ducta nihilominus interficere, quod paulatim dies regi in obliuionem perduxit. Ita-

al. Iſter.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

que cum se propè amicissimum regi pater virginis ostendisset, solenne sacrificium se habere dixit, eúmque filias eius ad id conficiendum inuitauit. qui nihil aliter futurum suspicatus, filias antè misit, vt ipse occupatus in re ciuili postea veniret. Quod cum exoptanti Mastusio accidisset, filias eius interfecit, & sanguinem earum cum vino in cratere mixtum aduenienti regi pro potione dari iussit. qui cum filias desideraret, & quid his factum esse resciss.t, Mastusium cum cratere in mari proiici iussit. quo facto, mare quo ille proiectus est, memoriæ causa, Mastusium vocatum, portus autem adhuc crater dicitur: quam antiqui Astrologi stellis deformauerunt, vt homines meminissent, maleficium neminem temerè latere posse, neque obliuionem inimicitiarum fieri solere. Nonnulli cum Eratosthene dicunt, eum craterá esse quo Icarus sit vsus, cum hominibus ostenderet vinum. Alij autem dolium esse, quo Mars ab Oeto & Ephialte sit coniectus.

106.

a Ouid. 2. Fast. addit eorum vnà attulisse hydrum quoque & cuiusdam morá in illum reiecisse, tumque qui se remoratus fuisset.

b In aliis legitur Matusium, nos ex Plinio Mastusium legendum duximus. vide lib. 2. cap. 25.

Piscis, qui Notius appellatur.

HIc videtur ore aquam excipere á signo aquario, qui laborantem quondam Isim seruasse existimatur: pro quo beneficio simulacrum piscis, & eius filiorum, de quibus antè diximus, inter astra constituit. Itaque Syri complures pisces non esitant, & eorum simulacra aurata pro dis penatibus colunt. De hoc Hegesias scribit.

De quinque stellis.

RElíquum est nobis de stellis quinque, quas complures, vt erraticas, ita planetas Græci, id est vagos dixerunt. Quarum vna est Iouis, nomine Phæton, quem Heraclides Ponticus ait, quo tempore Prometheus homines finxerit, hunc pulchritudine corporis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

reliquis præstantem feciſſe. cumque ſupprimere cogitaret, vt certum redderet Cupidinem Ioui nunciaſſe. quo facto miſſum Mercurium ad Phæthonta, perſuaſiſſe, vt ad Iouem veniret, & immortalis fieret. Itaque eum inter aſtra collocatum. Secunda ſtella dicitur Solis, quam alij Saturni dixerunt. Hanc Eratoſthenes à Solis filio Phaethontem appellatam dicit: de quo plures ſcripſerunt, vt patris inſcienter curru vectus incenderit terras: quo facto, ab Ioue fulmine percuſſus, in Eridanum deiectus, à Sole inter ſidera ſit perlatus. Tertia eſt ſtella Martis, quam alij Herculis dixerunt, Veneris ſequens ſtellam. hac, vt Eratoſthenes ait, de cauſa, quòd Vulcanus cum vxorem Venerem duxiſſet, & propter eius obſeruantiam Marti eius copia non fieret, vt nihil aliud aſſequi videretur, niſi ſuam ſtellam, Veneris ſidus perſequi, à Venere impetrauit. Itaque cum vehementer eum amore incenderet, id ſignificans, è facto ſtellam Pyroenta appellauit. Quarta ſtella eſt Veneris, lucifer nomine, quam nonnulli Iunonis eſſe dixerunt. Hunc eundem Heſperum appellari, multis traditum eſt hiſtoriis. Hic autem omnium ſiderum maximus eſſe videtur. Nonnulli autem hunc Auroræ & Cephali filium eſſe dixerunt, pulchritudine multis præſtantem. ex qua re etiam cum Venere dicitur certaſſe, vt etiam Eratoſthenes dicit: eum hac de cauſa Veneris appellari, exoriente ſole & occidente videri. quare, vt antè diximus, iure hunc & Luciferum & Heſperum nominatum. Quinta ſtella eſt Mercurij nomine Stilbon. ſed hæc eſt breuis, & clara. Hæc autem Mercurio data exiſtimatur, quòd primus menſes inſtituerit, & præuiderit ſiderum curſus. Euhemerus autem, primam ait Venerem aſtra cõſtituiſſe, & Mercurio demonſtraſſe.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Circulus Lacteus.

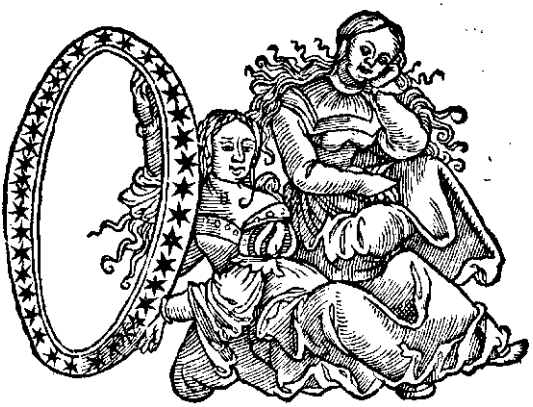

PRæterea oſtenditur circulus quidam in ſideribus candido colore, quem Lacteum eſſe nonnulli dixerunt. Eratoſthenes autem, Mercurio dicit infanti puero inſciam Iunonem dediſſe lac: ſed poſtquam reſcierit eum Maiæ filium eſſe, reieciſſe eum à ſe. Ita lactis profuſi ſplendorem inter ſidera apparere. Alij dixerunt dormienti Iunoni Herculem ſuppoſitum, & experrectam ei quod ſuprà diximus feciſſe. Alij autem, Herculem propter nimiam auiditatem, multitudinem lactis appetiſſe, neque in ore continere potuiſſe: quod ex ore eius profuſum, circulum ſignaſſe. Alij dicunt, quo tempore Ops Saturno lapidem pro partu attulit, iuſſiſſe ei lac præbere. quæ cum preſſiſſet mammam, profuſo lacte circulum deformatum, quem ſuprà demonſtrauimus. Nos autem omnium corporum deformationem dicere inſtituemus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CLARISSIMI VIRI,

C. IVLII HYGINI, AVGVSTI LIBERTI, DE DESCRIptionibus formarum cœleſtium,

LIBER III.

Arcti.

ITGITVR incipiens à polo Boreo protinus dicere, quo vtræque Arcti nixè vehuntur Arctico circulo clauſæ: & ita collocatæ, vt alterius vnaquæque earum reſupinata caput alterius tegere videatur: ita tamen, vt caput eius quæ ſuperior fuerit, ad caudam inferiorem contendat. Harum maior in extremo circulo pedes habet fixos. Præterea habet in capite ſtellas ſeptem, omnes obſcuras, in vtriſque auribus binas. In humero claram vnam, in pede de poſterioribus nouiſſimo duas. In ſummo interſcapilio vnam. In crure de poſterioribus primo vnam, in pede priore duas. In cauda ipſa tres. Ita totius ſideris ſtellæ ſunt omnino 21. Minor autem habet in ſtationis vnoquoque loco ſtellas ſingulas clarè lucentes, & ſuper caudam tres, omnino ſeptem: ſed in prioribus caudæ ſtellis vna, à qua polus appellatur, vt Eratoſthenes dicit, per quem locum ipſe mundus exiſtimatur verſari. Reliquæ autem duæ χορευτικαὶ dicuntur, quòd circum polum verſantur.

Vrſa maior habet quinque ſecundæ magnitudinis, & ſex tertiæ magnitudinis. Reliquæ ſunt quartæ aut quintæ magnitudinis.

Vrſa minor habet duas ſecundæ magnitudinis, & ſtellam polarem tertiæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Draco.

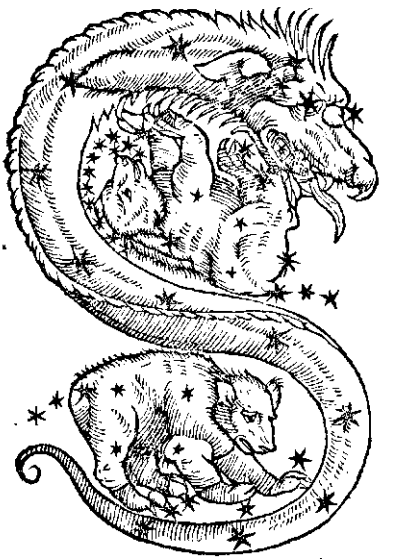

DRaco inter duas arctos collocatus videtur, corporis sinu facto, arcton minorem ita concludere, vt penè pedes eius tangere videatur: cauda autem flexa caput maioris attingere suo capite tanquam reducto, circulum arcticum attingens, corpus vt in sphæram complicati: & si quis diligentius attenderit, videre poterit caput Draconis ad maioris vrsæ regionem caudæ collocari. Hic habet in vtroque tempore stellas singulas: in oculis singulas, in mento vnam, & toto corpore reliquo passim claras decem, ita omnino sint stellarum quindecim.

Bootes, siue Arctophylax.

Bootes super humerum sinistrum, & super coxam dextram, & in cubito sinistro habet stellas tertiæ magnitudinis. Reliquæ sunt aut quartæ aut quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

HVius manum ſiniſtram circulus arcticus includit, ita vt neque occidere, neque exoriri videatur. Ipſe enim poſitus ab arctico circulo ad æſtiuum definitur inclinatus in longitudinem dextro pede æſtiuo circulo nixus. huius humeros pectus à reliquo corpore diuidit circulus, qui per vtroſque polos tranſiés tangit arietem & chelas. hic quidem cum tauro & geminis & cancro & leone occidit, ideo ſerò occidere dicitur, magis & quod actus à pedibus peruenit ad terram. At exoriens citius quàm chelæ videtur. Habet autem in ſiniſtra manu ſtellas quatuor, quæ occidere nunquam videntur. In capite ſtellam vnam. In vtroque humero ſingulas, in vtraque manu ſingulas, ſed clariorem dextram, & ſub ea alteram obſcuram, & in cubito dextro claram vnam. In Zona vnam clarius cæteris lucentem. hæc ſtella Arcturus appellatur, in vtriſque pedibus ſingulas, quæ omnino ſunt 14.

Corona.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Corona ſeptentrionalis octo habet ſtellas, quæ ferè omnes quartæ ſunt magnitudinis, præter Alphetam, quæ ſecundæ eſt magnitudinis.

Draco ſub ♊ eſt. Boötes ſub ♍ & ♎

♏

COronam humero ſiniſtro propè contingere Arctophylax videtur, quã engonaſin dextri pedis calce coniungit. hæc cãcro & leone exoriente occidere, cum ſcorpione exoriri perſpicitur. Habet autem ſtellas nouem in rotundo diſpoſitas, ſed ex his tres clarius cæteris lucentes.

Engonaſin, ſiue Hercules.

Hercules inſigniores ſtellas habet in capite, in humero dextro & ſuper adiutorium dextrum, & ſuper humerum ſiniſtrum, quæ ſingulæ tertiæ ſunt magnitudinis: reliquæ ferè omnes ſunt quartæ & ſextæ magnitudinis.

ENgonaſin. Hic poſitus inter duos circulos arcticum & æſtiuum, vtríſque pedibus & dextro genu, quem antè diximus, arcticum circulum finit. Ita tamen vt dextro pede prioribus digitis circulum terminet, ſiniſtro autem toto caput draconis opprimere conetur. Humeris autem velut ſuſtinens circulum æſtiuum, & manu dextra proiecta tangens. Læua autem è regiõne ad ſiniſtrum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

genu porrigens, æqua ſi interuallo circuli æſtiui & genu ſiniſtri. Hic occidēs capite prius quàm reliquo corpore deuenit ad terram: qui cum totus occidit * vt pendere pedibus ex arctico circulo videatur, exoriens antè pedib⁹ quā reliquis mēbris. Habet autem in capite ſtellam vnam. In ſiniſtro brachio vnam. In vtroque humero ſingulas clarè lucentes. In manu ſiniſtra vnam, in dextro cubito vnam. In vtroque latere ſingulas: ſed clarioré in ſiniſtro. In dextro fœmore duas. In genu vnam. In poplite vnam, in crure duas, in pede vnam quæ dicitur clara. * In ſiniſtra manu quatuor, quas pellem leonis nonnulli eſſe dixerunt. Ita ſunt omnino decem & nouem.

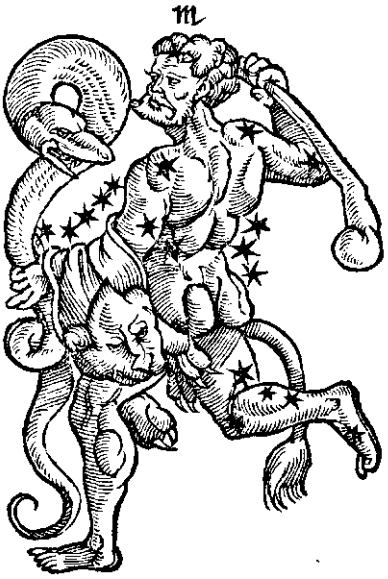

Ita figuratur & cat. vel ſimile quid deeſſe videtur.

Lyra.

Lyra, quæ & vultur cadens, habet ſtellas decem, quarum inſignior eſt Vega primæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

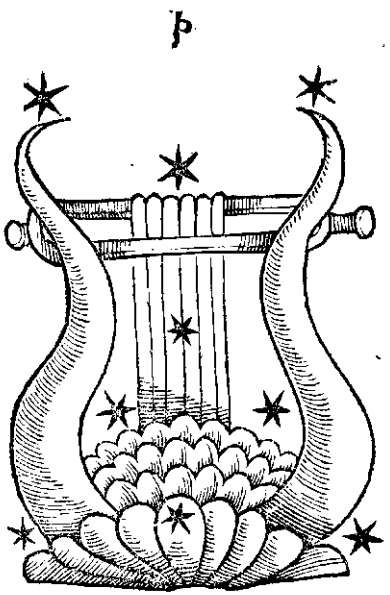

LYRA. Hæc posita est contra regionem eius loci qui est inter genu & manum sinistram eius qui Engonasin vocatur, cuius ipsa testudo spectat ad arcticũ circulum. Summum autẽ cacumen ad polum Notium contendere videtur. hæc Lyra virgine exoriente occidere videtur, & cum sagittario exoriri perspicitur: habet autem in ipsis testudinis lateribus singulas stellas. In summis cacuminibus corũ quæ in testudine vt brachia sunt iecta, singulas in mediis, iisdem quas humeros Eratosthenes fingit singulas, in scapulis ipsius testudinis duas: infima Lyræ, quæ & basis totius videtur, vnam: & omnino sunt 9.

Olor.

Cygnus habet vnam insignem stellam secundæ magnitudinis in cauda, vocatúrque Deneb adigege, & vnam tertiæ magnitudinis in ala dextra, & vnam eiusdem magnitudinis in extremitate alæ sinistræ, reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

OLor. Hui⁹ vna ala eſt ad circunductionem huius circuli qui arctos vocatur, contingens extremum pedē ſiniſtrum eius qui Engonaſin vocatur. Siniſtram autē habet alam paululum extra circulum æſtiuum, penè coniungēs pedibus Pegaſi, æſtiuus autem circulus roſtrum eius à reliquo corpore diuidit Cauda iungitur extrema cum capite Cephei. hic cum virgine & chelis occidens prius capite quàm reliquis membris deuenit ad terram: exoritur autem cum Capricorno. Hic habet in capite ſtellam clarè lucentem vnam. In collo alteram pari fulgore, in vtriſque pennis quinas. Supra caudam vnam. omnino habet ſtellas 12.

Cepheus.

Cepheus omnes ſtellas quas habet, ſunt quartæ & quintæ magnitudinis, præter vnam Alderaimin in dextro brachio, quæ eſt tertiæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CEphe' à tergo minoris arcti conſtitutus includitur arctico circulo, à pedibus ad pectus, vt præter humeros & caput eius nihil occidere videatur, nec lõgè ab eſt à flexu draconis, quem capite primùm efficere videtur. Cepheus autẽ manibus vtriſque proiectis figuratus, tanto diſſidet interuallo à pedibus arcti minoris, quantum ſpacium inter pedes Cephei videtur. huius caput ſcorpione exorto occidere, cum ſagittario exoriri videtur. Hic autem habet in capite ſtellas duas, in manu dextra vnam, in cubito obſcuram vnam, in ſiniſtra manu & in humero ſingulas. In dextro humero vnam. In Zona quæ medium eius diuidit corpus, tres ſtellę claræ videntur. In latere dextro obſcuram vnam, in ſiniſtro genu duas. In vtriſque pedibus ſingulæ, ſupra pedes ſtellæ quatuor. hic totus omnino ſtellarum numerus 19.

Caſſiopeia.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Cassiopeia.

Cassiopeia vnam habet cæteris insigniorem stellam tertiæ magnitudinis, & in pectore positam, Scheder nomine. Habet & vnam in coxis, atque vnam in medio sedis, & vnam in genibus tertiæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

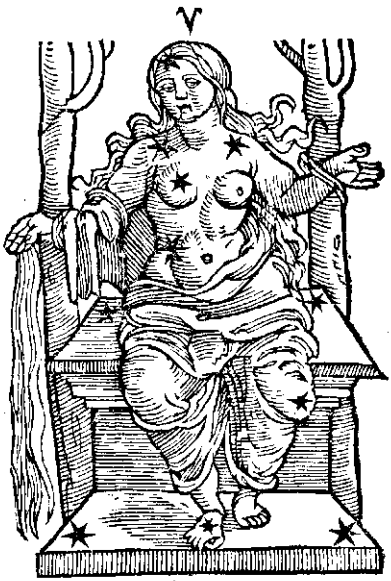

CAssiopeia sedens in siliquastro collocata est, cuius sedilis & ipsius Cassiopeiæ pedes positi in ipsa circunductione circuli qui arcticos vocatur. effigies autem corporis ad æstiuum circulũ peruenit, quem capite & dextra manu tangit. Hanc propè mediam dividit circulus, is qui lacteus appellatur, proximè Cephei signum collocatum. Hæc occidens cum scorpione capite, cum sedili resupino ferri perspicitur, exoriri autem cum sagittario. Huius in capite stella ostenditur vna, in vtroque humero vna, in mamilla dextra clara vna. In lumbis magna vna, in sinistro femore duæ, in genu vna, in pede ipsius dextro vna, in quadrato quo sella deformatur vna, in vtrisque angulis singulæ clarius cæteris lucentes. Hæc igitur est omnino stellarum 13.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Andromeda.

Andromeda habet ſeptem ſtellas tertiæ magnitudinis, vnam ſcilicet in capite, & quatuor in brachio ſiniſtro, & vnam in palma dextra.

ANdro meda propè caſſiopeiã, ſuper caput Perſei, breui intervallo diſſidẽte perſpicitur collocata, manibus diuerſis vincta, vt antiquis hiſtoriis eſt traditũ: cuius caput equi Pegaſi vẽtri cõiungitur. Eadẽ enim ſtella & vmbilicus Pegaſi & Andromedæ caput appellatur. huius medium pectus & manum ſiniſtram circulus æſtiuus diuidit. Occidit autem cum piſce de duobus ſecundo, quem Andromedæ ſubiectum brachio ſuprà diximus. Exoriente Libra & ſcorpione, capite prius quàm reliquo corpore peruenit ad terram. Exoritur autem cum Piſcibus & Ariete. hæc, vt ſuprà diximus, habet in capite ſtellam clarè lucentem vnam, in vtroque humero vnam, in cubito dextro vnam, in ipſa manu vnam, in ſiniſtro cubito vel in brachio vnam. In

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

manu altera vnam, in zona tres; ſuper zonam quatuor, in vtroque genu vnam, in pedibus autem binas. Itaque omnino eſt ſtellarum numerus 20.

Perſeus.

Perſeus inter inſigniores ſtellas habet vnam in dextro latere ſecundæ magnitudinis, nomine Algenib, & quatuor in ſiniſtro genu & crure tertiæ magnitudinis. habet & vnam ſecundæ magnitudinis, in Ras dalgoi, hoc eſt, in capite Meduſæ, quod capite ſiniſtro tenet. reliquæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis.

HVius ſiniſtrũ crus & humerũ læuum; circulus æſtiuus à reliquo corpore diuidit. Ipſe manu dextra arcticum circulũ tangit, dextro pede caput aurigæ premere velut currẽs videtur. Idem occidens ſagittario & capricorno exorto inclinatur ad caput verſus. cum ariete & tauro rectus exoritur. Habet autem in vtroque humero ſtellam vnam, in manu dextra clarè lucentem vnam, qua falcem tenere dicitur, quo telo Gorgonam interfe-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cit. In sinistra alteram, qua caput Gorgonis tenere existimatur. habet præterea in ventre stellam vnam, in lumbis alteram, dextro femore vnam, ad genu vnam, in tibia vnam, in pede vnam obscuram, in sinistro femore vnam, in genu alteram, in tibia duas: in sinistra manu, quod Gorgonis caput vocatur, stellas quatuor. omnino est stellarum numerus decem & septem. Caput eius & falx sine sideribus apparent. hunc Aratus cum diceret inter sidera ceconismeno figuratum, acceperunt complures eum puluerulentum dicere, quod minimè conuenit posse inter sidera etiam puluerulentum accipere. Quod si esset, dignior erat Orion cui idem ascriberetur. primùm quod assiduè est venatus, & semper in terra fuit. denique adhuc inter sidera venari videtur. Perseus autem qui assiduè volabat, non potest puluerem habere. Quid igitur est, cum vellet Aratus eum currentem obscurè significare, vsus Ætolorum consuetudine ceconismenon dixit. Ætoli enim cum volunt aliquem decurrere significare, κεκονίσαι dicunt. id quod Aratus voluit demonstrare, non vt illum volantem assiduè puluerulentum dicat. Quod à multis perperam est intellectum.

κεκονισμένον.

Versus Arati hi sunt.

καὶ οἱ δεξιτέρη μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσαι
πεντερίου δίφροιο· τάδ' ἐν ποσὶν οἷα διώκων
ἴχνια μηκύνει κεκονισμένος ἐν διΐ πατρί.

Auriga.

Auriga vnam insignem habet stellam primæ magnitudinis, nomine Alhaioth iuxta capram, & vnam in spatula dextra secundæ magnitudinis, vnam in cauilla sinistra, & vnam in cauilla dextra tertiæ magnitudinis, reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

♊

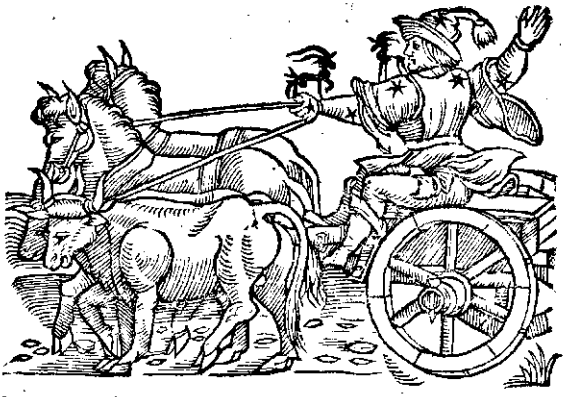

HEniochus autem circulo æſtiuo genuum fine, præterea humero ſiniſtro vſque ad Zonam diuiditur ab eo, quem ſuprà Lacteum orbem diximus. Huius dexter pes tauri cornu ſiniſtro ſtella contũgitur, idem vna manu vt lora tenens figuratur. Cuius in humero ſiniſtro capra. In manu autem duo hœdi ſtellis formati dicuntur. Totus autem pedibus Perſei ſubiectus, caput habens contra vrſæ maioris aſpectum. hic occidere ſagittarij & capricorni exortu videtur. Exoriti autem, Ophiucho & engonaſin occidente. Habet præterea ſtellam vnam in capite. In vtroque humero vnam, ſed in ſiniſtro clariorem, quæ vocatur capra, in vtroque cubito vnam: in manu duas, quæ hœdi appellantur, ſtellis propè occidentibus formati. Ita omnino ſunt numero 7.

Serpentarius.

Serpentarius habet quoque ſtellas tertiæ magnitudinis, vnam ſcilicet in capite, quæ vocatur Ras alaugue, alteram in palma ſiniſtra, & tertiam poſt illam, quartam in genu dextro, & quintam in genu ſiniſtro. reliquæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

OPhiuchus inclinat' à capite, vt qui resupinari videtur, manibus anguẽ tenere figuratus est. huius autem humeri ab æstiuo circulo diuidũtur à reliquo corpore. Ipse genunni fine ab æquinoctiali terminatur circulo. Pede sinistro premens oculos, dextro autem testudini scorpionis innixus. Anguis autem qui ab eo tenetur, propè extremo ore coronam contingens, medium præcingit Ophiuchum, cauda breuior quàm superiore corpore, qua manu sinistra ipsius signi figuratur, ita tamen vt extrema cauda circulũ æquinoctialẽ cum aquilæ cauda iungat. Occidens autem exortu geminorum Cancri & leonis peruenit ad terram, exoriens autem cum scorpione & sagittario apparet. Hic habet in capite stellam vnam, in vtroque humero singulas, in sinistra manu tres. in dextra manu quatuor, in lumbis duas, in vtroque genu singulas, in dextro crure vnam, in vtroque pede singulas, sed clariorem in dextro: itaque est omnino stellarum numerus sexdecim. Anguis autem habet in summo capite stellas duas, sub capite tres, vno loco omnes. ad manum ipsius Ophiuchi sinistram duas, sed quæ maxi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mè ad corpus eius accedit, clariorem. Et in dorso anguis ad ipsam corporis coniunctionem quinque, & in prima curuatura caudæ quatuor. In secunda, caput versus, habet stellas sex. Ita est omnino stellarum numerus 23.

Sagitta.

In sagitta, vna est quartæ magnitudinis, tres quintæ, & vna sextæ.

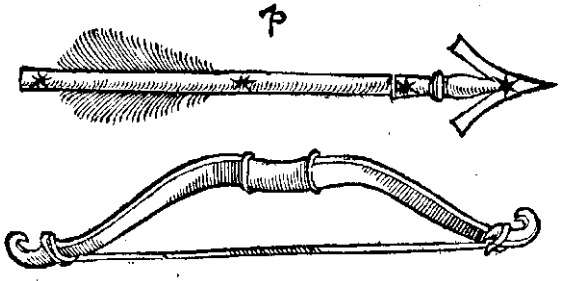

SAgitta inter duos circulos æstiuum & æquinoctialem, signo aquilæ superposita, diuiditur ab eo circulo, qui vtroque polo subiectus ad cancrum & capricornum peruenit. huius cacumen ad æquipedum regionem spectat, altera pars ad humeros Ophiuchi tendit. hæc occidit Virginis ortu. Oritur autem cum scorpione. Habet omnino stellas quatuor: quarum vna in principio materiæ, altera in medio, duæ reliquæ in eo loco quo ferrum solet affigi, diuersę videntur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aquila.

Aquila vnam habet in capite secundæ magnitudinis, atque vnam inter duas spatulas eiusdem magnitudinis, duas in spatula sinistra tertiæ magnitudinis, atque vnam super collum secundæ magnitudinis, reliquæ sunt quintæ magnitudinis.

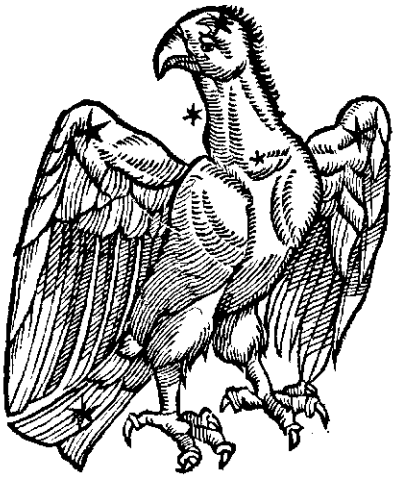

AQuila ala dextra non multum extra circulum æquinoctialem prodire, sinistra autem nõ lõgè à capite Ophiuchi figurata videtur. Præterea rostrum eius à reliquo corpore diuidit circulus, quem suprà diximus à cancro ad capricornum peruenire. Media autem finitur ab eo quem suprà Lacteum orbem demonstrauimus esse. hæc exorto leone occidit. Exoritur autem cum capricorno: habens in capite stellam vnam, in vtraque penna vnam, in cauda vnam. Itaque omnino sunt quatuor.

Delphin.

Delphin habet quinque stellas tertiæ magnitudinis, vnam scilicet in cauda, & reliquas in lumbo. Habet etiam duas quartæ magnitudinis in cauda, reliquæ sunt sextæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

H

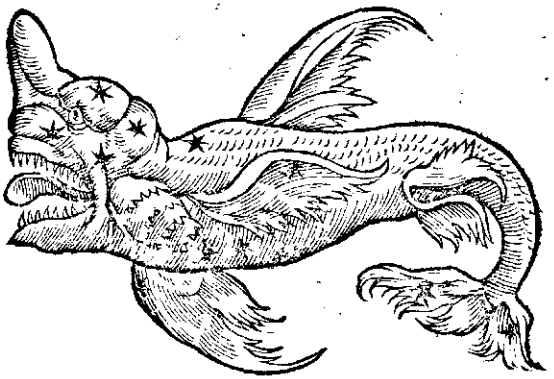

DElphin non longè ab aquilæ signo figuratur, in curuatione caudæ nouissimæ æquinoctialis circuli circunductionem tangit. capite propè contingens equi Pegasi rostrum. hic exoritur cum sagittarij posteriore parte. Occidit autem, cum virgo exorta est à capite. habet autem in capite stellas duas, supra caput ad verticem duas alias, ad ea quæ in ventre velut pennæ videntur, habet stellas tres, in scapulis vnam, in cauda duas. Itaque omnino sunt stellæ numero decem.

Pegasus.

Equus alatus habet quatuor stellas secundæ magnitudinis, scilicet super renes, super humerum dextrum, & inter duas spatulas. Habet & tres tertiæ magnitudinis, nempe in genu dextro, vnam in pectore, & quæ reliquas præcedit in collo. Reliquæ sunt quartæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

H

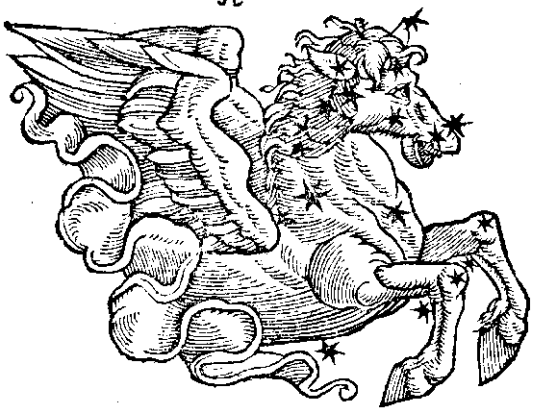

EQuus arcticum circulum ſpectans, pedibus æſtiuo orbe niti, extremo ore caput delphini tangere videtur. Aquarij manum dextram ceruice ſua coniungens, & vtriſque piſcibus clauſus, quos in 12. ſignis poſtea demonſtrabimus. Huius in ſtellis corpus apparet vſque ad vmbilicum deformatum. Qui occidit, cum piſce de duobus primo, qui ſupra tergum eius eſt fixus. exoritur cum Aquario toto, cum piſce, cum quo occidit, & manu Aquarij dextra. hic habet in roſtro ſtellas duas obſcuras, in capite vnam, in maxilla vnam, in vtriſque auribus ſingulas, in ceruicibus quatuor obſcuras: ſed maximè lucet quæ capiti proxima apparet. in humero claram vnam, in pectore vnam, in ſcapilio vnam, in vmbilico nouiſſimam vnam, quæ Andromedæ vocatur, in genibus vtriſque ſingulas, in vtriſque poplitibus ſingulas. ita ſunt omnino numero 23.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Trianguli tres ſtellæ ſunt tertiæ magnitudinis, quartæ quartæ, quæ extra angulum inuenitur.

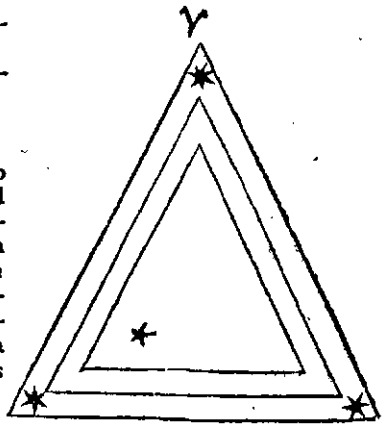

DE totō autem vt in triangulum deformatur, æquis quodammodo lateribus duobus, vno breuiore, ſed propè æquali reliquis, inter æſtiuum & æquinoctialem circulum ſupra caput Arietis non longè ab Andromedæ dextro crure, & Perſei manu ſiniſtra collocatum, cum Ariete toto occidens: exoriens autem cum eiuſdem dimidia priore parte. habet autem ſtellam in vnoquoque angulo vnam.

Omnes Arietis ſtellæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis, præter duas in cornu, quæ ſunt tertiæ.

NVnc protinus duodecim ſignorum figurationem dicemus. Quorum eſt princeps Aries, in æquinoctiali circulo conſiſtens. caput ad exortum habens conuerſum. Occidens à primis pedibus, & exoriens caput infra triangulū, quod ſuprà diximus, tenens collocatū, pedibus propè cōtingens caput Piſtricis. Habet autē

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

in capite ſtellam vnam, in cornibus tres, in ceruice tres, in pede priore de primis vnam, in interſcapilio quatuor, in cauda vnam, ſub ventre vnam, in lumbis tres, in pede poſteriore vnam. quæ ſunt omnino numero octodecim.

Taurus.

Taurus vnam habet ſtellam primæ magnitudinis, vocatúrque Aldebaran, ſeu oculus tauri: in pectore, ſuprà nares, & in vno extremo cornu habet ſtellas tertiæ magnitudinis, habet & congeriem ſtellarum quintæ magnitudinis quas Pleiades vocant, haud procul ab ore, aut ſecundum alios in dorſo.

TAurus ad exortum ſignorum dimidia parte collocatus, vt incipere genu ac deſigere ad terram videatur, caput eodem habens attentum. Genua eius reliquo corpore diuidit circulus æquinoctialis. cornu ſiniſtro, vt ſuprà diximus, coniungitur cum ſiniſtro pede eius qui Auriga appellatur. inter huius finitionem corporis & arietis caudam ſtellæ ſunt, quas Vergilias noſtri, Græci autem Pleiadas appellauerunt. Hic auerſus occidit & exoritur. habet in cornibus ſingulas ſtellas,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

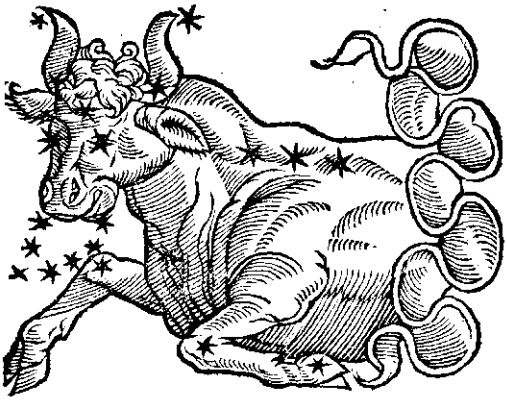

ſed in ſiniſtro clariorem, vtriſque oculis ſingulas, in fronte media vnam. ex quibus locis cornua naſcuntur, ſingulas: quæ ſeptem ſtellæ Hyades nuncupantur. Etſi nonnulli quas duas diximus nouiſſimas ſtellas, negauerint eſſe, vt omnino Hyades eſſent quinque. Præterea in ſiniſtro genu priore habet ſtellam vnam. Et ſuper vngulam, vnam: in dextro genu vnam, & interſcapilio tres, nouiſſimam earum cæteris clariorem, in pectore vnam: quæ ſunt omnino, præter Vergilias, quatuordecim.

Gemini.

Gemini duas habent ſtellas ſecundæ magnitudinis in capitibus, quarum vna vocatur Ras algenſe, habent aliquot tertiæ magnitudinis in genubus & coxis, & multas quartæ & quintæ magnitudinis.

GEmini ab Aurigæ parte dextra ſupra Orionem collocari videntur, ita tamen, vt Orion inter taurum & geminos ſit conſtitutus. capita eorum diuiduntur à reliquo corpore, circulo eo qui æſtiuum diffinire

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

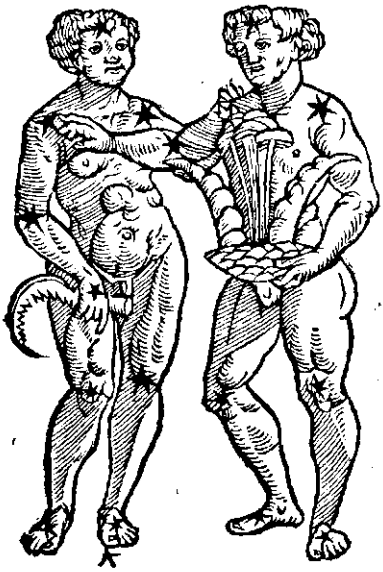

ſuprà eſt dictus. Ita vt complexa corpora inter ſe tenentes, occidant directi à pedibus. Exoriuntur autem inclinati vt iacentes. Sed is qui Cancro eſt proximus, habet in capite ſtellam vnã claram, in vtriſque humeris ſingulas claras, in dextro cubito vnam, in genibus vtriſque ſingulas, in pedibus vtriſque ſingulas. alter autem in capite vnam, in ſiniſtro humero vnam, in dextro alteram, in vtriſque manibus ſingulas, in dextro genu vnam, in ſiniſtro genu alteram, in pedibus vtriſque ſingulas: & infra ſiniſtrum pedem vnam, quæ propus appellatur: & ſunt octodecim.

Cancer.

Cancer nullam habet inſignem ſtellam, ſed omnes ſunt vel quartæ vel quintæ magnitudinis.

HVnc medium diuidit circulus æſtiuus, ad leonis exortus ſpectantem, paululum ſupra caput hydræ collocatum, occidentem & exorientem poſteriore cor-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

poris parte. Hic autem habet in ipſa teſta ſtellas duas, quæ aſini vocantur, de quibus antè diximus: in pedibus dextris ſingulas obſcuras, in ſiniſtro pede primo duas, in ſecũdo duas obſcuras, in tertio vnã, in quarto primo vnam obſcuram, in ore vnam: in ea quæ chela dexterior dicitur, tres ſimiles, non

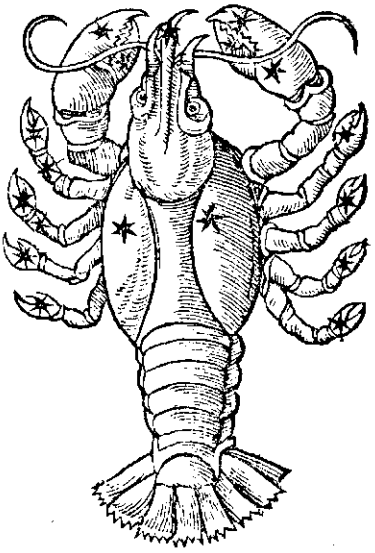

grandes, in ſiniſtra ſimiles duas. Et ita eſt omnino ſtellarum numerus decem & octo.

Leo.

Leo habet duas ſtellas primæ magnitudinis, quarum vna vocatur Cabalezet, id eſt cor Leonis: alia Denebalezet, hoc eſt cauda leonis. Habet tres ſecundæ magnitudinis, duas in cernice, & vnam in dorſo. reliquæ ſunt tertiæ, quartæ, quintæ & ſextæ magnitudinis.

LEo ſpectãs ad occaſum ſupra corpus hydræ à capite quâ cãcer inſtar, vſq; ad mediã partẽ eius conſtitutus medius ęſtiuo circulo diuiditur, vt ſub orbe priores pedes habeat collocatos, occidens à capite & exoriẽs. hic habet

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

in capite ſtellas tres, in ceruicibus duas, in pectore vnam, in interſcapilio tres, in media cauda vnam, in extrema alteram magnam, ſub pectore duas, in pede priore vnam claram, in ventre claram vnam, & infrà alteram magnam vnam, in lumbis vnam, in poſteriore genu vnam, in pede poſteriore claram vnam. Et ita eſt omnino numerus ſtellarum 19.

Virgo.

Virgo vnam habet ſtellam primæ magnitudinis, vocatúrque ea Azimech, id eſt, ſpica virginis, habet deinde ſex tertiæ magnitudinis, tres in ala ſiniſtra, vnam in latere dextro, vnam in manu dextra, & vnam ſub ala dextra. reliquæ ſunt quartæ, quintæ & ſextæ magnitudinis.

VIrgo infra pedes Bootæ collocata, capite poſteriorem partem leonis, dextra manu circulum æſtiualem tangit, ac inferiorem partem corporis ſupra corvum & hydræ caudam habere perſpicitur. Occidens capite

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

capite prius quam reliquis membris, huius in capite est stella vna obscura, in vtrisque humeris singulæ, in vtrisque pennis binæ: quarum vna stella quæ est in dextra penna ad humerum defixa, protrygeter vocatur. Præterea habet in vtrisque manib⁹ singulas stellas, προτρυγητὴρ. quarum vna quæ est in dextra manu, maior & clarior conspicitur: in veste autem habet passim stellas septem, in vtrisque pedibus singulas. Omnino stellarum numerus 16.

Scorpius.

Scorpius vnam habet insignem stellam secundæ magnitudinis, quæ scorpij vocatur, habet & multas tertiæ magnitudinis, quatuor scilicet in fronte, duas in corpore, quinque in spondilibus, & vnam in spina. reliquæ sunt quartæ & quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

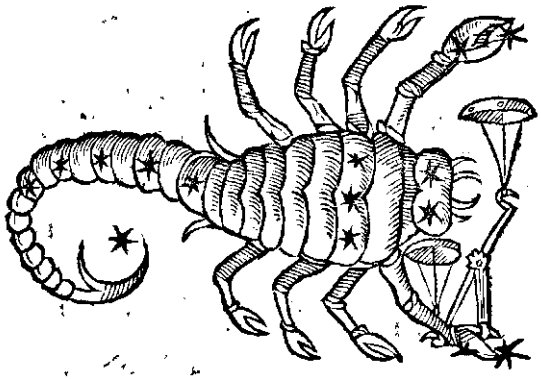

SCorpij prior pars, quæ Chelæ dicitur, ita premitur ab æquinoctiali circulo, vt eum ſuſtinere videatur. Ipſe autem pedibus Ophiuchi, de quo ſuprà diximus, ſubditus, extrema cauda circulum hyemalem contingere videtur, neque longè eſt ab eo quod pro hoſtia centaurus ferre proſpicitur: Occidit autem inclinato capite, exoritur erectus à chelis: hic habet ſtellas in his quæ chelæ dicuntur, in vnaquaque earum binas, ex quibus primæ ſunt clariores. Præterea habet in fronte ſtellas tres, quarum media eſt clariſſima: in interſcapilio tres, in ventre duas, in cauda quinque, in acumine ipſo quo percutere exiſtimatur, duas. Omnino ſtellarum 19.

Sagittarius.

Sagittarius duas habet ſtellas ſecundæ magnitudinis, in pede ſcilicet ſiniſtro, & ſub cauilla eius. habet præterea multas tertiæ magnitudinis, vnam ſcilicet in haſta ſagittæ, vnam in manubrio, duas in arcu, vnam ſub axilla, vnam ſub cauilla dextra, &c. reliquæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

SAgittarius autem ſpectans ad occaſum Centauri corpore figuratur velut mittere ſagittas incipiens, à pedibus vſque ad humeros in hyemali circulo collocatus, ita vt caput eius ſolum extra eum circulum quem ſuprà diximus, apparere videatur: cuius arcus lacteo circulo medius diuiditur. ante pedes eius eſt quædam corona ſtellis effecta, de qua prius diximus. Hic præceps occidit, exoritur directus. Habet autem in capite ſtellas duas, in arcu duas, in ſagitta vnã, in dextro cubito vnam, in manu priori vnam, in ventre vnam, in interſcapilio duas, in cauda vnam, in priori genu vnam, in pede vnam, in inferiori genu vnam, in pollice vnam. Omnino eſt ſtellarum quindecim. Corona autem Centauri eſt ſtellarum ſeptem.

Capricornus.

Capricorni omnes ſtellæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis, præter duas in cornu poſteriori, & alias duas in ſpina dorſi, quæ ſunt tertiæ magnitudinis. quæ propior eſt caudæ, vocatur Deneb algedi, hoc eſt, cauda Capricorni.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CApricornus ad occaſum ſpectans, & totus in zodiaco circulo deformatus cauda & toto corpore, medius diuiditur ab hyemali circulo, ſuppoſitus aquarij manui ſiniſtræ. occidit autem præceps, exoritur autem directus: ſed habet ſtellas in naſo vnam, infra ceruicem vnam, in pectore duas, in priore pede vnam, in priore eodem alteram. in interſcapilio habet ſtellas ſeptem, in ventre ſeptem, in cauda duas. & eſt numerus ſtellarum viginti & vna.

Aquarius.

Aquarius habet ſtellam vnã ſecundæ magnitudinis ſub axilla, & aliquot tertiæ magnitudinis in vtroque brachio. habet & vnam primæ magnitudinis, nomine Fomahaut in fine fuſionis aquæ. reliquæ ſunt aut quartæ aut quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aquari habet pedes in hyemali circulo fixos, manũ autem ſiniſtram vſque ad Capricornum porrigẽs tergum, dextra iubã Pegaſi propè contingens, ſpectans ad exortum: qui cum ita ſit figuratus, neceſſe eſt eum corpore propè reſupinato videri. Effuſio aquæ peruenit ad eum piſcem qui ſolitarius figuratur, de quo poſterius dicemus. Sed Aquarius & occidit & exoritur capite prius quàm reliquis membris. Hic habet in capite ſtellas duas obſcuras, in vtriſque humeris ſingulas magnas, in ſiniſtro cubito vnam grandem, in manu priori vnam, in vtriſque mammis ſingulas obſcuras, in lumbo interiore vnam, in vtriſque genibus ſingulas, in dextro crure vnam, in vtriſque pedibus ſingulas omnino eſt ſtellarum quatuordecim. Effuſio aquæ cum Aquario ipſo eſt ſtellarum triginta. Sed in his omnibus prima & nouiſſima clara.

Piſces.

Omnes ſtellæ piſcium ſunt quartæ, quintæ aut ſextæ magnitudinis, præter duas tertiæ magnitudinis, quæ in reflexione piſcium inueniuntur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

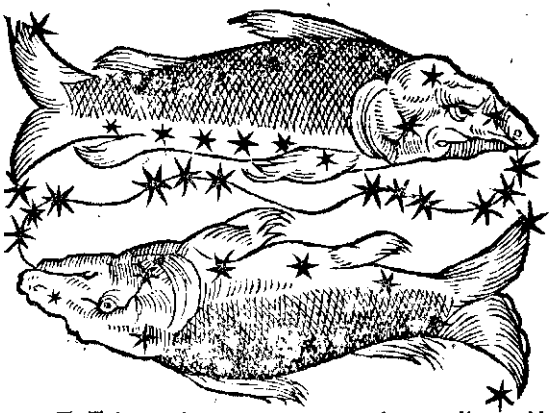

HOrum alter Notius, Boræus alter appellatur: ideo quòd vnus eorum qui Boræus dicitur, inter æquinoctialem & æstiuum circulum sub Andromedæ brachio collocatus, & arcticum polum spectans constituitur. alter autem in Zodiaco circulo extremo sub scapulis equi, non longè ab æquinoctiali circulo collocatus, spectans ad occasum. Hi pisces quibusdam stellis, in lineola ab arietis pede primo coniunguntur. quorum inferior antè occidere & exorni videtur. Habet decem & septem, & Boræus omnino duodecim. Coniunctio eorum habet ad Aquilonem spectãs stellas tres, ad alteram partem tres, ad exortum tres. In commissura tres, omnino duodecim: horum coniunctionem quæ à pede arietis primo notatur, Aratus Græcè σύνδεσμον ὑπέρανον, Cicero nodum cœlestem dicit: qui vtrunque voluit significare, eum nodum non solum piscium, sed etiam totius sphæræ esse. quo loco enim circulus ab arietis pede Meridembrinos dicitur, qui meridiem significet: & quo loco is circulus Mesembrinos coniungitur, & transit æquinoctialem circulum, in ipsa coniunctione circulorum nodus piscium significatur: quare eum non modò nodum piscium, sed etiam cœlestium nodum appellarunt.

Sic enim nostri codices habent, tametsi alij ὑπερφάνιον malunt legere. versus Arati sunt:
καὶ τὰ μὲν εἷς ἀσὶν ἐπέχει καλός τε μέγας τε, οὗ ῥάτε καὶ σύνδεσμον ὑπούρανον καλέσσι.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Piſtrix.

Cetus habet ſtellas ſecũdæ magnitudinis: videlicet vnam in ventre, quæ venter ceti nominatur: & duas in cauda, habet & multas tertiæ magnitudinis, quarum inſigniores ſunt Meu Kar: & vna in medio oris. reliquæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis.

♈

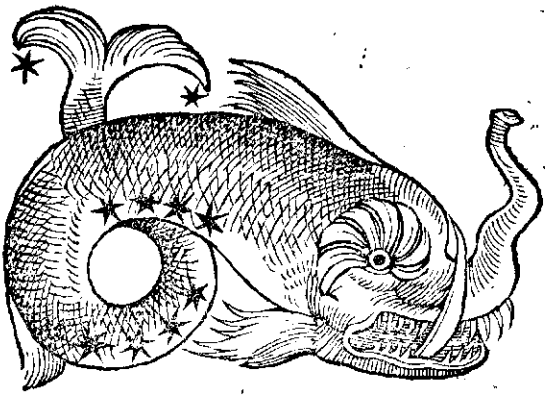

PIſtrix à media cauda diuiditur ab hyemali circulo, ſpectans ad exortum, roſtro propè poſteriorem arietis pedem iungens. huius priorem partem corporis qui ſpectat ad exortus, propè alluere flumen Eridani videtur. hæc cadit exorto cancrò & leone, exoritur autem cum Centauro & geminis. ſed habet in extrema cauda ſtellas duas obſcuras, ab eo loco vſque ad reliquam corporis curuaturam quinque, ſub ventre ſex. omnino ſunt 13.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Eridanus.

Fluuius Eridanus habet vnam ſtellam nomine Acamar primæ magnitudinis, ſed quæ in noſtra regione vix videri poteſt, tantum declinat ad auſtrum. habet quatuor tertiæ magnitudinis, & multas quartæ magnitudinis.

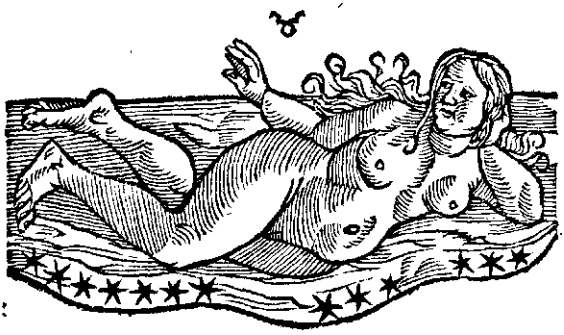

ERidanus à ſiniſtro pede profectus Orionis, & perueniens vſque ad piſtricem, rurſus diffunditur vſque ad leporis pedes, & protinus ad antarcticum tendit circulum. Huius figurationem circulus hyemalis diuidit ab eo loco quo propè coniungitur ceto. hic ſcorpione & ſagittario exorto occidere, exorti autem cum geminis & cancro videtur. habet autem ſtellas in prima curuatura tres, in ſecunda tres, item in tertia vſque ad nouiſſimam ſeptem. omnino eſt ſtellarum numerus tredecim.

Lepus.

Habet lepus vnam in medio corporis & vnam ſub ventre tertiæ magnitudinis, reliquæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

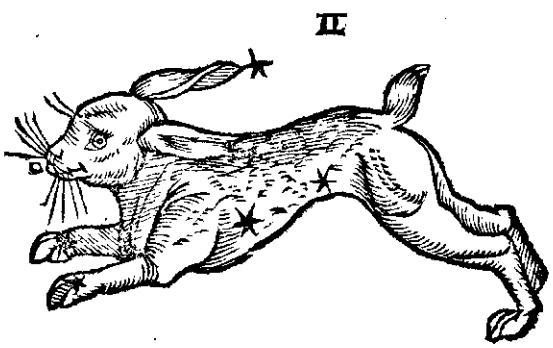

LEpus autem in ſiniſtrum pedem Orionis per hyemalem circulum fugiens, ab eo inferiore parte corporis diuiſus. occidit ſagittario exorto, oritur cum leone. Habet autem ſtellas in vtriſque auribus ſingulas. In corpore paſſim diſpoſitas duas, in pedibus prioribus ſingulas. Et ita eſt omnino ſtellarum ſex.

Orion.

Orion pulcherrima conſtellatio, habet duas primæ magnitudinis, vnam ſcilicet in humero dextro, quæ Bedalgenze vocatur: & alteram in pede ſiniſtro, quæ Regel algenze appellatur. in cingulo habet tres ſecundæ magnitudinis, & vnam in humero ſiniſtro. in brachio ſiniſtro & in enſe habet aliquot tertiæ magnitudinis, ſuper genu dextrum habet quoque vnam eiuſdem magnitudinis. quæ in fuſte inueniuntur, ſunt quintæ magnitudinis.

ORion. Hunc à Zona & reliquo corpore æquinoctialis circulus diuidit cum tauro decertantem collocatum, dextra manu clauam tenentem, incinctum enſe, ſpectantem ad occaſum, & occidentem exorta

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſcorpionis poſteriore parte, & ſagittario exoriente, cum cancro autem toto corpore pariter exurgentem, hic habet in capite ſtellas tres claras, in vtriſque humeris ſingulas, in cubito dextro obſcuram vnam. In manu ſimilem vnam, in Zona tres, in eo quo gladius eius deformatur, tres obſcuras. In vtriſque genibus ſingulas claras. In pedibus ſingulas obſcuras. Omnino ſunt decem & ſeptem.

Lælaps.

Canis maior habet vnam in capite primæ magnitudinis, nomine Adhabor, ſplendidiſſimam ſtellam. Veneri ferè ſimilem. Habet deinde quoque tertiæ magnitudinis vnam in pede dextro, alteram in coxa ſiniſtra, tertiam inter duas coxas, quartam in extremitate caudæ, & quintam in extremitate pedis dextri, reliquæ in auribus, collo, pectore & genibus, ſunt quartæ & quintæ magnitudinis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CAnis leporem fugientem conſequens, poſterioribus pedibus diuiditur ab hyemali circulo, pedem dextrum Orionis penè ſuo capite coniungens, capite ad occaſum ſpectans, ſed caput ad æquinoctialem circulum tendit. occidens oriente ſagittario, exoriens autem cum cancro, habet in lingua ſtellam vnam quæ Canis appellatur. in capite autem alteram, quam nonnulli Sirion appellant, de quo prius diximus. Præterea habet in vtriſque auribus obſcuras ſingulas. In pectore duas, in pede priore tres, inter ſcapulas tres, in ſiniſtro lumbo vnam, in pede poſteriore vnam. In pede dextro vnam, in cauda quatuor. omnino ſunt decem & nouem.

Procyon.

Canis minor duas dunt axat habet ſtellas, vnam primæ magnitudinis in ventre, quæ Algomeiſa vocatur, & aliam quartæ magnitudinis in collario. Sunt qui quoque vnam ponunt in capite.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

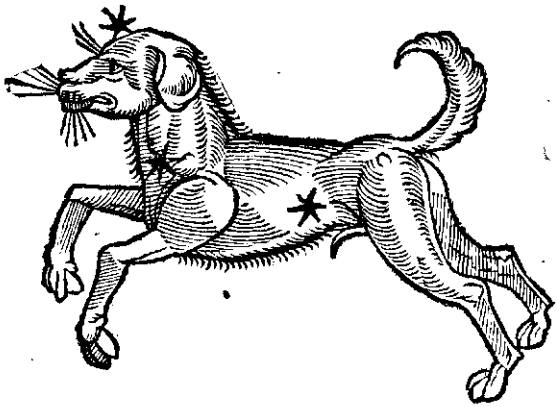

PRocyon. Hic in Lacteo circulo defixis pedibus æquinoctialem circulum tangit. Spectat ad occasum, vt inter geminos & cancrum constitutus: qui, quòd ante maiorem canem exoritur, Procyon est appellatus. Hic autem occidit exortu capricorni, exoritur cum leone, & habet vnam stellam in capite, & aliam in pectore. In lumbo vnam: sed omnino stellarum numerus 3.

Nauis.

Nauis vnam habet primæ magnitudinis, qui Canopus vocatur, poniturque in precipuo remo, sed quæ longè deflectit ad austrum. Habet sex secundæ magnitudinis, vnam in transtro, aliam in sectione transtri, &c. habet quoque multas tertiæ, & item multas quartæ magnitudinis: quæ in malo ponuntur, sunt quartæ magnitudinis.

ARgo. Huius puppis hyemalem circulum, & maioris canis caudam contingens inferiore parte, no-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

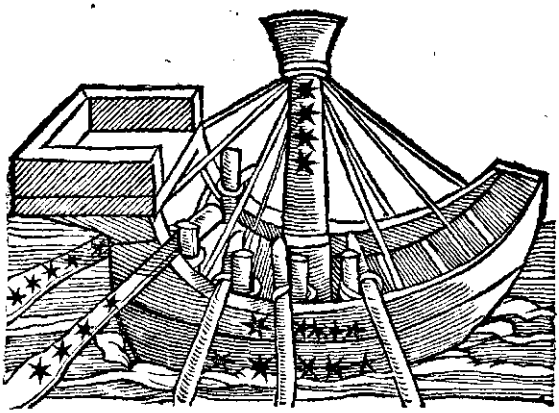

uiſſimè nauis inclinata Antarcticum circulum tangit. Occidens ſagittario & capricorno exorto, vt in mari collocata, exoriens cum virgine & chelis. Hæc habet in puppi ad ſingula gubernacula, ad primum ſtellas quinque, ad alterum quatuor, circum carinam quinque, & ſub reiectum quinque, ad malum quatuor: in tota eſt ſtellarum viginti trium. Quæ quare non ſit tota in mundo collocata, prius diximus.

Phillyris.

Centaurus in pede dextro duas habet ſtellas primæ magnitudinis, in pede verò ſiniſtro habet vnam ſecundæ magnitudinis, ſimiliter ſuper coxam dextram, & ſub ventre, atque ſuper calcaneum pedis dextri, & ſuper genu ſiniſtrum. habet & multas tertiæ, quartæ, & quintæ magnitudinis.

CEntaurus. Hic ita figuratur, vt in antarctico circulo niti pedibus, humeris hyemalem ſuſtinere vi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

♐

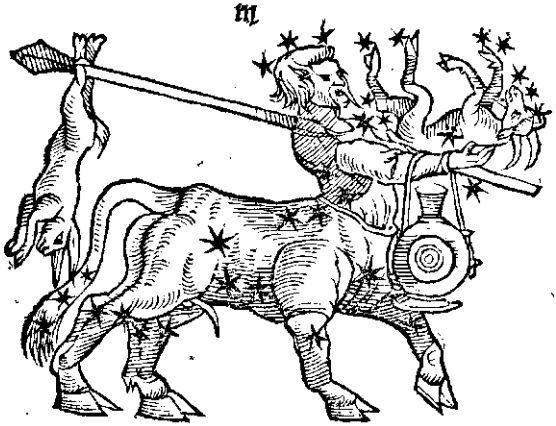

deatur, capite propè caudam hydræ coniungens, hoſtiam dextra manu tenens ſupinam, quæ pedibus & extremo ore circulum hyemalem tangit, inter eum & antarcticum orbem collocata. Centauri autem crura à reliquo corpore diuidit circulus, qui Lacteus appellatur. Hic ſpectans ad ortus ſignorum, totus occidit aquario & piſcibus exortis: exoritur autem cum ſcorpione & ſagittario. habet autem ſtellas ſupra caput tres obſcuras, in vtriſque humeris ſingulas claras, in cubito ſiniſtro vnam, in manu vnam, in medio pectore equino vnam, in prioribus poplitibus vtriſque ſingulas, in interſcapilio quatuor, in ventre duas claras, in cauda tres, in lumbo equino vnam, in genubus poſterioribus ſingulas, in poplitibus ſingulas. omnino ſunt 24. Hoſtia autem habet in cauda duas, in pede de poſterioribus primo vnam, in vtriſque pedibus vnam, in interſcapilio vnam claram, & in priore parte pedum vnam, infrà alteram, in capite tres diſpoſitas. Omnino ſunt numero 10.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ara.

Ara habet ſeptem ſtellas, ex quibus quinque ſunt quartæ magnitudinis, & duæ quintæ.

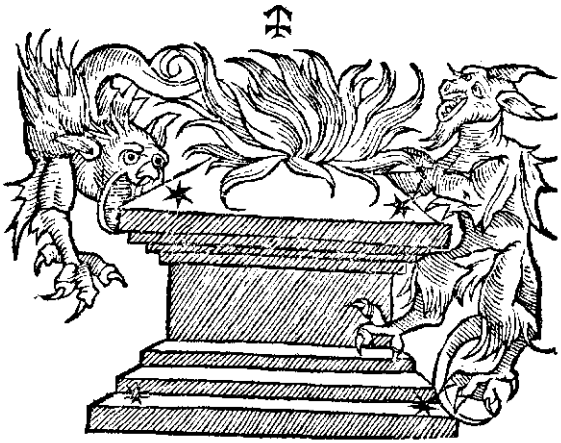

ARa antarcticum circulum propè tangens, inter hoſtiæ caput & ſcorpionis caudam extremam collocatur, occidens arietis exortu, exoriens cum capricorno. Hæc habet in ſummo cacumine circuli vbi formatur, ſtellas duas, & in imo alteras. Et ita eſt omnino ſtellarum quatuor.

Hydra.

Hydra habet vnam lucidam ſtellam, nomine Alphard, & eſt ſecundæ magnitudinis. Habet & tres tertiæ magnitudinis, reliquæ ſunt quartæ & quintæ magnitudinis.

HYdra trium ſignorum longitudinem occupãs, cancri, leonis & virginis, inter æquinoctialem circulum & hyemalem collocatur. Ita tamen, vt caput eius contendens ad ſignum, id quod Procyon vocatur, & totius hydræ propriè quarta pars inter æſtiuum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& æquinoctialem circulum videatur. Cauda autem extrema penè Centauri caput tegẽs, sustinet in dorso coruũ rostro corpus eius tangentem, & toto corpore ad craterem tendẽtem: qui satis longo dissidente interuallo propè inter leonem & virginem constitutus videtur, inclinatior ad caput hydræ, quæ occidit aquario & piscibus exortis. Oritur autem cum his signis, de quibus suprà diximus. Habet autem in capite stellas tres, in prima capitis curuatura sex, sed earum nouissimam claram, in secunda curuatura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta vsque ad caudam octo, omnes obscuras. ita fiunt viginti sex. Coruus autem habet in gutture stellam vnam, in pennis duas, infra pennam, caudam versus, duas, in vtrisque pedibus singulas. omnino sunt septem. Supra primam hydiæ curuaturam crater positus habet in labris stellas duas, infra autem ansas duas obscuras, in medio cratere duas, ad fundum duas. Omnino sunt octo.

Piscis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Piſcis.

Omnes ſtellæ piſcis meridionalis, ſunt quartæ, & quintæ magnitudinis.

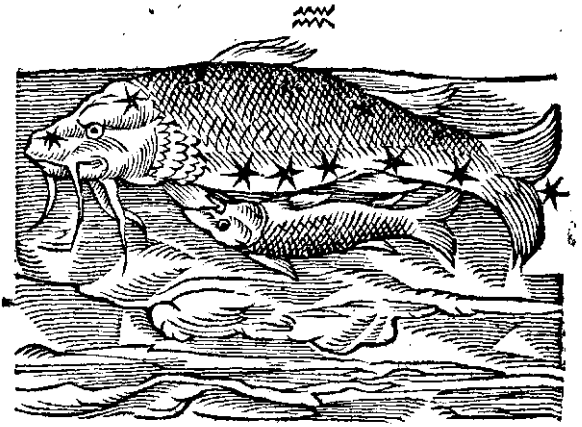

PIſcis autem qui Notius dicitur, inter hyemalem & antarcticum circulum media regione collocatus, ſpectare ad exortum videtur, inter capricornum & aquarium, ore excipiens aquam quæ funditur ab aquario. hic occidit oriente cancro, exoritur autem cum piſcibus. ſed eſt ſtellarum omnino duodecim.

Aratus cum capricorno exoriri ait.

Quæ ad figurationem ſiderum pertinent, ad hunc finem nobis erunt dicta: reliqua protinus dicemus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CLARISSIMI VIRI,

C. IVLII HYGINI, AVGVSTI LIBERTI, DE QVINQVE circulorum inter corpora cœlestia notatione, & *Planetis*, LIBER IIII.

QVoniam in initio sphæræ circuli quinque, quomodo efficerentur ostendimus, neque eos corpore siderum innotauimus, etsi duo nouissimi nihil ad solis cursum pertinent, hoc est arcticos & antarcticos, de mediis dicemus tribus. Sed quoniã Aratus quatuor circulis sphęrã plurimum valere dicit, neque eorum apertè quenquã demõstrat, voluntatẽ nostrã apertius ostendimus. Et quemadmodũ in initio fecimus, à boreo polo sumemus exordiũ.

θερινὸς τροπικός. IGitur æstiuum circulum vnum de quatuor esse dicemus, qui therinos tropicos vocatur, quo circulo æstatem confici demonstrauimus. & si non nemo dubitat, quare non vtrique circuli, hoc est æstiuus & hyemalis, vno nomine appellentur, ideo quòd quem nos æstiuum diximus, nonnullis hyemalis fiat: & quo circulo hyemem confici diximus, eo circulo aliis æstas fit. Quòd si voluerint intelligere id ad nostras collationes mundi esse demonstratum, qui inter æstiuum circulum & arcticon fumus constituti, non ad illorum sphæram qui ab hyemali circulo antarcticum habitantes nobis antipodes dicuntur, facilius ad nostrum accesserint voluntatem. Si quis enim voluerit eorum quos antipodas diximus, qui inferiore à nobis circulo constituti videtur, sphęrã facere, non imprecitò nostrum hyemalem sibi æstiuum circulum finxerit. Aut si quis scriptorum eorum mentionem faciens, obscurè voluerit antipodas demonstrare, & dixerit quibus in capricorno æstas summa, aut in cancro hyems maxima fiat, non imperita ratione acutissimè dixisse videbitur. Quodcunque enim nostris circulis contrarium dixerit, id illis erit rectum. Sed ne lon-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

giore sermone prẽter consuetudinẽ vtamur, ad inceptum reuertamur.

De tropico cancri.

IN æstiuo circulo, de quo primùm dicere instituimus, hęc signa, siue partes eorum perspiciuntur. Capita geminorum, aurigę genu vtrunque, † vel sinistrum Persei crus, & humerus sinister. Andromeda autem à pectore, sed manu sinistra diuiditur. Atque ita euenit, vt caput eius cum tõto pectore & manu dextra videatur esse inter æstiuum & æquinoctialẽ circulũ, reliquũ autem inter æstiuum & arcticum finem. Prętetea in eodem æstiuo circulo, pedes equi Pegasi videntur posici. & caput à reliquo corpore diuiditur oloris, & alæ sinistri oris, vt volantis pars non magna. Ophiuchus humeris, vt circulum sustinere videtur: virgo propè hunc contingens à capite. Inter hunc & æquinoctialem circulos collocata est, vt fulgens ad austrum. Ieo à pectore ad lumbos diuiditur, vt caput eius & corporis superior à cruribus pars, inter hũc & arcticum circulum videatur. Inferior autem pars, inter æstiuum & æquinoctialem circulum. Cancer autem sic diuiditur medius, vt inter duos oculos eius, circulus traiectus existimetur. In his signis & hoc, vt antè diximus, circulo cum vehitur sol, euenit nobis, qui hac inclinatione mundi vtimur, vt sint diei de partibus octo, partes quinque, noctis autem tres. Neque ita tamen, vt ex horologiis, sed ex sphæræ ratione. cum enim sphæram ita constitueris, vt circulus is qui arcticus vocatur, semper appareat, nunquam autem antarcticus exoriatur, atque ita sphæra est constituta: si voles circulum æstiuum diuidere in partes octo, ex his inuenies partes 5. in sphæra apparere, tres autem infrà tanquam sub terra esse. At aliquis dixerit, cur sphæræ circulos diuidamus in partes octo potius quàm duodecim, aut quot libuerit alias partes, hic non sphęram, sed se fallere, hac ratione inuenietur porrò arbitror. Si enim ita fecerit ex æstiuo circulo partes duodecim, ex his partes 7. & dimidium partis apparere, quatuor autem & dimidium sub terra inueniet esse. Itaque euenit, vt cum ad octo partes addita dimidia sit, simili ratione ad partes quatuor accedat pars dimidia, & fiant supra terram partes septem & dimidium partis: reli-

Signa quæ in circulo æstiuo perspiciũtur.

Cur sphæra in octo partes dinidenda. *

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quod eſt. quum autem ſub terra † quidem pars quatuor & dimidium. Igitur oportet intelligere, vt non in minutis partibus & dimidiis fiat, ſed certis numeris conficiatur, vt euenit in partibus octo. Præterea quoniam ſphæra diuiſa in partes 30. euenit, vt ab æſtiuo ad hyemalem ſint partes octo, nimirum certè eos circulos diuidemus in partes octo. Præterea quoniam ab æſtiuo circulo ad æquinoctialem ſunt quatuor de 30. Et rurſus ab æquinoctiali circulo ad hyemalem de partibus 30. partes quatuor. & ita nihilominus æquinoctialis ipſe per ſe circulus medius diuiditur, vt dimidia pars eius ſit ſub terra, de partibus octo partes quatuor, & totidem ſuprà, & tota ratio ad octauam partem perueniat, non dubium eſt quin rectè diuidatur in partes octo. Præterea cum ſol per hos circulos currens iter annuum conficere videatur, & ab omnium ſignorum octaua parte, vt poſterius dicemus, incipiat exoriri, & ad aliud ſignum tranſire, neque vlla alia parte ſigni vtatur, rectè ipſi quinque circuli diuiduntur in partes octo. Præterea ſeptem ſidera ad eundem ſtatum reuertantur, quibuſdam placuit, vt cuiuſmodi dies hodiernus fuerit in ſolis aut lunæ tempeſtate, eiuſmodi octauo anno ſit futurus, verè ſphæra quoque diuidetur in partes octo. Præterea cum videamus octauo quoque die eiuſdem ſideris horam primam, aut quamlibet denique eſſe, vt cuius hodie fuerit hora prima, eiuſdem octauam quoque futuram veriſſimum eſt, ipſam quoque ſphæram vnde horę ſumuntur, diuidi in partes octo. Sed ne reliqua prætermittamus, in hoc occupati, ad propoſitum reuertamur.

Æquinoctialis.

SEcundus ab æſtiuo æquinoctialis eſt circulus, in quo hæc ſigna & partes eorum perſpici poſſunt. Aries totus omnibus pedibus innixus videtur. Hunc autem Aratus omnium ſiderum celerrimum eſſe demonſtrat: etiam minori arcto, quę breui ſpacio vertitur, præſtare: id quod velit eſſe, ſic poterimus vel facillimè intelligere. Cum ſit enim maximus circulus æquinoctialis in ſphæra, in eóque aries, vt affixus videatur, quomodocunque fuerint figuræ corporum collocatę, vt ad eundem cir-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

culum perueniant, neceſſe eſt ſemel verti ſphærã. Quod cum fiat, & aries in maximo circulo, & eodem tempore ad locum quo ſidera reliqua perueniant, neceſſe eſt eum celerrimum dici: ſed nos ad circuli † effectionem veniemus, & reliqua dicemus. In eodem tauri genua, vt fixa perſpiciuntur, etſi nonnulli ita finxere, vt vno genu, hoc eſt dextro nixus, ſiniſtro propè pedes contingere videatur. De hoc in medio relinquemus. Sed in eodem circulo zona Orionis, vt ipſo circulo præcinctus exiſtimetur. Hydra flexu à capite primo, vt ceruicibus erectis cancrum contingere videatur, ex inferiore corpore hydrę crater cum coruo velut fixus eſſe circulo conſpicitur. Item paucæ ſtellæ chelarum, eôdem adiungũtur, Ophiuchi genua eodem circulo à reliquo corpore diuiduntur. Aquila ſiniſteriore penna penè eum contingens figurata eſt: eodémque circulo caput Pegaſi cum ceruicibus nititur. His corporibus ſignorum æquinoctialis circulus finitur. Quò ſol cum peruenerit, bis vno anno conficitur æquinoctium: hoc eſt, in ariete & chelis. In hac enim parte ſphæræ & ver & autumnus cõfici exiſtimatur, ita vt ver ſit in ariete, autumnus in priore parte ſcorpionis. Quod ſignum nonnulli libram dixerunt: per hunc circulum tranſiens ſol ab ariete ad chelas, efficit ſex menſium diem, his locis qui intra arcticum videntur orbem: noctem autem his, qui antarctico circulo ſunt clauſi. Quare magis his locis nemo poteſt durare. Et rurſus ab autumno vſque ad ver, hoc eſt, à chelis vſque ad arietem perueniens, efficit his locis ſex menſibus perpetuis diem, in quibus antè noctem demonſtrauimus. Econtrario autem noctem his, qui boreo polo ſunt proximi. Sed de hoc antè diximus. Neque enim mirum eſt, hac collatione ſphærę id euenire. Erecto enim boreo polo, neque vnquam occidente euenit, vt corpora quęque quæ ei proxima ſunt circulo, ſerò occidere videantur. Id ex hoc intelligere licebit. Cum in his partibus ſphæræ habitetur, quæ pars eſt ab æſtiuo circulo ad orbem qui arcticos vocatur, & de arctico circulo, hoc eſt de duab⁹ vrſis & dracone, caput draconis maximè niti ipſo circulo videatur, ita vt is qui engonaſin vocatur, inter æſtiuum & arcticum locatus, caput draconis premere intelliga-

effectionem.

tur: quicunque, vt antè diximus, ad ipsum caput draconis habitant, ita longo die vtuntur, vt eis ne tertia quidem horæ pars in vnaquaque nocte obtingat. Itaque Aratus ait.

Κείνη πὰρ κεφαλὴ τῆ μήχεται ἠχί περ ἀκραὶ
μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλοισι.

Item Cicero dicit: Quod caput hic paulum sese subitóque recondit.

Ortus vbi atque obitus parte admiscentur in vna.

De hoc Homer. quoque in Odyssea, qui ita breuē noctem esse dicit, vt pastores cum alij exigant, alij reducant pecus, possint alius alium audire, cum vnus propter noctem pecus reducat, alter propter lucem exigat. Sed nos ad propositum reuertamur.

TErtius ab æstiuo circulo qui hyemalis vocatur, his corporibus & eorū partibus finitur. Nam medium capricornum diuidens, & pedes Aquarij, per caudam pistricis, vt traiectus videtur. Diuidit etiam leporem fugientē à cruribus, & quadā parte corporis, & canis sequētis pedes, & nauis ipsius puppim. Centaurique ceruices à reliquo corpore diuidit. Scorpionis extrema cauda, quod acumen vocatur, eodē circulo coniungitur. Sagittarij arcus eodē orbe deformatur. Huius orbis infra terrā sunt, de partibus octo, partes quinq; supra terram autem tres: itaque, it breuior dies nocte, vt antè demonstrauimus.

QVartum circulum zodiacum esse, Aratus demonstrat, de quo antè diximus, & posterius dicemus. Sed Aratus non, vt reliqui Astrologi, ab ariete duodecim signa demōstrat, hoc est vere incipiente, sed à cancro, hoc est ipsa æstate. Nos autem quoniam ab ariete incipimus, ita protinus dicemus. In hoc enim circulo sic duodecim signa figurantur, Aries, Taurus, Gemini: in his tribus signis ver demonstratur, & æquinoctium vernum. Cancer, Leo, Virgo: in his signis maximè æstas conficitur. Sed Sol incipit à Virgine iam transire ad æquinoctium autumnale. Chelæ, Scorpius, Sagittarius: in his tribus signis autumnus efficitur, & æquinoctium autumnale. Capricornus, Aquarius, Pisces: in his tribus signis sol hyemem conficere demonstratur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Et ſi † nulla ſunt ſigna 12. ſed 11. ideo quòd Scorpio magnitudine ſui corporis duorum locum occupat ſignorum. E quibus prior pars Chelæ, reliqua autem Scorpio vocatur. Priores enim aſtrologi cum omnes res ad duodecim partes reuocarẽt, vt menſes, & horas, & latitudinem ſignorum: itaque & ſigna, per quæ res omnes ſignificantur, duodecim eſſe voluerunt. † non

SEd quoniam ſeptem circulis in procemio propoſitis, de quatuor circulis mentionem fecimus, ne ſeptem ex ordine demonſtratis, aliquid à nobis obſcurius dictum videatur, de ſeptem ſuperant 3. arcticos, antarcticos, & ille qui Lacteus vocatur. Itaque de his dicere incipiemus. Arcticon igitur orbem ſuſtinet caput draconis cum reliqua corporis parte. Cepheus autem pectore ſuo circulum iungit. eodem orbe nituntur & pedes maioris vrſæ. Præterea ſedile Caſſiopeiæ cum pedibus eius nititur ipſi circulo, & de dextro pede genúque ſiniſtro, & pedis prioribus digitis eius, qui engonaſin vocatur, & manus ſiniſtra Booris exteriori parte circuli peruenit cõiuncta. Ad antarcticon autem circulũ peruenit extrema nauis Argo, pedéſque Centauri poſteriores adiunguntur. Priores autem propè cõtingere, & ara videtur propè affixa, Eridaníq; fluminis extrema ſignificatio.

RElíquum eſt nobis diffinire, quem ſupra Lacteum orbem demonſtrauimus. Ipſe enim diuidit oloris extremã ſiniſtram pennam, quæ extra æſtiuum peruenit finem. Præterea tranſit manum dextram Perſei, & ab humero ſiniſtro aurigæ perueniens ſub manũ eius dextram: & geminorũ genua, & pedes eius ſigni quod Procyon vocatur. Hic diuidens æquinoctialem & æſtiuum circulum, tangit extremum finem mali, qui in Argo naue defixus videtur. Deinde rurſus reuertens, genua Centauri diuidit à reliquo corpore: & extremã caudam terminat ſcorpionis, & arcum medium Sagittarij, & aquilæ dimidiam partem per eius tranſiens pennas.

QVoniam de hiſce rebus expoſuimus ordine, mundi rationem, & quemadmodum moueatur protinus dicemus, & in duodecim ſignorum exortu quæ deinde corpora conſequantur, & quæ perueniant ad occaſum. Conuenit nobis mundum ab exortu ad occaſum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

conuerti, ideo quòd videmus ſtellas exorientes ad occidentem conuerti. Sic enim primùm poterimus ſcire quid ſit exortus, & quid occaſus. Si quis enim noſtrûm aliquis aſtiterit contra exorientem ſolem, neceſſe eſt arctos nobis à ſiniſtris partibus eſſe. Cum id ita fiat, illud quoque neceſſe eſt, vt omnia è dextris partibus exorta, in ſiniſtris occidere videantur, de quo & antè diximus. Igitur cum videamus ſtellas exoriri, & occidere, neceſſe eſt mundum quoque cum ſtellis verti. Sed nonnulli aiunt, nihilominus id euenire poſſe, vt ſic ſtante mundo, ſtellæ & exoriantur & occidant: quod fieri non poteſt. Si enim ſtellæ vagæ feruntur, neque mundus ipſe voluitur, non poſſunt corpora ſtellis figurata incolumia & certa permanere. Illud enim videmus in toto mundo ſtellas erraticas eſſe 5. neque horum curſum quenquam poſſe diffinire. Aratum ipſum quoque negare ſe difficiles eorum curſus interpretari poſſe. Quomodo igitur cum quinque ſtellas nemo poſſit obſeruare, tot millia quiſquam poſſit peruidere? niſi qui permittat hoc, curſus ſtellarum poſſe eſſe, & nihilominus figuras corporum permanere. quod ſi non eſt, tota ſphæra ad irritum reuocabitur. Quicunque enim ſphæram fecerit, non poterit efficere, vt ſphæra ſtante, nihilominus ſtellæ verſentur. Illud etiam videmus in extrema cauda draconis ſtellam eſſe, quæ in ſe verſatur, & in eodem loco conſtet. Quòd ſi omnes ſtellæ vagæ feruntur, hanc quoque loco moueri neceſſe eſt: quod non euenit. Igitur neceſſe eſt mũdum quoque, non ſtellas, verti. Quoniã oſtendimus mundũ cum ſtellis potius quàm ſtellas per ſe verti: nũc reliqua dicemus.

CVm enim traditum ſit nobis, prius noctem quàm diem ferri, noctem dicemus vmbrã terræ eſſe, eámque obſtare lumini ſolis. Et ſi nonnulli dixerunt in ſolis curſu euenire, vt cum peruenerit ad eum locum vbi occidere dicatur, ibi montium magnitudine à nobis lumen auerti ſolis, & ita noctem videri. Quod ſi ita ſit, nimirum eclipſim ſolis verius quàm noctem diximus. Sed aliter eſſe, ex ipſa ſphæra licebit intelligere.

HOrizon enim diuidens ea quæ videntur, & quæ non apparent, ita diffinit ſphæram, vt ſemper ſex

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſigna de duodecim in hemiſphærio videantur ſuper terram, ſex autẽ ſigna ſint infrà ſub terra. Igitur cum in vno eorum ſol mixus ferri videatur, ab eo circulo qui horizon vocatur, exoritur. itaque incipit lucere, cum nihilominus ipſe mundus vertatur cum reliquis ſignis. Sed quò facilius intelligatur, ponamus ſolem eſſe in Ariete, à quo duodecim ſigna inſtituimus numerare. Igitur cum ſol ſit in Ariete, eo exoriente dies eſt: qui cum vertente ſe mundo peruenit ad eum circulum, qui Meſembrinos vocatur, efficit diei partẽ dimidiam. Sed ſic etiam facilius intelligitur, & rurſus ab eodem ariete incipiemus. Cum aries eſt exortus, præter eum ſigna ſunt in ſuperiore hemiſphærio: Piſces, Aquarius, Capricornus, Sagittarius, Scorpio. Horum cum tria ſigna occiderint, hoc eſt, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, exorta ſunt tria quæ arietem ſequuntur, hoc eſt, Taurus, Gemini, Cancer: tum fieri dimidium diem neceſſe eſt, & arietem peruenire ad eum quem Meſembrinum eſſe circulum, ſuprà diximus. Cum autem cũ reliquis ſignis ipſe aries occidit, & exortus eſt leo, virgo, tum chelæ exoriũtur, & in ſuperiore hemiſphærio ariete occidente vehuntur. Quæ cum occiderint, rurſus aries exortus efficiet lucem. Sed ne in dubium veniat, cum ariete occidente dixerimus chelas exoriri, quid de reliquis ſignis ſiue ſphæra poſſet intelligi, ſic inuenietur. In quocunque ſigno ſol fuerit exoriens, quodcunque ab eo ſigno ſeptimo loco fuerit, id noctu primùm exoriẽtur, & ita conficiet curſum. Mundus enim ipſe ſemel in die ac nocte verti videtur. Itaque euenit, vt ipſa ſigna 12. ſemel in die ac nocte videri poſſint. Sed ne ſolis curſus, de quibus poſtea ſumus dicturi, potius quàm quod antè cœpimus, enumeraueri mus, ad inceptum reuertemur. Diximus enim principiũ mundi eſſe noctem, deinde diem. Inter noctem & diem præter vmbram terræ nihil intereſſe arbitramur. Sed quoniam ſignorum ſuprà & corporum exortus inſtituimus, ad hoc perueniemus.

IGitur vertente ſe mundo per vtroſque polos & axem, quem ſuprà dimenſionem ſphæræ diximus eſſe, & ita ſphæra collocata, vt vnus polus ſemper ſit ſupra terram, alter nunquam exoriatur neceſſe eſt, Arctus quoque, &

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

reliqua corpora quæ sunt in arctico circulo nunquã occidere, reliqua autẽ omnia exoriri & occidere, ꝙ inferiora sint ab eo circulo, quẽ nũc occidere diximus. Id enim posse fieri, hæc edocet causa. Videmus apud extremum draconis, quod maximè arcticon extra circulũ prouidet, quod quodã tempore ita occidere existimatur, vt exortus cũ occasu permisceatur, vt & antè diximus. Si autẽ pars aliqua occidere de summo circulo videtur, necesse est omnia quæ sunt exoriri & occidere. Igitur cõuenit nobis, sidera vertente mũdo occidere & exoriri. Præterea hac inclinatione cœli, cũ vnus circulus ita sit erectus, vt nunquã occidat: alter ita sit terræ subiectus, vt nunquã exoriatur: quicunq; circuli fuerint in sphæra, hoc est, ab æquinoctiali ad polum, qui Boreus appellatur, nullus erit eorũ qui nõ maiorem partẽ circũductionis habeat supra terrã. Qui autem ab æquinoctiali fuerint circulo ad eũ polum qui Notius appellatur, omnes inferiorẽ partem maiorẽ habebunt ꝙ superiorem: & quãto magis ad polum notiũ accesserint, hoc maiorẽ partẽ sub terra habere perspicientur. Et quãto magis ad boreũ finem venerint, hoc maiorẽ partem circuli supra terrã tenere videbũtur. Quò enim erectior ipse polus fuerit, hoc magis & circuli eius erectiores videbuntur. Quod cum ita sit, si duo sidera simul fuerint orta, vnum ab arctico, alterũ ab antarctico circulo, serius occidet id sidus quod ab arctico circulo fuerit exortum: ideo quòd maiorem habet circunductionem sphæræ, quàm quod à notio polo est ortum. Si autem simul occiderint, serius exorietur id signum quod ab antarctico fuerit exortum, ideo quòd tota illa collatio mundi maiorem partem habet sub terra, quàm illa pars quæ in boreo polo est finita. Et non modò signa quæ sunt ad arcticum finem collocata, præstantibus corporibus aut serius occidunt, aut antè exoriuntur quàm ea quæ notio polo depinximus: sed ipsa quoque corpora inter se dissentiunt, vt si quod inferius sit signum, & id cum superiore exoriatur, tamen serius occidat. E' contrario itaque si qua sunt signa ab æquinoctiali circulo ad notium polum figurata, horum si qua signa pariter exorta fuerint, citius occident quę proximè polum accedant. Euenit etiam, vt nõ modò

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quæ ſimul ſint exorta ſidera, ex his ſerius occidant, quæ proximè arcticum circulum ſunt collocata: ſed etiam ſi qua eorum antè exorta fuerint, quæ ſunt ad notium polum finita, tamen antè occidant, quàm ea corpora quæ in boreo polo figurata eſſe ſuprà demonſtrauimus: ideo quòd maiore circunductione ſphæræ vtuntur ea corpora, quæ æquinoctiali circulo ad arcticum finem ſunt cõſtituta. Igitur oſtendimus qua inclinatione mundi ſphæra ſit conſtituta. Nunc ad duodecim ſigna reuertemur: & quorũ exortu quæ de reliquis corporibus occidant, aut oriantur, cõmemorabimus, & initium ab ariete faciemus.

ARietis exortu, ſiniſtra pars Andromedæ prouenire, Ara autem occidere videtur. Cum ſidere eodem exoritur & Perſei caput vſque ad vmbilicum: vt dubium fore videatur, Zona eius vtrum vſque extremo Ariete, an tauro primùm exoriente prodeat ad lucem. Tauro autem exorto, quæ prius dubia fuerint, omnia ſunt certa. Nam & Ara omnino occidit, & Perſeus totus eſt ortus: & aurigæ caput cũ reliquo corpore dũtaxat ad ſiniſtrũ pedẽ videtur & piſtrix à cauda exoriens proſpicitur. Hoc ſigno primũ occidere Bootes videtur & ſi cũ quatuor ſignis occidit, neque tamen totus ad terrã poteſt venire. Nam manus eius ſiniſtra circulo arctico concluſa, neque oritur, neque occidit. Geminis exorientibus tota iam piſtrix, & fluminis Eridani prior pars apparet, & Orion exoriri videtur. Occidit autem Ophiuchus à pedibus, genuum fine. Cancer exoriens obſcurat dimidiam partem coronæ, piſtricíſque caudam, & notium piſcem, & caput cum reliquo corpore ad vmbilicum eius qui Engonaſin vocatur. Ophiuchum à genubus ad humeros, & anguem totum præter caput & ceruicem, quæ ex æſtiuo circulo tendit ad coronam. Bootem propè totum, terra tenet tectum. Exoritur autem & Orionis corpus ad Zonam, & Eridanus totus apparet. Exortu leonis reliqua pars occidit, coronæ cum capite & ceruicibus anguis, & Ophiucho. Engonaſin autem qui vocatur, eius præter ſiniſtrum genu & pedem nihil apparet, & Bootes totus obſcuratur. Exoritur autem caput hydræ cum lepore toto, & Procyon cum pedibus prioris canis, & aquila tota. Virgo autẽ exoriens, non paucá ſidera

Aries.

Taurus.

Gemini.

Cancer.

Leo.

Virgo.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

obſcurat. Nam ſtatim Lyra occidit cum ſagitta & delphino, & oloris à capite corpus vſque ad caudam propè occidit, & fluminis prior pars, & equi caput cum ceruicibus. *Libra.* Exoritur autem hydra fine crateris, & canis totus, & nauis Argo fine totius veli. Chelis exorientibus, videtur & Bootes exoriens totus, & tota nauis apparet Argo, hydráque, præter cacumen extremũ caudæ, quod eſt ſub terra. Exoritur etiam genu & ſura eius dextra, qui engonaſin vocatur. Hunc eadem nocte occidere & exoriri licet videre. Reliquum autem corpus, cum ſcorpionis & ſagittarij prouenit parte. Præterea cum Chelis exoritur cauda centauri. Occidit reliquum Pegaſi corpus, & oloris extrema cauda, & Andromedæ caput cum vmbilico Pegaſi, & piſtrix reliquo corpore ad ceruices, vt caput eius ſolum videatur, & caput Cephei pendens ad piſtricis occaſum, cum manibus & humeris peruenit *Scorpio.* ad terram. Scorpione exoriente, duæ partes fluminis occidunt, & reliquum corpus Andromedæ cum capite Cephei. Occidit etiam Cepheus capite ad humeros, quæ pars eſt extra arcticum circulum conſtituta: obſcuratur etiam Caſſiopeia, reſupinata occidens. Exoritur autem corona, quæ ante centauri pedes iacere exiſtimatur: & hydræ reliquum, quod caudam eſſe ſuprà diximus. Prouenit etiam & corpus centauri, quod equina figura videtur, & ipſius hominis caput, & hoſtiam quam tenere eum ſuprà diximus. Denique ad id corpus quà fine pedes eius ſunt priores. Ophiuchi autem duntaxat caput exoritur, & ipſius anguis caput, quod eſt contra cancrũ. *Sagittarius.* Sagittarium exorientem Ophiuchus totus exoriens inſequitur, & anguis qui ab eo tenetur, caput eius qui engonaſin vocatur. Et ſiniſtra manus eiuſdem. Denique lyra tota cum Cephei capite & humeris exit ad lucem. Occidit autem canis maior cum Orione toto & lepore, & aurigæ ſuperiore parte corporis. Præterea caput & pedes eius. Occidit etiam totus Perſeus, præter crus & pedem dextrum. Argo autem puppim ſolam relinquens, *Capricornus.* peruenit ad terram. Capricornus exoriens, hæc ſidera ad terram premere videtur, reliquam figuram nauis, & ſignum quod Procyon vocatur. Eodem tempore & reliquum corpus occidit Perſei. Exoritur autem olor cum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

aquila & ſagitta, & ara, quam proximam eſſe notio polo diximus. Aquarius exoriēs, ad dimidiam partē corporis equi pedes ſecum de terra ducit, & caput cum ceruice Pegaſi. At etiam centaurus à cauda ad humeros virilis corporis occidit, cum hydræ capite, & ceruicibus. Piſcibus exorientibus occidit reliquum hydræ corpus & ipſe Centaurus. Exoritur autem piſcis qui notius vocatur, & Andromedæ dextra pars corporis.

Aquarius.

Piſces.

De Sole, & Luna, & cæteris planetis.

SIc igitur exorientibus duodecim ſignis, reliqua corpora occidere & exoriri videntur. Sed vt antè diximus, nunc prorſus de ſolis curſu dicemus. Neceſſe eſt enim ſolem, aut ipſum per ſe moueri, aut cū mūdo vetti vno loco manentem. Quòd ſi maneret, neceſſe erat eodem loco occidere & exoriri, quo pridie fuerit exortus,

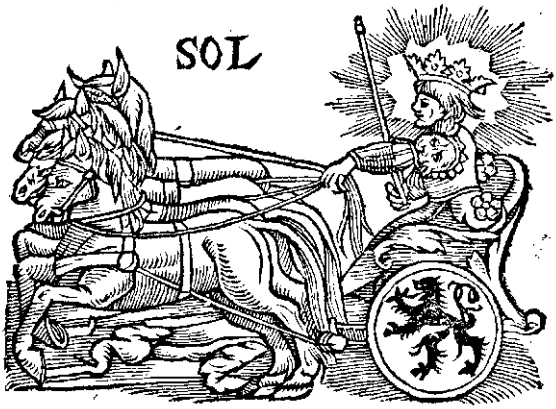

quemadmodum ſigna eodem loco ſemper oriuntur & occidunt. Præterea ſi ita eſſet, neceſſe erat dies & noctes omnes æquales eſſe: vt quam longus hodiernus dies fuerit, tam longus ſemper ſit futurus. Item nox ſimili ratione ſemper æqualis permaneret. Quod quoniam non eſt, illud quoque neceſſe eſt, cum videamus eſſe dies in-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

æquales, & ſolem alio loco hodie occaſurum, & alio heri occidiſſe. Si igitur aliis locis oritur & occidit, neceſſe eſt eum moueri, non ſtare. Solem autem contra mũdi motũ currere, ſic poſſumus intelligere: euenit enim, vt duabus ex cauſis ſidera non poſſimus videre. Quarum vna eſt, cum abierint infra terram: noſtrum quod effugere conſpectum, ita vt inferius hemiſphærio * oſtenditur. Altera autem eſt ratio, quòd propter fulgorem ſolis & vim maximam luminis ſidera obſcurentur: ſiue quòd ſtelliis obſiſtit, ne candor earum ad noſtros perueniat aſpectus: ſiue ſua magnitudine luminis officit oculis noſtris, ne præter eius ignem aliam rem ſuperiorem perſpiciamus. Quod magis veriſimile videtur. Neque enim ſolis ignem eiuſmodi videmus, cuiuſmodi reliquos ignes intelligimus: ſed ita lumen auertit noſtrũ, vt ipſe quoque nobis non igneus, ſed albus eſſe videatur. Præterea in vnaquaque * nocte, † duodecim ſigna neceſſe eſt apparere. Ideo quòd vno ſigno ſol ipſe nixus, iter conficere videtur, cuius figuram corporis ipſe ſuo lumine obſcurat. Cum eo enim ſigno & occidere & exoriri videtur. nonnulli dicunt nos † vndecim ſigna duntaxat hac ratione perſpicere poſſe, ſi in eius ſigni prima nouiſſimáque parte conſiſtat. Habent enim duodecim ſigna partes eiuſcemodi, vt vnumquodque eorum in longitudine habeat partes 30. in latitudine autem partes duodecim. Itaque euenit, vt in longitudine ſignorum annus ſit, in latitudine autem ſinguli dies ſint. In prima parte ſigni nihilominus nos reliquum corpus eius ſigni videre poſſe, nonnulli dicunt. Simili ratione & ſi fuerit in extrema parte ſigni, quod fieri non poteſt. Nam cum ſol ſit in qualibet parte ſigni, & exoriatur, ita magnum videtur habere fulgorem, vt omnia ſidera obſcuret. Illud tamen poteſt euenire, vt cum ſol ſit in prima parte ſigni, & occidat, reliquum corpus eius ſigni appareat. Sed certius & verius eſt, vndecim ſigna quam duodecim apparere poſſe. Præterea quæritur, quare Sol contra mundi inclinationem currens, videatur cum ipſa ſua ſphæra occidere & verti. Nam ſi Sol contra ſiderum occaſum curreret, de ariete ad piſces, non ad taurum tranſiret. Exoriri etenim antè piſces quàm aries & oc-

* *Fortaſſe die ac nocte.*
† *Vndecim alij.*
† *Duodecim alij.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cidere perſpiciuntur. & ita mundus verti videtur, vt prius piſces quàm aries occidant. Itaque diebus 30. ſol in ariete currens, & eius corpus obſcurans, ſic duntaxat apparet ſol, vt ex eo loco quo aries exoriri videatur, & poſt triginta dies ſol videatur ab eodem loco ſurgere, ex quo loco taurus antè exoriri videbatur: igitur apparet ſolem ab ariete ad taurũ tranſire. Quod ſi ita eſt, neceſſe eſt eum contra mundi inclinationem currere. Quare autem euenit, vt antè diximus, quòd videtur cum mũdo ſol verti, eius ſimilis hæc cauſa eſt, vt ſi quis in nauiculæ roſtro ſedens, inquirat ad primum tranſire, & nihilominus ipſa nauis iter ſuum conficiat. Ille quidem videbitur contra nauiculæ curſum ire, ſed tamen eôdem perueniet quò nauis. Hoc autem ſic etiam facilius intelligitur, ſi nauim diuiſeris in partes 360. quemadmodum ſol diebus 360. ſimul mundum tranſigit, eodem modo vt antè diximus ſit diuiſa, & in vna parte de 360. conſtituatur quilibet eorum. Nauis autem habet vnius diei curſum, ille quidem contra nauim ire, ſed cum ea ad locum definitum peruenire intelligeretur. Non enim extra nauim eſt, quia roſtro ad puppim tranſit, ſed ipſa naui continetur. Item ſol cum per ipſum mundum iter conficiat, & eo contineatur, videtur contra mundum ire, ſed cum eo peruenit ad occaſum. Cum enim mundus trecenties & ſexagies ſe conuertit, tunc ſol iter annuum conficit.

Eſt qui conſpicuus ſuper hos quæſiuit in aſtris,
Auſus habere Deum ſolem, cui tramite recto
Conditio impoſita eſt vigilem tolerare laborem.

Luna.

QVoniam de Sole quæ viſa ſunt nobis vtiliſſima eſſe, literis mandauimus, nunc de Luna dicemus, & ſi alta conati perſcribere, † velut natura voluminis ad hoc loci venimus, ne nonnullis incautè huius rationem relinquentes, aut propter magnum laborem defeciſſe, aut inſcientia ſuperati, non valuiſſe perſequi videamur. Nos autem non illorum exiſtimationis timen-

† Vt pro natura volumen ſit: hæc verba quidam addũt hoc loco.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dæ cauſa perſequi inſtituimus: ſed conſuetudinis noſtræ rationem demonſtraſſe. Sed quod alterius quæri volumen hoc perlecto non voluimus, nec tam diu rem cogitatam ſcripto ad aliorum deſiderium adducere. præterea cum reliqua omnia diligentiſſimè perſecuti fuerimus, alienum videtur eſſe, nos non eandem perſequi cauſam.

Quare ſicut antè diximus, ad inceptum reuertemur. & neceſſariò totidem verbis de Luna & Sole dicemus, ita: Lunam à Sole per alios exortus & occaſus neceſſe eſt moueri, non ſtare. Idque facilius quàm de Sole licet intelligere. neque enim tam magnus ardor eius eſt, vt officiat oculis noſtris, neque vt ſol dies 30. vnoquoque ſigno vehitur, vt difficile ſit intellectu, quanta particula luminis aut ipſius ſigni ſupereſſe videtur, cum ad aliud tranſierit ſignum. Lunam enim cum 12. ſigna diebus 30. percurrat, licet intelligere duobus diebus & ſex horis in alio ſigno eſſe. Hanc autem cum à Sole lumen accipiat, & ita nobis lucere videatur, non eſt veriſimile, de tam multis cauſis potius eam conſtare quàm moueri. Si enim ſuo lumine vteretur, illud quoque ſequebatur, eam ſemper æqualem eſſe oportere: nec die triceſimo tam exilem, aut * omnino nullam videri. Cum enim totum tranſegerit curſum, ſola autem ad aliud tranſire ſignum intelliga-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

intelligatur: præterea si suo lumine vteretur, huius nunquam eclipsin fieri oportebat. Sed ne dubium fiat, quare solis eclipsis fieri possit, qui vtrisque lumen dare suprà sit dictus: Lunæ autem non facilè fiat, cùm alieno lumine vtatur: eius hæc verissima, vt arbitramur, est causa. Luna enim cum ex toto mundo & omnibus stellis maximè terræ proxima videatur, & ad acies nostras perueniat: & quodam tempore torrens perueniat ad eundem locum signi quo sol vehitur, obseruare lumen eius à nostro conspectu videtur. Hoc autem maximè euenit die nouissimo, cum Luna transierit iam in duodecim signa: & cum sol ad aliud signum transire videatur, & proxima fiet illi. Quod euenire, sic etiam potest intelligi, vt si quis alicui manum planam ad oculos admouerit: quanto magis sic fecerit, hoc minus ille videri poterit: & quanto longius ab eo discesserit, hoc magis illi omnia poterunt apparere. simili ratione, cum Luna ad solis locum peruenit, tunc proxima eius videtur esse, & radio eius obturare, vt lumen emittere non possit. Cum autem luna ab eo loco discesserit, tunc sol lumen eiicit, & ita ad nostra adiicit corpora. Lunæ autem eclipsis sic euenit, cum propè dimensione sit Luna, cum abierit sol sub terram, duntaxat hoc modo, vt per mediam terram si quod directum traieceris, contingere possit solem sub terram, Lunam autem supra terram. Quod cum ita euenit, necesse est solis radios propter magnitudinem terræ ita esse dimissos, vt lumen eius, quo luna lucet, non possit ad eam peruenire. & ita existimatur fieri eclipsis lunæ. Quæ si suo lumine vteretur, licebat ne apparere quidem nunquam solem, ideo quòd luna nihilominus luceret. sic nanque accipit lumen, vt luceat cum sol venerit per terras: sed non vt aliquem locum concluſiorem, totúmque spaciũ impleat lumine. Si quis nostrũ steterit in eo loco, quo sol minimè lucet, reliquis partibus lumen à sole accipiens præbebit. Id in luna fieri inuenitur. eam solis lumine accepto lucere nõnulli existimant reuibratione. nonnulli existimant, cum dicitur Sol in ariete aut in quolibet signo esse, eum supra ipsas stellas arietis iter facere. Qui autem hac ratione vtuntur, longè à vera ratione errãt. Nam neque sol neque Lu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

na proximè sidera apparent. Hac etiã de causa nonnulli septem stellas erraticas finxerũt, adiungentes eôdem Solem & Lunam, quòd cum quinque stellis feruntur: Luna enim proximè terram est. Itaque diebus 30. totum mundum existimatur transire. Id hac euenit ratione, si circulos quis intra zodiaci ambitum fecerit, eósque sic hoc interuallo finxerit, vt terra sit in medio, & vnam à terra ad Lunam mensionem fecerit, quam Græci τέτρον appellauerunt. Hunt autem quia non certum spacium potuerunt dicere, tonon dixerunt. igitur abest Luna à terra tono vno. Hac igitur re, quod breuissimo circulo deuehitur diebus 30. ad primum peruenit † signum.

circulum

Denique cum Luna est, sublustri splendet amictu:
Quum succincta iacet calamos, Latonia virgo est:
Quum submixa sedet folio, Plutonia coniunx.

Ab hoc circulo abest circulus * tonon dimidium, quo loco Mercurij sidus vehitur. Itaque diebus 30. ad alterum signum transiens tardius, ab hoc circulo abest † tonum dimidium, quo loco iter suum Veneris dirigit astrum, tardius quàm Mercurij stella conficiens cursum. Transit enim ad aliud signum diebus 30. Supra huius stellam solis est cursus, qui abest ab Hespero, quæ est Veneris stella, medietate toni. Itaque cum inferioribus pariter peruolans vno anno, id est duodecim signa percurrit, triceſimo die ad aliud transiẽs signum. Supra solem igitur & eius circulum Martis est stella, quæ abest à Sole tono dimidio: itaque dicitur diebus 60. ad aliud signum transire. Hunc supra Iouis signo orbem est stella, quæ abest à Martis hemitono. Itaque vno anno ad alterum transit signum. Nouissima stella Saturni, quæ maximo vehitur circulo: hæc autem tono distat à Ioue. Itaque annis 30. 12. percurrit signa. Ab ipsorum tamen siderum corporibus Saturnus abest tono vno & dimidio. Hac igitur ratione potes scire, neque solem, neque lunam contingere stellas, & nihilominus per Zodiacum circulum verti. Hinc etiam possumus intelligere, lunam minorem esse sole. Omnia quæ proxima sunt nobis, maiora necesse est esse, quàm quæ longo dissidente interuallo videmus. Igitur Lunam videmus proximè nos esse. Neque eam maiorem nostro

** Alij semitonio*
† tono dimidio

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

aſpectui eſſe, quàm ſolem. Illud quoque neceſſe eſt, cum ſol non longè abſit à Luna, & à nobis maior videtur, ſi prope acceſſerit, multo maiorem futurum. Præterea neceſſe eſt, vt antè diximus, aut nullam ſtellam erraticam eſſe, aut Solem pariter cum Luna, vt reliquas ſtellas, errare. Si enim quiſquam mihi poteſt demonſtrare quinque ſtellarum curſum, & dicere, quòd hodie quæque coràm ad aliud tranſeat ſignum, quemadmodum de Sole & Luna fieri videmus, & nihilominus ſuum efficit curſum, non eſt erratica. Si autem dubium eſt, quòd hodie tranſeat, & aliud ſignum compari ratione cum Luna feratur, & ſuum circulum dirigat, quemadmodum ſtellæ quæ ſunt dubiæ, neceſſe eſt has quoque errare: ſed non euenit vt errent, præſertim cum ſuo tempore ad curſum reuertantur. Igitur ne ſtellæ quidem, cum certo tempore ad ſuum ſignum reuertantur, poſſunt errare, niſi fortè volumus accipere excuſationem, quòd duo corpora magna facilius poſſunt obſeruari, quàm ſingulæ ſtellæ, quæ non certos curſus conficientes videntur apparere.

De venere.

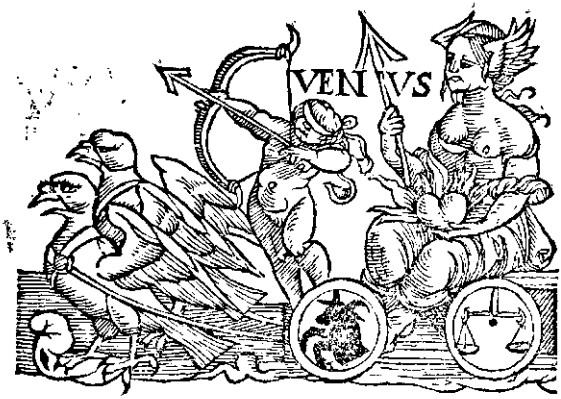

SEd ſtellas quinque nonnulli has aiunt eſſe, Veneris Mercurij, Iouis, Saturni, & Martis: è quibus eſſe

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

maximam colore candido, nomine Hesperum, & eam appellari Venerem. Hæc stella non abest à sole longius duobus signis, subter eius circulum collocata, sicut antè diximus. Apparens autem maximè noctu, sed toto mense non plus indeficiens potest videri. Sed totus Hesperus incertos efficit cursus, non eodem tempore ad præteritum transiens signum.

De Mercurio.

SEcunda stella est Mercurij, nomine Stilbon, totus acuto lumine, sed in aspectum non magnus. hic autem à sole non longius abest signo vno. qui semper eosdem cursus efficiens, modò nocte prima, modò autem ad solis exortus incipit apparere, nonnunquam etiam perpetuò signis quatuor est cum sole: rediens autem, cum sole non amplius est, quàm tertiam partem signi.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Ioue.

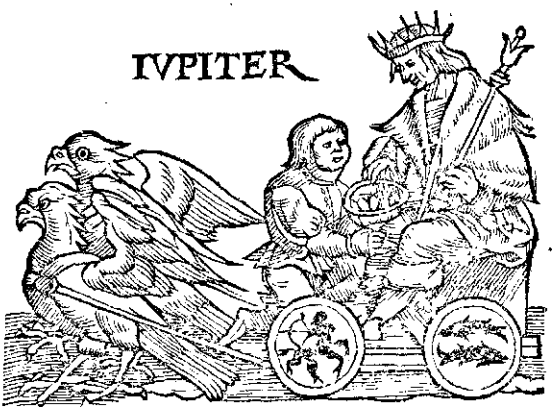

IOuis autem ſtella, nomine Phæton, corpore eſt magnus. Figura autem ſimilis Lyræ. hic autem duodecim ſigna annis totidem tranſire exiſtimatur: & vnoquoque anno nuſquam apparere dicitur, non minus dies triginta, non plus quadraginta: ſed tunc maximè obſcuratur, cum occidit cum ſole. Exoriens autem apparet antè quàm ſol

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Saturno.

Saturni ſtella apud Ciceronem, ac Natu. deorũ Phenon dicitur.

SOlis ſtella nomine Phaeton, corpore eſt magno, colore autem igneo, ſimilis eius ſtellæ quæ eſt in humero dextro Orionis. Hic per 12 ſigna aſſiduè ferri videtur nonnunquam etiam cum ſolis ipſius ſideribus apparet, modò aliis partibus adiectis circuli. hanc ſtellam nonnulli Saturni eſſe dixerunt. Redire autem ad ſignum annis triginta, & quotannis non apparere, minus dies triginta, nec amplius quadraginta.

De Marte.

RElíquum eſt nobis de Martis ſtella dicere, quæ nomine Pirois appellatur. Hęc autem non magno eſt corpore, ſed figura ſimilis eſt flammę, nonnunquam autem cum ipſius ſolis ſideribus concurrens, omnia pernolat ſigna, ſedens ad primum ſignum non longius biennio.

Quod ad quinque ſtellas attinet, huc uſque ſatis arbi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

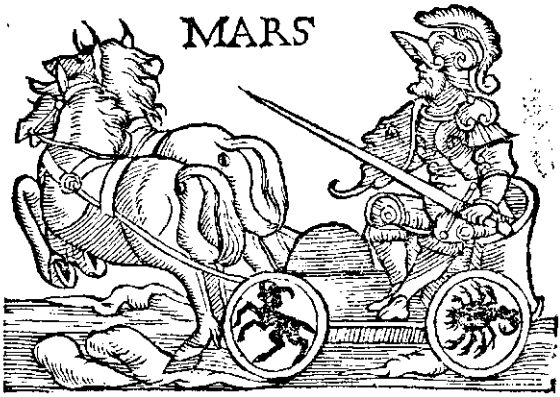

tramur dictum. nunc autem demonſtrabimus, quibus de cauſis menſes intercalentur. Quoniam tempus omne metimur die & nocte, menſe & anno, ſunt qui diem nobis diffinierunt, quamdiu ſol ab exortu ad occaſum perueniat. Noctis autem ſpacium conſtituerunt eſſe, quam diu ſol ad occaſum, rurſum ad exortum reuertatur. Menſem autem, quamdiu luna zodiacum circulum perducat. Annum autem voluerunt eſſe, cum ſol ab æſtiuo circulo redit, & zodiacum ad id ſignum vnde incipiebat permetitur.

Reliqua deſunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

C. E S REP. SANCE TOU
4662

SPHÆRA MVNDI

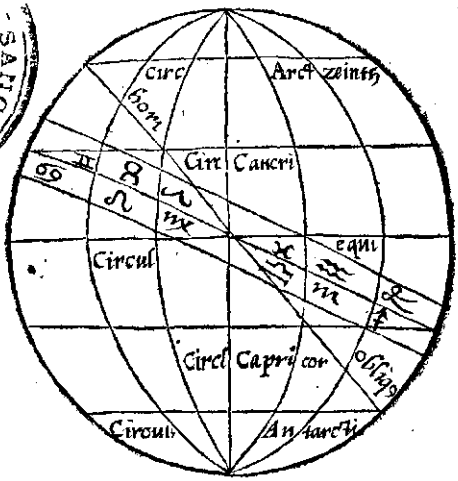

PALAEPHATI GRAECI SCRIPTORIS, DE NON CREDENDIS FABVLOSIS NARrationibus opusculum, Philippo Phasiniano Bononiense interprete.

PHILIPPVS PHASINIAnus, Lectori.

PAlæphati huius à nobis de græco in latinum idioma translati, præter Eusebium, autorem prouerbiorum Græcorum, & cæteros, mentionem & à Suida in collectaneis ita fieri obseruauimus: Παλαίφατος πάριος, ἢ πριηνεὺς γεγονὼς κατὰ Αρταξέρξην, ἀπίστων βιβλία ε. τινὲς δὲ ταῦτα εἰς τὸν Ἀθήναιον ἀναφέρουσι. hoc

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

est, Palæphatus Parius, siue Prienensis tempore Artaxerxis fuit, incredibilium libros quinque scripsit. quidam tamen hæc in Athenæum referunt. Celebratur quoque alius quidam nomine Palæphatus Abydenus, historicus, temporibus Alexandri Magni, qui inter cætera solutiones, interpretationésque fabularum scripsisse traditur. Item & tertius quidam eiusdem nominis poëta Athenis, Palæphatus fuit, qui de situ orbis & de contentione Mineruæ ac Neptuni scripsit, vt in monimentis Græcorum habetur: de quibus tamen nihil est ad rem præsentem. Huius Palæphati nostri autoritate atque testimonio Vergilium eo carmine ex Cyri ad Messalam vsum fuisse tradunt, Docta Palæphatia testatur voce papyrus. Hunc eundem Probus interpres Maronianus citat, super expositione illius Vergiliani carminis ex 3. Georg. Frena Pelethronij Lapithæ, gyrósque dedêre, &c. vbi opinionem Palæphati de centauris, quemadmodum & Seruius & alij quidam, probat. Admonendus est tamen lector, vt apud Probum, vbi passim legitur Palæphatus in libro Ariston, sciat legendum esse Apiston. quando libri eius ita appellantur à Suida, βιβλία ἀπίστων, id est libri incredibilium, seu incredulorum, vt quidam exponunt: vel περὶ ἀπίστων ἱστοριῶν id est de non credendis historiis, vel falsis narrationibus: ita enim omnibus hisce nominibus ac titulis libri isti circunferuntur, citantúrque ab eruditis. Hunc autem Palæphatum, vt ex Suidæ verbis colligimus, libros quinque scripsisse apparet, quemadmodum quidam huius librum primum vel secundum incredibilium citant, penes quos fortè omnes isti libri integri esse debent. quorum paucula hæc, quæ ad manus nostras, iam decem anni sunt, opera Aldi Manutij peruenerunt, fragmenta quædam vetius esse, quàm legitimum opus eius constat: quæ etiam corrupta mutilataque pluribus in locis ita sunt, & ea maximè in parte vbi de Hercule agitur, vt vix percipi, eruditorum etiam iudicio, possint, nisi pro captu ingenij cuiusuis, quid paucula illa, & alia quædam ambigua sibi velint. Quæ omnia calamitati temporum (vt pleraque alia) accepta quidem referimus: quæ omnibus fermè bonis operibus & latinis & græcis semper insidiata est. Vt plura

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ad nos vel ſine capite ac membris mutilata imperfectáque tranſmiſerit, quorum reparationi ne ipſe quidem Æſculapius, qui mortuos etiam ad vitam reuocabat, ſubuenire atque occurrere poſſet. Ego verò quantum in me fuit, in his transferendis operam dedi, vt culpa carerem, vtque fideliter magis, quàm ornatè interpretaret. Quibus ſi maior tamen diligentia requiretur, non mihi magis quàm temporis, iniuriæ vitio detur. Atque adeò (vt quod ſentio ſemel dicam) qui ab aliquo Græcorum hominum hæc Palæphati ſcripta interpollata ſuppreſſáque fuiſſe non vtique etiam credere poſſit?

Etenim cùm ipſi de mendacio iam pridem malè ſemper audiuerint, eorum vanitates, quod Palæphatus facit, teſtimonio quoque ſuorum detegi, atque redargui non ſine graui moleſtia eos audire poſſe, nec non incredibiliũ libros hoſce mirandum in modum deteſtari contenderim. Sed vt ſeriò Græcos quandoque ipſos, cuius linguæ ſtudioſus ſemper fui, ab iis etiam quæ ſibi obiiciuntur, purgatos reddam, ne ve mendacio eis omnia aſcribi patiar, & vt inepti nomine, ſic mendacij vitio carere eos oſtendam. Tale quippiam illos in fabuloſis narrationibus ſuis obſeruare voluiſſe crediderim, quale iuriſperiti illi primi, quod Cicero cùm alibi, tum in libris de Oratore memorat, obſeruarunt, qui obtinendæ atque augendæ potentiæ cauſa, artem ſuam peruulgari nolebant, niſi Gn. Flauius primus eam propalaſſet, qui ob id cornicum oculos confixiſſe dictus eſt: ita res ſuas Græci ſub cortice figmentiſque fabuloſis occultantes, idiotas homines â myſteriis ſuis arcere ac propulſare ſtudebant. Quæ quidem Palæphatus ad Gn. Flauij inſtar (ſuos veluti prodens) diuulgare non dubitauit, fabulas omnes, quæ ſuper veritate ipſa confictæ fuerant, neque fidem capiebant, ad hiſtoriæ ſenſum ac veritatem referens.

Cui tamen (cum Græcus & ipſe ſit) dubium quibuſdam, ſcio, videri poſſe, an fides eadem eius, quæ cæterorum Græcorum ſcriptis adhiberi debeat, quin idem quoque in taxandis aliorum mendaciis vanus ac mandax appareat, ne ve ex fabulis fabulas confingere, ac mendaciis mendacia adſtruere voluiſſe videatur. Qua in re, ne tale quippiam de ſe crederetur, veritus, in præfatione

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

operis fui ad omne dubium prorpſus tollendum ea ſe duntaxat ſcribere, quæ oculata fide viderit, quæ ve ab aliis qui ad ea vidēda profecti eſſent, audiuerit, teſtatur. Quæ res magnam credulitatis fidem ei dubio procul arrogat, ſéque à labe illa mendacij planè eximit. Tantúmque abeſt, vt Græcorum more vanus ipſe eſſe, aut aliorum vanitates confouere velit, vt ſuorum etiam mendacia detegere, & in medium allata, ſuſcepta etiam ad hæc videnda, vt Pauſanias. Plinius, & alij factitarunt, peregrinatione, confutare non dubitet. Vtcunque verò res ſeſe habeat, æqui bonique lector conſulas, rogamus.

PALAEPHATVS DE NON CREDENDIS FABVLOSIS Narrationibus.

PRAEFATIO.

HÆc quidem de incredibilibus cōſcripſi. Hominum nanque alij, & ij maximè qui ab omni ſapientia atque eruditione alieni ſunt, omnibus illis quæ vtique dicantur, perſuaſi, fidem adhibere conſueuerunt. Quidam verò natura prudentiores, curioſiq́ue magis, ac in rebus negocijsque pluribus verſati, omnia illa quæ tradentur, fieri vt penitus credant, adduci nequeunt. Mihi autem omnia, quæcunque dicta iam fuerint, fieri quoque videntur. Neque enim nomen duntaxat fuiſſe exiſtimandum eſt: nullus alioqui ſuper his ſermo exiſteret. Veruntamen ea ipſa primùm opera, réſque fuerunt, ac ſic demum ſermo illis ſuperinductus eſt. Quæcunque autem ſpecies & formæ dictæ fuerunt, factæ quoque eæ dem tunc temporis ſunt. Quæ verò nunc minimè extant figuræ, nullo vnquam tem-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Suid. Μέλισσος ὤφετο τὸ μὴ γενόμενον οὐκ ἔχειν ἀρχήν. hoc est: Melissus putabat, nihil quod fieret, non habere principium. Sic etiã Pausanias.

pore fuerunt. Nam si hæ tunc quidem, & alio quoque tempore erant, nunc etiam existerent, rursusque forẽt. Quamobrem ipse sanè Melissum & Lamiscum Samium historiarum scriptores laudo, in principio quicquid olim fuerit, & nunc quoque esse, atque futurum deinceps asseuerantes: quæ autem facta quædam reuera fuerant, poëtæ nugatoresque plerique, in incredibile magis atque admirabilius quodpiam conuerterunt, vt ista legentes homines in maximam admirationem perducerent. Ego verò talia minimè esse posse, qualia dicuntur, agnosco. Hoc vnum tamen comprehendi, quòd nisi aliquid super his factum fuisset, non quicquam vtique diceretur. Accedens nanque ipse ad quàm plurima loca, & diuersas mundi regiones peragrans, senioresque percunctatus, quid nam super vnoquoque eorum quæ dicerentur, audiuissent: quæ ab iis potissimum intellexi, quæ ve loca ipse vidi, & vt vnumquodque illorum sese habere comperi, in medium affero. At hæc quidem non qualiâ falsò à poëtis dicta olim fuerant, sed veluti ad ea oculata fide perspiciẽda profectus, agnoui: & historiam componens, in hunc modum perscripsi.

De centauris.

CEntauri tanquam feræ quædam fuerunt, quæ equorum quidem speciem totam, excepto capite, habebant. Si quis est igitur, qui talem hanc feram fuisse credat, impossibilibus hic planè fidem adhibere persuadetur. Neque enim vllo pacto equi atque viri natura cõformis est, neque cibi eorum aliqua inter se similitudo existit, néve ratione aliqua potis est, quòd per os gutturque humanum equi cibus descendat. Atque adeò si talis forma tunc temporis erat, etiam nunc vtique existeret. Veritas autem rei ita se habet. Ixione Thessaliæ rege existente in Pelio monte, taurorum armentum quoddam furore ita correptum, atque œstro exagitatum est, vt reliqua circumquaque montana loca inaccessa redderet. In domestica etenim cultáque loca cum impetu ingruentes tauri ipsi, arbores & fructus lædebant, aratáque corrumpebant. Præconio igitur publico nunciari Ixion iussit, quòd si quis esset, qui tauros hosce ca-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

peret, huic sese diuitias perquam plurimas dono datu-
rum esse. Adolescentuli autem nonnulli ex montano
loco pagóque quodam qui Nephele, hoc est, nubes
nuncupatur, equos domare tum primùm aggressi
quomodo equites sessoréque dorso gestarent, illos do-
cere excogitant. Prius etenim homines equis vehi nes-
ciebant, verùm curribus duntaxat vtebantur. sic autem
equorum dorso impositi equites illi, ad ea loca, vbi tauri
erant, agentes eos impellebant: & armento sese superin-
iicientes, tauros feriebant. & quandoquidem ab impetu
taurorum illos inuadentium iuuenes impellebantur, au-
fugiebant statim: velociores enim erant equi. At quo-
tiensçunque tauri firmato gressu consistebant, vertentes
sese iuuenes eos iterum feriebant, atque hoc pacto eos
interfecerunt. Et nomen ipsum Centaurorum exinde
Centauri sortiti sunt, eo quòd tauros catecéton, hoc est,
pungentes feriebant: alioqui nihil tauri Centauris ipsis
ineſt, sed equi atque viri species illa ex hac re tãtum exi-
stit. Cum itaque tali pro re ab Ixione pecunias, donáque
Centauri reportauissent, próque hoc facto valde exulta-
rent, contumelioſi insuper ac superbi opibus ex illis facti,
mala passim multa iam contra ipsum quoque Ixionem
perpetrabant: qui quidem Ixion tunc temporis Laris-
sam nuncupatam ciuitatem incolebat. qui verò regio-
nem illam tunc tenebant, Lapithæ vocabantur. Inuitati
autem cum ab his Lapithis fortè ad conuiuium Cen-
tauri essent ebrij facti, eorum mulieres diripuerũt: quas
cum equos inscendere fecissent, domum illicò fugientes,
quò impetus illos ferebat, secum asportarunt: ficque
bellum aduersus Lapithas Centauri ob hanc rem gere-
bant, & nocturno tempore è montibus in planitiem de-
scendentes, insidias illis struebant. Diurno verò tem-
pore cum plura diripuissent, in fugam sese conuertentes,
montana loca repetebant. Quibus ita recedentibus, e-
quorum duntaxat caudæ, capitaque hominum à longè
apparebant. Alienum itaque ac inusitatum spectaculum
hoc animaduertentes homines, dicere consueuerunt,
Centauri nos quidem inuadentes ex Nephele, hoc est,
Nube nuncupato loco, mala multa nobis inferunt. At-
que ab hac vtique sermonis forma, incredibilis fabula

Lapithæ primi equitem docuere sub armis Insultare solo. Pli. etiam in 7.

Nephele pagus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

confícta formatáque fuit, vtpote quòd ex Nephele, loco ita dicto, equus & vir in monte congeniti fuíssent.

De Pasiphae.

PAsiphaen tauri pascentis amore captam fuisse fabulantur. Nec non Dædalum ligneam vaccam fabrefeciſſe, & in eam Pasiphaen inclusiſſe, sicque taurum, eam inscendentem mulieri admixtum fuisse, quæ puerum ex hoc compressu viri quidem corpus & bouis caput habentem conceperit. Ego verò tale quidpiam minimè factum fuisse dico. Primùm nãque impossibile est, quòd vnius generis animal alterius ac diuersi generis animantis mutuo amore detineatur. Nec vtique possibile est canem & simiã, lupúmque & hyenã inter se, aut cũ cerno bubulũ admiscerí. Diuersi nanque generis atque naturæ animalia exiſtunt. Neque adeò mihi taurus cum vacca lignea sese miscuisse videtur: aut quòd etiam vllo pacto ascendentem taurum mulier tolerare, vel conceptum cornua habentem in vtero ferre potuerit. Veritas autem fabulæ sic ergo sese habet. Minoa dicunt cum circa pudenda morbo laboraret, à Cride Pãdionis curatum fuisse. per illud autem curationis tempus Minoen iuuenis quidam satis formosus Taurus nomine sequebatur. cuius cum Pasiphae amore capta fuisset, illi miscetur, puerúmque ex illius complexu genuit. quod videns Minos, ac tempus quidem supputans ex quo dolore pudendorũ conflictari cœperit, agnoscénsque, quòd puer hic ex se natus esse non posset, eò quòd per aliquod tempus cum Pasiphae vxore rem non habuisset, ex Tauro potius iuuene puerum illum conceptum esse cognouit. Neque tamen ob id eum interimere volebat, quia sui ipsius filiorum frater quodammodo ob similitudinem aliquam esse videretur. In montem tamen quendam eum relegatum mittit, vt in seruitij parte atque officio cum pastoribus esset. Ille verò bubulcorum imperio sese subiicere minimè volebat. quod cum Minos intellexisset, & ea quæ ab ipso fiebant, quæ ve aduersus eum dicebãtur, ocyus illum comprehendi ac detineri, missis eò ciuibus iuſſit: & si quidem sponte sequeretur, solutum ad se accedere sinerent, mandauit: sin minus, ligatũ

Taurus Minois scriba, cuius amore capta est Pasiphae. Seru.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

perducerent. Quo intellecto adoleſcens ipſe protinus inde abiit, ſéque in montes recepit. Vnde oues diripiens, vitam ſic degebat. Verùm cum Minos aliam quoque, & eam quidem maiorem turbam, ad eum comprehendendum miſiſſet, iuuenis ille foſſam ſibi profundam faciēs, intra eam ſeſe ipſum concluſit, vbi Tauro ſic exiſtente, ſi à Minoe iniuſtus quiſpiam vir aliquando deprehenſus fuiſſet, ad taurum protinus, ab eo interimendus, pœnáſque illi daturus, mittebatur. Atque adeò cū Theſeum olim Minos hoſtē cepiſſet, ad taurū eum miſit, tanquam manib⁹ eius perituru. Qua re ab Ariadna cognita, enſem in carcere, quo Minotaurum interfecit, ad eū præmiſit.

Intra Labyrinthum Minotaurus.

De Actæone.

ACtæona à propriis deuoratum canibus fuiſſe dicūt: quod quidem totum falſum eſt. Canum nanque ea propemodum peculiaris natura eſt, dominum in primis ſuum vel maximo amore proſequi, præſertímque venaticorum, qui cunctis hominibus adulantes, cauda blandiuntur. Quidam tamen eius opinionis ſunt, vt Actæonem ipſum dicant, cum à Diana in ceruum transformatus fuiſſet, à venatoribus quibuſdam interfectum fuiſſe. Mihi verò Dianam ipſam, quòd volebat hac in re, efficere non potuiſſe videtur. Nanque verum nullo pacto eſt, ceruum ex homine, rurſúſque ex ceruo hominem factum fuiſſe. Haſce autem fabuloſas fictiones ob id ipſum poëtæ formantes in medium adduxerunt, vt talia audientes cæteri homines, à contumelia ſuperbiáque in diuinum numen vtenda abſtinere debeant. Rei verò huius veritas ita ſeſe habet. Actæon Arcadicus genere vir erat, venationis amator, qui quidem ob id multos canes alebat, & cum eis in montibus venabatur, bonarum rerum atque facultatis ſuæ negligens prorſus. Illo autem tempore omnes homines propriis manibus laborabant, operaríque per ſe erant. Neminē nāmq; omnino ſeruum habebant, ſed illi ipſi terrā agróſque ſuos colebant: & ſic quiſque, qui terrā maximè colebat, ex hoc opere laborioſiſſimus ditiſſimúſque euadebat. Actæoni vero rei domeſticæ curam negligenti, quinimò venationi duntaxat intento, facultas omnis ac vita defecit. cū autē nihil amplius in bonis haberet, in illū homines

Canis in dominum amor. Xenoph. & Plin.

μὴ ὑβρίζειν εἰς τὸ θεῖον, à contumelia in deos abſtinendum.

Sine ſeruis gens priſca.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dicebant, Heu miser Actæon, qui à propriis canibus cõsumptus es. nam & modò nunc lenocinium exercens infeliciter ages, dicere videlicet, putabant fore quoque, vt à meretricibus deuoratus esset. Atque ita tale quippiam de Actæone factum est.

De equis Diomedis homines comedentibus.

DE Diomedis quoque equis, quòd homines comederent, dicitur: quod quidem omnino ridiculum est. Animal etenim istud ordeo fœnóque magis, quàm humanis carnibus delectatur. Veritas autem hæc est: Cum antiquiores illi homines primi per se operarij essent, ac cibum ob id, plurimámque substantiam possiderent, vtpote terram ipsam manibus suis colẽtes, equos pascere ipse Diomedes cœperat: & vsq; adeò equis ipsis tantisper delectatus est, quoad sua bona perdidit. Omnia nanque diuendens, in equorum nutrimentum consumpsit. Qua ex re amici eius equos illos hominiuoras, hoc est humana carne vescentes, nuncupabant. Et sic tali ex facto fabulosus hic sermo in medium adductus est.

Bona præsepibus donauit Diomedes.

De Orione.

IOuis, Neptuni atque Mercurij filius Orion fuisse dicitur. Nam Hyreus Neptuni & Alciones vnius Atlantis filiarum in Tanagra Bœotiæ habitabat. Hospitalissimus autem cum esset, deos aliquando hospitio suscepe-

Iupiter hospitibus fauens.

rat. Iupiter autem, Neptunus atque Mercurius cum forte hospitio suscepti ab eo fuissent, ac benignitatem illius admisissent: eum, vt quicquid vellet peteret, exhortati sunt. Hic verò cum sine filiis esset, puerum sibi dari petiit. Quocirca dij tres illi cum bouis pellem ab eo in eorum honorem sacrificati accepissent, in eam vrinam veluti semen infundentes minxerunt, & sub terram illam occultari, ac mox post menses decem suscipi iusserunt.

Vrion.

Quibus decem mensibus decursis, natus est Vrion, sic primùm quidem denominatus, eò quia dij tali pacto vrinam intra corium illud infuderant. postea verò propter bonum nominis sonum Orion dictus est. Cum autem hic simul cum Diana venaretur, eam violare velle aggressus est. quæ illi ob hoc indignata, scorpionem è terra in illum emisit: qui cum eum circa calcaneum pedis percussisset, interfecit. huius verò sic mortui miseratus

Orion.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tus Iupiter, inter ſidera ipſum collocauit.

De ſeminatis Gigantibus.

DIcitur etiam, quòd Cadmus, vt memorant, cum in Lerna draconem interfeciſſet, & dentes eius collegiſſet, eos in propria terra ſeminauit. ex quibus poſtea nati ſunt viri armati. Quod ſi verum fuiſſet, nullus hominum noſtri temporis aliud quippiam vnquam præterquam dentes draconis ſeminarit. huius tamen rei veritas ita ſeſe habet. Cadmus genere Phœnicius erat, is Thebas aduerſus fratrem Phœnicium bellum de regno geſturus, profectus eſt. Cum plura verò alia bona hic, vt qui rex erat, haberet, dentes inter cætera elephantis eburneos habebat. Thebanorum autem rex Dracon Martis filius erat, quem cum Cadmus interfeciſſet, eius regnum occupauit. Amici itaque Draconis bellum aduerſus Cadmum gerebant, contra quem & Draconis quoque filij inſurrexerunt: qui quidem omnes tam amici quàm filij poſteaquam viribus inferiores facti, ſuperatique ab eo fuerunt, Cadmi bona atque diuitias diripientes, præſertimque dentes ipſos eburneos, quò impetus illos ferebat, aufugiebant. Alij namque aliò diſperſi diſſeminatique ſpargebantur, quidam in Atticam, nonnulli in Peloponneſum, pleriſque in Phocida, alij verò in Locrida peruenerunt: à quibus quidem mox locis venientes, Thebanis bellum inferebant. Difficiléſque ac moleſti admodum bellatores erant. Poſteaquam igitur eburneos dentes, quos Cadmus habebat, diripiétes aufugere, Thebani dicebant, quòd talia támque horrenda mala hæc ſibi ipſis Cadmus draconem necando, intulerat. Ex cuius quidem dentibus multi ſtrenui, fortéſque viri, hac & illac diſſeminati ſparſíque, hoc eſt ſati, illis ipſis bellum inferebant. quo quidem ex euento fabula hæc confícta eſt.

Bona plurima penes reges.

Nota, quòd Spartos quidam gentem fuiſſe ſic dictam crediderunt, licet apud nos Satos ſignificet.

Simile quiddam, Apollonius de Iaſone refert.

De Sphinge.

DE Cadmea Sphinge dicunt, quod fera quidem hæc fuit, quæ corpus canis habens, caput & faciem puellæ, alas verò auium, atque hominis vocem haberet. In Sphincio autem monte ſedens hæc, ænigma quoddam vnicuique ex ciuibus proponebat. Et quécunque (illud ſoluere neſciétem) interimebat. Quod cũ ſoluere Oedi-

Sphincius mons.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pus propositum ænigma sciuisset, sese ipsam (vt quæ grauato animo id ferebat) ex monte deiiciens, interfecit. Sermo autem hic incredibilis, ac res ipsa impossibilis est. Neque enim talis species, formáque fieri vllo pacto potest. Atque adeò illud sanè perquàm puerile admodum est, ænigma non soluentes homines, ab ea tam facilè interemptos iri solitos, vel eam à Thebanis feram ob id sagittis confossam non fuisse. stultúmque credere prorsus est, ciues suos, veluti hostes essent, ita à Thebanis contemptos fuisse, vt à fera illa deuorati permitterentur. Habet igitur sese hoc pacto veritas. Cadmus cum mulierem Amazonida, cui Sphinx erat nomen, secum haberet, Thebas peruenit. Cúmque Draconem interfecisset, huius ipsius regnum occupauit. Posthæc & Draconis sororem, cui Harmonia erat nomen, cepit. Intelligens autem Sphinx quòd Cadmus aliam duxisset vxorem, ac sibi persuadens multos ciues se abeuntem secuturos esse, quamplurimas diuitias rapiens, secúmque celerem canem ducens, quem Cadmus habebat, cum his omnibus in Sphincium montem nuncupatum peruenit, & exinde Cadmo bellum inferebat. incursiones autem insidiando, cum per vnumquenque ex illis montibus faceret, singulis horis plures homines interimebat. Vocant autem Thebani incursiones ipsas ænigmata. Diuulgabant hoc autem passim ciues in hunc modum, dicentes, Argiua Sphinx nos, ænigma quoddam proponens, diripit. Quonam autem modo ænigma faciat, inuenire nemo nostrum potest. Publico itaque edicto nunciari Cadmus iussit, Sphingem interficienti cuicunque, diuitiarum perquàm plurium præmium esse propositum. Ad quam cum Oedipus Corinthius accessisset, vir equidem bellicis in rebus clarus, ac strenuus, cũ equo veloci quem secum habebat, vnà cum Thebanis quibusdam, quos in societatẽ sibi assumpserat, nocturno tempore, cum his montem versus accedẽs, Sphingem ipsam de medio sustulit. Pro quibus euentibus fabula hæc in medium adducta fuit.

Sphinx Cadmi vxor.

Harmonia, non Hermione, Cadmi cõiunx. Mar. in 7. cap.

Ænigmata pro insidiis atque incursionibus.

Oedipus Corinthius.

De Vulpe.

DE Telmesia vulpe dicunt, quòd Thebanos hæc rapiens, deuorabat. Quod quidem omnino simplex

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ac fatuum est. Neque enim quodpiam aliud animal est, quod terrestre existens, hominem rapere atque asportare valeat, Vulpes insuper paruum animal ac debile est. Fuit autem quippiam tale. Thebanus vir quidam bonus, ac pulcher satis admodum fuit, qui Alopix nomine, hoc est vulpes nominabatur. Hunc autem cum astutissimus esset, & omneis homines prudentia superaret, Thebanorum rex veritus ne sibi insidias aliquando strueret, è ciuitate expulit. Qui cum validissimum sibi exercitum comparasset, aliósque secum mercenarios milites adduxisset, Telmessium nuncupatum collem occupauit, vnde desiliens, Thebanos prædabatur. Dicebant itaque Thebani homines, Alopix, hoc est vulpes dictus, circúquaque decurrens nos subiugat. Ad hunc autem locum vir quidam Cephalus nomine, genere Athenienſis, qui magnum exercitum habebat, cum peruenisset, Thebanis auxilium ferens, Alopeca hunc, hoc est vulpem nominatum interfecit, atque eo ex loco exercitum eius omnem depulit.

Alopix.

Aliena virtus tyrannis formidolosa.

Cephalus. De hac vulpe Aratus & Hyginus vbi de Syria agunt.

De Niobe.

NIoben dum viueret, super filiorum suorum sepulchrum lapidem factam esse memorant. Quicunque autem ex lapide hominem, rursúsque ex homine lapidem fieri posse credit, stultus hic quidem planè est. Verum autem hoc habet. Niobe mortuis sui ipsius liberis, cum lapideam imaginem sibi cõstituisset, eam supra natorum suorum sepulchrum posuit. Nósque ipsi hanc vtique, qualis reuera esset, inspeximus.

Statua Niobes in Sipylo cur.

De Lynceo.

LYnceum dicunt, quòd ea etiam quæ sub terra erant, prospiciebat: quod quidé falsum prorsus est. Nam veritas ita sese habet. Lynceus æs, argentum, cæteráque metalla primus inquirere cœpit. In qua quidem metallorum inquisitione, lucernas secum intra terræ penetralia circunferens, ibidem eas fortè relinquebat, ac sursum ipse æs, ferrúmque reportabat. Quod factum videntes homines, dicere consueuerant, quòd Lynceus subterranea etiam prospiciebat, ob idque argentum inde sursum afferebat.

Metalla æris & argenti à Lynceo inuenta, aliter Pli. Lynceus trás parietes videbat. Diuus Hier.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Ceneo.

CÆnea inuulnerabilem omnino fuiſſe aiunt. Quicunque autem hoc ad credendum ſuſcipit, quòd homo quiſpiam ferro inuulnerabilis exiſtat, amens hic reputandus eſt. Veritas itaque ſic ſe habet. Cæneus genere Theſſalus vir erat bellicis in rebus ſtrenuus ac potens, pugnandíque ſcientia præditus. qui cum multis in bellis olim fuiſſet, nullo tamen vnquam tempore vulneratus fuerat. Atque adeò cum Lapithis ſimul quandoque pugnans, à Centauris interfici nullo modo potuit: ſed ab illis ſolum comprehenſus cum fuiſſet, multitudine illorum obrutus eſt: ſicque conſumptus fuit. Eius itaque defuncti Lapithæ cadauer ſuſcipientes, nulliſque confoſſum vulneribus corpus inuenientes, dicere conſueuerant: Cæneus cum aliàs toto ſuæ vitæ tempore inuulnerabilis fuerit, itidem ſine vllis nunc quoque vulneribus mortuus eſt.

De Cygno.

Cygnus ferro inuulnerabilis, Ouid.

IDem quoque ſermo de Cygno Colonienſi circumfertur. Illum nanque dicunt inuulnerabilem pariter fuiſſe, eò quòd cum pugnator quoque is, ſcientiaque bellicæ peritiſſimus eſſet, ac Troiano in bello ab Achille lapide percuſſus fuiſſet, minimè vulneratus eſt. Eius cũ itaque defuncti cadauer homines intuerentur, quòd inuulnerabilis quoque hic eſſet, diuulgabant: atque ita nomine quoque ipſo inuulnerabilis nuncupatus eſt. Aſſentitur hac in re mihi, meúmque ſermonem hunc affirmat & conteſtatur Aiax Telamonius. Namque & is quoque inuulnerabilis dictus eſt, qui vel ſeipſum enſe proprio peremit.

De Dædalo & Icaro.

DÆdalum vnà cum Icaro filio, quandam ob cauſam in carcerem à Minoe incluſum fuiſſe aiunt. qui quidem Dædalus cum ficticias ſibi pennas fabrefaciendo aptaſſet, vnà cum Icaro illinc exiluiſſe fertur. Scientiam verò hunc volantes homines faciendi abſque vlla machina, & artificio, pennáſque præſertim fictitias habentes, calluiſſe, impoſſibile eſt. Tale igitur hoc erat quod ab eis dictum eſt. Dædalus cum in carcere eſſet, ac ſeſe ipſum per feneſtram quandam demi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

siſſet, ſcapham mare ſulcaturus inſcendit. quod ſimulatq; Minos intellexit, quæ illum abeuntem nauigia inſequerentur, mittit. Id autem Dædalus atque Icarus agnoſcentes, perſecutoréſque à tergo inſtare animaduertentes, vento terribili ac vehementi cum impetu flante vſi, aduolantes, hoc eſt nauigantes circum pelagus vertebãtur. Atque is ipſe Dædalus in terram cum peruenisſet, incolumis ſeruatus eſt. Icarus verò in mari periit, à cuius quidem nomine Icarium mare denominatum eſt. quũ poſtea ab vndis in terram eiectus Icarus fuiſſet, à patre Dędalo ſepulturæ demandatus fuit.

Μιλάνιον, quæ Mimalion ab imperitis dicitur.

De Atalanta & Milanione.

DE Atalanta & Milanione hoc etiam referunt, quòd illa quidem in leænam commutata fuit, hic verò leo factus eſt. Veritas tamen rei huius talis eſt. Atalanta & Milanion cum ſimul in in venatione eſſent, Atalantæ puellæ, vt ſecum in coitu miſceatur, Milanion perſuadet: atque ob id in ſpeluncam coiturus, eam perducit, ſimúlq; conueniunt. Sed in eo fortè antro leonis atque leænæ cubile erat: qui cum illorũ voces audiſſent, egreſſi cum impetu, Atalantem atque Milanionem dilaniarunt. Non multo autem tempore pòſt leone ac leæna ipſa exinde egredientibus, qui ſocij in venatione Milanionis erant, in huiuſmodi animalia Atalantam atque Milaniona transformatos fuiſſe exiſtimabant. Reuerſique in ciuitatem ipſi talia paſſim de Atalanta & Milanione, quòd in leones mutati fuiſſent, diuulgabant.

De Calliſtone.

ET de Calliſtone talis quoque ſermo exiſtit, quòd venatrix cum hæc eſſet, vrſa facta eſt. Ego verò dico etiam hanc ipſam montes inhabitantem, vbi vrſa quædam fortè inerat, ab ea in venatione conſumptam fuiſſe. Quicunque igitur in venatione cum ea erant, non illam amplius ex vrſæ cubili egredientem, ſed ſolã vrſam vidẽtes, quòd Calliſto puella vrſa facta eſſet, dictitabãt.

De Europa.

EVropam Phœnicis filiam, cum à tauro vecta fuiſſet, ex Tyro in Cretam mari peruenisſe cenſent. Mihi verò longè ſecius fuiſſe videtur, eò quòd neque taurus, aut equus tam profundum pelagus transfretare

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

potuisse videatur: neque vtique puellam Europam supra taurum tam ferum animal ascendere voluisse. Atque adeò si Iupiter Europā in Cretam accedere in animo habuisset, meliorem sanè viam, quàm hæc erat, inuenire potuisset. Veritas autem hoc habet. Cretensis vir quidam, cui Taurus nomen erat, bellum in Tyrrhena regione gerebat. hic cum plures alias in eo locò puellas rapuisset, Europam præcipuè regis filiam, postremò captiuam abduxit. Qua ex re dicere homines solebant, Europam regis filiam Taurus asportauit: ob idque fabula hæc conficta fuit.

De Durato equo: & Troia.

Durateus equus apud Lucr.

ACHiuos ligneo in equo Ilium expugnauisse tradūt, qui quidem sermo vanus vtique ac fabulosus omnino exparte est. Veritásque ipsa hoc habet. Equum ligneum tra fabricarunt Græci, vt magnitudine sua portas vrbis superemineret, ne portis recipi, aut intra mœnia duci vllo pacto posset. Ductores verò iuxta ciuitatem ipsam concauo in loco quodam sedebant, qui in hunc vsque diem Argiuorum insidiæ vocatur. Transfuga autem Sinon cum ad Ilium peruenisset, Ilienſibus ipsis persuadet, vt equum illum intra ciuitatem suam ducere omnino debeant: hoc ipsum adiens quoque, fore scilicet, vt nullo pacto deinceps Græci aduersum eos accedere possent. Cui audientes Troiani cum fuissent, & portas quoque vrbis deposuissent, equum ipsum introducētes admittunt. Prandéntibúsque mox ipsis cum securitate, ac nihil tale verentibus Troianis, impetu facto, eos adorti sunt Græci. Atque ita quidē pacto Troia capta est.

ἀυλέμολος Sinon, Sinon in bello Troiano speculatorem significationē inuenit.

De Aeolo.

Hom. Odyss. libro 10. Aeolus Hellenis filius vētorum rationem inuenit pro Plin. & Polybio.

AEolum ventorum regem fuisse aiunt, qui Vlyssi vētos in vtre conclusos dedit. Quum quidem rem fieri impossibile esse, omnibus manifestum existimo. Verisimilius vtique fuisset, id quod erat dixisse, Æolum scilicet astrologum fuisse, qui Vlyssi tempora, quibus exortus flantium quorundam ventorum fierent, prædixerit. Mœnia insuper hic ciuitatis suæ ex ære circundata habuisse traditur. quod etiam falsum omnino est. Armatos namque viros, vt reor, potius ille habebat, qui ciuitatem eius præsidio custodiebant.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Hesperidibus

HEsperidas mulieres quasdam fuisse tradunt, quibus mala aurea super malo arbore; quæ draco custodiebat, fuerant. Ad quæ quidem poma aurea Hercules expeditionem fecerit. Veritas tamen rei huiusmodi est. Hesperus vir quidem Milesius erat, qui in Caria habitabat, duásque filias habebat, quæ Hesperides nominabantur. Illíque ipsi oues pulchræ atque fœcundæ erãt, quales & nunc in Mileto quoque sunt. quæ quidem ob id aureæ iam oues nuncupabantur, quoniam pulcherrimum omnium rerum aurum est, & illæ quoque pulcherrimæ erant, μῆλα etenim vt poma, sic oues quoque apud Græcos vocantur. quæ quidẽ μῆλα, hoc est oues, cũ circa maris litus pascentia Hercules vidisset, ea abigendo comprehendens, naui suæ imposuit, simúlque earum pastorem nomine Draconem secum domum perduxit. & hoc non amplius Hespero iam ipso viuente, sed eius duntaxat superstitibus filiabus. Dicebãt itaque homines, Aurea equidẽ mala vidimus, quæ ab Hesperidibus Hercules, Draconem quoque custodem interficiens, abduxit; ficque exinde fabulosus sermo conflictus formatúsque fuit.

Milesia vellera κάλλιστον γὰρ ὁ χρυσὸς. *Mila oues & poma apud Varronẽ & Seruium. Draco pastor ab asperitate morũ dictus.*

De Cotto & Briareo.

DE Cotto & Briarco dicunt, quòd cum viri essent, centum tamen manus illi habebant. Quod quidẽ velle dicere, quomodo non stultum prorsus est? Verum hoc autem in se habet. Ciuitati, in qua illi habitabant, Hecatontachiria, hoc est centimanus, nomen est. Erat autem ciuitas illa, quæ nunc Orestiades vocatur. Dicebant itaque homines, Cottus, Briareus & Gyges Hecatontachirei, hoc est centimani, auxilium diis afferentes aduersus Titanas, ab Olympo eos expulerunt.

De Scylla.

DE Scylla etiam tradunt, quòd in Tyrrhena regione fera quædam fuit, quæ mulier quidem vsque ad vmbilicum esset, canũ vero capita exinde ei nata sint, ac reliquum corporis serpentis haberet. talem autem naturam credere, valde stultum est. Veritas nanque huiusmodi est. Tyrrhenorum insulæ erant, quæ cuncta circũ vicina Sicilię Ioniisq; sinus loca, atque regiones depręda-

Hecatontachiria ciuitas, Orestiades, Stephanus de vrbibus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Scylla triremis.

bantur. Tunc temporis autem nauis erat triremis velox, cui Scylla erat nomen: quæ quidem ipsa triremis cætera nauigia comprehendens, cibum sæpius assequebatur, sermóque ob id multus de ea erat. Hanc autem nauem, Vlysses vehementi & cum impetu flante vento, vsus effugit. Quod mox in Corcyra Alcinoo narrauit, quo nam scilicet pacto euasserat, & quomodo nauem illam effugerat, nauisque præterea eius formam descripsit. à quibus quidem rebus fabula conficta fuit.

Apud Homerum Odyss. κγ.

De Dædalo.

ILlud etiam de Dædalo narrant, quòd statuas per se ambulantes fabrefaciebat. Ire verò sponte statuam, impossibile mihi sanè videtur, verum autem hoc habet. Quicunque tunc temporis statuas virorum statuarij faciebant, imaginésque exornabant, iunctos adnexósque corpori pedes quibus inniterentur, habentes, viriles statuas faciebant. Dædalus verò ipse vno pede tantum elato, sese vertentes statuas formabat. Quamobrem id videntes homines, statuas à Dædalo factas ambulare dicebant, ac non vt cæteras consistere. Quemadmodum nunc quidem etiam dicimus, quòd picti sunt homines pugnantes, & vertentes sese equi, ac naues in vndis sese submergentes.

ἀνδριαντοποιοὶ.

ἀγαλματοποιοὶ.

De statuis à Dædalo in Græcia confictis Eust.

De Phineo.

NArrationibus quoque fabulosis de Phineo dicunt, quòd Harpyiæ substantiam eius asportabant. existimant verò quidam, feras volatiles has fuisse, quæ cibaria ex Phinei mensa diriperent. Veritas tamen sic habet. Phineus Pæoniæ rex erat: qui cum ad senectutem peruenisset, videndi vsum prorsus amisit, simúlque liberi eius mares mortui sunt, filiæ verò illi, Pyria & Erasia dictæ erant quæ paternam substantiam omnem destruebant, adeò vt Phineum miserum poëtæ dicere cœperint, cuius bona Harpyiæ ita dilapidarent. Huius verò Phinei misericordia moti vicini eius Zethus & Calais, qui Boreæ viri non ignobilis filij erant, auxiliúmque illi afferentes, filias eius è ciuitate expulerunt: ac diuitias bonáque illius dispersa in vnum congregantes, Thracensem quendam illorum custodiæ præfecerunt.

Phineus Pæoniæ rex.

Pyria & Erasia.

Zethus & Calais.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Metra.

DE Metra Eriſichthonis filia aiunt, quod quotienſcunque pater ſuus vtique voluiſſet, formã mutare cõſueuerat. quod quidem credere, ridiculum prorſus eſt. Quomodo enim quæſo veriſimile ſit, ex puella bouem, rurſúſque canem vel auem fieri poſſe? Verum autem ſic habet. Eriſichthon vir Theſſalus erat, qui conſumptis facultatibus ſuis, pauper effectus eſt. huic verò filia pulchra & honeſta, raréque formæ erat, quæ Metra nominabatur. hanc quicunque vidiſſet, eius amore protinus detinebatur. argento autem illius temporis homines procíque in ſollicitandis mulieribus minimè vtebantur: ſed dabant alij quidẽ equos, nonnulli boues, quidam oues, vel quodcunque ipſa tanquam ſibi magis gratum, voluiſſet. quocirca Theſſali hoc videntes, paſſim dicere conſueuerant, congregatum ſcilicet Eriſichthoni victum opera ac beneficio Metræ eius filiæ fuiſſe, quæ patri equos, boues, aliáque perquàm plurima ſuppeditabat. quibus ex rebus fabula conficta fuit.

Hoc etiã Iſacius Lycophronis interpres.

Eriſichthon cur fame confectus apud Callim. in hymnis. Metra.

Argentũ inuſu non erat antiquitus.

De Geryone.

GEryonem tria capita habuiſſe dicunt. quod totum planè impoſſibile eſt, corpus aliquod eſſe quod tria habeat capita: ſed tale quid omnino fuit. Ciuitas in Euxino ponto eſt, Tricarinia, hoc eſt tricipitia nuncupata. Erat autem tempeſtate illa Geryon inter alios homines nomine famigeratus, vt qui diuitiis, multíſque aliis rebus maximè excellebat, boum inter cætera armẽtum perquam admirabile habebat: ad quod cum Hercules, ut boues abigeret, acceſſiſſet, ſeſe illi opponentem Geryonem de medio ſuſtulit: ſicque boues abduxit, quæ omnibus eas, dum circumagerentur, inſpicientibus, magnam admirationem incutiebant: mediocris nanque illis magnitudo quædam inerat. à capite quoque ad ilia vſque paruæ ſimæque erant, cornua prorſus non habebant, oſſa verò & longa & lata quidem apparebant. Percunctantibus itaque hominibus, cuius nam boues illę eſſent, eas Herculem Geryonis Tricarinij, hoc eſt tricipitis exiſtentes, abegiſſe nonnulli aſſeuerabant. ex quibus dictis Geryonem ipſum tria capita dubio procul habuiſſe quidam exiſtimabant.

Tricarinia ciuitas.

De Geryone Iuſtinus: tres fratres cõcordes fuerunt.

Forma tricorporis vmbræ de Geryone apud poetam cur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Glauco Sisyphi.

GLaucum quoque ab equis consumptum fuisse tradunt, ignorantes scilicet equorum nutritorem hunc etiam fuisse, qui domestica bona nulla in re curabat, quinimò sumptus perquàm maximos cum quotidie magis ac magis faceret, consumptus est: sicque victus omnis, ac facultas postremò illi defuit.

De altero Minois Glauco.

ET hæc ipsa quoque fabulosa narratio tota ridicula est, quòd Glaucum, cum is mel bibens periisset, Minos pater intra sepulchrum, & vnà cum eo Polyidum domini medicum viuentem adhuc, demerserit. Qui quidem medicus, cum draconem quendam mortuo draconi cuipiam herbam porrigentem, animaduertisset, qua illũ ad vitam reuocabat, itidem ipse, eadem herba, in Glaucum facere orsus, eum ad vitam resurgere fecit, quod quidem nullo pacto fieri potest, impossibiléque omnino videtur. Quod verò factum fuit, tale quippiam est, Glaucus cum mel biberet, valde perturbatus est, plurimáque illi cholera vsque adeo mota est, vt animus illi prorsus defecerit. Ad hunc ita malè se habentem, quamplurimi alij medici, diuitias sese consequi posse sperantes, venerunt, Polyidúsque præsertim, qui cum in memoria herbæ cuiusdam naturam haberet, quam à medico quodam qui nomine Draco dicebatur, perceperat, hac eadẽ vsus Glaucum protinus saluti pristinæ restituit. Dicebant itaque quidam hoc animaduertentes, Glaucum ex potu mellis mortuum, Polyidi curatione ad vitam reuocatum fuisse.

Nota quòd Polyides herba, quam draconem vocãt, hãc restituit, secundũ Tarrhæum in proucrb.

De Glauco marino.

CAnitur insuper, quòd & hic Glaucus, cum herbam olim quampiam comedisset, immortalis est factus, & nunc quoque in mari habitat. hoc autem credere, herbam hanc Glauco duntaxat, neque alteri cuipiam vt assequeretur, contigisse, hominémque in mari, vel aliud quodpiam terrestre animal viuere, puerile admodum est. Hoc habet nanque in se veritas. Glaucus piscator vir erat, genere quidem Anthedonius, vrinatórque præ cæteris eximius, qui vel cunctos sui temporis natatores in vndis exuperabat. Contigit autem, quòd, cũ

De exitu Glauci inter fres Apollonij & Tarrhæus in pro.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

hîc prope portum ante omnium conſpectum, qui in ciuitate erant, nataret, ab omnibúſque videretur, in locum quendam ei natare contigit, vt mox per aliquot dies viſus ab amicis non fuerit, natánſque mox ab eis iterum viſus eſt. Quærentibus ergo domeſticis eius, vbi nam locorum per ea tempora, quibus viſus non fuerat, habitaſſet, in mari ſeſe fuiſſe, falſò reſpondebat. Piſces præterea vnum in locum plures concludens & occultans aduectabat, vt hyemali tempore, quando reliqui piſcatores nullos capere piſces poterant, ſolus ipſe haberet. Ciuibus ob id quoſcunque piſces exoptaſſent, ſeſe protinus allaturum eſſe polliceba tur: ſicque & quos vtique voluiſſent, eis ſtatim afferebat. Glaucus ob id marinus vocitabatur. Qui mox cum in marinam feram incidiſſet, ab ea conſumptus eſt. Quo è mari nuſquam redeunte, Glaucum in mari viuere, atque ibi conſidere, fabulati ſunt.

Glaucus in mari Prouer. de iis, qui mortui viuere creduntur.

De Bellerophonte.

BEllerophontem ab equo Pegaſo, qui pennatus erat, geſtari ſolitum fuiſſe tradunt. Mihi verò abſurdum prorſus videtur, equum volitare poſſe, etiam ſi omnium auium pennas ſibi adiunxiſſet. Atque adeò ſi quandoque tale animal fuit, nunc etiam vtique exiſteret. Illum etiam Bellerophontem aiunt Amiſodari chimæram interfeciſſe: quæ quidem bellua erat, vt dicitur, prima leo, poſtrema draco, media ipſa chimæra. Quidam verò exiſtimant, hanc feram fuiſſe tria capita habentem: quod impoſſibile eſt leonem ſcilicet ſimilibus cum aliis animantibus cibis atque domeſticis vti. Quòd verò mortalem naturam habuiſſe, ignémque eam ipſam ſpiraſſe dicitur, puerile eſt. Cui nam enim quæſo potiſſimum ex illis tribus capitibus in reliquum corpus poteſtatem fuiſſe dicendum eſt? Verum ergo ita habet. Bellerophontes Phrygius vir erat, genere quidem Corinthius, bonus pulchérque ſatis. Hic cum nauigium ſibi præparaſſet, maritima circunquaque loca deprædabatur. nomen autem nauis Pegaſus erat, vt nunc quoque ſunm cuilibet nauigio nomen eſt inditum. Nomen autem id Pegaſi nauigio magis, quàm equo aptum, fuiſſe videtur. Ea vero tempeſtate Amiſodarus

Amiſodarò Chimæra, Hom. carmẽ Iliad. 6.

Bellerophontes.

Pegaſus nauis nomen.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Nomina quæ que ſua nauib. ſunt.
Amiſordarus rex.
Telmiſſus mons.
Chimæra mons.

rex ad Xanthum fluuium habitabat, ſub quo altus mons Telmiſſus nomine erat, ad quem duo aſcenſus per planitiem, paſcuáque ab anteriori ciuitatis Xanthiorum parte erant. Tertius retrò à Caria, reliqua verò loca inculta inacceſſáque prorſus iacebant. horúmque in medio hiatus terræ ſatis magnus erat, vnde vel ignis vtique ſuperaſcendebat: his autem mons alius Chimæra dictus adiacebat. Illo verò tempore, quemadmodum eius regionis incolæ narrant, ante planitiem illam habitatam leo quidam erat, retrò verò draco vnus, qui paſtores ambo circumquaque lædebant. Ad quæ loca Bellerophontes accedens, montem expugnauit, & Telmiſſus ab eo ſimul concrematus eſt, feræque illæ ſic perierunt. Dicebant itaque eius loci habitatores, Bellerophontem illuc cum Pegaſo appulſum, Amiſodari chimæram perdidiſſe. quo ex facto fabula conficta eſt.

De Pelope, & eius equis.

PElopem cum alatis equis Piſam, vt Hippodamiam Oenomai filiam deſponſaret, veniſſe dicunt. Ego verò eadem fermè de Pelope dico, qualia & de Pegaſo quoque dixi. Si enim Oenomaus Pelopis alatos equos vidiſſet, non vtique illi filiam ſuam in vxorem, quæ talem currum aſcenderet, præbere voluiſſet. Dicendum itaque potius fuit, quòd Pelops nauem impellens, quæ equis quibuſdam alatis inſculpta erat, ad Hippodamiam puellam rapiendam acceſſit: qua rapta fugiens vehebatur. Taliſque ſuper hac re fabula formata fuit.

Naues inſculptæ, pictæque.

De Phrixo & Helle.

NArrant inſuper, Phrixo ab ariete prædictum fuiſſe, quòd pater Athamas eum mactare in animo habebat. quo audito, ſorore ſua Helle ſecum aduocata, arietem ipſum cum ea inſcendit: maréque ambo ſulcantes, in Euxinum pontum peruenerunt, quod quidem, vt credi poſſit, perquàm difficile eſt, quòd aries veluti nauigium quodpiam eſſet, mare pernatare tanto præſertim duorum hominum pondere onuſtus, potuerit. Et vbi nam quæſo alimenta cibi, potúſque arietis, atque illorum in mari eſſe poterant? Abſit enim, quòd eos vllo pacto impaſtos & abſque cibo potúque tanto tempore manere potuiſſe dicamus. Illud poſt hæc abſurdum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eſt, quod de Phrixo quoque dicitur, quòd ſalutis ſuæ autorem, ſeruatorémque arietem cum mactauiſſet, pellem ei detraxit, quam Æetæ muneris loco, vt filiam eius in vxorem haberet, dedit. Hic verò Æetes, Colchorum rex erat. Vide autem quomodo tunc temporis pelles huiuſmodi arietinæ raræ apparebant, quæ regem quoque ad filiam propriam illi pro hoc dono, veluti eius dote in matrimonium dandam, impulerit. Licet eam vſque adeò magnifaceret, vt nullius mariti connubio dignam hactenus exiſtimaſſet. Iam verò quidam vt riſum (quem pellis hæc mouere poſſet) effugiant: aureā hanc pellem fuiſſe adiungunt. quæ ſi aurea quidem fuiſſet, tanto minus à rege capi, vt quam Phrixus ei peregrinus vir dabat, oportere videbatur. Dicitur quoque ad hoc vellus aureum Iaſonem vnà cum Græciæ proceribus nauem Argo nuncupatā impuliſſe. Verùm enimuerò neque Phrixus mihi tam ingratus erga arietem benefactorem ſuum fuiſſe vidētur, vt eum perdere velle ſuſtinuerit: neque etiam ſi ſplendidiſſimum, ſmaragdíſque plenum vellus hoc fuiſſet, vel propter hoc ſolum nauem Argo illuc Iaſonem nauigando impuliſſe credendum eſt. Veritas i taque ſic ſeſe habet. Athamas Græcorum exercitus in Phrygia præfectus erat. huic autem diuitiarum ſuarum procurator, ac veluti cuſtos erat vir quidam nomine Aries, quem præ cæteris fidelem ſibi maximè exiſtimabat. Is cum fortè Athamantem de nece Phrixo paranda cogitare intellexiſſet, Phrixo id protinus ſignificat, qui quidem hoc audito, nauem actutum præparauit & in ea diuitias perplures impoſuit: ſimúlque Pelopis matrem in eadem naui ſibi adiungit, quæ Eos, hoc eſt Aurora dicebatur. hæc quoque ſuis ex opibus atque diuitiis imaginem auream cum ſibi feciſſet, eam naui impoſuit. Quo facto, ſimul cum his bonis Phrixus, Helle & Aries, nauigantes abiere. Contigit autem, quòd in nauigatione illa Helle puella præ imbecillitate nimia deficiens, mortua eſt: à cuius nomine mare illud Helleſponti nomen hoc ſortitum eſt. Illi verò cum ad Pharon peruenisſent, ſedes ibi poſuerunt, vbi Phrixus Oetæ regis Colchorum filiam in matrimonium duxit: cui dotis nomine auream illam Auroræ imaginem potius,

Var. lib. ij. de Re ruſt.

Aries Athamantis procurator.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& non pellem arietis auream dedit: hæcque veritas ipsa est.

De Phorcynis filiabus.

Oculos exemptiles etiam Lamia habebat.

DE filiabus quoque Phorcynis perquàm ridicula narratio circunfertur, videlicet, quòd Phorcys ipse tres filias habebat, quæ vicissim vno oculo, quem duntaxat inter omnes habebant, cum videre illis opus erat, vtebantur. atque ita fiebat, vt quotiēscunque ex illis vna oculo vti vellet, capiti suo illum insertaret, sicque videret: quo quidem cum illa satis vsa fuisset, aliis eum vicissim tradere consueuerat, ita vt omnes hoc pacto viderent. Cum autem Perseus ad illas fortè accessisset, atque eam quæ tunc oculum habebat, cunctanti gradu à tergo adortus esset, denudato ense, vt sibi Gorgona ostenderent, petiit, mortémque eis, nisi eam vtique manifestarent, minitatus est. Illæ verò mortem formidantes, eam protinus indicant. Cuius caput ipse cum amputasset, aëra volando inscendit, simúlque hoc Polydectæ ostendens, in lapidem eum mutauit. Quod quidem omnino ridiculum est, viso defuncti capite, viuentem hominem lapideum fieri posse. Quæ enim quæso ad hoc faciendum vis mortuo inest? fuit autem tale quippiam. Phorcys vir quidam Cyreneus fuit: Cyrenei verò genere Æthiopes sunt, Cyrenémque insulam, extra Herculis columnas existentem, incolunt, Libyámque arant iuxta Aunona fluuium, propéque Carthaginem sunt valde diuites. hic Phorcys Herculis columnis, quæ tres sunt, imperans, quatuor cubitorum statuam auream Mineruæ fieri fecit. Vocant enim Mineruam Cyrenei Gorgonem, veluti Dianam Thraces Bendiam, Cretenses Dictynam, Lacedæmonij verò Vpim. Verùm antequam statuam ipsam Phorcys in templo consecrasset, moritur, tréfque post se natas reliquit, Sthenonem videlicet, Euryalem & Medusam, quæ nemini in matrimonium sese coniungere vnquam voluerunt: sed vitam cœlibem degentes, substantiam omnem inter se diuisere, & quælibet vni ex tribus insulis imperabat, quæ sibi in bonis contigere. Gorgonem verò statuam illam auream Mineruæ neque in templo sacratam ponere, neque di-

Minerua Gorgone, Bendia, pro Herodo. Dictyna. Vpis Diana à Lacedæmoniis. Loc. Callimachi in hymno Dianæ.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

videre velle illis videbatur. Quinimo apud vnamquamque illarum eam ipſam vicißim, veluti theſaurum quendam depoſitam, retineri debere cenſuerunt. Phorcyni verò ſocius quidam honeſtus bonúſque vir erat, quo ſuis in rebus veluti oculo vtebatur. Perſeus autem ex Argo exul, ſecum nauigia robúrque militare habens, maritima loca tunc populabatur, qui ratus Gorgonem hanc reginam mulierem quandam eſſe locupletem quidem, ſed quæ tamen viribus imbecillis eſſet, adnauigat primùm in portum: & ſtationem ibi nautum faciens, ea loca quæ inter Cyrenem & Sardiniam erant percurrit: ab vnáque ad alteram earum deſcendens, oculum ipſum capit. Intelexerat enim ab earum vna, ſe nihil aliud ex illis locis præterquàm Gorgonem, quæ magnam vim auri in ſe habebat, auferre poſſe. Puellæ igitur ipſæ poſtquam oculum amplius in parte, ſecundum ſermonem prædictum, non habebant, in vnum conuenerant iurantes (nam altera alteram accuſabat, quòd oculum detineret.) Sed poſteaquam ſeſe prorſus eum non habere cognouerunt, quid nam de eo vtique factum fuiſſet, valde admirabantur. Interim ad eas ita conſternatas, Perſeus nauigat, ocuiúmque ab eis quæſitum ſeſe habere ſignificat: quem tamen illis ſe nullo pacto daturum ait, niſi prius vbi nam Gorgo ſit, ab eis edoctus fuerit. Minabatur ad hæc, niſi hoc manifeſtarent, eas interfecturum eſſe. Meduſa non oſtenſuram ſe eſſe ait; verùm Stheno & Euryale oſtenderunt, quare Meduſam ob id Perſeus interfecit, illis verò duabus oculum reſtituit. Cum itaque Gorgonem accepiſſet, in partes eam plures diſſecuit, & in trireme ſua ſeruatum ab ſe caput eius repoſuit, ipſíque naui nomen Gorgonis indidit. cum qua mox pernauigans, ab inſulanis circumquaque pecunias aſſequebatur, eo quòd omnes qui aliquid ei contribuere recuſarent, interimebat. Sic & à Seriphiis, ad quos nauigando peruenit pecunias petiit. illi verò in vnum omnes ſeſe, vt ei reſiſterent, primò congregarunt: rurſúſque eum ad eos in forum coactos Perſeus accederet, Seriphon illi relinquentes abierunt, vt ipſe neminem omnino ibi inueneret hominem: ſed lapides quidem factos, non autem viros am-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Seriphij in lapides mutati.

plius.quocirca inſulanorum reliquis pecunias ſibi tradere denegantibus, dicere Perſeus adſueuerat, Videte ne, quemadmodum Seriphij, Gorgonis caput videntes, in lapides & vos mutemini. Id namque malum ipſi paſſi ſunt.

De Amazonibus.

DE Amazonibus talia prædicantur, quòd mulieres illæ quidem non erant, ſed viri potius barbari, qui oblongas veſtes, & ad talos vſque demiſſas ad inſtar Thracenſium mulierum gerebant, comâmque mitris continebant, ac barbas radebant: ob id autem ab hoſtibus in bello per contumeliam fœminæ vocitabantur. Amazones autem ſuapte natura ſibi ingenita, ſtrenui bellatores erant. Expeditionem verò mulierum iſtarum nunquam factam fuiſſe (quando & nunc quoque nulla apparet) credere veriſimile eſt.

De Orpheo.

FAlſus quoque de Orpheo vate ſermo vulgatur, quòd ſcilicet eum citharizantem quadrupedes, aues, atque arbores ſequerẽtur. Id autem mihi tale quippiã fuiſſe videtur: quòd Bacchæ furentes fœminæ, erant quæ in Pieria ouium paſcua dilaniabant, aliáque plura mala violenter perpetrabant. Quæ vé cum ad montana loca ſe recepiſſent, plures ibi dies ſe continuerunt: ibi cum diutius permanerent, ciues ſibi iam ipſis ſuiſque mulieribus ac filiabus mali aliquid ab eis timentes, qui Orpheum accirent, mittunt. Illúmque rogant, vt aliquid excogitando machinari velit, vt quoquo modo poſſet, furentes fœminas è montibus deduceret. qui quidem Orpheus, cum Bacchi ſacra ſolennia ordinauiſſet, citharæ ſono bacchantes illas demulcens, è montibus ſecum deduxit, ferulas quidem primùm habentes: ſed quæ cum è montibus deſcenderent, diuerſarum arborum ramos ſecum gerebant. Quod ſpectaculum videntibus hominibus incredibilem admirationem afferebat. Namque primo aſpectu illo, deducta ab eis è montibus ligna, arbores, quæ reuera deſcenderent, eſſe videbantur. Quamobrem qui talia perſpicerent, ita ſecum dicere conſueuerant: Orpheus citharã pulſans, ex mõte ſyluam ad ſe ducit. Atque ex hoc tantum, fabula ipſa compoſita fuit.

De Pandora.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Pandora.

NOn tolerabilis de Pandora ſermo diuulgatus eſt, quòd cum ipſa ex terra formata fuiſſet, aliis quoque fœminis ſimilem ipſa formam dederit. Mihíque hoc potius ſic fuiſſe videtur, quod Pandora mulier Græca fuerit valde diues, quæ quotiens domo exibat, ſeſe plurimum exornare ſolebat, atque in primis pigmento quodam ex terra confecto ſeſe perungens vtebatur. Réſque ipſa omnino ſic ſe habet, nec alio quopiam modo. Quanquam ſermo hac de re factus, ad impoſſibilia quædam conuerſus fuiſſe videatur.

Pandora ex luto à Prometheo formata cur, apud Heſiodum.

De generatis ex fraxino.

ET quid quæſo vilius, magiſque ſtultum eſt, quàm primum genus hominum ex fraxino generatum eſſe dicere? Siquidem. Melius vir potius quidam nomine fuit, à quo Meliæ fœminæ denominatæ fuerunt. Quemadmodum ab Helleno Hellenes Græci, & Iones ab Iono dicti ſunt. Ferreas inſuper atque æneas, quod dicitur, ætates tunc fuiſſe, nunquam omnino exiſtimandum eſt.

Meliæ nymphæ apud interp. Apoll. & Hieron. in Homeliis Aeneæ ferreæque ætates ſeu gentes nunquã fuerunt.

De Hercule.

DIcitur quòd ex ſe ipſo Hercules folia quædam habuit: ipſe igitur Phillyres dictus. & ſi priuatus humiliſque ſortis exiſteret, cogitans tamen quorſum illa Hercules geſtaret, combuſſit: ſicque ratio inde tracta eſt hoc modo.

De Ceto.

DE Ceto hæc quidem memorantur, quod Troianos è mari exiens inuadebat. Et ſiquidem ei puellas aliquas Troiani obtuliſſent, ab eis recedebat: ſi minus, eorum totam regionem deuaſtabat. Quàm verò id fatuum ſit, credere Troianos filias proprias Ceto exponere ſolitos fuiſſe, quis non videt? Virum nanque potius magnum quempiam nomine Cetum hunc fuiſſe dicendum eſt: qui cum rex eſſet, multum roboris viriúmque habens, ac in re nauali valdè potens, paludem quandã in Aſia, quam Troiani poſſidebant, circa mare ſubuertit. Tributúmque ab eis ſibi ob id perſoluebatur, quod quidam Daſmon, hoc eſt vectigal vocant. Argento autem eius temporis homines minimè vtebantur, ſed vaſis

Daſmos tributum. Argentum in vſu pecuniarum antiquitus non erat.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Cetus. Ceton.

solum.ac supellectile omni alia. Imperauit ideo rex ille, qui Ceton nomine dicebatur, vt ciuitates quædam tributi nomine equos sibi darent, aliæ verò puellas mitterẽt. Hunc verò regem, cui nomen erat Ceton, barbari Cetum vocabant. hic circumquaque loca illa adibat, & debito necessarióque tempore tributum ab iis promissum exigebat. Quòd si quæpiam ciuitates persoluere recusarẽt, eorum regiones ac loca malè tractabat. Peruenit & is quoque ad Troiam eo potissimum tempore, quãdo Hercules illuc etiam exercitum Græcorum habens, venit. Vnde Herculem tunc Laomedon rex in Troianorum præsidium conduxit. Ceron verò exercitum suum cum impetu in eos duxit. Cui cum obuiam Hercules & Laomedon cum copiis suis facti essent, illum interfecerunt. Quo ex facto sermo fabulosus confictus est.

Herculem in auxilium Troianorum conduxit.

De Hydra.

ILlud quoque super hydra dicitur, quòd Lernæus serpens erat, quinquaginta capita, vnicúmque duntaxat corpus habens. Et postquam ex illius tot capitibus vnũ excisum fuisset, duo alia ibi capita repullulare solita fuisse. Cancrumque insuper illi aduersus Herculem hydram occupantem, auxiliatum fuisse. Si quis igitur sit, qui talia fuisse omnino persuadere sibi possit, fatuus hic quidẽ est. Verũ nam que hoc habet. Lernus rex erat, habitabant autem omnes homines tunc temporis in pagis, & vnicuique locorum istorum reges sui præerant. Sthenelus verò Persei filius, Mycenas locum maximum & hominum frequentia habitatum, tenebat. huic Lernus rex minimè subiici volebat, bellum ob id inuicem ambo gerebant. In ingressu autem regionis eius Lerni oppidulum quoddam fortissimum erat, quod quinquaginta viri fortes sagittiferi custodiebant. quos intra turrim includerat, ac diurno nocturnóque tempore pro præsidio eius loci detinebat. nomen huic oppidulo Hydra erat. Ad hunc locũ expugnandum Herculem Eurystheus mittit, qui castellum ipsum expugnauit. In hac vero oppugnatione sagittiferi qui in turri erant, ignem in hostes demittebant; sagittasque è turri iaculabantur. Et quotiescunque euenerat, vt ex illis sagittiferis quispiam vulneratus caderet, duo statim alij in demortui vnius locum assurgebant:

Lernus rex. In pagis habitantes homines.

Hydra castelli nomen, & Sophist. apud Pla.

& hoc, quia fortissimus is esse credebatur, qui antea ceciderat. Posteaquam verò ab Hercule Lernus in bello viribus inferior premi se vidit, externi exercitus auxilium conducitur: Carcino duce quodam, qui vir magni roboris ac bellicosus, auxilium afferens, vnà cum Lerno iunctis copiis suis in Herculē impetum fecit. cui quidē Herculi Iolaus Iphicli filius, atque ipsius Herculis nepos, Thebanorum exercitum habens, auxilium quoque tulit. sicq; cum ad turrim Hydræ oppiduli impetu facto accessisset, incendio illam cōcremauit: talique robore militari eos Hercules expugnauit, & Hydram ipsam diruit, omnem vnà exercitum perdens. Qua ex re gesta sermo talis ab iis qui hydram serpentem fuisse scribunt, & fabulam huiusmodi confingunt, formatus fuit.

Carcinus dux.

De Cerbero.

CErberum canem fuisse tria capita habentem narrant. Manifestum tamen est, quòd & hic Cerberus, quemadmodum Geryones, à ciuitate Tricarinia, hoc est, tricipite nuncupata, denominatus est. Dicebant verò homines, Pulcher magnúsque canis ille est Tricarinius. hoc est, triceps Cerberus. de quo illud quoque dicitur, quòd Hercules olim ipsum ab inferis deduxit. Sed tale potius quiddam fuit. Geryoni cum bobus suis canes magni ac iuuenes simul erant; quorum vni Cerberus nomen erat, alteri verò Orus: hunc Orum nuncupatum Hercules in Tricarinia ciuitate antequam boues ipsas abduceret, interemit. Cerberus verò solus boues sequebatur. Hunc cum Myceneus vir quidam Molottus nomine, percuperet, primùm quidem ab Eurystheo sibi illum dari petit. eo verò nolente, pastores inducit, vt canem ipsum in Laconia iuxta Tænaron sub spelunca quadam retinere velint. Quod cum fecissent, ex suis canes quasdam fœminas ad coitum cum illo mittit. Hoc eodem tempore Eurystheus Herculem ad Cerberi canis inuestigationem misit. Qui cum vniuersam Peloponnesum circumlustrasset, tandem ad locum vbi Cerberum canem esse sibi dictum fuerat, peruenit: vbi descendens, canem ex antro abduxit. Dicebant itaque homines, quòd Hercules per antrum

Tricarinia ciuitas.

Cerberus trinus ex canibus Geryonis.

Myceneus Molottus.

Molossi canes apud Suid.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quoddam ad inferos descendisset, canemque ab inferis ad auras traxisset.

De Alceste.

Alcestis Euripidis tragœdia.

TRagœdia dignus de Alceste sermo narratur, quòd cum fortè moriturus Admetus esset, mortem sibi pro illo Alcestis elegit, quódque Hercules ea pietate motus, cum ab inferis reduxisset, Admeto restituit. Mihi vero neminem, mortuum quempiam ad vitam reuocare posse videtur. Sed tale quiddam fuit. Posteaquam Peliam patrem filiæ interemerunt, Acastus eiusdem Peliæ filius, illas persequebatur: quas nullo tamen pacto comprehendere potuit. Alcestis etenim ad nepotem eius Admetum Pheras confugit. ad quem locum cum Acastus quoque veniisset, qui eam persequebatur, & ab Admeto, qui tum fortè ad iguem sedebat, eam deditiam sibi dari petiisset, minimè tradere illi eam voluit. Quamobrem indignatus Acastus, validissimum exercitum, quem in Admetum sisteret, comparat, atque vrbem eius oppugnat. Quod videns Admetus, multos secum ductores ac milites habens, extra ciuitatem, vt eis sese opponeret, egreditur. Sed accidit vt viuus nocturno tempore ab Acasto comprehenderetur, qui ei quoque captiuo mortem minabatur. Quam rem cum Alcestes intellexisset, quod Admeto propter eam mors immineret, egressa protinus sese ipsam Acasto vltrò dedit. qua comprehensa, Admetum ille liberauit. Dicebant itaque homines, Virago Alcestis sponte quidem pro Admeto mortua est. Nihilque prorsus, quod fabulosè super hac re commentum sit, verum habetur. Atque adeo cum per illud tempus Hercules fortè Diomedis equas quodam ex loco duceret, per ea Thessaliæ loca iter fecit, hospitióque ab Admeto susceptus est. à quo lugente cum Hercules Alcestis calamitatem intellexisset, miseratione eius motus, Acasto sese opposuit, eiúsque exercitum omnem deleuit: & quæcunque illi spolia abstulit, inter suos ipsius exercitus milites diuisit, Alcestémque recuperatam Admeto restituit. Dicebant itaque homines, quod Hercules vltro à morte Alcestin liberauerat, & ex hoc facto fabula formata fuit.

Ἀλκήστιδος ἀνδρεία, *prouerb. Alcestis virago. De hac alitèr Fulgentius.*

De Zeto.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

CVm plerique alij, tum maximè Hesiodus tradit, ꝙ Thebana mœnia Zetus & Amphion citharæ sono struxerunt. Existimant verò quidam illis ipsis citharizantibus lapides sponte sua mœnia inscendere solitos fuisse. Reuera tamen hoc ita res habet. Citharœdi Zethus & Amphion perfecti erant, artémque suam mercede inuitati ostendebant: argentum autem illis temporibus homines cum minimè haberent, iubebant Amphion & Zethus, quòd si quis eos citharizantes audire vellet, pro pręmio ad murum construendum accedens in eo sese exerceret: neque enim lapides ibi citharæ sonum audituri stabant, nec sine ratione aliqua homines etiam dicere consueuerant, lyræ beneficio Thebanum murum constructum fuisse.

Argentum in vsu non erat.

De Io.

EX muliere Io bouem factam esse, œstróque agitatam ex Argo in Ægyptium mare peruenisse dicunt. Verũ autẽ hoc habet. Io Argiuorum regis filia erat, huic ciues honorem hunc dederant, quod Argiuæ Iunonis sacerdotem fecerant. Verùm cum prægnans facta esset, patrem & ciues verita, è ciuitate protinus aufugit. Argiui verò ad eam inquirendam vrbe exeuntes, & vbi eam inuenerunt, comprehendentes in vinculis habebant. Dicebant autem id videntes, quod Io tanquam bos furens in Ægyptum aufugit. vbi cum peruenisset, peperit, indéque fabula conficta est.

Pro Herodoto in primo.

De Medea.

MEdea, vt dicitur, seniores homines coquẽs, iuuenes eos faciebat. Fuit vero simile quid. Medea talis naturæ florem quendam prima inuenit, qui capillos albos nigros ve faciendi potestatem habebat. Quibuscunque igitur hominibus, qui ex canicie exire delectarentur, nigros capillos apparere faciebat. Prima quoque hæc experimentũ calidi lauacri cuiusdam vim medicam habentis, inuenit, quo volentibus omnib. medebatur. atque hæc nõ in publico, sed clàm quidem agebat, ne quis medicorum talia addiscere posset. Huic verò compositioni qua vtebatur, nomẽ erat Patepsisis, hoc est decoctio. Quicunque igitur homines hac decoctione vtebantur, agiliores prorsus, magísque sani fiebant. Ex hoc Medeæ præparationẽ hanc quicunq; videbant, lebetes scilicet, ligna, & ignem,

Euseb. in x. præpar. euangel.

Medea tincturam capillorum prima excogitat.

παρέψησις.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Senis Peliæ mors.

quòd homines Medea elixando coqueret, existimabant. Pelias verò homo senex, & imbecillus, hac decoctione cum vsus fuisset, quòd eam sustinere præ senectutis debilitate non potuit, consumptus est.

De Omphale.

Herculis imperium. Omphale.

QVòd Omphalæ mulieri Hercules seruiuit, dicitur. qui quidem sermo stultus est, cum & ipsi Omphalæ, & cæteris super illam existentibus maioris conditionis hominibus Hercules imperare potuerit. Tale quippiam igitur factum fuit. Omphale Iordanis Lydiæ regis filia erat, quæ cum Herculis robur maximum audiuisset, ad eum amãdum inducta est. ad quam cum appropinquasset Hercules, pari quoque modo formæ illius amore captus est, mixtúque simul sunt, atque ex illius cõplexu Laomedontem filium Omphale genuit. Lætatus verò Hercules, & ex illa voluptatem capiens, eam loco sui imperare sinebat. Quod stulti videntes, Herculem Omphalæ seruire crediderunt.

De Cornu Amalthea.

Ἀμαλθείας κέρας. proverb.

COrnu Amaltheę secum Herculem vbiq; portare solitum fuisse aiunt, cuius beneficio quæcunque volebat, sibi fiebãt. Veritas autẽ sic. Hercules cum ad Iolaum nepotem suũ per Bœotiam iret, in Thespiis moratus est quodã in hospitio. vbi mulier formosa & honesta nomine Amalthea erat. Cuius forma delectatus cum Hercules esset, per aliquod ibi tempus hospitatus est. Quòd cũ Iolaus grauiter ferret, pecunias quasdam, quas ex lucro Amalthea faciebat, in cornu quodã accumulatas ei auferre excogitat. Iis etenim pecuniis quæcunque Hercules volebat ei Amalthea emebat: peregrini itaq; illuc simul diuertẽtes, Herculẽ cornu Amaltheæ habuisse dicebant, ex quo quæcunque voluisset, sibi ipsi emebat: atque inde fabula conficta est.

Amalthea.

De amalthea hoc idem Suidas & Eustathius, Homeri interp.

De Hyacintho narratio.

HYacinthus adolescens Amyclæus erat, pulcher & honestus satis. Hunc Apollo quidem vidit, vidit & hunc Zephyrus, ambóque illius formæ amore capti sunt, in eiúsque gratiam & honorem certatim artes vterque suas illi exhibebat. Sagittabat nãque Apollo, Zephyrus verò spirabat: sed ab illo cantus & voluptas veniebat,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ab hoc verò timor non niſi ac perturbatio ſibi erat. Itaque in Phœbi amorem ſeſe iuuenis inclinat, ob idque Zephyrum præ zelotypia ad bellum armare fecit. poſt hæc quædam Hyacintho exercitamenta cum Apolline erant: in quibus cum ſeſe exerceret, à Zephyro ſibi maximè timendum erat, diſcóque præſertim: quem, cum adoleſcentis luſu deus præparaſſet, & ab illo iam deſcendiſſet, à pueróq; mox leuaretur, Zephyri fraude in eum ipſe decidit, qui ita mortuus eſt. Terra verò tantæ calamitatis memoriã vllo modo deſertam omittere non debuit, quin pro adoleſcentulo, ꝙ fecit, florem Hyacinthi nominis emitteret, in cuius quidẽ foliis eius ipſius Hyacinthi nominis principium inſcriptum fuiſſe memorãt.

Diſci luſus apud Ouid.

Flores inſcripti nomina regum, Ver. & Ouid. in x. Met amor.

De Marſya narratio.

MArſya vir agreſtis erat, qui muſicus tamen factus eſt. Nam cum Minerua tibias odio haberet, quòd de pulchritudine nonnihil, cum eas inflabat, ſibi auferrent, vt ex fonte qui imaginem ei ſuam reddebat, agnouit, illas abiecit: quas cum Marſya paſtor accepiſſet, labris ſuis admouit. Illæ verò diuinum quendam ſonum, etiam inuito illo qui eas inflabat, per ſe emittebant. Exiſtimabat verò Marſyas, ex arte potius ſua ſonum illum fieri, quàm quòd diuina illis vis quædam ineſſet. Quare hac perſuaſione imbutus, Muſas iam quoque ipſas, atque adeò etiam Apollinem ad certamen inuitabat: quos niſi ſono tibiarum ſuperaſſet, viuere ſe neutiquam velle amplius dicebat. Quare cum in certamen deus Apollo deſcendiſſet, Marſyas vincitur. ſimúlque cum victoria pellem excoriatus depoſuit. Vidíque ego in Phrygia fluuium ipſum Marſyam ab eius ipſius nomine dictum, cuius curſum ex Marſyæ ſanguine fieri Phryges dicebãt.

Vide Aul. Gel. lib. 14. cap. 17. & Plut. in vita Alcibiad.

De hac anne Q. Curt. in libro 3.

De Phaone.

PHaonis vita omnis circa nauigia, inque re maritima erat. portitor nanque in mari fuit, quo in officio nullum vnquam delictum in quempiam perpetrauit. Modeſtúſque adeò erat, vt à nemine portorium reciperet, qui ſoluendo non eſſet. Morum autem iſtius admiratio quædã apud Leſbios erat, ſimúlque hunc deus laudauit. Deũ autem Venerem vocant. quæ cũ ſeneſcentis hominis, hoc eſt mulieris formã atque habitũ induiſſet,

De Phaone Aelianus: & Lucianus in quodã Dialogo.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ad Phaonem acceſſit, déque nauigatione verba cum ipſo facit: ac vt eam naui ſua traiiciat, petit. ille verò, in deſeruiendo ei, celeritate vſus, quàm primùm illam traiicit, præmiúmque nullum ab ea petit. Quid igitur poſt hæc tali pro munere egit Venus? Phaonem certè ex ſene formoſum iuuenem illam feciſſe dicunt. Atque hic quidem Phaon ille eſt, cuius amore cum capta Sappho eſſet, ſeſe interimens, amorem illum in ſanguinem mœrorémque conuertit.

De Ladone narratio.

Daphnem ex Ladone & Terra genitam, apud interp. Lico. & Euſtathium.

TErræ viſum fuit cum Ladone fluuio ad coitum deſcendere: & poſteaquam cum eo ſe miſcuit, ex eius compreſſu concipiens, Daphnem gignit. Hanc Apollo Pythius amauit, verbáque amatoria ad illam faciebat. Sed cum ipſa caſtitatem ſeruare vellet, illum minimè audire volebat: neceſſéque ei ob id erat puellam auerſantem inſequi, veluti ſic illam denique perſequebatur. quæ cum fugeret, denegare ei quicquam non prius auſa eſt, quàm Terram matrem ſuam in auxilium aduocaret: à qua precibus petebat, vt ſeſe iterum intra ſe admitteret, ac in eadem virginitaté talem, qualis nata erat, cuſtodiret: quod & mater fecit. Daphnem namque intra ſe occultauit. Poſt verò tẽpus illud è Terra egreſſa Daphne, arbórque facta, eodem in loco pullulabat. cuius ramis cum propter amoris impatientiam, deus inhæreret, illi quo minus in laurum cõmutaretur, reſiſtere nullo modo potuit. Nam manus illius iam intra arboris truncum cõprehendi, capútque & reliqua corporis frondibus ornari cœpere: ſine quibus lauri foliis, vt dicitur, tripos in Bœotia, vbi antrum erat, nullo modo erigi poterat.

Pro Ouid, in primo Metã

Tripos ſine lauro in Bœotia erigi non poterat.

De Iunone.

IVnonem deam ſuorum habere patrocinium, ac ciuitatis cuſtodiam, Argiui exiſtimãt: propter quod publicum feſtum in eius honorem ritu atque ordine ſolenni concelebrant. Huius autem pompæ ordo erat, vt currum Iunonis colore albicantes boues ad templum traherent, in quo curru ſacerdotem quoque eſſe oportebat. Templúmque ipſum, vbi ei ſacrificium fiebat, extra vrbem erat. Quodam verò tempore, cum fortè ad hæc ſolennia ſacra Iuno ferri deberet, ac propter albican-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tium boum penuriam, ritus atque ordo ille ſolennis claudicans obſeruari non poſſet, ſacerdos illorum defectum ita emendauit. Nam cum filios quoſdam adoleſcentes haberet ad inſtar boum, Iunonis plauſtrum eos ſubire fecit. Poſteaquam igitur quæ à bobus fieri debebant, à filiis facta ſunt, illorum mater ſacerdos ante Iunonis deæ ſimulacrum ſupplex ſtans, laboris mercedem liberis ſuis à dea petiit, quibus veluti data illis à Iunone condigna merces fuit. ſomnus namque, vt fertur, pro præmio illis datus eſt, qui vitæ quoque illorum finis extitit.

Palæphati de fabuloſis narrationibus.

FINIS.

FVLGENTII, EPISCOPI CARTHAGINENSIS, MYTHOLOGIARVM AD CATVM PRESbyterum Carthaginenſem,

LIBER I.

QVamuis inefficax petat ſtudium res quæ caret effectu, & vbi emolumẽtũ deeſt negocij, cauſa ceſſet inquiri: hoc videlicet pacto, quia noſtri temporis ærumnoſa miſeria non dicendi petit ſtudium, ſed viuendi flet ergaſtulum, nec famæ aſſiſtẽdum poëticæ, ſed fami conſulendum domeſticæ. Citius nunc aut quod amiſeris fleas, aut quod edas inquiras, quàm quod dicas inuenias. Vacat hoc tempore potentibus opprimere, prioribus rapere, priuatis perdere, miſeris flere. Quia ſoles Domine meas cachinnantes ſæpius nænias lepore ſatyrico litas lubentius affectare, dum ludiero talia ventilans epigrammate comœdica † ſolita eſt, vernulitate mulcere. Additur quia & mihi nuper imperaſſe dignoſceris, vt feriatas adfarim tuatũ aurium ſedes lepido quolibet ſuſurro permulceã. *ſolitus es*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Parumper ergo auſculta, dum tibi rugoſam ſulcis aniſibus ordior fabulam, quam nuper Attica ſoporatam ſalſura, nocturna præſule lucerna commétus ſum, ita ſomniali figmento deluſam, quo non poëtam furentem aſpicias, ſed onirocritem ſoporis nugas ariolantem aduertas. Neque enim illas Heroidarum arbitreris lucernas meis præſules libris, quibus aut Sulpicillæ procacitas, aut Pſyches curioſitas declarata eſt: neque illam Phædrā, quæ maritum Phædriam in tumulum duxit, aut Leandricos natatus intercepit, ſed quæ noſtrum academicum thetorem ita vſque ad vitalem circum tulit, quo penè dormientem Scipionem cœli ciuem effecerit. Verùm reſpublica videat, quid Cicero egerit. Me interim diſcedentem à te Domine, dum quaſi vrbans extorrem negociis ruralis ocij torpor aſtringeret, euitans ærumnoſa calamitatum naufragia, quibus publicæ inceſſabiliter vexā-tur actiones, arbitrabar agreſtem ſecurè adipiſci quietē, vt procellis curarum celantibus, quo in torporem vrbana tempeſtas exciderat, velut halcyone niduli, placitam ſerenitatem villatica ſemotione tranquillior agitaſſem, ſopitiſque in fauilla ſilentij rauciſonis iurgiorum claſſicis, quibus me Galogetici quaſſauerant impetus, defecatam ſilentio vitam agere credidiſſem, ni me illuc quoque mœrorum improbior angina ſequeretur, felicitatiſque nouerca fortuna (quæ amarum quoddam humanis interſerit ſemper negociis) me quaſi pediſſequa ſectaretur. Nam tributaria in dies conuentio compulſantium pedibus limen proprium triuerat, noua indictionum ac momentanea proferens genera, quaſi Mida rex ex homine verteret, vt locupleres tactus rigens auri materia ſequeretur. Credo etiam Pactoli ipſius fluenta condictis frequentibus deſiccaſſe. Nec hoc tantum miſeriarum ergaſtulum ſat erat, addebatur his, quòd etiam bellici frequenter incurſus pedum domi radicem infigere iuſſerāt, quo portarum noſtrarum peſſulos aranearum caſſibus oppletos quiſpiam non videret. Agrorum enim dominiū gentes ceperant, nos domorum. Fructus enim noſtros expectare licuit, non frui. merces quippe nobis fuerat gētilis, ſi vel ad manendum clauſos relinquerent. Sed quia nunquam eſt malum immortale mortalibus, tandem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

domini regis felicitas, aduentantis ſolis crepuſculum mundo tenebris dehiſcentibus, pauores abſterſit. Et poſt torpentes inceſſus, quæ tum bellicum profligauerat interdictum, licuit tandem arua viſere, limites circuire. Egreditur naurarum in morem, quos tempeſtatum flagitamento confractos exoptata reduces excipit ripa, velut parietum indumentis exuti poſt domeſticas ſtationes ambulare potius diſcimus, quàm progredimur, & Maronio verſui conſimiles: Tandem liber equus campo potietur aperto. Intuemur arua, quibus adhuc impreſſæ bellantium plantæ muricatos (quod aiunt) ſigilliauerant greſſus, & formidine menti nondum exterſa, hoſtes in veſtigiis pauebamus. Terrorem enim pro ſui memoria miles hoſtis hæredem reliquerat. Sed Troadum in morem oſtentabamus alterutrum loco, quorum recordationem aut internitio celebrior faciebat, aut præda. Tandem inter ſentoſa nemorum fruteta, quæ agreſtis olim deſeruerat manus. nam intercapedinante pauoris prolixitate tam largo fumo lurida parietibus aratra pendebant, & laborifera boum colla iugales in vaccinam molliciem diduxerant callos. Squallebat viduus ſulcis ager, & herbidis ſentibus oliuifero vertici minabatur. Ita enim nexili de ſyrmate mæandrico gramini labruſca coibat, quo ſepta herboſis radicibus tellus, Triptolemicum contumax abnueret dentem. Ego dum huiuſmodi paliuræa prata incedente premerem planta, & roſcidos florulenti velleris colles ſpacianti metirem paſſu, defectũ voluntas peperit egredientis ſtudio, ſed vtilitas ex labore ſucceſſit. Diuertor arborei beneficium vmbraculi preſumens, quo me erranti foliorum intextu Phœbi à torridis defenſaret obtutibus, & circumfluam ramorum vmbram, quam propriis radicibus præberet, mihi etiam concederet eſſe communem. Nam me auium quædam vernulitas, quæ fragili quadam dulcedine criſpantes ſibilos corneis edunt organulis, ad hoc opus allexerat, & laboris tam ſubita requies quoddam carminis expectabat melos.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Thespiades Hippocrene,
Quâ spumanti gurgite
Irrorat loquacis nymbi,
Tinctas haustu musico,
Ferte gradum properantes
De virectis collium,
Vbi guttas florulentæ
Manè rorat purpuræ,
Humor algens, quem serenis
Astra sudant noctibus,
Verborum canistra plenis
Reserate floscul is.
Quicquid per virecta Tempe
Rapiat vnda proluens
Hinnientis & recursu
Quam produxit vngula,
Quicquid Ascræus veterna
Rupe pastor cecinit,
Quicquid ex Atlantis gazis
Vestra promunt horrea,
Quod cecidit pastorali
Maro sylua Mantuæ,
Quod Mæonius ranarum
Cachinnauit prælio,
Parrhasia candicanti
Dente lyra concrepet,
Ad meum vetusta carmen
Secla nuper confluant.

Hoc itaque sacrificali carmine Gorgonei fontis aspergine madidas & præperis vngulæ riuo merulentas Pieridas abstraxi. Astiterant itaque syrmate nebuloso lucidæ ternæ viragines, hedera largiore circumfluæ, quarum familiaris Calliope ludibundo palmulæ tactu, meũ vaporans pectusculum, poëticæ pruriginis dulcedine spargit. Erat enim grauido (vt apparebat) pectore, crine neglecto, quem margaritis prænitens diadema constrinxerat, talo tenus bis tinctam recolligens vestem. Quod credo & itineris propter difficultatem, & ne mæandricos tam subtilis elementi aliquatenus limbos aculeati herbarum vertices scinderent. Astiti propter ergo, erectus in cubitum, veneratus sum verbosam viraginem, olim mihi poëtico vulgatam euidentius testimonio. Nec immemor cuius verbosas fabulas propter scholaribus rudimentis tumidas ferulis gestaueram palmas: & quia non mihi euidenti manifestatione quæ nam esset, liquebat, cur veniisset, inquiro. Tum illa: Vna, inquit, è virginali sum Heliconiadum curia, Iouis albo conscripta, quam olim Athenæum ciuem Romanus ordo colendam exceperat: vbi nouellos ita frutices edidi, quo eorũ cacumina summis astris inserrem. Ita vitæ famam linquentes hæredem, quo magis celebriorem obitum protelarent. Ast vbi me Romuleæ arcis conuentu bellicus viduauit incursus, Alexandriæ conciliabula vrbis exulata

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

poſſederã, variis dogmatum imbutamentis, laſciua Græcorum præſtruens corda, poſtque Catonum rigores, Tullianaſque ſeueras inuectiones, & Varroniana ingenia, Apelleæ genti enerues ſenſus, aut ſatyra luſeram, aut comœdico phaſmate delectabam, aut tragica pietate mulcebam, aut epigrammatum breuitate condibam. Libebat me mea captiuitas: & licet noſtræ vacuiſſent induſtriæ, inueniebat tamen animus, quibus inter mala arriderem, niſi me etiam exinde bellis crudelior Galieni curia excluſiſſet, quæ penè cunctis Alexandriæ ita eſt angi portis, quo chirurgicæ carnificinæ laniena † plurior habitaculis numeretur: denique certando ita remittunt in mortem, quo ferant Charontem citius ſopiturum, ſi collegio non donetur. Hanc orationem riſus mollior terminabar. Itaque meis quod euerteret, culminibus impetraui. Tum illa: Non paues, inquit, muſicum tuis receptare dogma penatibus, cum barbarorum morem auſcultauerim, ita literarios mercatus penitus abdicare, vt hos qui primis elementorum figuris, vel proprium deſcripſerint nomen, caſſata inquiſitione in carnificinam raptaſſent. Tum ego: Non ita eſt, inquam, vt audieras, ſed fama fuit. nam carmina noſtra Muſæ tantum valent inter Martia tela, quantum dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere riuo. Et vt ſuum me amplius familiarem reſciſſet, illud etiam Terentianum adieci: Olim iſti fuit generi quæſtus apud ſeculum prius. Nunc itaque literæ ſuos quicquid Helicon verbalibus horreis entechatum poſſederat, in ipſis poteſtatum culminibus hæreditario iure transferre cantus extendunt. Illa exhilarata carminibus, vtpote quaſi Mæonium ſenem vt viſeret recitantem, laudatorio palmulæ tactu mulſit meam cæſariem: percuſſáque mollius ceruice, quàm decuit: Eia, inquit, Fabiana Creonticis iamdudum nouus initiatus es myſtes ſacris. Ne quid ergo meo tibi deſit tyrunculo, accipe parem dogmatis gratiam: & quatenus te noſtra ſatyra laſciuienti verborum rore percuſſit, vadatúmque te ſui retinet amoris illecebra, redde quod ſepioticon debes: & quicquid libet Niliacis exarare papyris, feriatis aurium ſedibus percipe. Nec deerit hiſtoriæ ei quilibet effectus, cuius viſceribus te interſtringi popoſceris. Tum ego: In-

durior

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dex libelli te fefellit generosa loquacitas, nō mihi cornutus adulter arripitur, nec hymbre mendaci lusa Danae virgo cantatur; dum suo iudicio sibi Deus prætulit pecudem, & hanc auro decepit, quam potestate nequiuit. Non suillo canimus morsu depastum iuuenis femur, nec in libellulis meis sub falsa alite puerilis pependit lasciuia. Non olorinis reptantem adulterum plumis oua pulligera virginib. inculcantem, vel semina puerigera viscerib. infundentem, nec Lychnides puellas inquirimus, & Hero atque Psychen poëticas garrulantes ineptias. Dum hæc lumen quærit extinctum, illa deflet incensum, Psyche videndo perderer, & Hero non videndo periisset. Nec referam virginali figmento Aricinam lusam viraginem, dum quæreret Iupiter quod magis esse velit quàm fuerat. Mutaras itaque vanitates manifestare cupimus, non manifesta mutanda fuscamus, vt senior Deus hinnitus exerceat: & sol fulgoris igne depositō, malit anilibus exarari rugis, quàm radiis. Certos itaque nos præstolamur rerum effectus; quos repulsos mendaciis Græciæ fabuloso commento quid mysticum in his sapere debeat, cerebrum agnoscamus. Tum illa: Vnde hæc tibi, inquit, homuncule tanta ignorantiæ scientia? Vnde etiam ratum ordinem ignorandi? Dum enim seculis intacta exquiris, ostendis te sapienter scire quod nescis. Cui ego (si his quibus ignorare aliquid contigit) ne ipsum quidem nescire suum, scire contigerit, quanto satius eis erat etiam non nasci contingere, quàm nasci inefficaciter viuere. primum itaque ego scientiæ vestibulum puto, scire quod nescias. Ad hæc illa: Tam secretis mysticisque rebus viuaciter pertractandis ampliora sunt authoritatum quærenda suffragia. Neque enim quippiam ludicrum quæritur, quo lūdibundo pede metrica verborum commoda farciamus. Sudor hic opus est palæstrantis ingenij, ne tam magnifici assumpta moles operis ipso ferè medio conaminis impetu viuacissimis destituta vanescat tractatibus. Ergo erunt nobis Philosophia atque Vrania cœlestis adiutrices operis ascisccndæ. Nec enim deerit tuis lasciuiens amica solatiis, vt dum te mysticæ artes anhelum tractando reddiderint, tute tua satyra ludentem excipiat. Quæso inquam munifica lat-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

gitas, ne tu istam tuam satyram, cuius me dudum vadatum amore prædixeras, temerè credas nostris penatibus. Tam etenim libēs zelo sortitus sum ex affectu coniugiū, vt si hanc suis oblucentem, vt pellicem voluptatibus domo repererit, ita sulcatis vngue genis in Heliconem remittat necesse est, quo eius diluendis vulneribus Gorgonei ipsius fontis nequaquam fluenta sufficiant. Tum illa cachinnum quassans, fragile colliso bis térque pulsu palmulæ femore: Nescis, inquit, Fulgenti rudis accola Pieridum, quantum satyram matronæ formident. Licet mulierum verbalibus vndis & causidici cedant nec grāmatici mutiant, rhetor taceat, & clamorem præco compescat: sola est quæ modum imponat furentibus, licet Petroniana subit Albutia. hac etenim alludente, & Plautinæ satyræ dominatus obdormit, & Sulpicillæ Ausonianæ loquacitas deperitur, Salustianæque symphoniæ, quamuis præsens sit cantilena melos cantandi, raucessit.

Soluerat igniuomus mundi regione peracta,
Quadrupedes, gelidúmque rotis tepefecerat orbem
Rector, & auratis colla spoliabat habenis.
Iam Phœbus disiungit equos, iam Cynthia iungit:
Quásque soror licuit, frater pede temperat vndas.
Tum nox stellato mundum circumlita peplo,
Cærula rorigenis pigrescere iusserat alis.
Astrigeróque nitens diademate luna bicornis,
Bullatum biiugis conscenderat æthera tauris,
Iam simulacra modis mentis fallentia plastis,
Mollia fassidicis replebant stramina signis.

& vt in verba paucissima conferam, nox erat. Cuius nomen noctis iamdudum oblitus, vt insanus vates versibus delirabam. Dum subitò agrestis illa, quam dudum videram, hospita oborto impetu cubicularias impulsu fores irrupit, inopinantérque me iacentem reperiens marcentia languore somni lepido lumina, rapido atque admodū splendificè intermicanti quodam sui vultus coruscamine pepulit. Erat enim vltra solitū eminēs mortalitatis aspectū, denique pigrę adhucquietis indiciū roratis naribus ructuātem, repentina hostij crepitatione turbauit. Hanc præibat florali lasciuiens virguncula petulātia,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

hædera largiore circumflua, improbi vultus & ore contumeliarum farcinis grauido: Cuius † hyronicum lumen tam timabunda vernulitate currebat, quo mentes etiam abstrusas temulentis inscriptionibus depinxisset. Musæ enim latera farciebant altrinsecus duæ: quarum dexterior verecunda quadã maiestate subnixa, elatæ frõtis Polymnia, argenteis astrorum purgauerat margaritis: cuius phaleratum exoticis diadema carbunculis, corniculata lunæ sinuatio deprimebat, ác cærulenti peplo circumlita hyalinæ cauitatem sphæræ osseo fastigatus tigillo versabat. Visus itaque luminis tam elata contemplatione cœlitus erigebatur intuitus, quo penè foribus superna intuens pollicem illisisset. Leuicomes lateris refugo quodam contemplatu secretior humanos intuitus velamine quodam arcano vitabat. huius ninguida canis albentibus nitebat cæsaries, rugáque crispato multiplici supercilio rancidum se quiddam consopiri promittebat. Tardior incessus erat, & ipsa ponderationis grauedine venerandus. Tunc Calliope prouinciam loquacitatis ingressa: His te, inquit, Fulgenti tutticibus spoponderam largitum. Quarum sequax si fueris, celeriter raptum ex mortali cœlestem efficient, astrísque, non vt Neronem poëticis laudibus, sed vt Platonem mysticis interserent rationibus. Neque enim illos de his expectas affectus, quos aut poëma ornat, aut deflet tragœdia, aut spumat oratio, aut cachinnat satyra, aut ludit comœdia: sed in quib. Carneadis resudat elleborum, & Platonis auratum eloquium, & Aristotelis syllogismaticum verbiloquium. Nunc itaque pande mentis cubiculum, & aureum fistulis audito nuncio mentibus intromitte quod excipis. sed enerua totum mortale quod tibi est, ne tam sacrati series dogmatis scrupulosis ritè nõ resideat penetralibus. Ergo nunc de deorum primum natura, vnde tanta malæ credulitatis lues stultis mentibus inoleuerit, edicamus.

ironicum

Quamuis enim quidam sint, qui spreta capitis generositate, Atticinis atque Arcadicis sensibus glandium quippiam sapiant, atque eorum altiori stultitiæ nubilo soporata caligentur ingenia: tamen nequaquam apud humanos sensus, nisi fortuitis compulsationibus moti nascũtur errores, vt etiam Chrysippus de fato scribens ait, compulsa-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

compulsationibus lubricis volutantur incursus. Itaque primum omisso circuitu, vnde idolum tractum sit, edicamus.

VNDE IDOLVM DICATVR.

DIophantes, Lacedæmonum autor, libros scripsit Antiquitatum 14. in quibus ait, Syrophanem Ægyptium familia substantiáque locupletem filium genuisse, quem voluit enormis substantiæ successorem ineffabili, vltrà quam paternitas exigebat, affectu erga filium deditum. Isque dum aduersis fortunæ incursibus raperetur, patri crudele geminæ orbitatis dereliquit elogium: & vt posteritati perpetuale suffragium denegasset, & substantiæ propagandæ subitam interceptionem obiiceret. Quid igitur faceret, aut fœcunda paternitas hac sterilitate damnata, aut felix substantia in successione curata? parum erat, non habere quod habuit, nisi etiam esset, qui obtineret quod reliquit. Denique doloris angustia, quæ semper inquirit necessitatis solatium, filij sibi simulacrum in ædibus instituit. Dumque tristitiæ remedium quærit, seminarium potius doloris inuenit, nescieńs quòd sola sit medicina miseriarum obliuio. Fecerat enim ille, vnde luctus resurrectionis in dies acquireret, non in quo luctus solatium inueniret. Denique idolum dictum est εἴδωλον, quod nos Latinè species doloris dicimus. Nanque vniuersa familia in domini adulationem, aut coronas plectere, aut flores inferre, aut odoramenta simulacro succendere consueuerat. Nonnulli etiam seruorum culpabiles domini furiam euitantes, ad simulacrum profugi veniam merebantur, & quasi salutis certissimo collatori, florum aut rhuris offerebant munuscula, timoris potius effectu, quàm amoris affectu. Denique huius rei non immemor & Petronius ait: Primus in orbe Deos fecit timor. Nam & Mintanor musicus in Chromatopion libro musicæ artis, quem scripsit, ait, Dominum doloris, quem prima cõpunctio humani finxit generis, exin inueteratus error, humanis pedetentim cõfertus disciplinis, barathro quodam sæuæ crudelitatis prolabitur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Saturnus.

SAturnus Pollucis filius dicitur, Opis maritus senior, velato capite falcem gerens: cuius virilia abscissa, & in mare proiecta, Venerem genuere. Itaque quid sibi de hoc philosophia sentiat, audiamus. Tum illa: Saturnus primus in Italia regnum obtinuit. hicque per annonæ prærogationem ad se populos attrahens à saturando dictus est Saturnus. Opis quoque vxor, eo quòd opem esurientibus ferret, dicta est. Pollucis etiam filium, siue à pollendo, siue à pollucibilitate, quam nos humanitatem dicimus. Vnde & Plautus in comœdia Epidici ait, Bibite, pergræcamini pollucibiliter. Velato verò capite ideo fingitur, quod omnes fructus foliorum obnupti tegantur vmbraculo. Filios verò suos comedisse fertur, quòd omne tempus quodcunque gignit, consumit. Falcem etiam fert nõ immeritò, siue quòd omne tempus in se vergat, vt curuamina falcium: siue propter fructũ, vnde etiam & castratus dicitur, quòd omnes fructuum vires abscissæ, atque in humoribus viscerum veluti in mare proiectæ, sicut illic Venerem, ita & libidinem gignant necesse est. Nam & Apollophanes in epico carmine scribit Saturnum quasi sacrum νοῦν, νοῦς enim Græcè sensus dicitur: aut satorẽ νοῦ, quasi diuinũ sensum creantẽ omnia. cui etiã quatuor filios subiiciunt, primum Iouem secũdum Iunonem, tertiũ Neptunum, quartum Plutonẽ. & quasi Poli filium quatuor elementa gignentem, id est primum Iouem ignem: vnde & ζεὺς Græcè dicitur, ζεὺς enim græca significatione, siue vita, siue calor dici potest: siue quòd igne vitali animata omnia dicerẽtur, vt Heraclius vult: siue quòd hoc elementũ caleat. secundũ Iunonem, quasi aerem, vnde ἥρη Græcè dicitur. & quanuis aerẽ masculum ponere debuerint, tamen ideo soror est Iouis, quòd hæc duo elementa sibi sunt valde consocia. Ideo Iouis & cõiugẽ, quòd maritatus aer igne feruescat. Nã & Theopõpus in Cypriaco carmine, & Hellanicus in Dios Philologia, quã descripsit, ait Iunonẽ ab Ioue vinctã catenis aureis, & degrauatã incudibus ferreis. Illud nihilominus dicere volentes, quòd aer igni cœlesti cõiunctior, duobus deorsum elementis misceatur, id est aquæ & terræ, quæ elementa duobus superioribus grauiora sunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Neptunus.

NEptunum verò tertium aquarum voluêre elementũ: quem ideo Græci etiam Posidona nuncupant, quasi ποσείδα εἰδών, quòd nos latinè facientem imaginem dicimus: illa videlicet ratione, quòd hoc solum elementum imagines in se formet spectantiũ, quòd nulli alij ex quatuor competat elementis. Tridentem verò ob hanc rem ferre pingitur, quòd aquarum natura triplici virtute fungatur, id est liquida, fœcunda, potabili. hunc & Neptuno Amphitriten in coniugium deputant, ἀμφὶ enim Græcè circumcirca dicimus: eo quòd omnibus tribus elementis aqua concluſa ſit, id eſt in cœlo, in aere, in nubibus, & in terra, vt ſunt fontes & putei.

Pluton.

QVartum etiam Plutonem dicunt terrarum præſulem: πλοῦτος enim Græcè, diuitiæ dicuntur, ſolis terris credentes diuitias deputari. hunc etiam tenebris addictum dixere, quòd ſola terræ materia ſit cunctis elementis obſcurior. Sceptrũ quoque in manu geſtat, quòd regna ſolis competant terris.

Tricerberus.

TRicerberum verò canem eius ſubiiciunt pedibus: quòd mortalium iurgiorum inuidiæ ternario conſtentur ſtatu, id eſt naturali, cauſali, accidentali. Naturale eſt odium, vt canum, leporũ, luporum, & pecudũ, hominum, & ſerpentum. Cauſale eſt, vt amoris Zelus atque inuidiæ. Accidens eſt, quod aut verbis caſualiter oboritur, vt hominibus: aut comeſtiones propter, vt iumentis.

Furiæ.

HVic quoque etiam tres furias deſeruire dicũt, quarum prima eſt Alecto: ἀλυκτῶ enim Græcè impauſabilis dicitur. Alia Tiſiphone: τισιφόνη autem, quaſi τίτων φονή, id eſt iſtarum vox. Tertia Megæra: megæra enim eſt, quaſi μεγάλη ἔρις, id eſt magna contentio. Primum eſt ergo, non pauſando furiam concipere. ſecundum eſt, in vocẽ erumpere. tertium, iurgiũ protelare.

Fata.

TRia etiam ipſi Plutoni deſtinant fata, quarum prima Clotho, ſecunda Lacheſis, tertia Atropos. κλῶθα enim Græcè euocatio dicitur, λάχεσις verò ſors nuncu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

patur, α ρ πος quoque sine ordine dicitur: hoc videlicet sentire volentes, quòd prima sit natiuitatis euocatio: secunda vitæ sors, quemadmodum quis viuere possit: tertia, mortis conditio, quæ sine lege venit.

Harpyiæ.

HArpyias etiam tres inferis Vergilius deputat, quarum prima ἁέλλω, secunda ὠκυπέτη, tertia, κελαινὼ. Harpyia enim Græcè rapina dicitur. Ideo virgines, quòd omnis rapina arida sit & sterilis. Ideo plumis circumdatæ, quia quicquid rapina inuaserat, celat. Ideo volatiles, quòd omnis rapina ad volandum sit celerrima. ἁέλλω enim Græcè quasi ἑλὼν ἄλλο, id est alienũ tollens. Ocypete, id est citius auferens. Celænum verò Græcè nigrũ. vnde & Homerus prima Iliados rhapsodia, αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ: id est, statim niger tuus sanguis emanabit per meam hastam. Hoc igitur signare volentes, quòd primum sit, alienum concupiscere: secundũ, cupita inuadere: tertium, celare quod inuadit.

Proserpina.

PLutoni quoque nuptam volunt Proserpinam, Cereris filiam. Ceres enim Græcè gaudium dicitur. & ideo illam frumenti deam esse voluerunt, quòd vbi plenitudo fructuum sit, gaudia semper superabũdent necesse est. Proserpinam verò quasi segetem voluerunt, id est terram radicibus proserpentem, quæ & ἑκάτη Græcè dicitur: ἑκατὸν enim Græcè centum sunt. & ideo hoc illi nomen imponunt, quia centuplicatum Ceres proferat fructum.

Ceres.

HAnc etiam mater cum lampadibus raptam quærere dicitur, vide & lampadum dies Cereri dedicatus est: illa videlicet ratione, quòd hoc tempore cum lampadibus, id est cum solis feruore seges ad metendum cum gaudio requiratur.

Apollo.

APollinem solem dici volunt: ἀπόλλων enim Græcè perdens dicitur, quòd feruore suo omnem succum virentium decoquendo perdat herbarum. Hunc etiam diuinationis Deum voluerũt, siue quòd sol omnia obscura manifestat in lucem, seu quòd in suo processu.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& occasu eius orbita multimodos significationum monstret effectus. Sol verò dicitur aut ex eo quòd solus sit, aut quòd solitè per dies surgat & occidat. Huic quoque quadrigam adscribunt illam ob causam, quòd aut quadripartitis temporum varietatibus anni circulum peragat: aut quòd quadrifido limite diei metiatur spacium. Vnde & ipsius equis condigna sic nomina posuerunt, id est Erythreus, Actæon, Lampos, Philogeus. Erythreus Græcè rubens dicitur, quòd à matutino sol lumine rubicundus exurgat: Actæon splendens dicitur, quod tertiæ horæ momentis vehemens insistat: Lampos verò, quod lucidior fulgeat, dum ad vmbilicum diei contractum conscenderit circulum. Philogeus Græcè terram amans dicitur, quòd hora nona procliuior, vergens occasibus pronus incumbat.

Corvus.

IN huius etiam tutelam coruum ponunt, siue quòd solus contra rerum naturam in mediis ipsis æstiuis feruoribus, ouiparos pullulet fœtus. Vnde & Petron..

Sic contra rerum naturæ munera notæ,
Coruus maturis frugibus ouа refert.

Siue quòd in horoscopicis libris secundum Anaximandrum, siue etiam secundum Pindarum, solus inter omnes aues significationes habet vocum.

Laurus.

IN huius etiam tutelam laurum ascribunt. vnde etiam eum amasse Daphnen dicunt, Penei fluminis filiam: & vnde laurus nasci posset, nisi de fluuialibus aquis? Maximè quia & eiusdem Penei fluminis ripæ lauro abundare dicuntur. At verò amica Apollinis ob hanc rem vocitata est, quia illi qui de interpretatione somniorum scripserunt, vt Antiphon Philocrus, & Artemon, & Serapion Ascalonites, promittant in libris suis, laurum si dormientibus ad caput posueris, vera somnia esse visuros.

De nouem Musis.

HVic etiam Apollini nouē deputant Musas, ipsumque decimum Musis adiiciunt: illa videlicet causa, quòd humanæ vocis decem sint modulamina. vnde cum decachorda Apollo pingitur cithara. Sed & lex diuina dechachorda Apollo pingitur cithara. Sed & lex diuina

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

decachordon dicit psalterium. Fit ergo vox quatuor dentibus econtrà positis, quos lingua percutit: è quibus si vno minus fuerit, sibilum potius quàm vocem reddat necesse est. Duo labia velut cymbala, verborum commoda modulantia: lingua, vt plectrum quæ curuamine quodã vocalem format spiritum: palatum, cuius profert sonum: gutturis fistula, quæ tereti meatum spiritalem præbet excursu: & pulmo, qui velut aceruus foliis concepta reddit ac reuocat. Habes ergo nouem Musarum vel Apollinis ipsius redditam rationem, sicut in libris suis Anaximander Lampsacenus, & Leophantes Heracleopolites exponunt: & quod alij firmant, vt Pisander Physicus, & Euxemenes in libro θεολογουμένων. Nos verò nouẽ Musas doctrinæ atq; scientiæ dicimus modos. hoc est, prima Clio, quasi prima cogitatio discendi. κλέος enim Græcè fama dicitur: vnde & Homer. ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν: id est, Nos verò solam famam audiuimus, neque quid scimus. & in alio loco, τοῦ κλέος εὐρὺ κάθ' ἑλλάδα καὶ μέσον ἄργος. Et quoniam nullus scientiam quærit, nisi in qua famæ suæ protelet dignitatem, ob hanc rem prima κλειὼ appellata est, id est cogitatio quærendæ scientiæ. secunda, ἐντέρπη, quod nos latinè bene delectans dicimus, quòd primum sit scientiam quærere, secundum sit delectari quod quæras. Tertia μελπομένη, quasi μελέτην ποιουμένη, id est medicationem faciens permanere: vt primum est velle, secũdũ desiderare quod velis, tertium instare meditãdo ad id quod desideras. quarta θάλεια, id est capacitas, velut si dicatur τιθεὶς θάλειαν, id est ponens germina: vnde & Epicharmus comicus in Deiphilo comœdia ait: θαλὸν, ὡς οὐ βλέπει, βούλιμος ἐπέταξεν, id est, germẽ dum nõ videt, fames consumit. Quintã πολύμνειαν, quasi πολυμνήμην, id est multã memoriã facientẽ dicimus, quia post capacitatẽ est necessaria. sexta ἐρατὼ, id est, εὕρων ὅμοιον, quod nos latinè inueniens simile dicimus: quia post scientiã & memoriã iustum est, vt aliquid simile & de suo inueniat. septima τερψιχόρη, id est, delectans instructione: vnde & Hermes in Pimandre libro ait: ἀκουροτρόφης καὶ κούφου σώματος, id est, absque instructione escæ & vacuo corpore. Ergo post inuentionẽ oportet te etiam discernere ac diiudicare quod inuenias.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

octaua ὀρανία, id est cœlestis: post diiudicationẽ enim eligis quid dicas, quid despuas: eligere enim vtile, caducúmq; despuere, cœleste ĩgeniũ est. nona καλλιόπη, id est optimę vocis: vnde & Homerus ait, θεᾶς ὀπὰ φωνησάσης, id est deę vocẽ clamantis. Ergo hic erit ordo: primum est, velle doctrinã. secundum est, delectari quod velis. tertiũ est, instare ad id quo delectatus es, quartum est, capere id quod instas. quintum est, memorari quod capis. sextum est, inuenire de tuo simile ad id quod memineris. septimum est, iudicare quod inuenias. octauum est, eligere de quo iudicas. nonum, bene proferre quod elegeris.

Phaeton.

HIc etiam cum Clymene nympha coiens, Phaetonta dicitur genuisse, qui paternos curtus affectans, sibi atque mundo concremationis detrimenta conflauit. Semper ergo sol cum aqua coiens, aliquos fructus gignat necesse est, qui eo quod terris exilientes appareant, phanontes dicuntur: φαίνων enim græcè apparens dicitur. qui quidem fructus ad maturitatem sui, solis ardorem quærant necesse est: quo accepto, omnia feruoris incendio consumantur. Huius etiam sorores Arethusa, Lampetusa, quæ gemmeis ac translucentibus fraterna deplorant guttis incendia, succináque diruptis iaciunt inaurata corticibus. Soror etiam totius germinis arbor est, quæ vna eademque feruoris humorísque iugalitate gignuntur. Itaque istæ arbores, quæ succinum sudant, dum maturis fragibus solis feruor torrentibus ipsis Iunio Iulióque mensib. incendiosior cancri atque leonis tetigerit metas, tunc istę arbores æstu valido fissis corticibus succũ sui liquoris, in Eridano flumine aquis durandũ, emittunt.

De Typho, Sagittis, & Pythone.

HIs Typhum quoque Apollinis adiiciunt, quòd sol & præterita nouerit, & præsentia cernat, & visurus sit futura. Arcum verò huic sagittásque conscribunt, siue quòd de circulo eius radij in modum sagittarum exiliant, seu quòd suorum radiorum manifestatione omnẽ dubietatis scindat caliginem. vnde etiam Pythonẽ sagittis interemisse fertur: πείθω enim græcè credulitas dicitur. & quia omnis falsa credulitas (sicut serpentes) luce manifestante deprimitur, Pythonem eum interemisse dicunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Quare sine barba dicatur, cum pater dicatur.

QVia occidendo & renascendo semper est iuuenior, sic vt quòd nunquam in sua virtute deficiat, vt luna quæ crescit & minuitur.

Mercurius.

SI furtis præfuere dij, non erat opus criminibus iudice, ex quo culpæ habuere cœlestem autorem. Mercurium dicunt præfuisse negociis, virgam ferentem serpentibus nexam, pennatis quoque talaribus præditum. Hunc etiam internuncium, furatrinúmque deum: Quid sibi verò huius nominis atque imaginis significatio differat, edicamus. Mercurium dici voluêre quasi mercium curam. Omnis ergo negociator dici potest Mercurius.

Quare pennas.

PEnnata verò talaria, quòd negociantium pedes vbique pergendo quasi pennati sint.

Quare virgam.

VIrgam verò serpentibus nexam ob hoc adiiciunt, quod mercatoribus det aliquando regnum, vt sceptrum: & vulnus, vt serpentium.

Quare galerum, & gallum.

GAlero enim cooperto capite pingitur, quòd omne negocium sit semper absconsum. Gallum quoque in eius ponunt tutelam, siue quòd omnis negociator semper inuigilet, seu quod ab eius cantu surgant ad peragenda negocia.

Quare Hermes.

HErmes quoque dicitur græcè, ab eo ϕ est ἑρμηνεῦσαι, quod nos latinè differere dicimus: illa videlicet causa, quòd negociatori linguarum sit differtio necessaria. vtraque enim regna permeare dicitur, superna atque inferna: quòd modo ventis in altum nauigans currat, modò demersus inferna tempestatibus appetat.

Quare fur, quare celer dicatur.

HVnc etiam deum & furti præsulem volunt, quòd nihil interfit inter negociantis rapinam atque periurium, furantísque deierationem ac raptum. Stellam verò, quæ σίλβων græcè nuncupatur, quam ei pagani ascribunt, ex quo etiam dici nomen inuenere, tanto celerior planetis omnibus currit, vt septima die suos per-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

meet circulos, quod Saturnus xxiiij. annis, & Iupiter xij. possunt. vnde etiam Lucanus ait, Motúque celer Cyllenius hæret.

Quare Argum occidisse dicatur.

DEnique etiam Argum luminum populositate conseptum interemisse fertur, dum oculorum immensam vnius corporis segetem vbique viua circumspectione florentem, singularis vulneris recursum falcifero messuisset curuamine. Quid sibi ergo tam fabulosum Græciæ commentum velit? nisi quod etiam centum custodes, totidémque astutos sine negotiatione vagos (vnde & ἀργὸς græcè vagus dicitur) & furantis astutia, & negociantis circumuenit astutia, fallatáque cautela. Solet igitur alludere his speciebus & honestè mendax Græcia, & poëtica garrulitas, semper de falsitate ornata phaleratior, vt & Danaë hymbre aurato corrupta est, non pluuia, sed pecunia.

Ganymedes.

ET raptum Ganymedem aquila non verè volucris, sed bellica, fæda. Iupiter enim, vt Anacreon antiquissimus autor scripsit, dum aduersus Tiranas, id est Titani filios (qui frater Saturni fuerat) bellum assumeret, & sacrificium Cœlo fecisset, in victoriæ auspicium, aquilæ sibi adesse prosperum vidit volatum, pro quo tam felici omine, præsertim quia & victoria consecuta est, in signis bellicis sibi aquilam auream fecit, tutelæque suę virtuti dedicauit. vnde & apud Romanos huiuscemodi signa tracta sunt. Ganymedē verò bellādo his signis præeuntibus rapuit, sicut Europam in tauro rapuisse fertur: id est, in naue tauri picturam habente. & is idem in vacca similiter, in naui huiuscemodi picturæ. Denique vt hoc certius esse cognoscas, nauigium Isidis Ægyptus colit.

De Perseo & Gorgone.

PErseum ferunt Medusæ Gorgonis interfectorem. Gorgones voluêre dici tres: quarum prima Stheno, secunda Euryale, tertia Medusa: quarum quia fabulam Lucanus & Liuius scripserunt, poëtæ grammaticorum scholaribus rudimentis admodum celeberrimi, hanc

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

fabulam referre superfluum duximus. Theocritus antiquitatum historiographus refert Phorcum fuisse regem, qui tres filias locupletes dereliquit. Quarum Medusa maior, quæ fuerat locuples, regnúmque incolendo fructificandóque ampliauerat: vnde & Gorgon dicta est, quasi georgon. nam γεωργοὶ græcè agricultores dicuntur. Serpentino verò capite ideo dicta est, quòd astutior fuerit. Cuius regnum opimum Perseus inuadens, ipsam quidem interemit. Ideo volaticus dicitur, quòd nauibus venerit. cuius capite, id est, substantia ablata, ditior factus, non parua regna obtinuit. Denique & Atlantis regnum inuadens, quasi per Gorgonis caput, id est per substantiam eius, eum in montem fugere compulit. Vnde in montem conuersus dicitur esse. Tamen quid hac sibi tam subtili sub imagine ornatrix Græcia sentire voluerit, edicamus. Gorgonas dici voluerunt tres, id est tria terroris genera: primus quippe terror est, qui mentem debilitat: secundus, qui profundo quodam terrore mentem spargit: tertius, qui non solum mentis intentum, verùm etiam caliginem ingerit visus. vnde & nomina tres Gorgones accepere: σθενὼ enim græcè debilitas dicitur, vnde & ἀσθένειαν infirmitatem dicimus. secunda Euryale, id est, lata profunditas, vnde & Homerus πόλιν εὐρυάγυιαν, id est Troiam latas vias habentem. Itaque Medusam, quasi μὴ ἰδοῦσαν, quòd videri non possit. Hos ergo terrores Perseus adiuuante sapientia interfecit. Ideo auersus volat, quòd virtus terrorem nunquam aspicit. speculum ergo ferre dicitur, quod omnis terror non solum in corde, sed etiam in figura transeat. De sanguine eius nasci fertur Pegasus, in figuram famæ constitutus. Virtus enim, dum terrorem amputauerit, famam generat: vnde volare dicitur, quia fama est volucris. vnde Tiberianus: Pegasus hinniens transuolat æthram. Ideo & Musis fontem vngula sua rupisse fertur, quòd Musæ ad describendum famam heroum, aut sequantur priorum, aut indicent antiquorum.

De Admeto & Alceste.

SIcut nihil benigna superius coniuge, ita nihil infesta crudelius muliere. Quanto enim sapiens pro viri

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

salute suam opponit animam pignori: tanto maligna ad mariti mortem etiam suam reputat nihili. Ergo coniunx, quantum iure coniunctior, tantum est aut morum dulcedine mellea, aut felle malitiæ toxica: est quippe aut perpetuale refugium, aut perenne tormentum. Admetus rex Græciæ Alcestem in coniugio petiit: cuius pater edictum proposuerat, vt si quis duas feras sibi dispares suo currui iungeret, ipse illam in coniugio accepisset. Is igitur Admetus Apollinem atque Herculem petiit, qui ei ad currum leonem & aprum iunxerunt. Itaque Alcesten in coniugio accepit. Cúmque in infirmitatem Admetus decidisset, & mori se comperisset, Apollinem deprecatus est. Ille verò dixit se ei aliquid nolle præstare, nisi si quis se de eius propinquis ad mortem pro eo voluntariè obtulisset. quod vxor fecit. Itaque Hercules dum ad tricerberum canem abstrahendum descenderet, etiam ipsam de inferis leuat. Admetum posuere in modum mentis, ideo Admetus nuncupatus est, quasi quem adire poterit metus. Hic itaque in coniugio Alcesten desiderat: ἀλκὴ enim græcè præsumptio dicitur, vnde & Homerus ait, ἀλλὰ οὐκ ἐςὶ βίη φρέσιν, οὐδέ τις ἀλκὴ, non est aliqua virtus in mentibus, neque aliqua præsumptio. Ergo mens præsumptionem sperans, sibi coniungi duas feras suo currui subiungat, id est suæ vitæ duas virtutes asciscat, animi & corporis, leonem, vt virtutem animi: aprum, vt virtutem corporis. Denique & Apollinem & Herculem sibi propitiet, id est sapientiam & virtutem. Ergo præsumptio semet ipsam ad mortem pro anima obiicit, vt Alceste. quam præsumptionem quamuis in periculo mortis deficientem, virtus de inferis reuocat, vt Hercules fecit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

FVRII PVBLII FVLGENTII MYTHOLOGIARVM

LIBER .II.

STudens, mi Domine, tuo reuerendo imperio, meam ſtultitiam velut naufrago commiſi iudicio. bifida ambiguitate ſuſpenſus, vtrùm ne lector quilibet laudet conſtructa, aut deſtruat laborata. Sed quia nullatenus hæc noſtrum aut nomen extollunt, aut crimen officiunt, illo videlicet pacto quod ſi ab his lector melius ſapit, deum præferat, qui meliora conceſſit. ſin verò ab his minus aliquid deſipit, ipſum præferat qui iſta contribuit. ergo & hæc non noſtra ſunt, ſed eius donum: & quæ ampliora eueniunt, non hominis, ſed diuinum eſt largimentum. Sicut enim liuoris nota eſt, ſilere quod noueram: ita crimen non eſt, enarrare quod ſenſeram. ergo ſi his amplius ſapis, lauda mentem puriſſimam, quæ quod habuit, non negauit. ſed ſi hæc antè neſcieras, habes arenam noſtri ſtudij, vbi tui exerceas palæſtram ingenij.

De iudicio Paridis.

PHiloſophi tripartitam humanitatis voluerunt eſſe vitam, ex quibus primam theoricam, ſecundam practicam, tertiam philargicam voluêre: quas nos latinè contemplatiuam, actiuam, voluptariam nuncupamus. vt etiam Propheta ait: Beatus vir qui non abiit in concilio impiorum, & in via peccatorum non ſteit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit: id eſt non abiit, non ſteit, non ſedit. Prima igitur contemplatiua eſt, quæ ad ſapientiam & veritatis inquiſitionem pertinet, quam apud nos epiſcopi, ſacerdotes, ac monachi, apud illos philoſophi geſſerunt. Quos nulla lucri cupiditas, nulla furoris inſania, nullum liuoris toxicum, nullus vapor libidinis: ſed tantum indagandæ veritatis contemplandæque iuſticiæ cura macerat, fama ornat, palcit ſpes. Secunda actiua eſt, quæ tantum vitæ commodis anxia, ornatus peras, habendi inſatiata, rapiendi cauta, ſeruandi ſollicita

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

geritur. Plus enim quod habeat cupit, quàm quod ſapiat quærit: nec conſiderat quid expediat, vbi intercedit quod rapiat. Denique ideo non præſtat ſtabile, quia non venit honeſtè. hanc enim vitam penes antiquos aliqui tyranni, penes nos mundus omnis gerit. Voluptaria verò vita eſt, quæ libidini tantummodò obnoxia, nullum honeſtum reputat bonum: ſed ſolam vitæ appetēs corruptelam, aut libidine mollitur, aut homicidiis cruentatur, aut rapina ſuccenditur, aut liuoribus rancidatur. Sed hoc penes illos Epicurei ac voluptarij, penes verò nos huiuſmodi vita natura, non crimen eſt: & quia bonum nemo gerit, nec naſci bonum licet. Id itaque conſiderantes poëtæ, trium dearum ponūt certamina, id eſt, Mineruam, Iunonem & Venerem, de formæ qualitate certantes. Ideo verò Iouem non poſſe de his iudicare dixere, ſiue quòd præfinitum mundi iudicium ignorabat, ſiue quia in libertate arbitrij conſtitutum hominem crederent. Quod itaque ſi velut deus Iupiter iudicaſſet damnando duas, vnam tantummodò terris vitam dimitteret. Sed ideo ad hominem iudicium transferunt, cui liberum deligendi debetur arbitrium. Sed bene paſtor, quia non vt ſagitta certus, & iaculo bonus, & vultu decorus, & ingenio ſagaciſſimus. Denique brutū quiddam deſipuit, & (vt ferarum ac pecudum mos eſt) ad libidinem potius limaces viſus intorſit, quàm virtutem aut diuitias inquiſiuit. Sed quid ſibi tres deæ de tribus vitarum ordinibus vendicent, edicamus.

Minerua.

PRimam vitam theoreticam, quam nos in contemplandæ ſapientiæ honore dicimus. Ideo de Iouis vertice natam dicunt, quia ingenium in cerebro poſitum ſit: ideo armatam, quòd munita ſit. Gorgona etiam huic addunt in pectore, quaſi terroris imaginem, vt vir ſapiens terrorem contra aduerſarios geſtet in pectore. Criſtam cum galea ponunt, vt ſapientis cerebrum & armatum ſit, & decorum. Vnde & Plautus in Trinummo ait: Fungino genere eſt, capite ſe totum tegit. Triplici etiam veſte ſubnixa eſt, ſeu quòd omnis ſapientia ſit multiplex, ſeu etiam quod celata. Longam etiam haſtam fert, quòd ſapientia longè verbo percutiat. Tripli-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ci etiam veſte, quod omnis ſapientia tecta extrinſecus tarius agnoſcatur. In huius etiam tutela noctuam volunt, quòd ſapientia etiam in tenebris proprium fulgorem poſſideat. Inde etiam & conditricem Athenarum eam volunt. Minerua denique & ἀθήνη græcè dicitur, quaſi ἀθάνατος παρθένος: id eſt, immortalis virgo, quia ſapientia nec mori poterit, nèc corrumpi.

Iuno.

IVnonem verò actiuæ præpoſuerunt vitæ. Iuno enim quaſi à iuuando dicta eſt. Ideo & regnis præeſſè dicitur, quòd hæc vita diuitiis tantum ſtudeat: ideo etiam cum ſceptro pingitur, quòd diuitiæ regnis ſint proximæ. Velato enim capite Iunonem ponunt, quòd omnes diuitiæ ſint ſemper abſconſæ. deam etiam partus volunt, quòd diuitiæ ſemper prægnaces ſint, & nonnunquam aborriant. huius quoque in tutelam ponunt pauum, quòd omnis vitæ potentia petax in aſpectum ſui ſemper quærat ornatus. Sicut enim pauus ſtellatum caudæ curuamen concauans, anterius faciem ornat, poſteriorâque turpiter nudat: vnde & Theophraſtus ait in Moralibus, τὰ ἄλλα περίγνωθι, id eſt, Reliqua conſidera: & Salomon, In obitu hominis nudatio operum eius. Huic etiam Irim quaſi arcum pacis adiungunt, quòd ſicut etiam ille ornatus varios pingens arcuato curuamine momentaliter refugit: ita etiam fortuna quãuis ad præſens ornata, tamen eſt citius fugitiua.

Venus.

TErtiam Venerem voluptariæ vitæ in ſimilitudinem poſuerunt. Venerem dici voluêre, aut ſecundũ Epicureos bonam rem: aut ſecundum Stoicos, vanam rem. Epicurei enim voluptatem laudant, Stoici voluptatem damnant. Iſti libidinem colunt, illi libidinem nolunt. vnde & ἀφροδίτη dicta eſt, ἀφρος enim græcè ſpuma dicitur, ſiue ergo, quòd ſicut ſpuma libido momentaliter fugat, & in nihilum veniat: ſiue quòd concitatio ipſa ſeminis ſpumoſa ſit. Denique ferunt poëtæ, quòd exectis falce Saturni virilibus, atque in mare proiectis, exinde Venus nata ſit. Illud nihilominus reſpondere volens poëtica vanitas, quòd Saturnus græcè κρόνος dicitur, χρόνος enim græcè tempus vocatur. Abſciſæ ergo vires tem-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

poris, id est fructus falce quàm maximè, atque in humoribus viscerum velut in mare proiectæ, libidinē gignant necesse est: Saturitatis enim abundantia libidinem creat. Vnde & Terentius ait: Sine Cerere & Libero friget Venus. Hanc etiam nudam pingunt, siue quòd nudos sibi affectatores dimittat, siue quòd libidinis crimen nunquam celatum sit, siue quòd non vnquam nisi nudis conueniat. Huic etiam rosas in tutelam adiiciunt. Rosæ enim & rubent & pungunt, vt etiam libido. Ruber verecundiæ opprobrio, pungit etiam peccati aculeo. & sicut rosa delectat quidem, sed celeri motu temporis tollitur: ita & libido libet momentaliter, & fugit perenniter. In huius etiam tutelam columbas ponunt, illa videlicet causa, quòd huius generis aues sint in coitu feruidæ. Huic etiam tres Charites adiiciunt, duas ad nos cōuersas, vnam à nobis auersam, quòd omnis gratia simplex eat, duplex redeat. Ideo sunt Charites, quia omnis gratia nescit subtilem, sed ornatum. Hanc etiam in mari natantem pingunt, quòd omnis libido rerum patiatur naufragia. Vnde & Porphyrius in Epigram. ait: Nudus, egens, Veneris naufragus in pelago. Concha etiam marina pingitur portari, quòd huius generis animal toto corpore simul aperto in coitu misceatur, sicut Iuba in Physiologis refert.

De Hercule, & Omphale.

PArcite quæso iudices humanis ardoribus. quid enim puerilis aut muliebris sensus in amore efficiat, ex quo in libidinis pugna Herculea desudat virtus. Mulieris enim illecebra maior est mundo: quia quem mundi magnitudo vincere non potuit, libido compressit. Inuasit ergo virtutem de crimine fœmina, quam mereri non potuit de natura. Hercules enim amauit Omphalen, quæ eum persuasit & coli † delicatos eneruare contractus, & lasciuienti pollice fusi teretem rotare vertiginem. Hercules enim ἡρακλῆς græcè dicitur: id est, ἀνδρῶν κλέος, quod nos latinè virorum fortium famam dicimus. Vnde & Homerus ait, κλέος οἶον ἀκούομεν, id est solam famā audiuimus. Ideo & Alcæi nepos dicitur. ἀλκὴ enim græcè, præsumptio interpretatur. Nam & Alcmenam matrem habet, quasi ἀλμοδεστέραν, quòd † græcè

delegatos

latinè

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

falſugo dicitur. Nam ex igne igneus, vt ex Ioue: & ex præſumptione, vt ex Alcæo auo: & ex falſedine ſapientiæ, vt ex Alcmena quid naſcitur, niſi fortitudinis gloria; & tamen à libidine ſuperatur. ὀμφαλὸς enim græcè dicitur vmbilicus. Libido enim in vmbilico dominatur mulieribus, ſicut lex diuina dicit: Non eſt præciſus vmbilicus tuus, quaſi diceret, non eſt peccatum tuum amputatum. Nam & matrix illic catenata conſtringitur, vnde & epinephridia eodem loco firmandis fœtibus opponuntur. Oſtenditur ergo, quod libido, quamuis etiam inuictam poſſit ſuperare virtutem.

De Caco, & Hercule.

SI fumum fures eructuant, quis inuolantem dum negat agnoſcat? ergo aut caliginem aut fumum obiecit, ne agnoſci poſſit: aut in fumum vaneſcit ſubſtantia, quæ furtiuè ſuccedit. Cacus enim Herculis boues furatus eſſe dicitur, quos cauda in ſpelunca tractos abſcõdit, quem Hercules preſſo gutture interfecit. κακὸν enim græcè, malum dicimus. Ergo omnis malitia fumum eructuat, id eſt, aut quòd contraria ſit veritati, id eſt luci: aut quòd acerba ſit videntib⁹, vt fumus oculis: aut quòd ſemper occultas obſcuráſque cauillationes obiiciat. Ideo autem & duplex, quòd multiformis malitia non ſimplex ſit. Triplici etiam modo nocet malitia: aut in euidenti, vt potentior: aut ſubtiliter, vt falſus amicus: aut occultè, vt † impoſſibilis latro. Ideo etiam ſubtractos boues tranſuerſis ducit veſtigiis, quòd omnis malignus aliena vt inuadat, tranſuerſa defenſionis vtitur via. Ideo & bona Herculis concupiſcit, quia omnis malignitas contraria eſt virtuti. Denique in ſpeluncà abſcondit, quia nunquam malignitas aperta liberiore fronte ſit, ſed virtus & malos interficit, & ſua vindicat.

impotens

De Antæo, & Hercule.

ANtæus enim in modum libidinis ponitur: vnde & ἀντίον græcè, contrarium dicimus. Ideo & de terra natus, quòd ſola libido de carne concipitur. Denique tacta terra, validior exurgebat. Libido enim quanto carni conſenſerit, tanto ſurgit iniquior. Denique à virtute gloriæ, quaſi ab Hercule ſuperatur. Nam denegato ſibi terræ tactu moritur, altiúſque eleuatus materna non po-

tuit

tuit mutuari suffragia, quo euidentem suæ rei fabulam demonstrasset. Omnem enim mentem dum virtus in altum sustulerit, & carnalibus eam etiam denegauerit aspectibus, victrix statim exurgit. Ideo etiam & diu in certamine dicitur desudasse. quia rara est pugna, quæ cum concupiscentia vitiisque congreditur, sicut Plato in Moralib. ait: Sapientes viri maiorem cum vitiis quàm cum inimicis pugnam gerunt. Nam & Diogenes Cynicus cum dolore ramicum torqueretur, & vidisset homines ad Amphitheatrum concurrentes, dicebat: Qualis hominum stultitia, currunt spectare feris homines repugnantes, & me prætereunt cum naturali dolore certantem.

Tiresias.

TIresias duos serpentes concumbentes vidit, quos cùm virga percussisset in fœminam conuersus est. Iterum post temporis seriem eos concumbentes vidit, similitérque percussis, iterum est in pristinam naturam conuersus. Ideóque dum de amoris qualitate certamen Iuno & Iupiter habuissent, eum quæsierunt. Ille dixit, tres vncias habere virum amoris, & nouem fœminam. Iuno irata ei lumen ademit, Iupiter verò ei diuinitatem concessit. Græcia enim quantum stupenda mendacio, tantum est admiranda commento. Tiresiam enim in modum temporis posuere, quasi θεριναίων id est æstiua perennitas: θέρος enim dicitur æstas. Ergo ex verno tempore, quòd masculinum est (quia eodem tempore clausura soliditasque est germinum) dum coeuntia sibi affectu animalia viderit, eáque virga, id est feruoris æstu percusserit, in fœmineum sexum conuertitur, id est æstatis feruorem. Ideo verò æstatem posuere in modum fœminæ, quoòd omnia patefacta eodem tempore suis emergant folliculis. Et quia concipiendi duo sunt tempora, veris & autumni, iterum conceptu prohibito ad pristinam redit imaginem. Autumnus enim ita masculino corpora omnia constringit, quo constrictis arborum venis viralis succi commerciales trãsennas interius stringens, foliorum marculentam detundat caluitatem. Denique duobus diis, id est duobus elementis arbiter quæritur igni atque aëri, de genuina amoris ratione certan-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tibus. Denique iustum profert iudicium. In fructificandis enim germinibus dupla aëri quàm igni materia suppetit. Aër enim & maritat in glebis, & producit in foliis, & grauidat in folliculis. Sol enim maturare tantum nouit in granis. Nam (vt hoc certum sit) cæcatur à Iunone illa videlicet causa, quòd hyemis tempus aëris nubilo caligante nigrescat. Iupiter verò occultis vaporibus conceptionem statim ei futuri germinis subministrat, id est quasi præscientiam. Nam ob hanc rem Ianus bifrons pingitur, quòd & præterita & futura respiciat.

Prometheus.

NVlla quærantur vltrà tertia munimina, dum vsque in cœlum peruenerint furta: aut quæ securitas erit argenti & auri, vbi flamma potuit inuolari? Prometheum aiunt hominem ex luto finxisse, quem quidem inanimatum atque insensibilem fecerat. Cuius opus Minerua miirata, spopondit ei, vt si quid vellet de cœlestibus donis, ad suum opus adiuuandum inquireret. Ille nihil se scire ait, quæ bona in cœlestibus haberentur: sed si fieri posset, se vsque ad superos eleuaret: atque exinde, si quid suæ figulinæ congruum cerneret, melius iniret, id est propter septem liberales artes, vel propter septem planetas, qui in aere currunt, oculatus arbiter præsumpsisset. Illa inter oras septemplicis clypei sublatum, cœlo opificem detulit. Dúmque videret omnia cœlestia flammatis animata vegetare vaporibus, clam ferulam phœbeacis applicans rotis, ignem furatus est: quem pectusculo hominis applicans, animatum reddit corpus. Itaque ligatum eum vulturi feræ iecur perenne præbentem, vt Nicagoras in Disthemithea libro, quem scripsit, primùm illum formasse idolum refert, ex eo quòd vulturi iecur præbeat, liuoris quasi pingat imaginem. vnde & Petronius arbiter ait: Cui vultur iecur vlcumum pererrat, Et pectus trahit, intimásque fibras, Non est quem tepidi vocant poëtæ, Sed cordis mala, liuor atque luxus. Nam & Aristoxenus in Epimethiorum libro, quem scripsit, similia profert. Enimuerò Prometheum quasi προμήθειαν, quod nos latinè prouidentiam dicimus, ex dei prouidentia, & Minerua, quasi cœlesti sapientia ho-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mihem factum. Diuinum verò ignem, quem volùêre, animam monſtrant diuinitus inſpiratam, quæ apud paganos dicitur de cœlis tracta. Iecur verò Prometheum vulturi præbentem, quòd nos cor dicimus, quia in corde aliquanti Philoſophorum dixerunt eſſe ſapientiam. Vnde & Iuuenalis ait: Si læua in parte papillæ Nil ſalit Arcadico iuueni. Denique vulturem in modum mundi poſuere, quòd mundus celeri quadam volucritate verſetur: & cadauerum naſcentium, occidentiúmque perennitate depaſcitur. Itaque alitur ac ſuſtentatur diuinę prouidentia ſapientiæ, quæ nec ipſa finiri nouit, nec mundus ceſſare ab eius elementis aliquatenus poſſit. Denique Pandoram dicitur formaſſe: pandora enim græcè omnium munus dicitur, quòd anima munus ſit omnium generale. πανδώρα.

Adulterium Veneris.

IVſtè vel Sol Veneris depalat adulterium, quatenus luna ſolet eius celare ſecretum. Venus enim cum Marte concubuit: quam ſol inueniens, Vulcano prodidit. Ille adamante catenas effecit, ambóſque religans diis turpiter iacentes oſtendit. Illa dolens quinque filias Solis amore ſuccendit: id eſt enim, Paſiphaen, Medeam, Phædram, Circen, Dircen. Quid ſibi de hoc poëtica alludat garrulitas, inquiramus: perſtant nunc in noſtra de hac fabula vita, certa admodum teſtimonia. Nam virtus corrupta libidine, ſole teſte apparet. vnde Ouidius in Metamorphoſeon ait: Videt hic deus omnia primus. Quæ quidem virtus corrupta libidine, turpiter catenata feruoris conſtructione tenetur. Hæc itaque quinque Solis filias, id eſt quinque humanos ſenſus luci ac veritati dediros, quaſi ſolis fœtus hac corruptela fuſcat. ob hanc rem etiam huiuſcemodi nomina quinque ipſis Solis filiabus voluere. Primam Paſiphaen, vt viſum, quaſi πασιφάην, quòd nos latinè omnibus apparentem dicimus. Viſus enim reliquos quatuor ſenſus inſpicit; quia & eum qui clamat videt, & palpando notat, & deguſtando aſpicit, & odorando intendit.

Secundam Medeam, quaſi auditum, hoc eſt μηδέν ἰδέαν, quòd nos latinè nullam viſionem dicimus. Quarta Phædra, quaſi odoratus, velut ſi dicatur,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

φέρων ἡδὺν, quasi afferens suauitatem. Quinta Dirce, sapons index, quasi δεινοκρίνη, quòd nos latinè acre iudicans dicimus.

De Vlyxi, & Sirenibus.

SIrenes græcè tractatoriæ dicuntur. Tribus enim modis illecebra amoris traditur, aut cantu, aut visu, aut consuetudine. Amantur enim quædam speciei venustate, quædam etiam lenocinante consuetudine. Quas Vlyxis socij obturatis auribus transeunt. Ipse vero religatus transit. Vlyxes enim græcè quasi ὅλων ξένος, id est omnium peregrinus dicitur. Et quia sapientia ab omnibus mundi rebus peregrina est. ideo astutior Vlyxes dictus est. Denique Sirenas, id est delectationum illecebras & audiuit & vidit, id est agnouit, & iudicauit, & tamen trãsit nihilominus. Ideo quia auditæ sunt, mortuæ sunt. In sensu enim sapientis omnis voluptatis affectus emoritur. Ideo volatiles, quia mentes amantium permeant celeriter. Inde gallinaceos pedes quia libidinis affectus omnia quę habet, spargit. Denique & Sirenes dictæ sunt: σύρω enim græcè traho dicitur.

Scylla.

SCyllam ferunt virginem pulcherrimam, quam Glaucus Antedonis filius amauit, quem Circe Solis filia diligebat: iratáque Scyllæ fontem, in quo lauari solita erat, veneuis infecit. Vbi illa descendens ab inguine, lupis canibúsque marinis inserta est. Scylla enim græcè quasi σκύλμον dicta est, quod nos latinè confusionem dicimus. & quid confusio nisi libido est? quam libidinem amat: Glaucus, γλαυκὸς enim græcè luscioſus dicitur, vnde & glaucomata dicimus cæcitatem. Ergo omnis qui luxuriam amat, cæcus est. Nam & Antedonis filius dictus est. Antedon enim græcè, quasi antidon, quod latinè contraria videns dicimus, ergo lippitudo ex contraria visione nascitur. Scylla enim in modum ponitur meretricis: quia omnis libidinosa, canibus lupísque inguina sua necesse est miscear. Iustè ergo lupis & canibus mixta, quia nescit sua alienigenis deuorationibus sãtãrare secreta. Sed hanc Circe odisse dicitur, Circe, vt antè dictum est, manus diiudicatio, vel operatio nuncupatur, quasi χειρῶν κρίσις. La-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

borem enim manuum & operationem, libidinosa mulier non diligit, sicut Terentius ait: A labore proclive ad libidinem: accipit conditionem, dehinc quæstum occipit. Hanc etiam Vlyxes innocuus transit, quia libidinē sapientia contemnit.

De Mida rege, & Pactolo fluuio.

MIda rex Apollinem petiit, vt quicquid tetigisset, aurum fieret. Cúmque promeruisset, munus in vltionem conuersum est, cœpitque sui voti effectu torqueri. Nam quicquid tetigerat, aurum statim efficiebatur. Erat ergo necessitas aurea, locuplésque penuria. nam & cibus & potus rigens auri materia, mai morabat. Itaque Apollinem petiit, vt mala desiderata conuerteret. Responsóque accepto, tertio caput sub Pactoli flumnis vndas subderet. Quo facto, Pactolus deinceps arenas aureas trahere dicitur. Sed euidenter pœtę alluserunt argutiam, illa videlicet causa, quòd omnis appetitor auaritiæ, cum omnia pretio destinat, fame moritur: quod & Mida rex erat. Sed collecta pecuniarum summa, vt Sosicrates Cigizenus in libris historiæ scribit, quòd omni censu suo Mida rex Pactoli fluuium (qui in mare currere solitus erat) per innumerabiles meatus ad irrigandam prouinciam deriuauit, suáque expensa auaritia fluuium fertilem reddidit. Mida enim græcè quasi μηδὲν ἰδὼν, id est, nihil sciens. Auarus enim tantum stultus est, vt sibi prodesse non norit.

De Vulcano, & Minerua.

VVlcanus cum Ioui fulmen efficeret, ab Ioue promissum accepit, vt quicquid vellet præsumeret. Ille Mineruam in coniugium petit. Iupiter impetrauit, vt Minerua armis virginitatem defendisset. Dúmque cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pauimētum eiecit, vnde natus est Erichthonius. ἔρις enim græcè certamen dicitur, χθὼν χθονὸς verò terra nuncupatur: quem Minerua in cista abscondit, draconéque custode appositio, Aglauro & Pandoræ commendauit, qui primus currum reperit. Vulcanum dici voluēre, quasi furiæ ignem: vnde & Vulcānus dicitur, veluti voluntaris calor, quasi βελίκαπνος. Denique Ioui fulgura facit, id est, furorem concitat. Ideo verò eum Mineruæ con-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

iungi voluerunt, quòd furor etiam sapientibus subrepat. Illa verò armis virginitatem defendit : hoc est, omnis sapientia integritatem morum contra furiam virtute animi vindicat, vnde quidem Erichthonius nascitur : ἔρις enim græcè certamen dicitur, χθὼν verò non solum terra, quantum etiam inuida dici potest. vnde & Thales Milesius ait, ὦ χθὼν δόξης κοσμικῆς γ' ἐρῶσις, id est inuidia mundanę glorię consumptio. & quid nam aliud furripiès sapientiæ furor generare poterat, nisi certamen inuidiæ? Quod quidem sapientia, id est, Minerua, abscondit in cista, id est in corde celat. ergo Minerua draconem custodem apponit, id est perniciem : quem quidem duabus commendat virginibus, id est Aglauro & Pandoræ. Pandora enim vniuersale dicitur munus. Aglauro verò quasi ἀχόλμθον, id est tristitiæ obliuio. Sapiens enim dolorem suum aut benignitati commendat, quæ omnium munus est: aut obliuioni, sicut de Cæsare dictum est: Qui obliuisci nihil amplius soles quàm iniurias. Denique cum Erichthonius adolescceret, quid inuenisse dicitur ? nihilominus currum, vbi inuidiæ semper certamen est. vnde Vergilius: Primus Erichthonius currus, & quatuor ausus Iungere equos. Inspicite, quantum valeat cum sapientia iuncta castitas, cui flammarum non prævaluit deus.

Dyonisius.

IVpiter cum Semele concubuit, de qua natus est Liber pater, ad quam cum fulmine veniens, crepuit. Vnde pater puerum tollens, in femore suo misit, Maroni postea nutriendum dedit. Hic Indiam debellauit, & inter deos deputatus est. Itaque cum Semele quatuor sorores appellatæ sunt, Ino, Autonoe, Semele & Agaue. Quid sibi hæc fabula sentiat, exquiramus. Quatuor sunt ebrietatis genera, id est prima vinolentia, secunda rerum obliuio, tertia libido, quarta insania. Vnde & nomina hæc quatuor Bacchæ acceperunt. Bacchæ dictæ sunt, quasi vino vacantes. prima Ino, οἶνο græcè, latinè vinũ dicimus. secunda Autonoe, quasi αὐτονοὴ, id est seipsam non cognoscens. tertia Semele, quasi σωμαλνον, quòd nos latinè corpus solutum dicimus : vnde & ipsa

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

genuisse Liberum patrem dicitur, id est de libidine nata ebrietas. quarta Agaue, quæ ideo insaniæ comparatur, quòd caput filij violenter abscidit. Liber verò pater dictus est, quia vini passio liberas mentes faciat. Indos verò vicisse, quòd hæc gens valde sit vino dedita, duobus scilicet modis: siue quia feruor solis eos faciat potare, siue quia ibi sit Seraptenum vinum, vel Meroitanum: cuius vini tanta virtus est, quo vix quilibet ebriosus sextarium toto mense bibat. Vnde & Lucanus ait: Indomitum Meroe cogens spumare falernum, aqua enim omnino domari non potest. Maroni etiam Dionysius nutriendus datur, quasi Meroni. Mero enim omnis nutritur vinolentia. Hic etiam tigribus dicitur insidere, quòd omnis vinolentia feritati semper insistat. Siue etiam, quia vino efferatæ mentes mulceantur, vnde & Lyæus dicitur, quasi lenitatem præstans. Iuuenis verò ideo pingitur Dionysius, quia nunquam ebrietas matura est. Ideo etiam nudus, quia omnis ebriosus interuertendo nudus remaneat, aut mentis suæ secreta ebriosus nudet.

De Cygno, & Leda.

QVamuis in omnibus libidinis amor turpior sit, nunquam tamen deterior erit, quàm se honorato miscuerit. Libido enim honestatis nouerca, dum quid expediat nescit, semper est maiestati contraria. Qualis enim diuinitas eius qui sit, quod esse velit, ne quidem quod fuerat esset, conuersus in cygnum, cum Leda concubuit, quæ peperit ouum, vnde nati sunt tres, Castor, Pollux, & Helena. Sed hæc fabula mystici saporem cerebri concipit. Iupiter enim in modum potentiæ ponitur. Leda verò dicta est, quasi λοιδη, quòd nos latinè aut iniuriam, aut conuicium dicimus, ergo omnis potentia iniuriæ mixta, speciem suæ generositatis mutat. Ideo verò in cygnum conuersus dicitur, quòd ferunt physiologi: quàm maximè Melissus Euboicus, qui omniũ physiologorum sentẽtias disputauit, huius generis auem cõuiciis ita esse plenã, vt ipsa aue clamãte, reliquæ aues taceãt, quæ præsto fuerint: vnde & olor dictus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eſt, quàſi ab oſigora tractum, quod nos latinè iniuriam dicimus: ergo quotieſcunque nobilitas in iniuriam vergit, conuiciis miſceatur neceſſe eſt. Sed quid ex hac re concipitur, videamus. Nihilominus ouum, quia ſicut in ouo omnis ſordities, quæ purgari poteſt in igne, continetur intrinſecus: ita etiam in effectu iniuriæ omnis eſt immunditia, ſed ex hoc ouo generantur tres, Caſtor, Pollux, & Helena. Nihilominus ſeminarium ſcandali & diſcordiæ, ſicut antea diximus, & geminum luctum concuſſit adultera mundo. Caſtorem verò & Pollucem, quaſi in modum perditionis ponunt, vnde & in mari Caſtorum ſigna dixerunt, quæ periculum creant. Nam ob hanc rem etiam ambos alternatim reſurgere atque occidere dicunt, quod ſuperbia nonnunquam viuat, nonnunquam occidat. Vnde & ὑπερηφανία græcè, ſuperbia dicitur. ſed ὑπερηφανία propriè ſuperapparitio dicitur, quia in iſtis duobus ſignis quæ eorum vocabulo fratrum nuncupauere, vnus ſuperappareat, alter vergat: ſicut lucifer, & antifer. nam græcè Pollux, ἀπὸ τοῦ ἀπόλλωνος, id eſt à perdendo, & Caſtor quaſi κακὸν ὕστερον, id eſt, malum extremum.

Ixion.

QVi plus quærit quàm liceat eſſe, minus erit quàm eſt. Ixion igitur coniugium Iunonis affectans, illa nubem ornauit in ſpeciem ſuã, cum qua Ixion coiens, centauros genuit. Sicut nihil latina gratioſius veritate, ita nihil græca falſitate ornatius. Denique Ixionem dici voluêre, quaſi axionem. ἀξιότης enim græcè dignitas dicitur. Dea verò regnorum Iuno eſt, vt pridem diximus. ergo dignitas regnum affectans nubem meretur, id eſt ſimilitudinem regni. Regnum enim illud eſt, quod perenniter duraturum eſt. At verò cui temporis fugitiua vis inuider, pinnatiſque celerrima raptibus momentaneæ felicitatis figuras potius quàm veritatem oſtendens, ventoſitatis inanem ſpeciem præſumit. Denique Beatinius augur dicere ſolitus erat, diuerſarum vrbium honores † ſomnialiter peragi † vrbicario mimologo: & quamuis vtraque nihil agere dixerit, tamen hoc Romæ præſtare viſus eſt, quòd ex parte quidem veros honores, ſed riſorios, ſed citius fugitiuos.

ſimiliter rubricario.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Credo enim quòd de Theophili philosophi sententia legerat, dicentis, μίμος ὁ βίος: id est, mimus vita. Nunc ergo fabulam repetamus. Dromocrides in Theogonia scripsit, Ixionem in Græcia primùm regni gloriam affectasse, qui sibi centum equites primus omnium acquisiuit. Vnde & Centauri dicti sunt, quasi centum armati. Denique Centhippi dici debuere, ex quo etiam equis mixti pinguntur, sed ideo centum armati: qui quidem Ixion paruo tempore celere regnum adeptus, dehinc regno expulsus est. Vnde & eum ad rotam damnatum dicunt, quòd omnis rotæ vertigo, quæ superiora habet, modò deiiciat. Ergo ostendere hic voluerant, quòd omnes qui per arma atque violentiam regnum affectãt, subitò erectiones, subitò elisiones sustineant, sicut rota, quæ stabile non habet aliquando cacumen.

Tantalus.

TAntalum dicunt in lacum inferni depositum, cui fallax aqua gulosis labia titillamentis attingit: poma quoque fugitiuis cinerescentia tactibus desuper faciebenus apparent pendula. Ergo hic locuples visus & pauper effectus, ita se illa vnda fallax præbet, vt sitiat: ita se poma ingerunt, vt esuriat. Hanc fabulam Petronius breuiter exponit, dicens:

Nec bibit inter aquas, nec poma patentia carpit
Tantalus infelix, quem sua pœna premunt.
Diuitis hæc magni facies erit, omnia latè
Qui tenet, & sicco concoquit ore famem.

De Proserpina & Endymione.

LVnam ideo ipsam voluerunt etiam apud inferos Proserpinam dici, seu quòd nocte luceat, seu quòd humilior currat, & terris præsit, illo videlicet pacto, quòd detrimenta eius & augmenta non solum terra, sed & lapides, vel cerebra animantium, & (quod magis incredibile fit) etiam lætamina sentiant, quæ in lunæ crementis iecta vermiculos parturiunt. ortis ipsam etiam Dianam nemoribus volunt simili modo, quòd arborum & fruticum succo augmenta inculcet. Denique crementis lunæ abscisa ligna furfuraceis tinearum tenebraminibus fistulescunt. Nemoribus quoque adesse dicitur, quia

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

omnis venatio plus nocte pascatur, diéque dormiat. Endymionem verò pastorem amasse dicitur, duplo scilicet modo: seu quod primus hominum Endymion cursum lunæ inuenerit, vnde & 30. annis dormisse dicitur, qui nihil aliud in vita sua, nisi huic repertioni studuit, sicut Mnaseas in primo libro de Europa scribens tradidit. siue pastorem Endymionem amasse fertur, quia nocturni roris humor, quem † aporria siderum atque ipsius lunæ animandis herbarum succis insudat, pastoralibus prosit successibus.

† ἀπόῤῥοια

FVRII PVBLII FVLGENTII MYTHOLOGIARVM LIBER III.

INscientię formidolosa suspectio semper excusandi quærit suffragia. Quo quicquid ignorātia incursionum mater peccauerit, id veniæ absoluat petitio, quæ culpas vestire consueuit. Sed quia nūquam de se malè æstimat sermo, qui ad amātem iudicem mittitur, idcirco meæ simplicitatis negocium tuo Domine purissimo commisi iudicio, fretus, quicquid absurdè digestum est, non vt inuidus detrahis, sed vt doctissimus corrigis.

Bellerophon.

PRœtus rex vxorem habuit Antiam nomine, quæ amauit Bellerophontem. cui dum ob stupri caussam mandasset, ille noluit, quem marito criminata est. Ille eum ad chimæram interficiendam misit per socerum suum. Quam Bellerophon equo Pegaso residens interfecit, qui de Gorgonis sanguine natus fuerat. Bellerophonta posuerunt, quasi βελιφόροντα, quod nos latinè sapientiæ consiliatorem dicimus, sicut Homerus ait: ὃ χρὴ παννύχιον εὕδειν βελιφόρον ἄνδρα: id est, nec decet tota nocte dormire consiliatorem virum.
Nam & Menander similiter in disexapoto comœdia ita ait, βελιφόρε ἡμῶν ἐξ μὲ προύλαβες ὄρασιν: id est,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

consiliarie nostram de mea præoccupauisti visionem. Nam vt hoc certum sit, Homerus in fabula eiusdē Bellerophontis ita ait, πεῖσ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαίφρονα βελλεροφόντην: id est, bona cogitantum sapientissimum consilium. Spernit libidinem, id est Antiam. ἀντίον enim Græcè contrarium dicitur: sicut antichristum dicimus, quasi, ἀντίον τοῦ χριστοῦ, id est contrarium Christo. Vide itaque cuius vxor Antias dicatur, nihilominus Prœti. Prœtos Pamphila lingua sordidus dicitur, sicut Hesiodus in Bucolico scribit dicens. * id est, sordibus vuarum bene calcatarum sanguineo rore. & cuius vxor est libido nisi sordidi? At verò Bellerophon, id est bona consultatio, qualem equum sedet nisi Pegasum? quasi pegaseon, id est fontem æternum. Sapientia enim bonæ consultationis æternus fons est. Ideo pennatus, quia vniuersam mundi naturam celeri cogitationum theoria collustrat. Ideo & Musarum fontem vngula sua rupisse fertur. Sapientia enim dat Musis fontem. ob hanc rem etiam sanguine Gorgoneo nascitur. Gorgon enim pro terrore ponitur. Ideo & Mineruæ pectore fixa est, sicut Hom. in 13. ait. * Ergo hic duplex assertatio est. Aut enim terrore finito sapientia nascitur, sicut de sanguine, id est de morte Gorgonis pegasus, quia stultitia semper est timida: aut initium sapientiæ timor est, quia & magistri timore sapientia crescit. & dum quis famam timuerit, sapiens erit, vnde & chimæram occidit. Chimæra enim quasi κῦμα ἔρωτος, id est fluctuatio amoris. Ideo etiam triceps Chimæra pingitur, quia amoris tres modi sunt, hoc est incipere, perficere, & finire. Dum enim amor nouiter venit, vt leo feraliter inuadit: vnde & Epicharmus comicus ait, δαμάσσης ἔρως λεοντείᾳ δυνάμει θαλερὸς. id est, domitor cupido leontea virtute præsumptior. Nam & Vergilius in Georgicis tetigit, dicens: Catulorum oblita leæna Sæuior errauit campis. At verò capra quæ in medio pingitur, perfectio libidinis est, illa videlicet causa, quòd huius generis animal sit in libidine valde procliuū. Vnde Vergilius in Bucolicis ait, Hœdiq; petulci. Ideo & satyri cum caprinis cornibus depinguntur, quia nunquā nouere saturari libidine. At verò quod dicitur, Postremū draco: illa ratione ponitur, quia post perfectionē vulnus det

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pœnitentiæ, venenúmque peccati. erit enim hic ordo dicendi, quòd primum sit in amore inchoare, secundũ perficere, tertium verò pœnitere de perfecto vulnere.

Perdix.

SEmper delicata consuetudo laborioso fert præiudicium operi, & mollitur educatu, dúmque quòd non oprat euenerit, pœnitentiam creat. Melius est enim laborare partiliter, securius edoceri, quã ex necessitate veniente repentaliter perterreri. Perdicem ferunt venatorẽ esse, qui quidem matris amore correptus, dum vtrinque & immodesta libido ferueret, & verecundia noui facinoris reluctaretur, consumptus, atque ad extremam labem deductus esse dicitur. Primus etiam ferram inuenit, sicut Vergilius ait: Nam primi cuneis scindebant fissile lignum. Sed vt Feneſtella Martialis scribit, hic primùm venator fuit. Cui cum ferinæ cædis cruenta vastatio, & solitudinem vagabunda errando cursilitas displiceret, plúsque etiam videns contheroletas suos, id est Actæonem, Adonin, Hippolytum, miserandæ necis functos interitu, artis pristinæ affectui mittens repudium, agriculturam affectatus est, ob quam rem matrem quasi terram omnium genitricem amasse dicitur. Quo labore consumptus etiam ad maciem peruenisse fertur. & quia cunctis venatoribus de pristinæ artis opprobrio detrahebat, ferram quasi maliloquium dicitur reperisse. Matrem etiam Polycasten habuit, quasi polycarpen, quod nos latinè multifructam dicimus, id est terram.

Actæon.

CVriositas semper periculorum germana, detrimenta suis amatoribus nouit magis parturire quã gaudia. Actæon denique venator Dianam lauantem vidisse dicitur: qui in ceruum conuersus, à canibus suis non agnitus, eorum morsibus deuoratus est. Anaximenes (qui de picturis antiquis disseruit) in lib. 2. ait, venationem Actæonem dilexisse: qui cum ad maturam peruenisset ætatem, consideratis venationum periculis, id est, quasi nudam artis suæ rationem videns, timidus factus est: vnde & cor cerui habere dicitur. vnde & Homerus ait: οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο, id est, ebrioſe, oculos canis habens, & cor cerui. Sed dum peri-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

culum venandi fugeret, affectum tamen canũ non dimisit: quos inaniter pascendo penè omnem substantiã perdidit. ob hanc rem à canibus suis deuoratus dicitur esse.

De Hero, & Leandro.

AMor cum periculo sæpe concordat: & dum ad illud solum natat quod diligit: nũquam videt, quod expedit. ἔρως enim Græcè amor dicitur. Leandron verò dici voluerunt, quasi λύσιν ἀνδρῶν, id est virorum solutionem. Solutio enim viri amorem parturit. Sed natat nocte, id est obscuro tempore tentat pericula. Hero quoque in amoris similitudine fingitur lucernam ferre. & quid aliud amor, nisi flammam fert, & desiderantibus periculosam viam ostendit: citò tamen extinguitur, quia iuuenilis amor non diu perdurat. denique nudus natat, illa videlicet causa, quòd suos affectatores amor & nudare nouerit, & periculis sicut in mari iactare. Nam extincta lucerna, vtriusque mors est procurata maritima: hoc in euidenti significans, quòd in vtroque sexu vapore ætatis extincto, libido commoritur. In mari verò mortui feruntur, velut in humore frigidæ senectutis. omnis enim caloratæ iuuentutis igniculus tepidæ veternositatis algescit in senio.

De Berecynthia, & Atti.

DEcepta Græcia credulitate dæmonum potius quã deorum; nunquam deterius suis diis reponeret, quàm vt eorum matrem veternosam anum, non solum puerilem amatu, quantum etiam fingerent Zelotypam. Tantum enim Zeli succensa anus inuidiosa flagrauit; quæ nec suis vtilitatibus furiosa pepercit, vt vnde fructũ sperabat libidinis, illud veterana succideret meretrix. Et quamuis apud muliebres animos libido obtineat regnũ, tamen etiam inuicta libidine Zelus obtinet dominatũ. Berecynthia enim mater deorum Attin puerum formosissimum amasse dicitur, quem zelo succensa castrando semimasculum fecit. Quid ergo sibi in his Græcia sentire voluerit, edicamus. Berecynthiam dici voluêre, quasi mortuam dominam. Ideo matrem deorum, quod Deos nuncupari per superbiam voluêre. Ideo eos in Olympo habitantes, quasi excelsos & superbos. ideo & dæmonas nuncupant secundum Homer. qui dicit, μετὰ δ' ἄρα μο-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

νας ἄλλους, id est post deos alios. δῆμος enim Græcè populus dicitur: is dicitur vnus: & quia populos subdere cupiebant, & soli super populos esse, dæmones dicti sunt. Ideo & apud Romanos Indigetes. Ergo Berecynthiam montibus præesse dixerunt Bernicynthos. Cynthos enim Attica lingua flos nuncupatur: vnde hiacynthus dicitur, quasi ἰάκυνθος. quod nos Latinè solus flos dicimus, quasi omnibus perfectior. Nã & Epicharmus ita ait: παγκάρπιος στέφανος, καὶ περὶ ἀκτῶν προβαττεῖ ἡ χρυσάλος. id est, florigera corona, atque è litoribus procedit chrysalus. Itaque florem quamuis quilibet amet, tamen abscindit, vt Berecynthia in Attin fecit, † athis enim Græcè flos dicitur, vt Sosides Atticus in libro Theologumenon, quem appellauit, scribit matrem Deûm, in modum potentiæ voluisse poni: vnde Cybele dicitur quasi cydos baleon, id est gloriæ firmitas. vnde & Homer. ait: Cui Iupiter gloriam donauerat. Ergo ideo turrita pingitur, quod omnis potentiæ elatio sit in capite. Ideo leonum currui præsidens, quia omnis potentia regno ornata sit. Sceptrum etiam fert, quòd omnis potentia vicina regno sit. Ob hanc rem etiam mater Deûm dicta est. illud nihilominus ostendere volentes, quòd siue Indigetes, siue dij, siue dæmones apud antiquos à diuitiis dicti sunt. ergo potẽtia diuitum mater est. vnde & Homerus Agamemnonẽ considerans, ait: ἀτρείδη τέο δ' αὐτ' ἐπιμέμφεαι ἠδὲ χατίζεις. Nec non etiam Euripides consimilans Tantalum Ioui in tragœdia Electrę ait: Beatus ille, nec inuideo fortunas eius Iouis æqualis, vt dicitur Tantalus. Ergo potentiæ gloria semper & amore torretur, & liuore torquetur: citóque abscindit quod diligit, dum tamen amputet illud, quod odit. Denique omnis nunc vsque potentia nescit circa suos diuturnum seruare affectum: & quod amauerit citò, aut celando amputat, aut fastidiendo horrescit. & Attin dici voluerunt quasi ἔθος. ἔθος enim Græcè consuetudo dicitur. Ergo quantuscunque amor sit, potentibus stabilis esse non nouit.

Anthos

De Psychi, & Cupidine.

APulcius in libris Metamorphoseon hanc fabulam planissimè designauit, dicens esse in quadam ciuitate regem & reginam. habere tres filias, duas natu ma-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

iores, esse temperata specie: iuniorem tam magnificæ esse figuræ, vt crederetur Venus esse terrestris. Denique duabus maioribus quæ erant temperata specie, connubio Venere, illam verò veluti deam, non quisquam amare ausus, quàm venerari pronus, atque hostiis sibimet deprecari. Contaminata ergo honoris maiestate, Venus succensa inuidia, Cupidinem petit, vt in contumacem formam sæueriter vindicaret. Ille ad matris vltionem aduenies, visam puellam adamauit: pœna enim in affectum conuersa est, & vt magnificus iaculator ipse se suo telo percussit. Itaque Apollinis denunciatione iubetur puella in montis cacumine sola dimitti, velut feralibus deducta exequiis, pennato serpenti sponso destinari. perfecto namque choragio puella per montis decliuia Zephyri flantis leni vectura delapsa, in quandam domũ auream rapitur, quæ preciosa sine precio, sola consideratione laude deficiente poterat existimari. Ibique vocibus tantummodo seruientibus, ignota atque mansionario vtebatur coniugio. Nocte enim aduenies maritus, Veneris præliis obscurè peractis, vt inuise vespertinus aduenerat, ita crepusculo incognitus etiam discedebat. Habuit ergo vocale seruitium, ventosum dominium, nocturnum commercium, ignotum coniugium. Sed ad huius mortem deflendam sorores aduenient: montisque conscenso cacumine, germanum lugubri voce flagitabant vocabulum. & quamuis ille coniunx lucifuga sororios ei comminando vetaret aspectus, tamen consanguineæ charitatis inuincibilis ardor maritale obumbrauit imperium. Zephyri ergo flagrantis auræ anhelante vectura ad semet sororios perduxit affectus: eatúmque venenosis consiliis de mariti forma quærenda consentiens, curiositatem suæ salutis nouercam arripuit: & facillimam credulitatem, quæ semper deceptionum mater est, postposito cautelæ suffragio arripuit. denique credens sororibus se marito serpenti coniunctam, velut bestiam interfectura nouaculam sub puluinari abscondit, lucernámque modio contegit. Cúmque altum saporem maritus extenderet, illa ferro armata, lucernáque modio custodita erupta, Cupidine cognito, dum immodesto amoris torretur

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

affectu, scintillantis olei desputamento maritum succendit. Fugiensque Cupido, multa super curiositate puellæ increpitans, domo extorrem ac profugam dereliquit. Tandem multis iactata venenis, persecutionibus, postea Ioue petente, in coniugio Cupidinem accepit. Poteram quidem totius fabulæ ordinem hoc libello percurrere, qualiter & ad infernum descenderit, & ex Stygis aquis vndam delibauerit, & solis armenta vellere spoliauerit, & seminum germina confusa discreuerit, & de Proserpinæ pulchritudine particulam moritura præsumpserit. Sed quia hæc Saturantius & Apuleius pene duorum continentia librorum tantam falsitatum congeriem enarrauerit, & Aristophantes Athenæus in libris, qui Dyserestia nuncupantur, hanc fabulam enormi verborum circuitu discere cupientibus prodiderit: ob hanc rem superuacuum duximus ab aliis digesta nostris inserere libris, ne nostra opera aut propriis exularemus officiis, aut alienis adiiceremus negociis. Sed dum his, qui fabulam legent, in nostra hæc transeat, sciturus quòd sibi illorum falsitas sentire voluerit. Ciuitatem posuerunt quasi in modum mundi, in qua regem & reginam velut Deum & materiam posuerunt. quibus tres addunt, carnem vltrò metantem, quam libertatem arbitrij dicimus, & animam: ψυχὴ enim Græcè anima dicitur. quam ideo iuniorem voluerunt, quòd corpori iam facto postea inclytam esse dicebant. Hanc igitur ideo pulchriorem, quòd & libertate superior, & carne nobilior. huic inuidet Venus, quasi libido, ad quam perdendam Cupidinem mittit. Sed quia cupiditas est boni & mali, cupiditas animam diligit, & ei velut in coniunctionem miscetur: quam persuadet, ne suam faciem videat, id est cupiditatis delectamenta discat. vnde & Adam, quamuis videat nudum se, non videt, donec de concupiscentiæ arbore comedat. Néve suis sororibus, id est carni & libertati, de suæ formæ curiositate perdiscenda consentiat: sed illarum compulsamento percita, lucernam de submodio eiecit, id est desiderij flammam in pectore absconsam depellit, visam taliter dulcem amat, ac diligit. quam ideo lucernæ ebullitione dicitur incendisse, quia omnis cupiditas quantum diligitur,

diligitur, tantum ardescit, & peccatricem suæ carni confingit maculam. ergo quasi cupiditate nudata, ex potenti fortuna eruitur, & periculis iactatur, & regia domo expellitur. Sed nos, quia longum est, vt dixi, omnia persequi, tenorem dedimus sentiendi. Si quis verò in Apuleio ipsam fabulam legerit, nostra expositionis materia, quæ non diximus, ipse reliqua cognoscat.

De Peleo, & Thetide.

THetidem dici voluerũt aquam. Iupiter, quasi deus, coniungit Peleo: πηλὸς enim græcè lutum dicitur. ergo terram cum aqua commixtam volunt homines genuisse: vnde & Iouem cum Thetide voluisse concumbere dicunt, & prohibitum esse, ne maiorem se genuisset, qui eum de regno expelleret. Ignis enim, id est Iupiter, si cum aqua coeat, aquæ virtute extinguitur. Ergo in coniunctione aquæ & terræ, id est Thetidis & Pelei discordia, sola non petitur: illa videlicet causa, aut quòd concordia vtrorumque elementorum homo gignatur. Nam & in competentia illa indicat, quod Peleus, vt terra, id est caro, Thetis vt aqua, id est humor, Iupiter qui vtraque gignit, vt ignis, id est anima. ergo in conceptione hominis & elementorum, iugalitates tres (vt suprà diximus) vitæ certantur. Nam & discordia malum aureum iecisse dicitur, id est cupiditatem: illa videlicet causa, quòd in malo aureo est quod videas, non est quod comedas. Sicut cupiditas nouit habere, non nouit frui. Omnes etiam deos Iupiter ad nuptias dicitur conuocasse, illa de causa, quòd putarent ethnici singulas partes in homine deos singulos obtinere, vt Iouem caput, Mineruam oculos, Iunonem brachia, pectus Neptunum, cinctum Martem, renes & inguina Venerem, pedes Mercurium. Sicut Democrites in Physiologumenon scripsit. vnde & Homerus ait: ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος δῖι τερπικεράννῳ ἄρσει δὲ ζώνην, στέρνον δὲ ποσειδάωνι. id est: Caput & oculos similes Ioui fulmine delectanti, Marti cingulum, & pectus Neptuno. Nam & Tyberianus in Prometheo ait, deos singula sua homini tribuisse. Denique, natum Achillem velut hominem perfectum, mater in aquas intingit Stygias, id est durum contra omnes labores munit: solum ei ta-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

lum non tetigit. nihilominus illud phyſicum ſignificare volentes, quòd venæ quæ in talo ſunt, ad renum, femorum, atque virilium rationem pertineant. vnde & aliquæ venæ vſque ad pollicem tendunt. quod tractantes & phyſici, & mulieres ad obtinendos partus, & iſchiacos eodem phlebotomant loco. & emplaſtrum tauricum, quem ſtiſiden Aphricanus in Aſtroſophiſtes vocauit, pollici & talo imponendum præcepit. Nam & Orpheus illum eſſe principalem libidinis indicat locum. Nam denique in entherocilicis & iiſdem locis cauteria ponenda præcipiunt. Ergo monſtrat quòd humana virtus, quamuis ad omnia munita, tamen libidinis ictibus ſubiacet patula. vnde & ad Lycomedis regiam datur vt nutriretur, quaſi ad luxuriæ regnum. Lycomeden enim græcè quaſi γλυκὺ μηδὲν, id eſt dulce nihilum. Omnis enim libido & dulcis & nihil eſt. Denique & amore Polyxenæ periit, & pro libidine per talũ occiditur. Polyxene enim græcè multorum peregrina dicitur: ſeu quòd amor peregrinari faciat mentes ab ingenio ſuo, ſeu quòd apud multos libido vt peregrinabunda vagetur.

De Myrrha, & Adoni.

MYrrha patrem ſuum amaſſe dicitur, cum quo ebriato concubuit. cúmque eam pater vtero plenã reſciſſet, cognito crimine, euaginato eam perſequi cœpit gladio. Illa in arborem myrrham cõuerſa eſt. quam arborem pater gladio percutiens, Adon exinde natus eſt. Quid verò ſibi hæc fabula ſentiat, edicamus. Myrrha genus eſt arboris, de qua ſuccus ipſe exudat, hæc patrem amaſſe dicitur. Iſtæ arbores in India ſunt, quæ ſolis caloribus cremantur. & quia patrem omnium rerum ſolem eſſe dicebant, cuius opitulatu cuncta & germinum adoleſcit natiuitas, ideo & patrem amaſſe dicitur: dumque grandioris fuerit roboris, ſolis ardoribus crepans, rhagades efficit, per quas ſuccum deſudat, quod myrrha dicitur: & redolentibus lachrymoſa guttulis, fletus ſuaues ſciſſuris hiantibus iaculatur. vnde Adonem genuiſſe fertur. Adon græcè ſuauitas dicitur. & quia hæc ſpecies odore ſuauis eſt, Adonem dicitur genuiſſe. Ideo autem Venerem amaſſe dicunt, quòd hoc genus pigmenti ſit valde feruidum. Vnde Petronius Arbiter ad libidinis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

concitamentum, myrrhinum se poculum bibisse refert. Nam & Sutrius comœdiarum scriptor introducit Glyceram meretricem dicentem: Myrrhinum mihi adfers, quo virilibus armis occursem fortiuscula.

De Apolline, & Marsya.

MInerua tibias ex osse inuenit, quibus cum in conuiuio deorum ceciniſſet, cúmque eius tumentes buccas di omnes irriſiſſent, illa ad Tritonem paludem pergens, in aqua faciem ſuam ſpeculatur, dum turpia adiudicaſſet buccarum, in flumina tibias eiecit. quibus Marſya repertis, doctior factus, prouocauit Apollinem concertaturum de cantibus, ſibíque Midam regem iudicem deligunt: quem Apollo, cum non rectè iudicaſſet, aſininis auribus depraſtauit. Ille criminis ſui notam tōſori tamen oſtendit, præcipiens ei, vt ſi crimen eius celaret, eum participem regni efficere. Ille ſecretum domini ſui in terram fodit, & in defoſſo terræ duxit & operuit. In eodem loco calamus natus eſt, vnde ſibi paſtor tibiam faciens, quæ cum percutiebatur, dicebat, Mida rex aures aſinales habet, nihilominus quàm quòd ex terra conceperat. Vnde & Perronius Arbiter:

Sic commiſſa ferens auidis referare miniſter,
Fodit humum, regiſque latentes produdit aures.
Concepit nam terra ſonum, calamique loquentes:
Inuenêre Midam qualem conceperat index.

Nunc ergo huius myſticæ fabulæ interius cerebrum inquiramus. A muſicis hæc reperta fabula, vt Orpheus in Theogonia ſcribit. Muſici enim duos artis ſuæ poſuerunt ordines, tertium verò quaſi ex neceſſitate adiicientes, vt Hermes Trimegiſtus aiſt, ἢ ἀδόντων, ἢ ψαλλομένων, ἢ αὐλομένων. hoc eſt, aut cantantium, aut citharizantium, aut tibicinantium. Prima eſt ergo viua vox, quæ ſibi in omnibus muſicis neceſſitatibus celerrima ſubuenit. poteſt etiam lemmata ſubrigere, & parallelos concordare, & diſtonias mollire, phthongos iuuare, & ornare chromata. Sequitur ſecunda cithara. quamuis enim de his rebus diſexaphexis dicunt, ſicut Mariandes ſcribit, multa de his faciat, tamen aliqua non implet, quæ viua vox poteſt. Limmata enim facta non *ſchiſma* erigit, qui † liſmata in ſe cathenata non implet. At verò

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tibias artis muſicæ partem extremam poterit adimplere. Cithara enim ſymphoniarum gradus habet quinque, ſecundum quod Pythagoras ait, dum numerorum rhythmicos modulos ad ſymphoniarum adduxiſſet cõcordiam. Prima enim ſymphonia eſt diapaſon, quod eſt in arithmeticis diplaſion, quod nos in latinis vnum ad ſecundum dicimus. ſecunda ſymphonia diapente, quod eſt in arithmeticis hemiolius, quod nos in latinis duo ad ternum nuncupamus. tertia ſymphonia diateſſaron, quod eſt in arithmeticis epitritos, id eſt tertius ad quartum. quarta ſymphonia dicitur tonus, quod apud arithmeticos epogdous vocatur, apud nos quintum ad quartum. & quoniam vltrà arithmeticus ordo progredi non patitur, propter nouenarium limitem, quia decimus alterius ordinis primus gradus eſt: contigit ergo vt habeat quintam ſymphoniam, quæ harmonia nuncupatur, id eſt octo ad nouem. Nullam enim vltra numerum coniunctionem inuenies. habet igitur muſica partes ſeptem, id eſt genera, diaſtemata, ſyſtemata, phthongos, tonos, metabolas, & † mclumpæas. vnde & Vergilius in 6. ait:

Nec non Threïcius longa cum veſte ſacerdos,
Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum.

In arithmeticis enim plenitudo formulæ eſt, vt eſt in geometricis tonus. Vox verò habet gradus ſymphoniarum in numeris, quantum natura dotauerit ipſam vocem, vt habeat arſis & theſis, quas nos latinè elationes & iectiones dicimus. Tibia verò vix vnam & dimidiam perficit ſymphoniam. Vna enim ſymphonia quinque ſymphonias habet. ergo poſt artem muſicam Minerua reperit tibias, quas omnis doctus in muſicis ſonet. has propter ſonorum deſpuit paupertatem. Inflatas verò buccas ideo riſiſſe dicuntur, quòd tibia ventoſè in muſicis ſonet: & idiomatum proprietate amiſſa, ſibilet potius rem, quàm enunciet. Ideo illam iniuſtè ſuffiantem omnis quicunquè eſt doctor ridet. vnde eas & Minerua, id eſt ſapientia exprobrans proiicit, quas Marſya aſſumit. Marſya enim græcè, quaſi *μωρὸς*, id eſt ſtultus, ſolus qui in arte muſica tibiam præponere voluit citharæ: vnde & cũ porcina pingitur cauda. Sed his

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

duobus certantibus, Mida rex resident. Mida enim Græcè, quasi μηδὲν εἰδὼν dicitur: quod nos Latinè, nihil sciens dicimus. ideo etiã asininis auribus dicitur, quia omnis discernendi ignarus, nihil differt ab asino. ob hanc etiam rem & seruum eius auriculas referunt prodidisse. Ingenium enim nostrum seruum habere debemus, ad omnia quæ volumus obsequentem, & nostra secreta celantem. Quod autem per cannam perdidit, per fistulam gutturis loquendo significat. Quod verò pastor audit: pastores sunt illi, qui aliena sulcãdo subtilius pascunt.

Orpheus.

ORpheus Eurydicen nympham amauit, quam sono citharæ mulcens vxorem duxit. Hanc Aristæus pastor dum amans sequitur, illa fugiens in serpentem incidit, & mortua est. postquam maritus ad inferos descendit, & legem accepit, ne eam conuersus aspiceret. Quam conuersus aspiciens, iterum perdidit. Hæc igitur fabula artis est musicæ designatio. Orpheus dicitur ὡραία φωνή, id est oprima vox. Eurydicè verò, profunda diiudicatio. In omnibus igitur artibus sunt primæ artes, sunt secundæ: vt in puerilibus literis, prima abecedaria, secunda nota. In grammaticis prima lectio, secunda articulatio. In rhetoricis prima rhetorica, secunda dialectica. In geómetricis, prima geometria, secunda arithmetica. In astrologicis prima mathesis, secũda astronomia. In medicinis prima gnostice, secunda verò mantice. In aruspicinis prima aruspicina, secunda paralysis. In musicis prima musica, secunda apotelesmatica. de quibus omnibus breuiter rationem perstringam, necesse est. Aliud est enim apud grammaticos aliena agnoscere, aliud est sua efficere. Apud rhetores verò aliud profuso & libero cursu effrenata loquacitas, aliud constricta virtutis indagandæ curiosa nexilitas. Apud astrologos aliud est astrorum ac siderum cursus effectúsque cognoscere, aliud significata traducere. In medicinis aliud est morborum agnoscere meritum, aliud infirmitatis venientem concursum mederi. In geometricis aliud formulas lineásque depingere, aliud numeros formulis coaptare. In aruspicinis aliud est fibrarum particularúmque inspectio, aliud secundum Batriadem eue-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tuum immutatio. In muſicis aliud verò eſt harmonia phthongorum, ſyſtematũ, & diaſtematum: aliud effectus ſonorũ virtúſque verborum. Vocis ergo pulchritudo interna artis ſecreta, virtutem etiam myſticam verborũ attingit. Sed hæc quantum ab optimis amatur, ſicut ab Ariſtæo, (ἄριστον enim Græcè optimum dicitur) tantum ipſa ars coniunctionem hominum vitat, quæ quidé ſerpentis ictu moritur, quaſi aſtutiæ interceptu ſecretis velut inferis tranſmigratur. Sed poſt hanc artem exquirendam atque elenandã vox canora deſcendit, & quæ aporeleſmaticà, phantaſtica omnia præbet, & modulis tantum in ſecreta latentibus, voluptatum reddit effectus. Dicere enim poſſumus, quòd Dorius tonus aut coiẽs Phrygius torrens, Saturno feras mulcẽs, ſi Ioui aues oblectet. At verò ſi rei expoſitio quæritur, cur hoc veſtigandæ rationis caput immoritur, Ideo ergo & ne eam reſpiciat, prohibetur: & dum videt, amittit. Nam perfectiſſimus Pythagoras dum modulos numeris coaptaret, ſymphoniarúmque pondera terminis Arithmeticis per melos & & rhythmos & modulos ſequeretur, effectus verò rationem reddere non potuit.

Phineus.

PHineus enim in modum auaritiæ ponitur: & à fœnerãdo Phineus dictus eſt. Ideo cæcus, quòd omnis auaritia cæca ſit, quæ ſua non videt: ideo ei harpyię cibos arripiunt. At verò quòd eius prandia ſtercoribus fœdãt, oſtendit fœnerantium vitam, rapinæ ingluiem eſſe ſordidam. ſed has à conſpectu eius Zethus & Calais fugant, quia rapina ei aliquid de ſuo comeſſe non permittit: græcè enim ζητῶν καλὸν inquirens bonum dicitur. Ideo volatici, quia omnis inquiſitio boni nunquam terrenis rebus miſcetur. Ideo Aquilonis venti filij, quia bona inquiſitio ſpiritalis eſt, non carnalis: ergo vemente bonitate, omnis rapina fugatur.

De Alpheo, & Arethuſa.

ALpheus fluuius Arethuſam nympham amauit: quã cum ſequeretur, in fontem cõuerſa eſt. Ille in medius vndis ambulans, nõ immixtus, in ſinum eius immergitur: vnde & apud inferos oblitionem animarum trahere dicitur ἀληθείας φῶς, id eſt veritatis lux. Arethuſa

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

verò, quas ἀριστίδας, id est nobilitas æquitatis. ergo quid amare poterat veritas, nisi æquitatem? quid lux, nisi nobilitatem? & ideo in mari ambulans nec miscetur, quia lucidi veritas omni malorum falsitudine morum circũdata, pollui aliqua commistione non nouit. Sed tamen in sinum æquissimæ potestatis omnis lux veritatis dilabitur. Nam & descendens in infernum, id est in secreta conscientiæ veritatis lux, malarum rerum semper oblitionem importat.

FABII FVLGENTII PLACIADIS VOCVM ANTIQVARVM INTERPRETATIO, CVM *testimonio ad Calcidium.*

NE de tuorum præceptorum, Domine, serie, nostra quicquam euitasse inobedientia putaretur, libellum etiam, quẽ de abstrusis sermonibus parare iussisti in quantũ memoriæ entheca subtrogare potuit, absolutũ retribui: non phaleratis sermonum studẽtes somniis, quã rerum manifestationibus dantes operam lucidandis.

Sandapilam antiqui dici voluerunt feretrum mortuorum, id est loculũ: nonin quo nobilũ corpora, sed in quo plebeiorum atque damnatorum cadauera portabantur. sicut Stesimbrotus Thasius de morte Polycratis regis Samiorum descripsit, dicens: Posteaquam de cruce depositus, sandapila etiam deportatus est.

Vespillones dicti sunt baiulatores. quamuis Antidamus Heracleopolites vespillones dixerit cadauerum nudatores: sicut in historia Alexandri Macedonis scripsit, dicens: plus quàm trecentos cadauerum vespillones rex Perses crucibus affixit. tamen Mnaseas scripsit in Cecrope libro, Apollinem, posteaquam à Ioue vinctus atque interfectus est, à vespillonibus adsepulturam elatum esse.

Pollinctores dicti sũt, qui funera moriẽtia accurãt, vnde

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& Plautus in Menæchmis comœdia ait: Vt pollinctor dixit, qui eum pollinxerat. Pollinctores dicti sunt, quasi pollutorum vnctores, id est cadauerum curatores. vnde & Apuleius in Hermagora ait: Pollincto eius funere domuitionem paramus.

Labeo qui disciplinas Hetruscas Tagetis & Bacchetidis 15. voluminibus explanauit, ita ait: Fibræ iecoris sandaracei coloris dum fuant, manales tunc vereri opus est petras. id est, quas antiqui solebant in modum cylindrorum per limites trahere pro pluuię commutanda inopia.

Diophantus Lacedæmonius, qui de sacris deorũ scripsit, ait apud Athenæus Marti solere sacrificari sacrum, quod ἑκατὸν πεφόνευνα appellatur (si quis enim centum hostes interfeciſſet, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnon) quod sacrificatum est à duobus Cretensibus, vno Locro, id est Tumine Cortynienſi, Proculo Locro: sicut Sosicrates scribit. Sed posteaquam hoc Athenienſibus displicuit, cœperunt efferre porcum castratum, quem nefrendem vocabant, ideſt quasi sine renibus. Et apud Romanos Varro scribit Sicinium Dentatum centies & vicies pugnasse singulari certamine: xicatrices habuisse contrà quadragintaquinque, post tergum nullam: coronas accepisse 26. armillas centum quadraginta: & istum primum sacrum feciſſe Marti,

Bebius Macer, qui fastalia dierum scripsit, ait Iunoni eas quæ geminas parerent oues sacrificare cùm duobus agnis altrinsecus alligatis, quas oues ambiguas vocari, quasi ex vtraque parte agnos habentes.

Priori tempore suggrundaria antiqui dicebant sepulchra infantium, qui nec dum xl. dies impleſſent; qui nec iam busta dici poterant: quia ossa quæ comburerentur, non erant: nec tanta immanitas cadaueris, quia lucus tumeſceret. vnde & Rutilius Geminus in Astyanactis tragœdia ait: Melius suggrundarium miſer quæreres, quàm sepulchrum,

Silicernios dici voluerunt senes iam incuruos, quasi iam sepulchrorũ suorũ silices aſpiciẽtes. Vnde & Cintius Alimetus in hiſtoria de Gorgia Leontino scribit dicens: Qui dum iam silicernius sui finem temporis expectaret, si mori non potuit, tamen infirmitatibus exultat.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Acca Laurentia, Romuli nutrix, consueuerat pro agris semel in anno sacrificare, duodecim † filiis suis sacrificiũ precedentibus. vnde cum vnus mortuus esset, propter nutricis gratiam Romulus in vicem defuncti se succedere pollicetur: vnde & ritus processit, dum duodecim iam deinceps sacrificare, & aruales dici fratres: sicut Rutilius Geminus in libris Pontificalibus memorat.

Manilius Cæstus in libro quem de Deorum hymnis scribit, ait Mineruæ iniuges boues sacrificari, id est iugum nunquam ferentes: illa videlicet causa. quòd & virginitas iugum nesciat maritale, & virtus nunquam sit iugo prementi subiecta.

Semones dici voluerunt deos, quos cœlo nec dignos ascriberent, ob meriti paupertatem: sicut Priapus, Hippo, Vertumnus. nec terrenos eos deputare vellent, per Gratiæ venerationem: sicut Varro in Mystagorum libro ait: Semonéque inferius derelicto, Deum depinnato attollam orationis eloquio.

Pacuuius in Pseudo comœdia inducit Scoparium seruum ancillæ dicentem, Ni ego te blaterare aspicerem, his nuncium iudicassem. Blaterare enim, quasi verba trepidantia metu balbutire dixerunt.

Luscitiosos dici volucre interdiu parum videntes, quos Græci myopes vocant. vnde & Plautus in Mercat. comœdia ait: Mirum lolio victitare te tam vili tritico, quia luscitiosus est. Dicunt enim, quòd lolium comedentibus oculi obscurentur.

Varro in Pontificalibus ait, Tutulos sacerdotes dici breuium deorum. Numa verò Pompilius & ipse de Pontificalibus scribens: Tutulum dici ait pallium, quo sacerdotes caput tectabant, cum ad sacrificium accessissent. sicut & Vergilius ait: Et capite ante aras Phrygio vellatus amictu.

Oriam dicunt nauicellam modicam piscatoriam, vnde & Plaut. in Cacisto ait: Malo huc alligari ad oriam, vt semper piscetur, etsi sit tempestas maxima.

Problema, est propositio in capite libri quæstionaliter posita. vnde & Demosthenes pro Philippo ait. Sed ne quid Græcum te turbet exemplum, ego pro hoc tibi latinum faciam. ait enim, Problematis autenticum gra-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dum tradamus aſtanti, cui noſtra ſubſequens occurſet oratio. Nam & Tertullianus in lib. quem de Fato ſcripſit, ita ait: Redde huic fati primũ problematis mancipatum.

Apuleius in Aſino aureo introducit ſorores Pſyches maritis detrahentes, dicitque, Quouis puero pumiliorẽ & cucurbita glabriorem. Pumilos enim dicunt. molles atque enermes. Glabrum verò, leuem & imberbem.

Sutelam dici voluerunt aſtutiam, quaſi ſubtilis tela. vnde & Plautus in Caſina ait: Poſcis clam me ſutelis tuis eripere Caſinam vxorem proinde vt poſtulas.

Frigutire dicitur, ſubtiliter adgarrire. vnde & Plaut. in Caſina ait, Quid nam frigutis? Et Ennius in Alceſtide comœdia ſic ait: Hæc anus admodum frigutit, nimirum ſauciauit ſe flore Liberi.

Titiuillitium dici voluerunt fila putrida, quæ de telis cadunt. vt Plautus in Caſina ait: Non ego hoc verbum empſitem titiuillitio. id eſt, re admodum viliſſima. Nam & Marcus Cornutus in Satyra ait, Titiuillitij ſal cedo tibi.

Scolponeas dici voluerunt cœſtus plumbo ligatos. vnde & Neuius in Phlemporo comœdia ait: Scolponeis batuenda ſunt huic latera probè. Et Plaut. in Caſ. ſimili modo ait: Melius ſcolponeis, quibus batuetur tibi os ſenex nequiſſime.

Catillare dicitur per alienas domos inſtanter gyrare: à catulis tractum, quod per omnes domos circumeant. Vnde & Propertius: Catillata geris vadimonia publicum proſtibulum. & Plaut. ſimiliter ait: Quin meam vxorem mittam catillatum.

Capularem dici voluerunt ſenem, iam morti contiguum. ſed & reos capulares dicebant, qui capulo digni fuerunt. vnde & Lucilius ait: Pergit capulare cadauer. Et Flaccus Tibullus in Helenæ comœdia ait: Tũne amare audes edentule, & capularis ſenex? Edentulum, quaſi iam ſine dentibus dici voluerunt.

Promos & Condos dici voluerunt cellaritas, eo quòd dentus promant, & intus condant. vnde & Plautus in Aſinaria ait: Ego ſum promus, condus, procurator peni. Penus enim cellarium dicimus.

Suppetias dicimus auxilium, vnde & Memor in tragœ-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dia Herculis ait, Ferte ſuppetias, optimi comites.

Auctionem dici voluerunt venditionem, quaſi quòd & ementem augeat, & vendentem. vnde & Plautus in Curculione comœdia ait: Auctionem facio paraſiticam.

Naſiternam dici voluerunt aquæ vrnam, id eſt vrceũ, vnde & Calphurnius in Phroneſi comœdia ait: Vbi tu naſiternatus aquam petas. & Plautus in Bacchide ait: Affer naſiternam cum aqua foras.

Antiſtare dicimus præcellere. vnde & Criſpinius in Heraclea ait: Diuinis virtutibus antiſtas Alcides.

Stega eſt nauis proſcenium, id eſt tabulatum ſuper quod nautæ ambulant: ſicut Plautus ait, Fortè ego vt in ſtega conſideram,

Lembus eſt genus nauiculæ velociſſimæ, quas dromedas dicimus. ſicut Verg. ait: Quam qui aduerſo vix flumine lembum Remigijs ſubigit. Limbus verò, ora veſtimenti cuiuſque ex auro.

Ramentum dici voluerunt, quaſi quoddam proiectitium purgamentum. vnde & Quintus Fabius Luculius in Epico carmine ait: Viliſſimum ramentum, proluuioſa peſtis.

Diobolares dicuntur viliſſimæ meretrices, quæ ſub paruo ſtipendio proſtant, ſicut Paminatius ait; Diobolare proſtibulum, quam ego vt actutum ductem partitam reddam. Nam & Pacuuius ſimiliter ait: Non ego ita fui, vt nunc ſunt meretrices diobolares, quæ ſuam nũmi cauſa, paruipendunt gratiam.

Veruina eſt genus iaculi longum, quod aliqui vertutum vocant, ſicuti Galbius Baſſus ait in Satyr. Veruina confodiende non te nauci facio. nauci enim pro nihilo dici voluerunt. nam Plautus in Bacchide ait: Si tibi machæra eſt foris, mihi veruina eſt domi: qua quidem te faciam, ſi me irritaueris, confoſſiorem foricina næniæ.

Diuidias dixerunt triſtitias. ſicut Propertius ait: Diuidias mentis conficit omnis amor.

Iuſtitium dicitur luctus publicus. vnde & Fonteius in oratione pro Nucerinis ait, Denique iuſtitium plebi indicitur.

Choragiũ dicitur virginale funus. ſicut Apulei⁹ in meta-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

morphoſeon ait: Choragio itaque perfecto omnes domuitionem parant.

Deſiduò dicitur diurnè. vnde & Varro in Correlaria ait: Diuidiæ mihi fuerunt te abfuiſſe deſiduò.

Flocci dixerunt quaſi nihili. vnde & Plautus ait: Flocci eſt quid rerum geras.

Ientaculum dicitur deguſtatio: ſicut Callimachus in Cæcia, Ientaculum proferre Ioui.

Edulium dicitur ab edendo, id eſt prægustatiua comeſtio. vnde Apuleius in Aſino aureo ait: Eduliis opiparè excepta. Opiparè eſt lucidè, deliciosè.

Tuceta dicuntur eſcæ regiæ. ſicut Callimachus in Piſcis: Ambroſio redolent tuceta ſapore.

Ferculum, miſſum carnium. vnde & Petronius Arbiter ait, Poſtquam ferculum allatum.

Myropolæ dicuntur, qui vnguenta vendunt, & ſunt pigmentarij. vnde & Næuius in Diobolaria ait: Myropola affatim mihi vnguentum largitus eſt, quo me venuſtarem. Adfatim, abundanter dicitur. Venuſtare, exhilarare eſt.

Celocem dicunt genus nauiculæ modiciſſimum, quod blannam dicimus. vnde Apuleius in lib. de Repub. ait: Qui celocem regere nequit, onerariam petit.

Cœlibarum dici voluerunt virginitatis abſtinentiam. vnde & Felix Capella in lib. de Nuptiis Mercurij & Philol. ait: Placuit Mineruæ petere cœlibatum.

Exercitus dicitur contemptus. vnde & Plautus in Milite glorioſo ait: Itaque nos noſtrámque familiam habes exercitam. & vbi ſuprà ait: Plus videas valgiis ſauiis omnes nictantes. Nictare enim, cinnum facere. Valgia enim ſunt labellorum obtortiones in ſupinatione, vel ſublatione peractæ, ſicut & Petronius ait, Abroſo valgiter labello.

Summates, dicuntur viri potentes.

Symplones dicuntur conuiuæ. Nam & amicus ſponſi, qui cum eo per conuiuia ambulat, ſymplator dicitur. Ganeum verò taberna eſt. vnde & Succius in comœdia Piſcatoria ait: Summates viri ſymphones fratri ſunt ganei.

Præſegmina ſunt partes corporis inciſæ. vt Tages in

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aruſpicinis ait, Præſegminibus amputatis.

Congerrones ſunt, qui aliena ad ſe congregant. vnde & apud Romanos Gerones Brutiani dicti ſunt.

Ciſtellam dicunt capſellam. vt Plautus: Ciſtellam effer cum crepundiis: id eſt, cum puerilibus ornamentis.

Antidamas in Moralibus libris ait: Fabrè compactum animal hominem quis ferat, ſic ex re pecuarum, & auerruncaſſit tam eretinas hominum mentes.

Fabrè perfectè dicitur. Auerruncare, eradicare dicitur. Eretinas, teſteas, vel argillaceas. Pecuatum, ſtultum.

Allucinare, dicitur vana ſomniare. Tractum eſt ab allucitis, quos nos conopas dicimus. ſicut Petronius Arbiter ait, Nam centum vernali me allucitæ moleſtabant.

Culeus dicitur ſaccus, in quo rei concluſi in mare mittuntur: ſicut Plautus ait in Vidularia: Iube hunc inſui culeo, atque in altum deportari, ſi vis annonam bonam.

Elogium eſt hæreditas in malo. ſicut Cornelius Tacitus ait in libro Facetiarum: Cæſis itaque motum elogio in filiis derelicto.

Lyxa dicitur mercenarius, vnde Lucanus ait, Stat, dum lyxa bibat.

Sudum dicitur ſerenum. vnde Tyberianus ait: Dureos ſubducit ignes, ſudus oritur lucifer.

Luteum, ſplendidum. Pacuuius in tragœdia Thyeſtis: Non illic luteis aurora bigis.

Abſtemius dicitur obſeruans. ſicut Rubrius in Satyra ait: Abſtemium merulentia fugit Metenia nomen.

Vadatus dicitur obſtrictus, vel ſub fide, vel ſub fidei iuſſione ambulans, ſicut Feneſtella ait: Apud quem Vadarus amicitiæ nodulo tenebatur.

Manubiæ dicuntur ornamenta regum. vnde & Petronius Arbiter ait: Tot regum manubiæ penes fugitiuum reſtiterant.

Aumarium dicitur locus ſecretus publicus, ſicut in theatris, aut circo. vnde & Petronius Arbiter ait: In aumarium me metipſum conieci.

Deleneficus dicitur blandiloquus. vnde & Lucretius comicus in Nummularia ait; Neſcio quorſum mihi eueniant tua verba tam delenefica.

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

PHORNVTI SPECV-
LATIO DE DEORVM NA-
TVRA, IODOCO VELA-
reo interprete.

Cœlum ô fili terram & mare in circum ambit, & quæ in terra ac mari sunt omnia & ob hanc causam, hęc illi cessit appellatio, quum supernè omnium sit terminus, naturámque finiat. Sunt qui dicant ἀπὸ τοῦ ὁρᾶν, hoc est à videndo, οὐρανὸν, id est cœlum vocari. aut ἀπὸ τοῦ ὀρέγειν, eò quòd suppeditet ac feruet omnia. à quo & ianitor appellatur, & exacta custodia. At alij ab eo quod superius videatur, ei etymologiam contexuit. Vocatur autem cum omnibus quæ circumambit mundus, à perfecta absolutáque elegantia. Porrò inter poëtas sunt, qui cœlum incudis filiũ esse dixerint, indefessum circumferentiæ cursum hoc inuolucro obtexentes: aut per hanc etymologiã innuere cupientes, cœlũ corruptioni non subiacere. Nám hos qui morte perierũr, laborasse dicimus. Cęterúm eius essentia est ignea, vt constat ex sole atque aliis astris. Vnde etiam æther appellatur extrema mundi pars, ab ardendo. Sunt tamen qui ἀπὸ τοῦ ἀνωθεῖν, hoc est ab eo quod suprà currat, nó men tulisse dicant: hoc est, quod cum strepitu atque impetu feratur, quum & astra quasi instabilia, nec vnquam stantia, sed semper commota. Imò etiam consentaneum est, & deos ἀπὸ τῆς θέσεως id est à positione fortitos esse appellationem. primum enim veteres deos existimarunt esse, quos constanter ac fixè ferri deprehenderunt: his siderum mutationis causam, atque adeò salutis omnium rerum tribuentes: & sic essent dij θετῆρες, id est constitutores & conditores omnium rerum.

De Ioue.

QVemadmodum nos anima gubernamur, sic & mũdus animam habet, quę vindicet illum ab interitu: & hæc vocatur Iupiter. Sed dictus est Iupiter imperare

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

omnibus, aut quia seruet, ac vitæ causa sit animantibus: aut quia in nos, tanquã anima & natura, imperium obtineat. Porrò Iouem ipsum appellamus, quòd per illã stent seruentúrque omnia. Nec desunt apud quos Ζὴν appelletur, fortassis ἀπὸ τοῦ ζέειν, id est rigando terram, quódque vitali humore animantia impertiat. Cæterùm in cœlo habitare dicitur, quando hic præcipua est pars animæ mundi. etenim nostræ etiam animæ sunt ignis.

De Iunone.

DEinde soror pariter & coniunx huic tribuitur Iuno quæ aër est. Coniungitur enim statim ipsi, & cohæret, à terra sublata. illo enim cum ea coeunte & eodẽ momento fiunt. nam ipsa essentia in tenuissimum diffluens, ignémque & aëra constituit. Et hanc ob causam Rheam horũ esse matrem fabulati sunt, patrem autem Saturnũ: siue quòd intensis temporis mensuris hæc fiant: aut quia ob materiæ commistionem, ac ebullitionem, elementorum discrimen reddatur. aut quia (quod rationi est magis consentaneum) tunc aër generetur, quando ex igni mota est natura ad res implendas, atque conficiendas.

De Neptuno.

CÆterùm ob hanc causam & Neptunum dicebant veteres Saturni & Rheæ esse filium. Etenim & aqua ex dicta commutatione generatur. nam ποσειδῶν, id est Neptunus, est efficiens vis humidi in terra, ac circum terram. Siue à potu sic appellata, & ab eo quòd potum suppediter. Aut iuxta aliam rationem ποσειδῶν Neptunus dicitur, ob commotam atque conturbatam eius proprietatem.

De Plutone.

DEinde & horum frater esse dicitur Pluto. hic omnium est crassissimus, ac maximè vicinus terræ aër. nam statim atque nascitur, incipit res ipsas diffundere atque implere, secundum naturæ suæ rationem. Vocatur autem ᾅδης, infernus, vel quòd per se videri nequeat: vnde etiã diuidentes, ἀΐδα vocamus ipsum. Aut per antiphrasin, quasi nobis morte placens. Porrò & Pluto nominatus est, quòd quum omnia sint interitura, nihil sit quod non postremò ad ipsum deducatur, atque eius possessio fiat.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Rhea.

AT Rheæ iuxta datum fluxum confictæ, non iniuria iam imbrium cauſam aſſignant, quòd vt plurimum cum tonitru atque fulmine fieri conſueuit. Et hanc inducunt tympanis & cymbalis, & fulmine aut lãpadibus gaudentem. Quum verò ab æthere funduntur imbres, conſpiciuntur ſæpius è montibus deſcendere. nam primò Idam cognominarunt altum eius montem, & quem procul datur cernere, montanam videlicet eam appellantes. Et generoſiſſima quæ in montibus degant animalia, leones illi ſubigunt: fortaſſis, vel quòd aura tempeſtuoſa agreſte quid repræſentet, deinde ignea circum poſita eſt corona: aut quod ab initio in montibus conditæ ſint ciuitates, munitionis gratia: aut quod princeps eſt primæ præcipuæque mundi eſſentiæ. Porrò ei cor ſuſpendunt: innuentes ipſam viralis exortus cauſam extitiſſe. Ob quod etiam alias quaſdam figuras ei ante pectus propenderunt, vt quæ ipſa rerum ſit varietas, ac coloribus omnifariis diſtinguatur. Porrò videtur eadem eſſe hæc quæ apud Syros Artaga dicitur, quam per columbarum ac piſcium abſtinentiam colunt, & declarantes ignem & aquam eſſe, quæ maximè eſſentiæ electionem dant in propatulum. At hæc propriè dicitur Phrygia, quòd præ cæteris apud Phryges colatur, apud quos etiam Galſorum frequens eſt conſeſſus: tale quid fortaſſis innuens, quale apud Græcos de Cœli exectione eſt in fabulis. Siquidem primò dicitur Saturnus deuoraſſe, quoſcunque ex Rhea ſuſtulerat filios: quod certè hunc in modum admodum probabiliter eſt confictum. quandoquidem quæcunque naſcuntur per dictam motus rationem, verſa vice per eadem in periodo pereunt. & tempus huiuſmodi quiddam eſt. Conſumuntur etiam ab ipſo, quæcunque à natura rerum producuntur. Deinde Rheam dicunt nato ſibi Ioue, pro ipſo lapidem faſciis inuolutum obtuliſſe Saturno, hunc ſe peperiſſe addens: illúmque ab eo deuoratum eſſe, ac Ioue enutrito mundi Imperium ceſſiſſe. Cæterùm alio etiam modo hæc eſt ſumpta deuoratio. nam compoſita eſt fabula de mundi generatione, in quorum enutriebatur quæ eum gubernaret natura: & rerum ſummam obtinuit

tinuit tum, quando in medium eius lapis iſte, quem appellamus terram, non ſecus atque ſi deuoratus eſſet, fixus eſt. nullo enim alio pacto ſubſtitiſſent res, niſi hoc eſſent fundamento ſtabilitæ, quum oriantur ac nutriantur hinc omnia.

De Saturno.

INter hæc etiam Saturnus fingitur continuo deſcendiſſe, vt Terræ commiſceretur. Iouem autem hunc execiuiſſe, eiúſque violentiam refrenaſſe. ſiquidem Iupiter ipſum regno eiectum, ad tartara remiſit. Atque hoc fabularum obtentu prætexerunt vniuerſæ generationis ordinem (quem ab implendo diximus Saturnum appellatum eſſe) abundantem aëris fluxum, hactenus factum in terra, contraxiſſe, quum exhalationes conficiat tenuiores. At mundi natura influxus infundens (quam & Iouẽ appellatam diximus) abundantem imperum mutatione cohibuit, & reſtrinxit longius deducens, & ipſi mundo præbens. Neque præter rationem eſt, quòd flexuoſo conſilio Saturnum appellent, his flexuoſis exiſtentibus atque ægrè conſequentibus: quum ille tantos numeros euoluat, ne ad effectum veniant.

De Occano.

CÆterum alia ratione Oceanum dixerũt omniũ eſſe principẽ, nec enim vna de hoc nata eſt fabula. eſt enim, Oceanus, velox nauium circulus, & deinde commutans. At Tethys pinguium rerum ſedes eſt, ac collectio: ſiquidem horum temperatura ac commiſtione res conſiſtunt. nihil enim eſſet, ſi alterum non temperatum ſuperabundaret.

De Ioue.

POſt hęc alio etiam modo Iupiter pater eſſe dicitur & deorum & hominum, eo quod mundi natura horũ ſubſtantiæ ſit cauſa, non ſecus atque patres gignunt ſuos filios. Deinde eum nubicogum ac grandiſtrepum appellant, quod ſupernè nubes cogat & tonitrua, & illinc etiam fulmina & tempeſtates immittat. Alio etiam modo quod cœlum ſortito deo omnia ſuper terram loco tributa ſint. Ad hæc Ægiochus, à concutiendo ægida, vocatus eſt. & ob alias ſimiles ac manifeſtas cauſas, pluuius, & fructifer, & deſcenſor, & fulminator, & alio ſæpius

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

modo ſecundum diuerſam ſententiam appellatur. Seruatorem, & herceum, & multipluuium, & paternum, & hoſpitalem, & poſſeſſorium, & conſultorem, & triumphatorem, & liberum eum appellant, quum quæcunque ei ſunt nomina comprehendi nequeant, quia in omnem potentiam & habitum diffuſus eſt, & omnium autor & ſpeculator habetur. Hunc etiam in modum & iuſtitiæ pater eſſe memoratur. nam ipſe hominum communionem inter res deducit, & leges irrogat, ne ſibi mutuò iniuriam inferant. Deinde & Gratiarum pater eſt. hinc enim ſunt mutuandi atque benefaciendi initia: & temporum, quæ in aëre ſalutares mutationes conficiunt: & aliorum quæ in terra naſcuntur, & à natura nomen habent, moderator ac largitor eſt. Porrò inducunt eum perfecti viri ætate, vbi nec quicquam abundare neque deficere apparet, ſed id quod maturum eſt adeſſe. & hanc ob cauſam perfecta immolant. Cæterùm ſceptrum potentiæ eſt ſignum. Quin & ſæpius vincere fingitur: eminet enim omnibus, nec eſt quod eum ſuperare queat. Deinde ei aquila ſacra eſt, eo quod pennarum velocitate aliis præemineat. Et coronatur olea, quod ſemper vireat ac mollis ſit. & pinguis, aut ob ſimilitudinem glaucoris ad cœlum. Deinde ſunt etiam quibus Alaſtor dicitur. & Palamneus, eo quod de nefariis & infeſtis hominibus ſupplicium ſumat. quorum his quidem nomen inditum eſt, quòd huiuſmodi ſceleribus ſe contaminent, quibus cruciatus ac gemitus imminet: iſtis verò quod manus ſordibus non diluendas reddant.

De Furiis.

HAc etiam ratione natæ ſunt, quæ Erinnes vocantur, peccatorum examinatrices, Megæra, Tiſiphone, & Alecto: dictæ, quod hos deæ odio ac punitione perſequantur, nempe ab ipſis commiſſas cædes ſupplicio plectentes, idque factitantes ſine vlla intermiſſione. porrò reuera ſunt hæ deæ venerandæ, & Eumenides, eo quòd naturæ benignitatem ad homines dirigant, vindicando ſcelera. Ad hæc horrendo ſunt aſpectu, & igni & flagellis perſequuntur impios. Et ſerpentes loco comæ habent, vt hanc iniiciant imaginationem maleficis: fu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

turum esse, vt pro delictis pœnas pendant. Apud inferos sedes finguntur habere, quòd minimè in propatulo sint harum causæ, quódque dignos harum aduentus inexpectatus opprimat.

Amplius de Ioue.

NEc his absonum est quod dicitur, Iouis oculum videre omnia, atque omnia audire. quo enim pacto fieri potis est, vt quicquam horum quæ in mundo gerantur, lateat omnia gubernantem potentiam? Porrò etiam mitem appellant Iouem, nempe placabilem esse his, qui è vita scelerata pedem retrahant: non enim ita erga eos est affectus, vt reconciliari nequiret: quam ob causam & placabiles Iouis aræ sunt.

De Supplicationibus.

ETiam Preces Iouis esse filias dicit Poëta, & quidem claudicantes: quòd se in genua deiiciãt, qui preces faciunt. Deinde etiam eorum imbecillitati & rugas addit. Ad hæc debili & obliquo esse visu, quòd ad quædam semper connitentur. Postremò supplicandi necessitate deuinctas esse. Amplius deliniat Poëta Preces tanquam deas quasdam. Claudas quidem vocat, quod tardè & vix progrediantur. & his supplices esse quos primò iniuria læserint: rugosas certè, & visu obliquo, quòd affectos iniuria ægrè & fronte neutiquam læta intueri possent, quos veniam petunt. Ad hæc Iouis esse filias, quod venerandæ sint.

De Parcis.

IVpiter certè etiam fatum est, eo quòd distributio sit inuisibilis eorum quæ vnicuique adiiciuntur. hinc iam & aliæ partes, Μοῖραι, id est Parcæ appellatæ sunt. αἶσα, est eorum quæ fiunt latens & incognita causa. iam enim manifesta est, quæ in singulis delitescit obscuritas: aut, vt veteres opinati sunt, ea quæ semper est. at εἱμαρμένη est, secundum quam fatatum comprehensúmque est quicquid in elementi ordine, terminum haudquaquam habentis fit: quæ & prima comprehensio, non secus atque si in cathena continet. Porrò necessitas est, quam agere aut superare

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

non datur: ſiquidem omnia quæ fiunt, ad hanc recipiunt reductionem. Cęterùm alio modo tres inducuntur Parcæ, ſecũdũ tres tẽporis partes: & vna eſt Clotho appellata, quòd circũuolutioni rerũ primordia non ſunt diſſimilia, quum alia contingant aliis. quamobrem & nere eam fingunt veruſtiſſimi quique. Aliam autem Lacheſim, eo quòd ſortis caſui quæ cuique contingunt, non ſunt diſſimilia. ac tertia Atropos, quòd ἄτρεπτος, id eſt ineuitabilia ſint, quæ ab illa ſtatuuntur. ſic harum potentię propriæ videntur tres ſortitas eſſe appellationes. Eadem autem eſt & Adraſtia, ſiue quòd vitari ac deflecti nequeat, ſic nominata: ſiue quòd ſemper quę ad ſe ſpectant, faciat, tanquam ſemper agens: aut particula priuatiua vehemẽtiam declarante, vt ἄξυλος ὕλη, id eſt ſylua lignis abundans: nam eſt multa agens. Nemeſis ἀπὸ τῆς νεμέσεως id eſt ab vlciſcendo nomen traxit. Opis autem ἀπὸ τοῦ λανθάνειν ὄπισθεν: quia à tergo lateat, & obſeruet quæ à nobis geruntur, puniatque quæ punitione ſunt digna.

De Muſis.

CÆterùm ex Mnemoſyne Muſas ſuſtuliſſe dicitur Iupiter, quando & literarum politiorum dux eſt: quas certè non niſi exacta cura atque detentione ſuſcipere datur, & ſunt ad vitam bene tranſigendam maximè neceſſariæ. At Muſæ vocantur ἀπὸ τῆς μώσεως, ab inquiſitione: quemadmodum dictum eſt: Ne mollia inquiras, vt ne dura habeas. Sed nouem numero ſunt, quòd quos in ſuorum numerum cooptarint, triangulares (vt dicit quidam) reddant. talis enim eſt nonarius numerus, generationem quandam ſua natura innuens: ac videtur à perfectione primi numeri particeps eſſe. ετiã quibuſdam duæ ſolum eſſe dicuntur, aliis iterum tres, aut aliis quatuor, ſed aliis iterum quinque. Tres quidem ob prædictam ternionis perfectionem: aut quod tria ſpeculationum genera ſunt, quibus tota philoſophiæ ratio impletur, duo quidem in ſpeculando & faciendo ea quibus opus eſt conſiſtunt: & duobus his comprehenditur eruditio. Quartum & quintum genus fortaſſis quòd vetuſta muſicorum inſtrumenta tantos habuerunt ſonos. Deinde inducuntur mulieres, quia virtutes & diſciplina

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

fortè fortuna muliebres nomenclaturas habebant. eſtque illud euidentiſſimum argumentum, multarum rerum cognitionem vbertim adeſſe. & iam dices licebit, id ob fertilitatem factitatum eſſe, quæ animi cognitione conficitur. Ad hæc, conſtant & incedunt vnà ad innuendum virtutes inſeparabiles atque indiuulſas eſſe. deinde ſemper deorum hymnis atque miniſterio ſunt maximè intentæ: ſiquidem principium atque adeò elementum totius eruditionis eſt, ad diuina oculos perpetuò defixos tenere, atque id vitę factum exemplar habere in ore. Cæterùm alio modo: Clio quidem vna eſt Muſarum, quòd κλέος, id eſt gloriam adipiſcantur literati, quódque aliòs laude celebrent. Euterpia autem, quòd dictorum conuerſatio delectabilis ſit ac ſuauis. Deinde Thalia, ſiue quòd horum vita vigeat ac floreat, aut quòd menſæ virtutem habeant, ſcitè & doctè in conuiuiis verſantes. Melpomene à cantu & ſuaui, quæ carmini adeſt, voce. nam ab omnibus celebrantur boni, atque ipſi deos celebrant, & priſcos viros. Terpſichore, quod meliorem vitæ partem delectatione ac gaudio tranſmittant: aut quòd delectationem adferre videantur conuerſantibus, vna voculæ litera ſuperflua: aut fortaſſis, quia compoſitis à literatis viris carminibus, choreas diis compoſuerunt veteres. Erato vel ab amore nomen tulerit, quòd vniuerſæ philoſophiæ generi adeſt: vel ab interrogandi atque reſpondendi potentia. nam manifeſtum eſt, ratiocinandi quoque artis peritos eſſe ſtudioſos. Polymnia, aut eſt celebrata virtus, aut potius quæ muſtos celebret: ac quæcunque à maioribus cantata ſunt, reſumat: quæque in poëmatis atque aliis commentariis eſt, hiſtoriæ curam gerat. Vrania eſt circa cœleſtia, atque adeò vniuerſam rerum naturam ſcientia. nam vniuerſum mundum cœlum vocabant veteres. Calliope eſt rhetorica, ſuaui voce ac dictione venuſta præcellens, per quam rempubl. adminiſtrant, & populum hortationibus euibrant, perſuaſione & non vi ad id quod cupiũt ducentes: quam ob cauſam, hanc maximè reges ſimulac probos viros comitari dicunt. Certè huic tribuuntur varia, quòd cuiuſque declaret opera, nempe concinna eſſe, ac concinentem & conſentientem ſibi eſſe bonorum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

vitam. Deinde his se socium adiungit Apollo, ob musices communionem. nam & hic memoratur, citharae scire causam paulò post cognosces. Ac in montibus venationi vacare traduntur: quandoquidem solitariam agere vitam, & crebrò ad loca à promiscua consuetudine remota, ac arbitris libera secedere consueuerunt hi, qui philosophiæ nomen dederunt: qua fine, iuxta Comicũ, nihil honesti in solitaria vita inueneris. At huius rei gratia, etiam has numero nouem dicitur Iupiter cum Mnemosyne congressus sustuliſſe. etenim nocturna his opus est meditatione, quæ ad eruditionem spectent, siquidem nullam ob aliam causam poëtæ noctem vocarunt Euphronen, quàm διὰ τὸ εὖφρονεῖν, quòd noctu accuratius præstúsque res meditemur. quemadmodum etiam Epicharmus: Si quid, inquit, sapientius mediteris, nocturna opus est consideratione: & omnia quæ ad literas pertinent, noctu potius excogitantur. Nec defuerunt qui Cœlo ac Terra has dixerint esse prognatas: vt necesse sit hanc veruſtiſſimam fuiſſe de hac re orationem. Coronantur autem (quorundam sententia) alma, ob agnominationem, quòd nimirum à Phœnicibus videantur inuentæ literæ. sed quod magis est consentaneum rationi, quia delicioſa, ac pulchra, & semper virens, & ascensu difficilis, ac dulci fructu sit hæc planta.

De Gratiis.

VT nobis ordine res dicatur, etiam beneficas esse Iouis filias Gratias tradiderunt plurimi. quorum hi quidem ex Eurydomene eas natas esse asseruerunt, quòd maximè ex bene stabilitis atque celebratis domibus dona consueuerunt dare: hi verò ex Eurymene etiam id addentes, beneficentiores quodammodo esse, aut debere esse, quibus magnæ tributæ sunt sortes. At quidam ex Eurymedusa, in idem hanc etymologiæ partem contendentes: nam propriis dominari solent homines. Verùm Iunonem alij dederunt eis matrem, quòd generis nobilitate longè cæteris deabus anteſtent. Et ad alium mouendum affectum introducuntur nudæ, vt quum nullam habeant poſſeſſionem, ſub-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

miniſtrare quædam poſſint, & prorſus vtiliter largiri, quo quis pacto beneficus rectè fuerit: quemadmodum dictum eſt illud, Munerum animus optimus. Sunt qui exiſtiment per nuditatem innui, promptè & ſine impedimento ad bene merendum properandum eſſe. Deinde his quidem duæ numero dicuntur, his autem tres; duæ quidem, quum hos auſpicari beneficium eſt neceſſe, hos verò vices reponere; treſ autem, quandoquidem non rectè fuerit, illum cui remuneratum eſt, benemeritum gradum ſiſtere, ſed iterum eſt beneficium parandum, vt ſine intermiſſione id fiat. quódque id fieri debeat, etiam earum color oſtendit. Cæterùm alij dixerunt vnam quidem eſſe Gratiam, quæ illi qui aliquid rectè largitur, adeſt: aliam autem circa illum cui id miniſterij cõfertur, verſari; tertiam certè, quæ illum qui meritum reponit, comitetur. Deinde quum hilari vultu beneficium conferant Gratiæ, atque eos quoque reddunt hilares in quos beneficium collocent, primùm quidem vulgariter ἀπὸ τῆς χαρᾶς, id eſt à gaudio appellatæ ſunt Charites. Et formoſæ dicuntur eſſe, quòd formam & rei probabilitatem largiantur. deinde ſingulatim hæc quidem appellata eſt Aglaia, illa verò Thalia, at tertia Euphrone. atque ob id quidam Euanthen dicebant harum eſſe matrem, atque alij Aglaiẽ. at Homerus vnam Gratiarum Vulcano cohabitare aſſerit: fortaſſis quòd gratioſa ſint mechanica opera.

De Mercurio.

CÆterùm tradiderunt Mercurium Gratiarum eſſe ducem, innuentes haudquaquam temerè, ſed cum delectu conferendum eſſe beneficium, idque dignis: nam ingratus ad beneficium eſt tardior. Eſt autem Mercurius, oratio quam ad nos dij miſerunt, quum ex omnibus quæ terra habebat animantibus ſolum hominem oratione donarunt, quod præ cæteris omnibus præſtantiſſimum habebant ipſi. Porrò à conſiderando ac loquendo nomen habet: aut ab eo quòd munitio quædam atque adeò propugnaculum ſit nobis. Hinc primò Diactorus, id eſt internuncius eſt appellatus, vel ab eo quòd ſit manifeſtus ac verus, vel quòd noſtras cogitationes in proximorum animas referat. quare & linguæ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ei ſacræ ſunt. hinc & Eriunius appellatur, quòd magnam commoditatem adferat, & hos ſupra modum iuuet qui eo vtuntur. Et Socus vocatus eſt, tanquam ſeruator familiæ exiſtens: aut vt quidam cenſent, fortis. Et cuſpis huius dicitur ſignum eſſe. haud certè ad nocendum, ſed ad ſeruandum magis eſt hæc excogitata ratio: vnde & ſanitatem ei fecere domeſticam. Deinde Argiphontes eſt, tanquam argephantes, ab eo quòd euidenter omnia oſtendat, ac in propatulum agat. nam candidum, argennon vocarunt veteres Græci. aut à frequentandi velocitate: etenim id quod velox eſt, per antiphraſin dicitur ἀργὸν. Chryſorapis autem, quòd maximo habeantur honore ipſe ac eius vellicatio: ſiquidem non parui eſt momenti tempeſtiua admonitio, & eorum qui huic mentem adhibent cura. Traditur etiam præco deorum eſſe, & eorum mandata ad homines deferre: præco quidem, quum facta voce, ea quæ innuit oratio repræſentantur auribus: nuncius autem, quia deorum voluntatem ex euidentiis per orationem nobis datis cognoſcimus. Talaria habet pedibus annexa, & per aera fertur: idque congruenter Homero, quemadmodum vocauit verba alata. etenim Irim ventoſis ac procelloſis pedibus nunciam vocant, eam à nomine inducentes. Ad hæc animarum ducem eſſe Mercurium fabulantur: innuentes, illi eſſe proprium, homines voluptate delinire. obque id ei virgam dant in manus, qua virorum demulceat oculos, mentis nimium. Deinde iterum dormitantes excitat. & illi in manu eſt, facile impetum addere remiſſis ac flacceſcentibus, atque hos retrahere ac ſiſtere qui nimio ferebantur impetu. Hinc iam obſides immittere viſus eſt, & vates eſſe ob hanc cauſam, quum pro ſuo arbitratu vertat imaginationes: nam deorum nuncij ſunt inſomnia. At anguium circa virgam complexus, caduceatoris typum gerens, innuit efferatorum ab ipſo concordiam fieri, ac illum inter eos ortum diſſidium indiſſolubili modo coniungere: ſiquidem per id etiam pacificum apparet eſſe præconium. Ferunt autem præ cæteris, qui pacem ambiunt, florentes manu ramos ad colendorum agorum memoriam reducendam: iámque fore, vt manſuetis ac fructiferis plantis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

parcatur. Deinde ex Maia Ioui natum esse ferunt Mercurium: significantes iterum, speculationis atque inquisitionis germen esse hoc animal. nam hinc Μαῖαι dictæ sunt obstetrices, quòd ea quæ ad partum spectent, inquirant, ac quodammodo inuestigent in lucem promere infantes. Ad hæc etiam sine manibus ac pedibus fingitur, & figura quadrangulari: quadrangularis quidem, quòd solidus ac minimè lubricus sit, ita vt & eius casus sit gressus. verùm sine pedibus ac manibus, quando nec pedum nec manuum officio habet opus, ad id quod sibi incumbat agendum. Cæterùm veteres ætate prouectiores ac generantes, Mercurium erectis genitalibus deliniabant. sed minores atque ætate nondum adulta, remissioribus: innuentes, ad senium vergentis ætatis hominibus fœcundam atque perfectam adesse orationem: quæ etsi vulgaris sit, tamen ipsa quæ proponit adsequitur: at ætate immaturis, sterilem, imperfectámque. Deinde in viis collocatur, ac Triuius dicitur, & Dux, vt omnibus in rebus eo vterentur duce, quum ipse sit qui in consiliis nos in viam reducat. fortassis etiam ob solitudinem, quando quidem & illis eius apparatu & cultu est opus, eo quòd inter deos atque homines communis sit. Vbi quis quippiam inuenerit in itinere, moris est præfari, Commune Mercurio, qui certè rei inuentæ conscius est, vt qui in viis versetur: innuentes, quòd ei inuentum quoque commune velint esse, hinc nimirum rebus inuentis dictis Mercurialibus. Deinde lapides accumulant Mercuriis, quisque ex prætereuntibus vnum adiiciens: siue id tanquam vtile quiddam ac commune ob ipsum faciens, vt via purgetur: siue testans Mercurium, aut vt ei honorem significet, si nihil habeat aliud quod ei offerat: siue vt Mercurij collocationem prætereuntibus faciat manifestiorem: aut innuat, ex paruis partibus proferendam orationem constitui. Ad hæc primus dicitur Forensis, idque meritò, quum speculator sit eorum qui vendunt aut emunt aliquid, vt qui oratione omnia rectè præstare poterit. hinc & mercaturæ præesse visus est: vnde & ἐμπορεαῖος & κερδῶος est nominatus. Deinde lyræ inuentor est, tanquam symphoniæ atque concordiæ, qua viuentes fœli-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ter agunt. nam congruentem habet addere diſpoſitionẽ. Poſt hæc etiam illi arcanorum ſcientiam tribuere cupiẽtes, furem tradiderunt eſſe, & vafri Mercurij erexerunt ſtatuam. nam illum qui proditus erat, ſublatum occultat, ſuffuratus aliquatenus ſua perſuaſione rei veritatem: vnde nonnullos etiam ἐπιλόπους vafra ac fraudulenta oratione vti dicunt. etenim fraudem componere his qui ſermone vti norunt, eſt proprium. Deinde legalis eſſe dicitur, quòd ob correctionem eorum ſit poſita lex, quæ in communi viuendi ratione facienda ſunt. itaque ob concordiam, ad accuratè loquendi rationem transfertur. Ad hæc, & in palæſtris eum colunt cum Hercule, eo quòd robur rationi comes eſſe debeat. nam qui ſolis corporis viribus ſtetus, rationem: quæ artes in vitam induxit, neglectui habuerit, huic admodum concinnè dixeris: Infelix, tuum te robur perditum ibit.

De fabulis, quæ antiquorum literis celebrantur.

MVltas variáſque veteribus Græcis dediſſe conditas eſſe fabulas (vt aliæ quidem apud Magos fuerunt, aliæ apud Ægyptios & Africanos, atque alios Græcos) teſtimonium ceperis id quòd Homero dictum eſt de Ioue ad Iunonem hunc in modum: An non in mentem veniat, quòd ex alto ſuſpenſa eras, & pedibus duas demiſerim incudes. apparet id Poëta ad veterem fabulam referre, qua fictum eſt, Iouem cathenis aureis ſuſpendiſſe Iunonem, eo quòd ſplendorem auro haud diſſimilem habeant aſtra: atque ex pedibus eius duas dependiſſe incudes, nempe terram & mare, quæ ad ſe aera trahunt: quando ad alterutram partem abſtrahi nequeat. Ad hæc alterius meminit fabulæ de Thetide, nempe Iouem ab illa ſeruatum eſſe, quum illum dij ălij vinculis conſtringere voluerunt, Iunóque, ſiue Neptunus, & Attica Minerua. Apparet autem, vnumquemque horum pro virili continuò Ioui ſtruxiſſe inſidias, quum futurum eſſet, vt hunc ornatum remorarentur. ſed quod natum erat, humore ſuperabundauit, & in aquam erant redacta omnia: aut igni, & aer quoque in ignem tranſiit. Verùm cum decoro omnia diſponens Thetis, hoc eſt prouidentia, Centimanum Briareũ, nempe diuinam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

potentiam diis obmolita est, qua disponuntur euaporationes vndecunq; è terra prodeuntes, nõ secus ac si multis manibus per omnes numeros impleretur hæc distributio. Hic mihi fixius perspice, an ab eo quòd mũdi partibus illam ademerit voraginem, nũcupatus sit Briareus. Ægeon dictus est, quia semper floreat ac vigeat. Deinde non est quod fabulas reiiciamus, nec aliarum ad alias transferamus nomina: nec, si quid adfictum sit, genealogiis ab his datis proportioné faciamus. Proinde fabulati sunt, Chaos esse genitum, quemadmodum describit Hesiodus. Post hoc Terram, & Tartarum, & amorem, at ex Chao, Erebum & Noctem prodiisse, vel ex nocte Æthera & Diem. itaque opus est scitu, quòd Hesiodus post Chaos dixit natam esse terrã, dicẽs: Certè primus qui inter cœlum & terram fuit locus, chaos erat. & deinde: Terráque lata omnium immortalium tutum solum, Qui niuosi Olimpi detinent vertices, ac amplis dentibus Tartara, recessum latæ terræ. Deinde Amor, qui pulcherrimus est inter immortales deos, Emolliens deos, ac omnes homines, Domat in pectore mentem, & prudens consilium. Deinde è Nocte Æther & Dies proguati sunt. Ex Chao autem, Erebúsque ac nox atra prodierunt. Nam terra per contractionem facta est, at Aer per retributionem. Deinde quod in aere est tenuissimum, in ignis naturam abiit: verùm mare per exuctionem, porrò montes per terræ secretionem. At è nocte æther, quòd noctu æthera cernamus in astris: & iterum, nisi nox secedat, non fiat dies. Porrò chaos est humidum, quod ante mundi expositionem fuit, à fundendo sic appellatum: aut ignis, quasi chaos: ἀπὸ τοῦ καίειν, id est ab vrendo: & hic ob tenuitatem diffusus est. Erat enim aliquando ô fili, quicquid est in rerum natura, ignis: & annis voluentibus, iterum fier. at igni in aere extincto, crassa fit mutatio in aquam: quæ quidem mutatæ substantiæ partes per densitatem arripit, ac extenuatæ per raritatem. Nec temerè dixerũt post chaos terram esse factam, & tenebricosa tartara quę terræ recessum nominat prædictus poëta, quòd præsumpserit hunc abstrusum esse. At erebus cum ipsis dicitur natus, qui ad generandũ impetus est, quũ aliud simul ex alio nascitur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Nec putandum eſt, pulcherrima ad ſpectandam hanc vim deficere. Cæterùm erebus ex chao prodiit, quandoquidem regi & occultari aliud ab alio ſignificat ſermo. quemadmodum & cum hoc congreſſa terra, ilicò conformem ſibi terram protulit, vt per vniuerſam terram eſſet beatis diis tutum ſolum, ſemper currentibus in hoc beatis aſtris. Peperit autem terra è vaporationib. cœlum, dicto vulgariter cœlo, quicquid circa ipſum eſt tenuis ac raræ naturæ. nam & terra quoque è chao genita eſt. Cæterùm primò ſeparatus à primogenito liquore aer, tenebricoſus & caliginoſus erat. Deinde attenuatus, in æthera & lumen tranſiit. Scitè igitur & hunc è Terra natum eſſe dictum eſt. At terra montes & mare peperit, idque certè nemini in amore commixta, & ſe ſanè continuit mare in concauis horum partibus, mutationem expectans: ac quæ ob inæqualitatem contractionis fuerint, eminentias cepit. Poſt hæc prognati ſunt Titanes, hi certè nihil aliud ſunt quam rerum differentiæ, quemadmodum enumerat Empedocles, Phyſo, & Phthimenen, Cnio, & Aſtemphea, Polyſtephanon, & Megiſto, ac alias multas prædictam rerum varietatem obſcurioribus voculis inuoluens. at à veteribus hæc ratio Iapetus eſt appellata, ſecundum quam etiam & animalia aſtuta nata ſunt. & in vniuerſum ſonus iſte eſt perfectus, quum Iacetus, id eſt medicus quiſpiam exiſtat, vt vox ſonat. nam ſæpius Iones litera κ loco literæ τ vtuntur. Ad hæc κριὸς, id eſt aries nominatur, quòd eo imperium ac dominium rerum quæ ſubiectæ ſunt obtineat. hinc fortaſſis & in grege κριὸς, id eſt aries, nomen traxit. Hyperion, quòd ſupra alia eat. Oceanus, q̃ breui temporis ſpacio perficitur, qui acalarretas, id eſt leniter & quietè fluēs appellatur, quòd lenis ac quietus eius fluxus ad ſolis motum appareat. & βαθυδίνης, id eſt habens vortices profundos, quòd continuò moueatur. Porrò Tethys dicitur, quia omnia pura ac ſplendida reddat efficiátque, vt contrariorum habituum cauſæ decenter his ſuccedant. Mnemoſyne cauſa eſt, vt quæ facta ſunt, animo conſeruemus. Themis eſt, quæ efficiat vt inter nos coeant fœdera, ac ſeruentur. At Saturnus omnium quæ fiunt prædicta ratio filiis exiſtens potentior. Poſtremum autem eum dicunt

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

natum, quòd poſt dictorum generationem ipſe permaneat, tanquam in ipſa generatione fuerit. Tum certè perfectior Heſiodi narratio, qui hæc quidem (vt exiſtimo) à vetuſtiſſimis mutuatus ſit: hæc autem fabuloſius ſuo Marte addiderit, quo modo etiam plurimam theologiæ partem corrupit. Sed nunc ea quæ à plurimis celebrata ſunt, oportet perpendere.

De Prometheo.

QVum antiquitus promulgatum ſit, Prometheum è terra humanum genus finxiſſe, conſiderandum Prometheum eſſe dominium animæ vniuerſarũ rerum inditum: cui recentiores nomen indidere prouidentiæ. nam per hanc cùm alia omnia, tum è terra, idoneè ad id diſpoſita, confícti ſunt ab orbe condito homines. Dicitur & aliquando Ioui conuerſatus eſſe Prometheus. nam quum omni imperio multa prouidentia ac multorum præſidentia ſit opus, maximè certè Iouis, ac ignem dicitur pro hominibus ſuffuratus eſſe, quòd ignis vſus noſtri ingenij ac prouidentiæ ſit inuentum. Deinde hunc illum è cœlo detuliſſe ferunt, eò quòd magna illic ignis ſit copia: aut quòd hinc oriantur tonitrua, ictu hæc noſtra accẽdentes, & fortaſſis tale quippiam per ferulam adumbrat. Deinde ob id ligatus Prometheus puniebatur, aquila iecur eius rodente: ſiquidem noſtra ſolicitudo prædictum lucrum cum aliis poſſidens, ſua ipſius culpa quandam experitur moleſtiam triſtibus vitę curis alligata, & quodammodo ob vigilantiam ad viſcera vſque exeſa. Ad hæc Promethei dicebant eſſe fratrem natu minorem Epimetheum, moribus quodammodo incultioribus, quòd proſpectione præuerterit illam (quæ ex contingentibus prodit) ſcientiam. Nam reuera factum ſtultus cognouit patiens: ob id enim primæ mulieri dicunt conuerſatum fuiſſe. nam conuenit vecordiorem eſſe fœmineum ſexum: & ſuapte natura magis poſt rem factam vtitur conſilio, quàm antea. Dicitur etiam à quibuſdam & artium inuentor eſſe Prometheus, idque nullam ob aliam cauſam, quam quòd ad earum inuentionem intellectu ac prouidentia ſit opus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Vulcano.

AT bona hominum pars artes Mineruæ ac Vulcano tribuêre. Mineruæ quidem, quando hæc prudentia ac industria esse videtur: Vulcano autem, quòd ex artibus plurimæ per ignem sua opera exhibeant. Deinde certè æther ac splendor & purus ignis est Iupiter. At ille qui in vsu est, ac aeri miscetur, ἥφαιστος, id est Vulcanus dictus est, ab incendendo, ducto nomine: hinc eum Ioue & Iunone prognatum esse dixerunt. & aliqui Iunone sola: nam crassiores ac pinguiores flammæ quodammodo ex solo incenso aere materiam sumunt. Verùm traditur claudus esse; quòd ob materiæ crassitudinem cursum claudicantibus haud dissimilem faciat: aut fortassis, quòd sine ligneo tanquam baculo progredi nequeat. Verùm nonnulli, quia superiorem motum ob nutrimentum inferiori dissimilem atque inæqualem faciat, illo tardiore existente, eum claudicare dicebant. Ferunt autem, Iouem illum è cœlo in terram dedisse præcipitem: quòd fortassis, qui primi cœperint igne vti, ex ardenti fulminis ictu hunc adepti sunt, quum antea nullis ingenij machinis ad ignita peruenire potuissent. Cæterùm ei Venerem connubio iunctam fuisse dicunt, & eadem ratione vnam Gratiarum, nam quemadmodum diximus, mechanica opera gratiam habere; sic & venerem quandam illis adesse censemus, nisi id sic, ad inuendum, magnam caloris vim adesse, in ipso coitus impetu, istud est confictum. nam fabulantur eum metuisse Martem suam vxorem adulterio conspurcantem: est enim apud poëtam fabula, quum tamen vetustissima sit. siquidem ignis robore & æs & ferrum domatur. At illud de adulterio figmentum innuit, non admodum conuenire pugnæ ac violentiæ cum hilaritate ac mansuetudine: nec iterum præter naturæ legem ea connecti, quum alterum alterius commixtionem sibi vendicet. nam præstantius ac generosius germen harmoniam ex ambobus consistentem reddere solet. Deinde Ioui obstetricis officium præstitisse dicitur, quando Mineruam parturierit. nam defecto eius capite, effecit vt illa exliret: siquidem hic igni quo vtuntur artes cooperatio ad ostentationem naturalis hominum scientiæ, ipsam in-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

duſti iam tanquam occultatam in lucem produxit. nam qui aliquid quærunt, ſi inueniant, id parturire ac parere dicuntur.

De Minerua.

Cæterum Minerua eſt Iouis intellectus, haudquaquam diuerſa exiſtens, quæ Ioui ineſt, prudentiæ: quemadmodum etiam prouidentiæ Mineruæ erecta ſunt templa. Prognata autē è capite Iouis dicitur, fortaſſis exiſtimantibus veteribus hinc eſſe præcipuam animæ partē quēadmodū & aliis his ætate minores cenſebant: aut fortè quia homini ſuprema corporis pars ſit caput, mundi autem æther, vbi præſtantiſſima eius pars ſiet atque ſapientiæ cauſa, deorum vertex (vt ait Euripides) terrā ambiens lucidus æther. Deinde matre caret Minerua, quòd peregrina ſit virtutis generatio, nec horum ſimilis quæ ex congreſſu naſcuntur. Proinde μήτι id eſt conſilio abſorpto, eā peperit Iupiter: ſiquidem ipſe prudens, ac conſilio pollens, nulla alia ex re quā ex prompto conſilio, ſapientiæ ſumpſit primordia. Ad hæc, nominis Mineruæ etymologia inuentu eſt multò difficillima, idque ob veteſtatem: his quidem ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν, id eſt ab eo quòd omnia perſpiciat, appellantibus eam Athrenam: aliis autem, quòd fœmina licet ſiet, minimè tamen muliebribus deliciis eneruetur. Deinde iterum alij, quia hac ſit natura virtus, vt nemini ſubigatur, ac nullius iugum ferat, hinc nomen tuliſſe dixerunt. Aut fortaſſis ab æthere, quemadmodum & veteres eam vocarunt Ætheroniam: eius enim virginitas puri atque incorrupti eſt ſymbolum. tale quiddam eſt & virtus. nam fingitur quoque armata, & ſic eā fuiſſe natam narrant: innuētes, ſapiētiam ſuis ipſius præſidiis ſatis eſſe inſtructam ad maximas atq; difficillimas res obeundas: ſiquidē armati maximū rebus præſidiū adferre videntur. & hanc ob cauſam illi quoq; maſculū illud atq; gorgoniū tribuēre: tale etiā quiddā glaucore eius repreſentante. etenim inter animātia robuſtiſſima quæq;, vt ſunt pardi & leones, quiddam viſu obtinētibus intolerabile glaucis euibrant oculis. Verū quidā hęc illi tribuerunt, quia aer eſt cæſius. Deinde id maximè rationi concinit, quòd in Ægidis cōmunionem cū Ioue venerit, quū illa ſola ſit qua excellat Iupiter atq;

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

omnibus anteſtet. At in ipſa Ægide caput eſt Gorgonis in medio deæ pectore linguam exerens: quòd nimirum in omni rerum adminiſtratione præcipuum atque præſtantiſſimum ſit ratio. Deinde dracones & vlula ob oculorum ſimilitudinem offeruntur huic, cæſiis nimirum oculis exiſtenti. nam acutiſſimo viſu eſt draco, & quandam excubandi vigilandíque vim habet, nec venatione capi poſſe videtur. non enim decet conſiliarium virum totam noctem ſomno tranſigere. Dicitur & Atrytone, quòd nullo poſſit labore conteri, aut quia de tertio eſt æthere. Deinde Tritogenia, quoniam malis tremorem & merum ingenerat: non enim, niſi ad malum bellum exſuſcitant. Verùm alij dicunt tria philoſophiæ ſpeculationis genera ſecundum aſtutiorem correctionem, aut veterum plenitudinem id habere. Ad hæc eam populi ſeruatricem vocarunt, quòd in pugnis populum ſeruet. Deinde prædatrix eſt appellata, à præda: aut quòd rerum hominúmque ſit tutela. etenim ciuitati & familiæ omníque vitæ generi præſidem fecere ſapientiam poëtæ: hinc & ipſa Eryſipolis & Polias eſt nominata, quemadmodum ipſe Iupiter: nam vterque vrbium eſt proſpector. Cæterum Pallas dicitur, ob fabulatam circa ipſam iuuentutem, vnde & Pellicibus ductum eſt nomẽ, quòd excutiant atque euibrent iuuenes. Deinde præcipuè collocant in arcibus, expugnandi atque capiendi difficultatem ſignificantes, aut vt deſuper fugientes illam conſpiciant: deinde pro naturæ portione editiſſimo loco ſitas eſſe oſtendentes. Ad hæc auxiliatricem & Ageleida, id eſt prædatricem vocant, id quidem ab auxiliando deducentes: nam ad depellendam iniuriam atque opem ferendam ſatis eſt inſtructa: vnde & Victoria eſt appellata. ſed alterum ab eo, quòd populum agat, ac ſtimulet: aut quòd indomita ſit boum armentis ſimilis, quas ei maximè immolant. Deinde tibias inueniſſe dicunt, quẽadmodum & alia inter artes politiora: vnde etiam lanificio præeſſe fertur. At poſtmodum illam aiunt tibias abieciſſe, quòd animos emolliat atque emaſculet ab his prodiens carmen, & minimè virile & bellicum videatur eſſe. Deinde huic donum eſt olea, quòd floreat, ac quid habeat cæſij coloris: & oleum germanam habet vim,

aliis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

aliis liquoribus diuersam. nam tempestiuum ac sincerũ semper manet, ita vt virgini bene conuenire videatur. Martia autem vocata est, quòd dux sit & gubernatrix præliorũ, & rebus bellicis supra modum pręstãs, ac capitudo omnium: est autem totius virtutis caput. Deinde equestrem, & equorum domitricem, & hastis stimulantem, & sæpius alio eam appellant nomine. & ei trophæa ex oleaceis lignis erigunt. maximè autem victoriam iuxta eam recubitum habere fecerunt, quæ superiores vincenti concedit. Deinde alata quoque inducitur, ob acrẽ miniméque retrahendum ad res impetum. Et traditur etiam, in illa aduersus gigantes pugna optimè se gessisse. & Giganticida cognominatur: id hac ratione consentaneum est, primos è terra natos homines violentos fuisse ac furibundos, atque ob id nondum potuisse hærere, ac radices agere inditam illis communicationis scintillam. At dij illos quasi extimulaturi ac ad suam mentem conaturi reducere, adierunt. & præsertim quæ circa orationem versatur speculatio, istos debellauit: & ita subegit, vt expulerit atque sustulerit, hoc est ad melius viuendi institutum immutauerit: & ex hac immutatione alij facti & præpediti sunt à Minerua Attica, nempe ab ipsa cognitione.

De Marte, & Bellona.

ADhæc alij dij in reipublicæ muneribus versantur, haudquaquam pari modo ad constantem illam, ac cum ratione coniunctam vitam contendentes. nam turbulentiores sunt Mars & Bellona, atque per hos Iupiter in se commisit animantia. neque id præter rem, ne hominibus quidem: aliquando enim bellum iniecit, vt animi generositatem atque fortitudinem ipsi sibiipsis, aut sibi mutuò (quod virtuti est proprium) commẽdent & ob hanc causam Iouis filius est Mars dictus. At bellonam hi quidem nutricem, hi autem matrem, & alij iterũ sororem esse Martis tradiderunt. At nullo hæc distant discrimine. nam Ennyo, id est Bellona, est, quæ animos & robur in aciem profecturis addit. aut Bene ominandi forma, quòd minimè concors & æqua sit. At ἄρης, id est Mars, appellationem habet ἀπὸ τοῦ ἄιρειν καὶ ἀναιρεῖν, id est à sustollendo: aut ἀπὸ τῆς ἀρᾶς, quòd damnũ signi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ficat: aut iterum per contrarium, quasi eum hac appellatione demulcere niterentur, ἀπὸ τοῦ ἄρσω, ab aptando, nam vis actiua res ipsas coaptat: & fortassis tale quid habet harmonia, quàm ex ipso fieri fabulati sunt. Deinde rectè dicitur homicida, & hominum pernicies, & clamosus, & œstro percitus, quòd maximus feruenti negocio à pugnantibus sustollatur clamor: ob quam etiam causam nonnulli asinos quoque ei mactant, ob turbulentum ac acutum rugitum: sed plurimi canes, ob ruditatem & molestiam animantis. Coli autem maximè à Thracibus & Scythis, & huiusmodi farinæ gentibus, dicitur: quando apud illos rerum bellicarum exercitium honore floreat, ac iustitia habeatur neglectui. Deinde vulturem ei sacram faciunt, quòd hic maximè sit huiusmodi auium copia: vbi multa sunt cadauera, quæ Martis sunt indicia.

De Neptuno.

POst hæc autem de Neptuno, ô puer, dicendum est. Suprà dictum est, hunc esse illam circa liquidas res versantem potentiam: at nunc id altius explicandum. Primùm quidem eum Phytalmium vocarunt, idque ab eo, quòd omnibus quæ è terra oriuntur, prorsus nascendi causa est terræ indita humiditas. Deinde Enosichthona, & Ennosigæum, & Sisichthona, & Tinactoragæen, id est terræ motorem ac tensorem: quia nulla alia causa terræ motus generatur, quàm quòd terræ fistulæ ac venæ maris ac aliarum aquarum inundationem suscipiant. nam coangustati in ipsa spiritus, & exire ad libertatem nitentes, turbare & rumpere eam solent: aliquando & iam redditis quibusdã mugitibus in hac eruptione. Hinc quoque à nonnullis Mugitor dicitur. Deinde mare & iam talem sonum edit: à quo & sonorum & clamosum & turbulentum dicitur. Hinc etiam illi cõueniunt tauri & hos immolant ei prorsus nigros, idque ob maris colorem: quum maximè aquam cæruleam esse narrent. Proinde rectè eum cæruleis crinibus decorum esse ferunt: & huiusmodi etiam vestitu inducunt. At huius rei gratia fluuios cornigeros & taurino esse vultu fingunt, quòd violentiam & mugitum quendam eorum cursus habeat. Etenim Scamander apud poëtam, tauri in morem barbarus esse dicitur. Cæterum alio modo, à

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

nonnullis Gæuchus, id est terræ rector, dicitur Neptunus. & Temeliuchus, id est fundamentorum concussor. & ei sæpius asphalacos immolant: quòd in ipso situm est, vt terræ ædificia ἀσφαλῶς, id est tutè & sine periculo stent. Ad hæc gestat tridentem, aut quia hoc vtuntur in captura piscium: aut quia id instrumentum ad terram mouendam est aptum. nam sic dicitur: Et ipse Neptunus habens manibus tridentem, Prodiit. omnia enim fundamenta sedibus suis mouit. Suscipitur ab occulto quodam, vt puto, Tritone. hinc Amphitrite. At Triton dictus est, siue à fluxu ac impetu τ literæ superfluæ: aut ἀπὸ τοῦ τρεῖν, à tremendo, per Antiphrasin. Est autem triformis Triton, & hac quidem parte hominem, illa verò cete repræsentat: quia dicta humiditas vim habet partim vtilem, partim nociuam. Deinde lato pectore vocatur Neptunus, ob maris latitudinem. quemadmodum dictum est. Per lata terga maris. Dicitur quoque eandem ob causam latè imperans ac latisonans. Sed equestris fortassis, quia concitatius per mare fit iter, quódque nauibus tanquam equis vtantur. Hinc & equorum curatorem esse his ætate posteriores censuerunt. Deinde νυμφαγέτης & κρηνοῦχος esse perhibetur, ob prædictas causas: siquidem Nymphæ sunt dulcium aquarum fontes, eo quòd semper vernanti ætate videantur esse: aut à splendore sic dictæ. Deinde nubentes nymphas eas vocant, quòd nunc primùm appareant, hactenus occultatæ. Eò quoque pertinet, Neptuni filium esse Pegasum, ἀπὸ τῶν κρηνῶν, id est à fontibus sic nominatum. nam ob violentiam in mari conspectam omnes quoque violentos & magni consilij homines, vt Cyclopem, & Læstrygonas, & Aloidas, Neptuno prognatos esse fabulabantur.

De Nereo.

AT Nereus mare est: hunc in modum vocatus, quòd naviter per mare. Deinde senem illum vocant, quia cana quodam modo spuma ebulliat fluctibus: etenim Leucothea tale etiam quid innuit, quæ Nerei filia perhibetur esse, nempe ob spumæ candorem.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Venere.

CÆterùm conſentaneum quoque eſt, Venerem nullam ob aliam cauſam è mari natam perhiberi, quã quòd ad omnium generationis cauſam motu & humiditate opus ſit: quæ vtraque in mari abundant. Deinde & eò tendebant, qui eam Dionen dixerunt eſſe filiam. nam διερὸν humidum ſignificat: ſicut ἀφροδίτη, id eſt Venus. Venus autem eſt, maſculum atque fœmellam induens, potentia. Et fortè quòd ſpumoſa ſint animantium ſemina, talem eſt ſortita appellationem. Aut, vt Euripides commentus eſt, eo quòd à Venere ſuparati, ἄφρονες, id eſt parum' ſanæ mentis ſint. Deinde pulcherrima inducitur, quòd maximè detineat hos, qui parum mente conſtant, quæ ex congreſſu eſt voluptas, tanquam alias omnes longè à ſe relinquens. Dicitur autem amans riſus, quando huiuſmodi notæ hominibus peculiares maximè ſunt, riſus & hilaritas. Deinde aſſidentes ſibi habet Gratias, & Suadelam, & Mercurium, quòd ſuadela & oratione & gratiis ſuos pellecter amantes: aut ob blandam ac facilem conſuetudinem. Porrò Cytherea eſt dicta, διὰ τὰς ἐκ τῶν μίξεων γινομένας κυήσεις, quod è congreſſu in vtero concipiant mulieres: aut διὰ τὸ καθῆσθαι. id eſt, quòd vt plurimum ſedeant, ac fixæ ſint amãtium cupiditates. Hinc vtique Cythera inſula Veneri eſſe ſacra videtur: aut fortè Cyprus, nomine quodammodo concinnens κρύψιν id eſt occultationi. At Paphus eius eſt domicilium. quæ Paphia dicta fortaſſe per defectum, ἀπὸ τοῦ ἀποφίσκειν, id eſt à decipiẽdo: habet enim, ſecundum Heſiodum, riſúſque & fraudes: & ſecundum Homerum, impoſturam, qua mentem eripit etiam admodum ſapienti. Cæterùm eius ceſtus, eſt Zona ornata, vt cum maximè: aut quòd ſtimulandi vim variámque habeat efficaciam, aut etiam ſtringere debeat. Vocatur quoque Venus cœleſtis, & vniuerſalis, atque omnium cauſa, quòd & in terra & in mari eius potentia conſpiciatur. Ad hæc, minimè rata, nec punitione plectenda dicebant venerea iuſiuranda, quòd quatenus ad rem obtinendam ſint accommoda, his in adducendo vti conueniat amantes. Et ex auibus maximè gaudet columba. quòd purum ſit id animal. ac à ſue, ob ſordes animãtis,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

abhorret. Deinde plantarum myrtus quidem, ob arboris amicabilitatem, Veneri sacra esse præsumitur: atque hęc maximè quæ φιλύτρια vocatur, ob nomen, quòd hoc pacto amor aptè effertur. & ad flectendas coronas ea magis vti solent: ac cauent, ne πῆξον deæ offerant, his quodammodo cestum maximè consecrantes.

De Amore.

NEc est quòd admireris, si quum huiusmodi sit, simul cum ea colatur atque conuersetur Cupido, quum bona eruditorum pars hunc Venere prognatum esse tradiderit. Qui certè puer est, quòd amantes animo sint imperfecto, ac facile fraudibus conuellendo. Alatus autem, quod etiam cædes edat: aut quia non secus ac auis frequenter mortalium aduolet animum. & Sagittarius, quoniam amore capti perinde ac si telo icti essent, afficiuntur: neque se, postquam vulnerati fuerint, bonis adiungunt, sed procul illos intuentur. Deinde tribuitur ei fax, quoniam igni suo animos incendere videtur. Ad hæc consentaneum est, eum appellatum esse ἔρωτα id est cupidinem, ab amatorum inquisitione: siquidem ab inquirendo dicitur ἐρᾷν, vt dictum est ἰθ' αὐτοῦ θ' ἵππους ἐρέων: Abi eius quæsiturus equos. Hinc, vt puto, dicta est ἐρεύνη inquisitio. Ac traditum est, plures esse Cupidines, ob amorum varietatem, quódque huiusmodi frequenti satellitio obstipetur Venus. Vocatur etiam ἵμερος siue quòd eat aut feratur ad fruendum his quæ formosa habentur: aut per imitationem mentis ἐκτάσεως ὡς ἀναμεμωρεῖσθαι περὶ τάντην. Deinde πόθος, ob osculorum imitationẽ, vnde & dictio παππᾶς appellationem habuit: aut quòd frequenter amantes sciscitantur de amatis, πόθεν ἔρχονται, id est vnde veniant, & vbi fuerint. Adhæc, non desunt qui vniuersum mũdum nihil aliud quàm amorem esse putarint, quum pulcher sit & venustus, ac forma florida: ætate tamen antecedẽs omnia, quumque multo vtatur igni, & motum velocem veluti ab arcu ac aliis faciat.

De Atlante.

HVnc autem alio pacto & Atlantem esse, & citra negocium explentem ea opere, quæ sermone de illo feruntur: & sic cœlum gestare perhibent. Longas autẽ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

habere columnas, nempe elementorum potentias: secũdum quas hæc quidem suprà, hæc autem infrà tendunt. nam his prorsus stabilita est terra. Ab his ὁλοόφρων est dictus, quòd τῶν ὅλων φροντίζει, id est vniuersarum rerum curam gerat, ac omnium suarum partiũ saluti prospiciat. Deinde ex ipso Pleiadas ortas esse fabulantur: innuentes, illum astra omnia numero plura existentia, generasse Astreo & Athamanti: quia vnus quum sit ac solus, rerum vniuersitatem haudquaquam potuit constituere, etsi maximè ei visu venisse videatur: vt ipse solus quum sit, maximam tamen admirationem concitarit his qui eius euentioni insistant.

De Pane.

TAlem quoque Pana esse perhibent, siquidem idem est omnibus. Et inferior eius pars hispida est & hirta, idque ob terræ asperitatem: at superior humana est figura, eo quòd mundi imperium, quod ratione prorsus constat, æther obtineat. Porrò lasciuum ac in Venerem prouectum inducunt; quòd illi naturalis seminis adsit copia, atque eorum quæ per congressum ex iis nascuntur. Ad hæc, in desertis locis illum degere, per id maximè eius solitudinem significantes: vnus enim ac soligenitus est mundus. At nymphas affectatur, quandoquidem euaporationibus humiditate redditis gaudet, extra quas nihil esse in rerum vniuersitate videtur. Deinde nebride & pardali indutus esse fertur, ob aliorum atque aliorum colorum variegationem quæ in eo conspicitur. Deinde tripudiator esse: aut fortassis quòd omne genus ventis differatur, aut quòd auctero & agresti sit exercitio; minimèque ad ostentationem compositio. ideóque in montibus ac antris vitam exigere dicitur. Et additur ei corona, pinea fronde contexta, quando montanum quiddam ac magnificum hæc habeat planta. Deinde mos obtinuit, vt tumultus repentinos ac prorsus ratione carentes, appellemus Panicos: sic enim quodammodo armenta ac greges caprarum redduntur attoniti, strepitu aliquo è syluis antrisque ac præruptis locis audito. Nec temerè illum pecudum ac armenti speculatorem fecerunt: hanc fortè ob causam ei cornua quoque ac fissas vngulas tribuentes, aut fortè id per

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

duas illas prominentes auriculas adumbrantes. Et est fortassis hic etiam Priapus, quòd omnia in lucem producat: & sunt etiam è veterib. heroibus, qui illum ἀόρατον, ob ea quæ de mundi natura speculati sunt, designarint. At verendorum magnitudo, vim seminis in genitalibus abundantem significat. Sed quam sinu gestat omniũ fructuum miscellaneam, significat copiam fructuum in sinu terræ sub tempore nascentium ac prodeuntium. Inducitur quoque custos & hortorum & vitium: quandoquidem ad generantẽ spectat eadem tueri quæ generauit: quũ hinc quoque seruator dicatur Iupiter. Postrò vites, linguæ diuersitatem ac puritatem innuunt. At maximè horti variegationem & delectationem facilémque fieri generationem, quum huiusmodi veste (vt plurimum) sit indutus. At dextra manu protendit falcem: aut quia hac ad purgandas vites vtantur: aut quia ad custodem spectat ad sui tuitionem armatum esse: vel quia hęc potentia, vbi res in naturam produxerit, easdem execat & corrumpit. Deinde bonum numen appellatur, quia mundus singulis annis nouis iterum fructibus est onustus: aut quæ illi præfecta est ratio, quatenus oportet, diuidit obiectum, boni diuisoris munus exequens. Ad hæc artifex est; ac propriarum rerum seruator, eo quod suam domum adeo pulchrè seruet, séque aliis exemplar exhibeat. Deinde Amalthæ cornu propria est illius prudentia, qua simul omnia impellit quæ suo tempore nascuntur; Verùm haudquaquam vna in re id quod à rerum natura producitur, sed confertim & variè, in periodo ditat, aut rerum demolitur, ac ad nihilum redigit omnia, ob eam quæ ex ipso fit ad laborem exhortationem, tanquam is qui non emolliant bona proueniret.

De Cerere & Vesta.

RElíquum est ô fili, vt de Cerere & Vesta verba faciamus: quarum altera nihil aliud quam ipsa terra videtur esse. siquidem hinc illi ob id quod semper stet ac fixa sit ἑστίας, id est Vestæ nomen indiderunt veteres: aut quia super ipsam tanquam fundamentum stabilitus est vniuersus mundus. Deinde quod in morem matris educat ac nũtriat omnia, δήμητρα, id est Cereri, tanquam terræ matri, nomen fecere: aut Iouis matri, & ipsa

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

hominibus quæ edant, affatim ſuppeditarit: aut ἀπὸ τοῦ ἐύρειν, id eſt quòd inuenerit quæ illi maximè exquirant. Cæterùm inducitur nobis Veſta virgo, quòd perpetuus motus rerum generandarum cauſa nequeat eſſe: obque hanc cauſam illi à virgine adminiſtratur. At non itidem Ceres, ſed κόσμην, id eſt puellam, tanquam κόρον, id eſt ſatietatem peperit: quum ſit materia ad ſatietatem vſque alimenta ſubminiſtrare idonea. Cæterum tribuitur Veſtæ inextinguibilis ignis: fortaſſis quòd vis ignea quæ in mundo eſt, hinc nutriatur, ac per hanc ſubſiſtat: aut quòd fœcunda terra etiam animalium ſit mater, quibus vis ignea vitæ eſt cauſa. Fingitur autem rotunda, & per medios humeros fixa eſſe, eo quòd huiuſmodi ſit terra, & ſic coagulata ſedeat. Hinc per ſimilitudinem γῆ & χθών, id eſt terra appellata eſt. forte γῆ ἀπὸ τοῦ χάσθαι, id eſt à capiendo: nempe quod omnia capiat, ſic appellata. Ad hæc primò & poſtremò nata perhibetur, quòd in hanc reſoluantur quæ ab ea producuntur, & ab eadem conſtituuntur. Quare & Græci ab illa ſacrificiorum principium ſumpſerunt, & in illâ poſtremò deſinebant. Setta autẽ ei candida circumpoſita ſunt, quod coronetur & occultetur vndecunque à candidiſſimo elemento. Cæterùm Δημήτηρ Ceres, eo quòd ſemina largiatur, confecta eſt. Non inconcinnè inducitur ſpicis coronata: id eſt enim omnium quę data ſunt homini maximè neceſſariũ fructus nimirum manſuetior. Hunc fabulatur per vniuerſum terrarum orbem ſeminaſſe Eleuſinus ille Triptolemus, à Cerere in alatorum draconum vehiculum impoſitus: ſiquidem è veteribus primus intellectu dicitur aſſecutus, deo nimirum quopiam illum ad ſublimiorem mentem erigente, quo pacto hordeum tractari debeat, & quomodo euentilatione à paleis diſcernatur. hinc καιρὸς ad ſationem eſt accommodus. inde etiam appellationem traxit ille qui hordeum conterit: nam ἅλαι hordeum dicitur. Deinde Eleuſis locus eſt vbi primum inuentum eſt. & Ceres Eleuſinia dicitur à prima illic inuentione, hominibus reuera ad cœleſtem ac diuinam vitam facta. Ad hæc perhibetur Pluto Cereris filiam rapuiſſe, ob frumenti penuriam qua id temporis tenebantur omnia: hinc enim eſt conficta deæ mœſtities, & illa per totum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

terrarum orbem inquisitio. Deinde & tale quiddã apud Ægyptios significat perditus Osiris, & diu quæsitus, & inuentus ab Iside, qui vicissim sex mensium spacio super terram, & sub terra moratus Adonis dicitur, quòd Cereris inuentum hominibus placeat, sic appellatus, quem sus dicitur sustulisse, eo quòd semper segeti sus noceat: aut per suis dentem, his perplexius ac tectius designantibus tempus quod sub terra occultetur seges. Sic à Venere ordinatum esse, vt pari tempore apud Proserpinam maneret Adonis: & qua id causa factitatum est, addam. Vocarunt Persephonem Cereris filiam, eo quòd hæc operatio molestiæ plena ac laborum patiens sit, aut quod omnium abstinentia colatur. nam ieiunabant in honorem Cereris, idque siue vt venerarentur illum peculiarĩ quodam ab ea tradito modo, seu vt abstinerent ab his quæ ab illa data sunt, aut prouidentia quadam id factitantes. nam quum aliquando rei frumentariæ penuriam immitteret dea, post sementum propriis vsibus detraxerunt quidam, vt seminandi tempore deæ festum celebrarent. At verno tempore, deæ virentem herbam cum lusu ac gaudio sacrificant, videntes illam vigorem immittere segeti, ac abundantiæ spem protendere. Hinc quoque Plutus diuitiarum deus non inconcinnè dicitur, & Cereris esse filius, iuxta illud: Præ tritico atque hordeo ô fatue diuitiæ sunt potiores. Et affluere opibus, contrarium quodammodo est penuriæ ac fami. in quod etiã respiciens Hesiodus, inquit.

Ergo incumbe operi generoso è sanguine Perse,
Te vt fugiat malesuada fames, ac roueat alma
Tum frugum genitrix.

Deinde sues grauidas immolant, idque appositissimè, fertilitatem ac concipiendi facilitatem innuentes. Offerunt quoque illi papauera: nec id quoque temerè. nam horum rotunditas, ac turbinatum illud, terræ figuram, spheræ in morem, rotundam esse significat. At inæqualitas illa, valles & humeros montium declarat: verùm interna hominibus & subditis assimilantur. Porrò quum innumera semina terra produxerit ob frumenti copiam, à molesto illo ac semper in contentionem vocato victu desistebant. vnde quoque leges quasdam sibi mutuò de

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

his quæ ad terminos aliena discernentes spectabant, condiderunt: ac inter se diuisis operis, non iniuriâ discebant, sibi Cererem legum atque æquitatis causam extitisse. Hinc quoque illam & Legislatricem appellant. Nec horum sententiæ accedo, qui eo quod deponantur ac recondantur frumenta, illam sic appellatam esse ferunt. At philosophantes ei mysteria adducere tentabãt, simulatque ea quæ ad victum conferunt inuenisset. idque adeò panegyri gaudentes, tanquam memoriam renouarent, illius quod à necessariorum contentione destitisset. nam μυσιᾶν, satiari significat. consentaneum est hinc quoque dici mysteria. vnde etiam Mysia à nonnullis appellantur.

De Horis.

AT ob hanc causam dicitur Iupiter Horas ex Themide sustulisse, à quibus bona omnia nobis subministrantur ac seruantur. Harum autem hæ quidem εὐνομία ἀπὸ τοῦ εὐνέμεσθαι δίκη, ἀπὸ τὰ δίχα χωρίζειν vocatur, à copiosa atque affluenti distributione. alia verò δίκη, id est iustitia, quòd dirimat contendentes. sed tertia εἰρήνη, id est pax. quòd nulla alia re quam oratione rem discernat. nam πόλεμος, id est bellum, eo quod multas extinguat ac deleat, sic appellatur. Aut quòd παλάμαις αὐτοὺς θεὸν περιγίνεσθαι τῶν ἐναντίων, id est manibus aduersarios properet superare.

De Baccho.

HAud sanè temerè videtur pax Bacchus appellari, quum mitium arborum curator atque adeo dator sit Deus, quando nec hæc res quoque neglectui fuit: nam belli tempore regiones arboribus nudantur maximè. At in pace hæ quæ ad conuiuia spectant, tum florent, quibus necessarium est vinum. Ac dicitur Dionysios, quod διαίνει, id est irrigat nos iucundè: aut tanquã dissolutor, mutato α in ο, & λ in ν. Vnde etiam illum ἀνύσιον καὶ ἀναῖον appellant, vt qui curas soluat. At sunt qui dicãt, ab eo quod ad cibationem primũ mons vineã produxerit, transisse nomen illud in consuetudinem. At hæc dicitur ignis opera matris vtero prodiisse, fabula nimirum calorem eius & corporum feruorem innuente: tali enim natura est vinum, vim obtinens igni parem.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Sed apud poëtas est: Femori Iouis insutum, ad perfectionem venisse: quòd secundò femoribus vinum maturescat ac perficiatur. nam primùm quum maturum est, vsui prorsum imperfectum est. Deinde pedibus calcatum fit perfectius. nam prima illa generatio fit in autumni maturitate, quæ est vigente etiã tum æstu. At secunda cum calcatione pedibus exteritur, atque id femoribus confici videtur. Ad hæc βρόμιος & βάκχος vocatur, quod calcantes eo primò vtantur. Deinde etiam quum ad ebrietatem eo vsi sint, discedere huius loci vinculis. Ad hæc stuporis symbolum Satyri sunt, ἀπὸ τοῦ σεσυρέναι, id est ab hiando, nom n ducentes. At σκυρτοὶ, id est tripudiatores, ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, id est à tripudiando. Porro σειληνοὶ, ἀπὸ τοῦ σελαίνειν, id est quòd alios suos dicteriis exagitent. At σπενίδαι ἀπὸ τοῦ σκεύειν, id est eo quod ruant ac impetu ferantur. Cæterùm his omnibus innuitur ebriorum corpus pariter & animum solui atqué effœminari. Huius quoque rei gratia fœminea fingitur esse forma, quòd vigorem omnem carpat ebrietas. Et cornua habere dicitur, quod ebrij vi vtantur, ac impetum quendã haud facile tolerandum habeant. At vestis florida, autumni inconstantiam declarat. Verùm quod multa statuæ pars nuda sit, morum simplicitatem ac nuditatem innuit.

Qua ratione etiam οἶνος vinum verè dici videtur fortassis: & ob id vaticinandi ars aliquando est tributa Baccho at illam ebriorum turbulentiam propriè exprimere videtur tinnitus ille & tympanorum sonitus, quæ in eius orgia assumunt. vtũtur multi etiam tibiis, quũ fructuũ vindemiam faciunt, aliísque huiusmodi instrumentis. Thyrsus autem ostendit, ebriis suos ipsorum pedes minimè sufficere, illísque fulcimẽto opus esse. Sunt etiam Thyrsi, qui cuspidem ferreã foliis habeant obtectam, quòd aliquando amarum ac triste quid bacchicæ hilaritati subsit multis ad contumeliam & offensas excidentibus. vnde etiam Mænales dictus est Bacchus; & Mænades, quæ circa illum versantur mulieres. Ad hæc fingitur & iuuenis & senex esse, eo quod omni ætati quadret: iuuenib. nimirum illo meracius vtentibus, senib. autem suauiter commisti nymphis inducuntur: & has quidem tangentes, has autem ioco violare nitentes, eo quod aquæ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

temperamentum vino additum, admodum vtile sit. Deinde pardales Dionysio subiungunt, atque illum sequi inducunt, siue ob coloris varietatem, ita vt etiam ipse & Bacchæ nebride induantur: aut quod asperrimi etiam mores temperato vini vsu mansuescant. Ad hæc illi hircum mactant, quòd vitibus ac ficis infestum sit id genus animantis. quam ob causam hunc deglubentes, in vterum insiliunt per pagos Atticos, iuniores agricolæ. & gaudet farcta id genus sacrificio Bacchus, quòd ipse hircus sit. Vnde etiam asini in pompis eius frequentant, & priapi ei offeruntur, & sphalagogia celebrantur: etenim ad coitum facit, & Venerem cit vinum, obque id quidam Venerem & Bacchum communi colunt sacrificio. At ferula per membrorum obliquitatem apparet, quòd huc atque illuc circumferantur ebrij, simul quòd pariter leues ac facilè mouendi sint. Deinde in mortibus ferè versantur, ac solitudinem amant Bacchæ, quòd non in oppidis, sed in agris vinum nascatur. Ad hæc Dithyrambus est appellatus Bacchus, aut quod os referet, faciátque vt imo pectore recondita supernatent ac diffluant: aut quòd ipse sit qui ianuas cogat adire adolescentes, aut egredi, & excidere, & claustra transilire. Deinde quòd impetum atque vim inferat, vocatus est Triambus: vnde inter triambos in hoste paratos multis vtuntur anapæstis, quum scommate aduersarium ferire velint. Ac illi picam, garrulam nimirum auem, sacram fecere: & bastarream vocant, ab incessu: & eraphioten, quòd contentionem remittat, quando vino prorsus reconciliandi vis adsit. Deinde visus est bellator esse strenuus, ac primus ostendisse, bello accommodum esse iambum. Porrò hedera coronatur, ob hederæ ad vitem ac vuas similitudinem. Et Orybadon dicitur: natura enim per ramos arborum procacibus brachiis geniculato cursu scandit, ac fortioribus truncis se implectit. Deinde theatricis auditionibus oblectatur Dionysius, eo quòd conuiuia horum sibi vsum maximè vendicent, vt cantus & citharæ: hæc enim ciborum sunt additamenta quædam, & quasi corolarium. Porrò in fabulis est, illum à Titanib. distractum, iterum à Rhea compositum esse. quibus inuolutis obtexerunt fabulæ autores, Terræ filios a-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

gricolas confudiſſe vuas : quæque in his vini fuerint partes, à ſe mutuò ſeparaſſe : quas iterum in hoc influēs dulcor coniungit, & vnum corpus reddit. At illa apud poëtam fabula, quod aliquando fugiens Lycurgi inſidias deus, in mare inſilierit, & deinde à Thetide ſit ſeruatus, manifeſtam habet ſententiam : nam vites Bacchi erant nutrices : has enim Lycurgus vindemiator exiſtens deprædabatur, ac deuaſtabat. Deinde vinum mari mixtum in tuto erat. Et hæc quidem de Dionyſio.

De Hercule.

HErcules eſt ratio vniuerſis rebus indita, qua natura fortis ac valida eſt, quum ea inſuperabilis, ac minimè vincenda ſit, roboris & mutuæ fortitudinis particeps exiſtens : fortaſſis ab eo, quòd ad heroas pertendat, nomen habens, quum hæc ſit quæ generoſos ac ſtrenuos celebrari faciat. nam veteres corporis pariter & animi fortitudine inſignes vocabant heroas, obque id diuini generis videbantur participes, nec nouo rumore conturbari poſſe apparebant. nam ob virtutem attributa eſt deo appellatio, quum Alemenæ ac Amphitryonis ſit filius. deinde coniectaru difficilia dei eſſe inſignia, ex his quæ de heroe ad poſteritatem venerunt, fortaſſis leonis pellis & clana, ex priſca theologia, ad id relata ſunt. ſiquidem quum in re bellica præſtiterit, ac bonam terræ partem cum exercitu peragrarit, veriſimile eſſe non exiſtimarunt, ſolo ligno obarmatum obambulaſſe : ſed his interſigniis deum poſt obitum ab his qui beneficium eius ſenſerint, ornatū eſſe. nam vtrūque fortitudinis & generoſi animi fuerit ſymbolū : etenim leo animi generoſitate anteſtat omnibus animantib⁹, at clana armorū eſt validiſſima. Ad hæc ſagittarius quoq; inducitur deus, eo quòd nuſquā non penetret telum, quódque intenſum quid habeat telorū impetus. Sed haudquaquā veriſimile eſt, Herculem his armis fretū, hoſtium acies occurriſſe. nec temerè tradiderunt, Heben in vxorē habere Herculem, pleniore mente præditum. vt enim ad iuuenile quid faciendum intenſiores ſint manus, ſic ſenioꝝ mentes multò ſunt meliores. Ad hæc reor ego illā apud Omphalem ſeruitutem in illū admodū concinnè quadrare, declarantib. per hanc veterib⁹ debere etiam fortiſſimos

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

viros tationi ſubiugare ſeipſos, & quæ ab hac decreta ſunt exequi. etſi ſpeculatione, ac rationali cõſideratione incidat mollius quiddã oraculi, quod nõ aliud appellaſſe videbimur quàm ὀμφαλὸν, id eſt vmbilicũ. Porrò duodecim illa certamina deo tribui poſſunt, quũ neutiquã ab hoc ſint aliena. quemadmodũ etiã Cleanthes fecit: nec putandum eſt vbique eſſe rationis inuentorem ſenem.

De Apolline, & Diana.

COncinnè ô fili, appellatur Sol Apollo, ac Luna Diana, atque ob id ambos ſagittiferos inducunt, longum illum radiorũ iactum quodãmodo adũbrantes. Vocantur autem, hic quidẽ Hecatos, hæc aũt Hecate, q̃ procul lumen ſuũ emittant: vnde eos non ineptè longè iaculantes cognominarũt. Verùm aliqui his nominib⁹ Hecatos & Hecate aliã aſcribunt etymologiã: quòd videlicet, qui hæc primò impoſuerint, pro precibus his vſi ſint, precãres ne ab his procedens malum appropinquet. interdum enim hi aerem corrũpere videntur, & peſtiferi influxus autores eſſe: ob id illis veteres ὀξύς immolarũt. Hinc poëta quũ peſte populus periret, introducit Achillem dicentem, quærendum eſſe vatem, qui dicat: Cur in tantum iratus ſit Phœbus Apollo. Atque huius rei gratia blandiendi formula putant dictam eſſe ἄρτεμιν Dianam, quòd ἀρτεμεῖς, id eſt ſanos faciat: atque Apollinem tanquam ἀπολύοντα, id eſt liberantem nos à morbis. In quã ſententiam etiam παιᾶνων nominatus eſt, & medicus eſt eſſe viſus. Sunt etiam qui hinc Apollinem ἀπὸ τοῦ ἀπολλύναι, id eſt à perdendo atque conſumendo dictum aſſerant: nempe hunc eſſe qui mundi huius apparatum cõſumat, quòd ſine intermiſſione humorem vndecunque auferat, atque lunæ & æcheri largiatur. ac fortaſſis ab eo, quòd denſitatem ac conſtipationem ſubſtantię extendat ac diſſoluat: aut quòd etiam tenebras depellat, vt ſimpliciter dicatur. Propriè quoque illos inducunt fratres ſibi mutuò ſimiles, ac conformi agitatos motu, & eandem omnibus in rebus habentes vim, & itidem ea quæ in terris ſunt nutrientes. Ad hæc etiam Apollo Mars eſſe fingitur: ſiquidem feruentior eſt ignis, ac agendi vim habet. Porrò Diana fœmina eſt, vt quæ obtuſiorem ac imbecilliorem habet potentiam. Deinde Apollo ætatem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

habet admodum iuuenilem, qua ætate formæ excellentia etiam se ipsos vincunt homines: siquidem visu est pulcherrimus, quum purus sit ac splendidus. Adhæc & aliis non ineptè in illum vtuntur, auricomum & indetonsum appellantes: quandoquidem aureo est aspectu, & sua puritate relinquit à se omnia. Deinde & Delium vocarunt, & Phanæum, eo quòd res per ipsum in manifestum agantur, & mũdus illuminetur. ita vt etiam Anaphæ Apollini templum erexerint, nempe qui omnia illustret. & huic consentaneum est, quòd Delum & Anaphen illi sacras fecerunt, atque ob id vaticinandi artem ac dictam rerum declarationem illi tribuerunt: ac quod Delphis inuentum est oraculum, cognominarunt Pythium, eo quòd huc confluentes mortales πυνθάνονται, id est sciscitarentur ea, quæ ad se spectent. Est etiam hic locus dictus terræ vmbilicus, non quòd dimidium sit eius, sed à reddito in eo vaticinio, quòd Omphe græcè dicitur. Porro à λόξοις, id est incuruis & obliquis existentibus oraculis, λόξιας est nominatus: aut propter obliquitatem itineris, quòd per zodiacum circulum faciat. Cæterùm Musicus & citharœdus inducitur, quòd concinnè & decorè omnem mundi partem pulset, moueátque, & se socium omnibus partibus adiungat, nulla eius dissonantia in rerum natura conspecta, sed temporum ad se mutuò symmetriam in summo (non secus ac si ad numerum) seruet & animalium voces, ipse nimirum aliorum corporum sonus existens: ac per se siccitatem, quo facilius ad auditum vox veniat, præstet. Et hinc Musarum dux & custos vocatus est, & Musis colludere putatur. nam vt ait Hesiodus, E Musis & longè iaculante Apolline, Viri poëtæ sunt terrestres reges. Et hanc ob causam est illi cygnus sacer, qui canendi suauitate & corporis nitore reliquis auibus antestet. At à coruo abhorret, quòd colore sit inauspicato & è lauro illi corona nectitur, quòd tractabilis ac semper florens sit planta. ac facile quoque aduritur, & ad purgationem peculiarem quandam vim habet: itaque non inscitè purissimo ac maximam vrendi vim habenti Deo attributa est. aut fortassis nomen eius quodammodo ἀπὸ τοῦ διαφαίνειν deductum, effecit vt accommoda ad

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

vaticinium videretur. Cæterùm tripos ob plenitudinem ternarij numeri ei datus eſt, deinde etiam à tribus æquidiſtantibus circulis, quorum vnum quidem ſecat ſol, anniuerſarium motũ conficiens, ac duos pertingit. Adhæc, quum graſſante peſte, vt in omnibus videtur, armenta paſcat, & continuò eadem ab initio corrumpat peſte, ei gregis cuſtodiam tribuerunt, Lycium & Lupicidam appellantes. Nec temerè Agyeus vocatus eſt, vtpote in viis collocatus. nam exortas has irradiat ac lumine implet: ita vt illi contrarium dictum ſit, Occidit ſol, & obſcurabantur omnes viæ. Etiam Leſchenorium appellant illũ, quòd diem tractandis nugis ac mutuæ conſeruationi exhibeat, ac noctem depellat. Deinde Pæana, aut per antiphraſin, deprecando ne morbos immittat, neque corrumpat ſpiratum à ſe aera: ſiue quòd reuera corporis ſanitatis autor ſit, ob ſanam aeris temperiem.

De Aeſculapio.

VT iterum ordine rem exequamur, Aeſculapium ex Apolline natum eſſe dicebant, qui mortalibus medendi artem oſtendiſſe viſus eſt. nec id certè myſterio vacare æquum fuerit. Dictus autem eſt Aeſculapius, quòd ad mortem vergentem inclinationem reiiciat atque repellat. obque id illi draconem appingunt, quòd quiddam huic neutiquam diuerſum putantur qui medendi arte vtuntur: idque hac de cauſa, quia è morbis reiuueneſcant, ac ſenectutem exuant: ſimul etiam quum attentionis ſignum ſit draco, qua plurimũ opus eſt in re medica. Cæterùm baculus huiuſmodi rei ſymbolum eſſe apparet, quòd niſi tali cura erigamur ac confirmemur, continuò ad imbecilliorẽ valetudinem æquo citius prolapſuri ſimus. Dicitur quoque Chiron enutriiſſe Aeſculapium, & in medicæ artis ſpeculationibus Aeſculapij Hepeonem, nomine haudquaquam ocioſè in fabulam aſſumpto: nempe quòd innuat turbationum ſedationem per ſuauem medelam induci.

Seorſum de Diana.

DIana Lucifera eſt nominata, quòd ſuum ſplendorem iaculetur, ac circumfuſum aerem quodammodo illuminet, idque in plenilunio. Deinde Dictyna illam vocant, quòd huc ſuos deiiciat radios: nam δίκειν iãcere ſignificat

ſignificat, aut quòd in omnem terræ angulum ſuam vim exerat. Cæterum venatoriam ipſam & ferecidam & ceruos figentem & monticolam inducunt: idque aut quod in feras vertere cupiant ab hac procedens malum, aut quod noctu maximè appareat: ſiquidem noctu altum vbique ſilentium, quemadmodum in ſyluis ac deſertis locis eſt, ita vt in huiuſmodi locis videri poterit oberrare. extra hoc, quod commenti ſint illam arcu inſignem ſemper venari. Cui concinit & illud, quòd huic canes ſacros eſſe putarint, qui ad venatum accommodi ſunt, ac ad cuſtodiam & ad latratum nati. Atqui venatrix viſa eſt, quòd non deſiſtat nunc perſequendo, nunc iterum fugiendo ſolem, deinde in zodiacum tranſgrediatur, ac ſigna celerius tranſeat, quum etiam velocitate venatrici non diſſimilis ſit, ac quum maximè terræ vicinum ſit ſidus, in mõtium verticibus eam verſari perhibebant. Triformis autem (nam eadem eſt quæ Hecate dicitur) inducitur, quòd tribus formis ad plenitudinem redigatur luna: nempe quũ curuata eſt in cornua, & quũ in orbem ſinuata. Et tertiò alium quendam habitum eam fingunt aſſumere, iam penè exacto menſe: nunquã enim impletur circulus. Hinc etiam eſt appellata Triuia, ac triuiorum cuſtos eſt habita, quòd triplici modo mutetur, per animalia incedens. Porrò ſole interdiu ſolum apparente, hanc autem noctu & tenebris lucentem & incedentem nocturnã, & noctiuagam & terreſtrem vocarunt: ac ſub terreſtribus diis ſacra facientes, eam quoque cũ illis honorare inceperunt. & adfictum eſt, in morem inferorum hanc contaminare, & etiam contaminari. quin eam veneficiis opitulari credunt, ac his quoque additum eſt, illam luctu & cæde gaudere: vnde nõnulli moti ſunt, vt ſacrificiis abſurdis, nempe cæde humana, illam placarẽt. Deinde illi triglę, id eſt mulum piſcem, ſacrũ fecerunt, idque ob nomen. Nec vllam aliam ob cauſam dicta eſt in viis verſari, quàm qua Apollo & Iupiter. Videtur quoque multis eadem eſſe hæc & Lucina dicta, quaſi ἐλευθία id eſt currens indefeſſa per terram: quam precantur ſibi venire mitem ac zoniſoluã parturientes, nempe cui in promptu eſt, cõtractum ac arctũ ſinum diſſoluere, atque allenare paulẽtis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dolores. Adhæc plures Lucinæ traduntur fuisse, qua ratione etiam plures Amores: diuersi enim mulierum partus sunt, non secus atque amantium cupiditates. Deinde fulgens Luna fœcundat quæ concepta sunt: atque huic in manu est præstare vt vel crescant, vel pereant, vel manifestè laborent. Desinas itaque mirari, si veteres alia sententia Dianam incoruptam, nec quicquam puritate soli inferiorem putarint: at alia, parturientibus propitiam, quum in huius sit facultate, nascentia facili partu in lucem promere. Deinde iterũ alia ratione horrendi ac mali quid habere, quemadmodũ de Hecate diximus.

De inferno.

AT postremò animas accipientem aera, ἄιδην vocarunt, ob tenebras (vt ipsi quidem censebant) quum prorsus nobis disparuerint, qui cò sub terrã concesserunt. Porrò mutatorem vocarunt. quin & Clymenos dicitur, quòd ipse τὸ κλύειν, id est auditus author sit: siquidem nihil aliud est vox, quàm percussus aer. Deinde per fastigium, eum beneuolũ ac bonũ consultorem vocarunt, vt qui rebus humanis bene consulat: quũ huius opera laborum ac curarum requies nobis superinducatur.

Comus.

DÆmon est Comus, à quo mortalibus κωμάζειν, adstans thalami foribus aureis, vt puto. Tarda autem ac difficilis ipsarum comprehensio, ac cognitio, quòd in tenebris sint. nox enim nõ à corpore, sed à tempore picta est. Vestibula autem sponsos admodum felices in lecto iacere indicant, & Comus iuuenis, ad iuuenes accedit, mollis, nec adhuc ephœbus, præ vino rubicundus: & quòd ebrius sit, rectus dormiens. Dormit autem, faciem quidem in pectus deiiciens, & gutturis nihil ostendens, sinistram venabulo sustinens. Sed manus sustineri arbitrata, soluitur. & profectò is exprimitur affectus, qui in dormiendi exordio accidit, cum nobis somno blandiente, cogitatio in eorum transit obliuionem quæ continet. vnde & quæ in dextra est facula, manum præ somno languentem effugisse videtur. Sed Comus metuens cruri adhærentem ignem, sinistram quidem tibiam in partem dextram, faculam verò ad sinistrã transfert, vt ignis vaporem declinet, ab expositu genu

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

manum arcens. Faces autem debentur quidem à pictoribus his, qui in vigore sunt ætatis constituti: & absque his cæcutiunt picturæ. Como verò paululum facie opus est nuenti, & à capite vmbram trahenti. Verùm cæteræ corporis partes exactè effictæ sunt, eas illustrante atque in lucem educente facula. Rosarum autem corona laudatur quidem, sed nequaquam à specie. Flauis enim ac cæruleis si contigerit coloribus florum imagines referre, haud magnus est labor. Cæterùm ob coronæ laxitatem ac molliciem laudetur oportet. Commendo & rosarum rosidum, ipsásque cum odore pictas affero. Quid reliquum est Comi? Quidnam aliud, præterquàm lasciuientes. nonne crotala, strepitúsque intonans, ac vox enormis te petit? Lampades quoque sublucent, vnde & lasciuientibus quæ ante pedes habent, videre, & à nobis videri licet. Multus autem populus simul accersitur, & mulierculæ cum viris incedunt, & calciamentum extat, & præter peculiarem cinguntur cõsuetudinem. nam Comus & mulieri virum agere, & viro stolam induere muliebrem, muliebritérque incedere permittit. & coronæ non amplius floridæ, sed ipsarum quòd capitibus concinnatæ sint, ablata est hilaritas, cum per luxum ac lasciuiam currant. Florum enim libertas manum auersatur, vtpote quæ eos ante tempus flaccidos reddat. Plausum etiam quendam imitatur pictura, cuius maximè indiget Comus. Nam dextra, contractis digitis, subiectam sinistram ad clauum plectit, vt manus cymbalorum more percussæ consonæ fiant.

Fabulæ.

AD Æsopum fabulæ proficiscuntur (quòd ipsarum sit studiosus) eum diligẽtes. Nam & Homero quidem curæ fuit fabula, & Hesiodo, nec non & in Lycamben Archilocho. verùm humana omnia ab Æsopo sub fabularum inuolucro conficta sunt, & rationis causa feras orationis participeis fecit. Etenim auaritiam demolitur, contumeliámque ac fraudem abigit. Et hæc leonem ac vulpem & per Iouem equum agere inducit. Et ne testudo quidem muta, sub quibus humanarum rerum peritiam pueri percipiunt. Æsopi itaque causa probatæ fabulæ, ad sapientis fores accedũt, vitiis ipsum oleaginóq;

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ramo coronaturæ. Ipſe autem aliquam (putò) contexit fabulam. Oris enim riſus, oculique in terram demiſſi, id præ ſe ferunt. Nouit fabularum cogitationes, relaxato indigere animo. Philoſophatur autem pictura, & circa fabularũ corpora. feras enim commiſcens, Æſopo choream conſtituit, ab illius ſcena confingens. Choreæ autem princeps, picta eſt vulpes. Nam haud ſecus Æſopus in plurimis argumentis miniſtra vtitur vulpe, ac Dauo comœdia.

FINIS.

ALBRICI PHILOSOPHI DE DEORVM IMAGINIBVS LIBELLVS.

De Saturno.

SAturnus primus deorũ ſupponebatur: & pingebatur, vt homo ſenex, canus, prolixa barba, curuus, triſtis, & pallidus, tecto capite, colore glauco: qui vna manu, ſed dextra, falcem tenebat, & in eadem ſerpentis portabat imaginem, qui caudam propriam dentibus commordebat. Altera verò, ſcilicet ſiniſtra, filium paruulum ad os applicabat, & eum deuorare videbatur. Qui iuxta ſe habebat filios, Iouem ſcilicet, Neptunum, Plutonem, & Iunonem. quorum virilia Iupiter amputabat. Ante quem erat mare depictum, in quod Iupiter dicta virilia abſciſſa proiiciebat, de quibus Venus puella pulcherrima naſcebatur. Iuxta autem ipſum Saturnum erat imago Opis vxoris ſuæ, in cuiuſdam ſimilitudinem matronæ depicta: quæ aperta manu dextra, opem omnibus velle dare prætendebat: panem verò manu ſiniſtra pauperibus porrigebat.

De Ioue.

IVpiter Saturni filius, cui cœlum & cœli regnũ in ſortem ceſſit, pingebatur in throno eburneo, in ſua maieſtatis ſede ſedẽs: ſceptrum regiũ in manu tenens, ſcilicet ſiniſtra: ex altera verò, ſcilicet dextra, fulmina ad inferos

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mittens. & Gigantes repreſſos fulmine, tenens ſub pedibus, & conculcans. Iuxta eum verò quædam aquila, quę volans inter pedes ſuos quendam pulcherrimum iuuenem, ſcilicet Ganymedem raptum portabat, habentem in manu craterem, vt Ioui poculum propinaret.

De Marte.

MArs tertius deorum dictus eſt: qui & tertius in ordine planetarum, atque ſtella eius. talitérque in ſua imagine pingebatur. Erat enim eius figura tanquam vnius hominis furibundi, in curru ſedens, armatus lorica, & cæteris armis offenſiuis & defenſiuis. qui & galeam habebat in capite, & flagellum in manu portans, accinctuſque mucrone. Currus verò eius ab equis rabidis trahi videbatur. Ante illum verò lupus ouem portans pingebatur, quia illud ſcilicet animal ab antiquis gentilibus ipſi Marti ſpecialiter conſecratum erat. Iſte enim mauors eſt, id eſt mares vorans, eo quòd bellorum deus à gentibus dictus eſt: & quia Romani fratres geminos, primos vrbis fundatores, ſcilicet Romulum & Remum, Martis filios eſſe finxerunt. quorum Romulus Remum interfecit: ideo ſub eius curru idem Romulus depictus eſt, qui fratrem Remum occidebat.

De Apolline, ſiue Sole.

APollo quartus deorũ eſt: quia Sol, qui dicitur Apollo, inter planetas quartum orbem tenet in cœlo. Iſte pingebatur in ſpecie impuberis iuuenis, nunc facie puerili, nunc iuuenili, ſemper imberbis, nunq; autem in cana diuerſitate apparentis: licet raro tali facie eſſet formatus. Iſte ſuper caput portabat tripodem aureum. In dextra verò manu habebat ſagittas, arcum & pharetram. In ſiniſtra autem citharam tenebat. Sub pedibus eius depictum erat monſtrum terrificum, cuius corpus erat ſerpentinum. triáque habebat capita, ſcilicet caninum, lupinum, & leoninum. quanquam inter ſe forent diuerſa, in vnum tamen corpus coibant, vnam ſolam caudam ſerpentinam habentia. Coronam verò capite geſtabat Apollo, duodecim lapidum precioſorum. Iuxta autem illum erat viridis laurus picta, & coruus niger deſuper volitans pingebatur, auis ſcilicet ipſi deo conſecra-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ta. Sub lauro verò, nouem Musæ choream faciunt: & circa Apollinem cantus melodiam promunt. A longè verò Phyton serpens maximus erat, quem sagitta vna Apollinis per medium transfigebat. & erat Apollo inter duo iuga montis Parnasi sedens, de quo & fons Castalius scaturiebat.

De Venere.

VEnus quintum tenet inter planetas locum: propter quod quinto loco figurabatur. Pingebatur Venus pulcherrima puella, nuda, & in mari natans: & in manu sua dextra conchàm marinam tenens atque gestans: rosisq́ue candidis & rubris sertum gerebat in capite ornatum, & columbis circa se volando, comitabatur. Vulcano deo ignis, rustico turpissimo, in coniugium erat cõsignata, qui stabat ad eius dextram. Et coram ipsa tres astabant iuuenculæ, nudę quæ tres Gratiæ dicebantur. ex quibus duarum facies versus nos aduersę erant, tertia verò dorsum in cõtrarium vertebat. Hinc & Cupido filius suus alatus & cæcus assistebat, qui sagitta & arcu, quos tenebat, Apollinem sagittabat: propter quod deos contra se turbatos timens, ad Martis gremium fugiebat. Cui & illa adulterij crimine familiaris reperta est.

De Mercurio.

MErcurius sextus in ordine planetarum, sicut & aliàs ab antiquis gentilibus sextus deus esse dicebatur, cuius imaginem in hunc modum pingere voluerunt. Erat enim ipsius signum homo vnus, qui in capite & in talis alas habebat: in manu autem sua læua, virgam tenebat, quæ virtutem habebat soporiferam, & quæ erat serpentibus circumsepta. & gladium curuum, quem Harpen homo vocabat: fistulámque de calamo factam Syringe ad os suum ponebat, dextra sonans. galerum quoque seu vmbellam capite deportabat. Coram ipso autem erat gallus, sibi peculiariter consecratus. Ab altera verò parte erat Argus, cuius caput & facies plena erat oculis, qui coram eo iacebat decollatus. Iste ergo dictus est deus mercatorum, & deus furtorum: & ideo ab alio eius latere depicti erant mercatores cum aliquibus mercibus: & latro, qui ipsi mercatori peram abscindebat. Eloquentia autem in fistula designatur, qui de viro in

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

fœminam,& de fœmina in maſculum ſe mutabat, cum volebat : & ideo pingebatur cum vtroque ſexu De albis verò nigra, & de nigris alba faciebat, quod oſtenditur per eius pileum ſemialbum & ſeminigrum. Aliqui verò eum capite canino pingebant : ideóque & lanceam pro virili, & colum pro muliebri ſexu tribuerunt.

De Diana.

DIana, quæ & Luna, Proſerpina, Hecate nuncupatur, vltima inter planetas eſt, propter quod vltima ponitur in numero fictorum deorum. Ipſa ergo pingebatur in ſpecie vnius dominæ, coma diſſoluta, quæ arcum tenebat & ſagittam ceruos quoque cornutos in venatione inſequi videbatur: circa quam, ſiue ad eius latera erant chori Dryadum, Hamadryadum, Naiadum, & Nereidum : & chori nympharum, ſyluarum, montium, fontium & marium, cum choris & Satyrorum cornutorum, qui dij dicebantur agrorum. Et nauicula poſt ceruos cum homine nauigante & velificante in mari erat figurata,

De Minerua.

MInerua dea ſapientiæ ex cerebro Iouis nata : quæ alio nomine Pallas dicta eſt. Hæc enim pingebatur à poëtis in ſimilitudinem vnius dominæ armatæ lorica, & gladio accinctæ, cuius caput viri decinctum circum erat, ipſámque caſſis cum criſta deſuper detegebat. ipſa autem lanceam tenebat in dextra : in ſiniſtra verò ſcutum chryſtallinum habebat, quod caput Gorgonis à cervice ſerpentibus monſtroſe continebat. Hæc igitur oculos habebat ſplendidos triplici colore. pallium induebat diſtinctum aureo, purpureo & cœleſti. iuxta ſe habebat oliuam viridem pictam: deſuper auem, quæ dicitur noctua, volitantem.

De Pane.

PAn ab antiquis diebus fuit deus naturæ, & in ſimilitudinem naturæ vniuerſalis fuit ab eis taliter figuratus. Pingebatur homo cornutus cum facie rubicunda: in cuius pectore ſtellarum plurium erat forma. Pellis eius in parte pingebatur ſtellata. Femora autem habebat denudata cum herbis & arboribus prodeuntibus ex ea: & in ore eius fiſtulam ſeptem calamorum tenebat,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quam digitis pulsare videbatur. Pedes quoque & crura caprina habebat Cum Amore verò pingebatur luctam habuisse, q'it ab ipso Pane victus erat: ideóque idé Amor iuxta eum, quasi ad terram prostratus iacebat.

De Plutone.

PLuto Saturni filius, dictus est ab antiquis Deus inferorum & regnorum, terrarum, & animarum iustè decedentium. Credebant enim antiqui, omnes animas ad inferos descendere, ibique cum Plutone in caligine perpetua remanere. Quapropter ipsi Pluroni, id est inferno, vel ipsi virtuti diuinæ inferna gubernanti talem imaginem depinxerunt. quem & tenebrarum principem esse voluerunt. Erat enim imago eius, homo terribilis in solio sulphureo sedens, sceptrum regni in manu tenens dextra: sinistra, animam constringens. cui tricipitem Cerberum sub pedibus collocabant, & iuxta se tres Harpyias habebat. De throno autem eius sulphureo quatuor flumina manabant, quę scilicet Lethen, Cocytum, Phlegethontem, & Acherontę appellabant, & Stygem paludem iuxta flumina assignabant. Iuxta Plutonę inferorum regina Proserpina sedebat cum facie fusca & terribili, quæ Pluroni coniugi à sinistris assidebat. Erant autem Furiæ tres horribiles, venenatis serpentibus crinitæ. quæ homines furere faciebant, quæ Alecto, Tisiphone, & Megæra dicebantur. Parcæ seu fata sic dictæ per antiphrasim, eo quod nemini parcant, tres erant, Domicilæ sorores: quarum vna tenebat colum, & nebat, altera fluuoluebat, tertia illud rumpebat: & istæ, Clotho, Lachesis, & Atropos vocabantur. Harpyiæ verò, aues erant rapacissimæ, cum facie virginea: quæ, Aello, Ocypete, & Celæno vocabantur.

De Iunone.

IVno posita est in similitudinem aeris. Antiqui enim ipsam Iouis, id est ignis vxorem & sororem dixerunt. Iridem & Nymphas eidem attribuerunt. cuius imago taliter pingebatur. Erat enim fœmina in throno sedens, sceptrum regium tenens in dextra eius, caput nubes tenebant opertum supra diadema quod capite gestabat. cui & Iris sociata erat, quæ ipsam per circuitum cingebat: nunciámque Iunonis Iridem populis appellabant. Ideo

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

iuxta ipſam Iridem ancillam paratam ad obſequium dominæ figurabant. Pauones autem ante pedes eius lambebant: quia à dextris & à ſiniſtris dominæ ſtabant, auéſque Iunonis ſpecialiter vocabantur. Mulier erat filiã pariens: quia ipſa Iuno partubus præeſſe dicebatur. quæ & Mercurium dicitur lactaſſe.

De Cybele.

CYbele mater deorum, fuit dicta terra: quam & deos genuiſſe dixerunt veteres, & gigantes. cui antiqui philoſophi talem imaginem depinxerunt. Erat enim virgo fœmina in curru ſedens: lapidibus precioſis, & metallorum diuerſorum varietate veſtita. Itaque mater deorum extitit, & gigantum. Irata enim Terra contra deos, Titanas dicitur parturiſſe. Erantque gigantes pedibus ſerpentinis: de quibus fuit vnus Titan, qui etiam Sol dicitur. Sed quia iſte contra deos nihil fecit, ſicut alij fratres, ideo alijs detruſis, hic ſolus in ſua deitate permanſit. Currus autem Cybeles à leonibus trahitur, coronámque turritam in capite geſtare dicitur. Pingitur iuxta eam in curru Atys puer nudus, quem illa amaſſe dicitur, & nimio zelo caſtraſſe: & ſic illi virilia pingitur amputare.

De Æolo.

AEolus autem in deorum numero computatus, & qui ventorum deus dictus eſt. cuius talis erat imago depicta. Stabat enim in antro, linea veſte indutus & præcinctus, tenens ſub pedibus flabra, inſtrumenta fabrilia. In manu autem vtraque tenebat cornua: quæ ori admouens, ea ſufflare, & ab vnoquoque cornuum ſex ventos emittere videbatur. Et quia Iuno ei regnum dediſſe fingebatur, à dextris ei Iuno ſtans ſepta nube, eius capiti coronam imponebat. A ſiniſtra verò eius Nympha ſeminuda in aqua, quam ei coniugem eadem Iunò dicitur dediſſe.

De Iano.

IAnus verò in deorum numerum acceptus eſt: cui omnis rei initium & finem tribuebant. Hic autem taliter figurabatur. Erat rex homo, ſedens in throno fulgenti radiis circumquaque, qui duas facies habebat: quarum vna ante ſe, altera poſt ſe reſpiciebat. Iuxta

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

illum quoque erat templum, & in manu eius dextra habebat clauem, qua templum ipsum aperire se monstrabat. In sinistra verò habebat baculum, quo saxum percutere, & ex illo aquam producere videbatur.

De Vulcano.

VVlcanus deus ignium, pingebatur similitudine fabri, deformis, & claudi, malleum in manu tenentis, & deorum impulsu de cœlo in terram decidentis. Iuxta eum plures dij eum irridentes pinguntur, qui eum de cœlo expellere figurantur. Ipse quoque sic expulsus, fulmina in terris Ioui parare dicebatur, quæ ad cœlum Iouis ipsius aquila deferebat. Ideóque iuxta ipsum Vulcanum, depicta erat officina, & aquila parata ad fulmina deferenda.

De Neptuno.

NEptunus deus aquarum, & præcipuè maris, depingebatur ad modum cuiusdam numinis mare gubernantis. Erat enim eius imago, homo nudus in mari natans, ab vmbilico supra aquas imminens, & tridentem pro sceptro regio manu tenens: quo saxum quoddam percutiens, æquor quoddam acerrimum producebat. De mari verò plurima flumina manare videbantur. Greges item illi Tritonum circa se è mari natantes prodibant, & regem æquoris honorabant. Sunt autem Tritones pisces, qui tubas ore portant, quibus intonare se ostendunt: ideo aliqui gentilium ipsos marina quædam monstra dicebant.

De Vesta.

VEsta dea ignis, scilicet diuini, in collegio deorum annumerabatur. Hanc Iouis fuisse nutricem, & cum suo gremio sustentasse, antiqui dicebant: quam etiam taliter figurat pictura. Erat enim templum latum & spatiosum, cum ara in medio. circa quam ex vtroque latere erat ignis accensus, qui perpetuo seruabatur, quem extingui nullatenus fas erat. & ideo ad huiusceemodi mysterium erant multæ Vestales virgines deputatæ, quæ & ipsæ ibidem depictæ ab vtraque parte ignem fouere videbantur. Supra pinnaculum autem templi depicta erat ipsa Vesta, in formam virginis, infantem ipsum Iouem suo sinu fouens.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Orpheo.

ORpheus vir fuit magnus ingenio, & eloquio perfulgens, eruditiſſimus philoſophiæ, & artium diſciplinæ: qui homines irrationabiliter viuentes, ex feris & immanibus fecit mites & manſuetos, & moribus compoſuit. Vnde & beſtias quaſque, volucres, fluuios, ſaxa & arbores, citharæ ſono dicitur mouiſſe, qui & Eurydicem nympham eodem mulcens ſono, in coniugem habuit: quam à ſerpente percuſſam & occiſam, deſcendens ad inferos, citharæ ſono dulciſſimo Plutone placato, dicitur redemiſſe: ea lege, ne eam auerſus reſpiceret, donec vltimum limen inferni excederet. Quam legem vt præteriit, vxorem retentam amiſit. Iſte igitur in numerum deorum conſecratus, taliter pingebatur. Erat homo habitu philoſophico, citharam manu pulſans. Ante eum erant diuerſa animalia ferocia, quæ pedes eius lingebant, ſcilicet lupi, leones, vrſi, ſerpentes, aues diuerſæ circa eum volitantes, montes & arbores deflectentes vertices ſuos: qui & vxorem ſe ſequentem conuerſus aſpicere videbatur, ſed eam inferi retinebant.

De Baccho.

BAcchus filius Iouis inter deos connumeratus eſt, quem vinum, & vini Deum eſſe dixerunt. Attendéteſque vini virtutem & proprietatem, illum vti Deum in natura coluerunt, & eidem huiuſmodi imaginem eſſe depinxerunt. Erat enim imago ſua facie muliebri, pectore nudo, capite cornuto, vitibúſque coronato, qui ſuper tygride equitabat. Iuxta ipſum autem erant imagines trium animalium, ſcilicet ſimiæ, porci, & leonis, quæ pedem vnius vitis circumire videbantur. Ob cuius vmbrã Bacchus equitabat, vitiſque racemis erat plena. Ipſe verò vna manu tenebat poculum, ſcilicet ſiniſtra: altera verò, ſcilicet dextra, in eo vuæ racemum extricabat.

De Aeſculapio.

AEſculapius dictus eſt filius Apollinis, qui Deus medicinæ & medicorum putabatur. Eius imago, erat homo quidam, cum barba valde prolixa. indutus habitu medici, ſedens: in cuius ſinu erant pyxides vnguentorum: & alia inſtrumenta ad medicum pertinentia. cuius manus dextra barbam tenebat, ſiniſtra

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

verò baculum cum serpente gestabat intorto.

De Perseo.

PErseus etiam filius Iouis inter deos annumeratus est: qui rex Asiæ diues & præpotens, qui & nauibus multas regiones transiuit, & Aphricam debellauit. qui & tres sorores illud regnum tenentes sua sapientia occidit. quæ Gorgones dictæ sunt: quæ vnum solum oculum habentes, homines se aspicientes vertebant in saxa. Hic enim tali imagine figurabatur. Erat homo iuuenis alatus & volans, quasi nauis discurrens, & alarum vtens volatu. cui assistebat Minerua, sapientiæ dea. Hic verò armatus, chrystallinum scutum ante oculos deferens, telo falcato tres fœminas virgines, scilicet ipsas Gorgones, decollabat, Sthenyonem, Euryalem & Meduſam: & hæ post habebant homines semiconuersos in lapides. Hic caput Meduſæ ablatum in hasta deferre videbatur. de sanguine verò Gorgonum equus alatus, nomine Pegasus nasci videbatur: qui vngula terram fodiens, fontem erumpere faciebat, qui Castalius dictus, Musis ad potum productus est.

De Hercule.

HErcules Iouis filius dictus est quem in deorum collegio antiqui acceperunt, propter eius quasi innumeras probitates, quæ inferius per singulas depictæ sunt. Hercules enim herocleos, quod est virorum gloria fortium. Prima igitur eius victoria notabilis fuit, quando in nuptiis Centauros ibidem existentes & inebriatos, qui dominas inuitatas volebant violenter opprimere, clauа pro maiori parte mactauit, vnde reliqui timore perculsi fugerunt. Centauri enim, qui dicuntur esse semihomines & semiequi, denotantur homines carnali concupiscentia facti, vt bestiæ, qui virtute animi superantur. Secunda victoria Herculis notabilis fuit, quia ipse pugnasse cum leone, ipsumque clauа mactasse, & interempto pellem abstulisse dicitur. quo deinde spolio incessit semper indutus, in signum victoriæ perceptæ. In quo etiam ostentatur animi fortitudo, contra quam nulla vis corporea prævalet, quæ semper spolium leonis, id est vim virtutis defert. Tertia Herculis fortitudo est, de qua sic scribitur: Admetus Pheræorum rex Alcestim

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

habuit coniugem : & dum infirmaretur ad mortem, Apollinis miserationem inuocauit. cui sic respondit, nil in hoc ei posse præstare, nisi aliquis de propinquis eius se pro illo morti voluntariè offertet. quod vxor eius libenti animo fecit, & se ipsam interemit. Quod Hercules prospiciens, & mulieris tantæ fidei compassus, ad inferos descendit, & Cerebrum tricipitem sibi ad ostium inferni resistentē, triplici vinctū catena, videlicet singula singulis faucibus intorta, ab ostio abstraxit, & Alcestim ex inferno reduxit. In quo denotatur, quia ratio & virtus animi omnes cupiditates & vitia tetrena deuincit, & maximè vitium gulæ, quod habet tria capita: eo quòd gulosi tas tria exigit, scilicet abundantia quantitate, assidua tempore, grata faucibus voluptate : quæ omnia virtus superat. & siquid ex infirmitate animi deuictum fuerit, etiam ab inferis abstrahit. Quarta fortitudo Herculis scribitur, qua dicitur Hesperides spoliasse, quæ fuerant Atlantis regis Aphricæ filiæ. Hæ hortum habebant, in quo erant mala aurea Veneri consecrata, ad quorum custodiam draco nunquam dormiens positus erat. Quæ poma Hercules abstulit, occiso dracone. Nam virtus animi non potest fructum capere virtutum, nisi malicia prius interimatur, quæ iugiter vigilat in custodiam vitiorum. Quinta Herculis fortitudo est, qua hydram serpentem occidisse legitur. Fuit autem hydra, iuxta fabulam, in Lerna palude: cui vno cæso capite, duo excrescebant. quam dum Hercules gladio vincere non posse se cerneret, occasione iam dicta, capitum excrescentium, igne circa eam appositō illam exussit. In quo intelligitur, quod lacus fuit Æmoniæ, cuius aquæ vicinas ciuitates vastabant: Hercules verò multa vicina loca in circuitu exussit, & sic aquæ clausit meatus. Nam & Hydra ab hydor, quod est aqua, ducta est. Sexta victoria eius est, quam obtinuit de Acheloo : de quo fabulosè dicitur, quòd hic Achelous filius fuit Thetidis deæ aquarum : cui mater concesserat, vt cum aduersario pugnans, quamcunque formam vellet, sumeret. qui contra Herculem secum pugnaturum formam tauri syluestris induit: cum quo diu Hercules pugnando, ei tandem cornu dextrum euulsit, quod & Copiæ deæ diuitiarum dedica-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ult. Sed cum Achelous ad fluuium bibiturus accessisset, videns in aquis sibi ablatum cornu, seipsum in flumine præ dolore suffocauit. In quo intelligitur, quòd Hercules fluminis, qui dicitur Achelous, & cuius eruptiones non modicè agros obruebant, dum alterum eius alueum exiccasset, sua industria fertilem reddidit regionem & sic fructuum copiam præstauit. Septima Herculis fortitudo est, de qua sic scribitur. Erat in Italia quidam latro, nomine Cacus, qui dum Hercules ad Italiam deuenisset, & ab Euandro rege officiosè receptus esset, bobus aduectis ex Hispania, Geryone perempto, dum Hercules boues in pascuis custodiret, & somno oppressus dormiret, Cacus eo dormiente securus exiens de spelunca, in qua latebat, plures ex bobus rapuit: quos per caudam auersos capite traxit, ne ex rectis eorum vestigiis humo pressis, quò ducti essent, deprehendi posset: quin potius illos abiisse videretur. Verùm excitatus Hercules, & furto comperto, vestigia versa decernens, eáque insecutus ad antrum peruenit, & Cacum suis cum bobus latitantem reperit: quem fumum & nebulam eructantem clava peremit, bouésque redemit. Moraliter autem, Cacus malus interpretatur: qui latet in spelunca, quia nunquam malitia liberæ frontis est. Hercules autem, id est virtus, malos interficit, & sua vendicat. sed Cacus fumum & nebulam emittit, quæ visui nocent: qui malitia semper occultas deceptiones molitur. Octaua Herculis victoria scribitur, qua alium malum nomine Diomedem mactauit: qui hospites aduenas benignè recipiebat, & illis hilariter ministrabat, vinóque condito inebriabat: dúmque graui somno essent oppressi, illos occidebat, & equabus suis in pastum præbebat. Quo comperto, illuc Hercules accessit, & illum clava peremit, ipsúmque in pastum eisdem suis equabus apposuit. In quo notatur, qualiter virtus omnium maculam superat, & eadem pœna punit vitium in quo delinquit. Nona Herculis huiusmodi scribitur victoria. Anteus erat gigas, filius Terræ: cui mater concesserat, vt quotiens terræ prostratus occumberet, viribus duplicatis exurgeret. Cum hoc Hercules pugnans in lucta, eúmque bis prosternens, comperuit illum exurgere fortiorem, vnde illum bra-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

clitis apprehendens, eleuatum à terra constrinxit ad pectus : & tam diu tenuit suspensum, donec deficiens expiraret. Ponitur autem Anteus sub forma libidinis, nam ἀντίον Græcè, Latinè contrarium sonat. Et nascitur libido de terra, quia de carne concepta, & tactu terræ fortior redditur : quia libido tactu validior excitatur. Sed à gloriosa superatur virtute, quia denegato tactu, ad altiora virtutũ mens eleuata, libidinis concupiscentiã extinguit. Decima victoria eidem Herculi ascribitur de apro. Erat enim aper terribilis in regione Calydoniæ, qui nõ solum segetes deuastabat, sed occurrentes homines dentibus lacerabat. Contra hunc procedens Hercules, & diu cum eo pugnans, illum tandem clava mactauit: & quem plaustrum iugatis bobus trahere nequiuit præ magnitudine, subiectis humeris, ipsum in ciuitatem omnibus mirantibus detulit. In quo similiter notatur animi virtus, quæ omnia superat & vincit. Vndecima victoria est, de qua de Geryone rege Hispaniæ triumphauit. De quo scribitur, quòd ipse Geryon habebat canem bicipitem, quo omnes superabat. Hunc Hercules (vt fingitur) olla ærea pugnans deuicit, cui adhibito cane, cum etiam diu pugnasset, canem occidit & regnum Geryonis obtinuit. In quo notatur allegoricè, quòd dictus Geryon duorum capitum canem habuit, quia terrestri & nauali prælio plurimum potuit. At eum Hercules olla ærea vectus accessit, quia nauem habuit fortem in qua nauigauit, armis æreis munitam. cuius canem occidit, quia potentiam eius comminuit terra & mari, eiúsque obtinuit regnum. Duodecima & vltima Herculis fortitudo legitur talis. Fuit quidam gigas Atlas nomine, in Mauritania, in monte altissimo cœlum ipsum contingente : qui cœlum, ne caderet, humeris sustinebat : & sidera, si quæ cadebant, malleo fixa, cœlo reponebat. Quem cum accessisset Hercules, ille qui audierat de fortissimis illius viribus, rogauit eum vt quia fessus erat cœlum sustinendo, ipsum aliquanto iuuaret, donec quiesceret. quod Hercules libenter annuit, & humero suppositio, cœlum sustinuit. In quo intelligitur, quia ipse Atlas astrologus peritus fuit: & ideo cœlum dicitur sustentasse,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& ſidera cadentia cœlo repoſuiſſe. Hercules etiam fuit aſtrorum artis multum edoctus, qui ſcientiæ comprehendendæ plenus gratia ad vltimos terræ fines acceſſit: & cum eodem Atlante de ſcientia conferens, illum in aliquibus iuuit, opémque impendiſſe fertur ad cœlum ſuſtentandum.

De Cerere.

CEres dea inter omnes deos deáſque veterum vltimo in ordine poſita eſt: eo quòd eius ſuffragium omni humanæ vitæ potiſſimè veterum eſſe videbatur. Dicitur enim dea frumenti & ſegetum, ac generaliter omnium ſeminum ac frugum, quæ terra producit, ſine qua ſpecialiter natura deficeret: ideóque taliter pingebatur. Erat enim in figura matronæ præcinctæ, & pannis & calceis admodum ruſticanæ: ſedens ſuper bouem, qui eſt animal culturæ deputatum: quæ manu dextra habebat ligonem, ad terram vertendam, & brachio habebat appenſum calathum cum ſeminibus. Ab ipſo quoque latere dextro habebat duos agricultores, quorum vnus ligone terram vertebat, & alius ſemina ſpargebat. In manu verò ſiniſtra Ceres tenebat falcẽ meſſoriam, & baculum ad terendum frumentum: à quo etiam latere erant duo alij agricolæ, quorum vnus metebat, & alius frumenta baculo triturabat. Erat ergo Ceres inter duas arbores pomis onuſtas. Latere verò dextro deſuper erat Iuno dea nubium, imbrem ſpargens per ſata. à ſiniſtro verò erat Apollo, id eſt ſol, ſuis radiis ſegetes exiccans metendas.

ARATI

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ARATI ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ FRAGMENTVM, GERMANICO CÆSARE INTERPRETE.

I.

COELVM circulis quinque distinguitur, quorum duo extremi maximè frigidi, australis humillimus, & aquilonius excelsissimus. His vtrinque proximi duo paralleli vocantur, vt ita dixerim, æquè distantes. Ideo tropicus vnus solstitialis, alter hybernus, per quem sol transiens ac tenens octauam partem Capricorni, solstitium hybernum facit: alter æstiuus, per quem sol transiens ac tenens octauam partem cancri, solstitiũ æstiuum facit. Medius est æquinoctialis, qui octauam partem arietis tenens, æquinoctium vernum facit: octaua libræ, autumnale constituit. Vt circuli in cœlo, ita zonæ in terra vocantur. inhabitabiles frigidi circuli sunt ob rigorem, quòd ab his longissimè sol abest. Sub torrido quidem habitare putant Æthiopiam maximam partem. item plurimas insulas maris rubri, eliõsque vertices eminentiásque terrarum nostris ampliores; sub tropicis habitare nulli dubium est. Noster solstitialis æstiuus est excelsus atque arduus. Diuisi autem sunt à nobis circulo æquinoctiali, qui Antichthones nominantur: & videtur humiles atq; depressi, qui antipodes infrà sunt. quòd vt esse videatur, efficiunt flexus obliquitatésq; terrarum, quas antichthones & antiskochæ & anticeptæ inhabitare dicuntur. Incipit autem signifer non ab extremo circulo, nec ad extremum extenditur, sed ab intimo tropico australi brumalíque eodem per æquinoctialem ad summum solstitialem, eundémque æstiualem per medii sin his longitudo latitudóque) porrectus; obliquæ circuli signiferi partes 365. signa 12. partium singula tricenarium. Quorum quædam minora, quædam ampliora, & populo Canophora dicuntur. sed compensatio quinque partib. creditur applicari, vt sint omnes signiferi partes 365. Horum incipientia ab ariete, alia sunt masculorũ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

naturalibus, alia fœminarum. Item quartum quoque eorum aut tropicum, aut ſolidum, aut deforme, incipiet dinumeratio ab ariete. Signa tropicorum duo ſunt æquinoctialia, aries & libra: duo ſolſtitialia, capricornus & cãcer. Tropicis maxima ſolida antepoſita his deformia.

Hic eſt ſtellarum ordo, vtrorúmque circulorum, ſeptẽtriones duplices ad auſtrum vertuntur, figura auerſis caudis inuicem ſibi aduerſantes, inter quas obliquus dilabitur draco. Sub vnius nanque pede eſt ſerpentarius, cuius ſerpentarij pedes attingunt frontem ſcorpionis: à latere autem retrò ſtat cuſtos, ſub pedib. quidẽ eius virgo habẽs igneam in manib. ſpicam. Retrorſus verò veſtigiis eius adiacens leo, medio æſtiuo ſolſtitio cancer & gemini. Genua autem agitatoris caput gemini attingunt, pedes autem eius tauri cornib. iunguntur, cuius hœduli deſuper obtinent locum ſeptentrionis. Habet autem ſeptentrio à dextris iuxta coronam deſuper ſerpentem in manibus Serpentarij, & eum qui in geniculo ſtat, & ſiniſtro pede ſeptentrionalis draconis verticem calcans: vnum brachiũ libræ, alterum dans coronæ. Nam ad minoris ſeptẽtrionis vltimus pes Cephei continetur, cygnum manu dextra apprehendens, ſuper cuius alas equus extendit pedem, & ſuper equũ Aquarius extollitur, iuxta quem capricornus eſt. Sub Aquarij pedibus piſcis magnus auſtrinus. ante Cepheum Caſſiopeia, & à dorſo agitatoris Perſeus pedem extendit: ſuper Perſei caput Caſſiopeia pedibus properare videtur. Inter cygnum igitur & eum qui in geniculo ſtat lyra cõſtituitur. In quorum medio deſuper ab oriẽte delphinus cognoſcitur, ſub cuius cauda eſt aquila, in proximo habens ſerpentarium. Sed iam de aquilonio circulo dictum eſt, nunc ad auſtralem ordinem properemus. Sub aculẽo ſcorpionis ſacrarium conſtitutum eſt, ſub corpore eius anteriora centauri videntur, in quo eſt beſtia. conſpicitur & Sagittarij pes ſummus ex alia parte ſub auſtrali circulo, prope centauri membra hydræ cauda, & coruus. ad genua virginis vrna eſt poſita à ſiniſtris Orionis. qui & incola. fluuius, qui & Padus, necnon & Eridanus, ſub pedibus Orionis. lepus ſplendida effigie conſpicitur, retrorſum verò à pedibus eius canis ſplendida refulget, poſt cuius caudam nauis conſtituta eſt, ad

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tauri pedem protendit manum Orion, pedibus gemini appropinquant: anticanis ſuper caput arietis, non longè ab Andromedæ pedibus triangulus poſitus eſt. Sub ariete & piſcibus cetus: connexio verò piſcium communem habet ſtellam.

ARATI PHAENOMENA

GERMANICO CÆSARE INTERPRETE.

AB Ioue principium magno deduxit Aratus
Carminis, at nobis genitor tu maximus autor
Te veneror, tibi ſacra fero, doctique laboris
Primitias, probat ipſe Deûm rectorque ſatorq;:
Quantum etenim poſſint anni certiſſima ſigna;
Quà ſol ardentem cancrum rapidiſſimus ambit,
Diuerſáſque ſecat metas gelidi capricorni:
Quæve aries & libra æquant diuortia lucis.
Si non parta quies te præſide puppibus æquor,
Cultoríque daret terras, procul arua ſilerent.
Nunc vocat audaces in cœlum tollere vultus;
Sideráque & varios cœli cognoſcere motus:
Nauita quid caueat, quid vitet doctus arator,
Quando ratem ventis, aut credat ſemina terris.
Hæc ego dum lætis conor prædicere Muſis,
Pax tua, túque adſis nato, numéngue ſecundes.

QVæritur cur à Ioue incepit, & non à Muſis? vt Homero conueniens magis hoc exiſtimauit principium Phænomenis, vti Iouem inuocaret, quòd ipſorum carminum origo eſt Iupiter. non ſolus autem ita cœpiſſe videtur Aratus, ſed & Crates comicus à Veſta incipiés, & profari carmina. Sophron in Mimo, qui nũcius inſcribitur, à Veſta incipiens: omnes inuocant Iouem omnium principem. Sed quæritur cuius Iouis meminerit, vtrúmne fabuloſi, an naturalis? Et philoſophi quidem plurimi, naturalis aiunt eum Iouis meminiſſe. Sed Crates ait Iouem dictum cœlum. Inuocatum verò meritò, quia in aere & æthere ſunt ſidera: & Homerum dixiſſe Ioné in aliqua parte cœlũ, & ipſe Aratus, cũ dicit

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Herodotus Iouem dictum aera. & Crates quidem eiuſdem eſt opinionis, teſtémque eſſe Philonem comicum dicit. Hoc autem conſtat & ipſum dicere. Nam quia nihil aliud eſt vox quã percuſſus aer, videtur conuenienter dixiſſe, quæ rei præſtat authoritatem, plenas Ioue vias referens, & omnis hominum conuentus, nihil eorum quæ in terra ſunt, ſine aere eſt, ratione etiam cuius omnes vſum deſideramus. Nam cuncti mortales oſtendunt vſum ſuſpirio: & cum viuimus, aere indigemus. At quòd ait, Dextra monſtrat: ad auguria pertinet auiũ. propter quod & Stoici Iouem eſſe affirmant, qui per materiam manat ſpiritus, & ſimilis eſt noſtræ animæ. Zenodotus autem Æolus & Diodorus aiunt, nec ad fabuloſi Iouis ſufficere eiuſdem opinionem: eſſe enim talem cauſam Iouis, & conuenire omnes vias eò cõfertas, quas tanquam loco eius deſcribit. Dicendo autem etiam genus, oſtendit animæ immortalitatem. Bene propterea quòd ait: nouerat enim virtuti aliquid æmulum futurum. Deo igitur aduerſus delicata lenem eſſe proprium eſt, quoniam omnium parens affirmatur, & non ſolum hominum, ſed etiam deorum.

Cætera quæ toto fulgent vaga ſidera mundo,
Inde ſeſſa trahit proprio cum pondere cœlum.
Axis ſtat, motus ſemper veſtigia ſeruat,
Libratáſque tenet terras, & cardine firmo.
Orbem agit extremum, geminis determinat axem.
Quem Graij dixere polon: pars merſa ſub vndas
Oceani, pars celſa ſub horrifero aquilone.
Axem Cretæa dextra læuáque tuentur,
Siue arcti, ſeu Romanæ cognominis vrſæ.
Plauſtrum, vel facies ſtellarum proxima vera.
Tres temone rotiſque micant, ſublime quaternæ.
Si melius dixiſſe feras, obuerſa refulgent.
Ora feris caput alterius ſuper horrida terga:
Alterius lucet, pronas rapit orbis in ipſos,
Decliuis humeros, veteris ſi gratia formæ,
Creſia vos tellus aluit, moderator Olympi
Donauit cœlo, meritum cuſtodia fecit.
Quod fidei comites prima in cunabula magni,
Fuderunt Iouis attonitæ cum furta parentis,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ærea pulſantes mendaci cymbala dextra,
Vagitus pueri patrias ne tangeret auras,
Dicta exercere dominæ famuli Corybantes.
Hic Iouis altrices Helice Cynoſuraque fulgent:
Dat Graijs Helice curſus maioribus aſtris,
Phœnicas Cynoſura regit. ſed candida tota,
Et liquido ſplendore Helice nitet. haud prius vlla,
Cum ſol oceano fulgentia condidit ora,
Stella micat cœlo ſeptem qua Creſia flammis:
Certior eſt cynoſura tamen fulcantibus æquor.
Quippe breuis totam fido ſe cardine vertit,
Sidoniámque ratem nunquam ſpectata fefellit.
Has inter medias abrupti luminis inſtar,
Immanis ſerpens ſinuoſa volumina torquet.
Hinc atque hinc, ſuperátque illas mirabile monſtrum.
Cauda Helicen ſuperat, tendit ſimul ad Cynoſuram
Squamigero lapſu: qua deſinit vltima cauda,
Hac caput eſt Helices, flexu comprehenditur alto
Serpentis, Cynoſura ille explicat amplius orbes:
Sublatúſque retrò maiorem reſpicit arctον
Ardent ingentes oculi cana corpora claris
Ornantur flammis, mento ſedet vnicus ignis,
Tempus dexterius quæ ſignat ſtella draconis:
Quæq; ſedet mento, lucet nouiſſima cauda,
Extremúmque Helices ſidus micat ac radiatur.
Serpentis declive caput, quæ proxima ſigna,
Occaſus ortúſque vno tanguntur ab ore,
Oceani tumidis ignotæ fluctibus arcti,
Semper in occiduis ſeruantes ignibus axem.

VErtices extremos, circa quos ſphæra cœli voluitur, polos Græci nuncupauerunt: è quibus vnus eſt Auſtralis, qui terræ obiectus, à nobis nunquam videtur. Alter autem Septentrionalis qui Boreus vocatur, & nunquam occidit. Duo ſunt arcturi, quorum maiorem vocant Helicen, minorem canis caudam. Alterutra quidem horum capita deorſum, alterutra ſurſum, aſpiciunt. Altera namq; Helice eſt, quæ apparet prima noctis: altera puſilla quidem, ſed à nauigantibus obſeruatur. maria enim continet. Helicen autem dicit Heſio-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dus Caliſto Lycaonis regis filiam fuiſſe, & in Arcadia ſolitam cum Diana venari, & in montibus vagari, & à Ioue compreſſam, rem celaſſe Dianæ. Quam grauidam nudam ſe lauantẽ cum aſpexiſſet Diana in lauacro, partum eius accelerans, beſtiam eam eſſe iuſſit. & dum eſſet vrſa, arctum enixa eſt, quem Arcadem vocant. Amphis autem comicus poëta refert Iouem in Dianæ effigiem transfiguratum in venatione Caliſto oppreſſiſſe: tempore partus plena cum vexaretur, Dianæ culpam indicaſſe, & iratam Dianam in vrſam transfiguraſſe. Quæ dum in montibus vagaretur, à quibuſdam paſtoribus apprehẽſa, cum puero perducta eſt ad Lycaonem: poſt tempus Lycæi Iouis templo confugiẽs, cum eam Arcas filius ſequeretur, quò eam nefas erat intrare, ab Arcadibus vtrique interfecti ſunt. Iupiter autem vtroſque cœli aſtris intulit, vrſámque eam nominauit. Ouidius à Iunone in beſtiam conuerſam ſcribit. Habet autem ſtellas in capite ſeptem, in ſingulis humeris ſingulas obſcuras, in armo duas, in pectore vnam, in pede priore claras duas, in ſumma cauda claram vnam, in ventre claram vnam, in ſpina vnam, in crure poſteriore duas, in extremo pede duas, ſuper caudam tres. fiunt omnes 24. Porrò arcturus minor à pluribus Phœnice, à Græcis Arctophylax, à nonnullis canis cauda vocatur. Quam Sidones aſpicientes, continuò nauigant. Dicitur à Ioue inter aſtra collocatus, vt duplex honor Helicis monſtraretur. Agatoſthenes quidem in Aſiaticis carminibus Cynoſuram dicit Iouis fuiſſe nutricem vnam ex Idæis nymphis, à qua in Cretæ oppido Hyſtoe Nicoſtratus conſtituit portus, & circa eum locum Cynoſuram fuiſſe, cum Telchinis, qui dicũtur Curetes Idæi. Aratus Cynoſuram & Helicen Cretẽſes Iouis nutrices fuiſſe dicit, ob quod ſunt cœleſti donatæ honore. Habet autem ſtellas in humero ſplendidam vnam, in pectore claram vnam, in ventre claram vnam, ſuper caudam claras tres. fiunt omnes 7. ſupra alias decem quæ præcedunt, & dicuntur ludentes: & maximè altera quæ vocatur Polus, in quo à quibuſdam putatur totus orbis circumuerti. Inter ambas ergo arctos maximus flexuoſo corpore adiacẽs draco, qui vtranque arctõ flexuoſo corpore ſemicingit, Helicis ſuperuoluit caput,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Phœnices circumcingit caudam. Hanc Pherecydes dicit inter astra collocatam beneficio Iunonis, eo quòd cum nuberet Ioui Iuno, diis offerentibus munera, terra quoque obtulerit aurea mala cum ramis: quæ Iuno in hortum suum, qui erat apud Atlantem, inferri iussit, & Hesperides Atlantis filias custodes posuit: quæ cum à filiabus Atlantis subtraherentur, & sæpe vexarentur, Iuno custodem horti draconem peruigilem implicuit arbori, quem Hercules interfecit, & illa astris intulit. Hunc alij Iouem astris intulisse dicunt, ob memoriam, virtutis Herculis Mineruæ obiectu, quem illa contortum cœlo immisit, & inter septentriones locauit. Habet autem stellas in capite splendidas tres, in corpore verò vsq; ad caudam duodecim ab inuicem distantes. Sunt autem omnes 15.

Draco.

Haud procul efficiens vnde est defecta labore,
Non illi numen, non magni causa laboris.
Dextro namque genu nixus, diuersáque tendens
Brachia, suppliciter pansis ad numina palmis,
Serpentis capiti figit vestigia sæua.

DRaconem immensæ magnitudinis, hortorum custodem insomnem, dum à Iunone ad custodienda aurea mala esset cõstitutus, Hercules cùm ad mala aurea profectus fuisset, vt refert Pannasis Heracleas, fertur peremisse, & iccirco inter astra à Ioue hũc laborem memoria dignum honorasse, & vtrosque sideribus intulisse, ita vt in certamine fuerint eorum habitus, serpentis capite iam defecto: qui ideo in genu stans manibus sursum extensis, dextro pede contra draconem porrecto pingitur, vt certaminis labor significetur. Ideo pellem leonis in sinistra manu habere fingitur, vt insigne virtutis monstretur, quia leonem inermis interfecisse narratur. Habet autem stellas in capite vnam, in singulis humeris singulas splendidas, in sinistro cubito vnam, in eadem manu vnam, in eodem brachio vnam, in sinistro femore vnã, in dextra parte femoris duas, in coxa duas, in genu dextro vnã, in eadem tibia vnã, in crure duas, in eodem pede vnã, in dextra manu vnã, in clava quã eadem tenet manu vnã, in leonina pelle quatuor. Sũt omnes 24.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Corona.

Clara Ariadneæ propius ſtant ſigna coronæ,
Hunc illi Bacchus thalami memor addit honorem.
Terga nitet ſtellis, à quo ſe vertice tollit,
Succiduis genibus lapſum & miſerabile.

HÆc corona dicitur eſſe Ariadnes, quã Liber aſtris intuliſſe dicitur, dum eius nuptias dij in inſula Creta celebrarent, cogitans præclaram facere, pro qua primùm noua nupta coronata eſt. Sed qui Creticam conſcripſit, refert, quia cum Liber ad Minoen regem veniſſet, vt Ariadnen filiam eius duceret vxorem, coronam dono Ariadnæ dediſſe, Vulcani opere factam ex auro & gemmis precioſis. & talis fulgoris fuit, vt Theſea ex labyrintho liberaret, quæ poſt aſtris affixa eſt, cum in Naxon vtrique veniſſent. ſignum amoris eius crines oſtendunt. & eſt ſtellis fulgentibus, ſub cauda leonis. Habet autem ſtellas nouem in circuitu poſitas, quarum tres ſunt ſplendidæ, ad caput ſerpentis arcturi.

Ophiuchus.

Hic Ophiuchus erit longè caput antè nitendo,
Et vaſtos humeros, tum cætera membra ſequuntur.
Illis languet honor humeris, manus integer ardor.
Luna etiam menſem cum pleno diuidit orbe,
Lux tenuis manibus, per quas elabitur anguis,
Preſſus vtraque manu medium cingens Ophiuchum.
Scorpius ima pedum tangit: ſed planta ſiniſtra
In tergo reſidet, veſtigia dextera pendent.
Eſt impar manibus pondus. nam dextera paruam,
Partem anguis retinet, per læuam attollitur omnis,
Quantumq; à læua diſtantia ſerta notantur,
Erigitur tantum: ſerpens atque vltima mento,
Stella ſub æthereæ lucet crinita corona.
Ad quam ſe dorſo peruadet lubricus anguem,
Inſignes calum perfundunt lumine chelæ.

HIc eſt ſerpentarius, qui ſuper ſcorpionem ſtat, tenens vtraque manu ſerpentem: qui ab aſtrologis dicitur fuiſſe Aeſculapius, filius Apollinis, qui medicinæ arte vteretur, mortuos ferur ſuſcitaſſe. Quamobrem iratus in eum Iouis, domum eius cum ipſo fulminis ictu

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

percussit. Rogatu autem Apollinis patris, Iupiter ei arte sua rursus post obitum defuncto animam restituisse ad vitam, & inter astra constituisse putatur. Habet autem stellas in capite claram vnam, in singulis humeris claras singulas, in sinistra manu tres, in dextra quatuor, & duas ex eis claras, in singulis lumbis singulas, in singulis genibus singulas, in dextra tibia claram vnam, in singulis pedibus singulas claras. Sunt omnes 27. Serpens quem tenet in manibus, habet stellas in orificio duas, in flexura capitis spissas quatuor, in manu Ophiuchi duas claras, in prima flexura octo: in secunda quem tenet in dextra manu alias octo, in tertia vsque ad caudam sex. fiunt omnes stellæ serpentis 30.

Scorpius.

SCorpius sanè inter astra à Ioue illatus est, pro eo φ ferunt ex terra ortum, summissumque qui Oriona interficeret ob eius loquacitatem, quòd ex venatione nullam se feram relinquere diceret. isque Oriona percussit & occidit, & inde à Ioue astris illatus est, vt eius naturam futuri homines intelligerent. Nigidius autem dicit, scorpionem ad perniciem Orionis in insula Chio in monte Chelippio ortum, voluntate atque ope Dianæ. Nam cum in monte Celsionio venaretur, irridens Dianam, contemnebat eius opera quæ in monte constituebat. Itaque Diana dicitur misisse scorpionem, qui Orionem vita priuaret. postea ab Ioue impetrasse, vt scorpio in duodecim signorum memoria constitueretur. Hic ob magnitudinem in duo domicilia partitur: etenim ad aliud tendunt brachia eius, ad aliud corpus, & cauda, & aculeus. Habet autem stellas in vnoquoque cornu duas, in ore vnam claram, in fronte duas, in dorso claras tres, in ventre duas, in cauda quinque, in aculeo duas. sunt omnes 19. Ex his quatuor quæ sunt in cornib. eius duæ priores claræ, & duæ obscuræ, libræ assignantur, quam chelas Græci dicunt.

Arctophylax.

Inde Helicen sequitur senior, baculoq; minatur
Se velle Arctophylax brachiorum munera cæcus,
Icarus ereptam pensauit munere ripam.
Non illi obscurum caput est, non tristia membra,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Sed proprio tamen vna micat sub nomine flammæ:
Arcturum dixere sinus, quà vincula nodant.

BOotes, qui & arcturus, fertur esse custos plaustri, eo quòd plaustrum sequitur, id est septentriones, & quasi succinctus sit septentrionibus. Hunc dicunt Arcadem Iouis filium esse, de cuius post nomine Arcadia dicta est: quem Lycaon Pelasgi filius cum Iouem hospitio recepisset, infantem membratim lacerauit, & Ioui in epulis appposuit, tentans Iouem vtrum deus esset. Iouis autem dicitur domum Lycaonis fulmine incendisse, eoque loco ciuitatem constructam quæ Trapezos appellata est, Lycaonem verò conuertisse in lupum. Arcadem autem compactis membris ad vitam reduxisse, & cuidam caprario dedisse nutriendum. Qui cum adulta iam ætate esset, matri insçius vim inferre voluit. quos cum incolæ Lycæi montis eum occidere vellent, Iupiter vtrosque liberans, astris intulit: qui vt res gesta est, ita manent: illa vrsæ, naturæ hic impetum faciens, quem Bòotem Homerus vocat. Habet autem stellas in dextra manu quatuor quæ non occidunt, in capite claram vnam, in singulis humeris singulas, in singulis mamillis claras singulas, in dextra parte corporis sub mamilla obscuram vnam, in dextro cubito claram vnam, inter vtraque genua claram vnam, & magnam, quæ est arcturus, in singulis pedibus singulas, fiunt omnes quatuordecim.

Virgo.

Fulget spica manum, maturisque ardet aristis.
Quam te diua vocant, tangunt mortalia sitę
Carmina, nec surdam præbes venerantibus aurem:
Exosa hen mortale genus, medio mihi cursu,
Stabunt quadrupedes, & flexis latus habenis,
Tęque tuumq; canam terris venerabile numen.
Aurea pacati tegeret cum secula mundi,
Iustitia inuiolata malis placidissima virgo:
Siue illi astra genus fuerit, quem fama parentem
Tradidit, astrorum seuero intercipit æuo.
Ortus fama tui medius te læta ferebat,
Sublimis populis, nec designata subire
Tecta hominum, & puros mores sine crimine diua

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iura dabas, cultúque nouo rude vulgus in omnem
Formabas vitæ ſinceris artibus vſum.
Nondum veſanos rabies mutauerat enſes,
Nec conſanguineis fuerat diſcordia nata,
Ignotíque maris curſus, priuatáque tellus
Grata ſatis, neque per dubios auidiſſima ventos,
Spes procul amotas fabricata naue petebant.
Diuitias fructúſque dabat placata colono
Sponte ſua tellus, nec parui terminus agri
Præſtabat dominis ſigno tutiſſima rura.
At poſtquam argenti creuit deformior ætas,
Rarius inuaſit maculatas fraudibus vrbes,
Seráque ab excelſis deſcendens montibus ore
Velato, triſtíſque genas abſcondita ripa.
Nullíuſque larem, nullos adit illa penates.
Tantum cum trepidum vulgus, cætúſque notauit,
Increpito partum ſoboles oblita priorum
Degeneres habuit, ſempérque habitura minores.
Quid me nunc habitus ſuper & mala vota vocatis?
Quærenda eſt ſedes nobis, noua ſecula veſtra
Artibus indomitis tradat, ſcelerique cruento.
Hæc effata ſuper monteis abit alite curſu,
Attonitos linquens populos grauiora pauentes.
Ærea ſed poſtquam proles terris data, nec iam
Semina virtutis vitiis demerſa reſiſtunt,
Quiſque priora tenet veſtigia, quiſque ſecunda,
Ferrique inuento mens eſt lætata metallo.
Pollux & taurus menſas, aſſuetus aratro,
Deſeruit properè terras iuſtiſſima virgo.
Et cœli ſortita locum, quà proximus illi
Tardus in occaſum ſequitur ſua plauſtra Bootes:
Virginis ac placidæ præſtanti lumine ſignat,
Stella humeros, Helicénque ignis non clarior ambit.
Quique micat cauda, quique armum fulget ad ipſum,
Quique priora tenet veſtigia, quique ſecunda,
Cimmbus hirſutis & qui ſua ſidera reddit.
Namque aliæ quibus expletum cernixq; caputque,
Vatibus ignotis priſcis ſine honore feruntur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

AD aſpectum autem Bootis virgo conſtituta eſt, quę Erigone dicta eſt, quæ inter leonem & libram in zodiaco locum tenet. Hanc Heſiodus Iouis & Themidis filiam eſſe dicit, nomine Iuſtam. Hunc ſecutus Aratus dicit, quòd cum eſſet immortalis in terris morabatur, & à virorum aſpectu ſe ſubtrahere ſolita, cum fœminis conſulto ludere & cõuerſari videbatur. & ab eis Iuſtitia vocatur, & nondum inter homines nequitiam, neque nauigationem fuiſſe, ſed illam in terris moratam, æquitatem hominibus præſtitiſſe, eo ſeculo quod aureum dicebatur. Sed poſtquam diminuti homines, à pietate quieuerunt, illa cum eis minimè conuerſata eſt. poſtquam verò hominum mores in deterius verſi ſunt, in toto ſe è terris abſtulit, & in ea parte cœli habitauit, qua enumeretur. Nonnulli autem eam eſſe Cererem, eo quòd ſpicas teneat: alij Atergatin. Quidam verò Fortunam, pro eo quòd ſine capite aſtris inſertur. Nigidius de virgine ita refert. Virginem Iuſtitiam dici, ſiue æquitatem, quæ ab hominibus receſſerit, & ad immortales meritò tranſierit. Nam cum inter mortales conueniret omnibus locis conciliabuliſque ſolitam conſiſtere, & præcipere hominibus ne temerè à iuſtitia & æquitate diſcederent, qui quandiu monitis eius obedirent, diu in vita ſine cura & ſolicitudine futuros: ſed cum negligentius æquitatem obſeruantes declinarent, inſidiiſque cupiditate & auaritia alter alterum deciperet, ab hominibus diſceſſiſſe, & digna cœleſti numero immortale præmiũ pietatis poſſedit. Habet autem ſtellas in capite, obſcuram nimis vnam, in ſingulis humeris ſingulas, in vnaquaque ala obſcuras duas. ex eis quæ ſunt in dextra ala à parte humeri eſt clara vna, & in ſingulis cubitis ſingulas, in ſingulis manibus ſingulas. illa quæ in dextra, clarior eſt, & vocatur ſpica, in tunica obſcuras ſex in ſingulis pedibus ſingulas. Sunt omnes 19.

Gemini.

Qua media eſt Helice ſubuectum reſpice Cancrum.
Ancipitis ſuberit gemini quà poſterior pes.

HI dicuntur Caſtor & Pollux, fratres Gemini, maxima concordia. è quibus cum vnus cecidiſſet in pugna quam aduerſus Athenienſes gerebant, alter immor-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

talitatem accepit: quos Iupiter vtrosque cœlo intulit, sideribúsque Geminos nominauit. qui salutares sunt appellati. Nam & horum stellæ ita se habent, vt occidente vna, oriatur altera. Alij volũt Zetum & Amphionem esse, ideo vnus zonam, alter lyram habens. Nigidius deos Samothracas dixit, quorum argumentum nefas sit enumerare propter eos qui ministeriis præsunt. Idem dicit Castorem & Pollucem Tyndaridas Geminorum honore decoratos, quòd principes pacationis dicantur, quòd mare totum prædonibus maleficísque pacatum reddidissent: & quo in tempore nauigauerint cum Iasone atque Hercule ad pellem inauratam auferendam, multis laboribus tempestatibúsque conflicti, periculorum atque animorum experti impendia laboribus liberare studuerunt. atque cum à Ioue essent elati, petierunt à patre, vt sibi liceret in eo cœli loco constitui, vnde mortalibus auxiliantes prospicere possent. Quamobrem eis concessum est immortali memoria locóque constitui, & plerisque mortalibus auxiliantes sui conspectus gratiam præbent. Quorum prior habet stellas in capite claram vnam, in singulis humeris singulas claras, in dextro cubito vnam, in eadem manu vnam, in singulis genibus singulas, in singulis pedibus singulas. Sunt omnes 9. Alter qui tripus appellatur, is iuxta cãcrum est. habet stellas in capite claram vnam, in singulis mamillis singulas, in sinistro cubito duas, in eadem manu vnam, in sinistro genu vnam, in singulis pedibus singulas, in sinistro pede vltimę distãtiæ vnam, quæ vocatur tropos. fiunt simul 10. Hi sunt inter duodecim signa zodiaci circuli, sed in medio circulo æquinoctiali tropici hyemalis, qui australis appellatur, sita sunt.

Cancer.

CAncer in astris positus esse dicitur beneficio Iunonis. Quod cum Hercules cum hydra ad fontem Lernæum depugnaret, hic cancer Herculis pedem motu deprehendit, vt Pamasis autor dicit. quem iratus Hercules calcatũ cõtriuit, beneficióque Iunonis magnis honoribus decoratus est, idem duodecim signorum numero annumeratus. sunt in hoc signo aliæ stellæ quas Græci dicunt, quòd cum Liber à Iunone insania obiecta fu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

geret ad occaſus Dodonæi Iouis, eiúſque in templo reſponſa peteret, vt Philiſcus refert, magni imbres cum grãdine orti ſunt, ea parte qua tranſiturus erat. Aſinus è contrario tranſeuntibus per aquas in vno ex his ſedens, & ipſe trãſuectus eſt ſine periculo, & ab inſania liberatus. Vni autẽ ex his effeciſſe dicitur, vt voce humana loqueretur, & poſt paucũ tẽpus cum Priapo contendere cœpit de mẽbro naturali. Priap⁹ cõpreſſum aſinum occidit. Iouis autẽ beneficio vtrique immortali honore donati, aſtris ſunt illati. Eſt & altera origo quę infertur ab aliis. Quod cum aduerſus Gigantes dij bellum agerẽt, idem Liber & Vulcanus & Satyri aſinis inſidentes, profecti ſunt ad pugnã. Quod genus viſo tumultu, diro cum murmure rugiſſent, gigantes eorum voce territi fugerunt, & confeſtim dij de gigantibus triumphauerunt: & iccirco vnà cum præſepio ſuo aſtris ſunt illati. & in ſigno nobilis cancri poſiti, cuius curſum ad occaſum tendit. Habet autem ſtellas in cornibus anterioribus duas claras, & tres obſcuras, quæ appellantur nubilum. quod circa eum videtur, præſepium dicitur. in ore vnam, in dextris pedibus ſingulas, ſunt quatuor obſcuræ, in ſiniſtris priores claras duas, in ſecũdo vnam, in tertio vnam, in extremo minore vnam, in teſta duas. ſunt ómnes 16.

Leo.

Horrentíſque iubas & fuluum cerne leonem:
Hunc vbi contigerit Phœbi violentior axis,
Accenſa in cancro iam tunc geminabitur æſtas,
Tunc lymphæ tenues, tunc eſt triſtiſſima tellus.
Et denſas lætus ſegetes bene condit arator.
Ne mihi tunc remis pulſet vaga cærula puppis,
Dem potius ventis excluſo vela rudente,
Excipiámque ſinu zephyris ſpirantibus auras.

LEonem beneficio Iunónis inter aſtra collocatũ dicitur, eo quòd virtute cæteras præcellat. Periandrus Rhodius refert eum ob primos labores Herculis memoriæ cauſa honorificè aſtris illatum. Nigidius refert hunc leonem nutritum apud Iunam iuſſu Iunonis, & in terra Arcadia in regione Nemeæ in ſpelunca * Mihdimõ nomine fuerit, quam quidam Aphriſo dicunt, & iuſſu

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iunonis ad Herculis exitium dimissum: quem Hercules iussu Eurysthei interfecit, cum Molocho hospite suo, cuius clauam pro viribus tributam principiò est adeptus cum qua leonem interfecit. itaque postea claua pro gladio, pelle pro scuto, reliquo tempore vti cœpit, & apud omnes mortales gratus ob virtutem haberi. cœpit Iunoni porrò magis odio esse. Quapropter leonem cœlesti memoria dignatum, voluntate Iunonis nos arbitramur. Hic notabilis & maximus inter signa est. Plerique volunt Nemeæ gymnicos ludos ob hunc leonem institutos. Hic totus figuratur. Habet stellas in capite tres, in collo duas, in pectore claram vnam, in spina tres, in cauda media vnam, in vltima cauda claram vnam, in medio ventre vnam, sub pectore duas, in priore pede claram vnam sub ventre vnam claram, in medio ventris vnam, in posteriore pede claram vnam, in genu posteriori claram vnam. sunt omnes decem & nouem. Videntur aliæ stellæ obscuræ septem iuxta caudam eius, quæ vocantur crines Berenices, & sunt earum virginum quæ Lesbo perierunt. Illa autem magna & clara quæ in pectore eius est, appellatur Tyberone.

Erichthonius.

Est etiam Aurigæ facies, siue inclyta forma,
Natus Erichthonius qui curru sub iuga duxit
Quadrupedes, seu Myrtoas demersus in vndas,
Myrtilos hunc potius species in sidera reddit.
Sic nulli cursus, sic ruptis mœstus habenis,
Persida Pelopis raptam gemit Hippodamiam.
Ipse ingens transuersus abit læuam Geminorum,
Maioris{que} vrsæ contra delabitur ora.
Numina præterea secum trahit. vna putatur
Nutrix esse Iouis, si verè Iupiter infans
Vbera Cretææ mulsit fidissima capræ.
Sidere quæ claro gratum te gestat alumnum.
Hanc Auriga humero totam gerit, ac manus hædos.
Ostendit nautis inimicum sidus in vndis.
Orbis ab Oceano celsus rapit, aut semel hædi
Iactatam videre ratem, nautas{que} pauentes,
Sparsa{que} per sæuos morientum corpora fluctus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

HIc agitator Erichthonius dicitur fuisse Vulcani & Minerue filius. Qui Vulcanus cum Ioui fulmen efficeret, ab Ioue promissum cepit, vt quicquid vellet præsumeret, ille Mineruam in coniugem petiuit. Iupiter impetauit Mineruæ, vt virginitatem defenderet. Dumque cubiculum introirent, certando Vulcanus semen in pauimẽtum iecit, vnde natus est Erichthonius, quem Minerua in cista abscondit, draconéque custode apposito, duabus sororibus Aglauro & Pandroso commendauit. Hic primus currus homines equis iunctis docuit similes quadrigæ solis facere. primum Panathenæa constituisse, arcem templúmque ædificasse dicitur. Quem Iouis miratus, astris receptum memoriæ tradidit. In hoc signo & capra est, quam in humero portat, quæ Iouem nutriuit. itémque eius filij hœdi, quos Auriga in brachio portat, qui fluctus significare dicuntur, noscuntur. Musæus de capra hoc refert: Datur Iouis infans nutriendus Themidiæ Altheæ, quæ fuit domina capræ, quæ ex eâ Iouem nutriuit. Esse autem hanc capram filiam Solis dicunt, cuius aspectus tam atrox fuisse dicitur, vt Tytanes eam timerent, rogarẽtque matrem Terram vt eam abderet. Terra autem in antro clausam Amaltheæ tradidit custodiendam, ibíque Iouem cum cura Amaltheæ educasse. Qui cum esset iuuenis, & ille contra Tytanes inermis vellet pugnare, eius pellem dicitur acceptam pro scuto habuisse, quòd semper Titanibus agitator timori fuerit. & dicebatur media pelle Gorgonem caput habere eo tectus tegmento capræ tergo alterius pellis recta restituit. vitæ etiam immortalitate donauit, cœlíque astris intulit, & eius pellem appellauit. Alijs placet, agitatorem Myrtilum esse Mercurij filium, Oenomai aurigam, & à patre Mercurio astris illatum, cuius caput non multum distat ab Helycegenua apponuntur geminis, pedes iuxta tauri cornua. Habet autem stellas in capite vnam, in singulis humeris singulas. sed ea est clarior quæ in sinistro humero est, & appellatur capra. in singulis genibus singulas, in dextra manu vnam, in sinistra duas, & super ipso brachio stellas duas, quæ vocantur hœdi. sunt omnes simul decem.

Taurus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Taurus.

Aurigæ pedibus trux adiacet ignea taurus,
Cornua fronte gerens, & lucidus igne minaci
Quem Liber ignarum cœli formando docebat:
Et caput, & patulas nates, & cornua tauri
Fronte micant hyades, quæ cornua flamma sinistri
Summa tenet. sub hæc eadem vestigia dextra
Aurigæ, mediáque ligant compagine diuos.
Myrtilus exoritur summo cum piscibus ore,
Totus cum tauro lucet, ruit Oceano bos,
Antè super terras cum fulget Myrtilus ore.

POrrò taurum inter astra quidam putant positum, propter Iouem, quòd in bouem sit fabulosè conuersus. Nigidius hunc Iouem à Neptuno fratre per gratiam adduxisse, qui in figura tauri sensum humanum haberet, quem Iouis Sydonem misit, vt Europam Agenoris filiam ad se portaret. isque per pelagus Sydonem venit, ibique Europam inter æquales suas ludentem in templo Æsculapij conspexit, eámque repentino arreptu collocatam suo tergo deuexit ad Iouem in insulam Cretam. Ob hanc igitur causam Iupiter taurum sideribus dignatus est immortali memoria inferre. Eratosthenes dicit, hunc esse qui coiit cum Pasiphae, cuius priores partes apparent: reliquum corpus non apparet propter fœmineum sexum. Spectat autem orientem. In signo autem tauri frons & facies Hyades vocantur, quas Pherecydes Athenæus nutrices Liberi dicit, quæ Dodonides nymphæ vocantur. Quæ cum à Lycurgo captiuitatem timentes fugerent Thebas, ne sibi à Iunone aliquid paterentur, Iupiter cœlo illatas sideribus honorauit: Hyadésque appellauit, quòd nascente Libero eas inuenerit, quas in signum temporis posuit. vel quòd sint pluuiales, ὕειν enim pluere est, quia eorum ortus imbres concitat: vel quia in modum y literæ positæ sunt. Museus & ista refert. Ex Atlante & Hya duodecim filiæ procreatæ sunt, & filius Hyas: quem dum ab apro vel leone occisum sorores omnes nimis diligentes flerent, obierunt, è quibus quinque stellas figuratas Hyades appellauerunt, septem autem Pleiades. Myrtilus autem quinque filias Cadmi esse dixit. Habet autem taurus stellas in ca-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pite quinque, quæ Hyades appellantur: id eſt, in cornibus ſingulis ſingulas, in fronte duas, in naribus vnam: hę ſunt hyades. In ſingulis genibus ſingulas in vngue anteriore duas, in palearibus duas, in collo vnam, in dorſo tres, è quibus nouiſſima ſplendida eſt, in ventre ſplendidam vnam, in pectore vnam, in palla vnam. ſunt omnes 18. ab exciſione tauri vſque ad id quod ſeptem ſtellæ ſunt, quas quidam Pliades vel Pleiades dicunt, quæ non videntur ſimul, eo quòd ſeptima obſcura ſit.

Cepheus.

Iaſides etiam cœlum cum coniuge Cepheus
Aſcendit, totáque domo: quia Iupiter autor
Eſt generis prodeſt maieſtas ſæpe parentis.
Ipſe breuem patulis manibus ſtat poſt cynoſuram,
Diducto paſſim quantum latus à pede dextro,
Cepheus extremam tangit cynoſurida caudam.
Tantundem à læuo diſtat minor, vtraque iungit
Regula, Cepheos veſtigia baltheus ambit.

CEpheus in ordine, quarto loco poſitus eſt, quem ſeptentrionalis circulus occupat, à pedibus vſque ad pectus, reliquus medius eſt arcturo æſtiuo tropico circulo. fuit ergo, ſicut Euripides ſcribit, Æthiopum rex, Andromedæ pater, qui filiam ſuam ad cetum dicitur expoſuiſſe, quam Perſeus ſaluauit, eiúſque cauſa & ipſe pater beneficio Mineruæ ſit aſtris illatus. Habet quidem ſtellas in capite ſplendidas duas, in ſingulis humeris ſingulas, in ſingulis manibus ſingulas claras, in ſingulis cubitis obſcuras ſingulas, in zona tres obliquatas, in dextra coxa vnam, in ſiniſtro genu duas, ſupra pedes quatuor, in vltimo pede vnam. ſunt omnes nouendecim.

Caſſiopeia.

Quà latus afflexum ſinuoſq; reſpicit anguis,
Caſſiopeia virum reſidet ſublimis ad ipſum.
Clara etiam pernix cœlo cum luna refulget,
Sed breuis & paucis decorata inſidere flammis,
Qualis ferratos ſubicit clauicula dentes,
Succutit, & foribus præducit vincula clauſtri:
Talis diſpoſitis ſtellis ipſa horrida vultu,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Sic tendit palmas ceu ſit planctura relictam
Andromedam, meritæ non iuſta piacula matris.

CAſſiopeia interea (vt refert Sophocles carminum vates) dicitur præpoſuiſſe formam ſuam Nereidibus. ob quam rem ira Neptuni ceto tranſmiſſo vaſtabatur eorum terra, expoſtulatámque Andromeden & ceto propoſitam, ob quam rem longè habitus eorum diuerſus eſt. ita autem eſt Caſſiopeia in ſella ſedens. habet in capite ſtellam claram vnam, in ſingulis humeris ſingulas claras, dextra mamilla claram vnam, in dextra manu claram & magnam vnam, in ſiniſtra manu claram vnã, in vmbilico claram & magnam vnam, in ſiniſtro femore duas, in eodem genu claram vnam, in vnoquoque angulo ſellæ in qua ſedet, ſingulas claras. Sunt omnes 13.

Andromeda.

Nec procul Andromedæ, totam quam cernere nondum
Obſcura ſub nocte licet, ſic emicat ore,
Sic magnis humeris candens nitet, ac media ambit,
Ignea ſubſtricta fulget qua zonula palla,
Sed penè facies remanet, diſtrictáque pandit
Brachia, ceu magni teneantur robore ſaxi.

ANdromeda filia fuit Cephei & Caſſiopeiæ, quæ addata eſt à Cupidine: & datum eſt reſponſum, vt traderetur ceto ad deuorandum. Quæ ſuſpenſa inter duos montes, & expoſita ceto eſt cum omnibus ornamentis. A Perſeo autem liberata eſt, & ob id Perſea dicta, beneficióque Mineruæ aſtris recepta eſt. Euripides eam dicit intra aſtra collocatam, vt labor Perſei æternus patêret, manibus eius extenſis, quemadmodum ceto oppoſita eſt. Quæ cum à Perſeo liberata eſſet, neque patri neque matri voluit commorari, ſed continuò cum Perſeo profecta eſt. Habet ſtellas in capite claram vnam, in ſingulis humeris ſingulas, in ſingulis cubitis claras ſingulas, in dextra manu claram vnam, in eodem brachio claras duas, in zona tres, ſub zona quatuor, in ſingulis genibus claras ſingulas, in dextro pede duas, in ſiniſtro pede vnam. Sunt omnes 21.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Equus dimidius.

Andromedæ verò radiat quæ ſtella ſub ipſa,
Albo fulget equus, tres harmo, ſed latera æquis
Diſtinguunt ſpaciis, capiti triſtiſſima forma.
Et ceruix ſine honore obſcuro lumine ſordet.
Spumanti mandit ſed quæ feras ore lupato,
Et capite & longè ceruice inſignior exit.
Stella nitens harmis, lateríque ſimillima magno.
Nec totam ille tamen formam per ſingula reddit,
Primo præſtat equo medio rapta ordine membra,
Deſtituunt viſus, radiis hinc ſurgit imago
Gorgonis, hinc proles in Pierio Helicone.
Vertice cum ſummo nondum decurreret vnda,
Maſæos fontes dextri pedis ictibus hauſit.
Inde liquor genitus nomen tenet Hippocrenen,
Fontes nomen habent. ſed Pegaſus æthere ſummo
Veloces agitat pennas, & ſidere gaudet.

EQuus præterea dimidius eſt, priore parte patens vſque ad vmbilicum. Aratus dicit ſuper geniculatorem ſitum, & iam aſtris illatum, eo quòd à celſitudine Heliconis montis percuſſo pede dextro aquam produxit, quem liquorem Hippocrenen dicunt. Quidam pro eo, quòd Iouis eo vſus fuerit. Nonnulli verò Pegaſum putant, qui ad aſtra pro Bellerophontis interitu euolauerit. Euripides dicit Menalippen Chironis filiam eſſe, quæ compreſſa grauida profugit in Pelion montem. & dum à patre comprehendi timeret, deorum miſericordia conuerſa in equum, ad aſtra conſcendit: cuius poſterioris partes corporis propter fœminei ſexus pudorem non videntur. Habet autem ſtellas in facie claras duas, in capite claram vnam, in ſingulis auribus ſingulas claras, in maxilla vnam, in ala proxima capiti claram vnam, in humero alæ dextræ vnam, in media ala vnam, in extremis pennis vnam, in harmo vnam, in pectore vnam, in ſpina vnam, in vmbilico claram vnam, in ſingulis genibus ſingulas, in ſingulis vngulis ſingulas. fiunt omnes 18.

Aries.

Inde ſubeſt aries, qui longè maxima torrens
Orbis, & ad finem ſpaciis non tardior horam
Pernenit, & quando grauiore Lycaonis arctos,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Axem vel tutor quem tanto gratior ille
Distantis cornu properat contingere metas.
Clarâve non illi est facies, nec sidera possunt,
Officiat si luna suâ virtute nitere:
Sed quærendus erit Zonæ ratione micantis,
Vt chelæ candens, aut baltheus Orionis.

ARies, vt Hesiodus & Pherecydes dicunt, inter astra collocatus est, propter Phryxũ & Hellen Athamantis & Nebulæ filios. Qui cum nouercam occidere vellent, insani à Libero dicuntur effecti. qui dum in sylua errarent, mater eis arietem aurata pelle fertur adduxisse. qui cum nauigare vellent, in mare proiecti sunt, quod pelagus ab Helles nomine Hellespontus vocatur. Helles autem (vt aiunt) à Neptuno saluata est, & ex ea puerum Pæonem genuit. Phryxus autem insidens præparato arieti, Colchos adductus est ad Oetam regem, ibíque arietem Marti immolauit, eique suam auream pellem concessit antequam inter astra processisset: quam draco custodiuit. Genitum autem hunc arietem dicunt ex Neptuno & Theophane Altidis filia: quam cum adamasset, in insulam Crinnissam traduxit, inque Iouem conuertit, cum qua in arietem mutatus concubuit, ex qua aries chrysouellus natus. Nigidius hunc arietem dicit ducem & principem esse signorum zodiaci circuli. Immortali autem honore donatum, quòd cum Liber exercitum in Africam duceret, & aquæ inopiam paterętur, subitò aries ex arena exiuit, & Liberum cum suo exercitu ad aquam perduxit diuinitus. Hoc facto Liber eum arietem Iouem Ammonem appellauit, eique fanum magnificum fecit eo in loco in quo reperta est aqua, & abest ab Alexandria itinere dierum nouem, locus arenosus, & serpentum multitudine plenus, & ab arena Ammon est nominatus. Præterea aries dux aquæ immortalis muratus, & cœli sidera consequutus. Conuertit autem caput ad taurum, ipse autem assequitur aliis signis. Habet autem stellas, in capite vnam, in auriculis tres, in collo duas, in summitate pedum anteriorum singulorum singulas, in dorso quatuor, in cauda vnam, in ventre tres, in summitate singulorum pedum posteriorum singulas. Sunt omnes 18.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Deltoton.

Est etiam propiore Deum cognoscere signo,
Deltoton, si quis donum hoc spectabile Nili,
Diuitibus veneratum vndis in sede notarit.
Tris illi laterum ductus, æquata duorum
Sunt spacia, vnius bi euior, sed clarior ignis.
Hunc aries iuxta medium Deltoton habebit.

SVper caput arietis non longè ab Andromedæ pedibus adiacet signum quod Græci, ob similitudinem deltæ literæ, deltoton vocant: Latini autem, ob proprietatem formæ, triangulum dicunt. Quod quidam à Ioue per Mercurium inter astra positum dicunt super caput arietis, pro eo quòd obscurum esse dicitur. Quidam verò dicunt, Ægypti esse effigiem stellis figuratam in tribus angulis, id est trigono, & Nilum talem ambitum facere. Habet autem stellas tres, in singulis angulis singulas: è quibus vna est clarior.

Pisces.

Inter lanigeri tergum & Cepheida mœstam
Hunc vltra gemini pisces, quorum alter in austrum
Tendit: Threicium boream petit alter, & audit
Stridentes auras niueus quas procreat Hæmus.
Non illis liber cursus, sed vincula cauda,
Singula vtrumque tenent vno coëunt ia nodo.
Nondum stella premit piscis qui respicit auras,
Threiciæ dextram Andromedæ cernuntur ad vlnam.

PIsces hi sunt, & maior piscis. Nigidius hos pisces dicit in flumine Euphrate fuisse & ibi ouum inuenisse miræ magnitudinis: quod voluentes eiecerunt in terram, atque ita columbam insedisse, & post aliquot dies exclusisse eam Syriæ quæ vocatur Venus. maximéque misericors ad homines pertinebat, quæque multa quæ ad vtilitatem hominibus verterentur, ea dicitur inuenisse. Quæ quoniam Iouis sæpius à Mercurio laudari nominarique audiret, quòd in deos religiosa, in hominibus officiosa diligenter fuerit, rogata à Ioue quid sibi optanti tribui postularet: illa ait, vt pisces qui suam originem seruassent, immortali præmio afficerentur. Iupiter in duodecim signis pisces siderum splendore decorauit. Vnde hodie quoque Syri neque hos pisces edũt,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& columbas poteſtate decorant. Horum autem vnus aquilonius eſt, alter auſtralis, ex aduerſo caudis vtrinque poſitis. Habent inter ſe alligamentum luteum continés vſque ad priores pedes arietis. Andromedæ autem humerus dexter, piſcis eſt ſignum. Habet idem aquilonius ſtellas duodecim. Alligamentum luteum, quo continentur in parte boreæ, habet ſtellas tres, in parte noti tres, ad orientem tres, ad occidentem tres. Auſtralis piſcis quindecim. Sunt omnes. 59.

Perſeus.

Tantus & ille micat, tantum occupat ab Ioue cœli,
Dextra ſublata ſimilis prope Caſtopeiam,
Sublimis fulget, pedibus properare videtur,
Et velle aligeris purum æthera tangere palmis.

PErſeus quidem ex Danae & Ioue natus eſt. Iupiter enim in ſimilitudinem aurei imbris ſe transformãs, oppreſſam deluſit Danaen, Acriſij regis Argiuorum filiam, quam cum pater à Ioue vitiatam cognouit, intra arcam includens, præcipitauit in mare. quæ delata ad Italiam, inuenta à quodam piſcatore, & oblata regi, eam ſibi fecit vxorem, vnà cum Perſeo quem enixa eſt in mari. Qui miſſus ad Polydecten regem inſulæ Seriphi, accepta à Mercurio talaria, & à Vulcano harpe adamantina, per aera iter faciens, ad Gorgones Phorci filias veniſſe perhibetur: quæ angues pro crinibus dicuntur habuiſſe, quóſque vidiſſent in lapides conuertere. Gorgones tres feruntur fuiſſe ſorores, vno oculo, vna pulchritudine inter ſe communicantes. quarum nomina putantur, prima Sthennio, ſecunda Euryale, tertia Meduſa. Quidam verò eum à Minerua miſſum dicunt, & ab ea clypeum vitreum accepiſſe, per quem videre, nec videri ab eis poſſet. Qui cum Gorgones dormientes inueniſſet, caput Meduſæ abſcidit, & Mineruæ tradidit: quod illa in ſuo pectore aptauit, vt in bello terribilior eſſet. Perſeum autem inter ſidera collocauit. Habet autem ſtellas in capite vnam, in ſingulis humeris claras ſingulas, in manu dextra claram vnã, in eodẽ cubito vnã, in manu ſiniſtra vnã, in dextra parte lumborũ claram vnam, in ſiniſtro femore clarã vnã, in ſingulis genibus ſingulas, in ſingulis tibiis ſingulas, in ſingulis pedi. ſingulas, in capite Gorgonis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

circumquaque tres, in harpe vnam. fiunt omnes 18.

Pleiades.

Sidera communem ostendunt ex omnibus ignem:
Septem traduntur numero, sed carpitur vna,
Deficiente oculo distinguere corpora parua.
Nomine sed cunctis seruauit fida vetustas:
Electra, Alcynoéque, Celanóque, Taygetéque,
Et Sterope, Meropéque simul, formosaque Maia,
Cœlifero genitæ, si verè sustinet Atlas
Regna Iouis, superósque, atque ipso pondere gaudet.
Lumine non multo Pleias certauerit astris,
Præcipuo sed honore ostendit tempora bina.
Cum primùm agricolam ventus superimminet auster.
Et cum surgit hyems portu fugienda peritis.

PLeiades à pluralitate Græci vocant, Latini eo quòd vere exoriantur Vergilias dicunt. Dicit autem Pherecydes Athenæus, septem sorores fuisse, Lycurgi filias, ex Naxo insula, & pro eo quòd Liberum educauerunt, à Ioue inter sidera sunt relatæ. Harum nomina putantur, Electra, Alcynoe, Celæno, Asterope, Merope, Taygete, Maia: quarum septima, vt ait Aratus, vix intueri potest, quam quidam præ timore Orionis fugisse putant, quidã à Sole persecutã arbitrantur, vocatámque Electram, quæ non sustinens videre casus pronepotum, fugerit. Vnde & illam dissolutis crinibus propter luctũ ire asserũt: & propter comas quidam Cometen appellant. Nonnulli verò Meropen esse autumant, quæ nupta, à quodam viro nominata est Hippodamia. Musæus autem refert filias Atlantis fuisse septem, ex quibus sex claræ sunt, vna obscura. Cum diis concubuerunt: tres cum Ioue, & ex Electra Dardanus, ex Maia Mercurius, ex Taygete Lacedæmon. cum Neptuno duæ. Alcynoe, ex qua Hercus: Celæno, ex qua Lycus. cum Marte Asterope, ex qua Oenomaus: Merope cum Sisypho. Magnam apud homines dignitatem habent.

Lyra.

Tempora læua premit parti subiecta draconis,
Summa genu subiecta tenet, quà se lyra voluit,
Contrà spectat auem vel Phœbi quæ fuit olim
Cygnus de thalamis cùndens qui lapsus adulter,
Furta Iouis falsa volucer sub imagine texit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

LYram inter astra collocatam dicunt propter honorem Mercurij, qui eam condidit ex testudinis similitudine, de Apollinis boum cornibus, qui intendit chordas septem Atlantidum numero. Regrediente igitur Nilo ad suos meatus, inter cætera etiam relicta testudo est: quæ cum putrefacta fuisset, & nerui eius extensi intra corium remansissent, percussa à Mercurio sonitum dedit, in cuius similitudinem Mercurius lyram fecit: quam postea Apollini datam, alij Orpheo dicunt, eo quòd vnus ex Musis, id est Calliopæ sit filius. fecit autem chordas nouem, iuxta numerum Musarum. Tantæ nanque dicitur dulcedinis in modulando fuisse, vt arbores, saxa, bestias, atque inferos commouerit, ob coniugis Eurydices desiderium ad inferos descendens. Qui cum Apollinem maximum deorum honoraret, Liberum autem patrem, à quo fuerat glorificatus, minimè glorificaret, sedens in Pangæo monte, & expectans solis ortum, Liber indignatus misit Bacchas, vt Æschylus scribit, quæ eum membratim discerperent: collectisque membris eius, sepelierunt eum in Lesbiis montibus. eius lyram Musæo dederunt: Iouémque rogauerunt, vt eius memoriam astris inferret. Habet autem stellas in vtrisque pectinibus singulas, in cacumine chordarum singulas, in vtrisque humeris singulas, in fundo vnam, in modulo vnam, in tympano claram atque candidam vnam. Sunt omnes nouẽ.

Cygnus.

Aut medij fulgoris erunt penna vtraque, læta
Dexterior iuxta regalem Cepheus vlnam,
At læua fugit instantem sibi Pegason ala.

CYgnum dicunt inter astra constitutum, eo quòd Iupiter in cygnum transfiguratus euolauerit in ramum Atticæ regionis, ibique compresserit Nemesim, quæ & Læda dicitur (vt refert Crates tragœdiarum scriptor) quæ enixa est ouum, vnde nata est Helena. Sed quoniam Iupiter rursus in cœlum, in cygnum transfiguratus se recepit, vt fuit pennis tentus, simulachrum eius sideribus reliquit. Habet autem stellas in capite claram vnam, in dextra ala quinque, vnam claram quæ est erga collum, in sinistra ala quinque, in pectore vnam, in cauda vnam, quæ est amplissima. Sunt omnes 13.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aquarius.

Oceano mersus sopitas condere flammas,
Hymbres occasus, ortúsque intercepit ora.
Et cum terrores auget mox atra marinos,
Multum clamatos frustra aspectauerit ortus.
Tunc rigor, aut rapidus ponto tunc incubat auster.
Tarda minysteria & nautis tremor alligat artus,
Et rationem animi temeraria pectora soluent.
Nulla dies oritur, quæ iam vacua æquora cernat,
Puppibus & semper tumidis ratis innatet vndis.
Interea tentare vndas iuuat: aspera sed cum
Assultat lateri deprensæ spuma carinæ,
Tunc alti curuos prospectant littore portus,
Inuentásque aliq terras pro munere narrant,
Interea exanimat pauidos instantis aquæ mons.
Ast aliq procul è terra tactantur in altum:
Munit & hos breue lignum, & fata instantia pellit,
Et tantum à lætho, quantum rate fluctibus absunt.

PORRÒ aquarius nomen accepisse dicitur, quòd eius exortu hymbres plurimi fiant. Quidam volunt Ganymedem eum esse, Troili & Calliroes filium: qui cũ in Ida monte venaretur, ob nimiam pulchritudinem à Ioue adamatus, & per aquilam raptus, inter astra est collocatus. Dehinc aquarius dictus est, quòd vndas funderet. Nigidius Hydrochoon siue aquarium existimat esse Deucalionem Thessalum, qui maximo cataclysmo sit relictus cum vxore Pyrrha in monte Ætna, qui est altissimus in Sicilia. & posteaquam se & vxorem suam solum in terra relictum censuit, orbitatis & vastitatis miserrus, ab Ioue precari cœpit, vt aut & ipsi interirent, aut hominum genus restitueret. Iupiter respondit, & per sortem indicauit, vt lapides quos ante se reperissent, post se iactarent. Reuersi itaque, quotquot Deucalion misit, viri fiebant: quos Pyrrha, fœminæ. Quo facto, rursus hominum genus natum est. ob quam rem λάας Græcè populus dicitur: quia lapis antiquitus Græcè λάας appellabatur. Ab antiquis quidem dicitur Aristeus filius Apollinis fuisse, quem Apollo dicitur ex Cyrene procreasse, quam compressit in monte Orpheo, qui Cyrenis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eſt appellatus. Ariſteus dicitur omnibus artibus doctus fuiſſe, quibus cæteros homines ad bonos fructus vtilitatémque perducebat. Is cum caniculæ ſignum peſtiferum oriretur, & ſtatim præſentes fructus læderentur, & homines diuturna peſtilentia afficerentur, factum eſt vt à diis impetraretur, maximè Neptuno, Iouis fratre, ne tempeſtatibus & ventis pateretur genus humanum affici indignis calamitatibus. Itaque venia data, conſtitutum eſt à diis, vt caniculæ ſtellæ exortu venti perflarét dies circiter quadraginta, eiúſq; peſtilétiæ vim abſcinderét. Quapropter Ariſteus à diis inter aſtra eſt collocatus. Habet autem Aquarius ſtellas in capite obſcuras duas, in ſingulis humeris ſingulas amplas, in ſiniſtro cubito vnam, in dextro cubito vnam, in ſingulis manibus ſingulas, in ſingulis mamillis ſingulas, ſub mamillis ſingulas, in dextro lumbo vnam, in ſingulis genibus ſingulas, in dextra tibia vnam, in ſingulis pedibus ſingulas. Sunt omnes 18. Effuſio verò aquæ dextra læuáque fit ſtellis 31. Quarum duæ ſplendidæ ſunt, cæteræ verò obſcuræ.

Capricorni.

CApricornus ſanè ſimilitudinem habet Ægypanos: habet enim poſteriorem partem piſcis, priorem capricorni. & hunc honorem dicitur aſſecutus, eò quòd cũ Ioue ſit nutritus. Epimenides dicit in Ida vtroſque nutritos, & ad Titanorum bellum cum Ioue eſſe profectũ: quem Iupiter victor aſtris intulit, quòd eius opera dij armati eſſent. Itémque matrem eius capram, quòd Dicolon inueniſſet in mari, ideo piſcis cauda notatam. Higidius capricornum refert immortali honore donatum, quo tempore Phython in mõte Tauro ſpeluncam haberet, & Ægyptum incoleret, ab Ioue conceſſum habuiſſet, quemadmodum diis poſſet obſiſtere, cum eis conſilium panderet, ſi neque terras relinquere vellent, neque Phythonis immanitati reſiſtere dij poſſent, inconſulte figuras immutauerunt, in quam quis vellet, ſeu beſtiã, ſeu volucrem, ſeu piſcem pecudémve. Phython ſe in capram tranſmutaſſet. itaque immortales figuris ignotis Phythonis ante oculos crebrò verſabantur: vnde adhuc maximè pro diis multas beſtias obſeruãt colúntq; Ægyptij, &

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

conuenit Phythoni neminem deorum aduerſari ſibimet, vacuam cognouit, dominantibus, arbitratus deos ſe veritos propter metum. dominabatur imperitis fortunę varietate, & periculi magnitudine inſtantis. Nam poſt 18. dies dicitur conſilium de eo repentè à diis factum, vt interficeretur. ob idque vſque hodie in Ægypto hos dies, id eſt 18. feſtos perpetuò annis ſingulis inſtituerunt: in quibus diebus qui naſcitur, amplius quam eos non viuit. Phython autem fulmine interficitur ab Apolline in templo Ægypti Memphis, vbi mos fuit ſolio regio decorari reges qui regnabant. ibi enim ſacris initiabantur primũ, vt dicitur, reges ſatis religioſè tunicati. & tauro quem Apim appellant, iugum portare fas erat, quem Deum maximum Ægyptij exiſtimant: & per vicum vnum duci, vt periti exiſtimabant labore humanæ neceſſitatis, vt crudelius quæ ſub eis ſint abutantur. Deducitur autem à ſacerdote Iſidis in locum qui nominatur Adytos: & iureiurando adigitur, neque menſem, neque diem intercalandum quem in feſtum diem immutarent, ſed 365 dies peracturos, ſicut inſtitutum eſt ab antiquis. Sed illò reuertamur vnde digreſſi ſumus. Igitur dij poſteaquam Phythonem pœna affecerunt, ſancta aſtrorum memoria decorauerunt, & ei nomen Ægyptij Ægypana impoſuerunt, quòd contenti dij ſe in beſtias conuertiſſent, Phython ſe in capram transfigurabat: oppidúmque magnificum in Ægypto ædificauerunt, quod Panopolim appellauerunt. Habet autem ſtellas in ſingulis cornibus duas, in naribus claram vnam, in capite claras duas, ſub collo vnam, in pectore duas, in anteriore pede vnam, in ſummitate ipſius pedis vnam, in dorſo ſeptem, in ventre quinque, caudæ inextremitate claras duas. Sunt omnes ſexaginta duæ.

Sagittarius.

Belligerum Titan etiam cum contigit arcum,
Ducentémque ferunt ſinuato ſpicula neruo,
Iam clauſum ratione mare eſt, iam nauita portu
Infeſtam noctem fugit ad longáſque tenebras,
Signum erit exoriens nobis tum nocte ſuprema,
Scorpios ille micat ſuper freta cærula cauda,
Inſequitur grauis arcus, & in lucem magis exit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Tunc altè Cymoſura repit, tunc totus in vndas
Mergitur Orion, humeris & vertice Cepheus.

PORRÒ Sagittarius ſcorpione oriente aſcendit: quo aſcendente, Orion occidit totus, & Cepheus à vertice & humeris cum manibus. in cuius ſigni regione zodiacus circulus humillimus propter equina crura. Quidam negant, dicentes nunquam Centauros vllis ſagittis vſos fuiſſe. Quidam autem dicunt, quòd quadrupedes eſſe non videantur, ſed ſtans bipes Sagittarius. Hic autem homo equinis pedibus eſt, & caudam habet veluti Sagittarij. Soſitheus autem tragœdiarum ſcriptor, illum affirmat eſſe Crotonem. Euſchemis Muſarum nutricis filium, & inhabitaſſe Heliconem, atque ſagittis & venatu vitam exegiſſe. qui inter Muſas ſæpius commoratus, plauſu cantus earum diſtinguebat, id eſt ad pedem manibus plaudebat, quo alij timerent. Hunc muſæ beneficio Iouis aſtris intulerunt, cuius artes, id eſt plauſus & ſagittæ inter mortales manſere. Nigidius de Crotone idem dicit, ſed non conuerſatum cum Muſis: ſed dum illæ cantus chorósque celebrarent, hunc procul auditu repentino plauſu ad pedem feriendo oblectare canentes. ob hoc eum à Ioue immortali memoria earum rogatu donatum, quòd eſſet nutricis earum filius, idem Oceani nepos. Habet autem ſtellas in capite duas, in arcu duas, in acumine ſagittæ duas, in dextro cubito vnam, in eadem manu vnam, in ventre claram vnam, in ſpina duas, ſub cauda duas, in anterioribus geniculis ſingulas. Sunt omnes 15. Reliquæ verò ſeptem ſubter crura ſimiles quidem ſunt poſterioribus, quæ non oſtenduntur, quòd Centaurus duplex ſit. iaculum autem eius, ex quo dicunt omnes cygnos ab Apolline interfectos, qui Iouis fulmina fuerant, abſcondiſſe, fertur ad aquilonem: & peracta, ac potius ſedata lite, aſſumptum, & ad pedes Sagittarij inter aſtra collocatum. Habet autem ſtellas quatuor, in ſummo vnam, in medio obſcuram vnam, in pẽnis duas, vnam verò ſplendidiorem aliis.

Aquila.

Vnguibus innocuis Phrygium rapuit Ganymedem,
Et cœlo appoſitus cuſtos, quo Iuppiter arſit
In puero, luit excidio quem Troia furorem.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

AQuilam sanè inter astra collocatam dicunt propter Ganymeden Iouis ministrum, quem rapuit in cœlum: est enim ea signum Iouis, quod cum dij omnes volucres inter se diuiderent, eam in portione sortitus sit Iouis, quòd altius cunctis volantibus euolet, & penè inter omnes principatum teneat, & quòd sola auiũ solis rádiis non terreatur. Namque ita est spectans ad orientem pẽnis tensis. Aglaosthenes dicit Iouem in aquilam transfiguratum, Naxiam regionem vbi nutritus fuerat petiisse, & regnum accepisse: egresso verò de Naxo, cum aduersus Titanas proficisceretur, & sacrificium faceret, aquilam ei in auspicio apparuisse, & fulmina ministrasse, quam bono omine acceptam tutelæ subiecisse. Habet autem stellas in capite claram vnam, in humeris singulis alarum singulas, in pectore obscuram vnam, sunt omnes quatuor. Sagitta autem quam tenet in pedibus, dicitur sagitta Apollinis fuisse, cum qua Cyclopas interfecit, eo quòd Ioui fulmina facerent, quòd eo telo Aesculapius eius filius à Ioue esset interfectus: quam sagittam astris illatam in memoriam virtutis suæ reliquit. Habet autem stellas quatuor, in summo vnam, in medio vnam, in pennis sagittæ duas.

Delphinus.

Sidera quæ mundi pars celsior æthere volvit,
Quæq; vident boream ventis assueta serenis,
Diximus: hinc alius decliuis ducitur ordo,
Sentit & insanos obscuris flatibus austros.

NEptunus, vt Artemidorus refert, Amphitriten voluit in coniugium accipere: quæ cum ob verecundiæ magnitudinem & virginitatis obseruantiam ad Atlantem confugisset, Neptunus post eam multos misit qui eam peterent: inter quos & delphinum misit, qui eam peteret. Quæ cum circa insulas Atlantis moraretur, reperit eam, nunciauitque Neptuno. quam ille suis persuasionibus ad suam perduxit voluntatem, delphinóque maximos honores in mari tribuit: quem in astris intulit, & in manu sua habere instituit. Habet autem stellas nouem, & ideo musicum signum dicitur, eo quòd in numero Musarum. stellas habet in ore vnam, in folio duas, in pinnulis ventris tres, in dorso vnam, in cauda duas.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

sunt omnes nouem. Delphinus autem non multum curit supra capricornum.

Orion.

Tela caput magnisq; humeris sic balteus ardet,
Sic vagina ensis, pernici sic pede fulget.

ORion, qui & incola dicitur, ante tauri vestigia fulget. & dicitur Orion ab vrina, id est ab inundantia aquarum. Tempore enim hyemis habet ortum, cum mare & terras aquis & tempestatibus turbat. Hunc Romani iugulam vocant, eo quòd sit armatus vt gladius, stellarum luce terribilis & clarissimus: qui si fulget, serenitatem portendit: si obscuratur, tempestatem innuit imminere. Hunc Hesiodus dicit Neptuni & Euryales filium, cui dono datum est à Neptuno, vt super fluctus ambularet veluti supra terram. Qui cum Chium venisset, Meropem Oenopionis filiam compressit, quem Oenopion ob iniuriam excæcauit, & de finibus suis expulit, ipse cum Lemnum veniset, à sole dicitur ei lumina restituta esse, & reuersus est ad Oenopionem. qui cum à ciuibus terra absconderetur, Oenopion desperata eius inuentione, Cretam est profectus. vbi cum immodicè venaretur, & à Diana corriperetur, ait se nullam feram in terris relicturum. Tellus indignata, scorpionem extulit miræ magnitudinis, qui pœnas magniloquentiæ eius exigeret. Iouis autem Orionem ob virtutem astris intulit. idem rogatu Dianæ scorpionem inter astra duodecim cœlo collocauit, quorum contra magnitudinem stellæ quoque eorum amplissimæ sunt. Aristomachus autem dicit, Caubrisam quendam Thebis voto petisse vt filium haberet: ad quem Iouis, Mercurius, & Neptunus hospitio deuenerunt, qui eis hostiam immolauit vt filius nasceretur. cuius bouis pelle detracta, dij in eam vrinam fecere, iussúque Mercurij terra obruta est, vnde puer supradictus est natus, quem Vrionem appellauerunt, & astris intulerunt. Quidam autem dicunt Vrionem Methymnæum, qui cum esset citharæ potens, rex Corinthiorum Pyranthus nomine eum dilexit: qui cum à rege impetrasset, vt ciuitatem arte sua illustraret, & magnum patrimonium acquisiuisset, consenserunt famuli cum nautis vt eum interficerent:

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quem cum vellent interficere, petiit ab eis vt antè decantaret. Cum autem citharæ ſonus cum voce eius audiretur, delphini circum nauim venerunt, ille ſuper vnum ex his ſe præcipitauit, qui eum ſublatum ad regem Pyranthum Corinthum detulit. delphinus ſubductis per æſtum aquis exanimatus eſt. Qui cum ſuos caſus Pyrantho narraſſet, iuſſit rex Pyranthus delphinum ſepeliri, & ei monumentum fieri. Poſt aliquantulum temporis nauis, qua Orion deuectus fuerat, Corinthum delata eſt. Nautas cum ad ſe adduci rex imperaſſet, & de Orione inquireret, dixerunt eum obiiſſe. Quibus ille: Craſtino, inquit, die ad delphini monumentum iurabitis: eóſque cuſtodiri mãdauit, atque Orionem ita ornatum ſicut ſe præcipitauerat, in monumento delphini deliteſcere. Cum autem adducti per delphini monumentum iurarent Orionem obiiſſe, & de monumento prodiiſſet, illi eum videntes obmutuerũt, ibíque regis imperio crucifixi ſunt. Dehinc Iouis miſeratione dicitur Orion cum delphino inter aſtra poſitus. Nigidius autem refert, quodam tempore Iouem cum cæteris diis apud Muſæum Biſthoniorum regem hoſpitio dapſili copioſóque affectu prædito in hilaritate conſtituiſſe, vt in corio tauri qui tunc immolatus fuerat, mingerent, eóque loco in corio terra obruta natus ſit Orion: qui factus adoleſcens, digna deorum forma, atque egregia virtute incitatus, immortali memoria obtemperabat, quibus ortus dicebatur. Nam cum in Celinio venaretur, Dianam irridens contemnebat eius opera, quæ in monte conſtituebat. Itaque Diana miſiſſe dicitur ſcorpionem, qui Orionem vita priuaret. Orion vita priuatus, ſideribus illatus eſt. Habet autem ſtellas in capite claras tres, è quibus media eſt ſplendidior cæteris, in ſingulis humeris ſingulas claras, in dextro cubito obſcuram vnam, in eadem manu vnam, in zona tres, in gladio quem tenet in manu tres, in ſingulis genibus ſingulas, in ſingulis pedibus ſingulas, in mantili tres. Sunt omnes 17. & decem ex eis obſcuriores.

Canis.

Cum tetigit ſolis radios, accenditur æſtas,
Diſcernitque, ortu longè ſata viuida firmat.

At quibus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

At quibus arctatæ frondes, aut languida radix,
Exanimat: nullo gaudet maiúſve minúſve
Agricola, & ſidus primo ſpeculator ab ortu.

SIrius ſtella eſt in medio centro cœli, ad quam cum ſol acceſſerit, duplicatur calor ipſius, & languore afficiuntur corpora humana. Sirium autem ſtellam vocatam putant, propter flammæ candorem. Latini autem illam caniculam vocant, vnde & dies caniculares dicuntur: quia quandiu ſol in ipſa eſt, peſtifera eſt, ſed pro qualitate adiacentium commutatur. Nam aut vincitur, aut morboſis vtitur viribus. Hinc eſt quòd cum certo tempore oritur, non ſemper eſt noxia. Quidam verò dicunt canem fuiſſe, quæ Europæ cum dracone cuſtos data eſt, quæ poſtea Minos vtraque accepit. eandem poſtea ob medicinæ cauſam Procridi in munera datam: quæ poſtea Cephalus vtraque poſſedit, vir Procridis, qui eam ad Thebas duxit ad vulpem, Thebanorũ agros infeſtantem: cui cani fatum eſt, ne ab vllo poſſet interfici, itémque vulpi. Iupiter verò vulpem in lapidem conuertit, & canem aſtris intulit. Amphianus tragœdiarum ſcriptor refert, quòd cum hominibus ſtellæ relinquerent locum, miſſus eſt legatus canis ad Doloram: quam vt vidit, tempore tempeſtiuo adamauit. qui cum flagraret amore, nec poſſet frui, magis & aſperius vrebatur: calamitate accepta, & deos adiutores inuocare cœpit. Tunc Aquilo miſit filios ſuos adoleſcentes, qui operam cani traderent, & ipſe flatu ſuo canis ardorem ſedauit, qui flatus eteſiæ dicitur, amoris autem memoria remanſit. Sunt qui aliter memorent. Icarus à Libero hoſpitio receptus eſt, qui ei in munere vtrem plenum vino tribuit, ruſſitque vt in reliquas terras propagaret. Icarus dehinc Athenæus cum in terram Atticam ad poſteros deuen iſſet, eis genus hoc ſuauitatis oſtendit: paſtores autem cum immoderatius biberent, ebrij facti concederunt. Qui arbitrantes Icarum malum medicamentum ſibi dediſſe, eum fuſtibus interfecerunt. Icarum autem occiſum, canis qui cum eo fuerat, Neæra nomine, vlulans, Erigonæ eius filiæ monſtrauit, vbi pater inſepultus iaceret: quæ cum veniſſet, eius corpus ſepeliuit: ipſaque ſe in monte Hymetto contulit, ibique laqueo ſibi mor-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tem conſciuit. Tunc dicitur Liber à Ioue petiiſſe, vt Erigonem & Icarum aſtris infertet. Iouis autem audita eius petitione, Erigonem ſignum virginis nominauit, Icarum autem patrem eius Arcturum. Qui cum exoritur, tempeſtates mari terræque efficit. cúmque Athenas peſtilentia opprimeret, ex oraculo reſponſum eſt, ceſſaturam peſtilentiam, ſi per annos ſingulos de frugibus & vindemia Icaro & Erigonæ primum delibaretur. Quod factum eſt ab Athenienſibus, qui diebus feſtis inſtituris aras conſtituerunt, ideo quia illam pendentem aſpexerunt, quod eſt apud Græcos. ex quo factum eſt, vt ſoli oſcilo iactarentur homines. Canis autem Icari qui vlulans ante pedem pendentis virginis mortuus eſt, Aſtricyon nominatur, quod nos canis ſtellam dicimus: qui ob eandem cauſam quando exoritur, ſummam peſtilentiam hominibus facit. Habet autem ſtellas in capite vnam, quæ Iſis dicitur, claram: in lingua vnam, quam Sirium vel Canem vocant, quæ magna & ſplendida: in collo duas, in ſingulis humeris ſingulas obſcuras, in pectore claras duas, in anteriore pede ſiniſtro tres, in dextro vnam claram, in extremo ſupra dorſum tres, in ventre duas, in ſiniſtro femore vnam, in poſteriori pede ſiniſtro vnam, in ſummitate caudæ vnam. Fiunt omnes xx. Situm autem eſt hoc ſignum inter hyemalem tropicum, & arcticum ſubterraneum, qui auſtralis vocatur.

Daſypus.

Sic vtrunque oritur, ſic occidit in freta ſidus:
Tu parvum leporem perpende ſub Orione.

LEpus ſub pedibus Anticanis & Orionis conſtitutus eſt. Hic dicitur Orionis canem fugere venantis. Nam vt venatorem eum finxerunt aliqua de cauſa, ita leporem ei ad pedes fugientem finxerunt. Quidam negant tam nobilem támque magnum venatorem, de quo antè in ſcorpione ſigno diximus, & poſtea in ipſius figura dicemus, oportere leporem venari. Callimachúſque accuſat eum, quòd cum Dianæ ſcriberet laudes, dicit eam leporino ſanguine gaudere, & eos venari dixerit. Nonnulli à Mercurio inter aſtra collocatum dicunt propter nimiam velocitatem: ſiue quòd inter quadrupedes plus pariat, & quoſdam fœtus pariat, quoſdam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

verò in ventre habeat: ſicut Ariſtoteles philoſophus ait, qui de animalium ratione diſſeruit. Antiquitus autem dicebatur, in inſula Hiero nullum leporem fuiſſe, ſed ex eorum ciuitate adoleſcens quidam ſtudio generis ab exteris terris leporem fœminam produxit, & ad eius partum diligẽtiſſimè quæ opus eſſent adminiſtrauit. itaque cum peperiſſet, & complures eius ciuitatis ad ſtudium intendiſſet, & partim precio, partim beneficio mercari eſſent, omnes lepores alere cœperunt: quibus cum nihil daretur ad manducandum, impetu facto omnia comederunt. quo facto, inſulam calamitas afflixit. itaque poſtea leporis figuram aſtris contulerunt, vt homines meminiſſent, nihil his exoptandum in vita, ſi inſolenter vtantur lætitia, qua dolorem capere poſterius cogantur. Habet autem ſtellas in ſingulis auribus ſingulas, in pectore duas, in dorſo nitidam vnam, in poſterioribus pedibus ſingulas. Sunt autem omnes 7.

Argo nauis.

At cum decurrens inhibet iam nauita remos,
Auerſamque ratem votis damnatus ab ore
Perlegit, optatam cupiens contingere terram.
Sed quia pars violata fuit, coeuntia ſaxa
Numine Iunonis tutus confugit Iaſon.
Hæc micat in cœlo lateri non amplior, actus
Quà ſurgit malus, quà debet reddere proram,
Intercepta perit, nulla ſub imagine forma.
Puppis demiſſo tantum ſtat lucida clauo.

POſt canis igitur magni caudam, ſecũdum ſtellarum ordinem nauis conſtituta eſt. quam quidam beneficio Mineruæ inter aſtra collocatam dicunt, quæque prima ab ea fabricata eſt: & mare quod antea inuium fuerat, hominibus perunum naualis ingenio fecit. quam notatam in cœlo figurauit, ſed à gubernaculis vſque ad malum. Nonnulli dicunt Danaum Beli filium ex compluribus coniugibus quinquaginta filias habuiſſe, fratrem autem eius Ægyptum totidem filios. Danaum autem & filias eius interficere voluit, vt regnum paternum ſolus obtineret, eaſque filiis ſuis vxores à fratre popoſcit. Danaus autem cognita malitia, Mineruam inuocauit adiutricẽ. tunc primũ dicitur Minerua nauim feciſſe, quę

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Argos appellata est, cum qua Danaus ex Aphrica Argos profugit. Ægyptus filios suos ad persequendum fratrem misit. Qui postquam Argos venerunt, patruum impugnare cœperunt. Danaus autem vt vidit se eis obsistere non posse, dedit eis filias suas, quæ patris iussu viros suos vna nocte interfecerunt, sola Hypermestra Linum seruauit, ob quod fanum illis factum est. cæteræ verò dicuntur apud inferos in dolium pertusum aquam ingerere. Habet autem nauis stellas in puppe quatuor, in catastroma quatuor, in malo summo tres, in singulis temonibus quinque, sub carina quinque. sunt omnes 26.

Cetus.

Diuerso posita & boreæ vicina legenti,
Auster pistris agit duo sidera, perlegit vnum.
Namque aries supra pistrim piscésque feruntur:
Bellua sed ponti non multum præterit amnem.

PORrò sub ariete & piscibus super fluuium cetus in cœli regione collocatus est. Dicitur autem à Neptuno missus ad Cepheum propter inuidiam Nereidis, à qua contra Cassiopeiam & Andromedam exardescebat propter nimiam pulchritudinem. huic cetui Andromeda proposita erat, quem Perseus interfecit, & ab Ioue astris illatus est, vt memoria actus maneret. Habet aût stellas in caudæ extremo claras duas, à cauda vsque ad gibbum eius sex, sub ventre sex. Sunt omnes 14.

Eridanus fluuius.

Planxere ignotis Asiæ Phaethontides vndis,
Eridanus medius liquidis interiacet astris.
Huius pars vndæ læuum ferit Orionis.
Lapsa pedem, procul amotis qui piscibus vsus.
Vincula coniectat, nodus cristam super ipsam,
Aequore pistris adit. sunt illi libera cœlo
Sidera, nonnullam specie reddentia formam,
Sub leporúq; latus versam, post denique puppim.
Inter & Eridanum flexusq; cauumq; carinæ.
Atque hæc ipsa notat, si nullam ferre figuram.
Sunt etiam toto sparsi sine nomine mundi,
Inter signa ignes, etiam quibus & sua desit
Forma, per oppositi noscuntur lumina signi.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

FLuuius, vt ſuperius diximus, ſubter cetum collocatus eſt, cœli regione cernitur. Ad quem ſiniſter Orionis pes extenditur. Ab Arato & Pherecyde Eridanus Padus eſſe putatur: & ideo inter aſtra collocat⁹, quòd à meridianis partibus dirigere cernitur. Heſiodus autem dicit eum inter aſtra collocatum propter Phaethonta, Solis & Clymenes filium, qui dicitur currum patris aſcendiſſe: cúmque à terra altius leuaretur, præ timore in Eridanum fluuium, qui & Padus dicitur, cecidit, ab Ioue fulmine percuſſus. & omnia ardere cœperunt: cauſáque extinguendi vniuerſos amnes immiſſos eſſe, omnéque mortalium genus interiiſſe, præter Pyrrham & Deucalionem. Sorores quoque Phaethontis flentes in arbores populos verſæ ſunt, lachrymæque earum in electrum durare dicuntur, Heliadéſque appellatæ. ipſas autem nomina habuiſſe, Merope, Helie, Ægle, Ægiale, Petre, Phœbe, Chærie, Dioſippe. Cygnus quoque, rex Ligurię, Phaethontis propinquus, dum fleret, in cygnum conuerſus eſt. id quoque monens, flebile canit. à quibuſdam verò Nilus, qui & Gyon exiſtimatur, & ideo inter ſidera collocatus, quòd à meridianis partibus curſum dirigat. Eſt autem ſidus multarum ſtellarum luce ador natum. & ſubiacet ei ſtella, quæ vocatur Canopus ſiue Ptolemæon ſplendens, tangitque temonem nauis. apparet autem humillima, eo quòd circa terram eſſe videtur: & nullum ſidus inferius apparet, ob quod terreſtris vocatur. Habet autem ſtellas in primo flexu quatuor, in ſecundo tres, in tertio tres, vſque ad nouiſſimam ſeptem, quas dicunt in ore illi fluuij eſſe. ſunt omnes 17.

Aquarius.

Infimus hydrochoos, ſed quà veſtigia figit,
Sunt aliæ ſtellæ, quà caudam bellua flectit,
Quáque caput piſcis media regione locatæ.
Nullum nomen habent, nec cauſam nominis vllam,
Sic tenuis cunctis iam penè euanuit ardor.
Nec procul hinc dextra diffundit aquarius vndas,
Atque imitata cadunt erranti ſigna liquoris.
Et quibus vna magis ſub cauda flamma relucet,
Squamigeræ piſtris pedibus ſubit altera ſigni

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Fundentis latices.eſt & ſine honore corona,
Ante ſagittiferi nullum pernicia crura.

PIſcis magnus, cuius nepotes dicuntur piſces qui in circulo zodiaco conſtituti ſunt, dicitur in aſtra collocatus, eo quòd decidens in Boeth ſtagno, Phaceris filia Veneris in piſcem ſit transfigurata, quam Syri deam nominauerunt. Quidam autem dicunt, quòd de ſtagno filiam Veneris ſaluauerit. Vnde vſque hodie Syri piſces argenteos in templo ſacrauerunt. Eſt autem ſignum in parte auſtrali, quod piſcibus orientibus oritur, quem piſcem dicunt aquarij vrnæ habere effuſionem. Habet autem ſtellas 12. è quibus vna fertur eſſe ſub pedibus aquarij, & tres in brachiis eius. Ipſæ autem clariores eſſe cæteris noſcuntur. Inter hæc ſunt aſtra ſiue ſigna quæ planetę appellantur.

Oceanum occaſu tangit tanto & magis arte,
Thuribulo metæ vim cœlo ſuſcipit, & iam
Præcipiti tactu vaſtis dimittitur vndis.
Multa dedit natura homini rata ſigna ſalutis,
Venturámque nouis cladem depellere ſuaſit.
Inter certa licet numeres ſub nocte cauenda
Thuribulum, nam ſi ſordebunt cætera cœli,
Nubibus obductis illo ſplendore tincto,
Ne pacem pelagi ſoluat violentior auſter.
Tunc mihi ſiccentur aſtricto cornua velo,
Erigat emittántque latus per inane rudentes,
Quod ſi deprehenſa turbauit lintea puppis,
Incubuitque ſinu laxo, vel mergitur vndis
Prona ratis, ſoluetq; inimicum Nerea prora,
Vel ſi perſpexit ſeruator Iuppiter æger,
Vltima perſoluunt iactatæ vota ſalutis.
Nec metus antè fugit, quàm pars effluxerit orbis,
Quæ borean cælum ſpectantibus indicet ortum.

SAgarius, qui & Pharum dicitur, eſt ſignum nauigantibus ſemper contrarium, quod ſequitur ſcorpionis caudam. Quod quidam locatum inter aſtra dicunt, quòd in eo dij primùm mutuò coniurationem fecerunt, cum Iouis contra Saturnum fecit, quod memoriæ non ſolum aſtris illorum, ſed etiam hominibus hoc habere inſtitutum, quia in agonibus & ludis quinquennalibus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

coronæ habentur,& fœderis teſtes adhibentur, itémque vates per quos futura reſponderunt in ſympoſiis domibus conſecrantur.& iure Iupiter igneum ſibi velamen,ne eius fulminum potentia deprehenderetur,adhibuit. Habet ſtellas quatuor,duas in ſuperficie,in qua prunæ fuiſſe dicuntur,duas in vaſe eius.

Centaurus.

Inde per ingentes coſtas,per crura,per harmos
Naſcitur intacta ſonipes ſub virgine dextra,
Seu prædam è ſyluis portat,ſeu dona propinqua,
Placatura deos cultor Iouis admouet aræ.
Hic erit ille pius Chiro tutiſſimus omnis
Inter nubigenas, & magni doctor Achillis.
Hic humero medium ſcindens iter ætheris alti,
Sic tenuem traxit nubem,ſtellas vere condit,
Toto clarus equo venientes nunciat euros.

CEntaurus dicitur Saturni & Phillyrę filius. nam Saturnus cum Iouem filium quæreret in Thracia,cum Phillyra Oceani filia in equum verſus dicitur cõcubuiſſe,& ex ea Chironem centaurum natum, artis medicinæ inuentorem:ipſamque in arborẽ φίλυραν, hoc eſt tiliam verſam eſſe.& habitaſſe Chironem in Pelio monte,inter homines æquiſſimũ:à quo Æſculapius medicina, Achilles cithara, in aſtrologia Hercules literis inſtructi ſunt. cuius hoſpitio cũ Hercules veretur,ſicut Antiſthenes dicit, è pharetra ſagitta lapſa dicitur pedẽ eius vulneraſſe: acceptóque vulnere,illum animam exhalaſſe, & ab Ioue aſtris illatum.Eſt autem ſignum ad aſpectum Sacrarij. Vnde & ad idem Sacrariũ ſacrificare videtur.Habet ſtellas in capite obſcuras tres, in ſingulis humeris ſingulas claras,in dextro cubito vnam, in eadem manu vnam, in medio pectore vnam,in ſpina duas, in ventre ſplendidas duas,in dextro lumbo claram vnam,in cauda tres,in ſingulis genibus retrorſus duas,in vtroque harmo vnam, in vtriſque pedibus anterioribus ſingulas. fiunt omnes 33. Quidam arbitrantur tenere in ſiniſtra manu arma & leporẽ,in dextra verò beſtiolam quæ θυμὸν appellatur: & βύσσαν, id eſt vtrem vini plenũ,in quo libabat diis in ſacrario.Habet autẽ ſtellas beſtiola in capite vnã, in ſpina clarã vnã,in cauda duas,ĩ ſũmo pede poſteriore clarã vnã

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

in anteriori pede vnã clarã, in thyrſo tres. Sunt omnes 33.

Hydra.

Hic primos ortus crater premit vlterioris,
Vocalis roſtro corui ſuper, hydráque lucet.

HYdra, ſuper cuius caudam coruum ſedere dicunt, & in medio vnam aſſerunt, eſt ſignum in parte auſtrali, caput deflexum habens ad cancrum, cuius ſinuoſi corporis meditetas eſt connexa ſub leone. caudam verò extendit ad Centaurum, ſupra quam ſedet coruus. Qui coruus ideo inter aſtra collocatus dicitur, eo quod fuerit in tutela Apollinis, à quo miſſus ad fontem, vt diis ad libandum aquam deferret. qui cum vidiſſet arbores groſſos ficus habentes, volans conſedit in eis, donec maturæ fierent, & aquam deferre diſtulit. poſt paucos autem dies peracto ſacrificio, cum ille ficos comediſſet, & ſe diis peccaſſe ſenſiſſet, denuò ad fontem vt aquam hauriret rediit: & ab hydra exterritus, vas vacuum reportauit, dicens exceſſiſſe aquam quæ fuerat in fonte. Cognoſcens Apollo ſibi coruum peccaſſe, prohibuit eum eo tempore aquam bibere, vt Ariſtoteles dicit in eo libro qui de Beſtiis ſcribitur. Et Iſidorus in Naturalibus, vel in Phyſicis memoriæ tradidit, quod ipſe peccati pœnas daret, qui & poſtea aſtris illatus eſt. Crater autem in medio angue poſitus eſt, caudam autem anguis coruus appetit roſtro, neque poteſt iuxtâ accedere vt bibat. Habet anguis ſtellas in capite claras tres, in prima flexura ſex, & vna ex eis obſcura, ad vltimum in ſecunda flexura tres, in tertia quatuor, in quarta duas, in quinta vſque ad caudam octo claras. fiunt omnes 26. Paululum ſub prima flexura crater ſiue vrna ſitus eſt, inclinatus ad genua virginis. Habet ſtellas in labris obſcuras duas, per ſingula latera tres, in fundo duas. ſunt omnes 10. Coruus autem qui eſt ad vltimam eius caudam, ſpectans ad occaſum, habet ſtellas in capite claram vnam, in ala duas, in cauda tres, in pedibus ſingulas ab vnguibus. ſunt omnes ſex. omnes ſimul fiunt 43.

Aethereum venit thalamum ſuper imbribus atrum,
Et tonitru crebráque abſcondit grandine terras.
Temperat in geminis annum, nec crede ſereno,
Nubila nec diuturna putes cum ſidere cancri:

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Fons erit ardentis : tamen hoc in littore certum,
Flagrantis placidè lucens hic temperat annum.
Compoſuit ſedem Nemeæis finibus aſtrum,
Virgineque & libra ſemper pendentia tantum
Nubila, continua magis in ſtatione manebunt.
Nunc quoque nulla fides, cœlum cum ſcorpion acer
Stat ſuper: incerta namque omnia lege feruntur.
Heu quantis terras cum Iuppiter ignibus omnis
Obruet, aut glomerata cadet, quàm denſa per aſtra,
Immitis grando cœlo, quàm ſæpe ſonabit,
Cum ſpacium attigerit tendentis ſingula ignis.
Non terris imbres, ponto non flamina deerunt,
Et cœli terret ſonitus mortalia corda.
Cum ſedem agocerꝰ Cythereius attigit ignis,
Horridus ad gelidos portendit aquarius ignes,
Hybernæq; cadunt pluuiæ, concretáque grando,
Piſcibus à geminis ſub prima recurrerit aſtra.
Heſperus hæc tibi ſigna feret, cum lucifer ora
Ingreditur Venus alma polum. ſed vbi heſperus ignes
Prouocat æthereos, & noctem ducere terris
Incipit, exoriens ecce hæc Cytherea mouebit.
Vere cauete imbres & fulmina culmine ab alto,
Phrixeum rutilo pecus irradiauerit aſtro,
Nubila commixtúſque fragor pluuialibus vndis,
Flaminaque aſſiduo terris tum ſtantia pulſu,
E cœlo diri dececli grandinis ictus.
Vere magis nitido tauri cum ſidere fulxit,
Appota geminis eadem conſtantia præſtat.
Cum dederit ſoles, inducit nubila cœlo:
Nubila cum fuerint, ſubitos mirabere ſoles.
Et modò te vento gelido, modò protinus imber,
Lucent alterna ſuperabit nube ſerena.
Sin leuis ingreſſa eſt ſpacioſi ſidera cancri,
Pacem mundus habet, non vlli corpore ſoles
Peſtifici nocendunt. non ſidera denſa ſolutos
Aſtringunt artus alieno tempore lenis.
Omnia pacato tum ſidere temperat aer.
Ac rapidis idem ne ſolibus æſtuet orbis
Efficiunt magni conſpectu ſigna leonis.
Virgine erunt pluuiæ, plerique in nube fragores,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Concaua quos reddunt incluſo nubila vento.
Detrahit autumno pluuias, eademq; repellit,
Nubibus aſſiduis, cœlumque ob frigora prima,
Extremum autumni ſuperent glacialia terræ.
Scorpios at raris ne quis caua terra grauetur,
Horrebit pluuiis, ad diros omnia nimbos,
Continuiſque ruit cum per ſinuoſa tenetur
Cornua centauri, rapida diſtincta ſagitta,
Aegoceros imbres & crebro lumine ruptos
Nubibus elidit ſonitus, tremuloq; nitore
Flagrantis teli mortalia numina vincent.
Hæc eadem fundens prædicit Aquarius imbrem,
Extremis ſeuis maria increbreſcere ventis.
Oſtendunt piſces Veneris quos ſtella notarit.
Et quoniam certis extat via cognita ſignis,
Accipe quid moueat mundo Cyllenius ignis.
Si modò Phœbei flammas euaſerit axis.
Matutina ferens ſolitus per ſidera curſus,
Cum pecudum villis auratum fulſerit aſtrum,
Ventorúmque graues & diræ grandinis iræ.
Non intermiſſo patienti tempore ſurgent,
Qui pluuias alias etiam in regione notabis
Aſſore non omni: namque eſt tunc imber in aruis.
Aſt vbi ſe taurus ſinuatis cornibus effert,
Grandine ſignificat geminis tranquilla ſereni,
Et placidum nautis ſpondet cœlumq; fretumque,
Nubila atque imbres, æſtus ac frigora miſcet.
Certior ardor erit, quamuis iuuet aura fauoni,
Cum vaſti calida radiabit ſede leonis,
Templa ſed ætherei ſimulac poſſederit ignis.
Omnia mixta feret, pluuias meditabitur ingens.
Vndique grando venit, rumpuntur culmina nimbis,
Centauri attigerit cum iam Cyllenius arcus:
Aut vbi conſurgit capricornus & ipſe biformis,
Aut ſubitos cælo deducet crebrius imbres,
Fulminis aut iactu magnum perrumpit Olympum,
Nulla ſerenato capricornus nubila cælo
Comparat, aut gelidos flatus cœlique fragores.
Non alio melius ſigno prædicere poſſis.
Piſcibus hæc eadem quamuis cognoſcere ſus ſit,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Quandoquidem exoritur mundo Cyllenius ignis,
Quod faceret primùm modò cum lumine ſolis,
Tempus & occaſus moneat quoque diſcere Phœbi.
Ver erit hybernis totum execrabile nimbis,
Et crebro tonitru iunget florentia rura,
Spéſque nouæ ſegetis quatientur grandinis ictu:
Vretur cœlum, magni cum regna Tonantis
Ingrediens, pecudis ingreditur aurea terga,
Hinc & Agenorei ſtellantia cornua tauri,
Quídve ferant gemini, rapido quid ſidere cancer,
Si penitus quæras, taurum ſæuire videbis.
Grandine nec contrà ferri ratione probanda,
Aut cancro aut geminis calidus veſtigia ſeruat,
Hic quo dicta leo ſæuiſque caloribus ardet.
Flatus at geminis miſcet tranquilla ſerenis,
Spiciferæq; manu tendenti libera nutu
Diſſentit diuæ, ſed vt hæc ventura ſerena
Nunciat, & ventis ceſſat mare, ceſſat & aer:
Scorpios in pluuias rarus, ſed nubibus atris
Creber agit nimbos, & ſæua tonitrua portat,
Clara ſagittiferi tetigit cum lumina ſigni,
Ægocero ſemper cœlo leuis excidit imber.
Frigidus at rapidis horrebit aquarius euris,
Brumaléſque dabit pluuias, atque igne perenni,
Cum ſonitu quatiet nubes ſecura laboris.
Non fruſtrans animum, certo me limite ducat,
Hæc eadem tibi ſigna dabunt non irrita piſces.

SOlem per ſeipſum conſtat moueri, non cum mundo verti, ſed in Zodiaci circuli obliquitate curſum peragrare, paulo ſuperius diximus: qui dum per trecentos ſexagintaquinque dies & quadrantem, Zodiacum luſtret, & ſingula tricenis diebus denſíque horis ac ſemiſſe, id eſt dimidia hora tranſcurrat, incremento dimidiarum horarum quarto anno vnum diem complet, quem biſextum nuncupant, qui dies conficitur ex quadrantibus. Nam cum duodecies ſemis ſex horas integras faciat, id eſt quadrantem, hic quadrans quater ductus viginti-quatuor horas perfecit: idem vnum diem cum ſua nocte complet, & in quarto biſextum, vt præfati ſumus, efficit. Sol interea dum igneus ſit, præ nimio motu conuerſionis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſuæ amplius incaleſcit. cuius ignem dicunt Philoſophi aqua nutriri, & è contrario elemento virtutem luminis & caloris accipere: vnde videmus eum ſæpius madidum atque rorantem. Tunc autem eclipſim patitur, quòd latinè defectio dicitur, quotiens luna 30. ad eandem lineam qua ſol vehitur peruenit, eíque ſe obiiciens eum obſcurat: vnde deficere nobis videtur, cum ei orbis lunæ opponitur. Signa enim tempeſtatis vel ſerenitatis, hoc modo aſtrologi mundi cognoſcenda eſſe dixerunt. Vergilius namque ait: Si ſol in ortu ſuo maculoſus ſit, atque ſub nube latens, aut ſi dimidia pars eius apparuerit, imbres futuros. item Varro ait: Si exoriens concauus videtur, ita vt è medio fulgeat, & radios faciat, partim ad aquilonem, partim ad auſtrum, tempeſtatem humidam & ventoſam futuram innuit. item ſi ſol, inquit, rubeat in occaſu, ſincerus dies erit: ſi palleat, tempeſtatem ſignificat. Nigidius quoque ait, ſi pallidus ſol in nigras nubes occidat, aquilonem ventum ſignificat. Hunc etiam Græci Apollinem appellauerunt, à quo ſe ſpiritum accipere arbitrantur: ἀπόλλων enim Græcè, Latinè perdens dicitur, quòd feruore ſuo omnem ſuccum virentium decoquendo perdat herbarum. Hunc etiam diuinationis Deum eſſe voluerunt, ſiue quòd ſol omnia obſcura manifeſtat in luce, ſiue quod in ſuo proceſſu & occaſu eius orbita multimodos ſignificationum monſtret effectus. Sol dicitur aut ex eo quòd ſolus ſit, aut quòd ſolito per dies ſurgat & occidat. Hunc etiam ſine barba pingunt, quia occidendo & naſcendo ſemper eſt iunior: ſiue quòd nunquam in ſua virtute deficiat, vt luna, quæ creſcit aut minuitur. Huic quoque illam ob cauſam quod aut quadripartitis temporum varietatibus anni circulum peragat, id eſt, veris, æſtatis, autumni, & hyemis: aut quod quadripartito limite diei metitur ſpacium. Vnde & ipſis equis condigna nomina poſuerunt, id eſt Erythræus, Actæon, Lampros, & Philogæus. Erythræus Græcè ruber dicitur, quòd à matutino lumine rubicundus exurgat. Actæon lucidus dicitur, quòd tertia hora inſtante lucidior fulgeat. Lampros verò lucens vel ardens dicitur, quod ſit, dum ad vmbilicum diei contra arcticum con-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſcenderit circulum. Philogæus Græcè terram amans dicitur, quòd hora nona procliuior vergens occaſui pronus incumbat.

Luna terris vicinior eſt quàm ſol, ſiue quàm cætera errantia ſidera. Vnde & breuiore orbe celerius peragit curſum ſuum. Nam iter quod ſol trecẽtis & ſexaginta quinque diebus & ſex horis peragit, luna viginti ſeptemdiebus & octo horis percurrit, ſingula verò ſigna ſol tricenis diebus & denis horis ac ſemiſſe. Luna autem binis diebus & ſenis hora biſſe vnius perlabitur. Vnde fit, vt quantum ſpacij in Zodiaco luna percurrit, tantum ſol tredecim diebus expleat. Hanc quidam philoſophorum dicunt proprium lumen non habere, globíque eius vnã partem eſſe luciſluam, aliam verò obſcuram, & paulatim ſe vertendo diuerſas formas efficere. Alij contrà aiunt lunam globum ſuum habere, ſed ignem à ſole concipere: & quantum percutitur, ardeſcere: & quantum à ſole diſcedit, augeri. Cum verò contrà ſteterit, feritur ex aduerſo, & velut ſpeculum non vim, ſed imaginem reddit: vnde & defectum patitur, ſi inter ipſam & ſolem vmbra terræ interueniat. Hac enim creſcente, vniuerſa gignentia pubeſcunt: tenueſcente, tenuantur. humor etiam & ſpiritus omnis augeſcit, tumeſcit Oceanus. quod diuerſo cœli & vagantium ſtellarum temperatur, atque deteritur, & infra fluit, id excipit luna, & ſoli tradit: quo & animalia rigeſcunt, & humus quodammodo animatur genitali calore: & vt ita dixerim, viua plurimum valent in originibus, quam in ortu ſunt, languent in occaſu. ortum facit in ſtella quam ſol præterit. deinde ſtatione matutina cum à quinto loco ſolis ſteterit, in eodẽ manet ſigno, donec ab eodem ſole moueatur, quæ contraria eſt ſoli. mane occidit, oritur ſimul nocte, & vocatur Chronicos. Deinde rurſus altero latere è quinto ſigno deprehenſa, poſt meridiana ſtationem facit, donec ingreſſo ſole idem ſignum ſub radiis eius deliteſcens in totum occidat. Aſpiciunt inter ſe ſtellæ ex tertio ſigno, quod dicitur trigonum, & habent maximè confuſionem. item à quarto ſigno quod tetragonon & centrum vocatur, & in alterutrum maximè præſtant effectum. Item ex contrario quod eſt ſeptimum ſignum, & diametron vo-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

carur, quæ maximè aduerſum cætera diſſident vel leuiter aſpiciunt, vt ſextum quod dicitur hexagonon. Signa tropica peregrinis nationibus præſunt, & omnino mo-ribus & conſiliis ſubinde variantur, atque permutantur, biformia generatione. rerum omnium repetitionem ſignificant, & interim dilationem ſolida vehementer & inſtanter efficiunt, & ad exitum vel proſpera vel aduerſa perducunt: ſicut aſpiciuntur à ſtellis, vel fauentibus, vel repugnantibus. Iam verò quia de eius curſu vel ordine ſub breuitate diximus, reſtat vt quid de ea gentiles ſenſerint, edicamus. Lunam gentiles Dianam, germanam Solis, quem Apollinem nuncupabant, fuiſſe dixerunt. & ſicut à ſole ſpiritum, ita ſe à luna corpus accipere arbitrabantur. Dicebant enim eam viarum præſidem & virginem, eo quòd in via nihil pariat. Idcirco igitur ambo ſagittas habere dicuntur, quòd ipſa duo ſidera de cœlo radios vſque ad terram emittant. ideo faces, quia luna illuminat, ſol & illuminat & exurit. ideo bigam luna dicitur habere, ſiue propter velocitatem, ſiue pro eo quód nocte & die apparet. ideo vnum equũ album & alium nigrũ dicitur habere, eo quòd hyeme & æſtate plus luceat, quàm vere & autumno. Diana autem luna dicta eſt quaſi Diane, eo quòd die ac nocte apparet ipſa. & Luna, eo quod lucear: & Triuia, eo quòd tribus fungatur figuris. de qua Vergilius ait: Tria virginis ora Dianæ. Nam eadem luna, eadem Diana, eadem Proſerpina vocatur, id eſt cœleſtis, terreſtris, & infernalis. De qua quidam: Denique cum luna eſt ſubluſtris, ſplendet amictu: Cum ſuccincta iacet calamis, Laconia virgo eſt. Lunam voluerunt etiã apud inferos Proſerpinam, ſeu quòd nocte luceat, ſiue quòd humilior currat & terris præſit. vnde bigam boum habere dicitur, illo videlicet pacto, quo detrimenta eius non ſolum terra, ſed & lapides vel crebra animantiũ, & quod magis incredibile ſit, etiam lætamina ſentiunt, quæ in lunæ incrementis iecta vermiculos parturiant. ipſam Dianam dictam à nemoribus volunt, ſimili modo quòd arborum ac fruticum ſucco augmenta inducat. Denique crementis lunæ abſciſſa ligna furfuraceis tinearum terebra manibus fiſtulaſcunt. Nemoribus quoque adeſſe dicitur, quòd omnis venatio plus nocte quàm die dormiat.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Endymionem verò paſtorem amaſſe dicitur, duplo ſcilicet modo: ſeu quod primus hominum Endymion curſum lunæ inuenerit, vnde & triginta annos dormiſſe dicitur, quia nihil aliud in vita ſua niſi repertioni ſtuduit, ſicut Muaſeas in primo libro de Europa ſcribens tradidit: ſiue quod Endymionem amaſſe fertur, quia nocturni roris humor qui eſt ſiderum quoque, ipſius lunæ animandis herbarũ ſuccis infudatur, & paſtoralibus proſunt ſucceſſibus. Præterea ſigna tempeſtatis, vel & ſerenitatis in ea videri poſſe, antiqui dixerunt. Nigidius ait: Si luna in ſummo circulo maculas nigras habuerit in primis partibus menſis, imbres futuros ſignificat: ſi in medio, nunc cum plena ſint in eo cornicula, ſereniratem. Cæterùm ſi rubet quaſi aurum, ventos oſtendit: fit enim ventus ex aeris denſitate, qua obducti ſol & luna rubeſcunt. Item ſi cornua eius tetra fuerint nebula, tempeſtas futura eſt. Aratus autem dicit, ſi aquilonium cornu lunæ eſt correctius, aquilonem imminere. Item ſi cornu auſtrale ſit erectius, notum imminere. Quarta autem luna index futurarum certiſſima habetur auratum. Vnde & Vergil. Sin ortu quarto, namque is certiſſimus autor.

Bruma in fauonium.

CÆſari nobilia ſidera ſignificant, 3. calend. Ianuarias matutino canis occidet, quo die Atticæ & finitimis regionib. Aquila veſpere occidere traditur. Pridie nonas Ianuar. Cæſari Delphinus matutino exoritur, & poſtero exoritur Fidicula, quando ſagitta veſperi occidit. Item quinto idus Ianuarias eiuſdem delphini veſpertinus occaſus, & continui dies hyemis Italiæ, cum ſol in aquarium ſentitur tranſire, quod ferè 13. calend. Febr. euenit. 8. Feb. regia ſtella appellata, Tuberone, in pectore, leonis occidit matutino, & pridie nonas Febr. Fidicula veſperi occidit.

A Fauonio in æquinoctium Cæſari ſignificant 4. calend. Mart. quatriduum variè, & 8. calend. Mart. hirundinis vſus: & poſtero die arcturi exortus veſpertinus. Item nonas Mart. Cæſar cancri exortu id fieri obſeruauit. 8. Idus Mart. Aquilonis piſcis exortus, & poſtero die Orionis exortus, & in Attica miluus apparere obſeruatur. Idibus Martiis Cæſar ferales ſibi notauit

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Scorpionis occaſus.3. calend. Aprilis Italiæ miluus oſtenditur.12.calend.Apriles Equus occidit matutino.

Æquinoctium vernum 8. calend. Aprilis peragi videtur. Ab eo ad Vergiliarum exortum matutinum Cæſari ſignificant. 3. nonas Aprilis in Attica Vergiliæ veſpere occultantur. Item poſt pridie nonas Aprilis in Bœotia & Chaldæis Orion & gladius eius incipiunt abſcondi. Cæſari 6.calend. Aprilis, ſignificat imbres, libræ occaſus. 14.calend. Maias ſucculæ occidunt veſpere, ſidus vehemens, & terra marique turbidum. 16. calend. Maias, in Attica occidunt veſperi, Cæſari 15. calend. Maias, quatriduum ſignificant. 12. calend. Maias Aſſyriis ſucculæ occidunt veſperi, quod vulgò appellatur ſidus parilicium: quoniam 11. calend. Maias vrbis Romæ natalis habetur: quo ferè ſerenitas redditur, clariratem obſeruationis membrorum augmento: Hyadas appellantibus Græcis, quod noſtri à ſimilitudine cognominis, vocabulum eis ſtellis propter ſuccos impoſitum arbitrantur. imperiti appellauere ſuccidas. Cæſari 8.calend. Maias notantur dies 7.calend. Maias Ægypto hœdi exoriuntur.6. calend. Maias, Bœotiæ & Atticæ canis veſpere occultatur, & Fidicula mane oritur.5. calend. Maias Aſſyriis Orion totus abſconditur. Quarto autem calend. Maias Aſſyriis canis. 6.nonas Maias Cæſari ſucculæ matutino exoriũtur. & 8. idus Maias, capella pluuialis, Ægypto autem eodem die canis veſperi occultatur. Sic ferè in 6. Idus Maias, qui eſt Vergiliarum exortus, decurrunt ſidera.

A Vergiliarum exortu ſignificant Cæſari, poſt pridie idus Maias, arcturi occaſum maturinum.3. idus Maias, Fidiculæ exortus.12. calend. Iunias capella veſperi occidit, & in Attica canis.11. calend. Iunias Cæſari Orionis gladius occidere incipit.3. nonas Iunias Aſſyriis Aquila oritur veſperi.7. idus Iunias arcturus matutino occidit Italiæ. 4. idus Iunias Delphinus oritur in Ægypto.11. calend. Iulias eiuſdem Orionis gladius Cæſari occidere incipit.8. calend. Iulias longiſſimus dies totius anni, & nox breuiſſima ſolſtitium conficit.

A Solſtitio ad fidiculæ occaſum 6.calend. Iulias, Cæſari Orion exoritur. Zona autem eius Aſſyriis 4. nonas Iulias:

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iulias: Ægypto verò eadem die Procyon æstuosus, matutino oritur. quod sidus apud Romanos non habet nomen, nisi canicula, quam volumus intelligere minorem canem, vt in astris pingitur: ad æstum maximè pertinens, sicut paulo pòst docebimus. 4. nonas Iulias Chaldæis corona occidit matutino. Atticæ Orion totus eadem die exoritur, pridie idus Iulias. Aegypto Orion desinit exoriri 15. calend. Augustas. Assyriis Chiron exoritur. Deinde post triduum ferè vbique confusus inter omnes, sidus indicans, quod canis ortu vocatus, sole partem primam leonis ingresso, cùm fit solstitium: quod sidus accendit solē, & magnam æstus obtinet causam. 16. calen. Aug. Aegyto Aquila occidit matutino, Etesiarúmque prodromi flatus incipiunt, quod Cæsar, 10. calen. Augustis sentire Italiam existimauit: Aquila Atticæ matutino occidit, 8. id. Aug. Arcturus medius occidit. 3. id. Aug. Fidicula occasu suo autumnum inchoat, aut annotat: sed vera ratio id fieri inuenit pridie idus August. Equus oritur vesperi: & Cæsari Ægypto Delphinus occidit 11. cal. Septemb. Assyriis stella, quæ anteuindemiator appellatur, exoriri mane incipit, vindemiæ maturitatem promittens, cuius argumento erunt agni colore mutati, & Assyriis quinto calen. Septemb. Sagitta occidit, Etesiæque desinunt. Anteuindemiator Ægypto nonis Septembris oritur. Atticæ Arcturus matutino, & sagitta occidit mane 5. idus Septēbr. Cæsari capella oritur vesperi. Arcturus verò pridie idus Septembris imbres vehemētissimos significat, terra marisque. Ratio eius hæc traditur: si Delphino occidente imbres fuerint, non defuturi sunt per Arcturum. eius signi ortum seruat hirundinum habitus. nanque deprehensæ intereunt. 15. calendas Octobres Ægypto spica, quam tenet virgo, oritur matutino, Etesiæque desinunt. 11. calendas Octobres commissura piscium occidit, ipsúmque equi sidus. 8. calendas Octobres. 3. calendas Octobres hœdi oriuntur. calendis Octobribus capella matutino exoritur. 6. nonas Octobris, Atticæ corona exoritur mane. 5. nonas Octobris, Heniochus occidit matutino. 4. nonas Octobris Cæsari corona exoriri incipit, & pridie nonas occidunt hœdi vesperi. 8. idus Octob. Cæsari fulgens in corona stella exoritur, & ter-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tio idus Vergiliæ vesperi exoriuntur. 18. calendas Nouembris Succulæ vesperi oriuntur, pridie calendas Nouembris Cæsari Arcturus occidit, & succulæ exoriuntur cum sole. quarto nonas Nouembris Arcturus occidit vesperi, & idibus Nouēb. Atticæ Vergiliæ occasu suo hyemem inchoant: quinto idus Orionis gladius occidere incipit. Deinde tertio idus Vergiliæ occidunt, occasum matutinum Vergiliarum Hesiodes natura huius quoque nominis Hesiodis astrologiam tradidit fieri.

In æquinoctio autumni conferetur quòd tales 25. dies ab æquinoctio Anaximander 31. Eudhemon 48. Nos autem sequentes obseruationem Cæsaris, 45. die ab æquinoctio dicimus fieri.

Ante omnia autem duo esse nomina cœlestis iniuriæ, meminisse debemus: Vnum quod tempestates vocamus, in quibus grandines, procellæ, cæteráque similia intelliguntur, quæ cum plenilunio acciderint, ui maiore impelluntur. Hęc ab horridis sidetibus exeunt (vt sæpius diximus) velut Arcturo, Orione, hœdis. Alia sunt illa quæ silente cœlo, serenis noctibus fiunt nullo sentiente, nisi cum facta sunt publica, & magnæ sunt differentiæ à prioribus, aliis rubiginem, aliis vredinem, aliis caliginem impellentibus, omnibus verò sterilitatem. De his nunc dicemus, quæ antę nos à nullo sunt prodita: prius causas reddemus eorum, quæ sunt præter lunarem, & quæ paucis cœli locis constant. Nanque Vergiliæ primatum tenent ad fructus, quarum exortu æstas incipit, occasu hyems semestris spacio intra se, & messes vindemiasque, & omnium maturitatem amplexantur. Est præterea in cœlo qui vocatur Lacteus circulus, etiam visu facilis. huius defluuio velut ex vbere aliquo sata cuncta lacteſcunt, duorum siderum obseruatione, Aquilæ in septentrionali parte, & in austrina caniculæ, cuius mentionem suo loco fecimus. ipse circulus fertur per Sagittarium & Geminos, solis centrum infra æquinoctialem circulum secans, cōmissuras eorum obtinens. hinc Aquila, illinc canicula, ideo effectus vtriusque ad omnes frugiferas pertinet terras, quoniā in his tantum locis solis terræque centra congruunt. Igitur horum siderum diebus si purus atque mitis aër genitalem il-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

lum lacteúmque ſuccum tranſmiſerit in terras, læta adoleſcunt ſata: ſi luna qua dictum eſt ratione roſcidum frigus aſperſerit, admixta amaritudo, vt in lacte puerperium necat, modus in terris: huius iniuriæ quam fecit in quacunque conuexitate comitatus vtriuſque cauſæ: & ideo non pariter in toto orbe ſentitur, vt nec dies. Aquilam diximus in Italia exoriri 13. calēd. Ianuarias, nec patitur ratio naturæ quicquam in ſatis ante eum diem ſpei eſſe certæ. Si verò interlunium incidat, omnes hybernos fructus lædi neceſſe eſt. Rudis fuit priſcorum vita, atque ſine literis, non minus tamen ingenioſam fuiſſe in illis obſeruationem apparebit, quàm nunc eſſe rationem. Tria nanque tempora fructibus metuebant, propter quod inſtituerunt ferias, dieſque feſtos, rubigalia, floralia, vinalia. Rubigalia Numa conſtituit anno regni ſui 11. quæ nunc aguntur ad 7. calend. Maij, quoniam tunc ferè ſegetes rubigo occupat. Hoc tempus Varro determinat, ſole, tauri partem decimam obtinente, ſicut tunc ferebat ratio. ſed vera cauſa eſt, quòd poſt dies 29. ab æquinoctio verno, per id quatriduum varia gentium obſeruatione, in quarto calend. Maij, canis occidit ſidus, & per ſe vehemens, & cui præoccidere caniculam neceſſe ſit. Idem itaque Floralia quarto calend. eaſdem inſtituerunt vrbis anno 516. ex oraculis Sibyllæ, vt omnia bene floreſcerent: hunc diem Varro determinat ſole tauri partem quartam decimam obtinente. Ergo ſi in hoc quatriduum inciderit plenilunium, fruges & omnia quæ florebunt lædi neceſſe erit. Vinalia priora quæ ante hos dies ſunt 9. calend. Mart. deguſtandis vinis inſtituta, nihil ad fructus attinent, nec quæ adhuc diximus ad vites oleáſque: quoniam earum conceptus exortu Vergiliarum incipit, ad ſextum idus Maij, vt docuimus, aliud hoc quatriduum eſt, quod neque rore ſordere velint: exhorrent enim frigidum ſidus arcturi poſtridie occidens, & multo minus plenilunium incidere. quarto nonas Iunias iterum Aquila exoritur veſperi, decretorio die florentibus oleis viribúſque incidat, in eum equidē & ſolſtitium. 8. calend. Iul. in ſimili caſu dixerim, & Canis ortum poſt dies à ſolſtitio 25. ſed interlunio accidente: quoniam vapore conſtat culpa, aciníque præco-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quuntur in callum. rurſus plenilunium nocet ad quartum nonas Iulias, cum Ægypto canicula exoritur, vel certè 16. calen. Auguſt. cum Italiæ item 4. calend. Auguſt. cum Aquila occidit. vſque in 10. calend. eiuſdem. Extra has cauſas ſunt Vinalia altera, quæ aguntur 13. calend. Septemb. Et Varro, à Fidicula incipiente occidere mane, determinat quod vult initium Autumni eſſe: & hunc diem feſtum tempeſtatibus leniẽdis eſſe inſtitutum, nunc Fidiculam occidere ſexto idus Auguſt. obſeruatur. intra hæc conſtat cœleſtis ſterilitas: neque negauerim poſſe eam permutari arbitrio legentium locorum, æſtimantium naturas. ſed à nobis rationem eſſe demonſtratam ſatis eſt, reliqua obſeruatione cuiuſque conſtabunt. Alterutrum quidem fore in cauſa, hoc eſt, plenilunium aut interlunium, non erit dubiũ, & in hoc mirabilem admirari benignitatem naturæ ſuccurrit iam primum hanc iniuriam omnibus annis accidere non poſſe propter ſtatos ſiderum curſus, nec niſi paucis noctibus anni, idque quando ſit fuiurum facile noſci, ac ne per omnes menſes timeretur. earum quoque lege diuiſum æſtate interlunia, præterquam biduo ſecura eſt hyeme plenilunia, nec niſi æſtiuis breuiſſimiſque noctibus metui, nõ diebus item valerer. Præterea iam facile intelligi, vt formica minimum animal interlunio quieſcat, plenilunio & etiam noctibus operetur. Auem param oriente Syrio ipſo die non apparere, & donec occidat: ediuerſo virionem prodire ipſo ſolſtitij die. Neutrum verò lunæ ſtatum noxium eſſe, nec noctibus quidem niſi ſerenis, & omnia aurea quieſcente, quoniam neque in nube neque in flatu cadunt tores, ſic quoque non ſine remedio ſarmẽta aut palearum aceruos, & euulſas herbas fruticéſque per vineas campóſque cum timebis, incendito, fumus medebitur, hic è paleis & contra nebulas auxiliatur, vbi nebulæ nocent: Quidam tres cancros viuos cremari iubent in arbuſtis, vt carbunculi non noceant. Alij ſiluri carnem leuiter vri, vt à vento per totam vineam fumus diſpergatur, Varro autor eſt, quòd ſi Fidiculæ occaſu, quod eſt initium autumni, vna pica conſecretur inter vites, minus nocere tempeſtates. Archibius ad Antiochum Syriæ regem ſcripſit, ſi fictili nouo obſerata obruatur rubeta rana in me-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dia ſegete,non eſſe noxias tempeſtates.

VErtices extremos, circa quos cœli ſphæra voluit,polos nuncupauere,è quibus vnus eſt ſeptentrionalis,qui boreus appellatur, qui nunquam occidit:alter auſtralis, qui terræ obiectus à nobis nunquam videtur:& auſtronotus dicitur, quem quidam dicunt eſſe Thetin Oceani vxorem, nutricem Iunonis, qui fingitur in Oceano prohiberi occidere.Hæc habet ſtellas in capite ſeptem non claras, in vtraque aure duas,in harmo vnam,in pectore claram vnam, in pede priori vnam.in fœmore poſteriori duas,in pede extremo poſteriori duas,in cauda tres. Sunt omnes 20.

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΑΡΑΤΟΥ ΣΟΛΕΩΣ

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, τὸν ὐδέποτ' ἄνδρες ἐῶμεν
ἄρρητον. μεσταὶ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαί.
πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραί. μεστὴ δὲ θάλασσα,
καὶ λιμένες. πάντῃ δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες.
τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. ὁ δ' ἤπιος ἀνθρώποισι
δεξιὰ σημαίνει. λαοὺς δ' ὀπὶ ἔργον ἐγείρει,
μιμνήσκων βιότοιο. λέγει δ' ὅτε βουλὸς ἀρίστη
βυσσόθεν ἀκταίη καὶ μακέλλῃσι λέγει δ' ὅτε δεξιὸν ὥρην,
καὶ φυτὰ γυρῶσαι, καὶ σπέρματα πάντα βαλέσθαι.
αὐτὸς γὰρ τάγε σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν,
ἄστρα ᾗ ἀκρίνας, ἐσκέψατο δ' εἰς ἐνιαυτὸν
ἀστέρας, οἵ κε μάλιστα τετυγμένα σημαίνοιεν
ἀνθρώποις ὡραίων, ὅφρ' ἔμπεδα πάντα φύωνται.
τῷ μὲν ἀεὶ πρώτιστον τε καὶ ὕστατον ἱλάσκονται.
χαῖρε πάτερ, μέγα θαῦμα, μέγ' ἀνθρώποισιν ὄνειαρ,
αὐτὸς καὶ προτέρη γενεή. χαίροιτε δὲ μῦσαι,
μειλίχιαι μάλα πᾶσαι, ἐμοί γε μὴ ἀστέρας εἰπεῖν,
εἰ θέμις εὐχομένῳ, τεκμήρασθε πᾶσαν ἀοιδήν.
οἱ μὲν ὁμῶς πολέες τε, καὶ ἄλλυδις ἄλλοι ἐόντες,
ἠέρι νῶϊ ἔλκονται πάντ' ἤματα σιγηλὰς αἰεί.
αὐτὰρ οὐ γ' ὐδ' ὀλίγον μεταναίσσει, ἀλλὰ μάλ' αὔτως
ἄξων αἰὲν ἄρηρεν. ἔχει δ' ἀζαλαντον ἀπάντῃ
μεσσηγὺς γαῖαν· περὶ δ' οὐρανὸς αὐτὸν ἀγινεῖ.
καὶ μὲν πειραίνουσι δύω πόλοι ἀμφοτέρωθεν.
ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ὀπίοπλος, οὐδ' ἀντίος ἐστὶ βορέαο,
ἐνθεν ὁ κεῖνοιο. δύω δὲ μιν ἀμφὶς ἔχουσαι
ἄρκτοι, ἅμα τροχόωσι. τὸ δὴ καλέονται ἅμαξαι.
αἳ δή τοι κεφαλὰς μὲν ἐπ' ἰξύας αἰὲν ἔχουσιν
ἀλλήλων. αἰεὶ δὲ καταπρηνὲς φορέονται,
ἔμπαλιν εἰς ὤμους τετραμμέναι. εἰ δ' ἐτεὸν δὴ,

τετυγμένα) *facta, faciūda: aliꝝ, euentus.*

Quæ quoniꝫ tempore faciẽda sunt, prædicerent, &c.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

APPARENTIA.

A Ioue principium: quem nunquam mittimus ipſi
Infatum. plena verò Iouis omnia quidem compitá,
Omnes verò hominum cœtus: plenum verò mare,
Et portus. vbique autem Ioue indigemus omnes.
Huius etenim genus ſumus. Hic verò beneuolus hominibus
Commoda ſignificat: populos autem ad opus excitat,
Commonens victus: prædicat item, quando gleba optima
Bobusq; & ligonibus: prædicat inquã, quando ſecũda tẽpora,
Et plantas ſcrobibus infodere, & ſemina qualibet iacere.
Ipſe enim ſigna in cœlo firmauit,
Sidera diſpertitus: prouidit verò ad annum
Stellas, quæ potiſſimum faciunda indicarent
Hominibus temporum, quò ſtata cuncta naſcerentur.
Eóque ipſum ſemper primúmque & vltimum placant.
Saluе pater, magna admiratio, magna hominibus vtilitas:
Ipſe & prior generatio. Saluete verò Muſæ
Suauiſſimæ omnes, mihi quidem ſtellas dicendi,
Si fas oranti, promite omnem cantum.
Hæ quidem ſimul multæq;, & alibi aliæ exiſtentes
Cœlo voluuntur omnibus diebus continuò per æuum.
At ne tantillũ quidẽ circumuertitur, ſed planè immobiliter
Axis ſemper firmatus eſt: habéque æquilancinam omnino
In medio terram: circa autem cœlum hunc ſe verſat.
Etiam ipſum terminant duo poli vtrinque:
Verùm ille quidẽ non cõſpicuus, hic verò oppoſitus eſt è Borea
Ex alto ſupra Oceanum. Duæ autem ipſum circumtenentes
Verſæ, vnà currunt: eóque vocantur plauſtra.
Quæ ſcilicet capita quidem ad lumbos ſemper habent
Inuerſam, ſemper verò reſupinæ circumferuntur,
Vicißim in humeros verſæ (ſi credere dignum)

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ὁ μὲν τότε κυρίζοντα) ὅτι μιν.

κρήτητεν κεῖναι δὲ διὸς μεγάλου ἰότητι
οὐρανὸν εἰσανέβησαν, * ὅ μιν τότε κυρίζοντα
δίκτῳ ἐν εὐώδει ὄρεος σχεδὸν ἰδαίοιο
ἄντρῳ ἐγκατέθεντο, καὶ ἔτρεφον εἰς ἐνιαυτὸν,
δικταῖοι κούρητες, ὅτε κρόνον ἐψεύδοντο.
οἱ τὴν μὲν κυνόσουραν ἐπίκλησιν καλέουσι,
τὴν δ' ἑτέρην, ἑλίκην. ἑλίκη γε μὲν ἄνδρες ἀχαῖοι
εἰν ἁλὶ τεκμαίρονται. ἵνα χρὴ νῆας ἀγινεῖν.
τῇ δ' ἄρα φοίνικες πίσυνοι περόωσι θάλασσαν.
ἀλλ' ἡ μὲν καθαρὴ, καὶ ἐπὶ φράσασθαι ἑτοίμη,
πολλὴ φαινομένη ἑλίκη πρώτης ἀπὸ νυκτός,
ἣ δ' ἑτέρη ὀλίγη μὲν, ἀτὰρ ναύτῃσιν ἀρείων.
μειοτέρη γὰρ πᾶσα περιστρέφεται στροφάλιγγι,
τῇ καὶ σιδόνιοι ἰθύντατα ναυτίλλονται.
τὰς δὲ δι' ἀμφοτέρας, οἵη ποταμοῖο ἀπορρὼξ
εἱλεῖται, μέγα θαῦμα, δράκων περίτ' ἀμφίτ' ἐαγὼς
μυρίος, αἵ δ' ἄρα οἱ σπείρης ἐκάτερθε φύονται
ἄρκτοι, κυανέου πεφυλαγμένα ὠκεανοῖο.
αὐτὰρ ὅγ' ἄλλην μὲν νεάτῃ ἀποτείνεται οὐρῇ.
ἄλλην δὲ σπείρῃ περιτέμνεται. ἡ μὲν οἱ ἄκρη
οὐρὴ πὰρ κεφαλὴν ἑλίκης ἀναπαύεται ἄρκτου.
σπείρῃ δ' ἐν κυνόσουρα κάρη ἔχει. ἡ δὲ κατ' αὐτὴν
εἱλεῖται κεφαλὴν, καὶ οἱ ποδὸς ἔρχεται ἄχρις.
ἐκ δ' αὖτις παλίνορσος ἀνατρέχει. οὐ μ' ἐκείνη
οἴοθεν, οὐδ' οἷος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ·
ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ' ὄμμασιν, εἷς δ' ὑπένερθεν
ἐσχατιὴν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου.
λοξὸν δ' ἔστι κάρη. νεύοντι δὲ πάμπαν ἔοικεν
ἄκρην εἰς ἑλίκης οὐρήν. μάλα δ' ἐστὶ κατ' ἰθὺ
καὶ στόμα καὶ κροτάφοιο τὰ δεξιὰ νειάτῳ οὐρῇ.
κείνη που κεφαλὴ τῇ νήχεται, ἧχίτερ ἄκραι

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

E᷑ Creta verò illæ Iouis magni beneficio
Cœlum aſcenderunt: quia ipſum olim infantientem
Dicto in odoro montem prope Idæum,
Antro impoſuerunt, atque nutrierunt per annum,
Dictæi Curetes, quando Saturnum fallebant.
Qui hanc quidem Cynoſuram cognomine dicunt,
Alteram verò Helicen. Helicon quidem viri Achiui
In mari ſignant, quò oporteat naues dirigere.
Altera verò Phœnices fiſi, perſulcant mare.
At Helice quidem clara eſt, ac obſeruatu parata,
Multa lucens prima à nocte.
Altera verò obſcura quidem, ſed nautis aptior:
Minori enim tota circumuerſatur orbe.
Hac quoque Sidonij rectiſsimè nauigant.
Has verò per ambas, qualis fluuij decurſus
Volutatur (horrendum) ingens draco circumcirca diſtractus,
Immenſus. Verùm ei ex vtraque parte ſpiræ hærent
Vrſæ, cæruleo ſeruatæ Occano.
Sed hic alteram quidem extrema emetitur cauda,
Alteram verò ſpira circumſcribit: ei quidem ſumma
Cauda ad caput Helices quieſcit Vrſæ:
In ſpira verò Cynoſura caput habet: hæc autem circum ipſum
Gyratur caput. eique ad pedem inuenit vſque
Rurſus verò retrofugus recurrit, non quidem illa
Ex ſola parte: neque ſola in capite ſplendet ſtella,
Sed duæ in tẽporibus, duæ verò in oculis: vnus autẽ inferius
Extremitatem occupat genæ horrendæ monſtri.
Incuruum autẽ eſt caput, nutanti verò prorſus aſsimilatũ eſt
Extremam in Helices caudam. omnino verò ſunt ex directo
Et os & temporis dextera extremæ caudæ:
Illud fermè caput hac natat, vbi quidem extremi

Illud fermè caput hac na-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

μίσγονται δόσιές τε καὶ ἀντολίαι ἀλλήλῃσι.
τῆς δ' αὐτῆ μογέοντι κυλίνδεται ἀνδρὶ ἐοικὼς
εἴδωλον. τὸ μὲν ὕπτιος ὄπασεν ἀμφαδὸν ἐκτεῖναι,
ἁδ' ὦπιν κρίμναται κεῖνος πόνῳ. ἀλλὰ μιν αὔτως

* ἐγγόνασι) In genuᵇ. Hoc genuū signū aliis nominibus vocat, γνὶξ ἥμενον, αἰεὶ γνὶξ, ἐπὶ σκελέεσσι πέτηλον, κεκμηκὼς εἴδωλον, ἀπεντὲς εἴδωλον.

* ἐγγόνασι κραλέῳσι, τὸ δ' αὖτ' ἐν γόνασι κάμνον
σκολιάζοντι ἐοικεν ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ οἱ ὤμων
χεῖρες ἀείρονται. τάνυται γέμυν ἄλλυδις ἄλλη
ὅσσον ἐς ὀργυιήν. μέσσῳ δ' ἐφύπερθε καρήατος
δεξιτερὸν ποδὸς ἄκρον ἔχει σκολιοῖο δράκοντος.
αὐτῆ καὶ κεῖνος τέθαπται, τὸν ἀγαυὸν ἔθηκε
σῆμ' Ἔμβαση Διόνυσος Σποιχομβρίης ἀελίδνης,
νώτῳ τὸν τρέφεται κεκμηκότος εἰδώλοιο.
νώτῳ μὲν τέθαπται πελάει. κεφαλὴν γέμυν ἄκρην
σκέπτεο τὰρ κεφαλῇσι ὀφιοῦχον. σὺν δ' ἄρ' ἐκείνης
αὐτὸν ὄπιθεν ὁράασθαι φαεινόμενον ὀφιοῦχον.

* διχόμηνι) Medium miſe, id eſt, plenam lunam, cuius luce aſtra obſcuruntur. veteres Graeci menſe augmẽto decreuente, quo luna diuerſe apparuit, ſolebant, ſicut in Heſiodi ſcholiis eſt obſeruatum, ad ſolem reſpicere, ut apparentem plenam.

τοῖοι οἱ κεφαλῇ τετραμμένοι ἀγλαοὶ ὦμοι
εἴδονται. κεῖνοί γε καὶ ἂν * διχόμηνι στεφάνῃ
εἰσοπιδ τελέθοιεν. ἀτὰρ χέρες ἁ μάλα ἶσαι.
λεπτὴ γὰρ τῇ καὶ τῇ ἑκὰς ἐποδάεται ἀγλή.
ἀλλ' ἔμπης καὶ κεῖναι ἐπόψιαι, ἁ γὰρ ἑλαφραί.
ἀμφότεραι κ' ὄφιος πεπονέαται, ὃς ῥάτε μέσσον
δινεύει ὀφιοῦχον. ὁδ' ἐμμενὲς εὖ ἐπαρηρὼς
ποσσὶν ὀρθοβολίδεσι μέγα θηρίον ἀμφοτέροισι
σκορπίον· ὀφθαλμῷ τε καὶ ἐν γαμφηλῇσι βέβηκὼς
ὀρθός. ἀζαρὲ οἱ ὄφις γε δύο φρέεται μετὰ χερσίν,
δεξιτερὴν ὀλίγος, σκαιὴν γέμυν ὑψόθι πολλός.
καὶ δὴ οἱ στεφάνῃ ἐπεκέκληται ἄκρα γένεια.
νειόθι δὲ ἀστέρος μεγάλας ὀπιμάιο χάλας.
ἀλλ' ὁ μὲν φαέων ὑποδύεται, ἁδ' ἐν ἀγαυαῖς,
ἐξόπιθεν δ' ἐλίκης φέρεται ἐλάοντι ἐοικὼς
ἀρκτοφύλακι. τὸν δ' ἄνδρες ὑπὲκ λέισι βοώτιν

Miſcentur occaſúſque & ortus ſibi inuicem.
Hoc verò propè laboranti voluitur viro ſimile
Idolum,quod quidem nemo ſcit manifeſtò dicere:
Neque cui incumbat ille labori.ſed ipſum vulgo
Engonaſi vocant,eo quòd in genubus laborans
Geniculanti ſimile eſt,ſuper ambobus verò ei humeris
Manus eleuantur:diſtenditur certè hinc inde
Quantum ad manuum paſſum:medio verò ſuper capite
Dextri pedis imum habet,tortuoſi draconis.
Ibidem & illa corona,quam lucidum poſuit
Signum eſſe Bacchus morientis Ariadnæ,
Humero ſubuoluitur fatigati idoli.
Humero quidem Corona vicina eſt,caput verò ſummum
Obſerua iuxta caput Serpentarij:ex illo nanque
Ipſum deprehendas licet ſplendidum Serpentarium,
Quales ſibi capiti ſubiacentes clari humeri
Apparent.ij quidem etiam plena luna
Conſpicuæ eſſent:ſed manus non admodum æquales.
Tenuis nanque hinc inde exit ſplendor:
Attamen etiam illæ contemplabiles:non enim modicæ ſunt:
Ambæ autem ſerpente fatigantur:qui quidem medium
Inuoluit Serpentarium.hic verò conſtanter aptéque innixus
Pedibus conterit magnam feram ambobus
Scorpium,oculóque & in pectore calcans
Rectus:ſed ei ſerpens ambas voluitur per manus,
Dexteram modicus,ſiniſtram verò ſupernè multus.
Atque ei ſanè Coronam attingunt ſupremæ genæ.
Subter ſpiram autem magnas inquire Chelas:
Sed hæ quidem luminum indiguæ,nequaquam ſplendidæ.
At poſt Helicen circumfertur aurigantí ſimilis
Arctophylax,quem quidem homines cognominant Bootem,

tat.) Caput Draconis pertingit vſque ad maximum circulũ ſemper apparentiũ, habitantibus clima Macedoniæ ſeu Helleſpõti. Sub hoc circulo miſcẽtur extremi ortus & occaſus. Nã quæ proxime ſunt intra hunc circulũ, occidere: quæ extra ſemper apparere incipiãt. Veteres aſtronomi, ſicut Proclus hunc circulum Arcticum vocauere, atque è regione Auſtri maximũ ſemper occultorum Antarcticũ. At neoterici iam iſtos circulos per polum Zodiaci circumpolum mundi deſcriptos intelligũt. Quo

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

οὔνεχ' ἁμαξαίης ἐπαφώμενος εἴδεται ἄρκτου.
καὶ μάλα πᾶς ἀρίδηλος. ὑπὸ ζώνῃ δὲ οἱ αὐτὸς
ἐξ ἄλλων ἀρκτοῦρος ἑλίσσεται ἀμφαδὸν ἀστήρ.
ἀμφοτέροισι δὲ ποσσὶν ὑποσκέψαιο βοώτου
παρθένον. ἤρ' ἐν χερσὶ φέρει στάχυν αἰγλήεντα.
εἴτ' οὖν ἀστραίου κείνη γένος, ὃν ῥάτε φασιν
ἄστρων ἀρχαίων πατέρ' ἔμμεναι, εἴτε τευ ἄλλου,
εὔκηλος φορέοιτο, λόγος γεμὴν ἐντρέχει ἄλλος
ἀνθρώπους. ὡς δῆθεν ἐπιχθονίη πάρος ἦεν.
ἤρχετο δ' ἀνθρώπων κατεναντίη. οὐδέποτ' ἀνδρῶν,
οὐδέποτ' ἀρχαίων ἠνήνατο φῦλα γυναικῶν.
ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο, καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα.
καὶ ἑ δίκην καλέεσκον. ἀγειρομένη δὲ γέροντας,
ἠέ που εἰν ἀγορῇ, ἢ εὐρυχώρῳ ἐν ἀγυιῇ,
δημοτέρας * ἤδειδεν ἐπισπέρχουσα θέμιστας.
οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο,
οὐδὲ διακρίσιος περιμέμφεος, οὐδὲ κυδοιμοῦ.
αὔτως δ' ἔζωον. χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα,
καὶ βίον οὔπω νῆες ἀπόπροθεν ἠγίνεσκον,
ἀλλὰ βόες ἄροτρα. καὶ αὐτὴ πότνια λαῶν
μυρία πάντα παρεῖχε δίκη δώτειρα δικαίων.
τόφρ' ἦν ὄφρ' ἔτι γαῖα γένος χρύσειον ἔφερβεν.
ἀργυρέῳ δ' ὀλίγη τε, καὶ οὐκέτι πάμπαν ἑτοίμη.
ὁμίλει, ποθέουσα παλαιῶν ἤθεα λαῶν.
ἀλλ' ἔμπης ἔτι κεῖνο κατ' ἀργύρεον γένος ἦεν.
ἤρχετο δ' ἐξ ὀρέων ἐπιδείελος ἠχήεντων
μουνάξ. οὐδὴ τῷ ἐπεμίσγετο μειλιχίοισιν.
ἀλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων μεγάλας πλήσαιτο κολώνας,
ἠπείλει δ' ἤπειτα καθαπτομένη κακότητος.
οὐδ' ἔτ' εἰσωπὸς ἐλεύσεσθαι καλέουσιν.
οἵην χρύσεοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο

ἤδειδεν) *Lego* ἤδειξεν, *pro* ἔδειξεν. *Nūquā enim meminime legisse* ἤδειδεν.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Eò quòd plaustrum contrectare videtur Vrsæ.
Atque adeò totus perspicuus est. sub Zona verò sibi ipse
Præ aliis Arcturus obuoluitur lucida stella.
Verùm ambobus sub pedibus obseruato bubulci
Virginem, quæ quidem in manibus gerit spicam splendidã.
Siue igitur Astræi illa proles, quem vtique ferunt
Astrorum primæuorum patrem esse, siue cuiuspiam alius,
Secura versetur, fabula certè incidit alia
Hominibus, quòd ferè in terra conuersata quondam sit.
Veniebat autem hominum in cõspectũ: nec vnquam virorũ,
Nec vnquam veterum recusabat cœtus mulierum:
Sed permixtim considebat, quamuis immortalis esset.
Atque ipsam Iustitiam vocabant. Congregans autem senes,
Aut alicubi in foro, aut propatulo in compito,
Ciuiles monstrabat studiosa leges.
Nondum pernicioſam tunc litem norant,
Nec disceptationem contentiosam, neque seditionem:
Sed simpliciter viuebãt. periculosum autẽ procul aberat mare,
Atque victum nondum naues è longinquo ducebant,
Sed boues, aratra, etiam ipsa domina populorum
Copiosa omnia suppeditabat iustitia datrix iustorum.
Tam diu aderat, quàm diu item terra genus aureũ fouebat.
Argenteo autem rarãque & non amplius omnino parata
Conuersabat, desiderans veterum mores populorum:
Veruntamen adhuc illo argenteo seculo erat:
Sed veniebat è montibus post crepusculum argutis
Solitaria: neque cuiquam congrediebatur blanditiis.
Verùm quando hominum magnas impleuisset vrbes,
Increpabat subinde, carpens malitiam.
Neque amplius, inquit, visendam me dabo venire rogãtibus.
Mirum quàm aurei patres seculum reliquerint

fit, vt isti duo circuli omnibus habitationib. apud iuniores stati maneãt, apud veteres secũdum climatis diuersitatem varient.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

χειροτέρην. ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθε.
καὶ δήπου πόλεμοι καὶ δὴ καὶ ἀνάρσιον αἷμα
ἔσσεται ἀνθρώποισι. κακοῦ δ' ἐπικείσεται ἄλγος.
ὡς εἰ πούσ' ὀρέων ἐπεμαίετο. τοὺς δ' ἄρα λαοὺς
εἰς αὐτὴν ἔτι πάμπαν ἐλίμπανε παπταίνοντας.
ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασαν, οἵ δ' ἐγένοντο
χαλκείη γενεὴ, προτέρων ὀλοώτεροι ἄνδρες.
οἱ πρῶτοι κακοεργὸν ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
εἰνοδίην. πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων.
καὶ τότε μισήσασα δίκη κείνων γένος ἀνδρῶν.
ἔπταθ' ὑπουρανίη. ταύτην δ' ἄρα νάσσατο χώρην
ἠχὶ πρὶν ἐννυχίη ἔτι φαίνεται ἀνθρώποισι
παρθένος, ἔγγυς ἐοῦσα πολυσκέπτοιο βοώτου.
τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων εἱλίσσεται ἀστὴρ
δεξιτερῇ πτέρυγι, προτρυγητὴρ δ' αὖτε καλεῖται.
τόσσος μὲν μεγέθει, τοίη δ' ἐγκείμενος αἴγλη,
οἷος καὶ μεγάλης οὐρὴν ὑποφαίνεται ἄρκτου.
δεινὴ γὰρ κείνη, δεινοὶ δὲ οἱ ἐγγύθεν εἰσὶν
ἀστέρες. οὐκ ἄντους γε ἰδὼν ἐπιτεκμήραιο
οἷος οἱ πρὸ πιδῶν φέρεται καλός τε μέγας τε,
εἷς μὲν ὑπ' ὠμαίων, εἷς δ' ἰξύθεν κατιόντων,
ἄλλος δ' οὐραίοις ὑπὸ γούνασιν. ἀλλ' ἄρα πάντες
ἁπλόοι ἄλλοθεν ἄλλος ἀνωνυμίῃ φορέονται,
κρατὶ δὲ οἱ δίδυμοι. μέσσῃ δ' ὑπὸ καρκῖνός ἐστι.
ποσσὶ δ' ὑπ' ἀμφοτέροισι λέων ὑπὸ καλὰ φαείνει.
ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερείταταί εἰσι κέλευθοι.
αἱ δέ που ἀσταχύων κενεαὶ φαίνονται ἄρουραι
ἠελίου τὰ πρῶτα σύνερ χομένοιο λέοντι.
τῆμος καὶ κελάδοντες ἐτησίαι εὐρεῖ πόντῳ
ἀθρόοι ἐμπίπτουσι. ὁ δὲ πλόος οὐκ ἔτι κώπαις
ὥριος. εὐρεῖαί μοι ἀρέσκοιεν τότε νῆες.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Deterius: vos autem peiora generabitis.
Tunc ſcilicet bella atque etiam promiſcuè fuſus cruor
Futurus eſt hominibus: malo autem impendebit dolor.
Sic locuta montes repetebat. Verùm populos
In ipſam adhuc, prorſus deferebat, oculos coniicientes.
Caterùm quando etiam illi obierunt, alij nati ſunt,
Ænea ætas, prioribus pernicioſiores homines:
Qui primi maleficum fabricarunt gladium
Viatorium: primi etiam boues edere cœperunt operarios.
Atque tunc exoſa iuſtitia illorum genus hominum,
Volauit ſub cœlum: eámque fortè occupauit regionem,
Vbi nam nocturna adhuc cernitur hominibus
Virgo, vicinè exiſtens perſpicuo bubulco.
Cuius ſuper ambobus humeris circumuertitur ſtella
Ad dexteram alam: Præuindemiator autem vocatur:
Tanta quidem magnitudine, talíque inſidens ſplendori,
Qualis etiam magnæ ſub cauda lucet vrſæ.
Ardens profectò illa: ardentes etiam ei cominus ſunt
Stellæ, nec forſan haſce cõtuitus, tibi inquiſitione opus fuerit.
Quales ei ante pedes fertur claráque magnáque,
Vna quoque ſub humeris, vna item lumbo tenus obcũtium,
Alia præterea poſterioribus ſub genubus. Aliæ verò omnes
Mediocres alibi, alia ſine nomenclatura feruntur.
Capiti autem ei Gemini. mediæ verò Cancer ſubeſt:
At pedibus ſub ambobus Leo clarè ſublucet.
Ibi quidem ſolis ardentiſſimi ſunt curſus,
Atque tum ſpicarùm vacua apparent arua,
Sole primùm accedente Leonem.
Tunc etiam ſuſurrantes Eteſiæ, vaſtum Pontum
Glomerati irruunt: nauigatio autem non amplius remis
Tempeſtiua eſt: magnæ mihi placerent tunc naues:

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδὰ κυβερνητῆρες ἔχουσιν.
εἰ δέ τοι ἰὼ ἰοχέαιρα τε καὶ ἀγέρας ἡνιόχοιο
σκέπτεσθαι δύκεον, καί τοι φάτις ἤλυθεν αὐτὸς
αὐτῆς, ἠδ' ἐσάφων, οἵτ' εἰν ἀλὶ πορφυρέῃσι
πολλάκις ἐσκέψαντο κεδαιομβρόας ἀνθρώπους,
αὐτὸν μὲν μὲν ἅπαντα μέγαν διδύμων ὕπα λαιᾶ
κεκλιμένον δήεις. ἑλίκης δὲ οἱ ἄκρα χάρισσα
ἀντία διανύει. σκηῷ δ' ἐπελήλαται ὠμῳ
αὖξ ἱερή. τὼ μὲν τέλος δὴ μαζὸν ὑπαχεῖν.
ὠλενίῃ δέ μιν ἄγκα διὸς κελέσσ' ὑποφῆται.
ἀλλ' ἤ μὲν πολλή τε, καὶ ἀγλαΐη. οἱ δὲ οἱ αὖτε
λεπτὰ φαείνονται ἑλικοφαρπὸν χέρ' χειρός,
παρποσὶ δ' ἰὼ ἰόχου κεραὸν πεπίηται ταρσόν
μαζοῦ. τὰ δὲ οἱ μάλ' ἐοικότα σήματα κεῖται.
τοίη οἱ κεφαλὴ ζαμενὲς χρίεται. οὐδέ τις ἄλλῳ
σήματι τεκμήραιτο χέρηβοὸς, οἷά μιν αὐτοὶ
ἀγέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλιστόμβυοι τυπώσῃ.
καὶ λίβα καὶ νότου ὄνομ' εἴρεται. ὧδέ τοι αὖτως
νήκουστοι ὑάδες, ταὶ μὲν ῥ' ὑπὲ παντὶ μετώπῳ
ταύρου βεβλέαται. λαιὴ δὲ κεραάτος ἄκρον,
καὶ πόδα δεξίτερον τοῦ ζαμενὲς μύθου ἰοῦς ἰόχοιο.
εἰς ἀστὴρ ἐπέχει. συνελὼν δ' ἀμφοῖν τὰ φέρονται.
ἀλλ' αἰεὶ ταύρου τοῦ φερέστερος ἰοῦς ἰόχοιο
εἰς ἑτέρην καταδῦναι, ὁ μὲν ὑστάτῃ ὥρῃ ἀνελθών.
οὐδ' ἄρα κηφῆνος μογερὸν γένος ἀστέρι ἶσον
αὖτως ἄρρητον καταδέσεται. ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν
οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν, ἐπεὶ διὸς ἐγγύθεν ἦσαν.
αὐτὸς μὲν κατόπισθεν ἐὼν κυνοσουρίδος ἀρκτοῦ
κηφεύς, ἀμφοτέρας χεῖρας ταμύοντι ἐοικώς.
ἴσον οἱ ζάθμιν νεάτης ὑποτείνατα οὐρῆς
ἐς πόδας ἀμφοτέρους, ὅσον ποδὸς ἐς πόδα τείνει.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Contra ventum verò, gubernacula rectores teneant oportet.
Porrò si tibi Aurigam & stellas Aurigæ
Contemplari videatur, etiam mentio inciderit Capræ
Ipsius, atque Hædorum (qui in mari nigrescente
Sæpe contuiti sunt iactatos homines)
Eum quidem ipsum totum & ingẽtem, Geminorũ sub læua
Acclinatum inuenies. Helices autem ei summum caput
E' regione obseruatur, verùm sinistro superincumbit humero
Capra religiosa, quam fabula est Iouis mammam præbuisse.
Oleniam verò ipsam Capram Iouis vocant subuates.
Atque hæc quidem multáque & splendida: verùm ei ibidẽ
Obscurè lucent Hædi in iunctura manus.
Prope pedes autem Aurigæ cornutum expansum Taurum
Scrutare, atqui ei valde consimilia indicia ponuntur.
Quale ipsi caput interstinctum est? neque quispiam alio
Argumento coniectarit caput bouis. Qualiter id ipsæ
Stellæ vtrinque circumductæ configurant?
Etiam crebrò eorum nomen memoratur, neque adeò
Incelebres Hyades, quæ scilicet per totam frontem
Tauri sparsæ sunt. sinistri autem cornu summitatem
Et pedem dexterum adiacentem Aurigæ
Vnica stella complectitur. simul agitati item feruntur:
Attamen semper Taurus pronior Auriga
In occasum descendendo, pari ascensu alioquin exortus.
Neque certè Cephei ærumnosa familia Iasidæ
Omnino ignobilis iacebit: quinetiam horum
In cœlum nomen peruenit: siquidem Iouis cognati erant.
Ipse quedem à tergo existens Cynosuræ vrsæ
Cepheus, ambas manus pandenti similis.
Tanta ei linea ab extrema tenditur cauda
In pedes ambos, quanta à pede in pedem tendit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΑΡΑΤΟΥ

αὐτάρ ἀπὸ ζώνης ὀλίγον κε μεταβλέψειας
πρώτην ἱέμενος καμπὴν μεγάλοιο δράκοντος.
τοῦ δ' ἄρα δαιμονίη προκυλίνδεται, οὐ μάλα πολλὴ
νυκτὶ φαεινομένη παμμήνιδι, κασσιέπεια.
οὐ γάρ μιν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωσιν
ἀστέρες, οἵ μιν πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν.
οἵην δὲ κληῖδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
δικλίδ' ἐπιπλήσσοντες ἀνακρούουσιν ὀχῆες,
τοιοῦτοι μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται
ἀστέρες. ἡδ' αὔτως ὀλίγων ἀποτείνεται ὤμων
ὀργυιὴν φαίησ κεν ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.
αὐτοῦ γὰρ κακεῖνο κυλίνδεται αἰνὸν ἄγαλμα
ἀνδρομέδης, ὑπὸ μητρὶ κεκασμένον. οὔ σε μάλ' οἴω
νύκτα περισκέψασθαι. ἵν' αὐτίκα μᾶλλον ἴδηαι.
τοίη οἱ κεφαλὴ, τοιοὶ δὲ οἱ ἀμφωτέρωθεν
ὦμοι, καὶ πόδες ἀκρότατοι, καὶ ζώματα πάντα.
ἀλλ' ἔμπης κακεῖσθι διωλενίη τετάνυσται.
δεσμὰ δέ οἱ κεῖται καὶ ἐν οὐρανῷ. αἱ δ' ἀνέχονται
αὐτοῦ πεπταμέναι πάντ' ἤματα χεῖρες ἐκεῖναι.
ἀλλ' ἄρα οἱ καὶ κρατὶ πέλωρ ἐπελήλαται ἵππος
γαστέρι νειαίρῃ. ξυνὸς δ' ἐπιλάμπεται ἀστὴρ,
τοῦ μὲν ἐπ' ὀμφαλίῳ, τῆς δ' ἐσχατόωντι καρήνῳ.
οἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς ἄλλοι ἐπὶ πλευράς τε καὶ ὤμους
ἵππου, δεικανόωσι διαστάδον ἶσα πέλεθρα,
καλοὶ καὶ μεγάλοι. κεφαλὴ δὲ οἱ οὐδὲν ὁμοίη,
οὐδ' αὐχὴν δολιχός περ ἐών. ἀτὰρ ἔσχατος ἀστὴρ
αἰθομένης γένυος καί κεν προτέροις ἐρίσειε
τετράσι, οἵ μιν ἔχουσι περίσκεπτοι μάλ' ἐόντες.
οὐδ' ὅ γε τετράπους ἐστίν. ἀπ' ὀμφαλίου γὰρ ἄκρου
μεσσόθεν ἡμιτελὴς περιτέλλεται ἱερὸς ἵππος.
κεῖνον δὴ καὶ φασὶ καθ' ὑψηλοῦ ἑλικῶνος

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Caterùm à cingulo parumper reſpicere poteris
Primam petens flexuram magni draconis.
Ante hunc autem infœlix voluitur, non admodum multa
Nocte lucens plenilunari, Caſsiopia.
Neque enim ipſam multæ & frequentes illuſtrant
Stellæ, quæ eam totam ſparſim componunt.
Qualem verò ſera ianuam intus munitam
Biforibus concurrentes reuerberant vectes,
Tales ſingulatim ſubiectæ figurant
Stellæ: atque hæc itidem modicis tendit ab humeris
Paſſim, diceres profectò angi propter filiam.
Ibi nanque & illud obuoluitur triſte ſimulacrum
Andromedæ, ſub matre conſtellatum. haud te multũ opinor
Noctem diſquirere, quò mox potius intuearis:
Tam clarum ei caput eſt, tam clari item ei vtrinque
Humeri, & pedes extremi, & cincturæ omnes.
Etiamnum & illic ſecundum brachia propanſa eſt.
Vincula item ei admota ſunt etiam in cœlo: retinẽtur autem
Illic expaſſæ omnibus diebus manus illæ.
Sed enim ei etiam ſupra caput ingens volutatur equus
Ventre extremo: communis autem fulget ſtella:
Huius quidem in vmbilico, illius vero in extremo capite.
Præterea autem tres aliæ intra latera & armos
Equi ſignant diſtanter æqualia ſpacia,
Claræ & magnæ, verùm caput ei haudquaquam ſimile,
Neque ceruix, longa alioqui exiſtens: tamen extrema ſtellã
Fulgentis genæ etiamnum prioribus concertaret
Quatuor, quæ ipſum continent, conſpicuæ planè exiſtentes.
Nec verò hic quadrupes eſt: ab vmbilico nanque extremo
Dimidio ſemiperfectus exoritur ſacer equus.
Hunc etiam aiunt in excelſo Helicone

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν εὐαλδέος ἵππου κρήνης.
οὐ γάρπου ἑλικὼν ἄκρος κατελείβετο πηγαῖς,
ἀλλ' ἵππός μιν ἔτυψε· τὸ δ' ἀθρόον αὐτόθεν ὕδωρ
ἐξέχυτο πληγῇ προτέρου ποδός. οἱ δὲ νομῆες
πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν ἵππου κρήνην.
ἀλλὰ τὸ μὲν πέτρης ἀπολείβεται. οὐδέ ποτ' αὐτὸ
θεσπιέων ἀνδρῶν ἑκὰς ὄψεαι. αὐτὰρ ὁ ἵππος
ἔνδιος εἱλεῖται. καί τοι πάρα θηήσεσθαι,
αὐτοῦ καὶ κριοῖο θοώταται εἰσι κέλευθοι.
ὃς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα,
οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει κυνοσουρίδος ἄρκτου.
αὐτὸς μὲν νωθὴς καὶ ἀνάστερος οἷα σελήνῃ
σκέψασθαι. ζώνη δ' ἂν ὁμῶς ἐπιτεκμήραιο
ἀνδρομέδης, ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστήρικται.
μεσσόθι δὲ τρίβει μέγαν οὐρανὸν, ἧχί περ ἄκραι
χηλαὶ καὶ ζώνη περιτέλλεται ὠρίωνος.
ἔστι δέ τοι καὶ ἔτ' ἄλλο τετυγμένον ἐγγύθι σῆμα
νειόθεν ἀνδρομέδης, τὸ δ' ἐπὶ τρισὶν ἐστάθμηται
δελτωτὸν πλευρῇσιν, ἰσαιομένῃσιν ἐοικὸς
ἀμφοτέρης. ἡ δ' οὔτι τόση, μάλα δ' ἐστὶν ἑτοίμη
εὑρέσθαι. περὶ γὰρ πολέων εὐάστερός ἐστι
τῶν, ὀλίγον κριοῦ νοτιώτεροι ἀστέρες εἰσίν.
οἱ δ' ἄρ' ἔτι προτέρω, ἔτι δ' ἐν προβολῇσι νότοιο
ἰχθύες. ἀλλ' αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου,
καὶ μᾶλλον βορέαο νέον κατιόντος ἀκούει.
ἀμφοτέρων δὲ σφεων ἀποτείνεται ἠΰτε δεσμὰ
οὐραίων ἑκάτερθεν ἐπιχερῷ εἰς ἓν ἰόντων.
καὶ τὰ μὲν εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε,
ὃν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπούραιον καλέουσιν.
ἀνδρομέδης δέ τοι ὦμος ἀρίστερος ἰχθύος ἔστω
σῆμα βορειοτέρου. μάλα γὰρ νύ οἱ ἐγγύθεν ἐστίν.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Pulchram aquam produxiſſe largi equi fontis.
Nec vnquam enim Helicon ſummus deſtillarat fontibus:
Verùm equus ipſum feriit, atque copioſa inde aqua
Effuſa eſt ictu prioris pedis. paſtores autem
Primi hunc potum appellarunt equi fontem.
Atque hic quidem è rupe ſtillat, nec modò ipſum
A' Theſpienſibus viris longè cernes. Cæterùm equus
In cœlo obuerſatur. Atque (propè ſpectato)
Illic etiam Arietis celerrimi ſunt curſus:
Qui ſanè vel longiſſimos agitatus per orbes,
Nihilo ſegnius currit Cynoſura vrſa.
Ipſe quidem languidus & obſcurus, vtpote lunam
Obſeruando. veruntamen per cingulum deprehendere poteris
Andromedæ: haud longè enim ſub ipſam ſitus eſt.
In medio autem terit magnum cœlum, vbi nam ſummæ
Chelæ, & cingulus circumagitur Orionis.
Eſt verò adhuc aliud diſpoſitum propè ſignum
Subter Andromedam: id autem in tria dimenſum eſt
Deltotum latera, æqualus aſſimilatum
Duobus. tertium verò non tantum, tamen admodũ facile eſt
Inuentu: præ multis enim fulgidum eſt.
Quibus paululum Arietis auſtraliores ſtellæ ſunt:
Illæ verò adhuc anterius. Præterea autẽ in procurſibus auſtri
Piſces: ſed ſemper alter propior altero:
Atque magis Borcam recenter deſcendentem ſentit.
Ab ambobus verò ipſis tenduntur quaſi vincula,
E' caudis vtrinque ſequenter in vnum coëuntibus.
Et hæc quidem vna ſtella connectit, claráque, magnáque:
Quam vtique etiam colligaturã ſubcaudinam vocant.
Porrò Andromedæ humerus ſiniſter piſcis eſto
Index ſeptentrionalioris: admodum nanque ei vicinè eſt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἀμφότεροι δὲ πόδες γαμβροδ' ἐπισημαίνοιεν
περσέως, οἱ ῥὰ οἱ αἰὲν ἐπωμάδιοι φορέονται.
αὐτὰρ ὅγ' ἐν βορέῳ φέρεται περιμήκετος ἄλλων.
καὶ οἱ δεξίτεροι μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται
πενθερίου δίφροιο. τὰ δ' ἐν ποσὶν οἷα διώκων
ἴχνια μηκύνει, κεκονισμένος ἐν δὶ πατρί.
ἄγχι δέ οἱ σκαιῆς ἐπιγουνίδος ἤλιθα πᾶσαι
πληιάδες φορέονται. ὁ δ' οὐ μάλα πολλὸς ἁπάσας
χῶρος ἔχει. καὶ δ' αὐταὶ ἐπισκέψασθαι ἀφαυραί.
ἑπτάποροι δὴ ταί γε μετ' ἀνθρώπους ὑδέονται,
ἐξ οἷαί περ ἔουσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκδιὸς ἀστὴρ,
ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν. ἀλλὰ μάλ' αὔτως
εἴρεται. ἑπτὰ δὲ κεῖναι ἐπιρρήδην καλέονται,
ἀλκυόνη, μερόπητε, κελαινώ τ', ἠλέκτρητε,
καὶ στεροπὴ, καὶ τηϋγέτη, καὶ πότνια μαῖα.
αἱ μὲν ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες. ἀλλ' ὀνομαστὰ
ἦρι καὶ ἡσπερίαι, ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται.
ὅς φισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο
σημαίνειν ἐκέλευσεν, ἐπαρχομενίου τ' ἀρότοιο.
καὶ χέλυς, ἥτ' ὀλίγη. τὴν δ' ἄρ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνῳ
ἑρμείας ἐτόρησε. λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι.
καδ δ' ἔθετο προπάροιθεν ἀπευθέος εἰδώλοιο
οὐρανὸν εἰσαγαγών. τὸ δ' ἐπὶ σκελέεσσι πέτηλον
γουνάτι οἱ σκαιῷ πελάει. κεφαλὴ γέμεν ἄκρη
ἀντιπέρην ὄρνιθος εἱλίσσεται. ἡ δὲ μεσηγὺ
ὀρνιθέης κεφαλῆς καὶ γούνατος ἐστήρικται.
ἤ τοι γὰρ καὶ ζηνὶ παρατρέχει αἴολος ὄρνις.
ἀλλ' ὁ μὲν ἠερόεις. τὰ δὲ οἱ ἐπιτετρήχυνται
ἄστρασιν, οὔ τοι λίην μεγάλοις, ἀτὰρ οὐ μὲν ἀφαυροῖς.
αὐτὰρ ὅγ' * εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικὼς,

*εὐδιόωντι ποτήν) Immotis aliis in aëre pendenti,

Ambo autem pedes ſponſum indicare poterunt
Perſea, qui quidem ei ſemper ob humeros voluuntur.
Verùm hic in boreali parte fertur maximus aliorum:
Atque ei dextera quidem ad lecticam protenſa eſt
Socrinæ ſellæ, in pedibus autem velut perſequens
Veſtigia diſtendit, fatigatus in dio patre.
At ei prope ſiniſtrum genu aceruatim omnes
Pleiades feruntur. nec verò adeò ſpacioſus vniuerſas
Locus continet: atque ipſæ inſpiciendo languidæ.
Septemgradæ autem eæ ab hominibus celebrantur,
Sex ſolæ quamuis exiſtant conſpicuæ oculis.
Nec certè vnquam periit ignota ex cœlo ſtella,
Ex quo à primordio audiuimus: ſed planè fabuloſe
Dicitur. porrò ſeptem illæ nominatim vocantur,
Alcyone, Meropéque, Celanóque, Electráque,
Et Sterope, & Taygeta, & veneranda Maia.
Hæ quidem ſimul modicæ & obſcuræ: tamen celebres
Mane & veſpertinæ (Ioue autore) circumagantur:
Qui eis æſtatem & hyemem inſtantem
Significare præcepit, aduenientémque arationem.
Præterea teſtudo, quæ parua: quam etiamdum ad cunam
Mercurius compegit: Lyram verò eam iuſſit vocari.
Collocauit autem ante ignotum idolum,
In cœlum transferens, atque in cruribus volatile
Genu ei ſiniſtro appropinquat, caput certè ſummum
È regione Cygni circumvoluitur: illa verò inter
Cygnum caput & genu ſita eſt.
Porrò etiam in cœlo volat varius ales:
Verùm is quidem obſcurus: alæ autem ei exaſperatæ ſunt
Stellis non adeò magnis, tamen neque languidis.
Sed hic tranquillant volatum qui ſimilis,

Caput certè ſummũ e regione Cygni circumvoluitur.) Summũ Cygni caput voluitur è regione. ἐντι πέρυ, abſolutè.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΑΡΑΤΟΥ

οὔεμος εἰς ἐτέρην φέρεται, χθὶ δὲ ξιφίης χεὶρ
κηφῆνος Ζαρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων.
λαμπὴ δὲ πέρυγι σκαρθμὸς ὡς ἐκέκλιται ἵππου.
τὸν δὲ μεζοσκαίροντα δύ' ἰξύες ἀμφινέμονται
ἵππου. παρ δ' ἄρα οἱ κεφαλὴν χεὶρ ὑδροχόοιο
δεξιτέρη τετάνυσται. ὁδ' ὀπίσθερος αὐχένος ἧπται
τέλλεται. αὐτὰρ ὅγε ποσὶ στερεοῖς καὶ νείατος μᾶλλον
κέκλιται αὐχένος, ἵνα περὶ πηλίοιο.
μὴ κείνῳ γε μὴν ἐπικλύζοιο θαλάσσης
πεπταμένῳ πελάγει κεχρημένος, οὔτέ κεν ἄλλοι
πολλὸν ἐπειρήσειας ἐπεὶ ταχινώταται εἰσίν,
οὔτ' αὖ τοι νυκτὸς περὶ βένθεϊ ἐγγύθεν ἠοῦς
ἔλθοι, ἢ μάλα πολλὰ βοᾶς μύθῳ οἶδ' ἀλεγεινάς
τῆμος ὑπερρήσσουσι νότοι ὁπότ' αὐχένι
συμφέρεται πήλιος. τότε δὴ χρύος ἐκ διὸς ἔσται
ναύτῃ μαλκιόωντι κακώτερον. ἀλλὰ καὶ ἔμπης
ἤδη παντ' ἐνιαυτὸν ὑπὸ χείρισι θάλασσα
πορφύρει. ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσι
πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος ὑπεπαφίεντες
ἥμενοι ἐπ' αὐλαλοῖς τετραμμένοι. οἱ δ' ἔπι πρόσω
κλύζονται. ὀλίζονα δὲ ῥηϊδίως ξύλον αἴδ' ἐρύκει.
καὶ δ' ἂν ὅτε στερεῷ γε θαλάσσῃ πολλὰ πεπονθὼς,
τόξον ὅτ' ἠέλιος καμὴν καὶ ῥητῆρα τόξου,
ἑσπέριος κατάγοιο, πεποιθὼς ὀκέπι νυκτὶ,
σῆμα δέ τοι κείνης ὥρης καὶ μηνὸς ἐκείνου
σκορπίος ἀντέλλων ἐκπυμάτης ὅτε νυκτός.
ἦ τοι γὰρ μέγα τόξον ἀνέλκεται ἐγγύθι κέντρου
τοξευτῆς, ὀλίζονα δὲ παροίτερος ἵσταται αὐτῷ
σκορπίος ἀντέλλων. δ' ἀέρχεται αὐτίκα μᾶλλον.
τῆμος καὶ κεφαλὴ κυνοσουρίδος ἀκρόθι νυκτὸς
ὑψοῦ μάλα βοχάει. ὁ δὲ δύεται ἠδη ποθὶ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

A cauda in occasum fertur, contra dexteram manum
Cephei, vnguis dexteras extremitates tendens.
Laeuæ verò alæ Vngula acclinata est Equi.
Quem item subsultantem duo pisces circundant
Equum, atqui ei prope caput manus Aquarij
Dextera extensa est: is autem posterior Capricorno
Oritur. caterùm prior & remotè magis
Inclinatus est Capricornus, vbi vertitur solis cursus.
Haud illo in mense fluctuosi maris
Vasto pelago vsus, vel certè die
Multam viam confeceris, quoniam breuissimi sunt:
Vel fortè noctu exterrito propè dies
Venerit, etiam valde multum clamanti. periculosi autem
Tunc irrumpunt Astri, quando Capricorno
Cooritur sol: tunc sanè frigus ex aere est
Nautæ rigenti perniciosius. Veruntamen
Iam totum annum sub carinis mare
Nigrescit. Similes autem vrinatoribus mergis
Sæpenumero è nauibus mare circumspicientes
Sedemus ad litora conuersi: illa verò adhuc procul
Allnuntur: modicum autem lignum mortem prohibet.
At verò in priore mense mari multa passus,
Arcum quando sol incendat, & rectorem arcus,
Sub vesperam nauem reducito, fidens non amplius nocti.
Indicium autem tibi illius temporis & mensis illius
Scorpius exoriens esto extrema sub nocte:
Quandoquidem magnum arcum attrahit prope aculeum
Sagittarius, sed aliquantum anterior consistit ipso
Scorpius exoriens: ille verò ascendit confestim admodum.
Tum quoque caput Cynosuræ in extremo noctis
Excelse valde fertur: occidit autem ante matutinum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΑΡΑΤΟΥ

ἀθρόος ὠείων, κηφεὺς δ' ἀπὸ χειρὸς ἑσ' ἰξύι.
ἔστι δέ τις ποσσὶν βεβλημένος ἄλλος ὀϊστός,
αὐτὸς ἄτερ τόξου. ὁ δέ οἱ ποσὶν ἅρπεται ὄρνις
ἀστέρος ἀντόμενον βορέω κεδόθεν δὴ οἱ ἄλλος ἀήτης,
οὐ τόσσος μεγέθει. χαλεπὸς γέμῳ ἐξ ἀλὸς ἐλθεῖν
νυκτὸς ἀοργόμενος. κεῖ μιν καλέουσιν ἀέντον.
δίλφις δ' οὐ μάλα πολλὸς ὑπὲρ τέχει αὐχένα κερκῖ,
μεσσόθεν ἠερόεις. τὰ δέ οἱ ποδὶ τέσσαρα κεῖται
γλίσχρα, παρβολάδην δύο, παρὰ δύο πεπλασται.
καὶ τὰ μὲν οὐδὲ βορέω καὶ ἀλήσιος ἠελίοιο
μεσσηγὺς κέχυται. τὰ δὲ νειόθι τέλλεται ἄλλα
πολλὰ μεταξὺ νότοιο καὶ ἠελίοιο κελεύθου.
λοξὸς μὲν τὰ ῥοιο τομὴν ὑπανέκλιται αὐτὸς
ὠείων, μὴ κεῖνον ὅπως καθαρὴν ὑπὸ νυκτὶ
ὑγρὸν πεπλασται παρέρχεται, ἀλλὰ πεποίθοι
οὐρανὸν εἰσανιδὼν ποσὶ φερέστερα θήσασθαι.
τοῖος καὶ φρυγὸς ἀειρομένῳ ὑπὸ νώτῳ
φαίνεται ἀμφοτέροισι κύων ὑπὸ ποσσὶ βεβηκὼς
ποικίλος. ἀλλ' οὐ πάντα πεπασμένος, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν
γαστέρα κυάνεος δὲ τέλλεται. ἡ δέ οἱ ἄκρη
ἀστέρι βεβλῆται δι' ὠχρῷ γένυς, ὅς ῥα μάλιστα
ὀξέα σφείρει. καὶ μιν καλέουσ' ἄνθρωποι
σείριον. ὀρθὰ ἐπὶ κεῖνον ἄμ' ἠελίῳ ἀνιόντα
φυταλιαὶ ψυδρῆαι ἀναλδέα φυλλιόωσαι.
ῥεῖα γὰρ οὐ ἔκρινε διὰ στίχας ὀξὺς ἀίξας.
καὶ τὰ μὲν ἔρρωσε, τὰ δὲ φλόον ὤλεσε πάντα.
κεῖνος καὶ καπόντος ἀκούομεν. οἱ δέ οἱ ἄλλοι
σῆμ' ἔμμεναι μελέεσσιν ἐλαφρότεροι ποσὶ κεῖται,
ποσσὶ δ' ὠείωνος ὑπ' ἀμφοτέροισι λαγωὸς
ἐμμενὲς ἤματα πάντα διώκεται. αὐτὰρ ὅγ' αἰεὶ
σείριος ἐξόπιθεν φέρεται μετόπιη ἐοικώς.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Cumulatus Orion: Cepheus verò à manu ad lumbum.
Est item quædam vlterius iacta alia sagitta,
Ipsa absque arcu: atque illi aduolitat Cygnus
Propius Boreæ. Vicina item ei alius ales,
Non tantus magnitudine, tepestuosus sanè mare egrediẽdo,
Nocte decedente: atque ipsum vocant Aquilam.
Delphinus autẽ nõ admodũ magnus appropinquat Capri-
Medio obscurus: quatuor verò ei circũiacent (corno,
Stellæ, adiectim duæ, iuxtà duæ volantes:
Atque hæc quidem Boream & vagationem solis
Interfusa sunt. Porrò remotè oriuntur alia
Multa inter Austrum & solis orbitam.
Obliquus quidem Tauri sectioni subiacet ipse
Orion. Non illum quis serena in nocte
Sublime volitantem præterit: sed confidat
Cœlum intuens, promptius contemplari.
Talis & custos elato sub dorso
Lucet ambobus Canis sub pedibus sistens
Varius, at non penitus illustratus. verùm circa ipsum
Ventrem obscurus obuersatur. Sed ei summum
Stella insignitum est feruida mẽtum, quæ quidem maximè
Vehementer exiccat: atque ipsum vocant homines
Sirium. non amplius illum cum sole orientem
Arbores fallunt sine humore frondentes,
Facilè siquidem discernit per ordines, acutus penetrans:
Et quasdã consolidat, quarundã verò corticẽ perdit omnẽ.
Illum etiam occidentem sentimus, cæterum ei aliæ
Quæ signum sint membris, languidiores circumiacent.
Pedibus autem Orionis sub ambobus Lepus
Incessanter omnibus diebus fugatur, at semper
Sirius à tergo fertur insequenti similis;

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

καί οἱ ἐπαντέλλει, καί μιν κατιόντα διώκει.
ἡ δὲ κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν ἕλκεται ἀργὼ
πρυμνόθεν. οὐ γὰρ τῇ γε κατὰ χρέος εἰσὶ κέλευθοι,
ἀλλ' ὄπιθεν φέρεται τετραμμένη. οἷα καὶ αὐταὶ
νῆες, ὅταν δὴ ναῦται ἐπιτρέψωσι κορώνην
ὅρμον ἐσερχόμενοι. τὴν δ' αὐτίκα πᾶς ἀνακόπτει
νῆα, παλιρροθίη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο.
ὣς ἥγε πρυμνήθεν ἰησονὶς ἕλκεται ἀργώ.
καὶ τὰ μὲν ἠερίη καὶ ἀνάστερος, οἷα παρ' αὐτὸν
ἱστὸν ἀπὸ πρώρης φέρεται· τὰ δὲ πᾶσα φαεινή.
καί οἱ πηδάλιον κεκαλασμένον ἐστήρικται
ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι κυνὸς προπάροιθεν ἰόντος.
τὴν δὲ καὶ οὐκ ὀλίγον περ ἀπόπροθι πεπτηυῖαν
ἀνδρομέδην, μέγα κῆτος ἐπερχόμενον κατεπείγει.
ἡ μὲν γὰρ θρήϊκος ὑπὸ πνοιῇ βορέαο
κεκλιμένη φέρεται. τὸ δέ οἱ νότος ἐχθρὸν ἀγινεῖ
κῆτος, ὑπὸ κριῶτε καὶ ἰχθύσιν ἀλφοτέροισιν,
λαιὸν ὑπὲρ ποταμοῦ βεβλημένον ἀστερόεντος.
οἷον γὰρ κἀκεῖνο θεῶν ὑπὸ ποσσὶ φορεῖται
λείψανον ἠριδανοῖο πολυκλαύστου ποταμοῖο.
καὶ τὸ μὲν ὠρίωνος ὑπὸ σκαιὸν πόδα τείνει.
δεσμοὶ δ' οὐραῖοι, τοῖς ἰχθύες ἄκροι ἔχονται,
ἄμφω συμφορέονται ἀπ' οὐραίων κατιόντες,
κητείης δ' ὄπιθεν λοφιῆς ἐπιμὶς φορέονται,
εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι, ἐνὶ δ' ἀστέρι πειραίνονται
κήτεος, ὃς κείνου πρώτῃ ἐπίκεινται ἀκάνθῃ.
οἵδ' ὀλίγῳ μέτρῳ, ὀλίγῃ δ' ἐγκείμενοι αἴγλῃ.
μεσσόθι πηδαλίου καὶ κήτεος εἱλίσσονται,
γλαυκοῦ πεπτηῶτες ὑπὸ πλευρῇσι λαγωοῦ,
νώνυμοι. οὐ γάρ τοί γε τετυγμένου εἰδώλοιο
βεβλέαται μελέεσσιν ἐοικότες, οἷά τε πολλὰ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Etiam ei cooritur, atque ipſum occidentem inſectatur.
At Canis magni contra caudam voluitur Argo
A puppi: non enim huic ex more ſunt curſus,
Sed retrò agitatur verſa: ceu etiam ipſæ
Naues, cum nautæ inuertunt roſtrum,
Portum appellantes, atque ſubitò quilibet reſulcat
Nauem, retrograda verò attingit continentem:
Sic à puppi Iaſonica trahitur Argo.
Atque quibuſdã in partibus obſcura & ſine ſtellis (ſicut ad
Malũ à prora) fertur: in aliis verò tota ſplẽdida. (*ipſum*
Etiam ei gubernaculum ſubmiſſum fultum eſt
Pedibus ſub poſteris Canis antecedentis.
Caterùm (etſi admodum enimus volitantem)
Andromedam grandis Cetus adueniens vrget.
Porrò hoc Thracij ſub ventum Boreæ
Inclinata fertur: at ei Auſter infeſtum circumagit
Cetum, ſub Arietéque & Piſcibus ambobus,
Paululum ſuper fluuio iacentem ſtellato.
(Miriũ nanque quales etiã illæ deorum ſub pedibus ferãtur
Reliquiæ, Eridiani luctuoſi fluuij)
Etiam hic quidem Orionis ſub ſiniſtrum pedem tendit.
Vincula autem caudina, quibus piſces extremi tenentur.
Ambo coëunt, à caudis deſcendentes,
Beluinum verò poſt dorſum commixtim feruntur,
In vnum ducta: vnica etiam ſtella terminantur
Ceti, quæ eius primæ inſidet ſpinæ.
Quæ autem modica magnitudine, modico itẽ inſitæ fulgori
In medio gubernaculi & Ceti voluuntur,
Glauci volutantes ſub lateribus Leporis,
Ignotæ ſunt: non enim illæ conflati ſimulacri
Sparſæ ſunt membris ſimiles, qualia multa

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἐξείης στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα
ἀνυμένων ἐτέων. τά τις ἀνδρῶν οὐκ ἔτ' ἐόντων
ἐφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν ἅπαντ' ὀνομαστὶ καλέσσαι,
ἤλιθα μορφώσας. οὐ γάρ κε δυνήσατο πάντων
οἷά τ' ἐκκεκριμένων ὄνομ' εἰπεῖν, οὐδὲ δαῆναι.
πολλοὶ γὰρ πάντη, πολέων δ' ἐπὶ ἶσα πέλονται
μέτρα τε καὶ χροιή, πάντες γέμεν ἀμφιέλικτοι.
τῷ καὶ ὁμηγερέας γε ἐείσατο ποιήσασθαι
ἀστέρας, ὄφρ' ἐπιταξ ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος
εἴδεα σημαίνοιεν, ἄφαρ δ' ὀνομαστὰ γένοιντο
ἄστρα. καὶ οὐκ ἔτι νῦν ὑπὸ θαύματι τέλλεται ἀστὴρ,
ἀλλ' οἱ μὲν καθαροῖς ἐναρηρότες εἰδώλοισι
φαίνονται. τάδ' ἔνερθε διωκομένοιο λαγῶ
πάντα μάλ' ἠερόεντα. καὶ οὐκ ὀνομαστὰ φέρονται.
νειόθι δ' αἰγοκερῆος ὑπὸ πνοιῇσι νότοιο
ἰχθὺς ἐς κῆτος τετεραμμένος κώρηται,
οἷος ἀπὸ προτέρων. νότιον δὲ ἑ κικλήσκουσιν.
ἄλλοι δὲ πορράδην ὑποκείμενοι ὑδροχοῆϊ
κήτεος αἰθερίοιο καὶ ἰχθύος ἠερέθονται
μεσσόθι, νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι. ἐγγύθι δέ σφων
δεξιτέρης ἀπὸ χειρὸς ἀγαυοῦ ὑδροχόοιο,
οἵη τίς τ' ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα
σκιδναμένου, χαροποὶ καὶ ἀναλδέες εἱλίσσονται.
ἐν δέ σφιν δύο μᾶλλον ἐρειδόμενοι φορέονται
ἀστέρες, οὔτ' ἔτι πολλὸν ἀπήρροι. οὐδὲ μάλ' ἐγγὺς,
εἷς μὲν ὑπ' ἀμφοτέροισι ποσὶ καλός τε μέγας τε
ὑδροχόου, ὁ δὲ κυανέου ὑπὸ κήτεος οὐρῇ.
τοὺς πάντας καλέουσιν ὕδωρ. ὀλίγοι γέμεν ἄλλοι
νειόθι τοξευτῆρος ὑπὸ προτέροισι πόδεσσι
δίνωτοι κύκλοι περιηγέες εἱλίσσονται.
αὐτὰρ ὑπ' αἰθομένῳ κέντρῳ τέραος μεγάλοιο

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ex ordine incedentia perambulant eaſdem ſemitas
Cõpletis annis: quæ quiſpiã hominũ non amplius ſuperſtitũ
Obſeruauit, & excogitauit vniuerſa nominatim appellare,
Cumulatim imaginatus: non enim potuit omnium
Ceu diſtinctarum nomen dicere, neque diſcere.
Multæ nanque paſſim, multarum inſuper æquales exiſtunt
Magnitudinéſque & color: omnes vtique circumuolubiles.
Quare & ſimul collectas viſum fuit facere
Stellas, vt ordinatim aliæ adiacens alia
Imagines effigiarent, móxque nominabilia fierent
Aſtra: atque haud amplius nunc cum admiratione oritur
Sed hæ quidẽ conſpicuis inſignitæ imaginibus (ſtella
Cernuntur. Porrò ſubter impetitum Leporem
Omnia planè obſcura ſunt, & ſine nomine feruntur,
Infra autem Capricornum ſub flatibus Auſtri
Piſcis contra Cetum verſus in alto natat,
Vnicus præter priores: Auſtrinum autem ipſum appellant.
Aliæ item ſparſim ſubiectæ Aquario
Cetum cœleſtem & Piſcem pendent
Inter, languidæ & ignotæ: at iuxta eas
Dextra à manu ſplendidi Aquarij:
(Qualis quædam fuſio aquæ huc & illuc
Sparſæ) viſui gratioſæ & debiles circumuoluuntur.
Inter ipſas autem duæ magis firmæ feruntur
Stellæ, nec multum diſtantes, neque admodum vicinæ:
Vna quidem ſub ambobus pedibus pulchráque magnáque
Aquarij, altera verò obſcuri ſub Ceti cauda:
Quas omnes vocant aquam. Paruæ profecto aliæ
Vltra Sagittarium ſub prioribus pedibus
Volubiles coronæ circumactæ voluuntur.
At ſub flagrante aculeo monſtri magni

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

σκορπίου ἀλγινότοιο θυτήριον ἀμφορεῖται.
τῷ δή τοι ὀλίζων μὲν ὅπ' ἰχνίον ὑψόθ' ἑόντος
πεύσεαι, ἀντιπέρην γὰρ ἀείρεται ἀρκτούροιο.
καὶ τῷ μὲν μάλα πολλὰ μετήορά εἰσι κέλευθα
ἀρκτούρῳ, τὸ δὲ θᾶσσον ὑφ' ἑσπερίην ἅλα νεῖται.
ἀλλ' ἄρα καὶ τῶ εἶ κεῖνο θυτήριον ἀρχὴν νύξ,
ἀνθρώπων κλάσασα πόνον, χθιζῶνος ἔθηκεν
εἰνάλιον μέγα σῆμα. κεδασθήμεναι γὰρ ἐκεῖναι
νῆες ἀπὸ φρενός εἰσι. τὰ δ' ἄλλοθεν ἄλλα πεφάσκει
σήματ', ἐποιχτείρουσα πολυῤῥαθίοις ἀνθρώποις.
τῷ μή μοι πελάγει νεφέων εἰλυμένων ἄλλων
εὐχεο μεσσόθι κεῖνο φαεινὸν οὐρανῷ ἄστρον,
αὐτὸ μὲν ἀνέφελόν τε καὶ ἀγλαόν, ὑψι δὲ μᾶλλον
κυμαίνοντι νέφει πεπιεσμένον, οἷά τε πολλὰ
ἠλίβατ' ἀνατέλλοντος ὀπωρινοῦ βορέαο.
πολλάκι γὰρ καὶ τῶτο νότῳ ἔπι σῆμα πέτυσκεν
νὺξ αὐτή, μογεροῖσι γαριζομένη ναύτῃσιν.
οἷσιν δ' εἰ μὲν κε πίθωνται σήματα σημαίνουσιν,
ἀφλαστά τε κοῦφά τε πάντα, καὶ αἴ κε ποιήσωνται,
αὐτίκ' ἐλαφρότερος πέλεται πόνος. εἰ δέ κε νηῒ
ὑψόθεν ἐμπλήξῃ δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα
αὔτως ἀθέσφατος, τὰ δὲ λαίφεα πάντα ταράξῃ,
ἄλλοτε μὲν καὶ πάμπαν ὑποβρύχια ναυτίλλονται,
ἄλλοτε δ', ὅππῃ δῖος ὑπεξαναμορμύσσῃ τύχωσιν
εὐχόμενοι, βορέω δὲ ὑποδδοπτέρυγι ἀνέμοιο,
πολλὰ μάλ' ὀτλήσαντες, ὁμῶς πάλιν ἐσκέψαντο
ἀλλήλους, ὅππῃ νῆα. νότου δ' ὅππῃ σήματα τύτῳ
δείδιθι μή τις βορέος ἀπαφράξαντος ἴδηαι.
εἰ δέκεν ἐσπερίης μὲν ἁλὸς κενταύρου ἀπείρων
ὦμος, ὅσον τε στέρνα, ὀλίζῃ δὲ μιν εἰλύοι ἀχλὺς
αὐτόν, ἀτὰρ μετόπισθεν ἐοικότα σήματα τεύχοι

βορέω δὲ παραπέψει ἀνέμοιο ὁ βορέας τῦ βορέω τοῦ βορέω Ionice, per ſyncopen, pro ſimplici βορέω ſicut τῦ αἰνείεω αἰνείω. Et ſubintelligendum more Attico is.

Scorpij.

Scorpij, prope Austrum, Ara in cœlo pendet.
Quam certè modicum quidem ad tempus in alto existentem
Senties: è regione enim eleuatur Arcturi.
At huic quidem admodum multum sublimes sunt viæ
Arcturo, illa verò citius sub vesperum mare redit.
Sed & per hanc Aram primæua Nox,
Hominum deplorans calamitatem, tempestatis fecit
Marinum certum signum. Periclitantes enim illi
Naues dolori sunt, alicunde item alia docet
Signa, commiserans disiactatos homines.
Idcirco ne mihi pelago, nubibus obductis aliis,
Opta in medio hoc apparere cœlo astrum,
Ipsum quidem innubilum & splẽdidũ: quin superne magis
Turbida nube pressum, sicut frequenter
Vrgetur surgente autumnali Borea:
Sæpe nanque & hoc super Austro signum subornat
Ipsa Nox, miseris gratificans nautis.
Qui si quidem obsecuti fuerint certa significanti,
Statim facilia omnia, etiam si quid egerint,
Mox leuior est labor. Sin autem naui
Ex alto impegerit vehemens venti procella
Planè improuisa, atque vela omnia turbauerit:
Interdum quidem omnino submersin nauigant,
Interdum verò (modò Iouem appropinquantem nacti sint
Supplices, etiam vis Boreæ superauerit venti)
Multa valde passi simul reuisunt
Sese super nauem. Austrum autem sub signo illo
Metuse, donec Boream deserenantem senseris,
Si verò ab occidentali quidem mari Centauri abfuerit
Humerus, quãtũ à priori: modica autẽ eũ occuluerit nebula
Ipsum. insuper autem eadem signa faciat

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

νὺξ ἐπὶ παμφανόωντι θυτηρίῳ, οὔ σε μάλα χρὴ
ἐς νότον, ἀλλ' εὔροιο περισκοπέειν, ἀνέμοιο.
δήεις δ' ἄστρον ἐκεῖνο δύω ὑποκείμενον ἄλλοις.
τοῦ γάρ τοι τὰ μὲν ἀνδρὶ ἐοικότα, νειόθι κεῖται
σκορπίου, ἱππουραιὰ κ' ὑπόσφισι χηλαὶ ἔχουσιν.
αὐτὰρ ὃ δεξιτερὴν αἰεὶ τανύοντι ἔοικεν
ἀντία δεινωτοῖο θυτηρίου. ἐν δὲ οἱ ἀπρὶξ
ἄλλο μάλ' ἐσφήκωται ἐληλάμενον διὰ χειρὸς
θηρίον. ὣς γάρ μιν πρότερον ἐπεφημίξαντο.
ἄλλ' ἔτι γάρ τε καὶ ἄλλο περαιόθεν ἕλκεται ἄστρον.
ὑδρήν μιν καλέουσιν. τὸ δὲ ζώοντι ἐοικὸς
ἠνεκὲς εἱλεῖται. καί οἱ κεφαλὴ ὑπὸ μέσσον
καρκίνον ἱκνεῖται σπείρη δ' ὑπὸ σῶμα λέοτος.
οὐρὴ δὲ κρέμαται ὑπὲρ αὐτοῦ κενταύροιο.
μέσσῃ δὲ σπείρη κρητὴρ, πυμάτῃ δ' ἐπίκειται
εἴδωλον κόρακος, σπείρην κόπτοντι ἐοικός.
ναὶ μὴν καὶ προκύων διδύμοις ὕπο καλὰ φαείνει.
ταῦτα κε θηήσαιο παρερχομένων ἐνιαυτῶν
ἐξείης παλίνωρα. τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' αὔτως
οὐρανῷ εὖ ἐνάρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης.
οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντ' ἀστέρες οὐδὲν ὁμοῖοι
πάντοθεν εἰδώλων δυοκαίδεκα δινεύονται.
οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων ἐπιτεκμήραιο
κείνων, ἧχι κέονται. ἐπεὶ πάντες μετανάσται.
μακροὶ δὲ σφεων εἰσὶν ἑλισσομένων ἐνιαυτοί.
μακρὰ δὲ σήματα κεῖται ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντων.
οὐδέ τι θαρσαλέος κείνων ἐγώ. ἄρκιος εἴην
ἀπλανέων. τά τε κύκλα τάτ' αἰθέρι σήματ' ἐνισπεῖν.
ἤτοι μὲν τά γε κεῖται ἀλίγκια δινωτοῖσι
τέσσαρα· τῶν κε μάλιστα ποθὴ ὄφελός τε γένοιτο
μέτρα περισκοπέοντι ἀνυωμένων ἐνιαυτῶν.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Nox cùm omnino lucida Ara, minimè te oportet
Super Austro, sed circa Eurum speculari ventum.
Inuenies autem sidus hoc duobus seppositum aliis.
Huius enim partes homini assimilatæ, infrà iacent
Scorpium, posteriores verò equinas sub se Chelæ habent:
At is dextram continuò pandenti assimilatus est
Contra rotundam Aram. In eo item strictim
Alia valde prensa est ducta per manum
Fera: sic nanque ipsam priores appellarunt.
Præterea quoque aliud eminus voluitur sidus:
(Hydram eam vocant) id verò viuo simile
Longè volutatur: atque ei caput sub medium
Cancrum pergit: volumen verò sub corpus Leonis.
Cauda autem pendet super ipso Centauro.
Porrò medio volumini Crater, extremo autem insidet
Simulacrum Corui, spiram mordenti simile.
Scilicet & Procyon sub Geminis clarè lucet.
Hæc sanè speculari poteris decurrentibus annis
Ex ordine suis horis redeuntia: ea nanque omnia valde statè
Cœlo aptè infixa sunt simulacra nocte labente.
At promiscuè aliæ quinque stellæ, haudquaquam stabiles
Vndique per signa duodecim versantur.
Non itidem alias intuendo coniecturam facere poteris
Harum, vbi sitæ sint: quoniam omnes vagabundæ sunt.
* *Longi autem earum sunt reuolutarum anni:*
Sera item signa posita sunt è lõgin quo in vnum cõmeantiũ.
Nec quicquam confidens harum ego potens fuerim
Fixarum & circulos & in cœlo signa referre.
* *Porrò hi quidem ponuntur similes versatilibus*
Quatuor, quorũ maximè desiderium commoditásque accidit
Statuta obseruanti complentium se annorum.

* *Longi autẽ earũ sunt reuolutarũ anni: Sera item signa posita sunt, &c.) Animũ Platonis ĩdicat, de quo apud Ciceronẽ in Somnio Scipionis.*

* *Porrò hi quidẽ ponuntur in cœlo similes versatilib. quatuor, &c. Tantum quatuor sphæræ circulorum mentionẽ facit Aratus, duorũ Tropicorũ, Æquinoctialis, & Zodiaci: quippe cũ hi potiss imũ cõferãt ad annorum statuta obseruãda. Quantum autẽ lacteũ velut supernacaneum subiungit.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

σήματα δ' εὖ μάλα πᾶσιν ἐπιῤῥήδην περίκειται
πολλά τε, καὶ σχεδόθεν πάντη συνεργμένα πάντα.
αὐτοὶ δ' ἀπλανέες καὶ ἀρηρότες ἀλλήλοισι
πάντες. ἀτὰρ μέτρῳ γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται.
εἴ ποτέ τοι νυκτὸς καθαρῆς ὅτε πάντας ἀγαυοὺς
ἀστέρας ἀνθρώποις ἐπιδείκνυται οὐρανίη νὺξ,
οὐδέ τις ἀδρανέων φέρεται νεόμηνι σελήνῃ,
ἀλλὰ τάγε κνέφαος διαφαίνεται ὀξέα πάντα.
εἴ ποτέ τοι τῆμος δὲ περὶ φρένας ἵκετο θαῦμα
σκεψαμένῳ πάντη κεκεασμένον εὐρεῖ κύκλῳ
οὐρανὸν, εἰ καί τις τοῦτο ὑποστὰς ἄλλος ἔδειξε,
κεῖνο περιεγλήνες τροχαλὸν, γάλα μιν καλέουσι.
τῷ δή τοι χροιὴν μὲν ἀλίγκιος, οὐκέτι κύκλος
δινεῖται. τὰ δὲ μέτρα τόσοι πυσίρων περ ἐόντων
οἱ δύο. τοὶ δὲ σφεων μέγα μείονες εἱλίσσονται.
τῶν ὁ μὲν ἐγγύθεν ἐστὶ κατερχομένου βορέαιο.
ἐν δὲ οἱ ἀμφότεραι κεφαλαὶ διδύμων φορέονται.
ἐν δὲ τὰ γούνατα κεῖται ἀρηρότος ἡνιόχοιο.
λαιὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ' αὐτῷ
πρόσεος. ἀνδρομέδης δὲ μέσην ἀγκῶνος ὕπερθεν
δεξιτερὴν ἐπέχει. τὸ μὲν οἱ θέναρ ὑψόθι κεῖται
ἀσσότερον βορέῳ γε, νότῳ δ' ἐπικέκλιται ἀγκών.
ὁπλαὶ δ' ἵππειοι, καὶ ὑπαύχενον ὀρνίθειον
ἄκρῃ σὺν κεφαλῇ, καλοί τ' ὀφιούχεοι ὦμοι,
αὐτὸν δινεύονται ἐληλάμενοι περὶ κύκλον.
ἢ δ' ὀλίγον φέρεται νοτιοτέρη, οὐδ' ἐπιβάλλει,
παρθένος. ἀλλὰ λέων, καὶ καρκίνος. οἱ μὲν ἄρ' ἄμφω
ἑξείης κέαται βεβολημένοι. αὐτὰρ ὁ κύκλος
τὸν μὲν ὑπὸ στῆθος καὶ γαστέρα μέχρι παρ' αἰδῶ
τέμνει, τὸν δὲ διηνεκέως ὑπένερθε χελείου
καρκίνον. ἦχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσῃς

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Indicia autem aptißimè omnibus affatim circumiacent
Multáque & vicina vbique coniuncta omnia:
At iſti ſtati & aptati ſibi inuicem
Omnes etiam magnitudine duo duobus correſpondent.
Porrò ſi quando nocte clara, cum omnes lucidas
Stellas hominibus oſtendit ætheria Nox,
Neque vlla languida fertur prima luna,
Verùm per caliginem lucent perſpicuè omnia
Si quando certè tunc item in animum venerit admiratio
Contemplanti vndique exornatum ſpacioſo circulo
Cœlum, vel ſi quis hunc aſtans alius monſtrauerit,
Illum conſtellatum orbem lac ipſum vocant.
Huic ſanè colore ſimilis, nullus præterea circulus
Verſatur: ſed magnitudine tanti quatuor exiſtentium
Duo, duo verò ipſis multum minores abuoluuntur.
Quorum vnus quidem vicina eſt decidenti Boreæ:
In eo autem ambo capita Geminorum feruntur,
In eo etiam genua ſita ſunt aptati Aurigæ:
Læua item tibia, & ſiniſter humerus in eo
Perſei: Andromedæ autem mediam ſupra cubitum
Dexteram continet: ei quidem vola ſupernè poſita eſt
Vicinius Boreæ, Auſtro verò inclinatus eſt cubitus,
Vngulæ inquam Equinæ, & collum Cygninum
Summo cum capite, clarique Serpentariani humeri
Ipſum voluuntur agitati circum orbem.
Porrò aliquanto fertur auſtralior, neque attingit
Virgo: ſed Leo & Cancer. hi quidem ambo
Ex ordine iacent diſtracti: ſed circulus
Leonem quidem ſub pectore & ventre vſque ad pudenda
Secat, continuè verò ſub teſta
Cancrum, vbi maximè in duas ſectum videas,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ὀρθὸν, ἵν' ὀφθαλμοὶ κύκλου ἑκάτερθεν ἴοιεν.
τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτατα γαίης,
τὰ τρία δ' ἐν πράτῃ. θέρεος δέ οἱ ἐντροπαί εἰσιν.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται.
ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότῳ μέσον αἰγοκερῆα
τέμνει, καὶ πόδας ὑδροχόου, καὶ κήτεος οὐρὴν
ἐν δέ οἱ ἐστὶ λαγῶος. ἀτὰρ κυνὸς οὐ μάλα πολλὴν
αἴνυται, ἀλλ' ὁπόσην ἐπέχει ποσίν. ἐν δέ οἱ ἀργὼ,
καὶ μέγα κενταύροιο μετάφρενον ἐν δέ τε κέντρον
σκορπίου, ἐν καὶ τόξον ἀγαυοῦ τοξευτῆρος.
τὸν πύματον καθαροῖο παρερχόμενος βορέαο
ἐς νότον ἠέλιος φέρεται. τρέπεται γέμεν αὐτοῦ
χειμέριος. καί οἱ τρία μὲν περιτέλλεται ὑψοῦ
τῶν ὀκτὼ, τὰ δὲ πέντε κατώρυχα δινεύονται.
μεσσόθι δ' ἀμφοτέρων, ὅσσος πολιοῖο γάλακτος,
γαῖαν ὑποστρέφεται κύκλος διχάοντι ἐοικώς.
ἐν δέ οἱ ἤματα νυξὶν ἰσαίεται ἀμφοτέρῃσιν,
φθίνοντος θέρεος, τοῦτ' εἴαρος ἱσταμένοιο.
σῆμα δέ οἱ κριὸς ταυροιό τε γοῦνατα κεῖται.
κριὸς μὲν κατὰ μῆκος ἐληλάμενος διὰ κύκλου.
ταύρου δὲ σκελέων ὅσση περιφαίνεται ὀκλάξ.
ἐν δέ τε οἱ ζώνη εὐφεγγέος ὀρίωνος,
καμπή τ' αἰθομένης ὕδρης ἔνι οἱ, καὶ ἐλαφρὸς
κρητήρ. ἐν δὲ κόραξ. ἔνι δ' ἀστέρες οὐ μάλα πολλοὶ
χηλάων, ἐν τῷ δ' ὀφιούχεα γοῦνα φορεῖται.
οὐ μὴν αἰητοῦ ἀπαμείρεται, ἀλλά οἱ ἐγγὺς
ζηνὸς ἀητεῖται μέγας ἄγγελος. ἠδὲ κατ' αὐτὸν
ἱππείη κεφαλὴ καὶ ὑπαύχενον εἱλίσσονται.
τοὺς μὲν παρβολάδην ὀρθοὺς περιβάλλεται ἄξων
μεσσόθι πάντας ἔχων. ὁ δὲ τέταρτος ἐσφήκωται

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Reſtè vt oculi à circulo vtrinque eant.
* Hoc ſanè (quantus quantus eſt) per octo partes menſo,
Quinque quidem diurna voluuntur in ſupremis terræ,
Tres verò in parte inferna. æſtatis autem in ipſo cõuerſiones
Sed hic quidem in Borea circa Cancrum fixus eſt.
Alius autem in oppoſito Auſtro medium Capricornum
Secat, & pedes Aquarij, & Ceti caudam.
Ineſt quoque ei Lepus: cæterũ Canis non valde magnã partẽ
Auſert, ſed quantũ continet pedibus. ineſt item ei Argo,
Et magna Centauri ſcapula: ineſt etiam aculeus
Scorpij, & arcus Incidi Sagittarij.
Quem extremum ſereni præterieus Boreæ
In auſtrum ſol agitur: vertitur profectò ibi:
Hybernus, atque ei tres quidem circumuoluuntur ſupernæ
Octo partium, quinque verò ſubterraneæ verſantur.
At in medio amborum (quantus Cani lactis)
Subter terram voluitur circulus, bipartitus ſimilis:
In eo autem dies noctibus æquantur vtriſque,
Decreſcentis æſtus, veriſque inſtantis.
Sed ſignum ei Aries, Taurique genua ponuntur.
Aries quidem ſecundũ lõgitudinem deductus per circulũ,
Tauri verò crurum quanta apparet geniculatio.
Ineſt quoque ei cingulus præfulgidi Orionis:
Flexuráque flagrantis Hydræ ineſt ipſi, & tenuis
Crater. ineſt verò Corus: inſunt etiã ſtellæ nõ valde multæ
Chelarum: in hoc item ſerpentarij ima genua feruntur.
Non tamen Aquilam intercipit, ſed ei vicinæ.
Iouis volitat magnus nuncius: etiam iuxta ipſum
Equinum caput & collum voluuntur.
* Hos quidem adiectim rectos circumpellit axis,
In medio omnes tenens. At quartus fixus eſt.

* Hoc ſanè, quãt⁹ quãtus eſt, per 8. partes diuiſio.

Quĩque quidem diurna, &c.) Notandũ. Aratũ & Proclũ ad clima quintũ, in quo maxim⁹ dies 15. minima nox nonẽ horarum eſt, ſuas ſphæras direxiſſe. Cũ autẽ Tropic⁹ Cancri, ſicut quilibet alius circulus παραλληλος æquatori, i die naturali, id eſt 24. horis, ſuũ ambitũ cõficiat, neceſſe erit, vnãquãque de 8. partib. tribus horis ortũ ſuũ abſolnere. Si enim 24. per 8. diuiſeris, ſingulis octonis tria cõtribuẽtur. Iam 8. partium quinque diei adſcriptæ, 15.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

λοξὸς ἐν ἀμφοτέροις, οἱ μὲν ῥ' ἑκάτερθεν ἔχουσι
ἀντιπέρην τροπικοί. μέσος δὲ μεσάτῃ τέτμηκεν
οὐκ ἂν ἀθηναίης χερσὶν δεδαιγμένος ἀνὴρ
ἄλλην καλλίσαιτο κυλινδόμενα τροχάλεια,
τοίά τε καὶ τόσα πάντα ὑπεισφερηδὸν ὠλίσθειν,
ὡς τά γ' ἀθερίᾳ πλαγίῳ συναρηρότα κύκλῳ
ἐξ ἧσις ὁπόσα νύκτα διώκελα ἡμαρ ἅπαντα.
καὶ τὰ μὲν ἀντέλλει τε καὶ ἀντία νείατα δύνει
πάντα· θαμβαλέην μία δ' ὄψεσιν ἔκφυγεν ἔξις
ἑξείης ἑκάτερθε κατηλυσίη, ἀνοδός τε.
αὐτὰρ ὅγ' ὠκεανοῦ τόσσον θαμειζέλαι ὕδωρ,
ὅσσον ἄτε ἀμφοτέρωθεν ἀνερχομένοιο μάλιστα
καρχίνου εἰς ἀνιόντα κυλινδέλαι. ὅσσον ἅπαντα
ἀντέλλων ἐπέχει, τόσσον γέμυν ἄλλοθι δύνων.
ὅσσον δ' ὀφθαλμοῖο βολὴν ὑποτέμνεται αὐγή,
ἕξάκις ἂν τόσσ' ἡμῖν ὑποδράμοι. αὐτὰς ἑκάστη
ἴσην μετρηθεῖσα δύω ἀμφιτέμνεται ἄρκτω.
ζωίδιον δὲ κύκλον ὁπλίκλησιν καλέουσι,
τῷ ἐνὶ καρκίνος ἕζεται, λέων τ' ὀπὶ τῷ, καὶ ὑπ' αὐτῷ
παρθένος αὖ δ' ὀπὶ οἱ χηλαί, καὶ σκορπίος αὐτὸς,
τοξευτής τε, καὶ αἰγόκερως. ὀπὶ δ' αἰγοκερῆι
ὑδροχόος, δύο δ' αὐτὸν ἐπ' ἰχθύες ἀμφιδέονται.
τοὺς δὲ μεθ' κριὸς, ταύρός τ' ὀπὶ τῷ, δίδυμοί τε.
ἐν τοῖς ἠέλιος φέρεται δυοκαίδεκα πᾶσι,
πὰρ' ἐνιαυτὸν ἄγων. καὶ οἱ ἀμφὶ τὸν ἰόντι
κύκλον, ἀέξονται πᾶσαι ὁπλίκαρποι ὧραι.
τῷ δ' ὅσσον κοίλοιο κατ' ὠκεανοῖο δύνηται,
τόσσην ὑπὸ γαίης φέρεται. πάσῃ δ' ὀπὶ νυκτὶ
ἓξ αἰεὶ δύνουσι δυωδεκάδος κύκλοιο.
τόσσας δ' ἀντέλλουσι. τόσσον δ' ὀπὶ μῆκος ἑκάστη
νὺξ αἰεὶ τετάνυσται, ὅσσον τε περ ἤματος κύκλῳ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Obliquus in ambobus, qui quidem vtrinque tenent
E regione tropici. Medius autem ipſum in medio ſecat.
Haud facilè Mineruæ manibus edoctus aliquis,
Aliter competit volubiles orbes.
Taleſque & tantos omnes rotabiliter circumuoluens,
Sicut in ætheria regione obliquo coaptati circulo,
Ab aurora ad noctem impelluntur diebus omnibus.
Atque ij quidem oriunturque, & ex aduerſo infernè occi-
Omnes æquidiſtanter: vnus autem ipſorum eſt cuiuſuis (dũt
Ordinatim vtrinque deſcenſus aſcenſuſque.
Verùm obliquus orbis Oceani tantam pertranſit aquam,
Quantum à Capricorno aſcendente maximè
Cancrum ad aſcendendentem voluitur, quantum vbilibet
Exoriens continet, tantum certè alibi occidens.
**Quantum autem ocularis radij demetit viſus,*
Sexies tantundem nobis ſubtermeauerit, quæuis portio
Æqualis diuiſa duo circumſecat aſtra.
Animalem verò circulum cognomento dicunt.
In quo Cancer eſt, Leoque iuxta ipſum, & ſub eo
Virgo, atque prope eam Chelæ, & Scorpius ipſe.
Sagittariuſque, & Capricornus: at iuxta Capricornum
Aquarius, duo item ipſum Piſces conſtellant.
Hos autem poſt Aries, Taurusque iuxta hunc Didymique.
In quibus ſol fertur duodecim omnibus,
Totum annum deducens: etiam ei circa hunc eunti
Circulum augeſcunt omnes frugiferæ tempeſtates.
Huius item quantum concauum ſub Oceanum occidat,
Tantum ſupra terram fertur: omni autem in nocte
Sex ſemper occidunt duodenarij circuli,
Tot item oriuntur. Tantam autem ad longitudinem quali-
Nox ſemper protenſa eſt, quàm longi dimidiũ circuli (bet

* Quantum autẽ ocularis radij, &c.) vi ſualis linea à terra, hoc eſt cẽtro mũdi ad eiuſdẽ circũferẽtiã directa ſexties ſexangulariter in circũferentia habetur. Id autẽ cõmodè per circinum, quo circumferẽtiã ſcripſiſti eundẽ inuaria tũ per eandẽ ducendo monſtrab. Deinde ſingulas portiones in duas æquas ſecando habetur τὸ δωδεκατημόριον, hoc eſt, duodecim ſigna Zodiaci. Aratus vocat ſigna Zodiaci, μοίρας, τομὰς δυοδεκάδας, ἄστρα ζώδια.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΑΡΑΤΟΥ

ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς ἀείρεται ὑψόθι γαίης.
οὔκεν ἀπόβλητον δεδοκημένῳ ἤματος εἴη
μοιράων σκέπτεσθαι, ὅτ' ἀντέλλησιν ἑκάστη.
αἰεὶ γὰρ τάων γε μιῇ συνανέρχεται αὐτὸς
ἠέλιος. τὰς δ' ἄν γε περισκέψαιο μάλιστα
εἰς αὐτὰς ὁρόων. ἀτὰρ εἰ νεφέεσσι μέλαιναι
γίνοντ', ἢ ὄρεος κεκρυμμέναι ἀντέλλοιεν,
σήματ' ἐπερχομένοισιν ἀρηρότα ποιήσασθαι.
αὐτὸς δ' ἂν μάλα τοι κεράων ἑκάτερθε διδοίη
ὠκεανὸς, τά τε πολλὰ περιστρέφεται ἑοὶ αὐτῷ,
νειόθεν ὀππῆμος κείνων φορέησιν ἑκάστην,
οὔ οἱ ἀφαυρότατοι ὅτε καρκίνος ἀντέλλησιν
ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι περίκεινται,
τοὶ μὲν δύνοντες, τοὶ δ' ἐξ ἑτέρης ἀνιόντες.
δύνει μὲν στέφανος, δυόει δὲ κατὰ ῥάχιν ἰχθύς.
ἥμισυ μὲν κεν ἴδηαι μετήορον, ἥμισυ δ' ἤδη
ἐσχατιαὶ βάλλουσι κατερχομένου στεφάνοιο.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξόπιθεν τετραμμένος. ἄλλα μὲν οὔπω
γαστέρι νειαίρῃ. τὰ δ' ὑπέρτερα νυκτὶ φορεῖται.
τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους κατάγει μογερὸν ὀφιοῦχον
καρκίνος ἐκ γονάτων. κατάγει δ' ὄφιν αὐχένος ἐγγύς.
οὐδ' ἂν ἀρκτοφύλαξ εἴη πολὺς ἀμφοτέρωθεν,
μείων ἠμάτιος, τόδ' ἐπεὶ πλέον ἔννυχος ἤδη.
τέτρασι γὰρ μοίραις ἤδη κατιόντα βοώτην
ὠκεανὸς δέχεται. ὅδ' ἐπὴν φάεος κορέσηται,
βουλιτῷ δ' ἐπέχει πλεῖον δίχα νυκτὸς ἰούσης,
ἦμος ὅτ' ἠελίοιο κατερχομένοιο δύηται.
κεῖναί τοι καὶ νύκτες ἐποψὲ δύοντι λέγονται.
ὥς οἱ μὲν δυνοῦσιν. ὁδ' ἀντίος οὐδὲν ἀεικὴς,
ἀλλ' εὖ μὲν ζώνῃ, εὖ δ' ἀμφοτέροισι φαεινὸς
ὤμοις ὠρίων, ξίφεος γέμεν ἴφι πεποιθὼς,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Incipiente à nocte eleuatur ſupra terram.
Nec ſanè contemnendum obſeruanti diem fuerit
Partium conſiderare, quando oriatur qualibet:
Semper enim harum vni cooritur ipſe
Sol. Has verò deprehenderis maximè,
Eas intuens. verùm ſi nubibus obſcuræ
Fiant, vel monte occultatæ oriantur,
Indicia coorientibus idonea facito:
Ipſe autem aſſiduo tibi à cornibus vtrinque dare poterit
Oceanus. quæ multa circumuoluuntur ſibi ipſi,
Ab infero quum illarum voluat vnanquamque.
Haud ei omnino ignota, cum Cancer oriatur,
Aſtra vtrinque agitata circumiacent:
Hæc quidem occidentia, illa verò de oriente aſcendentia:
Occidit certè corona, occidit item ſecundum ſcapulam piſcis:
Dimidium quidem videris ſublime, dimidium verò iam
Extremitates ſubmittunt deſcendentis Coronæ:
Sed hic retrò verſus, ſecundum alias quidem partes nondum
Ventre extremo, ſecundum ſuperiores verò nocte fertur.
Quinetiã vſque in humeros deducit laborioſum Serpẽtariũ
Cancer à genubus: deducit autem ſerpentem ad collum vſque
Nec verò amplius Arctophylax fuerit multus vtrinque
**Minor diurnus, ad maius verò nocturnus iam:*
Quatuor enim partibus iam deſcendentem Bootem
Oceanus excipit. At hic cum luce ſatiatus ſit,
Veſpere item continet plus dimidio noctis labentis,
Tum quando ſole deſcendente occidat.
Ille etiam nocles ſerò occidenti dicuntur.
Sic hæc quidem occidunt. At oppoſitus haud illucidus,
Sed pulchrè quidẽ cingulo, pulchrè verò ambobus ſplẽdidus
Humeris Orion, enſe quidem fortiter fiſus,

**Minor diurnus.) Minor ſuprà, maior verò ſub hori Zõte. Bootes ingẽs ſignũ in ſeptentrione, lẽti⁹ ad occaſũ tẽdẽs quatuor ſignis Zodiaci, Chelis, Scorpio, Sagittario vel Capricorno cooccidit. Is quoq; ſoli occũbenti cõdeſcẽdẽs, vltra mediã noctẽ in occaſu moratur: nam quodlibet ſignũ Zodiaci duas horas occaſu ſuo abſolvit, tria verò ſex. Hic autẽ cum Capricorno quarto ſigno totus demum occũbit. Vnde noctes, in quib⁹ veſpere occidere incipit, ſerò occidenti dicũtur. quin Homerus ὀψὲ δύοντα eũdẽ appellat.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

πάντα φέρων ποταμὸν, χέρσος δ' ἐξίκετο πᾶσα.
ἐρχομένῳ δὲ λέοντι τὰ μὲν κατὰ πάντα φέρονται
καρκίνῳ ὅσσ' ἐδύοντο, καὶ αἰετός. αὐτὰρ ὄγε νὺξ
ἤμυσεν, ἄλλα μὲν ἤδη, ἀτὰρ γόνυ καὶ πόδα λαιὸν
οὔπω κυμαίνοντος ὑποσφρέει ὠκεανοῖο.
ἀντέλλει δ' ὕδρης κεφαλὴ, καρποῖό τε λαγώου·
καὶ πρόσθεν κύων, ὄπιστεροί τε πόδες κυνὸς αἰθομένοιο.
οὐ μὲν δὴν ὀλίγοις γαίης ὑπὸ νέατα βάλλει
παρθένος ἀντέλλουσα. λύρη τότε κυλλήνιος αἰὲν,
καὶ δελφὶς δύνουσι, καὶ εὐποίητος ὄϊστος.
ζυγὸν ἐν τοῖς ὄρνιθος πρόσθεν πέρας μέσφι παρ' αὐτὸν
οὐρὸν, καὶ ποταμοῖο παρηορίαν σκιόωσαν.
δύνει δ' ἰσοπλεὶς κεφαλὴ, δύνει δὲ καὶ αὐχήν.
ἀντέλλει δ' ὕδρη μὲν ὅπη πλέον ἄλλοτε παρ' αὐτὸν
κρητῆρα. φθάμενος δὲ κύων πόδας αἴνυται ἄλλους,
ἕλκων ἐξόπιθεν πρύμναν πολυτειρέος ἀργοῦς.
ἡ δὲ θέει γαίης ἰσὸν διχόωσα κατ' αὐτὸν,
παρθένος ἦμος ἅπασα προμάθεν ἄρτι γένηται.
ὑδρὸν δ' ἂν ἐπέρχομένην κηλαὶ καὶ λεπτὰ φάσσαι,
ἄφραστοι παρέοισιν. ἐπεὶ μέγα σῆμα βοώτης
ἀθρόος ἀντέλλει βεβολημένος ἀρκτούροιο.
ἀργὼ δ' ὑπὸ μάλα πᾶσα μετήορος ἔσσεται ἤδη,
ἀλλ' ὕδρης κέχυται γὰρ ὑπ' οὐρανῷ ἤλιθα πολλὴ,
οὐρῆς ἂν δέοιτο μόνον. δ' ὅπη κηλαὶ ἄγουσιν
δεινὸν ἐφεσπόμεναι ὀφιοῦχα. τῷ μὲν ἔπειτα
δεξιτερὴν κνήμην αὐτῆς ὅπη ὁμοιοῖδος ἄκρης
αἰεὶ γνύξ, αἰεὶ δὲ λύρη πεπτηότος,
ὅν τινα τῶτον ἀϊστὸν ὑπουρανίων εἰδώλων
ἀμφότερον δύνοντα, καὶ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντα,
πολλάκις αὐτοσυχεὶ πνεύμεθα, τῷ μὲν ἀρ' οἵη
κνήμη ζυγὸν κηλῆσι φαείνεται ἀμφοτέρῃσι.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Totum ferens fluuium, à cornu protenditur altero.
Orienti verò Leoni omnia quidem subterferuntur,
Cancro quæ occidebant: etiam Aquila. Verùm geniculatim
Sedens alias quidem partes iam, sed genu & pedem dextrũ
Nondum procelloso subteruoluit Oceano.
Oritur autem Hydræ caput, glaucúsque Lepus:
Et procyon, priores pedes Canis ardentis.
Nec certè pauca sidera terræ sub infima mittit
Virgo exoriens. Lyra tunc Cyllenæa,
Et Delphinus occidunt, & fabrefacta sagitta.
Cum quibus Cygni priores pennæ vsque ad ipsam
Caudam, & Fluuij extremitates occultantur.
Occidit item equinum caput, occidit etiam collum.
Oritur verò Hydra amplius vsque ad ipsum
Craterem, præueniens verò Canis pedes arripit alios,
Trahens à tergo puppim stellatæ Argus.
Hæc autẽ currit supraterram, malum dimidiata iuxta ipsum
Virgo quando vniuersa ab infero iam euaserit.
Nec fortè exorientes Chelæ, & tenuiter lucentes
Ignotæ præterierint: quoniam ingens sidus Bootes
Cumulatus oritur, interstinctus Arcturo,
Argo autem non planè tota sublimis erit modò,
Sed Hydra: fusa est enim in cœlo abundè multa:
Cauda indiguerit saltem. Chelæ item adducunt
Constanter innixum Serpẽtarium: ipsius quidem consequẽter
Dexteram tibiam vsque ad ipsum genu
Semper geniculantis, semper item Lyræ acclinati.
Quem eundem ignotum inter cœlestes imagines
Vtrobique occidentem, & ex altera parte ascendentem
Sæpe eadem nocte conspicimus. huius quidem sola
Tibia cum Chelis apparet ambabus:

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

αὐτὸς δ' ἐς κεφαλὴν ἔτι πȣ τετραμμένος, ἄλλῃ
σκορπίον ἀντέλλοντα μένει, καὶ ῥύτορα τόξȣ.
οἳ γὰρ μὲν φορέȣσιν, ὁ μὲν μέσον ἄλλά τε πάντα,
χεῖρα δὲ οἱ σκαιὴν κεφαλῇ θ' ἅμα τόξον ἀγινεῖ.
ἀλλ' ὁ μὲν ὡς τρίχα πάντα καταμελεῖστι φορεῖται.
ἥμισυ δὲ στεφάνοιο, καὶ αὐτὴν ἔσχατον ȣ̓ρὴν
κενταύρȣ, φορέȣσιν ἀνερχόμεναι ἔτι χηλαί,
τῆμος ἀποιχομένην κεφαλὴν μεταδύεται ἵππος,
καὶ προτέρȣ ὄρνιθος ἐφέλκεται ἔσχατος ȣ̓ρή.
δύνει δ' ἀνδρομέδης κεφαλή. τὸ δὲ οἱ μέγα δεῖγμα
κήτεος ἠερόεις ἐπάγει νότος. ἀντία δ' αὐτὸς
κηφεὺς ἐκ βορέω μεγάλῃ ἀνὰ χειρὶ κελεύων.
καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν τετραμμένον, ἄχρι παρ' αὐτὴν
δύνει. ἀτὰρ κηφεὺς κεφαλῇ καὶ χειρὶ καὶ ὤμῳ.
καμπαὶ δ' ἄν ποταμοῖο, καὶ αὐτίκ' ἐπερχομένοιο
σκορπίȣ, ἐμπίπτοιεν ἐϋῤῥόȣ ὠκεανοῖο.
ὃς καὶ ἐπερχόμενος φοβέει μέγαν ὠρίωνα.
ἄρτεμις ἱλήκοι, προτέρων λόγος, οἵ μιν ἔφαντο
ἑλκῆσαι πέπλοιο χίῳ, ὅτε θηρία πάντα
καρτερὸς ὠρίων στιβαρῇ ἐπέκοπτε κορύνῃ,
θήρης ἀρνύμενος κείνῳ χάριν οἰνοπίωνι.
ἡ δέ οἱ ἐξ αὐτῆς ἐπεθείνατο θηρίον ἄλλο
νήσου, ἀναῤῥήξασα μέσας ἑκάτερθε κολώνας
σκορπίον. ὃς ῥά μιν οὖτα καὶ ἔκτανε πολλὸν ἐόντα
πλειότερος προφανείς· ἐπεὶ ἄρτεμιν ἤκαχεν αὐτήν.
τȣ̓νεκα δὴ καί φασι περαιόθεν ἐρχομένοιο
σκορπίȣ, ὠρίωνα περὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν.
ȣ̓δὲ μὲν ἀνδρομέδης καὶ κήτεος ὅσσ' ἐλέλειπτο,
κείνȣ δ' ἀντέλλοντος ἀπευθέες. ἀλλ' ἄρα καί τοι
πανσυδίη φεύγουσιν. ὃ δὲ ζώνῃ τότε κηφεὺς
γαῖαν ἐπιξύει, τὰ μὲν εἰς κεφαλὴν μάλα πάντα

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ipſe verò in caput adhuc aliquò verſus, alia
Scorpium orientem manet, & tentorem arcus:
Hi nanq; ipſum ferũt: Scorpius quidẽ mediũ, aliáq; omnia:
Manũ verò ei lævam, ſimúlq; cum capite Arcus aduoluit.
Atq; is quidẽ ſic trifariã per omnia mẽbratim circũfertur.
Dimidium verò Coronæ, & ipſam extremam caudam
Centauri proferunt exorientes adhuc Chelæ.
Tunc poſt demerſum caput occidit Equus:
Et prioris auis attrahitur extrema cauda.
Occidit itẽ Andromedæ caput: atque ei magnum mõſtrum
Ceti turbidus immittit Auſter. è regione verò ipſe
Cepheus de ſeptentrione ingenti manu cohortans.
Atque Cetus quidem in dorſum verſus, vſque ad ipſum
Occidit. ſed Cepheus capite, & manu, & humero.
At curuaturæ Eridani, iamprimum exoriente
Scorpio, inciderint lateſſuum Oceanum,
Qui etiam exoriens terret magnum Orionem.
Diana æquè ferat, veterum ſermo, qui ipſum fabulati ſunt
Arripuiſſe peplo in Chio, quando feras omnes
Fortis Orion valida cædebat claua,
Venationis adminiſtrans illi gratiam Oenopioni:
Illa autem ex ipſa immiſit feram aliam
Inſula, diſſringens medios vtrinque colles,
Scorpiũ, qui quidẽ ipſum vulnerauit & occidit grãdẽ exi-
Maior præcellens: quoniam Dianam læſit ipſam. (ſtẽtem
Quare etiam aiunt ab imo veniente
Scorpio, Orionem ad terræ extrema fugere.
Neque quidẽ Andromedæ & Ceti quæcũque relicta ſunt
Illo exoriente, ignota: ſed etiam hæc
Glomeratim fugiunt. cingulo item tunc Cepheus
Terram adradit, quæ quidem ad caput ſunt planè omnia

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

βάπτων ὠκεανοῖο, τὰ δ' οὐ θέμις. ἀλλὰ τά γ' αὐταὶ
ἄρκτοι κωλύουσι πόδας καὶ γουῦα ἰξύος.
ἥδε καὶ αὐτὴ παιδὸς ἐπειγέται εἰδώλοιο
δειλὴ χαοσιέπεια. τὰ δ' οὐκέτι οἱ κτεάτ' οἶκον
φαίνεται οὐκ δίφροιο πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθεν.
ἀλλ' ἤγ' εἰς κεφαλὴν ἴσην δύετ' ἀρευτῆρι
μειρομένῃ γονάτων. ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἐκείνη
δωεῖδι καὶ πανόπτῃ μεγάλων ἄτερ ἰσώσασθαι.
ἡμὺ ἄρ' εἰς ἑτέρην φέρεται. τὰ δὲ νειόθι μᾶλλον
οὐρανὸς ἀντιφέρει, στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα,
ὕδρης τ' ἐχατίην, φορέεται δ' ὑπὸ κενταύροιο
σῶμά τε καὶ κεφαλήν, καὶ γηέων, ὃ ῥ' ἐνὶ χειρὶ
δεξιτερῇ κένταυρος ἔχει. τοὶ δ' αὖθι μύσται
τόξον ἐπαρχόμενον στερεοὶ πόδες ἵππότα φηρός.
τόξῳ καὶ σειρὴ ὄφιος καὶ σῶμ' ὄφιόχου
ἀντέλλει ὀπίοντι. χαρήματα δ' αὐτὸς ἀγινεῖ
σκορπίος ἀντέλλων. ἀνάγει δ' αὐτὰς ὀφιόχου
χεῖρας καὶ στερεὸν ὄφεος πολυείρεος αὐγήν.
τῷ γε μὲν οὐ γόνασιν. στὰς γὰρ τετραμμένος αἰεὶ
ἀντέλλει, τότε μὲν πρηΰτητος ἐξέρχεται ἄλλα,
γυιά τε καὶ ζώνη καὶ σφυρὰ πάντα καὶ ὦμοι
δεξιτερὴ σὺν χειρί. χαρὴ δ' ἑτέρης μετὰ χειρὸς
τόξῳ ἀνέρχονται καὶ τοξότῃ ἀντέλλοντι.
ζωὸν τοῖς ἑρμαίη τε λύρη, καὶ σφιθέος ἄγρις
κηφεὺς ἠδὲ παρελαύνεται ὠκεανοῖο.
ἥμισυ καὶ μεγάλοιο κυνὸς πᾶσαν ἀμαρυγὴν
δυώδεκα. καὶ πάντα κατέρχεται ἀείωρος.
πάντα γέμιλλα ἀπέλεσα διακοσμίοιο λαγῶ.
ἀλλ' οὐχὶ μοι ὀχωέλφοι, οὐδ' ὠλένη αὐξ
εὐῆρες ἀπορχονται. τὰ δὲ οἱ μεγάλῳ ἀνὰ χεῖρα
λάμπονται, καὶ οἱ μελέων ἀφ' ἑκάστου ἄλλων

Tingens

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Tingens Oceano, reliqua non licet. ſed hæc quidem ipſæ
Vrſæ prohibent, pedes, & genua, & lumbum
Sed & ipſa filiæ vrgetur ſimulacro
Miſera Caßiepia: verùm haud ei decorè
Apparent è ſella pedes, & manus deſuper:
Sed hæc in caput ſimilis occidit vrinatori,
Diuiſa à genubus: ſiquidem non poterat illa
Doridi & Panopæ magnis ſine malis conferri.
Hæc quidem in occaſum fertur: ſed illa ab imo magis
Cœlum affert, Coronæque ſecundos orbes,
Hydræque extremitatem: offertque Centauri
Corpúſque & caput, & beſtiolam, quam in manu
Dextra Centaurus habet. at illic expectant
Arcum ſuborientem priores pedes inequitantis gigantis
Cum Arcu etiam ſpira ſerpentis, & corpus Serpentarij
Oritur aſcendente, capita autem ipſe agitat
Scorpius exoriens: reducit autem ipſas Serpentarij
Manus, atque priorem ſerpentis conſtellati fulgorem.
Ipſius quidem Engonaſi (ſiquidem obuerſus ſemper
Oritur) tunc ſanè ab imo egrediuntur alia,
Membráque, & cingulus, & pectora tota, & humeri,
Dextra cum manu: ſed caput altera cum manu
Sub arcu aſcendunt & Sagittario exoriente.
Cum quibus mercurialiſqæe Lyra, & ad pectus vſque
Cepheus ab eo agitatur Oceano.
Tum etiam magni Canis omnes micantiæ
Occidunt, & omnes partes deſcendunt Orionis:
Omnes quidem mutilæ impetiti Leporis,
At non Aurigæ Hædi, neque Olenia capra
Statim decedunt, quæ ei magnam per manum
Lucent, atque ei à membris diſcreta ſunt aliis,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

κινῆσαι χειμῶνας, ὅτ' ἠελίῳ συνίωσιν.
ἀλλὰ τὰ μὲν κεφαλήν τε καὶ ἄλλην χεῖρα καὶ ἰξὺν
αἰγόκερως ἀνιὼν κατάγει, τὰ δὲ νείατα πάντα
αὐτῷ τοξευτῆρι κατέρχεται. οὐδέ τι περσεὺς,
οὐδέ τι ἄκρα κόρυμβα μένει πολυτειρέος ἀργοῦς.
ἀλλ' ἤτοι περσεὺς μὲν ἄτερ γουνός τε ποδός τε
δεξιτεροῦ, δύεται· πρύμνης δ' ὅσον ἐς περιαγήν.
αὐτὴ δ' αἰγοκερῆϊ κατέχεται ἀντέλλοντι.
ἦμος καὶ προκύων δύεται. τὰ δ' ἀνέρχεται ἄλλα,
ὄρνις τ', αἰητός τε, τά τε πτερόεντος οἴστοῦ
τείρεα, καὶ νοτίου θυτηρίου ἱερὸς ὕδρη.
ἵππος δ' ὑδροχόοιο νέον περιτελλομένοιο
ποσσί τε καὶ κεφαλῇ ἀνελίσσεται. ἀντία δ' ἵππου
ἐξ οὐρῆς κένταυρον ἐφέλκεται ἀστερίη νύξ.
ἀλλ' οὔ δ' οἱ δύναται κεφαλὴν, οὐδ' εὐρέας ὤμους
αὐτῷ σὺν θώρηκι χαδεῖν. ἀλλ' αἴθοπος ὕδρης
αὐχενίην κατάγει σπείρην, καὶ πάντα μέτωπα.
ἠδὲ καὶ ἐξόπιθεν πολλὴ μένει. ἀλλ' ἄρα καὶ τὴν
αὐτῷ κενταύρῳ. ὁπότ' ἰχθύες ἀντέλλωσιν,
ἀθρόον ἐμφέρεται. ὅδ' ἐπ' ἰχθύσιν ἔρχεται ἰχθῦς
αὐτῷ κυανέῳ ὑποκείμενος αἰγοκερῆϊ,
οὔτι γ' ἄδην, ὀλίγον δὲ δυοδεκάδα μένει ἄλλην.
οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες καὶ γοῦνα καὶ ὦμοι
ἀνδρομέδης δίχα πάντα. τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω
τείνεται ὠκεανοῖο, νέον ὁπότε προγένωνται
ἰχθύες ἀμφότεροι. τὰ μὲν οἱ κατὰ δεξιὰ χειρὸς
αὐτοὶ ἐφέλκονται. τὰ δ' ἀριστερὰ νειόθεν ἕλκει
κριὸς ἀνερχόμενος. τοῦ καὶ περιτελλομένοιο
ἑσπερόθεν κεν ἴδοιο θυτήριον, αὐτὰρ ἐν ἄλλῃ
περσέος ἀντέλλοντος ὅσον κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
αὐτὴ δὲ ζώνη καί κ' ἀμφήριστα πέλοιτο

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ad commouendum tempeſtates, quando ſoli cooriantur.
Sed hæc quidem capútque, & aliam manum & lumbum
Capricornus aſcendens deducit, infima verò omnia
Sub ipſo Sagittario occidunt. Neque amplius Perſeus
Neque ſumma roſtra manent ſtellatæ Argus:
Sed Perſeus quidem (præter genúque pedémque
Dextrum) occidit: ipſius puppis verò quantum ad circũactũ
Ipſa autem ſub Capricorno deſcendit oriente.
Tum quoque minor Canis occidit. Sed oriuntur alia,
Olor, Aquiláque, alatæque ſagittæ,
Aſtra, & auſtrinæ Aræ ſacra Hydra
Equus autem Aquario recenter exoriente,
Pedibúſque & capite ſurſum voluitur: è regione autẽ Equi
A cauda Centaurum attrahit ſiderea nox:
Sed non ei poteſt caput, neque latos humeros
Ipſo cum thorace vorare, at rutilæ Hydræ
Collarem ſubducit ſpiram, & omnem frontem:
Hæc autem à poſterioribus multa manet: ſed etiam hanc
Cum ipſo Centauro, quando Piſces oriantur,
Cumulatim infert. At ſub Piſcibus oritur Piſcis
Ipſo obſcuro ſubiectus Capricorno:
Haud quidem plenè: parumper enim ſignum expectat aliud
Sic etiam laſſæ manus, & genua, & humeri
Andromedæ dimidiatim omnia, hæc quidẽ antè, alia uerò
Pertingunt ex Oceano, primùm quando prodeunt (poſt
Piſces ambo: dexteram quidem ei manum
Piſces attrahunt: at ſiniſtram ab imo trahit
Aries aſcendens. Quo etiam oriente,
Ab occaſu conſpexeris Aram: cæterùm in altera parte
Perſei orientis tantum caput & humeros.
Ipſe autem cingulus etiam ambiguum fuerit

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἢ κριῷ λήγοντι φαείνεται, ἢ ἐπὶ ταύρῳ,
ὧν τῷ πανσυδίη ἀνελίσσεται. οὐδ' ὅγε ταύρου
λείπεται ἀντέλλοντος, ἐπεὶ μάλα οἱ συναρηγὼς
ἡνίοχος φέρεται. μοίρῃ γέμεν οὐκ ἐπὶ ταύτῃ
ἀθρόος ἀντέλλει. δίδυμοι δέ μιν οὖλον ἄγουσιν.
ἀλλ' ἔριφοι λαιοῦ τε θέναρ ποδὸς αἰγὶ σὺν αὐτῇ
ταύρῳ συμφορέονται, ὅτε λοφιή τε καὶ οὐρὴ
κήτεος αἰθερίοιο περαιόθεν ἀντέλλωσι.
δυνεῖ δ' ἀρκτοφύλαξ ἤδη πρώτῃ τότε μοίρῃ,
τάων, αἱ πίσυρες μὲν ἄτερ χειρὸς κατάγουσι
λαιῆς. ἡ δ' αὐτοῦ μεγάλη ὑποτέλλεται ἄρκτος.
ἀμφότεροί τε πόδες κατεδυομένου ὀφιούχου
μέσφ' αὐτῶν γονάτων διδύμοις ἐπὶ σῆμα τετύχθω
ἐξ ἑτέρη ἀνιοῦσι. τότ' οὐκέτι κήτεος οὐδὲν
ἕλκεται ἀμφοτέρωθεν, ὅλον δέ μιν ὄψεαι ἤδη.
ἤδη καὶ ποταμοῦ πρώτης ἁλὸς ἐξανιοῦσαν
καμπὴν ἐν καθαρῷ πελάγει σκέψαιτό κε ναύτης,
αὐτὸν ἐπ' ὠρίωνα μένων, εἴ οἱ πόθι σῆμα
ἢ νυκτὸς μέτρον γ' ἠὲ πλόου ἀγγείλειε.
πάντῃ γὰρ τάγε πολλὰ θεοὶ ἄνδρεσσι λέγουσι
οὐχ ὁράας, ὀλίγα μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη
ἑσπερόθεν φαίνηται, ἀεξομένοιο διδάσκει
μηνός, ὅτε πρώτη ἀποκίδναται αὐτόθεν αὐγὴ,
ὅσον ἐπισκιάειν, ἐπὶ τέτρατον ἦμαρ ἰοῦσα,
ὀκτὼ δ' ἐν διχάτι, διχόμηνα δὲ παντὶ προσώπῳ,
αἰεὶ δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρακλίνουσα μέτωπα
εἴρῃ ὁποσταίη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς;
ἄκρα γε μὴν νυκτῶν κεῖναι δυοκαίδεκα μοῖραι
ἄρκιαι ἐξειπεῖν, τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτόν.
ὥρη μὲν τ' ἀρόσαι νειοὺς, ὥρη δὲ φυτεῦσαι.
ἐκ διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

An sub Ariete desinente luceat, an sub Tauro:
Cum quo cumulatim aduoluitur, nec item Tauro
Linquitur oriente, quoniam valde ei coniunctus
Auriga fertur: signo tamen haud sub illo
Plenus oritur, Gemini autem ipsum totum proferunt.
At Hœdi, sinistrique planta pedis, Capra cum ipsa
Tauro cooriuntur, quando dorsumque & cauda
Ceti cœlestis ab imo oriantur
Occidit autem Arctophylax iam primo tunc signo,
Quorum quatuor quidem prater manum deducunt
Lauam, sed sub ipso magna oritur Vrsa.
At ambo pedes occidentis Serpentarij
Vsque ad ipsa genua Geminis in signum sunto
Ab altera parte orientibus. Tunc non amplius Ceti quicquã
Voluitur vtrinque, totum verò ipsum videbis iam
Iam quoque fluuij primo mari egredientem
Curuaturam, in sereno pelago conspexerit nauta,
Ipsum Orionem expectans, sicubi ei signum
Vel noctis mensuram, vel nauigationis nunciare possit.
Vbique enim istiusmodi multa dij hominibus prædicant.
Non vides, modica quidem quando cornibus Luna
Ab occasu appareat, quòd inchoantem significat
Mensem. quando prima spargatur inde lux,
Sic vt vmbram creet, quod ad quartum diem tendit,
Octauum in dimidietatibus, medium mẽsem plena facie,
Semper autem alias atque alias declinans frontes
Dicat quota mensis oriatur aurora?
Terminos sanè noctium illa duodecim signa
Sufficientia sunt indicare, quæ item longum in annum.
Tempus quidem arandi nouales, tempus quoque plantandi.
E Ioue iam omnia ostensa vbiuis sunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

καὶ μὲν τις καὶ νηῒ πολυκλύστου χειμῶνος
ἐφράσατ', ἢ δενιοῦ μεμνημένος ἀρκτούροιο,
ἢ ἑτέων ἄλλων, οἵτ' ὠκεανοῦ ἀρύονται
ἀστέρες ἀμφιλύκης, οἵ τε πρώτης ἔτι νυκτός.
ἤτοι γὰρ τοὺς πάντας ἀμείβεται εἰς ἐνιαυτὸν
ἠέλιος, μέγαν ὄγμον ἐλαύνων. ἄλλοτε δ' ἄλλῳ
ἐμπελάσει, τοτὲ μὲν τ' ἀνιὼν, τοτὲ δ' αὐτίκα δύνων,
ἄλλος δ' ἀλλοίην ἀστὴρ ἐπιδέρκεται ἠώ.
γινώσκεις τάδε καὶ σύ. τὰ γὰρ συναείδεται ἤδη
ἐννεακαίδεκα κύκλα φαεινοῦ ἠελίοιο,
ὅσσατ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἔσχατον ὠρίωνα
νὺξ ἐπιδινεῖται, κύνατε θρασὺν ὠρίωνος.
οἵτε ποσειδάωνος ὁρώμενοι ἢ διὸς αὐτοῦ
ἀστέρες ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσι.
τῷ κείνων πεπόνησο. μέλει δέ τοι, εἴ ποτε νηῒ
πιστεύεις, εὑρεῖν ὅσα που κεχρημένα κεῖται
σήματα χειμερίοις ἀνέμοις, ἢ λαίλαπι πόντου.
μόχθος μὲν τ' ὀλίγος, τὸ δὲ μυρίον αὐτίκ' ὄνεια
γίνετ' ἐπιφροσύνης αἰεὶ πεφυλαγμένῳ ἀνδρί.
αὐτὸς μὲν τὰ πρῶτα σαώτερος, εὖ δὲ καὶ ἄλλον
παρειπὼν ὤνησεν, ὅτ' ἐγγύθεν ὤρορε χειμών.
πολλάκι γὰρ καί τίς τε γαληναίῃ ὑπὸ νυκτὶ
νῆα περιστέλλει πεφοβημένος ἦρι θαλάσσης.
ἄλλο τε μὲν τρίτον ἦμαρ ἐπιτρέχει, ἄλλοτε πέμπτον.
ἄλλο τε δ' ἀπρόφατον κακὸν ἵκετον. πάντα γὰρ οὔπω
ἐκ διὸς ἄνθρωποι γινώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ
κέκρυπται, τῶν αἴκε θέλῃ, καὶ ἐς αὐτίκα δώσει
ζεύς. ὁ γὰρ οὖν γενεὴν ἀνδρῶν ἀναφανδὸν ὀφέλλει,
πάντοθεν εἰδόμενος, πάντη δ' ὅγε σήματα φαίνων.
ἄλλα δέ που ἐρέει, ἤπου διχόωσα σελήνη
πλήθουσ' ἀμφοτέρωθεν, ἢ αὐτίκα πεπληθυῖα.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Etenim quiſpiam naui pluuioſam tempeſtatem
Animaduertit, vel vehementis memor Arcturi,
Vel quarundam aliarum, quæ ab Oceano tolluntur
Stellæ diluculo, quæque prima adhuc nocte,
Siquidem illas omnes tranſit per annum
Sol longuam orbitam ductans, aliàs autem aliam
Accedet, nunc quidem oriens, nunc verò vicißim occidens:
Alia item aliam ſtella inſpicit auroram.
*Cognoſcis hæc & tu: *concinunt enim iam*
Nouem & decem circuli lucidi ſolis.
Quotquot etiam à Zona ad extremum Orionem
Nox obuoluit, Canémque audacem Orionis.
**Etiam Neptuni conſpectæ, aut Iouis ipſius*
Stellæ, hominibus euentus ſignificant.
Idcirco illis operamda. Curæ item ſit tibi, ſi quando naui
Te credis, deprehendere quæcunque debita ponuntur
Signa hybernis ventis, aut turbini maris.
Labor quidem paruus, ingens verò mox commoditas
Fit diligentiæ ſemper cauto viro:
Ipſe quidem primum tutior, propè verò & alium
Admonens iuuat, quando mox irruat tempeſtas.
Sæpe enim vel quiſpiam ſerena ſub nocte
Nauem ſubducit, metuens manè pelagus.
Aliàs quidem ad tertium diem durat, aliàs quintum:
Quandoque improuiſum malum ſubit. Omnia enim nondũ
E Ioue mortales dedicimus, verùm adhuc multa
Occulta ſunt: quorum aliqua cùm libuerit, etiam in poſterũ
Iupiter: hic enim genus hominum apperte iuuat, (dabit
Vndique conſpectus: paſſim verò hic ſigna oſtendens,
Quædam autem indicat, vel alicubi dimidiata luna
Augeſcens vtrinque, vel iam aucta:

* *Concinunt enim iã.*) Refert Arati Cõmentator, iſtis tẽporib⁹ aſtronomos tabulas publicè in vrbibus ſuſpẽdiſſe, quibus vſque ad 19. annũ durãtibus, quatuor anni partiũ initia & fines, pluuias & ventos, aliáq; ad vitã conducẽtia monſtrabãt. Præterea ſingulares obſeruatione vſos circa Orionem & Canem.

* *Etiã Neptuni conſtellæ, &c.*) Neptuni ſtellæ, quæ ſuo ortu vel occaſu tẽpeſtatẽ ſerenitatémue nunciant: Iouis, quæ agrorum culturã.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἄλλα δ' ἀνερχόμενος, τότε δ' ἄκρῃ νυκτὶ κελεύων
ἠέλιος. τὰ δέ τοι καὶ ἀπ' ἄλλων ἔσσεται ἄλλα
σήματα καὶ περὶ νυκτὶ καὶ ἤματι ποιήσασθαι.
σκέπτεο δὲ πρῶτον κεράων ἑκάτερθε σελήνην.
ἄλλοτε γὰρ τ' ἄλλη μιν ἐπιγράφει ἕσπερος αἴγλη,
ἄλλοτε δ' ἄλλοιαι μορφαὶ κερόωσι σελήνην
εὐθὺς ἀεξομένην, αἱ μὲν τρίτῃ, αἱ δὲ τετάρτῃ,
τάων καὶ περὶ μηνὸς ἐφεσταότος κε πύθοιο.
λεπτὴ μὲν καθαρή τε περιτρίτον ἦμαρ ἐοῦσα,
εὔδιός κ' εἴη, λεπτὴ δὲ, καὶ εὖ μάλ' ἐρευθὴς,
πνευματίη. παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι κεραίαις
τέτρατον ἐκ τριτάτοιο φόως ἀμένηνον ἔχουσα,
ἢ νότῳ ἀμβλύνεται, ἢ ὕδατος ἐγγὺς ἐόντος.
εἰ δέ κ' ἐπ' ἀμφοτέρων κεράων, τρίτον ἦμαρ ἄγουσα,
μήτε τι νευστάζοι, μήθ' ὑπτιόωσα φαείνοι,
ἀλλ' ὀρθαὶ ἑκάτερθε περιγνάμπτωσι κεραῖαι,
ἑσπέριοί κ' ἄνεμοι κείνην μετὰ νύκτα φέροιντο.
εἰ δ' αὔτως ὀρθὴ καὶ τέτρατον ἦμαρ ἀγινοῖ,
ἤτ' ἂν χειμῶνος συναγειρομένοιο διδάσκει.
εἰ δέ κεν οἱ κεράων τὸ μετήορον εὖ ἐπινεύοι,
δειδέχθαι βορέω ὅτε δ' ὑπτιάῃσι νότοιο.
αὐτὰρ ἔπην τριτόωσαν ὅλος περὶ κύκλος ἑλίσσοι
πάντῃ ἐρευθομένος, μάλα κεν τότε χείμερος εἴη.
μείζονι δ' ἂν χειμῶνι πυρώτερα φοινίσσοιτο.
σκέπτεο δ' ἐς πληθύν τε, καὶ ἀμφότερον διχόωσαν,
ἢ μὲν ἀεξομένην, ἠδ' ἐς κέρας αὖθις ἰοῦσαν,
καί οἱ ἐπὶ χροιῇ τεκμαίρεο μηνὸς ἑκάστου.
πάντῃ γὰρ καθαρὴ, καὶ μάλ' εὔδια τεκμήραιο.
πάντα δ' ἐρευθομένη, δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους,
ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένη, δοκέειν ὑετοῖο.
σήματα δ' οὔτ' ἄρα πᾶσιν ἐπ' ἤμασι πάντα τέτυκτ',

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Quædam item exoriens, tum verò ſumma nocte indicans
Sol: ſed etiam ab aliis licebit alia
Signa & per noctem & diem facere.
Obſerua autem primùm à cornibus vtrinque lunam.
Aliàs enim alio ipſam depingit veſperus ſplendore.
Aliàs verò aliæ facies miſcent lunam
Primùm creſcentem, hæ quidem tertio, illæ verò quarto:
Quibus & de menſe inſtante perquirere poteris.
Rara quidem puráque circa tertium diem exiſtens,
Serena fuerit: rara verò & probè admodum rubens,
Ventoſa: craſſa autem & obtuſis cornibus,
Quartum à tertio lumen debile habens.
At Auſtro hebetatur, aut pluuia propè exiſtente.
Sin autem in ambobus cornibus tertium diem agens,
Neque nutet, neque reſupina luceat,
Sed recta vtrinque inclinent cornua,
Occidentales venti illam poſt noctem agitarentur.
At ſi eodem modo recta, & quartum diem agat,
Certè pluuiam collectam indicat.
Si autem ei cornuum ſuperius aptè nutet,
Expecta Boream: cùm verò reſupinet, Auſtrum.
Verùm quando triduanam totus orbis circumambiat
Vndique rubens valde tunc tempeſtas fuerit:
Maiore autem tempeſtate rubentius colorari ſolet.
Aſpice item ad plenámque, & vtrinque dimidiatam,
Tum creſcentem, tum ad cornu rurſus euntem,
Atque eius ex colore ſigna capeſce menſis cuiuſuis:
Omnino enim pura cùm ſit, ſerenitatem obſeruato:
Omnino verò rubens, conticito venti meatus:
Aliàs aliter nigricans, conticito pluuiam.
Signa autem non omnibus diebus omnia eueniunt;

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἀλλ᾽ ὅσα μὴν τριτάτη τεταρταίη τε πέλητον,
μέσφα διχομηνίης, διχάδος χέρσης, ἀρχεῖς ἐσ αὐτιὼ
σημαίνει διχόμηνον, ἀτὰρ πάλιν ἐς διχόμηνις
ἐς διχάδα φθινάβοιο. ἔχεται δέ οἱ αὐτίκα τερσὰς
μηνὸς ὑποχόμβης, τῇ δὲ τριτάτῃ ἀπιόντος.
εἰ δέ κέ μιν ἅμα πᾶσαν ἀλωὰ κυκλώσονται
ἢ τρεῖς, ἢὲ δύω ἅμα κεἰμένω, ἢὲ μί᾽ οἴῃ,
τῇ μὲν ἴῃ, ἀνέμοιο γαλίνυσίς τε δοκεύειν,
ῥηγνυμένη ἀνέμοιο, μαραινομένη δὲ γαλήνης.
ταὶ δύο δ᾽ ἂν χειμῶνι ἅμα τρομέοιτο σελήνη,
μείζονα δ᾽ ἂν χάμῶνα φέροι τριέλικτος ἀλωή.
καὶ μᾶλλον μελανεύσα, καὶ εἰ ῥηγνύατο μᾶλλον.
καὶ τὰ μὲν οὕτω πὴ μηνὶ σελήνης τε πυθοίο.
ἠελίοιο δέ τοι μελέτω ἐκ τέρθεν ἰόντος,
ἠελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται
ἀμφότερον δύνοντι, καὶ οὐ πρὸ τοῦ ἀνιόντι.
μή οἱ ποικίλλοιτο νέον βάλλοντος ἀρούρας
κύκλος, ὅτ᾽ εὐδίῃ κεχαραγμένος ἤματος εἴπῃ,
μὴ δέπας σῆμα λέροι, μαίνοιτο δὲ λιτὸς ἁπάντῃ.
εἰ δ᾽ αὖτως καθαρὸν μὲν ἔχοι βολίσιος ὥρη,
δύνοι δ᾽ ἀνέφελος μαλακὴν ὑποδείελος αὐγήν,
καὶ μὴν ἐπιχομένης ποδὸς ἔσθ᾽ ὑπεύδιος εἰπεῖν.
ἀλλ᾽ οὐχ ὅπποτε κοῖλος ἐειδόμενος πρὸς ἑτέλλοι,
οὐδ᾽ ὁπότ᾽ ἀκτίνων ἀμυδὸν νότον, αἱ δὲ βορῆα
σχιζόμεναι βάλλωσι, τὰ δ᾽ αὖ πρὸς μέσσα φαείνῃ,
ἀλλά που ἢ ὑετοῖο διέρχεαι ἢ ἀνέμοιο.
σκέπτεο δ᾽, εἰ καί τοι αὐγὰ ὑπείρεν ἂν ἠελίοιο,
αὐτὸν ἐς ἠέλιον. τῶ γὰρ σορπιὰ καὶ ἀείσαι.
εἴ τί που ἢ καὶ ἔρευθος ὑπιστέχει, οἷά τε πολλὰ
ἑλικομένων νεφέων ἐρυθραίνεται ἄλλοθεν ἄλλα,
ἢ εἴ που μελανεῖ, καί σοι τὰ μὲν ὕδατος ἔσται

Sed quæ quidem tertio quartóque fuerint,
Vſque ad dimidiatam, à dimidiata quidem vſque ad ipſam
Significant ſemimenſtruam: atque rurſus è ſemimenſtrua,
Ad dimidiatam decreſcentẽ: habetur verò eius mox quarta
Menſis decedentis, poſt hanc autem tertia abeuntis:
Sin autem ipſam totam circi ambiant
Aut tres, aut duo circumiacentes, aut vnus ſolus:
Per vnum quidem ventum, ſerenitatémque obſerua,
Per ſciſſum ventum, marceſcentem verò, ſerenitatem.
Duo autem tempeſtate ambierint lunam:
Maiorem verò tempeſtatem afferre ſolet triplicatus circus,
Tum magis nigricans, tum ſi frangatur magis.
Atque hæc quidem in menſe lunáque deprehenderis.
Solis item tibi cura ſit vtrinque cuntis:
Soli etiam magis nota ſigna ponuntur
Vtrobique, occidenti, & ex imo aſcendenti:
Ne eius varietur primùm tangentis arua
Circulus, quando ſereni indigus diei fueris:
Neque aliquam notam ferat, ſed appareat vnicolor vbique.
Si item planè purum ipſum habeat veſpertinum tempus,
Occumbátque innubilus, blando poſt meridianus fulgore,
Equidem ſubſequente aurora adhuc ſerenus fuerit:
At non, quando cauus apparens exoriatur,
Neque quando ex radiis quidam Auſtrum, quidam Boreã
Sciſſi tangant, media autem lucida ſint
Sed tum vel pluuiam oſtendit, vel ventum
Aſpice autem, ſi etiam ſubeant radij ſolis
Ipſum in ſolem: huius enim obſeruationes optimæ ſunt,
Si quando vel rubor incidit, vt ſæpe
Attractis nubibus rubeſcit alicunde aliter,
Aut ſi quando nigreſcet: & tibi hæc quidem pluuia ſunt:

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

σήματα μέλλοντος. τὰ δ' ἐρευθέα πάντ' ἀνέμοιο.
εἴγε μὲν ἀμφοτέροις ἄμυδις κεχρωσμένος εἴη,
καί κεν ὕδωρ φορέοι, καὶ ὑπηνέμιος τανύοιτο.
εἰ δέ οἱ ἀνιόντος, ἢ αὐτίκα δυομένοιο
ἀκτῖνες Cυνίωσι, καὶ ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσι,
ἤποτε καὶ νεφέων πεπιεσμένος, ἢ ὅτ' ἐς ἠῶ
ἔρχηται πρὰ νυκτὸς, ἢ ἐξ ἰοῦς ἐπὶ νύκτα,
ὕδατί κεν κατιόντι πρατρέχει ἤματα κεῖνα.
μὴ δ' ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη πάρος ἀντέλλησι.
τὴν δὲ μετ' ἀκτίνων κεχρωσμένος αὐτὸς ἀερθῇ,
ἀμνηστεῖν ὑετοῖο. πολὺς δ' ὅτε οἱ περὶ κύκλος
οἷον τηκομένῳ ἐναλίγκιος εὐρύνηται
πρῶτον ἀνερχομένοιο, καὶ ἄψ' ἐπὶ μεῖον ἴησι,
εὐδίος κε φέροιτο. καὶ εἴ ποτε χείματος ὥρη
ὠχρῆσῃ κατιών. ἀπὰρ ὕδατος ἡμερινοῖο
γινομένου κατόπισθε περὶ νέφεα σκοπέεσθαι,
καὶ δὴ δυομένου τεταμμένος ἠελίοιο,
ἣν μὲν ὑποσκιάησι μελαινομένη εἰκυῖα
ἠέλιον νεφέλη, τὰ δ' ἀφί μιν ἔνθα καὶ ἔνθα
ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑλισσόμεναι διχόωνται,
ἦτ' ἂν ἔτ' εἰς ἠῶ σκέπαος κεχρημένος εἴης.
εἰδ' ὁ μὲν ἀνέφελος βάπτοι ῥόου ἑσπερίοιο.
ταὶ δὲ κατερχομένου νεφέλαι καὶ οἰχομένοιο.
πλησίον ἑστήκωσιν ἐρευθέες, οὔ σε μάλα χρὴ
αὔριον οὐδ' ἐπινυκτὶ περιτρομήειν ὑετοῖο.
ἀλλ' ὁπότ' ἠελίοιο μαραινομένῃσιν ὁμοῖαι
ἐξαπίνης ἀκτῖνες ἀπ' οὐρανόθεν τανύονται,
οἷον ἀμαλδύνονται ὅτε σκιάησι κατ' ἰθὺ
ἱσταμένη γαίης τε καὶ ἠελίοιο σηλήνη,
οὐδ' ὅτε οἱ ἐπέχοντι φανήμεναι ἠῶθι πρὸ
φαίνονται νεφέλαι ὑπερευθέες ἄλλοθεν ἄλλη,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Signa futuræ, rubea verò omnia venti.
Porrò si ambobus simul coloratus fuerit,
Et sanè pluuiam ferret, & ventis obnoxius panderetur.
Si verò eius orientis, aut vicissim occidentis
Radij coëant, & circa vnum locum crassescant,
Aut quandóque nubibus pressus, vel cùm ad auroram
Veniat à nocte, vel ab aurora ad noctem,
Pluuiis delabentibus peraguntur dies illi.
Nec item, cum ei modica nubes præoriatur,
Hanc verò post radiis variatus ipse eleuatus fuerit,
Immemor esto pluuiæ. Magnus autem cùm eius circùm orbis
Ferè flaccescenti similis dilatetur
Primùm exorientis, & mox decrescat,
Serenus sanè agatur: etiam si quando pluuiæ tempore
Palluerit occumbens. At pluuia diurna
Facta, postea nubes circumspicito:
Atque occidentem conuersus ad solem,
Si quidem obscuret nigricanti similis
Solem nubes, circum ipsam autem hinc inde
Radij interuoluti findantur,
Certè adhuc in auroram operimento indigus esses.
At si hic quidem innubilus se submergat fluxu vespero,
Descendenti verò nubes & abeunti
Vicinè existant rubicundæ, haud te valde oportet
Cras, neque per noctem timere de pluuia.
Verùm quando solis marcescentibus similes
Extemplò radij à cœlo protenduntur
(Sicut euanescunt quando obumbret ex directo
Stans terræque & solis luna)
Neque quando ei morantt lucere ante auroram,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἄρ ῥαυτοι γίνονται ἐπ' ἤματι κείνῳ ἄρουραι,
μὴ δ' αὔτως ἔτ' ἐόντι πέρην, ὁπότε προταθεῖσαι
ἀκτῖνες φαίνονται ἐπίσκιοι ἠῶθι πρὸ,
ὕδατος ἢ ἀνέμοιο κατοισομένου λελαθέσθαι.
ἀλλ' εἰ μὲν κεῖναι μᾶλλον κνέφαος φορέοιντο
ἀκτῖνες, μᾶλλόν κεν ἐφ' ὕδατι σημαίνοιεν.
εἰ δ' ὀλίγος τανύοιτο περὶ δνόφος ἀκτίνεσσιν,
οἷόν που μαλακαὶ νεφέλαι μορέουσι μάλιστα,
ἦτ' ἂν ἐπερχομένοιο περιδνοφέοιντ' ἀνέμοιο.
οὐδέ μὲν ἠελίου σχεδόθεν μελανεῦσαι ἁλωαὶ,
εὔδοηι, ἀσσότεραι δὲ καὶ ἀστεμφὲς μελανεῦσα,
μᾶλλον χειμέριαι, δύο δ' ἂν χαλεπώτεραί εἰσι.
σκέπτεο δ' ἢ ἀνιόντος ἢ αὐτίκα δυομένοιο,
εἴπου οἱ νεφέων, τὰ παρήλια κικλήσκονται,
ἢ νότου ἠὲ βορῆος ἐρευθέται, ἢ ἑκάτερθεν.
μὴ δ' οὕτω σκοπιὴν ταύτην ἀμενηνὰ φυλάσσειν.
οὐ γὰρ ὅτ' ἀμφοτέρωθεν ὁμοῦ περὶ μέσσον ἔχωσιν
ἠέλιον κεῖναι νεφέλαι, σχεδὸν ὀκεανοῖο.
γίγνεται ἀμβολίη διόθεν χειμῶνος ἰόντος.
εἴ γε μὲν ἐκ βορέαο μί' οἴη φοινίσσοιτο,
ἐκ βορέῳ πνοιάς κε φέροι, νοτίη δὲ, νότοιο.
ἢ καί που ῥαθάμιγγες ἐπιστοχόωσ', ὑετοῖο.
ἑσπερίοις καὶ μᾶλλον ἀληθέα τεκμήραιο.
ἑσπερόθεν γὰρ ὁμῶς σημαίνεται ἐμμενὲς αἰεί.
σκέπτεο καὶ φάτνην, ἢ μέντ' ὀλίγῃ ἐοικυῖα
ἀχλύϊ, βορραίη ὑπὸ καρκίνῳ ἠγηλάζει,
ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ φαεινόμενοι φορέονται
ἀστέρες, οὔτέ τι πολλὸν ἀπήοροι, οὔτε μάλ' ἐγγὺς,
ἀλλ' ὅσον τε μάλιστα πυγούσιον οἴησασθαι.
εἷς μὲν βορρείαο, νότῳ δ' ἐπιέρχεται ἄλλος.
καί τοι μὲν καλέονται ὄνοι. μέσση δέ τε φάτνη.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Apparent nubes ſubrubeæ, alibi alia,
Arida fiunt in die, illo arua.
Neque pari modo adhuc exiſtenti infernè, quando prætenſi
Radij apparent obſcuri ante auroram,
Pluuiæ aut venti irruituri obliuiſcere.
Porrò ſi illi magis caligine inuoluantur
Radij, magis certè de pluuia monerent.
Sin autem modica extendatur caligo circum radios,
Qualem nonnunquam teneræ nubes ferunt maximè,
Certè aduenient obtenebrari ſolent vento.
Neque quidem prope ſolem nigreſcentes coronæ,
Sereni: viciniores verò & impenſe nigreſcentes,
Magis tempeſtuoſi: duo item ſæuiores fuerint.
Conſidera autem, vel orientis, vel viciſſim occidentis,
Sicubi eius nubes, quas parelia vocant,
Aut ab auſtro aut Borea rubeſcant, aut vtrinque.
Neque adeò obſeruationem hanc friuolè cuſtodi:
Non enim, cùm vtrinque ſimul medium circundent
Solem illæ nubes prope Oceanum,
Fit dilatio è cœlo pluuiæ venientis.
Si verò è Borea vna ſola rubeſcat,
E Borea flatus ferre ſolet. Auſtrina verò Auſtro:
Aut ſicubi guttæ dicidant, pluuiæ
Occidentalibus etiam magis certa deprehenderes.
Ab occidente nanque ſigna ſumuntur inuariabiliter ſæpe.
Intuere quoque præſepe, id quidem tenui ſimile
Nubeculæ, Boreale ſub Cancro verſatur:
At circa ipſum duæ parùm lucentes feruntur
Stellæ, nec multum diſtantes, neque valde vicinæ,
Sed quàm maximè cubitum puta:
Vna quidem Boreæ eſt, Auſtro verò appropinquat altera.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἥτε καὶ ἐξαπίνης πάντη διὸς εὐδιάοντος
γίνετ' ἄφαντος ὅλη, τοί δ' ἀμφοτέρωθεν ἰόντες
ἀστέρες ἀλλήλων αὐτοχεδὸν ἰνδάλονται.
οὐκ ὀλίγῳ χειμῶνι τότε κλύζονται ἄρουραι.
εἰ δὲ μελαίνηται τοί δ' αὐτὶκ' ἐοικότες ὦσιν
ἀστέρες ἀμφότεροι, περί χ' ὕδατι σημαίνοιεν,
εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ βορέω φάτνης ἀμενηνὰ φαείνῃ
λεπτὸν ἐπαχλυόων, νότιος δ' ὄνος ἀγλαὸς εἴη,
δεῖδέ σθαι ἀνέμοιο νότου βορέω δὲ μάλα χρὴ
ἔμπαλιν ἀχλυόεντι φαεινομένῳ τε, δοκεύειν.
σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο καὶ οἰδαίνουσα θάλασσα
γιγνέσθω, καὶ μακρὸν ἐπ' αἰγιαλοὶ βοόωντες,
ἀκταί τ' εἰνάλιοι, ὁπότ' εὔδιοι ἠχήεσσαι
γίγνονται, κορυφαί τε βοώμεναι οὔρεος ἄκραι.
καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ὀρωδιὸς οὐ κατὰ κόσμον
ἐξ ἁλὸς ἔρχηται, φωνῇ περὶ πολλὰ λεληκώς,
κινυμένου κε θάλασσαν ὑπερφορέοιτ' ἀνέμοιο.
καί ποτε καὶ κέπφοι, ὁπότ' εὔδιοι ποτέωνται,
αὐτία μελλόντων ἀνέμων εἰληδὰ φέρονται.
πολλάκι δ' ἀγριάδες νῆσσαι, ἢ εἰν ἁλί δῖναι
αἴθυιαι χερσαῖα τινάσσονται πτερύγεσσιν.
ἢ νεφέλη ὄρεος μηκύνεται ἐν κορυφῆσιν.
ἤδη καὶ πάπποι λευκῆς γήρειον ἀκάνθης,
σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου, κωφῆς ἁλὸς ὁππότε πολλοὶ
ἄκρον ἐπὶ πλείωσι, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω.
καὶ θέρεος βρονταί τε καὶ ἀστραπαὶ ἔνθεν ἴωσιν,
ἔνθεν ἐπερχομένοιο περισκοπέειν ἀνέμοιο.
καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν ὅτ' ἀστέρες αἴσσωσι
ταρφέα, τοί δ' ὄπιθεν ῥυμοὶ ὑπολευκαίνωνται,
δειδέ σθαι κείνοις αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένοιο

Atque

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Atque hæ quidem vocantur asini: mediũ autẽ præsepe est,
Quod etiam confestim cœlo sereno
Fit euanidum totum: atque vtrinque coëuntes
Stellæ sibinuicem vicinæ apparent.
Non modica tempestate tunc inundant arua.
Si autem nigrescat, rursus verò eodem colore existant
Stellæ ambæ, de pluuia sanè signum dare solent.
Si verò hic qui est è Borea præsepis languidè splendeat,
Modicè tenebrascens. australinus verò asellus lucidus sit,
Obseruato ventum Austrum: Boream verò valde oportet
E contrà tenebrascente, lucentéque, obseruare.
Atqui signum venti etiam intumescens mare
Esto, & multùm margines insonantes,
Litoráque marina, cùm serena aruta
Fiunt. cacumináque sonantia montis summa.
Quinetiam ad terram cùm ardeola non ritè
E mari veniat, voce multùm perstrepens,
Commoto sanè mare superferatur vento.
Interdum etiam fulicæ, cùm serenæ volitent,
Contra futuros ventos glomeratim feruntur.
Sæpe item feræ anates, aut in mari vrinatores
Mergi, terras quatiunt alis:
Aut nubes montis elongatur in verticibus.
Iam etiam decidui flores, albi senium cardui,
Indicium fiunt venti. muti maris quando multi
Summum supernatant, partim antè, partim pòst.
Etiam æstatis tonitruáque, & fulgura vnde eant,
Inde aduenientem obserua ventum.
Item per noctem atram cùm stellæ præcipites ruant
Crebrò, à tergo verò tractus subalbescant,
Accipito per illas eadem via venientem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

πνεύματος. εἰ δέ κεν ἄλλοι ἐναντίον ἀΐσσωσιν
ἄλλοις ἐξ ἄλλων μερέων, τότε δὴ πεφύλαξο
παντοίων ἀνέμων, οἵτ' ἄκριτοί εἰσι μάλιστα,
ἄκριτα δὲ πνείουσιν ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι.
αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτησιν,
ἄλλοτε δ' ἐκ ζεφύροιο, καὶ ἄλλοτε πὰρ βορέαο.
δὴ τότε τις πελάγει ἔνι δείδιε ναυτίλος ἀνὴρ,
μή μιν τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος, τῇ δ' ἐκ διὸς ὕδωρ.
ὕδατι γὰρ τόσσαι δὲ περὶ στεροπαὶ φορέονται.
πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν νέφεα προπάροιθεν,
οἷα μάλιστα πόκοισιν ἐοικότα ἰνδάλλονται,
ἢ διδύμη ἔζωσε διὰ μέγαν οὐρανὸν ἶρις,
ἢ καί που τις ἄλωα μελαινομένην ἔχει ἀστήρ.
πολλάκι λιμναῖαι ἢ εἰνάλιαι ὄρνιθες
ἄπληστον κλύζονται ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν,
ἢ λίμνην περὶ δηθὰ χελιδόνες ἀΐσσονται,
γαστέρι τύπτουσαι αὔτως εἰλυμένον ὕδωρ,
ἢ μᾶλλον δειλαὶ γενεαὶ, ὕδροισιν ὄνειαρ,
αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων.
ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγὼν,
ἤπου καὶ λακέρυζα παρ' ἠϊόνι προὐχούσῃ
χείματος ἀρχομένου χέρσῳ ὑπέκυψε κορώνη,
ἤπου καὶ ποταμοῖο ἐβάψατο μέχρι παρ' ἄκρους
ὤμους ἐκ κεφαλῆς, ἢ καὶ μάλα πᾶσα κολυμβᾷ,
ἢ πολλὴ στρέφεται παρ' ὕδωρ παχέα κρώζουσα.
καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος ἐν δίοιο,
οὐρανὸν εἰσανιδόντες, ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο.
καὶ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἐξ ὤεα πάντα
θᾶσσον ἀνηνέγκαντο, καὶ ἀθρόον ὦφθεν ἴουλοι
τείχει ἀνέρποντες, καὶ πλαζόμενοι σκώληκες
κεῖνοι, τοὺς καλέουσι μελαίνης ἔντερα γαίης.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ventum. Sinautem aliæ contrario ruant
Aliis ex aliis partibus, tunc vtique obſeruato
Omniuarios ventos, qui confuſi ſunt maximè,
Confuſi item ſpirant hominibus obſeruando.
Cæterùm cùm ex Euro & ex Auſtro fulgurat,
Tum etiam è Zephyro, & interdum à Borea,
Certè tunc quiſpiam in pelago timuerit nauita:
Velim ne ipſum partim teneret pelagus, partim cœli pluuia:
Super pluuia enim tot fulgura feruntur.
Sæpenumero item venientibus pluuiis nubes priùs
Vt plurimum velleribus ſimiles apparent,
Aut gemina circumcingit magnum cœlum iris,
Vel etiamnum aliqua aream nigricantem habet ſtella:
Sæpe paluſtres aut marinæ aues
Inſaturabiliter ſe immergunt, deſiderantes aquam:
Aut paludem circum hirundines agitantur
Ventre verberantes in caſſum conuolutam vndam:
Aut magis miſeræ progenies, hydris eſca,
Indidem ex aqua patres coaxant ranularum,
Aut vlulat mane ſolitaria bubo:
Aut alicubi etiam garrula ad litus prominens
Tempeſtate inſtante terræ ſubſidit cornix:
Etiamſi quando flumini ſe immergit vſque ad ſummos
Humeros à capite, vel etiam planè tota ſubternatat,
Vel frequens verſatur prope vndam craßè crocitans.
Etiam boues iam ante pluuiam cœleſtem,
Cœlum intuiti, ab æthere mox ſentiunt.
Etiam cauo formicæ foramine oua omnia
Ocyus efferunt: atque cumulatim cernuntur iuli,
Muros aſſerpentes: atque obeuntes vermes
Illi, quos vocant atræ inteſtina terræ.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

καὶ τιτθαὶ ὄρνιθες, ταὶ ἀλέκτορος ἐξεγένοντο,
εὖ ἐφθειρίσαντο, καὶ ἔκρωξαν μάλα φωνῇ,
οἷόν τε σταλάον ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ.
δή ποτε καὶ γενεαὶ κοράκων, καὶ φῦλα κολοιῶν,
ὕδατος ἐρχομένοιο διὸς πάρα σῆμ' ἐγένοντο,
φαινόμενοι ἀγεληδὰ, καὶ ἰρήκεσσιν ὁμοῖον
φθεγξάμενοι. καί που κόρακες δίους σταλαγμοὺς
φωνῇ ἐμομίσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο.
ἤποτε καὶ κρώξαντε βαρείῃ δισσάκι φωνῇ,
μακρὸν ἐπιρροιζεῦσι τιναξάμενοι πτερὰ πυκνά.
καὶ νῆσσαι οἱ κουροί, ὑπωρόφιοί τε κολοιοί,
ἐρχόμενοι κατὰ γεῖσα, τινάσσονται πτερύγεσσιν.
ἢ ἐπὶ κῦμα διώκει ἐρωδιὸς ὀξὺ λεληκώς.
τῶν τοι μηδὲν ἀπόβλητον πεφυλαγμένῳ ὕδωρ
γινέσθω. μὴ δ' εἴκεν ἐπὶ πλέον ἠὲ πάροιθεν
δάκνωσι μῦιαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται.
ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρονται περὶ μύξαν
νύκτα κατὰ σκοτίην. μήδ' ἠὼ ὑπὸ χείματος ὥρῃ
λύχνων ἄλλοτε μὲν τε φάος κατὰ κόσμον ὀρώρει.
ἄλλοτε δ' αἴσσωσιν ἀπὸ φλόγες, ἠΰτε κοῦφαι
πομφόλυγες. μήδ' εἴκεν ἐπ' αὐτόφι μαρμαίρωσιν
ἀκτῖνες. μήδ' ἠὼ θέρεος μέγα πεμπταμένοιο
νυσσαῖοι ὄρνιθες ἐπασσύτεροι φορέωνται.
μὴ δὲ σύγ' ἢ χύτρης ἠὲ τρίποδος περιβήτεω,
σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι περιπλέονες, λελαθέσθαι.
μηδὲ κατὰ σποδιὴν ὁπότ' ἄνθρακος αἰθομένοιο
λάμπηται περὶ σήματ' ἐοικότα κεγχρείοισιν.
ἀλλ' ἐπὶ καὶ τὰ δόκευε περισκοπέων ὑετοῖο,
εἰ γέμεν ἠερόεσσα πάρεξ ὄρεος μεγάλοιο
πυθμένα τείνηται νεφέλη, ἄκραι δὲ κολῶναι
φαίνωνται καθαραὶ, μάλα κεν τόθ' ὑπεύδιος εἴης.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Etiam pulli volucres, quæ gallo prognatæ sunt,
Studiosè pedunculos quærunt, pipiúntque maiore voce,
Sicut stillans strepit super aquam aqua.
Quandoque etiam genera coruorum, & turmæ graculorum
Pluuiæ venientis è cælo signum fiunt,
Visi gregatim, & accipitrum instar
Garrientes. Etiamnum corui magnas guttas
Voce imitantur simul pluuia veniente:
Vel quandoque etiam crocitantes graui congemina voce,
Multùm constrepitant, quatientes alas frequentes.
Etiam anates pulli, domesticique graculi,
Venientes super pinnacula, quatiunt alas:
Aut ad aquam festinat ardea, acutè vociferans.
Quorum tibi nullum friuolum obseruanti pluuiam
Esto. Nec item si amplius quàm antè
Mordeant muscæ, & sanguinem desiderent:
Aut lucernæ fungi congregentur circa labium
Noctem per caliginosam. Neque si sub hyemis tempore
Lucernarum aliàs quidem lumen debitè moueatur,
Aliàs verò delabantur flammæ, ceu leues
Appullæ: neque si ad ipsam lucernam splendeant
Radij: neque si æstate multùm volitantes
Anates aues accumulatiores obuersentur:
Neque tu si ab olla aut tripode in igne stante
Scintillæ cùm fuerint perplures obliuiscere:
Neque per cinerem, quando carbone ardente
Splendeant circumcirca signa similia cenchris
Sed ad hæc etiam spectato obseruans pluuiam.
Cæterùm si obscura per montis magni
Vallem extendatur nebula, summa verò cacumina
Appareant pura, valde tunc serenus fueris.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

εὔδιος κ' εἴης, καὶ ὅτε πλατέος περὶ πόντῳ
φαίνηται θαμειὴ νεφέλη, μήδ' ὑετόθι κύρῃ,
ἀλλ' αὐτῷ πλαταμῶνι τεθαλυῖᾶι ὁμοίη.
σκέπτεο δ' εὔδιος μᾶλλον ἐὼν ὅτι χείματι μᾶλλον,
εἰς δὲ γαλήνην χειμῶνόθεν. εὖ δὲ μάλα χρὴ
ἐς φάτνην ὀρέξαι, τῇ κ' ἀρκίνος ἀμφιελίσσει,
πρωΐτα καθαιρομένῳ πάσης ὑπένερθεν ὁμίχλης.
καίνη γὰρ φθίνοντι καθαίρεται ἐν χειμῶνι,
καὶ φλόγες ἠυχμαὶ λύχνων, καὶ νυκτερίη γλαὺξ
ἠῦον ἀείδουσα, μαραινομένῳ χειμῶνος
γινέσθω τοι σῆμα, καὶ ἠυκομοι πτιλόσσαι
ὥρῃ ἐπερχομένῃ κρώζῃ πολύφωνος κορώνη.
καὶ χορακες μακροὶ μὴν ἐρημαῖοι βοόωντες
διπτάκις, αὐτὰρ ἔπειτα μετηφρόα κεχλήγοντες.
πλήθοντες δ' ἀγεληδὸν ἐπὴν κοίτοιο μέδωνται
φωνῆς ἔμπλειοι, χαίρειν καί τις ὀίσοιτο,
οἷα τὰ μὴν βοόωσι λιγαινομένοισιν ὅμοια.
πολλὰ δὲ δενδρείοιο περὶ φλοιόν, ἄλλοτ' ἐπ' αὐτὸν
ἠκά τε κείσιν καὶ ἐπιστροφοι ἀμπερόνηται.
καὶ δ' ἂν που γέρανοι μαλακῆς περιπάροιθε γαλήνης
ἀσφαλέως ἐρύσαιεν ἑὸν δρόμον ἠλίθα πᾶσαι,
οὐδὲ παλιρρόθιοί κεν ὑπεύδιοι φορέοιντο.
ἦμος δ' ἀστερόθεν καθαρὸν φάος ἀμβλυώπῃσι,
οὐδέ ποθεν νεφέλαι πεπιεσμέναι ἀντιόωσιν,
οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ἐπιστρέφηι, οὐδὲ σελήνη.
ἀλλὰ τὰγ' ἐξαπίνης αὔτως ἀμβλυὰ φέρονται.
μηκέτι τοι τόδε σῆμα γαλήνης ὀπιδείδῳ,
ἀλλ' ὅτι χείματα δόκευε. καὶ ὅππότε τὰ μὲν ἐσθὴν
αὐτῇ ἐν χώρῃ νεφέλαι, τὰ δ' ἄλλαι ἐπ' αὐτάῃς,
τὰ μὲν ἀμειβόμεναι, τὰ δ' ἐξόπιθεν φορέονται.
καὶ χῆνες κλαγγηδὸν ἐπειγόμενοι βρομιοῖο,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Serenus sanè fueris etiam, quando vastum circa pontum
Videatur humilis nebula, neque in alto existat,
Sed imibi planicici maritimæ deprimatur similis.
Respice verò serenus cùm sis, ad tempestatem magis:
Ad serenitatem verò, è tempestate. diligenter verò oportet
Ad præsepe respicere, quod Cancer circumuoluit,
Recens purgatum ab omni subtus nebula:
Illud nanque pereunte purgatur sub tempestate.
Etiam flammæ quietæ lucernarum, & nocturna noctua
Tranquillè canens marcescentis tempestatis
Esto tibi signum, & tranquillè varians
Tempore vespertino crocitet garrula cornix.
Item corui priuati & solitarij vociferantes
Ingeminanter, at postea turmatim clamitantes,
Frequentiùs verò congregati, quando cubilis memores sint,
Voce pleni: lætari etiam quis putauerit:
Sic enim vociferantur iucundantium in morem.
Sæpe item arboris per ramos, quandoque super ipsam
Vbi cubant etiam reduces alas excutiunt.
Præterea grues blandam ante serenitatem
Securè pandere solent vnicum volatum gregatim omnes,
Neque retroacti sereni ferri solent.
Cùm autem è stellis lucidus fulgor hebetetur,
Neque alicunde nubes præsse obuient,
Neque alicunde caligo alia succedat, neque luna,
Sed astra extemplò planè languida ferantur,
Non amplius tibi hoc signum ad serenitatem ponatur,
Sed ad tempestatem spectat. Etiam quando quædam existant
Eodem in loco nubes, aliæ verò iuxta ipsas,
Hæ quidem prætereuntes, illæ verò à tergo ferantur,
Etiam anseres cum clangore festinantes ad pastum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

χειμῶνος μέγα σῆμα· καὶ ἐννέα μῆνας κορώνη
νύκτερον ἀείδουσα, καὶ οὐδὲ βοῶν τε κολοιοί,
καὶ ποίνος ἠδ' ἀπίζων, καὶ ὄρνεα πάντα
σὺν πελάγεσι φεύγοντα· καὶ ὀρχίλος, ἢ καὶ ἐλαφηὺς
δρυόων ἐς κοίλας ὀχέας, καὶ φῦλα κολοιάων
σὺν νομοῦ ἐργόμενα τρατερὸν ὅτι ὄψιον αὖλιν.
οὐδ' ἂν ὅπιζ θαι μεγάλ χειμῶνος ἰόντος
πρὸ ἓ ποιήσαιντο νομὸν κηροῖο μέλισσαι,
ἀλλ' αὐτῆς μέλιτος τε καὶ ἔργων εἰλίσσονται.
οὐδ' ὑφοῦ γεράνων μακραὶ φάλαγες αὐτὰ κέλευθα
τείνονται, τροφάδες δὲ παλιμπετὲς ἀπονέονται.
μήδ' ὅτε νέμεσι σὺν ἀρέχνια λεπτὰ φέρηται,
καὶ φλόγες αἰθύσσωσι μαραινομένοιο λύχνοιο,
ἢ πῦρ αὖτ' ἀποδῖ, καὶ ὑπεύδια λύχνα,
πιστεύειν χειμῶνι. τί τοι λέγω ὅσσα πέλονται
σήματ' ἐπ' ἀνθρώπους, δὴ γὰρ καὶ ἀεικέα τέφρη
αὐτῆς πυγνυμένη νιφετῆ ὅπιτε χειμέριον,
καὶ λύχνου χόνος, κέγχροις ὅτ' ἐοικότα πάντη
κύκλῳ σήματ' ἔχῃ πυκινὰ μπὶς ἐγρήθι μύζα,
ἀνθρακιὴ δὲ ζώνῃ, χαλάζης. ὅππότε λαμπρὸς
αὐτὸς εἰδῆται, μέσσῳ δέ οἱ ἤύτε λεπτὴ
φαίνηται νεφέλη, πυρὸς ἔνδοθεν αἰθομένοιο.
πρῖνοι δ' οὐ καρπὸν καταδεῖς, οὐδὲ μέλαιναι
σχῖνοι, ἀπείρητοι. πάντῃ δέ τε πολλὸς ἀλωεὺς
αἰεὶ παπταίνει μή οἱ τέρος σὺν χερὸς ἔρρῃ.
πρῖνοι μὲν γὰρ ἁμαιῆς ἀκύλῳ κεν μέσσον ἔχουσαι,
χειμῶνός κε λέγοιεν ὅτι πλέον ἰσχύσοντος.
μηδὲ ἄδην ἔκπαγλα πρὸ ἓ ἐλθοιεν ἀπάντη.
τηλοτέρω δ' αὖ χιμῶνος συναρχὸν ἔρρηγε,
πρὶν πλόα δὲ χίνος κυέει, πρὶν ἀστὴ δέ γε αὖξαι
γίνονται καρποῖο. φέρει δέ τε σῆμα καὶ ἐκάστη

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Tempeſtatis certum ſignum etiam nouem ætates viuẽs cor-
Noctu cornicans: & ſerò clamantes monedulæ: nix,
Et paſſer manè pirpitans: & volucres omnes
E mari fugientes: & orchilus, & erithacus
Subiens cava foramina: & turmæ graculorum
A paſtu venientes ſicco ad ſerotinum luſtrum.
Neque ſanè ſufflauæ, magna tempeſtate inſtante,
Antè facere ſolent pabulum faui apes,
Sed intus melléque & in ſtructuris occupantur.
Neque in alto gruum elongati ordines eaſdem vias
Tendunt, cõuerſi verò reuolantes abſiſtunt.
Neque quando in ventorum tranquillitate araneæ graciles
Et flammæ flagrent marceſcentis lucernæ, ferantur,
Aut ignis lambat cinere, & ſerenæ lucernæ,
Crede tempeſtati. Quid tibi refero quæcunque ſunt
Indicia per homines? Siquidem vel vili cinere
Ipſam concreto niuem obſerues licet;
Etiam per lucernam niuem, milio cum ſimiles vndique
Circumcirca notas habet candicans prope ellychnium:
Carbone autem ardente grandinem, quando candens
Ipſe videatur: in medio verò ipſo velut tenuis
Appareat nebula, igne intus candente.
Nec verò illices fructu onuſtæ, neque nigræ
Lentiſci ſine ſigno ſunt. Paſſim autem frequens agricola
Continuò circumſpicit, ne ei æſtas è manu fluat,
Ilices quidem frequentis glandis non parum ferentes,
Hyemem certè nunciare ſolent haud leuiter inualeſcentem.
Neque nimis inſolenter grauidæ fiant vndiquaque:
Sed magis procul à ſqualore ſpicis compleantur arua.
Tribus vicibus verò lentiſcus fœtificat, tria item incremẽta
Fiunt fructus: fert autem indicia quoduis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΑΡΑΤΟΥ

ἐξείης ἀρό τῳ. καὶ γὰρ τ' ἀροτήσιον ὥρῃσιν
τρισπλόα μείρονται, μέσσῳ, καὶ ἐσ' ἀμφότερ' ἄκρας.
πρῶτος μὲν πρώτῳσιν ἀρόσιν, μέσσος δέ τε μέσσῳ
καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυμάτῳ γέμῳ ἕκατος ἄλλων.
οὐ γὰρ τινα γαῖαν ὁμῶς ἐπιτέλλεται ἀρηίοις,
κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄροσις πολυλήϊος εἴη,
τῷ δέ γ' ἀφαυροτάτῳ ὀλίγη, μέσσῳ δέ τε μέσση.
οὕτως δ' ἀνθερεῶνος τριχθὰ σκύλλης ὑποφαρτῆ,
σήματ' ἐπιφράσασθαι ὁμοίιον ἀμπότιο.
ὅσσα δ' ἐπὶ χθόνα ἀροτῆρ' ἐπιφράσατο καρπῷ,
τόσσα κ' ἐν σκύλλης τεκμήρεται ἀνθεῖ λευκῷ.
αὐτὰρ ὅτε σφῆκες μετοπωρινὸν ἤλιθα πολλοὶ
πάντη βεβεῖθωσι καὶ ἐσθείων τρεφάροιθεν
πληϊάδων, εἴ ποι τις ἐφορχόμενον χειμῶνα,
οἵιος ἐπὶ σφήκεσσιν ἐλίσσεται αὐτίκα δῖνος.
ἠλεμαὶ δὲ σύες θἠλειαὶ δὲ μῆλα καὶ αἶγες,
ὅσσ' πύτ' ἀναπρωφῶσιν ὀρῆς, τὰ δέ γ' ἄρρενα πάντα
δεξάμεναι πίλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀρέονται,
αὐτῷ κ' σφήκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν.
ὀψὲ δὲ μισοχόμοιο καὶ ἀμπέλου τε συοῦ τε,
χαίρει ἀνολβος ἀνήρ· ὃ οἱ ἁ μάλα ῥαλπιόωντι
εὖδον φαίνῃσι βιβαιόμενοι σὺν αὐτῷ.
χαίρει καὶ γεράνων ἀγέλαις ὁρᾶος ἀροτρεὺς
ὦρον ἐρχομένῳσι. ὃ δ' ἀὼς αὐτίκα μᾶλλον.
οὕτως γὰρ χειμῶνες ἐφορχόνται γεράνοισι,
πρῴϊν μὲν μᾶλλον καὶ ὁμιλαδὸν ἐρχομένῃσι,
πρῳΐον, αὐτὰρ ὅτ' οὐκέτι σῦκ ἀγεληδὰ φανεῖσαι
πλειότερον φορέονται ἐπὶ χθόνα, οὐδ' ἅμα πολλαὶ
ἀμβολίῃ χειμῶνος ὀφέλλεται ὕστερα ἔργα.
εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετὰ βεβίηθεν ὀπώρῃ
γαῖαν ὀρύσσωσι κεφαλὰς δ' ἀνέμοιο βορῆος

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ex ordine arationi. Etenim arandi tempus
Trifariam diuidunt, medium, & vtrinque extremum.
Primus quidem primam orationem, medius verò mediam
Fructus denunciat, vltimam autem vltimus aliorum.
Quem enim pulcherrimè fœtificans lentiſcus tulerit,
Illi præ aliis oratio frugifera extiterit:
Minutiſsimo verò, modica: at medio, media.
Sic etiam flos triſariam ſcillæ cùm ſuperetur,
Signa aduertitur ſimiliter meſsis.
Quæcunque verò in lentiſci arator obſeruauit fructu,
Eadem etiam in ſcillæ deprehendit flore albo.
Sed cùm veſpæ autumni tempore glomeratim multæ
Paſsim conſtipatæ fuerint. etiam veſpertinas ante
Pleiades, dixerit quis ſubſequuturam hyemem,
Qualis in veſpis conglomeratur itidem turbo.
Fœminæ item ſues, fœminæ oues, & capræ
Cùm redeant à paſtu, maribus omnibus
Admiſsis, rurſus mutuò coëant:
Ex hoc & veſpis multam hyemem prædicere ſolent.
Tardè autem coëuntibus capris, ouibuſque, ſuibuſque,
Gaudet pauper vir: quia ei parùm calenti
Serenum monſtrant coactæ annum.
Gaudet etiam gruum cateruis tempeſtiuus arator
Tempeſtiuè venientibus: intempeſtius verò, ei diuerſo magis
Pari modo enim hyemes conſequuntur grues,
Citò quidem magis, & conſtipatim venientes,
Citò: ſed quando ſerò & non gregatim viſæ
Maius volant ad tempus, neque ſimul multæ,
Dilatio hyemis promouet ſerotina opera.
Sinautem boues & oues poſt plenum autumnum
Terram cornupetant, capita verò ventum Boream

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τότε χείμαρον αὐταὶ
πληϊάδες χειμῶνα κατερχόμεναι φορέοιεν.
μὴ δὲ λίην ὀρύχοιεν, ἐπεὶ μέγας οὐ κατὰ κόσμους
γίνεται, οὔτε φυτοῖς χειμὼν φίλος, οὔτ' ἀρότοισιν.
ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλὴ μεγάλαις ἐπ' ἀρούραις,
μήπω κεκριμένη, μὴ δὲ βλωθρῇ ἐπὶ ποίῃ,
ὄφρα τις εὐετύϊ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ.
μὴ δ' εἶεν καθ' ὕπερθεν ἐοικότες ἀστέρες αἰεὶ,
μήθ' εἷς, μήτε δύω, μηδὲ πλέονες κομόωντες.
πολλοὶ γὰρ κομόωσιν ἐπ' αὐχμηρῷ ἐνιαυτῷ.
οὐδέμεν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνὴρ
ἐκ νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούραις
ἐρχομένου θέρεος χαίρει. περιδείδιε δ' αἰνῶς
ἀμήτῳ, μή οἱ κενεὸς καὶ ἀχυρμιὸς ἔλθῃ
αὐχμῷ ἀνϊηθείς. χαίρει δέ που αἰπόλος ἀνήρ.
αὐταῖς ὀρνίθεσσιν, ἐπὴν κατὰ μέτρον ἴωσιν,
ἐλπόμενος μετέπειτα πολυγλάγεος ἐνιαυτοῦ.
οὕτω γὰρ μογεροὶ καὶ ἀλήμονες ἄλλοθεν ἄλλοι
ζώομεν ἄνθρωποι. τὰ δὲ πάρ ποσὶ πάντες ἕτοιμοι
σήματ' ἐπιγνῶναι, καὶ ἐς αὐτίκα ποιήσασθαι.
ἄρνασι μὲν χειμῶνας ἐτεκμήραντο νομῆες,
ἐς νομὸν ὅππότε μᾶλλον ἐπειγόμενοι τροχόωσιν.
ἄλλοι δ' ἐξ ἀγέλης κριοί, ἄλλοι δὲ καὶ ἀμνοὶ
εἰνόδιοι παίζωσιν ἐρειδόμενοι κεράεσσιν.
ἢ ὁπότ' ἄλλοθεν ἄλλοι ἀναπλήσσωσι πόδεσσι,
τέτρασιν οἱ κοῦφοι, κεραοίγε μὲν ἀμφτέροισιν.
ἢ καὶ ὅτ' ἐξ ἀγέλης ἀεκούσια κινήσωσι
δείελον εἰσελάοντες ὁμῶς, τὰ δὲ πάντοθι ποίης
δάνκωσιν πυκνῇσι κελευόμενα λιθάκεσσιν.
ἐκ δὲ βοῶν ἐπύθοντ' ἀρόται καὶ βουκόλοι ἄνδρες
κινυμένου χειμῶνος. ἐπεὶ βόες ὅππότε χηλὰς

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Contrà tendant, valde tunc tempeſtuoſam ipſæ
Pleiades hyemem occidentes afferre ſolent.
Ne verò nimium fodiant, quoniam magna & immoderata
Fit, neque plantis hyemis grata, neque orationibus:
Sed nix eſto multa ſpacioſis in aruis,
Nedum diſcreta, neque grandi in ſegete,
Quo quilibet anni feracitate grandere poſſit fruens vir.
Nec item fuerint deſuper viſæ ſtellæ ſemper
Vel vna, vel duæ, vel plures comatæ:
Multæ enim comantur in arido anno
Neque quidem volucrum agminibus in continẽte degens vir
Ex inſulis cùm multæ irruant aruа
Veniente tempeſtate gaudet, timet verò anxiè
Meſsi, nec ei vacua & ſine granis veniat
Squallore læſa: gaudet verò opilio
Ipſis volucribus, cùm non omnino paucæ veniant,
Spem capiens ſequentis lacte abundantis anni.
Sic enim arumnoſi & inſtabiles alibi alij
Viuimus homines: atq; ea quæ ante pedes ſunt, omnes parati
Signa cognoſcere, & in poſterum capere.
Agnis quidem tempeſtates obſeruare ſoliti ſunt paſtores,
Ad pabulum cùm magis feſtinantes currant:
Alij etiam è grege arietes, alij item agnelli
In itinere ludant, innixi cornibus.
Aut quando alibi alij referiant pedibus,
Quatuor leues, cornuti verò duobus.
Vel quando aliqui è grege inuitè moueantur
Veſpere ad ſtabulum redeuntes ſimul, ſed vndique herbam
Arrodant crebris impetiti lapillis.
Sed & à bobus ſigna capere ſolent agricolæ & armentarij
Surgentis tempeſtatis: ſiquidem boues quando vngulas

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΑΡΑΤΟΥ

γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται,
ἢ κοίτῳ πλευρᾶς ἐπὶ δεξιτερᾶς τανύσωνται,
ἀμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεὺς,
ἢ δ' ὅτε μυκηθμοῖο περίπλειοι ἀγέρωνται
ἐρχόμεναι, σταθμὸν δὲ βόες βουλύσιον ὥρην,
σκυθραὶ, λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο,
αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.
οὐ δ' αἶγες πρίνοιο περισπεύδουσαι ἀκάνθαις,
εὔδιοι, οὐδὲ σύες φορυτῷ ἐπιμαργαίνουσαι.
καὶ λύκος, ὁππότε μακρὰ μονόλλυκος ὠρύηται,
ἢ ὅτ' ἀροτρήων ὀλίγον πεφυλαγμένος ἀνδρῶν
ἔργα κατέρχηται· σκέπαος χατέοντι ἐοικὼς
ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς χειμῶνα δοκεύειν.
οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμήριο
ἐσομένων ἀνέμων ἢ χείματος· ἢ ὑετοῖο,
αὐτὴν, ἠὲ μετ' αὐτὴν. ἢ τριτάτην ἔτ' ἐς ἠῶ.
ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες τετριγότες, εἴ ποτε μᾶλλον
εὔδιοι ἐσκίρτησαν, ἐοικότες ὀρχηθμοῖσιν,
ἄσκεπτοι ἐγένοντο παλαιοτέροις ἀνθρώποις.
οὐδὲ κύνες. καὶ γάρ τε κύων ὠρύξατο ποσσὶν
ἀμφοτέροις χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.
καὶ μὴν ἐξ ὕδατος καὶ καρκίνος ὤχετο χέρσῳ
χειμῶνος μέλλοντος ἐπαΐσσεσθαι ὁδοῖο.
καὶ μύες ἡμέριοι ποσσὶ στιβάδα στροφῶντες
κοίτης ἱμείρονται, ὅτ' ὄμβρου σήματα φαίνοι,
κἀκεῖνοι χειμῶνα μύες τότε μαντεύονται.
τῶν μηδὲν κατόκνησο. καλὸν δ' ἐπὶ σήματι σῆμα
σκέπτεσθαι. μᾶλλον δὲ δυοῖν εἰς ταὐτὸν ἰόντοιν
ἐλπωρὴ τελέθοι. τριτάτῳ δέκε θαρσήσειας.
αἰεὶ δ' ἂν παριόντος ἀριθμοίης ἐνιαυτοῦ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Lingua posteriorum pedum circumlingant,
Aut stabulo latere super dextero iaceant extenti,
Ad differendam orationem peritus spectat orator.
Etiam quando mugientes plus solito congregentur
Venientes ad stabulum boues vespertino tempore,
Tristes, è prato vitulæ & pastu:
Tunc indicant ante tempestatem se cupere saturari.
Neque capræ ilicis studiosæ circum ramos,
Serenæ sunt: neque sues in luto furentes.
Item lupus, quando altè solus ab aliis eiulet,
Aut quando agricolarum parùm cautus virorum
Opera accedat, tegmine indigenti similis
Vicinè hominibus, vt ei lectus ibi sit,
Ad tertiam exorientem auroram tempestatem obserua.
Sic etiam prioribus in signis coniecturam facito
Futurorum ventorum, aut tempestatis, aut pluuiæ,
Aut præsentem, aut post præsentem, aut tertiã denique ad
At verò neq; mures vociferãtes, si quãdo frequẽtius [auroră
Sereni saliunt, similes tripudiantibus,
Sine significatione habiti sunt veteribus hominibus.
Neque canes: etenim canis fodere consueuit pedibus
Ambobus, tempestatem instantem sentiens.
Quin ex aqua etiam cancer egredi solet, terra
Tempestate futura accingendo se itineri,
etiam mures domestici lectulum sternentes
Cubitum desiderant, cùm pluuiæ signum appareat:
Et illi tempestatem mures tunc vaticinantur.
Quorum nullum fastidito, bonum verò est cum signo signũ
Obseruare: magis verò duobus in vnum tendentibus
Spes esto, tertio autem confidas licet.
Semper item prætereunti numerare poteris anni

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

σήματα, συμβάλλων εἴπου καὶ ἐπ' ἀστέρι τοίη
ἠὼς ἀντέλλοντι κατέρχεται, ἢ κατιόντι
ὁπποῖον καὶ σῆμα λέγοι. μάλα ἄρκιον εἴη
φράζεται φθίνοντος, ἐφιστάμενοί τε μηνὸς
τετράδας ἀμφοτέρας. αἳ γὰρ τ' ἄμυδις συνιόντων
μηνῶν πείρατ' ἔχουσιν, ὅτε σφαλερώτατος αἰθὴρ
ὀκτὼ νυξὶ πέλει χήτει χαροποῖο σελήνης,
τῶν ἄμυδις πάντων ἐσκεμμένος εἰς ἐνιαυτὸν,
οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ' αἰθέρι τεκμήραιο.

Τέλος τῶν τοῦ Αράτου φαινομένων
καὶ διοσημείων.

Signa,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Signa conferens ſicubi etiam ſub ſtella talis
Aurora exoriente tranſeat, vel occidente,
Quale etiam ſignum nunciet. Impenſe verò idoneum fuerit
Contemplari decreſcentis inſtantiſque menſis
Quartas vtraſque: hæ enim ſimul coëuntium
Menſium terminos habent, cum maxime dubius æther
Octo noctibus eſt defectu pulchræ aſpectu Lunæ.
Quæ ſimul omnia contemplatus ad annum
Haud vnquam leuiter ſuper æthere ſignificabis.

FINIS ARATI APPARENtium & prognoſticorum.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΠΡΟΚΛΟΥ ΣΦΑΙΡΑ.

Περὶ ἄξονος καὶ πόλων.

Ξων καλεῖται τοῦ κόσμου, ἡ διάμετρος αὐτοῦ, περὶ ἣν στρέφεται. τὰ δὲ πέρατα τοῦ ἄξονος, πόλοι λέγονται τοῦ κόσμου. τῶν δὲ πόλων, ὁ μὲν λέγεται βόρειος, ὁ δὲ νότιος. βόρειος μὲν, ὁ ἀεὶ παντὸς φαινόμενος, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν. νότιος δὲ, ὁ ἀεὶ παντὸς ἀόρατος, ὡς πρὸς τὸ ἡμέτερον ὁρίζοντα. εἰσὶ μὲν τοι τόποι πινὲς ὅπου τὸ μὲν τῆς, ὅπερ συμβαίνει τὸν παρ' ἡμῖν πόλον τὸν ἀεὶ φανερὸν, ἐκείνοις ἀόρατον εἶναι. τὸν δὲ παρ' ἡμῖν πόλον ἀόρατον, ἐκείνοις φανερὸν εἶναι. καὶ πάλιν, ἔστί τις τόπος ὅπου τῆς γῆς, ὅπερ δύο πόλοι ὁμοίως ὅπου τοῦ ὁρίζοντος κεῖνται.

Περὶ σφαίρας κύκλων.

τῶν δ' ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλων, οἱ μὲν εἰσι παράλληλοι, οἱ δὲ λοξοί, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πόλων. παράλληλοι μὲν, οἱ τὰς αὐτὰς πόλας ἔχοντες τῷ κόσμῳ. εἰσὶ δὲ παράλληλοι κύκλοι πέντε, ἀρκτικὸς, θερινὸς τροπικὸς, ἰσημερινὸς, χειμερινὸς τροπικὸς, ἀνταρκτικός. ἀρκτικὸς μὲν ἔστι κύκλος ὁ μέγιστος τῶν ἀεὶ φαινομένων κύκλων, ὁ ἐφαπτόμενος τοῦ ὁρίζοντος κατ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὸ γῆν ἀπολαμβανόμενος. ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων, οὔτε δύσιν, οὔτ' ἀνατολὴν ποιεῖται, ἀλλὰ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς περὶ τὸν πόλον φερόμενα θεωρεῖται. ὅτος δὲ ὁ κύκλος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ ὑπὸ τοῦ ἐμπεφυκότος πρὸς τὴν μεγάλης ἄρκτου περιφέρειαν. θερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἔστιν, ὁ βορειότατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων κύκλων. ἐφ' ᾧ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν θερινὴν τροπὴν

PROCLI SPHÆRA, THOMA LINACRO BRITANNO INTERPRETE.

De Axi & Polis.

AXIS *mundi vocatur dimetiens ipſius, circa quam voluitur. Axis extrema, poli mundi ſeu vertices ſunt nominati: horum alter ſeptentrionalis, alter auſtrinus dicitur. Septentrionalis, qui ſemper in noſtra habitatione apparet: Auſtrinus contrà, qui ſemper, vt ad noſtrum horizonta, conditur. Sunt tamen in terra loca quædam, in quibus polus, qui ſemper nobis conſpicuus eſt, is qui ibi degunt, haudquaquam cernitur. Qui verò nobis perpetuò occultus eſt, iiſdem conſpicuus euadit. Rurſus quoque locum quẽpiam in terris inuenias, vbi ambo poli æquabilem in horizonte ſitum habent.*

De circulis ſphęræ.

Circulorum ſphæræ, alij paralleli ſiue æquidiſtantes ſunt, alij obliqui per polos ducti. Æquidiſtantes ſunt, quibus iidẽ cum mundo poli ſunt. Sunt ij numero quinque: Septentrionalis, Solſtitialis, Æquator, Brumalis, Antarctic⁹. Septẽtrionalis igitur circulus is eſt, qui omnium quos perpetuò cernimus, planè maximus eſt, quique horizonta ſolo puncto contingit, totus ſupra terram interceptus. In hoc quæcunque clauduntur aſtra, nec ortum nec occaſum norunt, ſed circa polum verti tota nocte cernuntur. Porrò is circulus in noſtro tractu, à priore maioris vrſæ pede deſcribitur. Solſtitialis autem circulus is eſt, qui omnium, qui à ſole deſcribuntur, maximè ſeptentrionalis habetur. In quem cùm ſe ſol receperit, æſtiuam reciprocationem peragit, longiſſimúſque totius anni dies, breuiſſimáque nox exit. Poſt hanc autem reciprocationem nequaquam vltra ſeptẽtriones verſus ſolem progre-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ποιεῖται. ἐν ᾗ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἡμέρα, ἐλαχίστη δὲ ἡ νὺξ γίνεται. μετὰ μέντοι τὴν θερινὴν τροπὴν, οὐκέτι πρὸς τὰς ἄρκτους παροδεύων ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ' ἐπὶ θάτερα μέρη τρέπεται τοῦ κόσμου. διὸ κέκληται τροπικός. Ἰσημερινὸς δὲ κύκλος ἐστὶν ὁ μέγιστος τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ διχοτομούμενος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥς τε ἡμικύκλιον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα. ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὰς ἰσημερίας ποιεῖται, τήν τ' ἐαρινὴν καὶ τὴν φθινοπωρινήν. χειμερινὸς δὲ τροπικὸς κύκλος ἐστὶν ὁ νοτιώτατος τῶν ὑπὸ τοῦ ἡλίου γραφομένων κύκλων, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κόσμου γινομένην περιστροφὴν, ἐφ' οὗ γενόμενος ὁ ἥλιος τὴν χειμερινὴν τροπὴν ποιεῖται. ἐν ᾗ ἡ μεγίστη μὲν πασῶν τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ νὺξ ἐπιτελεῖται, ἐλαχίστη δὲ ἡμέρα. μετὰ μέντοι τὴν χειμερινὴν τροπὴν, οὐκέτι πρὸς μεσημβρίαν παροδεύων ὁ ἥλιος θεωρεῖται, ἀλλ' ἐπὶ θάτερα μέρη τρέπεται τοῦ κόσμου, διὸ κέκληται καὶ οὗτος τροπικός. ἀνταρκτικὸς δὲ ἐστὶ κύκλος ἴσος καὶ παράλληλος τῷ ἀρκτικῷ, καὶ ἐφάπτομενος τοῦ ὁρίζοντος καθ' ἓν σημεῖον, καὶ ὅλος ὑπὸ γῆν ἀπολαμβανόμενος, ἐν ᾧ τὰ κείμενα τῶν ἄστρων διὰ παντὸς ἡμῖν ἐστὶν ἀόρατα. Τῶν δὲ προειρημένων ε' κύκλων, μέγιστος μὲν ἐστὶν ὁ ἰσημερινὸς, ἑξῆς δὲ οἱ τροπικοί. ἐλάχιστοι δὲ, ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν, οἱ ἀρκτικοί. τούτους δὲ τοὺς κύκλους δεῖ νοεῖν ἀπλατεῖς, λόγῳ θεωρητοὺς, ἐκ τῆς τῶν ἄστρων θέσεως καὶ τῆς αὐτῆς διόπτρας θεωρίας, καὶ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας διατυπουμένους, μόνος γὰρ ἐν τῷ κόσμῳ κύκλος ἐστὶν αἰσθητὸς ὁ τοῦ γάλακτος. οἱ δὲ λοιποὶ λόγου εἰσὶ θεωρητοί.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

di, quin potius ad diuersa mundi régredi cernas. vnde & tropico græcè nomen. Æquator circulus is est, qui maximus æquidistantium circulorum statuitur: ita nimirum ab horizonte dissectus, vt alter eius semicirculus supra terram, alter sub terra condatur. In hoc sol duplex æquinoctium, vernum autumnaléque facit. Brumalis circulus is est, qui omnium circulorum, qui à sole mũdi circumactu describuntur, maximè ad austrum pertinet. In quo sol brumalẽ reciprocationem facit: maximáque totius anni nox, minimúsque dies efficitur. Post hanc metam nequaquam vltrà progreditur sol. sed ad alteras mundi partes reuertitur: vnde tropicus hic quoque, quasi versilis appellatur. Antarcticus verò circulus æqualis & æquidistans septentrionali circulo est, & horizonta vno puncto contingens, totus præterea sub terris mersus: in quo sita astra semper nobis occulta manent. Maximus autem ex quinque memoratis circulis est æquator, deinde tropici. Minimi verò (quod ad nostram habitationẽ dixerim) arctici. Porrò hos circulos citra omnẽ latitudinem intelligi cõuenit ratione cognoscibiles ex astrorũ situ, et eodẽ dioptræ obtutu et nostro intellectu deliniatos. Sẽsu enim vnus lacteus discerni in cœlo potest. Reliqui omnes ratione.

Cur quinque duntaxat æquidistãtes in sphæra.

Quinque verò æquidistantes circuli describi in sphæra solent: quod tamen non eo valet, quasi ij soli in mundo æquidistantes sint: quippe cùm sol quotidie æquidistantem æquatori circulum (quod sensu animaduerti licet) mundi rotatu peragat. Quo fit, vt bis centum octuaginta duos æquidistantes circulos intra tropicos describat: totidem enim dies intra reciprocationes numerantur, quin & stellæ ipsæ vniuersæ in æquidistantibus circulis quotidie feruntur. Nõ tamen hi omnes in sphæram adhibentur. Qui tametsi multis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ΠΡΟΚΛΟΥ

Διὰ πέντε μόνον ἀλλήλοις ἐν τῇ σφαίρᾳ κύκλοι.

Πέντε δὲ ἀλλήλοις μόνοι καταγράφονται κύκλοι εἰς τὴν σφαῖραν, διὰ τὸ μόνον τοσοῦτος ἐν τῷ κόσμῳ ἀλλήλοις εἶναι, ὁ γὰρ ἥλιος καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὡς ἔοικεν αἰσθησιν κύκλον ἀλλήλοις περιγράφει τῇ ἰσημερινῇ καὶ τῇ τοῦ κόσμου γνομένῃ περιφορᾷ, ὥς τε μεταξὺ τῶν τροπαῖων κύκλων ρπ' εἶναι κύκλους ἀλλήλοις γράφεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. τοσαῦται γὰρ ἡμέραι εἰσὶν αἱ μεταξὺ τῶν τροπῶν. φέρονται δὲ καὶ πάντες οἱ ἀστέρες ὑπὲρ ἀλλήλων κύκλων καθ' ἑκάστην ἡμέραν. διὸ συγκαταγράφονται δὲ διὰ τῶν πόλων εἰς τὴν σφαῖραν, διὰ τὸ τοὺς ἄλλας παραλλαγὰς τῶν ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ πολλὰ συμβάλλεσθαι. οὐδὲ γὰρ κατασκευασθῆναι δυνατὸν καλῶς τὴν σφαῖραν ἄνευ πάντων τῶν ἀλλήλων κύκλων, οὐδὲ τὰ μεγέθη καὶ τῶν νυκτῶν τῶν ἡμερῶν τε ἀκριβῶς εὑρεθῆναι ἄνευ τῶν περιεχομένων κύκλων. τοὺς μέντοι τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας οὐδὲν ἀποτέλεσμα φερόμενοι, οὐ καταγράφονται ἐν τῇ σφαίρᾳ. οἱ δὲ πέντε ἀλλήλοις κύκλοι, διὰ τὸ ἀποτελέσματά τινα περισφέρεσθαι διωρισμένα εἰς τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, καταγράφησαν εἰς τὴν σφαῖραν. ὁ μὲν γὰρ ἀρκτικὸς κύκλος ἀφορίζει τὰ ἀεὶ θεωρούμενα τῶν ἄστρων. ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τὴν προπὴν περιέχει, καὶ πέρας ἐστὶ τῆς ἡλίου πρὸς ἄρκτον μεταβάσεως. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύκλος διὰ ἰσημερίας περιέχει. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος τέρμα ἐστὶ τῆς πρὸς μεσημβρίαν προσόδου τῷ ἡλίῳ, καὶ τὴν χειμερινὴν τροπὴν περιέχει. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

aliis rebus in aſtrologia conducant (ſiquidem fieri nequit, vt vel aſtra probè in ſphæra locentur ſine omnibus æquidiſtantibus circulis, vel examuſim dierum noctiumque magnitudines ſine iiſdem inueniantur) tamen quod ad prima aſtrologiæ rudimenta non adeò vtiles exiſtimati ſunt, parũ viſum eſt eos in ſphæram adſcribi. Quinque verò æquidiſtantes circuli ob certa compendia, quæ aſtrologiæ tyronibus afferunt, optimo iure in ſphæram ſunt adhibiti. Septentrionalis enim aſtra, quæ nobis perpetuò cernuntur, deſinit. Solſtitialis tropicus, ſolis reciprocationẽ continet, finiſque eiuſdem ad boream tranſitus. Æquator circulus æquinoctia complectitur: Brumalis tropicus ſolis ad auſtrum progreſſi meta eſt, & brumalem eius reciprocationem in ſe habet. Antarcticus circulus aſtra, quæ noſtrum conſpectum fugiunt, determinat. Itaque cùm iis qui primis aſtrologiæ rudimentis imbuendi ſunt, certa emolumenta ſuggerant, meritò in ſphæram conuectos quis dubitet?

De occultatione & emerſu æquidiſtantium.

Verùm ex memoratis quinque æquidiſtantibus circulis, Arcticus ſanè ſupra terram totus exiſtit: Solſtitialis autem tropicus bipertitò ab horizonte ſcinditur, maiore eius parte ſupra terram conſpicua, minore ſubter occulta. Neque tamen in omni tractu, vrbéve ſimiliter circulus hic ab horizonte ſecatur, ſed pro climatum varietate, variam ſectionum exuperantiam ſortitur: iis quoque qui propius ſeptentriones agunt, inæquabilius ab horizonte ſcinditur: nec finis, donec eò loci ventum ſit, vbi totus ſupra terram emineat. Qui verò ad auſtrum magis vergunt, iis profectò per æquabiliores partes ab horizonte diuiditur, donec ad plagam quandam ventum ſit: nobis certè auſtralem, in qua tropicus ab horizonte per æquas partes ſecatur. At in noſtra habitatione, ita

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

τὰ μὴ θεωρήματα τῶν ἄστρων ἀφορίζῃ. ἔχοιμεν ἂν κεφάλαια ὠφελιμώτατα, καὶ ἀποτελέσματα τοῖς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἀστρολογίας, εὐλόγως κατεγράψαντο εἰς τὴν σφαῖραν.

Περὶ ἐπιφανείας καὶ κρύψεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Τῶν δὲ τοῦ ἡμισφαιρίου πέντε παραλλήλων κύκλων, ὁ μὲν ἀρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται· ὁ δὲ θερινὸς τροπικὸς κύκλος εἰς δύο μέρη ἄνισα τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος· καὶ τὸ μὲν μεῖζον τμῆμα ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεται, τὸ δὲ ἔλαττον ὑπὸ τὴν γῆν. ἐπὶ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁμοίως ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ἀλλὰ κατὰ τὰς τῶν κλιμάτων παραλλαγάς, διάφορον τὴν τῶν κλιμάτων ὑπεροχὴν συμβαίνειν γίνεσθαι. καὶ τοῖς μὲν πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν εἰς ἀνισώτερα μέρη συμβαίνει τέμνεσθαι τὸν θερινὸν ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. καὶ πέφανται δεῖ χώρα τις, ἐν ᾗ ὅλος ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὲρ γῆν γίνεται. τοῖς δὲ πρὸς μεσημβρίαν μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν, εἰς ἰσώτερα μέρη ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος τέμνεται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται. καὶ πέφανται δεῖ χώρα τις πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, ἐν ᾗ διχοτομεῖται ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος. κατὰ δὲ τὴν ἡμετέραν οἴκησιν ὁ θερινὸς τροπικὸς ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὡς τε τοῦ ὅλου κύκλου διαιρεθέντος εἰς ἡ μέρη, ὁ μὲν τμήματα ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, γ δὲ ὑπὸ γῆν. πρὸς δὲ τοῦτο τὸ κλίμα δοκεῖ καὶ ὁ Ἄρατος συντεταχέναι τὴν τῶν φαινομένων πραγματείαν. πρὸς γὰρ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου Πτολεμαῖος φησὶν οὕτως· τοῦ μὲν ὅσον τε

solstitialis ab horizonte scinditur, vt vniuerso circulo per octo partes dissecto, quinque supra terram apparent, tres sub terra lateant. Sanè ad hoc clima direxisse stylum Aratus videtur, cùm Phænomena conscriberet. In quibus cùm de solstitiali tropico disserit, ita ait:

Huius in octonis dissecti partibus, alta
Terrarũ inuisunt quinque, tres ima frequentãt.
Alterni & Phœbi reditus celebrantur eodem.

Ex hac diuisione sequitur, maximum diem horarum æquinoctialium quindecim esse, noctem verò nouem. In Rhodio autem horizonte ita tropicus ab horizonte dirimitur. vt cùm circulus vniuersus in octo & quadraginta partes secetur, vnde triginta sectiones supra horizontem appareant, vnde viginti sub terra lateant. Ex qua diuisione fit, vt apud Rhodios longissimus dies horas æquinoctiales quatuordecim habeat, nox nouem, additis hinc inde semissibus vnius horæ singulis. Æquator verò circulus per vniuersum terrarum orbem ita ab horizonte diuiditur, vt semicirculus eius supra terram extet, semicirculus sub terra linquatur. Quo fit, vt in hoc circulo æquinoctia fiant. Brumalis autem tropicus ea ratione ab horizonte intersectus est, vt minor è sectionibus supra terram habeatur, maior sub terra. Inæquabilitas verò sectionum eandem in omnibus climatibus varietatem habet, quam etiam in solstitiali tropico diximus: semper enim respondentes ex aduerso tropicorum sectiones æquales inter se sunt. Eóque fit, vt maximus dies maximæ nocti, & minimus dies minimæ nocti æqualis euadat. Antarcticus autem circulus totus sub horizonte latet.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

μάλιστα δι' ὀκτὼ μεστηθέντος, πέντε μὲν ἐν διαστρέφεται καθ' ὑπερτατα γαίης, τὰ τρία δ' ἐν πρώτῃ. θέρεος δὲ οἱ ἐνστραί εἰσιν. ἐκ δὲ ταύτης τῆς διαιρέσεως ἀκολουθεῖ τὴν μεγίστην ἡμέραν ὡρῶν ἰσημερινῶν γίνεσθαι ιέ, τὴν δὲ νύκτα ὡρῶν ἰσημερινῶν θ'. ἐν δὲ τῷ κτ' Ῥόδον ὁρίζοντι, ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥς τε τοῦ ὅλου κύκλου διῃρημένου εἰς μέρη μή, τὰ μὲν κ' καὶ θ' τμήματα ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα ἀπολαμβάνεσθαι, τὰ δὲ ιθ' ὑπὸ γῆν. ἐκ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἀκολουθεῖ τὴν μεγίστην ἡμέραν ἐν Ῥόδῳ γίνεσθαι ὡρῶν ἰσημερινῶν ιδ' καὶ ἥμισυ, τὴν δὲ νύκτα ὡρῶν ἰσημερινῶν θ' καὶ ἥμισυ. ὁ δὲ ἰσημερινὸς κύκλος καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην διχοτομεῖται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος, ὥς τε ἡμικύκλιον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμικύκλιον δὲ ὑπὸ γῆν. δι' ἣν αἰτίαν ἐπὶ τοῦ κύκλου τούτου αἱ ἰσημερίαι γίνονται. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος τέμνεται οὕτως, ὥς τε τὸ μὲν ἔλασσον τμῆμα ὑπὲρ γῆν γίνεσθαι, τὸ δὲ μεῖζον ὑπὸ γῆν. ἡ δ' ἀνισότης τῶν τμημάτων τὴν αὐτὴν παραλλαγὴν ἔχει ἐπὶ παντῶν τῶν κλιμάτων, ἥ τις ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ κύκλου. διὰ παντὸς γὰρ τὰ ἐναλλὰξ τμήματα τῶν τροπικῶν κύκλων ἴσα ἀλλήλοις ἐστί. δι' ἣν αἰτίαν ἡ μεγίστη ἡμερινὴ, ἴση ἐστὶ τῇ μεγίστῃ νυκτερινῇ· καὶ ἡ ἐλαχίστη ἡμερινὴ, ἴση τῇ ἐλαχίστῃ νυκτερινῇ. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς κύκλος ὅλος ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα κρύπτεται.

Περὶ μεγέθους τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Τῶν δὲ προειρημένων πέντε παραλλήλων κύκλων, τινῶν μὲν τὰ μεγέθη ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De magnitudine æquidistantium.

Sed ex quinque iam memoratis circulis, quorundam magnitudines per vniuersum terrarum orbem eædem sibi constant, nonnullorum pro climatibus mutantur, aliisque maiores, aliis minores circuli euadunt. Tropici enim & æquator pares per totũ orbem magnitudines seruãt: Arctici magnitudine euariant, cùm alibi maiores, alibi minores cernantur. Quippe iis qui septentriones versus degunt, maiores septentrionales fiunt, cum polo magis in altum sublato arcticum circulum, qui horizonta contingit, necesse sit assiduè maiorem fieri. His verò qui magis etiam ad septentriones vergunt, interdum solstitialis tropicus in arcticum planè abit: fitque vt duo circuli, septentrionalis, tropicúsque coëant, pro vnóque habeantur. Adeò cùm magis etiam ad septentriones accenditur, maiores solstitiali tropico septentrionales redduntur. Nec finis donec eò ventum sit, vbi polus supra verticem conspicitur, septentrionalis in horizontis locum cedit, eique in mundi rotatu coniungitur, æquatoris planè magnitudene: fitque vt tres circuli, septentrionalis, æquator, & horizon, eundem situm positúmque obtineant. Rursus autem iis qui ad austrum habitant, poli humiliores fiunt, septentrionales verò circuli minores. Finis autem decrementi est, locus ad austrum nobis situs sub æquatore, in quo poli sub horizonte habentur, septentrionales autem circuli prorsus euanuere. Ita ex quinque æquidistantibus tres denique superant, nempe cum æquatore tropici duo. Neque enim ob ea quæ dicta sunt, quinque perpetuos æquidistantes existimandum, sed pro nostra habitatione numerum eorum existere: quippe quibusdam in horizontibus tres duntaxat æquidistantes inuenias. Sunt sanè & supra terram habitationes, quarum prima est, in qua solstitialis circulus, qui horizonta

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἀμφὶ τὰ αὐτὰ, πῶς δὲ τὰ αὐτὰ μεγέθη μεταπίπτει τοῖς τὰ κλίματα, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς δὲ ἐλάττονες οἱ κύκλοι γίνονται. οἱ μὲν γὰρ ζοπτικοὶ κύκλοι καὶ ὁ ἰσημερινὸς καθ' ὅλου τοῦ οἰκουμένου ἴσοι εἰσὶ τοῖς μεγέθεσιν. οἱ δὲ ἀρκτικοὶ μεταπίπτουσι κατὰ τὰ μεγέθη, καὶ οἷς μὲν μείζονες, οἷς δὲ ἐλάττονες γίνονται· τοῖς μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι γίνονται. τὸ γὰρ πόλῳ μετεωροτέρῳ φαινομένῳ, ἀνάγκη καὶ τὸν ἀρκτικὸν κύκλον τὸν ἐφαπτόμενον τοῦ ὁρίζοντος, μείζονα ἀεὶ μᾶλλον γίνεσθαι. τοῖς δ' ἔτι πρὸς ἄρκτον οἰκοῦσι γίνεται ποτὲ ὁ θερινὸς ζοπτικὸς, ὥστε τοὺς δύο κύκλους ἐφαρμόσαι ἀλλήλοις τόν τε θερινὸν ζοπτικὸν κύκλον καὶ τὸν ἀρκτικὸν, καὶ μίαν ἀναλαβεῖν τάξιν. πρὸς δὲ τοῖς ἀρκτικωτέροις τόποις καὶ τοῦ θερινοῦ ζοπτικοῦ κύκλου μείζονες οἱ ἀρκτικοὶ κύκλοι γίνονται. ὥρας δὲ ἔστι χώραν τινὰς πρὸς ἄρκτον κειμένην, ἐν ᾗ ὁ μὲν πόλος κατὰ κορυφὴν γίνεται. ὁ δὲ ἀρκτικὸς κύκλος τὴν τοῦ ὁρίζοντος ἐπέχει τάξιν, καὶ ἁφαρμόζει αὐτῷ μετὰ τῆς προφορᾶς τοῦ κόσμου, καὶ τὸ αὐτὸ μέγεθος λαμβάνει τῷ ἰσημερινῷ, ὥστε τοὺς ζῳδιακοὺς κύκλους τόν τε ἀρκτικὸν καὶ τὸν ἰσημερινὸν καὶ τὸν ὁρίζοντα, τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ θέσιν λαμβάνειν. πάλιν δὲ τοῖς πρὸς μεσημβρίαν οἰκοῦσιν, οἱ μὲν πόλοι ταπεινότεροι γίνονται, οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι ἐλάττονες. καὶ πέφυκέ ἔστι τις χώρα πρὸς μεσημβρίαν ἡμῶν κειμένη, αὐτὴ δὲ ἔστιν ἡ λεγομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν, ἐν ᾗ οἱ μὲν πόλοι ὑπὸ τὸν ὁρίζοντα γίνονται, οἱ δὲ ἀρκτικοὶ κύκλοι καθ' ὅλα ἀναφέρονται, ὥστε αὐτὶ τῶν πέντε ζῳδίων ἓξ ζῴδια ἀνατέλλειν κύκλων ζῳδιακῶν ζῳδίων ἀνατέλλειν γίνεσθαι, τούς τε ζοπτικοὺς καὶ τὸν ἰσημερινόν. ἅμα γὰρ τὰ πρόμοιρα ἑκάστου

tontingit,& pro arctico planè habetur: ſecunda, quam ſub polo appellant: tertia, de quâ paulo antè retulimus, quam ſub æquatore nominant.

De ordine æquidiſtantium.

Quo circa nec ordo quinque æquidiſtantium circulorum idem apud omnes eſt: ſed in noſtro tractu primum ſanè ſeptẽtrionalem dixeris, ſecundum ſolſtitialem, tertium æquatorem, quartum brumalem, quintum antarcticum. At iis qui propius quàm nos ſeptentriones incolunt, primus interdum ſolſtitialis tropicus numeratur, ſecundus ſeptentrionalis, tertius æquator, quartus antarctus, quintus brumalis circulus. Cum namque ſeptentrionalis ſolſtitialis capacior euadit, neceſſe eſt memoratum ordinem ſeruari.

De poteſtate æquidiſtantium.

Iam verò nec poteſtates eorundem æquidiſtantium eædem. Nam qui nobis ſolſtitialis circulus habetur, Antipodibus certè brumalis efficitur, contrà qui illis ſolſtitialis eſt, nobis brumalis redditur. Sed qui ſub æquatore degunt, iis vniuerſi tres circuli viribus planè ſolſtitiales ſunt, vtpote ſub ipſam ſolis orbitam incolentibus. Quanquam ſi ad ſe inuicem conferantur, qui nobis pro æquatore ſtatuitur, ſolſtitialis vicem obtinet: ambo verò tropici pro brumalibus cenſentur. Namque is demum natura ſolſtitialis circulus, perpetuáque ratione in toto terrarum orbe dici poteſt, qui proximè habitationem habetur. Quo fit, vt iis qui ſub æquatore agunt, æquator ipſe pro ſolſtitiali ſtatuatur: vtpote in quo ſol ſupra verticem agitur: pro æquatoribus autem omnes æquidiſtantes circuli, velut per æquas partes ab horizonte diſſecti.

De interuallo æquidiſtantium.

Sed nec interualla circulorum in toto orbe à ſe inuicẽ ſtata

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ληπτέον καθωλικῶς γίνεσθαι τοὺς πέντε παραλλήλους, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν οἴκησιν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐκκεῖσθαι. εἰσὶ γάρ τινες ὁρίζοντες ἐν οἷς τρεῖς μόνοι παράλληλοι γίνονται κύκλοι. εἰσὶ δὲ οἰκήσεις ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν πρώτη μὲν οἴκησις, παρ' οἷς ὁ θερινὸς τροπικὸς κύκλος ἐφάπτεται τοῦ ὁρίζοντος, καὶ τὴν τοῦ ἀρκτικοῦ κύκλου τάξιν λαμβάνει. δευτέρα δὲ οἴκησις, ἡ λεγομένη ὑπὸ τῶν πόλων. τρίτη δὲ ἐστὶν οἴκησις, ὑπὲρ ἧς μικρὸν ὕστερον εἰρήκαμεν, ἡ προσαγορευομένη ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν.

Περὶ τάξεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Ὅθεν οὐθ' ἡ τάξις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων ἡ αὐτὴ παρὰ πᾶσιν ἐστίν. ἀλλ' ἐν μὲν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ, πρῶτος μὲν ὀνομάζεται ἀρκτικός, δεύτερος δὲ ὁ θερινὸς τροπικός. εἶτα ἰσημερινός, καὶ χειμερινός. πέμπτος δὲ, ὁ ἀνταρκτικός τοῖς δὲ πρὸς ἄρκτον μᾶλλον ἡμῶν οἰκοῦσιν, γίνεται ποτὲ πρῶτος ὁ θερινὸς τροπικός, δεύτερος δὲ ὁ ἀρκτικός. τρίτος δὲ ὁ ἰσημερινός, τέταρτος δὲ ὁ ἀνταρκτικός, πέμπτος δὲ ὁ χειμερινὸς τροπικός. παρ' οἷς γὰρ ὁ ἀρκτικὸς κύκλος μείζων γίνεται τοῦ θερινοῦ τροπικοῦ, ἀνάγκη τὴν προειμένην τάξιν ὑπάρχειν.

Περὶ δυνάμεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Ὁμοίως δὲ οὐθ' αἱ δυνάμεις τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων αἱ αὐταί εἰσιν. ὁ γὰρ παρ' ἡμῖν θερινὸς τροπικὸς κύκλος, τοῖς ἀντίποσι χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος γίνεται· ὁ δὲ παρ' ἐκείνοις θερινὸς τροπικὸς κύκλος παρ' ἡμῖν γίνεται χειμερινὸς τροπικός. τοῖς δὲ ὑπὸ τὴν ἰσημερινὸν οἰκοῦσι, τῇ μὲν δυνάμει οἱ τρεῖς κύκλοι θερινοί εἰσι τροπικοί. ὑπ' αὐτὴν γὰρ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου κεῖνται. τῇ δὲ πρὸς ἀλλήλους παραλλαγῇ γέ-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

sunt: verùm pro sphærarum descriptione ad hunc modum dispensari solet. Diuiso in sexaginta partes meridiano quouis circulo, septentrionalis circulus à polo sexagesimarum partium sex interuallo describitur. Idem in alteram partem à solstitiali circulo sexagesimarum partium quinque interuallo notatur. Æquator ab vtroque tropicorum sexagesimis quaternis distat. Brumalis circulus ab antarctico sexagesimis quinque. Antarcticus à polo sexagesimis sex. Neque tamen in omni plaga vrbéve eandem intercapedinem inter se seruant: sed tropici ab æquatore parem in omni inclinatione distantiam vendicant. Idem autem ab arcticis nõ parem per omnes horizontas, sed alibi minorem, alibi maiorem. Ita demum & arctici à polis non parem in quauis inclinatione distantiam seruant, sed alibi maiorem, alibi minorẽ habent. Sphæræ tamen omnes ad Græciæ horizonta describuntur.

De Coluris.

Sunt & per polos ducti circuli, quos nonnulli coluros vocant. Iis accidit, vt in ambitus suos mundi polos recipiant. Coluri autem dicti sunt, quòd partes aliquas in se minimè conspectas habent. Reliqui enim circuli in mundi circumactu integri cernuntur: sed colurorum partes quæpiam, quæ videlicet ab arctico sub horizonte latent, cerni non possunt. Signantur autem ij circuli per tropica puncta, diuiduntque per duas æquas partes circulum, qui per media signiferi ducitur.

De signifero.

Obliquus circulus is est, qui duodecim signa continet, ex tribus æquidistantibus circulis constans: quorum duo latitudinem signiferi determinant, vnus per media signa ductus vocatur: hic adeò duos pares & æquidistantes circulos, solstitialem in prima Cancri parte, brumalem in Capricorni

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

νοιτ' ἂν θερινὸς μὲν τροπικός, ὑπὰρ ἡμῖν ἰσημερινός. χειμερινοὶ δὲ οἱ δύο τροπικοί. φύσει γὰρ λέγοιτ' ἂν καὶ καθολικῶς πρὸς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην θερινὸς τροπικὸς κύκλος ὑπάρχειν, ὁ ἔγγιστα τῆς οἰκήσεως ὑπάρχων. δι' ἣν αἰτίαν τοῖς ὑπὸ τ' ἰσημερινὸν οἰκοῦσι θερινὸς τροπικὸς γίνεται ὁ ἰσημερινός. τότε γὰρ αὐτοῖς κατὰ κορυφὴν γίνεται ὁ ἥλιος. ἰσημερινοὶ δὲ κύκλοι γίνονται παρ' αὐτοῖς πάντες οἱ παράλληλοι, ἰσημερία γὰρ διὰ παντός ἐστι παρ' αὐτοῖς πάντες γὰρ οἱ παράλληλοι κύκλοι διχοτοι μοῦνται ὑπὸ τοῦ ὁρίζοντος.

Περὶ διαστάσεως τῶν πέντε παραλλήλων κύκλων.

Οὐδ' αἱ διαστάσεις αἱ ἀπ' ἀλλήλων τοῖς κύκλοις αἱ αὐταὶ διαμένουσι καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἀλλὰ πρὸς τὴν καταγραφὴν τῶν σφαιρῶν διαιροῦνται οὕτως, τοῦ παντὸς μεσημβρινοῦ κύκλου διαιρουμένου εἰς μέρη ξ, ὁ ἀρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου καταγράφεται ἀπέχων ξ ϛ'. ὁ δ' αὐτὸς ἐπὶ θάτερα μέρη ἀπὸ τοῦ θερινοῦ καταγράφεται, ἀπέχων ξέ. ὁ δὲ ἰσημερινὸς, ἀφ' ἑκατέρων τῶν τροπικῶν ξδ'. ὁ δὲ χειμερινὸς τροπικὸς κύκλος ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ἀπέχων ξέ. ὁ δὲ ἀνταρκτικὸς ἀπὸ τοῦ πόλου ξϛ'. κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν οὐ τὰς αὐτὰς διαστάσεις ἔχουσιν ἀπ' ἀλλήλων. ἀλλ' οἱ μὲν τροπικοὶ ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ κατὰ πᾶν ἔγκλιμα τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν ἔχουσιν. οἱ δὲ τροπικοὶ κύκλοι ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν οὐ τὴν αὐτὴν ἔχουσι διάστασιν κατὰ πάντας τοὺς ὁρίζοντας, ἀλλ' οἱ μὲν ἔλασσον, οἱ δὲ πλεῖον διϊστᾶσιν. ὁμοίως δὲ οἱ ἀρκτικοὶ ἀπὸ τῶν πόλων οὐ τὴν ἴσην ἀπόστασιν ἔχουσι κατὰ πᾶν ἔγκλιμα. ἀλλ' οἱ μὲν ἐλάττω, οἱ δὲ πλείω. καταγράφονται μέν τοι πᾶσαι αἱ σφαῖραι πρὸς τὸν ἐν τῇ ἑλλάδι ὁρίζοντα.

Περὶ κολούρων κύλων.

Διὰ τῶν πόλων δέ εἰσι κύκλοι ὑπότινων κόλου-

principio.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

principio. Latitudo ſigniferi continet partes duodecim. Dictus eſt autem hic circulus obliquus, quòd æquidiſtantes ad inæquales angulos interſecet.

De horizonte

Horizon verò circulus eſt, qui conſpectam mundi partem ab inconſpecta dirimit. Itaque in duas partes vniuerſam ſphæram ſecat, vt alterum hemiſphærium ſupra terram, alterum ſub terra relinquat. Eſt verò horizon duplex, alter qui ſenſu vſurpatur, alter qui ſola ratione percipitur. Ergo ſenſilis horizon eſt, qui à noſtro viſu in termino viſionis circumſcribitur. Hic adeò non amplius duum milium ſtadiorum demetientem habet. Qui autem ratione percipitur, ad fixacrum ſtellarum ſphæram pertinet, mundúmque totum in duo ſecat. Nec verò per omnem tractum vrbémve idem horizon eſt: ſed ſenſus idem quadringentis ferè ſtadiis manet. Quo fit, vt dierum longitudo, & clima, & apparentiæ omnes eædem ſibi conſtent. Aucto verò ſtadiorum numero, pro habitationis diuerſitate Horizon, clima, omnes denique apparentiæ mutantur. Conuenit tamen, vt habitationis vltra quadringenta ſtadia mutationem ad auſtrum boreámve accipiamus. Siquidem qui eundem æquidiſtantem incolunt, in quamlibet magno ſtadiorum numero horizonta quidem diuerſum habent, clima verò idem, & apparentias omnes ſimiles. Dierum tamen exitus initiáque haudquaquam iis qui eundem æquidiſtantem habitant, eodem temporis momento euenient. Verùm ſi exactæ rationis examini ſtare velimus, pro quolibet puncto, in quauis orbis parte mutati ſitus horizon, clima,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ροι προσαγορευόμενοι, οἷς συμβέβηκεν ὑπὸ τῶν ἰδίων περιφερειῶν τοὺς τοῦ κόσμου πόλους ἔχειν. κόλουροι δὲ κέκληνται, διὰ τὸ μέρη τινὰ ἀθεώρητα αὐτῶν γίνεσθαι. οἱ μὲν γὰρ λοιποὶ κύκλοι κατὰ τὴν περιστροφὴν τοῦ κόσμου ὅλοι θεωροῦνται. τῶν δὲ κολούρων κύκλων μέρη τικνά ἐστι ἀθεώρητα, τὰ ἀπὸ τοῦ ἀνταρκτικοῦ ὑπὸ τὴν ὁρίζοντα ἀπολαμβανόμενα. γράφονται δὲ οὗτοι οἱ κύκλοι διὰ τῶν τροπικῶν σημείων, καὶ εἰς μέρη λ' ἴσα διαιροῦσι τὸν διὰ μέσων τῶν ζωδίων κύκλον.

Περὶ ζωδιακοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος, ὁ τῶν ιβ' ζωδίων. αὐτὸς δὲ ἐκ τριῶν κύκλων παραλλήλων συνέστηκεν. ὧν οἱ μὲν τὸ πλάτος ἀφορίζειν λέγεται τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ὁ δὲ ἐκ διὰ μέσον τῶν ζωδίων καλεῖται. οὗτος δὲ ἐφάπτεται δύο κύκλων ἴσων καὶ παραλλήλων, τοῦ μὲν θερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ καρκίνου πρώτην μοῖραν, τοῦ δὲ χειμερινοῦ τροπικοῦ κατὰ τὴν τοῦ αἰγοκέρωτος πρώτην μοῖραν. τὸ δὲ πλάτος τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου ἐστὶ μοῖραι ιβ'. λόξος δὲ κέκληται ὁ ζωδιακὸς κύκλος, διὰ τὸ τέμνειν τοὺς παραλλήλους κύκλους.

Περὶ ὁρίζοντος.

Ὁρίζων δὲ ἐστὶ κύκλος, ὃ διορίζων ἡμῖν τό, τε φανερὸν καὶ τὸ ἀφανὲς μέρος τοῦ κόσμου, καὶ διχοτομῶν τὴν ὅλην σφαῖραν τοῦ κόσμου, ὥς τε ἡμισφαίριον μὲν ὑπὲρ γῆν ἀπολαμβάνεσθαι, ἡμισφαίριον δὲ ὑπὸ γῆν. εἰσὶ δὲ ὁρίζοντες δύο, εἷς μὲν ὁ αἰσθητὸς, ἕτερος δὲ ὁ λόγῳ θεωρητός. αἰσθητὸς μὲν οὖν ἐστιν ὁρίζων, ὁ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ὄψεως περιγραφόμενος κατὰ τὴν ἀποτερματισμὸν τῆς ὁράσεως, ὡς οὐ μείζονα τὴν διάμετρον ἔχειν σταδίων διχιλίων. ὁ δὲ λόγῳ θεωρητὸς ὁρίζων ἐστίν. ὁ μέχρι τῆς τῶν ἀπλανῶν ὁράσεως ἀστέρων σφαίρας διηκῶν, καὶ διχοτομῶν τὸν

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& apparentiæ omnes euariant. Horizon verò ea ratione in sphærarum dscriptionem non adhibetur, quòd reliqui circuli omnes ab ortu ad occasum circumacto mundo vnà rapiuntur. Horizon suapte natura quietem amat, eodem semper seruato situ. Si ita horizon in sphæras adderetur, circumactis iis etiam eum moueri, & nonnunquam supra verticem esse accideret. Id quod certè tum captum omnem superat, tum à sphæræ ratione abhorret. Verùm non incommodè situs eius ab alueo, in quo sphæra reuoluitur, intelligi solet.

De meridianis circulis.

Meridianus circulus est, qui per mundi polos & punctum, quod nobis supra verticem eminet, ducitur. In quem cùm sol incidit, medios dies, mediásque noctes efficit. Hic etiam circulus, immotus in mundo est, vno eodémque in tota mundi vertigine seruato positu. Nec in sphæris, quæ astris insigniuntur, adscribitur, quòd & immotus sit & nullam mutationem recipiat: sed (quod sensu vsurpari possit) trecentis ferè stadiis idem meridianus manet. Rationis tamen scrupulosiore indagine ad quemuis gressum, qui ortum versus occasumve dirigitur, nouus meridianus notatur. Ad austrum enim boreámve quantumuis progrediare, etiamsi decem milium stadiorum interuallum interfit, idem meridianus seruatur: cùm ab ortu ad occasum itur, mutatur.

De lacteo circulo.

Obliquus etiam est & lacteus circulus. Hic itaque supra tropicos obliquatus cernitur. Constat autem ex

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ὅλον κόσμον. ὃ κατὰ πᾶσαν δὲ χώραν καὶ πόλιν ὁ αὐτός ἐστιν ὁρίζων, ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν σχεδὸν ἐπὶ σταδίους τεσσακοσίους ὁ αὐτὸς ὁρίζων διαμένει, ὥς τε καὶ τὰ μεγέθη τῶν ἡμερῶν, καὶ τὸ κλίμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα, τὰ αὐτὰ διαμένειν. πλειόνων δὲ σταδίων γινομένων κατὰ τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως, ἕτερος ὁρίζων γίνεται κατὰ τὸ κλίμα διαφέρων, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα μεταπίπτει. δεῖ μέν τοι γε τὴν παραλλαγὴν τῆς οἰκήσεως τὴν ὑπὲρ τεσσακοσίους σταδίους διαλαμβάνεσθαι κατὰ τὴν πρὸς ἄρκτον μεσημβρίαν τε πάροδον. τοῖς μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου οἰκοῦσιν ἀπὸ μυρίων σταδίων ὑπάρχουσιν, ὁ μὲν ὁρίζων ἐστὶ διάφορος, τὸ δὲ, κλίμα τὸ αὐτὸ, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα παραπλήσια. αἱ μέν τοι ἀρχαὶ καὶ τελευταὶ αἱ τῶν ἡμερῶν οὐχ ἅμα πᾶσιν ἔσονται τοῖς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ παραλλήλου οἰκοῦσι. κατὰ δὲ τὴν πρὸς τὴν λόγον ἀκρίβειαν. ἅμα τῷ σταθμιαῖαν πάροδον γίνεσθαι καθ' ὁποιονοῦν μέρος τοῦ κόσμου, μεταπίπτει καὶ ὁ ὁρίζων καὶ τὸ ἔγκλιμα, καὶ πάντα τὰ φαινόμενα διάφορα. ὃ καταγράφεται δὲ ὁρίζων ἐν ταῖς σφαίραις δι' αἰτίαν τοιαύτην, ὅτι οἱ μὲν λοιποὶ κύκλοι πάντες, φερομένου τοῦ κύκλου ἀπ' ἀνατολῶν ἐπὶ τὴν δύσιν, συμπεριστρέφονται καὶ αὐτοὶ τῇ τοῦ κόσμου κινήσει. ὁ δὲ ὁρίζων ἐστὶ φύσει ἀκίνητος, τὴν αὐτὴν τάξιν διαφυλάττων διὰ παντός. εἰ οὖν κατογράφοντο οἱ ὁρίζοντες ἐν ταῖς σφαίραις, στρεφομένων αὐτῶν, συνέβαινεν ἂν τὴν ὁρίζοντα κινεῖσθαι, καὶ κατὰ κορυφήν ποτε γίνεσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον, καὶ ἀλλότριον τοῦ σφαιρικοῦ λόγου. ὑπὸ μέν τοι γε τῆς σφαιρικῆς θήκης ἡ τοῦ ὁρίζοντος θέσις κατανοεῖται.

Περὶ τῶν μεσημβρινῶν κύκλων.

Μεσημβρινὸς δὲ ἐστὶ κύκλος, ὁ διὰ τῶν τοῦ κόσμου πόλων καὶ τοῦ κατὰ κορυφὴν σημείου γραφόμενος κύκλος, ἐφ'

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tenui nebulosa substantia: vnus certè cœlestium circulorum conspicuus, nec certa latitudine definitus, sed aliqua sui parte latiore, aliqua angustiore: quo minus equidem in pleraſque sphæras adscribi solet. Est autem vnus è numero maximorum circulorum: quippe cùm maximi circuli in sphæris dicantur, quibus idem cētrum cum sphæra est. Sunt porrò maximi circuli septem: Æquator, Signifer, qui per media signa ducitur, qui per polos ducitur, cuiusque habitationis Horizon, Meridianus, Lacteus.

De quinque Zonis.

Totius terræ superficies sphærica est, & diuiditur in Zonas quinque. Ex quibus duæ sunt, quæ circa polos describuntur, frigidæ dictæ, quòd maximè absunt à solis orbita: eædem ob frigoris iniuriam parùm habitatæ. Determinantur autem polos versus arcticis circulis. Quæ verò post has deinceps habentur, quòd mediocriter ad prætereuntē solem sunt sitæ, temperatæ appellantur, habentque in cœlo limites arcticos, tropicósque circulos, quibus interiacent. Reliqua, quæ inter memoratas quatuor medium locum tenet, quòd sub ipso solis transitu iacet, torrida nuncupatur, à terrestri æquatore in duas partes diuisa. Is porrò sub mundi æquatore porrigitur. Sed ex temperatis altera à nostri orbis hominibus incolitur: ipsa longua propè centum millibus stadiorum, lata ferè dimidio.

De signis cœlestibus.

Signa stellis insignita diuiduntur in partes tres: quædam enim in signifero locata sunt, quædam septentrionalia vocantur, quædam australina. Quæ itaque in signifero sita sunt, duodecim animalia sunt, quorum nomenclatu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

τοῦ γενόμενος ὁ ἥλιος, τὰ μέσα τῶν ἡμερῶν καὶ τὰ μέσα τῶν νυκτῶν ποιεῖται, καὶ οὗτος δέ ἐστιν ὁ κύκλος ἀκίνητος ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τὴν αὐτὴν τάξιν διαφυλάσσων ἐν ὅλῃ τῇ τοῦ κόσμου περιστροφῇ. οὐ καταγράφεται δὲ οὗτος ὁ κύκλος ἐν ταῖς καταστηριζομέναις σφαίραις, διὰ τὸ καὶ ἀκίνητος εἶναι, καὶ μηδεμίαν ἐπιδέχεσθαι μετάπτωσιν. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν αἴσθησιν σχεδὸν ἐπιστάδιοις τριακοσίοις ὁ αὐτὸς μεσημβρινὸς διαμένει. πρὸς δὲ τὴν ἐν τῷ λόγῳ ἀκρίβειαν, ἅμα τῷ τὴν παροῦσαν γίνεσθαι πάροδον, ἢ πρὸς ἀνατολὴν, ἢ πρὸς δύσιν, ἕτερος γίνεται μεσημβρινός. κατὰ μὲν γὰρ πρὸς ἄρκτον καὶ μεσημβρίαν πάροδον, κἂν ἂν μεταξὺ μυρίοι στάδιοι ὑπάρχωσιν, αὐτὸς μένει μεσημβρινός. κατὰ δὲ τὴν ἀπ' ἀνατολῆς πρὸς δύσιν πάροδον, διαφοραὶ μεσημβρινῶν.

Περὶ γαλακτικοῦ κύκλου.

Λοξὸς δέ ἐστι κύκλος καὶ ὁ τοῦ γάλακτος. οὗτος μὲν οὖν μείζονι πλάτει λελόξωται τῷ τροπικῷ κύκλῳ. συνέστηκε δὲ ἐκ βραχυμερίας νεφελοειδοῦς, καί ἐστιν ἐν τῷ κόσμῳ μόνος θεώρητος. οὐχ ὥρισται δὲ αὐτοῦ τὸ πλάτος, ἀλλὰ κατὰ μὲν τινα μέρη πλατύτερός ἐστι, κατὰ δέ τινα στενότερος, δι' ἣν αἰτίαν ἐν ταῖς πλείσταις σφαίραις οὐδὲ καταγράφεται ὁ τοῦ γάλακτος κύκλος. ἔστι δὲ καὶ οὗτος τῶν μεγίστων κύκλων. μέγιστοι γὰρ ἐν σφαίραις λέγονται κύκλοι, οἱ τὸ αὐτὸ κέντρον ἔχοντες τῇ σφαίρᾳ. εἰσὶ δὲ μέγιστοι κύκλοι ἑπτὰ, ἰσημερινὸς, ζωδιακὸς. καὶ ὁ διὰ μέσων τῶν ζωδίων, ὁ διὰ τῶν πόλων, ὁ καθ' ἑκάστην οἴκησιν ὁρίζων ὁ μεσημβρινὸς, ὁ τοῦ γάλακτος.

Περὶ τῶν πέντε ζωνῶν.

Ἡ τῆς γῆς συμπάσῃ ἐπιφάνεια σφαιροειδὴς ὑπάρχουσα, διαιρεῖται εἰς ζώνας πέντε. ὧν δύο μὲν αἱ περὶ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ras alibi diximus. In iis duodecim ſtellæ quædam ſunt, quæ ob quaſdam quas referunt notas, proprias appellationes meruerunt. Siquidem ſex numero, quæ in tauri dorſo viſuntur, Pleiades nominantur. Quinque verò, quæ in capite Tauri cernũtur, Hyades dicuntur. Stella verò quæ pedes Geminorum præcedit, Propus, quaſi præpes vocatur. Quæ verò in Cancro nubeculam referunt, Præſepe vocant. At duæ, quæ iuxta Præſepe collocatæ ſunt, Aſelli dicuntur. Prænitens autem ſidus, quod in corde Leonis notatur, ſimili cum loco nomine, Leonis cor dicitur: à nonnullis regia ſtella, quòd qui ſub ea naſcuntur, regiam natiuitatem ſint nacti. Sed quæ in virginis ſumma ſiniſtra manu hæret, fulgida ſanè ſtella, Spicã nominant. Stellula verò, quæ iuxta virginis dextram alam figitur, Protrygetes dicitur. At quatuor ſtellæ, quæ in ſumma Aquarij dextra viſuntur, Vrnæ nomen habent. Quæ verò à Piſcium caudæ partibus ſitæ deinceps ſunt, græcè lini, latinè linea, vel vt quibuſdam placet, lineolæ nuncupantur. Sunt itaque in auſtrina linea ſtellæ nouem, in ſeptentrionali quinque. Sed præfulgens ſidus, quod in ſumma linea conſpicitur, græcè ſyndeſmos, latinè nodus nuncupatur. Septentrionalia ſunt, quæcunque ad ſeptentrionem ſignifers ſitam habent. Sunt autẽ hæc: Vrſa maior, Vrſa minor, Draco qui inter Vrſas locatur, Arctophylax, Corona, Engonaſin, Serpentarius, Serpens, Lyra, Auis, Sagitta, Aquila, Delphinus, Protomehippi, hoc eſt, prior equi portio, iuxta Hipparchum equus Cepheus, Caſſiopeia, Andromeda, Perſeus, Auriga, Deltoton, & qui poſtea à Callimacho in aſtra relatus eſt, Berenices crinis. In iis rurſus ſtellæ quædam, ob notas quaſdam integras, quas in ſe continent, proprias appellationes ſunt ſor-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

τὰς πόλους· πορρώτατα δὲ χειμῶνας τῆς τοῦ ἡλίου παρόδου, κατεψυγμένας λέγονται, καὶ ἀοίκητοι διὰ τὸ ψῦχος εἶσιν. ἀφορίζονται δὲ ὑπὸ τῶν ἀρκτικῶν πρὸς τὰς πόλους· αἱ δὲ τούτων ἑξῆς, συμμέτρως μὲν χειμῶνας πρὸς τὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, εὐκράτους καλοῦνται. ἀφορίζονται δ' αὗται ὑπὸ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀρκτικῶν καὶ τροπικῶν κύκλων, μεταξὺ χειμῶνας αὐτῶν. ἡ δὲ λοιπὴ, μέση τῶν προειρημένων χειμῶν δ' ἐστὶ αὐτὴν τοῦ ἡλίου πάροδον, διακεκαυμένη καλεῖται. διχοτομεῖται δ' αὐτὴ ὑπὸ τοῦ τῆς γῆς ἰσημερινοῦ κύκλου, ὃς κεῖται ὑπὸ τὸν ἐν τῷ κόσμῳ ἰσημερινὸν κύκλον. τῶν δὲ εὐκράτων δύο ζωνῶν, ἡ ὑπὸ τῶν ἐν καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη κατοικεῖσθαι συμβέβηκεν, ὅτι μὲν τὸ μῆκος οὖσα ὡς ἐγγὺς τῶν δεκα μυριάδας σταδίων, ὅτι δὲ τὸ πλάτος ὡς ἐγγὺς τὸ ἥμισυ.

Περὶ τῶν κατεψυγμένων ζωδίων.

Τὰ κατεψυγμένα ζώδια διαιρεῖται εἰς μέρη β΄. ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν ὅλα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου κεῖται, ἃ δὲ λέγεται βόρεια, ἃ δὲ προσαρκτεύει νότια. τὰ μὲν οὖν ὅλα τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου κείμενα, ὅτι τὰ ιβ΄ ζώδια, ὧν τὰς ὀνομασίας προειρήκαμεν ἐν ἄλλοις. καὶ ἐν τοῖς ιβ΄ ζωδίοις, τινὲς ἀστέρες εἰσὶ τοὺς ἐπ' αὐτοῖς γνωμόνας ὑποσημαίνοντες, ἰδίας προσηγορίας ἠξιωμένοι εἰσίν. οἱ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ ταύρου, ὑπὸ τοῦ νότου αὐτοῦ κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν ἑξ, καλοῦνται πλειάδες. οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ βορέου τοῦ ταύρου, κείμενοι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν καὶ αὐτοὶ ἑ, καλοῦνται ὑάδες. ὁ δὲ προηγούμενος τῶν ποδῶν τοῦ διδύμων ἀστὴρ, προσαρκτεύει προπους. οἱ δὲ ἐν τῷ καρκίνῳ νεφελοειδεῖ συστροφὴν ἐοικότες, καλοῦνται

titæ. Nam insigne sidus, quod supra media Arctophylacis crura iacet, Arcturus appellatur. Clara autem stella, quæ iuxta Lyram posita est, totius signi nomine Lyra dicitur. Quæ verò in Persei summa sinistra spectantur, Gorgonæ nomen habent. Sed quæ in summa eius dextra nouantur, stellulæ certè crebræ paruæq́, falcem conficiunt. At illustre sidus, quod in aurigæ sinistro humero cernimus, Capram nominamus. Duas verò exiguas stellas, quæ in suma eiusdem aurigæ manu figuntur, Hædos dicimus. Australina signa sunt, quæcunque ad meridionalem signiferi partem sunt posita. Eorum nomina hæc sunt: Orion, Procyon, Lupus, Argo, Hydra, Cratera, Coruus, Centaurus, Fera, quam Centaurus tenet, Thyrsolotus quem Centaurus præfert, Thuribulum, Australinus piscis, Cetus, Aqua, quæ ab aquario funditur, Flumen, quod ab Orione defluit, Australis corona, quam nonnulli Vranifcum vocauere, ac si à cœlo diminutiuum declines: & iuxta Hipparchum, Caduceus. In iis quoque stellæ quædã propria sibi nomina vendicauere: quippe lucida stella, quæ in Procyone cernitur, Procyon appellatur: quæ verò in ore canis conspicuo splendore aspicitur, quádque æstus incrementa secum afferre putatur, canis eodem, quo totum signum, nomine censetur. At sidus, quod in summo Argus gubernaculo fulget, Canobus nominatur: hic in Rhodo egrè conspicitur, aut certè ab editis locis: in Alexandria verò prorsus non cernitur, vtpote vix quarta signi portione supra horizontem extante.

FINIS SPHAERAE.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

φάτνη. οἱ δὲ πλησίον αὐτῆς δύο ἀστέρες κείμενοι, ὄνοι
προσαγορεύονται. ὁ δὲ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λέοντος κεί-
μενος λαμπρὸς ἀστὴρ ὁμωνύμως τῷ τόπῳ ἐφ' οὗ κεῖ-
ται, καρδία λέοντος προσαγορεύεται, ὑπὸ δέ τινων
βασιλίσκον καλεῖται· ὅτι δοκοῦσιν οἱ περὶ τὸν τόπον
τοῦτον γενόμενοι, βασιλικὸν ἔχειν τὸ γενέθλιον. ὁ δὲ ἐν
ἄκρᾳ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τῆς παρθένου κείμενος λαμπρὸς
ἀστὴρ, στάχυς προσαγορεύεται. ὁ δὲ παρὰ τὴν δεξιὰν τῆς
παρθένου πτέρυγα κείμενος ἀστερίσκος, προτρυγητὴς ὀνο-
μάζεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ δεξιᾷ χειρὶ τοῦ ὑδροχόου
τέσσαρες ἀστέρες, κάλπη καλοῦνται. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ οὐραίων
μερῶν τοῦ ἰχθύων κατὰ τὸ ἑξῆς κείμενοι ἀστέρες, λίνοι προ-
σαγορεύονται. εἰσὶ δὲ ἐν μὲν τῷ νοτίῳ λίνῳ ἀστέρες θ', ἐν δὲ
τῷ βορείῳ λίνῳ ε'. ὁ δὲ ἐν ἄκρῳ τῷ λίνῳ κείμενος λαμ-
πρὸς ἀστὴρ, σύνδεσμον προσαγορεύεται. βόρεια δὲ
ἐστιν, ὅσα τοῦ τοῦ ζωδίων κύκλου πρὸς ἄρκτους κεῖται. ἐστὶ
δὲ τάδε. ἡ μεγάλη ἄρκτος, ἡ μικρὰ, δράκων ὁ διὰ τῶν
ἄρκτων, ἀρκτοφύλαξ, στέφανος, ἐνγόνασιν, ὀφιοῦχος,
ὄφις, λύρα, ὄρνις, οἰστὸς, ἀετὸς, δελφὶς, προτόμη ἵππου
καθ' ἵππαρχον ἵππος, κηφεὺς, κασσιέπεια, ἀνδρομέ-
δα, περσεὺς, ἡνίοχος, δελτωτόν. καὶ ὁ ὕστερον κατεστηρι-
γμένος ὑπὸ Καλλιμάχου βερενίκης πλόκαμος. πάλιν
δὲ καὶ ἐν τούτοις ἀστέρες τινὲς, ἰδίας ἔχουσι προσηγορίας,
διὰ τὰς ὁλοσχερεῖς ἐπ' αὐτοῖς γινομένας ἐπισημασίας
ὁ μὲν γὰρ ἀνὰ μέσον τοῦ σκελῶν τοῦ ἀρκτοφύλακος κεί-
μενος ἐπίσημος ἀστὴρ, ἀρκτοῦρος ὀνομάζεται. ὁ δὲ παρὰ
τὴν λύραν κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁμωνύμως ὅλῳ
τῷ ζωδίῳ λύρα προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἀριστερᾷ ἄκρᾳ
χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστέρες, γοργόνιοι καλοῦνται. οἱ δὲ
ἐν ἀριστερᾷ ἄκρᾳ χειρὶ τοῦ περσέως κείμενοι ἀστερίσκοι
πυκνοὶ καὶ μικροὶ, εἰς τὴν ἅρπην καταστηρίζονται. ὁ δὲ ἐν τῷ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

εὐωνύμῳ ὤμῳ τοῦ ἡνιόχου κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, αἴξ προσαγορεύεται. οἱ δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ αὐτῇ χειρὶ ἀστερίσκοι δύο, ἔριφοι καλοῦνται. νότια δὲ ἐστιν ὅσα τοῦ τῶν ζωδίων κύκλου πρὸς μεσημβρίαν κεῖται. ἔστι δὲ τάδε, ὠρίων, προκύων, λαγωὸς, ἀργὼ, ὕδρος, κρατὴρ, κόραξ, κένταυρος θηρίον ὃ κρατεῖ ὁ κένταυρος, θυρσολόχος ὃν κρατεῖ ὁ κένταυρος, θημιατήριον, νότιος ἰχθὺς, κῆτος, ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ ὑδροχόου, ποταμὸς ὁ τοῦ ὠρίωνος, νότιος στέφανος, ὑπό τινων οὐρανίσκος προσαγορευόμενος, κηρήκιον καθ' ἵππαρχον. πάλιν δὲ καὶ ἐν τούτοις τινὲς ἀστέρες ἰδίας ἔχουσι προσηγορίας. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῷ προκύωνι ὢν λαμπρὸς ἀστὴρ, προκύων καλεῖται. ὁ δὲ ἐν τῷ στόματι τοῦ κυνὸς λαμπρὸς ἀστὴρ, ὃς δοκεῖ τὴν ἐπίτασιν τῶν καυμάτων ποιεῖν, ὁμωνύμως ὅλῳ τῷ ζωδίῳ, κύων προσαγορεύεται. ὁ δὲ ἐν ἄκρῳ τῷ πηδαλίῳ τῆς ἀργοῦς κείμενος λαμπρὸς ἀστὴρ, κάνοβος ὀνομάζεται. οὗτος μὲν ἐν ῥόδῳ μόλις θεώρητός ἐστιν, ἢ παντελῶς ἀφ' ὑψηλῶν τόπων ὁρατός. ἐν ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐστὶ παντελῶς ἀφανής. σχεδὸν γὰρ τέταρτον μέρος ζωδίου ἀπὸ τοῦ ὁρίζοντος μετεωρισμένος φαίνεται.

Τέλος τῆς τοῦ πρόκλου σφαίρας.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

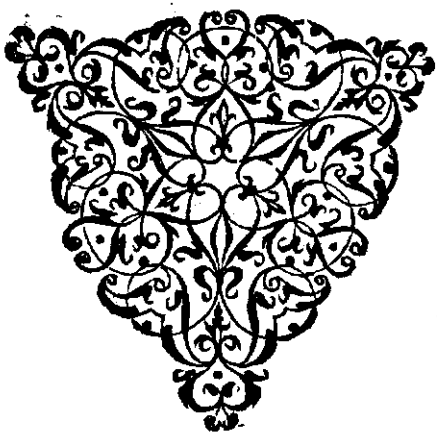

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

APOLLODORI ATHENIENSIS GRAMMATICI BIBLIOTHECES SIVE DE *Deor. origine,*

LIBER PRIMVS.

Benedicto Ægio Spoletino Interprete.

Cœlus primus princeps. Telluris filij Centimani cur dicti.

CŒLVS primus orbis vniuersi imperio præfuit, quique ducta vxore Tellure, priores ex ea filios sustulit, quos centimanos appellarunt, Briareum, Gyan, ac Cœum: Qui, quòd singuli cētum manus, & capita quinquaginta haberent, corporis cū magnitudine, tum robore cęteris mortalibus antecelluerunt.

Post hosce autē è Cœlo Tellus, Cyclopas, Harpen, Steropem, & Brontem, singulos singulis & his quidem in media frōte locatis oculis peperit. Sed hos Cœlus vinctos deiecit in tartarum, is locus est ad inferos tenebrosissimus, qui tantum à terra distat, quantum à cœlo terram abesse ferunt.

Cœlus item ex eadem coniuge procreauit Oceanum, Cœum, Hyperionem, Crium, * Impetúmque, cognomento Titanas, & nouissimum omnium Saturnum suscepit. Præterea filias Tethyn, Rheam, Themin, Mnemosinem, Phœbem, Dionénque, ac Thiam, quas Titanidas nominarunt. Mox verò Terra indignissimè ferēs, filiorum in tartara deiectorum internecionem, Titanas, vt patrem dolo aggrederentur, inducit. Saturnóque adamantinam falcem suggerit. Tum ij omnes præter vnum Oceanum in patrem impetum faciunt, & Saturnus præsecta Cœli genitalia deiecit in pelagus, déque virilium sanguinis profluentibus guttis, Erinnyes, Alecto, Tisiphone, ac Megæra enatæ sunt. Cœlo demum è Regno expulso, & reuocatis ab ima Tartari profunditate germanis fratribus, Saturnum imperio suffecerunt. At hic rur-

** Iapetum.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſus Titanas fratres cõpeditos demiſit in tartarũ, Rheã inde ſororem ſibi in matrimonium copulauit. Poſt vbi Cœlus, ac terra illum filij ſui viribus imperio deturbatum iri prædixerunt, ſingulos, vt quiſque in lucem prodibat, atque naſcebatur, ita deuorabat. Et Veſtam prius, Cererem deinde, & Iunonem: poſt has Plutonem & Neptunum deglutiuit. Quamobrem irata coniux Rhea in Cretam, quo tempore Iouem in vtero ferebat proficiſcitur, vbi in antro * Dibæo illum parit, & Curetibus, Adraſteæque, ac Idæ Nymphis Meliſſarum filiis alendum dedit: Hæ vero Amaltheæ lacte puerum educunt. At * Curetes in antro armati infantem aſſeruantes haſtilibus ſcuta, ne vagientis pueri vocem Saturnus audiret, concutiebant. Rhea verò inuolutum faſciis lapidem pro nato patri filio deuorandum dedit.

Dicæo.

Corybantes Strabonis lib. 10. κούρητες.

Saturnus pro Ioue lapidem deuorat.

Mox, vbi Iupiter iuſtæ, atque integræ fuit ætatis, Metin Oceani filiam ſociam capit, quæ Saturno Pharmacum bibendum propinat: cuius ille vi coactus lapidem prius, deinde, quos antea filios, deuorarat, euomit: quorum adiumento Iupiter aduerſus patrem Saturnum, ac Titanas bellum geſſit. Verum decimo poſt huiuſce inter eos belli anno, Tellus victoriam Ioui, ſi in Tartarum deiectos ſibi in ſocietatem adſciuerit, vaticinata eſt. Tum is, Campe cuſtode interfecta, illos è vinculis liberauit. Iam tum etiam * Cyclopes Iouem tonitru, fulgetráque, & fulmine, Plutonem autem Galea, & Neptunum tridente condonarunt.

Fulminũ fabricatores.

Saturni filij patri regnum inter ſe ſorte partiuntur.

His illi telis armati Titanas ſubigunt, & coniectos in vincula, atque in Tartarum detruſos, ceruinanis cuſtodiendos dederunt: Quo facto iidem rerum imperium ſorte inter ſe partiuntur: ac Ioui quidem cœli regnum, Neptuno maris, & Plutoni inferorum loca obtigerunt.

Cæterùm Titanibus procreantur, Oceano quidẽ & Tethyde, Oceanidum terna millia. Aſia, Styx, Electra, Doris, Eurynome, Amphitrite, Metis. Cœo autem ex Phœbe, Aſteria, & Latona: ex Hyperione, ac Thea, Aurora, Sol, Luna, Crio ad hæc & Eurybœe Pluti filia nati ſunt Aſtræus, Pallas, Perſes.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iapeto autem ex Asia Oceani filia nascitur Atlas, qui suis humeris cœlum sustinet, Prometheus item, & Epimetheus, ac Menœrius, quem in Titanico bello fulminatum Iupiter in Tartarum detrusit.

Sed è Saturno, ac Philyra geniti sunt, Chiron geminus centaurus: ex Aurora verò, & Astræo nati sunt Venti, & Astra. Perses ex Asteria Hecaten genuit. Pallanti & Stygi ex Oceano procreati sunt Nice, Cratus, Zelus, Bia.

Iupiter stygis aquam de scopulo per inferorum loca fluentem, iurisiurādi religione decorauit: quòd ipsi contra Titanas, vnà cum filiis opem tulerit.

Ponti verò & Terræ hi sunt filij; Phorcus, Thaumas, Nereus, Eurybœa, Ceto.

Ex Thaumante autem, & Electra Oceani filiis natæ sunt, Iris, Harpyiæ, Aello, & Ocypete.

Ex Phorco & Cetone gignuntur Phorcyades, Gorgones, de quibus dicendum erit: vbi de Persei rebus conscribemus.

Nerei, & Doridis, quos Oceanus genuit, Nereides filiæ fuerunt: quæ hisce nominibus appellantur, Cymothoë, Spiò, Glaucothoë, Nausithoë, Thalia, Eratò, Saò, Amphitrite, Eunice, Thetis, Eulimene, Agaue, Eudora, Dotò, Pherusa, Galatea, Actæa, Protomedusa, Hippothoë, Lysianassa, Cymò, Pione, Halimede, Plesaure, Eucrate, Proto, Ploto, Calypsò, Panope, Crantò, Neomeris, Hipponoe, Deianira, Polynoe, Autonoe, Melie, Dione, Isæa, Derò, Euagore, Psamathe, Eumolpe, Ione, Dynamene, Cetò, Limnorea.

Iupiter autem Iunonem sibi connubio iunxit, ex eaque Heben, Ilithyian, & Argen procreauit. ad hæc multis cum mortalibus, tum immortalibus mulieribus admiscetur. Ex Themide igitur Cœli filia, Horas creat, Irenen, Eunomiam, Dicen. Parcas Clothò, Lachesin, Atropon. Ex Dione Venerem: ex Eurynome, Oceani filia, Gratias, Aglaiam, Euphrosinen, & Thaliam: De Styge Proserpinam: è Muemosyne, Musas, quarum Princeps omnium est Calliope, deinde Cliò, Melpomene, Euterpe, Eratò, Terpsichore, Vrania, Thalia,

Musarū nomina. Calliope Musarū princeps.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& Polymnia.

Orphei melos. Atqui Calliopes, & Oeagri Linus, dictus Apollinis, filius fuit, quem Hercules interemit, & Orpheus, qui citharœdicam exercuit: cuius cantu lapides, arboréſque promouebat. Hic, poſt Euridicem coniugem ſerpentis morſu è medio ſublatam, ad Plutonis reuocaturus ipſam deſcendit, ab eóque perſuaſus, ei reducendæ vxoris poteſtatem facit, ea lege, ac pacto vt inter redeundum Orpheus coniugis coſpiciendæ gratia antea nunquam reſpiceret, quàm, cùm iam domum peruenisſet ſuam. Ille autem haudquaquam fidens, conuerſus Eurydicen vxorem inſequentem ſpectauit: Quæ tum ad * Plutonis remeauit. Poſt hæc Orpheus, Dionyſij myſteriis inuentis, diſcerptus à Mænadibus ad pieriam ſepultus fuiſſe proditur.

Orphei ad inferos deſcẽſus.

Plutonem.

Orpheus diſcerptus.

Cliô Pierum Magnetis filium, Veneris ira, quòd ei Adonidis amorem exprobraſſet, deperiuit, cuius compreſſu Hyacinthum filium concepit.

Huius amore Thamyris Philammonis, & Argiopes nymphæ filius inflammatus fuit. Hic maſculam Venerem primus incepiſſe dicitur: Sed Hyacinthum amaſium diſco percuſſum Apollo inuitus occidit.

Thamyris cum forma corporis præſtans, tum fidibus clarus, de cantu Muſas prouocauit, omniúmque concubitum victor, victus autem illarum arbitratu ſe multatum iri paciſcitur. Muſæ itaque ſuperatum Thamyrin oculorum luce, & citharœdica priuant.

Thamiras à muſis occœcatus.

Cæterum Rheſus fuit Euterpes, ac Sirymonis amnis filius, quem in bello Troiano Diomedes obtruncauit. Nec deſunt, qui hunc Calliope natum eſſe ſcribunt.

Curetes. * Corybantes ex Apolline, & Thalia geniti ſunt. At Melpomene, & Acheloo, Syrenes, de quibus vbi de Vlyſſe agetur, dicemus.

Iuno citra cõcubitũ parit. Iuno citra cuiuſquam cõcubitum peperit Volcanum. Sed Homeri teſtimonio, & hunc Ioue natum eſſe confirmatur: Quem Iupiter matri in vincula coniectæ opem ferentem de cœlo præcipitem dedit. Nam coniugem, quòd Herculi ad Ilium deuaſtandum nauiganti tempeſtatem intuliſſet, ex Olympo ſuſpenderat, Volca-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

num verò in Lemno insula deiectum, & eo casu claudum factum Thetis seruauit incolumem.

Iupiter ad hæc Thetidi varias alternauit formas, quo illius vitaret amplexus, immiscetur: Quam cùm grauidam esse persensisset absorbere occupat: quoniam post natam ex ea puellam, filium se parituram dicebat, qui cœli dominatione potiturus esset. Id futurum veritus eam absorbuit. Vbi verò pariendi tempus aduenit, Prometheus, siue, vt alij tradunt, Volcanus eius caput securi percussit. déque illius vertice secus * Tritonem amnem armata Pallas exiluit. *Thetis à Ioue compressa.* *Palladis ortus vnde Tritonia.*

Cæterum de Cœi filiabus Asteria *fugiens Iouis complexum, in coturnicem mutata seipsam demisit in pontum, & ab ea, quæ Asteria vrbs prius appellata fuit, postea Delos nomen accepit: Siquidem Latonam ab Ioue compressam per vniuersum terrarum orbem Iuno infectata est, donec Delum peruenit. atque ibi Dianam prius peperit, qua obstetrice adiuta mater Apollinē deinceps edidit. Enimuero Diana venationis studio delectata, virgo permansit. Apollo autem diuinandi facultatem edoctus à Pane Iouis & Contumeliæ filio Delphos, (quo tempore Themis illic oracula dabat) se contulit. At cùm templi custos Pytho serpens ab hiarus aditu prohiberet Apollinem, hoc perempto Deus templum occupat, neque longo post tempore Tityum quoque Iouis ex Elara Orchomeni filia natum interemit. quàm Iupiter vbi impleuit, Iunonis metu sub terram occuluit, conceptúmque filium Tityum inusitatæ magnitudinis in lucem edidit: Hic igitur in Pythonem contendens, Latonam conspicatus, eiúsque desiderio detentus abripit. Hæc filiorum opem implorat, ij Tityum sagittis conficiunt, qui vel mortuus cruciatur. Vultures enim apud inferos eius cor depascere nunquam desistunt. *Asterie.* *Ortus Apollinis.*

Apollo etiam Marsyam Olimpi filium occidit. Hic enim, cum tibias inuenisset, quas Minerua, quòd informem vultum efficerent, abiecit: Apollinem de musica prouocare non dubitauit. Hoc de compacto in certamen descendunt, vt victor arbitratu suo deuictum afficiat. Inito igitur certamine conuersa cithara certabat *Supplicij Tityi apud inferos.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Apollo, idémque vt Marſyas faceret, imperauit, quod cum ille tibiis nequiret, Apollo præſtantior eſt inuentus. Quare ſuſpenſum Marſyam è proximæ ac patulæ pini ramo detracta pelle ita confecit.

Marſyæ mors.

Sed, & Diana Orionem in Delò necauit, hunc Terra natum vaſtiſſima corporis magnitudine fuiſſe memorant: eum Neptunt ex Euryale filium Pherecydes eſſe refert. Huic à Neptuno patre in ſummo mari pedibus incedendi facultas data fuit. Hic Siden vxorem habuit, quam Iuno ſecum de forma certare auſam ad inferos detruſit: Quique cum remeaſſet in Chium, Meropen Oenopionis filiam in connubium poſtulauit; Hunc Oenopion per ebrietatem ſomno ſepultum excæcauit, & ſecus littora eiecit. Hic autem officinam ærariam ingreſſus, puerum abripuit, ac ſuis humeris impoſuit, ſeque verſus orientem ſolem vt ductaret, imperauit, quò cum veniſſet, Solis radiis excalefactus priſtinam oculorum lucem recuperauit, inde confeſtim aduerſus Oenopionem contendit. Sed & Neptuno quidem Volcani artificio ſubterraneum domicilium fecit. Ad hæc Aurora eius amore capta Orionem rapit ac ſecum in Delum tranſtulit: Nam Venus, quòd cum Marte concubuerat, perpetuo illam ardore cruciabat. Nec deſunt, qui ſcribant Orionem, quòd Dianam, vt ſecum diſco luderet, inuitaſſet, occiſum fuiſſe. Sed aliis proditur, inferentem vim Opi vni è virginibus, quæ ab Hyperboreis venerunt, à Diana ſagittis confixum fuiſſe. Neptunus autem Amphitritem Oceani filiam ſibi coniugio copulauit: ex qua Triton, ac Rhode, quæ Soli nupſit, orti ſunt.

Plutus.

* Pluto Proſerpinæ amore ſuccenſus incredibili, eam Iouis adiumẽto furtim rapuit. At Ceres accenſis facibus, noctes, atque dies vniuerſum terrarum orbem veſtigando luſtrauit: quæ, vbi renuntiatur, à Plutone filiam fuiſſe præreptam, diis irata cœlum reliquit, mortalique aſſimilata mulieri Eleuſinem contendit, ac primò quidem Agelaſtum de ſuo mœrore appellatum, non procul à Callichoro puteo lapidem inſedit: Inde ad Celeum iam tum Eleuſiniorum Regem, profecta, ad illius mulieris introducta eſt: à quibus, cùm, vt aſſideret,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

rogaretur, anus quædam, cui Iambe nomen fuit, Deam ſcommatib. laceſſiuit: eáque ratione, riſum illi excuſſit: qua de re in Theſmophoriis mulieribus ſcommatum licentiam enatam fuiſſe memoratur. Celeo tum ex Metanira coniuge filius erat: hunc in ſinu ſuo aſſumptum Ceres alebat, quem cùm immortalem facere vellet, per noctes in igne deponebat infantem, ac eum in modum, quidquid in illo mortalitatis inerat, adimebat.

Puer autem, cui *Deiphonti nomen erat, in dies ſupra quàm credi poſſet, adoleſcebat: mater, quid nam Dea faceret, obſeruat, cúmque igne coopertum deprehendiſſet filiolum, exclamauit. Quocirca puer ab igne fuit abſumptus, ſeéque ipſam Dea agnoſcendam dedit: ac Triptolemo Metanirae natorum maximo currum ab alatis trahendum draconibus comparat, triticúmque conceſſit, quod per aërem vectus vniuerſo terrarum orbi ferendum condonaret. *Triptolemo

Quidam dicunt non triptolemũ ſed Eleuſium patrẽ peruiſſe. Cereris beneficium.

Atqui Panyaſis, Triptolemum, Eleuſynis inquit, filiũ: ad eum enim Cererem peruenisſe refert. Pherecydes autem ipſum Oceano, & Terra natum eſſe ait. Inter hæc Iupiter Plutoni, vt Proſerpinam remitteret, imperauit. Quare Pluto, ne penes matrem ea diu remaneret, punici mali granum dedit illi comedendum. Hæc autem, cùm quid manderet, minimè præuideret, idipſum confecit.

Ceres Aſcalapho Acherontis, & Gorgyræ filio, quòd falſum in eam teſtimonium dixiſſet, graue ſuper impoſuit ſaxum apud inferos. *Aſcalaphi ſupplicium.*

Sic demum Proſerpina tertiam ſingulorum annorum partem cũ Plutone manere compellitur. Quod ſupereſt illi cum ſuperis degendum erat. Hæc itaque ſunt, quæ de Cerere traduntur.

Opis adhæc Titanibus irata gigantes è Cælo non modo corporis magnitudine præcellentes, ſed viribus etiam inuictiſſimos procreauit: qui terribili planè vultu, promiſſo è capite capillo, & prolixa è mento barba præditi eſſe videbantur, & anguineos pedes habuiſſe produntur. Sunt, qui in Phlegræis cãpis, alij verò ad Pellenen eos habitaſſe ferunt. In cælũ ſaxa, atque accenſas *Gigantum procreatio.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

arbores iaculabantur, in quibus Porphyrionem, & Halcyoneum omnium facilè principes fuisse legimus. Qui, ea, in qua natus esset, terra dimicans, erat immortalis. Hic etiam solis boues ex Erythia abegisse dicitur. Cęterum inter Deos rumor erat, gigantum posse occidi neminem: Verum si mortalium quispiam in societatem arcessatur, eos interituros esse. Quod cùm Terra præsensisset, ne mortalis cuiuspiam viribus gigantes occiderent, remedium quæritabat. Tum Iupiter Auroræ, Lunæ, ac Soli, ne proderent imperauit. Ipse itaque remedium ne Terra comperiret anteuertens præcidit. Siquidem ad se consilio Palladis Herculem socium accersiuit. Qui primus omnium Halcyoneum sagitta confossum interemit: Hic autem longè plus, quam antea, virium resumebat à Terra, donec Minerua submonente ipsum extra Pellenam vrbem abstraxit: & sic eum obisse traditur.

Hercules Halcyoneũ sagitta cõfodit.

Porphyrio autem in Herculem, & Iunonem pugnans impetum facit. Cui tum Iupiter Iunonis desiderium iniecit: quæ cùm sibi pepium discindi, ac vim parari videt, opem quæritat. Tum gigas ab Ioue fulminatus, & ab Hercule sagittis transfixus occubuit. Inter cęteros Apollo læuum Ephialtæ oculum, dextrum Hercules sagittarum ictu effoderunt. Eurytum verò querno telo peremit. Clytium ab Hecate, seu potius à Volcano candenti ferro occisum fuisse scribitur. Minerua Encelado fugienti Siciliam insulam obiecit. Pallanti autem pelle detracta in pugna suum sibi corpus contexit. Polybotes item per maris fluctus Neptuno insectante in Co tandem peruenit. In hunc Deus insulæ partem reuulsam pro telo coniecit: quæ Nisyros insula facta est. Mercurius Orci galea tectus pugna confecit Hippolytum, Grationem Diana, Agriũ deinde Parcæ, & Thoonem æneis clauis pugnantes contuderunt.

Porphyrionis interitus.

Gigãtum interitus.

Reliquos autem fulmine ictos Iupiter interfecit. Sed & Hercules ita pereuntes sagittis confodit. Post igitur debellatos à superis Gigantas, Terra longè atrocius indignata Tartaro immisceetur, ac Typhonem duplici natura, humana simul, atque ferina constantem in Sicilia parit. Hic & corporis vastitate, & robore cęteris omni-

Ortus Typhonis gigantis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

bus, quos Terra genuerat, antecellebat. Huic etiam crurum tenus immensa humanæ formæ magnitudo erat, vt omnium montium cacuminibus altior esse videretur: cuius etiam caput sæpenumerò astra pertingebat. Sed & eiusdem manuum altera ad Hesperum vsque, & altera ad orientem pertinebat. Ex his centum draconum capita eminebant: in cruribus maximas viperarum spiras ille continebat: quarum volumina ad verticem ipsum vsque protendebantur, cæque viperæ ingentem sibilum excitabant. Typhonis corpus erat totum pennis circundatum.

Squalentes autem è capite crines, & mento barba impexa, prolixâque ventilabant. Igne oculi emicabant. Talis itaque, tantúsq; Typhon candentes in cælum lapides iaculatus cum sibilo simul, atque boatu ferebatur. Magna etiã ex ipsius ore ignis procella deferuebat. Hunc vbi Dij in cælum prospiciunt irrũpentem, acti in fugam in Ægyptum properabant, & vbi illum insequentem vident, in varias animantium formas sese quisque transmutabat.

Iupiter autem procul à se Typhonem conspicatus fulmine percussit, vbi verò cominus fuit, adamantina illum falce deterruit, ac fugientem ad Casium vsque extremæ Syriæ montem persecutus est, ibique cum saucium esse cognouisset, manus conseruit. Typho autem spiratum volumine circumplexum Iouem detinuit, eique Harpe adempta pedum, manuúmque neruos dissecuit, impositúmque humeris in Ciliciam vsque transuexit: quò cùm peruenisset intra Corycium antrum deposuit, similique modo, & neruos præcisos in vrsi pelle occultatos ibidem collocauit, ac Delphynen serpentem, (semifera hæc erat puella) velut custodem apposuit. Interim verò Mercurius, & Ægypan neruos surfurati clanculum Ioui rursus compegerunt. Mox Iupiter receptis pristinis viribus alatos equos currui repente iungit, eúmque actutum conscendit, ac Typhonem ad Nysam vsque montem fulminibus impetendo est persecutus, vbi Parcæ, quem Deus insecutus est frustratæ sunt. Nam, cum sibi in animum induxisset, se valentiorẽ fore, matura, ac mitia poma gustauit. Proinde

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cùm Iouem rursus insequentem videret, contendit in Thraciam, pugnáque ad Hæmum commissa solidos montes iaculatus est. Hi verò contrà, noua fulminum vi deturbantur multúmque in ipso monte sanguinis exundauit: à quo Hæmi nomen factum fuisse ferunt. Quique cum per Siculum mare fugere incepissent, Iupiter Aetnam Siciliæ montem super iniecit: Hic miræ vastitatis est, à quo in hanc vsque tempestatem ob frequentem fulminum iactum, ignium in eo fieri spiramenta videntur. De his autem hæc hactenus à nobis dicta sunt.

nõnulli Mercurio.

Interea verò Prometheus formatis ex aqua, & terra hominibus clam Ioue ignem in ferula furatus immisit: Quòd vbi sensit Iupiter, * Volcano ad montem Caucasum religandum, affigendúmque dedit. Scythiæ Mons est Caucasus, vbi Prometheus clauis confixus multorum annorum curriculo religatus permansit. Ad quem Aquila quotidiè deuolans huius hepatis fibras per noctem succrescentes depascebatur. Igitur ob ignis furtum hanc pœnam Prometheum dedisse memorant: donec Hercules eum vinculis liberauit. Quemadmodum in rebus ab Hercule gestis demonstrabimus.

Pyrrha omnium mulierum prima.

Cataclysmus

Cæterum Deucalion Promethei filius fuit. Hic imperio tenens eam partem, quæ ad Phthiam iacet, Pyrrham Epimethei, & Pandoræ filiam vxorem ducit, quam mulierem omnium primam Dij finxerunt. Post, vbi prolem æneam tollendam Iupiter censuit, Deucalion Promethei consilio fabrefacta è lignis arca, in eámque ad vitam trâsigendam rebus necessàriis impositis, cum Pyrrha ingressus est. Mox Iupiter largè effusis de cælo imbribus, maximam Græciæ partem cooperuit, vt quidquid in ea mortalium foret, interiret, præter admodum paucos, qui in altissimos circa montes confugerant: Tum verò Thessalicos montes aquarum diluuij immunes fuisse ferunt. Nec non, quæ sunt Isthmum extra & Peloponnesum loca vndarum vi omnia contecta fuerunt: quo tempore Deucalion nouem dies, totidémque noctes pelago circumiatus Parnassum demum appellit: ibíque post imbrium

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

lauſam egreſſus Ioui Phryxio, qui ad eum confugientibus opem ferre conſueuit, ſacris operatur. Iupiter interea demiſſo ad Deucalionem Mercurio, vt rogaret, quid ab eo vellet, iniunxit. Quo facto Deucalion humani generis reparationem depoſcit, inde Iouis monitu ſumptos de Terra lapides trans caput iactauit: tum quos miſit Deucalion, virorum faciem traxerunt, qui verò, Pyrrhæ iactu tranſmiſſi ſunt, in fœminas abiere.

Iactu lapidũ homines procreantur.

Hinc itaque λαοὶ, quod eſt populi, tranſlatione quadam dicti ſunt, quaſi lapidei λάας enim Latinis lapidem ſignificat. Porrò ex Deucalione, ac Pyrrha nati ſunt, Hellen aut alios, quem ab Ioue ortum eſſe nonnulli tradũt. Inde Amphictyon, qui cum Cranao Atticæ imperauit. Huic inſuper Protogenea filia fuit: ex qua, & Ioue Aëthlius procreatur. Ex Hellene vero, & Orſeide nympha Dorus, Xuthus, & Æolus. Is quidem de ſe Hellanas qui poſtea græci vocati ſunt, nominauit, filiis, & hic loca partitus eſt. Xuthus adeptus Peloponneſum ex Creuſa Erichthei filia, Achæum genuit, & Ionem, à quibus Achiui, & Iones nuncupantur. Dorus autem, quæ trans Peloponeſum eſt, terram nactus, incolas ſuo de nomine Dorienſes appellauit. Æolus verò locis Theſſaliam proximis imperans, populis Æolenſib. nomen impoſuit. Qui ducta Enarete Deimachi filia, ſeptem ex ea filios procreauit, Chriteum, Siſyphum, Aſthamantem, Salmoneum, Deionem, Magnetem & Perierem. Sed & filias quinque Canachen, Halcyonem, Piſidicen, Calycem, ac Perimedem. Ex Acheloo verò, & Perimede Hippodamas, & Oreſtes. Ex Piſidice, & Myrmidone Antiphus, & Acton nati ſunt.

Vnde nomen λαὸς.

Vnde Achiui & Iones.

Vnde dores & Æoli.

Cæterum Halcyonem, Ceyx Luciferi filius ſibi in matrimonium duxit. Hi ob ſuperbiam extincti fuerunt. Ille enim Iunonem ſibi coniugem eſſe prædicabat: hæc verò Ionem virum eſſe ſibi iactitabat. Vtrumque Iupiter in aueis, illam in halcyonem, hunc in mergum tranſformauit.

Halcyone & ceyx ob ſuperbiã extincti.

Arqui Canache, & Neptunus Opleum, Nereum, Opopeum, Aloëumque, & Triopem genuerunt.

Sed Aloeus Iphimediam Triopis filiam, quæ Neptunum exarſit, vxorem habuit: ea continenter ad mare ſe

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

conferens, & hauſtos manibus fluctus intra ſinum ferebat : quæque à Neptuno compreſſa geminos peperit, Otum, & Ephialtem, quos Aloidas appellarunt. Hi quotquot annis latitudine cubitum, longitudine verò vlnam increſcebant: qui vbi nonum expleuere annum, latitudinem cubitum nouem, & vlnarum totidem magnitudinem adepti, Ioui bellum inferre non erubuerunt. Proinde Olympo Oſſam impoſuerunt, Pelióque ſuper Oſſam impoſito, eum in modum cælum conſcenſum ire minitrari. Ingeſtis ad hæc montibus de mari continentem, deque terra rurſus maria ſe reddituros dictitabant. Quinetiam Ephialtes Iunonem, Otus autem Dianam ſibi coniugem depoſcebant. Martem inſuper in vincula coniecere : quem demum Mercurius furto eripuit. Diana interim Aloidas per dolum de curru peremit: nam in ceruam mutata per eorum medium exiliuit. Tum hi velut in feram collimaturi alter alterum, telis coniectis occiderunt.

Olympus oſſa dictus.

Aloidum Interitus.

Ad hæc Endymion Calyces, & Æthlij filius qui eductis Æolenſibus è Theſſalia Elidem tranſmigrauit. Nec deſunt, qui eum Ioue natum eſſe memorarunt, hunc ob eximiam corporis pulchritudinem Luna flagrantiſſimè deperiuit : Cui data ab Ioue, quæcunque vellet, deligendi poteſtate, cum ſomno perpetuo immortalem ſibi iuuenturem concedi poſtulauit.

Vide prouerbium Endymionis ſomnũ dormire.

Cæterum Æolus Endymionis, & Scidis Nymphæ, aut Neidis, ſiue, vt quidam aiunt, Iphianaſſæ filius fuit. Qui cum peremiſſet Apim Phoronei filium, atque in Curetidem terram aufugiſſet, occiſis hoſpitibus Phthię, & Apollinis filiis, Doro, & Laodoco, ac Polipœte, ſuo de nomine terram Ætoliam appellari cenſuit. Sed ex Ætolo, & Pronoë Phorbi filia, Pleuron, & Calydon nati ſunt, à quibus, quæ ſunt illis cognomina in Ætolia vrbes, nomen acceperunt.

Pleuro ducta vxore Xanthippe, Dori filia, Agenorem procreat, & filias Steropen, Stratonicénque, & Leophontem.

Calyaon autem ex Æolia Amythaonis filia, Epicaſten, & Protogeneam, ſuſcepit, ex qua, & Marte naſcitur Oxylus. Agenor Pleuronis filius Epicaſten Ca-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iydone natam coniugem duxit, de qua Parthaonem, & Demonicen genuit, quæ de Marte marito, Euenum, Molum, Pylum, Theſtiúmque conceptos peperit.

Euenus ſanè Marpeſſam, quam cum Apollo ſibi collocari in matrimonium quæritaret: Idas Apharei proles, ſumpto à Neptuno curru pennato rapuit, inde è curru inſequens Euenus ad amnem Lycormam venit, neque aſſequendi voti compos factus equos iugulauit, ſeque ipſum deinceps in fluuium præcipitem dedit: eiúque Euenus nomen inditum fuit. *Euenus flu. vnde ſic dictus.*

At Idæ Meſſenem proficiſcenti obuiam factus Apollo virginem aufert, qui cum inter ſe de puellæ matrimonio concertarent, Iupiter eorum lite dirempta, virgini, vtri collocari vellet, optionem dedit. Hæc verita, ne ſe anum factam Apollo deſereret, Idam ſibi virum eſſe maluit.

Theſtius verò ex Eurythemide Cleobœa filia fœminei ſexus quidem, Althæam, & Hypermneſtram ſuſtulit: mares autem Iphiclum, Euhippum, Plexippum, Eurypylúmque creauit.

Parthaonis verò, & Eurytes Hippodamantis filij fuere, Oeneus, Agrius, Alcharhous, Melas, & Leucopeus, filia Sterope, de qua, & Acheloo Sirenas ortas eſſe dicunt. *Sirenum ortus.*

Sed Oeneus Calydone imperans vitis plantam à Dionyſio primus accepit, ac ducta vxore Althæa Theſtij filia Toxeum gignit, quem ipſe, quòd foſſam tranſilierit, interfecit, & poſt hunc Thyreum & Clymenum, filiam quoque Gorgen, quæ nupſit Andræmoni, ac Deianiram, quam nonnulli Althæam ipſam ex Dionyſio genuiſſe ferunt. Hæc autem aurigandi perita rem bellicam exercebat, de cuius matrimonio Hercules cum Acheloo dimicauit. *Oeneus vxorem interficit.*

Sed Althęa ex Oeneo Meleagrum conceptum peperit: quem Marte ſatum quidam fuiſſe tradunt. Ad quem ſeptem dies natum, ipſas iam aduenisſe Parcas, ac dixiſſe aiunt, Tum Meleagrum extinctum iri, cum ſtipes in foco accenſus peruſtus fuerit: quod vbi mater audiuit, ſtipitem ex igne ſublatum, intra arcam aſſeruandi cauſſa condidit. Porrò Meleager cum natura eſſet inuulne- *Meleager*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Inuulnerabilis.

rabilis ac generosus hunc in modum occubuisse dicitur. Cùm annuæ in agro fruges rediissent, rerum primitias Oeneus diis omnibus, vna tantum Diana per obliuionẽ prætermissa, dono dedit. Quocirca irata Dea aprum immisit,& magnitudine, & robore insignem,qui terram coli,ac in ea sata fieri minimè sinebat,pecoráque omnia, & obuium quémque tollebat è medio. In hunc itaque aprum, valentissimum quémque conuocauit, eíque,qui feram tam immanem occidisset, pellem pulcherrimi facinoris præmium se daturum pollicetur. Qui verò ad apri venationem conuenerint, hi fuere: Meleager Oenei, Dryas Martis, hi Calydonij sunt. Idas, & Lynceus Apharei, Messenij. Castor, ac Pollux fratres, Iouis, & Ledæ filij, Lacedæmonij. Theseus Ægei Athenien sis. Admetus Pheretis domo Pheris. Ancæus, Cepheusque, Lycurgi ex Arcadia. Iason Æsonis ab Iolco. Iphicles Amphitryonis, Thebanus. Pirithous Ixionis, Larissæus. Peleus Æaci à Phthia. Telamon Aeaci Salaminius. Eurytion Actoris, Phthius. Atalanta Schœnei ab Arcadia. Amphiaraus Oiclei, Argiuus. Quibus cum & Thestij filij conuenerunt: hos, vbi coiuissent, Oeneus nouem dies hospitio suscepit: Decimo autem post die Cepheum, Ancæúmque, ac nonnullos alios venatum ire cum fœmina indignum facinus esse reputanteis, Meleager Cleopatræ Idæ, & Marpessæ filiæ maritus, quòd ex Atalanta quoque liberos procreare desiderabat, iam cum ipsa simul in venationem exire compulit. Deinde verò, cùm clarissimi illi venatores aprum ipsum circumstitissent, Pyleus, atque Ancæus à bellua crudeliter vulnerati interierunt, Sed Pyleus Eurytionem nolens iaculo confodit: & Atalanta omnium prima feram in tergo sagitta percussit, ab illa vero Amphiaraus aprum in oculo vulnerauit: inde Meleager transfosso latere belluam interfecit. Mox detractam pellem Atalantæ munera dedit. Tum Thestij filij quòd viris præsentibus fœminę præmia concedantur, improbantes, pellem Atalantæ donatam abripiunt: quam sibi iure sanguinis obuenire si Meleager eam capere nolit, affirmabant.

Ira Dianæ ob sui cultus contemptum.

Meleager aprum occidit.

Quamobrem irarum plenus Meleager Thestij filios obtruncauit, ac pellem Atalantæ restituit. Interea verò

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Althæa mœrore confecta de fratrum cæde, ſtipitem rurſus accendit, quo facto Meleager extemplo contabuit. Sunt autem, qui Meleagrum non ita extinctum fuiſſe dicant. Sed cùm Theſtij filij de fera ita contenderent, quòd primus omnium Iphicles aprum ſauciaſſet, Curetibus, & Calydoniis bellum conflatum eſſe. Inde in medium progreſſus Meleager nonnullos, etiam è Theſtij filiis occidit.

Meleagri mors.

Tum Althæam filium execratam fuiſſe aiunt, cum verò ob conceptam iram domi manſitaſſe. De hinc hoſtibus ad mœnia proximè accedentibus, & ciuibus ipſum ſuppliciter, vt patriæ laboranti opem ferret, orantibus, ægrè ab vxore perſuaſum tandem domo exiiſſe memorant: atque vbi reliquos Theſtij filios occidit pugnando, in humanis eſſe deſiiſſe. Poſt autem Meleagri interitum, Althæa, & Cleopatra ſeſe dilaniarunt. Et, quæ mortuum deplorauere mulieres in aueis ſunt commutatæ.

Althea & Cleopatræ mors.

Oeneus, Althæa vbi è vita diſceſſit, Peribœam Hipponoi filiam duxit vxorem. Hanc autem, qui Thebaidem conſcripſit expugnata, inquit, Oleno cepiſſe Oenea munus. Sed Heſiodus ex Oleno Achaiæ oppido, defloratam ab Hippoſtrato Amaryncei filio, Hipponoum patrem miſiſſe ad Oeneum qui tum procul à Græcia agebat, vt ipſam longe aliquò amandaret, præcepiſſe.

Sunt quoque qui referant, Hipponoum, cum filiam ſuam ab Oeneo vitiatam fuiſſe, cognouiſſet, grauidam ipſam ad hunc ablegaſſe, quæ demum Oeneo Tydeum peperit. Piſander autem ipſam ex Gorge ortam eſſe ait, Oeneúmque Iouis nutu filiam ardentiſſimè deperiſſe.

Tydeus verò, cum iam vir fortiſſimus euaſiſſet, interfecto, vt quidam docent, Oenei fratre Alcathoo, in exilium fuit eiectus. Sed is, qui Alcmæodinem tragœdiam ſcripſit, teſtatur Melanis filios Oeneo inſidiantes, nempe Phineum, Euryalum, Hyperlaum, Antiochen, Eumedem, Sternopem, Xanthippum, ac Sthenelum, vt verò Pherecydes ait, Olenium fratrem ipſum ſuum: Agrio autem ipſi dicam impingente confugiſſe ad Argiuos,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Tydei mors. Adraſtúmque adiſſe, ductáque eius filia Deipyle in matrimonium, Diomedem procreaſſe. Tydeus itaque aduerſus Thebas cum Adraſto in bellum profectus pro Melanippo vulneratus occubuit. Sed Agrij filij Therſippus, Onchestus, Prothous, Celeutor, Lycopeus, Melanippus occupatum Oenei regnum patri attribuerunt, quinetiam viuentem adhuc Oeneum in vincula coniectum flagris cædebant. Deinde verò Diomedes ab Argis regreſſus cum altero clanculum, Agrij quidem filios præter Onchestum, Therſippúmque, omneis è medio ſuſtulit, quoniam illi in Peloponneſum ex fuga ſeſe antea recepiſſent. Atqui regnum, cum iam ſenio confectus Oeneus eſſet, Andræmoni Oenei filiæ marito conceſſit habendum, Oeneúmque in Peloponneſum abduxit.

Sed qui periculum euaſerant, Agrij filij in inſidiis latitantes, circa Telephi Veſtam in Arcadia ſenem occiderunt.

Verùm vita functum Diomedes Argos tranſlatum: hic, vbi, nunc ab eo vrbi nomen eſt inditum Oenoë, ſepeliuit: & ducta vxore Ægialea Adraſti filia, ſiue (vt aliis placet) Ægialei, contra Thebas, Troiámque bellum intuliſſe perhibent.

Cæterum ex Æoli filiis Athamas Bœotiæ Regulus, ex Nephele marem genuit Phrixum, filiam vero Hellen, & is vxore Nephele * mortua, Iunonem ſibi cõnubio iungit: de qua Learchum, & Melicertam filios habuit. Sed inſidias nectens à Nephele natis Ino, triticum vt torrerent mulieres, perſuaſit, quo ſumpto clàm viris, imperata faciunt. Terra, quòd fruges toſtas excepiſſet, annonam minimè tribuebat. Quocirca Delphos Athamas de caritate, ac penuria rerum vitanda miſit, qui ſciſcitaretur oraculum. Ino verò, miſſos ad id reſpondendum induxit, vt ſi ſterilitate liberari velint, Apollinem præcepiſſe referant, Ioui Phrixum eſſe iugulandum. Quòd vbi accepit Athamas, cum ab agrorum colonis impelleretur, Phrixum ad aram conſtituit.* Nephele interim ipſum cum filia eripuit, & à Mercurio aurei velleris arietem acceptum dedit, quo cùm per aerem veherentur, quidquid terræ, ac maris interiacebat, ſuperarunt. Poſt, cum ad id freti, quòd Sigeum inter, & Cherſonneſum exiſtit,

* *Nubes,*

* *Nubes.*

* *Nubes.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

exiſtit, veniſſent, Helle in profundum decidit, ibique extincta ab ea Helleſpontus appellatur. Phrixus autem in Colchos vſque penetrauit, huc ſcilicet, vbi Aeetes Solis, ac Perſeidis filius imperabat: hanc Circes, & Paſiphaes, quam Minos coniugem habuit, ſororem fuiſſe perhibent. Aeetes itaque Phrixum hoſpitio ſuſcepit, eique Chalciopem filiam nuptui dedit. Hic autem Ioui Phyxio velleris aurei arietem ſacrificauit, & eius pellem Aeetæ ſocero dono dedit. Is autem ad quercum in Martis luco clauis confixit. Phrixus verò ex Chalciope Aeetę filios quatuor extulit, Argum, Melanem, Phrontidem, & Cytorum. Athamas deinde ob Iunonis iram, & filiis eriam, quos ex Inone ſuſtulerat, orbatus fuit. Ipſe enim furore percitus Learchum ſagitta interemit. Ino autem Melicertam ſecum ipſa in mare deiecit. Is è Bœotia pulſus Deum rogauit, vbi nam gentium eſſet habitaturus, oraculo monitus eſt eo in loco, vbi ab agreſtibus animãtibus hoſpitio exceptus fuerit, ſedem poneret, Qui, cùm multum terrarum peragraſſet, lupis, qui ouium femorib. paſcebantur, ſit obuius: quem cùm illi vidiſſent, quæ dilaniabant, relictis, in fugam ſeſe dederunt. Poſt Athamas, loco exædificato à ſe nomen Athamantiam impoſuit, Deinde Themiſtonem Hypſei filiam cepit vxorem, ex eáque Leuconem, Erythroem, Schœneum, & Proum genuit.

Vnde Helleſpontus dictus.

Athamãtia.

Siſyphus autem Æoli filius condita Ephyra, cui nunc Corintho eſt nomen, Meropen Atlantis filiam ſibi vxorem coniungit: ex iis Glaucus oritur, qui Bellerophontem ex Eurymede ſuſcepit. Hic igniuomam Chimæram occidit, Ad hæc Siſyphus apud inferos ſaxo manib. & capite ſubuoluendo cruciatur, idque, vbi in ſumma reportauit: deintegro mox ad ima deuoluitur. Sunt, qui hanc pœnam ob Æginam Aſopi illatam fuiſſe dicant. Quòd occultum illius raptorem Iouem Aſopo filiam veſtiganti detexiſſe fertur.

Siſyphi apud Inferos ſupplicium.

Deion autem Phocidis Rex Diomedam Xuthi filiam ducit vxorem: quæ illi filiam Aſteropeam parit, & mares Æneum, Actorem, Phylacum, & Cephalum, qui Procrin Erechthei filiam ſibi coniugauit. Hunc autem contrà Aurora impatienter amans rapuit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Perieres Messenâ potius Gorgophonem Perſei filiam in matrimonium accepit: de qua Aphareus, Leucippus, Tyndareus, & Icarius filij orti ſunt. Pleriq́ue verò Perierem aſſerunt non Æoli, ſed Cynortæ, qui Amyclæ filius fuit, natum. Proinde, quæ de Perieris nepotibus traduntur, vbi de Atlantis genere agetur, dicemus.

Magnes autem Æoli filius Naïdem nympham ducit vxorem, ex qua filios gignit Polydectem, ac Dictyn. Hi Seriphum incoluere.

Salmoneus autem prius quidem circa Theſſaliam habitauit, at reuerſus ipſe in Elidem, vrbem ibi condidit. Qui cum contumelioſus ſuopte foret ingenio ſeq́ue Ioui adæquaret, ſuæ ipſius impietatis pœnas luit. Nam ſe Iouem eſſe prædicabat, & quæ illi dedicari ſolebant, ea ſibi immolari iubebat. Necnon peiles detractas in quadriga cum lebetibus æneis agitans tonitrua ſe concitare dictitabat, necnõ iaculans in cælum ardenteis faces fulgura ſe imitari iactitabat. Hinc ipſum Iupiter fulminat: vrbémque ab eo conditam, extinctis ciuibus omnibus ſolo æquauit.

Salmoneus ob contumeliam fulminatus.

Cæterùm Tyro Salmonei filia ex Alcidice, quæ, cum apud Cretheum Salmonei fratrem aleretur, Enipei fluminis amore flagrauit, atque ad illius fluenta continenter accedens propter amnem conqueri minimè deſinebat. Neptunus interim ſumpta Enipei forma cum ipſa concubuit. Hæc autem, cum geminos clanculum peperiſſet, infantes exponit. Adiacentibus autem pueris, & equariis paſtoribus prætereuntibus, equarum vna, cùm infantium alterum vngula, caſu quodam tetigiſſet, faciei partem liuidulam reddidit. Tum equarius infanteis ambos ſuſcepit alendos, & cui liuidula reddita eſt faciei pars, Peliam nominauit, quaſi Liuium dixeris, alterum verò Neleum vocat.

Qui cum ad iuſtam, integrámque ætatem peruenirſſent, agnita matre, nouercam, quòd eius opera parentem male affectam percepiſſent, facto in eam impetu occiderunt: quæ, tametſi intra Iunonis templum confugere anteuertiſſet, eam tamen Pelias ſuper aram ipſam iugulauit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Eámque ob rem nullo vnquam honore Pelias Iunonem affeciſſe memoratur. Atqui poſtea inter ſe diſcordiam exercere non deſierunt. Neleus demum regno pulſus Meſſenam commigrauit, & Pylo vrbe condita Chloridem Amphionis filiam ſibi copulauit: de qua Peronem puellam genuit, ſed mares hoſce, Taurum, Aſterium, Pylaonem, Deimachum, Eurybium, Epidaum, Eurymenem, Euagoram, Alaſtorem, & Neſtorem, & Periclymenum, cui iam Neptunus in varias ſeſe formas tranſmutandi poteſtatem fecit, hinc pugnans, quo tempore Pylum vrbem Hercules vicepit, modò in leonem, modò in ſerpentem, nunc in apem, faciem conuertens ab Hercule tamen cum cæteris Nelei filiis occiſus eſt: Solus autem Neſtor ſeruatus eſt incolumis, quippe qui apud Geremos educabatur, & ducta vxore Anaxibia Cratiei filia feminas Piſidicen, & Polycaſtem, Mares autem Perſeum, Stratichum, Aretum, Echephronem, Piſiſtratum, Antilochum, & Thraſymedem ſuſcepit.

Pelias inſuper Theſſaliam incolebat ducta Biantis filia Anaxibia, ſiue, vt quidam volunt, Phylomache ex Amphione orta filium Acaſtum genuit, & feminei ſexus Piſidicen, Pelopean, Hippothoen, & Alceſtin.

At Cretheus condita Iolco Tyronem Salmonei filiam cepit vxorem: ex qua ſibi filij naſcuntur, Æſon, Amythaon, & Pheres, Amythaon igitur Pylum habitans, Idomenem Pheretis filiam ſibi coniugio ſociauit; cui ex ea liberi oriuntur Bias, & Melampus, qui, cum ruri ageret, ac pro ſuis ædibus quercus exiſteret; in eáque ſerpentium latebra eſſet, occiſis à miniſtris ſerpentibus; cætera quidem reptilia congeſtis lignis concremauit, atqui ſerpentium partus educauit: qui cum ad iuſtum corporis modum ſuccreuiſſent, ipſum iam dormientem circumſiſtunt, & ex vtroque humero illius aures linguis extergebant: tandem expergefactus, excitatúſque, ac perterrefactus, ſuper volitantium auium voces intelligebat, & quæ ab iis futura edocebatur, mortalibus prædicebat, per haruſpicinam præterea vaticinari

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Melampus vaticinandi peritissimus.

non ignorabat. Ad hæc Apollini propter Alphæum obuiam factus, dè cætero vaticinandi peritissimus euasit.

Bias verò Amythaonis filius Peronem Nelei filiam vxorem depoposcit. Hic, permultis filiam suam expetentibus, eam nulli, nisi, qui Phylaci ad se boues abegisset, se traditurum, dictitabat. Eæ verò ad Phylacam vrbem custodia canis seruabantur, ad quem neque mortalium quisquam, neque ferarum vlla proximè accedere audebat. Quare cùm vi boues abigi nulla possent, Melampodis fratris opem sibi constituit implorandam: Id illi Germanus se præstiturum pollicetur, eíque Abigeum deprehensum iri prædixit, Qui, si iam annum planè exactum in vinculis iacuerit, ita demum boues habiturum se cecinit. Post, eiusmodi pollicitationem ad Phylacen contendit, atque, vt prædixerat, deprehensus in furto, coniectus in vincula domi custodiebatur. Deinde verò toto propè anni circuitu reuoluto, teredinum in summo tecti culmine trabem corrodentium sonum audit, & quantum è trabe derosum esset, percontante, domesticis teredinibus tum minimum superesse respondentib. aliò se extemplo traduci iubet. Quo vixdum facto, domicilium illud corruit, id admiratus Phylacus, vbi vatem illum optimum esse animaduertit, solutum vinculis, qui posset Iphyclus filius prolem habere, vt vaticinetur, efflagitat. Tum ille, quatenus boues recipiat, se vaticinaturum pollicetur. Inde mactatis duobus tauris, eorúmque visceribus particulatim concisis, ad inaugurandum aueis euocauit, ad quem cùm vultur aduolasset, ab eo iam cognoscit, quòd olim Phylacus arietes in agro secespita præsecans non procul ab Iphyclo sanguine adhuc madentem cultrum locauit.

Quare puer metu perculsus cùm se in fugam coniecisset, in sacra quercu, secespitam defixit, eámque obductus cortex operuit. Inuento itaque cultro, si decussam, inquit, ferri rubiginem, denos dies Iphyclo in vino potandam dederit, filium de se prolem esse geniturum. Hæc à vulture prædoctus Melampus secespi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tam repetit, & Iphyclo decuſſam ex illa rubiginem denos propriè dies bibendam propinauit, & is Podarcem filium procreauit, ac boues Pylum perduxit, fratríque Peronem Nelei filiam conſecutus in coniugium collocauit, & Meſſenæ aliquandiu manſit. Poſtea verò, quàm Bacchus Argiuis mulieribus furorem iniecit, pactus regni partem, eas veſania liberauit, quo etiam cum Biante fratre commigrauit.

Porrò Biantis, & Peronis filius Talaus fuit, de quo, & Lyſimache Abantis Melampodis filij, nati ſunt, Adraſtus, Parthenopæus, Pronax, Meciſteus, Ariſtomachus, Eriphyle, quæ nupſit Amphiarao. Parthenopæus autem Promachum creat, qui cum Epigonis in bello contra Thebanos militauit. Meciſteus Euryalum genuit. Qui aduerſus Troiam nauigauit, ex Pronacte natus eſt Lycurgus.

Sed Adraſtus ex Amphithea Pronai filia, fœminei quidem ſexus Argiam, Deipylem, Agialeam ſuſtulit. Mares autem Agialeum, Cyanippúmque habuit.

Pheres Crethei filius, qui Pheras vrbem Theſſaliæ condidit: Admetum, ac Lycurgum procreauit. Lycurgus circa Nemeam habitauit, qui ducta Euridice, vel, vt alij narrant, Amphithea vxore Ophelrem cognomento Archemorum genuit. Ceterùm Admeto Pheris regnanti, Apollo mercede conductus ſeruiuit, quo tempore Peliæ filiam vxorem depoſcebat.

Pelias ab eo currum, à leone, & apro trahendum poſtulat: Admetus Apollinis ope leonem, & aprum iunctos ad regem perduxit: & Alceſtin capit, qui cum in nuptiis de more ſacra faceret, Dianæ immolare oblitus, aperto thalamo, magnum draconum globum inuenit. Cui tum Apollo numinis iram placandam eſſe monuit: & à Parcis deinde depopoſcit, vt cum Admetus in humanis eſſe deſiturus eſſet, tum mortis periculum euaderet, ſi quis pro eo ſiue pater, ſiue mater, aut vxor mortem vltrò ſubierint. Poſt, vbi illi moriendi dies aduenit, parentes pro filio è vita migrare noluerunt: Alceſtis autem pro marito ſuo mori non dubitauit, & eam Proſerpina rurſus in vitam remiſit: ſed, vt quibuſdam placet Hercules commiſſa cum Plutone pugna ad ſu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

peras auras reduxit.

Iason autem Æsone, Crethei, & Polymedes Autolyci, filio natus, Iolcum vrbem habitabat. Pelias Iolci post Cretheum regnauit: cui de regni successore scisscitanti respondit Apollo, qui alterum pedem duntaxat calceatum habeat, cauendum esse, primò cum id genus oraculi minimè intellexisset, paulò post reipsa percepit. Nam, cùm in littore Neptuno immolaret, tum permultos, tum etiam Iasonem eò accersiuit. Is verò, quòd rei rusticæ desiderio teneretur, ruri agens ad eadem sacra properauit: & Anaurum amnem traijciens, alterum in amnis aluco amisit calceum. Id vbi Pelias vidit, oraculum memoria repetens, propius eum accedit, rogátque, Quidnam habens potestatem, feciſſet, quando sibi ex oraculo prædictum fuerat, à ciuium aliquo mortem sibi illatum iri.

Hic autem siue forte quadam superuenit, siue Iunonis ira, vt Medea malum veniret Peliæ, quippe qui Iunonem nullo dignabatur honore: pellem velleris aurei, vt ille afferret, imperarem respondit Iason, quòd vbi Pelias audiuit, Iasonem ad pellem eiusmodi ire statim præcepit. Hæc autem in Colchis suspensa è quercu in Martis luco visebatur: ac sub insomnis draconis custodia asseruabatur. Ad hanc igitur missus, Iason Argum Phrixi inuitauit. At is Mineruæ consilio nauim remorum quinquaginta constituit, eamque à fabri nomine Argo appellauit: ad cuius proram, tabulam vocalem è fago Dodonidis siluæ accommodauit. Naui itaque confecta, Iasonem scitantem oraculum Deus ad velaturam faciendam cohortatur, qui iam totius Græciæ optimum quemque in vnum congregarat, quorum nomina hæc sunt.

Argo nauis.

Typhys Hagnij filius, cui nauis gubernaculum delegatum fuit. Orpheus Oeagri. Zetes, & Calais Boreæ filij. Castor, & Pollux Iouis. Telamon, ac Peleus Æaci. Hercules Iouis. Ægei Theseus. Idas, & Lynceus, Apharei. Amphiaraus Oiclei. Cænei Coronus. Palæmon Volcani: Ætolí ve. Cepheus Alei: Laertes Arcesij. Autolycus Mercurij. Atalanta Schœnei, Menœtius Actoris. Actor Hippasi. Admetus Pheretis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Acaſtus Peliæ. Eurytus Mercurij. Meleager Oenei. Ancæus Lycurgi. Euphemus Neptuni. Pœas Thaumaci. Bures Teleontis. Phanus, & Staphylus Dionyſi. Erginus Neptuni. Periclymenus, Nelei. Augeas Helij. Iphyclus Theſtij. Argus Phrixi. Euryalus Meciſtei. Peneleus Hippalmi. Leitus Alectoris. Iritus Nauboli. Aſcalaphus, & Almenus Martis. Aſterius Comatæ. Polyphemus Elatæ. Hi igitur nauarcho Iaſone euecti in Lemnum appellunt.

Hæc inſula tum viris omnibus orbata Hypſipyles Thoantis filiæ imperio regebatur, cuius rei cauſam hanc fuiſſe legimus: Lemniæ mulieres Venerem nihili faciebant, quæ ea de cauſſa teterrimum illis grauedolentiæ virus iniecit. Et viri è Thracia Lemno proxima abductas captiuas ancillas ſubigebant. Tum Lemniæ quòd à coniugibus ſpernerentur non modò patres ipſos, ſed & viros, ſuum quæque iugularunt, vna tamen omnium Hypſipyle Thoantem patrem abſconditum, ſeruauit illæſum. Mox Argonautæ in Lemnum, quæ tum à mulieribus tenebatur: appulſi, illis admiſcentur. Hypſipyle verò ab Iaſone compreſſa Euneum, ac Nebrophonum liberos gignit. A Lemno deinde ad Doliones, quibus tunc Cyzicus imperabat, peruenerunt. Hic eos benigniſſimè excepit. Qui noctu illinc auecti: reflantium ventorum impetu noctu neſcij rurſus Dolionis appulerunt. Qui, dum finitimorum pelaſgicorum hoſtium copias eſſe arbitrarentur (continenter enim cum finitimis bellum gerebant) pugnam per noctem conſerunt ignari aduerſus ignaros. Cæſis itaque Dolionum pleriſque, & Rege Cyzico, Argonautæ, vbi per diem rem cognouerunt, multis cum lacrymis ac detonſo ſibi capillo, Cyzicum magnificè tumularunt, quo facto abiere: nec longo poſt tempore in Myſiam deuenerunt. Hic Herculem cum Polyphemo reliquerunt. Quoniam Hylas Thiodamantis filius, & Herculis amaſius aquatum emiſſus ob eximiam ipſius formæ præſtantiam à Nymphis raptus eſt. Et Polyphemus, cùm illum reclamantem audiſſet, nudato enſe à latronibus abduci putans, perſecutus eſt, idque Herculi obuiam facto indicat. Interea verò dum puerum Hylam vter-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

que perquirunt naui vento rapta deferri sunt. Mox Polyphemus condita in Mysia ab se vrbe Cio regni sedem ibi collocauit. Verùm Hercules Argos remeauit, quem Herodotus neque iam tum statim nauigasse, sed apud Omphalem seruitutem seruisse affirmat, Pherecydes autem illum in Apheris Thessaliæ vrbe relictum fuisse refert: propterea quod Argo huiusce grauitatem perferre haudquaquam posse dictitabat: Atqui Demaretes ipsum in Colchos vsque nauigasse tradidit: Dionysius Herculem & Argonautarum ducem fuisse recensuit. Inde à Mysia in Bebrycum terram contendisse scribitur, vbi Amycus Neptuni, ac Bithynidis filius regnabat, Is Amycus cùm viribus egregiis polleret, qui in sua regna veniret: secum cæstibus contendere cogebat, & deuictos ita perdebat.

Tum igitur inuectus in nauim Argo, præstantissimum quémque in pugilatus certamen prouocabat. Pollux cum eo se pugnaturum esse pollicitus, percusso illius cubito hominem interfecit. Inde cum Bebryces in Pollucem impetum fecissent, abreptis armis viri fortissimi, eorum pleróque in fugam actos obtruncant. Hinc autem auecti Salmydessum, quæ Thraciæ vrbs est, vbi vates Phineus oculorum luce orbatus, habitabat, deuenerunt. Hunc alij Agenoris filium esse ferunt, alij verò Neptuni, eúmque excæcatum fuisse produnt à Diis alij, quod futura mortalibus prædiceret: nonnulli verò à Borea, & Argonautis, quod à nouerca inductus filios suos oculorum luce priuasset. Nec desunt, qui à Neptuno id factum dicant, propterea quod Phrixi filiis à Colchis in Græciam, nauigationem significasset.

Phineus excæcatus.

Ad hæc etiam Dij Harpyias in illum immisérunt: Eæ verò alatum sunt animantium genus. Quæ vbi Phineo paratam esse mensam intuebantur, à cœlo deuolitantes maiorem ferculorum partem abripiebant: ac reliqua perpauca, & ea quidem tam graui odore fœdata remanebant, vt perferri minimè possent. Hic igitur Argonautis, quæ ad nauigationem suam spectarent, iam iam proposituris, commodum, inquit, de nauigatione tum mihi verba faciatis, simulac me ab Harpyiarum iniuria, liberaueritis. Tum hi Phineo mensam ster-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

nunt, in qua simulac edulia apposita erant: en repente Harpyiæ vastum clangorem fundentes deuolant, & esculenta diripiunt.

Id verò vbi viderunt, Aquilonis filij Zetes, & Calais alati iuuenes nudatis ensib. illas per aerem insequũtur. Cæterum planè Harpyiis Boreæ filiorum manibus tum moriendum erat: sed & Boreæ filiis iam tum quoque, cum insectarentur, & eas minimè adepti fuissent, erat pereundum. Cum itaque pueri persequerentur Harpyias, earum altera ad Peloponnesum in amnem Tigrem decidit: qui nunc ab illa nominatur Harpys. Hanc autem alij Nicothoen, alij verò, Ællopum: sunt, qui alteram Ocypetem nominent, alij, Ocythoen. At Hesiodus eam Ocypodem nuncupat. Hæc itaque per Propontidem fugiens ad Echinadas insulas vsque peruasit. Eæ nunc ab illa Strophades appellantur, Quippe quæ cùm ad eas peruenisset, iter conuertit: quæ vbi littus attigisset, præ labore cum persequenti decidit. Verum Apollonius in Argonauticis ad Strophadas insulas vsque Boreæ filios, Harpyiarum infectationem tenuisse refert: neque mali quidquam passas fuisse, quòd iureiurando, nihil post illæ in Phineum iniuriarum amplius se illaturas promiserunt. Liberatus igitur Phineus Harpyiarum pœnis reliquam Argonautis nauigationem explanauit: necnon illos Symplegadum scopulorum discriminis admonuit. Eas verò ingentes fuisse memorant, quæ cùm ventorum impetu agitatæ vicissim concurrebant, maris transitum præpediebant. Magna insuper ab ipsis nebulæ vis, ac magnus item strepitus excitabatur, vt ne volatilibus quidem per eas transuolare liceret. Columbam itaque per Symplegadas medias ipsis mittendam præcepit, quam si incolumem transuolasse viderent, per eas traiicere non dubitarent, si verò illa interiisset, nullis inter petras viribus transire conarentur. Quæ cum accepissent soluta naui discedunt. & cum proximè Symplegadas peruenissent de prora columbam dimittunt, quæ cum per medium concurrentium scopulorum impetum volitaret, summam caudam Symplegades coeuntes deterserunt. Obseruato igitur scopulorum recessu, acerrimo remigationis certa-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mine, Iunone opitulante ſumma tamen puppis parte mutilata incolumes traiecerunt. Itaque Symplegades ab eo tempore immotæ permanſerunt. Nam poſt huiuſce nauis tranſmiſſionem eas fore omnino ſtabiles numina decreuerant. Inde verò Argonautæ ad Mariandynos peruenerunt: vbi ab Lyco Rege ſumma cum benignitate excipiuntur. Hic Idmon vates ab apro percuſſus deceſſit. Tiphys hic etiam moritur, & Anceus nauim ſe gubernaturum pollicetur.

Dein præteruecti Thermodontem, Caucaſumque, ad Phaſim amnem venerunt. Hic terræ Colchicæ flumen eſſe perhibetur. Naui in portum delata, ad Æeten contendit Iaſon, cui, quæ ſibi à Pelia imperata eſſent, enarrat, illum ad vellus aureum reddendum, cohortatur, quod ſe redditurum Æetes pollicetur, ſi ſolus æripides tauros ſub iugum miſerit, Hi autem duo erant, & feri, ac miræ magnitudinis, Volcani munere conceſſit: Qui æreis prædi ti pedib. ignem ore ſpirabant. Ad hæc ipſi, vbi hoſce iugo iunxiſſet, vt Draconis dentes ſereret, imperat, quippe qui à Minerua dono acceptos dimidiam eorum, quos antea Thebis Cadmus partem ſeuerat, ſecum Iaſon habebat. Ambigentem itaque Iaſonem, quánam arte tauros ſubiugaret, Medea ardentiſſimè deperire incepit: Hæc erat Æetæ filia ex Idyia Oceano genita, veneficiis, & cantionibus inſignis. Quæ verita, ne Iaſon à tauris perderetur, clam patre ſociam ipſi ſe fore ad eos perdomandos, atque etiam vellus aureum, ſi ſe vxorem ducturum, & in Græciam ſimul, nauigantem peruecturum iuret, pollicetur. Id vbi præſtiturum ſe iurauit Iaſon, pharmacum, qua tauros ſub iugum mitteret, dedit, eóque clypeum, haſtámque, ac membra corporis ſui inungere præcepit. Hoc enim delibatum vnum duntaxat inquit illa, diem, nulla neque ignis, neque ferri violentia læſum iri aſſerebat, ſed & illi indicauit, vt ſatis dentibus viri è terra orituri eſſent, & armati quidem in ipſum incurſuri. Quos ſtatim quàm frequentes ſpectarit, inter eos eminus lapides coniceret. Poſteà verò, quàm ea de re, inter ſe pugnam commiſerint, tum illos interimat. Sic itaque inſtructus Iaſon, & pharmaco inunctus in tem-

Iaſonis ad vellus aureũ profectio.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pli lucum penetrat, tauros perquirit, quos multa cum flammarum vi irrumpentes, edomuit. Satis deinde dentibus armati è terra viri prosiliere. Tum Iason, vbi plures esse vidit, coniectis inter eos occultè lapidibus pugnantes inter se adortus occidit. Porrò perdomitis tauris, tantum abest, vt vellus aureum ex pacti, & conuenti formula tradat * Æetes, sed & Argo nauim inflammare voluerit: necnon cum ea nautas ad vnum omnes occidi studuerit. Quod vbi Medea resciuit, ad Iasonem ire anteuertit, eumque per noctem ad pellem deduxit & draconem custodem veneficiis aggressa soporauit: inde sumpto vellere, cum Iasone in nauim Argo se contulit, eam verò Absyrtus frater consequebatur: At hi noctu cum hisce auehuntur. Cæterum * Æetes cognita Medeæ audacia ad nauim persequendam accingitur, quem vbi Medea in proxima venisse videt, fratrem iugulat, ac eius membra articulatim diuidit, eáque in profundum iacit: * Æetes autem filij membris colligendis occupatus filiam persequi desiit. Quocirca conuerso itinere seruatos pueri artus sepelit, eique loco ab illius dissectis membris Tomis nomen fecit. Multos deinde Colchorum ad Argo nauim perquirendam emisit, & nisi Medeam captam ad se retrahant, id illos supplicij, quod Medea subitura esset, daturos comminatur. Tum ij alius aliò diffusi in perquirendis Argonautis occupantur, Etidanum amnem iam prætereuntibus. At Iupiter ob Absyrti cædem iratus, ingenti immissa tempestate, Argonautis errores iniicit: ac dum secus Absyrtidas insulas nauigant, Argo nauis eos alloquitur his verbis: Iouis iram nunquam antea defuturam esse, quam in Ausoniam profecti Absyrti necis ergò à Circe fuerint expiati. Hi autem Libyæ, Galliæque littora prætereuecti, & per Sardiniæ pelagus delati Hetruriam legunt. Inde ad Aeaeam contendunt vbi à Circe expiantur. Qui cum circa Sirenas nauigarent, Orpheus, quod contrariam occineret cantionem, Argonautas inhibuit. Verùm solus omnium Butes ad eas enatauit, quem raptum, Venus ad Lilybæum habitatum relegauit. Dehinc à Sirenibus nauim Charybdis

Æeta.

Æeta.

Æeta.

Butes sirenũ cantu capitur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

excepit, Scylláque, & errantia saxa, è quibus ingens flãmarum vis, ac fumus eructari videbatur. Atqui per ea Thetis cum Nereidibus Iunonis monitu incolumem nauim transuexit. Sictiam itaque præteruecti, vbi Solis boues inerant, in Corcyram Phæacum insulam appellunt, vbi Rex Alcinous imperabat. Porrò cum Colchici Argo nauim nusquam inueniunt, horum alij Phæacum montes incolendos occupant, alij ad maritima delati Absyrtidas insulas extruxerunt. Nonnulli autem ad Phæacas ierunt, ac nauim Argo tandem deprehendunt, Medeámque ab Alcinoo reposcunt. Tum ille, si iam, inquit, vxor Iasoni copulata sit, eam illis se non daturum, at si nondum virum passa sit, patri remissurum, ait. Verùm enimuerò Alcinoi coniux Arete anteuertens Iasoni Medeam coniugauit. Hinc igitur Colchici cum Phæacibus simul habitare statuerunt. Argonautæ verò cum Medea in altum auehuntur: qui cùm noctu nauigarent, in maximam inciderunt tempestatem. Inter hæc Apollo Menœtium impetens secundum iugulum sagitta percussit, eumque in mare deturbauit. Hi verò cum proximam insulam conspiciunt, ad eam deueniunt, ac præter spem ostentatum portum ingressi Anaphen nominarunt: vbi Apollini Æglæo aram statuunt, ibique peractis de more sacrificiis, epulati sunt, Quæ verò ab Arete duodecim ancillæ Medeæ dono iam datæ fuerant, fortissimos illos viros per lusum fugillabant. Hinc & adhuc etiam vetus in sacris deridendi consuetudo mulieribus manet. Inde auecti in Cretam appellere prohibentur à Talo.

Vulcanus. Hunc sanè alij ex Chalci æriſve genere produnt, Sunt, qui à * Volcano Minoi datum esse ferunt. Qui vir Æneus fuit, idémque ab aliis Taurus appellatur. Huic autem venam vnam à collo ad calcem pertinentem fuisse tradunt, atque in huiusce venæ cute clauus æneus affi-
Taurus. xus esse videbatur. Hic igitur* Talus ter in die circum insulam currens, eam tuebatur. Quo circa iam tum Argonauim prætereuntem spectans, lapidibus impete-
Tali mors. bat. Demum Medeæ veneficiis circumuentus occubuit: siquidem, vt nonnulli memorant Medeæ poculis ad insaniam redactus excessit è vita, sed, vt alii, per

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

immortalitatis pollicitationem, clauum illi Medeam extraxisse, omnique ex eius corpore effuso sanguine ipsum obiisse narratur. Nec desunt, qui illum à Pœante sagitta in calce vulneratum interiisse tradunt. Noctem autem vnam illic non amplius morati Argonautæ ad Æginam aquatum contendunt, vbi de aqua pugna conseritur inter eos, inde verò per Eubœam, Locridémque nauigantes in * Iolcum, quarto demum mense post initam velleris aurei expeditionem, peruenerunt. Verùm Pelias, quòd Argonautarum reditum haud æquo animo ferret de Æsone obtrũcando cogitauit. Hic autem dum sibi ipsi mortem consciscere quærit, immolati tauri sanguinem intrepidè hausit, & interiit. Atqui Iasonis mater, Peliam execrata, relicto filio paruulo, velut ad bellum antesignano, vitam suspendio finit. Deinde Pelias & relictum ab ea filium iugulauit. Interea redit Iason, ac vellus aureum Peliæ dedit. Qui, cùm de iniuriis, quibus erat affectus, alienum sibi cum eo expostulandi tempus foret, occasionem expectandam esse censuit. Proinde sumptis secũ lectissimis heroibus in Isthmum nauigauit, ac nauim Neptuno dedicauit. Inde Medeam monet, vt rationem ineat, qua Pelias illi tot iniuriarum pœnas luat. Tum illa Peliæ regiam ingressa: regis filias Asteropeam nempè, & Antinoen ad patrem necandum, elixandúmque suasu inducit suo, atque eundem in vitam mox ætate iuuenem suis se veneficiis reuocaturam esse pollicetur, Idque, vt facilius credi possit, arietem in frusta dissectum elixatúmque agnum reddidit. Tum illi credulæ, patrem occidunt, membratímque concisum elixant. Acastus autem vnà cum Iolciensibus patrem sepeliuit: Iasonémque, & Medeam Iolco eiecit. Hinc illi Corinthum commigrant: vbi decennium totum fortunatè transegerunt. Inde cum Glaucen Creon Corinthiorum Rex filiam Iasoni despondisset, eam dimissa Medea, in matrimonium duxit. Tum illa, quos Iason Deos iurasset, obtestata, ingratúmque illius in ipsam animum, subinde detestata, vxori quidem peplũ venenis infectum misit, quem simulac illa sibi induit, cum adiutore patre valido igne correpta conflagrauit. Medea insuper, quos ex Iasone filios habebat, Merme-

Iolcos.

Asteropea & antinoe patrẽ dissecant.

Medea crudele facinus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

in filios proprios.

rum nempe, ac Pheretem trucidauit, & ſumptum ab Sole alatorum draconum currum cõſcendit, in eóque profugit Athenas, qua in fuga, vt quidam ferunt, filios infantes adhuc, ſupplices ante Acræ Iunonis aram conſtitutos omiſit: quos ſurgere iuſſos Corinthij multis vulneribus contrucidarunt. At Medea, quæ conuolarat Athenas, mox ibi Ægeo nupta filium, cui Medo nomen fuit, gignit. Poſtea verò, cum Theſeo comparaſſet inſidias, Athenis in fugam acta cum Medo filio eiiciitur. Qui magnum apud Barbaros imperium conſecutus, ſubiectam ſibi prouinciam vniuerſam Mediam vocari voluit: & bellum contrà Indos inferens vitam cum morte commutauit. Sed Medea nulli ſuorum aguita ad Colchos remeauit, quæ cum Aeetem patrem Perſei fratris dolo ab regia ſede eiectum inueniſſet, illi regnum recuperauit.

APOLLODORI ATHENIENSIS GRAMMATICI BIBLIOTHECES, SIVE DE DEOR. Origine, Liber II.

Benedicto Ægio Spoletino Interprete.

Inachus flu. vnde ſic dictus.

Ægialea vnde dicta.

QVoniam verò Deucalionis genus, ac ſobolem enarrauimus, Inachi deinceps explicemus. Inachus igitur ex Oceano, & Tethye procreatur, à quo Inachus Argiuorum flumẽ nominatus eſt. Huius, & Meliſſæ Oceani filiæ Phoroneus, ac Aegialeus filij fuerunt. Ægialeus tametſi nulla de ſe prole relicta ſit extinctus, Aegialeam tamen ab eo, cui præfuerat regioni, dictam fuiſſe terram legimus. Atqui Phoroneus terræ, cui poſtea nomen fuit Peloponneſo, totius imperio potitus, ex Laodice nympha, Apin, & Nioben procreauit. Apis itaque cõmutato in dominandi libidinem regno, vi cuncta gerens ac planè tyrannica manu adminiſtrans, Peloponneſum Apiam ſuo de

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

nomine vocari iuſſit. Is demum Thelxionis, ac Telchînis inſidiis proditus ſine liberis exceſſit è vita, & relatus inter deos Sarapis appellatus eſt. De Niobe autem, & Ioue, quã primam mortaliũ Iupiter iniuit, Argus natus eſt. Sed Acuſilai teſtimonio ex eo Pelaſgus etiam natus eſſe dicitur, à quo Peloponneſo Pelaſgia nomen fuit impoſitũ. At Heſiodus Pelaſgum fuiſſe indigenam refert. Sed hac de re nos alibi rurſus dicturi ſumus.

Peloponneſus cur poſtea dicta Pelaſgea.

Argus itaque ſimul ac à Phorone regnum accepit, Peloponneſum à ſe Argos dici imperauit: qui poſtea ducta vxore Euadne Strymonis, ac Neæræ filia, Iaſum, Pirantum, Epidaurum, & Criaſum genuit, qui poſtea regno ſucceſſit. Ex Iaſo autem naſcitur Agenor; ex quo Argus Panoptes ortus eſt: hunc toto corpore oculatum fuiſſe legimus. Hic enim viribus præſtans, ſublato qui Arcadiam deuaſtabat, tauro, eius ſeſe corio circũtexit. Adhęc Satyrum: qui Arcadibus vim inferebat, eorúmque pecora abigebat, fortiter pugnans interfecit. Quinetiam Echidnam quam Tartari, ac Terræ filiam dicunt, quæ viatores corripiebat, dormientem nactus interimit, idémque ſublatis cædis auctoribus, Apidis interitum vltus eſt.

Phoroneo.

Peloponneſus Argos dicitur.

Argi verò, & Iſmenes Aſopi filiæ Iaſus eſt filius: ex quo Ionem ortam eſſe tradunt. At Caſtor, qui de temporum ignoratione conſcripſit: necnon complures tragœdiarum ſcriptores, Ionem Inachi filiam eſſe perhibent. Heſiodus, & Acuſilaus eam Pirenis filiam eſſe narrant, quam Iunonis ſacerdotio decoratam Iupiter vitiauit, à quo cùm violatam fuiſſe puellam hanc Iuno comperiſſet, in buculam candidam transformauit, cùm qua Iupiter ſe concubuiſſe abiurauit. Quare Heſiodus inquit, amantium iuſiurãdum irritum eſſe, neque ad deorum iram quidquam pertinere. Iuno interim vaccam ab Ioue depoſcit, acceptámque Argo Panoptæ cuſtodiẽdam dedit. Hanc autem Aſclepiades Areſtoris, Pherecydes verò Inachi, ſicut Cercops Argi, & Iſmenes, quæ Aſopi fuit, filiam ſcribunt: ſed Acuſilaus è Pirene, vt dictum antea fuit, ortã eſſe refert. Hic eam ad olcã, quę in Mycenæo luco erat alligabat. Cùm verò Iupiter eam Mercurio, vt furtim abduceret, imperaſſet, idque ab Hierace

Argus Iunonis cuſtos.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

detectum fuisset, neque celari amplius posset: lapide percussum Argum peremit. Hinc itaque Mercurius Argiphontes cognomentum accepit. Iuno demum bouem œstro concitauit. Quo facto ea prima in sinum ab se Ionium appellatum, penetrauit. Mox per Illyridem progressa Hæmum transcendit, ac per ea tempora traiectũ Thracium nominatũ, ab illa deinde Bosphorum dictum, tranauit. Inde, cùm in Scythiam penetrasset, & Cimmeriam terram, cumque per continentis multum, deerrasset, multáque Europæ maria, atque Asię plura tranasset in Ægyptum tandem peruenit: vbi pristina forma recepta ad Nili fluenta Epaphum peperit. Hunc Iuno, * Curetes vt alicubi puerum occulerent, precibus impetrauit. Quod factum vbi Iupiter resciuit, Curetas occidit. Io interim ad filium, sese vestigandum accingit. Quæ cùm Syriam propè vniuersam peruagata esset, quòd illic Bybliorum Regis vxor filium educari significabatur, & tandem Epapho inuento in Ægyptum remeauit, ac Telegono, qui tum Ægyptiorũ imperium administrabat, nupsit. Hic ipsa Cereri, quã Isin vocarunt Ægyptij, statuam collocauit. Et Ionem quoque Isidem appellarunt.

Argimors.

Corybant.

Epaphus autem Ægyptiis imperans Memphin Nili filiam sibi coniugauit: déque vxoris nomine conditam vrbem, Memphin nominauit, ex eáque Libyam filiam procreauit, à qua & pars vna terrarũ Libya vocitata est.

Memphiũ cõditor.

Cæterùm ex Libya, Neptunóque gemini Agenor, ac Belus oriuntur. Agenor itaque in Phœnicem profectus, & inibi regni sedem constituit: vbi, & magnæ sobolis auctor extitit: quare de eo in præsentia dicere supersedebimus. At Belus, quòd ex Ægypto minimè discessisset: Ægypti regnum consequitur: atque Anchinoen Nili filiam duxit vxorem, de qua sibi filios geminos procreauit Ægyptum nempè, ac Danaum, sed & Euripidis testimonio * Cepheum, Phineúmque etiam liberos habuit. Igitur Danaum Belus ad Libyam incolendam, Ægyptúmque, ad Arabiam habitandã misit. Qui, cum deuastasset Melampodum terram, eam Aegypti nomine appellari de seipso voluit. Porrò & Aegypto è pluribus coniugibus filij mares quinquaginta gignuntur. At

Celeum vel Iyncium.

fratri

fratri Danaõ filiæ totidem. Qui cùm de regno inter se contenderent, Danaus Ægypti filios præter vnum, aut alterum, filiarum suarum opera necauit, nam ex oraculo cædem sibi ab eorum vno imminere acceperat, metu perculsus Mineruæ consilio nauim nominatam ab eo de filiarum suarum numero πεντηκόντορον quasi dixeris quinquagintiremem primus fabrefecit, in qua filiabus impositis aufugit. Inde in Rhodum appellens Mineruæ Lindiæ statuam dedicauit. Hinc & Argos se contulit, & huic regnum tradit Helanor, qui tum Argis regnabat (at ipse eius regionis potitus suo ipsius nomine incolas Danaos appellauit) sed quod ea regio aquarum caritate laborabat, ex quo Neptunus iratus Inacho fontes siccauerat, quod eam Mineruæ terram esse testatus est, filias suas interim aquatum emisit. Harum vna Amymone aquam disquirens, telum in ceruum iacit, ac Satyrum dormitantem offendit: Quare ille somno expergefactus puellæ ineundæ miro desiderio capitur. At Neptuni superuentu Satyrus se dedit in fugam. Amymone autem cum illo concubuit eique Neptunus Lernæos fontes indicauit. Porrò Ægypti filij Argos profecti vt mutuam inter se simultatem compescerent, sese cohortantur, & Danai filias sibi in matrimonium dari obsecrãt. Tum Danaus, simul, quòd parum crederet eorum pollicitationibus, simul quod fugæ, exiliique sui reminisceretur iniuriæ, nuptias pactus sortitò puellas distribuere cœpit. Hypermnestram igitur natarum maximam Lynceo, & Gorgophonem Protheo selegit. Hos enim ex coniuge Regina Argyphia Ægyptus extulerat. Inde suã quisque sortiti sunt.

Danaus primus nauim fabrefecit.

Busiris quidem, & Euceladus, Lycúsque, ac Daiphrõ, Automaten, Amymonem, Agauen, Scæam, Danao ex Europa Regia matrona satas ducunt. At ex Elephantide ortæ fuerunt, Gorgophone, atque Hypermnestra, sed Lynceus Calycem sortitus est. At Ister Hippodamiam, Chalcodon Rhodiam, Agenor Cleopatram, Asteriam Chætus, Hippodamiam Diacorystes, Alcis Glaucen, Alcmenon Hippomedusam, Hippothous Gorgen, Iphimedusam Euchenor, Rhoden Hippolytus: Hi decem ex Arabia vxore geniti sunt. Sed puellæ

Filiæ Danai Ægypti filiis nubunt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ex Hamadryadibus nymphis, aliæ ex Atlantea, aliæ ex Phœbe natæ sunt, Agaptolemo Pitene, Cerceſtis Dorioni, Eurydamanti Pharte, Ægio Mneſtra; Euhippe Argio, Anexibia Archelao, Menacho Nelo obuenerunt: hi ſeptem è Phœniſſa coniuge orti ſunt: at puellæ, quæ Æthiopides erant, quod cognominis eſſent Memphidi, haudquaquã ſortito inter ſe copulari voluerunt. Nam ex Tyria nati matre Clitus Cliten, Sthenelus Sthenelen, Chryſippus, Chryſippen duxit. Atque ex Caliãde, & Naide nympha, filij duodecim nati erant, cum totidem Polyronis Naidis filiabus. illorum hæc ſunt nomina: Eurylochus, Phantes, Periſthenes, Hermus, Dryas, Potamon, Ciſſeus, Lixus, Imbrus, Bromius, Polyctor, Chthonius. Hæ vero ſunt ex nympha natæ Autonoe. Theano, Electra, Cleopatra, Eurydice, Glaucippe, Anthelea, Cleodora, Euippe, Erato, Stygne, Bryce. Qui vero de Gorgonibus Ægypto nati ſunt, eas, quæ de Pieria genitæ fuerunt, ſortiti duxerunt. Nam Periphanti obtigit Actæa, Oeneo Podarce, Ægypto Dioxippe, Menalce Adyte, Oeypete Lampo, Pylarge Idmon: Octo autem nouiſſimi ſunt, Idas, qui Hippodicen: Daiphron, qui Adianten duxit ex Herſe matre natas: Pandion, qui Callidicen: Aibelus, qui Oemen: Hyperbius, qui Celæno: Hippocoryſtes, qui Hyperipten ſibi coniugarunt. Hi ex Hephæſtine oriuntur: at puellæ matre Crinone fuerunt. Poſt, vbi ſuam quiſque ſortitus, coniugem duxerunt, acceptos in conuiuium cunctos Danai filiæ datis à patre pugionibus ſomno ſepultos, ſuum quæque, ſponſum occidunt, vna tamen modo excepta Hypermneſtra. Hæc. n. ſola Lynceum, quòd eius virginitatem abſtinuiſſet, incolumem aſſeruauit. Quamobrem hanc Danaus coniectam in vinculis cuſtodiri iubet. Reliquæ Danai filiæ præfecta ſponſorum capita in Lerna defoderunt, corpora verò ante vrbem deplorata ſepelienda curauerunt. Has autem Minerua, Mercuriuſque Iouis imperio expiarunt. Demum poſtea Danaus Hypermneſtram Lynceo in matrimonium copulauit, cæteras in gymnicum certamen productas victoribus habendas dedit. Amymo-

Omnes filiæ Danai ſuos viros præter vnam trucidant.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ne Neptuni semine prægnans Nauplium peperit. Hic quòd longæuus esset, mare nauigans morientium casum permolestè ferebat. Sed & ipsi tandem aliquando obiisse contigit, vel eo mortis genere, quo alios defungi mæstissimè conspiciebat. Verùm antequam è vita decessit, vt Tragicorum auctoritate comprobatur, Clymenem Atrei filiam sibi vxorem coniugari placuit. Qui verò Reditus conscripsit, Philyran dixisse ait. Cercopis autem testimonio Hesionem cœpit. De qua Palameden, Ocacem, Nausimedontem gignit.

Lynceus autem, qui post Danaum Argis dominatus est, ex Hypermnestra quidem, Abantem filium genuit, ex quo & Ocalea coniuge Mantinei filia, gemini procreantur Acrisius, ac Prœtus, qui cum in vtero matris adhuc essent, inter se dissidere cœperunt. Vbi verò per ætatem potuére de regno certare non dubitarunt. Hique belligerantes primi clypeos inuenerunt. Inde victor Acrisius Prœtum Argis exegit: qui ad Iobatem in Lyciam peruenit, sed vt alij produnt, ad Amphianactem confugit, cuius etiam filiam duxit. Homerus autem * Anteam dicit. At si tragœdiarum scriptoribus fidem habemus, Sthenobœam. Hunc demum socer cum Lycibrum copiis reduxit, ac Tirynthem occupauit, quam ipsius gratia Cyclopes mœnibus cinxerunt, atque in partem assumpti Argiuam terram propè vniuersam coluerunt. Sic Acrisius Argis imperat: & Prœtus Tirynthe. Ad hæc Acrisius ex Eurydice Lacedæmonis filia Danaen gignit. Prœtus verò de * Sthenobœa Lysippen, Iphinoenque, & Iphianassam, quæ cùm adultæ iam ætatis essent, in insaniam cõciderunt, quòd, vt Hesiodus inquit, Dionysij ferias minimè receperunt. At Acusilai sententia, quòd Iunonis simulachrum nihili fecerunt, Sic itaque furore percitæ per omnem Argiuorum terrã deerrabant. Inde iterum in Arcadiã, ac Peloponnesum reuersæ nullo non dedecore labefactatæ per deserta discurrebant. Melampus autem Amythaonis filius, & Idomenes, quæ fuit Abantis, vaticinandi cognitione insignis, & qui potionandi, expurgãdiq; rationem

Clypeorum inuentores.

* *Anteam.*

* *Antia.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

primus inuenerat, se virginibus sanitatem restituturum pollicetur: si tertiam regni partem accipiat. Proetus tanta mercede deterritus, filiarum curæ minimè assentitur. Quocirca virgines longè maiori vesania concitantur, immò verò etiam illarum veluti contagione offensæ reliquæ mulieres cum virginibus simul furere: etenim desertis propriis ædibus in suos ipsarum filios desæuiebant, atque in deserta sese fugientes abdebant. Cùm verò id calamitatis genus indies magis increscceret: postulatam mercedem Proetus Melampodi vltrò concessit. Tum ille eas se curaturum esse promittit, si regni tantundem fratri suo Bianti attribuatur. Inter hæc Proetus veritus, ne, si filiarum cura longius protrahatur, mercedem ille peteret ampliorem, postulatis assensus, filias Melampodi curandas commisit. Quare Melampus, adhibitis validissimis adolescentibus eiubilatum simul, & entheam, quandam choream imitatus de montibus virgines ipsas, in Sicyonem est vsque insecutus. Has dū persequeretur, Iphinoè natu maxima vitam cum morte commutauit. Reliquæ vero repurgata vesania resipuerunt: Harum, demum, Melampodi vnam, & Bianti alteram Prœtus, in matrimonium collocauit: neque longo post tempore Megapenthem filium genuit. Cęterum Bellerophontes, Glauci, qui Sisyphi fuit, cum per imprudentiam Deliadem fratrem, siue, vt quidam ferunt, Pirenem, aut, vt, alij volunt Alcimenem peremisset, ad Proetum Argos, confugit ab eóque expiatur. Mox autem cùm illius amore Sthenobœa, quæ & Antea dicebatur, deperiret, submisit, qui illum de concubitu interpellaret, qui, cum mulieris libidini minimè consensisset: Sthenobœa Prœto Bellerophontem quæsiti concubitus insimulauit. Prœtus, vxori credulus dat illi ad Iobatem literas huiusce argumenti: Vt Bellerophontem curaret occidendum. At Iobates re cognita illi vt ad Chimæram extinguendam iret imperauit. Siquidē ita iuuenem à fera perditū iri arbitrabatur, quando ea non vnius modo, sed ne multorū quidē viribus facilè perdomari poterat. Nam prima, in parte leo, postrema draco, media verò capra esse videbatur, quę flammas euomebat, ac proxima quæque disperdebat,

Proeti filias furere.

* *Antia.*

Chimere, figura.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pecoráque inficiebat. Hæc. n. trium belluarum viribus ſub vna duntaxat natura communita erat. Aiunt hanc ipſam Chimæram ex Homeri teſtimonio Amiſodari cura enutritam fuiſſe, natámque ex Typhone,& Echidna, id quod Heſiodi carminibus comprobari legitur. Conſcenſo igitur Pegaſo, quem ex Meduſa, ac Neptuno ſatum, & aligerum habebat Bellerophontes, ſublatus in altum, ex eo Chimæram ſagittis impetebat. Qua demum peracta pugna Iobates eundem in Solymos pugnaturum miſit, vbi & id feliciter exegit, ad Amazonas expugnandas proficiſci imperauit. Quibus item deuictis collectam Lyciorum iuuentutem, quæ cæteris præcellere videretur, in inſidiis conſidere iubet, atque ita Bellerophontem occidi præcepit. Vbi autem & hoſce ad vnum omnes ab eo cæſos accepit, admiratus iuuenis præſtantiam, Iobates literas illi Prœti oſtendit. Inde, vt ſecum maneret, rogauit: Eiáque Philonoem filiam vxorem dedit. Qui demum, cùm faco conceſſiſſet, Bellerophontem generum ſuum regni ſucceſſorem inſtituit.

Interim Acriſio de natis filiis oraculum ſciſcitanti, numen reſpondit, puerum de filia oriturum eſſe, qui auo necem illaturus eſſet. Id igitur Acriſius pertimeſcens æneo ſub terra cubiculo conſtructo, incluſam Danaem cuſtodiri iubet. Hanc, vt nonnulli tradunt, vitiauit Prœtus: vnde inter ſe orta contentio eſt: ſed aliorum teſtimonio proditur: Iouem in aureum imbrem tranſmutatum per impluuium in Danaes ſinum delapſum cum ea concubuiſſe: mox vbi Perſeum de filia natum eſſe cognouit Acriſius, ab Ioue compreſſam filiam minimè credens, eam vnà cum filio in arca lignea concluſam in mare deiecit: quæ cùm in * Seriphum inſulam delata fuiſſet: Dictys deſumptum puerum educauit. Cæterum Polydectes vterinus Dictyis frater, Seriphi Rex, Danaes amore correptus, cum ea (Perſeus. n. in virilem ætatem peruenerat) potiri nequiret, amicos, quibuſcum & Perſeum etiam conuocat, iiſque, ob Hippodamiæ Oenomai filiæ nuptias Eranũ ſe celebraturum edicit. Cui tum Perſeus: quanam inquit in re conficies Eranum? equo Polydectes reſpondet. Atqui Perſeus,

* *Vnde prouerbium Seriphiarana. Plinius lib. 8. cap. 58.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Gorgonis, ego inquit, capite. Tum Rex, contra nihil subiecit. Mox vero, ab aliis equos expoſcit, ſed, quòd equum à Perſeo habere non poſſet pro ſymbolo Gorgonis caput illi, vt afferret, imperauit. Tum Perſeus Mercurij, ac Mineruæ ductu Phorci filias adiit, Ento, Pemphredo, & Dino. Hæ fuere Ceteúſque, & Phorci natæ. Gorgonum ſorores ab ortu ipſo ſtatim anus factæ, vnoque tres oculo, & dente vno præditæ, quibus, & viciſſim inter ſe vtebantur.

Hæc, vbi potitus eſt Perſeus, repoſcentibus illis, ſe redditurum pollicetur, ſi, quæ ad Nymphas, ipſa duceret, viam commonſtrarent. Erant autem hiſce Nymphis talaria, & cibiſis, quam peram quidam eſſe putant. Id Pindarus, & Heſiodus in Clypeo, vbi de Perſeo, ſic ait.

Horrendæ totas ſcapulas caput occupat ingens
Gorgonis, idque intra cibiſin latet.

Nam cibiſis, quòd inibi condantur indumentum, & cibaria, dicta eſſe videtur. Ad hæc Orci galeam, adhibuit. Reſtituris iraq; Phorcidibus & dente, & oculo, quod viam demonſtrallent, ad Nymphas peruenit: Adeptus inde, quæ cupiebat, humeris ante omnia peram induxit, ac pedibus talaria accommodauit, poſtremo galeam capiti impoſuit. Hac igitur tectus, quoſcunque voluiſſet, ipſe inuiſus aliis, pernidebat.
Is, vbi à Mercurio adamantinam harpen accepit, ad Oceanum deuolauit, hic Gorgonas dormientes deprehendit.

Figura Gorgonidum capitum.

His autem Euryalæ vni, Stheno alteri, tertiæque Meduſæ nomen fuit. In quibus ſolam Meduſam mortalem fuiſſe perhibent. Ad huiuſce itaque caput reportandum Perſeus miſſus fuit. Erant Gorgonibus capita, ſquamoſarum anguium ſpiris obſita, dentes præterea tantæ magnitudinis, quantæ ſuum eſſe videntur. Ad hæc manus æneæ, & alæ aureæ, quibus conuolabant, quæ, quicunque obruerentur, eos in ſaxa omnes commutabant. Has demum Perſeus ſomno ſepultas adortus, cuius manus Pallas dirigebat, auerſus oculis in æreum clypeum defixis, per quem ipſam Gorgonis imaginem

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

respiciebat, Medusæ caput amputauit. Quo resecto Pegasus alatus equus repente prosiluit, & Chrysaor Gerionæ pater. Hosce autem è Neptuno procreauit. Igitur Perseus reposito suam intra peram Medusæ capite recessit. Verùm Gorgones ipsæ somno excitæ Perseum insectabantur, quem intueri ob Orci galeam minimè poterant. Quòd ea Perseus contegebatur. Qui cùm in Æthiopiam peruolasset Cephei Regis filiam Andromedam maris Ceto iam iam deuorandam offendit: quoniam Cassiopeia Cephei coniux de corporis formæ præstantia, quod se omnium formosissimam iactitabat, Nereidas in certamen prouocauit. Quamobrem ea sibi Nereidas iratas fecit. Tum etiam Neptunus ira percitus * Cephei regnum, & aquarum multitudine, ac Ceto immisso peruastauit.

Pegasi ortus.

** Celei.*

Cepheus autem Ammonis oraculo monitus, tum demum tantæ calamitati modum fore accepit, cum Cassiopeæ filiam Andromedam Ceto deuorandam proposuerit. Id igitur Cepheus Æthiopum vi compulsus, effecit, scopulóque filiam alligauit. Quam conspicatus Perseus, & illius amore succensus, Cepheo sese Cetum ipsum interempturum pollicetur, si filiam ab imminenti periculo ereptam sibi in matrimonium collocet: Pactis itaque iureiurando confirmatis, Perseus monstrum aggressus occidit, atque Andromedam soluit. Huic non ita multo post Phineus Cephei frater insidias parat, is qui primus iam coniunx designatus erat, verum id vbi resciuit Perseus cum coniuratis omnibus Phineum Medusæ capite ostentato in saxa repente conuertit. Itaque Perseus, reuersus in Seriphum, * matrem ad aras cum Dictye, ob Polydectis violentiam confugisse, deprehendit. Inde impetu facto aggressus Regem concurrentium amicorum auxilio fretum auersus Gorgonis caput ostendit, idque quotquot aspexerunt, qualicunque quisque forma esset, in saxa commutatus est. Mox vbi Dictyn Seriphi Regem constituit, Mercurio talaria, peram, & galeam reddidit, & Gorgonis caput Mineruæ dono dedit. Ea verò Mercurius omnia Nymphis restituit. Cæterùm Pallas in medio clypeo Medusæ caput apposuit.

Sine lyncius.

Ceti monstri interitus.

** Insulam.*

Gorgonis capitis aspectu homines in saxa mutantur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Nec desunt qui Gorgonis caput à Minerua præcisum fuisse dicant. Aiunt enim eam sese pulchritudine Palladi comparare non erubuisse: Atqui Perseus, cum Danae, & Andromeda Argos Acrisium visurus properauit. Is autem oraculi metu Argos deseruit, atque in Pelasgiam terram commigrauit: interea Teutamia Larissęorum Rege parri iam vita functo gymnicum certamen edituro, ad id etiam Perseus decertaturus aduenit: ac etiam quinquertium ludens, disci iactu Acrisij pede percussio, actutum eum interfecit.

Post, vbi Perseus oraculum iam expletum esse animaduertit, Acrisium quidem extra vrbem sepeliuit. Verùm, quod Argos ad illius hęreditatem adeundam, qui eius opera occubuisset, remeare iusto quodam pudore teneretur, profectus Tirynthem ad Megapénthem Prœti filium cum regno vicissim commutauit, nam illi Perseus Argos tradidit, ac Megapenthes Argiuorum regno præficitur. Perseus verò Tirynthem adeptus, Mideámque, & Mycenas admuniuit. Porrò ex Andromeda Perseus filios habuit antè, quàm in Græciam veniisset. Persem scilicet, quem apud * Cepheum reliquerat. Ab hoc Persarum Reges originem duxisse feruntur. At Mycenis procreauit Acæum, Sthenelum, Helam, ac Mestorem, & Electryonem: filiam insuper Gorgophonem, quam Perieres vxorem duxit. Item ex Alcæo, atque Hipponome Menœcei filia nascitur Amphitryo, & Anaxo filia.

* *Vel celeū.*

De Mestore, ac Lysidice Pelopis filia Hippothoe gignitur, quam, cum rapuisset Neptunus, atque in Echinadas insulas intulisset, comprimit: ex eáque Taphium creat, qui Taphum colonos induxit habitaturos, quos Teleboas quod procul à patria iuerit, appellauit.

Taphiam vel taphiussam.

Sed ex Taphio Pterelaus natus est. Hunc Neptunus aureo crine illius capiti impositio, fecit immortalem. Ceterùm Pterelai septem filij fuerunt, femina quidem Comætho, at mares, Chromius, Tyrannus, Antiochus, Cherisidamas, Mestor, Eueres.

Atque Electryon ducta in matrimonium Anaxone Alcæi filia, susceptit feminei quidem sexus Alcmenam,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mares autem, Stratobatem, Gorgophonum, Philonomum, Celæneum, Amphimachum, Lysinomum, Cherimachum, Anactorem, Archelaum: sed post hosce spurium ex Phrygia muliere Midea, Licymnium.

E Sthenelo verò, & Nicippe, quæ Pelopis fuit, Alcinoe, & Medusa procreantur, mox etiam eidem Eurisstheus natus est. qui Mycenis imperauit. Nam quo tempore Hercules gignendus esset, tum Iupiter inter Deos dixisse fertur, qui è Persei prole oriturus est, Mycenis regnabit. Hinc Iuno persuasit ob inuidiam, Ilithyiæ, vt Alcmenes partum cohiberet: eámque vt Eurystheus Sthenelei filius in lucem, iam septimestris prodiret, subornauit.

Ad Electryonem autem Mycenis cum Taphio imperantem Pterelai filij profecti, ab eodem Mestoris regnum auo materno repetunt, qui, quòd ab eorum postulatis maximè abhorreret Electryo, ipsius boues abegerunt. Tum Electryonis filij vim vi repellentes mutuo concursu perimuntur, at ex Electryonis liberis Licymnius, quòd puer admodum esset adhuc, seruatur incolumis. Atqui ex Pterelai natis Eucres, qui naueis asseruabat, superstes fuit. Tum, qui è Taphiis euasissent, vela vento dederunt, & abactas secum boues Polyxeno Eliensium Regi commendarunt. Cæterùm Amphitryo redemptas de Polyxeno boues Mycenas abduxit. Interea verò Electryo filiorum cædem vlturus regno simul cum Alcmene filia in Amphitryonis potestatem tradito iurisiurandi religione illum prius adegit, vt ad reditum vsque filiam virginem seruaret intactam. Bellum enim contra Teleboas conflare cogitabat. Is autem cùm boues reduceret, earúmque vna aufugeret, in ipsam Amphitryo tùm, quam manibus forte clauam gestabat, immisit. Quæ de bouis cornibus repulsa in Electryonis caput insiliens ipsum vita priuauit. Sthenelus itaque hanc nactus occasionem è tota Argiuorum terra Amphitryonem exegit. Inde non modo Mycenarum, sed etiam Tiryuthis ditione potitus est, mox autem Pelopis ad se filiis Atreo, Thyestáque accersitis, Medeam commendauit. Amphitryo verò cum Alcmena, & Li-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cymnio Thebas profectus à Creonte fuit expiatus, ac Perimedem ſororem Licymnio tradit. Interea verò Alcmene dictitante ei nupturam ſe eſſe, qui fratrum ſuorum interitum vlciſceretur: tum Amphitryo pollicitus aduerſus Teleboas ſe bellum moturum, Creontem quoque ad id ſibi ſocium aduocauit. Tum is ſocium ſe belli fore inquit, ſi prius ille Cadmiam à vulpe liberaret, nam fera vulpes Cadmiam deuaſtarat. Hic & ſi recepiſſet, fato tamen cautum erat, eam à nullo vnquam mortalium captum iri.

Interim, dum fines ab hoſtibus diripiuntur, vnum ex vrbanis puerum Thebani in menſis curriculum ipſi multos rapturæ ne hoc fieret dari permiſerunt. Igitur Amphitryo Athenas profectus ad Cephalum Deionei filium Teleboarum ſpoliorum parte promiſſa, induxit, vt in venationem adduceret canem, quem Procris è Creta ſumptum à Minoe, duxerat, cui fato conceſſum fuerat, vt quamcumque feram inſectaretur, occideret. Quamobrem canem, cui Lælapi nomen fuit, cum vulpem inſequitur, Iupiter vtrumque lapides effecit. Amphitryo Cephalum à Thorico, qui Atticæ terræ populi nomen eſt, belli ſocium habens, & de Phocenſibus Panopeum, ab Elo Argiuorum Eleum Perſei filium, à Thebis Creontem, Taphiorum inſulas deuaſtat. Verùm Pterelaus donec in humanis fuit, * Taphum capere nunquam potuit. Poſt, vbi Cometho Pterelai filia, Amphitryonis amore inflammata eſt, aureum de patris capite capillum proſecuit, Inde Pterelai morte inſecuta omnes ad vnam inſulas ſubegit Amphitryo. Qui interfecta poſt Comethone, captis ſpoliis Thebas renauigat, & inſulas Elio, Cephalóque tradidit. Mox illi conditas ſibi cognomines vrbes habitarum commigrarunt. Prius autem, quàm Amphitryo Thebas rediſſet, per noctem Iupiter ad Alcmenam contendit, cum qua trinoctio facto mutatus in Amphitryonis viri formam, concubuit: quæque aduerſus Teleboas geſta eſſent, omnia recenſuit. Vbi vero Amphitryo rediit, ac ſe à coniuge negligentius excipi videt, ab ea huiuſce rei cauſſam poſtulat, cui, cùm Alcmena reſpondiſſet, quòd reuerſus priore nocte ſecum concubuiſſet: à Tireſia

* *Taphiam.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iouis cum vxore concubitum factum resciscit. Alcmena verò duos peperit filios, Ioui quidem Herculem vna nocte grandiorem, atque Amphitryoni Iphiclem. At cùm Hercules octo iam menses natus esset, Dracones duos inusitatæ magnitudinis Iuno infantem perdituros in lectum dimisit: Alcmena Amphitryonis opem implorante Hercules in pedes erectus vtraque manu constrictos ipsos necauit. Cæterùm Pherecydes ait, Amphitryonem, dum, vter esset eius de pueris filius, scire vellet, dracones hosce in cunas, lectúmve iniecisse: quo facto Iphicles planè in fugam ire conatur, at Hercules immotus steterit: atque ita Iphiclem ex ipso genitum cognouisse refert. Hercules currus agitare ab Amphitryone, luctandi autem artem ab Autolyco, & ab Eurytо sagittandi rationem, à Castore sub armis exerceri, demum à Lino citharœdicam didicit. Is Orphei frater fuit. Qui cùm Thebas commigrasset, ac Thebanorum ciuium numero allectus fuisset cithara percussus ab Hercule, interiit: quòd ab eo velut præceptore vapulasset, ira succensus interemit. Cui cum quidam diem dicerent, & cædis, & commissi criminis postularent, ille contra Rhadamanthi legem recitans eiusmodi, qui manibus iniustis irritantem punierit, insons esto, & hunc in modum Hercules euasit incolumis. Veritus autem Amphitryo, nequid iterum eiusmodi faceret, eum ad boum armenta amandauit, ibique dum educatur, & virium præstantia cæteris omnib. antecellebat. Ad hæc visu terribilis erat, nempe Iouis filius, quique cubitorum corporis, quatuor erat altitudine. Igneũ ex oculis splendorem effundebat, nec frustra aut ab arcu sagittas emittebat, aut iaculo feriebat. Qui, cum inter boum armenta esset annum agens decimumoctauũ leonem Cithæroneum interfecit. Hic è Cithærone impetu facto, Amphitryonis, ac Thestij boues, dissipabat. Is autem Thespiensium Rex erat, ad quem, leonis illius occidendi ergò se contulit Hercules: apud quem dies quinquaginta exceptus hospitio permansit. Huic, quòd per diem venatum cunti noctibus singulis singulas filias subigendas dabat. Is autem filias quinquaginta ex

Quidam dicũt vtrosque Amphitryonì peperisse.

Figura Herculis.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Megamede Arnæi filia natas habebat, qui ſumma ope nitebatur, vt Herculis ſemine repletæ omnes, ſibi nepotes procrearent. Hercules vnam, eandémque ſibi ſupponi puellam exiſtimans cum omnib. tandem coiuit: ac ſubacti ſuis viribus leonis pellem ſibi induit. & huius hiatum galeæ loco habuit. Redeunti verò illi à venatione Ergini legati miſſi à Thebanis tributum, vectigálve exacturi obuiam facti ierunt, Thebani verò Ergino hanc ob cauſſam vectigales, tributariíve erant. Clymenum Minyarum Regem Menœcei auriga, cui nomen fuit Perieres, lapidis ictu in Onchesto Neptuni luco vulnerat, & hic Orchomenum ſemimortuus delatus, ac moribundus Ergino filio mortem ſuam vlciſci iubet. Erginus itaque ingenti cum exercitu cõtra Thebas profectus, non paucis trucidatis pacem demum iureiurando ſtabilitam Thebanis dedit ea lege, vt ij ad annos viginti, boues centum quotannis tributi nomine ad eum mitterent. Hercules legatos ad id tributi petendum Thebas adeuntes forte quadam obuiam habens, ignominia affecit, deſectis auribúſque, & naribus quoque, & funiculis ſuas iis collo manus circumligans, hoc, inquit, Ergino, & Minyis tributum reportate. Quas ob res indignatus Erginus in Thebas bellũ intulit. At Hercules armis à Minerua ſumptis, & bello præfectus Erginum quidem obtruncauit, Minyas autem in fugam vertit, ac Minyas geminatum tributum Thebanis pendere imperauit. Quo bello cum fortiſſimè pugnaret Amphitryo, interficitur. Porrò Hercules à Creonte ob rem præclarè geſtam natu maximam filiam, Megaram vxorem accepit, de qua filios tres Therimachum, Creontiadem & Deicoontem habuit. Iuniorem verò filiã Creon Iphiclo, qui iam Iolaum filium ex Authomeduſa Alcathoi filia, ſuſceperat, coniugauit. Rhadamanthus autem Iouis filius poſt Amphitryonis cædem Alcmenam duxit. Quíque Ocaleam Bœotiæ in exilium electus habitatum conceſſit. Hercules per Eurytum ſagittandi peritiam antea conſecutus: enſem à Mercurio: ab Apolline ſagittas,* à Volcano thoracem aureum, & à Minerua peltam accepit. Nam clauam ipſe ſibi in Nemea ſilua cæſam comparauit. Poſt confectam cum Minyis pu-

Vulcano.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

gnam Iunonis odio in furorem incidit ac suos ipse filios ex Megara procreatos, vnà cum duobus Iphicli liberis, in ignem coniecit, qua de causa se ipsum exilio mancipauit: Expiatur demum à Thestio. Inde Delphos profectus Deum scisciatur, vbi nam habitatum iturus esset.

Pythia tum primùm Herculem ipsum appellauit, nam prius Alcidæ nomine vocabatur, eumque Tirynthem habitaturum esse dixit.

Eurystheóque annos duodecim seruiturum, & imperatos labores totidem confecturum. Ad postremum verò peractis ærumnis ipsum immortalitate donatum iri prædixit. Id vbi Hercules accepit, Tirynthem commigrauit, ac quidquid ab Eurystheo iubebatur, exigebat. Primùm itaque illi Nemeæi leonis pellem afferre iubet: id verò animal Typhone genitum inuulnerabile fuit. *Primum facinus.*

Hercules contendens in leonem Cleonas peruenit, vbi Molorchus vir, * qui manibus suis victum sibi quæritabat, ipsum hospitio excepit: Cuique hostiam immolare voleti, eam ad diem trigesimam ei seruare iubet. Nam, si de venatione incolumis reuerteretur, Ioui eam seruatori mactaret: si verò occubuerit, sibi tum per eam velut Heroi inferias ageret. Post, vbi in Nemeam peruenit, quæsitúmque leonem reperit, ac sagittis illum prius impetiuit. Vt verò nullis posse vulneribus occidi cognouit, protenta claua feram persequitur, quæ cum in * spelæum anceps confugisset, eius alterum ostium obstruxit, ac per alterum irrupit in feram, & circumpositis collo manibus, eò vsque astrictam tenuit donec eam præfocauit, impositámq; humeris Mycenas importauit. Sed vbi extrema sui reditus die Molorchum, vt mortuo hostiam immolaturum deprehendit, Seruatori Ioui sacris peractis leonem Mycenas intulit. Cæterùm Eurystheus cognitis Herculis viribus, ipsum vrbem ingredi postea nunquam permisit. At pro portis res ab eo gestas ostentare præcepit. Ad hæc aiunt metu perculsum, dolium sibi æneum sub terra occultè comparasse. Deinde Copreum caduceatorem Eliensis Pelopis mittit, qui quos ille labores exantlaturus esset, iniunxit. Hic, post interfectum à se Iphitum, Mycenis exulauit. Ibiq; *Pastor.* *Specu.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Secundum facinus. vnde prouerbium Hydræ portentosa forma.

postquam ab Eurystheo expiationem est consecutus, habitauit. Porrò secundum Herculi certamen Hydram Lernæam obtruncandam imperauit. Hæc intra paludem Lernam enutrita plana omnia, & campestria eruptione facta disperdebat, in pecora, atque agros sæuiebat. Hydra mira corporis magnitudine fuit nouem capitib. munita, quorum octo morti obnoxia fuisse dicũtur. Quod autem omnium medium erat, immortale fuisse ferunt. Hercules igitur, curru conscenso, Iolai auriga opera vsus ad Lernam contendit, quò cùm peruenisset, equos sistit, Hydram in tumulo quodam nactus, propter Amymones fontes, vbi ea latitare consueuerat; Quam cum ignitis sagittis impetisset, de latebris exilire compulit. Egressámque ipsam manu præhensat, prehensámque tenet, ea verò pedibus statim circumplicita cohibebatur. Hercules capita contundens claua, nequicquam elaborabat, nanque vno contuso, duo subnascebãtur. Insuper Hydræ peruasti corporis Cancer admorso Herculis pede opem ferebat. Quocirca interfecto cancro, Iolai, & ipse opem implorauit. Qui cum proximæ siluæ partem succendisset ignitis torribus renascẽtia Hydræ capita inurens, eum in modum renascentium capitum ortus suboriri prohibebat: victor caput illud morti haud obnoxium recisum defodit, eique ingentis ponderis lapidem superimposuit, secus viam, quæ per Lernam Eleuntem ducit. Ad hæc Hydræ corpore minutissimè concisso sagittas eius felle tinxit. At Eurystheus hunc Herculis laborem duodecim ærumnis annumerãdum esse negauit, propterea quòd Hercules non solus sed Iolai adiumento Hydram superauerat. Tertium verò facinus hoc illi gerendum imponit, vt cornutam ceruam Mycenas viuam adferret. Erat.n.ad Oenoen auratis cornibus insignis ceruæ Dianæ sacra, Quocirca Hercules, quòd eam neque occidere, neque vulneribus afficere vellet, annum totum est insecutus: Postea verò, quàm fera Herculis persecutione lassatam se esse sensit, in Artemisium montem confugit, & illinc ad Ladonem amnem, quem cum iam iam tranatura esset, sagitta percussam cepit, humeris sublatam ferens, & per Arcadiam iter agebat, cui, cum Apolline Diana simul obuiam

Hercules cũ Iolao Lernã interficit.

Tertium.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

facta, ceruam recipit, atque Herculem quod sacrum sibi animal occidere voluisset, obiurgauit, tum ille necessitate rei damnata Eurystheum auctorem rei fuisse affirmauit, placata Deæ iracundia, feram viuam adhuc Mycenas importauit.

Quartum inde ei certamen imperauit, Erymanthium Aprum ad se viuum ferat. Hæc autem fera Psophidem vsque ab Erymantho monte prorumpens deuastabat. Hercules itaque Pholoem inter eundum à Pholo Centauro Silem, ac Meliæ Nymphæ filio hospitio excipitur. Hic hospiti tostas carnes edendas apposuit. Ipse verò crudis vesci maluit. Herculi interim vinum poscenti vereri se, inquit, commune Centaurorum dolium relinere: at bono illum esse animo Hercules iubet, ac ipse dolium releuit. Neque ita multò post: Centauri quòd vinum subuoluissent, affuere lapidibus armati, & abietibus in Pholi antrum irrumpunt, E quibus Anchium, & Agrium, quod primi intrare spelæum ausi fuissent, Hercules accensis torribus percussos euertit: reliquos autem ad Maleam vsque sagittis persecutus est. Inde verò ad Chironem confugêre, qui à Lapithis eiectus è Pelio monte, ad Maleam habitauit. In hunc Hercules, cum circa delapsos Centauros sagittis impeteret, telum emisit, quod delatum per Elati brachium in Chironis genu infigitur. Tum Hercules tristitia affectus accurrit, ac sagittam extrahit, datúmque à Chirone remedium vulneri imposuit. Ille vero irremediabili vulnere sauciatus in spelæum se recipit, quod in eo vita excedere vellet, qui, cum per immortalitatem, qua donatus erat, minimè interire posset, tamen Prometheo Iouis permissu, immortalitatem adepto Chironis loco, tandem esse desiit. Cætera verò Centaurorum multitudo, alius aliò ex fuga sese receperunt. Nec defuerunt, qui in * Maleam montem confugerint. Eurytion verò in Pholoen, atqui Nessus ad Euenum amnem, reliquos autem Neptunus excipiens ad Eleusinem * montem occuluit. Porrò Hercules ad Pholoen regressus, ac Pholũ multis cum aliis morientem conspicatus, eruta de mortui corporis sagitta, quo pacto tantos tam parua sagitta occidisset, admirabatur. Hæc autem è manu sua delapsa

Quartum.

Maliã. Vnde prouerbiũ cum ad maliã deflexeris, domesticos obliuiscere.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

in illius pedem decidit, atque actutum ipsum interemit. Igitur Hercules Pholo humi condito ad Apri venationem contendit. Quem è fruteto quodam ingenti cum clamore excitatum, per altam niuem defessum, ac vinculis præpeditum Mycenas inuexit. *Quintum.* Quintum deinde laborem imperauit, vt Augeæ pecoris simum vnius diei curriculo exportaret. At Augeas Rex Elidis fuit, sunt, qui illum Solis filium fuisse dicant. Nec desunt, qui Neptuni, & qui Phorbantis. Hunc multas porcorum greges habuisse ferunt, ad quem, cùm Hercules adiisset, nulla de Eurysthei mandato mentione facta, vna die simum omnem exportaturum se pollicitus est: si decimam pecoris vniuersi ipsi condonaret. Augeas autem huic minimè credulus, se illi tamen postulata concessurum promittit. Hercules inde attestatus Phyleum Augeæ filium, stabuli fundamentum euertit, Alpheúmque, & Peneum, flumina præterfluentia per fossam deducta, corriuatáque immisit: ita, vt per alienum à priore alueũ defluerent, effecerit. Augeas, vbi de Eurysthei imperio confectum fuisse accepit, non modò mercedem pactam non persoluebat, sed etiam quidquam se promisisse negabat: eaque de re iudicum sententiæ se staturum esse dictitabat. Considentibus itaque iudicibus Phyleus ab Hercule citatus in patrem testimonium dixit, quod ipse mercedem Herculi se daturum pactus fuerit, proinde Augeas ira inflammatus antè, quàm iudicum suffragiis sententia ferretur, vti & Phyleus, & Hercules ab Elide faceſſerent, imperauit. Phyleus, itaque Dulichium commigrauit. Hercules autem Olenum ad Dexamenum abiit, atque ibidem habitauit. Vbi illum necessitate compulsum, vt Eurytioni Centauro Mnesimachem filiam vxorem dare deprehendit, à quo, vt sibi opem ferret, exoratus Hercules Eurytionem, qui ad sponsam ducendam venerat, obtruncauit, sed Eurystheus neque id inter duodecim, certamen admisit, quippe qui mercede hoc feciſſe, asserebat. *Sextum faciemus.* Sextum ei laborem, vt Stymphalidas aues fugaret, iniunxit. Erat autem ad Stymphalum Arcadiæ vrbem Stymphalis palus multis contecta atque vmbrosis arboribus addensata, quare in hanc magna auium multitudo, luporum vim pertimescentes ex

fuga

ex fuga ſeſe recipiebant. Herculi itaque, quãnam ratione aueis è ſilua diſpelleret, ambigenti: Pallas ænea crepitacula Volcani munera accepta dedit. Hæc ille quaſſans ſub monte quodam paludem proximo aues territabat, Quæ ſonitum minimè ſuſtinentes præ metu ſubuolabant: eumque in modum Hercules ipſas ſagittis imperiuit. Septimum inde laborem Cretenſis Tauri abducẽdi impoſuit. Hunc Acuſilaus quidem eſſe refert, qui Europam ad Iouem tulit. Nonnulli verò à Neptuno è mari ſubmiſſum, quo tempore Minos id ſe Neptuno immolaturum dixit, quod è mari apparuiſſet. atque aiunt conſpicatum ipſum Tauri formam, ac ſpecimen, tunc planè inter hunc armenta dimiſiſſe: pro quo alium Neptuno ſacrificaſſe: Quibus in rebus iratum numen tauro feritatem immiſiſſe. In hunc igitur Hercules profectus in Cretam, quoniam capere volenti Minos inquit. Vbi expugnarit, ſibi caperet. Poſt, vbi illum cepit, Euryſtheo tranſlatum oſtendit. Cætera verò ſacrum, numinique dedicatum abire permiſit. Hic Spartéque, & Arcadia vniuerſa peragrata, Iſthmum traiecit ac in Marathonem Atticæ terræ profectus incolas peſſimè habebat. Octauum certamen Diomedis Thracis equas Mycenas abigendi fuit. Is Martis, & Cyrenes filius Biſtonum Thracij generis, ac pugnaciſſimi, Rex fuit: Cui tum equæ erant, quas mortalium corporibus paſcebat. Ad quem cum Hercules volonum multitudine ſtipatus nauigaſſet, perdomitis qui equarum præſepibus præerant, eas ad mare abegit. Interea hæc, Biſtonibus ſumptis armis ad opem ferendam accurrentibus: equas Abdero cuſtodiendas commiſit.

Septimum.

Octauum.

Diomedis equæ hominiuoræ.

Hic autem Erimi fuiſſe filius dicitur, genere Locrus ab Opũte, Herculis amaſius, quem equæ diſcerptũ interemerunt. Hercules deuictis Biſtonibus, atque occiſo Diomede reliquos in fugam abire compulit. Inde Abdera vrbe, ad Abderi perempti ſepulchrum condita abactas equas Euryſtheo tradidit, Quæ poſtea ab Euryſtheo ſunt in Olympum montem tranſmiſſæ, eò cùm peruenisſent, à feris dilaniatæ ſunt. Nonus labor eſt, quo Hippolytæ cingulum ad ſe ferri iuſſit Euryſtheus. Hæc erat Amazonum Regina: quę circa Thermodontẽ amnẽ

Nonum certamen.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

habitabant, hæc gens erat bello gerendo præstantissima, quippe quę viriliter fortitudinem exercebant, ac siquando viris admistæ pepererint, partus femineos educabant. Dextras ad hæc mammas, ne iaculis emittendis impedimento forent, in nihilum redigebant, læuas autem alēdi filiorum gratia succrescere patiebantur. Cæterum Hippolyte Martis baltheum argumento, vt omnibus aliis præesset, habebat. Ad hoc igitur Hercules capiendum emittebatur, vt illud cupienti Admetæ filiæ Eurystheus obsequeretur. Impositis itaque voluntariis sociis vna in naui, Hercules sese nauigationi accingit, ac mox ad insulam Paron appellit. Vbi tum Minois filij Eurymedon, Chryses, Nephalion, & Philolaus habitabant. Ex omnibus, quos secum in naui vehebat Hercules, duo à Minois filiis interfecti fuerunt: quorum interitum iniquissimè ferens Hercules hosce statim è medio sustulit, at reliquos intra oppidum conclusos, obsidione premebat: donec per legatos ab Hercule precibus impetrarunt, vt pro duobus è suis neci datis, quos ipse vellet, acciperet.

Amazones bellicosissimæ.

Tum ille soluta obsidione, atque Androgei filiis Alcæo, Stheneleóque, acceptis, in Mysiam ad Lycum Dascyli filium contendit, atque ab Amyco Bebrycum Rege hospitio exceptus, pugna inita à Bebrycibus, Lycum adiuuans multos trucidauit, in quibus, & Mygdonem Regem Amyci fratrem occidit, mox excisa Bebrycum vrbe, terram Lyco attribuit. Hic autem omnem illam Heracleam vocauit. Inde verò Hercule ad Themiscyræ portum appulso, ad eumque profecta Hippolyte atque eius aduentus caussam percunctata, & Zonam se daturam pollicente, Iuno, sumpta Amazonum vnius forma multitudinem adit: nuntians Reginam ab aduectis hospitibus rapi. Tum illæ captis armis in nauem, equo vectæ decurrunt. Hercules, vt armatas Amazonum copias prospexit, arbitratus, id iam non sine dolo fieri, Hippolytem necat, & Zonam auferrad hæc reliquis deuictis, renauigat, & Troiam appellit. Tum fortè accidit, per Apollinis, & Neptuni iram, vt ciuitas infeliciter ageret. Quoniam Apollo, Neptunúsque Laomedontis iniuriam vlcisci volentes, mortalibus assimilati, ac veluti

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mercenarij Pergama se ædificaturos pacisuntur, quibus, cùm opere absoluto constitutam mercedem Laomedon minimè solueret, tum Apollo pestem, ac Neptunus cum inundatione Cetos immisit, quod, quidquid mortalium in campis offendit, corripiebat, cùm verò ex oraculis, malorum finem tum demum fore diceretur, cum Laomedon Hesionem filiam suam Ceto deuorandam apposuerit: tum ille in proximis pelago saxis illigatam, proposuit. Hanc ita expositam vt vidit Hercules, se seruaturum pollicetur, si sibi, quas equas pro rapti Ganymedis iactura, ei Iupiter dederat, Laomedon tradat. Hoc illi se daturum pollicitus est Laomedon. Hercules Cetos occidit, & Hesionem seruauit, at Laomedonte mercedem pactam non soluente: Hercules Troiæ excidium minatus, abiuit & Ænum appellit, vbi à Polytye hospitio excipitur. Mox inter nauigandum in littore Ænienſi Sarpedonem Neptuni filium, ac Polyxis fratrem virum contumeliosum, atque improbum sagittis confixum interfecit. Inde cùm ad Thasum peruenisset, expugnatis inibi Thracibus, eam Androgei filiis habitandam dedit. At è Thaso profectus aduersus Toronen, Polygonum, Telegonúmque Prothei, qui ex Neptuno procreatus fuerat, filios, ad luctandum prouocare solitos in ipsa palæstra, interemit. Demum illatam Mycenas, Zonam Eurystheo dedit. Tum decimum illi certamen ærumnámque indixit, Geryonæ boues ab Erythea abigendas. Sed Erythea non procul ab Oceano insula erat, quam nunc Gadiram nominant. Hanc Geryones Chrysaoris, & Callirrhoes, quæ filia erat Oceani, habitabat. Is erat trium hominum corpore præditus, ita compacto, vt in vnum ventre tenus coiret, & ab ilibus, femoribúsque in trium rursus partes diuisum esse videretur. Ad hæc ille Puniciæ boues erant, quibus bubulcum Eurytionem præesse voluerat. Orthrus autem canis biceps ex Echidna, & Typhone genitus custos præerat. Concedens igitur ad Geryonæ boues, per Europam, monstra inter eundum multa prætergressus, in Libyam tranſecit atque cùm per Tartessum iter feciſſet, itineris sui monimenta in Europæ, ac Libyæ finibus oppositas inter se columnas

Decimũ certamen.

Geryonis figura.

Herculea columnæ.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

duas conſtituit. Aſt, vbi in itinere Solis radiis calefieret, arcum in Deum ipſum intendere non erubuit. Hic verò hominis vires admiratus, Herculem aureo poculo donauit, quo Oceanum traiecit, & Erytheam aduectus in Arbante monte pernoctauit. Id ſentiens canis in eum prorumpit. Hunc Heros claua percuſſit, nec non Eurytionem bubulcum cani ſuppetias, atque opem ferentem, occidit. Inter hæc Menœtius Plutonis boum paſtor rem omnem Geryonæ nuntiauit. Hic Herculem ad anthemuntem fluuium boues abigentem nactus commiſſa pugna, ſagitta perfoſſus interiit. Hercules autem impoſitis procul bobus Tarteſſum tranauit, vbi Soli poculum reddidit tranſgreſſus inde Abderam in Libyam peruenit, in qua Alebion, ac Dercynus Neptuni filij boues abigere ſolebant: quibus peremptis, cum per * Tyrrheniam iter haberet taurorum vnus ad Rhegyo aufugit, atque in fretum repente delapſus eſt. In Siciliam tranauit, ac vicina terra percurſa, ab illo Italia fuit appellata: nam * Tyrrheni, quem Latini taurum vocarunt, ἰταλὸν dixerunt, In Erycis campos ſe contulit. Is Erycinis in Siciliæ parte, regnabat, ex Neptuno natus, qui hunc ipſum taurum ſuis armentis aggregauit. Commendatis itaque bobus Volcano, Hercules taurum quæſiturus procedit, quem, cùm inueniſſet inter Erycis armenta, ab eo repoposcit. Tum is, niſi ipſum palæſtra ſuperarit taurum ſe redditurum eſſe negabat. Hercules ſemel, atque iterum, & tertiò ab ſe victum Erycem luctando peremit. Et taurum receptum cum aliis in Ionium mare perduxit. Qui ſimulac in Ponti receſſus penetrauit, bobus aſilum Iuno iniecit: Quo perciti ad Thraciæ montana diſſipantur. Hic inſecutus, boum partem collectam ad Helleſpontum compulit. Quæ verò reliquæ fuerunt, cætera ferè, atque agreſtes euaſerunt. Hercules tandem ægre collectis bobus Strymonem, vt olim nauigabile flumen, accuſans, lapidibus oppletũ innauigabilem effecit, ac traductas boues Euryſtheo dedit, quas ille poſtea Iunoni immolauit. Confectis autẽ hiſce certaminibus, intra vnius menſis, annorúmque octo curriculum, Euryſtheus Augeæ pecoris, & Hydræ laboribus minimè admiſſis, vndecimum Herculi ærumnã

Geryone ab Hercule interficitur.

Tuſciam.

Latinè Hetruſci vel Tuſci.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

imposuit, vt ab Hesperiis aurea mala reportaret. Hæc verò non, vt quorundam est sententia, in Libya erant, sed in Hyperboreorum Atlante, quæ Iuno suis in nuptiis Ioui muneri dedit. Ea draco immortalis Typhonis, & Echidnæ filius centiceps asseruabat: Hic variis etiam, omniúmque generum vocibus vtebatur, cum quo & Hesperides, Ægle, Erythia, Vesta, & Arethusa, simul custodiebant. Hercules itaque, cum ad Echedorum amnem peruenisset, à Cygno Martis, & Pyrenei filio ad singulare certamen prouocatur. Hunc autem dum Mars tuetur, & pugnam committit, demissum è cœlo fulmen inter vtrósque medium diremit, * Iter deinde per Illyrios faciens, ac properans ad * Eridanum amnem Nymphas Iouis, & Themidis filias adiit. Hæ ipsi Nereum indicant, comprehensumque ipsum dormientem, atque omnigenas formas alternantem deuinxit, neque illum prius, quam ab eo vbi iam mala illa, & Hesperides essent, edocuisset, abire permisit. Quòd vbi didicit, Libyam percurrit.

Hesperidum aurea mala centicipitis. Draconis. Typhonis portẽtosa figura.

Padum.

Huic Antæus, Neptuni filius præerat, qui hospites secum palæstra dimicare compellens, occidebat: At Hercules cum eo luctari coactus, sublimem illum è terra vlnis elisum interemit: nam si terram contigisset, is robustissimus euadebat, quapropter hunc Terræ filium nonnulli esse dixerunt. Inde à Libya Ægyptum peragrauit, in qua Busiris ex Neptuno, ac Lysianassa Epaphi natus regnabat. Hic ad Iouis aram hospites oraculo quodam monitus immolabat, annos enim nouem Ægyptus agrorum sterilitate laborauit. Inter hæc Thrasius vaticinandi peritus è Cypro aduenit, qui hanc annonæ caritatem desituram esse pronuntiauit, si virum hospitem, quotquot annis Ioui mactarint. Tum Busiris vate illo prius immolato, aduenière deinceps iugulabat. Comprehensus itaque & Hercules etiam ad aras trahebatur, ac disruptis vinculis, Busirínque, & eius filium Amphidamantem, & Chalbem Cerycem necauit.

Antæus Herculi occiditur.

Post hæc Asia percursa in Thermydras Rhodiorum portum appulit: & bubulci cuiuspiam alterum de plaustro solutum taurum, ac mactatum comedit. Tum bubulcus, vbi nullam sibi auxilij copiam, neque spem re-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

fulgere videt, quodam in monte consistens execrari cœpit: Quocirca, & nunc etiam, cum faciunt Herculi sacrum, cum execrationibus id peragunt. Hinc Hercules in Arabiam peruasit, vbi Emationem Tithoni filium necat, & facto per Libyam itinere, ad extimum vsque mare nauigat, vbi scypho sumpto in obiectam continentem traiecit: atque Aquilam, Typhonis, & Echidnæ* filiam Promethei iecur in Caucaso monte depascentem sagittis conficit, & Prometheum detracto oleagino vinculo, solutum liberauit: eumque ad Iouem reduxit, qui illum pro Chirone qui mori cupiebat, immortalem esse declararat. Post autem quàm in Hyperboreos ad Atlantem peruenit, ac Promethei prudentia commonefactus est Hercules, ne ad Hesperidum mala proficisceretur, sed ipse Atlanti in cælo sustinendo succederet, illúmque pro se mitteret. Itaque persuasus excepit. Atlas autem decerptis ex Hesperidum hortis tribus malis ad Herculem redit. Qui, cùm cælum habere subterfugeret: cesticillum, inquit, se velle facere suo capiti imponendum, quo commodius tantum cœli pondus ferre posset. Quod vbi audiuit Atlas, depositis humi pomis, cœlum recepit, atque ita poma Hercules consecutus discedit. Sunt verò qui dicant, hæc non ab Atlante habuisse, sed ipsum cæso dracone custode decerpsisse, quæ secum delata dedit Eurystheo. Tum ille accepta Herculi condonauit, à quo cum Minerua accepisset, ea rursus reportauit, quoniam religiosum erat, ea alicubi collocari. Duodecimus labor iniunctus est, Cerberi ab inferis abstrahendi, hunc autem terna canum capita, & draconis caudam, & in dorso serpentum omnium generum capita habuisse fertur. Descensurus igitur ad hunc eam, Eleusinem ad Eumolpum se contulit, vt ab eo Cereris sacris initiaretur. At verò externis iis sacris admitti non licebat, ex quo adoptiuus Pylij filius initiatus erat, qui ne mysteria spectare quidem iam poterat, qui nondum Centauri cædem expiarat. Hercules demum ab Eumolpo tanti criminis contagione expurgatus, Cereris sacris initiatur. Inde ad Tænarum Laconiæ promontorium, vbi ad inferni descensum ostium patet, accessit. Hac ad inferos

Aquilam.

Atlas Hesperidum tria mala Herculi refert.

Hercules Hesperidum mala decerpit

Duodecimũ facinus.

Cerberi figura.

Tænara.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

penetrauit : quem cum animæ conſpexiſſent, duabus exceptis Meleagri, ac Meduſæ Gorgonis filiæ, omnes in fugam abiere. In Gorgonem verò Hercules enſem vt in vitam nudauit : tum illud à Mercurio vanum ſpectrum eſſe diſcit. Mox, vbi ad Plutonis ventũ eſt, Theſeum, ac Pirithoum Proſerpinæ nuptias poſcentem : eáque de cauſſa deuinctum inuenit. Hi conſpicati Herculem, velut illius viribus redituri in vitam, manus porrigebant, tum ille Theſeum manu prehenſum excitauit, ſed Pirithoum quoque reuocare in vitam cupiens, ob terræmotum dimiſit, & * Aſcalaphi ſaxum reuoluit. Ad hæc ſanguinem animis præbiturus vnam ex Plutonis bubus iugulauit. Cæterùm Menœtius, Ceuthonymi filius Plutonis bubulcus cùm prouocaſſet in palæſtram Herculem, perfractis coſtis ac medius ab eo prehenſus, Proſerpinæ deprecatione ſeruatus eſt. Demum Hercules Cerberum à Plutone depoſcit. Is illi, vt ſine armis, quibus communitus aduenerat canis abducendi poteſtatem facit. At Hercules nactus illum pro Acherontis portis thorace circumſeptus, ac leonis pelle contectus, & circumiectis illius capiti manibus haud abire permittit, & ſi à dracone qui in Cerberi cauda exiſtebat morderetur, ceruicem comprimens, ac belluam præfocans parere coëgit. Captum itaque Cerberum ad Euryſtheum, regreſſus per Trœzenem abduxit. At Ceres Aſcalaphum in bubonem mutauit. Hercules Euryſtheo monſtratum Cerberum rurſus ad inferna reduxit. Porrò Hercules exantlatis laboribus Thebas regreſſus, Megaram quidem Iolao coniugem dedit : ipſe vero vxorem ducturus, Eurytum Oechaliæ regulum, qui ſagittandi peritia ſe, ac filios ſuos vicerit, certaminis præmium Ioles filiæ connubium propoſuiſſe accepit. Oechaliam igitur profectus, cum ſagittandi arte iis omnibus præſtantior extitiſſet, vxorem certè promiſſum certaminis præmium eſt minimè conſecutus. Iphitus ſanè filiorum maximus Iolem Herculi concedendam eſſe cenſebat. At Eurytus, cæteríque filij dehortari, ne, quam fortè prolem ex ea ſuſciperet, aliquando obtruncaret, pertimeſcentes.

* *Siſyphi.*

Nõnulli proſerpina.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Hinc verò non longo post tempore abactis ex Eubœa per Autolycum bubus, Eurytus id Herculis persuasu cõfectum esse putauit: contra Iphitus id minimè credens, ad Herculem confugit, eique à Pherite venienti, occurrit, quo tempore, seruatam ab se iam mortuam Alcestin Admeto marito restituerat. Proinde Iphitus Herculem, vt secum boues vestigaret, cohortatur. Id illi Hercules se præstiturum pollicetur, & eum quoque hospitio accepit. At furore iterum agitatus hunc è Tirynthiorum mœnibus deiecit. Cùm vero commissæ cædis caussa expiari vellet, ad Neleum, Pyliorum dynastam, proficiscitur, exclusus autem ab eo, quod olim, vetus cum Eurypto sibi benevolentia intercesserat Amyclas peruenit, vbi illum Deiphobus Hippolyti filius sceleris contage lustranit. Deinde graui morbo de Iphiti nece correptus Delphos adiit, ac morbi finem roganti illi Pythia nihil respondet: at Hercules eo nomine spoliare templum voluit, auectóque tripode, propriam sibi oraculorum ædem constituxit, ac mox ab Apolline in eum pugna commissa, Iupiter inter hoscè duos medium fulmen demisit, eóque modo direpta illorum pugna, hoc Hercules oraculum habuit: Morbi finem tum fore, cùm triennium totum venditus seruierit seruitutem, & commissæ cædis ergò Eurypto æstimationem pependerit. Mercurius hoc oracuio dato, Herculem vẽdit, eúmque Omphale Iardani filia Lydorum regina mercatur: cui Thmolus coniux moriens regnum reliquit. Sed oblatam fraternæ cædis æstimationem Eurytus admittendam minimè censuit. Interim Hercules Omphalæ seruiens non procul ab Ephesо Cercopas captos in vincula coniecit. Syleum vero in Aulide, qui peregrinos eà iter facientes terram fodere compelleret: resossis ab radice vitibus vnà cum Xenodice filia interfecit. Idémque ad Dolichen insulam delatus, ac videns Icari corpus in littore eiectum sepulturæ dedit, ab eóque Dolichen insulam mutato nomine Icariam vocauit. Cuius beneficij caussa Dedalus è picea Herculis imaginem consimillimam effinxit, quam quòd ignoraret, per noctem lapide, viuam esse opinatus, percussit. At quo tempore apud Omphalen seruiret, aiunt,

Hercules ob spretum Apollinis numẽ, Omphalæ ad seruiendum traditur.

Dedalus imaginem Herculis effingit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tum in Colchos nauigationem, & Calydonij apri venationem confectam fuisse, ac Theseum, qui Trœzene Isthmum aduenerat eum expiasse. Porrò post seruitutem, morbo liberatus, nauibus ordine remorum quinquaginta præditis decem & octo, collecta fortissimorum volonum manu in Ilium nauigauit. Postea verò quàm Ilium cum classe appulit, eam Oicleo custodiendam reliquit. Ipse autem cum cæteris rei bellicæ peritissimis in vrbem promouit. Laomedon interea facto cum multitudine in classem impetu, Oicleum quidem pugnantem interfecit, ac reiectus ab Herculis copiis intra vrbem, obsideri cœpit: cúmque vrbis obsidione continenti premeretur, refractis mœnibus, Telamo primus vrbem, intrat, & post eum Hercules. At, vbi Telamonem prius intrasse videt, stricto in eum ense vadit. Nam is meliorem seipso volebat neminem. Id cum Telamon prouidè animaduertisset proximos adiacentes lapides colligere aggreditur: Tum Hercules, quid nam faceret, percontatur: aram, ille inquit Herculi Callinico se excitare. Tum is Telamonem collaudauit, Mox vero capto Ilio, sagittis confecto Laomedonte, cum filijs suis, præter vnum Podarcem: Telamoni, Hesionã Laomedontis filiam ob rem præclarissimè gestam præmij loco dedit, ex qua postea Teucrum Telamo gignit, & huic quem vellet captiuorum abducendum concedit. Ea vero cum sibi * Podarcem fratrem delegisset, Hercules hunc prius in seruitutem redigendum esse ait. Tum etiam illa adiecit, quidnam ipsi harum rerum causa, vt eum accipiat, datura sit. Ea verò pro empto fratre demptum è capite suo flammeum aureum dedit. Hinc pro Podarce Priamus est nominatus. Hercule vero ab Ilio classem reducenti Iuno fœdam immisit tempestatem, quamobrem Iupiter indignatus eam ex Olympo suspendit. Hercules interea cùm ad insulam Co nauigaret, Coi, quòd pyraticam ipse classem ageret, existimantes, lapidum iactu in portum appellere prohibebant. Is autem vi illata, insulam cepit: Regemque Eurypylum Astypalææ, ac Neptuni filium interemit. Sed & Hercules inter pugnandum à Chalcodonte

* *Priamum.*

vulneratus fuit, & Iouis ope conseruatus mali nihil pertulit. Inde, Co deuastata, Phlegram, ob Mineruam adiuit: vbi vnà cum diis gigantes debellauit. Nec longo post tempore Arcadum magna manu collecta, & acceptis secum ex vrbibus Græciæ volonibus fortissimis in Augeam bellum mouit. Augeas interim ab Hercule expeditionem in se comparari audiens: ab Elensibus Eurytum, & Creatum germanos duces delegit: qui viribus, atque opibus omnes eorum temporum mortales anteibant, hi Moliones, & Actoris filij erant, licet Neptuni esse dicerentur. Actor etiam Augeæ frater erat. Enimuero accidit, vt per eiusce expeditionis tempus Hercules in morbum incideret: eamque ob causam cum Molionidis pacem iniuit: qui, cùm postea Herculem morbo pressum resciissent: eius copias insidiis aggrediuntur, ac multos trucidant. Nec ob id tamen iam tum ab re bellica Hercules decessit. At cùm tertiò rursus Isthmici ludi celebrarentur, missos ab Eleis Molionidas cum aliis simul immolaturos ad Cleonas per insidias circumuentos trucidat, & ductis in Elin copiis vrbem cœpit, occisoque cum filiis Augea Phyleum reduxit, eique regnum attribuit. Ad hæc etiam Olympiacum certamen instituit, ac Pelopi aram statuit, nec non duodecim Deorum aras deinceps excitauit. Post autem Elidem captam aduersus Pylum castra promouit, & vrbe expugnata Periclymenum Nelei filiorum fortissimum, qui in varias inter pugnandum formas mutabatur, Neleumque, & eius filios omnes, vno excepto Nestore, interfecit. Hic enim puer adhuc apud Gerenios alebatur. Quin etiam ea in pugna Plutonem Pyliis opitulantem vulneravit. Dein euersa Pylo in Lacedæmonem Hippocoontis filios puniturus bellum gerit: quibus, quoniam Neleo suppetias tulissent, erat iratus, &, quòd Licymnij filium occidissent, longe magis illis succensebat. Nam, cùm ipse Hippocoontis Regiam spectaret, erumpit illico in eum molossici generis canis, tum puer arreptum lapidem in canem coniecit, nec lapidis coniectio puerum fefellit. Mox eruptione facta Hippocoontidæ,

Hercules Olympicorũ ludorum Author.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

virgis puerum verberantes peremerunt. Huiusce igitur mortem vlturus exercitum in Lacedęmonios comparauit, atque in Arcadiam castris promotis * Cepheum cum viginti, quos habebat, filiis vt belli socius esse velit, obtestatur. At Cepheus veritus, ne relictam à se Tegeam Argiui bello inuaderent, expeditionem detrectabat. Tum Hercules sumpta de Minerua ænea Gorgonis coma in vrna, Steropæ Cephei filiæ muneri dedit, hisce adiectis verbis, quandoque militum copiis ingruentibus eam comam de mœnibus, nec tamen prouisam sublimem ostenteret, hostium futuram euersionem prænuntiat. Quo facto Cepheus cum filiis expeditionem secutus est, Atque idem in pugna, filiique sui omnes occubuere, his etiam accessit Iphiclus Herculis frater. At Hercules cæso Hippocoonte, eiusque filiis in seruitutem redactis, subiecit vrbem Tyndareo: & huic etiam regnum concessit. Deinde Hercules Tegea transiens Augem Alei filiam, haud agnitam vitiauit. Quæ cum antea puerum occultè peperisset, in Mineruæ templo deposuit. Interim peste per ea loca debacchante, Aleus templum ingressus, & singula rimatus filiæ partum reperit, ac puerum in Parthenium montem deferendum, exponendúmque dedit, qui diuina quadam prouidentia conseruatus est: Nã, quæ nuperrimè Cerua pepererat, illi vbera præbuit. Mox autem pastores assumptum infantem, Telephum vocitarunt. Sed, & Aleus Augem Nauplio Neptuni filio extra fines vendendam exportari iussit. Hic autem Theuthranti Teuthrantæ vrbis Dynastæ tradidit, & ille eam sibi postea vxorem fecit.

* *Alias Celeum,*

Cæterùm Hercules Calydonem profectus Deianiram Oenei filiam coniugem depoposcit, ac luctatus matrimonij huiusce de caussa, cum Acheloo in taurum transformatum, vnum illi de cornibus perfregit. Itaque Deianiram duxit, cornuque Acheloo redditur, cuius loco Amaltheæ cornu accepit. Hæc Hæmonij filia fuit, quæ tauri cornu habuit. Id, vt Pherecydis testimonio comprobatur eius fuisse facultatis, vt, quidquid esculenti, ac poculenti quispiam expetisset, copiose admodum suppeditaret. Insuper Hercules pro Calydoniis contra Thesprotos bellum gerit,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

qui vrbe Ephyra, cui Phylas Rex præerat, vi capta congressus cum Astyoche huiusce filia, Tlepolemi fit pater. Cùm verò apud eos permaneret, ad Thespium misit, ac septem fermè filios vi retinere dicebat, de quibus treis ablegaturum se Thebas, at reliquos quatuor in Sardiniam insulam veluti colonos se transmissurum. Quibus confectis cùm apud Oeneum in conuiuio esset, pugno percussum Eunomum Architelis filium ei pocula propinantem occidit. Is autem Oneo propinquus erat, sed pueri pater, quòd præter eius voluntatem factum fuisse contigisset, ei veniam dedit. Atqui Hercules legis multam secutus, exilium sustinere voluit, atque Trachinem ad Ceycem se iam conferre decreuit: Qui, vbi cum Deianira vxore ad Euenum amnem peruenit, ibi Nessum Centaurum manentem, qui viatores traiiciebat, offendit, eúmque traiiciendi laborem mercedis loco à Diis Iustitiæ suæ causa se recepisse dictitabat. Igitur Hercules ipse per se amnem tranauit, sed Deianiram, portorium pactus, in alteram ripam Nesso transuehendam commisit, tum illi Centaurus, dum traiicit, vim inferre aggreditur, eam verò acclamantem audiens Hercules, egressum in terram Nessum in corde sagitta percussit. Is, vbi se mortuum videt: mulierem ad se vocat, eique si velit inquit, philtrum apud Herculem, sibi habere, quod ipse semen in terram effudisset, cum sanguine, qui ex spiculi vulnere manasset, commisceat. Tum illa id factum penes se conseruauit. At Hercules, Dryopum finibus peragratis, & cibi inopia laborans Thiodamantem plaustrum, quod à binis bobus trahebatur, ducentem obuium habuit, eorum alterum è curru solutum, iugulatúmque, & coctum deuorauit. Postea cum Trachinem peruenisset ad Ceycem, hospitio ab eodem acceptus Dryopas debellauit. Inde illinc promotus Ægimio Dorienſium Regi se belli socium fecit. Nam Lapithæ, eum de terræ finibus Corono eius belli Imperatore armis infestabant. Is igitur obsidione pressus Herculem in societatem, atque in regni partem adiutorem arcessierat, Cui Hercules opitulatus, Coronum cum cæteris suis interemit, eique regni fines vniuersos liberos reddidit. Ad hæc etiam, Laogoram Dryopum Regem cum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

filiis in Apollinis luco epulantem, vt virum petulantem, improbúmque, ac Lapitharum ſocium obtruncauit. Nec multo poſt per Ironem iter facientem Herculem Cygnus Martis, & Pelopiæ filius, vt in ſingulare ſecum certamen congrederetur, prouocauit, Congreſſus itaque, & hunc etiam interfecit. Vt autem Orchomenum peruenit, eum Rex Amyntor cum armis procedere minimè ſinebat: qui, dum ita pertranſire prohibetur, & hunc ipſe vita priuauit. At, cum Trachinem peruenisſet, exercitum in Oechaliam adunauit, vt eo bello in Eurytum animaduerteret, accitis ſibi ſociis Arcadibus, & Melienſibus domo Trachine, ac Locris Epicnemidibus, Euryto vnà cum filiis occiſo vrbem capit. Sepultis deinde ſuis commilitonibus, qui in eo bello interierant, atque Hippaſo Ceycis filio, Argeum, & Melanem Licymnij filios, ac demum oppido direpto Iolen captiuam abduxit. Inde in Cenæum Eubœæ promontorium appulſus Iouis Cenæi aram conſtituit. Sacrificaturus autem, Trachinem ad Ceycem miſit, qui lautam ac ſplendidam ad ſe tunicam afferret, à quo, vbi, quæ de Iole ſucceſſerant, Deianira percepit, verita ne illam iterum magis arderet, rata verum eſſe amoris philtrum, effuſum Neſſi ſanguinem, eo tunicam infecit. Quam ſibi Hercules indutus, ſacrificauit: ſed, vbi veſtis incaluit, Hydræ viro Herculis corpus putreſcebat. Tum Licham ille pedibus abreptum, ſublatúmque à Bœotia deiecit in Euboicum mare præcipitem, tunicam verò, quæ iam corpori inhæſerat, reſcindit: eámque ita auulſam carnis fruſta ſubſequebantur. Tanto igitur Hercules morbo laborans naui Trachinem aduehitur. Quod vbi Deianira reſciuit, ſua ipſius manu ſuſpendio vitam finiuit. Hercules Hyllo, qui natu maior ex Deianira filius erat, vt cùm per ætatem ei liceret, Iolem vxorem duceret, imperauit. Deinde ad Oetam Trachiniorum montem ſe contulit, ibíque conſtructam ab ſe pyram, iam conſcendit, atque ignem ſubiici iubebat. Quod cùm ſuorum facere auderet nemo, * Pœas interim quæſiturus amiſſos greges cùm per id loci iter faceret, pyram ſuccendit. Huic Hercules ſagittas, arcúmque dono dedit, ardente autem pyra, nubem cum tonitru ſublatam ipſum in cælum remiſiſſe,

Deianiræ mors.

* *Aliqui phi loctetes.*

Hercules in cœlũ raptus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dicitur. Inde immortalitatem adeptus, & reuocatus in gratiam cum Iunone, Hebem illius filiam vxorem duxit, de qua sibi filios Alexiaren, & Anicetum procreauit. Herculi autem filij ex Thesij filiabus hi fuerunt: † Ex. † Procride quidem Antileon, & Hippeus: ea enim natu maxima geminos peperit, ex Panope, Thripsippas, Lyse, Eumedes, Creon, Epilaus, Astyanax. ex Crethe verò Iobes, Eurybius, Polylaus, Patrus, Archemachus: Meline, Laomedon, Clytippus, Euricape, Eurypylus, Eubotes: ex Aglaia, Antiades, Onesippus: ex Chryseide, Oreas, Lanomene, Teles, Lysidice, Endedides, Menippides: ex Anthippe, Hippodromus, Teleutagoras, Eurycapylus, Hipporus, Eubœas, Olympuse, Nicodromus, Argele, Cleolaus, Exolus, Erythras, Xanthidos, Homolippus, Stratonicus, Atromus, Celeustanor, Iphis, Laothoë, Antidus, Antiope, Alopius, Astybie, Claametidus, Phyleidus, Tigasis: ex Æschreide, Leucones, Anthea, Eurypiles, Archedicus, Dynastes, Eratus, Asopides, Mentor, Eone, Amestrius, Tiphyse, Lynceus, Halocrates, Olympuses, Heliconide, Phalias: ex Hesychee, Oestrebles, Terpsicrates, Euryopes, Eleuchea, Buleus, Antimachus, Nicippes, Patroclus, Pyrippus, Nephos: Praxitheæ, Lysippus, Erasippus, Lycurgus, Lycius, Toxicrates, Bucolus: Marsæ, Leucippus, Eurytiles, Hippocrates, Hippozygus. Hi sunt ex Thespiadibus orti, ex aliis autem, ac Deianira, Oenei filia, Hyllus, Ctesippus, Clyciſonetes: sed ex Megara, Creontis, Therimachus, Deicon, Creontiades, Deion. Quem autem Hercules sustulit filium ex Omphale Lydorum Regina, nomen fuit Agelao, vnde & Crœsi genus. Ex Chalciope Eurypyli filia Thessalus: ex Epicaste Ægei filia, Thessalus: ex Parthenope Stymphali filia Eueres: ex Auge Alei, Telephus: ex Astyoche, Phylantis Tlepolemus: ex Astydamya Amyntoris Ctesippus: ex Autonoe Perei Palæmon. Relato demum inter Deos Hercule filij sui Eurystheum fugientes ad Ceycem se receperunt.

Vbi verò illos ab eo repetere cœpit Eurystheus, ac nisi dederentur, bellum minitabatur, ij tum metu perculsi relicta Trachine per Helladem fugerunt. Qui, cum Eurystheus eos insectaretur, Athenas conceſſerunt

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

& confidentes ad Misericordiæ aram opem implorabant. Athenienses non modo non dediderunt eos, sed etiam aduersus Eurystheum bellum sustinuerunt, & eius filios, Alexandrum, Iphimedontem, Eurybium, Mentorem, Perimedémque occiderunt. Ipsum insuper Eurystheum fugientem è curru, atque ad petras Scironides adequitantem HYLLUS insecutus obtruncat: eiusque caput amputatum Alcmenæ dedit. *Eurysthei mors.*

Hæc autem illi textoris radiis oculos effodit. Itaque post interfectum Eurystheum in Peloponnesum HERACLIDÆ redierunt, omnesque amissas vrbes receperunt. Cæterùm, quoniam intra anni spatium, ex quo in patriã remearant, vniuersam Peloponnesum pestis inuasit, eamque euenisse, quod HERACLIDÆ prius, quam liceret, ipsi sedem patriam repetissent, oraculo declaratum est. Quamobrem relicta rursus Peloponneso, Marathonem commigrarunt. Tlepolemus autem Licymnium non sponte occidit, quippe, qui ad ministrum suum quendam baculo percussurus aberrauit. Idque ante, quam è Peloponneso abscederet. Exulans igitur haud quaquam exigua cum hominum manu Rhodum venit, atque ibi sedem locauit. HYLLUS ad hæc ex patris imperio Iolem Eryti filiam sibi in matrimonium copulauit, & quanam ratione suis HERACLIDIS redeundi facultatem compararet, nihil reliqui faciebat. Proinde Delphos concessit, & quanam via reuerti possent, Apollinem sciscitatur. Tum Deus, si ad tertium vsque fructum, inquit, expectarint, eos esse redituros. HYLLUS verò tertium fructum, triennij cursum dici arbitratus, ad tantum temporis curriculum permoratus cum exercitu HERACLIDAS in Peloponnesum reducit, quo tempore Tisamenus Orestis filius Peloponnesiorum regnum tenebat, ac noua pugna cõmissa Peloponnesij vincunt, & Aristomachus interficitur. Postea verò, quam Cleolai filij adulta iam ætate fuerunt, de reditu Pythiam consulunt, à qua, quod antea oraculum dederat, acceperunt. Temenus, sibi quòd responso eiusmodi fidem habuissent, infeliciter successisse, obiiciebat. Tum contrà Pythia ipsos infelicitatis suæ fuisse auctores respondit, Quando responsa data minimè intelligebant.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Non.n.tertium terræ, ſed generis eſſe fructum, inquit, oraculum indicat, ac Stenigrum iſthmum innuit, quem latioris aluei pelagus dextrorſum allidit. Quæ cum audiſſet Temenus militum copias legit, & in Ætoliæ loco naues compingit. Vbi etiam nunc loco ab ea re nomen eſt Naupactos. Interea dum ibi comparatæ militum copiæ morantur: Ariſtodemus, relictis ex Argia Auteſionis filia geminis Euryſthene, ac Procle, fulmine ictus occubuit. Quin etiam Naupacti exercitus in morbũ ingentem concidit, ſiquidem ipſis vates futura prædicens, atque afflatus numine viſus eſt, quem magnum eſſe, atque à Peloponneſiis in exercitus perniciem emiſſum exiſtimarunt. Hunc Hippotes Phylantis Antiochi ex Hercule nati filius iaculo percuſſum interfecit. Quo facto rei naualis apparatus perdita claſſe diſperiit, peditatus item fame infeliciſſimè egit, exercitúſque omnis diſſolutus eſt. Temeno interim ea de clade oraculum poſtulanti numen ob vatis cædem ea obueniſſe reſpondit: Propterèaque homicidam decennium exulare, iuſſit, necnon ea de cauſſa Trioculi belli prætoris opera biennium vti illi præcepit. Quare Hippotem exilij cauſſa ſolum vertere coegerunt: Atqui Trioculum veſtigantes, Oxylo Andræmonis filio equum inſidenti obuiam fiunt. Hic vnoculus erat, qui oculorum alterum ſagitta excuſſum amiſerat. Nam cum cædis patratæ cauſſa in Elidem, atque illinc in Ætoliam iſſet exulatum, & circumacto iam anno in patriam redibat. Hunc igitur ab oraculo ſignificari arbitrantes copiis imperatorem præficiunt, & mox pugna inita, terra, muríque vincunt, & Tiſamenum Oreſtis filium occidunt. Verùm è ſuis deſiderantur Ægimij filij, Pamphilus, ac Dymas. Poſt, vbi Peloponneſo potiti ſunt, treis aras Ioui Patrio excitarunt, in quibus peractis factis vrbes ſortiti inter ſe partiuntur. Prima itaque ſortitio fuit Argos, ſecunda Lacedæmon. Tertia demum Meſſene. Illata deinde ſitula aquæ plena: placitum eſt cuíque in eam ſortes coniici. Tum Temenus, & Ariſtodemi filij Procles, & Euryſthenes, calculos coniecerunt. Creſphontes autem Meſſenem ſortito habere volens terræ glebam iniecit, qua reſoluta priores illas duas ſortes ante prodire neceſſe erat. Educta igitur prius

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

prius Temeni sorte. Secunda Aristodemi liberûm sortitio fuit: Quo factum est, vt illa soluta, hæc constiterit, & per eam Cresphonti Messena obtigerit. Porrò in aris, quibus immolatum erat, iacentia signa inuenere. Nam, quibus Argos obtigit priuatim, rubetam: quibus Lacedæmon, draconem: quibus auem Messene, vulpem. hi in sua quisque ara priuati signi symbolum offenderunt, quæ verò ad symbola spectant, vates cecinerunt. Nactis quidem rubetam, in vrbe manere præstat: Id enim animantium genus, si peregrinetur, nullis viribus se tueri potest. Qui draconem consecuti sunt, formidabiles fore, si promoueantur: qui verò vulpem deprehendissent, dolosos fore prædicebant. Temenus igitur prætermissis Agelao, Eurypyloque, & Callia filiis, Hyrnethoni filiæ, atque huiusce viro Deiphonti adhæsit.

Proinde illius filij Titanas, mercede conductos ad patrem interimendum inducunt. Commisso itaque parricidio regnum penes Hyrnethonem, ac Deiphontem exercitus fore iudicauit.

Cresphontes autem non ita multo post susceptum imperium Messenæ duobus cum filiis interfectus est. Atqui Polyphontes eorum imperio, quòd Heraclidarum genere ortus esset, præficitur, atque occisi Cresphontis vxorem Meropem inuitam perduxit, at hic etiam è medio sublatus fuit. Nam cùm tertium Merope filium Ægyptum nomine haberet, patri suo ipsius alendum dedit: qui cùm adultæ iam ætatis esset, per insidias adortus Polyphontem peremit, ac paternum sibi regnum recuperauit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

APOLLODORI GRAMMATICI ATHENIENSIS BIBLIOTHECES, SIVE DE DEOR. Origine, Liber III.

Benedicto Ægio Spoletino Interprete.

QVoniam verò gen⁹ Inachiũ enarrata Beli progenie, vsque ad Heraclidarum familiam expoſuimus, & Agenoris prolem quoque deinceps enarremus. Enimuero, vt á nobis antea dictum fuit duos è Libya filios Belum, & Agenorem Neptunus procreauit. Belus quidem Ægyptiorum Rex, quos ſuperius diximus, liberos genuit. Agenor autem in Europam profectus Telephaſſam coniugem duxit, ex qua Europam filiam, & Cadmum, Phœnicemque mares, & Cilicem ſuſtulit. Sunt, qui Europam non Agenoris, ſed Phœnicis filiam eſſe affirment. Huius amore captus perit Iupiter, necnon taurus per Rhodium mare nauigat, qui vbi ſeſe puellæ mitè cicuremque præbuit, atque inde tauri dorſo illam impoſitam velut prædam, pelago auexit in Cretam: eáque inibi ab Ioue compreſſa Minoem, Sarpedonem, ac Rhadamanthum peperit: ſed Homeri teſtimonio Sarpedon ex Ioue, ac Laodamia Bellerophontis filia natus eſt. Poſt vbi Europa nuſquam appareret, Agenor pater eam filios veſtigaturos emiſit: iiſque, ne niſi, cum reperta prius Europa, rediſſent, imperauit. Quibus cum & Telephaſſa mater, ac Thaſus Neptuni filius, vel (vt Pherecydes ait) Cilix ad eam perquirendam coiuit. Poſtea verò, cum paſſim omnia veſtigaſſent, neque vſquam Europam comperiſſent, deſperato ad ſuos reditu, alius aliò commigrarunt. Phœnix in Phœnicen ſe contulit. Cilix huic finitima loca, inuaſit, atque omnem Pyramo amni adiacentem regionem ſubegit, eamque de ſe Ciliciam nominauit. Cadmus autem, ac Telephaſſa in Thraciam penetrarunt, necnon & Thaſus conditam in Thracia vrbem Thaſum ſuo

Cilicia vnde dicta.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

de nomine appellatam habitauit. Demum Asterion Cretensium regulus Europa in matrimonium ducta ex ea natos filios aluit, qui, cum adoleuissent mutuam inter se discordiam exercuerunt, nam Miletum puerum deperibant. Hic filius Apollinis, & Areæ Cleochi filia fuit: Puer, cum in Sarpedonis beneuolentiam, amoremque potius inclinare videretur, Minos conflato bello victor fuit. Post illi in fugam vertuntur, ac Miletus in Cariam appulsus ibi Miletum à seipso dictam vrbem condidit. Verùm Sarpedon Cilici aduersus Lycios bellum gerenti opitulatus, ex Lycia parte regnum sibi comparauit: eique Iupiter ad tres ætates vitam concessit. *Minos cretēsium legislator.*

Nec desunt, qui illum Atymnij Iouis, & Cassiopeæ filij amore conflagrasse tradant, eáque de caussa in seditionem concidisse. Sed Rhadamanthus, cum conditis ab se legibus insulanis imperaret, atque ex fuga rursus in Bœotiam contendisset, Alcmenem duxit vxorem: demum vita defunctus, apud inferos cum Minoë fratre iudicandis animis præficitur. At Minos Cretam incolens leges conscripsit, ductáque Pasiphaë Solis, ac Perseidis filia, siue, (vt Asclepiades ait) Creta Asterij filia, Creteum, Deucalionem, Glaucum, & Androgeum mares, feminas autem Hecalem, Xenodicen Ariadnemque, ac Phædram sustulit. Porrò ex nympha Paria Eurymedontem, Nephalionem, Chrysen, & Philolaum. At ex Doxithea Euxanthium. Deinde, vbi Asterion nullis relictis liberis decessit; Minos Cretæ susceptā regni administratione prohibetur. Qui fidei faciendæ ergo à diis regnum se accepisse affirmans, Quidquid, inquit, voto depoposcisset, euenisse. Inde Neptuno immolans, taurum, vt sibi ex profundo mari offerri precibus; depoposcit, oblatum immolaturum se pollicetur. A Neptuno itaque tauro, qualis eum deceret, emisso, regnum accepit. Qui cum eiusmodi taurum ad armenta deduci iussisset, alium immolauit. Hic subacto sibi pelago omnibus propè insulis præfuit. At iratus illi Neptunus, quod eundem taurum minimè immolasset: hunc ipsum efferauit: Pasiphaemque vt illum ardentissimè deperiret, effecit. Hæc igitur tauri inflammata desiderio adiutorem sibi Dædalum assumit architectum, qui cædis reus Athenis

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

aufugerat, hic ligneam in rotulis vaccam concauam intrinſecus miro artificio conſtruit, cuique bubulam pellem circumſuit, eamque in prato, vbi taurus depaſcere conſueuerat, elocauit. Inde Paſiphaem intromiſit: ad quam taurus accurrens, ceu naturalem vaccam iniuit.

Minotauri forma. Hæc demum Aſterium cognomento Minotaurum peperit: taurino vultu, cætera virum fuiſſe, ferunt. Hunc Minos oraculis quibuſdam monitus intra Labyrinthum concluſum cuſtoditi iubet. Sed Labyrinthus, quem Dædalus ædificauit, domicilium erat, quòd ob multiplices viarum ambages, occurſuſque, ac recurſus, fallebat.

Dædalus Labyrinthi Author.

Quæ verò de Minotauro, & Androgeo, ac Phædra, & Ariadna, leguntur, vbi de Theſeo poſt dicetur, explicabimus.

Aſt Ærope, Clymene, Apemoſyne, & Altheměnes, è Crateo Minois filio liberi nati ſunt. Creteo verò, qualem ipſe vitæ exitum habiturus eſſet, oraculum ſciſcitanti, Deus ab vno è filiis ſuis interfectum iri reſpondit. Cretus itaque oraculum cælat: quod cum accepiſſet Althemenes: & veritus, ne patri mortem inferret, relicta Creta cum Apemoſyne ſorore profectus, in quendam Rhodi locum appellit: quo potitus Creteniam illi de ſe nomen indidit. Conſcenſo autem Atabyrio monte iacentes circa inſulas circumſpectauit, ac etiam deſpicatus Cretem, iam & * Deûm patriorum recordatus Arabyrio Ioui aram ſtatuit: nec longo poſt tempore ſuam ipſe ſororem interemit. Nam Mercurius eius amore correptus quòd fugientem aſſequi non poſſet, quippe quæ illi pedum pernicitate præſtabat, recentibus tergoribus viam ſubſtrauit, in quibus delapſam, cum è Creta rediret, vitiat, ac fratri rem commiſſam renũtiat. Is autem Dei nomen culpæ expugnatæ pudicitiæ prætextum eſſe arbitratus, eam calcibus impetitam occidit. Mox Crateus Æropem, Clymenenque per Nauplium in longinquas terras, vendendas amandat. Ex his quidem Phiſthenes Æropem vxorem duxit, ex qua filios Agamemnonem, & Menelaum ſuſtulit. Verùm Clymenem Nauplius in matrimonium cepit, ac filiorum Oracis, & Palamedis pater efficitur. Cùm verò Crateus ſenio confectus eſſet, Althemeni filio regnum tradere cupiebat: eáque de cauſſa

** Deorum.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Rhodum contendit: cúmque è naui cum heroibus sociis in desertum quendam insulæ locum descendisset: à bubulcis prædones ingruisse ratis eiicitur, quique vera dicens, tum ob canum latratum, quòd ab insulanis percuteretur, exaudiri non posset: Althemenes superueniens telo contorto Crateum patrem haudquaquam agnitum interfecit, Qui, vbi scelus patratum cognouit, Deos precatus terræ hiatu absorptus occulitur.

Cæterùm Deucalioni nati sunt filij Idomeneus, Crete, ac Nothus, & Molus.

Glaucus autem Minois filius infans adhuc murem insequens in mellis dolium delapsus, occubuit. Qui, cum gentium nusquam appareret: Minos pater, quo amissum filium reperiret, cum diu, multumque quæsiuisset, de illius inuentione sciscitatum oracula misit. Curetes illi tricolorem inter armenta bouem esse retulerunt, cuius, qui optimè effingere simulacrum posset, ab eo filium in vitam reuocatum iri. Accersitis itaque vndecumque vatibus: Polyidus Cœrani filius rubi fructui bouis colorem assimilauit: & puerum vestigare coactus vaticinij cuiuspiam adiumento tandem reperit. At cùm Minos eum sibi viuum reddi oportere dictitaret, cum pueri cadauere in quodam domicilio, concluditur, cumque in summa consilij inopia versaretur, draconem ad præmortui pueri corpus proserpentem vidit. Hunc lapide percussum, veritus, ne idem ipse peteretur, occidit. Interea draco alter aduenit, ac priorem extinctum conspicatus, retro abiit: mox herbam ferens redit: eaque super omni draconis mortui corpore imposita, illum in vitam reuocauit. Id, cum Polyidus summa cum admiratione conspexisset, eandem herbam illatam Glauci corpori imposuit, atque illico mortuum suscitauit. At Minos, neque post recuperatum filium, nisi, prius vaticinandi rationem Glaucum doceat Polyidus, illum Argos remeare permittebat. Polyidus autem coactus edocet, atque in patriam rediturus, vela faciebat, Glaucum suum in os inspuere iubet, quo facto Glaucum vaticinandi obliuio subiit. Hactenus itaque de Europæ posteris dixisse sat est.

Sciscitatum.

Herbæ cuiusdam vi reuocatur à morte Glaucus.

Porrò Cadmus cum iam vita functam Telephassam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſepeliſſet: à Thracibus hoſpitio exceptus Delphos de Europa deum ſciſcitaturus, contendit: Deus illi nihil ab eo curioſè de Europa quærendum reſpondit: ſed boue viæ duce vtatur, atque vrbem condat vbicumque ea ambulando defeſſa procumbat. Quo ille accepto reſponſo per Phocenſium terram iter faciebat: mox boui inter Pelagontis armenta obuiam factus eam ponè ſequebatur. Ea verò Bœotia perçurſa humi procubuit, vbi nunc extant Thebæ. Deinde bouem illam Palladi mactaturus, aliqué è ſociis ſuis ex Martio fonte deſumptam aquam reportaturum mittit: draco fonti cuſtos appoſitus erat, hunc Marte ſatum fuiſſe perhibebant. Is ex aquaturis pleróſque abſumpſit. Quare indignatus Cadmus draconem interemit: ac Mineruæ conſilio eius dentes ſerit, quibus ſatis, armati è terra viri exorti ſunt: quibus Spartis, id eſt, Satis, nomen inditum fuit: Hi poſtea mutuis ſeſe vulneribus, Alteri quidem vel inuiti pugnam congreſſi, Alteri verò, quod alter alterum nequaquam cognoſcerent, occiderunt. Sed Pherecydes ſcriptum reliquit, Cadmus vt armatos viros è terra exoriri conſpexit, lapides inter eos coniecit. Tum ij viciſſim percuti exiſtimantes mutuam inter ſe pugnam inierunt. Verùm ex iiſce, quinque tantummodo Echion Vdæus, Chthonius, Hipérenor, & Pelor incolumes ſuperfuerunt.

Vnde Sparta.

At Cadmus pro cæſis inter ſe viris annum integrum Marti mercenarius fuit. Iam tum annus annis octo conſtabat. Poſt exactum mercedis tempus Regi ipſi Minerua Regiam adornauit, Harmoniam Veneris, & Martis filiam vxorem dedit. Ad hæc dij omnes relicto cælo in Cadmia conuiuio excepti nuptias concelebrarunt. Cadmus vxori peplum, ac monile Vulcani opus, quod ei ab Volcano dono miſſum ferunt: muneri dedit. At Pherecydes ab Europa datum ſcribit: idque ab Ioue accepiſſe. Cadmi filiæ fuere Autonoë, Ino, Semele, Agaue. Verùm Polydorum vnicum habet marem, ſed Ino Athamanti nupſit. Aryſtæus Autonoem ſibi coniunxit, Echion Agauem duxit.

Iupiter, cùm Semelem arderet, cum ea clam Iunone concumbit. Hæc autem ab Iunone decepta, vt quidquid

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ab eo depoſceret, ſeſe facturum Ioue pollicente: vt qualis cum coniuge congreſſurus aduenirет, ſecum decumberet, poſtulauit, quod cum Iupiter abnuere non poſſet, curru inuectus in peramatæ Semeles thalamum præmiſſo fulmine cum fulgetris ſimul, & tonitribus aduenit: quare Semele metu extremata ſemeſtrem partum eiicit. Iupiter hûc è medio abreptum igne, ſemori inſuit. Mox Semele extincta, reliquæ Cadmi filiæ, euulgant dictis Semelem cum mortalium quodam concubuiſſe, & ab Ioue ſe compreſſam mentitam fuiſſe, eamque ob rem fulminatam fuiſſe. Congruo deinde tempore ſolutis filis Iupiter * Dionyſium gignit, eumque Mercurio tradit. *Bacchum.* Hunc ille ad Inonem, & Athamantam affert: atque vt puellum educarent, ſuadet. Quod iniquo animo ferens Iuno iiſce furorem immiſit. Inde Athamas maiorem natu filium Learchum, velut ceruum venatus interfecit. Ino vero Melicerta in feruentem lebetis aquam coniecto, & cum perempto filio in maris profunda diſſiluit, & hæc quidem Leucothea nominatur. Puer autem Palæmonis nomen accepit. Sic itaque appellari à nauigantibus maris tempeſtatem patientibus opem ferunt. Ad hæc Melicertæ Iſthmiorum certamen Siſypho authore inſtitutum fuit. Mox Iupiter, Dionyſium in hœdum transformat vt Iunonis iram euaderet. Hinc Mercurius ſumptum puerum ad Nymphas, quæ tum Nyſam Aſiæ vrbem incolebant, tranſportauit. Has poſtea Iupiter in ſtellas mutatas, Hyadas appellauit. *Iſthmiorum Siſyphus author.*

Sed ex Autonoe, & Ariſtæo Actæon filius procreatur, quid à Chirone educatus venator euaſit. Poſtea verò ſuis à canibus in Cithærone deuoratus eſt, eumque in modum interiit, vt verò Acuſilaus ait, Iouis ira, quod Semelem precatus eſſet, ſed, vt plerique, quòd Dianam lauantem vidiſſet, aiuntque ab Dea extemplò, in ceruum commutatum fuiſſe, atque quinquaginta illius canibus inſequentibus rabiem iniectam fuiſſe, vt per eam dominum haud agnitum deuorarint. Cæterùm Actæonem è medio ſublatum canes dominum veſtigãtes gannitu vocis & Domini deſiderium triſtitia quadam ſignificantes baubantur, ac demum poſt diu quæſitum herum in Chironis antrum deuenerunt, quibus ille Actæonis *Actæon ſuis canibus deuoratur.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſimulacrum effinxit, quo viſo ſtatim mœrore ſoluti ſunt omnes. Actæonis Canum nomina.

De quibus hi pulchrum validi circum vndique Regis
Inuadunt corpus rapidæ ceu Tigrides, Vrſique
Immanis ſoboles laniant propè retia, Prote:
Poſt alij dominum inuadunt ſæuiſſima proles,

Lynceus, & Banus pedibus citus, atque Amarynthus & quos nominatim protulit in enumeratione.

Tum Iouis Imperio Actæon cecidit.
Regis namque ſui nigrum obſumpſere cruorem
Argiſque, Spartiſque, Boréſque celerrimus, iidem
Artibus Actæi, atque etiam ſunt ſanguine paſti.
Cætera dein prompte inuaſerunt turba latrantum.
Sæuorum hæc hominum generi eſt medicina dolorum.

Bacchus. Porrò * Dionyſius poſt vitem inuentam à Iunone furore iniecto percitus, Ægyptúmque, ac Syriam pererrauit. Hunc primus omnium Proteus Ægyptiorum Rex hoſpitio accipit: ac rurſus ad Cybellam Phrygiæ vibem proficiſcitur: atque ibi expiatus à Rhea, & ceremonias edoctus Cybeleias, ſtolâque ab eadem ſumpta ad Indos per Thraciam contendit. Lycurgus Dryantis filius Rex Edonorum, qui amnem Strymonem incolunt, primum ipſum contumelia affectum eiecit. Tum Bacchus ad Thetin Nerei filiam confugit, Bacchæ autem in vincula coniectæ fuerunt, nec non magna Satyrorum multitudo quæ eum conſecuta eſt. Contra verò Bacchæ ſtatim ſolutæ ſunt. Nam Dionyſius Lycurgo furorem iniecit. Tum ille amentia præceps Dryantem filium vitis palmitem ſe ratus amputare, ſecuri percuſſum interfecit. Qui cùm extrema ſui corporis præcidiſſet, reſipuit. Deinde, vbi terra nullas ſuppeditaret fruges, numen ſuo renuntiauit oraculo, terram tum fore fructiferam, cùm Lycurgus mortalitatem exuerit: Quod, vt Edoni acceperunt, ipſum in Pangæum montem abductum in vincula coniecerunt, vbi ex Dionyſij voto equis laniatus occubuit. Ad hæc Bacchus poſt Thraciam, atque Indiam vniuerſam peragratam, & locatis inibi cum titulo ſtellis Thebas repedauit, nec non feminas relictis domibus ſuis in Cithæron debacchari compulit. Pētheus autem Agaues, & Echionis filius à Cadmo in regno ſubro-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

gatus, hæc ab illis fieri prohibuit: quíque, cum se in Cithæronem montem Mimallonidas exploraturus, contulisset, ab Agaue matre, per furorem, eum feram esse arbitrata, membratim conciditur. Demum Bacchus vbi se Thebanis Deum esse declarauit, Argos adiit, atque ibi rursus ab illis vt numen minimè obseruatus, eorum mulieres furere, ac debacchari coëgit. Quæ mox in montib. lactentium, quos secum extulerant, filiorum carnibus vescebantur. Postea verò, cum ab Icaria in Naxum transuehi cuperet, prædatoriam * Tyrrhenorũ triremem mercede conduxit, ac Deo ipso in naui impositò Naxi littora præterlegunt, atque in Asiam Deum venditurí vela faciunt. Tum Dionysius malum, remósque in serpentes vertit, nauim ad hæc hædera, & tibiarum sonitu omnem repleuit. Nautæ interim furore acti in mare præcipites fugiunt, atque in delphinos transformantur. Post, vbi, hunc Deum esse à rebus gestis mortales didicerunt, diuinis honoribus percolebant. Hic, deinde ab inferis matrem reuocauit, Thyonémque mox illam appellauit, cùm ea demum in cœlum conscendit. Interea Cadmus cum Harmonia coniuge post relictas Thebas ad Enchelienses commigrauit. Quibus cum ab Illyriis bello impeterentur, à Deo responsum fuit. Illyrios, si Cadmum, Harmoniámque ducem haberent, imperaturos. Tum hi oraculi fidem secuti eos aduersus Illyrios duces deligunt, ac vincunt. Sic itaque Cadmus Illyriorum regnum adipiscitur: eíque Illyrius filius nascitur, nec longo post tempore in draconé cum Harmonia mutatus in campum Elysium ab Ioue demissi sunt. *Delphinorũ.*

Dein Polydorus Thebarum regno præfectus Nicteidem filiam Nyctei, qui fuit Chthonij filius, ducit vxorem: ex qua Labdacum gignit. Hic, post Pentheũ, quòd eadem, quæ ille, sentiret, occubuit. Qui, cum Laium filium anniculum superstitem reliquisset, Lycus Nyctei frater, interea, dum ille in pueris esset, regnũ occupauit. Ambo verò ab Eubœa in fugam acti, post Phlegyam Martis, & Chrysæ Bœotidis filium interfectum in Syria sedem collocarunt: atque ob suam, quæ cum Pentheo necessitudo intercesserat, in ciuitatem cooptati fuere. Declaratus igitur Lycus à Thebanis belli imperator, re-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

gno præficitur: Qui, cum, iam annos viginti imperasset, a Zetho, & Amphione obtruncatus diem obiit. Huiusce necis hanc fuisse causſam produnt. Antiope Nyctei filia fuit, hanc Iupiter iniuit, eáque, quòd grauida esset patre comminante, in Sicyonem ad Epopeum ex fuga sese recepit: atque huic nubit. Nycteus interim mœrore confectus, cum antea Lyco, vt in Epopeum, Antiopémque animaduerteret, imperasset, sibi ipsi mortẽ consciscit. Is autem comparata magna militum multitudine Sicyonem capit, & Epopeum interimit. Atque Antiopem captiuam abducit, quæ, cùm abduceretur, ad Eleutheras Bœotiæ geminos parit, quos expositos bubulcus inuenit, ac educat. Horúmque alteri Zetho, alteri autem Amphioni, indidit nomẽ. Zethus reipecuariæ studio sese dedit, Amphiò verò quòd à Mercurio lyra donatus esset, citharœdicam exercuit. Lycus interea Antiopem in vinculis, & eiusce coniux Dirce torquebat. Clam verò, tandem aliquando vinculis vltrò solutis, ad filiorum domicilium, vt ab eis exciperetur, contendit. Qui matre agnita Lycum occidunt, ac Dircen crinibus religatam è tauro necant, & in fontem, qui ab ea Dirce postea nominatus est, coniiciunt. Recuperato deinde imperio, vrbem subsecuris Amphionis lyram lapidibus, muro cinxerunt, Laiumque fugarunt. Quem cùm in Peloponneso ageret, Pelops hospitio excipit, & huiusce filium Chrysippum cutulis artis exercendæ rationem edocens, & eius amore succensus, rapit. Zethus porrò Theben ducit, de qua Thebis vrbi factũ est nomen. Amphion verò Nioben Tantali filiam sibi coniugauit. De qua filios mares septem procreauit: Sipylum, Minytum, Ismenum, Damasichithonem, Agenorem, Phædimum, ac Tantalum: feminas autem totidem Ethodæam, siue, vt alij volunt Theram, Cleodoxam, Astyochen, Phthiam, Pelopiam, Astycrateam, Ogygiam. At Hesiodus decem filios, totidémque filias genuisse ait. Sed Herodotus duos quidem mares, tres autem feminas. Immo verò Homerus sex filios, & sex item feminas illum ex ea sustulisse refert. Quare, Niobe, tot filiis aucta, Latona se fœcundiorem esse iactitauit. Latona verò id ægerrime ferens, Dianámque, ac Apollinem, in Niobes filios

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

irritauit. Mox autem Diana Niobes filias ſagittis domi confecit: at mares ad vnum omnes in Cithærone venantcis Apollo interfecit. Amphion tamen è maribus, & è feminis Chloris natu maxima, quæ Neleo nupſerat, aſſeruati ſunt. Verùm Teleſiliæ teſtimonio Amycla, & Melibœa intactæ remanſerunt: & ab iiſdem Zethus etiam, & Amphion ſagittis confixi occubuerunt. Ipſa verò Niobe, Thebis relictis in Siphylum ad Tantalum patrem peruenit, ibique Iouem precata in ſaxum commutata fuit, ac lacrymas noctes, atque dies effundit ſuo de lapide. *Niobe in lapidem mutatur.*

Poſt, vbi Amphion vita deceſſit, Laius regnum accepit, duxítque Menœcei filiam, quam nonnulli Iocaſtam quidam verò Epicaſtam nominant. Qui, oraculo monitus eſt, ne filios gigneret, quòd ex eo, qui naſceretur, parricida futurus eſſet. Is autem per ebrietatem cum vxore concubuit, ex ea natum infantem, paſtori traiectis ferrea fibula calcaneis, dedit exponendũ, at hic quidem puerum in Cithærone monte expoſuit. Polybi verò Corinthiorum regis bubulci repertum infantem ad Peribœam illius vxorem contulerunt, quæ ſumptum puerum velut proprium partum ſibi ſupponit, & curatis pedibus, Oedipum nominat. Idque illi de pedum tumore nomen imponit. Adultus interea puer, ac robore ſuis æqualibus antecellens, ob inuidentiam per contumelias, ſuppoſititius, ac ſpurius appellatur. Qui, cùm de Peribœa id quæreret, ſcire minimè potuit. Profectus autem Delphos de parentibus ſuis Deum conſulebat, cui tum Apollo, ne in patriam rediret, oraculo edicit, quippe qui ſuo patri cædem eſſet illaturus, & cum matre rem habiturus. Hic, vbi id accepit, ac reputans ex iis, qui dicti fuerant, natum eſſe ſe. Corinthum redire ſuperſedit, & dum curru per Phocidem vehitur, anguſta quadam in via Laio, ac Polyphonte (hic erat Laij præco) curru euntibus occurrit, cui, cùm Polyphontes, vt de via cederet, imperaſſet, nec ille dicto audiens eſſet, quin potius cunctaretur, equorum iugalium alterum præco interfecit. Iracundia percitus Oedipus, & Polyphontem, & Laium ſimul obtruncauit, inde Thebas peruenit. Laium itaque Platæenſiũ rex

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Damasistratus sepeliẽdum curauit. Regnum verò Creon Menœcei filius inuasit, quo regnante non mediocris clades Thebas occupauit. Siquidem Iuno Sphingem, ex Echidna, & Typhone parentibus ortam immisit. Hæc muliebri facie, pectore, pedibúsque, ac cauda leonis, & auis pennis prædita fuit. Quæ cùm à Musis ænigmata didicisset in Phyceo monte consedit: de quibus id vnum Thebanis proponere solebat quod est huiusmodi: quod nam esset id animal, quod vnam habet vocem, & quadrupes bipes, ac demum tripes, efficitur. Ad hæc Thebanis oraculo renunciatum fuerat, iam, tum Sphingis incommodo, ac detrimento liberos fore, quando id ænigmatum soluissent, quin etiam vniuersos, quid illud esset, rogabat, quod, cùm minimè reperirent, abreptum ex omnibus, vnum deuorabat: eáque de caussa plerique subinde peribãt. Ac postremo ad eum Æmone Creontis filio perempto, Creon ænigma huiusmodi soluturo, & regnum, & Laij vxorem se traditurum præconis voce renũtiari iubet. Quod vbi ad Oedipi aures peruenit, ipse ita soluit: quod à Sphinge proponitur, ænigma, hominem esse ait, nascitur enim quadrupes infans, quòd quatuor gradiatur membris, grandior autem effectus, homo bipes esse incipit, senescens verò, ac demum tertio assumpto pede, id est scipione, tripes dici potest. Ipsa igitur, Sphinx ex arce sese præcipitem dedit. Oedipus inde regnum accipit, ac matrem ignorans duxit vxorem, de qua etiam Polynicem & Eteoclem mares, femineíque sexus Ismenem, & Antigonem procreauit. Sunt autem, qui, tradant hosce filios editos esse, ex Eurygenea Hyperphantis filia. Deinde, vbi, quæ antea latuerant, in lucem tandem prodiere: Iocasta quidem laqueo sibi collum fregit. Oedipus autem, oculis orbatus Thebis pellitur, ac filios execratus quod ab vrbe parentem eiici spectantes, eum ab iniuria non defenderunt. Profugit igitur cum Antigone in Colonum Atticæ terræ populíque locum, vbi Eumenidum lucus visebatur, in eo supplex consedit.

Sphingis figura.

Eiusdẽ ænigma.

Ænigmatis dissolutio.

Sphingis interitus.

Inde fuit à Theseo susceptus, neque ita multò post è vita migrauit. Eteocles autem & Polynices de regno inter se gerendo paciscuntur, placuit, vt annuum im-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

perium per vices administrarent. Sunt, qui Polynicen prius regnare cœpisse aiunt. Deinde annuum Eteocli regnum reddidisse. Nonnulli verò Eteoclem prius imperare cœpisse, nec regnum fratri tradere voluisse, aiunt. Polynices itaque Thebis fugatus secum monile, ac peplum exportans Argos adiuit, quo tempore Adrastus Talai filius Argis regnabat: ad cuius regiam per noctem accedit: vbi cum Tydeo Oenei filio, qui tum quoque Calydone Argos confugerat, manum ad pugnandum conserit, & exciato inter eos clamore, Adrastus repente apparuit, eorúmque pugnã diremit. Tum vaticinium quo fuerat olim monitus, vt & Apro, & Leoni filias in coniugium daret, memor vtrúmque illis sponsos designauit. Illi etenim in clypeis, alter Apri, Leonis alter faciem defixam gestabant. Deipylem itaque Tydeus, Argiam Polynices, vxorem capit. Adrastus item vtrumque in patriam suam quamque reducturum se pollicetur, Igitur comparato exercitu, contra Thebas prius eundum esse statuit. Quare præstantissimum quémque ad se coire, imperauit. Amphiaraus autem Oicleis filius vaticinandi peritissimus, quòd omneis in eo bello præter vnum Adrastum perituros esse perspiciebat: hanc Thebanam expeditionem detrectabat, quin etiam reliquos dehortabatur. Dum vero Polynices ad Iphin Alectoris filium contendit, ab eóque precibus exposcit, qua posset ratione Amphiaraum ad militiam capessendam cogere, demonstraret. Huic ille si monile, inquit, Eriphyle consequatur. Amphiaraus ergo, ne quid à Polynice muneris capiat, Eriphylæ vxori prohibuit: Verùm Polynices eam monili suo donatam rogat, vt virum suum ad rem bellicam gerendam inducat, id enim in ipsius erat manu, nam cùm Adrastum conueniisset, Amphiaraus, vt quæ cum eo, & iam dudum de regno erat, dissensionem solueret. Itaque soluto colloquio, quidquid inter eos litis, ac discordiæ foret, ad Eriphyles iudicium se relaturum iureiurando confirmauit. Quo igitur tempore contra Thebas belli ratio inibatur, Adrastus ad id capessendum cohortabatur, contrà vero Amphiaraus dissuadebat: quocirca Eriphyle torque aureo donata ad id belli gerendum permo-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

uit Adraſtum. Tum Amphiaraus eam ſubire militiam coactus, filiis imperat, vt ſimulac per ætatem licerer, matrem occiderent, & bello Thebas maximè infeſtarent. Porrò Adraſtus collectum cum ducibus ſeptem, in Thebas exercitum ductare maturat. Huiuſce belli duces hi fuerunt. Adraſtus Talai, Amphiaraus Oiclis, Capaneus Hipponoi, Hippomedon Ariſtomachi, ſiue, vt aliis placet, Talai. Hi Argiui fuerunt. Polynices * Oedipodis Thebanus, Tydeus Oenei filius Ætolus, Parthenopæus Melanionis Arcas. Sunt, qui Tydeum, & Polynicem inter hoſce minimè connumerent, ſed Eteoclum, Iphium, & Meciſteum recenſent. Profecti verò in Nemeum, cui Lycurgus rex præerat, aquam depoſcunt, & his ad fontem viæ dux fuit Hypſipyle Lemnia, relicto infante paruulo Ophelte nomine, Eurydices, ac Lycurgi filio, cuius etiam nutrix erat, nam, cùm Lemniæ mulieres ab ea Thoantem patrem ſeruatum fuiſſe comperiſſent, illum obtruncarunt. At Hypſipylem vendiderunt. Quocirca vitæ tuendæ gratia apud Lycurgum ſeruiebat. Ea, interea dum demonſtrat iter ad fontem, relictus puer à dracone occiditur. Draconem vero Adraſti apparitores interemerunt, ac puerum ſepeliunt. Tum Amphiaraus, id inquit prodigium futura prænuntiat. Sed & hunc puerum Archemorum vocarunt, & in eius etiam honorem Nemeæ certamen inſtituerunt. In quo Adraſtus equo vicit, curſu vero Eteoclus, cæſtibus Tydeus, curſu, & diſco Amphiaraus, iaculo Laodocus, lucta Polynices, arcu Parthenopæus. Igitur vbi ad Cithæronem peruenere, Tydeum Eteocli oratorem, vt ex conſtituto regnum Polynici reſtituat, prædicturum deſtinant. At Eteocles quum Adraſti, & commilitonum mandata nihili facere videretur: Tydeus de Thebanis periculum facturus, ſingillatim omnibus prouocatis victor euaſit. Illi vero armatos viros quinquaginta in redeuntem Tydeum in inſidiis collocarunt, eoſque omnes præter vnum Mæonem trucidauit. Deinde ad Thebas caſtris cingendas Argiui ſe dederunt, atque ad vrbis muros armati proximè conſtiterunt. Septem portas Thebarum fuiſſe memorant. Adraſtus quidem ad Homoloidem portam tetendit.

* Oedipi.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Capaneus verò ad Ogygiam. Amphiaraus ad Proetidem. Hppomedon ad Onchaidem, Polynices, ad Hypsistam, Parthenopæus ad Electram, Tydeus demum iuxta portam Cenidem tentoria fixerunt. Sed ipse interea Eteocles Thebanos suos armis instruxit, constitutisque ductoribus pares, paribus suas cuique copias regendas committit. Ad hæc, qui posset hostes superare, vaticinantium consilio conquisiuit. Erat per ea tempora Thebis Tiresias vates Eueris, & Chariclonis Nymphæ filius ab Vdæi vnius Spartorum, Satorúmue, genere oriundus, oculis captus. Deque huius cæcitate, ac vaticinandi peritia varia est historia, Namque alij deorum ira, quòd mortalibus, quæ latere voluissent, detegeret, excæcatum fuisse aiunt. Pherecydes autem à Pallade luminibus orbatum refert. Siquidem cum Chariclo Mineruæ carissima esset, ei nudam per omnia Deam vidisse contigit, eámque manibus suis erutis illius oculis cæcum fecisse, at Chariclo Palladem, vt nato suo oculos restitueret, orasse, quod cum Dea efficere non posset, expurgatis illius aurium meatibus, omnem omniũ auium garritum intelligentem fecisse, eundémque corneo sceptro condonasse: quod gestans æque, atque oculatus tutò incedebat. Hesiodus autem enarrauit, conspicatum aliquando Tiresiam non procul à Cyllene coëunteis angues baculo cæcidisse, eumque de viro in mulierem mutatum fuisse, & rursus ita coëuntes eosdem serpentes obseruasse, & in priorem viri formam rediisse. Quocirca, Iuno, ac Iupiter ambigentes: mulierésne, an viri maiorem in coëundo voluptatem caperent, hunc sibi litis arbitrum delegerunt. Tum ille de nouem, ac decem, quæ inter coëundum voluptatis partes capiuntur, nouem mares, at mulierem decem sentire iudicauit. Proinde illum Iuno luminis vsu priuauit. Cui Iupiter pro luminibus ademptis vaticinandi scientiam concessit. Sunt, qui Tiresiam, Ioui, Iunoníque ita respondisse ferunt:

Tiresias cæcus visu orbatus.

Tiresiæ Iepidum iudicium.

Parte vna è denis mas partibus oblectatur:
Ad mulier solidum cœtus capit ipsa decussem.

Longæuã insuper Tiresiæ vitam fuisse, proditur. Hic itaque Thebanis futura prædicens eum victorem fore, inquit,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

si Menœceus Creontis filius sese Marti victimam deuoueret. Quod vbi Menœceus audiuit, seipsum ante portas mactauit. Deinde pugna commissa Cadmeos ad muros vsque persecuti sunt, & arreptis scalis Capaneus in summos muros conscendit, eúmque Iupiter fulmine ictum interemit. Quo facto Argiui aufugiunt, in qua cùm multi cecidissent, ex vtriusque exercitus sententia Eteocles & Polynices singulari certamine pugnant, ac mutuis se vulneribus necant. Noua rursus pugna conserta Astaci filij rem fortissimè gesserũt. Ismarus enim Hippomedontem prostrauit, Leades Eteoclum Amphidicus Parthenopæũ quem Euripides à Periclymeno Neptuni filio cæsum fuisse narrat. Melanippus ad hæc nouissimus Actaci filius Tydeum in ventre percussit, qui cum semianimis iaceret, Pallas ab Ioue impetratum remedium attulit, quo illum faceret immortalem. Quod cum accepisset Amphiaraus Tydeum osus, quoniam præter sententiam suam Argiuos ad bellum Thebanum cõpulisset, desectum Melanippi caput ad eum tulit. Tydeus, quòd ab eo vulneratus esset, illud vltus est, nam diuiso eius capite cerebrum absorbuit, id vbi Pallas animaduertit, indignata beneficium eiuscemodi abstinuit, & inuidit. Inter hæc Amphiarao ad Ismenum amnem fugienti, prius, quàm, in humeris à Periclymeno vulnus acciperet, demisso ab Ioue fulmine terra dehiscit, Mox ille cum curru simul & Batone auriga, siue vt quidam ferunt Elattono, eo terræ hiatu absorptus est, & postea nunquam visus est. Illum enim Iupiter immortalitate donauit. Verum Adrastus ab Arione equo vectus in tutum euasit. Hunc Ceres in Erinnys formam conuersa, ex Neptuni concubitu genuit. Creon Thebanorum regnum adeptus Argiuorum cadauera insepulta proiecit. Quinetiam, vbi edicto præcepit, ne quis ea sepelire curaret, custodes apposuit. Antigone verò sola Oedipodæ filiarum superstes Polynicis corpus, quòd occultè humandum curauit, à Creonte deprehensa, viua conijcitur in sepulcrum. Adrastus, autem Athenas profectus, ad Misericordiæ aram confugit, atque peractis supplicationibus, cadauerum tumulãdi potestatem precabatur.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cabatur. Tum Athenienſes comparatis militum copiis duce Theſeo Thebas capiunt, cadauera ſuis ſepelienda conceſſerunt. Et in Capanei rogum conflagrantem coniux Euadne Iphiclis filia ſeipſam coniecit, & ſuo cum marito concremari non ſubterfugit. Decimo autem poſt anno cæſorum ad Thebas ducum filij, cognomento Epigoni (ac ſi dicas Latinè poſteri, hæredeſue) paternas cædes vlturi, bellum contra Thebanos gerendum ſtatuerunt: déque belli exitu oraculum ſciſcitantibus ipſis, Deus victoriam vaticinatur, ſi Alcmæone duce bellum capeſſant: ſed Alcmæon huiuſce expeditionis præfecturam detrectabat, prius, quàm de matre ſupplicium capiat, nihilo tamen ſecius ad id bellum concedit. Nam, cum Eriphyle peplum & monile à Theſſandro Polynicis filio accepiſſet, eorum quoque filios ad eam prouinciam belli capeſſendam induxerat. Delecto igitur ſibi omnium calculis Alcmæone Imperatore, Thebas oppugnatum ierunt, qui verò hanc militiam ſecuti ſunt, hi fuerunt, Alcmæon, Amphilochus Amphiarai filij, Ægialeus Adraſti, Diomedes Tydei, Promachus Parthenopæi, Capanei Sthenelus, Polynicis Theſſander, Euripylus Mecifiei. Sed hi ante omnia finitimos circa vicos depopulantur, qua in re Thebani ſuis opem laturi eruptione facta Laodamante Eteoclis filio duce, fortiſſimè pugnant: Siquidem Laodamas Ægialeum necat, Laodamantem verò Alcmæon, quo cæſo Thebani ad mœnia confugiunt. Qui Tireſiæ vatis conſilio moniti ad hoſtes feciales de pace petenda mittuntur. Ipſi verò interea fugam capeſſunt: ſiquidem coniugibus, liberiſque ſuis omnibus ſupra vehicula collocatis, relicta vrbe abierunt, atque vbi per noctem ad Tilphuſium fontem peruenerunt, Tireſias cum eo de fonte ſumptam aquam auidiſſimè bibiſſet: improuiſa, ac repentina morte, vitam reliquit. Thebani verò diu, multúmque peruagati Eſtiæam vrbem ab ſe conditam incoluerunt. Argiui interea cognita Thebanorum fuga, ingrediuntur Thebas, ac præda collecta, & muros euertunt, ac vrbem totam deuaſtant, ac prædæ partem Delphos ad Apollinem mittunt cum Tireſiæ filia, cui Mantò nomen erat: vo-

Thebæ Athenienſibus cæduntur.

Tireſiæ mors.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

uerant enim ipſi, captis, diruptiſque Thebis ſpoliorum præſtantiſſimum, ac nobiliſſimum illi dono miſſuros. Poſt, vbi ab Argiuis Thebæ captæ ſunt, Alcmæon, quòd in eum quoque dona Eriphylem matrem cepiſſe, reſciuiſſet, maiori ſuccenſus eſt iracũdia, & accepto ab Apolline reſponſo, eam necauit. Nec deſunt, qui Amphilochi etiam germani fratris adiumento matri ſuæ cædem intuliſſe Alcmæonem memoriæ commendarunt. Tametſi plures ſint auctores, qui nullius auxilio id facinus ab eo commiſſum fuiſſe teſtentur. Alcmæonem vero ob infeliciſſimum matris ſuæ finem furiis exagitatum, ac furibundum legitur in Arcadiam imprimis ad Oicleum ſe recepiſſe. Illinc autem Pſophidem, ad Phegeum commeaſſe, à quo perluſtratum, cædis ergò Arſinoem eiuſce filiam vxorem duxiſſe, cui etiam eſſet monile. ac peplum dono dediſſe. Poſtea verò quam ea de cauſſa ſumma frugum inopia, ac fame laboraretur, conſultus Apollo, id ex oraculo reſpondit: Ad Acheloum commigrandum, ab eóque vrbem capiendam. Igitur Calydonem primum ad Oeneum proficiſcitur, eiuſque hoſpitio vſus eſt. Inde ad Theſprotos profectus, ab eorum finibus repellitur. Demum, ad Acheloi fontes conceſſit, ab eóque expiatur: nec non illius filiam Callirhoen, & quem locum Achelous exaggerarat, vrbem ibi ab ſe conſtructam habitauit: Mox autem Callirhoë monilis, peplíque habendi cupidine extimulata, ni prius ea conſequatur, ſecum coituram nunquam, dictitabat. Quamobrem Alcmæon Pſophidem profectus, Phegeo inquit vaticinio fuiſſe renuntiatum, ſe furore tum liberatum iri, cùm monile Delphos delatum Apollini dedicarit: & peplum. Hæc ille Alcmæonis verbis credulus tradit. Poſtea, cùm ei à famulo denuntiatum eſſet, dono data hæc Callirhoæ eſſe, inſidiis à Phegei liberis Temeno, & Axione patris imperio circunuentus è medio tollitur. Arſinoëm verò id factum increpantem Phegei filij coniectam in arcam Tegeam tranſuehunt, atque Agapenori tradunt cimentiri ab Alcmæone eam fuiſſe interfectam: Cæterum Callirhoë audito Alcmæonis interitu, dum ſecum rem habet, ab Ioue

Alcmæon matrem necat. Huius meminit Ariſtoteles 3. lib. Ethicon. 1. cap.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

flagitat, vt ij quos ex Alcmæone liberos ſuſtuliſſet, necem paternam vlciſcerentur, vt ſtatim adulta iam ætate forent. Qua re impetrata, adulti planè filij repente ad patris vltionem exilierunt. Quo etiam tempore Phegei filij Pronous, & Agenor, vt monile, ac peplum Delphico Apollini dedicaturi ferebant, ad Agapenorem, & Alcmæonis filij Amphoterúſque, & Acarnan vnà diuertunt, vbi cæſis patris ſui interfectoribus, profecti Pſophidem, factóque in regiam impetu, Phegeum, & vxorem eius occidunt, ſed fugientes Tegeam vſque inſecuti ſunt, verùm Tegeenſium ope, & Argiuorum quorundam adiuncta fugatis Pſophidiis incolumes euaſerunt. Quique, vbi rem geſtam omnem, matri declararunt, monile ſimul, & peplum, Delphos profecti ex Acheloi imperato Apollini conſecrarunt. Progreſſi deinde in Epirum, collectis colonis Acarnaniam condunt. Atqui Euripides Alcmæonem, inquit, per inſaniæ tempora, ex Mantone Tireſiæ filia duos ſuſcepiſſe marem ſcilicet Amphilochum, & fœminei ſexus Tiſiphonem. Tranſlatos deindè puerulos Corinthum, Creonti Corinthiorum regi alendos dediſſe: ac Tiſiphonem forma præcellentiſſima à Creontis coniuge diuenditam fuiſſe, dum tacitè, ne eam Creon maritus in coniugium ſibi caperet, ſubueretur. Alcmæonem vero hanc meretatum eſſe, cùm ſuam ipſius filiam ſeruituram ſeruitutem neſciret. Mox autem profectum Corinthum liberos repetiturum, & filium etiam ipſum tuliſſe. Dein Amphilochus Apollinis oraculo monitus Argos Amphilochicum habitatum conceſſit.

Iam verò redeundum eſt ad Pelaſgum, quem Acuſilaus, (vt antea monuimus) Iouis, & Niobes filium, air. Sed Heſiodo indigenam fuiſſe placet, cuius, & Meliboeæ Oceani filiæ, ſiue, vt alij volunt, Cyllenes Nymphæ filium Lycaonem fuiſſe memoratur. Qui Arcadibus imperans, è multis vxoribus filiorum quinquaginta factus eſt pater. Quorum hæc ſunt nomina Mænalus, Theſprotus, Hilix, Nyctimus, Peucetius, Caucon, Meciſteus, Opleus, Macareus, Macednus, Horus, Polichus, Acontes, Euæmon, Ancyor, Archebates, Carreton, AEgæon, Pallas, Eumon,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Canethus, Prothous, Linus, Corethon, Mænalus, Teleboas, Phyſius, Phaſſus, Phthius, Lycus, Alipherus, Genetor, Bucolion, Socleus, Phineus, Eumetes, Harpaleus, Portheus, Platon, Æmon, Cynethus, Leon, Harpalycus, Heræeus, Titanas, Mantinus, Cletor, Stymphalus, Orchomenus, Nyctimus iunior. Hi cum ſuperbia, tum impietate cunctis mortalibus anteſtetertũt. Quare Iupiter, vt horum impietatis periculum faceret, ſumpta hominis mercenarij forma, ad eos accedit. Tum hi ſimul ac eum conſpicantur inuitatum hoſpitem domi ſuæ excipiunt. Huic iugulati, è conterraneis pueris vnius viſcera ſacris admiſta Mænali fratris natu maioris ſuaſu comedenda appoſuerunt. At Iupiter id genus menſæ maximum in modum aſpernatus euertit, & eo ipſo in loco, vbi nunc Trapezus (is enim loci nomen eſt) ſpectatur. Cæterùm Lycaonem, ac eius liberos, præter Nyctimum nouiſſimum omnium, fulmine percuſſos concremauit. Terra interim ſublatis in altum manibus, ac Iouis dexteram contactu ſuo demulcens, illius iram compeſcuit.

Lycaon cum filiis fulmine percuſſus.

Hunc aliqui volunt in lupi formam mutatum fuiſſe.

Enimuero Nyctimus, vt regnum adeptus eſt, Deucalionis * diluuium inſequitur. Hoc ſanè alij Deucalionis filiorum impietate, ac ſcelere factum fuiſſe, ſcribunt. Eumelus verò & alij quidam Lycaonem filiam etiam Calliſtonem habuiſſe narrant. Quam quidem Heſiodus vnam è nymphis eſſe recenſuit. Aſius autem eam Nycteo, at Pherecydes Cereo natam eſſe referunt. Hæc quòd cum Diana venandi ſtudio oblectata, eandémque ſtolam induta ſecum inibi ſe virginitati addictam fore iurauit. Verum huius forma captus Iupiter, ſiquidem in Dianam, vt nonnulli aiunt, mutatus, ſiue, vt quidam in Apollinem verſus inuitam ſubegit. Quod cum Iupiter Iunonem latere ſtuderet, eam in vrſæ faciem vertit. Iuno interea Dianæ, vt, immanem belluam ſagittis configat, perſuaſit. Nec deſunt auctores, qui referant, illam promiſſæ virginitatis violatæ cauſſa ſagittis à Diana percuſſam obiiſſe. Qua demum ſublata Iupiter abreptum infantem in Arcadia Maiæ enutriendum dedit, Eique Archadi nomen impoſuit: & Calliſthò inter aſtra collocauit, vrſamque nominauit.

* *Cataclyſmus.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Insuper ex Arcade, ac Leanera Amyclæ filia, aut Meganira Croconis fuit, vt autem Eumelus ait, ex nympha Chrysopea nati sunt filij Elatus, & Aphidas; qui terram partiti sunt. Summa verò potentiæ penes Elatum fuit. Hic ex Laodice filia Cinyrę Stymphalum,& Pereum giguit. Sed Aphidas Aleum, & Sthenebœam, quæ Prœto nupsit. Alei verò, & Neæræ Perei filiæ Auge quidem fœmina: mares autem, Cepheus, ac Lycurgus. Hæc igitur ab Hercule vitiata infantem intra Palladis lucum celauit. Vbi, prius illius sacerdotio præfuit: Cùm verò ingraueſceret annona, vt planè fames immíneret, quòd terra ſterilitate laboraret: atque oraculis ſignificaretur, in Mineruæ luco quandam latere impietatem, deprehẽſa demum à patre puella, Nauplio occidenda traditur, à quo cùm illam Teuthras Myſorum dynaſtes accepiſſet, vitiauit, & infans Parthenio in monte exponitur, quòd cerua de ſuis vberibus alimentum ſuppeditarit, Telephus eſt appellatus, atque à Corythi bubulcis enutritus, ac perquiſitis parentibus Delphicum Apollinem adiit, ac monitus ab oraculo in Myſiam concedit, & puer à Teuthrante adoptatur, eoque vita functo Myſiæ regni heres inſtituitur.

At è Lycurgo, & Cleophile, ſiue Eurynome nati ſunt, Ancæus, Epochus, Amphidamas, & Idæus, ex Amphidamante vero Melanion, & Antimache filia, quam duxit Euryſtheus. Ex Iaſo, & Clymene Minyæ filia naſcitur Atalanta, cuius pater maſculæ prolis cupidus, eam expoſuit, ad quam vrſa ſæpenumero veniens vbera protendebat: eamque demum venatores inuentam penes ſe educarunt. Atalanta deinde adultæ iam ætatis ſe virginem ſeruabat, & venando in ſolitudine armata permanebat. Quin etiam vbi inuiolatæ virginitati ſuæ à Rhœco, & Hyllæo Centauris vim parari perſpicit, hi ſagittis ab ea perfoſſi conciderunt: deuenit præterea vnà cum viris præclariſſimis non ad venationem modo in Calydonium aprum indictam, ſed etiam ad certamen in Peliæ honorem inſtitutum, propoſitúmque, vbi cum Peleo luctata eſt, ac palmam inde eſt conſecuta. Cùm verò Atalanta non ita multo poſt genitores ſuos reperiſſet, ac patris ſuaſu ad virum capien-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dum inducta esset, in stadium abit, in cuius medio trium cubitûm palum defigit. Hinc procantium virorum curulibus ludis propositis armata decurrebat. In quibus qui vincebatur, cædes, at victori Atalantæ coniugium debebatur. Demum post multorum cædes Melanion eius amore inflammatus, aureis malis, quæ à Venere dono acceperat, secum allatis in illud decurrendi certamen descendit: ea in adcurrentem puellam insequens abiicit. Tum Atalanta, dum in proiectis pomis è terra colligendis occupatur, cursu deuicta est, Sic itaque Melanion Atalantæ coniugio potitus est. Sed & fama est, eos aliquando, per venationis ortum in Iouis lucum penetrasse, ibique mutuo complexu coëuntes, in leones transformatos fuisse. Hesiodus autem, ac plerique alij Atalantam non Iasi, at Schœnei filiam fuisse memorarunt. Euripides, è Mænalo ortam, nec eam Melanioni, sed Hippomoni nuptam dicit. Atalanta hæc è Melanione, siue, vt alij volunt, ex Marte Parthenopæum, qui bellum gessit in Thebanos, procreauit.

Sed ex Atlante, ac Pleione Oceani filia in Cyllene arcadiæ monte natæ sunt filiæ septem, quibus Pleiadibus cognomentum fuit, Alcyone, Merope, Celæno, Electra, Sterope, Taygete, Maia, de quibus Steropen Oenomaus vxorem sibi sociauit. Meropen Sisyphus, duas corrupit. Neptunus, priorem quidem sanè Celænò, de qua Lycum filium extulit, quem Neptunus pater, in fortunatorum insulas habitatum misit. Posteriorem autem Alcyonem, ex qua Æthusam filiam genuit, quæ Apollini Eleutherem filiam formosissimam peperit. Sed filios Hyreum, & Hyperenorem. Nycteus autem ex Hyreo, & nympha Clonia natus est. Deque Nycteo, & Polyxone Antiope orta est: de qua, & Ioue Zethus, & Amphio. Atlantidas autem cæteras, Iupiter compressit.

Siquidem Maia natarum maxima ab Ioue in Cyllenes antro vitiata Mercurium parit: Hic, cùm adhuc in cunis vagiret, erumpit, atque Pieriam peruasit, & quas Apollo boues pascebat, furto abegit, néue id deprehendi per vestigia posset: calceos earum pedibus induit, quarum partem Pylum abduxit, ac reliquas intra spe-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

lxam abſcondit : ex iis autem, cum iam duas immolaſſet, earum coria ſcopulis defixit, ac viſcerum partim elixa, partim toſta eſitauit. Inde in Cyllenem feſtinanter proficiſcitur, pro antri oſtio depaſcentem teſtudinem inuenit, qua perpurgata, & abſterſa ſuper eius teſta neruos ex mactatorum boum inteſtino confectos tetendit, & lyram conficit. Sic itaque Mercurius carnes torrere, lyramque, ac plectrum primus inuenit. Mox Apollo bubus perquirendis operam nauat, & Pylum rectà concedit, vbi ciues ab eo diligenter examinati eas abigentem puerum vidiſſe reſponderunt: ſed verò haud quaquam poſſe dicere, quónam perductæ forent, quando earum quidem veſtigia deprehendi non poterant. Demum, vbi Apollo ex vaticinandi peritia abigeum comperit: ad Maiam in Cyllenem properauit, apud quam, Mercurium furti accuſat. Ea verò puerum ipſum faſciis inuolutum oſtendit. Hunc Apollo manib. ſublatum ad Iouem tulit, ac boues repoſcit. Is, tametſi Iouis imperio reddere iuberetur, inficiari tamen non deſinebat, qui, quod ille minimè perſuadet, Apollinem Pylum perduxit, ac boues reſtituit. Inde Apollo auditam lyram à Mercurio petit. Inde ſumpta lyra Mercurio boues turſus Apollo tradit quas cum Mercurius paſceret, fiſtulam etiam compegit, & compactam inflauit, pro qua quod eius habendæ miro deſiderio Apollo tenebatur, auream virgam dare, nõ verebatur, quàm, cùm Apollo boues paſceret, habebat. Quòd eam Mercurius, & pro fiſtula habere, & vaticinandi artẽ conſequi cupiebat. Qua tradita, & per calculos etiam vaticinari docetur. Adhæc Iupiter ipſum ſui ipſius, Deorúmque Manium nuntium fecit.

Mercurij inuenta.

Mercurius Deorum nũcius factus.

Iupiter inſuper ex Taygete Lacedæmonem filium procreauit, à quo etiam Lacedæmonis regia nomen eſt conſecuta. Sed ex Lacedæmone, ac Sparte filia Eurotæ, qui fuit Lelegis indigetis filij & Cleochareæ Naidis nymphę Amyclas, & Eurydice, quã Acriſius vxorem habuit. Amyclæ autem, & Diomedes Lapithæ filię, Cynortes, & Hyacinthus filij fuere. Hyacinthũ ab Apolline ardenter amatum fatentur, quem diſco perculſum fortuito interfecit.

Hyacinthus Apollini amatus.

Sed & Cynortæ filius fuit Perieres, cui Gorgophone, Perſei filia nupſit, vt narrat Steſichorus, ex eáque Tyn-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dareum, Icarium, Aphareum, ac Leucippum, ſuſcepit. Ex Aphareo, & Arene, Oebali filia Lynceus Idas, & Piſus nati ſunt. Verùm multorum teſtimonio Idam, è Neptuno genitum eſſe comprobatur. Atqui tanta Lynceus oculorum claritate præcelluit, vt ſub terra latentia quæque peruidiſſe dicatur, Leucippi verò ex Philodice Inachi filia natæ fuere Ilaira, & Phœbe. Haſce Dioſcori, i. Iouis filij Caſtor, & Pollux ab ſe raptas vxores duxerunt: poſt has etiam Arſinoën genuit. Hæc ab Apolline impleta Æſculapium peperit: At quidam non Arſinoës Leucippi filiæ, ſed Coronidis Phlegyę in Theſſalia natum Æſculapium ferunt: cum qua, ſimulac eam deperiſſet Apollo, ſtatim concubuiſſe, proditur. Eum quoque præter patris ſententiam nubentem, Iſchyi Elati filio coniunctam fuiſſe aiunt. Apollo, autem delatorem corui imprecatis maledictis execratur, & qui ad eum vſque diem candidus fuerat, in nigrum commutauit, & Coronidem grauidam percuſſit, & necauit. Ex qua, cùm conflagraret, abreptum infantem è pyra ad Chironem Centaurum alendum tulit: à quo etiam medicinam, & venandi artem perdidicit. Qui cùm iam chirurgicus euaſiſſet, atque arte eiuſmodi iampridem exercuiſſet, non modo quoſdam ab interitu liberauit, ſed etiam præmortuos in vitam reuocauit. Nam cùm à Pallade effuſum de Gorgones venis cruorem accepiſſet, qui è læuis defluxiſſet in mortalium perniciem, quòd autem è dextris in conſeruandis hominibus vtebatur: atque huiuſce opem in mortuis ſuſcitandis adhibebat. Sed inueni quidem nonnullos, qui ab eo reuocati in vitam dicuntur, Capaneum, ac Lycurgum. Vt Steſichorus ait, Eriphylen, & Hippolytum, vt, Qui Naupactica conſcripſit, Tyndareum. Panyaſis, Hymenæum. Vt Orphici, Glaucum Minois filium, vt Mneſagoras ait: Demum Iupiter veritus, ne, ſi mortales hanc medendi rationem adipiſcantur, ſuis ſe viribus viciſſim adiuuerint: fulmine ipſum interfecit. Quamobrem iratus Apollo Cyclopas, quòd Ioui fulmina comparaſſent, occidit. Quem, cùm Iupiter in Tartarum iamiam deiecturus eſſet, Latonæ precib. exoratus annùm totum vt ipſe viro mercede conductus ſeruiret, imperauit. Is autem Pheras ad Ad-

Lyncei viſus perſpicacitas vnde prouerbium lynce perſpicacior.

Corui albus mutatur in nigrum.

Apollo Cyclopas occidit.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

metum Pheretis filium se contulit, apud quem seruitutem seruiens armenta pascebat: ac boues dominicas gemelliparas omneis effecit. Sunt, qui, & Aphareum quidem, & Leucippum ex Periere Æoli filio natum esse dicant. Cynortæ autem Perierem filium fuisse, & huiusce Oebalum. Sed Oebali, & Bateæ Naidis Nymphæ Tyndareum, Hippocoontem, & Icarionem. At Hippocoontis filij fuere Dorycleus. Scæus Emarisphorus, Euryches, Bucolus, Lycon, Tebrus, Hippothous, Eurytus, Hippocorystes, Alcinus, Alcon. His permunitus filiis Hippocoon, Icarionem, ac Tyndareum Lacedæmone eiecit. Hi verò ad Thestium eiecti confugerunt: Eique aduersus finitimos bellum gerenti opem tulerunt: Dein Tyndareus Thestij filiam Ledam cepit vxorem. Rursus, quo tempore Hercules Hippocoontem cum liberis interemit in patriam redeunt: ac Tyndareus regnum accipit.

Apollo Admeto seruit.

Nati verò ex Icario, & Periboea Naide nympha, mares filij quinque Thoas, Damasippus, Imensimus, Aletes, Perilaus: & filia Penelope, quæ Vlysi nupsit.

Tyndarei autem, ac Ledæ, filij Timandra, quam Echemus in coniugium duxit, Clytemnestra: quam Agamemnon vxorem habuit: Item Philonoë, quam Diana immortalem esse fecit: Adhæc Iupiter, qua nocte cum Læda in cygnum versus concubuit: eadem quoque Tyndareus illam impleuit: deque Ioue Pollux, & Helena, de Tyndareo autem Castor procreati sunt. Inuenio etiam auctores, qui Helenam Nemesis, & Iouis filiam fuisse dicant. Nam, cùm ea Iouis concubitum fugeret in anserem mutatam fuisse. Iouem autem in cygnum versum coiisse memoratur, Nemesin verò ouum ex eo concubitu peperisse: Idque, in nemore opilionem quendam inuenisse, & latum secum Ledæ dedisse: Hanc autem conditum in arca reposuisse, & suo demum tempore ortam fuisse Helenam: eamque perinde, ac de se fuisset nata, educasse. Quæ cum formæ præstantia polleret, eam Theseus rapuit, & Athenas abduxit. Deinde Pollux, & Castor comparato in Atheniensis exercitu, cùm ad Plutonis esset Theseus: vrbem capiunt: atque Helenam recuperant: necnon Æthram Thesei matrem captiuam abducunt.

Helenæ ortus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iam tum quoque hi Græciæ reges Helenam vxorem pro se quisque petituri Spartam aduenerunt. Procantium verò nomina hæc fuisse leguntur. Vlysses Laërtæ, Diomedes Tydei, Antilochus Nestoris, Agapenor Ancæi, Sthenelus Capanei, Amphilochus Cteati, Thalpius Euryti: Meges Phylei: Amphilochus Amphiarai, Mnestheus Perei, Schedius Epistrophi, Polyxenus Agasthenis, Peneleus Leiti, Aiax Oilei, Ascalaphus & Ialmenus Martis, Elephenor Chalcodontis, Eumelus Admeti, Polypoëtes Pirithoi, Leonteus Coroni, Podalirius, & Machaon Æsculapij, Philoctetes Poeantis, Eurypylus Euæmonis, Protesilaus Iphicli, Menelaus Atrei, Aiax, & Teucer Telamonis, Patroclus Menœtij, Horum turbam conspicatus Tyndareus, ne, si ex tot competitorib. vni Helena in coniugium addiceretur, reliqui seditionem ac tumultum exeitarent, pertimescebat.

Quocirca Vlysses, quoties, inquit, illi ad Penelopes nuptias adipiscendas mihi adiumento fore te pollicearis, talem ego cum animo meo rationem inibo, vt per eam nulla omnino sit inter procos oritura discordia. Tum verò Tyndareus, vbi ipsi laturum se opem promisit, vniuersos, inquit, Vlysses procos iusiurandi religione obstringito, vt, cum filiæ tuæ Helenæ de nostro cœtu quempiam sponsum, delegeris, illi à nobis adiumentum latum iri aduersus eos qui in sponsum, maritumue, ac matrimonium eiusmodi vim facere conentur. Quod vbi Tyndareus audiuit, procos ad Vlyssis consilium perficiendum vniuersos per eam iusiurãdi religionem compellit, ac Menelaum quidem filiæ suæ sponsum declarat, atque etiam ab Icario Vlyssi Penelopen in coniugium deposcit. Menelaus itaque ex Helena Hermionem genuit, &, vt, quidam aiunt, Nicostratum ex Dule Pieride ab Ætolia oriunda: Siue, vt Acusilaus ait è Teridaë Megapentem: sed ex Nympha Gnosia, Eumelo auctore Xenodamum procreauit.

Cæterum è Læda natus Castor planè, rem militarem exercuit. Pollux autem cæsticum pugnandi genus sectatus est. Atque ambo ob fortitudinem Dioscuri quasi Iouis proles cognomento dicti sunt. Qui cum Leucippi filias in matrimonium habere cuperent, è Messene

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

raptas vxores ambo sunt consecuti. Dein ex Pollvce, ac Phœbe Mnesileus, at è Castore, & Haira Anogon nati sunt, Qui cum, sociis Ida, Lynceóque Apharei filiis ab Arcadia boum prædam abegissent: Inde arbitrio diuidendam permisere. Tum ille bouem in partes quatuor partitus. Qui prior, inquit, deuorarit, huic prædæ dimidium cessura est: posteriori, reliquum: quo dicto Idas anteuertens, priuatam prius, & fratris deinceps partem absumpsit: atque cum eo prædam omnem Messenem auertit. Quare Dioscuri conductis militum copiis contra Messenam, cum illam, tum etiam multam aliam prædam simul abducunt, sub quercu per insidias Idam, Linceúmque intercipere conabantur: Verum Lynceus viso Castore Idæ fratri significauit, atque eum ille necauit. At Pollux ipsos insecutus Lynceum, telum iaculatus occidit. Inde Idam insequens lapide secundum caput ab eo percussus oborta oculorum caligine concidit Tum Iupiter Idam fulminat, Pollucémque in cœlum agit. Pollux verò immortalitatem renuit, Castore mortuo. At Iupiter ambobus, alternis diebus, inter Deos, ac mortuos esse cõcessit. Relatis ad superos Dioscuris Tyndareus accersito Sparten Menelao regnum tradidit. *Castoris & Pollucis alterna mors.*

Ex Electra autem Atlantis filia, & Ioue Iasion, Dardanúsque gignuntur, è quibus Iasion Cererem deperiit. Eique vim inferre volens fulmine ictus occubuit. At Dardanus fratris interitu mœstus Samothrace relicta in obiectam continentem tranauit, vbi Teucer Scamandri fluminis, Idæáque nymphæ filius regnabat: ab eo, etiam qui regionem illam incolebant, Teucri vocabantur. Hic itaque ab rege acceptus hospitio, atque in regni partem admissus, Bateam eius filiam sibi in coniugium duxit, ac Dardanum vrbem condidit. *Teucri vnde dicti.*

At postquam ex humanis Teucer excessit, vniuersam prouinciam Dardaniam appellauit: filios habuit duos Ilum, & Erichthonium, è quibus, Ilus nullis susceptis liberis extinctus est. Hinc Erichthonius regni hæres, ductáque Astyoche Simoentis filia Troëm creat. Hic deinde regnum adeptus regionem à seipso Troiam nuncupauit, & Callirhoën Scamãdri filiam sibi collocauit, ex qua Cleopatram filiam sustulit. Mares autem Ilum, & *Troia vnde dicta ac eius dẽ cõstructor.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ganymedes raptus.

Assaracum, & Ganymedem. Hunc autem ob corporis formam raptum per Aquilam Iupiter Deorum pincernã in cœlo constituit. Assaracus vero ex Hieromneme Simoëntis filia Capyn procreat. Huiusce, ac Themidis Ili filiæ Anchises filius fuit. Cùm quo Venus ipsius amore flagrans congressa Æneam genuit, ac Lyrum, qui sine liberis decessit.

Ilus cùm in Phrygiam peruenisset, atque inibi ab rege propositum certamen nactus esset, palæstra vicit, deditque illi rex præmij locopueros quinquaginta, & totidem puellas. Adhæc ex oraculi sententia discolorem bouem adiecit, moniuitque, vt vbi ea procubuerit, vrbem conderet. Hic bouem ipsam insequitur. Ea verò, simulatque ad Ates, (quasi dicas Noxæ) Phrygiæ, tumulum peruenit: humi procumbit: quo in loco Ilus vrbem ab se conditam, Ilium nominauit. Postea Iouem precatur, vt signum sibi aliquod ostenderet, postridie verò, vbi illuxit, ab Ioue demissum Palladium ante tabernaculum conspexit, id erat magnitudine trium cubitûm: ac pedibus, ita compositis, vt ambulare videretur, dextráque elatam hastam, at læua colum, fusúmque gerebat. Huiusmodi de Palladio narratur historia, aiunt natam Mineruam apud Tritonem, cui filia Pallas erat: educari cœpisse. Vtráque autem fuisse rei bellicæ studiosas, & in contentionem aliquando deuenisse: Palladi iam iam vulnus illaturæ Mineruæ Iouem pauefactum Ægidem opposuisse, eam verò territam respexisse: atque ita à Minerua vulneratam concidisse. At Mineruam eius de caussa summo dolore affectam, simulacrum illi simile confecisse, ac thoraci, pectoríque eius, quàm pertimuerat Ægidem, accommodasse, & apud Iouem, honoris ergò constituisse. Deinceps autem Electram, per anni pestilentissimi contagionem ad hoc confugisse, ac secum id Palladium in terra Iliaca exposuisse. Ilum postea in huiusce memoriam templum ab se conditum summopere coluisse. Hæc hactenus de Palladio. Cæterùm Ilus Eurydicem Adrasti filiam vxorem cepit, ex qua Laomedontem genuit, cui Strymo Scamandri filia nupta fuit. Sed, & quorundam testimonio, Placiam Atrei ab illo ductam fuisse legitur. Nec desunt, qui Leucippi filiam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

habuiſſe in matrimonio ferant. Hic mares quidem Tithonum, Lamponem, Clytum, Icetaonem, & Podarcem, feminas autem Heſionem, Cillámque & Aſtyochem procreauit. At è Calybe nympha Bucolionem, ſuſcepit.

Porrò Tithonum, quòd eum arderet Aurora præreptum in Æthiopiam abducit: Ibíque cum eo congreſſa Hemathionem, ac Memnonem gignit.

Poſt, vbi Troia ab Hercule, de quo paulo antè diximus, capta fuit: Podarces cognomento Priamus regnum tenuit, ac primam coniugem Meropis filiam nomine Ariſbam ſibi coniugauit, ex qua Æſacum filium creat: cui Sterope Cebrienis filia nupſit, quem cum mortuum nimio luctu defleret, in mergum autem mutatus eſt. Mox Priamus Ariſba collocata in matrimonium apud Hyrtacum, Hecubam ſecundam vxorem Dyamantis, ſiue, vt aliis placet, Ciſſei, vel, vt quidam aiunt, Sangarij fluminis, & Meropes, filiam duxit. Naſcitur autem ex ea primus Hector: Deinde, cùm ſecundum propediem eſſet paritura filium, facem ardentem Hecuba parere, eumque omnem vrbem Ilium depaſcere, atque concremare, in ſomnis ſibi videbatur. Id vbi Priamo viſum Hecuba recitauit, Æſacum filium, hic ſtatim arceſſi iubet ad ſe. Eum enim Merops auus maternus ſomnij cõiectandi rationem edocuerat: re percepta Æſacus puerum exitium illaturum eſſe fore reſpondit. Proinde infantem exponi iubet. Hinc Priamus, ſimulac puer in lucem prodit, familiari exponendum tradit, aſportandúmque in Idam montem. Huic ſeruo, nomen Agelao, aut Archelao, fuit, Infans vt ab eo expoſitus eſt, quinque dies ab vrſa nutritus eſt. Hic puerum nactus incolumem tollit, ſecum illum attulit & quaſi filium ſuum, indito illi Paridis nomine, educauit. Qui cum iam grandiuſculus euaſiſſet, & pleriſque, & corporis forma, & robore anteiret, & quod prædonum vim, incurſúſque repelleret, & ouilibus cuſtodiendis adiumento foret, Alexandri cognomentum promeritus eſt. Neque multo poſt tempore inuentos parenteis agnouit. Poſt Paridem Hecuba filias peperit, Creuſam, Laodicen, Polyxenam, & Caſſandram, quam, cùm Apollo in ſtuprum illiceret,

Paridis educatio.

vaticinandi facultatem, eam se docturum pollicetur. Hæc autem vbi fuit edocta, sui corporis copiam Apollini minime fecit. Quapropter Apollo, vt illius vaticinia fide carerent, effecit. Post hosce filios adhuc Hecuba gignit Deiphobum, Helenum, Pammonem, Politen, Antiphum, Hipponoum, Polydorum, Troilum, quem ex Apollinis cõcubitu natũ esse ferunt. Sed ex aliis cõiugib. Priamo filij nascuntur, Melanippus, Gorgithon, Philæmon, Hippothous, Glaucus, Agathon, Chersidamas, Euagoras, Hippodamas, Mestor, Atas, Doriclus, Lycaon, Dryops, Bias, Chromius, Astygonus, Telestas, Euander, Cebriones, Melius, Archemachus, Laodocus, Echephrõ, Idmoneus, Hyperion, Ascanius, Democoon, Arrhetus, Deioptes, Clonius, Echemon, Hypirychus, Ægeoneus, Lysithous, ac Polymedon. Filiæ verò, Medusa, Medesicasta, Lysimache, Aristodeme.

Verum Hector Andromachen Eetionis, & Alexander Oenonem Cebrenis amnis filiam ducit. Hæc à Rhea vaticinandi cognitionem edocta Alexandro, ne ad Helenam nauigaret, prædixit. At ea minimè persuadens, cùm sibi vulnus illatum fuerit, ad eam vẽturum, dixit, Quod eam ipsi mederi posse, intelligebat, præterea neminem. Hic autem rapta post Helena è Sparte, Troiáque bello impetita: sagittis Herculeis à Philoctete sauciatus in Idam ad Oenonem remeauit. Tum illa iniuriarum memor, Paridem curare nolle affirmat: Alexander igitur, cùm in Troiam referretur, occubuit. Mox Oenone, quã detractatæ medelæ pœnituerat, ad vulnus curandum pharmaca deferebat, siquidem Oenone medendi, canendique artem callebat. Quæ, vbi eum iam obiisse reperit: sibi laqueo vitam finiuit.

Asopus verò amnis Oceani, & Tethyos filius, sed Acusilaus, Perus, & Neptuni esse filium scribit. sed, vt alij, Iouis, & Eurynomes aiunt. Hic ducta Metope, quã Ladonis fluuij filiam fuisse tradunt: duos filios Ismenũ, ac Pelagontem, & viginti feminas procreauit: Quarum vnam Æginam, cui Oenone fuit nomen, ab Ioue raptam Asopus quærens, Corinthum abiit: vbi à Sisypho raptorem fuisse Iouem cognoscit. Iupiter autem post insequentem Asopum fulminatum rursus ad sua fluenta

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

remisit. Quamobrem, & in hoc vsque tempus ex huiusce fluentis carbones efferuntur, sed Æginam illatam, in insulam, quæ tunc Oenone vocabatur nunc ab ea dictam Æginam, Iupiter comprimit, ac filium ex ea Æacum gignit. In cuius gratiam, quandoquidem solus in insula agebat, de formicis homines facit. Adhæc Æacus Endeidem Chironis filiam coniugem capit, ex qua sibi duo nati sunt filij Peleus, & Telamon. Pherecydes verò Telamonem amicum, non fratrem fuisse Pelei narrat, eumque Actæi filium, & Glauces Crethei, fuisse ait, Atqui & Aeacus cum Psamathe Nerei filia, in fontem, quòd inscendi nollet, commutata coiuit, & Phocum gignit. Sed & Æacus omnium pietatis seruantissimus fuit, quamobrem, cùm Græcia inusitata fiugum caritate premeretur, Pelopis caussa, quòd ipse Stymphalum Arcadum regem bello infestans, Arcadiam subigere minimè posset: per simulatam amicitiam ipsum interfecit, ac eius viscera membratim confecta dispersit. Deorum interea responsis tum Græciam imminentibus malis ereptam iri, si illius ergò preces effuderit Æacus, renuntiatum est. Quo per Æacum facto, Græcia annonæ penuria liberatur. Quinetiam & apud inferos Æacus in summo esse honore perhibetur: & is Plutonis claues seruare proditur. Quoniam verò Phocus in certaminib. præstare videbatur, fratres Peleum, ac Telamonem insidias illi comparasse, ferunt: atque vbi forte obuenit, vt cum eo Telamon pari in ludo decertaret, disco caput illi ferit, & occidit, ac sublatum Peleo adiutore quadam in silua occultauit. Demum verò cæde detecta, ambo ex Ægina ab Aeaco solum vertere compelluntur.

Formicas in homines mutatas.

Æaci pietatis seruantissimus.

Telamon Salaminem ad Cychreum Neptuno, ac Salamine Asopi filia natum peruenit. Is necato serpente, insulam cuius ipse Rex erat, deuastante: ac nullis post se relictis filiis moriens, regnum Telamoni concessit. Is, deinde Periboeam Alcathoi Pelopis filiam sibi vxorem coniunxit. Et Hercules, vt illi masculà proles enasceretur, à diis, precibus depoposcit: & post preces repente aquila apparuit, & enatum puerum Aiacem nominarunt: Qui in bello contra Ilium Herculem secutus,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Heſionem Laomedontis filiam muneri accepit, ex quâ ſibi Teucrum procreauit.

Cæterùm Peleus Phthiàm ad Eurytionem Actoris filium exulatum abiit, à quo poſtea expiatus Antigonem illius filiam in matrimonium capit: atque in tertiam regni partem adſcitus eſt, Mox Polydoram filiam genuit, quam Boro Perieris filio nuptui dedit. Inde in Calydonij Apri venationem cum Eurytione ſimul egreſſus, ac miſſo in aprum telo Eurytionem ferit, eumque fortuito ictu cæcidit, rurſus itaque à Phthia Iolcum ex fuga ad Acaſtum ſeſe recepit, ab eoque luſtratur. Adhæc cum Atalanta ludis in Peliæ regis honorem inſtitutis paleſtrica pugna decertauit: vbi Aſtydamea Acaſti coniux Pelei amore correpta, ad eum literas de concubitu dedit: quæ quoniam id illi perſuadere non potuit, ad eius etiam vxorem miſit, qui à Peleo, Steropem Acaſti filiam propediem ductam iri illi renuntiaret. Quod vbi illa accepit, laqueo ſe ſuſpendit. Peleum inſuper Acaſto, quòd eam de ſtupro interpellaſſet, calumniatur. Id vbi Acaſtus percepit, quem ipſe luſtraſſet, haud quaquam ab ſe necandum eſſe cenſuit: at eum in Pelium montem venatum abducit. Inde coorta de venatione controuerſia, Peleus quidem captarum ab ſe ferarum deſectas linguas intra peram reponebat. Atqui Acaſti comites eas capiētes, Peleum velut nihil venatum irridere. Is autem quotquot linguas haberet, exhibitis, tot feras illis ſe venatum eſſe dictitauit. Quem, cùm in Pelio ſomno oppreſſus obdormiſſet, Acaſtus reliquit, eique ſublatum enſem in boum ſimo celauit, & abiuit. Is deinde expergefactus, interea dum enſem quæritat, à Centaurīs comprehenſus iam iam moriturus erat, verum hic à Chirone ſeruatur incolumis, eidémque quęſitum, ac repertum enſem condonauit. Peleus verò, vt ſupra dictum eſt, Antigonem Eurytionis patre procreatam vxorem duxit, de qua ſibi Polydoram gignit, quam poſtea Sperchio flumini cognomento Boro Perieris filio vxorem collocauit, ex qua Meneſthius natus eſt. Sed & alteram duxit, Peleus, nempe Thetin Nerei filiam, de cuius matrimonio Iupiter, & Neptunus contenderunt. At cùm Themis ex hac ortum filium patre futurum eſſe præſtantiorem prædixiſſet: abſtinuiſſe

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſtinuiſſe Iouem illius nuptias ferunt. Nec deſunt, qui ſcribant ad eius complexum iam iam prodeunti Ioui Prometheum dixiſſe, natum ex ea cœlo dominaturum. Sunt etiam, qui memorent Therin Iunonis monitu, perſuaſam Iouis concubitum euitaſſe. Hinc iratum Iouem voluiſſe, vt ea mortalis viri coniugio locaretur. Chironis itaque conſilio eam comprehendendi, ac detinendi rationem Peleus iniit: eam itaque, cùm in varias ſe formas commutantem obſeruaſſet, corripit, quæ cum interim ignis, interim aquæ, modò etiam feræ vultum caperet, non eam prius, quàm priſtinam formam recepiſſe videt, remiſit. Hanc demum in Pelio monte vxorem ſibi copulauit. atque inibi Dij conuiuio excepti ſuo quiſque munere matrimonium commendarunt. Nam Chiron haſta fraxinea Peleum, Neptunus equis Balio, & Xantho, Volcanus enſe, ac reliqui, aliis munerib. condonarunt. Hi verò Dij immortales fuere. Poſt vbi Thetis conceptum è Peleo partum edidit, eum immortalem factura clam Peleo per noctem in igne abſcondit, & quidquid paternæ in eo mortalitatis erat, excoquebat; per diem verò, ambroſia puerum inſigebat. At Peleus per obſeruationem palpitantem natum in igne conſpicatus, inclamauit. Tum Thetis quo minus votum expleret ſuum, impedita, relicto infantulo, ad Nereïdas abiit. Tum Peleus ſublatum in manibus, puerum ad Chironem tulit, quem ille acceptum leonum viſceribus, aprorúmque & vrſorum medullis enutriuit, eumque, cui Ligyron antea nomen fuit, quod mammis labra minimè admouiſſet, Achillem nominari voluit. Poſt hæc Peleus Iaſonis & Dioſcurorum adiumento Iolcum expugnauit: Aſtydamiámque Acaſti coniugem occidit, ac diſtractis illius membris per eam intra vrbem traduxit exercitum. Vbi demum nonum ætatis ſuæ annum expleuit Achilles, Calcanthe Troiam ſine ipſo capi non poſſe, prædicante, Thetis, quòd filium eo in bello militantem interiturum omnino præuidiſſet: muliebri ipſum veſte contectum in Scyron inſulam Lycomedi pro puella incorrupta, ac virgine perductum commendauit: ibíque agens adoleſcentulus, Deidamiam regis filiam comprimit: ex qua Pyrrhum filium extulit, qui no-

Matrimonium deorũ muneribus commẽdatum.

Sine Achille Troia capi nõ poteſt.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

no postea nomine Neoptolemus est appellatus. Cæterum Vlysses, quando ei apud Lycomedem esse Achillem indicatum fuit, quæsitum tuba vsus inuenit: Ad hunc itaque modum Achilles ad bellum Troianum perductus est: Ad quod etiam Phœnix Amyntoris filius illum comitatus accessit. Hunc à Clytia patris pellice, vt de stupro interpellata falsò insimulatum pater oculorum luce priuauit. Quem Peleus ad Chironem, ductum, ab eóque curatum oculorum luce recuperata Dolopum regem constituit. Insuper Achilli Patroclus Menœtij, ac Stheneles Acasti, siue, vt alijs placet, Periapidis Pheretis filij, vel, vt Philocrates, inquit, Polymeli Peleo nati, filius, comes accessit. Is Opuntem delatus, in talorum ludo Clysonymum Amphidamantis filium imprudenter occidit: atque in exilium actus cum patre, à Peleo domi in contubernio acceptus Achillis amasius efficitur.

Cecropis figura.

Porrò Cecrops Indiges, ac geminus, id est humano simul, & serpentino corpore præditus in terra Attica primus regnauit, & quæ prius Acte dicebatur, de suo ipsius vocabulo Cecropiam dici voluit. Sub eo quoque Diis fuisse decreto concessam aiunt vrbium occupandarum potestatem, sanè in quibus potissimum priuatos honores vnusquisque adipisci posse videretur. Primus igitur Neptunus in Atticam venit, ac percussa tridente ad mediam arcem terra, fretum repente edidit: id loci Erectheidem vocant. Post hunc autem Minerua comparauit: quæ dicto à se Cecrope occupationis suæ iudicij teste, oleam è terra produxit, quæ nostra etiam ætate visitur in Pandrosio. Coorta deinde inter vtrunque contentione, ac lite de vrbe, Iupiter Minerua, Neptunúmque inter se pacauit, iisque, non, vt quidam memorant, Cecropem, Cranaúmque, nec Erichtheum, sed duodecim Deos huiusce controuersiæ iudices dedit, quorum sententia vrbs Athenæ Mineruæ adiudicata fuit, quando primum ab ea oleam Cecropis testimonio productã fuisse perceperunt: Minerua itaque de seipsa Athenis nomen imposuit, at Neptunus mirum in modum iratus Thriasium campum pessimè afflixit: atque Atticam vniuersam pelago inundauit. Adhæc Cecrops Agraulon Actæi filiam in coniugium ducit, ex cáque marem qui-

Athenæ à Minerua dictæ.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dem ſuſcepit, Eryſichthonem, qui ſine maribus liberis è vita deceſſit, filias verò, Agraulon, Herſen & Pandroſum. At ex Agraulo, ac Marte gignitur Alcippe. Huic vim inferre Alirrhothius Neptuni, & Eurytes Nymphæ filius à Marte deprehenſus, occiditur. Quamobrem Neptunus Martem in Ariopago cædis reum agit: Is duodecim Deorum ſententia iudicatus abſoluitur.

At Cephalus Herſes, & Mercurij filius fuit, quem cùm Aurora ſupra modum amaret, correptum ſecum aſportauit in Syriam, ibique illius concubitu grauida fit, & Tithonum peperit, cui Phaëthontem filium fuiſſe produnt. Huius autem fuit Aſtynous, ex quo, Sandocus: qui è Syria profectus in Ciliciam, Celenderim vrbem condidit: ductáque in matrimonium, Thanace Megeſſari filia Cinyram Aſſyriorum Regem procreauit. Hic Cinyras cum in Cyprum ſe contuliſſet, cum populo, Paphum condidit. Ductáque inibi vxore Metharme Pygmalionis Cypriorum Regis filia Oxyporum, & Adonin genuit: Neenon filias Orſedicen, Laogorémque, & Bræſiam ex eadem ſuſcepit. Hæ verò ob Veneris iram alienigenis permiſtæ viris viram in Ægypto cum morte commutarunt.

Adonis autem puer adhuc, Dianæ iracundia, in venatione ab apro percuſſus interiit. Hunc Heſiodus Phœnicis & Alphesibœæ filium fuiſſe ait. Panyaſis verò de Thoante Aſſyriorum rege, qui Myrrham filiam habuit, natum refert. Hæc Myrrha per iram Veneris, quod eam nihili faceret, patris amore corripitur: atque vſa nutricis opera, cum inſcio patre noctes duodecim concubuit. Is, vbi rem ſenſit, ſtricto in filiam enſe impetum fecit, quæ, cum iam comprehenderetur, Deos rogat, vt nuſquam appareat. Tum Dij illam miſerati in arborem ſui nominis commutarunt: ac decimo poſt menſe reſciſſa arbore, Adonin ex ea filium ortum fuiſſe ferunt. Quem Venus formæ ergò infantem adhuc clam deis in arca occultatum, ante Proſerpinam conſtituit, quem ſimul ac illa conſpexit, ſe redditurum negauit. Delato ad Iouem iudicio, tres in partes annũ partitus eſt, vt vnam apud ſe ipſum, alterã cum Proſerpina,

Adonidis ortus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tertiam demum cum Venere Adonis permaneret, imperauit. Adonis autem, quæ pars sibi ab Ioue distributa fuerat, eam ipsi Veneri attribuit. Nec longo post tempore inter venandum Adonis ab apro vulneratus occidit.

Post, vbi Cecrops humanitatem exuit, Cranaus indigena, sub quo Deucalionis diluuium fuisse narratur, ducta à Lacedæmone Pediade Menetis filia, Cranaem genuit, & Cranæchmen, & Atthidem, quæ cùm, virginitate necdum expugnata obiisset, Cranaus ab ea terram Atthidem vocauit.

Vbi, post Cranaum expulsum regnauit Amphictyon. Hunc nonnulli Deucalionis, alij verò indigenæ hominis filium fuisse dicunt. Qui, cùm duodecim annos regnum tenuisset, ab Erichthonio pellitur, hunc Hephæstes, ex Cranaë Atthidis nata filium esse aiũt. Sunt etiam qui Volcani, & Palladis esse velint, hunc in modum. Minerua olim arma sibi conflari volens ad Volcanum adierat. Hunc interim relictum à Venere Mineruæ constuprandæ Cupido desiderium incessit: eamque attrectare aggreditur. Hæc fugit: ille fugientem insequitur, vtque proximè eam venit, in summa erat necessitate, claudicabat enim, Deam inire conabatur. Ea verò, vt pudica erat, & virgo, virum non admittebat. Volcanus demum tentigine ruptus in virginis femur semen effudit. Tum tristata, semen lana detersum in terram deiecit, ac mox in fugam se dedit. Interea verò ex demisso in humum semine gignitur Erichthonius. Hunc clam diis aliis, dum immortalem facere studet, educauit: positúmque in cista Pandroso Cecropis filiæ commendauit: interdixitque ne cistam retegeret: At Pandrosi sorores, quòd curiosæ admodum forent, cistam aperiunt, aduolutúmque puero draconem spectant. Nec desunt, qui ab eodem dracone fuisse interemptas, astipulentur. Aliorum verò testimonio Palladis ira, furore percitæ, de summa sese arce præcipites ejecerunt. Interea verò Erichthonius in templo à Minerua ipsa enutritus pulso Amphictyone Athenarum regno potitus est, ac Mineruæ signum in arce constituit: necnon Panathenæorum celebritatem instituit, Pasitheámque Naidem Nym-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pham vxorem accepit, ex qua ſibi Pandion natus eſt.

Denique Erichthonio vita functo, ac in primo Palladis Fano ſepulto, Pandion regnum adipiſcitur: quo regnante Ceres, Dionyſiuſque in Atticam venere: Atqui Cererem Eleuſine * Celeus ſuſcepit. Dionyſius verò *Cepheus.* ab Icario hoſpitio excipitur, à quo vitis palmitem muneri accepit, ab eóque vini faciendi rationem didicit. Is igitur Dei beneficia mortalibus impertiturus, ad paſtores ſe quoſdam contulit, qui cum guſtaſſent vinum: atque animi cauſſa ſeſe largius meri poculis inuitaſſent: malum ſibi medicamentum datum eſſe arbitrati Icario necem fuſtibus intulerunt. Erigone verò filiæ patrem veſtiganti, herilis canis, cui Mæræ nomen fuit Icarium, conſectari ſolita, cadauer, vbi nam deliteſceret, indicauit. Tum filia patrem deflens ſe ipſam ex arbore ſuſpendio necauit. Pandion interea ducta vxore Zeuxippe matris ſuæ ſorore, filias Procnem, ac Philomelam, & geminos Erechtheum, Butémque ſuſcepit. Dein conflato in Labdacum bello de terræ finibus in belli ſocietatem Tereum Martis filium de Thracia conuocauit eóque bello per eius auxilia præclariſſimè geſto: Procnem filiam ſuam Tereo nuptui collocauit. Hic ſuſcepto ex ea Itye filio, Philomelam amore ſuccenſus vitiat. Eámque, ſimulato Procnes obitu, ruri celat, & huiuſce loco Philomelam ductam comprimit. Inde huic linguam deſecuit, ea verò per literas in peplo contextas, ſuas ipſius Procne ſorori, miſerias ſignificauit. Hæc, poſt quæſitam germanam, Itym puerum trucidarum, elixatúmque Tereo inſcio epulandum appoſuit, ac repente cum ſorore profugit, Tereus cognito facinore abrepta ſecuri fugientes inſequitur. Hæ verò, cùm iam Dauliam Phocidis vrbem peruenìſſent, circumſeptæ Deos rogant in auem mutari. Tum * Procne fit luſcinia, Philomela verò in hirundinem transformatur. Adhæc Tereus in vpupam commutatur. *Secũdũ quoſdam Procne in hirundinẽ, Philomela in luſciniam transformatur.*

Inde Pandion vbi fato conceſſit, filij diuiſis inter ſe patriis facultatibus, Erichtheus regnum accepit. Sacerdotio autem Mineruæ, Neptuniq; Butes Erichthonij filius honeſtatur. At Erichtheus Praxitheam Phraſimi, & Diogeneæ Cephiſo natæ filiam vxorem duxit, ex qua

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

filios habuit mares, Cecropem, Pandorum, & Metionem, feminas verò Procrin, Creusam, Chthoniam, Orithyiam, quam postea Boreas rapuisse dicitur. Chthoniam Butes in coniugio habuit. Atqui Xuthus Creusam duxit, & Procrin Cephalus Dionei filius. Hæc sumpta corona aurea Pteleonti subigitur, & à Cephalo deprehensa, ad Minoëm confugit. Hic eius etiam amore correptus est, eiúsque concubitum impetrat. At, si mulier hæc cum Minoë concubuisset, nulla potuisset ratione seruari. Nam Pasiphaë, quòd cum multis mulieribus Minoëm rem habere non ignorabat, eum veneficiis infecit, vt quoties secum alia cubaret, in illius artus viperæ irruerent immanes, eumque in modum pellices Pasiphaë disperdebat. Cephalus igitur, pernicissimum habebat canem, cui Lælapi nomen fuit, & quem nulla fera poterat euitare. Iaculum adhæc, cuius ictus neminem vnquam fefellit. Inter hæc Procris cõspicata virum, Circæam sumens radicem, nequid sibi obesset, concubuit. At verita rursus Minois coniugem, Athenas proficiscitur, & in Cephali gratiam rediit: & cum eo ad venandum concedit, quippe quæ venandi studio mirificè oblectabatur. Hæc occultè virum insecuta inter fruteta latitabat, eiúsque motus permoueri virgulta maritus sentiens iaculum ineuitabile misit, eóque percussam vxorem Procrin interfecit. Quocirca Cephalus ab Areopagi Iudicibus exilio sempiterno damnatur.

Interea verò Orithyiam Ilissum amnem traiicientem Boreas rapuit, & cum ea concubuit. Hæc illi filias Cleopatram, & Chionem, mares autem Zetem, & Calain aligeros peperit. Qui cum Iasone in Colchos nauigantes, & Harpyias insectantes moriuntur: siue vt Acusilaus ait, circa Tenum insulam ab Hercule interempti fuerunt.

Cleopatram Phineus coniugem cepit: cui ex ea filij gignuntur Plexippus, & Pandion, his auctus filiis, ex Cleopatra Idæam, deinde Dardani filiam sibi matrimonio sociauit. Ea verò, priuignos, quòd ipsam in stuprum illicere voluissent, falso apud patrem insimulat, Huic ille credulus, ambos oculis priuat. In-

Phineus priuignos suos oculis priuat.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

rerea Argonautæ cum Boreæ filiis illuc appulsi in Phineum animaduertunt.

Chione autem Neptuno admiscetur. Quæ cùm, clam patre Eumolpum, peperisset, ne detegeretur, in mare deiecit infantulum. Hunc statim Neptunus exceptum, in Æthiopiam transfert, & Bentheſicyme filiæ suæ alendum commendat, & Amphitritæ. Qui, cùm ætatis integræ fuit, intus Bentheſicymes coniunx, huic alteram filiarum vxorem dedit. Hic autem vxoris quoque suæ sorori vim inferre aggreditur. Quamobrem exilio multatus cum Ismaro filio, ad Tegyrium Thraciæ regem confugit. Qui filiam, ipsius filio, coniugauit. Deinde verò insidias Tegyrio quoque comparasse detectus, ad Eleusinios aufugit, eorúmque amicitiam sibi conciliauit. Rursus autem, Ismaro filio defuncto, à Tegyrio reuocatus in Thraciam redit, ac soluta inter eos discordia regnum accepit. Mox conflato inter Athenienses, & Eleusinios bello, ascitus ab Eleusiniis, magno cum Thracum exercitu opem laturus aduenit. At Erechtheo de Athenienſium victoria sciscitanti: Deus rem bellicam præclarè gesturum cecinit, si filiarum vnam iugularit. Qui cùm natu minimam immolasset, & reliquæ tum omnes sese iugularunt. Siquidem, vt quidam testati sunt, de se vicissim occidendis, conspiraraut. Commissa verò post immolationem pugna Erechtheus Eumolpum obtruncauit. *Erechthei filiarũ mors.*

Inde verò vbi Neptunus cum ipsius domo Erechtheum dissoluit, Cecrops Erechthei filiorum maximus regnum administrauit, & is ducta in coniugium Metiadusa Eupalami filia Pandionem filium sustulit. Hic vnà cum Cecrope patre regnans à Metionis liberis per seditionem eiectus fuit. Hinc Megara ad Pylam profectus eius filiam Peliam iamdudum nubilem vxorem cepit, à qua deinde vrbis regno præficitur. Nam, cùm Pylas Biantem patruum occidisset, Pandioni genero regnum tradit, ipse vero traducto in Peloponnesum populo Pylum vrbem condit. Interea Pandioni Megaris regnanti, nati sunt filij Ægeus, Pallas, Nisus, & Lycus. Nonnulli autem Ægeum Scyrij filium esse aiũt, *Pyli quis cõditor.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſed ſibi Pandione ſuppoſitium feciſſe.

Demum poſt Pandionis obitum, eius filij perducto in Athenas exercitu Metionidas eiecerunt, ac regnum in partes quatuor diſtribuerunt, ſed penes Ægeum ſumma Imperij fuit. Hic primam vxorem Metan Opletis filiam: alteram verò Chalciopem Rhexenore natam duxit. At, vbi nulla ſe prole augeri videt, fratrum metu ad Pythiam adit, déque filiorum progenie reſponſum dari ſibi poſtulauit, cui Deus ita vaticinatus eſt.

Mactè nouæ virtute, pedem, qui promouet vtrò
Ne prius exoluas, quàm ſcandas Palladis arcem.

At ipſe ambigens quid hoc ſibi vellet oraculum, Athenas iterum accedit, ac per Trœzenem iter faciens à Pitheo Pelopis filio hoſpitio recipitur, qui, quoniam oraculum intellexerat, Ægeo vino madenti filiam Aethram comprimendam ſummiſit. Hanc etiam nocte eadem Neptuno coniunxit: Ægeus interea Aethræ præcepit, vt, ſi ex ea maſculus, naſceretur, educaret: néue, cuius ille filius eſſet, indicaret: enſem, & calceos ſub ſaxo abditos reliquit, hæc locutus cum per ætatem puer ſaxum ſubuoluere queat, ea tolleret, eumque clàm cum hiſce omnibus ad ſe rebus emitteret. Ipſe interim Athenas contendit, nec non Panathenæorum certamen aggreditur, celebrare, in quibus Minois filius Androgeus omnibus victoria præſtitit. Hunc Iupiter in Marathonium taurum miſit, à quo fuit interfectus. Non deſunt, qui illum Athenas ad Laii certamen euntem, ab athletis ob inuidiam dolo necatum fuiſſe prodant. Minos, audita filii morte, quo tempore in Paro Gratiis ſacra faciebat, ſublatam è capite coronam, abiecit, ac tibiam abſtinuit, & ſacrificium nihilo tamen ſecius abſoluit. Hinc & in hodiernam vſque tempeſtatem ſine tibiis, & coronis in Paro Gratiis immolant. Nec longo poſt tempore in mari præpotens comparata claſſe Athenas oppugnauit.

Megara item Niſo Pandionis filio regnante ſubuertit. Ad hæc Megareum Hippomenis filium qui ex

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Onchesto Niso opitulaturus aduenerat, interemit: & is demum per filiæ proditionem occubuit. Nam cum Scylla filia Minois amore flagraret patri purpureum crinem quo inuictus esse ferebatur, è medio capitis vertice præcidit, eóque facto statim ille interiit. Minos itaque Megaris potitus, virginem vinctam pedibus è puppe in mare deiectam summersit. Enimuero, cum id bellum diuturnius fore videretur, quando Athenas capere minime posset, Iouem, vt Athenienses commissi criminis pœnas luerent, obsecrat. Hinc, cum pestis, ac fames simul orbem inuasisset, primum quidem ex veteri oracuło, Athenienses Hyacinthi filias Antheidem, Ægeidem, Enthenidem, & Lytæam Geræsti ad Cyclopis tumulum iugularunt, sed harum pater Hyacinthus Lacedæmone Athenas commigrauit, & cum nihil inde sibi emolumenti futurum viderent, oraculum de belli exitu consuluerunt. His numen, quas ipse vellet, Minoi pœnas daturos renunciauit. Igitur Athenienses missis ad Minoem legatis, iniunxerunt vt ab eis, quas pœnas vellet peteret, tum Minos iis vt quatuordecim corpora, septem scilicet puerorum, ac totidem & ætate parium, puellarum, sine armis Minotauro deuorandos mitterent, imperauit. Is taurus labyrintho conclusus coërcebatur, vnde ingressus quispiam haud facile exire poterat, quod multiplici viarum ambage non agnitum exitum excludebat: Hunc Dædalus filius Eupalami, qui Metionis, & Alcippæ filius fuit, exædificauit. Hic item architectus omnium præstantissimus & primus operum admiratione dignorum fuit inuentor. *Dædali Laus.*

Hic etiam Athenis post necatum Perdicis sororis filium Talaum eius discipulum, aufugit, quem, veritus ne ipsum ingenij præcellentia superaret, occidit. Etenim serpentis malam nactus lignum tenue secuit, deinde vbi puerum necasse deprehensum fuit, reus in Martis villa peractus ad Minoem confugit. Atque inibi Pasiphaem cum Minois taurum arderet, lignea vacca affabre compacta conclusit: ac Labyrinthum construxit, ad quem quotannis Athenienses virgines septem, ac toti-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dem pueros ætate pares Minotauro vorandos mittebant: donec Theſeus ex Æthra, Ægeóque natus iam grandis factus, petra ſummota calceos, atque enſem aufert, & pedeſtri itinere Athenas adiens, obſeſſam iam viam à maleficis viris vndecunque pacauit. Primum quidem Peripheten Volcani, & Anticliæ filium, qui quod clauam geſtaret, Coryneta dicebatur, ad Epidaurum occidit, qui cum imbecillis pedibus eſſet, ferrea claua munitus, viatores interficiebat: quam ex illo præreptam Theſeus ipſe ferre conſueuit. Hic Sinem poſtea Polypemonis filium, & Syleæ Corinthi filiæ occidit. Huic Pityocamptæ, à curuandis pinis nomen fuit. Nam cum Corinthiorum Iſthmum inſediſſet, viatores ad pinos flectendas inuitos compellebat, qui quòd eas virium imbecillitate flectere nequirent, arborum in ſe redeuntium impetu ſublati penitus interibant. Hunc in modum Theſeus Sinem cruciatum è medio ſuſtulit.

Theſei facta.

***

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

LILII GREGORII GYRALDI FERRARIEN. DE Musis Libellus.

DIODORVS Siculus apud Græcos multi nominis historicus & poëta, qui (vt ipse idem ait, & ab eo Iustinus philosophus & martyr, itemque Eusebius) triginta annis maximam orbis terrarum partem peragrauit, vt historiarum, quas scribere meditabatur, certiorem fidem posteris relinqueret, scriptum reliquit, Osiridem Ægyptiorum deum musicis & choreis delectatum fuisse, propterea que illum plerosque musicos consectari solitos: inter quos nouem fuisse puellas prodidit, quæ modulandi artem cæteraſque disciplinas probè tenerent, quas ideo Græci Musas appellauerunt. Sed enim alij Musarum duas fuisse generationes prodiderunt, secuti (vt aiunt) Musæum antiquarum scilicet, quæ sub Saturno fuerunt, & iuniorum, quas nos hoc ipso libello describere aggressi sumus: de quibus nonnullorum opiniones, antequam procedamus, recensendæ sunt, quæ de Musis ipsis, earumque parentibus ac numero vario modo traduntur. primamque Varronis afferemus, qui tres tantum Musas fuisse existimauit, vt testatur Seruius: vnam quæ ex aquæ nascitur motu. Alteram, quam aëris icti efficit sonus. Tertiam, quæ mera tantum voce consistit. Aliam tamen Varronis D. Augustinus historiam suo quodam libello explicat: Non audiendi sunt, inquit, errores gentilium superstiti onũ, qui nouem Musas Iouis & Memoriæ filias esse finxerunt, refellit eos Varro, quo nescio vtrũ apud eos quisquam talium rerum doctior vel curiosior esse possit. Dicit enim ciuitatem nescio quam (neque enim recordor nomen) locasse apud tres artifices terna simulachra Musarũ, quæ in templo Apollinis dono poneret, vt quisquis artificũ pulchriora formasset, ab illo potissimũ electa emeret. Itaq; contigisse vt opera sua quoq; illi artifices æquè pulchra explicarent, & placuisse ciuita-

Musæ osiridis comites.

Quare musæ dictæ.

Musæ tres.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ti omnes nouem ; atque omnes emptas esse vt in Apollinis templo dicarentur, quibus postea dicit Hesiodũ poëtam imposuisse vocabula . Non ergo, ait, Iupiter nouem Musas genuit, sed tres fabri ternas fecerunt. Tres autem non propterea illa ciuitas locauerat, quia in somnis eas viderat, aut tot se cuiusquam illorum oculis demonstrauerant : sed quia facile erat animaduertere, omnem sonum, qui materies cantilenarum est, triformem esse natura : aut enim editur voce, sicut est eorum qui faucibus sine instrumento canunt : aut flatu, sicut tubarum & tibiarum : aut pulsu, sicut in citharis & tympanis & quibusdam aliis quæ percutiendo sonora sunt. Atque hactenus Aurelius Augustinus. Sed nomen quòd se non recordari ait Augustinus, Sicyon est, vt ego ex scriptoribus collegi, id quod apposui, vt Ausonij Galli versus rectius emendetur quàm adhuc factum est: sic enim in ternario legendum vbi hac dere est mentio.

Versus Ausonij emendati.

Tris solas quondam tenuit quas dextera Phœbi,
Sed Sicyon totidem ternas exeat sacrauit.

Pausaniæ sententia.

Quo in loco ab aliis varia traduntur, nos, puto, germanam & veram lectionem attulimus. Pausanias quoque & ipse tres artifices, Cephisodotum, Strongylionа, & Olympiosthenem nominat, quorum singuli ternas Musas effecerunt, & has primas fuisse . Alias verò idem Pausanias Musas tres connumerat, quas ait ab Aloëi filiis Oto & Ephialte sic nominatas, primam scilicet μελέτην, hoc est, meditationem : secundam μνήμην, hoc est, memoriam : tertiam ἀοιδήν, hoc est, cantilenam, quòd non ratione carere videbit is qui rem altius scrutari voluerit . Iidem quoque Aloëi filij Otus & Ephialtes, Musis primi rem sacram in Helicone fecisse dicuntur, & in Ascra habitasse, vt versus poëtæ Hegesini ex eius poëmate Atthide ostendunt, qui apud Callippum leguntur & Pausaniam . Sed & Censorinus in libro de die natali, Musas ait olim tres ideo existimatas, quoniam organum quondam habuit tres intentiones, grauem, mediam, acutam . Ad hæc Cornutus, quem Pharnutum vocant quidam : in libro de deorum natura, tres ideo existimatas ait, ob eius numeri perfe-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ctionem, vt qui etiam deo ipsi attribuatur. Scribit M. Tullius in tertio de natura deorum, & simul idem Pharnutus, principio Musas quatuor fuisse natas Ioue altero, item alteras ex Ioue tertio ac Mnemosyne. Tertias quoque ex eodem Ioue & Antiopa, quæ Pierides Pieriæque à poëtis appellantur. Alij duas putarunt, vt Pharnutus scribit, à considerando scilicet & efficiendo. Alij septem: hoc ideo fortasse, quoniam totidem voces antiqua musicorum instrumenta continebant, vel, quod totidē sunt artes liberales. Sed enim quoque paucis referēdum est quæ de Musarum numero à Plutarcho in libro Sympoſiacon obseruantur. Conflatur, inquit, Musarum numerus, primum ex eo qui vnus & octo dicitur, deinde ex triangularibus, sex videlicet & tribus, inde ex triplicato ternione. Quamobrem, inquit, non est ita institutum, vt nouem sint Mineruæ vel Dianæ, vt nouem sunt Musæ. Quin & ipsarum mater Mnemosyne totidem esse literarum reperitur. Tres verò antiquitus existimatas, non secundum ea tria modulandi genera, de quibus paulò suprà retulimus, verum quod potius disciplinas in tribus generibus veteres disposuere, philosophi, rhetoris, & mathematici. Hinc & tres earum Gratiæ, quæ Musæ dicuntur. Hinc quoque, iuxta Hesiodi opinionem, harum quælibet in tres diuisa. Philosophia quidem in eam quæ ad rationem, ad mores, & ad naturam pertinet. Rhetorice verò in demonstrationem, deliberationem, & iudicialem. Mathematica autem in Musicam, arithmeticam, & geometriam diuisa est. Alij in ea quæ ἀπλανῆ dicuntur distribuunt, hoc est, non errantia, & in ea quæ πλανώμενα, hoc est, errantia, & in ea quæ sub luna corruptioni subiecta sunt. Alia item afferuntur multa, vt de Parcis, & de iis quæ in Sicyone fuerunt, quæ breuitatis causa prætereo. Nouem insuper Musas numero quidam prodidere, quod is numerus maxime sit perfectus: vnde Græci pariter & Latini interdum pro maximo numero & consummato nouem dixere, vt in Homero obseruat Eustathius, & in Nicandro grammatici. Idem & Theon in Arato. Et propterea existimauit Hesiodus nouem numerum esse Musarum, quod bonus sit ad omnia, &

Musæ duæ. musæ septem.

Plutarchi locus

Nouem Musæ.

Hesiodi sententia.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Horatius.

æqualiter æquus. Sed & ad hunc numerum respexisse videri potest Horatius, cum quæ perfici volumus opera, nonum in annum premi præcipit. quem post secutus est F. Quintilianus tametsi decimum in eo loco perperàm quidam reponunt. Antiqui præterea gentium theologi, vt auror est Macrobius, nouem ideo Musas esse voluerunt, quod octo sint sphærarum cœlestium musici cantus, & vna maxima sit sphæra quæ constat ex omnibus. Vnde Ascræus Hesiodus octauam Vraniam vocat,

Octaua vrania dicta.

quia post septem vagas octaua stellifera est sphæra, quæ proprio nomine ἀέρνος, hoc est, cœlum vocatur. Nonam verò maximam dixit, qua constat sonorum concors vniuersitas. Sed & Arati interpres scribit, Orpheum lyram ideo nouichordam constituisse, quoniam idem esset Musarum numerus. Nec defuere etiam qui Musarum choreas & cantus cum Apolline, mundi totius concentum & sphærarum, cœlestiumque circulorum vertiginem significare dicerent: vnde & Apollo sua mundum cithara temperare ab Orpheo in hymnis dicitur. At Censorinus plerosque ait existimasse

Censorinus.

septenarium & nouenarium numeros in hominum vita multum valere, quod septenarius ad corpus, nouenarius ad animum pertineat, illeque medicinæ corporis & Apollini attributus, hic Musis: quia morbos animi quos appellant πάθη, musica lenire ac sanare consueuit.

Mira Musices virtus.

Duplex virtus in globis cœlestibus.

Qui verò theologiam Orphicam professi sunt, illud apud Orpheum obseruant, ipsum in animis & globis cœlestibus vim duplicem statuisse, alteram quidem in cognoscendo, alteram in globo ipso viuificando atque regendo. Nam in lunæ sphæra vim illam Bacchum Lienitan, hanc Thaliam nuncupasse volunt. In Mercurij verò sphæra, illam Bacchum Silenum, hanc Euterpen. In Veneris sphæra hanc Lysium Bacchum, illam Eraro. In Solis sphæra hanc trietericum Bacchum, illam Melpomenem. In Martis hanc Bassareum, illam Clio. In Iouis hanc Sebazium, illam Terpsichorem. In Saturni hanc Amphieton, illam Polymniam. In octaua sphæra hanc Periciomum, illam Vranien. In anima autem mundi ptiorem vim Bacchum Eribromum, alteram Calliopen.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Quibus ſic ſtatutis, illud ſubinferunt, quod ideo ſingulis Muſis ſingula Bacchi cognomina conferunt, vt Muſarum vires diuinæ cognitionis nectare ebrias intelligamus, nouemque Muſas, nouemque Bacchos circa vnum Apollinem, hoc eſt, circa vnius ſplendorem ſolis inuiſibilis diſcurrentes. atque hæc quidem illi. Alij verò ita interpretantur. Iupiter, aiunt, rerum omnium parens, è Mnemoſyne, hoc eſt, è memoria & cognitione ſui Muſas genuiſſe dicitur, quæ mentis conceptus ſignificant, æternarum rerum contemplatores, quæ quidem res intellectu tantum percipi poſſunt. Nam Muſæ dictæ ſunt, vt Plato exiſtimat, quaſi indagatrices, vtpote quæ per naturæ veſtigia ſenſilis atque mathematicæ, ſuperna & cœleſtia indagant. In Heliconis vero montis ſeceſſu, vt nomen ipſum indicat, anfractuoſi, choros ſuos agentes, per quos rerum ſeriem intelligimus, quæ infinitam complectitur ſapientiam. Eius porrò montis duo vertices ſignificare poſſunt tropologiam & anagogen, vel, vt alij, phyſicen & theologiam. Nec defuerunt qui nouem Muſas, nouem beatorum animorum choros, hoc eſt, angelos deſignari crederent.

Iupiter Muſarum parēs.

Helicon mons.

Verum hæc egoipſe non libenter commemoro, quare iam ſatis. Legimus præterea Lydos proprias quaſdam apud ſe Nymphas Muſas nuncupaſſe, vt eſt apud Theocriti expoſitores. Carius enim Iouis & Torrebiæ filius, vt in quarto hiſtoriarum Nicolaus prodidit, cum fortè errabundus vagaretur, ad paludem quandam peruenit cui nondum nomen erat impoſitum, ipſe à matre Torrebiam appellauit, ibique Nympharum, quas indigenæ ipſi Muſas vocitant, auditos cantus edidicit, atque exinde modulationis lydiæ autor extitit, vt Stephanus etiam teſtatur. Nos autem vulgatam magis hoc libello ſequimur opinionem, quæ nouem Muſas fuiſſe confirmat, quas aliqui Oſiridis, alij Bacchi, plurimi Apollinis comites fuiſſe tradiderunt. Vel propter cœli harmoniam, cuius ſolem principem ac rectorem eſſe Philoſophi voluerunt, qua de re & in dialogis de poëtis copioſius ſcribere meditamur: vnde & à Græcis Apollo Muſagetes dicitur, quaſi Muſarum dux, de quo ante alios Lutatius in primo com-

Carius Author modulationis lydiæ.

Apollo Muſagetes quomodo dictus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

munis historiæ, vt Probus scribit. Quin etiam ab eodem Apolline doctas quidam tradidere, qua ex re & Musicus est nuncupatus. Sunt tamen qui putant Musas à Parcis edoctas fuisse. Diodorus Siculus Musis ab Ioue patre literarum inuentionem attributam asserit. Fuerunt igitur nouem Musæ, Iouis & Mnemosynes filiæ, vt in Theogonia canit Hesiodus, cuius hi sunt versus.

Musæ literarum inuentores. Nouem Musæ.

Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Τὰς ἐν πιερίῃ κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη. Et idem:
Εννέα θυγατέρες μεγάλου Διός.

Quem Proclus Lycius est imitatus in hymno ad ipsas Musas, sic canens:

Ὑμνέομεν μερόπων ἀναγώγιον, ὑμνέομεν φῶς
Εννέα θυγατέρες μεγάλε Διὸς ἀγλαοφώνους.

† *Id est Saturne filiæ Iouis.*

Item Homerus eas in hymno ita salutat: χαίρετε τέκνα Διός † Idem ait Orpheus in principio hymni, quem Musis cum libani, id est, thuris suffimento dicauit.

Μνημοσύνης καὶ ζηνὸς ἐριγδούποιο θύγατρες
Μοῦσαι πιερίδες, & reliqua.

Musarum ortus.

Musæ quare Mnemosynes filiæ dictæ.

Nouem verò, eas, nouem noctium concubitibus geniras, Hesiodus aliique Græci poëtæ finxerunt. Sedenim ea de causa Iouis & Mnemosynes, hoc est, memoriæ filias appellatas inuenio, quod iis qui ad disciplinas & scientias peruenire cupiunt, duo hæc in primis necessaria sunt, intellectus scilicet & memoriæ potestas: hoc Græci μνημονικὸν, illud νοητικὸν vocant. & hoc quidem Proclus in commentariis. Aliqui tamen Cœli & Terræ filias dixerunt, vt Alcmæon, Pharnutus, &

Pyndari locus.

Eusebius, quibus in quopiam hymno astipulatur Pindarus, sic Musam alloquens, Ἄρχε δὲ σεαυτῷ θύγατερ. vbi commentatores ex Aristarchi sententia & Mimnercæ, asserunt Musas Cœli filias. Idem & Pausanias, qui non Mimnercam, sed Mimnermum hoc ait in elegiis prodidisse, in proœmio ad Gygen Lydum: Antiquiores inquit, Musæ Cœli filiæ, Iouis verò iuniores fuere. Musarum verò nomina Orpheus in hymnis, Hesiodus in Theogonia duobus his versibus ita complexi sunt.

Musæ cœli filiæ.

κλεώ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Κλείω τ' εὐτερπή τε μελπομένη τε,
τερψιχόρη τ' ἐρατῷ τε πολυμνιά τ' ὀρανίη τε,
Καλλιόπη. & reliqua.

Cum Apolline igitur decem sunt Musæ, quoniam (vt inquit Fulgentius) humanæ vocis decem sunt modulamina, vnde etiam cum decachorda Apollo pingitur cithara. Sed & legis diuinæ scriptura decachordum dicit psalterium, quod nostri Christiani Laudatorium, si modo id rectè, appellarunt, Hebræi verò Nablon, vt D. Hieronymus docet. A Græcis quoque tum Nabla tum Naula, tum etiam Nablia dicuntur: qua de re cum ab aliis, tum præcipuè ab Athenæo in Dipnosophistis copiosè differitur. Figurantur itaque vt idem scribit Placiades Fulgentius, nouem Musæ cum Apolline, per quatuor dentes è contrario positos, quos lingua percutit, per duo labra velut cymbala verborum, per linguam vt plectrum, per palatum, cuius concauitas profert sonum, per gutturis fistulam quæ excursu tereti meatum spiritalem præbet, per pulmonem, qui velut æternus follis conceptum spiritum reddit & reuocat. Nunc verò illud disquirendum, vnde Musas nomen sortitæ. Plato quidem in Cratylo Musæ ἀπὸ τῦ μῶσθαι, quod est inquirere, dictas affirmat, cui Pharnutus in libro de natura deorum subscribit: ita enim ait, καλοῦνται δὲ μοῦσαι ἀπὸ τῦ μώσεως, ὅ ἐστι ζητήσεως. Musæ, inquit, dicuntur ab inquisitione. Idem sentit Suidas, qui propterea ait eas ab inquirendo dictas, quoniam ipsæ sint omnis disciplinæ causa. Idem & Palæphatus. Vnde & aliquando Mosas eas antiqui vocauere. Eusebius tamen in Euangelica præparatione Musas tradit ideo sic appellatas, quia μυέω, apud Græcos honesta bonaque doctrina instituo significat: quamobrem, vt puto, eas Orpheus & Proclus hominibus religionem monstrasse in hymnis suis cecinerunt. Quidam Musas per concisionem, quasi melusas, à μέλω declinari voluerunt. Alij verò propter disciplinarum inter se conuenientiam quasi ὁμοδόσας, vel quod inuicem, sicut virtutes, necessariæ sibi esse videantur, vt ait Cassiodorus. Vnde fit vt ab antiquis nonnullis doctrinæ ac scientiæ

Decem esse musas. Apollo quomodo depictus.

Psalterium dictum decachordum.

Vnde Musæ dictæ fuerũt.

Scientiarum connexio.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Cur Musæ potius puellæ quàm coniugatæ.

copula ac nodus quidam existimentur. Sed cur Musas potius antiqui puellas quàm coniugatas confinxere? hoc sic Cornutus exponit, vt ex re nomina ita sint sortitæ fœminea, quod ad earum videlicet symbolum multa scientia congignatur. Potest & dici propter fructum qui gignitur ex animæ iudicio. Virgines quoque dicuntur, quoniam virtutis disciplinæ, vti virgines abditæ atque incomptæ esse videntur, natiuo scilicet decore contentæ: id quod & de cæteris disciplinis non incommodè dici putamus, atque ideo interiores & reconditas literas opinor appellat Cicero. Eadem & ratione Cupido quodam Luciani dialogo, Musas ait se vereri quod virgines sint, & semper aliquid cogitent, séque in suis cantibus contineant.

Cupidinem Musas vereri.

Musas insuper antiqui simul versari, & in chorum numerumque ludos agere dixerunt, propter scientiarum copulam & nexum, vt modo dicebam, quo inter se disciplinæ quodam quasi nodo copulantur & coniunguntur. Hinc opinor cyclicas scientias appellat Capella Martianus, & encyclium constituit Victruuius, & notissima est illa à Græcis vocata encyclopædia, de qua Plutarchus, & longe pluribus Proclus, ex nostris meminit Plinius & Fabius. Eadem causa sorores existimatas facile crediderim. Ad hæc in montibus dicuntur versari, vt ait Cornutus, quod secessu & solitariis maxime locis studiosi viri delectantur.

Quin & Plutarchus lucos & Musarum delubra quàm longissime ab vrbibus statuta fuisse scribit, in eo qui est περὶ πολυπραγμοσύνης inscriptus. Sunt & qui ideo in Heliconis & montium verticibus versari autument, quod ipsa sapientia atque intellectus, ex quibus disciplinæ ac scientiæ nobis comparantur, dicuntur in hominis capite: id quod in primis Platonicis placet, vt in puriori & eminentiori loco esse, quæ per Musas intelliguntur.

Fas etiam palma córonari multi prodidere, propter quandam nominis similitudinem. Phœnicum enim populorum inuentum esse literæ dicuntur, & ab iis ad Græcos delatæ: idcirco & id vtrunque apud Græcos phœnix significat, id quod me ostensurum pluribus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſpero in primo de Poëtis dialogo. Vel, vt conſentaneum magis Cornuto videtur, ideo palma Muſæ coronantur, quoniam eius arboris fructus dulcis ſit, multiuiuus, tardè creſcens, & multiplex & copioſus. *Palma Muſæ quare coronentur.*

Attribuitur & laurus Muſis, vel quod ea arbor ad inſpirationem & afflatum, & vt Græci dicunt, enthuſiaſmon conferat, quod Sophocles in Caſſandra docet, Vel quod eius arboris guſtu poëticam ſe facultatem adipiſci antiqui credidere, vt Lycophron innuit, qui poëtam daphnophagon vocat, & de ſe canit Heſiodus: atque ideo etiam à Iuuenale dictum, Laurumque momordit. Vel potius quod ea arbor ſemper ſit virens, atque ſimili modo bonorum poëtarum verſus vireſcere perpetuò dicuntur docta per ora virorum.

Quin & eadem cauſa in Muſarum & Apollinis certaminibus poëtas victores, quaſi immortalitate quadã dignos, lauru coronari apud antiquos, & nunc improba quadam ambitione moris eſſe videmus. His ita à me collectis, planè congruum videtur, Muſarum etiam cognomina, quorum frequens apud ſcriptores fit mentio, paucis recenſere: Sunt igitur in primis Muſæ Nymphæ nuncupatæ, quod Acron notat illo Horatij verſiculo: Vidi docentem, credite poſteri, Nymphaſque diſcentes. Item Vergilius: Nymphæ noſter amor Lybethrides. Huc adde quæ de Nymphis Lydorum paulò ante retulimus, quæ Muſæ dictæ ſunt: *Muſarum cognomina.*

Muſæ cur dictæ nymphæ.

Vocantur & Camœnæ quaſi camenæ, à cano, vt Feſtus, Macrobius & Seruius docent. M. tamen Varro primum Caſmœnas dictas ait, inde Carmœnas, poſtremo litera rablata, Camœnas. Dictæ ſunt & Heliconiades ab Helicone Bœotiæ monte, non Parnaſſi iugo, vt cum Seruio grammaticorum plerique exiſtimarunt. In Helicone quidem, vt antè retulimus, Muſis primi ſacrificauere Otus & Ephialtes fratres, cúmque montem Muſis ſacrum eſſe voluerunt. Sed & Helicõnem quidam fluuium quoque fuiſſe prodiderunt, qui per LXX. ſtadia lapſus ſub terram fluit, atque ita XX. circiter ſtadia occulto & ſubterraneo curſu labens rurſus erumpit, & pro Helicone mutato nomine Baphyras vocatur. Id ea cauſa factum Græci

Muſæ cur dictæ camœnæ.

Cur heliconiades.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

fabulantur, quod quæ Orpheum discerpserunt mulieres, in eo cum se abluere vellent, fluuius tum alueum abdidit. Quidam Heliconem montem Melissum appellant, vt Nicândri expositores testâtur. Alij non à monte, sed ab instrumento musico quod helicon dicitur, in quo chordæ nouem inueniuntur, dictas Heliconiadas autumant: de quo quidem instrumento cum alij, tum in musica sua meminit Ptolemæus, quam latinam facit noster Leonicenus. Sed de hoc satis. Dicuntur & Parnassides Musæ, à Parnasso Phocidis regionis monte, qui & Larnassus antiquitus dictus est, teste Stephano & Apollonij commentatoribus, à larnace, id est, ab arca Deucalionis quæ ibi delata fuit. Longe verò post diluuium Parnassus dictus est ab heroë Parnesso eius montis incola, vt Hellanicus memoriæ mandauit.

Cur parnassides. a Parnesso Parnassus anteà dictus Larnassus.

Alij à Parnasso Cleodore nymphę & Neptuni siue Cleopompi filio. In Parnasso alternis annis bacchanalia agebantur, vbi Satyrorum frequens cernebatur cœtus, & plerunque voces exaudiebantur, itemque cymbalorum crepitus ad hominum aures perueniebant, vt apud nostros Macrobius notat. A montibus Aonis Bœotiæ, Aonides frequenter Musæ cognominantur. Bœotia quoque regio & ipsa Aonia dicta est, à cuius etiam populis Hyantiis, Hyantiæ sorores dictæ sunt à poëtis.

Cur Aonides.

Citheriades verò nuncupatæ à Citherone monte, vel saltu Thebis propinquo. Pierides vel Pieriæ, à Piero mõte, vt ait Festus, dictæ sunt. Stephanus tamen Pieriam ciuitatem & regiunculam nominat: sed Apollonij interpretes Pieriam montem Thraciæ asserunt, in quo versatus est Orpheus. Græci Hesiodi expositores Pieriam Macedoniæ montem esse tradunt, in quo genitæ sunt Musæ, qui mons Thraciam vsque attingere dictus est: quod ea ratione fictum arbitramur, quoniam primus apud Græcos, & sapiens & poëta & theologus Orpheus in hæc loca diuersatus est, vel si Ouidio poëtæ credimus, Pieriæ Musæ dictæ sunt à Pieri & Aganippes filiabus, quæ cum veris Musis ausæ sunt decertare, vnde victæ in picas mutatæ fuerunt.

Pierum etiam vetustissimum poëtam legimus, à quo Græcorum nonnulli Musas aiunt lepidis adeò carmini-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

bus celebratas, vt ab eo etiam Pieriæ nuncupatæ sint.

Pierius mõs.

Alij verò quod Pierus Macedo, à quo mons cognominatus est, cum Thespias profectus esset, primus Musas nouem statuerit, id quod in Bœoticis scribit Pausanias.

Musæ cur Pegasides dictæ.

Pegasides quoque dictæ sunt, vt Festus docet, à fonte quem Pegasus ictu vngulæ fingitur aperuisse: ob quam causam & Græcè Hippocrenæ appellatæ sunt ab ipso fonte, cuius aquas vocales fuisse plurimi scripsere Græcorum: à quibus, vt videtur, Sidonius Apollinaris loquaces denominat, cum inquit: Texerunt vitreæ vado Hippocrenes, Tunc hac mersus aqua loquacis vndæ, & reliquum. Idem Statius in epithalamio Stellæ poëtæ: Et de Pieriis vocalem fontibus vndam. Pindari commentator rem ad allegoriam refert, quod scilicet poëtæ soliti essent canere carmina, vel propter Musicam quæ fit ex aqua, cuius & nos antè meminimus. Ab eodem etiam fonte Aganippides frequenter appellantur, quoniam & fons ipse Aganippe cognominatus est. Alij licet Aganippe fontem fuisse velint in Helicone, sic ab Aganippe dictum Termessi fluminis filia. Fluit autem Termessus, vt scribit Pausanias, circum Heliconem. Multa hic consultò prætereo quæ de Pegasi fabula afferre potuissem, sed ea cum Græcis tum Latinis notissima.

Musæ cur Aganippides dictæ.

Aganippe fons.

Iliſſides quoque & Iliſſiades Musæ nuncupatæ sunt ab Atticæ flumine Iliſſio, vt in Attica Pausanias docet. Stephanus tamen ab vrbe Iliſſo dictas existimat, testemque vocat Apollodorum. Thespiades verò Musæ vocantur, non, vt quidam putant, à Thespia matre vel nutrice, quod nusquam apud idoneos autores compertum, sed à Thespia vel Thespiis, vtroque enim modo dicitur, vt ait Stephanus, ciuitate Bœotiæ, vbi præcipuè Musæ colebantur.

Musæ cur Iliſſides dictæ.

Musæ cur Thespiades dictæ.

Si quis tamen quærat quænam fuerit Musarum nutrix, is Hyginum in astronomico poëtico legat, & in Aratum Latina commentaria, quæ in Bassum à quibusdam referuntur, vtrique enim eam Euphemen vocant, quæ Crotonem filium habuit, qui Musarum precibus, quod inter eas est versatus, & ab eis musicam edoctus, ab Ioue inter sidera collocatus, sagittarij no-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

men habet. Huius quidem Euphemes ſtatuam Pauſanias in Helicone poſitam fuiſſe ait ad Muſarum lucum.

Muſæ libethrides cur dictæ.

At Libethrides à Magneſiæ fonte Muſis ipſis conſecrato nuncupatæ ſunt, cuius Plinius & Solinus meminere. Sedenim Libethrium montem triginta ab vrbe corona ſtadiis Pauſanias diſtare facit, in quo & fons & Muſarum Libethriadum ſimulachra fuiſſe dicuntur. Fuit & Libethra ciuitas in monte Olympo, vel Dionyſij oraculo memorabilis, de non eruendis à ſue oſſibus Orphei. Sunt & dictæ Pimpleiades à fonte vel vico Macedoniæ, vt Porphyrion ait: vt verò interpretes Apollonij, à Pimplia regione quæ eſſet prope Pieriam. Tidem & montem & fontem & pagum Pierij eodem nomine commemorant. Literarum tamen quidam (vt videtur) parum guari, Pipleades potius quàm Pimpleiades vocitant. Græci certe, quorum hoc eſt vocabulum, πίμπλεια καὶ πίμπλια, non πίπλια efferunt. Videtur tamen Varro in tertio de lingua latina Pipleadas nuncupare, ſicuti Acron etiam, qui eas ab aliquibus à peplo veſtis genere dictas ait, vel ab Orthomeniorum monte Pimpleo. Non deſunt inter grammaticos qui hic meras nugas confingant, quæ deuorandæ à nobis potius quàm adſcribendæ ſunt.

Muſæ cur dictæ Pimpleiades.

Caſtalides cur dicantur Muſæ.

Caſtalides Muſæ nominatæ ſunt à Parnaſſi fonte Caſtalio, cuius aqua potu dulcis fuiſſe traditur, quanquam apud Stephanum Caſtalia eſt ciuitas Ciliciæ. Nicephorus in interpretatione Syneſij, fontem eſſe prope Antiochiam Syriæ, vbi oracula redderentur, teſtatum reliquit. Idem ſcribit multò ante Nicephorum clemens & alij. Mythologi quidem caſtaliam ferunt virginem quampiam fuiſſe, quam cum ardentius Apollo deperiret, eique vim inferre ſtuderet, ſeſe in fontem ipſam præcipitaſſe, à cuius nomine caſtalius fons cognominatus eſt. Idem grammaticus Lactantius, qui & Lutatius à nonnullis.

At verò Probus, caſtalius, inquit, fons eſt Delphis in Apollinis oraculo, qui abluit ipſam aram dei, dictus à caſtalio Delphici Apollinis filio, alij à caſtalio patre Thyiæ, vnde Thyiades Bacchæ Nymphæ vocatæ ſunt. Panyaſis poëta caſtaliam hoc verſu Ache-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

loida vocat: Castaliæ aduenit diuinam Acheloidos vndam. (sic enim ego ex tempore lusi) quo fit vt nonnulli Acheloi filiam Cystaliam existimarint. Coracides quoque appellatæ sunt à colle, vel antro potius Corycio in Parnasso Delphis proximo, cuius meminit & Laërtius in vita Pherecydis, & Apollonij Rhodij commentatores, qui nuncupatum illud aiunt à Nympha Corycia, cuius & Apollinis Lycoreus filius fuit, à quo Delphici incolæ Lycores nuncupati sunt, aliæ sint licet de iis populis opiniones, quæ nostri non sunt instituti. Alterum præterea antrum Corycium & vrbs in Cilicia fuit, vel croco nota, vt Herodotus & Strabo alisque. Stephanus tamen & multis aliis in locis eius nominis esse vrbes ostendit. Ad hæc Muemosynides vocatæ sunt Musæ, à matre earum Muemosyne, quæ, vt diximus, est memoria. Pareides quoque, vt ait Festus Pompeius, à fonte Macedoniæ, propter liquoris eius vnicam subtilitatem. Dicuntur & Ligiæ, vt in Phædro scribit Plato, siue propter speciem cantus, siue propter musicum genus canorum quod ligium nuncupatur. Olympiadas & Varro nominat ab Olympo monte, carmen illud afferens: Musæ quæ pedibus magnum pulsatis Olympum. quod quidem carmen ab Homero deductum videtur, qui Musas inuocat olympia tecta habitantes hoc carmine, ἔσπε]ε νῦν μοι μοῦσαι ὀλύμπια δώμα]α ἔχουσαι. Cuius etiamnũ hemistichium & pars extrema cum apud alios, tum apud Hesiodum legitur, Sed & Olympiadas Terentianus Musas hoc versu vocat: Carmen suaue dedistis Olympiades mihi Musæ. Item Hesiodus in Theogonia: μοῦσαι ὀλυμπιάδες κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο. Sunt demum Ardalides Musæ cognominatæ ab Ardalo Vulcani filio, qui cum ad Trœzenios tibiam & Musas detulisset, eas ita appellauit, autor Plutarchus in Symposio, & Stephanus, qui ait, ἀρδαλίδες καὶ ἀρδαλιώτιδες τιμῶνται αἱ μοῦσαι ἐν τροιζῆνι sic dictæ vel à quopiam Ardalo, vel à loco. Amplius addit Pausanias, apud Trœzenios veterem fuisse aram, super quam Musis & Somno rem sacram faciebant, quod scilicet somnum Musis conuenire arbitrabantur. Item Musas

Musæ vnde Corycides dictæ sunt.

Cur Ligiæ.

Cur Olympiades.

Cur Ardalides.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Cur Muſæ Mæonidæ dictæ.

interdum Mæonidas vocat Ouidius, à Mæonia, vt putatur, regione: tametſi à Myonia Phocidis vrbe Mionias quidam dictas putant.

Nominũ muſarum interpretatio.

Verùm his à nobis ſic expoſitis, iam ipſarum nouem Muſarum nomina ſigillatim interpretari aggrediamur. Eſt igitur prima Clio nominata ἀπὸ τοῦ κλεόω, quod eſt laudo, vel vt Cornutus ait, ἀπὸ τοῦ κλέος, propter gloriã quam erga doctos, & ipſi erga alios habent: vel propter gloriam quæ ex poëtarum laudibus oritur, vt ait Diodorus Siculus. Fulgentius tamen, Clio, inquit, prima Muſarum appellata eſt, id eſt, cogitatio quærendæ ſcientiæ. Quidam hanc hiſtoriis præeſſe exiſtimant, quod Apollonij commentatores in tertio Argonauticòn affirmant. Ialemi quoque mater Clio fuiſſe perhibetur & Hymenæi. Alij tamen aliter, vt paulò infra dicemus. In Adonidis hiſtoria legitur, & ex Magnete Clio genuiſſe Linum, quem alij Vraniæ filium prodiderunt, vt ſuo loco dicemus.

Vnde prima dicatur Clio.

Secunda cur vocetur Euterpe.

Secunda Euterpe vel Euterpia Muſa nominatur, quæ Latine iucunda dici poteſt. ἐυτερπὴς enim apud Græcos iucundum deſignat & delectabilem, propter voluptatem quæ ab audientibus ex honeſta eruditione percipitur. At Fulgentius, Euterpe, inquit, quam nos latinè bene delectans dicimus, ideo dicta eſt, quod primum ſit ſcientiam quærere, ſecundum ſit delectari quod quæras. Plerique eam tibiis delectari & iis præeſſe ſcribunt. Alij dialecticæ. Apollonij verò Rhodij expoſitores μαθήματα, hoc eſt, diſciplinas inueniſſe affirmant. Sunt & qui Rheſi matrem ſcribant.

Tertia cur thalia dicta.

Thalia Muſarum eſt tertia, quæ ἀπὸ τοῦ θαλλεῖν, hoc eſt, à vireſcendo denominatur, διὰ τὸ θαλλεῖν, vt ait Cornutus, τὸν βίον αὐτῶν, id eſt, quod reuireſcere faciat ipſorum poëtarum vitam. vel, vt idem ſubiungit, quoniam & in conuiuiis ipſos virtutem habere, & honeſte in eis conuerſari ſuadet. vel, quoniam in longum tempus, vt alij ſcribunt, poëtarum laus parta vireſcat. Nonnulli Thaliæ comœdias attribuunt, alij geometriam. At Græcorum quidam eam Palæphati matrem fuiſſe volunt, qui de colendis arboribus multa perſcripſit. quin & expoſitores Argonauticorum & ipſam

Thalia Palæphati mater & agricolationis inuentrix.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Thaliam agricolationem inuenisse tradunt, necnon plantarum curam docuisse. Thaleam nos potius Latinè dicere debuisse scribit Seruius: nam Græcè θαλεία est, non θάλια. Verum ea mihi inanis videtur fuisse obseruatio, quando α Græca diphthongus & in i, & in e, apud nos frequentissimè vertitur, vt Pitho, Medea, & alia sexcenta.

Melpomene quarta est. quam ἀπὸ τοῦ μέλεσθαι, hoc est, è canendo dictam arbitramur, quoniam hanc audientes demulcentur: vel quasi μελετῶσαν ποιεμένην, id est, meditationem facientem, vt primum sic velle, secundum desiderare quod velis, tertium delectari, quartum instare meditando ad id quod desideras, ait Placiades. Pharnutus tamen ἀπὸ τῆς μελῳδῆς, hoc est, à dulcedine vocis dictam existimat. Huic alij Tragœdias, nonnulli verò cantilenas, Græci quidam Rethoricam adscribunt. *Quarta Musa cur dicta Melpomene.*

Quinto loco succedit Terpsichore, quæ choreis delectatur. Est enim χορεία tripudium, & τέρπω delecto, eo quod oblectet audientes, propter bona quæ ex doctrina prouenium. Pharnutus verò appellatam ait: διὰ τὸ τέρπεσθαι καὶ χαίρειν αὐτὴ τὸ πλεῖσον μέρος τοῦ βίου, hoc est, quoniam vitæ pars plurima ea & delectetur & gaudeat: vel propter aspectus delectationem, vna tantum adiecta litera χ, quasi τέρψιχορον ὁρόν. Quidam hanc citharistriam dixerunt, ei psalterium attribuentes. nonnulli & inuenisse pædian, id est, humanitatis disciplinam prodidere. Plerique sine afflatu ob vocis asperitatem scribere consueuere. Ex hac eadem Achelous genuisse Sirenas, Græcorum quidam scriptores tradiderunt, etsi Seruius & Fulgentius ex Calliope potius genitas autument. Ex hac eadem Strymõ Rhesum, & Mars Bisthonem, à quo Bisthonia regio nominata est, filios sustulerunt. *Quinta cur dicta Terpsichore.* *Terpsichore inuentrix humaniorum literarum.*

Amabilis Erato sextum sibi locum vendicat, quam ἀπὸ τοῦ ἔρωτος deductam etiam Ouidius poëta illo versiculo innuit libro secundo de arte: Nunc Erato, nam tu nomen amoris habes. Eadem causa illam in tertio Argonauticõn inuocat Apollonius. Diodorus verò ea ratione id nominis forsitan esse Erato ait, quod docti *Sexta vnde dicta Erato.*

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

viri ab hominibus amantur & laudantur. Placiades tamen dictam existimat quasi εὑρὼν ὅμοιον, hoc est, simile inueniens: quia post scientiam & memoriam, iustum est vt aliquid de nostro simile inueniamus. At verò Cornutus ab interrogando & respondendo, id est, ἐρέσθαι καὶ ἀποκρίνεσθαι, hæc enim duo maximè disputantibus & eius facultatis studiosis conuenire videmus. Saltatricem Erato Poëta illo versiculo describit: Plectra gerens Erato saltat pede, carmina vultu. Quin & ipsam saltandi rationem inuenisse, Græci quidam commentatores prodidere, alij musicam. At Patroclus qui in Hesiodum commentarios reliquit, poëseos ei inuentionem attribuit. Eadem & Thamyræ mater perhibetur, qui amatoria primus cecinit, de quo in poëtarum dialogis plura. Arcades Erato inter Musas non connumerant, sed vatem quampiam fuisse aiunt, quæ Arcadi Calistûs filio nupserit, eáque mortalibus Pana oracula dedisse.

Erato saltationis inuentrix musices Poeseos.

Septima cur dicta Polymnia.

Septima sequitur Polymnia, quam Polyhymniam interdum etiam propter versus mensuram vocatam videmus, vt in illo: Rhetoricos dictat. Polyhymnia Musa colores. Et Horatius: Euterpe cohibet, nec Polyhymnia. Eadem lege & Martialis & Græci Poëtæ nonnunquam vtuntur. Neque enim iis assentiendum puto, qui apud Horat. Polymneia legunt, & minus iis qui neque prima producta proferunt. Et inde etiam colligere possumus, non eam habere deriuationem, quam quidam habere autumant, πολὺν scilicet μνεί αν, vt si dicas Latine multimemorem: nam potius à laude, id est, ὕμνῳ deducitur. Cornutus quoque Philosophus eam vult appellari quasi πολυύμνητον ἀρετὴν, plurimum quando virtute laudamur. Verum Fulgentius alterius est sententiæ, vt videlicet quasi πολὺς μνεία vocetur, id est, multa memoria: memorem nanque esse oportet disciplinarum studiosum. Vtranque nominis interpretationem Diodorus visus est amplecti. Polymnia, inquit, sic ideo nuncupata, quod cantus suauitate poëtas reddit gloria immortales, & posteritatis memoria commendat. Cassiodorus in variis libro quarto de comœdia agens, inquit: Vbi rustici gestientes

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

humanos actus lætissimis carminibus irridebant, iis sunt additæ orchestrarum loquacissimæ manus, linguosi digiti, silentium clamosum, expositio tacita, quam Musam Polymniam reperisse narratur, ostendens homines posse & sine oris affatu suum velle declarare: atque ille quidem his verbis mimorum gestus Polymniæ attribuit. Græci alij quidam Grammaticam & literas. Sed enim Plutarchus in symposiacis Polymniæ ideo historias attribui asserit, quod ea multarum rerum sit memoria. Quidam tamen Lyræ præesse autumant, id quod & in commentariis Argonauticôn Apollonij obseruatum legimus. In iis verò quæ in Hesiodum scripta sunt, geometriæ præficitur: tanta est adeò inter scriptores varietas. Quidam & hanc ipsam matrem fuisse Triptolemi voluerunt, cum vulgò tamen aliter existimetur.

Mimorum gestuum inuentrix Polymnia.

Vrania octaua est Musa, quam cœlestem quidam, multi Astrologiam appellant, dictam ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, hoc est, à cœlo. Nam, vt scribit Pharnutus, ὅλον κόσμον οὐρανὸν καλοῦσι οἱ παλαιοὶ hoc est, integrum quidem mundum prisci cœlum vocabant. vnde puto illud est Plinij in secundo notissimum, Mundum, & hoc quod alio nomine cœlum appellamus. A cœlo igitur Vrania appellata est, quoniam docti vbique gentium noscuntur, seu quoniam viros eruditos ad cœlum vsque euehat, seu quod gloria & sapientia animos eleuat ad cœlestium contemplationem, vt ait Fulgentius. Astrologiæ præesse creditur. Quin & ipsius artis inuentricem fuisse in commentariis in Argonautica legimus. Catullus quidem Poëta Vraniam Hymenei nuptiarum Dei matrem existimasse videtur in Manlij epithalamio. Sed alia est de eo Græcorum opinio, vt statim dicemus. Sanè & Venus Vrania cognominatur à Græcis, vtaliàs ex Pausania docuimus. Sed & eam Ægyptii hoc nomine vocitant, vt docet Ælianus libro quarto de animalibus. Linum quoque huiusce Musæ filium Græci quidam tradidere. Quin vt Pausanias scribit, ante musarum sacrificia Lino parentabant Heliconii. Sunt etiam qui minacem illam & diram Helenæ stellam Vraniam appellent, vt testiseſt Lutatius seu Lactantius Placidus. Miror quosdam, alioqui eruditos

Octaua vnde dicta.

Vrania Astrologiæ præesse creditur.

Venus Vrania cognominata.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

nec incelebres poëtas, qui, quod in quopiam incerti autoris epigrammate legissent, Vrania poli motus scrutatur & astra, vnam atque alteram in hac dictione syllabas contractiores, contra omnem temporum musicorum legem productiores fecerint.

Nona Calliope cur nũcupata.

Nona postremo loco Calliope Musa memoratur, quæ cantus suauitate & modulatione cæteris antecedẽs, ab omnibus plurimi æstimatur, vnde & à bona voce, hoc est, θεᾶς ἀπὸ τῆς καλῆς ὀπὸς denominatur: & Homerus canit, ὀπὰ φωνησάσης, hoc est, deæ vocem clamantis. Et Hesiodus eam ait sequi fortia facta ducum. Pharnutus vtique eam Rhetoricæ præesse existimat, quæ vim persuadendi obtinet & impellendi populos. Verum alij Græcorum Grammatici poëticæ præfectam esse aiunt, vnde & frequentius à poëtis ipsis inuocari solet. Literas quoque huic iidem attribuunt. At qui in Hesiodum commentaria composuerunt, Calliopen ideo præstantissimam & maximam cæterarum dictam volunt, quod omnibus carmina & versus præstare dicatur. Aristarchus tamen προφερεστάτην, quasi πρεσβυτάτην, hoc est, vetustissimam & antiquissimam interpretatur. Antiquior enim, inquit, poëtica cæteris disciplinis, cum honore, tum tempore, id quod in primo de poëtis pluribus me ostensurum puto. Suprà verò ex antiquis Theologis ideo maximam & præstantissimam diximus nonam Musam, hoc est, Calliopen appellatam, quod per eam significetur concors sonorum vniuersitas sphærarum cœli, quas Plato, ne alios nunc philosophos citem, moueri existimauit motione concordis harmoniæ. Ex Calliope verò, teste Asclepiade, Apollo natos treis sustulit, Ialemum, Orphea, & Hymenæum: & propterea Martianus Capella & Claudianus Hymenæum Musa genitum canunt, licet Catullus Vraniæ genus, vt paulò antè diximus, illum fuisse canat. Sunt qui non Apollinis Hymenæum, sed Magnetis filium fuisse tradunt, ipsúmque Hymenæum amatum à Thamyra, qui impudicæ Veneris autor fuerit. De Orpheo quoque, alij non Apollinis, sed Oeagri filium, vt res est notissima, scripsere. Quin idem ipse Orpheus alicubi testa-

Calliope præest oratoriæ facultati & poëticæ.

Poesim cæteris disciplinis Antiquiorẽ.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tur. Sed & Cymothona ex iisdem Oeagro & Calliope progenitum legimus in Græcis commentariis. De Ialemo verò Suidas refert quod infelix fuerit & orphanus, vnde etiam prouerbium factum, Ialemo frigidior, de re admodum frigida & miserabili & flebili: nam & fletum Ialemum dicimus. Quidam præterea Calliopes, non Melpomenes (quod suprà diximus) Sirenas filias tradidere. Scribit Hyginus Calliopen ab Ioue iudicem electam inter Venerem & Proserpinam, cum vtraque Adonin sibi optaret, at illa ita iudicauit, vt dimidiã anni partem alterutra possideret: qua re, ait, Venus indignata, Orpheum Calliopes filium Thressis mulieribus obiecit, quæ illum discerpserunt. Atque hactenus de Musarum nominibus, eorúmque expositione, satis. Nunc quæ ad ipsas in vniuersum pertinere visa sunt exponam, sint licet pleraque omnia fabulosa, non sine tamen occulta significatione & allegoria. Illúdque in primis afferemus, Musarum volucres apes existimatas esse, cuius rei testis est Varro doctissimus, qui in libris de re rustica ita loquitur: Quæ, inquit, apes cum causa Musarum esse dicuntur volucres, quod & si quando displicatæ sunt, cymbalis & plausibus & numero reducuntur in locum vnum, & vt Musis Helicona atque Olympum attribuerunt, sic his floridos ac incultos natura attribuit montes. Proinde etiam non defuerunt qui Aristæum scripserunt pastorem fuisse Musarum, propterea, quod primus apes, & mellis vsum adinuenit. Comatan quoque pastorem fuisse legimus in commẽtariis Theocriti, qui ex pecoribus singulis Musis cum rem sacram faceret, eius dominum indignatum fuisse, illúmque ideo in ligneam arcam conclusum Musis eius salutem commisisse, quas mirum in modum Comatas pastor colebat: at arcam insequenti mox tempore adaperiens dominus, Comatan viuum reperit, in eáque mellis fauos, quibus Musæ Comatæ vitam conseruauerant. Cicadas insuper Philostratus in Apollonij Tyanei vita, & Plato in Phædro, à Musis cantum habuisse scribunt, dicente Socrate. Fertur autem olim cicadas homines fuisse ante Musas: natis deinde Musis, cantúque monstrato, illorũ nonnullos voluptate cantus vsqueadeo delinitos fuisse,

Prouerbium Ialemo frigidior.

Musarum volucres apes esse.

Aristæus musarum pastor.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

vt canentes cibum potúmque negligerent, imprudentérque perirent: ex quibus deinceps cicadarum genus sit natum, cui Musæ hoc munus dederunt, vt alimonia non indigeat, sed absque cibo potúque quamdiu vixerit canter: postea vero ad Musas proficiscatur, quam quis hominum colat renuntiaturum: illáisque gratas reddit mortalibus, cuius ipsi fuerant studio emancipati, sicut amátes Erato, saltatores Terpsichoræ, philosophos Vraniæ, & sic præterea. Musas vero alatas scribit Porphyrius in tertio de sacrificiis, id quod & à poëtis sæpe dictum est. Vnde Ouidius de Pyreneo vim Musis parante inquit:

Sirenas Musarum comites.

Columellæ versus.

Clausit sua tecta Pyreneus, Vimque parat, quam nos sumptis effugimus alis. Sirenas L. Columella in carmine de hortis, Musarum comites statuit: ita enim ille: Nunc vos Pegasidum comites Acheloidas oro. Pausanias tamen & Stephanus Musas aliquando cum Sirenibus ab Iunone incitatis certamen habuisse tradunt, quo victæ Sirenes pennas perdidere, atque idcirco à re locus Aptera in Creta vocitatus est: tum ex iis pennis Musæ sibi coronas composuisse dicuntur, id quod sub allegoria intelligi potest, de malis & ineptis poëtis, qui bonis infesti sunt & fuere semper, sed demum bonis & doctis vincuntur inepti. Existimat Eustathius ab Homero verba alata, hoc est, ἐπιπτερόεντα dicta fuisse, quod

Musæ Sirenũ pẽnis coronantur.

cùm Musæ Sirenas vicissent in certamine, ex earúmque pennis se coronassent, illis etiam placuisse vt verba pennata, ad maiorem Sirenum ignominiam dedecúsque, appellarentur. Alij non fabulose, sed propter verborum celeritatem, vel ob eam quæ in ipsis verbis est harmoniam & consonantiam. Alij quod tanquam alæ verba aëra ferant. Thamyras quoque à Musis occæcatus fuisse traditur, quæ res est, vel Homero teste, notissima.

Musas habere nigram comam.

Musas insuper nigram habere comam, innuere videtur Pindarus cum cecinit, ἰοπλοκάμων μουσῶν. in hymnis Pythicis: quo loco interpres exponit μελανοπλοκάμων, id quod quamuis ad formam referri possit, nihilominus & ad arcanos & occultos poëtarum sensus referri commodè potest. Pastores etiam Musis operari & rem

Pastores rem sacram Musis facere.

sacram facere tradit Theocritus, & eius expositor, qui hac de causa id fieri ait, διὰ τὸ μίλειν αὐτοῖς ᾠδῶν ὧν

ἄυται ἔφοροι, quoniam ſcilicet ipſis cura eſt cantilenarum, , quarum ſunt ipſæ præſides. Quinimò in hymno quodam Nemeæo Pindarus eas vult filias eſſe Muſarum cum ita canit: αἱ δὲ σοφαὶ μεσῶν θυγατέρες ἀοιδαί. vbi commentatores hæc idemtidem inculcant, Muſarum filiæ cantilenæ: qua de re & Maneros agricola, vt eſt apud Iulium Pollucem, Muſarum diſcipulus fuit, qui apud Ægyptios agricolarum canticum adinuenit, quod ab ipſius nomine Maneros appellatum eſt. Alia de hoc ipſo Manero Plutarchus in Oſiri & Iſi. Fuit & Romæ Camœnarum lucus, vt ſcribit Liuius, quem Numam Pompilium ait condidiſſe, & medium ex opaco ſpecu fons perenni rigabat aqua: quò quia ſe perſæpe Numa ſine arbitris, velut ad congreſſum deæ inferebat, Camœnis eum lucum ſacrauit, quod dearum ſibi concilia cum coniuge Ægeria eſſent, & ſoli Fidei ſolenne inſtituit. Addit Plutarchus in Numa, & locum & prata eiſdem dicaſſe, vbi ancyle è cœlo ceciderat. Dionyſius verò Halicarnaſſeus, & Ægeriam ipſam Muſam ait ab aliquibus exiſtimatam eſſe. Metapontini etiam vicum vbi Pythagoras diuerſari ſolitus erat, Muſarum vocauerunt, teſte Laërtio. Lycurgus quoque, vt eſt apud Plutarchum, bellicæ exercitationi Muſicæ ſtudium admiſcuit, quo bellandi vehementia modulatione temperata, conſonantiam conuenientiámque haberet. Itaque rex antequam pugnas iniret, Muſis, quod etiam Capella teſtatur, litabat, quo & oratione præclaráque memoria digna facinora pugnantes ederent. Ptolemæum Philadelphum ſcribit Victruuius in ſeptimo architecturæ, cum nobiliſſimam ſuam illam Alexandriæ bibliothecam conſtituiſſet, ludos Muſis & Apollini feciſſe, & in iis victoribus præmia conſtituiſſe. Pythagoram quoque, ſcriptum reliquit Cicero, bouem Muſis immolaſſe, cũ neſcio quid in geometria reperiſſet. Illud etiam, quod notiſſimum eſt, addo, Herodotũ, qui Græcorum eſt elegantiſſimus & florentiſſimus hiſtoriarum ſcriptor, cuíque neſcio quo modo T. Liuiũ Quintilianus cõparat, libros ſuos nouem hiſtoriarũ, à nouẽ Muſarũ nominibus prænominauit. Illud etiamnũ obſeruat

Camœnarum Lucus Romæ cur fuit.

Ludi in Muſarũ, & Apollinis honorem edti.

Herodoti laus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

A. Gellius, viros quosdam doctos libros suos Musas inscripsisse, vt Aurelius Opilius, etsi antiquarij ex nomismatibus quibusdam vetustis Opelium potius quàm Opilium scribi contendant. Bion quoque rhetor nouè & ipse libros edidit Musarũ nominibus inscriptos. Mitto hoc loco poëtas plerósq; , qui fabulas & poëmata eodẽ Musarũ nomine vocitarunt , id quod copiosius manifestiúsq; ostendã in his, quos diu parturio, poëtarũ dialogis. Legimus præterea quosdã apud antiquos Musæ nomine cognominatos, vt medicus ille insignis Antonius Musa, qui cum Octauio Augusto vixit. Fuit & Musa declamator, cuius nonnullæ sententiæ apud Senecam leguntur. Fuit & Pomponius Musa, cuius insignia extant nomismata. Sed & Musam suam Athenienses Mineruam dicere solebant, quam & M. Antonio blandiente, qui se Liberum patrem dici volebat, in matrimonium desponderunt. ille ducturum se recepit, sed ab iis ait se mille talenta dotis nomine accipere velle, quam pecuniam & exegit, se eludens inuerecundam illorum assentationem. Sed cum doctrinarum & lepõrum Musæ sint præsides, homines inelegantes & sine doctrina ac lepõre antiquo prouerbio eludimus, ἀμούσους græca voce nuncupantes, eósque à Musis Gratiisque abhorrere dicentes. Næ illud quoque non prætercundum, quod apud Suet. Tranquillum in Augusto, & Ouidium in Fastis legimus de Hercule Musarũ, qui à Martio Philippo dicatus est , æde constructa ipsius dei & Musarum quæ vnà colebãtur: cuius rei causam Plutarchus in quæstionib⁹ vestigãs,ex Iubæ autoritate ait,Euandrũ edoctũ ab Hercule literas , gratis id statuisse. Alij verò Herculem Musagetem appellatum fuisse tradunt seorsum ab Apolline, cuius antè meminimus: qua de re in oratione de instaurandis scholis incerti autoris, quam nihilominus Eumenij fuisse quidam (quod ex ipsa oratione colligitur) existimant, hanc talem historiam his verbis legimus: Ædem , inquit, Herculis Musarum in circo Flaminio Fuluius ille nobilior ex pecunia censoria fecit, non id modò secutus, quòd ipse literis & summa poëtæ amicitia duceretur, sed in Græcia cum esset imperator,

Athenienſium Muſa, Minerua.

Prouerbium in ignaros.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

perator, acceperat Herculem Musagetem esse, hoc est, comitem ducemque Musarum. Idemque primus nouem signa, id est, omnium Camœnarum, quæ ex Ambracienſi oppido translata sunt, sub tutela fortissimi numinis consecrauit, vt res quæ à mutuis operibus & præmiis iuuari ornarique deberent, Musarum quies defensione Herculis, & virtus Herculis voce Musarum. & hucusque ille. Nec hoc loco omiserim, fontem Romæ fuisse qui Musarum fons appellabatur, cuius rei testem habeo Plutarchum in libro de fortuna Romanorum, qui ait, propè eum templum virginis Fortunæ positum fuisse; carratione, vt puto, quoniam poëtæ sit opportuna fortuna; vel contrà, quod fortunæ etiam opportunus sit poëta, quasi illius præco. Ad hæc Musis Gratiæ coniunctæ dicuntur, quoniam & poëtis Charites ipsæ necessariæ esse videntur. Ab eo verò fonte quem modo dicebamus, non longè abfuit templum illud Musarum, ad quod poëtæ sua carmina deferre & recitare soliti erant, sicuti Græci in Athenæo & Odeo consueuerant, vt Porphyrion tradit. Est autem Odeum locus, vt est apud Suidam, vt alios mittam, à Pericle constitutus, in quo musica edebantur certamina. quod cum ignorasse videatur Domitius in Pausaniæ Attica, quam in latinum transtulit, pro eo quod est, in theatri, quod odeum nuncupant, accessu, ipse latinè vertit, in theatri quod cantilenarum appellant vestibulo. Loca etiam vbi studemus, & de studiis literatum agimus, Musea appellantur, à Musis: Museum quoque locum commemorat Stephanus apud Olympum in Macedonia; idque adstruit Polybij autoritate. Museum insuper Philostratus in vita Apollonij, locum seu templum ait esse vbi Musæ colerentur, & responsa redderent; quod & Iulius Pollux affirmat, apud quem etiam μουσάνασσος, hoc est, Musarum numine afflatus legitur.

Romæ fons Musarum.

Gratiæ Musis communicatæ.

Museum templum.

Fuit etiam symposiorum lex apud antiquos, vt à Gratiis pocula inciperent, & in Musas desinerent: qua ex re Apollonij expositores tradunt, Musas conuiiatorum & celebritatum præsides esse: vnde etiam coronis puto, aliisque sertis, quibus & poëtæ ipsi coronantur, vti dicuntur: qua de re locupletius, vt spero, in

Symposiorum lex.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

poëtis apemus. Sedenim iam répus eſt, vt eo Græcorum trito prouerbio libellum concludamus, quibus magis indies ad diſciplinarum & ſapientiæ ſtudia prouocamur, Muſarum fores & atria ſemper patère & aperta eſſe, ſinéque inuidia & liuore eſſe: hoc eſt, quod illi dicunt. ἀνεῳγμένας μουσῶν θύρας, καὶ ἀφθόνους.

Prouerbium Græcorum.

Hæc ego fortaſſe pluribus quàm oportuit, & temerè nimis de Muſarum fabulis ſcripſi: non ideo tamen quiſquam vitio vertat, quod Chriſti pietati & religioni addictus, nonnulla his parum Chriſtianæ religioni conſentanea collegi. Abſit à me, & quidem procul, vt quippiam contra pietatem loqui auſim, nedum emutire. Illis certe colligendi laborem ademi, quibus exactior eſt doctrina, & maior eloquentia ad gentilium errores explodendos.

DE MVSIS LIBELLI

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

RERVM ET VERBO-
RVM TOTO HOC OPERE PRÆ-
CIPVE MEMORABILIVM
Copioſus Index.

A

ABas 5. b. Neptuni. 35. b Clypeo Iunonis Argiuę donatus 37.b.51.a
Abantis parricidium 47.b
Abderus 10.b
Abrax 40.a
Abſeus 1.a
Abſoris oppidũ 9.a.b.7.b
Abſoritani 9.b
Abſtheſinius 151.a
Abſyrtus 9.b. déque eo fabula 8.b
Abydemę Palephatę. 109.a
Acamas 39.b
Acaſtus 6.a.9.a
Acaſti ludi 51.b
Aceſtes 51.b.52.a
Acetus. 31.b
Aceus à quo dicti ſunt Achiui. 258.a
Accipiter dædalion. 44.b
Achamantis Danai. 37.b
Acheloe. 6.a
Acheloo. 254.b
Achelous 1.a.eius proſapia. 258.a
Achelous fluu. 67.b. Herculi domitus. 11.a
Acheloi cornu. 11.a
Acheloi proſapia. 1.a
Achelous Herculi ſuperatus, & quid 175.a. Intelligitur. 256.a
Acheron. 172.b
Achilles agamemnon i reconciliatus. 25. a cithara dolorem animi ob raptam briſeida placat. ibi. Inter virgines regias latitans Pyrrha dictus. 22.a quomodo ibi ab Vlyſſe deprehenſus eodem quot nauibus ad Troiam profectus. ibid. quot occiderit. 26.b
de Achillis armis inter grę-cos contentio. 26.a
Achillis cum Aſteropeo congreſſus. 25.a
item cum Hectore, & aliis. 26.a
Achillis & Patrocli amicitia. 49.b
Achillis forma. 51. a. mors. 25.a
Achilli funebres inſtituti ludi cuiuſmodi. 51.a talis ſolum vulnerabilis. 25.a
Achillem Apollo interficit. 25.a
Achiui vnde dicti. 258.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Achiuorũ reges qui. 78.b
acheloe. 6.a
acoetes. 31.b
acontiæ. 43.b
Acrisius eiusque mors. 15.b.51.a
Actæon in ceruum conuersus. 39.b
A suis canibus discerptus. 39.a.39.b. 48.a.142.b. 112.a. à quibus nam interfectus Ibidem.
ἀκρῶτον quid Græcis. 43.b 131.a.198.b
actæonis canum nomina. 39.b
actæonis vera narratio. 112.a
acte. 40.a
actea. 1.b.254.a
actiua qualis vitę humanę pars.134.b
acton acheloi. F. 258.a
actor, 5.a.6.a.Neptuni. 35.b
acus inuẽttrix bellona. 52.a
Adam nõ videt se nudum donec de concupiscentia arbore comedit. 144.b
adamãtea iouisnutrix.32.b
adfatim. 150.b
admete. 1.b
admetus.5,a.21.a.Pheretis. F.38.a.259.b
Admetus Thessaliæ rex quomodo alcesti vxore potitus. 134.a.14.a
adolescentium Iunonem vehentium mors. 125.a
adon quid græcis. 145.b
adon siue adonis.15.a 154.b
Myrrhæ. F.36.a.145.b
ab apro percussus. 48.a
adonis Veneri amatus eiusque forma. 36.a.51.a
adonidis ad Inferos descẽsus.48.b
adrasta. 40.a
vel adrasteaa,drastia, 154.b 252.b
adrastus rex.11.b. 16.b. Inde. 17.a,260.b
adrasti interitus. 47.a
adriaticum mare. 8.b
æea insula. 29.b
æacus.5.a.Iouis F. 35.b
Eius voto formicæ in homines. 14.a
Aecæus Helenæ procus. 19.a
æeta.2.a.5,a.8.b.42.a.68.b
Aetæ prosapia. 2.a
ætas rex. 3. a.eius parricidium. 48.a
Aga. 64.a.b
ægeæ oppidum vnde dictum. 45.b
Aegeon. 158.a
ægeus rex.5.a.9.b.12.a eius interitus. 47.a
ægeum pelagus. 6.a.13.a 47.a
ægialea. 195.a
ægialea adrasti vel ægialei F.260.b
ægialeus adrasti. 17.b
ægina Insula. 5.a
ægina Asopi F. 14.a.& Inde dicta insula. 14.a.35.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ægiocus. 64.b. vnde dictus. 153.a
ægipani. 190.a.257.a
ægipana Iouis F. 35.b
ægisthus puer expositus. 20.a.à Capra nutritus. 48.b quomodo ab Oreste & Pylade cæsus. 27.a 47.b. vnde dictus. 20.a
ægisthus rex. 27.a. 28.b. eius parricidiũ. 47.b. 27.a
ægle. 1.a. 35.a. 195.a. Solis. F. 35.b
ægoceri Signum Pan. 44.a
ægyptan. 64.b.
ægos. 64.b
ægyptus. 25.a
ægypti. 194.a. 37.a
ægyptus regnandi libidine Danaum fratrem interficere conatur. 37.a. 194.a
ægypti filiorum nomina. 37.a. 269.a
ægypti filij à suis vxoribus interficiuntur. 37.a. 164.b
à Danao Interfecto. 269.a
ægypti amplitudo 53.a
nouẽnalis siccitas. 14.b. oppida ab. Epapho constituta. 34.a. pyramides. 46.a
ægypti cur multas bestias pro diis colant. 190.a
ægyptios & afros primum fustibus dimicasse. 52. b 53.a
ægyptiorum mos in constituendis regibus. 190.b
æliani locus de phaone. 124.a
ægypti filij sibi in vxores danai filias sibi copulant. 269.a
ælice. 64.a
aello. 39.b. 130.b. 254.a ἀέλλω.
æmathia. 1.b
æmoniæ lacus. 175.a
ænaria insula. 29.a
æneæ ætates quę. 121.a
æneas Veneris ex Anchisa. 22.a. ab Achille fugatus. 26.a. quot occiderit. 26.b
æneę ad Inferos descensus. 48.b. in patrem & filiũ pietas. 49.a
ænæ facti ludi cuiusmodi. 54.b
æneus. 7.b
ænigmata pro insidiis & Incursionib⁹ dicta. 113.b
æolia ab æolo cõdita. 41.b & ab eodem dicta. 258.a
æolus. 13.a. 258.a vacca nutritus. 48.b. apud veteres quomodo pictus. 173.a
æoli ciuitatis moenia ex ære fuisse circũdata quomodo intelligendũ sit. 115.b
æolus astrologus. 115.b Ventorum rex Ibid. eiusdem vera narratio. 28.b. 115.b
æolus Hellenis F. 28.b Vlyssem hospitio excipit item Neptuni F. 35.b. 41.a quomodo educatus. eodem.
æolus Canacen filiam propter incestum

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

necat. 46.b
Æolus Endymionis filius. 258.b
Æoli filij. 68.b
Æon. 39.b
Æquinoctialis aries. 31.b
Æquinoctialis circulus. 56.a. 98. b. 99.a. 177.a maximus in sphęra. 98.b vnde ductus. 56.a eius situs. 98.b
Æquinoctium vernum in quibus signis demonstretur. 99.b
Æquinoctium autumnale. 99.b
Aer quãdo feruescat. 129.b quomodo factus. 158.a
ἀίρειν ἀναχεῖν 161.a
Ærica. 1.a
Æris inuẽtor Cadmus. 52.a
Æropa. 20.a
Æsacus. 21.a
Æsculapius ex Apolline natus. 38.a. 75.a. 13.b. 168 b. 191. b. ictus fulmine cur à Ioue. 191. b. 13. b. 180. b. quomodo ad cœlum sublatus. 65.b. 181.a amphiuchus. 180.b. 65.b
Aesculapius medicꝰ. 168.b Hippolitum cur sanârit. 66.b
Æsculapij alumnus quis. 168 b. imago quomodo olim depicta. 174.a
Aeson. 3.a. 4.b
Aesopus. 170.a
Aestas quando. 56.a. quo circulo conficiatur. 97.b
Aestas in quibus signis. 99.b
Aestiui circuli signa quæ. 98.a.b
Aetesiæ vnde dicti. 60.b
Athertaunde dictus. 151. b. 158.a
ætheris & diei item terræ prosapia, 1.a
ætheris. 35.a
æthiopes sub vtroque orbe necessario. 56.a
æthiopum habitatio vbi. 177.a. 56.a
æthon, æthyops solis equus. 40.a
æthra. 1.b. 5.a. Oceani. F. 43.a. item pitthei. F. 18.b
æthra Helenæ ancilla. 21.b
æthræ fabula. 12. a. eius interitus. 47.b
æthiops solis equus.
æthlius Iouis. F. 35. a. 258.a
ætna mons. 33. b. 35.a .189.b
ætnæ incendium à Thyphone. 34.b. 257.b
ætolia. 10.a. 258.b
ætolius. 178.b. Rius proles. 258.b
æton Herculi domitus. 11.a
aiax. 64.b. an Solis filia Ibidem Panos vxor Ibid. eius pulchritudo. Ibid.
africæ situs. 57.a
afri cur pœni apellati. 39.a
afros primum fultibus dimicasse. 53.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ἀγελαστοποιοὶ qui. 116.b
Agamede. 15.a
Agamemnon suam filiam occidit. 46.b
Agamemnon Rex. 28.b
Dianæ ceruam occidit imprudens. 50.a
Agamemnon ab vxore necatus. 27.a. 47.a
Agamemnon quot nauibus expugnatum ierit ad Troiam. 22.b
Agamemnon quot occiderit. 26.b
Agamemnonis cædē quomodo vlti orestes & pylades. 27.a
Agamemnonis cum cassandra interitus. 27.a. 47.a
Agamemnoni cur Diana irata. 23.a
Agamemnoni cur nupta Clytemnestra.
Aganippe. 15.b
Agapenor Helenæ procus. 19.b. quot nauibus ad Troiam profectus. 23.a
Agathon. 21.a.b
Agaue. 1.b.140.a.259.a. 254.a. Cadmi. F. 39.a
agaue Amazon 36.a. filiū necat. 40.a. 46.b. item marium. 47.a
agaues furor. 40.a. in patrem pietas. 49.a
agauus. 21.a
Agelastus cur sic dictus. 255.b
Agenor. 3.b.15.b.21.a.33.b 258.b.269.a. Ægypti F. 37.b Neptuni. F. 35.b
Agenor ab Apolline seruatus. 26.a. Europam filiā à Ioue raptā inquirit. 39.a Helenorem interficit. 26.b. quot occiderit. 26.b
agenoris mors. 47.b
aglaia. 156.a
agloopheme. 2.a
aglaosthenes. 58.b. vnde dictus. 19.b
aglare. 23.a
aglauros. 36.b. ex incestu nata. 48.b
agnodice puella medicinā obstetricariam edocta & ab Areopagitis damnata. 52.b. eorundem iudicium ab Atheniensibus emendatum. ibidē
agoreus Athen. Rex. 13.b
agre. 40.b
agrianome. 5.a
agriodus. 39.b
agrios. 40.b. Oeneum fratrem regno pellit. 38.b. eiusdem interitus. ibidē
agrius. 259.a. eius filij. 260.b
agrii interitus. 47.a. 256.b
agrisope. 3.b
aiax locrus fulmine ictus. 26.b
aiax Oileus Helenæ procus. 19.a
aiax Telamonius Helenæ procus. 19.a
aiax Telamonius & Oileus quot nauibus ad Tro-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

iam profecti. 22. b
aiacis Telamonij furor & mors. 28.b.47.a
Aiax lucta victor. 51.b
aiax vterque quos, & quot occiderit. 26.b
aiax Telamonius cur inuulnerabilis. 114 b
aiacis cum Hectore congressus. 26.a & mutua dona. ibidem
aiacis petræ vnde dictæ. 26. b
ἀΐδος galeam cur græci dicant. 63.b, Alce. 39.b
ἀλκὴ quid græcis. 134. a, 136.a
alcestis. 9.a, 22.b. Admeti vxor Pelię F.14.a. qualis mulier. 122.b. cur virago dicta. ibid. ab inferis reducta per Herculē. 14.a. quid intelligatur. 175.a
alcestidis in maritū amor. 14.a, 122.b, eiusdem interitus. ibidē, ad inferos sirra descensus. 48.b. Alcestidis narratio.
ἀλκηΐδος ἀνδρεία prouerbium. 122.b
alchatonus. 259.a
alcimede. 3.a, 4.b, 6.a
alcimedon in delphinum 31.b
alcinous rex. 8.b, eiusdem in Vlyssem humanitas. 29.b
alcimæon. 17.b, Eriphylen matrem necat. 17.a
à furiis exagitatus. ibidē
alcmæonis mors. 48.a
alcmena, alcumena. 5.b, deque fab. 10.a
alcon. 5.b.38.a, Mautis. Filius. 38.a
Alcynoe. 188.b
alcyone. 1.b. 16.a. 43.a, eius in maritum amor. 43.a
alcyone Atlantis F.35.b. Meleagri coniunx mœrore confecta. 38.b
alcyones aues alcyonia quæ. 16.a
alecto. 1.a. 183.b, 172.b, vnde nata. 253.a
ἀλκηστὴ quid Græcis. 180.a
alemone. 2.a
Aletes Ægisti. F. 28.a, ab Oreste necatus.
aletes Ægisthi F. 28.a, rex. 28.b, à quo.
aletidas sacrificium. 60.b
aleus. 36.b
Alexander. 21.a, qui & Paris dictus eodem.
alexander Priami quot occiderit. 26.b
alexander Euristhei F. rex 28.b
alexander Magnus ab Archelao oriundus. 45.b
alexander à Philoctete occisus. 26.a
alexandri Paridis forma, 50.b
ἁλμοδερέραι. 16.a
allucinare. 151.a
aloidæ Neptuni. 162.a.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

258.b. eorũ mors. 258.b
Alocus canaces F. 258.a. eius prosapia. ibid.
Alope à patre necata. 46.b, à Neptuno cõpressa. 41.b, in fontem versa. eodem
Alope vrbs. 5.a
Alopes fons. 41.b
Alopie. 6.a
Alopix. 114. a. Alous. 10.a
Alpheus. 1. b, vnde sic dictus. 147.b
Alta. 6. a. b
Altercatio. 1. a
Althææ. 6.a. Althæa. 38.a. 259.a. Thestij F. 259.a, libero amata. 30.b, filiũ necat. 46.b. vna nocte à duobus Oeneo & Marte cõpressa. 37. b
Althæa dolore confecta se ipsam occidit. 260. a
Althææ fax scelerata. 48.a, fratres. 38. a. inde in filium Meleagrum facinus. 58.a. 260.a
Amaltica mulier formosa. 123. b
Herculi adamata. ibid. cur Iouis nutrix. 64.b, 255.b
Amaltheæ cornu receptaculum argenti. 123.b
ἀμαλθείας κέρας prouerbiũ, eodem.
Amarunceus quot nauibus ad Troiã profectus. 23.a
Amazon. 46. a. b
Amazones. 36.a. 120.b. earumque nomina
Ambiguæ oues quæ. 148.b
Ambracia. 28.a
Ambrosia. 40.a. 45.a. 69.b
Ame loen. 5.a
Amicitia. 1.a
Amicitiæ mutuæ exempla. 49. b
Amisodarus rex 118.b. eius Chimera ibidem.
Ammissus flu. 10.b
Ammodes locus vnde dictus. 69.a
Ammon. Ibid. 187.a. cur capite cornuto. 69.a
Amœmone. 35.b. Danai f. 37.b
in Amore tria inchoare pficere & pœnitere. 142.a
Amor. 158.a
Amphialus. 28.a
Amphiaraus. 17.a.b. 38.a. 259.b, augur. 30.b
ab vxore proditus. 18.a. terra absorptus. 16.b
amphiarai quadriga. 48.b
amphiclyon. 258. a
amphidamas. 5.b
amphidamus. 5.b
amphimachus quot nauibus ad Troiã pfect⁹. 23.a
amphinome. 1.b
amphion. 3.b. 4.a. 50. b. vnde dictus Iouis ex Antiopa F. 35.a, Thebã. rex, 18.b, Thebas muro cinxit. 17.a, 125. a
amphionis interitus. 4.a, eiusdem parricidiũ. 48.a, septem filiæ earũque nomina. 17.b
amphis poëta comic⁹. 179.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Amphitemis. 6.b
amphithoe. 1. b
Amphitrione 1. b
amphitriteOceani F. 255.b
amphitrite, 1. b. Vxor. 254.a. 253.b. datur Neptuno in coniugium. 67.b.130.a. 191.b. 255.b
amphitryon. 10. a. Electryonem necat. 47.b
ad Atlantem fugit. 191. b
amphrisium antrum. 10.b
Amplius Poëta. 154.a
amponitus 5.a. ampyc⁹.5.a
amyc⁹.6.b.7.b.Augur.30.b
amymone. 5.b. Danai F. 37.b. Neptuno compressa. 37.a.269.a
amymonium flumen. 37.b
amymonius fons. ibidé.
amyntor. 22.b. Aegypti. Fil. 37.b
anacreon. 62.a. 133.a
anaplades. 67.a
anaximenes. 142.b
anatole. 40.a
anaurus fl. 4.b
anaxabia. 6.a
anaxobie. 14. a
ancæus. 5. b
ancæi duo. ibid. 6.b. 8.a
ancæus Lycurgi. 38.a
ancæus Neptuni. F. 35. b. Lycurgi. F. 38.a. apro percussus. 48. a
anchisa. 22.a
anchises capis. F. in Eryce sepultus. 50.b. Veneri amatus. ibid. fulmine ictus. 22.a
anchisæ exequiæ cuiusmodi ludis ab Æenea celebratæ. 51. b
anchisæ forma. 10. b
anchisen etiam in Italiam veniſſe. 50. b.
andremon. 260.b
androgei mors. 12. b
andromacha Eetionis Fil. 28. a
andromachæ⁹ gypti f.37.b
andromeda. 63. a. liberata à Perseo. 15. b. 186.a inter astra quomodo relata. 13.b
andromedæ fabula. 15. b
andromedæ situs, constellatio. 81. b
andros insula. 53.a
andrus. 6. a
anguitenẽtis locus. 64.b
anguis æsculapij. 65.b. quo modo inter astra relatus 65.b. anguer puteus. 60.a
antæus. 10.b
annuli quomodo geri cœpti. 66.b. ann⁹ quid. 108.a
antæus cur de terra natus dicatur. 136.b. tacta terra fortiter surrexisse quo modo intelligẽdus. 136.b
antæus Herculi domitus. 36.b. 175.b quis 136.b in modum libidinis cur ponatur. 136.b 176.a
antarcticus circulus. 55.b. 56. a 100. a
antas Neptuni. F.35.b
ἀντὸς 143. b
anteuindemiator. 201.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Anthus. 33.b
Anthia Proeti vxor. 68.a 141.b
Antias Mercurij. F.35.b. regina. 68.a
Antichthones qui. 177.a
Anticlia Sisypho compressa. 45.a. Vlyssis mater 29.a. eius interitus.47.b
antidamas. 151.a
antigona. 4.b. Oedipi. F. 16.b. ab Hæmone interfecta. 17.b.19.a
Antigone in fratrem pietas. 48.b. interitus.47.b
Antilochus Helenæ procus. 19.a. à cane nutritus. 48. b. quot nauibus ad Troiã profectus.22.b ac quot occiderit. 26.b
Antilochu cum Memnone congressus & interitus. 26.a.
antimachus Helenæ procus. 19.a. Ægypti.F 37.b
Antinous. 21.a.31.a.
Antiochæ Amazon. 36.a. 26.a.
antiochus Ægypti.F.37.b. Helenæ procus. 19.a. siue Antilochus, ibid. ab Hectore occisus. 26.b.
ἀντίον quid Græcis. 176.a 136.b.
antiope 5.a. siue Antiopa. 35.a
Amazo. 10.b.
Antiopa Euripidis. 3.b
antiopa Martis Fi. 35. a. à Theseo necata. 47. a
Antiopa Nictei F. 35.a
antiopæ fabula. 3.b
Antipaphus Ægypti. F. 37.b
antiphas Laoccontis Fi. à serpente interfectus.
antiphates Rex. 29.a.
Antiphonus. 21.a
antiphus Acheloi Fi. 257.a
Antiphus ibid. Thessali. F.23.a. quot nauibus ad Troiam profectus. ibid.
antipodes. 177.a. 97.b
antippus.F.15.a. eius mors. 26. b.
antistare. 150.a
Autodice Danaï.F. 37.b
autonoi mors. 26.b.
antreata. 5.a
antrum dictæum. 253.b.
aper Cremionius. 12.a Erymantheus Herculi domitus. 176.a.10.b, Meleagro necatus.259.b ab apro percussi qui.48.a
apharcus. 5.b.259.a
aphirape. 1.b
aphrica. 57.a
ἀφροδίτη cur dicta Venus. 135.b. 162.b
aphrysos. 104. a. ab Hercule interfectus. ibid.
apiaciæ coronæ vsus. 18.a
apidamus. F.5.a
apis.1.a.Phoronei F.258.b
Apollo.2.a.35.a. 15.a. 253.a
apollo scientiæ sagittarum author. 5.a
apollo Achillem interficit. 25.a.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Arnas condit. 53.a
Apollo cyclopas interficit. 57.a
Apollo & Diana Latona geniti. 14.a,255.a
apollo cur sic dictus, 130.b
in seruitutem cur admeto traditus. 13.b. cur diuinationis Deus. 130.b. 255.a. cur lauro coronari solitus. 45.a.171.a
cur λοξίας dictus. 168.a
cur Pythius dictus. 33.a. 168.a
apollo sol dictus. 167.b
apollo Mars dictus. 167.b
Musarum decimus. 131.a
Musicus & citharœdus. 168.a. culinariæ medicinæ inuentor. 52.b.
quomodo dictus. 168.b. cur quartus inter Deos. 171. a. quomodo apud veteres pictus, ibi. cum cithara. 131.a. cum serpente. 171.a
apollo amintheus. 25.a
apollo musarũ comes. 155.b
ἀπολλῦν Græcè quid. 198.b 130.b
apollinis actij templũ. 74.b
apollinis cithara decachordos. 131.b
apollinis cum Marsya & Pane certamẽ. 255.b. 43.a 146. a. eiusdem fabulæ interpretatio. 146.b
apollinis fanum. 22.a filij. 35.b. fratres cur sibi mutuo adeo similes. 167.b. inuenta. 52. b. 53. sedes. 171.a
apollina Coribantes. 254.b
apollinis tripos ab Hercule sublatus. 11.a
apollonius Rhodius. 5.b
apolophanis locus. 129.b
ἀπολλύοντα veteres apollinem cur dixerint. 167.b
ἀπόλλῦναι ibidem.
ἀποφαίνειν. 162.a
ἀπόῤῥοια. quid Græcis. 141.b.
appota. 197.a
apseudes. 1.b
aprale. 35.b
apuleius. 149.b.150.b.72. b. 143.b
apuleij locus. 72.b.143.b
aquarij sidus. 46.a.195.a. eiusdem ortus & occasus 91.a.103.a. 201.a.221.a
aquarius quis. 189.a. eiusdem constellatio. 190.a
aquarius vnde dict⁹. 189 b
aquila sidus. 67.a. an Ganymedes, ibi. 189.b.177.b an Merops, ibid. 67.a
aquila cur inter astra relata. 191.b
aquilæ sagittæ. 191.b
aquila cur sola contra solares radios. 67.a. cur super aquarium volare videatur, ibid. Ganymedẽ rapuit. 53.
aquila cur Promethei iecur corrodit. 257.b
aquilæ situs & Constellatio. 84.b.214.a.191.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aquila qñ occidit. 206.b
aquilonis filij. 6.a
aquilonius circulus. 177.b
ara inater astra quomodo numerata. 24.b eiusdem ortus & occasus. 96.a sit⁹ & cõstellatio. ibi. 217.a
aratus. 58.b. notatur ibid. Phænomena cur non à Musis auspicatus. 178.a
arati de Cynosuræ nomine controuersia. 68. b. de duodecim signis sententiæ. 98.b
arati locus. 82.b. Itẽ. 99.b.
arcadas. 35.a
arcadia. 5.b. 58.a. 259.b
arcadum lex de lycei templo. 69.b
arcania Danai F. 37.b
arcas. 38.b. Iouis. F. 35.b 181.b. vnde dicta Arcadia. 38.b. 181.b
arcas cursor. 6.a
arcas Trapezuntos conditor. 53.a. 38.b. quomodo natus. 179.b. pro epulis appositus. 59.b. 181.b
relat⁹ in stellas. 179.b. 40.a
arcanes sacrorũ diis faciẽdorũ primi authores. 52.a
arcadum lex de Lycei templo. 59.b
arcesilaus quot nauibus ad Troiam profectus. 22.b
arcesius. 30.a. Cephali F. 42.b.
archelaus Timeni. F. 45.b
archelas Herculis. F. 36.a
archemorus. 4.b. 18.a
archemoro facti in Nemea ludi. 51.a
archenor. 4.b
archesius aliâs archius Cephali F. 42.b. 29.b
arcippa. 38.a
arcticus circulus. 69.a eiusdem signa & positio quę 100.a
arctici poli signa cur ferius occidant. 101.b
arctophilax. 58.a. 59.a. 179.b. 220.a. 29.a. 181.b
arcas. 69.b. an Icarius. Ibidem.
arctophylacis parẽtes. 59.b
ἄρκτος. 58.a. ab Hesiodo vocata, ibidem.
arctos maior ibid. minor. 58.b
arcto maiore qui vtantur. 58.b
arctos maior nunquã occidit. 58.b
arcturus qui & Icarius. 31.a
arcturus minor. 169.b
arcturi fidus. 46.a. 207.a
arcturi ortus. 201.a
arcus. 222.a
arena. 5.b
Areopagitę mandãt ne fœminæ artem medicinam ediscant. 52.b
arestor. 5.b
arete. 8.b.
arethusa. 1.a. b. 35.b. 132.a. 148. vnde dicta eodem.
arethusa in fonte quomodo & cur cõuersa. 148.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Arge in ceruam. 45.a. Iouis F. 254.a.
agenor. 6.a
Argentum in vſu quando non fuerit. 117.a. 123.a
Argenti inuentor Cæacus. 52.a. Item Indus eodē.
Argeus Apollinis. F. 35.a
Argia. 1.b. 5.b. Adraſti filia. 16.b. 17.a.b. 33.b. nupta Polynici. 17.a.
Argiuorum de Iunone opinio. 224.a
argo canis. 39.b
Argo nauis inter ſidera relata. 7. a. cur ſic dicta. 74.a. cur Pagaſæ. ibid. prima in mari an fuerit. 74.a. 194. a. ſtellis cur figuratæ.
argo nauis Faber. 6.b. forma. 7.a. gubernator. 6.b. rectores qui. 6. b. 7.a. ortus & occaſus. 95.a. 94.b. 223.a. Item ſitus & conſtellatio. 215.a. 194.b.
argo cur ſtellis figurata. 74.b.
Argo quis inuenerit. 74.a
Argolita hiſtoria. 61.a.
Argonautæ qui Colchos non peruenerint. 6.b.
Argonautarum catalogus. 4. b. inde eorum ludi. 51.b.
Argus. 27.b. 28.b. 5.b. 8.a.
argus rex. 28.b. 26.a. à quo Argos oppidum dictum. 33.b. eius ſoboles ibidē. 53.a. Iouis ex Nioba. F. 33.b. 35.a.
Argus multoculus à Mercurio cæſus. 13.b. 133.a. 171.b
Argyope 3.b. 254.b
ariadnæ. 5.b. 6.a. 12.b. 13.a
Ariadna Libero quomodo ſui copiam fecerit. 61.a
Ariadne libera dicta & in ſtellas relata. 46.a
ariadnes corona. 180.b
Ariadnæ in fratrem & filias impietas. 49.a
aries. 68. b 177. b. 186.b. 187. a
Atyamantis procurator. 119.a
aries aurei velleris. 3.a. ſiue Chriſomallus Neptuni F. 42.a. 187.a. Phrixi in Colchos vector. 187.a. 68.b.
aries Libero immortali honore cur donatus. 187.a
aries inter ſidera relatus. 11.b. 68.a. 187.a. ſignorum duodecim princeps quomodo factus. 69.a. 86.a. 187.a
aries dux aquæ immortalis cur. 187.a
arietis ortus, occaſus, ſitus, ibid. 86.a. 102.a. 211.a 221.a
Arion inter aſtra relatus. 44.a
arionis cantus. 67.b
arionis citharœdi à delphino ſeruati hiſtoria. 67.b. 43.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aristeus Eurydicem ad inferos vsque sequitur. 36.a
aristeus Apollinis. F.35.a 189.b. eiusdem petitio. 190.a. 60.b
aristeus inter astra relatus. 190.a. 189.b
aristeus omnibus artibus edoctus. 190.a. an aquarius.
aristogitonis & armodij amicitia. 49.b
aristomache. 21.a
aristomachus. 28.b. 32.b
aristonos Ægypti. F.37.b
aristorides. 33.b
Aristoreles. 194.a
armoasbus Danai. F.37.b
armodij in amicum fides. 49.b.
armonia Martis & Veneris. F.34.a
armorum iudicium. 25.a
armorum inuentor. 52.a
arnæ vrbs ab Apolline cõdita. F.53.a
aromachus 21.a
arpyres. 35.b
arpyia canis. 39.b
ἄρσαι. 161.b
arsalte Danai. F.37.b
artium inuentores Vulcanus & Minerua. 159.b
artis medicæ primus inuẽtor Chiron. 32.b
artium inuentor Prometheus. 159.a
artemon. 131.a
artemis nutrix an Iouis. 64.b
aruales fratres. 149.a
ascalaphus acherontis ex Gorgyra. F.256.a
ascalaphus Helene procus. 19.a. Martis F.35.b.quot nauib. ad Troiam profectus. 22.b
ascalaphi mors. 26.b
ascalapho ob falsum dictũ inflictum supplicium. 2. F. 6.a
ascanius. 21.a. astra fluuius. 6.b. asclepiades. 69.b
asclepius. 6.a. 46.a apollinis. F.35.b. clinicæ medicinæ author. 52.b. è matris occisæ vtero eductus. 45.a
asclepij ab inferis reditus. 48.b
ascllorum capita viti alligata cur in triclinis apud veteres. 52.a
asia. 1.b. 57.a. 253.b
asiæ situs. 57.a
asini in cancro. 70.b. quæ stellæ. 233.a
aslo. 40.a
asopus. 14.a
aspis ex Argo ludi nomen. 37.b. 51.a
assaracus. 22.a
astemphea. 158.b
asteria Cei. F. 254.b. 253.b 254.a. 269.a
asterie. 1. b. in ortygem auem. 14.a. 254.b. insulam. ibidem.
asterion. 4.b. 5.b
asteris Ægypti. F.37.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

asterius Ægypti F. 37.b
asterope. 188.b.35.b
Astetopeus ab Achille occisus. 26.a
asthamantes. 258.a
ἀσθένεια Græcis quid, 133.b
astricyon. 193.b
astion. 23.a
astra Chironis ex aurora filij. 254.a
in astra relati ex hominibus qui. 46.a
astreus. 1.a. 253.b, eius prosapia eo dem.b. 254.a
astrologicæ interpres primus Eubadnes. 52.b
astyanax Hectoris F. de muro deiectus. 25.b
astygratia, astycratia: 4.b. 17.a
astynome. 17. a. amphionis. F. ibid. Talai F. eo.
astynomus. 21,a. eius mors 26.b
astynous. 21.a
astyoche. 22.b
astyochea Agamemnonis soror. 27.a. nupta Strophio, ibidem.
astyphalea. 7.a
astyphyle. 35.b
atalanta. 17.a, 259.b. siue atalante lasij F. 23.b. eius ex Meleagro F. 23.b
atalanta cursu ab Hipomene victa. 40.b. in fœminã conuersa eodem.
atalãta & Milanion in leones an conuersi. 115.a
atergatis. 82.b
athamas. 2.b.3.a.b.68.b. 119.a. Æoli F.37.a.quot occiderit. 36.b. Bœotiæ rex. 260.b
athenis an Iouis nutrix. 64.b
athenæ. 5.a. 9. b. 12. a.b. 13. a. b. 18.b. 23.a. in terris conditum à Minerua oppidum primum. 36.a. 53.a
athenei Dysæreſtia. 144.b
Athenienſium iudicium de edisceda Puellis arte medicina. 52.b
athenienſium filiæ ſuſpendendi ſeipſas furore à Libero agitatæ. 31.a.60.b
athenienſium reges. 13 b
Athenienſes cur ſingulis annis Icaro & Erigonæ primas fruges delibant. 193.b
atlas. 1.a.b. Iapeti F. 252. a.b. cur οὐλοόφρων dictus. 163.b. mons.
atlas Titanũ dux. 34. b. cur cœliger, ibid.
atlantis prosapia. 1.b. duodecim filij. 43.a
atlas quomodo dicitur cœlum ſuſtentaſſe. 176.a.b. 254.a
atalantij qui & Hermaphroditus dicti forma. 51. b
atlantes. 38.b
atlites Ægypti F. 37.b
atreus. 19.b. 20.b. 21.a.b. 22. a. ab Ægiſtho necatus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tus eodem.
Atreus Rex. 28.b solaris eclipsis apud Mycenas inuentor. 50.a
Atrei & Thyestis simultas, ibidem.
Atrei filij Agamemnon & Menelaus. 20.b
Atrei mors. 47.b. 21.a. eiusdem parricidiũ. 20.a b. 47.b
ob Atrei scelus oborta frugum sterilitas. 20.a
Attacha. 6.a
Atropos. 11.a. 641.a. 130.a 154.b. 37.b. 172. b
Attica. 258. a
Athis. 5.b. puer formosus. 143.a cynthia adamatus & castratus ibid.
Auctio. 150.a
Auernus lacus vbi. 20. a. 29.a
Auerruncare. 151.b
Auge. 35. a. 40.a. ab Hercule compressa. 23.b. Telepho filio nupta. 23.b
Augeas. 5.b
Augei stabula Herculi purgata. 10.b
Auglorus. 36.b
Augures celebriores qui. 30.b
Aumarium. 151.a
Aura canis. 59.b
Auriga beniochus. 83.a 209.a eius situs & constellatio. 83.a
Aurophite. 23.a
aurora. 1.b. 119.a. eius filij. 254.a. 253.b. orionis amore capta. 255.b
Aurora dilectus Cephalus. 42.a & cur Veneri perpetuo amore cruciatur. 55.b. auri inuentor Sacus. 52. a
Australis Polus. 179.a
Autolycus. 6.b. Mercurij F. 44.b. eiꝰ furacitas, ibi.
Autolycus Dianę interficitur. 44. b
Automate. 269.a
Automedon quot nauibus ad Troiã profectus. 22.b
ἀντόμολος Sinon cur dictꝰ. 115.b
Autonoë. 254.a
Autonoes filius Actæõ furor. 40.a
Autonoi'mors. 26.b
Autumnus in quibus signis. 99.b
Autumum quando Sol afficiat. 56.b
Auxo. 40.a
Axenus. 1.b
Axion. 21.a. b
Axis quid. 55.b
ἀξιάτης quid Græcis. 140.b

B.

BAbylon à Semiramide condita. 53.a
Burẽ eius murus. 46.a 49.a
Bacchæ vnde dictæ. 139.b
Bacchus quomodo olim pingi solitus. 174.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Bacchi cognomina quæ & cur. 165.b 166.a.b. cultꝰ à quo primum doctus. 46.b. nutrices ex vetulis in iuuenes à Medea conuersæ. 40.a 166.a.b
Bassus poëta. 150.a
Basus. 33.b
Beatini dictum. 140.b
Bebius Macer. 148.b
Bebrycia. 7.b
Bellona à quib. maximè colli solita. 161.b acus inuentrix. 52.a
Bellerophon siue Bellerophontes Nept. Fil. 35.b 68.a. eiusque res gestæ. 14.b 118.a
Bellerophon Pegaso cur in sidere dictus. 141.b vnde dictus ibid.
Bellerophontes equo victor. 51.b
Bellerophontis fabula & narratio. 118.a.b 142.a
Bellum à bello dictū. 53.a
Bellus Nept. F. 35.b gladio primus belligeratus. 53.a
Berecynthia mater deorū. 143.a montibus cur præfecta ibi. vnde dicta ibi.
Berenice. 184.a
Beroe. 1.b 36.b in eam mutata Iuno. 39.b
Beronice. 71.b
Bia Oceani Fil. 254.a
Biadice. 69.a
Bias Prieneus. 45.b
Biantes. 21.a
Bibalus. 5.b
bimater cur dictꝰ liber. 37.a
Bitia siue Bitonis in matrem pietas. 49.a
Blaniꝰ Helenę procꝰ. 19.a
Blaterare. 149.a
Boetius. 5.b
Bœotia. 22.b 268.a Bœoto condita. 41.b 39.a vnde dicta. 41.a
Bœotus Neptuni Fil. 35.b 41.a.b quomodo educatus. 48.b
Boeth. stagnum. 195.b
Bomonicę qui apud Laconas. 50.b
Bootes. 58.b eius situs & constellatio. 78.a 181.b
Borax canis. 39.b
Boreas. 1.b canis. 39.b
Boretus. 55.b. 179.a
Bosphorus vnde dictꝰ. 33.b
Boues domare Cereris inuentum. 53.b
Briareus. 1.a 157.b Cœli F. 253.a
Brisa. 25.a
Briseis Agamemnoni ab Achille abducta & reducta. 25.a
Brissonius. 21.a
Bromie vel Bronte. 40.b 253.a
Bruma in fauoniū. 200.a
Brumalis circulus. 56.a
βελλικαπνος qd Græcis 139.a
Bubulci siue præuindemiatoris situs. 208.a
Busiris Neptuni Fi. 14.b Herculi domi. 10.b
Butes. 5.b. 6.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Bates sirenũ dulcedine victus. 6.b
Bybliḍis interitus. 47.b
Byrseus rex. 44.a
βύρσα. 196.a
Bysaltis. 41.b

C.

CAcus boues cur transuersis duxerit vestigijs. 136.b Herculi boues an furatus ibi. quis ab Hercule domitus ibid. eiusdem fabulæ interpretatio. 175.b
Cadmus Agenoris Fi. æris inuentor. 52.a literas ex Ægypto in Græciam attulit. 53.b Thebarũ conditor & rex. 18.b
Cadmi ex Armonia Filij qui. 39.a
Cadmi fabula. 3.b
Cadmo seminati draconis dentes & Spartæ inde nati. 39.a 113.a
Cæcus auri inuentor, 52.a
Cælæno. 2.a
Cæneus. 6.a 5.a 7.a 38.a se ipsum interficit. 47.a
κατὼ. 158.a
Cæteus. 58.b
Cæus. 1.a.b
Calais. 6.a 6.b 8.a 16.b Diaulo victor. 51.b
Calcedonius mons. 5.a
Calchas vates. 23.a 30.b Thestoris Fil. 42.b
calchinia. 35.b 8.a
calchodon. 23.b
Calchiopes. 6.b
calciopes pietas in patrem. 49.a
Caliginis progenies. 1.a
Callichorus puteus. 255.b
callianassa. 1.b
callimachus. 71.b 150.b
callirrhoe. 2.a
calliope. 3.a 254.b vnde dicta. 132.a musarum princeps. 254.a
callithoe. 33.b 44.b
Callisthenes. 46.b
callisthonis fabula & narratio. 118.a
Calphurnius. 150.a
calyaonis prosapia. 258.b
calyce Æoli Fi. 258.a
calyx siue Calyx. Hecatonis Fil. 35.b
calydon. 259.a
calydonij qui sunt. 259.b
calydonius aper. 17.a & qui ad eum expugnandũ profecti. 38.a.b
calypso. 1.b 254.a Adamãtis F. 29.b eius in Vlyssem amor ibi. interitus. 47.b
calysto ob virginitatẽ amissam Dianæ graui pœna afficitur. 58.a
calysto Cetei filia. 58.b Lycaonis Fil. 35.a 179.b ab Ærolis capta. 38.b à Diana an interfecta ibi. à Ioue compressa. 179.a 58.b ibi. in vrsam versa. 38.b 39.a inter astra relata ibi. 46.a 58.a 115.a. 179.b
Dianę dilecta. 58.a. Ioui mutata in fidus aretos. 58.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Camilla ab equa nutrita. 48.b
Campe custos Ioui interimitur. 253.b
Canaces incestus cum fratre. 46.b eiusdem interitus. 46.b. 47.b
Canace cœli Fi. 258. eius prosapia. 258.a
Canache canis. 39.b
Cancer. 177.b
Cancer inter astra quoque collocatus. 70.b quomodo diuidatur. 98.a
Cancri situs & constellatio 87.b occasus. 183.b 208.a 225.a
Canethus. 6. b
Canicula. 193.a 60.a
Canis an Icarij. 74.a 11.a conuersus in lapidē ibid. Europa custos. 193.a
Canis sidus siue canicula Mera. 31.a cur Sirios. 74. a. 193. a 214.a 202.a
Canis inter astra relatus. 93.a
Canum Actæonis nomina. 39.b
Canū propria natura quæ. 112.a
Caniculares dies qui dicti. 193.a
à Canibus consumpti qui. 48.a
Canopus. 195.a
Canopos. 73.b
Canophora quæ. 177.a
Canopicum Nili os. 57.a
cantæ insula. 9.a
Canto. 6.b
Cantus. 6.q
Canthus. 5.a 7.a. Ægypti Fil. 37.b
Capaneus 17.a 22. a fulmine ictus. 16.b
Caphrea saxa. 26.b
Capra. 209.a Iouis nutrix. 184.b
Capra animal, ad Libidinē procliuum. 142.a
Capellæ ortus. 201.a
Capricornus. 177.b
Capricornus ad astra quomodo translatus. 72.b eius effigies. 72.b 190.a
Capricorni inferior pars cur piscis forma. 72.b
Capricorni signū Pan. 44.a eius situs cōstellatio ort⁹. 90.b 209.a 213.a 221.a
Capulares senes qui. 149.b
Carcani mors. 26.b
Carcinus dux. 122.a
Caria. 42.b 40.a
Carmenta Euandri mater literarum inuentrix. 53. b
Carmētū à Nilo cōditū. 53.a
Carnubutas anguitenens. 64.b Getarum rex. 64.b
Casius Syriæ mons. 257.a
Cassandra. 21.a.b 22.a nates. 30.b Agamemnone occisa. 26.b
cassandræ etiā vtera vaticinanti cur fides non habita. 22.a 25.b
Cassiopeia. 63.a 177.b 185.b 223.a Epaphi vxor. 34. a in filiquastro cur

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

conſtituta. 63.a 185.b
Caſſiopes arrogantia. 15.b Forma. 63. a eiuſdem ſitus & conſtellatio. 81.a 120.1.a 186. a
Caſſus Ægypti Fil. 37.b
Caſtalij fontis cuſtos draco. 39.a
Caſtali' muſarũ fõs. 174.b
caſtitatis exempla. 46.a.b
caſtor. 5.b 18.b. 259.b
Caſtor & Pollux Iouis filij ex Leda. 35.a an gemini. 70.b Dioſcorida cõdunt. 53. a inter ſidera poſiti. 76.b
caſtor Ledæ ex Tindareo Fil. 18.b Lincium interfecit ac viciſſim ab Ida vulneratur. 19.a ſtadio victor. 51.b vnde ſic dictus. 140.b
caſtoris & Pollucis ab inferis reditus. 48.b
Caſtor & Pollux nautis ſalutares ſunt. 188.b
caſtoris cum Polluce aeterna mors. 19.a
caſtor & Pollux ad aprũ calydonyũ ꝓficiſcũtur. 38.a
cataclyſmi cauſa. 195.a 34.b 257.b
cacheſtus. 6.a
catillare. 149.b
caucaſus mons Scythiæ. 33.a.257. b
cauta Inſ. 9.a
Cebryones. 21.a
cecrops Athe. rex 13.b Terræ F. ibi. Vulcani Fi. 35.b Cecrops. 72.b
cecropis filiæ furore correptæ. 36.b
cedalion dux. 73.b
celeno. 1.b 6.a 172.b 232.a Ergei Fil. 35.b 43.a; vnde dicta. 130.b
celeus. 34.a
celeus Meianiræ F. 356.a
cereri nutritur. 256.a
celox. 150.b
celeuma. 6.b
cenchreis, eiuſque arrogãtia. 14.b
ceneus. 6.a 5.a 38.a ſeipſum interficit. 47.a
centaurus. 74. b an ſagittarius. 191.a 72.a centauri Herculi occiſi quos & quales ſignificent. 174.b
centaurus nauis. 52.a
centaurus Herculi occiditur. 11.a
centaurus Saturni F. 196.a
cẽtauri. 5.a corũ fabula. 11.a ex Ixione & Nube geniti. 15. b feræ cur ficti à veteribus. 113.a eorundẽ hiſtoria vera quæ ibidem.
centauri ſitus & poſitio. 95.b 177.b
cẽtiman'briare' 253. a 157.b
centimani qui dicti. 253.a
centrum quid. 55.a
cephalion. 6.b
cephalus. 29.b 39.a vxorem occidit. 47.b
cephalus Deianei F. 29.b Athe. rex. 13.b Aurora dictus. 42.a 50.b Funda

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

victor Mercurii Fil. 35.b ab eodem iaculo & cane donatur. ibid. eandē per imprudentiam interficit. ibidem.
Cephalus vxorem occidit. 47.b
Cephalus à Procri in iuuenē mutata superat⁹. 42.a
Cephali forma. 50.b
Cephalus Alopeca interficit. 114.a 223.a
Cepheus. 1.b 5.b 15.b 34.a. 63.a. 259.b. 177.b. 185.b 209.a inter sidera quomodo relatus. 63.a
Cephei parentes. 63.a patria, ibid. situs & constellatio. 80.a.b 188.a. 214.a
Cephisus. 1.b
Ception. 5.a
κεραυνὸν cur miscere. 52.a
Cerassus vini aqua miscendi author, ibid.
Cercyō filiā suā necat. 46.b
Cerberus. 2.a 172.b triceps 134.b. Typhonis ex Echidna Fil. 34.b vnus ex canib. Geryonis. 122.a herculi domit⁹ 10.b eiusdem rei significatio. 175.a
cercyon. 12.a Vulcani Fil. ibid. Theseo interfectus. 41.b filiam suam necat. 46.a in filiam Alope austeritas. 41.b
Ceres. 1.b 256.a 52.b ab inferis reuersa. 48.b Eleusinia dicta. 164.b Itē legū latrix eodē. δημήτηρ 154.b 165.a frumenti inuētrix. 52.b 53.b inter deos cur vltimo posita. 176.b Triptolemi nutrix. 65.a
Ceres dimidia anni parte apud Plutonem dimidia apud Iouem. 33.b
Cereris beneficia ibid. concubitus. 60.b imago quomodo olim depicta. 176.b
cereri cur oblata papauera. 165.a
ceres Proserpinam inuestigans totū orbem lustrat. 255.b
cerinthum oppidum. 5.a
cerion. 6.b
ceruus aureis cornibus Herculi domitus. 10.b
cete. 1.b
ceto. 1.b 254.a
ceti constellatio. 194.b
ceton rex, 121.a ad Troiam quando venerit ibid. eius tributū argentarium, ibi.
cetus. 72.b 121.b 177.b 215.a 222.a qualiter vocat⁹. 121.b. à Barbaris interfectus. 72.b 194.b.
ceyx eiusque interitus. 16.a
ceyx Lucifer F. 258.a
chalciope. 3.a 6.b 8.b
chalybes. 6.b
chaon. 21.a
chaos. 1.a 158.a vnde dictum. 158.a
Chaus & caliginis prosapia. 1.a
charops canis. 39.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Charopus, 22. b
charybdis, 29. b
chediætros canis, 39. b
χειμερίνης quis circulus, & cur sic dictus, 56. a
cheanophyla, 5. b
chelæ, 223. a
chelis, eodem
chersis, 2. b
chersonnesus, 260. b
chiade, 4. b
chias, 17. a
Chilon Lacedæmonius, 45. b. eius dictum, 46. a
chimæra, 2. a. quasi κῦ μ' ἔρωτος dicta, 142. a, ex Gorgoneo sanguine cur nasci dicta, ibid. Typhonis ex Echidna F. 34. b. cur triceps, 142. a. bellerophonti interfecta, 14. b
Chimera vastat agros, 68. a
amisodari Chimera, 117. b
chimœra mons, 118. b. nauis. 52. a
chiona siue chione, 35. b. Aquilonis F. 35. b. 44. b. vna nocte à duobus diis compressa, eodem
chirodamas, 21. a
chiron, 1. b. Saturni ex Philyra F. 25. a. 32. b. 96. a. Æsculapij nutritor, 74. b. ab Hercule quō interfectus, 196. a inter astra relatus, 68. b. 77. b. 196. a. medicinæ chirurgicæ inuentor, 32. a. 196. a
Chironis ortus, 201. a
chironis hasta vsus Achilles, 24. a. medendi vi prædita, eodem.
chironis situs & constellatio, 196. a
chironis iustitia. 74. b. parentes, 74. b
chirurgicæ medicinæ inuentor chiron, 32. a. 196. a
chlonij mors, 26. b
chloris, 4. a. b. 17. a. 22. b
choragium, 190. a
choraules vnde dictus, 51. b
cocalus, 13. a
χειρωταὶ quæ stellæ dicantur, 77. a. chriteus, 258. a
chroeresus, 21. a
chronius ibid. quot nauibus ad Troiam profectus, 22. b
chronus, ibidem. a
chronicos, 199. a
chrysaor, 2. a. 10. b. Neptuni ex Medusa F. 34. b eiusdem proles, 2. a
chryses sacerdos Apollinis & alter iunior ex chryseide & Agamemnone, 27. b
chryseis sacerdoti patri restituta, 25. a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Chryſippus Ægypti F. 37.b, item Pelopis F. Laio raptus, 19.b. eius mors, ibi. Theſeo raptus eiuſque forma. 51.a
Chryſolaus. 21.a
Chryſomallus aries Neptuni F. 42.a
Chryſorrheas fl. 47.a. cur ſic dictus Pactolus fl. 43.a, 47.a
Chryſothemis Danai F. 37.b
χθών. 35.b, 139.b
Chryſothemis Danai F. 37.b
chthonius. 38.a
chylus Elati F. 45.a
Ciceronis loc⁹. 99.b.107.a
cicones. 28.b
cidippes ſententia ac eiuſdem mors. 49.a
cidippe à propriis filiis ad Iunonis templum vecta. 49.a. eiuſdem precatio pro filiis. ibidem
cilicia. 257.a
cilix à quo Ciliciæ nomen 39.a
cimon à propria filia nutritus. 49.a
cincius Alimetus hiſtoricus. 148.a
Cinyras Rex. 14.b. eius forma. 50.b, interitus. 47.a
circe. 2.a. Solis F. 35.b, quomodo Telemacho Vlyſſis F. nupta 50.b. vnde ſic dicta. 138.b
Circes ex Vlyſſe filij. 28.b, in Glaucum amor. 44.b, veneficia
circini inuentor Perdix. 52.b
circulus æſtiuus quis. 97.b, eius ſigna quæ, 98.a.b
circuli cur quò remotiores à polo eo maiores, 56.a
circuli ſphæra, 55.b, 56.a
ciſſeis, 40.a
ciſſeus, 45.b, 20.a. rex, 45.b. eiuſq; interitus, ibi.
ciſtella, 151.a
citorus, 3.a
cleio, 1.b
cleo Danai, F. 37.b
cleobœa, 259.a
cleobis & Bitia in matrem pietas, 49.a
cleobule, 5.b
cleobulus Lindius, 45.b, eius ſententia, 46.a
Cleodice, 21.a
cleodoxe, 17.a
Cleopatra, 8.a, Danai F. 37.b, ſeipſam dilacerat, 260.a
κλέος quid, 155.a
Cleoſtratus Tenedius, 64.b
cliuicæ medicinæ inuentor Aſclepius, 52.b
Clio, 254.a
clio vnde dicta, 155.a
Clio pierum magnetes F. deperit, 254.b
clitemneſtre, 1.b
Cloanthus naui victor, 52.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Clonius, 22.b
Clotho, 1.a. 130.a. 37.b, 254.a, vnde dicta, 154.b
κλύειν, 169.b
clymene, 1.b.2.a. 5.a.21.a, Occeani F.34. Amazon, 36.a
climenus, 5.a
clymenus, 6 a.35.a. 169.b; rex eiúsque cum filia incestus, 45.a. 48.b. filiam Harpalicen necat, 45.a, 46.b, filiam suam epulatus, 45.a, 48.a
clymeni interitus, 47.a
clypeus coronæ loco dari solitus, 37.b, 51.a
Clytæmnestra Ledæ ex Tyndareo F.18.b, nupta Agamemnoni, ibidem, 22.a, 26.b, maritum occidit, 47.a, quomodo ab Oreste cęsa, 27.a
clytia, 2.b
clytius, 2.a. 4.b
clytius Cianeus Helenæ procus, 19.a
clytus Rex, 28.b, Ægypti F. 37.b, quot occiderit, 26.b
cnio, 158.b
Cocalus rex, 12.b, 13.a
cocytus, 172.b
cœlibatus, 150.b
Cœlus primus princeps, 253. eiusdem filij, ibid, a regno expulsus, ibidem 254.a
cœlum, 151.b, 1.a, Terra quomodo progenitum, 158.a; vnde dictum, οὐρανὸς Gygantum parens, 256.a
cœli per circulos distinctio, 177.a, quis cursus 151.b, 5.a, 6.a, 7.a, 38.a
cœneus, vide cæneus Inuulnerabilis, 114.b, eiusdem historia, ibidé, cum lapithis pugnæ, eodem,
cœranus, 30.a
coeus, 1.a
coenise, 1.a
coeto, 284.a
coeus, 253.a.b
cognatos suos qui occiderint, 47.b
colophonia Erichthei F. 13.b, à patre necata, 46.b
Colophonius, 1.a
columbæ veneris aues, 16.a
columbas à Syris pro diis haberi, 44.a
κωμάζειν, 169.b
cometes Meropæ crinis, 43.a, b. 188.b
cometarum diuersæ species, 43.a
corui situs & constellatio, 196.b
communi Mercurio prouerbium, 157.b
comus dæmon iuuenis, 169.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

collis cur additæ lampades, 170.a
concordiæ templum Romæ, 50.b
concubitus nefandi exempla, 48.b
congerrones, 151.a
conon mathematicus, 71.b
cōstitutio quomodo pœnitentiam creat, 142.b
contemplatiua qualis vitæ humanæ pars. 134.b
continentia, 51.a
conuiuium Deorum à Ioue paratum quid significet 145.a
coran canis, 39.b
coryciæ amplitudo, 53.a
κόρυς, 9.a 164.b
Marcus cornutus, 149.b
corinthus, 8.b.a. 95.b. prius Ephyre, 158.a
cornicines à classicis inuenti, 42.b
cornu Amaltheæ ab Hercule cur circulatū, 125.b eiusque virtus & vis, ibidem.
cornucopiæ, 11.a
corona à Dia vbi accepta muneri, 60.b. an Theseus, 61.a. Libero cur relicta, 61.a. inter sidera quomodo collocata, ibidem. Veneri, 180.b. quomodo detracta. 64.a
coronę materia quæ, 180.b. 61.a. situs & cōstellario, 78.b. 206.a. 220.a
cur homines in lætitia gerant coronas, 166.b
coronis, 6.a. 35.a. 43.b. 69.b. 40.a
coronidi grauidæ adhibitus coruus custos, 45.a.
coronus, 7.a
κόρος cereris F. 164.b
corsicæ ager pessimus eiusque amplitudo, 53.a
coruus coronidis custos, 43.a
coruus ex albo niger factus, ibidem. 75.a. quando non bibat, ibidem 166.b. sub sole tutellam cur positus, 131.a. 196.b
corui situs & constellatio, 196.b
coruus tùm inter astra relatus, 196.b
corui partus quæ ratio, ibidem,
corybantes qui & curetes vnde orti, 32.b. 254.b. eorum constellatio, 179.a
corycium Antrum, 257.a
corydon, 1.a
coryna, 6.a
corynetes, 12.a. Neptuni F. ibidem, Vulcani F. 35.b
corytus; 60.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

cotorrea, 34.a
cotto & Briareus quales, 116.a
centimani vnde dicti, 116.a.253.a
coturnix, 13.a.b
cranaus, 258.a
cranto, 254.a
crateis Scylla, 44.b
crates fl. Ibid.
crates quis autor, 178.a
crater, 218.a.296.b
cratera, 75.a
creatus, 21.b.254.a
crenis, 1.b
creon rex, 9.a.16.a 17.b.18.b
creontiades, 56.a
cresia, 179.a
cresphontes, 32.b.40.a
creta ins. 110.a.112.b 253.b
cretæ amplitudo, 53.a
creteus, 4.b
cretæ, 178.b
cretheus, 68.b
cretica historia, 61.a
creusa, 9.b.21.a.268.a
Erichthei, F. 35.b
crius, 253.a.b
Crespinus poëta, 150.a
Critomedia Danai, F. 37.b
Cromiusa siue crumissa insula, 41.b
croton siue croteus Panis, F. 46.a
Croton, 91.a
Cur inter astra relatus. 187.a.191.a
crimene, 25.b
crimenus, 15.a
culeus, 157.a
Cupiditas cur aureo malo comparata, 149.a
cupiditas animam cur diligat, 149.a
Cupido, 76.a. eiusdem fabula, 163.a
cura hominem primum è Luco fabricata 451.b
Curetes, 28.a.179.b 253.b
qui & vnde dicti, 32.b 58.b
cur in cœlum relati, 205.a
curetides, 258.b
curiositas semper periculosa, germana, 142.b
cursu victores qui, 52.a
curtij lacus, 149.a
cyaneæ cautes, 18.a
cyaneus, 19.a
cybele, 146.b
cybele mater deorum, 173.a
Cinyras an peperit, 179.a
cybeles currus cur Atys pictus ibid.
cyclades insulæ quot earumque nomina, 53.a
cyclops, 28.b. Neptuni F. 35.b.162.a. monoculus ab Vlysse excæcatus, 28.b
Cyclopes cœli è tellure eorumque nomina 253.a
cyclopes fulminum fabricatores, 253.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ab Apolline interfecti. 191.b.13.b.67.a
Cœlo delecti in tartarum. 253.a
Cydippe. 1. b. vide cidippe. 10.b
Cygnus. 177.b
Cygni natura. 140.b
Cygnus Martis F. 35.b.
Herculi domitus. 20.b 50.b
Cur creditus inuulnerabilis esse. 114.b. Liguriæ rex in sui nominis auē conuersus eiusque cantus. 195.a.35.a. quot nauibus ad Troiam profectus. 23.a
Cygni in bello fortitudo, & mors, 114.b
Cygno cæsus Pilus. 51.b
Cygnus inter astra cur relatus 195.a. eiusdem constellatio. 189.a
Cylindrus. 3.a. 6.b. 8. a. 35.b. 214.a
Cyllenes cum patre congressus. 48.b
Cyllenius mons. 18.b
Cyllo canis. 39.b
Cyllopotes canis. 39.b
Cymodoce. 1.b
Cymothoë. 254.a
Cymothoea. 1.b
Cynaras Smyrnæ oppidi conditor. 53.a
Cyneum. 26.a. mare vnde dictum. 47.a
Cynosſema. 26.a
Cynosura nympha. 58.b
Iouis nutrix in stellas relata 46.a.58.b. 179.a 205.a
Cynosura regio. 58.b. 143.b
Cynthos quid. 143.b
Cypri amplitudo, 53.a
Cyprius canis. 39.b
Cyrenis. 189.b
Cyrene. 5.b.35.a.189.b 119.b
Ioui Compressa. 189.b
Cyri regis domus in Ebatanis. 46.a
Cyrysolaus. 21.a
Cytheron mons. 43.b
Cythereus Ignis. 197.a
Cytorus. 6.b
Cyzicus. 7. b. eius mors & instituti ei ab Argonautis ludi. 51.a

D

Dædalion accipiter. 44. b. in sui nominis auem, ibid.
Dædalus vaccæ ligneæ fabricator. 111.b
Dædalus. 12. b. an volandi potens. 114. b. eiusdem fabula, & historia ibid. 115.a
Dædalus simulacrorū deorum muentor. 52. b. statuarius. 116.b. eius statuæ ambulantes. Ibid
Dedali cum Icaro volatus. 12.b. parricidium. 48.a
Damasichthon. 4.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Damone Danai F. 37.b
Danae Ioui compreſſa. 188.a
Damonis in matrem pietas. 49.a
Danaides coniuges ſuos occidunt. 49.a
Danae cum Perſeo in mare deiicitur. 15.b.188.a
Danae. 15.a. b. Acriſij F. 188.a.35.a
Danaus. 5.b. Rex. 28.b. 269. a. primus naui biprora vſus. 53.b.269.a. 194.b
Danaus Ægypti filios necat. 269.a
Danai filiæ quæ quos occiderint, 37.b
Danai filiarum nomina. 269.a.37.b
Danai filiæ Ægypti filiis coniunguntur, 269.a
Danai fuga, 37.a
Danao ludi Argis facti, 51.a quinquaginta filiæ, 37.a Earundē in patrueles facinus ibid. 49.a.19,4.b ſecundæ nuptiæ, 37.a.b
Daphne à terra cur occultata, 124.b, Apollini adamata, 45.a, in laurum conuerſa, 45.a, 124.b
Daphnes generatio quæ. 124.b
Daplidiæ danai F, 37.b
Dardan⁹ Iouis F, 35.a 188.b
Dardania conditor, 53.a, vnde natus. 70.a
Daretis & Entelli certamen. 32.a
Daſcylus. 6.b
Daſmos tributum, 121.a apud antiquos an fuerit. Ibid.
Daſipus, 193.b
Dedophon, 12.b
Deianira, 11.a, liberi ex Althea F. 31.a, mariti Herculis interitus cauſa, 47.a
Deianirę fabula, 11.b, eiuſdem interitus, 47.b
Deidamia, 28.a.47,b
Deſmone, 21.a
δεινοκρίνη, quid Græcis, 138.b
Deioneus, 29.b
Deiopea, 1.b
Deiphila, 22,b.16. b Adraſti F, 16. b, Tydeo nupta, 17,a
Deiphilus, 7.b, ilionæ matri pro fratre educatus, 25. b, patre necatus eodem curſu victor in ludis Nemæis, 51.b
Deiphobus, 21.a, 26, a contra Paridē, 21.b, ab vxore Helena necatus, 47.a Aſcalaphum occidit, 26. b, item Antonoum Ibidem quot occiderit, 26.b
Deiphobi mors. 26.b
Deiphontes, 32.b
Deleneficus, 151.a
Delos, inſula, 53.a, 14,a. quæ prius Aſterie & Ortigya, 14.a.33.a 255.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Deli nullus canis, 48.a
Deloamus Apollinis ſacerdos, 48.a
Delphin, 67.b, inter aſtra relatus, 44.a67.b. 192.b
Delphinus Arionis vector in littore mortuus ſepelitur monumento ei facto, 45.b.192.b
Delphinus quando exoritur, 200.a
Delphini ex Tyrrhenis nautis facti, 31.b. atque Tyrrheni dicti, Ibid.
Delphini ortus & occaſus, 85.a. 201.a.191.b. Situs & conſtellatio, 214.a 85.a
Delphus Apollinis F. 16.a 35.a.27.b
Deltoton, 68.b.18.a, ad ſidera quomodo ſublatũ, 187.b
Deltoti forma, 86.a,187.b eiuſdem ſitus & conſtellatio, 86.b.187.b. 211.a
Demarchus Ægypti F. 37.b
Demetrius, 74.a, eiuſdem crudelitas Ibid.
Demiphon, 75.a
Demnoſia, 121.a
Demoanaſſa, 5.a. 17.b
Democoontes, 21.a
Democriti opus. 145.a
Demodice, 69.a
Demoditas Danai F. 37.b.
Demoleon, 6.b
Demonaſſa, 5.a17.b
Demophile Danai F,37.b
Demophoon Athen rex. 13.b
Demophoontis in Phylliden amor, 15.a
δήμος quid Græcis, 143.a
Demoſtea, 21.a
Demoſthenes, 149.a
Demixippus, 38.a
Pera, 154.a
Deſiduo, 150.b
Deſmontes, 41.a eius interitus eodem,
δῆς vnde dicitur. 152.a
Deucalion, 6.a. Herculis F. 36.a, Minois F.38.a an aquarius, 72.a.189.b
Deucalion & Pyrrha ſoli in diluuio ſuperſtites. 34.b,35.a.189.b.195.a
Deucalionis iactu lapidũ viri creati, 35.a,11.a. 189.b
Deus Parens omnium, 178.b
Dexamene. 1.b
Dexamenus rex, 11.b
Dia inſula. 3.a.6.b.8,a.13.a item Oenei F.35.b
διάνυ. 165.b
Diamas, 14.a
διακεκαυμένη terræ pars; quæ, 57.a
Diana cyreneis Gorgon thracibus bendia cretenſibus dictyma lacedæmoniis Vpis dicitur, 119.b
Diana, 33.a.22.a.255.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Diana filiarum niobes Interemptrix, 4.a, ad laconas trāslata, 50.b, an Lucina dicta, 169.a, cur ἄγλαυρος dicta, 167.b item fascelis & lucifera, 50.b 168.b
Dianæ cognomina, 169.a
Diana & Apolloc Latona geniti,
Diana cur dicta dictyna. 138.b
Dianæ cur canes sacri, 169.a
Diana metapontina, 41.b
Dianæ fanum, 18.b. imago qualis apud veteres, 172.a 46.a
Diana calisto transfigurat ob stuprum in vrsam, 179.a
Dianæ Ephesiæ templum, 27. b. ab otrira primum structum, 46.a,b
Diana quomodo orionem Inter astra statuerit. 73,b, 74.a
Dianæ Tauricæ hospites immolandi mos, 27.b sacrorum immanitas, 50.b, simulacrum quomodo Mycenas delatum, 28.a
διαφαίνειν, 168.a
Diaphorus, 23.a
Diastor, 21.a
δίκεαν, 168,b
δίκη, 165.b
Dictis in delphinum, 31.b Neptuni F. 35.b
Didymi, 221.a
Dei ortus & occasus, 101.a 100.b
Dies quid, 108.a
Dictys piscator, 25.b
Didonis interitus, 47.b
διερόν, 162.b
Dies, 1.a. 158.a
Diei & ætheris prosapia. 12
Dij ex mortalib. facti qui, 46.a
Deorum simulacra primus inuenit
Dædalus, 52.b
Deos Græci cur dæmonas vocent, 142.a,b
Diluuiū ad restringēdum Phaetontis incendium à Ioue immissum, 34.b 195.a
Dimantes, 13.b
Dinomache, 39.b
Dinus, 1.b
Diobates rex, 14.b
Diobolares, 150.a
Diogenis dictum, 137.a
Diogenites ac Erithræus, 72.b
Diomedea, 29.b
Diomedes, Helenæ procus, 19.a
Diomedes Herculi interficitur eiusdem interpretatio, 175.b
Diomedes Martis F, 35. b. Tydei F. 17. a. Agrio pulso

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Oeneum ſocerũ regno reſtituit, 18. b, quot nauib. ad Troiam profectus, 22.b, quot occiderit, 26.b
Diomedis cum Æneá cõgreſſus, 26.a, item cum Glauco & aliis ibid.
Diomedis & Stheneli amicitia, 49.b
Diomedis equi, 11.b, narratio, quadriga, 112. b
Dione, 1.a. b. 254. a eius proſapia Atlantis F, 19.b
Diones proſapia, 254. a
Dioneus, 4.a
Dionyſius cur dictus liber, 36.a.59.b, quomodo nutritus, 139.b
Dionyſij ſiculi tyrannis, 49.b
Diophantus Lacedæmonius, 148.b
Diophanti opera, 119,a
Diophites, 21.a
Diores, 52.a
Dioſcuris vrbs à Caſtore & Polluce condita, 53.a
Dioxippe, 2.a,35. a.39.b Amazon, 36.a
Dirce. 3.b, eius interitus, Dirce vnde dicta, 138.b
Dirceus fons, 4.a
Diſci ludus apud veteres, 124.a
Diſcordia, 1. a
Diſcordię pomum, 21.b
Diuo, 1.b
Diuus, 10.b
Diuidiæ, 150.a
Dodonæi Iouis templum, 70.b
Dodonides nymphæ, 40,a
Dolichus Ægypti F, 37.b
Dolon, 21.a, eius mors, 26.b
Dolopeis, 5.a
Dolops, 1.b
Dolor, 1.a
Dolor, 193.a
Dolus, 1.a
Dorceus canis, 39.b
Doricops, 21.a
Doris, 1.b, eiuſdem proſapia, 254.a
Doris Oceani F. 254.a
Doryclus, 21.a
Doto, 1.b
Draco aurei velleris cuſtos, 2.a.3.a.34,b.a
Iaſoni Domitus, 8.b
Draco canis, 39.b
Draco paſtor vnde dictus, 116. a
Draco Heſperidum, 2.a 116. a, Typhonis ex Echinna F, 34. b. Herculi domitus, 10.b
Draca Martis F. Caſtalij fontis cuſtos, 3.b.39.a Cadmo interfectus eodem.
Draconis dentes Cadmo ſeminati indeque nati Spartæ, 113.a.39.a
Draconis ſitus & conſtellatio, 77.b.
Draco, 177.b.180.a
Dracõ Rex Martis F, 112.a

Cadmo

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Cadmo necatus. 113.a
Driantis mors, 13.a
Drimo, 1.b
Dromas canis, 39.b
Dromius canis, 39.b
Dryas, 13.a. Ægypti F. 37.b Iapeti F. 38. a. Martis F. 35.b
Drypon, 21.a
Dumiles, 1.a
Duodecim signa authores vt diuidant, 99.a.b
Durateus equus quis & qualis, 115.b
Dymas, 21.a
Dynomene, 1.b.254.a
Dysis, 40.a

E

EChemon. 21.a
Echidna, 2. a. eius ex Typhone soboles, 34.b
Echyon, 5.a 39.a
Echione canis, 39.b
Echnobas canis, 39.b
Echo Mercurij, F. 35.b
Echominus Ægypti, F. 37.b
Eduium, 150.b
Effra, 1.a
Egestas, 1.a
Egeus, 5.a
Egyæle. 16.a
Egesus vrbs. 5.a
ἐιρηὸν vnde dicta. 165.b
Eioneus, 21.a
Elatus, 5.a
Electra. 1.b.2.b, 43.a.60.b 254.a Agamemnonis, F. Atlantis F, 35.a.
Danai, F. 37.b
Electra cur sola inter pleiadas non appareat, 43.a 188. b & an appareat. 70.a
Electra Orestis soror quomodo iyladi nupta, 28.a
Electræ in fratrem pietas. 48.b
Electryon, 5. b. eiusdem mors, 47.b
Elphemor Helenæ procus, 19.a, quot nauib. ad Troiam profectus, 22.b
Elete, 40.a
Eleus, 5.b
Elusinus Rex, 33.b. à cerere in ælatorũ draconum vehiculũ quomodo positus, 164. b, triturationis hordei an primus inuentor Ibid. cur ἥρως dictus eodem.
Eleusinus siue Elusinus rex, 33. b, à Cerere necatus, 34.a
Eleusinus Eleusin vrbem condit, 53.a
Eleusinus Triptolemus, 164.b
Eleusis vnde dicta, 34.a 164.b
Eleuther primus simulacrum Liberi patris constituit, 46.b
Elide quadrigarum certamina primum instituta. 52.a
Elion canis, 39.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

elogium, 151.a
elpenoris apud circem interitus, 29.a
emphitus, 1.a
enæsimus.
enceladus, 1.a, Ægypti F. 37.b
endeis, 5.b
endymion pastor, 141.b 200.a, Lunæ amatus eiusque forma 200.a 50.a
engonasis, 61.a.223.a.58.b ad astra quomodo trãslatus, 61.b. Lyræ cur proximus, 65.b
enipeus, fl. 4.b
enneados littus vnde dictum, 15.a
ennius, 149.b
entelli & Daretis certamẽ, 52.a
enyo, 1.b
eos eous solis equus, 40.a
epaphus, 1.a.3.b, Memphis conditor, 53. a Iouis & Ius F. 33.b. 35.a. Ægypti rex factus, sequitur,
epeus equi Troiani fabricator, 25.b
ephialtes, 1.a.10.a. Ægypti F. 37.b
ephebi formosissimi qui. 50.a
ephesiæ Dianæ templum, 46.a.46. b
ephoceus Neptuni F. 35.b
ephire, 1.b. Corinthus postdicta & ab Ephyre nympha condita, 53.a
epicharmus literarum inuentor, 53.b
eiusdem locus, 142.a 143.b
ἐπιπυλόποι qui dicti, 157.b
epigoni septem eorumque nomina, 17.b
epimetheus quia cognitionem rerum contingentium negabat stultus efficitur, 159.a
epimetheus, 1.b, eidem nupta Pandora, 33.a. Promethei frater, 159.a
epiphron, 1.a
epistrophus quot nauib. ad Troiam profectus, 22.b
epopeus, 3. b. 4. a. 31. b in delphinum, 31. b, rex. 43.a, eiusdem cum filia congressus, 45. a. 48. b. interitus, 38.b
equus Troianus, 25. b. eique meluli Græci qui præcipuè eodem
eiusdem inscriptio eod.
equus ad sidera quomodo translatus. 68.a
equus dimidius, 186.b
equi ortus, 201.a
equi cum aquario ortus, 85.b
cum pisce occasus eodem.
eius situs & constellatio, 85.b. 186.a. 226.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

equi ſuper aquas & aristas ambulantes, 28.b
equus, 115.b. eiuſdem fabula & narratio Ibid.
equorum ſolis nomina. 40.a
eraſia quæ, 116.b
erate Danai F. 37.b
erato, 40.a. 254.a, vnde dicta, 131.b. 155.a
eratoſthenes, 59. a. 185.a eiuſdem dictum de Icario, 59.b
eratoclis iſthmia ludi. 51.a.b
erebus, 1.a. vnde factus, 158.a
erebi & noctis proſapia, 1.a
erechthei filiarum mors. 64.a
erecinæ.
ἐρεύνη, 163.a
erginus, 6.a
eribotes, 5.a
erichtheus, 6.a eiuſdem fabula, 13.b Athē. rex, 13. b. propriam filiam necat, 46.a, fulmine ictus, 13.a
erihcthei cum filia congreſſus, 48.b eiuſdem filiarum mors, 46.b
erihcthonius Vulcani, F. 55.b. 36. b. vnde dictus, 36.b 139. a. Athen. rex, 13. b. an Panatheneæorum inuentor, 64. a
erichthonius anguis, 64.a vnde ortus eodem.
erichthonius argentum primus Athenas attulit, 52.a. auriga, 63. 184.a eiuſdem patria, 63.b primus equos iunxit, 63.b. 184.a
ericlimenus Neptuni, F. 35.b
eridanus fl. 194.b. 5.b. 74.b qui, & Padus, 74.b. 194.b 195.a. 177.b
eridanus an Nilus, 73.a, an, Oceanus Ibidem. Inter aſtra relatus. 195.a
Eridani ſideris ortus & occaſus, 91.b. 177.b. ſitus & conſtellatio, 92.b 195.a
erigonæ, 60.a. Clytæmneſtræ & Ægiſthi F. 28.a. ad Icarij cadauer quō deducta, 60.a. 193.a inter aſtra pro virgine collocata, 31.a. 193.b. quæ & Iuſtitia. 31.a, 46.a. 71.b
Erigonæ in patrem amor & interitus, 31. a. 49. a. 47.b. 182.b 193.a
erimachus. 10.b
eriolas, 1.a
erinnes, 153.b
eriphia, 40.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Eriphyle, 17.b, Amph. maritum prodit, 18.a, filio necatur eodem.
Erisabe, 33.b
Erisichthon cur fame confectus, 117.a
ἔρος 36.b
Eridis pomum, 21.b
ἔρως quid Græcis, 165.a 142.a
Erraticæ stellæ cur sic dictæ. 75.b
Eryboca, 254.a
Erylus, 1.a
ἐρυθραῖον quid Græcis, 131.a 198.b
Eryx ab Hercule cęsus, 49.a
Eryx mons, 50. a. 49.b
Eteocles œdipi F. 16.b Thebanorum rex, 18.b
Eteoclis & Polynicis mutuæ cædes, 16.b. 17.q
Eteſiæ, 60. b, 201.a. 208.a 193.a
Ethalion ſiue Ethalides, 31.b, in delphinum, 31.b. Iouis F. 35.a
Ethemea, 67.a, ſagittis à quo & cur transfixa, 67.a
ad inferos abrepta, 67.a
Etherie, 2.a. 35.a
Ethionome, 21.a
ἔθος quid Græcis, 143.b
ἔτος, 60.b
Etolus iouis F. 35.a
euadne, 35.a. Neptuni F. 35.b eius caſtitas, 849.b, interitus, 47.b
Euæmon, 22.b
Euagoras, 21.b
Euagoreus, 1.b
Euander, 21.a literas ex Arcadia in italiam tranſtulit, 53.b
Euanippe Elati F. 17.b
Euanthes, 156.a
Euarete, 19.b
Euatimus, 38,a
Eubea Macarij F. 35.a. à patre necata, 46.b
Euboea, 5.a
Euboeę amplitudo, 53.a
Eubule Danai F, 37.b
Eubulus, 72.b
Eudæmon Ægypti F. 37.b
Eudora, 43.a. 69.b
Eudromus canis, 39.b
Endoxa, 4.b
euhadmes primus aſtrologiæ interpres, 52.b
Euemerus, 64.b
Euhenus Herculis F. 36.a in fl. lycormam ſe præcipitat. 472.a
Euhenus, fl. 4,b, 11.b
Euideas Ægypti F. 37.b
Euippe Danai F, 37.b
Eulimene, 254.a
Eumæus vlyſſis ſubulcus, 30.a
Eumelus Helenæ procus, 19.a, quot nauib. ad Troiam profectus, 22.b
Eumolpe, 254.a
Eumolpas Neptuni F. 13, b voce ad tibias victor, 51.b
Eumęus, 7.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

curſib. victor in Nemææ ludis. 51.b
Eunomia, 40.a.165.b
Eupalamus, 12.a
Euphemus, 5.b.35.b Neptuni F. 35.b 38.a.12.a
Eupheno Danai F. 37.b
Euphrates, 1.b
Euphorbus poſtea Pythagoras, 26.a.eius mors. 26.a
Euphrone vnde dicta, 155.b 156.a
Euphroſyne, 1.a
Eupinus Epinicus, 4.b
Euporie, 40.a
Eupolemia, 5.a
Eureſtus Mercurij F. 35.b
Eurimus, 18.a
Euripides à canibus laceratus, 48.a Apollinis F. 35.b
Euriſabe, 33.b
Eurius, 16.b
Euritus, 5.b
Europa Europe, 36.a.69.b 25.a.12.b, Ioui rapta, 39.a 115.a
Europæ ſitus, 57.a
europome Danai F. 37.b
eurota, fl.
Eurus ventus, 218.a
euryale, 1.b.133.a.119.b
eurialus curſu victor, 52.a
euriali & niſi amicitia, 49.b
euribates, 6.b.23.a
eurychus quot nauibus ad Troiam profectus, 22.b
euryclia Vlyſſis nutrix, 29.b
eurydamas, 5.a
euridyce 1,b, Danai F. 37.b
Orphei, vxor, 147.a, 36,a vnde ſic dicta, 147.a
euryelus, 23.a
eurylochus a Circe non mutatus, 28.a
eurymedon, 6.a
eurydomene, 155.b
eurymus, 28.b
eurynome, 1.b.2.a.16.b 17.a.35.b eiuſdem proles, 254.a
eurypylus Helenæ procus, 19.a Neptolemo occiſus, 26.a, quot nauib⁹ ad Troiam profectus, 22.a, quot occiderit, 26.b
eurypyli mors, 48.a
euryſthenes Ægypti F. 37.b
euryſtheus, 10.b.12.a. 28.b
eurytion, 5.a.52.a, centaurus, 11.a
euyduſa, 155.a
eurytus, 11.b. 11.a. Herculi domitus, 5.a.b, Mercurij F. 35.b. ſagittis victor, 51.b
euſebij locus, 116.b
euſorus, 7,b
euſtyoche, εὐτέρπη quid Græcis, 254.b
euxeminis opus, 131.b
exercitus, 150.b
euximon mare, 8,a
exortus quid, 55.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

F

FAbre, 151.a
fabulæ Æsopi Homeri Hesiodi & Archilochi comites, 170.a
Faces sceleratæ quæ, 48.a
fatum, 1.a
Fata quot & quæ, 130.a
Fauonius, 1.b
felix Capella, 150.b
fœminis ingenuis permissum Athenis medicinam discere, 52.b. reliquis.
Fenestella, 151.a interdictum Ibid.
ferculum, 150.b
feretus, 9.a
Filias suas qui occiderint, 46.b
Filiorum à matribus occisorum catalogus. 46.a
filios suos qui epulati, 48.a
fistulæ cantus author pan, 52.b
Fleuia vrbs, 4.b
Flocci, 150.b
Floraliorum inuentores focus vel Phocus, 6.a
Flores inscripti nomina regum, 124,a
Focus.
Foeminis ingenuis permissum Athenis medicinam discere, 52.b, reliquis interdictum Ibid.
Fonteius orator, 150.a
Fontes, 1.b
Formicæ in homines, 14.a
Formido, 2.a
formosissimus qui fuerint, 50.b
De generatis ex fraxino. 121.a
Freni inuentor, 52.a
figuræ, 149.b
Frumenti inuentrix Ceres, 52.b.53.b
Fulminum fabricatores Cyclopes, 13.b
Fulminum signa, 197.a.b
Funebres ludi cuiusmodi Patroclo instituti, 51.b
in funere cur tubicines adhiberi soliti, 52.b
Furiæ tres, 1.a. erinnyes, 151.b.150.a, 172.b, eumenides, 153.b
Fustibus primum dimicasse Afros & Ægyptios, 53.a

G.

GAlathea, 1.b
Gallimacus, 68.b
Ganeum, 150.b
Ganimedes Ioui amatus eiusque forma. 51.b
Ganymedes in aquarium. 46.a.72.b.189.b
Ganymedes raptus. 67.a 133.a.189.b
Gargaphia vallis. 49.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Gargaſus quot occiderit. 26.b
Gauij mors. 26.b
Gellij locus. 124.a
Gemini. 70.b eorundem quot ſtellæ. 181.a 182.b item ſitus & cõſtellatio. 87.a ortus & occaſus eodem. generos qui occiderint. 48.a
γηγενοὶ Græcis qui. 133.b
Gerones qui Romanis dicti. 151.a
Geryon. 2.a trimembris 10.b Chryſaoris Fi. 34.b 38.a triceps an fuerit. 117.a
Geryones. 176.a 21.a qui eius biceps canis & quid hac fabula ſignificetur, ibidem.
Getæ. 64.b
Gigãtes. 1.a ſeminati. 113.b
Glabrum. 149.b
Gladio primus Belus in bello vſus. 53.a
Glauæ. 1.b 9.a Amazõ. 33.a
Glaucippe Danaï F. 37.b
Glaucoma cæcitas. 138.b
γλαυκὸς Græcis quid. 138.b
Glaucus à Circe amatus. 44.b Minois F. ab Æſculapio ad vitam reuocatus. 13.b 65.b item à Polyido. 117.b equis an cõſumptus. 117.b Iolao victus piſcator. 51.b quot occiderit. 26.b
glaucus in mari prou. 118.a
Glauci Minois Fil. mors. 117.b ad inferos deſcenſus interitus in Scyllã amor. 48.b quadriga 48.b
Glauci tres qui. 26.b
Gnoſius. 39.b
Gnoſſus cretæ vrbs. 12.a
Gorge. 38.b 21.a
Gorgycion. 21.a
Gorgon. 2.a
Gorgo canis. 39.b
Gorgon Perſeo interfecta. 120.a
Gorgon Typhonis ex Echidna F. 34.b
Gorgon nauis. 120.a
Gorgon pro terrore. 142.a
Gorgon cyreneis Minerua dicitur. 119.b
Gorgonis caput. 15.b 64.b in lapidẽ mutatio. 119.b quid ſignificet proſapia. 1.b
Gorgones tres. 133.b 188.a Phorci Fi. 254.a
Gorgonũ cuſtodes. 63.b
Gorgonæ vnum oculũ tãtum habentes. 174.b
Gorgona à Minerua an interfecta. 73.b
Græci qui quot occiderint. 26.b
Grandinis ſigna. 197.a.b
Gratiæ. 2.a 155.b quot & quæ. 156.a vnde χάριτες dictæ. 156.a Iouis Fil. 254.a
Gyarus inſula. 53.a
Gyas. 52.a
Gyges. 1.a cur dictus cen-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

timanus. 116.a
Gymnasia. 40.a
Gyon. 195.a
Gyrton vrbs. 5.a

H

Hάδης. 169.b
Hæmonis & Antigonæ interitus. 17.b
Halietus auis è Niso. 44.b
ἅμαξα. 58.b
Hammon à Libero condita. 53.a
Hammonis Iouis templũ à Libero constitutũ. 31.b
Harmodij & Aristogitonis amicitia. 49.b & 50.a
Harmonia. 2.a 3.b 112.b
Martis F. 35.b
Harpalice à vacca & equa nutrita. 43.b filiam necat. 45.a 49.a pastoralibus interfecta. 43.b cum patre congressa. 43.b à patre interfecta. 48.a 46.b
Harpalice in patrem pietas. 43.b
Harpalus. 39.b
Harpalicus canis. 39.b Rex 43.b eiusdem interitus. Ibidem.
Harpinna. 35.b
Harpocrates Isidis Filius. 53.b
Harpyia canis. 39.b
Harpyiæ. 1.a 6.a 8.a 116.b Iouis canes, ibidem. 8.a quæ & quot. 130.b.
Hastipiæ.
Hebe Iouis F. 254.a
Hecabe Danaï Fi. 37.b
Hecatombe. 27.a
ἑκατόν. 27.a
ἑκατὸν πεφόμονα qualia sacrificia. 148.a
Hecatompylæ Thebæ. 53.a
Hecatontachirus. 116.a
Hector. 21.a.b ab Achille interfectus. 26.a 25.a eiusque corpus à Priamo redemptum. 25.a Protesilaum interficit. 26.b itẽ Antilochum ibid. quot occiderit. Ibidem.
hectoris cũ Aiace cõgressus & mutua dona. 25.b 26.a
Hectoris Lyrra. 25.a
Hecuba Cyssei siue Dimãtis F. 21.a Hectoris mater ibid. ab Vlysse abducta, & canis facta. 26.a 47.a.b
hecubæ castitas. 49.b fax scelerata. 48.a ĩterit⁹. 47.a
Hecypris. 40.a
Hegesianax. 61.b
Hegesias. 75.b
εἱμαρμένη. 154.a
Helena Iouis ex Pyrrhe F. 35.a Item ex Leda. 18.b 189.a Deiphobũ maritũ necat. 47.a ob formam multis procis petita. 18.b octauo demũ anno post Ilij ruinã cũ Menelao in patriã reuersa. 27.a quomodo Menelao nupta. 18.b vxor Menelai. ibid.
Helena fax scelerata. 48.a eius proci eorumque no-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mina.19.a & raptus.18.b
Helenoris mors. 26.b
Helenus. 21.a.b Priami F. Ibid. augur. 30.a
Heliades Phaetontis sorores,quot&quę.35.a.195.a
Helice. 158.b 209.a Danaï F. 37.b quæ vrsa & septentrio. 39.a 58.b
Helicon mons. 68.a
Helicta Danaï F. 37.b
Helie. 2.a 35.a 195.a
Helimus. 52.a
Helle. 2.b 3.a 118.b Neptuni F.35.b ab eodē seruata. 187.a an aries. 68.b
Hellespontus. 3.a 68.b 69.a 187.a 119.a
Hemisphęrii cuiuslibet triginta partes. 55.b
Hemon. 39.a
Henicea. 21.a
Heniochus. 63.b
Heniochi sidus,43.a eiusdē ortus & occasus. 201.a
Hephestius cur appellatus Erichthonius. 64.a
Hephestius locus eodem.
ηρακλῆς Græcè quid. 136.a
Herbarum medicinæ inuentor Chiron. 52.a.b
Hercæi Iouis ara. 21.b
Hercules. 5.b 6.b 254.b Iouis ex Alcumena natus. 10.a 35.a ab Omphale muneratus. 65.a 136.b eiusdem fabulæ significatio ibid.ab vxore necatus. 47.a cur Omphale seruierit. 11.a cur sic dictus.136.a dracone cur circumplexus.65.a in auxilium Troianorum cōductus. 121.b Pāmacho victor. 51.b primigenius cur dictus. 10.a Prometheum de Caucaso liberat. 33.a 66.b Hesionem itē à ceto. 10.b proprios liberos occidit. 11.a sagittarius. 167.a
Hercules cœlum sustentat. 176.b ex mortali immortalis redditur. 46.a
herculis ratio vniuersis indita. 167.a
Herculis ad inferos descēsus. 48.b certamina ab Eurystheo imperata duodecim & plura. 10.a.b cœlestis situs & constellatio.78.b cum Liguribus pugna. 62.a
Herculis columnæ. 119.b
hercules lernā occidit.10.b
Herculis & Philoctetæ amicitia. 49.b stella.76.a
Hercules necat vxorē.47.a
herculis filij. 36.a imperiū. 123.b insignia.17. b interitus.47. a ludi gymnici Olympia instituti. 51.b parerga. 10.b 11. a pyra à Philoctete constructa. 11.b 24.a sagittæ Philoctetę donatæ fatales Troię.11.b 24.b statura quomodo olim depicta.174. b. & inde eiusdē duodecim victorię.174.b.175.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Hercules inter ſidera collocatur. 65.a
Hermaphroditus eiuſque forma. 50.a
ἑρμηνεῦσαι quid gręcis 132.b
Hermione Menelai & Helenæ F. Oreſti nupta. 28.
Na.prius Neoptolemo deſpõſata. 28.a cur hermes dicatur Mercurius. 33.a
Hermippus. 60.b
Hermis locus. 131.b
hermonia. 35.a 194.a 143 a
Hero. 121.a Danai Fi. 37.b
Herodotus Mileſius. 59.a
Herſe. 36.b
Heſiodus. 155.a
Heſiodi locus. 64.b
Heſiona. 10.b. 21.a. ceto expoſita ab Hercule & Telamone liberatur, ibi.
Heſperiæ. 1.a
heſperides. 1.a 116.a 180.a de iiſdem fabulæ interpretatio. 174.b
Heſperidum draco. 2.a. 180.a 75.a 34.b 59.a
Herculi necatus. 180.a
Heſpertuſa. 1.a
Heſperus Mileſius. 116.a
Heſperus ſtella Veneris. 105.b 16.a 76.a eiuſdem curſus incertus. 106.b
Heſtiyæa. 1.b 53.a
heſticæ qui cõditores. 58.b
Heſtodes. 201.b
ἱάκυνθος. 141.b
hilagus. 21.a
hillus Herculis F. 36.a. eius parricidium. 48.a
ἱμέρος. 163.a
Hiphimede. 10.a
hippalicimos. 6.a
hippaleus. 19.b
hippaſus. 5.b 6.a 11.a. 38.a
hippea. 5.a
hipermenneſtra. 17.a
hippo. 149.a
hippocoon. 6.a 38.a 52.a
hippocrene. 68.a 186.b
hippodamia. 6.a 11.b 188.b 184.a cum patre congreſſa. 48.b Pelopi nupta. 19.b
hipodamię mors. 19.b 47.b
hippodami mors. 26.b itẽ Hippodamantis eodem.
Hippolyte. 10.b Amazo herculi domita. 10.b 36.a
hippolytus. 13.b. ab Æſculapio vitæ reſtitutus. 13.b poſtea Virbi⁹ dict⁹. 48.b
hippolyti ad inferos deſcẽſus, ibid. interitus. 13.b quadrigæ. 48.a
hippomedon. 17.a
hippomenes in leonẽ verſus. 41.a. quomodo Atalantæ victor in curſus certamine. 40.b
hipponamia congreſſa cũ patre. 48.b
hipponoi interitus. 47.a
hippoſidus. 21.a
hippotas. 38.a
hippotes. 9.b
hippothoe. 9.a Amazon. 36.a Danaï F. 37.b
hippothon ſiue hippothous ab equa nutritus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

41.b 21.b 48.b
hippothoi mors. 47.b
hippotrochus. 21.a
hiſtoria fabula quãto precioſior. 110.a
hiſcilla. 65.b
hiſtria. 8.b.9.a
humanæ vocis decem modulamina. 131.b
Homeri locus. 99.b 115.b 131.b.134.a.136.a.141.b 142.a 143.a b.145.a 157.b
Homo à Cura primum è luto fictus. 45.b
hœdi. 209.a 223.a eorundem ortus. 201.a
homines Meropes vnde dicti. 67.a
ex hominibus in Deorum numerũ qui recepti. 46.a
hora. 2. a Iouis & Themidis filiæ. 40.a.165.b. earum nomina. 40.a
hoſpites immolandi ritus in lauris. 27.b
horizon. 15.b incerta ratione definitur ibid. Sphęrã quomodo definiat. 101.b
hyacinthꝰ adoleſcẽs Amyclæus. 123. eiuſdẽ mors eodem.
hyacinthus Apollini amatus eiuſque forma eodẽ. 51.a filia ſuã necat. 46.b vnde natus. 254.b
hyas. 69. b. ab apro ſiue leone confectus Atlantis Fi. 43 a. 185.a. eiuſdem ſorores inter ſidera relatæ. 43.a
hyades Liberi nutrices. 69. b. 43.a 185.a. Lycurgo fugatæ. 69. b. nymphæ Dodonides dictæ. 69.b. 185.a
hyades quæ. 40.a quor. 69. b vnde dictæ. 70.a. 43.a 69.b 185.a
hyadum nomina & numerus. 45.a parentes. 69.b
hyale Danaï Fi. 37.b
hycleus rex. 45.a
Hydra Herculi necata huiuſq; fabulæ ſignificatio. 175.a
hydra caſtellum. 121.b
de Hydra narratio. 121.b
hydra. 75.a
hydra Leonæa. 10. b 11.b Typhonis ex Echidna F. 34.b nouem capitũ. 24.b
hydræ ortꝰ & occaſus. 96.a 223.a ſitus & conſtellatio. 46.a 102. b 177.b. 218.a 196. b
ὗειν pluere. 43.b 815.a
hyemalis circulꝰ quis. 99.b eiuſque ſigna. 99.b
hyemẽ proximam eſſe quæ indicant. 137.a
hyemem quando ſol curſu ſuo efficiat. 56.b & inde.
hyems in quibus ſignis. 99.b
hylactor canis. 39.b
hylaus canis. 39.b
hylas. 5.b 6.b Herculi amatus eiuſque forma. 51.a
hymane. 5.b. Hymeneus vnde dictus. 51.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Hyocles. 65.a
Hyparete Danaï F. 37.b
Hyperboreus mons. 67.a
hyperantus Ægypti F. 37.b
Hyperasius. 5.b
Hyperbius Ægypti F. 37.b
Hyperenor. 36.a
Hyperion. 1.a 158.b eiusdem prosapia. 1.b
Hypermenstra. 17.a 34.b 188.b sola ex sororibus viro parcit. 37.a 194.b
Hypermestræ & Lyncei fanum. 37.a
ὑπεριφανία qui græcis. 140.b
Hyperiscus. 21.a
Hypolympus. 61.a
Hypseus. 2.b 44.a
Hypsipyle. 27.b 18.a Thoantis F. 27.b
Hypsipyle in patrem pietas. 7.b 49.a
Hyreus rex. 44.a eius genealogia quæ. 70.a
Hyrmine
Hystoe. 179.b

I.

Ἰάκχυθος quid Atticis. 143.b
Iara. 1.b
Ialmenus Martis F. 35.b quot nauibus ad Troiã profectus. 22.b
Iacetus. 158.b
Ianassa. 1.b
Ianus quomodo olim depictus. 173.a
Ianus quare bifrons. 137.b
Iani thronus. 173.a
Ianira. 1.b
Ianthe. 1.b
Iapetus. 1.a 158.b eius prosapia. 1.b
Iasion Cereri amatus. 50.b eius forma. 50.b
Iasida. 207.b
Iason. 3.a 6.b 60.b Peliades. 9.a Argonautarum dux. 6.b
Iason Æsonis. 38.a
Iasonis ex Hypsipyle F. 7.b in Colchos profectio. 4.b 5.b parricidiũ. 48.a quadriga. 48.b
Iasoni per flumen transuecta Iuno. 4.b 8.b sublatum è Colchis aureum vellus. 42.a
Icarius. 59.b à pastoribus cur interfectus eodẽ. 193. a. ad arborem defossus. 60.a arcturus inter sidera dictus. 31.a 193.b & Bootes appellatus. 59.b 60.a hircum interficit. 59.b in pureum cur proiectꝰ. 60.a ob vini vsum traditum occisus. 31.a 193.a vtrem quomodo fecerit. 59.b
Icarij canis in herũ amor. 31.a 193.a idẽ inter astra relatus. 31.a 60.a
Icario cur vinum traditũ. 59.b 193.a
Icarus Icariũ pelagus vnde. 12.b 115.a
Icarus in Arcturi fidus. 40.a
Icelos. 1.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ichneus canis, 39.b
Ichnobates, 39.b
idas, 5.b. 6.b. Apharei F. 19.a.23.b. 36.a.38.a. contra Castorem, 19.a Polluci superatus, eodē.
Idea. D. F. 27.b
Ideæ nymphæ, 58.b
Ideus Thestij F. 38.b
Idmon, 5.b. 6.b. 7.b. ab apro percussus, 48.a
Idolorum quis primus reperror, 129.a
Idolon vnde dictum, eod.
Idomeneus, 19.a. quot nauibus ad Troiam profectus, 22.b. quot occiderit, 26.b
idomenei forma, 51.a
idothea, 40.a. Prothei F. 23.a.27.a
idya, 9.a
ienios agrus, 1.a
ientaculum, 150.b
ignis à Prometheo primū hominibus datus, 33.b
ignem cur hominibus Iupiter ademerit, 66.a
ilaira Leucippi F. 19.a
iliona, 21.a
ilione, ibid. maritum necat, 47.a
ilione in fratrem & parentes pietas, 49.a. interitus 47.b
iliona Priami F. Polymnestori nupta, 25.b. Ilithyia Iouis F. 254.a
Illithyus, 50.b
ilius Apollinis F. 35.a
ilium quomodo à Græcis expugnatum, 115.b. eiusdem vera narratio, ibid.
iltonomus Ægypti F. 37.b
imbrasia insula, 7.a
imbrasus fl. ibid. & insula 6.a
impietatis exempla, 49.a
inachus, 1.b. 28.b. Oceani F. 33.a.b
incestuum exempla, 48.b
indus, 1.b. argenti inuentor, 52.a
indi ex Phaëtontis incendio atri redacti. 35.a
ab inferis reuersi Parcarū licentia qui, 48.b
infernus cur ἀΐδης dictus, 152.a. item mutator. 169.b
ino, 2.b. Cadmi F. 39.a
ino Euripidis, 3.a
ino se ipsam interficit, 47.a
inno filiū occidit, 146.b. in leucotheam mutatur. 46.a
ino cum matre fratrem occidit, 40.a
inus fabula, 2.b. furor, 40.a. interitus, 47.a
insulæ omnium maximæ quæ, 53.a
intemperantia, 1.a
inuentores rerum, 52.a.b
inuidia, 1.b
inuulnerabilis an quis esse possit, 114.b
io Inachi F. 33.b. à Ioue dilecta, ibidē. & in vac-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eam versa, ibid. & in Isin deam ibid. & 69.b
io bouem an peperit, 123.a eiusdem narratio, ibid.
Iobates rex, 14.b.68.a
iocasta, 15.a. 16.b. 17.a. cum filio congressa, 48.b
iocastæ interitus, 47.b
iocinora cur olim diis immolata, 66 b
iolaus, 6.a. Iphicli F. ibid. & 28.a. 74.b. etiam Protesilaus dict⁹, 24.b. quadrigis victor, 51. b
iolaus fert suppetias Herculi, 122.a
iolai interitus, 24.b
iolcos, 6.a. 38.a
iole, 11.a
ioles fabulas, 11.b
ione, 254.a
ionium pelagus vnde dictum, 33.b
iphates, 21.a
Iphiclus, 5.a 6.a
iphigenia immolãda à dea sublata in Tauros transfertur, 46.b.23.b. 50.a. & Dianæ sacerdos fit, 23.b. 27.b. quomodo à fratre abducta, eodem.
iphimedia, 10.a
iphinoe, 7.b
iphinome Amazon, 36.a
iphis, 7.b
iphitus, 17.a. 5.a.6.a
ira 1. a
irene, 40.a. 254.a
Iris, 2.a.156.b. 172.b. 254.a
Irus, 5.a. mendicus, 30.a.
Isea, 254.a
Ischis Elati F. 45.a. 75.a
isemermos circulus, 56.a
isidoce, 9. a
Isis dea ex Io. facta, 33.b
Isis velificij inuentrix, 52. b
Isis sidus, 74.a
ismarum oppidum, 28.b
ismarus, 1. b
ismenæ Oedipi fi. 16. b
ismenus Ismenius, 1.b. 4. b
ἰσθμία, 2. b. Ludi, 51. b
ister, 73.b
isus, 21.a
italus Telegoni ex Penelope fi. 29.b. vnde Italia dicta, 30.a. 32.a
itea Danai F. 37.b
itemales, 16. b
itacha insula, 22.a. Vlyssis patria, 28.b
ithone, 23. a
ithys à matre occisus, 13.a 46.b. à patre deuoratus, 48. a
iudicium Paridis, 21. b
iugula, 192. a
Iuno, 1.b. à Iasone flumẽ transuecta, 4.b. 8.a. ab adolescentibus cur ad templum vecta, 124.b. 125. a. in similitudinẽ æris picta, 172. b
Iuno & Minerua cur Troianis infestæ, 21.a
Iuno ἥρη cur dicta, 129. b.
iouis vxor, 59.a. & so-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tor, 152.a. Lac profundit, 76. b. Mercurium Lactauit, ibidem. mulier pariens picta, 172.b Philocteti cur infensa, 24.a. suorum an curam gerat, 124. b. vnde dicta, 135. b. cur velato capite, ibidem.
Iunoni quis primus arma fecerit, 52. a
Iuno Venus Minerua de forma contendunt, 21. b
Iuno gratiarum parens, 155 b
Iunonis stella, 76.a. horti, 180. a. proles, 1. b. solennia quomodo peragi solita, 124. b
Iuno ioui suspensa, 157. b
Iunoni Argiuæ facti Argis ludi, 51.b
Iunoni Sacra quis primus fecerit, 33.a
Iunoni cur propositi pauones, 173.a. templum Argis à Phoroneo primum factum, 46.b
Iupiter carminum origo, 177. b
Iupiter à prometheo decipitur 66.a
Iupiter ad nuptias omnes deos conuocat, 145. a.
quomodo dicitur omnibus imperare, 152.a
Iupiter à duobus hœdis quomodo lactat⁹, 64.b à capra cur lactatus, ibi. cur fatum, 154.a. Herceus infans quod ab Opi absconditus ne à Saturno deuoraretur, 32.b Naxo an nutritus, 67.a. Saturni & Opis fi. 40.a Thebarum cōditor, 53.a vnde dictus, cœlum, 178. a
Iupiter in bestiam conuersus, 179.b
iouis pro Iupiter, 10.b. & inde sæpius.
Iupiter pater Herculis, 5. b
Iouis cum Dianaë cōgressus, 15.b. diuersa cognomina vnde, 153.a. 64.b. ex Europa filij, 35. a. ex Leda, ibidem.
Iouis filij eorumque nomina, 35. a
Iouis Lycei tēplum, 68.a 179.b. nutrices, 4.a.5.a. 179. a
Iouis oculus videt omnia, 164. a. Olympij simulacrum à Phidia factum 46.a. proles, 1.b.2.a. inde stella cur clarissima, 76. a. quis eius cursus, 102.a
Iouis effigies, 170. b. 171. a
Iouis dodonei templum, 70. b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iouis ammouis, 69.a
Ioui prima ex mortalis cõpressa Nioba, 33.b. templum quis primus constituerit, 46. b
Ioue omnia plena, 204.a
Iouem cum Thetide concumbere volentem cur prohibuerint dij, 145.a
Inter Iouem & Iunonem iocosa altercatio, iudice delecto Tiresia, 18. a
Iusiurandum, 1. a. Iusta, 182.b
Iustinus de Geryone, 117.a
Iustitia virginis signum inter astra, 31.a. 71.b. 182.a
Iustitium, 160.a
Iuuentus, 2.a
Ixion, 5.a. 11.b. 140.b. eiusq; apud inferos pœna, 15.b
Ixition, 5.a. 15.a. in orta constitus, 15.b

L.

Labdacus Theb. rex, 16.a. 18.b
Laber, 148. b
Labros canis, 39.b
Labyrinthus à dedalo fabricantur minatauro, 12. b
Lacedemon, Iouis fi. 35.b. 70.a. 188.b
Lacedemonij, 5.b
Lacæna canis, 40.a
Lachesis, 1.a. 38.a. 37.b. 172.b. 254.a. quid græcis significet pag. 130.a. 154. b
Lachne canis, 39. b
Lacon canis, ibid.
Laconum adolescẽtum in eranie sacris flagellatio, 50. a
Lacto fermo nutriti qui, 48.b
Lacteus cerculus, 55.a. 76.b æquinoctiali contrarius 55. a
Lactei circuli generatio quæ, 261. b. eiusdem positio, 100. a
Lacretus, 22. b
Lacus, 1.b
Ladõ canis, 39.b
Ladon flu. 124.b. De eodẽ fabula & naturatio, ibid.
Lelaps canis, 39.b. 42. a
Lelapis ortus & occasus, 93.b. situs & stellatio, ibidem, 94. a
Laerta, 38. a
Laertes archij fi. 29.b. Vlyssis pater. 22.a.b. 29.b 42.b. 45.a
Lastrigones, 29.a. 162.a
Lathusa, 13.a
Lai cur dicti homines, & as lapis, 35. a
Laira, 19. a. sacerdos dianæ, ibidem.
Laicus labdaci fi. 4.a. 16.a. 18.b. 19.b. Theb. rex 8.b 16.a. mors, 16.a. exiliũ 4.a
Lamiæ oculi exemptiles, 119. b

Lanuscus

Lamiſcus hiſtoriarum ſcriptor, 110. b. Palephato cur laudatus, ibid.
Lampetiæ, 35.a. ſolis f. 35.b
Lampetuſa quæ, 132.a
Lampon, 10.b
λαμπὸς quid græcis, 131.a. 198.b
Lampus canis, 39.b
Lanæ è furculis inuentum, 52. b
Laocoon, 6.a. Apollinis ſacerdos vnà cũ filiis à ſerpentibus confectus, 32.a
Laodomia Acaſti fi. 24.b
Laodomiæ caſtitas, 49. b. in Proteſilaũ amor, 24.b eiuſdem interitus, ibid. 47.b
Laodice, 21.a.b Priami fil. clepho nupta pag. 24.b
Laomache amazon, 36.a
Laomedon, 22.b. Herculi natus, 11.a. pag. 20.b
Laomedõtis perfidia, 20.b quadriga. 48.a
λάος cur græcè dictus populus, 189.b
Laothoe, 5.a
Lapithæ, 111.a
Lapitharum cum centauris pugna, 11.b
Lares qui & corybãtes, 32.b
Laris, 33.b
Lariſſa vrbs, 5.a
Latinus telemachi ex circe fi. 30.b. vnde latina lingua dicta, 30.a.b
Latona, 1.b. 2.a. 4.a. Poli f. eiuſque in ortygia partus, 14.a. 33.a. vnde dicta, ibid. a. b
Luna dicta latonia virgo, 199. b
Laurus curſolis amica, 131. a
Leænæ canis, 39. b
Learchus, 2.b. 3. a.b
Leandervnde dictus, 143.a
Leda, 5.b. 18.b. 35.a. Ioui compreſſa, 18.a. eiuſque liberi, ibi. 63. vnde dicta, 140.a
Leitus, 22.b
Lelaps canis, 39.b
Lembus, 150.a
Lemniadę viricidæ mulieres, 7.a.b
Lemno, 7.a. 255.a
Lemniadum in patres ſuos & filios impietas, 49.a
Lemnus inſula, 24.a
Lena, 35. b
Lenteſmophius, 1.a
Leo, 221. a
Leo Nemęus Hercuſi necatus, 10.a. eiuſdem interpretatio, 174.b
Leo ad caſtra cur tranſlatus, 71.a. 183. b. eius ortus, 88.a. b. ſitus & conſtellatio, ibid. &c.
Leoni & leęnæ cur negatus veneris concubitus, 41.a
Leodacus, 5.a
Leodoce Martis fi. 15. 235.b
Leon, 69.b
Leonteus, 19.a. 23.a. Helenę procus, 19.a. quot occiderit, 26.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Leontiades herculis fi. 35.a
Leophites quot nauib. ad troiam profectus, 23.a
Lepus, 73.a. eius ortus & occasus, 93.a. situs & cõstellatio, 93.a.177.b. cur á Mercurio inter astra relatus,193.b.194.a
Lerneus fons, 10.b. à Neptuno ꝓductus,37.b.34.b
Lerna, 13.a
Lerneus serpens, 10.b.11.b
Lernus, 6.a. rex, 121.b
Lerta, 4.b. Lethum, 1.a
Lethe, 172.b
Leucippe, 6.a. Thestoris fil. 42.b. quomodo patrem & sororem amissos repererit, ibidem.
Leucippus, 19.a. Herculis f. 36.a
Leucites Herculis f. eodé.
Leucon canis, 39.b
Leuconoë Luciferi f.35.a. Neptuni fi. 35.b
Leucothea, 2.b.quæ & mututa mater, 46.a. siue leucothoe, 1.b.6.a.29.b. Neptuni] F. 162.a
Leucothoe baltheus, 29.b
Liber Iouis fi.35.a. ex Proserpina, 35.b. à titanibus distractus, 35.a. 37.a
Liber ex Semele Iouis, fi. 37.a. 39.b. ab inferis reuersus, 48.b
Liber cur brateim dictus, 37.a. hammonis oppidi conditor, 53.a. Oenei atque fani, 187.a. vxore compressa vitis plantationem eam docet, 31.a
Liber pater cum exercitu à Mida hospitio susceptus, 43.a.61.a.quomodo à semele natus & cur dionysius appellatus, 39.b.36.a. quomodo vini vsum hominib' tradiderit, 31.a
Liberi cor semele in potũ datum, 36.a
Liberi patris simulachrum qui primus constituerit, 46.b
Liber & Vulcanus Asinis insidentes ad pugnameũt 183.b
Libertas, 2.a
Libido inuictam superat virtutem, 136.b
Libido post perfectionem vulnus dat pœnitentiæ, 142.a Libra, 177.b
Libræ positio ortus & occasus, 102.b
Libya, 119.b. 10.b. eiusdé situs, 57.a
Libye Epaphi f. à qua libya regio, 34.a.35.b
Libys in delphinum, Mercurij fil.
Lichas Herculis famulus, 11.b. In scopulum versus, eodem.
Lydus Herculis, f. 36.a
Ligea, 1.b. Lilybeum, 6.b
Limbus & lembus, 150.a
Limneria, 1.b
Linguarũ diuersitatis au-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

thor Mercurius, 33.a. atque inde orta inter homines dissidia, eodem,
Linus Apollinus F. 35. a. 254.b. cantu victor, 51.b quot occiderit,
Linus Herculi in terimitur, 254.a
Literarum inuētrices parcæ, 53.a. Item Mercurius Palamedes, simonides, epicharmus, &c. 53.b
Locarie, 40.a
λοιδὸν quid græcis, 140.a
Lōgodes siue λοχώδης, 43 b
Lotophagi, 28. b
λοξὸς circulus, 55. b
Luciani locus de Phaone, 124. a
Luciani locus de Mercurio, 133.a
Lucifer, 35.b. 16.a
Lucifer stella, 76.a
Lucilius, 149.b
Lucretiæ castitas, 49. b
Lucretius Poëta, 151.a
Luctus, 1.a
Ludi funebres cuiusmodi patroclo instituti, 51. b
Ludos qui primi fecerint vsque ad æneam decimū quintum, ibidem
Luscitiosi qui, 149.a
Luteum, 151. a
Luna quādo tempestatem aut serenitatem indicat, 227.a. 228.a. 200.a
Luna, 1. b. 10.a. à sole an moueatur, 104.b. 199.a. cur diana dicta, 167.b. 199.
Luna dicta Proserpina, 199.b
Luna cur trivia dicta, ibid. teriæ proxima, 105.a. 199.a
Luna à sole splendorem capit, 104.b. 199.a
Lunæ annus, 105 b. cursus quor. lunæ in corpora inferiora mira potestas, ibi. quot diebus absoluatur, 104.b 105.b. 199.a, eclipsis quādo & quomodo fiat. 105. a, & ibid.
Lycabas, 31.b
Lycaon, 11.a, 38.b, 58.a, Arctophilax, quomodo appellatus, 59.b, In lupū cur conuersus eodē, inter sydera collocatus, 38. b, Mercurio primus templū in arcadia struxit, 46. b
Lycaonis ædes à Ioue cur cōbustæ, 59.b. 181.b. filij fulmine icti ipse in lupū conuersus, 38.b. 181.b
Lycaste, 21. a
Lycisca canis, 39.b
Lycya, 34. b
Lycomedes vñ dict⁹, 145.b apud Lycomedem regem latitans inter virgines Achilles, 22. a
Lycoreus Apollinis f. 35.b
Lycorias, 1.b
Lycormas, 47. a. nunc Chrisorrheas, eodem.
Lycoterses rex, 40. a. 2b a Agaue necatus, 47 a. 49. a
Lycurgus, 5. b
Lycurgi furor & interitus

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ob liberi contemptum, 31.b. 47.a
Lyceus, 3.b. 4.a. 6.b. 7.b. thebarum rex, 18.a.b. Martis, f. 35.b. Neptuni f. 35.b. 188.b. Herculi domitus, 11.a
Lycus lycurgus, 7.b
Lyci parentes qui, 70.a
Lycus medicinæ ocularie author, 52.b
Lydia, 20.a
Lydorum inuentum lana è furculis, 52.b
Lyęus vnde dictus, 140.a
Lygia, 2.a. Lymnoria, 1.b
Lynceſte canis, 39.b
Lynceus, 5.b.6.b. rex atharei fi. 6.b.19.a.38.a. Item theſtij, 114.a.f.38.a. ſubterranea anvidere potuerit, ibid. ab hypermeſtra ſeruatus, 37.a
Lyncei & hypermeſtræ fanum, 37.a
Lyncei fabula & vera narratio, 114.a. Ludi argis, 51.a. perſpicacitas cuiuſmodi, 5.b
Lyncius, 34.a
Lyncus ſiue lynceus in lyncũ animas cõuerſus, 50.a
Lyra à Muſis in aſtra locata, 62.a.b.189.a. lyra, 227.a
Lyræ ſitus & conſtellatio, 79.b.177.b. 189.a
Lyrici ſeptem, 46.a
Lyriſcitia, 1.b
Lyſianaſſa, 21.a. Lyſide, eo.
Lyſinicles, 1.a. Lyxa, 151.a

M

MAchaon, 25.b. helenæ procus, 19.a. quot nauib. ad troiam profectus, 22.b
Machaonis mors, 267.a
Macareus à matre Medea necatus, 46.b. 47.a
Machimus canis, 39.b. prouerbiũ, omnis malitia eructuat, 136.b
Mænades quales mulieres, 166.a
Meotis, 57.a. palus, 57.a
Mœra, 1.b. Icarij canis, 31.a. inter aſtra relatus, 31.a.60.a
Magneſia, 6.a.3.a
Magneſius, 5.a
Magneſta, 38.a
Maia, 212.a. 1.b.2.a. 43.a μαῖγα cur dictæ obſtetrices 157.a
Mala aurea heſperidũ, 10.b
Malitia triplici modo nocet, 136.b
Manilius Creſtus, 149.a
Manſuades, 6.b
Manto vates, 30.b
Manubiæ, 151.a
Marcerus, 9.a
Marathone, 27.a
Mare omnibus peruiũ fecit Minerua, 194.a
Mare, 1.a. 158.a. omnibus terræ finib⁹ obiectũ, 57.a
Mare maſtuſium, 75.b
Mari andynus, 6.b
Mars, 1.b.2.a.4.b.6.a.10.b 23.a. 26.a. cur ἄρης

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

dictus, 161.a. vulcano in adulterio deprehẽsus, 34.a. martis curs⁹, 107.b Item figura, proprietas quæ, 107.a. fanum, filij, 35.b. Imago lorica currus, equi filij sacrificia, &c. 171.a. Insula, 10.b lucus in colchis, 42.a quantitas, 108.a. stella veneris stellam cur sequatur, 76.a
Martis Citharista. 4.b
Marti quis primus sacra fecerit, 148.b
Marsyos fl. 36.b.124.a
Marsyas, 43.a
Marsyas cur stultus, 146.b pastor apollinem ad cantus certamen prouocat, 36.b.255.a. eiusdem pœna, 36.b.124.a.255.b
Marsyas Olympi F. 255.a
Mastusius, 75.a
Mastusium mare, 75.b
Matres quæ filios occiderunt. 46.b
Matuta mater, 2.b. quæ euchioroe Græcis, 29.b 46.a
Mauritaniæ amplitu. 53.a
Mausoli regis monimentum, 46.a
Maximi circuli qui, 55.b
Meandrus, 1.b
Medea, 2.a. 3.a.8.b.9.a.b exul. 9.a. Iasoni veneris impulsu amata, 8.b.9.a proprios filios necat, 46.b. seniores cur coxerit, 123.a. vnde sit dicta, 138.a. eius. historia. 123.a
Medeę fabula, 9.a.b. In peliã facinus Ibid. virginitas explorata ibid.
à Medea cuiusmodi inuẽtus flos, 123.a
Medeficastis, 21.a
Medici anguib⁹ cur vsi, 65.a
Medicina seruis & fœminis interdicta athenis, 52.b
Medicinæ chirurgicæ inuentor chiron, 52.b, clinicæ Asclepius, 52.b, ocularię apollo, 52.b
Medicinam discere fœmini tantum ingenuis permissum eodem.
Medõ, 31.b. Ī delphinũ ibi.
Medea, F. 9.b
Medus Ægei ex eius fabula, 9.b. Medæ vrbis conditor. 53.a
Medi parricidium, 48.a
Medusa, 1.b.9.a.174.b 21.b.119.b. cur sic dicta', 133.a.b
Medusę & Neptuni soboles, 34.b
Megęra ab Hercule occisa. 47.a
Megæra vnde dicta. 153.b
Megæræ interitus, 47.b
Megaphantei mors eod.
Megaphãtis parricidiũ eo.
Megara, 11.a, eius fabula ibid. Herculi nupta, 17,b
Megareus neptuni, f. 35.b
Megera, 1.a
Meges Helenę procus, 19,a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

quot nauib. ad Troiam profectus, 23.a
megisto, 58.b.158.b
melampus canis, 39.b
melanchætes canis, 39.b
melaneus canis eodem.
melanippe neptuno compressa, 41.a, excæcata a patre eodem neptuno restituta eodem.
metaponto nupta, ibid.
melanthius. 30.a
melas, 3.a.6.b.8.a
melas melanthus in delphinum, 31.b
meleager, 6.a.17.a 23.b atalantæ succurrés auunculos occidit, 36.b.47.b 38.a, à matre necatus, 46.b, Iaculo victor, 51.b
meleagri sorores in aues meleagrides, 38.b
meleagri vita vitio fatalis eodem.
melibata, 22.b.6.a
melie, 1.b.7.b, 254.a
meliæ nymphæ, 121.a
melicertes, 2. b.3.a, à matre necatus, 46. b, in palæmoné versus eod.a. b
meliceite instituti isthma ludi, 51.b
melissæus, 64.a
melissus historiarum scriptor, 110. b, palephato cur laudatus Ibid.
melissi filia, 40.a
melite, 1.b, busiris F. 35.b
melphis, 22.b
melpomene, 2.a.29.b.33.a 254.a, græcis quid, 131.b 155.a
memno Lyci regis domus in ecbatanis faber, 49.a
memnonis mors, 26.a
memor poëta, 149.b
memphate, 1.b
memphis templum Ægypti, 190.b
memphis, 1.a, vrbs ephato condita, 34.a.53.a
menalippa, 35. b.a filiis custodia liberata, 41.b
menalippe quæ menanippe alijs eodem.
menalippe in equam conuersa, 68.a, b. 186.b. eiusdem constellatio eod.
menalippus a fratre in venatione occisus, 17.a
menandri locus, 141.b
mendacium, 1.a
menelaus Helenæ procus, 19 a. attrei, 20.b, 27.a. 28.a, 22b. 25. b, Iaculo victor, 51.b, octauo demum anno post Troiã deletã cũ Helena reuersus in patriã, 27.a quot nauib. ad Troiam profectus, 22.b, quot occiderit, 26.b
menelai cum alexandro congressus, 26. a item cum euphorbo eodem.
menelao quomodo nupta Helena, 18.b
menephiatius. 1.a
menephron siue meno-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

phrus cum filia congreſſus,48.b,& matre eod.
menici interitus, 47.a
menippe, 5.b
Menodice, 1.b
menoetius ſine menycus, 5.a.16.a.b,eius interitus, 47.a
menſis quid, 108.a
menycus ſine menæcius, eius mors,
meotis, 57.a
mera Icarij canis, 31.a, In aſtra refertur, 60.a
mercurius, 2.a.4.a.5.a.11.a 15.b.21.b,25.a,29.a an furum deus, 132.b apud veteres quomodo depictus, 172.a,156.b deorum ad nos oratio. 156.a,cur celer dictus & fur, 123.b,157.a.b,cur argum occidiſſe dictus ibid. cur dictus diactorus erinnius, ſocius argiphõtes argemion cryſorapis præco deorum, 156.a.b, cur ἐμπορικὸς. 157,a cur hermes& hermenetes, 33.a,132.b, cur in paleſtris cultꝰ,157.b, cur triuiꝰ dictꝰ eod.a,In aſpectu cur paruꝰ,106.b κερδῶος dictus, 157.a
mercurius figura quadrãgulari, 157.a
mercurius literarum inuentor,53.b, Item Lyræ 157.a,189.a, paleſtræ, 53.b, præuidit ſiderum curſum,76.a,157,a,188.b,vnde natus,70.a, vnde dictus, 156.a
mercurius animarum dux, 156.b
mercurius Argum interficit, 33.b
mercurij filij,35.b, frequẽs ad inferos deſcẽſus,48.b
vafri ſtatua, 157.b
mercurius gratiarum dux, 156.a
mercurius cur cũ vtroque ſexu depictus, 172.a, ſextus inter deos & planetas, 171.b
mercurio cur alata talaria, 132.b, cur virga gallerus & gallus ibid. cur annexa pedibus talaria, 156.b.cur ſtella data, 76.a, quis templum in arcadia primus fecerit, 46.b
meretus, 5.a
meriones Helenæ procus, 19.a, quot nauibus ad Troiam profectus, 22.b. quot occiderit, 26.b
mermerus, 9.a
merope, 1.b.32.b.35.a 40.b, 43.a. 188.b, 195.a
merops in agineam quomodo conuerſus. 67.a
Inter ſidera quomodo relatus, 67.a
merops Orioni compreſ-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

ſa, 73.b.192.a
meropis mors, 67.a
Merope inter pleiadas nõ conſpicitur, 43.a
Merore, 2.a
Meſembria, 40.a
vis Meſembrinus circulus quis, 91.b.191.a
Meſſe, 38.a. Meſſenij, 5.b
Meſtor, 21.a
Metalces Ægypti, f. 37.b
Metallorum repertor quis, 114.a
Meranira, 34.a
Metaponthus rex, 41.a
Metapontina Diana, 41.a
Methommœus Pyrantho dilectus, 192.a
Metioche, 21.a
Metus neptuni, f. 35.b
Micos ſine miconos inſ. 53.a
Midamne Ægypti f. 37.b
Midas aſinus auriculis ab apolline donatus, 43.a 146.a, plumbi albi & nigri inuentor, 52.a ax vnde ſic dict⁹, 139.a 146.a. 147. a, auribus aſinicis cur quomodo priuatus eodem.
Midę votum vt quicquid tetigiſſet aurũ fieret, 43,a
Midæ oues & poma, 116.a
μήλαιον de eodem narratio ibidem.
Mimalion à quibus dict⁹, 115.a
Mihdmon, 183.b
Miletum, 6.a.116.a
Mileſia vellera, 116.a
Mileus, 6.a
Minerua, 1.b.7.a.10.b.12.a 19. a. 20. a. 25. a. 26. b. 29. b. 30. a, cur de Iouis vertice nata & armata 159.b. 135.a. 160.a. 135.a cur gorgona in pectore geſtet, 135. a, cur triplici veſte ſubnixa ibi. b, cur longam haſtã ferat eodem cur athene dicta græcè, 135.b
minerua dicitur ſapientia, 146.a
mineruæ iuuenes boues ſacrificantur, 149.a
minerua a veteribus quomodo depicta, 172.a armis virginitatem defendit, 139.b
Athenarum conditrix, 36.a.53.a
minerua Iuno & Venus de forma contendũt, 21.b
minerua Iunoque cur troianis infeſtæ ibid.
minerua oleæ inuentrix, 36.a. nauis 37.a item biprora, 53. b, 194, a, virginitatem ſuã contra vulcanum tuetur, 36.b
mineruæ fabula & interpretatio, 160.a
mineruæ arx, 26.b cognomina diuerſa eorumque ratio, 160.a.b. 161. a, fanum, 12.a. 15. b, Inſula, 9. a, ſacrificij author quis, 63.b tibiæ, 146, a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

à marsia reparatæ, 36.b. 146.a
mineus Ægypti f. 37.b
minos rex,12,a.b,eiusdem abibidem.b. Iouis f. 35. a.39.a
minois interitus, 12.a.b 13.a
minoi victus nisus rex à filia proditus, 44.b
minotaurus, 12.a,quomodo interfectus, 112.a
minyę minyas, 5.a 6.a
mirabilia opera septẽ quę, 46.a
myrmidon, 5.a
myrmidones, 22.b
miseria, 1.a
misericordia, 1.a
mnasci locus, 200.a
meosimnæ, 2.a, vnde dicta,55.a, 158.b
mnestheus Helenæ procus, 19.a
mnestheus, 19.a.52.a
mœpus nepruni,f. 35.b
μοῖρα 154.b
metræ fabulæ & narratio, 117.a
mœri & selinuncij amicitia, 49.b
mœsia, 23.b,24.a
molam salsam super hostias ponendi ritus vnde, 53.b
molorchus, 10.b
molossi canes, 122.a
molphetes, 1.b
metra, 117.a
moneta, 1.a.2.a
monocrepis, 4.b
monaste danai,f. 37.b
mopsas, 5. a.6.b.38.b,augur, 30.b
mori optimũ hominibus, 49.a
de moro arbore ænigma, 32.a
morpheus, 1.a
mors, 1.a
mortalem non posse ferro necari vel ex mulieri in virum conuerti impossibile, 5.a
ex mortalibus facti immortales qui, 46.a
muliebris iliecebra maior mundo, 136.a
mulieres quæ seipsas occiderint, 47.a.b
mulieres quæ cõiuges suos occiderunt, 47.a
mũdus,55.a.an circunferatur, 100.a.b
mundus quomodo græcè quid dictus, 55.a.151.b
mundi cursus quis, 101.a
statio naturalis, 55.b
mundus quando apparet, 200.a
mundum circunferri vnde constet, 100.b
mundus veteribus cœlum vocabatur, 155.a
mundo stante stellæ an possint moueri. 100.b
mundus quare amor existimatus, 163.a
munerum animus optimus,proverb. 156.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

muſæ,2.a,quot & vnde dictæ,154.b, earum nominum interpretatio, 155.a
muſarum ratio in homine 131.a
muſarum cur quidam ſolum tres eſſe voluerint, 14.b.154.b
muſica, 40.a
muſeus, 64.b,192.b
mycena, 10.b.22.b.27.a perſeo conditæ, 53.a. 121.b
myceneus molottus,122.a
mycon à filia nutritus, 49.a
myopes græcis qui, 149.a
myrmices, 22.b, myrmidones, 14.a
myrmidonæ danai,f. 37.b
myrmidon, 5.a
myriopolæ, 150.b
myrrhæ inceſtus, 36.a,eadem in arborem conuerſa eodem, 145.b,
myſteria vnde dicta, 165.b
myrtilus, 64. a auriga pelopi corruptus, 19. b, & deceptus eodem.
myrtilus in aſtra relatus, 184,b.
myſia, 64.b
myrtilus auriga in hemochum. 46,b
myrtilus qualis author, 184.b
myrtili quot ſtellæ, 184.b
myrtoum mare vnde dictum, 21.b,184.a
mythidice, 17.a

N

NIades Nymphæ, 40.a
nape canis, 39.b
Narciſſus ſui ipſius amore captus eiuſque forma, 51.a
Naricea vrbs, 5.a
Naſamon, 6.b
Naſiterna, 150.a
Nauplius, 5.b
Nauale certamẽ primum In ludis ab ænea inſtitutum. 5[1].b
Naubolus, 6.a
Nauis biproræ inuentrix minerua, 53.b.194.a.b
Nauem biproram quando primum minerua fabricarit, 194.a.b
Nauis ſitus & poſitio, 94.b.95.a
Naues pelopis inſculptæ equis, 118.b
Nauium numerus ad Troiam profectarum, 23.a
Naupidanice, 5.b
Nauplius neptuni f. 5.b 37.b quomodo filij palamedis cædem de Græcis vltus, 26.b
Nauplij fax ſcelerata, 48.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Naufica alcicoi F. 29.a.b
Naufithoe. 254.a
Naufithous Circes ex Vlyſſe F. 29.a
Naxica hiſtoria. 58.b
Naxos Inſ. 31.b. 43. a. 53.a
Nerera. 4. b. 193.a
Nebrophonos canis. 39.b
Nebula. 2.b.3.a
Neleus. 4.a. Neptuni Fi. 35.b. Herculi necatus. 11.a
Nemea. 19.b.51.a
Nemea ludi. 19.b. 51.a.b
Nemeſis. 1.a. Ioui adamata. 63.a. vnde dicta. 154.b
Nemeſis ouum.. 189.a. 63.a 28.a
Neoptolemus. 25.b.26.a qui & Pyrrhus. 23.a. ab Harpalice fugatus. 43.b Achillis F. 28.a. oreſti interfectus. 28.a. quot occiderit. 26.b
Neoptolemi cum eurypylo congreſſus. 26.a. oſſa per ambraciam ſparſa. 28.a
Nephele pagus. 111.a
Neptunus. 1. b. 4.a.b. 6.b. 7.a.b. 11.a. 12. 13.b
Neptunus in arietem. 41.b
Neptunus ſub vndas Saturno detruſus. 32.b
Neptunus Mineruæ infeſtus. 36.a. potentia circa liquida verſas. 161.b quomodo olim pingi ſolitus. 67.b. 163.b. tridentem cur ferre dicatur. 130.a
Neptuni cognomina. 161.b
152.a. cum Minerua de Athenis contentio. 36.a. ex meduſa filij qui. 34.b. filij eorumque nomina. 35.b. proſapia. 1.b.2.a. ſtupra. 41.a.b. 42.a. 187.a
Neptuno amphitrite cur in coniugum data. 130.a. 191. b
Nereus. 154.a
Nerei & doridis proſapia. 1.b.254.a
Nerei fabula. 162.a. mors. 47.b
Nereis. 21.a. 194.b
Nereides eorúmque nomina. 1.b.25.b.254.a
Neſea. 1.b
Neſimachus. 17.a
Neſſus centaurus. 11.a. déque eodem fabula. 11.b
Neſtor. 4.a.b. quot naui. ad Troiam profectus. 22.b
Neſtori vnde conceſſa longæuitas. 4.a.b
Niamus Ægypti F. 37.b
Nicagoras. 17.b
Nicoſtratus. 58.b. 179.a
Nictare. 150.b
Nigidius qualis author. 181.a. 183.b. 200. a
Nilus. 1.b.57.a. carmenti conditor. 53.a
Nilus Flu. 53.a. 195.a
Ninertis. 1.b
Niniphes. 40.a
Ninus à Semiramide vxore necatus. 47.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Nioba. 35.a:4.b.5.b. tantali Fi.4.b. pharonei.Fi. 35.aIoui compreſſa.33.b. Niobes.4.a.5.b
Niobes fabula.4.a. veráq; narratio. 114.a
Niobidæ: 4.b
Niobes in lapidem transmutatio. 4.a
Nireus Helenæ ꝓcus.19.a. quot nauib. ad Troiam profectus. 23.a
Nirei forma. 50.b. mors. 26.b viſus à minoe victº 44.bidé in halieton verſus.44.b. liberi nutriciº. 31.a. regno depulſus ab eodem ibid.
Niſi martisF. interitº.47.a
Niſi cumeuralyo amicitia. 49.b. certamen. 52.a purpureus capillus regno ipſius fatalis. 44.b
Nonocris arcadiæ mons. 58.b
Notius piſcis.. 97.a.75.b
Notius circulus quõ dictus. 56.a.57.a.55.b
Notus. 1.b
Nox.1.a. cur vmbra terræ. 100.b
Lumini ſolis an obſtet. 100.b. principium mundi. 101.a
Noctis& erebi proſapia.1.a
Nubes alias nephele. 111.a
Numa Pompilius. 70.a. 149.a
Nycteus. 3.b. 4.a.Neptuni F. 35.b
Nymphæ vnde dictæ. 162.a
Nyctemene à patre compreſſa. 45.a. 48.b. in noctuã verſa & cur interdiu lateat. 45.a
Nyleus. 5.b
Nyſi. 40.a. mons. 40.a
Nyſus. 36.b
Nyſius. 17.b.

O.

OBliuio. 1.a.ſola medicina triſtitię.129.a
Obſtetricibus caruiſſe antiquos. 52.b
Obrunius canis. 39.b.Ægypti F. 37.b
Occaſus quid. 55.b
Oceanitides. 1.b.35.a.253.b
Oceanus. 1.a.57.a.33.a. 158.b
Oceanus circum terram. 57.omniũ parẽs ſiue princeps. 153.a. thetidis maritus. 58.b
Oceani filię earúmque nomina. 40.a
Ocitus. 23.a
Ocularię medicinæ inuentor Apollo. 52.b
Ocyale Amazon. 36.a
Ocydrome canis. 29.b
Ocydromus canis. 39.b
Ocypete. 2.a.172.b.quæ & vnde dicta. 30.b
Ocythous canis. 39.b
Odice. 39.b
Odiſſeæ Homericæ Epi-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

tome. 28.b.
Oeacis de caſſandra mendacium déque fratre palamede vltio. 27.a
œager. 4.b.6.b
œbalus. 18.b
œchalia. 5.b. 10.a. Herculi expugnata. 11.b
œcleus. 17.a
Ob œdipi ſcelera ſterilitas frugum. 16.b
œdipus theban. rex. 18.b. ſeipſum excæcat. 16.b Sphyngis Enigma ſoluit. 16.b. 113.b. quō cognitus laij Fi. Ibid. vnde dictus. 16.a Thebis antigona Fil. duæ profugit, ibid.
œdipi cum matre congreſſus, ibid.b. 48.b. interitus. 47.a. liberi. 16.b
œneus. 11.b. 17.a. 38.a. parthaonis Fil. 30.b
œneus rex. & Dianæ in eū ira. 38.a.b
œnea Inſ. 7.b
œnomaus. 6.a. 19.b. martis ex aſterope F. 35.b. 188.b. eiuſque de filia certamen 19.a. 64.a
œnomai cum filia congreſſus. 48.b. qui Aquilone velociores. 19.b. mors 48.a quadriga. 48.a
œnoe inſula. 14.b
œnope. 35.b
œnopion. 73.b. 192.a
œnos cur vinū apud Græcos. 31.a. 139.a
œteus mons. 11.b
Ogigia, Oggygia, Ogygia. 4.b. inſula. 17.a
Oileus. 5.a
Olenias. 209.a
Olenius auriga. 64.a
Olor ὀλοὸς cur dictus. 63.a
Oloris ſitus & conſtellatio. 80.a
Olympiæ ludi gymnici ab Hercule inſtituti. 51.b
Olympus apollinis diſcipulus. 36.b. tibiis victor. 51.b
Olympus mons. 4.b. 254.b
Omelympus canis. 39.b
Omphale. 65.a. 123.b
Omphalæ Hercules an ſeruierit. 123.b
Omphalæ in ſeruitutē datur Hercules. 11.b
ὀμφαλὸς Græcè quid. 136.b
Onoſimachus. 23.a
Opheltes in delphinū. 31.b
Ophion. 1.a
Ophites. 11.a. 17.b. Herculis Fi. ibid. 36.
Ophiuch⁹. 64.b. 83.b 180.b
Ophiuchi ſtellæ quot. 151.a
Ophiuſa. 65.a
Opis. 1.b. dea vnde ſic dicta. 129.b 154.b
Opis ex Saturno Iouē parit. 32.b
Oppida qui quæ condiderint. 53.a. 76.b
Ops. 1.a.b. 64.b. eiuſdem proſapia. 1.b. eiuſdem effigies. 170.b
Orchomenus. 6.a. 22.b. 26.b. à matre nō cat⁹. 46.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Orcus à Saturno ſub tartara detruſus. 32.b
Oreaſis. 33.b
Oreon. 5.b
Oreſitrophos canis. 39.b
Oreſtes Agamemnonis & clytemneſtrę F. 27.a quomodo ab electra ſorore è cęde infans ereptus 27.a. quomodo Iphigeniam & tauros abduxerit. 27.b. quomodo patris cędem occiſa matre ſit vltus. 27.a. 28.a. quomodo ſorori Iphigeniæ in tauris agnitus. 50.b
Oreſtes rex. 28.b
Oreſtis & piladis amicitia. 49.b
Oreſtis furiæ. 27.b. oſſa de aricia Romam tranſlata. 27.a. & vbi condita ibid. parricidium. 47.b
Oreſtiades vrbs. 116.a
Orias canis. 40.a
Ortas. 39.b
Oribaſus canis. 39.b
Orion Neptuni F. 73.b. ex Deorũ vrna natus eiuſq; interit⁹. 44.a. 192.a. 73.b. 74.a. inter ſidera relatus. 44.a. 73.b. 192.a
Orion cur Romanis Iugula dictus. 102.a
Orionis fabula & vera hiſtoria. 112.b
Orion ob nimio loquacitatem Scorpioni occiſus. 181.a. 192.a
Ortus & occaſus. 93.a.b. ſitus & quando exoritur. 62.b. conſtellatio eodẽ. 192.b 177.b. 201.a 192.a
Orion Oenopioni cur occæcatus. 192.a. 73.b
Orithya. 6.a. 8.a
Orontes. 1.b
Orpheia. 6.b
Orpheus. 1.a. 4.b. 6.b. citharizare ab Apolline an didicerit. 62.b. cithara victor. 51.b. quis & quomodo olim pingi ſolitus. 174.a. vñ ſic dict⁹. 147.a
Orpheus mons. 189.b
Orpheus cur à mulieribus occiditur. 62.b
Orphei ad inferos deſcenſus. 48.b. 189.a. 254.b in Eurydicem amor.
Orpheus à mænadibus diſcerptus. 254.b. eiuſdem fabula & narratio. 120.a orpheum an ſecutæ arbores. 120.b. 189.a
Orphei in Eurydicẽ amor. 36.a. 147.a. 189.a. 254.b
Orteſiæ. 40.a
Ortus mundi quid. 55.b
Ortygia Inſ. 14.a. 33.a
Ortix auis. 14.a
Orus. 122.a
Orythyia. 1.b
Oſcillationis dies feſtus apud Athenienſis. 31.a
Oſſa mons. 10.a
Othos, Othus. 1.a. 10.a
Otionia erichthei F. 13.b
Othrepte Amazon. 36.a
Otrere. 26.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Otrira. 10.b. Amazon martis cõiux prima Dianæ epheſiæ templũ ſtruxit. 46.a.46.b
ἔρανος cœlum vnde dictũ. 181.b. ἐρανία vnde. 132. a
Ouum de cœlo in Euphratem delapſum vnde Venus nata. 44.a. 187.b
Oxiroe canis. 40.a
Ozomene. 6.a

P.

PAchitos canis. 39.
Pactolus fl. vnde colore aureo & Chryſaoras dictus, 43.a. 139.a
Pacuuius. 149.a. 151.a
Padaei Laomedontis F. regnũ ab Hercule traditũ, qui Priamus paſtor. 21.a 177.b
Padus Fl. Græcis Eridanus. 35.a.194.b
Pæan. 6.b
Pæneis. 5.a
Pæõ vñ genit⁹. 68.b.187.a
παίγνια. 74.b
Palæmon. 21. a. ex melicerte. 46.a
Palæmonius. 6.a
Palæno Danai F. 37.b
Palephatus à fabulis quantum abhorruerit. 109. b
Palephari opera. 109. a. patria, Ibid.
Palæſtræ author Mercurius. 53.b
Palamedes nauplij. 26.b. literarum inuentor. 53.b. quomodo Vlyſſis dolo interemptus. 25.a.b
Palamedi quomodo deprehẽſa Vlyſſis ſimulata inſania. 22.a
Palladis ortus. 255.a
Pallas. 1.a.b eius mors. 47.b
Proſapia. 1.b
Signum Palladium. 26.b
Pamaſis. 183.a
Paminatius quis author. 150.a
Pammachi certamen. 51.b
Pamneon. 21.a
Pamphagus canis. 39.b
Pamphede. 1.b
Pamphilus Ægypti F. 37.b
Pan armentorum cuſtos. 163.b. fiſtula. Panos fabula eiuſque interpretatio cantus author. 52.b. inter aſtra relatus. 44.a. Mercurij & Penelopes F. 46.a. veteribus cur ἀόρατος dictus. 164.a
Pan Iouis F. 255.a
Panos habitatio. 163.b
Pani cur fiſſæ vngulæ & cornua eodem. Item pedes caprini. 172.a.b
Panici tumultus. 163.b
Panathenæorũ quis primus inuentor. 184.b
Pancratij certamen. 51.b
Pandarus. 26.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Pandarus & Glaucus occiduntur. 5.a.b
Pandion. 2.a. 9.b. 13.a.b. Athen. rex. 13.b
Pandore fabula & narratio. 121.a
Pandora à Vulcano ficta, & vnde sic dicta. 23.a. 66.a. epimetheo nupta. 33.a. 66.b. ex luto formata. 121.a. mulier Græca & diues ibid.
Pandrosos. 36.b
Panici vnde dicti. 163.b
Panopæa. 1.b. 2.b
Panopes. 52.a. 254.a
Panthius Egypti Fi. 37.b
Panthous quod occiderit.
Panyasis. 61.b
Paralleli. 55.b. 177.a. quinque eodem. 172.b
Parcæ tres. 1.a. 37.b. literarum inuentrices. 53.a. vnde dictæ. 13.b
Parcarum licentia ab inferis qui reuersi. 40.b
Pardalus Dionysio cur subiuncta. 166.b
Pareaci. 60.b
παρέψησις Medeæ compositio medicamenti. 123.a
Paris. 21.a. cursu victor filius Priami agnitus. 51.b. 21.b
Paridis Alexandri forma. 50.b. eiusdem iudicium. 21.b. Taurus. 21.b
Paridi factum cenotaphiũ & ludi gymnici. 51.b
Parmeniscus. 59.a. 64.a
Parnassus mons. 33.a. 41.a
Paron vnde dictum. 60.b
Paros insula. 53.a
Parthaon.
Parthecion. 38.a
Parthenia. 6.a
Parthenus fl. 6.a. fons. 99.b mons. 23.b
Parthenopeus. 17.a. vnde dictus. 23.b. eius forma. 51.a
Parthenus mons. 17.a
Pasiphae. 2.a. 6.a. 12.b ejusque in taurum amor eodem.
Pasiphae solis F. 15.b. quid Græcis. 138.a
Pasiphae inclusa in vaccã. 111.a. à tauro compressa. ibidẽ. fabula & vera historia ibid.
Pasiphe. 1.b
Pastores ex vino semimortui. 59.b
Patroclus Helenæ procus. 19.a quot naui. ad Troiã profectus 22.b quot occiderit. 26.b
Patrocli cum Sarpedone congressus. 25.a. 26.a
Patrocli & achillis amicitia.
Patrocli forma. 51.a Interitus. 25.a
Patroclo funebres ludi cuiusmodi instituti. 51.b
Pecronius. 129.a
Peccatum pedilæ. 151.a
Pedile. 69.b
πηγὴ. 162.a 85.a.b
Pegasus. 2.a. 68.a. 14.b

Neptuni

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Neptuni ex Meduſa. Fil. 34.b. 135.a
Pegaſus an pennatus. 118.a
Pegaſus an equus. 68.a. fontem quomodo aperuerit. 68.a.133.b.186.b
Pegaſus vnde dictus. 142.a
Pegaſus nauis nomẽ. 118.a
Pegaſi ſtellæ. 186.b
πεθὼς Græcis quid. 132.a
Pelagus Helleſpõtium vnde dictum. 3.a
Pelaſgus rex. 28.b. 33.b. Ioui primus templum conſtruxit. 46.b
Peletronius frenorum & ſtrati inuentor. 52.a
Peleus. 5.a.b.6.b.7.a.22.b. Æaci Fi. 38.a. Neptuni F. 34.a. eíque nupta thetis. 14.b. luctæ victor. 51.b.
Pelei & Phœnicis amicitia. 49.b
Pelei & thetidis fabula eiuſq; interpretatio. 145.a
Pelei & thetidis nuptiæ. 21.b
Pelia. 6.a.9.a.14.a
Pelias. 4.b.6.a.14.b. Neptuni F. 35.b. à Medea necatus. 9.b.123.b. quadriga. 48.b
Peliades. 9.a
Peliõ mõs. 10.a 186.b 68.b
Peline vrbs. 4.b
Pelis. 21.a
Pellene. 5.b
Pelope. 19.a
Pelopea cum patre congreſſa. 48.b
Pelopeæ in patrem pietas. 49.a. interitus. 47.b
Pelopia. 4.b.9.a. 20.a. à Thyeſte patre compreſſa. 20.a. atreo nupta ſeipſam interficit. 20.b
Pelops rex. 28.b. Hippodamiæ & Oenomai victor. 19.b. à tantalo patre cæſus. 19.b. eburneus ei humetus vnde eodem.
Pelopis ex Hippodamia F. 19.b. equi quales. 118.b. parricidium. 48.a
Pelopidæ. 19.b
Peloponneſus. 5.b. à Pelope dicta. 19.b
Pelorius. 1.a.39.a
πηλὸς Græcis quid. 145.a
Peneleus Helenæ procus. 19.a. nauib. ad Troiam profectus. 22.b. quot occiderit. 26.b
Penelope telegono Vlyſſis filio nupta. 30.a
Penelopes caſtitas. 49.b. proci quomodo ab Vlyſſe interfecti. 29.b. 30.a.b. tela ibidem.
Peneus. 35.b. 131.a
Pentheſilea Amazon. 36.a. ab Achille occiſa. 26.a
Pentheus Theb. rex. 18.b. bacchi ſacris ſpretis quomodo interierit. 40.a. à matre necatus. 40.a. 47.a
Peranthus rex. 20.a
Peratus. 35.b. 188.a
Perdicæ mors. 48.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Perdix.12.a. circini & ſerræ inuentor. 52.b.12.a eiuſque interitus. 12.a
perdix venator. 142.b
Periãder rex Corinthi eiuſque cum Arione hiſtoria. 43.b
Periãder vnus ſapiẽtũ. 45.b
Periandras Rhodius. 183.b
periandri ſententia. 46.a
peribæa. 16.a.b.17.a.28.a. à Minoe compreſſa.
periclymene. 5.a
Periclymenes Periclymen⁹ 5.b. morte effugit. 4.a.b
Perithous. 11.a
Perius Ægypti F. 37.b
perius. 22.b
perrhebia, Ibidem.
Perſa.2.a.eius mors. 48.a
perſeis. 1.b
perſephone cur Cereris filia dicta. 165.a
perſes. 2.a.9.b. eius interitus, Ibidem.
Perſeon. 5.a
Perſeus Iouis ex Danai Fi. eiuſque res geſtæ. 15.b caput Meduſæ in haſta cur ferat. 174.b. inter ſidera receptus. 46.a.51.a 63.b. κεκονισμένος. 82.b. orci galea an vſus. 63.b. perſeidos conditor. 53.a. vnde petaſatus. 63.b. ſuper Perſei caput Caſſiopeia properat. 177.b.
perſei & Gorgonis fabula. 119.b.133.b.& narratio. 119.b
perſei falx. 63.b. funebres ludi. 51.a mors. 47.b. natiuitas inuſitata. 63.b. nobilitas, ibid. ſitus & cõſtellatio inter aſtra. 8?.a 188.a. 212.a. ſcutum criſtallinum. 88.a.177.b. virtus. 63.b
Perſeo Micenæ conditæ. 53.a
perſeum vereres quomodo depinxerint. 174.b
Perſis Nympha. 35.b
petelludes agnoſius hiſtorieus. 60.b
petronius arbiter. 150.b. 151.a
Petre. 195.a
petulantia. 1.a
πῆχον. 163.a
Phareres Veneris F. 195.b
Phæacum Inſu. 29.b
phædimus. 4.b
Phędra Ariadnes ſoror Theſeo dicta. 13.a.b
phædræ in Hypolitum amor. 13.b. eiuſdem mors eodem. 47.b
phædra vnde dicta. 138.a
philogeus quid græcis. 131.a
Philomelę. 21.a. Danai Fil. 37.b. an Luſcinia. 13.a
philomelæ fabula. 13.a
Philomelus primum plauſtrum fabricauit. 60.b. vnde natus ibidem.
philonis. 16.a. Dedalionis Fil. 44.b
Philira. 1.b
philira quomodo in tiliam

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

versa. 32.b.196.a
phillyridis ortus & occasus. 95.a.b. situs & constellario eodem.
phimachus pastor. 24.a
Phineus. 61.a. 8.a.ab Harpyis vexatus. 116.b.eiusdē historia & liberi, ibid. interpretatio. 147.b. cur sic dictus. 147.b. cur cæcus eodem &c.
Perthæ rex. 116.b
phisidie. 18.b. Helenæ ancilla. 22.b
phisiade. 21.b
philagusa vrbs. 75.a
phlegei parricidium. 48.a
phlegethon. 172.b
phlegione mors. 48.a
phlegeon. 40.a
phlegia. 45.a
phlias. 5.b
Phlius vrbs. 5.b
phliasus. 5.b
phlogius. 6.b
Phocus. 5.a.6.a.13.a.15.a Architectus. 23.a
phocis. 27.a
Phæbe. 1.b. Leucipidi F. 19.a. solis F. 35 b. 195.a Minervæ sacerdos. 19.a
phæbea. 35. Phedimus. 4.b
Phænix. 38.a. 39.a. à quo pæni. 39.a. quot nauib. ad Troiā profectus. 22.b
phænicis & Pelei amicitia. 49.b
phæmice. 59.a. 179.b
pholoe. 52.a
pholos. 74.b
phorbas. 7.b.65.a
phorcus. 1.a. eius prosapia. 1.b. 133.b
phorcides. 1.b
Phorcynis filiæ. 119.b
phorcys. 111.b
phroneus. 33.a. rex. 28.b. arma Iunoni primus fecit ideoque primus rex. 33.a. 52.a. templum Iunoni argis primum fecit. 46.b
phrixus. 3.a.6.b.68.b.69.a. 187.a
phrixi aries Chrysomalos. 42.a. eius fabula. 3.a. filij. 8.a. mors. 48.a. eiusdē fabula & narratio. 118.b
phronius. 6.b
phrontis. 3.a
phrontides. 6.b.8.a
phrygia. 10.b
phthia. 5.b.22.b.38.a
philiō Saturni stella à quo dictus. 107.b
phæsyla. 43.a
phaeton. 35.b
Phaeton Phaetontides. 2.a fulmine ictus. 34.b
phaeton Hesiodi. 35.a
Phaeton solis F. 44.b.195.a 107.b. 132.a
Phaeton stella Iouis. 107.a
phaetontis aurigatio & in Eridanū siue Padū casus orbisque conflagratio. 34.b.35.a. 295. quadriga. 48.a. sorores Heliades. 35.a. quot & quæ eodem in populos

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

arbores conuerſa. 34.b. 35.a.195.a.76.a
Pæton inter aſtra conſtitutus. 76.a. ſtella erratica. 75.b
Phaethontis ſororũ lachrimæ in electrũ. 35.a.195.a
Phalaris. 49.b
phaleros. 5.b
phalaria Iuuenca. 69.b
Phantaſus. 1.b
Pharon. 195.b.119.a
phaon portitor. 124.b.eius diligentia & modeſtia admirabilis eodem inter ſidera conſtiturus eiuſq; conſtellatio. 196.a
phegea. 21.a
Phegei parricidium. 48.a
Phemius Helenæ Procus. 19.a
phermius. 1.a
pherecydes.35.a.59.a.187.a
Pherecydis aurea pellis. 68.b
pheres. 4.b
pheretes. 9.a
pheretus à matre Medea necatus. 46.b
pheruſa. 1.b.40.a
Phiconome Danai F. 37.b
Phydiæ Iupiter olympus. 46.a
phidipp⁹ helenę proc⁹.19.a
philammon Apollinis Fil. 35.b.3.a.44.b.254.b
Vulcani F. 35.b
philarchi hiſtoria. 75.b
Philea Danai F. 37.b
philinas Ægypti. 37.b
philiſcus. 183.b
phili parricidium. 48.a
philocrus quis. 19.a
philoctetes.6.a.11.b. Helenæ procus.19.a.in lemno à ſerpente morſus. 24.a. quot naui. ad Troiã profectus. 22.b. quot occiderit.26.b. ſagittis & arcu hercu.donat⁹.11.b 24.a
philoctetæ & Herculis amicitia. 49.b
philoctetis cum Alexandro congreſſus. 26.a
Philoctteti cur Iuno infenſa. 24.a
philoctus Vulcani F. 35.b
phylacus. 5.a
phyleto. 69.b
phyllæus mons. 4.b
phylla cur folia Græcis dicta. 15.a
phyllis. 15.a. eiuſdem ex amore interitus. 15.a
phyllodoe. 1.b
Phyton.190. a.fulmine interficitur. 190.b.in caprã mutatur. 190.b. & quomodo refertur. 190.b
phyſice naturalis mundi ſtatio. 55.b
phyſo. 158.b
pecus. 1.b
pietatis exempla præcipua qui aut quæ. 48.b
Pierius. 46.b.186.b
Pigmalion. 14.b
pilomella. 22.b
pilus à Cygno interfec. 51.b
pindarus. 73.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Pinther Vulcani. 35.b
piranthus. 53.b
Pireſia vrbs. 4.b
pirithous. 5.a. Iouis F. 35.a
pirrithoi & theſei amicitia. 49.b. eorũdem ad inferos deſcenſus. 18.b
pirois ſtella martis. 107.a
piſcis. 177.b
piſcis ore aquam cur excipiat. 75.b
piſces. 72.b
piſces cur in aſtra relati. 445.a. 195 b. 75. b. 187.a
piſcis cur inter aſtra collocatus. 195.b
piſcium poſitio ortus & occaſus. 103.a. 97.a. 91.b 188.a. 211.a. 221.a
piſinoe. 3.b
piſis. 21.a
piſtricis ort⁹ & occaſus. 96. b. ſit⁹ & cõſtellatio. 92.a
pitheus. 12.a
pithon draco terræ F. 32.b ab Apolline ſagittis necatus eodem.
pith⁹ quot nauib. ad Troiã profectus. 22.b
pityocamptes. 12.a
pittacus mityleneus. 45.b. eiuſdẽ apophthegma. 46.a
planetę an ſolum quinque. 103.a.b
Platon. 69.b
plauſtrum. 58.b
Plautus. 149.b
pleiades an ex Atlante ortæ. 163.b. 185.a. 188.b. vnde dictæ. 188.b. 43.a & quot numero. 212.a earũq; nomina. 43.a. 70.a 185.a. cur ſolũ ſex videãtur 70.a. 185.a. 212.a
pleiades Cadmi F. 185.a cur inter ſidera relatæ. 188.b
pleiadum parentes. 70.a
pleiadum ſitus. 212.a
pleione. 1.b
plixippus. 38.a. Ægypti F. 37.b. mors. 47.b
plinthius à matre necatus. 46.b
pliſthenes thyeſtis Fil. ab atreo cæſus. 28.a. 48.a. à patre deuoratus. 48.a
Plotæ Inſ. 6.a
plumbi albi & nigri inuentor Mydas. 52.a
Plutarchi locus. 124.a
pluto. 1.b
pluto à veteribus quomodo dict⁹ & depict⁹. 172.b
plutoni rapta proſerpina Cereris F. 238.b. 164.b
plutone Nympha. 35.a πλάτος Græcè quid. 130.a
pluti generatio quæ. 60.b
pluuiæ ſigna. 197.a.b
plytone. 9.a
podalirius Helenę procus. 19.a. nauib. ad Troiam profectus. 22.b
podarce. 2.a
podarces quot nauibus ad Troiam profectus. 23.a
podargus podarces. 10.b. Proteſilai frater. 23.a
podarius. 10.b
podaſiarus Ægypti F. 37.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

pæas. 6.a.11.b
pæmenis canis. 39.b
pœni vñ qui pri⁹ afri. 39.a
penope. 1.b
Pæon Helles & Neptuni F. 187.a
πάλεμος vnde dictus. 165.b
polipos. 21.a
pollusso. 69.b
polipes. 21.a
polixo. 1.b.7.b
polyxius. 65.a
pollinctores. 148.a
pollucibilitas quæ. 129.b
pollux. 5.b. ledæ ex Ioue. 18.b.35 a. amicũ necat. 7.b. cæstu victor. 51.b. vnde dict⁹. 140.b.129.b
pollucis ab inferis reditus. 48.b. cum castore permutatio. 19.a. quot Polus. 1.a.eius prosapia, eodem.b
Polus ἀρκτικὸς cur sic dict⁹. 58.b
Poli. 55.b.178.b. 203.a. 204.a.179.a. duo notius & boreas Ibid.
Polype Danai F. 37.b
phylibetes. 1.a.& quot naui.sit ad troiã profe.22.b
polibus rex. 5.b.16.a.b
polydamas quot occiderit. 26.b
polidectes rex. 15.b. 188 a eius mors. 15.a.b
polydecta facti à perseo ludi. 51.a
polydector Ægypti F.37.b
polydora Amazon. 36.a
Polidorus Cadmi Fi. 39.a
Hypomedontis. 17.b.
Priami F. 21.a. ab Iliora sorore pro filio educat⁹. 25.b.Theb.rex.18.b.primus & secundus. 21.a
pro polidoro necatus à Polymnestore Deiphilus. 25.b
polyhymnia. 40.a
polydus augur. 30.b.restitutus ab eo minoi F.eius mortuus. 32.a.117.b. carani F. 48.b
polyidos herba. 117.b
polymena. 21.a
polymetus eodem.
πολύμνεια vnde dicta.131.b 155.a. vnde nata. 254.b
polymnestor rex ab vxore necatus. 26.a. luminib. ab Iliona& polydoro priuatus & interfectus.26.a
polynices.17.a.œdipi F.16.b.Theb.rex. 18.b
polynicis & ericlis mutua cædes. 18.b
polynici nupta Argia 17.a
polyphem⁹.5.a.6.b.ciclops 28.b ab Vlysse excęcat⁹ eo.
Polyphontes rex. 32.b.40.a. quomodo occis⁹.40.b
polypetes Helenæ procus. 19.a.quot occiderit.26.b
polyseus quot nauibus ad Troiam profectus. 23.a
polyxena.21.a.danai f.37.b
Priami fi.21.a. ad Achillis sepulchrũ immolata.26.a vnde sic dicta. 145.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Polyxenus Helenæ procus, 17. a
Polyxo, 1.b. 7.b. 41.a. 43.a
Pontus, 1.a
ponti & maris prosapia, 1.b. terræ ibidem,
Porphyrion, 1.a
porthaon, 6.a
portunus, 2. b
potestas, 1. b
πόθος, 163. a
præsegmina, 150. b
preces Iouis filiæ, 154. a
Priamus vnde dictus, 21.a
Priam⁹ Hectoris occisi corpus ab Achille redemit, 25.a
Priami filij & filiæ quinquaginta quatuor numero eorúmq; nomina, 21.a
Priami mors, 26.b
Priamo instituti ludi gymnici ad cenotaphium paridis, 51. b
Priamo prius padaci regnũ ab Hercule traditũ, 21.a
priapus Mercurij f. 35. b. 70.b. 149.a. 183.a
Priasus, 6.a
Priscus, 4. b
problema, 149.a
probus, 109. a. eiusdémq; locus emendandus eodẽ,
proci penelopes quomodo ab Vlysse sublati, 130.a.b
procris auroræ insidiis decepta, 42.a, Iaculo & cane donatur à Diana eod. cũ patre congressa, 48.b Cephalo interfecta, 42.b. 47. a. quomodo cũ Cephalo à quo profugerat in gratiam redierit, 42.a
procridi cur dat⁹ canis, 74a
procrustes, 12. a
procyon signum, 56. a.b. 60.a.74.a
procionis ortus & occasus 94. a. b. 201. a. situs & constellatio, eodem.
Proetus Rex, 14. b. 15.b. 142.a. eius mors siue in lapidem mutatio, 15. b. 218.a
progne, 13.a. filium occidit, 13. a. 46.b. 49. a. in hirundinem, 13. a
προμήθεια quid græcis, 137.b
Prometheus, 1.b. 33.a, 137.b 65.b. 66. a. ignis dator hominibus, 32.a, ob idque caucaso affixus, 33.a. 34.b. 66 a.b. 159.a. Ioui de caucaso liberatus, 14.a 66.b. quomodo Ioui imposuerit, 66. a. Artium inuentor, 159. a
Promethei aquila ab Hercule necata, 11.a. 14. a, 33.a, 66.b. fabula, 159.a, eiusdémque interpretatio, ibid. frater epimetheus, ibid.
Prometheum è luto homines effinxisse primũ, 53.a. 66.a. 75.b. 169.a
promi & condi, 149.b
promus, 21.a
propontis insula, 6.b
Proserpina, 2. a. ἑκάτη cur dicta, 130.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Plutoni an nupta, eodem, quę alias diana, 119.b.cur luna dicta. 141. a.199. b
Proserpinæ pulchritudo, 144.b. raptus, 33.a
Proserpina quomodo depicta, 172.b
Protesilaus Helenæ procus, 19.a. quantum vxori Laodamiæ dilectus, 24.b.26.b, quot occiderit vnde dictus qui Iolaus antea, 24. b
Protesilai ad inferos descensus, 48.b. mors, 26.b
Protesilaum Hector interficit, 26.b
Protheus Ægypti, f. 37.b. in delphinum, 31.b, in omnes figuras se conuertere solitus, 27. a
Protei marini vaticinium, 27. a
Prothenor quot nauib⁹ ad troiam profectus, 22. b
Protheon ægypti, f. 37. b
Protho, 1. b
Prothous Helenæ procus, 19.a. quot nauib. ad troiam profectus, 23.a
Protodamas, 21.a
Protogenia deucalionis, 35. a
Protus Helenæ proc⁹, 19.a
prouocantes inter se qui cum quo dimicarũt, 26.a
fabula psycis & cupidinis, 134. b
Psalmistæ locus 134.b
pterelas canis, 39.b
Ptolomeus, 71.a
Ptolus, 1. a
ptolomæon, 195.a
pugna, 1. a
pugno Ægypti fi. 37.b
pumili qui, 149.b
pilachanti mors, 26.b
Pylades Strophij fi. 27.a.b electram vxorem ducit, 28. a. quomodo oresti adiutor in vlciscenda Agamemnonis cæde, 27.a
piladis cum oreste in tauris periculum, 27. b. In orestem amor, 49.b
Pylius, 5.b. 6.a.17.a.22. b
Pylon, 5. a
pylos expugnata Herculi, 4.a
pymblea vrbs, 4.b
pyramides Ægypti, 46.a
pyrami interitus, 47. a
pyrante siue pyrantis Danai fi. 37.b
Pyrãtus rex, 43.b.53.b.192a
Pyrenus, 4.b
pyrene Danai fi. 37.b
pyria quæ, 116. b
pyrois, 40.a, stella, 76. a
Pyrrha, 23.a. dict⁹ achilles pro virgine latitãs, 22.a
Pyrrha epimethei filia prima mortalis creata, 33.a
pyrrhe pimmeti fi. 35. a
Pyrrha & deucalion soli in diluuio superstites, 34.b, 35.a, 195.a
Pyrrhæ iactu lapidum fœminæ creatæ, 35.a. 189.a
Pyrrhon rufum, 22.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Pyrrhus qui & neoptolemus, 23.a
Pythagoras in euphorbiū, 26.a
Pythantes qui, 51.b
Pytheus, 5.a
pythine in patrem pietas, 49.a
pythia cur Apollo & pythia ludi, 33.a
python, 2.a.132.a. tetræ f. Laconā persequitur, 14.a

Q

QVadrigæ primus inuentor quis, pag. 65.b
quadrigę qui rectores suos prodiderunt, pag. 48.a
Quadrigarum certamina vnde primū instituta 51.b

R

RAidne, 2.a
RAmentum, 150.a
catalogus regū athenięsium, 13.b, Item Achiuorum, 28.b
Rerum inuentores primi, 52.a.b
Remedia contra cœlestes iniurias, 202.b
Rhadamāthus Iouis f. 35.a
Rhea cur cymbalia delectetur, 52.b. cur Iunonis mater dicta, eodem.
Rhene inf. 53.a, siue Rhenia, ibid.
Rhene Nympha, 22.b
Rhesi mors, 26.b
Rheas Neptuni f. 35.b
Rhodus cur ophiusa dicta, 65.a
Rhodi amplitudo, 53.a
colossus solis, pag. 46.a
Rhodope, 1.b. mōs, 31.b
Romanorū mos in desultore cū duob. equis mittē do vnde pag. 19.a, 19.b
Romulus, 149.a
Rias, 35.b
Romulus & Remus à lupa nutriti, 48.b
Rosæ cur in veneris tutela, 136.a
Rubrius poëta, 151.a
Rubigalia & eorum author, 202.a
Rutilius Geminus poëta, 148.b

S

SAcrarius qui & Pharō, 195.b. eius constellatio, 196.a
Sacrificia olim quomodo habita, pag. 66.a
Sacrorum diis faciendorū primi authores Arcades, 52.a
Sacus auri inuentor, ibid.
Sagitta an ex telis Herculis, 65.b
Sagittæ situs & constellatio, 84.a. 191.b
Sagittarij sidus, 46.a. 72.a. inde eius ortus, 90.a. 201.a. situs & constellatio, 90.a, & 102.b. 121.a 191.a
Sagnos canis, 40.a
Salamina, 5.b.38.a
Salius, 52.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Salomoneus eiuſque interitus, 15.a.48.b
Salomon Æoli nepos, 69.a
Samius hiſtoriarum ſcriptor, 110.b. Palephato cur laudatus, ibid.
Samos, 6.a
Sandapila, 148.a
Sapientes Græciæ ſeptem eorumque nomina & dicta, 45.b. 46.a
Sapientia bonæ conſultationis fons, 142.a, dat muſis fontem, ibid.
Sardiniæ amplitudo, 53.a
Sardes ſardeis condit, ibid.
Sarpedon Iouis f. 35.a.39.a quot occiderit, 26.b
Sarpedonis mors, 25.a, 26.a
Saturnus, 1.a. cur exectus, 153.a. deorum primus, 170.b. flexuoſo conſilio, 153.a. lapidē pro ioue deuorat, 32.b. primus Rex in Italia, 129.b. Regno à Ioue deiectus, 14.b. vnde dictus, 129.b
Saturnus in equum conuerſus Phillyrā comprimit, 196.a
Saturni ſtella, 76.a
Saturni iudicium de componenda curas Iouis & teli cōtentione, 45.b
Saturni cum philyra concubitus, 32.b. effigies, 170.b, 129.b, filij quot & qui, ibid. proſapia, 1.b
natura, 107.b. curſus ibi. templum Romæ, 50.b
Scyri qui, 166.a. vnde dicti ibid. cum caprinis corāibus cur picti, 142.a. 172.a
σκαίφειν, 166.a
Scamandrus, 1.b
Scamander, 161.b
Sceleratus vicus Romæ, 49.a
σκένειν, 166.a
Schedius quot nauib. ad Troiā profectus, 22.b
Schænus, 40.b, 41.a
Sciron, 12.a
Scironis petræ, eodem.
Scolponeæ, 149.b
Scorpius, 71.b. 181.a. ſignum cæleſte quomodo factus, 71.b. 72.a. 181.a
Scorpij ſtellæ quot, 181.a. ortus, 89.a.b. ſitus & cōſtellatio eodem. 177.b 221.a. 102.b. 222.a
Scylla. 1.b. 2.a. à Glauco adamata, 138.b, an fera, 116.b. cratetis f. Glauco amata, 44.b. Item danai f. 37.b, & nyſi f. In ſirin piſcem, 44.b, Typhœnis f. monſtrum, 29.a. 34.b. in monſtrum marinum conuerſa à lirce, 44.b
Scylla vlyſſem ſuis ſociis ſpoliat. 44.b
Scylla nauis, 52.a, triremis, 116.b, vnde ſic dicta, 138.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

De Scylla fabula & narratio, 116.a.b
Scyllæ in patrem Nisum perfidia & amor in minoa, 44.b.49.a
σκύλμον quid græcis, 138.b
σκυφροὶ græcis qui, 166.a
Scyrus insc. 22.a
Scytha, 36.b
Scythia, 33.b
σελληνοὶ qui & vnde dicti, 166.a
seipsos qui occiderint, 47.a
σελαίνειν, 166.a
Selinuntij & Mæri amicitia. 49.b
Semele, 35.a.39.a.61.a Ex congressu cum Ioue mortua & conflagrata, 392.b, ex liberi corde in potu accepto imprægnata, 37.a.39.a, fulmine icta ibid. Iunoni inuisa 3.b. vnde dicta. 133.b
Semiramis Babylonē condit, 53.a, maritum necat. 47.a
Semiramidis decretis f. murus in Babylone, 46.a, interitus, 47.b
Semones dij, 149.a
senectus, 1.a
septem opera mirabilia quæ, 46.a
Septem sapientes qui, 45.b
Septentrionis signum neque moueri neque occidere, 38. b. & cur ibid.
Septentriones, 55.a
Serapion quis, 131.a
sergestus, 52.a
Seriphus insc. 15. b. 33.a 188.a
seriphij in lapides murati, 22, a
serpens, 59.a. 223.a, 178.a gigantib. an occisus, 59.a, ab Hercule interfectus ibid. quomodo ad cælum peruenerit, ibid.
Serpentis stellæ, 181.a
serræ inuentor perdix. 52.b. 223.a
Serpentarij situs & constellatio, 82.b, 177.b 206.a 223.a
seruis interdictus medicina; vsus, 52.b
σεσυρένας, 166.a
seti vrbs. 4.a
sibilus quomodo fiat, 131.b
siboe, 4.b
sibylla vates, 30.b
sicilia, 12.b.33.a
siciliæ amplitudo, 53.a
sicinius dentatus, 148.b
sicyon, 4.b.20.a
sicyonis agri amplitudo, 53.a
sictorius, 4.b
sidera quando non videamus, 103.b
sidones, 179.b
sidonia, 39.a
signiferi quis cursus, 171.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Signorum cæleſtium partes quomodo diuidãtur, 56.a, eorundem ortus & occaſus quis, 103.b inde,
Silicernij, 148.b
ſilemnis, 43.a
Sileno, 1.b
Simois, 1.b
Simon in delphinum, 31.b
Simonides litterarum inuentor, 53.b
Simulachrorum deorum Inuentor Dædalus, 52.b
Simultas pro certamine, 13.b
Sinon, 25.a.115.b
Sipulus Sipylus, 4.b. mons ibidem.
Sirenes, 2.a, melpomenes & acheloi filiæ, 29.a, earumque forma & fatum ibidem & cantus ibid. 33.a, vnde dictæ, 138.b
Sirenides locus, 33.a
Sirios, 74.a. 214.a, vnde dictus, 193.a
Siſyphi apud inferos pœna, 15.a
Siſypho compreſſa anticlia, 45.a
Smynthe inſ. 27.b
Smyrna oppidum a Smyrna conditum pag. 53.a
Smyrnæ inceſtus & in arborem conuerſio, 15.a
Soceros qui occiderint, 48.a
Socordia, 1.a
Sol, 1.b.5.b.6.a.34.a, contra mundi motum an currat, 104.a, 97.a, an cum mundo, 198.a. 220.a, ob ſcelus atrei, currum euertit, 20.a quare ſine barba dictus cum pater ſit, 132.b 198.b. quomodo apollo dict⁹, 167.b. 131.a 198.b
Solis eclipſis quando fiat, 198.a
Solis boues ab vlyſſis ſociis abſumpti, 29.a,b, coloſſus rhodi, 46.a curſus in zodiaco, 101.b 198.a, vnde colligatur, 103.a, curſus per quot partes ſphæræ, 98.a,b
Solſtitium, 177.a
Solis equorum nomina, 40.a, 198.b, 131.a, filiæ, 138.a, & filij eorũq; nomina, 35.b, Lumẽ ſidera quomodo obſcuret, 1.a, b. ortus & occaſus ibid. per zodiacum iter quomodo quatuor anni tempora deſigner, 56.b, 198.b
Sol cur diuinationis deus dicatur, 198.b
Sol vnde dictus ibid.
Solis proſapia, 2.a, ſtella Phaeton cur dicta, 75.b 76.a
Soli cur adſcribatur quadriga, 124.a
Solem & Lunam Planetis cur veteres adiunxerint,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

105.b
Solon Atheniensis, 45.b
eius dictum, 46.a
σωμάλυον quid græcis, 139.b
Somnus somnia, 1.a
Sons, 6.a
Sophronis mimus quis liber, 178.a
Sosidis locus & opus, 143.b
Sositheus, 191.a
Spariantis à patre necata, 46.b
Sparta, 38.a
Spartæ, ex seminatis draconis dentibus pag. 39.a
σπενίδαι qui & vnde dicti, 166.a
Sphęra quid, 55.a, in sexaginta partes diuisa, 57.a
Sphęrę circuli qui & quot, 55. b, 56. a, circulorum figuratio ibidem, mundi calculatio, 108.b
Sphęræ neque exitum neque initium definiri posse, 55.a, partes quot, 55.b 56.a
Sphincius, 2.b, mons, 113.a
Sphinx, 2.a, 113.a, eiusque carmen ab oedipo interpretatum, 16. b, 103.a
Typhonis ex echidna f, 34.b, Cadmi vxor, 113.b
Sphingis interitus, 16.b 113. b, eiusdem fab. & narratio, 113.b
Spio, 1.b
Sponde, 40,a
Stega, 150.a
Stellæ quinque, 75.b
Stephanus locus, 61.a
Sterilitas frugum ob Atrei scelus orta pag. 20.a
Sterope, 35.b.43. a, 40.a 212.a
Steropes, 1.a
Steuclus Helenæ procus, 19.a.121.b
Sapanei f. 38. b, quot nauib. ad Troiam profectus, 22.b
Steucli & diomedis amicitia. 49.b
Steucli mors, 48.a
Stenio, 1.b.174.b.188,a
Stheno, 133.a.119.b
Stenobæa, 68.a
Stenobææ amor & interitus, 14.b, 47.b
Stictę canis, 39.b
Stilbon canis, ibid. Mercurij stella, 76.a, 106.b
Strati equorum inuentor, 52.a
Strophades insulæ, 6.a.8.a
Strophius, , 27.a
Strymon, 1.b
Stultitia semper timida, 142.a
Stymphalides, 8. a, aues Herculi domitæ, pag. 10.b
Styx, 1.a, b, 172.b
Succius poëta, 150.b
Suculæ quæ & hyades, 43.a, b, earum occasus,

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

200.b
Sudum, 151.a
Suggrundiaria, 148.b
Suidæ locus, 108.b.123.b
Summades 150.a
Superbia, 1.a
Supperiæ, 149.b
Sus cur Cereri immolatus, 53.b
Sutela, 149.b
ſupplicationes, 154 a
Symplones, 150.b
Symplegades petræ, 8.a.b
Syria dea Venus, 44.a 187.b
σύνδεμα ὑπόζωνος 91.b
συρὰ quid Græcis, 138.b
Syrus canis, 39,b
Syri cur piſces argēteos ſacrarunt in templo, 195.b
Syri cur piſcium eſu abſtineant, 44.a.187.b

T

TÆnarius, 5.b
Tænaria, Inſ. 18.b
Tænarium littus, 67.b
Tages qualis author, 151,a
Talaus, 16.b
Talius Helenæ procus, 19.a
Talthybius, 25.a
Tantalus, 4.b. 19. a, Iouis ex plutone, f. 19. a. 35.a rex, 28.b
Tantali apud inferos pœna. 19.a
Tanais, fl. 1.b.57.a
Tanias, 1.b
Tantalus, 4 .b, Iouis ex Plutone F. 35.a
Tantalus à patre deuoratus, 20.a.48.a
Tantali pœna, 19.a.141.a mors, 20.a,48,a
Tardos inſula, 53.a
Tartheus, 117.b
Tartarus tartara, 1.a 34.b
Taſus mons, 52.b
Taurica inſula, 7.b
Tauricæ Dianæ hoſpites immolandi mos pag. 27.b
Taurus, 69.b.115.a,189.a 221.a, Marathonius, 12.a
Taurus Paſiphaes Herculi domitus, 10.a.b,111.b ibid. Minois ſcriba vnde dictus minotaurus, ibid. eius Labyrinthus qualis, 112.a
Tauri cum Paſiphae congreſſus, 12.b
Tauri cur ſolum prior pars appareat, 69.b ſitus & conſtellatio. 86.b.185.a, ortus & occaſus, 86,b,102.a 209.a
Taygete, 35.a,43.a,188.b 212.a
Tegeates, 5.b
Telamon, 5.a. 6.b.20.b 22.b. Acaci f. 38. 2. diſco victor, 51.b,52.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Thelchini, 179.b
Telegonus vllyſſis ex cirre F.29.a. b, 30. a.b, quomodo Penelopen vxorem duxerit, ibidem eiuſdem ex eadem, F. ibidem.
Telemachus, 22.a 29.a vlyſſis ex penelope f. 30.a, b quomodo eorum vxorem duxerit, 30.a.b, eiuſdem ex ea f. ibidem.
Telenus augur, 28.b, 30.b
Eurymi, f. 28.b
Teleon, 5.a
Telcontes Helenæ procus 19.b, eius filij, 6.b
Telephus à cerua nutritus, 48.b, cognatos necat, 47.b, Herculis f. 36.a vnde dictus, 23.b
Telephi ductus ad Troiam fatalis, 24.a, vulnus a b Achille illatum quomodo ſanatũ, ibid.
Telepho nupta Iaodice, ibidem, Item mater Auge, ibidem.
Teles, 2.a
Telmeſius collis, 114.a
Telmeſia vulpes, 114.a
Telmeſſus mons, 118.b
Telus, 45.b
Telxiepia, 2.b
Temenus rex, 28.b
Templa deorum qui primi conſtituerint, 46.b
Tenedos inſ. eiuſque amplitudo, 53.a
Tenos inſula, ibidem,
Teremachus, 11. a, Sutrij locus, 146.a
Theuthredon, 23.a
Tereus eiuſque cũ philomela & progne fabula, 13.a, filium ſuum epulatus ibid. 48. a, in accipitrem, 13.a
Terpſichore vnde dicta, 155, a, 131.b
Terra, 1.a.2, b.10, b.13. b 14.b, quatenus habitabilis aut non, 57.a.b
ſphæræ centrum, 56, b
Terræ & tartari proſapia, 1.a
Terræ in tres partes diuiſio, 57. a, ſitus & ratio, ibidem,
Tertullianus, 149.b
Teſchinoeno, 1.b
Teſtorius, 4. b.21.a
Tethys, 158.b
Tetoa, 1.b
Teucer, 21.a, quot nauib. ad Troiam profectus, 22.b, quot occiderit, 26.b
Telamonis & heſioniæ, f. 21.a
Teuthras rex, 23.b
Thales mileſius, 45.b, eius dictum, 46.a
thalia, 1.b. 131.b. 156.a 151.a
Thallo, 40.a
Thalpius Helenæ procus, 19.a
Thaſius ſine Thraſius Buſiridi immolatus, 14.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Thasus sine Thrasius a canibus consumptus, 48.a
Thaumas, 1,b.6.a
Theano & quomodo seipsam interfecerit, 41.a
Theanus perfidia, ibid.
Thebæ, 4.b, 16. b, 17.a, 18.b, cur dictæ hecatonpylæ, 53. a muris cinctæ ab amphione & zeto, 4.a.123.b, hexapylæ ibi. à Cadmo conditæ, 53.a thebaides à Ioue conditæ, ibidem.
Thebas expugnatum profecti septem reges qui, 17.a
Thebanorum reges, 18.b
Thebarum septem portæ, 17.a, earumque nomina, ibidem.
Thesei ad inferos descensus, 48.b, cum pirrithoo, 18.b, inde
Thesei & pirrithoi amicitia, 49.b
Thesei forma, 51.a, in cretam profectio, 61.a, Labores, 12.a, mors, 61.a
Thesei Instituti isthmiorum ludi, 52.a, rapta Helena, 18.b
Theseus coniugem suam interficit, 47.a
Thesimenes, 17.b
Thesiphonus, 21.a
Thespiades Herculis filius, 36.a
Thesprotia regio, 70.b
Thesprotus rex, 20.a
Thessalia, 4.b
Thessalus, 5.a, Iouis templi in dodona structor, 46.b
Thessali, 4.b
Therssander, 17.a.b
Thestius, 5.b, 6.a
Thestor, 23.a.30.b, a filiab⁹ quas amiserat agnitus, 42.b
Thestoris vatis filij, 42.b
Thetis, 22. b. 69.b. dea aquarum, 175. a Achillis mater, 25. a Oceani vxor, 39.b. peleo nupta, 14.b, 145.a, eiusque fatum, 22.a, 14.b, eiusdem fabula & interpretatio. 145.a, b
Thisadie, 18.b
Thisbes interitus, 47.b
Thoas, 7.b. 19.a, 27.b. 28.a Helenæ procus, 19.b. a Cryse & oreste interfectus, 28.a, quot nauib. ad troiam profectus, 23.a, quot occiderit, 26.b, eiusdem cædes, 50.b
Thoe, 1.b
Thoumas, ibid,
Thous canis, 39.b
Thracia, 13.a, 15.a
Thrasymedes quot nauib. ad troiam profectus, 22.a, quot occiderit 26.b
Thrax martis f. 4.b.8.b, 35.
Thyena, 69.b
Thyestes, 19.b, rex 28.b, filium suum epulatu, 45.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Thyestis cum filia congressus, 20.a,48.b
Thyestis & Attrei simultas 50.a
Thyesti illatam ab Attreo iniuriam Ægistus vlciscitur. 20.b.21.a
Theis, 61.b
Themis, 1.a.2.a.158.b
Themistagora danai f. 37.b
Themisto 2.b.3.a filios occidit, 41.b,ipsa se interfecis, 3.a
Themistus fabula ibidem, eiusdem interitus, 47.b
Theobule, 22.b
Theoclimenius augur, 38.b
Theodamas, 1.a.53.b
θεοὶ vnde sic dicti, 151.b
Theonoe thestoris f. 42.b à piratis rapta Icaro in concubinatum emitur ibidem, quomodo patrem thestorẽ rursus agnouerit, ibidem.
Theonoe vates,30.eius castitas, 49.b
Theophane ,3. a. In ouem conuersa & à Neptuno compressa, 41.b.187.a 42.a
Theopompi locus, 129.b
Thera, 17.a
Therbere, 40.a
Theremachus,2.a,Herculis f. 17.b
θερινὸς τροπικὸς, 56.a,97.b
Theriope canis, 39.b
Theriphone canis, ibid.
Thermodoon fl. 1.b
Therodamas canis, 40.a
Therodanapis canis, ibidem.
Theromachus Herculis f. 36.a
Theron canis, 40,a
θέρος Græcis quid,137,a & θεριναίων. ibid.
Thersander, 17.a
Thersanon 6.b
Theschinoeno, 1.a
Theseis amazon, 29.b 36.a
Theseus, 5.a, 10. b.12.a 13.a. b. 15.a.Argei filius, 12.b. 38,a Athẽ.1ex 13. b Cercyone occiso hippothoo regnum restituit,41.b. è Labyrintho ad lucem quomodo venerit, 61. a. ex Neptuni genere,41.b. minotauri victor, 12.b, Pallantem cognatum necat, 47.b
Theseus coniugem suam interficit, 47.a
Thymbreus laocontis f. a serpente interfectus, 32.a
Tibiæ à minerua primum effictæ,36. a, ex asininis auribus Midæ, 146.a
Tigris, 1.b,canis, 39.b
Timenius Herculis f. 48.b
Timœtes, 21.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Timolus, 42.b
Timor, 1.a, quomodo initium ſapientiæ, 142.a
Tyndareus, 18.b
Tione, 2.a
Tiphys, 5.66.b
Tireſias vates Theb. 16.b 30.b, à Iunone cur oculis priuatus, 18.a quomodo in mulierem conuerſus ibidem.
Tireſiæ viſio, 137.a ſeptem ætates & vaticinandi peritia vnde, 18.a
Tiſamenus rex, 28.b
Tiſiphone, 172.b.1, a, vnde dicta, 130.a, 153.b
Titan, 14.b
Titanaide, 40.b
Titani à Ioue in Tartarum detruſi, 34.b
Titanes, 1.a. 64.b, qui & quomodo prognati, 158.b, 173.a
Titanomachia, 34.a
Titareſius, 5.a
Tithonus auroræ maritus, 42.a, 51.a, eius forma ibidem.
Titiuillitium, 149.b
Tityus, 5.b
Tlepolemus Helenæ procus, 19.a, Herculis f. 35.a quot nauibus ad Troiam profectus, 22.a
Tlepolemi mors, 26.b
Tmolus, 43.b
τόνος qualis circulus, 105.b
Toxeus, 38.a
Trapezos opidum, 38.b ab arcade conditum, 53.a
τρεῖν, 162.a
Tricarnia ciuit 117, b 122,
Triceberus, 130.a
Trieterica ſacra, 31.a
Triopas, 22.b, cur ſaturari non poſſit, 65.a
Triope. 33.b, 46.b, 65.a
Triops rex, 28.b, ſine lauro in Bœotia erigi non poterat, 124.b
Triptolemus, 65.a Cereris alumnus, 34 a ab eadem frugum vſu donatus & regno ibidem frugum ſationem à Cerere edoctus ibidem, 53.b 65.a
Triptolemo inſidiat⁹ lynceus, 50.a
Trite danai, f. 37.b
Triton, 1.b. 162.a
Tritonus, 6.b, 71.a
Tritonum greges circa neptunum cur picti.
Troecene vrbs vel troezene, 5.a, 12.a. 41.b
Troia à neptuno & apolline muro cincta, 20.b, quomodo à Græcis capta, 25.b, 115.b
Ad Troiam qui expugnatum ierint ex Græcis & quot naues, 22.b, 23.a
Troiani filias ceto an expoſuerint, 121. a. b. qui quot occiderint, 26.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Troianis cur infeſtæ Iuno & minerua, 21.b
Troicus, 22.a,b, eius mors 26.b
Tropicus therinos ſiue æſtiualis. 56.a, & chimerinos ſiue hyemalis, 56.a
Tropica ſigna, 199.b
Tropici vnde dicti, 56.a eorundem ſigna, 177.b
Tuba tyrrhenum melos cur dicta, 52.b
Tubę inuentor tyrrhenus, ibidem.
Tuberone quando occidit, 200.a
Tubicines cur in funere adhiberi ſoliti ibidem.
Tuceta, 150.b
Tullię Rom. In patrē impietas, 49.a
Tuſci qui tyrrheni prius, 51.b
Tuſci verſus, 1.b
Tutuli ſacerdotes, 149.a
Tyberiani opus, 145.a
Tydeus, 17.a, oenei f. ibid.
Tyndareus eiuſque liberi, 18.b. 19.a, 27.b
Typhis, 5.b
Typhon, 1.a, 10.b. 16.a 29.a, 44.a. fulmine ict⁹, 72.b. 44.a
Typhonis & Echidne proles, 2.a.-4.b. Cerberus & serago heſperidum, 10.b
Typhonis immanitas centum capita, &c. 34.b
Typhonis meru dij in beſtias ſe ſe vertūt pag. 44.a
Typhonis proſapia, 2.a
Typhoni fulmine icto impoſita Æthna, 34.a
Typhus, 132.a
Tyro. 4.b. Salmonei f. 36.a Siſypho compreſſa, 15.b 15.a, filios necat, 15.a. 46.b eiuſdem in patrē pietas, 49.a
Tyrrhenum mare vnde dictum, 11.b, melos, 52.b
Tyrrhenus Herculis f. tubæ inuentor, 52.b
Tyrrheni delphini facti, 67.b, inter ſydera collocati, ibid.
Tyrrheni pro delphinis, 11.b, qui poſtea tuſci ibi. ſymphonia delectati, 67.b
Tyrrhenorum prędа, 67.b
Tyro, 23.a
Tytius fulmine ictus, 14.b eiuſque apud inferos pœna, ibidem.

V.

VAdatus, 151.a
Valgia, 151.b
Varro, 149.a. 150.b
Vdeus, 39.a
Velificij inuentrix Iſis, 53.b
Verentes pro venere venientes, 18.a
Venus, 1.b. 12.b, à ſaturno cur ſic genita dicatur, 155.b Anchiſæ amata, 22.a, cur ἀφροδίτη dicta, 162.b, cur è mari nata, cur cytherea ibi. ἀνάδυομένη. 163.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Venus, prima astra constituit, 76.a
Venus Iuno, Minerua de forma contendunt, 21.b
Venus mutata in piscem, 19.b, 72. b, nata ex ouo in Euphratem cælitus delapsa, 187.b, 44.a adulterio à vulcano deprehensa, 54.a, & ob iudicium eius soli infensa eodem, 138.a, potentia masculum & femellam induens, 162.b, quomodo depicta apud veteres, 171. b, vnde sic dicta, 135.b
Venus vulcano cõiuncta, 159. b
Veneris proles, 2. a, Erycinæ templum, 49.b, stella à sole quantum absit, 106.b, cur lucifer dicta, 76.a
Veneris cursus incertus, 106.b
Venustare, 150.b
Venti quando indicant tempestatem, 232.a
Ver in zodiaco quomodo ostendatur, 66.b, quando, 66.b
Vergiliæ, 70.a, 188.b, earum Hortus, 201.b 200.b
Vergilius, 149.a
Verulna, 150.a
Vertumnus, 149.a
Verusius Mercurij f. 38.a
Vespillones, 148.a
Vesta, 1.b, cur γὴ & χθὼν, 164. b, cur rotunda & cur spicis coronata, ibid. quomodo olim picta, 173. b, pingi solita, 173.b
Vestæ extinguibilis ignis, 164.b
Vestales virgines, 173.b
Vicus sceleratus Romæ, 49.a
Victoria, 1.b
Vinalia, 202.a
Vinum cur ὄινος dictum, 31.a
Vini aquæ miscendi author, 52. a, vsus quomodo hominibus à Libero patre traditus, 31.a
virbius ex hippolyto, 48.b
Virgo, 7.b, 177.b, 182.a 221.a, ad astra quomodo relata, 46.a, 21.b
Virginis positio ortus & occasus, 89.a, 102. a, b 207.a, stellæ quot, 75.b 76.a, signum in zodiaco Erigone & iustitia, 31.a 182.b, 207. a
vis, 1.b
Vita humana tripartita, 134.b
ἕλκει, 164.b
Vltio, 1.a, 29.b
Vlysses ab æolo in vtre ventos conclusos datos quo modo intellig. sit, 115.b
Vlysses, 19. a, 28. b, 29.b Helenæ procus Iaertis f.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Telegono f. interfectus, 30. b, ab alcinoo humaniter tractatus, 29. b, cur sisyphus nonnullis dictus, 45. a, Palamedi infestus, 22 aquo nodo cognitus à suis demum reuersus, 30. a, quomodo achillem inter regias virgines latitantem depræhenderit, 22. a, quomodo se de palamede vltus, 24. b, 25. a, quomodo se de procis penelopes vlt⁹ 30. a, b, quot nauibus ad Troiam profectus, 22. b quot occiderit, 26. b sirenibus fatalis, 33. a, sociis aures cera obturat contra sirenum cantus, 29. a, vnde sic dictus, 138. b
Vtim se vocat, 28, b
Vlyssis ad inferos descensus, 29. a, 48. b, errores, 28. a, ex Circe filij, 28. b naufragium ob clyopem excęcatum, 28. b
Vlyssi simulata insania quomodo a palamede deprehensa, 22. a, aduindicata Achillis arma, 26. a
Vlyssem præter nauigantem cur sociis spoliarit Scylla, 44. b
Voluptuaria vita qualis, 134. b
Vox quomodo fiat, 150. b est percussus aer, 178. b
vrania canis, 39. b
οὐράνια vnde dicta, 132, a 135. a
vrbes quæ à quibus conditæ, 63. a
vrea Neptuni filia, 35. a
vrion, 73. b, orion prius dictus, 112. b
vrsa maior non occidit, 58. b, minor, 58. b, duæ vrsę, 204. a, cur phęnicis dicta, 69. a plaustrum, 58. b, arctophylax idem.
vrsa siue septentrio ἑλίκη græcis, 39. b. 59. a. 178. b
Vrsæ maioris parentes, 69. a, situs & constellatio 77. a, Itē minoris, 77. a
vrsæ an septentriones, 58. b
vulcan⁹, 33. a cęlo præcipitatus, 36. b, 159. b, hephestanos, 64. a, Iunonis f. 2. a, mineruam comprimere conatus, 36. b 184. b. quomodo pingi solitus, 173. b, vnde sic dictus, 139. a, 159. b, natus ibidem,
vulcani fabula, & interpretatio, 159. b, filij, 35. b
vulcano deprehensi in adulterio, Mars & venus, 34. a, 138. a
vulcanum è luto finxisse mulieris effigiem, 33. a
vulcano coniungitur venus, 159. b
vulpes telmesia, 114. a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eiusdem vera narratio eodem.
Vxores quæ suos maritos occiderint, 47.a
vxores suas qui occiderint ibidem.

X.

XAnte amazon. 36.a
Xantippes in patrē pietas, 49.a
Xantho, 1.b
Xanthus, 10. b. Ægypti f. 37.b
Xenodice, 21.a
Xiphax, 43.b
Ximus lacus. 5.a

Y.

Ypeseus, 44.a
Ypetalcus, 5.b

Z.

ZEnodotus, 178.b
Zephyrus. 1.b, canis, 39.b
ζεὺς Græcis quid, 129.b
Zetes, 6. a.b. 8, a. Herculi occiditur, 6.a
Zethus quis, 116. b. dolichodromo victor, 91. b
Iouis ex antiopia f. 35.a
zethus & amphiō perfecti cytharœdi sono an struxerint, 123.a
Zethus & Calais vnde sic dicti, 147.b
Zethus. 3.b, vnde dictus, 4.a, thebanor. rex, 18.b Iouis f.
Zeuxippe, 5.b
Zminthe insula, 45.a
Zodiacus circul. 99.b, cur loxos Græcis, 56.b. 66.a
Zodiaci circuli ratio & situs, 56.b. quæ signa. 99.b cursus solis per zodiacū circul. 198.a
Zona orionis, 99.a
Zonæ quæ dictæ, 177.a.b.

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

INDEX APOLLODORI

ATHEN. ET SYNTAGMATOS LILII G. GYRALDI DE MYSIS.

ABas, Lincæi F. 270.a
Abdera vrbs. 277.a. erimi F. ibidem.
Abſyrtus. 266.a
Abſyrtides inſulæ. 266.b
Acæus. 272.b. Xuthi fi. 258.a. acini vnde dicti, ibidem.
Acarnas. 294.a. acarnia ibidem.
Acceus. 297.b
Acaſtus. 201.a.b. 264.a.b. 300.a.b.
Acaſti in patrem pietas. 267.a
Acteræ regnum reſtituitur. 267.b
Acetes Solis F. 261.a
Achelous. 258.a. 259.a 282.a. 293.b. 294.a. eius pugna. 259.a
acherõ. 280.a. Cere. fi. 256.a
Achæus Xuthi fi. 258.a
Achiui vnde dicti. 258.a
Achilles. 301.b. Pelei Fil. 301.a. ſine Achille Troia capi non poteſt. 301.a
Acriſius. 271.a. 272.b. 296.a. prætus gemini abantis fi. 270.a. eiuſdé mors. 272.a
Aconres. 294.a
Actæa Nerei fi. 254.a
Acteus. 300.a. 301.b. acte. 301.b
Actæus. 288.b. Actæon, ibidem. a.b
Actor Phithij fi. 259.b
Actor. 261.a. 263.b. 300.a
Acton Mirmydoni fi. 258.a
Acuſilaus. 270.a. 277.a. 288.a. 294. & inde.
Æacus. 259.b. 292.b. 300.a. pietatis ſeruantiſſimus, ibidem.
Æcrope. 295.b. 286.b.
Æeta. 265.b
Ægeus pandionis Filius. 304.a.b. 305.b. 259.b
ægina. 300.a. 261.a. Inſula. 299.b
æglus. 266.b
ægle. 279.a
ægeide Hyacinthi fi. 305.a
ægion. 294.a
ægexneus. 299.b
ægialea. 260.b
ægialeus. 293.a
ægipan neruorum Iouis compactor. 267.a
ægides. 298.b
ægimnius. 282.b
Ægypti filiorum cædes. 269.a. Danai filiabus copulantur. 269.a
ægyptus. 302.a. 279.a. 269. a. 306.a. 285.a. 288.b
ællo Thamantis fi. 254.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ællopus. 265.a
æmon. 290.b
æneas. 298.b
ænetus. 261.a
ænus. 278.a
ænigma. 290. b. eiuſdem diſſolutio.
æolenſes vnde dicti. 258.a
æolia Amythaontis Filia 258.b
æolus. 297.a. Hellenis Fi. ibid. 258. a. eius F. ibid.
æſacus. 299.a
æſculapius. 296.b. inde.
æſon. 259.b. 263.a
æſonis mors.
æſopus. 300.a
æthuſa. 295.b
æthelius Iouis F. 258.a.b
æthra. 304. b. & inde. 297.a
æthyopia. 270.a. 299.a. 304.a
æthna mons. 267.b
ætolus. 258.b. 291. b
ætolia. 258. b. 284.b.. 297.b
Admetus. 263. b. 297.b Pheretis F. 259.b. quomodo ibi Alceſtin coniungit. 263.a
Admeta. 277.b
Adonis Veneri Amatus. 254.b. Cinyræ F. 302.a. Myræ Fi. ibid. vnde natus eodem.
Adraſtus. 291.a. 292.b. 298.b. 260.b. eiuſdem certamen & mors ibid.
Adraſtæ Nympha. 253.b
adrogeus. 286.a
Adys, Adyas. 269.b
Agamemnon. 297.a 286.b
aganippe fons termeſi. flu. F. à quo Aganippides Muſæ dictæ. 311.a
agapenor. 293. 294.a 297.b
Agaptolemus. 269. b
agaſtenes. 297.b
agathon. 299. b
agaue Nerei Fi. 287.b. 289.a. 269.a. 254. a
Agelaſtus Lapis.
agelaus. 285.a. 299.a
agenor. 294.a. 269.a. 285. b. 289.b
agialeus. 263.a
agialea, ibidem.
Aglaia Herculi vxor, eiuſque filia. 283.b
Agraulos cecropis Fil. 302.a.b
Agriue. 260.a.b. 276.a. Patthaonis F. 259. a. parcis enecatus. 256.b
Agrij filiorũ interit⁹. 260.b
Aiax. 297.b. 300.a
alaſtor 262.a
Alceus Androgei F. 277.b
Alcathous 274.b. 259.a. 260. a. 300.a
alceſtis. 263.a. 280. a. eius in maritum amor. 263.a reditus in vitam. 280.b
alceus. 272.b
alcides. 260.a.b
alcidice. 261.a
Alcimenes. 270.b
Alcinoe ſthenelı F. 275.a
alcippe Martis F. 302.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Alcinus. 297.a
Alcinous. 266.b
alcis. 269.b
Alcimerij. 293.b.a. matrem necat ibid. Electrionis fi.
Alcmena. 286.a. 284. a. 272. b. &c.
Alcmenon. 269.a
alcon. 297.a
Alcyone. 295.b
Alcrion. 278.b
alecto cœli F. 253.a
alector. 264.a
alectes. 297.a
aleus. 295.a. 282.a
Alirhoetus. 302.a Martis occisus, ibid.
Alexander. 299.a.b. Niristhei F. 284.a
alexiares Herculis F. 283.b
alipherus. 294.b
Almenus. 264.a
aloeus. 306.b. Neptuni Filius. 258.a
Aloides occarúmque interitus. 258.b
Alopius Hercul. 283.b
Alphesiræa. 302.a
Alpheus flu. 276.b
Althea Thestij Fi. 259.a. 260.a. Meleagrum interficit. 260.a
Althææ & Cleopatræ Metamorphosis. 260.a
alrhemenes cratei F. 286.b
amalthea hæmonij fi. 282.b
Amaruiceus. 260.a
Amarynthus. 288.b
Amazones. 277.b
Amestrius. 283.b
Amisodorus. 271.a
Amonis oraculum. 272.a
Amphiaraus. 259.b. 363.b. 291.a.b. &c. aprũ confodit. 259.b
Amphidamas. 295.a. 279.a 310.b
amphidicus. 292.b
amphilochicũ argos. 293.a
amphilochus. 293.a.b. inde
amphimachus. 273.a
Amphianactes. 270.a
Amphion. 289.b. 290.a. 295.b. 262.a
Amphirthyon Deucalionis F. 258.a
amphitea. 263.a
Amphitate. 304. à Nerei F. 264.a. Oceani F. 255. b
amphitrio. 302.b. contra Thelebaus, amphytrio alcei F. 272.b. & inde. 259. b. eiusdem mors. 274.b
amphoterus. 294.a
Amycla. 290.a. 295.a
amyclæ. 280.a
amyclas. 296.a. 261.b
amycus Rex. 279.b. 264.b
Amymone Neptuno compressa. 269.a
amymones fontes. 275.b
amynthor. 301.b. 282.b
Amynthaon. 258.b. 262.a
anactor. 273.a
Anaurus flu. 263.b
anaxeria. 269.b. 262.a
Anaxo Alcei F. 272.b
anaxone ibidem.
Ancæus. 264.a. 297.b. Lycurgi filius ac ad Apri

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

venationem inuitatus. 259.b. eius mors ibid.
Anchinoe. 268.b
Anchiſes. 298.b
Anchius. 276.a
Ancyor. 294.a
Andremon. 294.a. Oenei Filius. 260.b.284.b
Androgeos Minois fi. 304. b.286.b. 277.a. 278.a
Andromache. 299.b
Andromeda. 272.a. expoſita ceto marino, Perſeo eripitur ibid. ité animis virtus duplex. 370.b
Anicetus. 283.b
Anogon. 298.a cur terrę filꝰ exiſtimatus. 279.a
Anteus Neptuni fi. 279.a. Herculi necatus. 279.a
Antea. 270.a
Anthelea. 269.b
Antipe Herculis vxor. 283. b
anteide de Hyacinthi. 305.a
Antiades Herculis fi. 283.b
Anticlia. 305.a
antigone. 290.b. 292.b. 300.b
Antileon. 283.b
Antilochus. 297.b. 262.a
Antimache. 295.a
Antimachus Herculis fil. 283.b
Antinos. 267.a. eiuſdem in patrem impietas, ibid.
Antioche Melani fi. 260.a
Antiochus. 272 b
Antiope. 289.b. 295.b. Hercul. 283.b
Antiphus. 299.b. Mirmidonis fi. 258.a
ἀοιδὴ. 306.b
Aonides cur Muſæ dictæ. 310.b
Apemoſine. 286. þ
Apes Muſarum volucres. 315. a
Aper Erymanthius.
Aphareas. 259.a. 296.b. & inde.
Aphieas. 295.a
Apia vnde dicta. 267.b
Apis Rex ibidem Phoronei fi. 258.b. eius interitus ibidem.
Apollo. 274.b. 277.b. 280. 284. a. &c. cur Muſeus dictus. 308.b. Muſagetes dictus ibid. a. ſua cithara montanum temperat. 207.b. Marſyam enecat. 255.a. curetum parens. 254.b
Apollinis ſeruitus. 297.a. 263.a. Lucus. 282.b. ad petiliam reſpõſum. 263.a. ortus. 255.a. mors. 254.b
Apri Calydonei venatio ac venatorũ nomina. 259.b
Aquila Hyphonis F. 279.b 298.b. Herculi occiſa ibi.
Ab equis Diomedis diſcerptus. 277.a
Aquilonis F. Zetes. 265.a
Arabia. 269.a
Areas mons. 278.b
Arcadia. 259.b. 270.a. 292. b. 244.b. 298.a. 300.a
Arcades. 294.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Arcadus. 301.a
Areopagus. 302.a
Archebates. 294.a
Archedies. ibid.b.
Archelaus 269.b. 273.a. 299.a
Archemachus ibid. Hercul. fi. 283.b
Archemorus. 291.b
Arche.
Atchiteles. 282.b
Ardalus Vulcani fi. à quo Musæ ardalides dictæ. 302.a
Area.
Areus. 296.b
Areſtor.
Arete. 266.b
Arethuſa. 279.a
Aretus. 262.a
Arge Iouis fi. 254.a
Argele Herc. fi. 283.b
Argeus Licymnij fi. 283.a
Argia arteſionis fi. 284.b
Argia. 291.a
Argi poſtea cur Danai dicti. 269.a
Argiope Nymphæ fi. 254.b
Argiphia. 269.a
Argius. 269.b
Argiui. 294.a. 291.a. 292.b
Argiuus. 259.b
Argiuarum mulierũ furor. 268.a
Argo nauis. 263.b. 264.a.b
Argonautæ. 304.a. & eorũ nomina 304.a. 263.b 164.a
Argonautæ ad Circẽ. 266.a
Ad lemnum. 264.a
Argos. 294.a. 269.a. 285.a. 287.a. 289.a. 291.a. 270.b
Argo regio. 268.a
Argꝰ. 288.b. Phrixi fi. 261.a
Argi mors. 268.b
Argorum aquarum penuria. 267.a
Argo nauis Neptuno dedicatur.
Argus nauis vrbs. 266.a
Argypha.
Ariadne. 286.a.b
Arion. 292.b
Ariſba. 299.a
Aryſteus Muſarum paſtor. 305.a. 287.b. 288.a
Ariſtodeme. 299.b
Ariſtodemus. 285.a. Fulmine ictus. 284.b
Ariſtomachus. 291.b
eius interitus. 284.a
Arthemiſius mons. 275.b.
Aruceus.
Arſinoe. 293.b. 294.b
Aſcalaphus. 297.b. 282.a. Cereris fi. 256.a. 264.a. eius ſupplicium. 256.a
Aſcalaphi lapis. 256.a
Aſcalaphus in Bubonem. 280.a
Aſcanius. 299.b
Aſclepiades. 286.a
Aſia. 288.a. 289.a
Oceani fi. 254.a
Aſopi carbones.
Aſopides Herc. fi. 283.b
Aſopus. 299.b
Aſſaracus. 298.a.b
Aſtacus. 292.b. 261.a
Aſteria. 254.a. 269.a
Cœi filia. 255. eius mors ibidem.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Aſteria ciuitas.
aſterion. 286.a
aſterius. 286.a.b.264.a
ciuſdem in patrem impietas. 267.a
aſteropea. 261.a
Aſthamantes æoli fi. 258.a
aſtra.
aſtrorum virtutes nominibus muſarum inſigniuntur. 307.b
aſtræus.
Aſtyanax Herc. fi. 283.b
aſtycrates. 289.b
aſtydamia. 300.b
acaſti comunx Peleo occiſa. 301.a
aſtybiæ Herc fi. 283.b
Aſtygonus. 299.a
aſtioche. 298.a. 299.a. 289.b Phylantis fi. 282.b
Aſtyno⁹ Phæētōtis fi. 302.a
aſtypalea. 281.a
atabyrium. 286.b
Atalanta. 295.a.b. 300.a Schoenei fi. 159.b. prima aprum percuſſit. 259.b
atalantæ & Pelei Iucta. 295.a
atalantæ & Milanionis curſus. 295.b
Atalantæ & Milanionis transformatio. 295.b
athamantia. 261.a
Atas. 299.a
ato Phrygię tumul⁹. 298.b
athamas. 287.b 288.a 261.b
Æoli fi. Bœotiæ rex. 268.b
Athenæ à Caſtore & Polluce capiuntur. Athenæ vrbs Mineruæ adiudicata. 301.b.à Minerua dicta ibid.
Athenæ. 302.b.303.b.304.b.305.a. 286.a. 292.b. 273.b. Athenienſes Thebas capiunt.
Athenienſes. 297.a.293.a
Athemenſium pro Androgei morte ſupplicia Athenienſium pueri ſeptē & totidē puellæ ad Minotaurum in Cretam quotannis mittātur. 305.a.b
Atlas mons.
arlæ figura. 254.a
athas. 295.b.298.a. 279.a
attica terra. 290.b
Atticæ primus rex.
attreus. 298.b. 270.a.273.a
atromus Hercu. fi. 283.b
Atropos cœli fi. 254.a
Attis regio vnde. 302.b
Atymnius. 286.a
auge. 295.a
Alei fi. Herculi compreſſa. 282.a
Augeæ boues.
augeas. 278.b
Pecus, rex. 278.b
aureum vellus. 265.b
Aulide. 280.a
aurora. 299.a. 254.a. eius amor. 255.b
auſonia. 266.a
automate. 269.a
automeduſa alcatoi f. 274.b
autonoe 287.b 288.a Herculis vxor eiuſq; fi. 283.b
Nerei fi. 254.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Autolicus, 274.a. 280.b
Axion, 293.b

B

BAcchanalia, 310. b
Bacchæ, 288.b. in vincula conijciuntur,
Bacchus, 288.a.b. 289.a
Bacchi columnæ
Bacchi & Cereris in atticã aduentus,
Bacchi furor.
Bacchi mysteriorum inuẽtor.
Bacchi ortus.
Bacchi sententia de Musis, 307. b
Bacchus ad indos.
Bacchus in hædum.
Balius equus, 301. a
Banus, 288.b
Baphyras flu. 310.a
Barea, 298.a
Beloryces, 277. b. 264.b
eorum Regio, vnde Heraclea dicta, 277. b
Bellerophontes, 270. b. 271.a, 285.b
Bellerophontis certamina, 271. a
Philonoe cõiũgitur, 271.a
Bellerophontis historia,
Belus, 285. b. 268.b
Bentheſicyme Nept. Fil. 304.a
Bia Pallantĩ F. 253. a
Bias, 270.b. 304.a.298.a 262.a
Biſtones, 277. a
Bœotia, 274. b. 286. a. 287.b. 289.a
Boreas, 303. b. 364.a
Bores, 288. b
Borus, 300.b
Boſphorus.
Breſia, 302.a
Briareus cœli F. 253.a
Bromius, 296.b
Brontes cœli, 253. a
Bryce, 269.b
Bucolus Herc. 283. b. 297.a
Buleus Herc. F. 283.b
Buſiris, 269.a. Neptuni f. 279. a
Butes, 303. a. b. ſirenum cantu delinitus, 266. a
Bibyblij, 268. b

C

CAdmi filiæ, 287.b. ex eius dentibus ſpartæ exoriuntur, 287.b
Cadmi vxor, ibid.
Cadmia, 287.b. vulpi deuaſtatur, 273.b
Cadmus amyum marti ſeruit, 287. b
Cadmus draconis dentes ſerit, ibid.
Cadmus Illyricorũ regnũ aſſecutus, ibid. delphos accedit, 287. b
Cadmus, ibidem. 288.a.b. 289.a, 292.b, 285.b, 265.b
Cadmus & Harmone in dracones transformati, 289.a
Calais, 265.a. 263.b. Aliger boreæ F. 303. b
Calchas vates, 301.a
Calcodon, 281.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Calciope, 304.b
Caliandes, 269.b
Callias, 285.a
callirhorus puteus, 255.b
callidiæ vnde dicta & cur
Musarum princeps, 314.b, eius F. ibid.
Calliope Musarum princeps heroïcõ carminum inventrix.
Callirhoe, 293.b, 254.a
Callithoe, 278.a
Calisto, 294.b
calyaon, 258.b
calyere, 209.a
calyce, 269.a, 258.a.b
Calydonius aper, 281.a
calydon, 293.b. 282.a, ætoli F. 258.b, vnde dictus ibid. calypso Nerei F. 254.a
Campenarum lucus romæ positus, 316.a
Canache Æoli F. 258.a
canum nomina, 288.b
cancer hydræ auxilians, 275.b
canethus, 294.b
capaneus, 292.a, 291.b.a & inde,
capys, 298.b
caria, 286.a
carues assanei inuentio,
carteron, 294.a
casius mons, 267.a
cassandra, 290.a
Cassiopeia, 286.a
Cassiopeis, 272.a
Castalius Musarum fons, 211.b
Castor, 274.a, 296.b, &c. ad apri venationem connocatus, 259.b, Iouis fil. ibidem,
Castoris & pollucis immortalitas ac alterna mors, 298.a
Castoris & pollucis vxores, ibidem,
Castalia, 311.b
caucasus, 265.b, mons, 279.b, 267.b
Caucon, 204.a
cerren, 290.b
certiones, ibidem.
Cecropia quõ dicta, 301.b
Cecrops erichthei Fil. 303 b.a
cecrops Atticæ terræ primꝰ rex eiusque figura, 301.b 302.b
ceix, 282.b, Luciferi F. 258.a, eius transformatio, ibidem.
Celænus, 269.b, 273.a
celeuderis vrbs, 302.a
Cleus Rex, 266.b. 302.a, 256.a, eius educatio, 256.a, eiusdem combustio, ibidem.
Celeustanor Hercul. Fi. 283.b
Celeutor Agrij, 260.b
Celonia, 295.b
Ceneum promontorium, 283.a
Centauri, 300.b, 276.a, centaurus, ibid.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Cẽsorinus cornutus, 306.b 279. b
Cepheus, 282. a. 295. a. Lycurgi F. ad apri venationem vocatus, 259.b
Cephalus, 261. a
Cephalus Deionei F. 273.b 305. b
Cephalus Mercurij Fil. 302. a
Cepheus, 272.a.b. ab Aurora dilectus, ibid. procrin vxorem interficit, 303. b, ideoque exilio damnatus, ibidem.
Cephisus, 303.a
Cæphisodotus, 306.a
Cerberus, 279. b, 280. a, eius forma, ibid. ab inferis Herculi retrahitur, 280. a
Cerceſtis, 269.b
Cercopis argi F. 268.a
Cercopes, 280.a. In vincula Herculi deiecti, 280. b
Cerea, 298. a
Ceres, 303.a. 279.b. 280.a 292. b. eius labor, 255.b, beneficium, 256.a, Saturni F. terræ deuorata, 253. b
cerua Dianæ ſacra, 275. b
Cereus, 294. a
Ceti à Neptuno cur immiſſi, 278.a, Herculi interfecti, 278. a
Ceto Nerei Filij. 254. a
Cetus, 271.b. 272.a, eiusdem interitus, ibid.
Chætus, 269. a
Chaleres ceryx, 279.a
Chalciope, 261.a
Chalcedon, 269. a. 297. b
Charybdis, 266. a
Chariclo, 292. a
Chariclus, 292.a
Cherimachus, 273. a
Cherſidamas taphij Fil. 272. b
Chimera typhonis, 271.a, 261. a, eius forma, 270.b
Chione portæ Fil. 305.b, Neptuno compreſſa, 301. a
Chiron Phœnice in oculis priuatum ſanat, 301.b
Chiron, 276. a. 279. b, 30.a. b. 301.a, eius figura, 254. a. centaurus, 296. b
Chloris, 261.a
Chometho taphij F. 272.b Pterelai F. 273. b
Chromius taphij Fil. 272.a
Chriteus Æoli F. 258. a
Chriſaos, 278.a
Chriſie, 286.a
Chryſes Herculis vxor, 283.b. eius F. ibid.
Chryſes minois F. 277.b
Chryſippe, 269.b
Chthonia erichthei Fil. 303. b
Chthonius, 269. b. 289. a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Chierisis quid & vnde cicadę quomodo homines factæ, 315.a.b
Cilicia, 302.a. 285.b
Cilix, ibid.
Cimeria terræ, 268.b
Cinyras Rex, 302.a
Circe radix, 303. b
Circe, 261.a, 266.a
Cisseus, 269. b
Cithæron, 274.a, 288. b, 290. a.b, mons vnde dictæ citheriades, 301. b
Citheroneus leo Herculi Adolescenti occisus, 274.a
Cius vrbs, 264.a
Clametedus Hercul. Fi. 283. b
Cleoboea, 259. a
Cometho taphij F. 272.b
Cleocharea, 296.a
Cleochus, 286. a
Cleodora, 269. b
Cleolaus, 284.a, Hercul. F. 283.b
Cleone, 275.a, 281.a
Ceto Ponti F. 254.a
Cides dictæ, 312. a
Cleochus, 286. a
Cleocarea, 296. a
Cleopatra boreæ F. 303.b
Cleopatra, 269. a, 259. b, meleagri vxor, ibid. eiusdem mors, 260.a
Crefippus Hercu. F. 283.b
Clitus, 269.b
Clio vnde dicta, 312. b
Clio Iouis F. 254.a
Clite, 269. b
Clonius, 299. b
Clotho Iouis F. 254. a
Clycisonetes Hercu. Fi. 283. b
Clylia, 301.b
Clymene cratei F. 286. b
Clymenus rex vulneratur, 274. a
Clymenus oenei F. 259.a
Clyneme, 269. a
Clytij mors, 256. b
Cœli ex tellure filij, 253.a
Cur centimani dicti, ibid.
Cœlus primus princeps, 253. a
Cœlus è regno expulsus, 253.a
Cœlus & terra saturni F. deuorant, 253.b
Cœlus ad tartara suos filios mittit, 253.a
Cœnus cœli F. 253.a
Cœus cœli F. 253.a, 255.a
Colchos, 281.a, 263.b. a, 267. b
Colonus, 290.b
Comatas, 264.a
Contumelia, 255.a
Copreus caduceator, 275.a
Co regio, 256.b. Inf. 281.a deformatur, ibid. b
Corinthus, 305.b. 290.a, 267. a
Coronis Apollini Æsculapium parit, 296.b
Coronus, 282.b, Herculi interemptus, ibid. 263. b
Cur coruus albus in nigrũ mutatus sit, 296.b
Cyclopes cœli filij, 253. a

Corybates

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Corybantes siue curetes Apollinis fi. 254.a
Cupido cur musas vereatur, 309.b
Curetibus Iupiter seruandus committitur, 253.b
Curetum & calydoniorum bellum, 260.b
Crateus, 286.a
Creatus Actoris f. 281.b
Cranae cranai f. 362.b
Cranto Nerei fi. 254.a
Cranæchine cranai fi. ibid.
Cranaus, 301.b. 302.b
Cratus Pallantis fi. 254.
Creontiades Creontis fil. 274.b
Creontiades, 283.b
Creon, 273.b. 290.b. 292.b Herculi suam filiam tradit, 274.b
Cresphontes, 284.b, 285.a
Creta Iouis mater, 253.b
Creta regio, 273.b, 277.a, 285.b
Cretes, 286.b
Cretenses, 286.a
Cretēsis taurus quis, 277.a
Creteus minois F. 286.a.b 261.a.b. 262.a, 263.a.b
Crethes Herculis vxoris F. 283.b
Creusa erichthei fi. 258.a. 303.b, 299.a
Crius cœli f. 253.a
Croton euphemes f. 311.a
CrysonymusAmphidamātis fil. 301.b
Cybella, 288.b
Cyclicæ Artes, 309.b
Cyclops, 303.a
Cyclopes Apollini interficiuntur, 296.b
Cygnus martis & Pyrenei fi. 279.a. & Pelopiæ fil. 282.b, Herculi occisus, 283.a
Cyllene nympha, 294.a, regio, 296.a
Cylleus, 291.a
Cymo. Cymothoë Nerei fil. 254.a
Cynortes, 296.a. 261.a.b
Cyprius, 279.a.302.a
cyrene, 277.a

D

Diacorystes, 269.a
Daiphron, ibid.
Damasippus, 297.a
Damaschiton Amphionis fil. 289.b
Damasistratus, 290.b
Danae Acrisij fi. 270.a, 271.a, 272.b
Danai fi. Ægypti f. nubūt, ibidem.
Danaides suos maritos occidunt, 269.b
Danaus, 268.b. 269.b. nauis primus fabrefactor, 269.a. eius fuga, 269.a. & inde.
Dardania regio, 298.a
Dardanus, 303.b
Dardanus, 298.a
Dascylus, 277.b
Daulia, 303.a
Dædalus, 286.a. 286.b, 280.b. Labyrinthi Au-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

thór, 286.b.
Deianira Nerei F. 254.a 255.a. 259.a.282.a. b.
eius mors, 283.a
Dei responsum ad creteum 286. b
Deicon, 283.b
Dedalus, 305.a
Deimachus nelei F. 262.a
Deioneus, 273.b
Deion rex, 261.a
Deiphon, 285. a
Deiphobus, 299.b. 280.b
Deipyle, 291.a. 260.b
Deliades, 270.a
Delos, 255.a.b
Delphini, 289.a
Delphine serpens, 277. a
Delphicus Apollo, 294. a
Delphos, 293.a.b. 260.b 280. b
Demaretes, 264. b
Demonice Agenoris F. 259.a
Deoscorus, 296. b
Dero 254.a
Deucalion, 286.a. 287.a, 294.b. 302.b. 267.b
Deucalion Cataclismi adhuc superstes, 277.b. ei iactu lapidum homines procreantur, 278.a
Dexamenis, 276.b
Dexithea, 286. a
Diana 255.a.b. 258.b. eius cerua, eius ira ob sui cõtemptum, 259.b
diana,288.a.289.b.290.ab 294.b.297.a. 307.a, cur in actæone irata, 288.a
Dice, 254.a
Dictys, 271.a. 272.a
Dino, 271.b
Diodorus siculus, 306. a
Diogenea, 303.a
Diomeda xuti F. 261. a
Diomedes, 254.b. 277.b. eius equæ hominiuoræ, 277. a
Diomede tydei F. 293. a. 297.b. 260.b
Dione cœli F. 253.a. 254.a
Dionysius Iouis F. 288. a. 288.b. 289.a. 259.a.303.a 270.a. quibus rebus deus cognitus, 288.a
Dioscuri cur Castor & Pollux dicti, 297.b. 298.a. 301. a
Diroe, 289.a. b
Dodonis, 263.b
Dolichie, 280. b
Doliones, 264. a
Doridis F. 254.a
Dorion, 269.b
Dorus à quo dores dicti, 278. a
Doryctcus, 297. a
Draconis typhonis portẽtosa figura, 279.a
Dryas, 259. b
Dryas Lycurgo Patri quomodo interfectus, 288.b
Dryopes, 282. a
Dules, 297. b
Dulichium, 276.b
Dyamas, 299.a
Dymas Agimij F. 284.a
Dynastes, 282. a. 283.b
Dynomene Nerei f. 254.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

E

Echemon, 299.b
Echedorus Filij, 279.a
Echephron, 262. a. 299.b
Echinadæ Inſ. 272. b. 265. a
Echidna, 271.a. 278.a. 279.a. 290.a
Echion, 287.b
Edon, 288. b
Ection, 299.b
Elatas, 264.a
Elatus, 295.a. 296.b. 276.a
Elactonus, 292. b
Electra, 292.a. 295. b. 298. b
Electrio, 272. b
Electrionis mors, 273. a
Eleuchea Hereu. F. 283.b
Eleus Perſei F. 273.b
Eleuſine, 276.a. 279.a.b. 303.a
Eleuthea, 289.b
Eleuthere, 295.b
Elyſius campus, 289.a
Emariſphorus hippocoontis F. 297. a
Emation titoni F. Herculi occiſus, 279. b
Endyon Æthlij F. 258. b. lunæ Amatus, 258. b. eiuſdem petitio, 258.b
Enceladus, 269.a
Endedides Herc. F. 283.b
Enipeus flu. 261. a
Enthenide hyacinthi F. 305. a
Epaphus, 279. a
Epheſus, 280.b
Ephialtes Aloida, 258. b
Eiuſdem forma, 258.b
Ephialtes Muſarum cultor, 310 a. 306.b
Ephialtæ miſeria, 256. b
Ephira, 282.b
Epicaſta, 290. a
Epicaſte calyaonis F. 258.b eius F. 259. a
Epidauri mors, 305.b
Epidaus, 262. a
Epigoni, 293.a
Epilaus Herc.F. 283.b
Epimetheus, 267. b
Epirus, 294 a
Epiſtrophus, 297.b
Epochus, 295.a
Epopeus, 289. b
Epymethei figura, 254. a, mors, ibidem.
Erato ſexta muſarum vnde dicta, 313.a
Erato Nerei F. 254.a. Iouis F. 254.a. 279.b
Eratus Hercu. F. 283.b
Erechtheis, 301. b
Erichtheus, 258.a. 301. b. Pandionis F. 303.a. 304.a eius Filiarum mors, 304. a
Erichthonius, 298.a. 302.b eiuſdem ortus & educatio, ibidem.
Eridamus aliàs p.dus, 279. a
Erginus, 274. b. Herculi obtruncatus, ibidem. ei cur thebani tributarij, 274. b
Erigones in patrem pietas, 303.a. Interitus, 303.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Erimnes, 292. b
Eriphyle, 291. a. cur torque aureo donata, ibid.
Eriphyle, 293. a. 296. b
Erithras Hercu. f. 283. b
Eryce Herculi interimitur 278. b
Erymnieꝰ cœli f. 255. a
Erymanthius Aper, 276. a
Erymanthus, 276. a
Eryſichthon, 302. a
Erythea, 278. a. b
Erythia, 279. a
Erythroe athamãtiꝙ f. 261 a
Etara, 255. a
Eteocles, 290. a. 291. a. b, 292. a. b
Eteoclus, 291. b. 292. b
Ethodea, 289. b
Etephenor, 297. b
Euadne, 268. a, 293. a
Euadmon, 294. a, 297. b
Euagoras, 299. b
Euagore Nerei F. 254. a
Euander, 299. b
Euarete, 258. a, eius f. ibid.
Euboea, 289. a, 280. b 283. a
Euboeas Hercu. F. 283. b
Eucrate Nerei F. 254. a
Euchemor, 269. a
Euchemus, 297. a
Euchre Pterelai F. 273. a
Eucynome, 295. a
Eudeide, 300. a
Eudora Nerei f. 254. a
Euenus Agenoris F. 259. a. eius mors, ibidem.
Euenus flu. 282. b. vnde dictus, ibidem.
Eueres, 272. b
Euchenus, 276. a
Euhippe, 269. b
Euhippus theſtij f. 259. a
Eulimene Nerei f. 254. a
Eumede, 260. a
Eumetes, 294. b
Eumelus, 297. b, 295. a
Eumolpe Nerei F. 254. a
Eumolpus, 279. b, nept. f. 304. a. erichtheo occiſus, ibidem.
Eumon, 294. a
Euneus, 264. a
Eunedes Herc. F. 283. b
Eunice nerei f. 254. a
Eunomia Iouis f. ibid.
Eunomus Architelis fil. 282. b
Eupalamus, 304. a
Eupheme muſarum nutrix 311. a, b
Euphemus, 264. a
Euphroſine Iouis f. 254. a
Euretus, 274. a. b. 280. b. neptuni Fi. 264. a
Euriale, 255. b. 271. b
Euriboea Ponti F. 254. a
Euricape Hercu. F. 283. b
euridice orphei vxor, 254. b
Euriches hippocoontis F. 297. a
Eurimede, 261. a
Euripides, 292. b. 294. a
Euripylus, 285. a. 297. b. theſtij fi. 259. a. Nept. F. Herculi interemptus, 281. a, 283. b
Euriſtheus, 276. b. ſthenelí F. 275. a. 273. a, quos labores Herculi

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mandauit, 275.a. cur ſecundum & quintum laborem Herculis non an numerarit inter ærumnas, 275.b
Europa, 277.a, Phoenicis F.285.b,287.a. &c. Aſterioni nubit' 286.a
Eurota, 296.a
Eus, 292.a
Euryalus, 260.a, meciſtei F.263.a
Eurybius, 262.a
Eurybus Herc.F. 283.b
Eurycapyllus Herc. F. 283.b
Eurydamas, 269.b
Eurydice, 291.b, 296.a 298.b,270.a
Eurylochus, 269.b
Eurymedon minois F. 277.b
Eurymenes, 262.a
Eurynome Iouis F. 254.a
Euriſthene, 284.b
Euriopes Herc.F. 283.b
Euryſthenis, 259.a,277.b & inde cleoboeæ F. ibidem theſtij vxor eiuſque filij,259.a, illorumque interitus, 284.a
Euryſthens, 295.a
Euryte, 302.a,259,a,eius F. 259.a
Euryti mors, 256.b
Eurytiles Herc. F. 283.b
Eurytion, 276.b, 259.a 300.b, bubulcus, 278.a b eius interitus, 259.b
Eurytus,297.a, Actoris F. 283.a,Herculi occiſus. ibidem.
Euterpe, 254.b,Iouis F. ibidem.a,ſecunda muſarum vnde dicta, 312.b
Exolus Herc.F. 283.b

G.

GAdyra aliâs erythrea, 278.a,in globis cœleſtibus duplex virtus, 307.b
Galatea nerei F. 254.a
Ganymedes, 278.a
Genetor, 294.b
Geryon vel geryones, 278.b
Herculi occiſus ibid.
Ghriſogoris F. 272.a
Glauce, 300.a
Glaucothoe nerei F. 254.a
Glaucus, 287.a,299.b, ſiſyphi F.270.b, quomodo à morte reuocatus. 287.a
Gnoſia, 297.b
Gorge oenei F. 259.a
Gorgon, 280.a,282.a
Gorgone, 296.b
Gorgonis caput Perſeo prçciſum,272.a, mineruæ, 272.b
Gorgones, 269.b, 262.a, quot earumque nomina & capitum figura, 271.b, Phorci F. 254.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Gorgonum aſpectu homines in ſaxa mutantur, 271.b.272.a
Gorgophon, 269.a
Gorgophone Perſes F. 272.b.296.a
Gorgophonus, 273.a
Gorgylon, 299.b
Gorgyras, 256.a
Gration mercurio interfectus, 256.b
Græcia frugũ caritate cur preſſa. 300.a
in Græcia aquarum inundatio, 257.b
Gratiæ Iouis F. 254.a 304.b
Gratiæ cur mũſis cõmunitas, 317.a
Gyas cœli F. 253.a
Gygantum potentia, 256.a, figura ibid. procreatio ibid. interitus, 256.b

H.

HAgnius, 263.b
Halymede nerei F. 254.a
Halcioneus gygantũ princeps, 256.b. eius robur, 256.b, Herculi occiſus, 256.b
Halcyone Æoli F. 258.a, & eiax ob ſuperbiã extincti, 258.a. eius transformatio, 258.a
Harmonia, 287.b, 289.a
Harpes cœli F. 253.a
Harpyiæ, 254.a.303.b 264.b
Heben Iouis, F. 254.a
Hector, 299.a.b
Hecuba, 299.a
Hecates clytium enecat, 256.b
Hela perſes F. 272.b
hecale, 286.a
Helenus, 299.b
helena, 297.a.b. 299.b, eius ortus, 297.a
Hellanes græci vnde dicti, 258.a
hellen Deucalionis F. 258.a, eius ortus ibid.
Helicon mõs muſis ſacer, 308.a, 310.a, vnde muſæ Heliconiades dictæ, 310.a
Helicon Flu. 310.a
Muſæ à quo hippocrenæ dictæ, 311.a
homines olim cicadæ, 315.a
in Hemo Iouis cum typhone pugna, 257.b
Hemus vel Hæmus mons, 258.b
Hepheſtinæ, 269.b
Herophieſte, 302.b
Heraclidæ, 285.a
Hercules, 273.a. 297.a Iouis F. 274.a, & inde eius forma ibidem.
hercules in Deum arcum intẽdit, 278.b, cur aureo poculo donatus, 678.b
Anteum necat, 279.a. ad aras raptus filiũ

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

occidit, 279.a, cur neſſum centaurũ interficit, 282.b
Herculis ſacra quare cum execrationib. peragãtur, 279.a, hercules Dryopas debellat⁹, 282.b, an mala aurea decerpſerit, 279.b
hercules cur muſagetes dictus, 317.a
hercules equos diomedis abigit, 277.a, cœtos occidit, 278. a, bouem deuorat, 282.b
hercules Alceſtim à mortuis excitat, 280.b, cum Iunone in gratiam redit 283. b. cur omphalæ ſeruit, 280.b, Olympicorũ ludorum Author, 281.b Duodecim Deorum Aras conſtituit, 281.b
herculeæ ſagittæ, 299.b
helle athamantis F. 260.b
hercules à quo ita dictus, 275.a
Hercules eriſtheo annos duodecim ſeruit, 275.a ab eo labores ſuſcepti ibidem & inde.
Hercules cum Iolao lernã necat, 275.b. Dracones à Iunone immiſſos, necat, 274.a
Hercules linũ præceptorem interficit, 274.a, Itẽ leonẽ cythereoneũ ibid. Itẽ leonem nemęum, 275.a
Aues ſtymphalidas fugat, 277. a, vno die Augeæ fimum exportat, 276.b
Herculis filij, 283.b
Herculis Arma à quibus accepta, 274.a
Herculis exilij cauſſa, 275.a, filij ex megara, 274.b
Herculis certamen, 256.b
Herculis ad inferos deſcẽſus, 280. a. Cerberũ abducit ibid. in cœlum raptus, 283.a.b. mors ibid. cum Acheloo pugna, 282.a, cũ Apolline, 282.b
hermus, 269.b
Hermione, 297.b
Herodoti laus, 316.a
Herſe, 269.b, cecropis F. 302.a
heſiodi locus, 271.b
heſiodus, 271.a
heſione, 299.a, 300.a 270.a
hieronimene, 298.b
hilix, 294.a
hiperenor, 287.b. 295.b
Hippocoon, 297.a
Hippodamas, 299.b. 257.a
Hippodamia oenomai F. 271.a
hippodice, 269.b
Hippomeduſa, 269.a
hippomedõ, 291.b, 292.a.b
hippomene menẽcœi F. 272.b
hippomon, 295.b
hipponoe nerei F. 254.a
hipponous, 291.b, 299.b 260.a
hippothoë, 272.b. 262.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Hippothoe nerei F. 254.a
hippothous, 269.a.297.a 299.b
Hypelaus, 260.a
Homerus, 270.a.271.a
homoloide, 291.b
Hyacinthus, 296.a, Apollini amatus, 269,a
hyacinthus Apollini occisus, 254.b.305.a
Hyades, 288.a
hydra & eius portentosa forma, 275 b
Hylas thiodamantis F. 264.a
hyllæus, 295.b
hymeneus, 296. b
hyperipte, 269.b
hyperbius, 269,b
hypermemnestra, 270.a thestij F. 259.a, sola hypermemnestra viro parcit. 269.b
hyperphas, 290.b
hyperion, 299.b, cœli F. 253.a
hyppocorystes, 297.a
hyppolytus, 269.a
hyppolytus à mercurio necatus, 256.b.269.a
hypsipile, 291.b
hypsista, 292.a
hypseus, 261.a
hyrnethones, 285.a
hyrene, 295.b
hyrtacus, 299.a

I.

IAlemus Apollinis F. 314.b
Prouerbium Ialemo frigidior vnde, 315.a
Iambe Anus, 256.a
Iapetus cœli F. titanas cognomento dictus, 253.a
Iardanus, 280.b
Iason, 301.a.303,b
Iason Æsonis F. 259.b
Iasonis ad vellus aureum profectio, 265.b
Iasion, 298.a
Iasus. 295.a.b
Icaria, 289.a
Icarium, 297.a
Icarius, 296,b.297.a. 297.b
Icarus, 280. b, à dionysio rationē faciendi vini edoctus, 303.a, pastoribus cur interfectus, 303. a, in eum canis mæræ amor, 303.a
Iceraon, 299.a
Idas, 296,b,299.b.259.b Apharei F. 259.a.b
Idomene, 262. a, Abantis F. 270.a
Idmon, 269.b
Iiobates, 270.b,271.a
Iiolaus cum Hercule lernam, interficit, 275.b
Ilaira, 296.b
Ithaca terra, 298.b
Ilias, 298.b
Ilithyia, 273.a
Iliades dictæ, 311.a
Ilissus flu. 303. b. à quo musæ, ibid.
Ilithyas iouis F. 254.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Ilium, 299.a, 281.a, quomodo captum, 281.a
Illyrij, 289.a
Illyrius, 289.a
Ilus, 298.a.b
Imbrus, 269.b
Imenſinius, 297.a
Inachus, 267.b.268.a 296.b
Inachium genus, 285.b
India, 288.b
infernus locus tenebroſiſſimus, 253.a
Ino, 287.b.261.a
iobe, 283.a. b, hylli vxor, 284.a
Iocaſta. 290.b
io, 268. b, xicthi F. 258.a
Iolaus, 280.a, 274.b
Iolcos, 300.b
iolcos peleo expugnatur, 301.a
iole, 289.b
iolcus, 259.b
ione nerei F. 254.a
Iouis iudicium de contentione inter venerem & proſerpinam, 302.a
iouis bellum in genitorem Saturnum & titanas, 253.b
iouis cum typhone certamen, 257.a.b
iphianaſſa proeti F. 270.a eiuſdem interitus, 270.b
iphiclo creontis F. 274.b
Iphicles, 293.a
iphicles Amphitryonis F. 274.a, primus omnium aprum ſauciauit, 260.a
iphione proeti F. 270.a
Iphyclus, 262.b
Iphycl⁹, 275.a, 297.b 259.a
Iphimedia triopis F. 258.a eius proles ibid. b.
iphimedon, 284.a
Iphis, 291.a, Hercu. F. 283.b
Iphius, 291.b
iphitus, 280.a,b
Iphitus Herculi interfectus, 275.a
Herculis frater, 282.a
Iris thaumantis F. 254.a
irene iouis F. 254.a
Iſala nerei F. 254.a
iſchius, 296.b
Iſmarus, 292.b
iſmenes, 268.a
Iſmene, 290.b
iſmenus, 292.b
Iſthmus, 277.a, 305.b 281.a.267.b
iſthmiorum ſiſyphus Auctor, 288.a
Ithis terei F. 303.a, ad epulandum patri oblatus, ibidem.
italia vnde dicta, 278.b. ἰτάλὸν quid græcè, 278.b
Iton, 283.a
iuno, 277.b.278. b.279.a 281.a.301.a.260.b
ioui ſuſpenſa, 281.a
iuno, 287.b. 288.a.b 290.b.292.a.294.b.273.a
Herculi infeſta, 274.a 275.a.
iuno ſaturni F. 253.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Iouis vxor, 254.a, Tiden ad inferos detrudit, 255.b
saturno deuorata, ibid.
citra cõcubitũ parit, 254.b
Iunonis simulacrum, 270.a
Iupiter seruator, 275.a
Iupiter, 285.b.286.a.b. 287.b
Iupiter, 255.a. saturni F. vbi ortus, 253.a. Curetibus in antro seruatus, 253.b
Iupiter, 278.a. 305.a. 279.a.b, an musarũ parens, 306.b, & inde.

L.

LAbdacus, 303.a 289.a
Labyrinthus, 305.a
eiusdem author, 305.a 286.b
Lacedæmon, 281.b, 296.a
Lachesis Ionarea Iouis F. 254.a
Laconia, 279.b
Laodamas, 293.a
Ladon, 299.b, eiusd. flu. 275.b
Laomedon, 278.a. 281.a
telamoni occisus ibid.
Herc. F. 283.b, cur neptunus & Apollo in eum iratus, 277.b
Laertes, 297.b
Laij certamen, 304.b
Laius, 289.a.b. 290.a
Lampon, 299.a
Lampus, 269.b
Lanomene Herc. F. 283.b
Laodamia bellerophontis F. 285.b
Laodice, 295.a. 267.b
Laodocus Apollinis F. 258.b. 291.b. 299.b
eius mors ibidem.
Laogoras rex Herculi occisus, 282.b. 283.a
Laogore, 302.a
λαὸς cur populum significet, 258.a
Laothoe Herc. F. 283.b
Lapitha, 296.a
Lapithæ, 276.a. 282.b 283.a
Lapidum iactu homines procreantur, 258.a
Larisseus, 259.b
Larnassus mons postea parnassus dictus, 310.b
Latona, 289.b. 296.b
Laurus cur musis attribuatur, 310.a
Leades, 292.b
Leanera, 295.a
Learchus Athamantis F. 260.b. 288.a
Leda, 259.b. thestij F. 297.a b
Leitus, 297.b
Lelaps canis, 273.b. 303.b
lemnia, 291.b
lemnus ins. 255.a
Leo. 291.a. Nemęus Herculi occisus. 275.a
Leophõte Pleuro. fi. 258.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Lerna. 269.b. 275.b
Leucippus. 296.b. 297.a.b 298.b. 261.b
Leucones Herc.fi. 283.b
Leucopeus Parthaonis fi. 259.a
Leucothea. 288,a
Libya. 266.a. 268.b. 278.a. b. 285.b
Licopeus Agrij fi. 260.b
Ligyron cur poſteà dictus Achilles. 301.a
Lilybæum. 266.a
Limnora Nerei F. 254.a
Liuius. 261.b
Linus Apollinis fi. 254.b Orphei frater. 274.a. eius mors, ibid.
Lixus. 269.b
Locris. 267.a
Lucifer. 258.a
Lybethrius mons. 311.b. cur Muſæ Lybethrides dictæ, ibid. & Muſæ cur Lygiæ dictæ.
Lycaon. 299 b
Lycaon cyllenes Nymphę fi. 294.a.b. cur fulmine cum filiis ictus, ibid. in Lupũ transformatus ibi.
Lycia. 270.a. 286.a
Lycius Her. fi. 283.b. 286.a
Lycinnius Electryonis fi. 273.a. b
Lycimnius Telepolemo occiſus. 284.a
Lycomedes. 301.a.b
Lycon. 297.a
Lycus. 269.a. 295.b. Daſcili fi. 277.b. Pãdionis fi. 304.a. 289.a.b. rex. 265.b
Linceus Apharei fi. 259.b. 263.b. 269.a. 298.a. Hercu. fi. 283.b. 288.a. 296.b ad apri venationem vocatus. 259.b. quare ſolus non occiſus. 269.a.
Lycurgus. 259.b. 291.b. 295.a. 263.a. Herc. fi. 283.b. 288. b
Lyncei viſus perſpicacitas ac de eodẽ prouer. 296.b
lyra cur nouichorda. 387.b
Lyræa. 305.a
Lyrus. 298.b
Lyſe Hercu. fi. 283.b
Lyſianaſſa Nerei. fi. 254.a. Epaphi fi. 279.a
Lyſidice Herc. fi. 283.b
Lyſidice Pelopis fi. 272.b
Lyſimache. 299.b
Lyſinomus Electryonis fi. 273.a
Lyſippe Proeti fi. 270.a
Lyſippus Herc. fi. 283.b.
Lyſithous. 299.b

M.

MAchaon. 297.b
Mænades Orpheum diſcerpſerunt. 254.b
Mænalus. 294.a.b
Mæon. 291.b
Magnes. 254.b. Æoli fi. 258. a
Marſyas olympi fi. 255.a. tibiarum inuentor eius cum Appolline certamen mors, ibid.
Mares. 263.a
Martius. 287.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Marte ſatus ibid. natura inuulnerabilis. 259.a.b. aprum interficit. 259.b. eiuſdem educatio. 259.a. mors. 260.a
Mars Neptuno cædis reus agitur. 302.a
Mars. 287.b. 295.b. 297.b 255.b. 259.a. 277.a. 270.a
Marathonius taurus. 304.b
Marathone. 277.a
Mantinus. 294.b
Mantineus. 270.a
Maria. 294.b. 295.b. 296.a
Malea. 276.a
Meciſteus. 263.a
Meciſtreus. 291. b. 294.a
Mader. 273.a. 265.a.b. 267.a.b. eiuſdem crudele facinus. ibid.
Medeſicaſta. 299.b
Media regia. 267.b
Meduſa. 299.b
Meduſa ſtheneli fi. 273.a. 280.a. 271.a.b. inter Gorgones ſola mortalis. 271.b. Perſeo obtruncatur. 272.a
Megamede Arnei fi. 274.b
Megamira. 295.a
Megapente. 297.b
Megapentes. 270.b. 272.b
Megara Herculis vxor Creontis fi. 274.b. eiuſque filij ibid.
Megera. 253.a. vnde nata. 255.a
Melampus Amythaonis fi. 270.a. 262.a. primus inuctor rationis potionandi expurgandique. 270.a
Melanes. 261.a
Melanes Licymnij fi. 283.b
Melanion. 291.b. 295.a
Melanippus. 292.b. 299.b Agrij fi. 260.b
Melanus. 260.a eius filii ibid.
Melas Parthaonis fi. 259.a
μελιτη Græcè quid. 306.b
Meleager Oenei fi. 259.a. b. 280.a
Melibœa. 294.a
Melicerta. 288.a. Athamantis fi. 260.b
Melie Nerei fi. 254.a
Meline. 283.b
Melius. 299.b
Melpomene Iouis filia. 254.a
Memnon. 299.a
Memphis. 269.b
Menachus. 269.b
Menecœus. 290.b. 292.b. 297.b. 272.b. 278.b. Ceuthonymi fi. 280.a
Menelaus. 286.b. 297.b. 298.a
Meneſthius. 300.b
Menippides. 283.b
Menœtius Iapeti fi. 254.a. eiuſdem interitus, ibid.
Mentor Hercu. fi. 283.b
Mercurius Angiphontes cur dictus. 268.b
Mercurius. 286.b. 288.a. 295.b. 296.a. 256.b. inde Iouis neruorum compactor Deorum nuncius factus. 296.a. 257.a.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

eiuſdem inuenta, ibid.
Merope. 285.a. 295.b. 299.a. Oenopionis fil. 285.b
Meſtor. 299.b
Meſtor Triphĳ fi. 272.b. 273.a
Meſſene. 285.a. 297.b. 298.a. 284.b
Meta Optetis fil. & Ægei vxor. 304.b
Metia. 276.a
Metion Erichthei fi. 303.b 304.a
Metis Oceani fi. 253.b Pharmacum bibendum Saturno cur propinat. 253.b
Metionides. 304.b
Midea. 272.b. 273.a
Miletus. 286.b
Mimallonides. 289.a
Minerua. 287.b. 292.a. 295.a. 298.b. 256.b. 269.b. 272.a. 274.b. inde nauis inuentrix. 269.a. oleę inuentrix. 301.b
Minerua ſuam virginitatem defendit cõtra Vulcanum. 302.b
Mineruæ ſignum. 302.b
Mineruæ contentio cum Neptuno de Athenis atque Deorum ſententia. 301.b
Minos. 285.b. 286.a.b. 287.a. 296.b. 273.a.b. 277.a.b. 303.b. & inde.
Minois fi. 277.b
Minautorus. 286.b. 305.b quot homines ab Athenienſibus traduntur deuorandi. 305.a.b. eius forma, ibid.
Miſericordiæ Ara. 284.a
Minyæ. 274.b
Mnemoſine cœli fi. 253.a
Mneſagoras. 296.b
Mneſileus. 298.a
Mneſimache. 276.b
Mneſteus. 287.b
Mneſtra. 269.b
Mogeſſarus. 302.a
Molorchus. 275.a
Molus. 287.a. martis Fil. 259.a
Molyonides. 281.b
Muſæ vnde dictæ. 306.a. Muſæ quot, 306.a. & inde.
Muſæ cur Nymphæ dictæ. 310.a.
Muſæ à quibus edoctæ. 308.b
Muſæ Iouis & Mnemoſynes fi. 308.b
Muſæ literarum inuentrices. 308.b
Decem Muſæ cur à quibuſdam ponantur. 309.a cur Mnemoſynes fil. dictæ. 309.b. cur dicuntur puellæ potiũs quam cõiugatæ. 309.b. cur virgines ibid. vnde ortæ. 307.a. & inde.
Muſarum nomina eorũmque interpretatio. 306.b Authorum variorũ ſententiæ de Muſarum nu-

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

mero. 307.a. & inde cur nouem exiſtimantur. 307.a.b
Muſarum mater. 254.a. 308.b
Mycenæ. 272.b. 273.a. 275.a. 277.a.278.a
Mygdones. 277.b
Myſia. 295.a.277.b.264.a
Myrrha Thoantis fi. 302.a eiuſdem cum patre concubitus. 302.a. in arborem mutata, ibid.

N.

NAis . 296.a. 297.a. 269.b. 261.b
Nauis quis primus Author. 269.a
Naupactica. 296.b
Nauplius. 286.b. 295.a
Neptuni fi. 270.a. 282.a. eius ex Heſione fi. 270.a
Nauſimedõ nauplii. 270.b
Nauſithoë Nerei fi. 254.a
Nautarum in Delphinos transformatio. 289.a
Naxus. 289.a
Neæra. 295.a. 268.a
Neleus. 281.b 261.b. 262.a
Nelus. 269.b
Nemea. 291.b
Nemea ſylua. 274.b
Nemeſis. 297.a
Nemeus. 291.b
Nemeus leo inuulnerabilis. 274.b
Neomeris Nerei filia. 254.a
Nephaliõ minois fi. 277.b
Nephele. 260.b eius mors. 260.b
Nephos Herc. fi. 283.b Locus quidã Æolię vnde naupactos dict⁹. 284.b
Neptuni cõtẽtio de Athenis cũ Minerua. 301.b
Neptunus. 285.b. 286.a 292.b. 295.b. 296.b. eius proſapia. 285.b
Neptunus Saturno deuoratur. 253.b
Neptun⁹ cur Inacho iratus 269.a. fontes exiccat, ibidem. Amymonæ Lerneos fontes indicat. 269.a
Nereides. 254.a. 301.a
Nereus. 288.b. 300.b. 279. a
Nereus Ponti fi. 254.a
Neſtor. 297.b. 281.b
Neſſus. 276.a. 282.b. cur Herculi occiſus ibid.
Nice Pallantis fi. 254.a
Nicippe Pelopis fi. 273.a
Nicodromus herc. fi. 282.b
Nicoſtratus. 297.b
Niſus. 304.a.b. 305.a
Nothus. 287.a
Noxa. 298.b
Nycteis Nyctei fi. 289.a
Nyctimus. 294.a.b
Nycteus. 289.a.b. 295.b
Nympha. 292.a. 297.a.b
Nymphæ. 288.a. 271.b. Iouis fi. 279.a. inter ſidera conſtitutæ ac Hyades dictæ. 288.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Nyobe. 289.a. 294.a
eius filii Dianæ interficiũtur. 290.a. in lapidẽ transformatio. 290.a
Nysa. 288.a
Nysiros Inſ. 256.a
Nyſor mons. 267.a

O.

OCalea Mantinei fi. 270.a. 274.b
Oceanides, ibidem.
Oceani ſoboles. 253.b
Oceanus. 278.a. cœli fi. 253.a.b
Oechalia. 280.b. 283.a
Occanus flu. 299.b
Ocypere Thaumantis fil. 254.a
Ocypus. 265.a
Ocythoë. 265.a
Oeace Neptuni fi. 270.a
Oebalus. 296.b. 297.a
Oedipus. 290.a.b. 291.b. 292.b. cur ſic dict⁹. 290.a. ænigma ſoluit, ibid.b
Oeme. 269.b
Oenoë. 275.b. vrbs ab oeneo dicta. 260.b. 275.b
Oeneus Parthaonis fi. 259.a. 263.b. 269.b. 282.b. 291.a. vxorem interficit. 259.a. eius oblatio. 259.b
Oenon. 299.b. 300.a
Oenomaus. 271.a
Oenomeus. 295.b
Oenopiõn. 255.b. eius ebrietas. 255.b
Oeſtrebles Herc. fil. 283.b
Ogygia Amphionis fi. 289.b. 292.a
Oicles. 291.b
Oicleus. 259.b. 293.b
Oileus. 297.b
Olenum. 276.b
Omphale Ariadnifi. 280.b. Herculis vxor. 283.b. eius filii ibid. ſeruit Hercules. 264.b
Olympici ludi, eorũmque quis author. 281.b
Olympiaſthenes. 306.b
Olympus. 255.a
Olympus oſſa dict⁹. 258.b
Olympus mons. 277.a. 281.a. vnde Muſę Olympiades dictæ. 312.a
Olympuſe Hercu. fi. 283.b
Onchaides. 292.a
Oncheſtium Neptuni Lucus. 274.b
Oncheſtus. 305.a
Agrij fi. 260.b
Oera mons. 283.a
Oneſippus. 283.b
Opheltes. 291.b. Lycurgi fi. 263.a. cognomẽto dictus Archemorus, ibid.
Opis gigantũ parens. 256.a
Opletes. 304.b
Opleus. 294.a. Neptuni fi. 258.a. 284.a
Opopeus Neptu. fi. 258.a
Opus. 277.a. 301.b
ἐφαντία octaua Muſa cur dicta. 307.b. 314.a. Aſtrologiæ inuentrix. 314.a
Orax. 286.b
Orci galea. 271.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Orchomenus. 274.b. 282.b 294.b. 295.a.
Oreus Hercul. F. 283.b
Oreſtes Acheloi fi. 258.a
Orion Neptu. F. 255.b. eius mors, ibid. figura, ibid.
orithyia boreæ rapta. 303.b
Orpheus. 274.a. 307.b. Apollinis f. 314.b. Oeagri fi. ibid. 263.b. eius melos. 254.b. ad inferos deſcenſus ibid. à mœnadibus diſcerptus. 254.b
Orphicus. 296.b
Orſeis Nympha. 258.a
Orthrus canis Typhonis filius. 278.a
Othus Muſarum cultor. 310.b
Otus Aloida Neptuni fi. 258.b. eius figura ibid. interitus, ibid.
oſirides muſa, comes. 306.a
Oxiporus. 302.a
Oxylus martis fi. 258.b. Andræmonis fi. 284.b

P.

PAlæmon Vulcani fil. 263.b
Palladis ortus. 255.a
Palladium. 298.b
Palæmon. 288.a
Pallas. 295.a. 296.b. 291.a b. 298.a. 271.b.a. 277.a
Palamedes. 286.b. Nauplij fi. 270.a
Palephatus Thaliæ fil. 312.b
Panathenæorum quis author. 302.b
Pammon. 299.b
Pan. 255.a
Pandion. 269.b. Erichthonij fi. 302.b
Pandroſi ſororum interitus. 302.b
pandroſium. 301.b
pandroſos Cecropis filius. 302.a.b
Pangæus mons. 288.b
Panope Theſei fi. & Hercu. vxor. 283.b. eius filius ibidem.
Panope Nerei fi. 254.a
Panyaſis. 296.b
Parcarũ de Meleagro Vaticinium. 259.a
Parcæ. 256.b
Paria. 286.a
Paris. 299.a.b
Paron Inf. 277.b
Parnaſſus. 257.b. Muſarũ mons. 310.b. à quo Parnaſſides dictæ. 310.b
Parthaon Agenoris fi. 259. a. eius filii. ibid.
Parthenus mons. 282.a
Parthenio. 295.a. à cerua nutritus, ibid.
Parthenopæus. 291. b. 292.a. 295.b. arcu victor ibid. Biantis fi. 263.a
Paſiphae ſolis fi. 286.a
Paſtores muſicis ſacra faciunt. 315.b
Patroclus. 297.b
Patroclus Menecœi filius. 301.b

Patroclus

Patroclus Hercul.fi. 283.b
Patrus Hercu. fi. 283.b
Pauſaniæ ſententia de muſarum origine.
Polictor. 269.b
Pegaſus à quo Muſæ Pegaſides dictæ. 311.a
Pegaſus equus Aliger. 271.a. vnde ortus. 272.a
Pelaſgia terra. 272.b
Pelaſgus. 294.a
Pelagon. 299.b
Peleus. 295.a. 297.b.300.a
Æaci fi. 259.b
Peleus. 301.b. Thetidi cõiungitur & quomodo eorum nuptiæ muneribus Deorum decoratæ. 301.a
Pelias.261.b.& inde.295.a. quomodo à ſuis filiabus occiſus. 267.a
Pelion mons. 276.a
Pelus mons. 300.b
Pelor. 287.b
Pelopia. 283.a
Peloponneſus.257.b.270. a.284.a.289.b. 304.a
Pelopea. 262.b
Pelopia. 289. b
Pelops. 272.b. 289.b. 300.a
Pelops elienſis. 275.a
Pemphredo. 271.b
Penelope. 297.a.b
Peneus. 276.b
Peneleus. 264.a. 297.b
Pentheus Echionis fi.288. b. 289.a.
Perdix. 305.a
Pereus. 295.a
Pergamus. 278.a
Periboea. 290.a. 297.a. 300.a.hipponoi fi.260.a
Periclus Nerei fi. in varias formas ſe tranſmutans. 281.b
Periclymenus.264.a.292.b
Periapis. 301.a
Perieres.258. a.272.b.274. b. 296.a.b. 300.b
Perilaus. 297.a
Perimede. 258.a
Periomedes Euriſthei fili. 284.a
Peripheres Vulcani fi.305.
Periphantes. 269.b
Perone. 262.a. b
Perſeis. 261.a. 286.a
Perſes. 254.a
Perſeus. 171.a.b. 272.a.b. 262.a. 296.a. vnde ortus 271.a. cetum occidit. 272.a
Phœbus. 276.b
Phædimus. 280.b
Phædra. 286.a.b
Phanus. 264.a
Phaëton. 302.a
Phalias Hercu. fi. 283.b
Phantes Periſthenes.269.b
Phaſſus. 294.b
Phegeum vaticiniũ. 293.b
Phegeus. 295.b
Pheræ. 296.b
Pherecydes. 285.b. 287.b
pheres. 259.b. 267.a
Peruſa Nerei fi. 249.a
Philamnon. 254.b
Phileidus Hercu. 238.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Phileus Augeæ fi. 276.b
Philoctetes. 297.b. 299.b
Philodice. 296.b
Philolaus. 286.a
Philolaus Minois filius. 277.b
Philonomus Electryonis Filius. 273.a
Philonoë. 271.a. 297.a
Philosophię partitio. 307.a
Phinę. 294.b. 260.a. 303.b
Philyra. 254.a. 270.a
Phlegia. 281.b. 289.a
Phocenses. 287.b
Phocis. 261.a. 290.a. 303.a
Phocus. 300.a
Phoebe. 296.b. 298.a
Phoebe Iapeti. 253.a
Phœnix. 302.a
Phœnix Agenoris fi. 285.b
Phœnix Amyntoris fi. & Achillis cane. 301.b. cur aspectu priuatus ibi. idéq; chironi sanat9 ibi.
Pholoe. 276.a
Pholus. 276.a.b
Phorci filiæ gorgones dictæ. 271.b
Phorcides. 271.b
Phorcyades. 254.a
Phorcus Ponti fi. 254.a
Phornutus. 306.b
Phoroneus. 258.a
Phrixus. 261.a. 262.b
Phrixę Athamãtis fi. 260.b
eius mors. 260.b
Phrygia. 273.a. 288.b
Phrygia. 288.b
Phtia. 257.b. 258.b. 259.b
Phtia. 254.a. 289.a. 300.b
Phtius. 294.b
Phyceus mons. 290.b
Phylaca vrbs. 262.b
Phylax Rex. 282.b
Phylacus. 262.b
Phylacus. 261.a
Phylax. 262.b
Phyleus. 281.b
Phyfius. 294.b
Pieria. 209.b. 295.b
Pierus. 297.b
Pierus Poeta. 310.b
Pierus magnetis fi. 254.b
Pierus mons à quo Musæ pierides dictæ. 310.b
Pimplia regio à qua Musæ pimpleiades dictæ. 311.b
apud Phœnices primo fuisse inuentas literas. 309.b.
Pindari locus. 271.b
Pione Nerei fi. 254.b
Pirithous. 280.a
Pirithous. 297.b. Iarisłei fi. 259.b
Pisidix. 258.a. 262.a
Pisistratus. 262.a
Pisus. 296.b
Placia. 298.b
Platæenses. 290.a
Pleiades. 295.b
Pleione. 295.b
Plesaure Nerei fi. 254.a
Plexippus thestij fi. 259.a
Plisthenes. 286.b
Ploto Nerei fi. 254.a
pluto. 278.a.a. 280.b. 281.b
Pluto. 297.a. 300.a. 253.b
Podarces Laomedontis fil. 281.a. poste dictus.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Podalirius. 297.b
Podarces. 299.a
Podarche. 269.b
Poeau. 297.b
Poeas. 283.a. Herc. pyram succendit ibi. donatus armis Hercu. ibid.
Poesis omnibus disciplinis antiquior. 314.b
Poltes. 299.b
Polyxena. 299.a
Polyxenus. 273.a. 297.b
Pollux. 295.b. 296.a. 297.b
Pollux Iouis fi. 259.b
Pollux ad apri venationem inuitatus. 250.b
Polybotes. 256.b
Polybus. 290.a
Polichus. 294.a
Polycaste. 262.a
Polydectes. 271.a. 272.a 261.b
Polydora. 300.b
Polydorus. 287.b. 289.a. 289.b
Polygonus. 278.a
Polyidus Cerani fi. 287.a
Polylaus Hercu. fi. 283.b
Polymedes. 263.b
Polymedon. 299.b
Polymnia Iouis fi. 254.b
Polymnia vnde fic dicta. 313.b. minorum gestuũ inuentrix. 314.a
Polynices oedipodis fil. 290.b. 291.a. 292.a.b 293.a. lucta victor. 291.b
Polynoë Nerei fi. 254.b
Polynoe. 295.b
Polypemon. 305.b
Polyphemus. 264.a
Polyphontes. 285.a. 290.a
Polypoetes. 297.b
polyeo. 269.b
Priamus. 281.a
Porphirio gygantum princeps. 256.b. eius certamẽ ibid. interitus, ibid.
Potamon. 269.b
pontus. 254.a
Præmium ei propositũ qui aprum trucidaret. 259.a
Priamus. 299.a.b
Procle. 284.b
Procris. 273.b
procris Thesei fi & Hercu. vxor. 283.b. eius filij ibi.
Proetis. 292.a
proetus. 295.a
Proetus Abantis fi. 270.a 271.a. 272.b. clypeorũ primus inuentor eius fi. cur in insaniã ibi. conciderũt 270.a. à quo sanatæ. 270.b
Promachus Parthenopæi Fil. 293.a
prometheus biãtis fi. 263.a
Promethens. 255.a. 301.a 276.a. 279.b.
Prometheus. 257.b. eiusdẽ supplicium & solutio. 257.b
Pronaus. 263.a
Pronous Phlegei fi. 294.a
Pronax biantis fi. 263.a
Proserpina. 256. eius raptꝰ 255.b. 280.a. Iouis F. 254.a
Prote. 288.b
protesilaus. 297.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Proteus, 288.b
Prothous, 294.b
Prothous Agrij F. 260.b
Protheus nept. F. 278.a
Proto nerei F. 254.a
Protogenea Calyaonis, F. 258.b. Amphictyonis F. 258.a
protomeduſa nerei F. 254.a
Pſamate, 300.a
Pſamathe nerei F. 254.a
Pſithea, 302.b
Pſophis, 293.b. 294.a
Pterelaus, 273.a. b. taphij F. immortalis, 272.b
Ptous Athamantis F. 261.a
Pygmalion, 302.a
Pylaon, 262.a
Pylarge, 269.b
Pyleus, 259. b. eiuſdem interitus, ibidem.
Pylus, 279.b. 281.b. 295.b 296.a. eiuſdem euerſio, 281.b
Pylus, 262.a. 263.a
Pylus martis F. 259.a
Pyrenes, 270.b
Pyreneus, 279.a
Pyrippus Herc. F. 283.a
Pyrrha epimethei F. 257.b omniũ mulierũ prima ibi.
Lapidum iactu homines procreat, 258.a
Pyrr⁹ Achillis F. 301.a poſtea dict⁹ neoptolem⁹, ibi.
Pythia 275.a 280.b

R.

RHea Iapeti F. 253.a Saturni vxor, 253.b
Rhegio, 278.b
Rheſus ſirymonis F. 254.b
Rhetorices partitio,
Rhexenore, 304.b
Rhede neptuni F. 255. b
Rhodia, 269.a
Rhadamanthus Iouis F. 274.b. 285.b
Rhadamanthi lex, 244.a
Rhodium, 285.b
Rhodus, 269.a. 284.a
Rhodus, 286.b, 287.a
Rhoecus, 295.a

S.

SAlaciane, 300.a
Salaminius, 259.d
Sali, 292.a
Salmideſſus vrbs, 264.b
Salmoneus, 261.b. cur fulmine ictus, ibid.
Salmoneus Æoli F. 258.a
Sangarium flu. 299.a
Saò nerei F. 254.a
Sarpedon neptu. F. 277.b 285.b
Sarapis, 268.a
Sardinia inſ. 282.b
Saturni filij patris regnum inter ſe ſortiuntur, 253.b
Saturnus cœli F. 253.a 306. a, eius in patrem impietas ibid.
Saturnus titanas in tartarũ deiicit, 253.b. filios deglutit, ibidem lapidem pro Ioue deuorat, 253.b
Satyra, 288.b
Satyrus, 269.a, 268.a
Scamander, 298.a.b
Scea, 269.a
Scientiarũ cõnexio, 309.a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Schedius. 297.b
Scoeneus, 259.b.295.b 261.a
Scylla minois F. 305.a
Scyrius, 304.a
Scyron, 301.a
Scythia, 268.b
Seis, 258.b
Semele, 287.b.288.a
Seriphus, 261.b
Seriphus inſ. 271.a.272.a
Sicilia, 278.b
Siculum mare, 267.b
Sicyon, 270.b.306.b 289.b
Side, 255. b, vnde mulieribus enata ſcommatum licentia, 256.a
Simois, 298.a.b
Sipylus, 289.b
Sirenæ muſarum comites, 315.b
Sirenes, 266.a
Sirymon flu. 254.b
Siryphus, 295.b.299.b 288.a.270.b. Iſthmiorũ Author, 261.a, cius apud inferos ſupplicium.
Siſyphus Æoli F. 258.a
Sol, 278.a
Sotymi, 271.a
Sparta, 277.a
Spartæ, 296.a
Sparti, 292.a
Spartus, 288.b
Sperchius, 300.b
Spiò nerei F. 254.a
Sphyngis figura, 290.b ænigma ibid. interitus, ibidem.
Sphynx, 290. b
Sthenele, 269,b.301.b
Sthenelus, 293.a
Sthenelus, 260.a. perſis F. 272.b. eius filij. 273.a
Stheneleus Androgei F. 277.b
Stheno, 271.b
Sthenoboea, 270.a
Sthe ſichorus, 296.a
Stherope cœli F. 253.a cephei F. 282.a
Styx flu, 254.a
Strymon, 278. b. 268.a
Stratobates electryonis F. 273.a
Stratonice, 258.b
Stratonicus Herc. F. 285.b
Strophades inſ. 265.a
Stymphalides aues Herculi fugantur, 277.a
Stymphalus vrbs ibid.
Stymphalis palus ibid.
Sylea corinthi F. 305.b
Symplegades. 265.a.b
Syleus, 280.b
Syria, 300.a. Sandocus aſtynoi F. 302.a
Syria, 288.b. 289.a
Strymone, 288.b
Syrenum ortus, 251.a

T.

TÆnarum vel tænara, 279.b
Talaus, 291.a.b
Talus, 266.b. eius mors ibidem.
Tantalus, 290a.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Taphius, 272.b.273.a
Tartarus, 296.b
Tarteſſus, 278.a.b
Taygete, 295.b
Tegea, 282.a
Tegea arcba, 293.b
Tegeenſes, 294.a
Tegyrius, 304.a
Telamon, 263.b 281.a 297.b,300.a
Teleboes, 294.a
Telegonus prothei F. 278.a
Teleon, 264.a
Teleutagoras Herc. F. 283.b
Telepaſſa, 285.b.287.a
Telephus, 260.b. Hercul. F. 282.a.295.a
Teles Herc. F. 282.b
Teleſilla, 290.a
Tellus vxor cœli, 253.a. b
Temenus, 284. a.b.285.a 293.b
Tenos inſ. 303.b
Terra, 253.a.254.a.255.b 256.b
Terræ infœcunditas, 260.b
Tereus martis F. 303.a. in vpupam transformatus, ibidem.
Teridaë, 297.b
Terimachus Herc. F. 283.b
Termeſſus flu. 311.a
Terpſicrates Herc. F. 283.b
Terpſichore Iouis F. 254.a vnde dictas, 313.a. humaniorum literarum inuentrix, ibidem.
Teſpius, 282.b
Teſſalus Herc. F. 283.b
Tethis, 267.b
Teucer, 297.b.300.b 298.a
Teucer telamonis F. 281.a
Teuthras, 295.a
Timandra, 297.a
Thanace megeſſari F. 302.a
Thalia muſa vnde dicta, 310.b
Agricolationis inuentrix & Palephati mater, 312.b.313.a
Thalia nerei F. 254.a.b Iouis F. ibidem.
Thaphis inſ. 273. b,& eius incolæ teleboes dicti, 272.b.273.a
Thaſus, 278.a.285.b
Thaumas ponti F. 254.a
Thebanum bellum, 292.b
Thebæ, 273.b
Thebæ, 260.b. 289.b. 290. a. Athenienſibus capiuntur, 293.a
Thelamon Æaci F. 259.b
Themis, 279,a.300.b
Themis cœli f. 253.a.254.a
Themiſcyre, 277. b
Theodamas, 282.b
Thera, 289. b
Therimachus creontis F. 274.b
Thermidræ Rhodiorum portus, 279.a
Thermodon, 265.b

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Thermodon flu. 277.a
Therſander, 293.a
Therſippus Agrij F. 260.b
Theſeus, 263. b. 267.b
Theſeus Ægei F. 259. b. 280.a. 281.a. eius labores, 305.b
Theſproti, 293.b. 294.a
Theſtij filiæ quinquaginta 275. a
cur Thebani ergino tributa ſoluunt, 274. b
Theſtius, 274.a. 275. a
Theſtius martis F. 259.a.b
eius filiorum interitus, 259. b
Theſpia vel theſpiæ vrbs à qua muſæ theſpiades dictæ, 311. a
Theſſalici montes aquarum diluuij immunes, 267.b
Thetis à Iouis concubitu cur abſtinet ac Peleo nubit, 301. a
Thetis, 300.b
Thetis cœli f. 253.a.b. 254.a
Ioui compreſſa, 255. a.
abſorpta, ibidem
Theutamas rex, 272. b
Theutraon, 282. a
Theutrante vrbs, ibid.
Thracia, 278. b. 285. b. 288.b.303.a.304.a
Thracius, 268.b
Thraſius Augur, 279. a. 288. b
Thriaſius campus, 301.b
Thraſimedes, 262.a
Thriſippas Herc. F. 283.b
Thoas, 264.a
Thoas rex, 302.a
Thoricus, 273.b
Thamyris philammonis F. 254.b
muſis victus & occęcatus, 254.b
Thyeſta, 273.a
Thyreus oenei F. 259.a
Thyrinte, 270.a
272.b 275.a
Tigrides, 288.b
Tigris Flu. 265.a
Tigriſis Herc. F. 283.b
Tiphys, 265.b
Tiphyſe Hercu. F. 283.b
Tireſias, 292. a. 293. a. 294. a. cur viſu orbatus ibid. eius mors, 293. a
Tiſamenus Oreſtis F. 284 a. eiuſdem mors, 284.b
Tiſiphone, 294.a
Tiſiphonæ Cœli F. 253.a
Titanes, 285.a. 294.a
Tiranes, 253. a. in tartarum demiſſi, ibid.b.
tartarus, 253.a. 256.b
Tithonus, 299.a
Tithonus Cephali F. 302.a 279. b
Tlepolemus, 284.a
Tlepolemus Herc. F. 283.b
Tmolus, 279. b
Toron, 278.a
Toxeus oenei F. 259. a
Toxicrates Herc. F. 283.b
Trachine, 282.b. 283.a
Trapezus, 294.b
Trioculum bellum, 284.b
Triops Neptuni F. 258. a

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

Tritonia dicta, 255.a
Triton, 298.b
Triton flu. 255.a. à quo Pallas triton Neptuni F. 255.b
Troë, 298.a
Troezene, 304.b. 280.a. 281.a
Troia, 298.a. 260.b. 277.b 278.a. vnde dicta ac eiusdem constructor, 298.a
Troilus, 299.b
Tydeus, 297.b
Tydeus oenei F. 260.a. 291.a.b. 292.a.b. eius mors, ibid.b
Tyndareus, 252.a. 296.b
Typhon Deos fugat, 157.a eius cum Ioue certamen, ibidem.
Typhon tartari F. 256.b. 290.b. 271.a. 275.a. eius figura, ibidem.
Tyrannus, 272.b
Tyrrheni, 278.b. 289.a
Tyrrhenia, 278.b
Tyria, 269.b
Tyro, 262.a
Tytius, 255.a. eius figura, ibid. interitus, ibidē. & supplicium, ibidem.

V

VAtis cædem dij vlciscuntur, 284.b
Venti Astræi F. 254.a
Vesta Saturni F. 253.b
Venus, 287.b. 295.b. 298.b. Iouis F. 254.a. dicta Vrania, 314.a
Vlysses, 297.a.b. 301.b
Vdæus, 287.b. 293.a
Vrania musa Iouis Fil. 254.a. citra concubitum Iunoni nata, 254.b
Vulcanus, 287.b. 255.a. 318.a. 274.b. 278.a. 302.b. 305.b
Vulpes, 273.b

X

XAntus equus. 301.a
Xanti Herc. F. 283.b
Xantippe, 258.b
Xantippus, 260.a
Xenodice, 286.a. sylei F. 280.b
Xenodamus, 297.b
Xutus, 261.a. 258.a. 303.b

Z

ZElus. 254.a
Zetes boreæ F. 263.b. 265.a. 303.b
Zetus. 289.b. 920.a
Zona. 277.b. 278.a

Reliquum tabulæ literæ D.

Deiaptes. 299.b
Democoon. ibid.
Doriclus. ibidem.

FINIS.

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours

© Centre d'Études Supérieures de la Renaissance - Tours